Tagakaulo New Testament

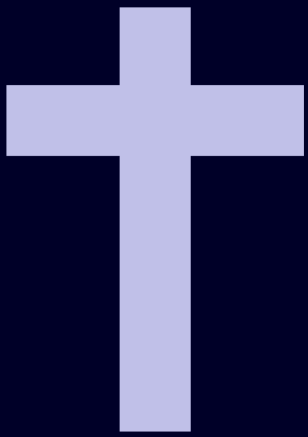

Tagakaulo: Tagakaulo New Testament (New Testament+)

Tagakaulo New Testament

Tagakaulo: Tagakaulo New Testament (New Testament+)

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Tagakaulo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files dated 7 May 2025
2c6ee867-af65-55fd-9a0f-013d07e6a971

Contents

Matiyo 1
Markos 76
Luke 120
John 195
Pigpan-imo' 249
Roma 320
1 Corinto 353
2 Corinthians 386
Ya Manga Taga Galasya 406
Épéso 418
Pilipos 429
Kolosas 436
1 Tésalonika 443
2 Tésalonika 449
1 Timotiyo 453
2 Timotiyo 462
Tito 468
Pilémon 472
Hibriyu 474
Santiago 498
1 Pédro 506
2 Pédro 515
1 Juan 520
2 Juan 528
3 Juan 529
Judas 531
Pigbukasan 534

Ya Madyaw na Ubat-ubat kan Jisu-Kristu na pigsulat ni Matiyo

Ya manga tyugbulan ni Jisus

1 Ini ya tultulanen sa manga tyugbulan ni Jisu-Kristu: Si Jisus lekat adti
buwadbuwad na hari' na si Dabid, aw si Dabid lekat adti buwadbuwad ni
Abraham.
2 Na, si Abraham, yan ya ama ni Isaak,
aw si Isaak, yan ya ama ni Jakub.
Aw si Jakub, yan ya ama ni Juda aw manga inulug nan.*
3 Si Juda, yan ya ama ni Paréz aw si Zéra na pingin na alag eseg. Si Tamar ya
ina nilan.
Aw si Paréz, yan ya ama ni Hézron,
aw si Hézron, yan ya ama ni Aram.
4 Si Aram, yan ya ama ni Aminadab,
aw si Aminadab, yan ya ama ni Na-asyon.
Aw si Na-asyon, yan ya ama ni Salmon.
5 Aw si Salmon, yan ya ama ni Boaz. Aw ya ina ni Boaz si Rahab. *
Aw si Boaz, yan ya ama ni Obéd. Aw ya ina ni Obéd si Ruth.
Si Obéd, yan ya ama ni Jési,
6 aw si Jési, yan ya ama ni Dabid.
Aw si Dabid nya-imo' hari' na banwa na Isra-él.
Aw si Dabid, yan na ama ni Solomon magi sa ka͡ubayan ni Uriyas. *
7 Si Solomon, yan ya ama ni Robowam,
aw si Robowam, yan ya ama ni Abiyas.
Aw si Abiyas, yan ya ama ni Asa.
8 Aw si Asa, yan ya ama ni Josapat,
aw si Josapat, yan ya ama ni Joram.
Aw si Joram, yan ya ama ni Usiyas, *
9 aw si Usiyas, yan ya ama ni Jotam.
Aw si Jotam, yan ya ama ni Akas,
aw si Akas, yan ya ama ni Hézékyas.
10 Aw si Hézékyas, yan ya ama ni Manasés,
aw si Manasés, yan ya ama ni Amon.
Si Amon, yan ya ama ni Josiyas,
11 aw si Josiyas, yan ya ama ni Jékonyas * aw ya manga mangkangud nan. Na,
dun ni manga allaw nilan, ya madég na manga utaw na sakup na Juda
pigtaban na manga taga Babiloniya.
12 Aw dun ni banwa yan, si Jékonyas ya ama ni Salati-él.

---

* **1:2** 1:2 Ya sampulu' tag duwa ya ise' ni Jakub na eseg, silan ya lyekatan sa kadég na utaw na Isra-él. Mabasa tadun ya kanilan manga ngalan adti Génésis 46:8-27. * **1:5** 1:5 Ya kasampetanen kan Rahab mabasa tadun adti Joswé 2:22-25. * **1:6** 1:6 Ya ka͡ubayan ni Uriyas pigkasampetan adti 2 Samwél 11:1-27. * **1:8** 1:8 Si Usiyas, yan ya sambuk na buwadbuwad ni Joram. Asini birsikulu piggamit ni Matiyo ya tingeg ‘ama’, manang ya palabet nan asini yan ya mangkabaklegay. Mabasa adti 2 Hari', aw 1 Manga Kronikas 3:10-12, aw adti 2 Manga Kronikas 20:31-26:23. * **1:11** 1:11 Si Josiyas, yan ya bakleg ni Jékonyas. Mabasa tadun adti 1 Manga Kronikas 3:15-16.

Aw si Salati-él, yan ya ama ni Zérubabél.
13 Aw si Zérubabél, yan ya ama ni Abiyud.
Aw si Abiyud, yan ya ama ni Éliyakim,
aw si Éliyakim, yan ya ama ni Azor.
14 Si Azor, yan ya ama ni Zadok,
aw si Zadok, yan ya ama ni Akim.
Aw si Akim, yan ya ama ni Éliyud,
15 aw si Éliyud, yan ya ama ni Éliyazar.
Si Éliyazar, yan ya ama ni Matan,
aw si Matan, yan ya ama ni Jakub.
16 Aw si Jakub, yan ya ama ni José,
aw si José, yan ya eseg ni Maria.
Aw adti kan Maria kaûtaw si Jisus.
Aw si Jisus, yan ya pigtawag na Misiyas.*
17 Yanagaw awun sampulu' tag upat ka alintuwad ya buwadbuwad lekat kan Abraham menda' adti kan Dabid. Aw awun sampulu' tag upat uman ka alintuwad ya buwadbuwad lekat kan Dabid menda' sa allaw na pigtaban na manga taga Babilonya ya manga utaw na Juda. Aw awun sampulu' tag upat ka alintuwad lekat na allaw na pagtaban menda' sa pagkaûtaw na Misiyas.

Ya pagkaûtaw ni Jisus

18 Ini ya nya-imo' dun ni pagkaûtaw ni Jisu-Kristu: Ya ina nan si Maria na tawas ni José. Manang sa wala' pa silan pag-ipid, kya-ede-an da ni Maria na nyabdes sakanan magi sa Ispiritu Santo.
19 Na, si José gayed sakanan dyumalug sa Uldin na manga Judiyu. * Aw dili' sakanan malim na mulamulaên ya tawas nan adti asdangan na manga utaw. * Yanagaw migpalpa sakanan na atagan nan na papilis sa pag-ayaw na wala' ya utaw na maka-ede'.
20 Manang sa gayed pa nan yeiy pig-anenganeng, awun anghil na Tyumanem na migpakita' kanan magi sa tagaynep aw law nan, “We... José na buwadbuwad ni Dabid. Dili' kaw magduwaduwa magpangaûbayan kan Maria. Kay ya pagkabdes nan, magi saba sa Ispiritu Santo.
21 Aw kaûtawan sakanan sa ise' na eseg. Aw ngalanan mu ya ise' na ‘Jisus’ kay un nan paluwa-en ya kanan manga utaw lekat adti manga sala' na mig-allang kanilan.” *
22 Na, dun ni kadég yeiy na nya-imo', nyatuman da ya pigpasulat na Tyumanem magi sa propita nan asini muna:
23 “Pakanyegi! Awun sambuk na dalaga na mabdes pangkay wala' pa ka-ilabeti, aw mag-ise' sakanan sa ise' na eseg aw pagtawagen nilan sakanan na Imanwél na ya kakawasan: Ya Tyumanem asini sayid tadun.” *
24 Sa pagmata ni José, pigtuman nan ya piglong kanan na anghil, aw pigpangaûbayan nan si Maria.

---

* **1:16** 1:16 Ya kakawasan na Misiyas: Kristu na pigpadala na Tyumanem. * **1:19** 1:19a Ya Uldin yan ya manga sugu' na Tyumanem sa manga utaw na Isra-él. * **1:19** 1:19b Dun ni Uldin awun sugu' kun unu ya imo-un adti kaûbayan na bagu nyangugnan na migkasala-enen adti eped na eseg. Mabasa yeiy adti Déutéronomiyo 22:23-24. * **1:21** 1:21 Ya kakawasan na ngalan Jisus: Magpaluwa-ay. * **1:23** 1:23 Mabasa tadun adti Isayas 7:14.

25 Manang wala' pa nan ipidi menda' na kya͡utawan da si Maria sa ise' nan
na eseg. Aw pigngalanan ni José ya ise' yeiy na "Jisus."

2

Ya pagsimba kan Jisus na manga utaw na lekat adti silatan

1 Aw sa pagka͡utaw da ni Jisus adti Bitléhém na sakup na Judiya, si Hérodés
ya hari' dun ni manga allaw yan. Aw awun manga utaw na lekat adti silatan
na dyumateng dun ni syudad na Jérusalim, aw to-o dakula' ya kya-ede-an
nilan sa manga bitun.
2 Aw nyusip silan, "Ayin ya ise' na nya͡utaw na un ma-imo' hari' na manga
Judiyu? Kay kyinita' nami ya kanan bitun adti silatan na yan ya pangilala sa
pagka͡utaw nan. Yanagaw nyadi kami kay un nami sakanan simba͡en."
3 Sa pagdengeg ni Hérodés sa piglong nilan, wala' katingen ya anenganeng
nan, aw maynan uman ya manga utaw dun ni Jérusalim.
4 Yanagaw pigpatawag nan ya kadég na manga mangkatas na
magdadugsu-ay * aw ya manga magpalna-uway uman sa Uldin na manga
Judiyu. Aw pig-usip nan silan kun ayin ka͡utaw ya Misiyas.
5 Aw tyumubag silan kanan, "Adti Bitléhém, sakup na Judiya. Yeiy ya
pigpasulat na Tyumanem magi sa propita nan:
6 "Ikaw kay Bitléhém na sakup na Juda,
pangkay tagbi' ya dengeg mu adun asuntu na tagbi' kaw na baranggay,
manang kagaya moli na allaw
to-o magkatas ya dengeg mu adti manga migdumala sa manga utaw na Juda.
Kay dun ni kanmu ka͡utaw ya sambuk na un ma-imo' magdumala
na dayaw magdiyaga sa kanak manga utaw na Isra-él,
kasiling na magdadiyaga͡ay sa manga karniro." *
7 Sa pagdengeg ni Hérodés sa tubag nilan, pigpatawag nan ya manga utaw
na lyumekat adti silatan na wala' ya nyaka-ede', aw pig-usip nan silan kun
kanu nilan tagna' kita-a ya bitun yan.
8 Pagkatigkas yan, pigpakadtu silan ni Hérodés adti Bitléhém aw piglongan
nan silan, "Kadtu la kamu aw paninawa mayu ya ise'. Kun kita-en da mayu,
liku' kamu adi aw ubati aku mayu pada madtu aku uman aw magsimba
kanan."
9 Na, sa pagdengeg nilan sa piglong ni Hérodés, nyanaw da silan. Aw sa
talana nilan nyanaw, kyinita' da nilan uman ya bitun na migma-una kanilan,
menda' na tyumeneng dun ni tas na pig-eya-an na ise'.
10 Aw sa pagkita' nilan sa bitun yan, to-o silan migleya.
11 Aw sa pagseled nilan adti balay, kyinita' nilan ya ise' eped ni Maria
na ina nan. Aw lyumuhud silan adti asdangan na ise' aw pigsimba nilan
sakanan. Aw pagkatigkas yan, pig-uwangan nilan ya kanilan manga kaban
aw pigkamang nilan ya kanilan dala͡enen sa ise': bulawan, aw manga lana
na mangkanimbo' na pigngalanan na insénso aw mirra na alag to-o dakula'
ya alaga'.
12 Aw pigpa-ede' silan na Tyumanem magi sa tagaynep na dili' silan
lumiku' adti kan Hérodés. Yanagaw dun ni pag-uli' nilan, wala' da silan agi
adti Jérusalim.

Ya pagpalaguy pasinan adti Ihiptu

* **2:4** 2:4 Silan ya manga magdadugsu-ay adti Témplo na Tyumanem asini muna.
* **2:6** 2:6 Mabasa tadun adti Mika 5:2.

13 Na, sa wala' da dun ya manga utaw na lekat adti silatan, awun anghil na
Tyumanem na migpakita' kan José magi sa tagaynep, aw miglong ya anghil,
“Kay José, pagbangun kaw aw pa-agadan ya ise' aw ya ina nan aw palaguy
kamu adti banwa na Ihiptu! Aw pag-eya' pa kamu dun menda' na paglongun
ta kaw. Kay un ni Herodes papaninaw ya ise' pada patayen.”
14 Aw maksay migbangun si José, aw pigpa-agad nan ya ise' aw ina aw
nyalaguy silan na gabi yan adti Ihiptu.
15 Aw nyatingen pa silan dun menda' na nyatay da si Hérodés. Aw
nyatuman ya pigpasulat na Tyumanem magi sa sambuk na propita nan asini
muna na miglong, “Pigpatawag ku ya kanak Ise' lekat dun ni Ihiptu.” *
16 Na, pagka-ede' ni Hérodés na pig-akalan sakanan na manga utaw na
lekat adti silatan, to-o sakanan nyadaman. Manang kya-ede-an nan lekat
adti kanilan kun kanu ya tagna' na pagkita' nilan sa bitun. Yanagaw pigsugu'
nan ya kanan manga sundalu adti Bitléhém na un pamatayen ya kadég na ise'
na eseg na wala' pa dateng adti duwangka͡umay dun ni Bitléhém aw banwa
na nyakapalibed dun.
17 Aw yanagaw nyatuman ya pigpasulat na Tyumanem asini muna magi
sa propita nan na si Jérémiyas:
18 “Dyengeg ya pagsasugaway dun ni banwa na Ramah.
Madég ya manga migpansi-engge' aw migpansimatay,
kay to-o pigsugawan na buwadbuwad ni Rakél ya manga mangayse' nilan.
Aw dili' silan malim lala͡en kay pyangkamatayan beg silan sa mangayse'
nilan.” *

Ya pag-uli' nan José adti banwa na Isra-él

19 Na, dyumateng ya allaw na nyatay da si Hérodés, aw migtagaynep
da uman si José adti banwa na Ihiptu aw migpakita' kanan ya anghil na
Tyumanem,
20 aw miglong ya anghil kanan, “Kay José, pagbangun kaw aw pa-agadan
ya ise' aw ya ina nan, aw uli' kamu adti banwa na Isra-él. Kay nyatay da ya
utaw na un galu magpatay sa ise'.”
21 Yanagaw nyindeg si José aw pya-agad nan ya ise' aw si Maria, aw nyuli'
silan adti banwa na Isra-él.
22 Manang pagpakadateng da nilan dun ni Isra-él, wala' da silan dun
pag-eya' adti probinsya na Judiya. Kay dyengeg ni José na si Arkilaw ya
nyakasayu sa ama nan na si Hérodés sa pagdumala sa Judiya, yanagaw
nyallek si José meya' dun. Aw awun pigpa-ede' kanan na Tyumanem magi
sa tagaynep. Yanagaw lyumiku' silan baling adti probinsya na Galilya
23 aw dun da silan pag-eya' ni lunsud na Nazarit. Aw nyatuman ya pigpa-
ede' na manga propita na si Jisus pagtawagen na Nazaritiyanen.

3

Ya pag-ubat-ubat ni Juan na Magba͡utismuway

* **2:15** 2:15 Mabasa yeiy adti Osiyas 11:1. * **2:18** 2:18 Mabasa yeiy adti Jérémiyas 31:15. Si Jakub, yan ya tyugbulan na kadég na manga utaw na Isra-él. Dun ni Génésis 35:16-19 kya-ede-an da tadun ya piglebengan kan Rakél na sambuk na ka͡ubayan ni Jakub yan ya banwa na Ramah. Aw ya Ramah, malapit adti syudad na Jérusalim. Yanagaw, dun ni pigsulat ni Jérémiyas, pig-imo' si Rakél pundinganan sa kadég na ka͡ubayan na pigpamatay ya mangayse' nilan.

1 Paglabay da na madég na umay, si Juan na Magbaûtismuway migpalekat
mig-ubat-ubat adti kaligbinan dun ni probinsya na Judiya, aw miglong
sakanan adti manga utaw,
2 “Pagselsel kamu sa manga sala' mayu! Kay ya Paghari' na Tyumanem sa
Kasakupan nan malapit da.”
3 Si Juan saba ya pyalabet asini muna na propita na si Isayas na miglong,
“Awun utaw na magtatawag adti kaligbinan.
Aw yeiy ya un nan paglongun:
‘Tagilana mayu ya un agiyan na kanaten Tyumanem!
Pakadyawa mayu ya dalan na un nan agiyan!’ ” *
4 Na, ya pigsut ni Juan pig-imo' lekat adti bulbul na kamilyo, aw ya elen nan
uman lekat adti kindal na baka. Aw ya kanan pagkanen, yan ya dulun aw
dega'.
5 Aw madég ya utaw na nyadtu ni kan Juan na lekat adti Jérusalim aw ya
kadakula' na probinsiya na Judiya aw kadég na banwa na nyakapalibed adti
tubig na Jordan.
6 Aw pig-ubat nilan ya kanilan manga sala' adti Tyumanem aw
pigbaûtismuwan silan ni Juan dun ni tubig na Jordan.
7 Manang dyumateng dun uman ya madég na utaw na Parisiyo aw
Sadusiyo pada magpabaûtismu silan kan Juan. * Aw sa pagkita' nan kanilan,
pig-usip nan silan, “Singalan ka' ya miglong kamayu na makapalaguy kamu
lekat adti pa-emel-emel na Tyumanem na malapit da dumateng? Ya bet
mayu, kasiling saba na bet na kamugung na gayed maggaway!
8 Kun kaliman mayu makaluwa' dun ni pa-emel-emel na Tyumanem,
pakitaân mayu ya bunga na kamayu pagselsel.
9 Unu ka', mig-anenganeng kamu na dili' kamu nan pa-emel-emelen
asuntu na buwadbuwad kamu ni Abraham? Paglongun ta kamu: Mabatug
saba na Tyumanem ya pag-imo' sa manga batu ini na palangad mangayse'
ni Abraham na un pagsayu kamayu!
10 Aw pangkay adun, pigtagilan da ya palakul na un pagsakap sa manga
kawuy na wala' pamunga sa madyaw, aw agbel adti atulun.
11 Aku ya magbaûtismu kamayu magi sa tubig na yan ya pangilala na
migselsel da kamu sa kamayu manga sala'. Manang awun pa sambuk na
makamoli kanak, aw yan ya magbaûtismu kamayu sa Ispiritu Santo aw
atulun. Yan ya to-o pa kanak matas, aw dili' aku makatumbuk kanan.
Pangkay ya sandal nan dili' aku umba' magbitbit.
12 Aw dun ni pag-ukum nan, taniyen nan ya kanan manga utaw, kasiling
saba na utaw na migbulus sa trigu. Magi dun ni pagbulus nan, matani ya
tipig aw matani uman ya awun seled. Panimunun nan ya awun seled aw
dayaw betang adti pul. Manang ya tipig, ubusun nan panimunun aw asag
adti atulun na dili' pagkapatayan.”

Ya pagbaûtismu kan Jisus

* **3:3** 3:3 Mabasa adti Isayas 40:3.

* **3:7** 3:7 Ya manga Parisiyo aw Sadusiyo, alag silan mangkalangkaw adti manga utaw na Judiyu, aw alag silan sakup adti matas na pag-usayan nilan. Ya manga Parisiyo, migpalna-u silan sa Uldin aw manga katanem na manga Judiyu. Ya manga Sadusiyo, mangkalangkaw silan dun ni Témplo na awun ni Jérusalim. To-o silan nyatibulluk adti pagdalug sa Uldin na pig-atag na Tyumanem kan Moysis, aw iman nilan aw wala' da ya ka-ilangan nilan magselsel.

13 Talana ni Juan migbaûtismu sa manga utaw dun ni tubig na Jordan,
dyumateng si Jisus lekat adti banwa na Galiliya na un magpabaûtismu
kanan.
14 Manang si Juan dili' galu malim magbaûtismu kan Jisus, aw miglong
sakanan, “Aku galu ya ka-ilangan baûtismuwan mu. Ananga' na ikaw da
baling ya baûtismuwan ku?”
15 Aw tyumubag si Jisus kanan, “Imo-a la adun yeiy, pada matuman ya
piglong na Tyumanem.” Yanagaw tyumande' si Juan, aw pigbaûtismuwan
nan si Jisus.
16 Pagkatigkas na pagbaûtismu kan Jisus, tyumaklang sakanan lekat adti
tubig. Aw tigkan nyabeka' ya langit. Aw kyinita' nan ya Ispiritu Santo na
lekat adti tas na kasiling na kalupati na maputi' na lyumugsad adti kanan.
17 Aw awun tingeg na lekat adti tas na langit na miglong, “Yeiy saba ya
kanak Ise' na to-o ku pigginawaân, aw to-o aku kyatutukan kanan.”

4

Ya pagtanda' ni Satanas kan Jisus

1 Pagkatigkas yan, pigpa-agad na Ispiritu Santo si Jisus adti kaligbinan na
laganasen pada tanda-en ni Satanas.
2 Aw migpuwasa si Jisus seled na kapatan ya allaw aw kapatan ya gabi, aw
pagkatigkas yan, to-o sakanan nyagetem.
3 Yanagaw, dyumulud kanan si Satanas aw piglongan nan, “Kun Ise' kaw
na Tyumanem, na, paglonga ya manga batu ini na ma-imo' pan.”
4 Manang tyumubag si Jisus kanan, “Ini ya pigpasulat na Tyumanem:
‘Beke' olo' na kakan ya makamataw sa utaw. Manang ya tengteng maka-
mataw sa utaw, yan ya kadég na manga tingeg na piglong na Tyumanem.’
„*
5 Pagkatigkas yan, pigpa-agad ni Satanas si Jisus adti Jérusalim na yan ya
pigtani la dadan na Tyumanem na kanan syudad. Aw pigpa-indeg nan adti
katasan na Témplo.
6 Aw piglongan nan si Jisus, “Kun Ise' kaw na Tyumanem, kawas kaw adti
dalem, kay yeiy ya pigpasulat asini muna: ‘Sugu-un nan ya kanan manga
anghil adti kanmu na salu-un kaw nilan pada dili' kapali-an ya manga siki
mu na batu.’ ” *
7 Aw tyumubag si Jisus, “Pigpasulat uman na Tyumanem: ‘Dili' mu
pagtanda-en ya Tyumanem na kanmu Pangulu.’ ” *
8 Pigpa-agad da uman ni Satanas si Jisus adti to-o matas na buntud aw
pigpatandaw kanan ya kadég na kasakupan asini tas na lupa' dala ya
kanenggeya nilan.
9 Aw piglongan nan, “Kun lumuhud kaw aw magsimba kanak, atag ku
kanmu ya pagdumala sa kadég yeiy.”
10 Manang tyumubag si Jisus, “Kay Satanas, pagpakawat kaw kanak!
Pigpasulat da saba: ‘Ya Tyumanem na kanmu Pangulu, yan olo' ya kanmu
simbaên aw yan ya kanmu kaâgadan.’ ” *
11 Yanagaw pig-indegan ni Satanas si Jisus. Aw dyumateng adti kan Jisus
ya manga anghil, aw pigsanggila' nilan sakanan.

* **4:4** 4:4 Mabasa tadun adti Déutéronomiyo 8:3. * **4:6** 4:6 Mabasa tadun adti Salmo 91:11-12. * **4:7** 4:7 Mabasa tadun adti Déutéronomiyo 6:16. * **4:10** 4:10 Mabasa tadun adti Déutéronomiyo 6:13.

Ya pagpalekat ni Jisus sa manga imo-unun nan dun ni Galiliya

12 Na, sa pagdengeg ni Jisus na pigdakep aw nyakalabusu si Juan, * pig-
indegan nan ya banwa na Judiya aw nyuli' sakanan adti Galiliya.
13 Tigkas yan, pig-indegan nan uman ya lunsud na Nazarit aw adtu la
sakanan pag-eya' ni lunsud na Kapirna-um. Na, ya Kapirna-um malapit adti
dulug na dakula' na Danaw na Galiliya, dun ni banwa na pig-eya-an asini
muna na manga buwadbuwad ni Zébulun aw ni Néptali.
14 Aw dun da katuman ya pigpasulat na Tyumanem asini muna magi sa
propita nan na si Isayas:
15 "Ya manga nyeya' adti manga banwa na Zébulun aw Naptali,
dala ya adti kilid na 'Dalan na Pasinan adti Dagat,'
aw adti dipag na tubig na Jordan apit adti silatan,
aw pangkay ya pig-eya-an na manga Héntil dun ni banwa na Galiliya,*
16 kasiling na nyeya' silan dun ni kangitngitan, kay wala' ya Tyumanem adti
kanilan.
Idtu na muna, wala' da ya pag-iman nilan. Yan da olo' ya pigtagadan nilan
ya kamatayen.
Manang adun, syumilat da adti kanilan ya bagu na kalalamdag." *
17 Na, dun ni manga allaw yan, migpalekat si Jisus mig-ubat-ubat na
maglong: "Pagselsel kamu! Kay ya Paghari' na Tyumanem sa Kasakupan
nan malapit da."

Ya pagtawag ni Jisus sa upat ya mangingisda-ay

18 Na, sambuk na allaw, nyanaw si Jisus adti baklayan na Danaw na
Galiliya, aw kyinita' nan si Simon na pigngalanan uman na Pédro aw ya
inulug nan na si Andrés. Nyamiyala silan adti danaw, kay mangisda-ay saba
silan.
19 Aw miglong si Jisus adti kanilan, "Agad kamu kanak kay imo-un ta kamu
mangisda-ay sa manga utaw."
20 Aw maksay nilan pig-ayawan ya kanilan manga biyala, aw nyagad silan
kanan.
21 Aw migpadeleg si Jisus nyanaw adti baklayan na danaw, aw kyinita'
pa nan uman si Santiago aw ya inulug nan na si Juan. Pig-uman nilan
ya kanilan manga biyala dun ni seled na balangay, eped nilan ya kanilan
ama na si Zibidiyo. Aw piglongan ni Jisus ya duwa ya maylug, "Agad kamu
kanak!"
22 Aw maksay nilan pig-ayawan ya kanilan talabahu dun ni balangay aw
ya ama nilan, aw nyagad silan kan Jisus.

Ya pagpangguli' ni Jisus sa manga utaw

23 Na, piglegeb ni Jisus ya kadakula' na Galiliya, aw migpalna-u sakanan
dun ni manga sinagoga. Aw pigpa-ede' nan adti manga utaw ya Madyaw na
Ubat-ubat sa Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem. Aw pigpangguli' nan
uman ya kadég na manga magkedel na manga utaw.
24 Yanagaw nyabekkal ya dengeg nan pangkay adti banwa na Sirya, aw
pigpandala adti kanan ya madég na utaw na pyangkedelan aw ya manga
to-o pyangkatigda-an, aw manga utaw na syeledan na busaw, aw ya manga
gayed pigtakigan, aw manga pulid aw manga kapig. Aw pigguli' ni Jisus ya
kadég nilan.

---

* **4:12** 4:12 Ya du-an na pigkalabusu ni Hérodés Antipas si Juan kay pigsagda sakanan ni Juan sa pig-imo' nan na malatay. Mabasa adti Matiyo 14:3-4. * **4:15** 4:15 Ya manga Héntil, silan ya manga utaw na beke' na Judiyu. * **4:16** 4:16 Mabasa tadun adti Isayas 9:1-2.

25 Aw to-o madég ya manga utaw na dyumalug kanan na lekat adti Galiliya,
aw ya eped lekat adti Dékapolis,* aw adti Jérusalim, aw adti Judiya, aw manga
banwa adti dipag na tubig na Jordan.

5

Ya pagpalna-u ni Jisus adti buntud

1 Sa pagkita' ni Jisus sa to-o madég na manga utaw na dyumalug kanan,
tyumukud sakanan tagbi' dun ni buntud aw nyingkud dun. Aw dyumulud
uman ya kanan manga umagakan.
2 Aw pigpalekat nan ya pagpalna-u kanilan, miglong sakanan,
3 "Madyaw ya kana manga utaw na nyaka-ede' na kun wala' ya Tyumanem
wala' ya mabatug nilan. Kay nyaka-akup da silan adti Kasakupan na Pighari-
an na Tyumanem.
4 "Madyaw ya kana manga utaw na migkalat ya ginawa nilan adun, kay
lalaên saba silan na Tyumanem.
5 "Madyaw ya kana manga utaw na gayed migpadalem, kay matagtun
nilan ya kadakula' na banwa.
6 "Madyaw ya kana manga utaw na migtibagseg dyumalug sa pagkaliman
na Tyumanem. Kay tabangan nan saba silan pada matuman ya kanilan
pigtibagsegan.
7 "Madyaw ya kana manga utaw na magkallat sa eped, kay kallatan silan
uman na Tyumanem.
8 "Madyaw ya kana manga utaw na wala' ya un pagsala' sa bet nilan asuntu
na malinis ya kanilan anenganeng. Kay kita-en saba nilan ya Tyumanem.
9 "Madyaw ya kana manga utaw na gayed migpa-iyuli' sa manga eped. Kay
ya manga utaw na migpa-iyuli', tawagen silan na mangayse' na Tyumanem.
10 "Madyaw ya kana manga utaw na pyamulayaman asuntu na pig-
imo' nilan ya pagkaliman na Tyumanem. Kay nyaka-akup da silan adti
Kasakupan na Pighari-an nan.
11 "Madyaw ya kamayu kun pigsupla kamu na manga utaw aw pigpa-
mulayaman kamu nilan aw pigtanemtaneman kamu na tingeg asuntu sa
pagdalug mayu kanak.
12 Yanagaw pagleya kamu, kay dakula' saba ya madawat mayu na pigtag-
ilan da adti tas na langit. Pangkay ya manga propita na Tyumanem asini
muna, pigpamulayaman uman silan."

Ya pundinganan sa asin aw sa kalalamdag

13 Migpadeleg si Jisus miglong, "Asini tas na lupa', kasiling kamu na asin.
Kun ya asin kalagakan sa nanam, dili' da makaliku' ya kaasin nan, yanagaw
salabel da adti luwa' aw gina-gina-an na manga utaw. Maynan uman, kun
malagak ya palangad kaasin mayu wala' ya ma-untung na manga utaw adti
kamayu.
14 "Kasiling kamu uman na saleng na syumiga aw nyatag sa kalalamdag
adti kadég na manga utaw. Aw ya syudad na adti tas na buntud, dili' saba
kasalibenan.
15 Aw wala' ya utaw na magsulu' sa salengan pada sangkuban nan.
Manang betang nan baling adti bantawanan pada ka-ilawan ya kadég na
awun ni seled na balay.

* **4:25** 4:25 Ya kakawasan na Dékapolis adti tingeg na Grigo: banwa na sampulu' ya lunsud.

16 Maynan uman, pakita-an mayu ya kamayu imo-unun na madyaw
kasiling na kalalamdag na pagkita-en na manga utaw. Aw magi sa pigpan-
imo' mayu, deyen nilan ya Ama mayu na adti tas na langit."

Ya pagtuman ni Jisus sa Uldin aw ya pigsulat na manga propita

17 "Ya-i mayu pag-anenganenga na nyadi aku na un sayuwan ya Uldin
aw ya pigsulat na manga propita na Tyumanem asini muna, kay beke' na
maynan ya tud ku. Yan saba ya pigkadi ku na un tumanen ya pigsulat nilan.
18 Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Talana na ini pa ya langit aw ya
lupa', dili' ma-uman ya pangkay tagbi' na kulis na pigpasulat dun ni Uldin,
menda' na matuman ya kadég.
19 Pangkay singalan ya dili' magbetang sa ginawa sa pangkay sambuk na
sugu' na awun ni Uldin aw kun palna-u nan uman ya maynan adti manga
eped, yan na utaw to-o tagbi' ya kanan dengeg adti Kasakupan na Pighari-an
na Tyumanem. Manang ya utaw na dumalug sa manga sugu' dun ni Uldin
aw palna-u nan adti manga eped, matas ya dengeg nan dun ni Kasakupan
na Tyumanem.
20 Yanagaw paglongun ta kamu na dun ni pagdalug mayu sa pagkaliman
na Tyumanem, labawan pa mayu ya pagtibagseg na manga Parisiyo aw
manga magpalna-uway sa Uldin. Kay kun dili' mayu kalabawan, dili' kamu
maka-akup adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.

Ya palna-u ni Jisus na dili' magkadaman

21 "Na, kya-ede-an da mayu saba ya pigpalna-u adti manga mangkabakle-
gay tadun lekat pa idtu muna: 'Dili' kamu magpatay sa eped na utaw,' * aw
'Pangkay singalan ya magpatay, yan ya pasala-en adti pag-usay.'
22 "Manang ini ya kanak paglongun kamayu: Pangkay singalan ya to-
o madaman adti eped nan na wala' ya tengteng indeganan, yan uman ya
pasala-en adti pag-usay. Aw pangkay singalan ya maglong sa malatay adti
eped nan, pasala-en uman sakanan adti matas na usayanan. Aw pangkay
singalan ya maglong adti eped nan na 'Wala' ya utuk mu!', yan ya datengan
na utaw yan, ya atulun na dili' pagkapatayan.
23 Yanagaw pangkay kinunu kaw pagdugsu' dun ni Témplo na Tyumanem
aw ka-anenganengi mu na awun kadi' eped na migdiklamu kanmu,
24 dili' pa mu pagdugsu' adti Tyumanem ya pigdala mu. Ayawan pa mu
malapit dun ni dugsu-anan, aw kadtuwi ya utaw na awun diklamu kanmu,
aw una kamu pag-uli-uli-ay. Tigkas yan, liku' kaw aw dugsu-an da adti
Tyumanem ya pigdala mu.
25 "Aw kun limanda kaw na sambuk na utaw aw dalâen kaw nan adti
usayanan, madyaw pa na maksay kamu magkakadyaway talana na wala'
pa kamu dateng adti usayanan. Pagaw kun dumateng kamu dun, padakep
kaw baling na mag-usayay aw pakalabusu kaw nan.
26 Matinaw saba ya paglongun ku: Kun makalabusu la kaw, dili' pa kaw
paluwa-en kun dili' mu kabayadan ya kadakula' na sala' na nya-imo' mu.

Ya palna-u ni Jisus na dili' maglakadenen

27 "Aw kya-ede-an da mayu saba ya pigpalna-u lekat pa idtu muna: 'Dili'
kamu maglakadenen.'*
28 "Manang ini ya kanak paglongun kamayu: Pangkay singalan esega ya
minunu sa eped na kaûbayan na awun pagkaybeg, na, miglakadenen da
sakanan adti anenganeng nan.

* **5:21** 5:21 Mabasa yeiy adti Éxudo 20:13 aw Déutéronomiyo 5:17.
* **5:27** 5:27 Mabasa yeiy adti Éxudo 20:14 aw Déutéronomiyo 5:18.

29-30 Yanagaw kun ya pag-inunu mu aw ya pag-awid mu, yan ya du-an na
maka-imo' kaw sa sala', madyaw pa baling na magpakawat kaw sa pangkay
unu ya makapabuyu kanmu adti pag-imo' sa sala'. Pangkay pa kun lugiten
mu ya kanmu mata aw pangkay pa kun utudun mu ya kanmu taklayan,
madyaw pa na awun malagak dun ni kanmu lawas kay sa pa-emel-emelen
ya kadakula' na lawas mu adti atulun na dili' pagkapatayan.

Ya palna-u ni Jisus na dili' mag-ayaw ya mangugnanay

31 "Aw kya-ede-an da mayu ya pigpalna-u lekat pa idtu muna: 'Pangkay
singalan esega ya mayaw sa kaubayan nan, matag sakanan una sa sulat na
yan ya magmatinaw na mag-ayaw silan.' *

32 "Manang ini ya kanak paglongun kamayu: "Kun awun eseg na ayawan
nan ya kanan kaubayan na wala' pagkasala-enen adti sambuk na eseg,
aw kun mangugnan ya kaubayan nan salut, liwan na yan ya migtulud sa
kaubayan nan adti paglakadenen. Aw ya eseg na nyangugnan sa kaubayan
na pig-ayawan miglakadenen uman sakanan.

Ya palna-u ni Jisus na dili' magsapa'

33 "Aw kya-ede-an da mayu ya pigpalna-u lekat pa idtu muna: 'Kun
magsapa' kaw adti Tyumanem, ya-i pagkalata ya pigsapa' mu, manang
tumana baling ya pigsapa' mu.' *

34 "Manang ini ya kanak paglongun kamayu: Dili' da kamu magsapa'.
Aw dili' mayu pagpamatinawun ya adti tas na langit kay yan ya trunu na
Tyumanem.

35 Aw dili' mayu uman pagpamatinawun ya kadakula' na banwa kay yan
ya gina-anan na siki nan. Aw dili' mayu uman pagpamatinawun ya syudad
na Jérusalim kay dun paghari' ya Misiyas kagaya moli na allaw.

36 Aw dili' kamu magsapa' magi sa kamayu pagka-utawun, kay beke'
mayu ya magbaya' sa kamayu ginawa asini tas na lupa'. Pangkay ya
sambulus na batang na kamayu lugay, dili' mayu saba mabatug paputi-en
aw pakaytemen.

37 Yanagaw adti paglong mayu, ya e-e imo-a na 'E-e.' Manang ya dili', imo-a
na 'Dili''. Kay kun dugangan mu na sapa' ya piglong mu, kan Satanas da yan.

Ya palna-u ni Jisus na dili' magmalit

38 "Kya-ede-an mayu uman ya pigpalna-u lekat pa idtu muna: 'Kun
makabuta ya utaw sa eped nan, butaen uman sakanan. Kun maka-ipu' ya
utaw sa untu na eped nan, ipu-un uman ya kanan.'*

39 "Manang ini ya kanak paglongun kamayu: Dili' kamu magmalit sa utaw
na migpakalat kamayu. Kun awun magmulamula kanmu aw sampalen nan
ya gya mu, pasampalan uman kanan ya sangkilid.

40 Maynan uman, kun awun maglimanda kanmu adti usayanan aw kali-
man nan kamangen ya sambuk na kadégkadég mu na palangad multa, na,
atagan kanan ya pigkaliman nan aw dugangi pa uman na sambuk.

41 Aw kun awun sundalu na leges nan pababa kanmu ya kabil nan na
sangka kilomitro, dalaen mu adti duwangka kilomitro.

---

* **5:31** 5:31 Mabasa yeiy adti Déutéronomiyo 24:1.
* **5:33** 5:33 Mabasa yeiy adti Libitiku 19:12.
* **5:38** 5:38 Mabasa yeiy adti Éxudo 21:24.

42 Yanagaw, kun awun utaw na magsekat adti kanmu, dili' mu
pagdemetan. Aw kun awun utaw na meles adti kanmu, dili' mu uman
pagtalikudan.*

Ya palna-u ni Jisus sa pagginawa sa manga po-on

43 "Kya-ede-an mayu uman ya paglongun na eped na utaw: 'Ginawayi ya
kanmu manga ubaybay aw dumutan mu ya kanmu manga po-on.'
44 "Manang ini ya kanak paglongun kamayu: Ginawayi mayu baling ya
kamayu manga po-on, aw panawagtawagi mayu adti Tyumanem ya manga
nyamulayam kamayu.
45 Kun maynan ya imo-un mayu, dun da ka-ede-i na kamu ya tengteng
na mangayse' na Tyumanem na Ama tadun na awun ni tas na langit. Kay
pyasilatan nan ya kadég na manga utaw, pangkay ya mangkalatay ya bet
aw pangkay ya mangkadyaw ya bet. Aw pya-ulanan nan uman ya kadég na
manga utaw pangkay ya dyumalug sa pagkaliman nan aw pangkay uman
ya wala' dalug.
46 Kun yan olo' ya ginawa͡an mu ya gyuminawa kanmu, ayin da ya
kadyaw na pig-imo' mu? Pangkay ya manga mangangubla͡ay sa buwis, *
pigginawa͡an nilan saba ya kanilan manga ubaybay.
47 Aw kun yan olo' ya pakadyawun mu ya gyuminawa kanmu, na unu ka',
awun kadyaw na pig-imo' mu? Pangkay ya manga utaw na wala' pangintu-u
sa Tyumanem, pigpakadyaw nilan ya kanilan manga ubaybay.
48 "Yanagaw, dun ni kadég na imo-unun mayu, dayaw silingi ya bet na Ama
mayu na awun ni tas na langit, kay wala' ya sala' dun ni kanan."

6

Ya palna-u ni Jisus sa pagtabang adti manga makalalat

1 "Na, magpakatadeng kamu pagaw yan olo' ya tud mayu ya magpakita-
kita' adti manga eped sa kadyaw na pig-imo' mayu. Kun maynan ya tud
mayu, wala' ya un mayu madawat lekat adti Tyumanem na Ama na awun
ni tas na langit.
2 Yanagaw pangkay kinunu kaw pag-atag adti makalalat, dili' kaw magsil-
ing sa manga migtallalingu. Kun mag-atag silan, una silan magpa-uni sa
trumpita adti seled na sinagoga aw adti dalan pada pa-ede' na un silan
matag. Kay kaliman nilan na to-o saya' na manga utaw asuntu sa kadyaw
na kanilan pig-imo'. Matinaw ya un ku paglongun kamayu na nyakamang
da nilan dun ni pagsaya' na manga utaw ya palangad tandan kanilan.
3 Manang kun matag kaw sa tabang adti manga makalalat, dili' da mu
pagpa-ede' adti eped na utaw, pangkay adti kanmu tengteng ubaybay.
4 Madyaw kun dili' ka-ede-an ya kanmu pag-atag. Kay ya Ama mu na awun
ni tas na langit, kita-en nan saba ya pig-atag mu aw yanagaw pakadyawun
kaw nan.

Ya palna-u ni Jisus sa pagpanawagtawag

5 "Aw dun ni pagpanawagtawag mayu adti Tyumanem, dili' kamu magsil-
ing sa manga utaw na migtallalingu. Kay yan ya pagkaliman nilan ya mag-
indeg adti seled na sinagoga aw dun ni suwayan na manga dalan, pada
kita-en na manga utaw ya pagpanawagtawag nilan. Matinaw ya un ku

* **5:42** 5:42 Mabasa yeiy adti Déutéronomiyo 15:7-8. * **5:46** 5:46 Pigngalanan na manga Judiyu ya manga mangangubla͡ay sa buwis na makasasala' kay madég kanilan ya maglalimbungay sa utaw aw asuntu uman na ya amu nilan yan ya manga taga Roma aw matalapo-on silan ya manga Judiyu.

paglongun kamayu: Kasiling na nyadawat da nilan ya palangad tandan magi dun ni pagsaya' na manga utaw.
6 Manang kun manawagtawag kaw adti Tyumanem, adtu kaw ni tambi' mu aw dayaw takepi ya suwangan pada dili' kaw kita-en na eped na utaw, aw panawagtawag kaw adti Ama. Kay kita-en nan saba ya pig-imo' mu aw pakadyawun kaw nan.
7 "Aw dun ni kamayu pagpanawagtawag adti Tyumanem, ya-i mayu pagsalutsaluta ya manga tingeg kasiling na pig-imo' na manga utaw na Héntil na wala' paka-ede' sa tengteng na Tyumanem. Kay mig-anenganeng silan na kun salutsalutun nilan ya kanilan pagpanawagtawag pakanyegan silan.
8 Aw yanagaw dili' mayu silan pagsilingan. Kay ya Ama mayu na awun ni tas na langit, kya-ede-an da nan saba dadan ya pigkapelek mayu pangkay wala' pa kamu pagsekat adti kanan.

Ya palna-u ni Jisus sa pa-agi na pagpanawagtawag adti Ama

9 "Yanagaw maynini ya pagpanawagtawag mayu adti Tyumanem:
'Kay Ama nami na awun ni tas na langit,
pagbasa͡an na kadég na utaw ya kanmu ngalan.
10 Migsekat kami na dumateng adi kanami ya Kasakupan na Pighari-an mu,
aw matuman ya kanmu pagbaya' asini tas na lupa' kasiling na pagkatuman da adti tas na langit.
11 Sambata beg ya kanami pagkan adun na allaw yeiy.
12 Aw lanasa beg ya kanami manga sala',
kasiling na pigpasinsiya͡an da nami ya sala' na pig-imo' na eped nami.
13 Aw dili' mu beg kami pagpabaya-an adti pagtanda' na dili' nami mabatug,
manang tabangi kami beg na dili' kami degen na malatay na lekat adti kan Satanas.'"
14 Pigpadeleg ni Jisus ya pagpalna-u sa manga utaw, law nan, "Kun pigpasinsiya͡an mayu ya eped na utaw na nyakasala' kamayu, lanasen uman na Ama mayu na awun ni tas na langit ya kamayu manga sala'.
15 Manang kun dili' mayu silan pasinsiya͡an sa manga pig-imo' nilan kamayu na malatay, dili' uman lanasen na Ama ya kamayu manga sala'.

Ya palna-u ni Jisus sa pagpuwasa

16 "Aw dun ni pagpuwasa mayu, dili' kamu magtimbegat sa gya mayu kasiling na pig-imo' na manga migtallalingu. Dili' silan magkulamus aw dili' silan magpanuwat, kay kaliman nilan na kita-en silan na manga utaw na migpuwasa silan. Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Kasiling na nyadawat da nilan ya palangad tandan magi dun ni pagsaya' na manga utaw.
17 Manang kun magpuwasa kamu, pagkulamus kamu aw dayaw kamu panuwat,
18 pada wala' ya utaw na maka-ede' na migpuwasa kamu. Yan olo' ya maka-ede' ya kamayu Ama na awun ni tas na langit. Pangkay dili' sakanan pagkita-en, manang pigkita' nan saba ya pig-imo' mu aw pakadyawun kaw nan.

Ya palna-u ni Jisus sa pagluduk sa ka-unan

19 "Dili' kamu magluduk sa manga ka-unan asini tas na lupa'. Pagkalalingen aw pagkalaten saba na manga anay, aw pagtakawun na mangkatakaw.

20 Pagluduk kamu baling sa ka-unan adti tas na langit. Wala' saba ya
manga mannanap na un kuman, aw dili' pagkalalingen aw dili' madala na
mangkatakaw.
21 Kay kun ayin ya kanmu ka-unan, adtu uman ya kanmu anenganeng.
22 "Ya mata na utaw yan ya kalalamdag na lawas nan. Yanagaw, kun
madyaw ya pag-inunu mu, * awun kalalamdag na maka-ilaw sa kanmu
anenganeng.
23 Manang kun dili' madyaw ya pag-inunu na mata mu, dakula' ya kangit-
ngit na awun ni kanmu. Yanagaw kun dili' sumiga ya kalalamdag na awun
ni kanmu, kasiling kaw na awun ni kangitngitan.
24 "Wala' ya allang na makadalug sa duwa ya tagtun, kay pakalaten nan
ya sambuk aw ginawa͡an nan ya sambuk. Maynan uman, dalugun nan ya
sambuk aw palipaslipasan nan baling ya sambuk. Dili' saba mabatug na
utaw pagdenganen ya pagginawa sa kuwalta aw ya pagdalug sa Tyumanem.

Ya palna-u ni Jisus na dili' magkakamang ya ginawa

25 "Yanagaw paglongun ta kamu: Dili' magkakamang ya kamayu ginawa
sa kadég na kamayu kapelekan asini tas na lupa', kun unu ya un mayu kanen
aw inemen, aw kun unu uman ya un mayu sutun. Kay ya pag-eya' na utaw
asini tas na lupa', beke' olo' na makan aw beke' olo' na kadégkadég.
26 Inunuwa mayu ya manga langgam. Wala' silan pananem, aw wala'
silan uman pag-ani. Aw wala' ya pul na un nilan pagludukan sa kanilan
makan. Manang pigpakan silan saba na Ama mayu na awun ni tas na langit.
Aw asuntu na to-o pa saba dakula' ya alaga' mayu kay sa kanilan, yanagaw
atagan kamu nan sa kadég na kamayu kapelekan!
27 Aw singalan ka' kamayu ya makasugpat sa kamayu ginawa asini tas na
lupa' magi sa pagkaypeng mayu? Wala' saba!
28 Aw ananga' uman magkakamang ya ginawa mayu sa un mayu sutun?
Inunuwa mayu ya manga sagbet na magpamulak na tyumulin adti magalet.
Wala' silan pagtalabahu aw wala' silan uman pagté'.
29 Manang paglongun ta kamu: Si Solomon, to-o dengganen ya pagkahari'
nan asini muna aw syumut sakanan sa kadégkadég na to-o manenggeya,
manang to-o pa dun manenggeya ya manga bulak yeiy.
30 Ya manga sagbet adti magalet mamulak adun, pagkakunallaw malanes
aw sangaben da. Aw pangkay tagbi' ya alaga' nilan, manang to-o silan
pigpakanenggeya na Tyumanem. Aw atagan kamu nan saba sa un mayu
sutun. Tay, sa katagbi' na pagpangintu-u mayu!
31 Yanagaw dili' magkakamang ya ginawa mayu aw dili' kamu gayed
maglong, 'Unu ya un tadun kanen aw unu uman ya un tadun inemen? Aw
unu uman ya un tadun sutun?'
32 Ya kadég yeiy, gayed pigtibagsegan na matagtun na manga utaw na
wala' pangintu-u sa tengteng Tyumanem. Manang kamu, wala' ya du-an na
makamang ya ginawa mayu, kay kya-ede-an da saba na Ama mayu na awun
ni tas na langit kun unu ya kamayu kapelekan.
33 Tibulluka mayu baling ya kamayu anenganeng adti kadég na awun
ni Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem, aw imo-a mayu ya kanan
pagkaliman. Kun maynan ya imo-un mayu, sambaten nan ya kadég na
kamayu kapelekan.

---

* **6:22** 6:22-23 Ya kakawasan na madyaw ya pag-inunu, yan ya pagkanimbet. Aw ya dili' madyaw na pag-inunu, yan uman ya pagkademet.

34 Yanagaw dili' gayed magkakamang ya kamayu ginawa sa unu ya un
dumateng kunallaw, kay umba' da olo' ya manga kalugan adun na allaw
yeiy. Saligan da mayu baling ya kadég yeiy adti Tyumanem.

7

Ya palna-u ni Jisus na dili' mag-ukum sa eped

1 "Dili' kamu mag-ukum sa eped na utaw, pada dili' kamu uman ukuman
na Tyumanem.
2 Kay kun unu ya sukud mayu sa kamayu manga eped, maynan uman ya
sukud kamayu.
3 Ananga' kaw magtulli' sa puling na awun ni mata na kanmu eped
manang pyabaya-an mu baling ya dakula' na batang na nyakabalabag dun
ni kanmu mata?
4 Ananga' kaw maglong sa eped mu, 'Nate' kamangen ya kanmu puling.'
Manang dili' mu mabatug kamangen asuntu sa dakula' na batang na nyaka-
balabag awun ni kanmu mata!
5 Migtallalingu kaw! Unaa saba kamanga ya batang na awun ni kanmu
mata pada mabangal ya kanmu pag-inunu aw mabatug da mu ya pagka-
mang sa puling na eped mu."
6 Pagkatigkas yan, miglong pa uman si Jisus, "Dili' madyaw na agbel adti
idu' ya manga pametang na pigtani la kay wala' ya untung adti kanilan
aw pagaw banga-en kamu baling nilan. Aw dili' uman madyaw na agbel
ya kamagi adti manga taku' pagaw taguna-an nilan. Yanagaw dili' kamu
magpalna-u sa manga utaw na gayed kyumele sa tingeg na Tyumanem aw
dili' malim magpakanyeg kamayu."

Ya palna-u ni Jisus sa pagsekat adti Tyumanem

7 "Pagsekat kamu adti Tyumanem, aw atagan kamu nan. Tibagsegi mayu
ya pagpaninaw, aw pakita' nan kamayu. Pagtatawag kamu adti kanan, aw
uwangan kamu nan.
8 Kay ya kadég na magsekat adti Tyumanem, un saba silan atagan. Aw
ya kadég uman na maninaw, awun saba kita-en nilan. Aw ya kadég na
magtatawag adti kanan, un saba silan uwangan.
9 Alimbawa', kamu na manga ama, kun magsekat ya ise' mu sa kakan, unu,
atagan mu baling na batu?
10 Aw kun magsekat uman sa isda', unu, atagan mu na ulud? Dili' saba!
11 Yanagaw, pangkay makasasala' kamu, manang kya-ede-an mayu kun
unu ya madyaw na atag adti kamayu mangayse'. Na, to-o pa dun ya kamayu
Ama na awun ni tas na langit, kay atag nan saba ya to-o madyaw adti utaw
na magsekat kanan!

Ya palna-u ni Jisus sa pagpakadyaw sa eped na utaw

12 "Kun kaliman mayu pakadyawun na manga eped na utaw, na, unaa
mayu silan pakadyawa. Yan ya tengteng na kakawasan na Uldin na Tyu-
manem aw ya pigpalna-u na manga propita.

Ya pundinganan ni Jisus sa duwa ya suwangan

13 "Kun kaliman mayu makaseled adti kasakupan na Tyumanem, agi
kamu adti suwangan na mapeyet. Kay ya suwangan na malakbang, pangkay
maluwag ya dalan aw molas agiyan, aw madég ya manga utaw na nyagi dun,
manang ya dalan yeiy pasinan adti atulun na dili' pagkapatayan.

14 Manang ya suwangan na mapeyet, malug agiyan aw tabay olo' ya
kyumita' sa dalan yeiy, manang yeiy ya dalan pasinan adti tengteng ginawa
na wala' ya katigkasan.

Ya palna-u ni Jisus na magpakatanaw sa manga sallong kunu propita

15 "Magpakatanaw kamu sa manga utaw na sallong kunu manga propita.
Ya pigpakita' nilan kasiling na bet na karniro, manang ya tengteng na bet
nilan kasiling na idu' na to-o mangkabulut.
16 Ka-ede-an mayu silan magi sa bunga na manga imo-unun nilan. Dili'
kaw maka-ipu' sa bunga na igira adti suksukun na kawuy aw dili' mu uman
kita-en ya bunga na paras adti sampinit.
17 Ya kawuy na madyaw, madyaw uman ya bunga nan. Manang kun dili'
madyaw ya kawuy, dili' uman madyaw ya bunga nan.
18 Ya madyaw na kawuy dili' mamunga sa malat, aw ya malat na kawuy
dili' uman mamunga sa madyaw.
19 Ya kadég na kawuy na dili' mamunga sa madyaw, pamilaên silan baling
aw agbel adti atulun.
20 Yanagaw ka-ede-an mayu ya manga sallong kunu propita magi sa
manga imo-unun nilan.

Ya pagkasampet ni Jisus sa datengan na manga sallong kunu nyangintu-u kanan

21 "Aw awun madég na utaw na pagtawagen aku nilan na 'Pangulu.'
Manang ya manga eped kanilan dili' maka-akup adti Kasakupan na Pighari-
an na Tyumanem. Yan olo' ya maka-akup dun, ya utaw na mig-imo' sa
pagkaliman na kanak Ama na awun ni tas na langit.
22 Aw dun ni allaw na pag-ukum, awun madég na utaw na maglong kanak,
'Kay Pangulu, paseleda beg kami! Madég ya pigpan-imo' nami magi dun ni
kanmu ngalan. Pig-ubat-ubat nami ya tingeg mu, aw pig-alilinan nami ya
manga busaw na syumeled adti manga utaw, aw mig-imo' kami sa madég
na milagru!'
23 Manang paglongun ku baling silan, 'Wala' ta kamu kilalaâa. Pagpakawat
kamu kanak, kadég mayu na mag-imo-ay sa malatay!'

Ya pundinganan ni Jisus sa duwa ya utaw na migtulluk sa balay

24 "Ya utaw na migpakanyeg sa palna-u ku aw pigdalug nan, kasiling
sakanan na utaw na to-o matadeng na migtulluk sa balay nan adti tas na
batu na sumalem.
25 Dyumateng ya dakula' na ulan aw nyuntul ya ba', aw to-o mabandes ya
samet na kyumeleg adti balay, manang wala' kalukad ya balay kay to-o saba
masalig ya kyatullukan nan.
26 "Manang pangkay singalan ya dyumengeg sa manga palna-u ku aw
wala' nan daluga, kasiling sakanan na utaw na wala' ya katadeng na
migtulluk sa balay nan adti tas na pantad.
27 Dyumateng ya dakula' na ulan aw nyuntul ya ba', aw to-o mabandes ya
samet na kyumeleg adti balay. Aw dayaw nyalukad ya balay aw migkalat!"
28 Pagkatigkas ni Jisus magpalna-u sa to-o madég na manga utaw dun ni
buntud, to-o silan nya-enneng-enneng
29 kay awun katulus na kanan pagpalna-u na dili' kasiling na pagpalna-u
na manga magpalna-uway sa Uldin na manga Judiyu.

8

Ya pagguli' ni Jisus sa utaw na ibungun

1 Pagkatigkas ni Jisus migpalna-u, tyumubang sakanan aw nyagad kanan
ya madég na manga utaw.
2 Aw awun dyumulud kanan na sambuk na eseg na ibungun. Lyumuhud
sakanan aw to-o nyanginayu', aw miglong sakanan, “Kay Sir, kun malim kaw
beg, guli-a ya ibung ku, pada kalinisan da ya lawas ku.” *
3 Aw pig-awidan ni Jisus ya eseg yan, aw piglongan nan, “Kaliman ku saba.
Kalinisan da kaw!” Aw dayaw nyalanas ya ibung nan.
4 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus kanan, “Ya-i pag-ubatan adti pangkay
singalan utawa ya nya-imo' adun! Manang kadtu kaw baling ni Témplo
aw patanawan ya lawas mu adti magdadugsu-ay, aw yan ya magmatinaw
na kyaguli-an da kaw sa kanmu ibung. Aw dalaen mu kanan ya umba'
na pagdugsu' na pigsugu' ni Moysis, pada ka-ede-an na manga utaw na
kyalinisan da kaw.” *

Ya pagguli' ni Jisus sa sugu-anen na kapitan na manga sundalu

5 Pagdateng ni Jisus adti lunsud na Kapirna-um, lyumagbet kanan ya
sambuk na kapitan sa manga sundalu aw nyanginayu' sakanan kan Jisus sa
tabang,
6 miglong sakanan, “Kay Sir, kyedelan beg ya sugu-anen ku. Gayed da
sakanan kyumulang kay dili' da magpaka-inang, aw tengteng na migti-is.”
7 Aw miglong si Jisus kanan, “Magad aku kanmu adti kanmu balay aw guli-
en ku ya magkedel nan.”
8 Manang tyumubag ya kapitan, “Kay Sir, dili' aku makatumbuk magpa-
panik kanmu adti balay ku.* Manang pangkay olo' da tingeg mu, kaguli-an
saba ya magkedel na kanak sugu-anen.
9 Kya-ede-an da ku ya utaw na matas ya katundanan. Kasiling ku uman,
pagkaagadan ku ya matas pa kanak. Aw awun katundanan ku sa manga
sundalu na madalem pa kanak. Kun sugu-un ku ya sambuk na ‘Kadtu kaw!’,
na, maksay sakanan madtu. Aw kun paglongun ku uman ya sambuk na ‘Adi
kaw!’, madi sakanan. Aw pangkay unu ya paglongun ku adti kanak sugu-
anen, kaagadan nan saba. Yanagaw, kya-ede-an ku na kun olo' kaw maglong
pangkay mawat kaw, kaguli-an ya magkedel na kanak sugu-anen.”
10 Sa pagdengeg ni Jisus sa piglong na kapitan, miglong sakanan, “Tay sa
kadakula' na pangpangintu-u na utaw yeiy!” Aw piglongan nan ya manga
utaw na nyagad kanan, “Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Ya eseg ini
pangkay Héntil sakanan, manang wala' pa ku kita-a asini manga utaw na
Isra-él ya maynini na pagpangintu-u.
11 Paglongun ta kamu uman na adtu kagaya ni moli na allaw awun madég
na utaw na Héntil na un lumekat adti manga banwa apit adti silatan aw adti
sallepan. Aw mingkud silan adti tampid na tyugbulan tadun na si Abraham
aw si Isaak aw si Jakub adti dakula' na katipun dun ni Kasakupan na Pighari-
an na Tyumanem adti tas na langit.

---

* **8:2** 8:2 Ya ibung, yan ya magkedel na magpambutu' aw magpangkalandak ya kindal na lawas. Dun ni palna-u na manga Judiyu, malipa' ya utaw na awun ibung aw pagtaniyen adti mawat. * **8:4** 8:4 Mabasa tadun adti Libitiko, kapitulu 13. Aw dun ni Libitiko 14:1-32 awun sugu' na Tyumanem sa utaw na kyaguli-an da sa ibung. * **8:8** 8:8 Dun ni manga allaw yan, dili' sumeled ya utaw na Judiyu adti balay na Héntil kay pigpigil na Uldin nilan.

12 Manang ya manga buwadbuwad ni Isra-él na maka-akup galu adti
kasakupan nan, ya eped kanilan agbel baling adti banwa na kangitngitan na
adti luwa'. Aw dun ni banwa yan, magpanpanguliteb ya manga untu nilan
aw magpansisugaw."
13 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus adti kapitan, "Uli' da kaw. Asuntu sa
pagpangintu-u mu kanak, atag ku saba ya pigpanginayu' mu." Aw dun ni
udas yan, dayaw kyaguli-an ya sugu-anen nan.

Ya pagguli' ni Jisus sa manga magkedel na utaw aw ya pag-alilin nan sa manga busaw

14 Aw wala' kadugay nyadtu si Jisus ni balay ni Pédro aw kyinita' nan dun
na kyumulang ya ugangan ni Pédro na ka͡ubayan kay to-o migkapasu' asuntu
na kyedelan sakanan.
15 Aw pig-awidan ni Jisus ya bekten nan aw dayaw sakanan pig-uwasan
sa kapasu-an nan. Tigkas yan, migbangun sakanan aw pigsanggila' nan si
Jisus.
16 Pagsallep da na sega, pigpandala adti kan Jisus ya madég na utaw na
pyanseledan na busaw. Aw pig-alilinan nan ya manga busaw magi dun ni
tingeg nan. Aw pigpangguli' nan uman ya magkedel na kadég na manga
utaw na pigpandala adti kanan. *
17 Aw dun ni pigpan-imo' nan, nyatuman da ya pigpasulat na Tyumanem
magi sa propita na si Isayas asini muna:
"Kyamang da nan ya kadég na pagti-is tadun aw ya kanaten magkedel."*

Ya utaw na malim galu magad kan Jisus

18 Pagkita' ni Jisus sa to-o madég na utaw na migkalimpung kanan, piglon-
gan nan ya kanan manga umagakan, "Naten tumalipag sa danaw."
19 Manang sa wala' pa silan pakasakay sa balangay, dyumulud kanan ya
sambuk na magpalna-uway sa Uldin na manga Judiyu. Aw piglongan nan si
Jisus, "Kay Magpalna-uway, magad aku kanmu pangkay ayin kaw pasinan."
20 Manang miglong si Jisus kanan, "Ya manga mile' awun pugala' na
kanilan pagka-eya-an, aw ya manga langgam awun pugad nilan. Manang
ya Ise' na Utaw,* wala' ya balay na un nan kabantukan."
21 Aw awun pa uman sambuk na utaw na malim magad kan Jisus, aw
miglong sakanan, "Kay Magpalna-uway, tumbayan pa beg kanake' na muli'
aku adti kanami kay una pa nami lebeng ya ama ku."
22 Manang miglong si Jisus kanan, "Agad da kaw kanak. Pabaya-an da sa
manga utaw na wala' pangintu-u ya paglebeng sa nyatay."

Ya pagpatangke' ni Jisus sa samet aw manga baled

23 Pagkatigkas yan, syumakay si Jisus adti balangay, aw nyagad uman ya
kanan manga umagakan.
24 Talana pa nilan dun ni tenga-tenga' na danaw, wala' nilan imanmana
bigla' dyumateng ya to-o mabandes na samet, aw syalampawan na manga
baled ya balangay na pigsakayan nilan. Manang kenne' baling ni Jisus
nyakatulug.

---

* **8:16** 8:16 Nya-imo' yeiy dun ni Allaw na Paglagdeng. Asuntu na pigpigil adti Uldin ya pagtalabahu aw pagpanaw dun ni allaw yan talana na syumilat pa ya sega, migtagad ya manga utaw menda' na magsiklep da. * **8:17** 8:17 Mabasa tadun adti Isayas 53:4. * **8:20** 8:20 Asini pigsulat ni Matiyo, gayed nan pigpa-ede' ya "Ise' na Utaw," kay yan ya sambuk na ngalan na Misiyas. Aw si Jisus, pagtawagen nan ya kanan pagka-utawun na "Ise' na Utaw."

25 Yanagaw pigpukaw sakanan na manga umagakan nan, aw miglong silan, “Kay Magpalna-uway, tabangi beg kami! Kay agpet da kitadun mangkamatay!”
26 Manang miglong si Jisus kanilan, “Ananga' kamu mangkallek? Tay, sa katagbi' na pagsalig mayu kanak!” Aw migbangun si Jisus aw piglongan nan ya samet aw manga baled, “Tangke' kamu!” Aw dayaw migkalinaw ya kadég.
27 Aw to-o nya-enneng-enneng ya manga umagakan nan, aw miglong silan, “Singalan ka' ya utaw yeiy? Pangkay ya samet aw ya manga baled magkâagad sa sugu' nan!”

Ya pag-alilin ni Jisus sa manga busaw na syumeled adti utaw

28 Aw sa pagdateng ni Jisus adti dipag na danaw dun ni sakup na Gadara, syumungun kanan ya duwa ya utaw na pigseledan na manga busaw. Nyeya' silan adti manga ilib na paglebengan sa manga utaw. Aw to-o silan mabulut, yanagaw pigkallekan silan na manga utaw aw wala' ya magpaka-agi dun.
29 Pagkita' nilan kan Jisus, miglong silan sa mabagseg na tingeg, “We... Ise' na Tyumanem, unu ya pigkadi mu? Unu, pamulayaman da mu kami pangkay wala' pa dateng ya allaw na un kami pa-emel-emelen?”
30 Na, awun madég na manga taku' na nyangaliwad na dili' to-o mawat lekat dun ni kanilan.*
31 Yanagaw nyanginayu' ya manga busaw kan Jisus, law nilan, “Kun alilinan mu kami, adtu mu beg kami paseleda dun ni manga taku' iyan!”
32 Aw piglongan ni Jisus ya manga busaw, “Luwa' da kamu dun!” Yanagaw lyumuwa' silan adti duwa ya eseg aw syumeled silan adti manga taku'. Aw nyampamalaguy ya kadég na manga taku' dun ni kakayaban aw pyangkawasan nilan ya pangpang adti ligad na danaw aw nyabus silan nyangkalemes.
33 Aw ya manga magdadiyagâay sa manga taku', nyalaguy silan adti lunsud aw pig-ubat-ubatan nilan ya manga utaw sa kadég na nyangka-imo' dun ni duwa ya utaw na kyaguli-an da.
34 Pagdengeg na manga utaw adti lunsud sa kadég na pig-imo' ni Jisus, madég kanilan ya nyadtu ni kanan. Aw sa pagkita' nilan kan Jisus, nyanginayu' silan na indegan nan ya banwa nilan.

9

Ya pagguli' ni Jisus sa pulid aw ya paglanas nan sa manga sala'

1 Sa pagkatigkas na pig-imo' ni Jisus dun ni Gadara, syumakay sakanan sa balangay aw lyumiku' adti lunsud na Kapirna-um na pig-eya-an nan.
2 Sa pagdateng da nan, piglagbet sakanan na manga utaw na migtingga sa pulid. Sa pagkita' ni Jisus sa pagpangintu-u nilan na mabatug nan gulien ya utaw yan, piglongan nan ya pulid, “Kay Lew, pakabagsega ya kanmu ginawa, kay ya manga sala' mu adti Tyumanem piglanas da.”
3 Aw dun uman ya manga eped na magpalna-uway sa Uldin, aw dyengeg nilan ya piglong ni Jisus. Yanagaw mig-anenganeng silan, “Ya utaw yeiy, migpa-unawa sakanan sa Tyumanem!”
4 Manang kya-ede-an ni Jisus ya kanilan anenganeng aw yanagaw piglongan nan silan, “Ananga' kamu mag-anenganeng sa malatay?

---

* **8:30** 8:30 Ya manga utaw na Judiyu dili' magkan sa taku'. Manang adti manga utaw na Héntil na nyeya' dun ni Gadara, magkan silan sa taku' aw yanagaw migpatulin silan sa manga ayep yeiy.

5 Ayin ka' ya molas paglongun adti eseg na pulid, ‘Ya manga sala' mu
nyalanas da,’ aw kun paglongun ku sakanan, ‘Pagbangun kaw aw panaw da
kaw’?
6 Manang matinawun ku adti kamayu na ya Ise' na Utaw awun katun-
danan nan maglanas sa manga sala' na manga utaw.” Tigkas yan, miglong
si Jisus adti eseg na pulid, “Pagbangun kaw! Dalâa ya pigtingga nilan kanmu
aw uli' da kaw!”
7 Aw maksay nyindeg ya pulid aw nyuli' sakanan adti balay.
8 Sa pagkita' da na madég na manga utaw sa pig-imo' ni Jisus, to-o silan
nya-enneng-enneng. Yanagaw pigdeyen nilan ya Tyumanem na nyatag sa
katulus adti utaw na maka-imo' sa maynan.

Ya pagtawag ni Jisus kan Matiyo

9 Na, nyindeg si Jisus lekat dun, aw kyinita' nan ya sambuk na utaw na
nyingkud adti bayadanan sa buwis kay mangungublâay sakanan. Aw ya
ngalan nan si Matiyo. Aw miglong si Jisus kanan, “Agad kaw kanak!” Aw
nyindeg si Matiyo aw nyagad kan Jisus.
10 Wala' kadugay, migpa-imo' si Matiyo sa dakula' na kakan adti balay
nan. Kyuman dun si Jisus aw ya kanan manga umagakan. Aw madég uman
ya dyumateng dun na manga mangungublâay sa buwis aw ya eped pa na
manga makasasala'.
11 Pagkita' na manga Parisiyo seiy, piglongan nilan ya umagakan ni Jisus,
“Ananga' sumambuk kuman ya magpalna-uway mayu sa manga mangun-
gublâay sa buwis aw manga utaw na makasasala'?”
12 Manang dyengeg ni Jisus ya piglong nilan, yanagaw pigtubag nan silan
magi sa pundinganan, law nan, “Ya manga utaw na mangkadyaw ya lawas,
dili' nilan ka-ilangan ya doktor. Manang ya manga utaw na awun magkedel,
silan ya awun ka-ilangan sa doktor.
13 Sadsadi mayu ya kakawasan na ini: ‘Ya kanak tengteng pagkaliman,
na awun pagkallat mayu adti eped na utaw, aw beke' na dugsu' mayu na
pagsangaben.’ * Ya pigkadi ku asini tas na lupa', yan ya pagtawag sa manga
utaw na nyaka-ede' sa manga sala' nilan, pada magselsel silan aw dumalug
silan kanak. Manang ya manga utaw na iman nilan aw wala' ya kanilan sala'
adti Tyumanem, beke' nilan saba ya pigtawag ku.”

Ya pagpundinganan ni Jisus sa dadan aw bagu na palna-u

14 Aw pagkatigkas yan, dyumulud kan Jisus ya manga umagakan ni
Juan na Magbâutismuway, aw nyusip silan kanan, “Ananga' gayed kami
migpuwasa aw ya manga Parisiyo, manang ya kanmu manga umagakan,
wala' silan pagpuwasa?”*
15 Aw tyumubag si Jisus kanilan magi sa pundinganan, “Enda', kun awun
kasal, dili' magkalat ya ginawa na manga tyumambung talana na kenne' pa
dun ni sayid nilan ya eseg na migpanamung? * Manang dumateng ya allaw
na kamangen sakanan adti kanilan. Aw lekat dun ni allaw yan, magpuwasa
la silan.

---

* **9:13** 9:13 Mabasa yeiy adti Osiyas 6:6. * **9:14** 9:14 Yan ya katanem na manga Parisiyo na magpuwasa kada Lunés aw kada Huwébis, aw pangkay unu allawa na makabetang adti anenganeng nilan ya magpuwasa. Aw kaliman nilan na dalugun na kadég na manga Judiyu ya katanem nilan. Manang awun eped na manga Judiyu na migpuwasa olo' makaduwa kada umay dun ni allaw na to-o matas adti manga Judiyu (Libitiko 16:29-31). * **9:15** 9:15 Asini pundinganan, ya migpanamung yan si Jisus, aw ya manga tyumambung, yan ya manga umagakan nan.

16 “Aw kasiling uman na kadégkadég, ya bagu na téla dili' pagleneb adti
dadan na téla na malungu la. Kay kun maleneb da aw gayed bugsakan, dili'
madugay kumeteng ya bagu aw to-o la baling magkadakula' ya kakisayan.
17 Aw maynan uman, dili' pag-asag ya bagu na bino adti dadan na betan-
ganan na pig-imo' lekat adti kindal na ayep. Kay kun asag ya bino dun aw
sumubuk, mutu baling ya betanganan, aw masapad ya bino, aw magkalat
ya betanganan. Manang ya bagu na bino, pag-asag adti bagu na betanganan
na kindal na ayep. Aw yanagaw dili' magkalat ya betanganan aw dili' uman
masapad ya bino.” *

Ya pagguli' ni Jisus sa magkedel na kaûbayan aw ya pagmataw nan sa ise' na nyatay

18 Sa talana pa ni Jisus miglong adti manga umagakan ni Juan, dyumulud
kanan ya sambuk na pagsaligan adti sinagoga. Aw lyumuhud sakanan adti
asdangan ni Jisus, aw to-o nyanginayu', law nan, “Ya ise' ku na dalagita, baya'
pa beg nyapalus ya ginawa nan. Manang kya-ede-an ku na kun magad kaw
kanak adti balay aw pandungan mu sakanan na kanmu palad, mataw saba
sakanan.”
19 Yanagaw nyagad si Jisus sa utaw yan, aw nyagad uman ya manga
umagakan nan.
20 Talana nilan nyanaw, awun kaûbayan na dyumulud kan Jisus apit
adti bagakwang nan. Na, ya kaûbayan yeiy, gayed pigdugu-dugu' seled na
sampulu' tag duwa ya umay. Aw yanagaw pig-awidan nan ya pangaway na
pigsut ni Jisus,
21 kay mig-anenganeng sakanan, “Kun ka-awidan ku olo' ya pangaway na
pigsut nan, kaguli-an da aku.”
22 Aw maksay nyatubang si Jisus aw kyinita' nan ya kaûbayan, aw piglon-
gan nan, “Kay Dé', pakabagsega ya kanmu ginawa. Asuntu sa pagpangintu-u
mu kanak, yan ya nyakaguli' kanmu.” Aw dayaw kyaguli-an ya kaûbayan.
23 Na, pagdateng ni Jisus dun ni balay na utaw na pagsaligan adti sinagoga,
kyinita' nan ya madég na utaw adti luwa' na migpanmatay aw ya manga
utaw na migpansi-eyep sa sileli. *
24 Yanagaw piglongan nan silan, “Luwa' pa kamu! Wala' saba kamatay ya
ise'. Olo' sakanan nyakatulug!” Manang nyaka-ikel baling silan sa piglong
nan.
25 Aw sa pagpakaluwa' da na manga utaw, syumeled sakanan adti pig-
pakulangan sa ise' aw pig-awidan nan ya bekten na ise', aw dayaw migban-
gun sakanan.
26 Aw ya ubat-ubat sa pig-imo' ni Jisus nyabekkal adti palibed na banwa
yan.

Ya pagguli' ni Jisus sa duwa ya utaw na buta

27 Sa pag-indeg da ni Jisus adti balay yan, awun duwa ya eseg na buta na
gayed dyumalug kanan. Aw pigtatawag nilan si Jisus, “We....Buwadbuwad
ni Dabid, kallati beg kami!”
28 Sa pagdateng ni Jisus adti pigbantukan nan, dyumulud kanan ya duwa
ya buta. Aw nyusip si Jisus kanilan, “Unu, nyangintu-u kamu na mabatug ta
kamu guli-en?”

---

* **9:17** 9:17 Ya kakawasan na duwa ya pundinganan ini, yan ya dili' mag-isambuk ya bagu na palna-u ni Jisus aw ya dadan na palna-u aw manga katanem na manga Judiyu. * **9:23** 9:23 Yan ya katanem nilan dun ni Isra-él, na kun awun matay magtandan silan sa manga utaw na un magmatay aw mag-eyep sa sileli.

Aw tyumubag silan kanan, “E-e, kay Sir. Nyangintu-u kami.”
29 Aw pig-awidan ni Jisus ya manga mata na tagsambuksambuk kanilan,
aw piglongan nan silan, “Asuntu sa pagpangintu-u mayu kanak, kaguli-an
da kamu!”
30 Aw dayaw silan kyumita'. Aw miglong si Jisus kanilan, “Dili' mayu yeiy
pag-ubat-ubat adti pangkay singalan.”
31 Manang sa pagpanaw da nilan, pig-ubat-ubat baling nilan ya pagpaguli'
ni Jisus kanilan. Aw nyabekkal ya ubat-ubat yeiy adti manga banwa na
nyakapalibed dun.

Ya pagpapaglong ni Jisus sa utaw na nya-umu

32 Sa pagpanaw da na duwa ya eseg na baya' kyumita', wala' kadugay awun
da uman manga utaw na dyumateng dun na migpa-agad sa sambuk na utaw
na nya-umu kay pigseledan na busaw.
33 Aw sa pagkatigkas da ni Jisus alilinan ya busaw na syumeled adti utaw
yan, dayaw nyakapaglong ya umu. Aw ya nya-enneng-enneng ya kadég
na utaw dun, aw miglong silan, “Wala' pa tadun kita-a ya maynini asini
kadakula' na Isra-él!”
34 Manang miglong ya manga Parisiyo, “Magi saba sa katulus na pangulu
na manga busaw kya-alilinan nan ya manga busaw!”

Ya to-o dakula' na aniyenen

35 Piglegeb ni Jisus ya kadég na lunsud aw manga baranggay na banwa
yan, aw migpalna-u sakanan adti manga sinagoga, aw pigpa-ede' nan ya
Madyaw na Ubat-ubat sa Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem. Aw
pigpangguli' nan uman ya kadég na manga magkedel na manga utaw.
36 Aw sa pagkita' nan sa madég na manga utaw, to-o nyallat si Jisus kanilan
kay madég ya nyakalinggal sa anenganeng nilan aw wala' ya un makatabang
kanilan. Kasiling silan na manga karniro na wala' ya magdadiyagâay.
37 Tigkas yan, miglong si Jisus adti kanan manga umagakan, “Dakula' to-o
ya aniyenen, manang tabay ya mag-aniyay.
38 Yanagaw panawagtawag kamu adti Tyumanem na yan ya tagtun sa
palangad aniyenen, na magpadala sakanan sa manga mag-aniyay pada
tumabang mag-ani.”

10

Ya sampulu' tag duwa ya apostolés ni Jisus

1 Yanagaw pigpatawag ni Jisus adti sayid nan ya sampulu' tag duwa ya
umagakan na dadan da nan pigpamalli'. Aw pig-atagan nan silan na katulus
na un mag-alilin sa manga busaw aw magguli' sa kadég na punganan na
magkedel na manga utaw.
2 Na, ini ya manga ngalan na sampulu' tag duwa ya apostolés: Ya tagna' si
Simon na pigngalanan uman na Pédro aw ya inulug nan na si Andrés, aw si
Santiago aw ya inulug nan na si Juan na alag ise' ni Zibidiyo,
3 aw si Pilipi aw si Bartolomé, * aw si Tomas aw ya mangungublâay sa
buwis idtu na muna na si Matiyo, * aw si Santiago na ise' ni Alpiyo, aw si
Tadiyo,*

* **10:3** 10:3a Ya eped na ngalan ni Bartolomé, si Natanyél. Mabasa tadun adti Juan 1:43-51. * **10:3** 10:3b Sambuk na ngalan ni Matiyo si Libi. Mabasa adti Lukas 5:27. * **10:3** 10:3c Ya eped na ngalan ni Tadiyo, si Judas. Mabasa tadun adti Lukas 6:16.

4 aw si Simon na Kananiyo* aw si Judas Iskariyoti na yan ya un maglubid kan Jisus.

Ya pagsugu' ni Jisus sa sampulu' tag duwa ya apostolés

5 Na, sa wala' pa ni Jisus papanawa ya sampulu' tag duwa yeiy, piglongan nan silan, "Sugu-un ta kamu adti manga utaw, manang dili' pa mayu adun pagkadtuwan ya manga banwa na manga Héntil aw ya manga lunsud na manga Samariyanen.

6 Yan baling ya kadtuwi mayu adun ya manga buwadbuwad ni Isra-él, kay kasiling silan na manga karniro na migkabuluy.

7 Dun ni pagpanaw mayu, ubat-ubati mayu silan na ya Paghari' na Tyumanem sa Kasakupan nan malapit da.

8 Aw pangguli-a mayu ya manga magkedel na utaw, aw matawa mayu ya baya' nyatay, aw pangguli-a mayu ya manga ibungun pada magkalinis da silan, aw alilini mayu ya manga busaw na syumeled adti utaw. Aw dili' mayu pagkalingawan na madég ya nyadawat mayu na wala' ya bayad, yanagaw dili' kamu magsekat sa bayad sa manga pig-imo' mayu.

9 Dun ni pagpanaw mayu, dili' kamu magdala sa kuwalta.

10 Aw dili' kamu magdala sa kabil aw ilisan aw sandal, aw pangkay bangka'. Kay ya manga utaw na un mayu ubat-ubatan, silan galu ya matag sa kamayu kapelekan. Kasiling kamu saba na magtalabahuway na umba' atagan sa kapelekan.

11 Yanagaw pangkay unu lunsuda aw baranggay ya datengan mayu, pangusip kamu kun singalan ya utaw dun na madyaw magpamasa. Aw yan ya bantuki mayu ya kanilan balay, aw pag-eya' pa kamu dun ni tampid nilan menda' sa allaw na indegan mayu ya lunsud yan.

12 Sa pagseled mayu adti kanilan balay, paglonga mayu ya manga utaw na nyeya' dun, 'Atagan na kalinaw ya kadég na utaw asini balay ini.'

13 Kun dawaten kamu nilan, atagan saba silan na Tyumanem na kalinaw. Aw kun dili' nilan dawaten, bawi-a la ya piglong mayu kanilan.

14 Aw dun ni banwa na pigdatengan mayu, kun dili' silan malim dumawat kamayu aw dili' uman malim magpakanyeg sa pag-ubat-ubat mayu, na, sa pag-indeg mayu adti kanilan, taptapa ya alikabuk na siki mayu. *

15 Matinaw saba ya un ku paglongun kamayu: Pagdateng da na allaw na pag-ukum, to-o pa mabegat ya pa-emel-emel kanilan kay sa manga utaw na nyeya' dun ni syudad na Sodoma aw Gomora.

Ya manga pamulayam na un dumateng

16 "Manang pakanyegi ya un ku kamayu paglongun: Sugu-un ta kamu adti manga utaw na mangkalatay ya bet. Masiling kamu saba na manga karniro na piglibedan na manga malyaw na idu' na to-o mangkabulut. Yanagaw pagpakatanaw kamu to-o na wala' ya dumeg kamayu aw wala' uman ya un pagsala' kamayu.

17 "Magpakatanaw kamu sa manga utaw na malim maglimanda aw magdala kamayu adti usayanan. Aw badasan kamu nilan na lalabet dun ni seled na manga sinagoga nilan.

18 Aw asuntu sa pagpangintu-u mayu kanak, un kamu nilan pa-indegen adti asdangan na manga gubirnador aw manga hari'. Aw dun da kamu

---

* **10:4** 10:4 Ya manga Kananiyo, silan ya partido na manga Judiyu na dili' malim maa̱gad sa pagdumala na taga Roma kay kaliman nilan bawi-en ya banwa nilan na Isra-él. * **10:14** 10:14 Ya pagtaptap sa alikabuk adti manga siki nilan, yan ya pangilala na wala' da ya labet nilan sa pagpa-emel-emel na Tyumanem sa manga utaw na wala' dawat sa kanilan pag-ubat-ubat.

pakaselat pagpa-ede' kanilan sa Madyaw na Ubat-ubat kanak aw adtu uman ni manga utaw na Héntil.

19 Kun tumbay kamu nilan adti asdangan na mag-usayay aw pan-usipen kamu nilan, dili' magkakamang ya ginawa mayu kun unu ya un mayu tubag kanilan. Kay dun ni udas yan, ya Ispiritu na Ama yan ya maggagad sa kamayu anenganeng sa un mayu tubag kanilan.

20 Aw ya paglongun mayu kanilan beke' na lekat adti kamayu, manang lekat adti Ispiritu na Ama.

21 "Aw beke' yeiy olo' ya un ma-imo'. Dili' madugay awun manga mangkaylug na magtumbay sa inulug nan adti manga po-on pada patayen. Aw awun uman manga ama na magtumbay sa kanilan ise' na patayen. Aw awun manga ise' na matu sa mangkatikadeng nilan aw magtumbay kanilan adti manga po-on pada patayen.

22 Aw dumutan kamu na madég na manga utaw asuntu sa pagdalug mayu kanak. Manang pangkay singalan ya magpadeleg dun ni pagpangintu-u nan kanak taman adti katigkasan, yan saba ya utaw na paluwa-en na Tyumanem.

23 Kun pamulayaman kamu adti sambuk na lunsud, palaguy kamu adti eped na lunsud. Matinaw saba ya un ku paglongun kamayu: Sa dili' pa mayu matigkas ya imo-unun adti kadég na lunsud na Isra-él, lumiku' da ya Ise' na Utaw.

24 "Ya pigpalna-uwan dili' matas sa migpalna-u kanan. Aw wala' ya suguanen na matas pa sa amu nan.*

25 Umba' da sa pigpalna-uwan ya magkatadeng kasiling na migpalna-u kanan. Aw maynan uman ya allang masiling na tagtun kanan. Yanagaw kun aku ya tagtun sa balay aw pigtawag aku na manga utaw na 'Bilsibul', * na, to-o pa dun baling malatay ya pagtawag nilan sa kanak ka-epedanan dun ni balay.

26 "Yanagaw dili' kamu magkallek sa manga utaw. Kay ya kadég na pigpanimo' da nilan na malatay, alag saba ka-ede-an. Wala' ya nyatagu' adun na dili' kagaya kabukasan.

27 Ya piglong ku kamayu na gabi, ubat-ubatan da mayu magi sa dakula' na tingeg lekat adti tas na atep kun magkalalamdag da.

28 Aw dili' kamu magkallek sa manga utaw na un magpatay sa lawas mayu, kay dili' nilan saba mabatug patayen ya kamayu kalaluwa. Yan baling ya kalleki mayu ya Tyumanem. Kay alag nan mabatug kalaten ya lawas aw ya kalaluwa na utaw adti atulun na dili' pagkapatayan.

29 "Anenganenga mayu na tagbi' to-o ya pagbayad sa duwa ya langgam na maya, manang wala' ya pangkay sambuk kanilan na molug na dili' ka-ede-an na Ama mayu.

30 Aw kamu uman, kya-ede-an da saba na Tyumanem kun pila ya kadég na lugay mayu.

31 Yanagaw dili' kamu magkallek kay to-o pa dakula' ya alaga' mayu kay sa madég na manga maya!

32 "Pangkay singalan ya maglong adti asdangan na manga utaw, 'Umagakan aku ni Jisus', maynan uman paglongun ku adti asdangan na Ama ku na awun ni tas na langit, 'Umagakan ku uman sakanan.'

---

* **10:24** 10:24 Tanawun uman ya Juan 15:20. * **10:25** 10:25 Si Bilsibul, yan ya sambuk na ngalan ni Satanas.

33 Manang pangkay singalan ya magbalyaw kanak adti asdangan na
manga utaw, balyaw ku uman sakanan adti asdangan na Ama na awun ni
tas na langit.
34 “Dili' kamu mag-anenganeng na nyadi aku pada dumala sa kalinaw
asini tas na lupa'. Ya pagkadi ku, yan baling ya du-an na magtanam ya
manga utaw.
35 Asuntu sa pagkadi ku, tanamen na ise' na eseg ya kanan ama. Aw ya ise'
na kaubayan tanamen nan uman ya kanan ina. Aw ya makeye' na kaubayan
tanamen nan ya ugangan nan na bubay.
36 Yanagaw ya eped mayu dun ni seled na balay, yan da baling ya eped mu
magtanam.*
37 Ya utaw na to-o gyuminawa sa kanan ama aw ina manang tagbi' ya
pagginawa nan kanak, yan ya utaw na dili' umba' ma-imo' kanak umagakan.
Aw ya utaw na to-o gyuminawa sa kanan ise' na eseg aw ise' nan na
kaubayan manang tagbi' ya pagginawa nan kanak, dili' uman umba' ma-
imo' kanak umagakan.
38 Aw ya utaw na dili' malim magpisan sa kanan krus aw dumalug kanak,
ya utaw yan dili' umba' ma-imo' kanak umagakan.
39 Aw pangkay singalan ya gyuminawa sa kanan pagka-utawun asini
tas na lupa', kalagakan baling sa ginawa nan. Manang kun singalan ya
magtibulluk dumalug kanak pangkay pa adti pagkamatay, matagtun nan ya
ginawa na wala' ya katigkasan.
40 “Pangkay singalan ya dumawat kamayu, kasiling na aku ya pigdawat
nan. Aw pangkay singalan ya dumawat kanak, dun da nan uman dawata ya
Ama na migpadala kanak.
41 Aw pangkay singalan utawa ya mamasa sa propita asuntu sa pagpa-
ede' nan sa tingeg na Tyumanem, dumawat ya utaw yan sa kasiling na un
dawaten na propita. Aw kun singalan ya mamasa sa utaw na gayed mig-imo'
sa pagkaliman na Tyumanem, dawaten nan uman ya kasiling na un atag sa
manga utaw yan.
42 Aw matinaw saba ya un ku paglongun kamayu: Pangkay singalan
utawa ya magkallat sa umagakan ku na madalem aw matag sa pangkay
sangkatabu' ya tubig, yan ya utaw na dumawat sa tandan kagaya.”

11

Ya usip na manga umagakan ni Juan na Magbautismuway kan Jisus

1 Aw pagkatigkas ni Jisus paglongan ya sampulu' tag duwa ya umagakan
nan, nyanaw sakanan lekat dun pada magpalna-u aw mag-ubat-ubat adti
manga utaw dun ni manga lunsud nilan.
2 Na, sa talana pa ni Juan dun ni kalabusuwanan, dyengeg nan ya manga
pigpan-imo' ni Jisu-Kristu. Yanagaw pyakadtu nan ya kanan manga uma-
gakan kay awun usip nan
3 adti kan Jisus, aw nyusip silan kanan, “Unu, ikaw ya pigpakang na
Tyumanem asini muna na un madi? Aw kun awun pa eped na imanen
nami?”
4 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Liku' kamu adti kan Juan aw ubat-ubatan
mayu kanan ya manga dyengeg mayu aw ya manga kyinita' mayu:
5 Ya manga dili' magkita', kyumita' da. Ya manga pulid, nyakapanaw
da. Ya manga ibungun, pyangkaguli-an aw malinis da. Ya manga bengel,

* **10:36** 10:36 Mabasa tadun adti Mika 7:6.

dyumengeg da. Awun manga nyangkamatay na nyataw da. Ya manga tagitu' na utaw, kya-ubatan da sa Madyaw na Ubat-ubat.
6 Aw madyaw ya kana manga utaw na wala' pagduwaduwa na aku ya
Pigpadala na Tyumanem."

Singalan si Juan na Magbaûtismuway?

7 Sa pagpanaw da na manga umagakan ni Juan, pig-usip ni Jisus ya madég na utaw na migkatipun dun, law nan, "Sa pagkadtu mayu adti kan Juan dun ni kaligbinan idtu muna, unu ka' ya pig-iman mayu na du-an mayu pyaninaw sakanan? Pagaw nyadtu kamu na olo' magtandawtandaw sa utaw na kasiling na tigbaw na pig-eyeng-eyeng na samet. Beke' saba na maynan si Juan!
8 Manang ananga' kamu madtu ni kaligbinan? Pagaw iman mayu aw kumita' kamu sa utaw na syumut sa kadégkadég na mayaman. Ya utaw na maynan, adtu sakanan pagkita-en ni palasyo. Manang beke' saba na maynan si Juan!
9 Yanagaw unu ka' ya pig-iman mayu na un mayu kita-en dun ni kaligbinan? Pig-iman gya mayu na kumita' sa propita. Matinaw saba na propita sakanan, manang paglongun ta kamu na matas pa si Juan sa manga muna propita.
10 Aw si Juan yeiy, yan ya pigkasampetan dadan dun ni pigpasulat na Tyumanem asini muna:

'Na, un ku pa-unaên kanmu ya kanak mag-ubat-ubatay
pada tagilanen nan ya un mu agiyan.' *

11 Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Ya kadég na utaw na nyaûtaw asini tas na lupa' taman adun, wala' ya pangkay sambuk na matas pa kan Juan na Magbaûtismuway. Manang ya to-o madalem na utaw na nyaka-akup adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem, matas pa sakanan kan Juan.
12 Na, lekat na allaw na migpalekat mig-ubat-ubat si Juan na Magbaûtimuway, menda' adun, ya Kasakupan yan to-o pa baling migkadakula' pangkay awun manga migbalabag sa pag-ubat-ubat aw nyamulayam sa manga nyaka-akup da. Aw awun uman mangkabulut na utaw na kaliman nilan sulungun aw agawun galu ya Kasakupan yan.
13 Kay ya kadég na manga propita aw ya Uldin migpa-ede' alag sa paghari' na Tyumanem. Tigkas yan, migpalekat si Juan mig-ubat-ubat.
14 Aw kun malim kamu dumawat sa piglong nilan asini muna, si Juan saba ya propita na pigkasampetan nilan na un dumateng na kasiling ni Éliyas. *
15 Magpakatadeng kamu na dili' mayu pagpalipaslipasan ya pigdengeg mayu."

Ya pagkele na manga utaw sa palna-u ni Jisus aw ni Juan

16 Migpadeleg si Jisus miglong, "Unu ya un ku kapa-unawaân sa manga utaw adun na gayed kyumele sa palna-u na dyengeg nilan? Kasiling silan na mangayse' na mangkategel na nyan-ingkud adti pamanag na palingki. Dili' silan malim magad magdanga pangkay pigtatawag silan na kanilan manga eped na miglong:
17 'Naten magdanga! Migpasonata kami sa pangkasal, manang wala' kamu sayaw! Aw migpansi-engge' kami manang wala' kamu pagsugaw.'

---

* **11:10** 11:10 Ya dalan na un tagilanen ni Juan na pigkasampetan asini, yan ya dalan na un agiyan ni Jisus. Mabasa tadun uman adti Malakiyas 3:1. * **11:14** 11:14 Mabasa tadun adti Malakiyas 4:5-6.

18 Maynan uman, madég kamayu ya gayed migdiklamu. Kay dyumateng
si Juan aw wala' sakanan kita-a na kyuman aw nyinem adti sayid na manga
utaw. Aw miglong kamu, ‘Syeledan sakanan na busaw!’
19 Tigkas yan, dyumateng ya Ise' na Utaw. Kyinita' sakanan kyuman aw
nyinem eped nan ya madég na manga utaw. Manang miglong kamu baling,
‘Tanawa mayu ya utaw yeiy! To-o sakanan kyuman aw to-o nyinem sa
bino, aw mig-ubaybay sa manga mangangublâay sa buwis aw eped pa na
makasasala'!’ Pangkay miglong kamu seiy, manang ya palna-u ku aw ya
palna-u ni Juan, alag saba pigmatinaw dun ni pigpan-imo' na kadég na utaw
na dyumalug sa palna-u nami.”

Ya pagsala' ni Jisus sa manga utaw na wala' pagselsel

20 Aw pagkatigkas yan, pigpalekat ni Jisus ya pagsala' sa manga eped na
manga utaw na nyeya' dun ni manga lunsud na kya-imo-an nan sa madég
na milagru, kay wala' silan pagselsel.
21 Yanagaw miglong si Jisus kanilan, “Kadég mayu na taga lunsud na
Korazin aw Bétsayda, malatay ya un mayu datengan! Kay kyinita' da mayu ya
manga milagru na pig-imo' ku, manang tabay kamayu ya migselsel. Kun pig-
imo' pa ku yeiy adti manga lunsud na Tiro aw Sidon, madugay da galu silan
magselsel aw mangawak sa kalapeng aw magsabug sa abu adti kanilan ulu
na yan ya pangilala sa kanilan pagselsel.
22 Manang paglongun ta kamu: To-o pa baling mabegat ya pa-emel-emel
kamayu na Tyumanem dun ni allaw na pag-ukum kay sa manga utaw na
nyeya' dun ni Tiro aw Sidon.
23 Aw kamu na nyeya' dun ni Kapirna-um, unu, iman mayu aw ya
pagkadengganen mayu dyumateng adti tas na langit aw wala' ya maka-
unawa kamayu? Padalemen kamu saba, aw dalâen kamu adti banwa na
Kaludukan. Kay kun pigpan-imo' pa ku dun ni Sodoma ya manga milagru
kasiling na pig-imo' ku dun ni kamayu, kenne' pa galu na syudad yan adun.
24 Manang paglongun ta kamu: Pagdateng da na allaw na pag-ukum, to-
o pa baling dun mabegat ya pa-emel-emel na Tyumanem kamayu kay sa
manga utaw na nyeya' dun ni Sodoma!”*

Awun ni kan Jisus ya madyaw na lagdenganan

25 Dun ni udas yan, nyanawagtawag si Jisus adti Ama, “Kay Ma', ikaw
ya tagtun sa kadég na awun ni tas na langit aw asini kadakula' na banwa.
Pigpasalamatan ta kaw kay pigtagu' mu ya kanmu palpa lekat adti manga
utaw na matas kunu ya katadeng manang pigbukasan mu baling adti manga
utaw na syumalig kanmu kasiling na tagbi' na ise'.
26 Yeiy saba kay Ma' ya kanmu pagkaliman.”
27 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus adti manga umagakan nan, “Pigtum-
bay da na Ama ya kadég adi kanak. Aw ya kanaken Ama, yan olo' ya tengteng
nyaka-ede' kanak. Aw aku olo' ya nyaka-ede' kanan. Aw pangkay singalan
ya tumbay ku na maka-ede' sa Ama, bukasan adti kanilan ya pagpaka-ede'
kanan.
28 Yanagaw, ya kadég mayu na migkalumay da ya ginawa aw to-o
kyabegatan, kadi kamu ni sayid ku kay palagdengen ta kamu.
29 Daluga mayu ya palna-u ku. Aw pagsiling kamu kanak, kay migpadalem
aku aw pakaganen ku saba ya kamayu ginawa aw palagdengen ku uman ya
kamayu anenganeng.

* **11:24** 11:24 Mabasa tadun uman adti Genesis 19:24.

30 Kay ya manga sugu' ku molas saba dalugun aw dili' malug imo-un.

12

Si Jisus ya awun katundanan sa Allaw na Paglagdeng

1 Sambuk na allaw yan, nyanaw si Jisus aw ya kanan manga umagakan
dun ni dalan na nyaka-agi adti tenga' na pawa' na awun trigu na agpet da
aniyen, aw yeiy uman ya Allaw na Paglagdeng. Aw nyagetem ya manga
umagakan nan, yanagaw nyanaplus silan sa trigu aw pigtebteb nilan.
2 Manang pagkita' na manga Parisiyo sa pig-imo' nilan, piglongan nilan si
Jisus, "Inunuwa ya pig-imo' na kanmu manga umagakan! Kyalakadan nilan
baling ya Uldin! Wala' saba tumbayan adti Allaw na Paglagdeng ya pag-ani!"
3 Manang tyumubag si Jisus kanilan, "Unu, wala' pa ka' mayu kabasa ya
pigpasulat na Tyumanem asini muna sa pig-imo' ni Dabid? Sa pagkagetem
nan aw manga eped nan,
4 syumeled sakanan adti Balay na Tyumanem aw pigkan nan ya pan na
pig-atag da adti Tyumanem. * Aw pig-atped-atped nan uman ya manga eped
nan pangkay yan saba olo' ya makakan ya manga magdadugsu-ay. Aw dun
da baling nilan kalakadi ya Uldin.
5 Unu, wala' mayu uman kabasa dun ni Uldin na gayed migtalabahu ya
manga magdadugsu-ay adti Témplo kada Allaw na Paglagdeng? Dun ni
pagpan-imo' nilan, gayed nilan kyalakadan ya Uldin manang wala' silan
pakasala'.
6 Paglongun ta kamu na pangkay awun katundanan na Témplo manang
adun asini ni sayid mayu ya to-o pa matas.
7 Aw kun kya-ede-an pa mayu ya tengteng kakawasan na pigpasulat na
Tyumanem asini muna, dili' mayu pasala-en ya manga utaw na wala' pag-
imo' sa sala'. Kay ini ya pigpasulat nan:
'Ya kanak tengteng pagkaliman,
na awun pagkallat mayu adti eped na manga utaw,
aw beke' na dugsu' mayu na pagsangaben.' *
8 Aw pig-atag da adti Ise' na Utaw ya pagbaya' sa unu ya madyaw imo-un
sa Allaw na Paglagdeng."

Ya pagpaguli' ni Jisus sa utaw na kimay dun ni Allaw na Paglagdeng

9 Aw nyanaw si Jisus aw syumeled adti kanilan sinagoga.
10 Aw dun uman ni seled na sinagoga awun sambuk na eseg na kimay ya
sangkilid na bekten nan. Aw nyusip ya manga Parisiyo kan Jisus, "Unu ka',
pigtumbay na Uldin tadun ya pagpaguli' dun ni Allaw na Paglagdeng?" Kay
kaliman nilan na awun puliba nilan maglimanda kanan adti usayanan.
11 Manang tyumubag si Jisus kanilan, "Alimbawa', kun awun karniro mu
na molug adti malalem na gawang dun ni Allaw na Paglagdeng, na, unu ya
imo-un mayu? Maksay mayu saba tabangan aw engaten lekat adti gawang.
12 Yanagaw ayin ya dakula' ya alaga', ya utaw aw ya karniro? Ya utaw
saba! Yeiy ya du-an na pigtumbay na Tyumanem ya madyaw na imo-unun
pangkay Allaw na Paglagdeng."
13 Aw tigkas yan, piglongan ni Jisus ya eseg na kimay, "Ulada ya bekten
mu." Aw pig-ulad nan ya bekten nan, aw dayaw kyaguli-an. Aw migkadyaw
da kasiling na sangkilid na bekten nan.

---

* **12:4** 12:4 Mabasa tadun ya kasampetanen sa pig-imo' ni Dabid adti 1 Samwél 21:1-6. * **12:7** 12:7 Mabasa tadun adti Osiyas 6:6.

14 Manang pagkita' na manga Parisiyo sa pig-imo' ni Jisus, lyumuwa' silan
aw migpalekat silan migpalpa sa pagpapatay kanan.
15 Manang nya-ede' si Jisus sa pigpalpa nilan, yanagaw nyanaw sakanan
lekat dun. Aw dyumalug kanan ya to-o madég na utaw. Aw pigpangguli' nan
ya kadég na awun manga magkedel
16 aw piglongan nan silan na dili' mag-ubat-ubat adti eped kun singalan
sakanan.
17 Yanagaw nyatuman da ya pigpasulat na Tyumanem asini muna magi sa
propita nan na si Isayas:
18 "Tanawa! Ini la saba ya sugu-anen na kanak pigpadala.
To-o ku sakanan pigginawa̱an aw kyatutukan aku kanan.
Ya kanak Ispiritu, yan ya maggagad kanan,
aw ubat-ubat nan adti manga nasud ya kanak pagbaya' na alag matinaw.
19 Dili' sakanan mati-ayil
aw dili' uman magpamuligsa' adti asdangan na manga utaw.
20 Pangkay ya tin tigbaw na baluk, dili' nan lepeden,
aw pangkay ya salengan na dakman mag-ulileng, dili' nan saba eyepen.
Manang pagkallatan nan baling ya manga utaw na to-o makalalat.
Padelegen nan ya kanan imo-unun menda' na matuman da ya kadég na
pigpalpa na Tyumanem aw degen nan ya malatay.
21 Aw dun ni kanan ngalan awun imanen na kadég na utaw asini tas na
lupa'." *

Ya piglekatan sa katulus ni Jisus

22 Pagkatigkas yan, pigpa-agad adti kan Jisus ya sambuk na utaw na dili'
magkita' aw nya-umu kay pigseledan na busaw. Aw pig-alilinan ni Jisus ya
busaw, aw kyaguli-an ya utaw yan aw dayaw nyakapaglong aw kyumita' da.
23 Aw to-o nya-enneng-enneng ya kadég na manga utaw dun, aw miglong
silan, "Pagaw yeiy da ya buwadbuwad ni Dabid na pigtagadan tadun."
24 Manang pagdengeg na manga Parisiyo sa piglong na manga utaw,
miglong silan, "Ya utaw yan, mig-alilin sa manga busaw magi sa katulus ni
Bilsibul na pangulu na manga busaw."
25 Manang kya-ede-an ni Jisus ya adti anenganeng nilan, yanagaw pig-
longan nan silan, "Ya kasakupan na nyatenga-tenga', dili' yan magpadeleg
na madugay. Aw maynan uman ya lunsud na awun pagkatenga-tenga' aw
pangkay uman dun ni seled na balay.
26 Aw kun si Satanas ya mig-alilin sa manga sakup nan, na, kasiling na
pigtanam nan ya kanan pagka-utawun. Aw magkalat saba ya pagdumala
nan, aw dun da sakanan dega.
27 Aw kun kan Bilsibul katulus ya kanak pag-alilin sa manga busaw,
na, usipen ta kamu: Ya kamayu uman manga sakup na mag-alilin sa
manga busaw, ayin ka' lekat ya katulus na pig-atag kanilan? Silan saba ya
magmatinaw na galu' ya piglong mayu!
28 Manang kun magi sa Ispiritu Santo ya pag-alilin ku sa manga busaw, na,
dun da mayu ka-ede-i na asini la ni kamayu ya Pigpadala na Tyumanem na
un mag-imo' sa kasakupan nan.
29 Si Satanas kasiling na utaw na to-o mabagseg na tagtun sa balay. Wala'
ya pangkay sambuk na makaseled adti balay nan pada takawun ya kanan

* **12:21** 12:18-21 Mabasa tadun adti Isayas 42:1-4.

ka-unan kun dili' una gapusun ya tagtun. Manang kun magapus da ya tagtun, mabatug da kamangen ya manga ka-unan nan.*
30 "Ya utaw na wala' pagpasakup kanak, yan baling ya gayed migbalabag sa kanak manga imo-unun. Aw kun awun dili' tumabang maggagad sa manga utaw adi kanak, yan ya mig-ampang kanilan adti kanak kasakupan.
31 Yanagaw paglongun ta kamu: Pangkay unu ya sala' na utaw adti Tyumanem, aw pangkay unu ya paglongun nan na malatay adti eped nan, mabatug na Tyumanem lanasen ya sala' na utaw yan. Manang dili' nan lanasen ya sala' na utaw na maglong sa malatay adti Ispiritu Santo.
32 Pangkay singalan ya maglong sa malatay adti Ise' na Utaw, mabatug uman na Tyumanem lanasen ya sala' na utaw yan. Manang kun singalan ya maglong sa malatay adti Ispiritu Santo, yan ya sala' na dili' mabatug lanasen. Aw ya sampetan na sala' yeiy, pa-emel-emelen sakanan na Tyumanem na wala' ya tyamanan."
33 Migpadeleg si Jisus miglong adti manga Parisiyo, "Kun madyaw ya kawuy, madyaw uman ya bunga nan. Manang kun dili' madyaw ya kawuy, dili' uman madyaw ya bunga nan. Yanagaw ya kawuy na madyaw, ka-edean saba magi dun ni bunga nan.
34 Manang kamu, kasiling na kamangayse-anan na kamugung! Unun mayu ya paglong sa madyaw kun malatay ya adti anenganeng mayu? Kay pangkay unu ya awun ni anenganeng na utaw, yan uman ya paglongun nan.
35 Kun gayed madyaw ya pig-anenganeng na utaw, madyaw uman ya imo-unun aw paglongun nan. Manang kun malatay ya pig-anenganeng nan, malatay uman ya imo-unun aw paglongun nan.
36 Aw miglong aku kamayu na dun ni allaw na pag-ukum, awun saba tubagenen na tagsambuksambuk kamayu sa piglong mayu na wala' ya mauntung.
37 Kay magi sa kanmu paglong, yan ya magmatinaw kun umba' kaw paemel-emelen aw ya dili'."

Ya pagsekat na manga Parisiyo sa pangilala adti kan Jisus

38 Na, awun manga magpalna-uway sa Uldin aw manga Parisiyo dun, aw piglongan nilan si Jisus, "Kay Sir, kaliman nami kumita' sa pangilala na yan ya magmatinaw na pigpadala kaw na Tyumanem."
39 Manang miglong si Jisus kanilan, "Tay sa kalatay na manga utaw adun na manga allaw yeiy. Pigtalikudan nilan ya Tyumanem, aw kasiling silan na kaùbayan na miglakadenen. Gayed silan migsekat sa pangilala, manang ya pangilala na un ku atag kanilan, yan olo' ya kasiling na nya-imo' kan Jonas na propita na Tyumanem.
40 Kay seled na tulungallaw aw tulunggabi ni Jonas dun ni buntit na dakula' na isda', aw maynan uman seled na tulungallaw aw tulunggabi na Ise' na Utaw adti dalem na lupa'.
41 Pagdateng na allaw na pag-ukum, ya manga utaw dun ni syudad na Ninibé selselen nilan ya kadég mayu. Kay sa pagpakanyeg nilan sa pagubat-ubat ni Jonas, migselsel silan sa kanilan manga sala'.* Manang kamu, pangkay ini tampid mayu ya to-o pa matas kan Jonas, manang wala' mayu baling pangintu-uwi aw wala' kamu uman pagselsel!
42 Aw dun ni allaw na pag-ukum, ya réyna na migdumala asini muna sa banwa na Syiba, selselen nan uman ya kadég mayu. Kay nyanaw sakanan

* **12:29** 12:29 Yan ya kakawasan na pundinganan ni Jisus, na pigdeg da nan si Satanas aw manga sakup nan. * **12:41** 12:41 Mabasa tadun adti Jonas 3:5-10.

lekat adti mawat na banwa pada magpakanyeg sa katadeng na hari' na si Solomon. * Manang paglongun ta kamu na pangkay ini tampid mayu ya to-o pa matas kan Solomon, manang wala' mayu sakanan pakanyegi.

43 "Na, kun awun busaw na lumuwa' adti utaw, maglegeblegeb yan adti kaligbinan na wala' ya tubig aw maninaw sa un nan ka-eya-an manang wala' ya kita-en nan dun.

44 Yanagaw maglong adti anenganeng nan, 'Un ku baling liku-an ya muna pig-eya-an ku.' Aw sa pagliku' nan, kita-en nan na wala' pa ya mig-eya' dun aw malinis da ya pig-indegan da nan idtu muna, kasiling na balay na dayaw pyamunasan aw nyatigpes da.

45 Aw tigkas yan, mangay sakanan sa pitu ya eped nan na to-o pa baling malatay. Aw sumeled silan adti utaw yan, aw dun da silan pag-eya'. Aw to-o pa malatay ya kabetangan na utaw yan kay sa idtu muna. Aw kasiling uman na maynan ya un kagamakan na manga utaw na malatay adun na manga allaw yeiy."

Ya kadégan ni Jisus

46 Aw talana pa ni Jisus miglong adti madég na manga utaw dun, dyumateng ya ina nan aw manga inulug nan. Aw nyan-indeg silan adti luwa' na balay kay kaliman nilan magbalawbalaw kanan.

47 Aw awun utaw na miglong kan Jisus, "Awun ni luwa' ya ina mu aw manga inulug mu, aw kaliman nilan magbalawbalaw kanmu."

48 Aw tyumubag si Jisus kanan, "Awun pa saba uman pigsiling ku na kanak ina aw kanak manga inulug."

49 Aw pigtulli' ni Jisus ya manga umagakan nan, aw miglong sakanan, "Inunuwa mayu! Ya manga utaw ini, silan uman ya kasiling na ina ku aw kanak manga inulug!

50 Pangkay singalan ya mag-imo' sa pagkaliman na kanak Ama na awun ni tas na langit, silan uman ya kanak manga inulug aw manga bubay aw ina ku."

13

Ya pundinganan sa pagsabug sa manga bini'

1 Aw dun ni allaw yan, lyumuwa' si Jisus adti balay aw nyingkud adti dulug na danaw.

2 Aw wala' kadugay, migkalimpung kanan ya to-o madég na manga utaw. Yanagaw mig-alin si Jisus adti balangay na malapit dun ni baklayan aw nyingkud sakanan na un magpalna-u kanilan. Aw nyan-indeg ya manga utaw dun ni baklayan kay kaliman nilan magpakanyeg sa palna-u nan.

3 Aw migpalekat sakanan migpalna-u kanilan magi sa manga pundinganan, law nan, "Pakanyegi mayu ya un ku paglongun! Awun sambuk na utaw na nyadtu ni pawa' nan na un magsabug sa manga bini'.

4 Sa pagsabug nan sa manga bini', awun eped na nyakasabug adti kilid na dalan. Aw nyangkawun ya manga langgam aw pyanubug nilan ya manga bini'.

5 Aw awun manga eped na nyakasabug adti kabatuwan aw maksay gyumiti' kay wala' abay ya lupa'.

6 Manang pagsilat da na sega, nyangkalanes baling ya manga tanem kay wala' to-o pakadalid.

---

* **12:42** 12:42 Mabasa adti 1 Hari' 10:1-10.

7 Ya eped na manga bini' nyakasabug adti magalet na suksukun. Gyumiti' ya manga bini', manang asuntu na tyumulin uman ya magalet, nyalemes baling ya manga tanem.
8 Ya eped na manga bini' nyakasabug adti mataba' na lupa', aw tyumulin aw to-o nyamunga. Awun nyunga na tag sanggatus, aw awun nyunga na tag kaeneman, aw awun uman nyunga na tag katluwan.
9 Magpakatadeng kamu na dili' mayu pagpalipaslipasan ya pigdengeg mayu."

Ya tud na manga pundinganan

10 Sa pag-uli' da na madég na manga utaw, dyumulud kan Jisus ya kanan manga umagakan, aw nyusip silan kanan, "Ananga' magi sa manga pundinganan ya pagpalna-u mu sa manga utaw?"
11 Aw tyumubag si Jisus kanilan, "Pigtumbay da kamayu na Tyumanem ya pagka-ede' sa manga pigtagu' idtu muna sa Kasakupan na Pighari-an nan. Manang awun manga eped na pangkay dyengeg da nilan ya pundinganan ku manang wala' tumbayan adti kanilan ya pagpakalabet sa kakawasan.
12 Kay ya utaw na dyumalug sa pigpalna-u la kanan, dugangan pa ya kyalabetan nan aw magkadakula' pa. Manang ya utaw na wala' dalug sa palna-u yan, kamangen baling adti kanan anenganeng ya pangkay tagbi' na kyalabetan da nan.
13 Yeiy ya du-an na ya kanak pagpalna-u pigpa-agi ku sa manga pundinganan. Pangkay gayed nilan inunuwun manang dili' nilan kalabetan ya kyinita' nilan. Aw pangkay gayed nilan dengegen manang dili' nilan uman kalabetan ya kakawasan na dyengeg nilan.
14 Aw dun ni kanilan katuman ya pigpasulat na Tyumanem magi sa propita nan na si Isayas asini muna:
"Pangkay pakanyegan mayu, manang dili' mayu saba kalabetan,
aw inunuwun mayu manang dili' mayu uman kita-en.
15 Kay mangkategel da ya anenganeng na manga utaw yeiy.
Pigsengseng da nilan ya kanilan manga talinga pada dili' silan makadengeg,
aw pigpileng da nilan ya kanilan manga mata pagaw kita-en nilan ya matinaw aw kaapetan na anenganeng nilan,
aw dili' silan malim magselsel sa manga sala' nilan pada paluwa-en ku silan."*
16 Manang madyaw ya kamayu kay kyinita' da mayu aw kyalabetan da mayu ya kakawasan na kamayu pigdengeg!
17 Aw matinaw ya un ku paglongun kamayu: Awun madég na manga propita aw manga utaw na dyumalug sa pagkaliman na Tyumanem asini muna na kaliman galu nilan kumita' sa kyinita' da mayu, aw kaliman nilan uman galu dengegen ya dyengeg da mayu. Manang wala' nilan kita-a aw wala' nilan uman dengega.

Ya kakawasan na pundinganan sa manga bini'

18 "Na, pakanyegi mayu to-o ya kakawasan na pundinganan sa migsabug sa manga bini':
19 Ya kilid na dalan na kyasabugan sa manga bini', yan ya manga utaw na dyumengeg da sa ubat-ubat sa Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem manang dili' nilan kalabetan ya tengteng kakawasan. Yanagaw dumateng si Satanas aw dampasen nan adti kanilan ya tingeg na Tyumanem na dyengeg da nilan.

* **13:15** 13:15 Mabasa tadun adti Isayas 6:9-10.

20 “Aw ya kabatuwan na kyasabugan sa manga bini', yan ya manga utaw
na dyumengeg sa tingeg na Tyumanem aw maksay nilan pigdawat na awun
pagleya
21 manang dili' to-o makadalid ya pagpangintu-u nilan. Kun awun du-
mateng na manga kalugan aw manga pagpamulayam asuntu sa tingeg
na Tyumanem na dyengeg nilan, maksay nilan ayawan ya kanilan
pagpangintu-u.
22 “Aw ya magalet na sukusukun na kyasabugan uman sa manga bini',
yan ya manga utaw na dyumengeg da sa tingeg na Tyumanem manang
ya kanilan anenganeng nyatmu' na kakaypengan sa pagpakabetang nilan,
aw sa pag-anenganeng na ma-imo' mayaman. Aw ya sampetan yan, dili'
makabunga ya pagpangintu-u nilan.
23 “Manang ya mataba' na lupa' na kyasabugan sa manga bini', yan
ya manga utaw na migpakanyeg sa tingeg na Tyumanem aw kyalabetan
nilan ya tengteng kakawasan. Aw mamunga silan sa madég. Ya sambuk,
mamunga na sanggatus, aw ya eped, kaêneman, aw ya eped, katluwan.”

Ya pundinganan sa manga sagbet na pigdali' adti manga tanem

24 Aw pig-ubat-ubatan pa silan ni Jisus sa sambuk na pundinganan, law
nan, “Ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem, kasiling na maynini:
Awun utaw na migpatanem adti pawa' nan.
25 Manang sa pagkagabi la, talana nyampakatulug ya kadég, nyawun ya
kanan po-on dun ni pawa'. Aw pigsabugan nan uman na manga bini' na
sagbet, aw tigkas yan nyanaw sakanan.
26 “Na, sa paggiti' da na manga trigu, gyumiti' uman ya manga sagbet. Aw
sa pagbunga la na trigu, dun da ka-ede-i na awun kadi' sagbet na nyakadali'.
27 Aw nyadtu ya manga magtalabahuway adti tagtun sa pawa', aw miglong
silan, ‘Kay Amu, madyaw ya bini' na pigpatanem mu kanami dun ni kanmu
pawa'. Ananga' awun sagbet na nyakadali' aw ayin uman lekat ya manga
sagbet yan?’
28 “Aw tyumubag kanilan ya tagtun, ‘Yeiy saba ya pag-imo-un na po-on.’
“Yanagaw nyusip silan kanan, ‘Kay Amu, unu, panggabutun nami ya
manga sagbet?’
29 “Manang tyumubag ya amu nilan, ‘Ya-i mayu paggabuta pagaw maka-
agad baling ya manga trigu!
30 Pabaya-i la ya trigu aw manga sagbet na magdengan tumulin menda'
na dumateng ya allaw na aniyen da. Aw dun ni allaw yan, paglongun ku ya
manga mag-aniyay, ‘Unaa mayu panimuna ya manga sagbet aw pamanggeti
aw agbelan adti atulun. Aw tigkas yan, panimuna mayu uman ya trigu aw
betangan adti kanak pul.’ ”

Ya pundinganan sa bini' na mustardo

31 Aw pig-ubat-ubatan pa uman silan ni Jisus sa sambuk na pundinganan,
law nan, “Ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem, kasiling uman na
sambuk na bini' na mustardo na pigtanem na utaw adti pawa' nan.
32 Pangkay yan ya to-o tagbi' sa kadég na punganan na manga bini',
manang kun tumulin yeiy, matas pa sa eped na manga tanem. Kasiling saba
na kawuy na umba' kapugadan na manga langgam ya manga sanga nan.”

Ya pundinganan sa patulinay sa pan

33 Aw miglong pa uman si Jisus kanilan sa eped na pundinganan, law
nan, “Ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem kasiling uman na tagbi'

na patulinay na pigdali' na kaubayan adti dakula' na harina, aw pigtagadan nan na mabus tumulin ya kadakula' na harina na pigmasa nan.”

Ya pagpalna-u ni Jisus magi sa manga pundinganan

34 Ya kadég yeiy na pigpalna-u ni Jisus adti madég na manga utaw, pigpa-agi nan sa manga pundinganan. Wala' nan silan palna-uwi na beke' na magi sa pagpundinganan.
35 Aw dun ni kan Jisus katuman ya pigpasulat na Tyumanem asini muna sa sambuk na propita:
“Magi sa manga pundinganan ya pagpalna-u ku.
Bangalen ku ya manga nyatagu' asini muna lekat pa na pagka-imo' na kadakula' na banwa.” *

Ya kakawasan na pundinganan sa manga tanem aw manga sagbet

36 Pagkatigkas ni Jisus migpalna-u, pig-indegan nan ya manga utaw aw syumeled sakanan adti balay. Aw nyagad uman ya kanan manga umagakan, aw miglong silan, “Ubati kami sa kakawasan na pundinganan sa manga sagbet adti pawa'.”
37 Aw miglong si Jisus kanilan, “Ya utaw na pyalabet dun na migtanem sa madyaw na bini', yan ya Ise' na Utaw.
38 Ya pawa', yan ya kadakula' na banwa na pig-eya-an na manga utaw. Aw ya mangkadyaw na bini', yan ya manga utaw na nyaka-akup dun ni Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem. Manang ya manga sagbet, yan ya manga utaw na awun ni kasakupan ni Satanas.
39 Aw ya po-on na migsabug sa manga bini' na sagbet, yan si Satanas. Aw ya pag-ani, yan ya un ma-imo' adti kamoliyan na manga allaw. Aw ya manga mag-aniyay, yan ya manga anghil na Tyumanem.
40 Yanagaw, kasiling na manga sagbet na pigbanggetan da aw sangaben adti atulun, maynan uman ya ma-imo' kagaya dun ni kamoliyan na manga allaw.
41 Aw aku na Ise' na Utaw, sugu-un ku ya kanak manga anghil, aw alilinan nilan lekat adti kanak kasakupan ya kadég na migbuyu sa manga utaw adti pag-imo' sa manga malatay aw ya kadég na gayed migpakasala'.
42 Aw alag silan pan-agbel adti atulun na dili' pagkapatayan. Aw adtu silan pagpansisugaw aw magpansipanguliteb ya manga untu nilan.
43 Pagkatigkas yan, ya manga utaw na dyumalug sa pagkaliman na Tyumanem, sumilat silan kasiling na sega adti Kasakupan na Pighari-an na kanilan Ama.
“Magpakatadeng kamu na dili' mayu pagpalipaslipasan ya pigdengeg mayu.

Ya pundinganan sa pametang na dakula' ya alaga'

44 “Na, ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem, kasiling uman na pametang na dakula' ya alaga' na pigtagu' adti dalem na lupa' dun ni pawa'. Pigkita' na sambuk na utaw, aw to-o sakanan migleya. Yanagaw pigliku' nan pigtabunan, aw tigkas yan piggalin nan ya kadég na nyatagtun nan, aw pigbayadan nan ya pawa' yan.

Ya pundinganan sa pérlas na to-o dakula' ya alaga'

45 “Aw ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem kasiling uman na maynini: Awun utaw na magbalikwatay na nyaninaw sa to-o manenggeya na manga pérlas.

* **13:35** 13:35 Mabasa tadun adti Salmo 78:2.

46 Tantanan nan paninawun kyinita' nan ya sambuk na pérlas na to-o
dakula' ya alaga'. Yanagaw maksay nan piggalin ya kadég na nyatagtun nan
aw pigbayadan nan ya pérlas yan.

Ya pundinganan sa pukut

47 "Aw maynan uman, ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem kasiling
na maynini: Awun pukut na pig-ulug mangisda-ay adti tubig. Aw wala'
kadugay, madég ya punganan na isda' na nyakamang.
48 Pagkatmu' da na pukut, pigguyud nilan adti ligad. Aw nyingkud silan aw
nyamalli' sa isda'. Ya manga mangkadyaw na isda' pigseled nilan adti manga
babalanan, manang ya manga isda' na wala' ya guna pyan-agbel nilan.
49 Maynan uman ya ma-imo' sa manga utaw adti kamoliyan na manga
allaw. Madi ya manga anghil asini tas na lupa', aw tapiden nilan ya manga
utaw na mangkalatay lekat adti manga utaw na dyumalug sa pagkaliman na
Tyumanem.
50 Aw agbel nilan ya manga mangkalatay adti atulun na dili' pagkap-
atayan. Aw adtu silan pagpansisugaw aw magpansipanguliteb ya manga
untu nilan."
51 Pagkatigkas ni Jisus maglong sa manga pundinganan yeiy, nyusip
sakanan sa manga umagakan nan, "Unu, kyalabetan da mayu ya kadég na
piglong ku kamayu?"
Aw tyumubag silan kanan, "E-e."
52 Aw miglong pa si Jisus kanilan, "Alimbawa', kun awun magpalna-uway
sa dadan na Uldin na manga Judiyu, aw dawata nan ya bagu na palna-u
sa Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem, kasiling sakanan na utaw na
mayaman na migkamang sa bagu aw dadan na pametang lekat adti kaban
nan. Kay kya-ede-an nan alag ya dadan aw ya bagu na palna-u."

Ya pag-uli' ni Jisus adti Nazarit aw ya pagkele kanan na manga utaw dun

53 Na, pagkatigkas ni Jisus migpalna-u sa manga utaw magi sa manga
pundinganan, pig-indegan nan ya banwa yan.
54 Aw nyuli' sakanan adti lunsud na Nazarit na yan ya pigtulinan nan,
aw migpalekat sakanan migpalna-u sa manga utaw dun ni sinagoga nilan.
Aw sa pagdengeg nilan sa pigpalna-u nan, to-o silan nyabelengbeleng. Aw
miglong silan, "Ayin lekat ya katadeng nan yeiy? Aw pig-unu nan ya
pagpaka-imo' sa manga milagru?
55 Ise' saba olo' sakanan na panday. Enda', ya ina nan si Maria. Aw ya
manga inulug nan, yan si Santiago, aw si José, aw si Simon, aw si Judas!
56 Aw asini uman pag-eya' ya kadég na manga bubay nan. Ayin kamanga
na utaw yeiy ya katulus aw ya katadeng nan?"
57 Yanagaw wala' silan pangintu-u kanan. Aw miglong si Jisus kanilan,
"Wala' ya propita na pagdawaten adti kanan banwa aw kanan kadégan,
manang adti eped baling na banwa pagdawaten sakanan."
58 Aw asuntu na wala' silan pangintu-u kanan, tabay ya manga milagru na
pig-imo' ni Jisus dun ni kanilan.

14

Ya pagpatay kan Juan na Magbaûtismuway

1 Dun ni manga allaw yan, si Hérodés Antipas ya migdumala sa banwa na
Galiliya. Aw pigdengeg nan ya manga pig-imo' ni Jisus,

2 yanagaw miglong sakanan adti manga pigsaligan nan, “Yeiy saba si Juan
na Magbaûtismuway! Nyataw da kadi' lekat adti pagkamatay! Yan ya du-an
na nyaka-imo' sakanan sa manga milagru.”
3-4 Nyakapaglong si Hérodés sa maynan asuntu sa pig-imo' nan kan Juan
idtu muna. Kay pigpadakep nan si Juan, aw pigpagapus aw pigpakalabusu
nan, asuntu na gayed sakanan pigsagda ni Juan na miglong, “Pigpigil saba
adti Uldin na manga Judiyu ya pagpangaûbayan sa kaûbayan na inulug mu.”
Kay kyamang ni Hérodés si Hérodiyas na kaûbayan na inulug nan na si Pilipi.
5 Aw pangkay kaliman galu ni Hérodés patayen si Juan, manang nyallek
kun unu ya imo-un na manga utaw kanan. Kay kya-ede-an nilan na si Juan
ya sambuk na propita na Tyumanem.
6 Na, pagdateng da na allaw ni Hérodés, syumayaw ya dalaga ni Hérodiyas
adti asdangan na kadég na pyamilit dun ni katipun, aw to-o migleya si
Hérodés kanan.
7 Aw pigpakangan nan ya dalaga magi sa sapa' na atag nan ya pangkay unu
ya sekaten nan.
8 Yanagaw pigpalna-uwan na ina nan, na yeiy ya paglongun na dalaga adti
kan Hérodés, “Atagan kanak adun ya ulu ni Juan na Magbaûtismuway na
dayaw betang adti dakula' na palatu!”
9 Pagdengeg ni Hérodés sa tubag na dalaga, migkalat to-o ya ginawa nan.
Manang asuntu na nyakasapa' da sakanan dun ni asdangan na kadég na
pyamilit nan, syumugu' na atag adti dalaga ya pigsekat nan.
10 Yanagaw pigpa-utudan nan sa ulu si Juan adti kalabusuwanan.
11 Aw pigbetang ya ulu adti dakula' na palatu, aw pig-atag adti dalaga, aw
dyala uman na dalaga adti ina nan.
12 Aw pig-angay na manga umagakan ni Juan ya lawas nan aw piglebeng
nilan. Tigkas yan, kyadtuwan nilan si Jisus aw pig-ubat-ubatan nilan sa
kadég na nya-imo'.

Ya pagpakan ni Jisus sa sobla limammalalan ya manga utaw

13 Na, pagdengeg ni Jisus sa nya-imo' kan Juan, pig-indegan nan ya banwa
yan, aw syumakay sakanan sa balangay pasinan adti kaligbinan. Manang
pagdengeg na madég to-o na utaw kun ayin ya un nan kadtuwan, pig-
indegan nilan uman ya manga lunsud nilan aw nyanaw silan migpadulug
sa danaw pasinan adti pigkadtuwan ni Jisus.
14 Sa pagpanog ni Jisus lekat adti balangay, kyinita' nan ya madég to-o na
utaw na migkatipun dun. Aw to-o nan silan kyallatan, aw pigpangguli' nan
ya kadég na awun magkedel.
15 Pagkaâambung da, dyumulud kan Jisus ya kanan manga umagakan aw
miglong silan, “Ambung da to-o aw wala' ya makan asini banwa ini. Ayin
ya madyaw kun papanawun da ya manga utaw pada makabayad silan sa
makan nilan dun ni manga baranggay.”
16 Manang tyumubag si Jisus kanilan, “Dili' ka-ilangan na manaw silan.
Kamu baling ya matag kanilan sa un nilan makan.”
17 Aw miglong silan kanan, “Olo' da limallapid ya pan aw duwambulus ya
isda' ini.”
18 Yanagaw miglong si Jisus kanilan, “Dalaâ mayu adi kanak.”
19 Tigkas yan, piglongan nan ya manga utaw na dayaw silan mingkud
dun ni sakati. Aw pigkamang nan ya limallapid ya pan aw ya duwambulus
ya isda', aw lyumangad sakanan adti langit aw pigpasalamatan nan adti

Tyumanem. Aw tigkas yan, pigtenga-tenga' nan ya pan aw pig-atag nan adti kanan manga umagakan aw pyan-atped-atped nilan adti manga utaw.
20 Aw kyuman ya kadég nilan, aw alag silan nyangkabiyag. Aw pigpan-imun na kanan manga umagakan ya nyangkasama', aw nyangkatmu' ya sampulu' tag duwa ya be-en.
21 Na, ya kadég na kyuman dun, manga limammalalan ya eseg aw wala' pa ya labet na manga kaubayan aw mangayse'.

Ya pagpanaw ni Jisus adti tas na tubig

22 Sa abus da pakakan ya manga utaw, maksay pigsugu' ni Jisus ya kanan manga umagakan na lumiku' sumakay adti balangay, aw muna la silan adti dipag na danaw, kay un pa nan papanawun ya kadég na manga utaw.
23 Aw pagkatigkas da ni Jisus papanawun ya manga utaw, tyumukud sakanan adti buntud na olo' nan sayda na un manawagtawag adti Tyu-manem. Aw kyagabiyanan sakanan.
24 Aw ya balangay na pigsakayan na manga umagakan nan, mawat da lekat adti ligad na danaw, aw pigsalumpak nilan ya samet aw ya baled.
25 Na, sa pagpakallawunun da, nyanaw si Jisus adti tas na tubig aw migpasinan adti kanilan.
26 Manang pagkita' nilan na awun nyanaw adti tas na tubig, to-o silan nyallek. Aw mig-ulangag silan na miglong, “Iyan da ya ma-allekay!”
27 Manang maksay si Jisus migtawag kanilan, “Dili' kamu magkallek! Aku saba ya ini! Pakabagsega ya kamayu ginawa.”
28 Aw pigtatawag ni Pédro si Jisus, “Kay Magpalna-uway, kun tengteng na ikaw ya iyan, na, pakadtuwa aku ni sayid mu dun ni tas na tubig.”
29 Aw miglong si Jisus kanan, “Adi kaw!”

Yanagaw nyanog si Pédro adti balangay aw nyanaw dun ni tas na tubig pasinan adti kan Jisus.
30 Manang pagbati' nan sa samet, to-o sakanan nyallek, aw un da galu malemes. Yanagaw mig-ulangag sakanan, “Kay Magpalna-uway! Tabangi aku beg!”
31 Aw maksay ni Jisus pig-awidan ya bekten nan aw engata lekat adti tubig, aw piglongan nan, “Tay sa katagbi' na pagsalig mu kanak! Ananga' kaw magduwaduwa?”
32 Sa pagsakay da nilan adti balangay, dayaw uman tyumangke' ya samet.
33 Aw ya kadég nilan dun ni balangay, pigdeyen nilan si Jisus, aw miglong silan, “Matinaw saba na ikaw ya Ise' na Tyumanem!”

Ya pagguli' ni Jisus sa manga utaw na pyangkedelan dun ni banwa na Génésarét

34 Pagpakatalipag da nilan, dyumunggu' silan adti banwa na Génésarét.
35 Aw sa pagka-ede' na manga utaw na si Jisus ya dyumateng adti kanilan banwa, maksay nilan uman pigpa-ede' adti kadég na banwa na nyakapal-ibed dun. Yanagaw pyandala nilan adti kan Jisus ya manga pyangkedelan.
36 Aw nyanginayu' ya manga utaw kan Jisus na pa-awiden nan ya manga pyangkedelan sa pangaway na pigsut nan. Aw ya kadég na nyaka-awid, alag silan kyaguli-an.

15

Ya manga katanem na manga Judiyu

1 Sambuk na allaw yan, awun dyumateng lekat adti Jérusalim na manga
Parisiyo aw manga magpalna-uway sa Uldin na manga Judiyu. Aw dyumu-
lud silan adti kan Jisus,
2 aw nyusip silan, “Ananga' na manga umagakan mu lakadan ya manga
katanem na mangkabaklegay tadun? * Kay ya kanmu manga umagakan,
kyuman silan na wala' una pag-unaw!”
3 Manang nyusip si Jisus kanilan, “Kamu uman, ananga' mayu lakadan ya
sugu' na Tyumanem magi sa pagdalug mayu sa kamayu katanem?
4 Kay yan saba ya sugu' na Tyumanem asini muna dun ni Uldin, ‘Pag-
basa͡an mayu ya kamayu ama aw ina’* aw ‘Pangkay singalan ya maglong sa
malatay adti kanan ama aw ina, patayen ya utaw yan.’*
5 Manang sangkamulu' ya pigpalna-u mayu. Kay pigpalna-uwan mayu
ya manga utaw na maglong silan adti kanilan ama aw ina, ‘Pasinsiyayi beg
aku, kay wala' da ya kabatug ku magtabang kamayu, kay pigtani la ku adti
Tyumanem ya un ku galu atag adti kamayu.’
6 Yanagaw dun ni kamayu pigpalna-u aw pigpan-imo', kasiling na pigtum-
bay mayu baling adti utaw na pabaya-an nilan ya kanilan mangkatikadeng.
Pigpalipaslipasan mayu ya sugu' na Tyumanem, asuntu olo' sa manga
katanem mayu.
7 Migtallalingu kamu! Matinaw saba ya pigpasulat dadan kan Isayas sa bet
mayu, law na Tyumanem:
8 ‘Ya manga utaw ini, pigbasa͡an aku nilan magi olo' dun ni paglong nilan,
manang ya kanilan anenganeng mawat adi kanak.
9 Wala' ya guna na pagsimba nilan kanak,
kay pigsayuwan nilan baling ya kanak manga sugu' sa palna-u na pig-imo-
imo' olo' na manga utaw.’ ”*

Ya makapalipa' sa utaw

10 Tigkas yan, pigtawag ni Jisus ya madég na utaw, aw piglongan nan silan,
“Pakanyegi aw anenganenga mayu ya un ku paglongun:
11 Beke' na pagkanen na utaw ya makapalipa' kanan, manang ya tingeg
nan na malatay na lyumekat adti kanan anenganeng, yan saba ya maka-
palipa' kanan.”
12 Tigkas yan, nyusip kan Jisus ya kanan manga umagakan, “Unu, kya-ede-
an mu na nyadaman ya manga Parisiyo asuntu sa piglong mu?”
13 Manang tyumubag si Jisus kanilan, “Ya kanak Ama na awun ni tas na
langit, un nan saba panggabutun ya kadég na tanem na wala' nan tanema.
14 Pabaya-i la ya manga utaw yan! Buta silan na gayed miggagad sa eped
nilan na buta. Aw kun ya buta gagaden na sambuk na buta, na, alag silan
molug adti gawang.”
15 Pagkatigkas yan, miglong si Pédro kan Jisus, “Ubatan beg kanami ya
kakawasan na pundinganan mu kakayna kun unu ya makapalipa' sa utaw.”
16 Aw miglong si Jisus kanilan, “Pangkay kamu uman wala' pa pakalabet
sa kakawasan na piglong ku?

---

* **15:2** 15:2-5 Adti Libitiko kapitulu 11, madég ya sugu' kun unu ya makan na mangkalinis aw unu ya mangkalipa' adti asdangan na Tyumanem. Aw to-o pigbetang na manga Parisiyo adti anenganeng nilan pada madalug nilan ya kanilan pagka Judiyu. Yan ya du-an nan na gayed silan mag-unaw, pagaw awun kya-awidan nilan na mangkalipa' na wala' nilan ka-ede-i. * **15:4** 15:4a Mabasa tadun adti Éxudo 20:12 aw Déutéromiyo 5:16. * **15:4** 15:4b Mabasa tadun adti Éxudo 21:17. * **15:9** 15:7-9 Mabasa tadun adti Isayas 29:13.

17 Wala' ka' mayu ka-ede-i na pangkay unu ya kanen na utaw, alag lumos
adti buntit nan aw dili' madugay lumuwa' adti lawas nan?
18 Manang ya paglongun na utaw, yan ya lyumekat adti anenganeng nan.
Aw yeiy saba ya makapalipa' sa utaw adti Tyumanem.
19 Kay ya anenganeng na utaw, yan ya lyekatan sa kadég na malatay
kasiling na pagpatay sa eped na utaw, aw ya paglakadenen, aw ya pagkasala-
enen, aw ya pagpanakaw, aw ya pagmatinaw sa galu' adti asdangan na mag-
usayay, aw ya paglong sa makapagkalat sa dengeg na eped na utaw.
20 Yeiy alag ya makapalipa' sa utaw. Manang kun kuman ya utaw na dili'
mag-unaw, dili' yan makapalipa' kanan."

Ya dakula' na pagpangintu-u na kaubayan na Héntil

21 Pagkatigkas yan, pig-indegan ni Jisus ya banwa na Galiliya, aw nyadtu
sakanan ni banwa na sakup na manga lunsud na Tiro aw Sidon.
22 Aw awun nyeya' dun na kaubayan na Héntil na lekat adti buwadbuwad
ni Canaan. Aw sa pagdengeg nan na dyumateng si Jisus, nyadtu sakanan
ni sayid nan aw gayed nyanginayu', law nan, "Kay Sir na buwadbuwad ni
Dabid, kallati beg aku! Ya ise' ku na bubay, pigpati-is sakanan to-o na busaw
na syumeled kanan."
23 Manang wala' ni Jisus tubaga ya kaubayan. Aw dyumulud uman dun
ya kanan manga umagakan aw miglong silan kan Jisus, "Ayin ya madyaw
aw papanawun da ya kaubayan yeiy, kay gayed sakanan mig-agad-agad
kanaten aw gyumelgel nyangilalat."
24 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus adti kaubayan, "Pigpadala aku adti
buwadbuwad ni Isra-él kay kasiling silan na manga karniro na nyakasuway
asuntu na wala' ya migdiyaga kanilan. Wala' pa saba dateng ya allaw na
tabangan ta kamu na manga Héntil."
25 Manang migpalapit kanan ya kaubayan aw lyumuhud adti asdangan
nan, aw to-o nyangilalat, law nan, "Kay Sir, tabangi aku beg!"
26 Aw tyumubag si Jisus magi sa pundinganan, "Dili' madyaw kun kaman-
gen ya pan na mangayse' aw agbel adti manga idu'."
27 Manang miglong ya kaubayan, "Kay Sir, matinaw ya piglong mu, man-
ang pangkay ya manga idu' makakan saba sa manga mumu' na mangkatak-
tak lekat adti lamisa na tagtun kanilan."
28 Sa pagdengeg ni Jisus sa tubag na kaubayan, piglongan nan sakanan,
"Kay Dé', tay sa kadakula' na pagpangintu-u mu kanak! Matuman saba ya
pigsekat mu." Aw dun ni udas yan, dayaw kyaguli-an ya ise' na kaubayan.

Ya pagliku' ni Jisus adti Galiliya aw ya pagpaguli' nan sa madég na utaw na Judiyu

29 Pagkatigkas yan, pig-indegan ni Jisus ya banwa yan, aw nyadtu sakanan
adti ligad na Danaw na Galiliya. Aw tyumukud sakanan adti buntud aw
nyingkud dun.
30 Aw dyumulud kanan ya madég to-o na utaw, aw pyandala nilan ya
manga kapig aw ya manga kimay. Pigpa-agad nilan uman ya manga buta
aw manga umu, aw eped pa na manga pyangkedelan. Aw dayaw nilan
pigpaligena' dun ni asdangan ni Jisus. Aw pigguli' nan ya manga magkedel
nilan.
31 Aw sa pagkita' na manga utaw sa nyangka-imo', to-o silan nya-enneng-
enneng. Kay ya manga umu, nyakapaglong da. Aw ya manga kimay,

migpangkadyaw da. Aw ya manga kapig, nyampakapanaw da. Aw ya manga buta, kyumita' da. Aw pigdeyen nilan ya Tyumanem na Isra-él.

Ya pagpakan ni Jisus sa sobla upatemmalalan ya manga utaw

32 Paglabay da na tulungallaw, pigtawag ni Jisus ya kanan manga umagakan aw piglongan nan silan, “Nyallat aku sa manga utaw ini, kay seled da na tulungallaw gayed silan ini sayid tadun, aw wala' da ya un nilan makan asini. Dili' aku malim na muli' silan na wala' pa silan pakakan pagaw to-o magkalumay silan dun ni dalan.”

33 Yanagaw nyusip ya manga umagakan nan, “Ayin kitadun kamang sa makan asini kaligbinan ini na maka-umba' sa kadég na manga utaw yeiy?”

34 Aw nyusip si Jisus kanilan, “Pilallapid ya pan mayu awun?”

Aw tyumubag silan, “Olo' da pitullapid ya pan, aw tabay ya isda' asini.”

35 Aw piglongan ni Jisus ya manga utaw na mingkud silan dun ni sakati.

36 Aw pigkamang nan ya pitullapid ya pan aw ya manga isda', aw pigpasalamatan nan adti Tyumanem. Pagkatigkas yan, pigtenga-tenga' nan adti kanan manga umagakan na un nilan uman atped-atped adti manga utaw.

37 Aw kyuman ya kadég nilan aw alag silan nyangkabiyag. Aw pigpanimun na manga umagakan nan ya nyasama' aw pitungka be-en na mabakla' ya dayaw nyangkatmu'.

38 Na, ya kadég na kyuman dun, manga upatemmalalan ya eseg aw wala' pa ya labet na manga kaûbayan aw mangayse' nilan.

39 Pagkatigkas yan, pigpapanaw ni Jisus ya manga utaw, aw syumakay sakanan sa balangay aw migpasinan adti sakup na lunsud na Magdala.

16

Ya pagsekat na manga Parisiyo sa pangilala na lekat adti Tyumanem

1 Aw sa talana pa ni Jisus dun, awun dyumulud kanan na manga Parisiyo aw manga Sadusiyo kay kaliman nilan tanda-en si Jisus. Yanagaw migsekat silan kanan sa pangilala na magmatinaw kun yan ya Pigpadala na Tyumanem.

2 Manang miglong si Jisus kanilan, “Sa agpet da sumallep ya sega, maglong kamu, ‘Madyaw ya lupa' kunallaw kay mapula ya langit adun.’

3 Aw pagkamaselem da uman, kun magkapula' ya langit aw maglugaytem ya manga labun, maglong kamu, ‘Mulan adun na allaw.’ Matadeng kamu mag-ubad sa timpo, manang dili' mayu mabatug ubaden ya kakawasan na manga nyangka-imo' adun na manga allaw yeiy!

4 Tay sa kalatay na manga utaw adun na allaw yeiy! Pigtalikudan nilan ya Tyumanem, aw kasiling silan na kaûbayan na miglakadenen. Gayed silan migsekat sa pangilala, manang yan da olo' ya pangilala na atag ku kanilan ya kasiling na nya-imo' kan Jonas.” Aw pig-indegan silan ni Jisus aw nyanaw da sakanan.

Ya pundinganan ni Jisus sa patulinay na manga Parisiyo aw Sadusiyo

5 Aw sa pagpakatalipag da na manga umagakan ni Jisus sa danaw, kyaanenganengan nilan na kyalingawan nilan ya dyumala sa pan.

6 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus kanilan, “Magpakatadeng kamu sa patulinay na manga Parisiyo aw Sadusiyo!”

7 Aw migpansibalawbalaw ya manga umagakan nan, miglong silan, “Yeiy gya ya du-an na piglong nan, kay wala' kitadun pakadala sa pan.”

8 Manang kya-ede-an ni Jisus ya pigbalawbalawan nilan. Yanagaw miglong sakanan adti kanilan, “Ananga' mayu balawbalawan na wala' kamu pakadala sa pan? Katagbi' na pagpangintu-u mayu!
9 Unu, wala' mayu kalabeti? Unu ka', kyalingawlingawan da mayu ya pagpakan ku sa limammalalan ya manga utaw sa limallapid olo' ya pan? Aw pila ya be-en na nyatmu' sa pigpan-imun mayu?
10 Aw wala' da mayu uman ka-anenganengi ya pagpakan ku sa upatem-malalan ya utaw sa pitullapid ya pan? Aw pila ya mabakla' na be-en na nyasama' na nyatmu' sa pigpan-imun mayu?
11 Aw ya pundinganan na piglong ku kakayna, ananga' wala' mayu kalabeti na beke' na tengteng pan ya pyalabet ku? Magpakatadeng kamu pagaw katapunan kamu na palangad patulinay na manga Parisiyo aw Sadusiyo!”
12 Aw dun da na manga umagakan nan kalabeti ya piglong ni Jisus na magpakatadeng silan sa baluk na palna-u na manga Parisiyo aw manga Sadusiyo. Kay ya palna-u nilan gayed migkadakula' aw tyumapun adti madég na manga utaw.

Ya tubag ni Pédro na si Jisus ya Misiyas

13 Na, dyumateng da si Jisus aw manga eped nan adti banwa na Césariya Pilipos. Aw sambuk na allaw pig-usip nan ya kanan manga umagakan, “Aku na Ise' na Utaw, dun ni pagbalawbalaw na manga utaw, singalan kunu aku adti kanilan?”
14 Aw tyumubag silan, “Ya eped miglong na ikaw kunu si Juan na Magbaútismuway, aw awun eped na miglong na ikaw kunu si Éliyas, aw awun pa eped na miglong na ikaw si Jérémiyas aw sambuk baling na propita.”
15 Pagkatigkas yan, nyusip si Jisus kanilan, “Manang adti kamayu, singalan aku?”
16 Aw tyumubag si Simon Pédro, “Ikaw saba ya Misiyas! Ikaw ya tengteng Ise' na Tyumanem na Gayed Awun!”
17 Aw miglong si Jisus kanan, “Madyaw ya kanmu, kay Simon na ise' ni Jonas. Kay beke' na utaw ya migbukas kanmu seiy, manang ya kanak Ama na awun ni tas na langit yan ya migbukas adti kanmu.
18 Aw asuntu sa piglong mu, lekat adun tawagen da kaw na Pédro na ya kakawasan: batu na sumalem. Aw dun ni batu yeiy, ya kadég na manga mangintu-uway imo-un ku na kanak kasakupan. Aw dili' yeiy degen na katulus na kamatayen.*
19 Un ku atag kanmu ya manga kunsi-ay sa Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem. Kun unu ya pigpigil mu asini tas na lupa', yan uman ya pigpigil dadan na Tyumanem adti tas na langit. Aw kun unu ya pigtumbay mu asini tas na lupa, yan uman ya pigtumbay dadan na Tyumanem adti tas na langit.”
20 Pagkatigkas yan, piglongan ni Jisus ya kanan manga umagakan, “Dili' mayu pagpa-ede' adti pangkay singalan utawa na aku ya Misiyas.”

Ya tagna' na pagpa-ede' ni Jisus sa pagkamatay aw pagkataw nan

21 Lekat dun ni allaw yan, pigpalekat ni Jisus ya pagpa-ede' adti manga umagakan nan na ka-ilangan sakanan madtu ni Jérusalim kay yeiy ya pig-palpa dadan na Tyumanem. Aw dun ni Jérusalim, kelêan sakanan aw ti-isen nan ya pamulayam na manga magdadumalâay sa manga Judiyu aw manga mangkatas na magdadugsu-ay aw manga magpalna-uway sa Uldin. Aw un sakanan patayen, manang pagkatlu na allaw mataw sakanan.

* **16:18** 16:18 Asini birsikulu, pangkay piglongan ni Jisus si Simon Pédro na batu manang ya tengteng Batu yan si Jisus. Mabasa tadun adti 1 Pédro 2:4.

22 Manang piggagad ni Pédro si Jisus adti dili' to-o mawat sa manga eped
nilan, aw pigpalekat nan ya pagsagda kanan, “Kay Magpalna-uway, dili' yan
tumbay na Tyumanem na apeten mu ya pagti-is! Dili' yan mabatug!”
23 Manang nyatubang si Jisus kan Pédro aw pigsagda nan, “Ya piglong
mu lekat saba adti kan Satanas na yan ya un magbalabag sa palpa na
Tyumanem. Yanagaw pagpakawat kaw! Wala' mu betangan adti kanmu
anenganeng ya kana Tyumanem pagkaliman. Yan olo' ya pig-anenganeng
mu ya kana utaw.”
24 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus adti manga umagakan nan, “Pangkay
singalan ya malim ma-imo' kanak umagakan, ka-ilangan ayawan nan ya
kanan pagkaliman aw pisanen nan ya kanan krus aw dumalug kanak.
25 Kay pangkay singalan ya gyuminawa sa kanan pagka-utawun asini
tas na lupa', kalagakan baling sa ginawa nan. Manang kun singalan ya
magtibulluk dumalug kanak pangkay pa adti pagkamatay, matagtun nan ya
ginawa na wala' ya katigkasan.
26 Unu ka' ya un ma-untung na utaw kun matagtun nan ya kadakula' na
banwa manang kalagakan baling sa ginawa nan? Aw unu uman ya nyatag-
tun na utaw na umba' nan pagliwan sa ginawa na wala' ya katigkasan?
27 Kay madi pa aku na Ise' na Utaw, aw sa pagliku' ku, ka-agadan aku na
dakula' na kalalamdag na pagka Tyumanem na kanak Ama, aw eped ku ya
manga anghil. Aw atagan ku ya tagsambuksambuk na utaw sa umba' sa
kadég na pigpan-imo' nilan pangkay madyaw aw pangkay malatay.
28 Aw matinaw ya un ku paglongun kamayu: Awun manga eped asini
kamayu na dili' nilan apeten ya pagkamatay menda' na kita-en nilan ya
paghari' na Ise' na Utaw.”

17

Ya pagka-uman sa kadakula' na lawas ni Jisus

1 Na, pagkatigkas na enemengallaw, pigpa-agad ni Jisus si Pédro aw ya
duwa ya maylug na si Santiago aw si Juan. Aw tyumukud silan adti matas
na buntud na olo' silan.
2 Aw sa talana nilan sakanan pigtandawan, kyinita' nilan na nya-uman ya
kadakula' na lawas ni Jisus, aw ya kalalamdag na gya nan kasiling na sega,
aw ya kadégkadég nan to-o migkaputi'.
3 Migpakita' uman dun si Moysis aw si Éliyas, aw migbalawbalaw silan si
Jisus.
4 Aw miglong si Pédro kan Jisus, “Kay Magpalna-uway, madyaw kay ini
kami! Kun malim kaw, magtulluk aku sa tulu ya layag asini, sambuk ya
kanmu, sambuk ya kan Moysis aw sambuk uman ya kan Éliyas.”
5 Sa talana pa nan miglong, awun labun na to-o malalamdag na tyumakleb
kanilan. Aw awun tingeg na lekat adti labun na miglong, “Yeiy ya kanak Ise'
na to-o ku pigginawa͡an aw to-o aku kyatutukan kanan. Pakanyegi mayu
sakanan!”
6 Pagdengeg na tulu ya umagakan nan sa tingeg yan, to-o silan nyallek aw
nyanlebleb adti lupa'.
7 Manang dyumulud si Jisus kanilan aw pig-awidan nan silan, aw miglong
sakanan, “Pagbangun kamu! Dili' kamu magkallek!”
8 Aw sa pag-inunu nilan, dakman olo' si Jisus ya kyinita' nilan dun.
9 Sa pagtubang da nilan lekat adti buntud, piglongan silan ni Jisus, “Dili'
mayu pagpa-ede' ya kyinita' mayu adti pangkay singalan menda' sa allaw na
matawun aku na Ise' na Utaw lekat adti nyangkamatay.”

10 Aw nyusip silan kan Jisus, “Ananga' gayed miglong ya manga magpalna-
uway sa Uldin na ka-ilangan maka-una si Éliyas dumateng aw makamoli ya
Misiyas?”
11 Tyumubag si Jisus kanilan, “Matinaw saba ya piglong nilan na maka-
una si Éliyas na un magtagilan sa kadég.
12 Manang paglongun ta kamu na dyumateng da si Éliyas aw wala' sakanan
kilalâa na manga utaw. Pigpamulayaman nilan baling. Aw maynan uman,
aku na Ise' na Utaw un nilan uman pamulayaman aw pati-isen.”
13 Aw kyalabetan da na kanan manga umagakan na ya pyalabet ni Jisus na
si Éliyas yan si Juan na Magbâutismuway.

Ya pag-alilin ni Jisus sa busaw na syumeled adti ise'

14 Pagliku' da ni Jisus aw manga eped nan adti baba' na pigkatipunan na
madég na manga utaw, dyumulud kanan ya sambuk na eseg. Aw lyumuhud
sakanan adti asdangan ni Jisus
15 aw miglong, “Kay Magpalna-uway, kallati beg ya ise' ku na eseg! Kay
gayed sakanan pagtakigan aw to-o migti-is. Malikit sakanan magkalukad
adti atulun aw malikit uman magkolug dun ni tubig.
16 Yanagaw pigpa-agad ku sakanan adti manga umagakan mu manang
wala' nilan kabatug guli-a.”
17 Aw miglong si Jisus, “Tay sa manga utaw adun na manga allaw yeiy na
baluk ya anenganeng aw wala' ya pagpangintu-u! Sangunu ka' ya kadugay
na mati-is ku ya pag-iyagad kamayu?” Tigkas yan, miglong uman si Jisus,
“Na, pa-agadan adi sayid ku ya ise'.”
18 Aw pigsagda nan ya busaw, aw lumuwa' lekat adti ise', aw dayaw
migkadyaw ya ise'.
19 Sa pagpanaw da na manga utaw, dyumulud kan Jisus ya kanan manga
umagakan aw nyusip silan, “Ananga' na wala' nami kabatug alilini ya busaw
yan?”
20 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Asuntu na wala' pa to-o pakadalid ya
pagpangintu-u mayu. Manang matinaw ya un ku paglongun kamayu: Kun
awun tengteng pagpangintu-u mayu pangkay tagbi' kasiling na bini' na
mustardo, mabatug mayu paglongun ya buntud ini, ‘Kay Buntud, ka-alin
kaw adtu!’ aw ma-alin saba. Wala' ya dili' mayu mabatug.
21 [Aw mabatug mayu saba alilinan ya maynan na punganan na busaw,
magi sa pagpuwasa aw pagpanawagtawag adti Tyumanem.]”*

Ya kadwa na pagpa-ede' ni Jisus sa kanan pagkamatay aw pagkataw

22 Sambuk na allaw, migkatipun si Jisus aw ya kanan manga umagakan
adti Galiliya. Aw miglong si Jisus kanilan, “Aku na Ise' na Utaw agpet da
lubidan aw tumbay adti manga utaw na
23 un magpatay kanak. Manang pagdateng na katlu na allaw, matawun
aku lekat adti pagkamatay.” Aw sa pagdengeg na manga umagakan nan, to-
o migkalat ya ginawa nilan.

Ya pagbayad ni Jisus sa buwis na Témplo

24 Aw sa pagdateng nilan adti Kapirna-um, dyumulud adti kan Pédro ya
manga mangungublâay sa buwis na Témplo na awun ni Jérusalim. Aw nyusip
silan kanan, “Unu, magbayad ya magpalna-uway mayu sa buwis na Témplo?”

* **17:21** 17:21 Ya birsikulu 21 wala' adti eped na pag-ubad sa Bibliya.

25 Tyumubag si Pédro, “E-e.” Pag-uli' da ni Pédro adti balay, nyuna si
Jisus miglong kanan, “Kay Simon, adti kanmu anenganeng, singalan galu ya
umba' pabayaden na manga hari' sa manga buwis? Ya kanilan ise' aw kun
manga sakup nilan?”
26 Aw tyumubag si Pédro kanan, “Manga sakup nilan.” Aw miglong pa si
Jisus, “Yanagaw wala' ya labet na tengteng na ise' nilan magbayad.
27 Manang pada dili' kitadun kadamanan na manga mangungublâay sa
buwis na Témplo, paminta kaw kanate' adti dulug na danaw. Beklasa ya
tagna' na isda' na tumubug sa binta mu. Beka-a ya baka nan, aw kita-en mu
dun ya kuwalta na bulawan na maputi'. Kamanga ya kuwalta aw bayadi ya
buwis ku aw ya kanmu.”

18

Singalan ya matas dun ni kasakupan na Tyumanem?

1 Aw yan uman na allaw, dyumulud kan Jisus ya kanan manga umagakan
aw pig-usip nilan sakanan, “Singalan ya to-o matas dun ni Kasakupan na
Pighari-an na Tyumanem?”
2 Aw migtawag si Jisus sa sambuk na tagbi' na ise' aw pigpa-indeg nan adti
tenga' nilan.
3 Aw piglongan nan ya kanan manga umagakan, “Matinaw saba ya un ku
paglongun kamayu: Kun dili' ma-uman ya anenganeng mayu aw dili' kamu
magpadalem kasiling na tagbi' na ise', dili' kamu makaseled adti Kasakupan
na Pighari-an na Tyumanem.
4 Manang pangkay singalan ya magpadalem kasiling na ise' ini, yan ya
utaw na to-o matas dun ni Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.
5 Aw pangkay singalan kamayu ya dumawat sa utaw na madalem kasiling
na ise' ini asuntu sa pagdalug mayu kanak, dun da aku nan uman dawata.
6 “Manang kun awun utaw na migpadalem na nyangintu-u kanak, aw
kun buyuwun sakanan adti pagpakasala', ya utaw na magbuyu madyaw pa
baling kun tati-an ya liyeg nan na dakula' na gilingan na batu aw ulugun
sakanan adti kalaleman na dagat.
7 Magpakatadeng ya kadég mayu! Kay awun saba madég na magpakabuyu
sa utaw adti pagpakasala'. Manang ya utaw na maggagad sa eped nan adti
pagpakasala', to-o malatay ya un nan datengan.
8 Yanagaw kun ya pig-imo' na kanmu tullu' aw kanmu siki ya du-an
na makasala' kaw, madyaw pa na magpakawat kaw adti pangkay unu na
makapabuyu kanmu adti pag-imo' sa sala'. Pangkay pa utudun ya kanmu
tullu', madyaw pa na awun malagak dun ni kanmu lawas aw matagtun mu
ya ginawa na wala' ya katigkasan, kay sa awun duwa ya tullu' mu aw duwa
ya siki mu manang agbel kaw baling adti atulun na dili' pagkapatayan.
9 Aw maynan uman, kun ya pag-inunu mu ya du-an na makasala' kaw,
madyaw pa na magpakawat kaw adti pangkay unu na makapabuyu kanmu
sa pag-imo' sa sala'. Pangkay pa lugiten ya kanmu mata, madyaw pa na
mabuta ya mata mu aw matagtun mu ya ginawa na wala' ya katigkasan kay
sa awun duwa ya mata mu manang agbel kaw baling adti atulun na dili'
pagkapatayan.

Ya pundinganan sa karniro na nyakasuway

10 “Magpakatadeng kamu na dili' mayu mana-na' ya manga migpadalem
na nyangintu-u kanak. Kay paglongun ta kamu na adti asdangan na Ama ku,
awun manga anghil na gayed nyakatanaw sa pagpakabetang nilan.

11 [Aw nyadi ya Ise' na Utaw pada paliku-un adti Tyumanem ya kadég na nyakasuway.]*
12 “Unu ya anenganeng mayu sa ini? Alimbawa' kun awun utaw na nyakatagtun sa sanggatus ya karniro, aw awun sambuk na nyakasuway, unu ya un nan imo-un? Enda'! Ayawan nan saba dagawdagaw ya kasiyaman tag siyam dun ni panabtabanan aw paninawun nan ya sambuk na nyakasuway.
13 Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Kun kita-en da nan ya karniro na nyakasuway, to-o pa sakanan magleya sa sambuk na kyinita' nan kay sa kasiyaman tag siyam na adti panabtabanan na wala' pakasuway.
14 Yanagaw maynan uman ya Ama mayu na awun ni tas na langit, dili' nan kaliman na ka-eletan lekat adti kanan ya pangkay sambuk na migpadalem na nyangintu-u kanan.”

Ya pag-iyuli' sa kanmu inulug na nyakasala' adti kanmu

15 “Kun awun eped mu na mangintu-uway na nyakasala' adti kanmu, na, kadtuwi sakanan aw paglonga sa sala' nan na olo' kamu duwa. Kun magpakanyeg sakanan kanmu aw magselsel, na, magkasambuk da ya ginawa mayu.
16 Manang kun dili' sakanan tumande' kanmu na awun sala' nan, pagpaagad kaw sa sambuk aw kun duwa ya eped mu na mangintu-uway. Kay dun ni pagbalawbalaw mayu, duwa kun tulu ya magmatinaw sa sala' nan. *
17 Manang kun dili' sakanan magpakanyeg kamayu, ubat-ubatan mayu adti katipun na manga mangintu-uway. Aw kun dili' sakanan tumande', na, pabaya-i la ya utaw yan, aw dili' da kaw mag-ubaybay kanan. Silinga la sakanan na utaw na wala' ya pagpangintu-u sa tengteng Tyumanem aw mangungublâay sa buwis na dili' kasaligan.

Ya pigtumbay aw ya pigpigil

18 “Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Kun unu ya pigpigil mayu asini tas na lupa', yan uman ya pigpigil dadan na Tyumanem adti tas na langit. Kun unu ya pigtumbay mayu asini tas na lupa', yan uman ya pigtumbay dadan na Tyumanem adti tas na langit.
19 “Aw matinaw uman ya un ku paglongun kamayu: Kun duwa kamayu asini tas na lupa' ya magkasambuk ya ginawa sa pangkay unu ya sekaten mayu dun ni panawagtawag, atag saba na Ama ku na awun ni tas na langit.
20 Kay kun awun duwa aw tulu ya mangintu-uway na magkatipun dun ni kanak ngalan, awun saba aku ni tampid nilan.”

Ya sugu-anen na wala' ya pasinsiya

21 Pagkatigkas yan, dyumulud si Pédro kan Jisus aw nyusip kanan, “Kay Magpalna-uway, kun gayed makasala' adi kanak ya eped ku na mangintu-uway, makapila ku sa kanan pasinsiyayi? Unu, makapitu olo'?”
22 Aw tyumubag si Jisus kanan, “Paglongun ta kaw na beke' olo' na makapitu, manang kapituwan ka pitu ka pilu'.
23 Kamangan ta sa alimbawa'. Ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem, kasiling na maynini: Awun sambuk na hari' na migpatawag sa manga sugu-anen nan pada usayen ya manga pigtaligu nan adti kanilan.
24 Sa pagpalekat da na hari' mig-usay, pigpa-agad adti kanan ya sambuk na sugu-anen nan na nyaka-utang sa minélyun na kuwalta.

---

* **18:11** 18:11 Ya birsikulu 11, wala' adti madég na pag-ubad sa pigsulat ni Matiyo. * **18:16** 18:16 Ya lyekatan sa palna-u yeiy, Déutéronomiyo 19:15.

25 Aw asuntu na wala' nan kabatug bayadi, migsugu' ya hari' na galinen
ya sugu-anen yan dala ya kanan kaubayan aw kadég na mangayse' nan. Aw
panggalinen uman ya kadakula' na nyatagtun nan pada makabayad.
26 Yanagaw lyumuhud ya sugu-anen adti asdangan na hari' aw to-o
nyangilalat kanan, aw miglong sakanan, ‘Kay Hari', kallati beg aku! Kun
makatagad pa kaw beg, bayadan ta kaw sa kadakula'!’
27 Yanagaw pigkallatan sakanan na hari' aw wala' da nan pabayada, aw
pigpapanaw da sakanan.
28 “Manang sa pagluwa' da nan, pig-isungun nan ya eped nan na sugu-
anen na nyakabeles kanan sa tagbi' na kuwalta. Aw pigtigel nan ya utaw
yan aw piglongan nan, ‘Bayadi aku adun sa beles mu kanak!’
29 “Aw to-o nyangilalat ya eped nan, law nan, ‘Kay Lew, kallati aku beg!
Kun makatagad pa kaw, bayadan ta kaw sa kadakula' na beles ku kanmu!’
30 Manang wala' sakanan kalim na madugay bayadan. Pigpakalabusu nan
baling ya eped nan menda' na makabayad sakanan.
31 Pagkita' na manga eped nilan na sugu-anen sa nya-imo', to-o migkalat
ya ginawa nilan. Yanagaw nyadtu silan adti asdangan na hari' aw pig-ubat
nilan kanan ya kadég na nya-imo'.
32 Pagkatigkas yan, pigpatawag na hari' ya sugu-anen na wala' pakabayad
kanan, aw miglong ya hari', ‘To-o malatay ya pig-imo' mu! Wala' da ta kaw
pabayada sa utang mu kanak asuntu na to-o kaw nyangilalat kanak.
33 Ananga' wala' mu kallati ya eped mu kasiling na pagkallat ku kanmu?’
34 Aw to-o nyadaman ya hari' kanan, aw ya syampetan yan, pigpakal-
abusu sakanan aw pigpamulayaman na manga magtatunggu-ay menda' na
kabayadan nan ya kadakula' na beles nan.
35 Maynan uman ya imo-un na Ama ku na awun ni tas na langit adti
tagsambuksambuk kamayu, kun dili' mayu tengteng pasinsiyaan ya sala' na
manga eped mayu na mangintu-uway.”

19

Ya palna-u ni Jisus sa mangugnanay na mag-ayaw

1 Pagkatigkas ni Jisus palna-uwan ya manga utaw dun, pig-indegan nan
ya Galiliya aw tyumalipag sakanan sa tubig na Jordan aw migpasinan adti
probinsiya na Judiya.
2 Aw dyumalug kan Jisus ya to-o madég na manga utaw. Aw pigpangguli'
nan ya manga kyedelan dun.
3 Awun manga Parisiyo na dyumulud kan Jisus na un magtanda' kanan
magi sa usip, law nilan, “Unu, pigtumbay sa eseg ya pag-ayaw sa kaubayan
nan pangkay unu ya du-an?”
4 Tyumubag si Jisus kanilan, “Wala' ka' mayu kabasa dun ni Uldin ya
pigpasulat na Tyumanem? Asini muna sa pag-imo' nan sa manga utaw,
duwa ya punganan nilan: Awun eseg aw awun bubay. *
5 Aw pigpasulat nan uman, ‘Yeiy ya du-an na indegan na eseg ya ama nan
aw ina nan, aw pa-egketen silan ya kaubayan nan, aw ya duwa silan ma-imo'
da sambuk.’ *
6 Yanagaw beke' da silan na duwa manang ma-imo' da sambuk. Aw ya pig-
isambuk da na Tyumanem, dili' galu silan pagsuwayen na utaw!”

* **19:4** 19:4 Mabasa yeiy adti Génesis 1:27. * **19:5** 19:5 Mabasa yeiy adti Génesis 2:24.

7 Aw nyusip pa silan kan Jisus, “Kun maynan, ananga' maglong si Moysis
na mabatug na eseg ayawan ya kaubayan nan magi sa pag-atag sa sulat na
magmatinaw na mag-ayaw da silan, aw tigkas yan papanawun nan?” *
8 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Yan saba ya du-an na piglong ni Moysis na
mabatug ya pag-ayaw, asuntu sa kategelan mayu. Manang beke' na maynan
ya palpa na Tyumanem lekat pa asini muna.
9 Ini ya kanak paglongun kamayu: Kun awun eseg na ayawan nan ya
kanan kaubayan na wala' pagkasala-enen adti sambuk na eseg, aw mangug-
nan sakanan sa eped na kaubayan, piglakadan nan ya muna kaubayan nan.”
10 Pagkatigkas yan, miglong ya manga umagakan ni Jisus kanan, “Kun
maynan ya ma-imo' sa mangugnanay, madyaw pa baling kun dili' da man-
gugnan ya utaw.”
11 Manang miglong si Jisus kanilan, “Ya piglong mayu yeiy dili' mabatug
na eped na utaw, manang ya makadawat seiy yan olo' ya manga utaw na
pigtabangan na Tyumanem.
12 Kay awun du-an na ya manga eped na eseg dili' magpangugnan. Ya eped
wala' ya kabatug nilan mag-imo' sa ise' kay awun se-ey na kanilan lawas.
Awun uman eped na pigkapun da. Aw awun uman manga eped na wala' da
pangugnan kay nyatibulluk silan adti imo-unun sa Kasakupan na Pighari-an
na Tyumanem. Yanagaw, ya eseg na makadawat seiy, madyaw pa kanan ya
dili' da mangugnan.”

Si Jisus aw ya manga mangayse'

13 Pagkatigkas yan, awun mangkayantek na mangayse' na pigpandala adti
kan Jisus na un nan silan pan-awidan aw panawagtawagan pada atagan
silan na kadyawan. Manang pigsagda baling na kanan manga umagakan
ya manga utaw na nyandala sa mangayse' nilan.
14 Yanagaw miglong si Jisus, “Pakadiya kanak ya manga mangayse' aw ya-i
mayu silan pagtageni! Kay ya manga utaw na dyumawat kanak kasiling na
manga mangayse' ini, silan saba ya maka-akup adti Kasakupan na Pighari-
an na Tyumanem.”
15 Aw pig-awidan nan ya manga mangayse' aw pig-atagan nan silan na
kadyawan magi sa panawagtawag nan. Aw tigkas yan, nyanaw da uman
si Jisus.

Ya utaw na mayaman

16 Na, awun sambuk na eseg na dyumulud kan Jisus kay kaliman nan
musip, aw miglong sakanan, “Kay Magpalna-uway, unu ya madyaw na ka-
ilangan ku imo-un pada matagtun ku ya ginawa na wala' ya katigkasan?”
17 Aw tyumubag si Jisus kanan, “Ananga' kaw musip kanak kun unu ya
madyaw? Sambuk da saba olo' ya madyaw, yan ya Tyumanem. Kun kaliman
mu matagtun ya ginawa na wala' ya katigkasan, daluga ya kanan manga
sugu'.”
18 Aw nyusip pa uman sakanan, “Unu ya manga sugu' yan?” Aw tyumubag
si Jisus kanan, “Dili' kaw magpatay sa utaw, aw dili' kaw maglakadenen, aw
dili' kaw magpanakaw, aw dili' mu pagmatinawun ya galu' adti asdangan na
mag-usayay,
19 aw basayi ya kanmu ama aw ina, aw ginawayi ya eped mu kasiling na
pagginawa mu sa kanmu pagka-utawun.”
20 Miglong uman kanan ya eseg yan, “Pigdalug da ku alag ya kadég yeiy.
Unu pa ya wala' ku ka-imo'?”

* **19:7** 19:7 Mabasa adti Déutéronomiyo 24:1-4.

21 Aw tyumubag si Jisus kanan, “Kun kaliman mu malingeb ya kadakula', uli' kaw aw galina ya manga nyatagtun mu. Kun magalin da mu, atagan ya kuwalta yan adti manga utaw na wala' ya pagkamangan. Kun imo-un mu yeiy, dun da kaw pagluduk sa ka-unan adti tas na langit. Aw pagkatigkas yan, liku' kaw adi aw dalug kaw kanak.”
22 Manang pagdengeg na eseg yan sa tubag ni Jisus, nyanaw sakanan aw to-o migkalat ya ginawa nan kay to-o madég ya ka-unan nan.
23 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus sa manga umagakan nan, “Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Malug sa utaw na mayaman ya pagpaka-akup adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.
24 Aw paglongun ta kamu na molas pa ya pag-agi na ayep na kamilyo adti gawang na dagem kay sa pagpaka-akup na utaw na mayaman dun ni Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.”
25 Pagdengeg na manga umagakan nan seiy, to-o silan nyabelengbeleng aw nyusip silan, “Na, kun maynan, singalan ka' ya paluwa-en na Tyumanem?”
26 Pig-inunu silan ni Jisus aw piglongan nan silan, “Dili' na utaw mabatug yeiy, manang adti Tyumanem mabatug saba ya kadég.”
27 Tigkas yan, miglong si Pédro kanan, “Inunuwa ya kanami ini! Nyabus da nami pig-ayawan ya kadég na nyatagtun nami pada magad kanmu. Unu ya imanen nami?”
28 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Matinaw saba ya un ku paglongun kamayu: Dun ni allaw na baguwun da na Tyumanem ya kadakula' na banwa, aku na Ise' na Utaw mingkud adti kanaken trunu na un maghari' sa kanak kasakupan. Aw kamu uman na gayed nyagad kanak, mingkud kamu uman adti sampulu' tag duwa ya trunu. Aw magdumala kamu sa kadég na manga buwadbuwad ni Isra-él na lyumekat alag adti sampulu' tag duwa ya ise' nan na eseg.
29 Aw pangkay singalan ya mag-ayaw sa kadég asuntu kanak, pangkay ya kanan balay, aw manga kaylug nan aw kanan mangkatikadeng aw manga mangayse', aw ya lupa' nan asuntu kanak, un liku' kanan ya sanggatus ka pilu' na pig-ayawan nan aw matagtun nan uman ya ginawa na wala' ya katigkasan.
30 Manang awun madég na utaw na nyaka-una adun aw makamoli silan kagaya. Aw madég uman ya utaw na nyakamoli adun manang maka-una kagaya.”

20

Ya pundinganan sa manga magtalabahuway adti parasan

1 “Ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem kasiling na maynini: Awun utaw na dakula' ya parasan nan. Pagkamaselem da, nyanaw sakanan na un maninaw sa manga utaw na magtalabahu adti kanan parasan.
2 Pagkita' da nan sa manga utaw na malim magtalabahu, pigpakangan nan silan sa umba' na pagtandan sa sangallaw na pagtalabahu na yan ya tag sangka dinaryo. Aw pigpakadtu nan silan adti parasan nan.
3 “Pagdateng da na alas nibi na maselem, nyadtu sakanan adti palingki aw awun pigkita' nan na manga utaw na gayed mig-indeg-indeg dun kay wala' ya talabahu nilan.
4 Yanagaw miglong kanilan ya tagtun, ‘Awun talabahuwunun adti kanak parasan. Kun malim kamu magtalabahu, tandanan ta kamu sa umba' na tandan kamayu.’

5 Aw yanagaw nyadtu silan adti parasan nan. Pagka-alas dosi la, lyumiku' da uman ya tagtun adti palingki aw awun pa uman kyinita' nan na manga utaw dun aw pigpatalabahu la nan uman adti kanan parasan. Aw maynan uman ya pig-imo' nan dun ni alas trés.
6 Pagka alas singku la na ambung, lyumiku' da uman salut ya tagtun adti palingki, aw awun pa kyinita' nan dun na manga utaw na mig-indeg-indeg kay wala' ya talabahu nilan. Aw pig-usip nan silan, 'Ananga' gayed kamu asíni mag-indeg-indeg? Syapadan ya allaw adun na wala' ya talabahu mayu.'
7 Aw tyumubag silan kanan, 'Wala' du-an ya migpatalabahu kanami.' Yanagaw miglong kanilan ya tagtun sa parasan, 'Kadtu kamu baling ni parasan ku aw pagtalabahu kamu dun.'
8 "Aw sa pagkamagsiklep da, miglong ya tagtun adti maggagaday sa manga magtalabahuway, 'Tawaga ya kadég nilan aw atagan ya tandan adti tagsambuksambuk kanilan, manang unaèn mu atagan na tandan ya manga nyakamoli tyumangka', aw pamoliya ya nyaka-una.'
9 Aw ya manga magtalabahuway na tyumangka' na alas singku na ambung, dyumulud silan aw pigtandanan ya tagsambuksambuk kanilan na tag sangka dinariyo.
10 Aw sa pagdulud da uman na manga nyaka-una tyumangka', pig-iman nilan na dakula' pa ya tandan kanilan. Manang ya tagsambuksambuk kanilan pig-atagan na tag sangka dinariyo kasiling na nyadawat na manga nyakamoli tyumangka'.
11 Pagpakadawat da nilan sa kanilan tandan, migdiklamu silan adti tagtun sa parasan,
12 law nilan, 'Olo' da sangka udas ya pagtalabahu na manga utaw yeiy! Ananga' pigpa-unawa mu baling ya tandan sa kadég nami? Sangallaw nami migtalabahu aw nyabelad pa kami na sega, manang silan wala' da dateng na sangallaw!'
13 Manang miglong ya tagtun adti sambuk kanilan, 'Kay Lew, wala' ta kamu limbungi. Dadan da saba kitadun migpakang sa tandan na tag sangka dinariyo ya allaw.
14 Na, dawata la ya kanmu tandan aw uli' da kaw. Kanak yeiy pagbaya' na pa-unawaèn ya tandan adti kadég mayu pangkay nyaka-una kamu aw pangkay nyakamoli silan.
15 Yeiy ya kanak pagbaya' kay aku ya tagtun. Unu, nyinga' kaw asuntu sa kanimbet ku kanilan?'
16 Aw miglong si Jisus, "Maynan uman ya adti kanak kasakupan. Awun madég na manga utaw na nyakamoli adun manang maka-una silan kagaya. Aw awun uman madég na manga utaw na nyaka-una adun manang makamoli silan kagaya."

Ya katlu na pagpa-ede' ni Jisus sa pagkamatay aw pagkataw nan

17 Na, sa pagpasinan da ni Jisus aw ya madég na manga utaw adti Jérusalim, pigtani ni Jisus ya sampulu' tag duwa ya kanan umagakan kay awun paglongun nan kanilan, law nan,
18 "Pada ka-ede-an mayu, migpasinan da kitadun adti Jérusalim, aw aku na Ise' na Utaw un da tumbay adti manga mangkatas na magdadugsu-ay aw manga magpalna-uway sa Uldin, aw ukuman aku nilan na patayen.
19 Pagkatigkas yan, tumbay aku uman nilan adti manga utaw na Héntil, aw odoy-odoyun aku nilan aw badasan uman na lalabet, aw pakalabu nilan adti krus. Manang pagdateng na katlu na allaw, matawun aku lekat adti pagkamatay."

Ya pagsekat na ina ni Santiago aw ni Juan

20 Pagkatigkas yan, dyumulud kan Jisus ya kaubayan ni Zibidiyo aw ya
manga ise' nilan na si Santiago aw si Juan. Aw lyumuhud sakanan adti
asdangan ni Jisus kay awun sekaten nan.
21 Aw nyusip si Jisus kanan, “Unu ya kaliman mu na imo-un ku kanmu?”
Aw tyumubag sakanan, “Pakangan beg kanak na dun ni kanmu Kasakupan
na un mu hari-an kagaya, tumbay mu ya duwa ya ise' ku yeiy na mingkud
adti sayid mu dun ni ingkudanan na to-o pagbasaan, ya sambuk apit adti
kalintu aw ya sambuk apit adti kawala.”
22 Manang piglongan silan ni Jisus, “Wala' mayu ka-ede-i kun unu ya
pigsekat mayu. Unu, mabatug mayu ti-isen ya pagti-is na un ku ka-agiyan?”
Aw miglong ya duwa yeiy, “E-e, mabatug nami.”
23 Aw miglong si Jisus kanilan, “Un mayu saba ka-agiyan ya kadég yeiy.
Manang ya pag-ingkud apit adti kalintu aw kawala ku, beke' ku ya mamalli'.
Ama ku saba ya magbaya' kun singalan ya mingkud dun.”
24 Sa pagdengeg na sampulu' ya umagakan nan sa pigsekat na duwa ya
maylug aw ina nilan, nyadaman silan.
25 Yanagaw pigpatawag ni Jisus ya kadég nilan aw piglongan nan silan,
“Kya-ede-an da mayu ya bet na manga pangulu na manga utaw na wala'
ya pagpangintu-u sa Tyumanem. Silan ya gayed magbaya' sa manga sakup
nilan. Aw maynan uman ya pig-imo' na mangkalangkaw nilan. Gayed silan
magpanugu' sa kanilan manga utaw asuntu na dakula' ya katundanan nilan.
26 Manang dili' mayu silan pagsilingan. Kun awun sambuk kamayu na
kaliman nan ma-imo' dakula' na utaw, ka-ilangan una sakanan ma-imo'
sugu-anen dun ni kamayu.
27 Aw kun awun sambuk kamayu na malim na yan ya gayed pag-unaen,
ka-ilangan silingan nan ya bet na sugu-anen na gayed magpadana'.
28 Kasiling ku saba na Ise' na Utaw, wala' aku kadi asini tas na lupa' pada
sanggila-en, manang yan baling ya pigkadi ku ya ma-imo' sugu-anen adti
madég na utaw, aw ma-imo' kalyu kanilan adti pagkamatay pada maglekat
kanilan adti manga sala' nilan.”

Ya pagpaguli' ni Jisus sa duwa ya eseg na buta

29 Na, sa pag-indeg ni Jisus aw manga umagakan nan lekat adti syudad na
Jériko, dyumalug kanan uman ya to-o madég na utaw.
30 Aw awun uman duwa ya eseg na buta na nyingkud dun ni kilid na dalan.
Aw sa pagdengeg nilan na un da lumabay si Jisus, migtatawag silan kanan,
“We... Pangulu na buwadbuwad ni Dabid, kallati beg kami!”
31 Madég ya utaw na migsagda kanilan na maglong, “Katinep kamu!”
Manang to-o pa baling nilan pigpakadakula' ya kanilan tingeg, law nilan,
“We... Pangulu na buwadbuwad ni Dabid, kallati beg kami!”
32 Yanagaw tyumeneng si Jisus aw pigtawag nan silan aw nyusip kanilan,
“Unu ya kaliman mayu na imo-un ku kamayu?”
33 Aw tyumubag silan kanan, “Kay Sir, kaliman beg nami kumita'!”
34 Aw nyallat si Jisus kanilan, aw pig-awidan nan ya mata na tagsambuk-
sambuk kanilan, aw dayaw silan kyumita'. Aw dyumalug da silan kanan.

21

Ya pagdateng ni Jisus adti Jérusalim

1 Na, sa malapit da silan adti Jérusalim, dyumateng silan adti baranggay na Bétpagi dun ni kilid na Buntud na Manga Olibo. Aw pigsugu' ni Jisus ya duwa ya umagakan nan,
2 aw piglongan nan silan, “Kadtu kamu dun ni baranggay adti dipag, aw sa pagseled mayu dun, kumita' kamu sa asnu na pig-eket eped ya kanan nati. Ubada mayu ya eket nilan aw guyuda mayu adi kanak.
3 Kun musip kamayu, paglonga mayu sakanan: ‘Ya Magpalna-uway awun ka-ilangan nan sa asnu aw sa nati ini.’ Aw tumbay saba na tagtun aw maksay nan padala kamayu.”
4 Na, ya kadég yeiy na nya-imo', nyatuman ya pigsulat na propita asini muna:
5 “Paglonga ya manga utaw dun ni Jérusalim:
‘Tanawa! Dyumateng da ya hari' mayu!
Migpadalem sakanan
aw dyumateng na syumakay sa nati na asnu!’”*
6 Aw nyanaw ya duwa ya umagakan nan aw pigtuman nilan ya kadég na pigsugu' ni Jisus kanilan.
7 Pigguyud nilan ya asnu aw nati nan adti kan Jisus, aw pig-apidan nilan aw pigsakayan ni Jisus.
8 Sa talana nilan migpasinan adti Jérusalim, awun madég to-o na manga utaw na migma-una kanilan na migpansiladlad dun ni dalan sa kadégkadég na yan ya palangad pagpamasa nilan kan Jisus. Aw ya eped na manga utaw migladlad uman silan adti dalan sa manga mangkayantek na manga sanga na kawuy na bagu nilan pigpan-utud.
9 Aw ya manga utaw na nyuna kan Jisus aw ya manga nyakamoli kanan, alag silan migpansideyen na maglong, “Hosana! Deyen tadun ya Buwad-buwad ni Dabid! Ini la ya Pigpadala na Tyumanem dun ni kanan ngalan, aw umba' sakanan deyen! Hosana! Aw deyen ya Tyumanem na awun ni tas na langit!” *
10 Pagseled da ni Jisus adti Jérusalim, wala' katingen ya anenganeng na madég na manga utaw dun ni syudad, aw nyangusip silan, “Singalan ya utaw yeiy?”
11 Aw tyumubag kanilan ya madég na manga utaw na nyagad kan Jisus, “Yeiy saba ya propita na si Jisus na taga Nasarit, sakup na Galiliya.”

Ya pag-alilin ni Jisus sa manga magbalikwatay adti Témplo

12 Aw syumeled si Jisus adti dakula' na pamanag na Témplo na Tyumanem. * Aw sa pagkita' nan sa manga utaw na nyampamaligya' aw nyampamayad, pigpalekat nan ya pag-alilin kanilan. Pigpantuwad nan ya manga lamisa na manga maglaliwanay sa kuwalta aw ya manga ingkudanan na manga mamaligya-ay sa kalupati.

---

* **21:5** 21:5 Mabasa tadun ya Isayas 62:11 aw Zakariyas 9:9. * **21:9** 21:9 Mabasa tadun adti Salmo 118:25-26. * **21:12** 21:12 Ya kadakula' na pamanag na Témplo 14.4 ka iktadiya. Madég ya awun ni seled, dala ya dakula' na Balay na Tyumanem. Manang ya utaw na Héntil, dun silan olo' magtaman adti pamanag na Témplo. Aw dun ni dakula' na pamanag yan, kyinita' ni Jisus ya madég na mambalikwatay na migliwan sa kuwalta na manga Judiyu na lekat adti manga eped na nasud pada awun pagbayad nilan sa buwis na Témplo, aw awun uman nyampamaligya' sa manga ayep na un pagdugsu'.

13 Aw miglong si Jisus kanilan, “Yeiy ya pigpasulat na Tyumanem asini
muna, ‘Ya kanak balay, pagtawagen na panawagtawaganan.’ * Manang pig-
imo' mayu baling tagu-anan sa manga mangkatakaw.”*
14 Aw dyumulud adti kan Jisus ya manga buta, aw ya manga kapig. Aw
pigpangguli' nan silan dun ni pamanag na Témplo.
15 Manang sa pagkita' na manga mangkatas na magdadugsu-ay aw manga
magpalna-uway sa Uldin sa pigpan-imo' ni Jisus, aw sa pagdengeg nilan
sa tatawag na manga mangayse' dun ni pamanag na Témplo, to-o silan
nyangkadaman. Kay miglong ya manga mangayse', “Hosana! Deyen tadun
ya buwadbuwad ni Dabid!”
16 Yanagaw nyusip silan kan Jisus, “Unu, dyengeg mu ya piglong na manga
mangayse' iyan?” Aw tyumubag si Jisus, “E-e, dyengeg ku. Ananga', wala'
mayu kabasa ya pigpasulat na Tyumanem asini muna? Nyakasulat saba na
pangkay ya mangayse' dala ya manga magsusu pa, pigpalna-uwan silan na
Tyumanem na magdeyen kanan.” *
17 Pagkatigkas yan, pig-indegan silan ni Jisus adti pamanag na Témplo aw
lyumuwa' sakanan adti syudad aw migpasinan adti baranggay na Bétaniya.
Aw dun da sakanan kulang na gabi yan.

Ya kawuy na igira na wala' pamunga

18 Pagkamaselem yan, talana ni Jisus lyumiku' adti syudad na Jerusalim,
nyagetem sakanan.
19 Aw sa pagkita' nan sa kawuy na igira adti kilid na dalan, migpalapit
sakanan adti kawuy, manang wala' ya pigkita' nan na bunga. Tumalag
baling dawun. Yanagaw piglongan ni Jisus ya kawuy, “Lekat adun na allaw
yeiy, dili' da kaw makapamunga!” Aw tigkan nyalanes ya kawuy.
20 Pagkita' na manga umagakan nan sa nya-imo' sa kawuy, to-o silan nya-
enneng-enneng aw miglong silan, “Ananga' maksay nyalanes ya kawuy na
igira iyan?”
21 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Matinaw ya un ku paglongun kamayu:
Kun mangintu-u kamu sa Tyumanem aw dili' magduwaduwa, mabatug
mayu uman ya pig-imo' ku adti kawuy na igira. Manang beke' olo' na
maynan, mabatug mayu uman paglongan ya buntud ini, ‘Kay Buntud, kawas
kaw adti dagat!’ Aw ma-imo' saba ya piglong mayu.
22 Kun to-o kamu sumalig sa Tyumanem, madawat saba mayu ya pigsekat
mayu magi sa kamayu pagpanawagtawag.”

Ya usip kun ayin lekat ya katundanan ni Jisus

23 Na, lyumiku' si Jisus adti pamanag na Témplo. Aw talana nan migpalna-
u dun, dyumulud kanan ya manga mangkatas na magdadugsu-ay aw ya
manga magdadumalâay sa manga Judiyu. Aw nyusip silan kanan, “Unu
ya katundanan mu na du-an pig-alilinan mu ya manga utaw asini Témplo
kagabi? Aw singalan ka' ya nyatag kanmu sa katundanan na imo-un mu ya
maynan?”
24 Tyumubag si Jisus kanilan, “Musip aku uman kamayu, aw kun matubag
mayu ya usip ku, na, ubat ku uman kamayu kun ayin lekat ya katundanan
ku sa pag-imo' sa kadég yeiy.
25 Na, ini ya kanak usip kamayu: Ayin lekat ya katundanan ni Juan sa
pagbâutismu nan sa manga utaw? Unu, lekat adti Tyumanem aw olo' lekat

* **21:13** 21:13a Mabasa tadun adti Isayas 56:7c. * **21:13** 21:13b Mabasa tadun adti Jérémiyas 7:11.
* **21:16** 21:16 Mabasa tadun adti Salmo 8:2a.

adti utaw?" Aw mig-usip-usipay silan, "Unu ya un tadun tubag kanan? Kun tubagen tadun na 'lekat adti Tyumanem,' maglong sakanan kanaten, 'Ananga' wala' kamu pangintu-u kanan?'

26 Aw kun tubagen tadun uman na 'lekat adti utaw', pagaw madaman ya manga utaw ini. Kay pyangintu-uwan na kadég nilan na si Juan propita sakanan na Tyumanem."

27 Yanagaw tyumubag silan kan Jisus, "Enday, wala' nami ka-ede-i." Aw miglong si Jisus kanilan, "Dili' ta kamu uman ubatan kun singalan ya nyatag kanak sa katundanan na ma-imo' ku ya maynan."

Ya pundinganan sa duwa ya ise' na eseg na pigsugu' na kanilan ama

28 Na, pig-ubatan da uman silan ni Jisus sa pundinganan, law nan, "Unu ya anenganeng mayu sa ini? Awun sambuk na utaw na awun duwa ya ise' nan na eseg. Sambuk na allaw, pigsugu' nan ya ise' nan na magulang, 'Kay To', kadtu kaw adun ni kanaten parasan aw pagtalabahu kaw dun.'

29 Aw tyumubag ya ise' nan, 'Dili' aku malim madtu!' Manang wala' kadugay nya-uman ya anenganeng nan aw nyadtu baling sakanan ni parasan.

30 "Aw pigkadtuwan uman na ama nilan ya ise' nan na mangud aw maynan uman ya pigsugu' nan adti kanan. Aw miglong ya ise' nan, 'E-e, kay Ma'. Madtu aku.' Manang wala' baling sakanan kadtu."

31 Aw nyusip si Jisus, "Na, ayin sa duwa ya mig-imo' sa pagkaliman na ama nilan?" Aw tyumubag silan, "Ya magulang." Aw miglong si Jisus kanilan, "Matinaw ya paglongun ku kamayu: Nyaka-una pa kamayu nyaka-akup adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem ya manga mangungublâay sa buwis aw manga kaûbayan na miggalin sa pagkakaûbayan nilan."

32 Kay nyadi si Juan na Magbaûtismuway na un pakita' kamayu ya pa-agi sa pag-imo' sa pagkaliman na Tyumanem, manang wala' kamu pangintu-u sa piglong nan. Manang ya manga mangungublâay sa buwis aw manga kaûbayan na miggalin sa pagkakaûbayan nilan, migpakanyeg silan kanan aw migselsel silan. Aw pangkay kya-ede-an da mayu yeiy manang kenne' baling na wala' kamu pagselsel aw wala' kamu uman pangintu-u kanan."

Ya pundinganan sa malat na manga sa-up

33 "Pakanyegi pa mayu ya sambuk na pundinganan: Awun sambuk na tagtun sa lupa' na migpatanem sa madég na balagen na paras, aw dayaw nan pigpalibedan na alad. Aw migpa-imo' sakanan sa pigisanan sa manga bunga na paras. Aw migpatulluk uman sa matas na tunggu-anan. Pagkatigkas yan, pigpasa-up nan ya kanan parasan. Aw nyanaw sakanan adti sambuk na banwa.

34 Pagdateng na allaw na migpa-ipu' da sa manga bunga na paras, migsugu' ya tagtun sa manga sugu-anen nan adti manga pigpasa-up nan pada kamangen ya kanan bagi'.

35 Manang pagdateng na manga sugu-anen nan dun, pigdulus baling silan na manga sa-up, aw ya sambuk byadasan nilan pyanumbag, aw ya sambuk pigpatay nilan, aw ya sambuk pyamintu nilan na batu.

36 Aw migsugu' da uman ya tagtun sa madég pa na manga sugu-anen, manang byadasan nilan uman pyamulayaman kasiling na pig-imo' nilan adti manga sugu-anen na nyaka-una.

37 Pagkatigkas yan, pigsugu' da nan adti kanilan ya ise' nan na eseg, aw miglong sakanan, 'Kun ise' ku ya madtu, un nilan yeiy basâan.'

38 Manang sa pagkita' na manga sa-up kanan, migbalawbalaw silan na
maglong, ‘Ini ya ise' na tagtun! Na! Naten sakanan patayen aw matagtun
tadun ya parasan na un ayawan kanan.’
39 Yanagaw pigdulus nilan aw pigdala adti luwa' na parasan aw pigpatay
nilan.
40 Pagkatigkas yan, nyusip si Jisus, “Na, sa pagliku' na tagtun, unu ya imo-
un nan adti manga sa-up?”
41 Aw tyumubag silan kanan, “Alag nan saba patayen ya manga malatay na
sa-up yan! Aw tigkas yan, pasa-up nan ya parasan adti eped na manga utaw
na maka-atag kanan sa bagi' na manga bunga dun ni allaw na pagpa-ipu'.”
42 Aw miglong si Jisus kanilan, “Unu, wala' ka' mayu kabasa ya pigpasulat
na Tyumanem asini muna?
‘Ya dakula' na batu na iman na manga panday aw wala' ya guna,
yan baling ya batu na sumalem na nya-imo' tullukanan sa dakula' na balay.
Ya pig-imo' yeiy na Tyumanem to-o madyaw
aw nyakapa-enneng-enneng kanaten.’ *
43 Yeiy ya du-an na paglongun ta kamu: Dili' da atag na Tyumanem adti
kamayu ya manga kadyawan na awun ni Kasakupan na kanan Pighari-an,
manang yan baling ya atagan nan ya manga utaw na gayed dyumalug sa
kanan pagkaliman.
44 [Ya utaw na pagsungkul adti batu yan aw pakadakdak, madugdug
sakanan. Aw kun singalan ya kolugan na batu yan, madupuk saba.]”
45 Pagdengeg da na manga mangkatas na magdadugsu-ay aw manga
Parisiyo sa pundinganan ni Jisus, kya-ede-an nilan na silan ya pigpalabet
nan.
46 Yanagaw kaliman da galu nilan dakepen si Jisus, manang nyallek silan
sa manga utaw dun. Kay adti anenganeng na manga utaw na migkatipun
dun, propita si Jisus.

22

Ya pundinganan sa manga pyamilit adti pista na kasal

1 Pagkatigkas yan, pig-ubatan pa silan ni Jisus sa manga pundinganan, law
nan,
2 “Ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem, kasiling na maynini: Awun
hari' na migpatagilan sa pista na kasal sa ise' nan na eseg.
3 Pigsugu' na hari' ya kanan manga sugu-anen na tawagen da ya manga
utaw na dadan da pigpamilit na madtu ni pista na kasal. Manang ya manga
pigpamilit wala' baling silan kalim kadtu.
4 Yanagaw migsugu' pa ya hari' sa manga eped na sugu-anen nan, aw
miglong sakanan, ‘Na, paglonga la mayu ya manga pigpamilit na nyatagilan
da ku ya pista na kasal. Pigpatumba la ku ya kanak manga mangkataba' na
baka aw nyalutu' da ya kadakula'. Yanagaw paglonga mayu na maksay da
silan madi.’
5 Manang pigpalipaslipasan na manga pigpamilit ya piglong na manga
sugu-anen nan. Ya eped kanilan nyadtu baling ni pawa', aw ya eped nyadtu
ni tindahan nan.
6 Aw ya manga eped uman na pigpamilit, pigdulus nilan ya manga sugu-
anen na hari' aw pigpamulayaman nilan, aw pigpamatay.
7 Na, sa pagdengeg na hari' sa kyagamakan na manga sugu-anen nan,
to-o sakanan nyadaman. Yanagaw migsugu' sakanan sa manga sundalu

* **21:42** 21:42 Mabasa tadun adti Salmo 118:22-23.

pada patayen nilan ya manga migpatay sa manga sugu-anen nan aw pansangaben ya syudad nilan.
8 Pagkatigkas yan, miglong ya hari' adti manga sugu-anen nan, ‘Nyatagilan da ya pista na kasal, manang ya manga utaw na tagna' ku pigpamilit, dili' silan umba' pakadiyen.
9 Yanagaw kadtu kamu ni manga suwayan na manga dalan na syudad, aw pakadiya mayu asini pista ya kadég na manga utaw na kita-en mayu.’
10 Aw pigtuman na manga sugu-anen ya pigsugu' na hari'. Nyadtu silan adti manga dalan, aw pigpa-agad nilan ya kadég na utaw na pigkita' nilan pangkay madyaw aw malatay na utaw. Aw dayaw nyatmu' ya katipunanan.
11 Na, wala' kadugay, syumeled ya hari' adti katipunanan na kasal na un magtanaw sa manga pigpamilit, aw kyinita' nan ya sambuk na eseg dun na wala' sut sa kadégkadég na umba' pagsutun adti kasal.
12 Aw nyusip ya hari' kanan, ‘Kay Lew, ananga' kaw makaseled adi na wala' kaw sut sa kadégkadég na pangkasal?’ Manang wala' pakapaglong ya utaw yan.
13 Pagkatigkas yan, miglong ya hari' sa manga sugu-anen nan, ‘Banggeti ya taklayan aw siki na utaw yeiy, aw agbelan mayu sakanan adti banwa na kangitngitan na adti luwa'. Dun ni banwa yan, to-o magpansugaw ya manga utaw aw magpansipanguliteb ya manga untu nilan.’ ”
14 Aw miglong pa si Jisus, “Madég to-o ya pigpamilit manang tabay olo' ya dyumawat aw yan ya maka-akup adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.”

Ya usip sa pagbayad sa buwis

15 Pagkatigkas yan, pig-indegan na manga Parisiyo si Jisus, aw migkatipun silan na un mag-imo' sa palpa pada kalitagan nilan si Jisus dun ni piglong nan.
16 Yanagaw awun manga utaw na pigsugu' nilan adti kan Jisus, na lekat adti kanilan manga umagakan aw lekat adti partido ni Hérodés, aw miglong silan kan Jisus, “Kay Magpalna-uway, kya-ede-an nami na ya kadég na piglong mu alag saba matinaw, aw gayed mu pigpalna-u ya tengteng pagkaliman na Tyumanem. Aw kya-ede-an uman nami na wala' ya pigkibang mu sa manga utaw pangkay singalan pa silan.
17 Yanagaw, awun usip nami kanmu: Adti kanmu anenganeng, unu, pigtumbay adti Uldin tadun na manga Judiyu ya pagbayad sa buwis adti kan César aw dili'?”
18 Manang kya-ede-an ni Jisus ya kapandayan nilan. Yanagaw piglongan nan silan, “Alag kamu saba migtallalingu! Ananga' aku mayu tanda-en?
19 Pakitaan kanak ya kuwalta na un mayu pagbayad sa buwis.” Aw pigdimilan nilan sakanan na kuwalta,
20 aw nyusip si Jisus kanilan, “Kan yeiy gya ya ini? Aw kan yeiy uman ngalan ya nyakasulat asini?”
21 Aw tyumubag silan, “Kan César.” Aw miglong si Jisus kanilan, “Na, atagan mayu adti kan César ya umba' kan César aw atagan adti Tyumanem ya umba' sa Tyumanem.”
22 Sa pagdengeg nilan sa tubag nan, to-o silan nya-enneng-enneng asuntu sa tubag nan. Yanagaw pig-indegan nilan si Jisus.

Ya usip na manga Sadusiyo sa pagkataw na utaw

23 Dun ni allaw yan, awun dyumulud kan Jisus na manga Sadusiyo. Na, ya
manga utaw yeiy, wala' silan pangintu-u na awun pagkataw na manga utaw
lekat adti pagkamatay. Yanagaw nyusip silan kanan,
24 "Kay Magpalna-uway, piglong kanaten ni Moysis ya sugu' yeiy adti Uldin
tadun: 'Kun awun eseg na nyatay, aw kun wala' silan ya kaûbayan nan
paka-ise', ka-ilangan pangugnanen na inulug na eseg ya nyabalu pada ya
mangayse' nilan ma-imo' da buwadbuwad na inulug nan na nyatay da.'
25 Na, idtu muna adti kanami, awun pitu ya mangkaylug na eseg. Ya
magulang na kadég nilan, nyangugnan sa kaûbayan. Manang wala' silan
paka-ise'. Aw nyatay ya eseg yan, aw ya nyabalu pigpangugnan na mangud
na eseg nan.
26 Aw maynan uman ya nya-imo' adti mangud nan aw adti katlu menda'
sa kapitu.
27 Pagkatigkas yan, nyatay uman ya kaûbayan.
28 Na, ini ya usip nami kanmu: Pagdateng da na allaw na pagmataw
sa manga utaw lekat adti nyangkamatay, singalan ya tengteng eseg na
kaûbayan yan? Kay awun pitu ya eseg na nyangugnan kanan."
29 Aw tyumubag si Jisus kanilan, "Yan saba ya du-an na nyangkasayep
kamu, kay wala' mayu kalabeti ya pigpasulat na Tyumanem asini muna aw
wala' mayu uman ka-ede-i ya katulus nan.
30 Kay dun ni pagmataw sa manga utaw lekat adti pagkamatay, dili' da
silan mangugnan, kasiling saba na anghil na awun ni tas na langit.
31 Aw ya pagmataw sa manga utaw lekat adti nyangkamatay, unu, wala'
ka' mayu kabasa ya pigpasulat na Tyumanem asini na muna? Kay miglong
sakanan:
32 'Aku ya Tyumanem ni Abraham, aw ya Tyumanem ni Isaak, aw ya
Tyumanem ni Jakub.'
Yan ya kakawasan nan, pangkay nyatay da silan manang adti asdangan
na Tyumanem kenne' na utaw pa silan aw gayed nilan pigsimba ya Tyu-
manem."
33 Pagdengeg na manga utaw sa piglong ni Jisus, to-o silan nya-enneng-
enneng sa palna-u nan.

Ya sugu' na to-o matas

34 Na, pagdengeg na manga Parisiyo na pigdeg ni Jisus ya kapandayan na
manga Sadusiyo, migkatipun silan aw dyumulud adti kanan.
35 Aw nyusip ya sambuk kanilan na magpalna-uway sa Uldin, pada tanda-
en nan si Jisus, law nan,
36 "Kay Magpalna-uway, unu ya to-o matas na sugu' na Tyumanem dun ni
Uldin na pig-atag nan kan Moysis?"
37 Aw tyumubag si Jisus kanan, "Ginawâan mu ya Tyumanem na kanmu
Pangulu sa kadakula' na pagka-utawun mu, aw sa kadakula' na ginawa mu,
aw sa kadakula' na anenganeng mu.*
38 Sa kadég na manga sugu', yeiy ya to-o matas.
39 Aw ya kadwa na sugu' na to-o matas: Ginawayi ya eped mu na utaw
kasiling na pagginawa mu sa kanmu pagka-utawun.
40 Kun dalugun mu ya duwa yeiy, dun da mu uman kadalug ya kadég na
manga sugu' na awun ni Uldin aw ya pigsulat na manga propita."

Ya usip kun singalan ya Misiyas

* **22:37** 22:37 Mabasa tadun adti Déutéronomiyo 6:4-5.

41 Na, sa talana pa na manga Parisiyo migkatipun dun ni pamanag na
Témplo, nyusip si Jisus kanilan,
42 “Unu ya anenganeng mayu sa Misiyas? Kan yan buwadbuwad
sakanan?” Aw tyumubag silan, “Buwadbuwad sakanan ni Dabid.”
43 Aw miglong si Jisus kanilan, “Na, kun maynan, ananga' miglong si Dabid
magi sa Ispiritu Santo na ya Misiyas yan ya Pangulu nan? Miglong saba si
Dabid,
44 ‘Piglongan na Tyumanem ya Misiyas na kanaken Pangulu:
“Ingkud kaw apit adi kalintu ku menda' na mabus ku degen ya manga po-on
mu
aw alag ku silan betang adti salad na manga siki mu.” ’ *
45 Yanagaw kun pigtawag ni Dabid ya Misiyas na ‘Pangulu’, pig-unu nan ya
pagka-imo' buwadbuwad ni Dabid?”
46 Aw wala' kanilan ya nyakatubag sa usip ni Jisus. Aw lekat dun ni allaw
yan, wala' da ya nyaka-eles nyangusip kanan.

23

Ya pagsala' ni Jisus sa manga Parisiyo aw manga magpalna-uway sa Uldin

1 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus adti madég na manga utaw aw adti
manga umagakan nan, law nan,
2 “Ya manga magpalna-uway sa Uldin tadun aw ya manga Parisiyo, silan
ya awun katundanan mag-ubad sa kakawasan na Uldin na pig-atag na
Tyumanem kan Moysis.
3 Yanagaw pakanyegi mayu ya kadég na pigpalna-u nilan aw dayaw mayu
daluga. Manang dili' mayu pagsilingan ya kanilan manga pig-imo'. Kay
pangkay pigpalna-u nilan ya matinaw manang wala' nilan daluga ya kanilan
pigpalna-u.
4 Gayed nilan uman pigdugangan ya manga sugu' na Tyumanem, aw
piggelgel nilan pigpadalug ya manga utaw. Aw ya syampetan yan, to-o
kyabegatan ya manga utaw sa pagdalug. Manang pigpabaya-an baling nilan
aw pangkay tagbi' wala' silan tabang pada matuman ya pigsugu' nilan.
5 Ya kadég na pigpan-imo' nilan, olo' yan ya pagpakita-kita' adti eped na
manga utaw pada saya' silan. Alimbawa', to-o nilan pigpakadakula' ya
kanilan betanganan sa papiles na pigsulatan sa tingeg na Tyumanem, pada
molas kita-en dun ni kanilan bayu' aw bekten. Aw to-o nilan pigpakalawig
ya pangawaykaway na kadégkadég na kanilan pagsutun.
6 Aw dun uman ni manga sinagoga aw manga dakula' na pista, kaliman
nilan ya mingkud adti ingkudanan na manga dengganen.
7 Pagleyaân to-o nilan ya pagbasaân silan na manga utaw dun ni palingki.
Aw pagkaliman nilan ya pagtawagen na ‘Magpalna-uway’.
8 “Manang dili' kamu magkalim na tawagen na manga eped na ‘Magpalna-
uway’ kay sambuk da olo' ya kamayu Magpalna-uway. Aw ya kadég mayu
kasiling da kamu na mangkaylug dun ni pagpangintu-u mayu.
9 Aw dili' mayu pagtawagen na ‘Ama’ ya kamayu manga magpalna-uway
asini tas na lupa', kay sambuk da olo' ya Ama mayu na yan ya awun ni tas na
langit.
10 Aw dili' kamu magkalim na tawagen kamu na manga utaw na ‘Amu’,
kay sambuk da olo' ya kamayu Amu na yan ya Misiyas.
11 Kun singalan kamayu ya nya-imo' dakula' na utaw, gayed sakanan
magpadalem aw ma-imo' sugu-anen dun ni kamayu.

* **22:44** 22:44 Mabasa tadun adti Salmo 110:1.

12 Kay pangkay singalan ya magpatastas, un saba sakanan padalemen. Aw
ya utaw na magpadalem, un sakanan patasen.

Ya pagsagda ni Jisus sa manga Parisiyo aw manga magpalna-uway sa Uldin

13 "Aw kamu na manga magpalna-uway sa Uldin aw manga Parisiyo,
malatay ya un mayu datengan! Migtallalingu kamu! Gayed mayu pigbal-
abagan ya agiyanan pasinan adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.
Pangkay kamu dili' kamu malim sumeled. Aw pigpigilan mayu uman ya
manga eped na malim galu sumeled.

14 ["Kamu na manga magpalna-uway sa Uldin aw manga Parisiyo, malatay
ya un mayu datengan! Migtallalingu kamu! Gayed mayu piglimbungan
ya manga balu pada agawun ya kanilan lupa' aw balay aw ka-unan. Mag-
panawagtawag kamu na madugay pada katabunan ya kamayu manga sala'.
Yanagaw asuntu seiy, to-o pa mabegat ya pa-emel-emel na Tyumanem
kamayu.]

15 "Kamu na manga magpalna-uway sa Uldin aw manga Parisiyo, malatay
ya un mayu datengan! Migtallalingu kamu! Kay pigbetang mayu sa ginawa
ya paglegeb sa kadakula' na banwa, aw ya dagat pigtalipag mayu pada
maninaw sa pangkay sambuk na utaw na gagaden mayu adti kamayu
pagpangintu-u. Aw sa nyagagad da mayu sakanan, pig-imo' mayu baling
sakanan na to-o pa malatay kamayu na umba' agbel adti atulun na dili'
pagkapatayan.

16 "Malatay ya un mayu datengan! Kasiling kamu saba na buta na
miggagad sa manga eped. Pigpalna-u mayu na 'wala' ya guna kun magsapa'
ya utaw magi sa Témplo, manang kun singalan ya magsapa' magi sa bulawan
na awun ni Témplo, na, tengteng nan saba imo-un ya sapa' nan aw tumanen
ya kanan pigpakang.'

17 Buta kamu! Aw wala' ya kya-ede-an mayu! Ayin ka' ya to-o matas: ya
bulawan aw ya Témplo? Ya bulawan migkalinis saba olo' asuntu na awun ni
seled na Témplo.

18 Aw migpalna-u kamu uman, 'Kun magsapa' ya utaw magi sa dugsu-anan
na awun ni Témplo, wala' ya guna na pagsapa' nan, manang kun magsapa'
sakanan magi dun ni dugsu' na pig-ayawan nan dun ni dugsu-anan, na, to-o
ma-iganget ya pakang nan.'

19 Buta kamu! Ayin ka' ya matas: ya pigdugsu' nan aw ya dugsu-anan? Ya
dugsu' migkalinis saba olo' asuntu na awun ni dugsu-anan.

20 Yanagaw pangkay singalan utawa ya magsapa' magi sa dugsu-anan dun
ni Témplo, beke' olo' na dugsu-anan ya pigsapa-an nan manang dala uman
ya kadég na pigdugsu' dun.

21 Aw kun magsapa' ya utaw magi sa Témplo, na, beke' olo' na Témplo ya
pigsapa-an nan, manang dala uman ya Tyumanem na nyeya' adti seled.

22 Aw ya utaw na migsapa' magi sa adti tas na langit, beke' olo' na adti tas
na langit ya pigsapa-an nan, manang dala uman ya trunu aw ya Tyumanem
na nyingkud dun.

23 "Kamu na manga magpalna-uway sa Uldin aw manga Parisiyo, malatay
ya un mayu datengan! Migtallalingu kamu! Dayaw mayu pigdalug ya
sugu' dun ni Uldin na atag adti Tyumanem ya kasampulu', pangkay ya
mangkayantek na anagay na pigtanem mayu alag mayu pigkamangan.
Manang pigpalipaslipasan mayu baling ya to-o matas na manga palna-u
na awun ni Uldin, dala ya pag-usay na matulid aw ya pagtabang sa manga
makalalat aw pagtuman sa manga pakang. Madyaw saba na nyatag kamu sa

kasampulu' adti Tyumanem, manang dili' mayu pagkalingawan ya manga matas na imo-unun na madyaw.

24 Buta saba kamu na gayed miggagad sa eped! Pagsalaên mayu ya mangkayantek na mannanap na awun ni inemenen mayu, manang piglamun mayu baling ya dakula' na ayep na kamilyo!

25 "Kamu na manga magpalna-uway sa Uldin aw manga Parisiyo, malatay ya un mayu datengan. Migtallalingu kamu! Kasiling na pag-ugasan mayu ya lawas na tabu' aw ya salad na palatu manang kenne' pa baling na kalipa' na adti seled! Nyatmu' ya kamayu anenganeng na malatay. Aw pigtibagsegan mayu na matagtun pa ya pangkay unu na pagkaliman mayu.

26 Buta kamu na manga Parisiyo! Unaa mayu linisi ya kamayu anenganeng pada magkadyaw uman ya manga imo-unun mayu.

27 "Kamu na magpalna-uway sa Uldin aw manga Parisiyo, malatay ya un mayu datengan! Migtallalingu kamu! Kasiling kamu na manga ilib na paglebengan sa lawas na manga nyangkamatay. Pigpaputi' na manga utaw ya apit adti luwa' na ilib na paglebengan pada to-o manenggeya' tandawan, manang ya adti seled nyatmu' baling na manga pesa' aw kadég na mangkalipa'.

28 Kasiling kamu saba uman na maynan. Adti mata na manga utaw, iman nilan aw pigdalug mayu ya Uldin na Tyumanem, manang ya tengteng matinaw, dun ni pigpan-imo' mayu, wala' mayu daluga ya kanan manga sugu' kay migtallalingu kamu.

29 "Kamu na manga magpalna-uway sa Uldin aw manga Parisiyo, malatay ya un mayu datengan. Migtallalingu kamu! Kay migpa-indeg kamu sa manenggeya na batu aw pigpakanenggeyaan mayu ya manga lebeng na manga propita aw manga eped na utaw na dayaw uman dyumalug sa pagkaliman na Tyumanem.

30 Aw miglong kamu, 'Kun dun pa kami ni manga allaw na manga tyugbulan tadun, dili' galu kami magad sa pagpatay nilan sa manga propita.'

31 Yanagaw dun ni paglong mayu seiy, pigmatinaw da mayu na kamu ya manga buwadbuwad na manga migpatay sa manga propita!

32 Na, tigkasa la ya malatay na pigpalekat da na manga tyugbulan mayu!

33 Ya bet mayu kasiling na ulud. Alag kamu saba kasiling na kamangayseanan na kamugung! Unun mayu ya pagpakaluwa' sa pa-emel-emel na Tyumanem adti atulun na dili' pagkapatayan?

34 Yeiy ya du-an na magpadala aku adti kamayu sa manga propita, aw manga utaw na matadeng mag-ubad sa tingeg na Tyumanem, aw manga magpalna-uway. Manang ya eped kanilan pamatayen mayu aw ya eped pakalabu mayu adti krus. Aw ya eped kanilan badasan mayu na lalabet adti seled na manga sinagoga mayu. Aw awun manga eped kanilan na pandalugun mayu lekat adti sambuk na lunsud pasinan adti sambuk uman na lunsud pada pamulayaman mayu silan.

35 Yanagaw dumateng adti kamayu ya pagpa-emel-emel na Tyumanem asuntu sa pagpatay mayu sa manga utaw na dyumalug sa pagkaliman nan, lekat pa kan Abel asini muna, aw menda' adti pagpatay kan Zakariyas * na ise' ni Barakiyas. Kay ya manga tyugbulan mayu, yan ya migpatay kan Zakariyas adti Témplo, dun ni tenga' na Balay na Tyumanem aw dugsu-anan.

36 Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Un saba asag adti manga utaw adun ya kadakula' na pa-emel-emel na Tyumanem asuntu sa pagpatay aw pagpamulayam sa kanan manga utaw."

* **23:35** 23:35 Mabasa tadun ya pagpatay kan Zakaryas adti Kadwa na Manga Kronikas 24:20-23.

Ya pagkalat na ginawa ni Jisus sa syudad na Jérusalim

37 Aw miglong pa si Jisus, “We....manga utaw na Jérusalim, pigpamatay
mayu ya manga propita na Tyumanem, aw pigpamintu mayu na batu ya
manga pigpansugu' nan adti kamayu. Malikit da aku galu magtameng
kamayu, kasiling na minsa' na migtatawag sa manga unsuy nan na un nan
tipunun adti dalem na manga panid nan, manang wala' kamu kalim!
38 Na, un da kamu na Tyumanem pabaya-an.
39 Aw paglongun ta kamu: Kun mindeg da aku, dili' da aku mayu kita-
en menda' na dumateng ya allaw na maglong kamu, ‘Ini la ya Pigpadala na
Tyumanem dun ni kanan ngalan, aw umba' sakanan deyen!’ ” *

24

Ya pagpa-ede' ni Jisus na un kalaten ya Témplo

1 Na, sa adtu la si Jisus ni luwa' na Témplo, dyumulud adti kanan ya manga
umagakan nan aw pigtulli' nilan ya Témplo aw ya kadég na kyinita' nilan dun.
2 Aw miglong si Jisus kanilan, “Kyinita' pa mayu adun ya kadég yeiy,
manang matinaw ya un ku paglongun kamayu: Dumateng ya allaw na wala'
da ya kita-en asini na manga mangkabakla' na batu na pig-ilantulantu. Ya
kadég yeiy alag saba mangkagettan.”

Ya pagpa-ede' ni Jisus sa manga kalugan na un dumateng

3 Aw pagkatigkas yan, tyumukud silan adti Buntud na Manga Olibo aw
nyingkud si Jisus dun. Aw dyumulud uman kanan ya manga umagakan nan
na olo' silan aw nyusip silan, “Ubati kami kun kinunu katuman ya kadég na
piglong mu kakayna. Aw unu ya pangilala na agpet da ya pagliku' mu aw ya
kamoliyan na allaw?”
4 Tyumubag si Jisus kanilan, “Magpakatadeng kamu pagaw awun magpa-
suway kamayu.
5 Kay awun madég na utaw na un dumateng na dumala sa kanak ngalan
aw maglong silan, ‘Aku saba ya Misiyas’ aw madég ya gawayan nilan.
6 Aw makadengeg kamu sa manga dakula' na tanam na malapit adti
kamayu aw manga ubat-ubat sa dakula' na tanam adti eped na manga
banwa. Manang dili' kamu magkallek. Ka-ilangan una ma-imo' ya kadég
yeiy manang beke' pa nan ya katigkasan.
7 Ya sambuk na nasud manubbuk sa eped na nasud, aw ya sambuk na
kasakupan tumanam sa eped na kasakupan. Dumateng ya dakula' na getem,
aw manga linug adti madég na banwa.
8 Manang ya kadég yeiy, olo' pa yan pagpalekat sa pagti-is na un dumateng,
kasiling na kaûbayan na bagu pyetesan.
9 “Dumateng ya allaw na tumbay kamu adti pagpamulayam, aw pa-
matayen kamu. Dumutan kamu na madég na manga utaw asuntu na
dyumalug kamu kanak.
10 Aw dun ni manga allaw yan, madég ya tumalikud sa pagpangintu-u
nilan kanaken. Aw maglalubiday silan aw magdadumutay.
11 Aw madég uman ya dumateng na sallong kunu propita aw pasuwayen
nilan ya madég na utaw.
12 Aw asuntu na magkadég to-o ya imo-unun na malatay, magkaniki' ya
paggaginawâay na madég na utaw.

* **23:39** 23:39 Mabasa tadun ya Salmo 118:26.

13 Manang kun singalan ya magpadeleg dun ni pagpangintu-u nan taman
adti katigkasan, yan ya utaw na paluwa-en na Tyumanem.
14 Aw sa dili' pa dumateng ya katigkasan, pa-ede' adti kadakula' na banwa
ya Madyaw na Ubat-ubat sa Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.

Ya manga pangilala sa pagliku' ni Jisus

15 "Na, dun ni manga allaw yan, kita-en mayu adti seled na Témplo na
Tyumanem ya to-o malatay aw kallekanan. Yeiy ya pigsulat na propita na si
Danyél asini muna. Aw ya magbasa seiy, kalabetan nan galu ya kakawasan.
*
16 Kun kita-en da mayu ya maynan adti Témplo, kamu na awun ni Judiya,
maksay kamu palaguy adti manga buntud.
17 Aw kun awun utaw adti luwa' na balay, dili' da sakanan magliku' adti
seled na un kumamang sa pangkay unu.
18 Kun awun utaw na magtalabahu adti pawa' nan, dili' da sakanan mag-
uli' na un mangay sa kadégkadég nan.
19 Dun ni manga allaw yan, makalalat ya manga kaubayan na mabdes, aw
ya manga kalmukan.
20 Manang panawagtawagi mayu adti Tyumanem na ya pagpalaguy mayu
dili' galu ma-imo' dun ni bulan na to-o maniki' aw dun ni Allaw na Paglag-
deng.
21 Kay to-o malat ya un kagamakan na manga utaw, aw wala' pa na utaw
lemena asini tas na lupa' ya maynan lekat pa adti pag-imo' na Tyumanem
sa kadakula' na banwa taman adun. Manang pagkatigkas yan, dili' da yeiy
masalut.
22 Kun pigpakadugay pa na Tyumanem ya manga allaw yan na to-o malug,
wala' ya utaw na masama' asini tas na lupa'. Manang wala' nan pakadugaya
asuntu sa kallat nan sa manga utaw na pigpamalli' nan.
23 "Aw dun ni manga allaw yan, kun awun utaw na maglong kamayu,
'Tanawa! Ini la ya Misiyas!' aw maglong ya sambuk, 'Awun da kunu ya
Misiyas!' Manang dili' mayu silan pagpangintu-uwan.
24 Kay awun dumateng na sallong kunu Misiyas. Aw awun uman du-
mateng na sallong kunu manga propita na Tyumanem. Magpakita' silan sa
manga pangilala aw milagru pada pasuwayen ya manga utaw. Pangkay ya
manga pigpamalli' da na Tyumanem pasuwayen nilan kun mabatug.
25 Na, pig-ubatan ta kamu dadan pada ka-ede-an mayu ya kadég yeiy.
26 "Yanagaw pagaw awun maglong kamayu, 'Tanawa, adtu ya Misiyas ni
kaligbinan!' Manang dili' kamu magkadtu. Aw kun maglong silan, 'Tanawa,
awun da sakanan ni seled na tambi' na balay!' Manang dili' mayu silan
pagpangintu-uwan.
27 Kay aku na Ise' na Utaw, dun ni kanak pagliku', kita-en saba na kadég
kasiling na kilat na magka-ilaw sa kadakula' na langit.
28 Awun pundinganan na maglong: 'Kun ayin ya awun lawas na nyatay da,
adtu yan uman pagkatipunuk ya manga uwak.' Maynan uman, kun kita-en
mayu ya manga pangilala na bagu ku piglong, ka-ede-an mayu na agpet da
ya katigkasan."

Ya pagliku' ni Jisus

29 "Na, pagkatigkas da na dakula' na manga kalugan dun ni manga allaw
yan, ya sega aw bulan dili' da matag sa kalalamdag. Aw mangkolug ya madég

* **24:15** 24:15 Mabasa tadun adti Danyél 12:5-13 ya un dumateng adti seled na Témplo.

na manga bitun. Aw wala' da ya katundanan na kadég na awun ni dalem na langit. *
30 Pagkatigkas yan, kita-en dun ni langit ya pangilala sa pagliku' na Ise' na Utaw. Aw magpansisugaw ya kadég na kasakupan na manga utaw na wala' pangintu-u. Kay aku na Ise' na Utaw, kita-en nilan na magpasinan dun ni labun aw ka-agadan na katulus aw dakula' na kalalamdag na pagka Tyumanem ku.
31 Aw magi sa uni na trumpita na to-o mableg, sugu-un ku ya kanak manga anghil. Aw madtu silan ni silatan aw adti sallepan aw adti balabagan na kadakula' na banwa, aw un nilan angayen aw pantipunun ya manga utaw na pigpamalli' da ku.
32 "Na, anenganenga mayu ya pundinganan sa kawuy na igira: Kun ya sanga manalingsing aw dumawun da, ka-ede-an na agpet da ya manga bulan na to-o mapasu'.
33 Aw maynan uman, kun kita-en mayu ya kadég na piglong ku kamayu, dun da mayu ka-ede-i na malapit da ya pagliku' ku.
34 Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Ya manga utaw asini tas na lupa' adun na allaw yeiy, dili' pa silan mabus mangkamatay menda' na magpalekat ya kadég na piglong ku. *
35 Pangkay kun ma-uman ya langit aw ya kadakula' na banwa manang ya manga tingeg na piglong ku dili' saba ma-uman.

Wala' ya nyaka-ede' sa allaw na pagliku' ni Jisus

36 "Na, ya allaw aw udas na pagliku' ku, wala' ya utaw na nyaka-ede'. Yan olo' ya nyaka-ede' ya Ama ku na awun ni tas na langit. Pangkay ya manga anghil, aw pangkay aku na Ise' nan wala' uman paka-ede'.
37 Kay kasiling na nya-imo' dun ni manga allaw ni Nuwi, maynan uman ya un ma-imo' dun ni allaw na pagliku' na Ise' na Utaw.
38 Kay sa wala' pa dateng ya dakula' na lenep, migpadeleg ya manga utaw kyuman aw nyan-inem, aw nyampangugnan silan, menda' sa allaw na syumeled si Nuwi adti arka.
39 Aw wala' nilan ka-ede-i kun unu ya kagamakan na un dumateng menda' na miglenep na dakula' aw nyabus silan nyangkalemes. Aw maynan uman, dili' na manga utaw imanmanen ya pagliku' na Ise' na Utaw.
40 Dun ni allaw yan, kun awun duwa ya eseg adti pawa', ya sambuk kamangen aw ya sambuk ka-ayawan.
41 Aw maynan uman, kun awun duwa ya kaubayan na miggiling, ya sambuk kamangen aw ya sambuk ka-ayawan.
42 Yanagaw gayed kamu magpakatanaw, kay wala' mayu ka-ede-i kun kinunu ya pagliku' na kamayu Pangulu.
43 Anenganenga mayu yeiy: Kun nyaka-ede' pa ya tagtun sa balay na awun matakaw na sumeled na gabi yan, magpulaw galu sakanan aw pakatanawan nan ya kanan balay pada dili' makaseled ya matakaw.
44 Yanagaw ka-ilangan mayu magtagilan kamu, kay pangkay unu udasa lumiku' ya Ise' na Utaw na dili' mayu pag-imanmanen."

Ya sugu-anen na kasaligan aw ya dili' kasaligan

* **24:29** 24:29 Mabasa tadun uman adti Isayas 13:10, aw 34:4. Adti madég na manga nasud asini muna dun ni allaw ni Matiyo, iman na manga utaw na matulus ya sega aw bulan aw manga bitun, aw pig-imo' nilan kanilan manga tyumanen. * **24:34** 24:34 Ya manga utaw na migpakanyeg kan Jisus, kita-en pa na eped kanilan ya pagkalat na manga sundalu na taga Roma sa Jérusalim aw sa Témplo na Tyumanem.

45 Miglong pa si Jisus sa pundinganan, law nan, “Ya sugu-anen na kasaligan aw to-o matadeng, yan ya taliguwan na amu nan sa manga eped nan na sugu-anen dun ni balay. Aw yan ya matag kanilan sa kakan umba' sa allaw yan.
46 Madyaw ya kana sugu-anen yan kun sa pag-uli' na amu nan, kita-en sakanan na pigpakadyaw nan ya talabahu na pigtaligu kanan.
47 Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Ya sugu-anen yeiy un saba taliguwan na amu nan sa kadakula' na nyatagtun nan.
48 Manang kun malatay ya bet na sugu-anen, pagaw mag-anenganeng sakanan, ‘Nyasalang pa ya amu kay madugay wala' liku'.’
49 Yanagaw palekaten nan ya pagpanlabet sa manga eped nan na sugu-anen, aw gayed sakanan kuman aw minem eped na manga pala-inem.
50 Manang wala' nan imanmana na dumateng ya amu kay wala' nan ka-ede-i ya udas sa pagliku' nan.
51 Aw to-o sakanan pa-emel-emelen aw pasambuk adti banwa na pagludukan sa manga migpantallalingu. Aw dun ni banwa yan to-o silan magsugaw aw magsipanguliteb ya untu nilan.”

25

Ya pundinganan sa sampulu' ya dalaga

1 “Na, dun ni manga allaw yan, ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem kasiling na maynini: Awun sampulu' ya dalaga na un madtu ni kasal. Dyumala silan sa kanilan manga salengan kay un silan sumungun sa eseg na migpanamung.
2-4 Na, dun ni kanilan, awun lima na tagbi' ya katadeng, aw wala' silan dala sa gas na un pagdugang adti salengan nilan. Manang ya lima na to-o matadeng, migtagilan dadan silan sa sabuy na nyatmu' na gas.*
5 “Aw asuntu na madugay dyumateng ya migpanamung, yanagaw pig-tudtud ya manga dalaga aw ya syampetan yan nyampakatulug silan.
6 “Na, pagkatenga-tenga' da na gabi, awun tatawag na miglong, ‘Tanawa! Ini la ya migpanamung! Panamal da kamu aw sunguna mayu sakanan!’
7 Aw migbangun ya sampulu' ya dalaga, aw pigtagilan nilan ya kanilan manga salengan.
8 Aw ya lima na wala' dala sa gas, migsekat silan adti lima na awun pigdala na gas, miglong silan, ‘Atagi beg kami na gas mayu kay lyumaleng da ya manga salengan nami.’
9 Manang tyumubag ya lima na awun pigdala na gas, ‘Pagaw dili' maka-umba' ya gas ini sa kadég tadun. Madyaw pa baling na mayad kamu adti tindahan.’
10 Yanagaw sa talana nilan nyadtu ni tindahan, dyumateng ya migpana-mung. Aw ya lima ya dalaga na nyakatagilan dadan, nyagad silan adti seled aw tyumambung sa pista na kasal. Aw tigkas yan, dayaw pigbalagsangan ya tatakep.
11 “Wala' kadugay dyumateng uman ya lima ya dalaga na lekat adti tindahan, aw migtatawag silan, ‘We kay Sir, we.....kay Sir, uwangi beg kami!’
12 Manang tyumubag kanilan ya migpanamung, ‘Tengteng na wala' ta kamu kilalaa!’ ”

---

* **25:2-4** 25:2-4 Ya gas na pagbetang adti salengan na manga utaw dun ni manga allaw ni Jisus, yan ya lana na lekat adti bunga na kawuy na olibo.

13 Yanagaw miglong si Jisus adti manga umagakan nan, “Magpakatanaw
kamu aw gayed kamu pagtagilan! Kay wala' mayu ka-ede-i kun kinunu ya
allaw aw ya udas na pagliku' ku.”

Ya pundinganan sa manga sugu-anen na pigtaliguwan sa kuwalta

14 Aw miglong pa si Jisus, “Ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem
kasiling uman na maynini: Awun sambuk na utaw na un madtu ni mawat na
banwa. Manang sa wala' pa sakanan indeg, pigtawag nan ya kanan manga
sugu-anen, aw pigtaliguwan nan silan umba' sa katadeng nilan magdala sa
manga nyatagtun nan
15 dala ya kuwalta na un nilan balikwaten. Ya sambuk, pigtaliguwan nan
na limammalalan ya kuwalta na bulawan, aw ya sambuk, duwammalalan,
aw ya sambuk sammalalan. Aw tigkas yan, nyanaw da sakanan.
16 Na, ya sugu-anen na nyakadawat sa limammalalan ya kuwalta na
bulawan, maksay nan pigbalikwat ya kanan aw nyakaginansiya uman sa
limammalalan.
17 Aw maynan uman, ya nyakadawat sa duwammalalan, pigbalikwat nan
uman ya kanan aw nyakaginansiya sakanan sa duwammalalan.
18 Manang ya nyakadawat sa sammalalan, piglebeng nan baling ya
kuwalta adti lupa'.
19 “Na, to-o madugay wala' uli' ya amu nilan. Manang sa pag-uli' da
nan, pigpatawag nan ya kanan manga sugu-anen na pigtaliguwan nan sa
kuwalta, aw pig-usip nan silan kun pig-unu nilan ya pagbalikwat.
20 Dyumulud kanan ya sugu-anen na nyakadawat sa limammalalan, aw
pig-atag nan ya kapital aw kyadugangan uman na limammalalan, aw aw
miglong sakanan, ‘Kay Sir, idtu muna limammalalan ya pigtaligu mu kanak.
Na, tanawa! Nyakaginansya aku uman sa limammalalan.’
21 Aw miglong ya amu nan, ‘Madyaw ya pig-imo' mu! Asuntu na kasaligan
kaw sa tagbi', taliguwan pa ta kaw uman sa dakula'. Na, seled kaw aw agad
kaw sa kanak pagleya!’
22 Maynan uman, dyumulud kanan ya sugu-anen na nyakadawat sa
duwammalalan, aw pig-atag nan ya kapital aw kyadugangan uman na
duwammalalan, aw miglong sakanan, ‘Kay Sir, idtu muna duwammalalan
ya pigtaligu mu kanak. Na, tanawa! Nyakaginansya aku uman sa
duwammalalan.’
23 Aw miglong kanan ya amu nan, ‘Madyaw ya pig-imo' mu! Asuntu na
kasaligan kaw sa tagbi', taliguwan pa ta kaw uman sa dakula'. Na, seled kaw
aw agad kaw sa kanak pagleya!’
24 Pagkatigkas yan, dyumulud kanan uman ya sugu-anen na nyakadawat
sa sammalalan ya kuwalta. Aw miglong sakanan, ‘Kay Sir, kya-ede-an ku na
wala' ya pagkallat mu, aw pag-aniyen mu ya pigtanem na eped na utaw.
25 Yanagaw nyallek aku, aw ya kuwalta na pigtaligu mu kanak piglebeng
ku adti dalem na lupa'. Na, ini ya kuwalta mu.’
26 Manang miglong ya amu nan, ‘Malatay ya bet mu aw to-o kaw mataka.
Kya-ede-an mu kadi' ya bet ku na pag-aniyen ku ya pigtanem na eped.
27 Na, ananga' wala' mu baling betangan adti bangku ya kuwalta ku pada
dun ni kanak pagliku' awun ginansya ku?”
28 Pagkatigkas yan, piglongan na amu ya eped na manga sugu-anen,
‘Kamanga ya kuwalta adti kanan aw atagan adti sambuk na sugu-anen na
awun sampulummalalan!
29 Kay kun singalan ya migpakadyaw sa pigtaligu kanan, taliguwan pa
sakanan sa madég. Manang kun singalan ya wala' pagpakadyaw sa pigtaligu
kanan pangkay tagbi', kamangen baling yan lekat adti kanan.

30 Na, agbelan da mayu ya sugu-anen iyan na wala' ya guna adti banwa na
kangitngitan na awun ni luwa'. Aw dun ni banwa yan, magpampanguliteb
ya untu nilan aw to-o silan magsugaw.'

Ya pag-ukum sa kadég na manga utaw adti kamoliyan na allaw

31 "Na, aku na Ise' na Utaw, dun ni pagliku' ku ka-agadan aku na dakula' na
kalalamdag na kanaken pagka Tyumanem, eped na kadég na manga anghil.
Aw mingkud da aku dun ni kanak trunu na pagkahari'.
32 Aw ya kadég na manga utaw asini tas na lupa' magkatipun dun ni
asdangan ku. Aw un ku silan tapiden kasiling na magdadiyagâay sa manga
ayep na migtapid sa manga karniro lekat adti manga kambing.
33 Ya manga karniro tapiden ku silan apit adti kanak kalintu. Manang ya
manga kambing tapiden ku uman silan apit adti kawala ku.
34 Pagkatigkas yan, aku na hari' maglong adti manga utaw na apit adti
kalintu ku, 'Kadi kamu na manga pigpakadyaw na kanak Ama, tagtuna la
mayu ya pigpakang nan na yan ya pagpaka-akup mayu dun ni Kasakupan
na Pighari-an nan. Yeiy saba ya pigtagilan kamayu lekat pa na pagka-imo'
na kadakula' na banwa.
35 Kay dun ni manga allaw na nyagetem aku, pigpakan aku mayu, aw
dun na pigtalaynem aku, pya-inem aku mayu. Aw dun ni manga allaw na
dumadayu aku, pigpapanik aku mayu, aw dayaw aku mayu pigbasâan.
36 Kyalugnasan aku, aw pig-atagan aku mayu na kadégkadég. Aw sa
kyedelan aku, dayaw aku mayu pigsanggila'. Sa dun na nyakalabusu aku,
pigtanaw aku mayu.'
37 Pagkatigkas yan, musip ya manga utaw na dyumalug sa pagkaliman na
Tyumanem, law nilan, 'Kay Pangulu, kanu kaw nami kita-a na nyagetem aw
pigpakan kaw nami? Aw kanu kaw nami kita-a na tyalaynem aw pigpa-inem
kaw nami?
38 Aw kanu kaw beg nami kita-a na dumadayu aw pigpapanik kaw nami
aw pigbasâan? Aw kanu kaw nami kita-a na kyalugnasan aw pig-atagan kaw
nami na kadégkadég?
39 Aw kanu kaw nami kita-a na kyedelan aw nyakalabusu aw pigtanaw
kaw nami?'
40 Aw aku na hari' un tumubag kanilan, 'Matinaw saba ya un ku paglongun
kamayu: Sa dun na pig-imo' mayu yeiy adti pangkay sambuk na kanaken
eped na to-o tagbi' ya dengeg, kasiling na pig-imo' da mayu uman kanak.'

41 "Pagkatigkas yan, paglongun ku ya manga utaw apit adti kawala ku,
'Pagpakawat kamu kanak, kadég mayu na un da pa-emel-emelen! Adtu
kamu ni atulun na dili' pagkapatayan na yan ya pigtagilan dadan na Tyu-
manem kan Satanas aw sa manga busaw na sakup nan.
42 Kay dun ni manga allaw na nyagetem aku, wala' aku mayu pakana. Aw
tyalaynem aku, manang wala' aku mayu pa-inema.
43 Dumadayu aku, manang wala' aku mayu papanika adti kamayu balay.
Kyalugnasan aku, manang wala' aku mayu atagi na kadégkadég. Kyedelan
aku, manang wala' aku mayu sanggila-a. Aw nyakalabusu aku, manang
wala' aku mayu tanawa.'
44 Pagkatigkas yan, maglong uman ya manga utaw yeiy, 'Kay Pangulu,
kanu kaw nami kita-a na nyagetem aw pigtalaynem? Aw kanu kaw nami
uman kita-a na dumadayu aw kyalugnasan, aw kyedelan, aw nyakalabusu
na wala' kaw nami tabangi?'

45 Aw tumubag aku kanilan, ‘Matinaw saba ya un ku paglongun kamayu:
Kun wala' mayu imo-a yeiy adti pangkay sambuk na to-o tagbi' ya dengeg,
kasiling uman na wala' mayu uman imo-a kanak.’
46 Aw un silan alilinan aw pa-emel-emelen na wala' ya tyamanan. Manang
ya manga utaw na gayed dyumalug sa pagkaliman na Tyumanem, atagan
saba na ginawa na wala' ya katigkasan.”

26

Ya palpa sa pagpatay kan Jisus

1 Na, pagkatigkas ni Jisus magpalna-u sa kadég yeiy adti manga umagakan
nan, piglongan nan silan,
2 “Kya-ede-an mayu na dakman duwangallaw dumateng da ya Pista na
Paglabay na Anghil na Tyumanem, aw aku na Ise' na Utaw un tumbay adti
kanak manga po-on pada kalabuwan adti krus.”
3 Dengan na manga allaw yan, migkatipun uman ya manga mangkatas na
magdadugsu-ay aw ya manga magdadumalâay sa manga Judiyu adti seled
na palasyo ni Kaypas. Na, si Kaypas ya pangulu na manga magdadugsu-ay
dun ni umay yan.
4 Aw pigbalawbalawan nilan kun unun nilan ya pagdakep kan Jisus na
tagu-tagu' aw pagpapatay kanan.
5 Manang miglong silan, “Dili' tadun yeiy imo-un sa allaw na Pista ya
pagdakep kanan pagaw magubut baling ya manga utaw.”

Ya pag-asag na kaûbayan sa manimbo' adti ulu ni Jisus

6 Na, talana ni Jisus adti baranggay na Bétaniya, syumeled sakanan dun ni
balay ni Simon na awun ibung idtu muna.
7 Aw sa kyuman pa silan dun ni lamisa, awun sambuk na kaûbayan na
dyumulud kan Jisus aw awun pigdala nan na sabuy na pig-imo' lekat adti
batu na alabastro. Aw ya sabuy pigseledan na manimbo' na dakula' to-o ya
alaga'. Aw pig-asagan nan na manimbo' ya ulu ni Jisus.
8 Manang sa pagkita' na manga umagakan nan seiy, nyadaman silan aw
law nilan, “Syapadan ya manimbo' iyan!
9 Madyaw pa baling kun piggalin nan aw ya kuwalta atag adti manga utaw
na wala' ya pagkamangan!”
10 Manang kya-ede-an ni Jisus ya piglong nilan, yanagaw piglongan nan
silan, “Ananga' mayu sala-en ya kaûbayan yeiy? Madyaw saba ya pig-imo'
nan kanak.
11 Ya manga utaw na wala' ya pagkamangan gayed mayu pig-iyeped.
Manang aku, dili' da aku madugay asini sayid mayu.
12 Aw dun ni pag-asag nan sa manimbo' asini lawas ku, kasiling na
pigtagilan da nan dadan ya kanak lawas na un lebeng.
13 Matinaw saba ya un ku paglongun kamayu: Pangkay ayin pa-ede-an ya
Madyaw na Ubat-ubat adti kadakula' na banwa, gayed uman ubat-ubat ya
pig-imo' nan kanaken pada dili' sakanan kalingawan.”

Ya palpa ni Judas na lubidan si Jisus

14 Na, dun ni sampulu' tag duwa ya umagakan ni Jisus, ya sambuk
kanilan si Judas Iskariyoti. Aw nyadtu sakanan adti manga mangkatas na
magdadugsu-ay,
15 aw piglongan nan silan, “Unu ya atag mayu kanak kun tumbay ku si Jisus
adti kamayu?” Yanagaw pig-atagan nilan sakanan na katluwan ya kuwalta.

16 Aw lekat dun ni allaw yan, tyumagad si Judas sa selat na un nan lubidan
si Jisus adti kanilan.

Ya pagtagilan sa pangiyambungay na Pista

17 Na, dyumateng da ya Pista na Pan na Wala' Patulina. Yanagaw dyumu-
lud adti kan Jisus ya manga umagakan nan, aw law nilan, “Ayin ya kaliman
mu pakadtuwan kanami pada tagilanen kanmu ya pangiyambungay sa
Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem?”*
18 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Kadtu kamu ni Jérusalim, aw kita-en
mayu dun ya sambuk na utaw. Paglonga mayu sakanan, ‘Nyamene' ya
Magpalna-uway na malapit da ya allaw na pigpamalli' na Tyumanem, aw
kaliman nan kuman adti balay mu sa pangiyambungay sa Pista eped na
kanan manga umagakan.’ ”
19 Yanagaw pigtuman na manga umagakan nan ya piglong ni Jisus, aw
pigtagilan nilan ya pangiyambungay sa Pista na Paglabay na Anghil na
Tyumanem.

Ya pagkan ni Jisus aw manga umagakan nan sa pangiyambungay

20 Na, sa pagkamagsiklep da, migkatipun adti lamisa si Jisus aw ya sam-
pulu' tag duwa ya umagakan nan.
21 Sa talana nilan kyuman, miglong si Jisus kanilan, “Matinaw ya un ku
paglongun kamayu: Awun sambuk kamayu na un maglubid kanak.”
22 Pagdengeg na manga umagakan nan, migkalat to-o ya ginawa nilan,
aw nyusip ya tagsambuksambuk kanilan, “Kay Magpalna-uway, beke' ku ya
pyalabet mu?”
23 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Awun sambuk kamayu na tyumugmuk
sa pan eped ku asini lipung ini na yan ya un maglubid kanak.
24 Aku na Ise' na Utaw un saba patayen kasiling na dadan da pigpasulat
asini muna. Manang malatay ya un datengan na utaw na maglubid kanak.
Madyaw pa baling kanan ya wala' kautaw asini tas na lupa'.”
25 Pagkatigkas yan, miglong si Judas na maglubiday kan Jisus, “Kay
Magpalna-uway, enda' aku ya pyalabet mu?” Aw tyumubag si Jisus kanan,
“Piglong da mu.”

Ya pagpa-ede' ni Jisus sa bagu na pakang na dayaw mig-iganget

26 Na, talana nilan kyuman, migkamang si Jisus sa pan aw pigpasalamatan
nan adti Tyumanem. Tigkas yan, pigtenga-tenga' nan aw pigpan-atag nan
adti kanan manga umagakan, aw miglong sakanan, “Dawata aw kana mayu,
kay yeiy ya kanak lawas.”
27 Pagkatigkas yan, pigkamang nan uman ya tabu' na pigseledan sa bino
aw pigpasalamatan adti Tyumanem. Aw pigdimil nan kanilan ya tabu', aw
piglongan nan silan, “Ya tagsambuksambuk kamayu minem asini tabu' ini,
28 kay yeiy ya kanak dugu' na un pa-iligen pada lanasen ya sala' na manga
utaw. Magi sa dugu' ku, yan ya magpa-iganget sa bagu na pakang na
Tyumanem.
29 Paglongun ta kamu na dili' da ku salutun ya minem sa bino na paras
menda' sa allaw na adtu la aku inem eped mayu dun ni pighari-an na kanak
Ama.”
30 Pagkatigkas ni Jisus maglong, migdalangan silan sa pagdeyen adti
Tyumanem. Aw nyanaw da silan aw tyumukud adti Buntud na Manga Olibo.

---

* **26:17** 26:17 Migdengan migpalekat ya duwa ya pista. Sangka simana ya Pista na Pan na Wala' Patulina, aw dun ni tagna' na allaw na pista yan, nya-imo' uman Ya Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem.

Ya pagpa-ede' ni Jisus na balyaw sakanan ni Pédro

31 Aw sa dun pa silan ni dalan, miglong si Jisus kanilan, “Adun na gabi, un
kamu magsipalaguy aw maksay aku mayu ayawan. Kasiling na pigpasulat
dadan na Tyumanem: ‘Patayen ku ya magdadiyagaay aw magpanbeklag ya
manga karniro nan.’
32 Manang pagkatigkas na pagkataw ku lekat adti pagkamatay, muna aku
kamayu adti Galiliya.”
33 Aw miglong si Pédro kanan, “Pangkay kun ayawan kaw na kadég nilan,
manang aku, dili' ta kaw ayawan!”
34 Manang miglong si Jisus kanan, “Matinaw saba ya un ku paglongun
kanmu: Kagaya na gabi, sa dili' pa tumaga-uk ya manuk, balyaw aku mu
na makatlu.”
35 Miglong uman si Pédro kanan, “Pangkay patayen pa aku nilan eped mu,
manang ya magbalyaw kanmu, dili' ku yan ma-imo'!” Aw maynan uman ya
piglong na kadég na manga eped nan.

Ya pagpanawagtawag ni Jisus dun ni Gétsémani

36 Na, dyumateng si Jisus aw ya manga umagakan nan adti banwa na
pigngalanan na Gétsémani. Aw miglong si Jisus kanilan, “Ingkud da kamu
asini talana ku adtu manawagtawag.”
37 Aw pigpa-agad nan si Pédro, aw ya duwa ya ise' ni Zibidiyo na eseg.* Aw
wala' katingen ya anenganeng ni Jisus, aw to-o migkalat ya ginawa nan.
38 Aw piglongan nan silan, “Kasiling na un da aku matay sangadi sa
kakalatan na ginawa ku. Pagtagad pa kamu asini aw pagpulaw kamu eped
ku.”
39 Aw migpa-awat pa si Jisus kanilan tagbi' aw lyumebleb adti lupa' aw
nyanawagtawag, “Kay Ma', kun mabatug, kamanga beg kanak ya pagti-is
na un ku ka-agiyan. Manang beke' na kanak pagkaliman ya matuman. Yan
baling ya matuman ya kanmu pagkaliman.”
40 Pagkatigkas yan, lyumiku' si Jisus adti tulu ya umagakan nan aw kyinita'
nan na nyampakatulug silan. Aw piglongan nan si Pédro, “Ananga' kamu
makatulug? Unu, dili' mayu mabatug ya magpulaw eped ku pangkay
sangka-udas olo'?
41 Pagpulaw kamu aw panawagtawag pada dili' kamu degen na pag-
tanda'. Kaliman galu na utaw na manawagtawag, manang pigdeg baling na
kalumay na kanan lawas.”
42 Aw migpa-awat da uman si Jisus kanilan aw nyanawagtawag, “Kay Ma',
kun dili' mu beg tumbay na makamang adi kanak ya pagti-is, na, matuman
da ya kanmu pagkaliman.”
43 Aw lyumiku' pa salut si Jisus adti manga umagakan nan, aw kyinita' nan
na nyampakatulug da uman silan, kay to-o silan pigtudtud.
44 Yanagaw pig-indegan da nan uman silan aw nyadtu sakanan ni
mawatawat aw katlu la nan nyanawagtawag adti kanan Ama. Aw ya
pagpanawagtawag nan kasiling na piglong nan idtu na tagna' aw kadwa na
pagpanawagtawag nan.
45 Pagkatigkas yan, lyumiku' da uman si Jisus adti manga umagakan nan
aw piglongan nan silan, “Unu, kenne' pa mayu kyumulang aw nyakatulug?
Tanawa! Dyumateng da ya udas na ya Ise' na Utaw un lubidan aw tumbay
adti manga makasasala'.
46 Pagbangun kamu! Kitadun da! Iyan da ya utaw na un maglubid kanak.”

* **26:37** 26:37 Yan si Santiago aw si Juan.

Ya pagdakep kan Jisus

47 Sa talana pa ni Jisus miglong, dyumateng si Judas Iskariyoti. Sambuk
sakanan dun ni sampulu' tag duwa ya umagakan ni Jisus. Eped nan ya
madég na utaw na nyandala sa kampilan aw babunal. Pigsugu' silan na
manga mangkatas na magdadugsu-ay aw magdadumalâay sa manga Judiyu.
48 Na, dadan da silan ni Judas pigpa-ede' sa pangilala, law nan, "Ya utaw
na alekan ku, yan ya dakepen mayu."
49 Aw dyumulud si Judas adti kan Jisus aw miglong sakanan, "Kay
Magpalna-uway, madyaw na gabi kanmu!" Aw pig-alekan nan si Jisus.
50 Tyumubag si Jisus kanan, "Kay Lew, imo-a la ya kaliman mu imo-un."
Aw pigdulus na manga eped ni Judas si Jisus aw pigdakep nilan sakanan.
51 Ya sambuk na umagakan ni Jisus, pigtagnus nan ya kanan kampilan, aw
pigtibas nan ya sugu-anen na pangulu na manga magdadugsu-ay, aw dayaw
nya-ilap ya talinga nan.
52 Aw miglong si Jisus kanan, "Uli-an adti luma' ya kampilan mu! Kay ya
kadég na magpatay sa eped nan magi sa kampilan, patayen uman silan magi
sa kampilan.
53 Unu, wala' mu ka-ede-i na mabatug ku ya magsekat sa tabang adti kanak
Ama, aw maksay saba aku padalâan na pangkay pilammalalan ya anghil?"
*
54 Manang kun imo-un ku ya maynan, unun pa ya pagkatuman sa pigpa-
sulat na Tyumanem asini muna na ka-ilangan ma-imo'?"
55 Aw miglong si Jisus adti manga utaw dun, "Ananga' kamu dumala sa
manga kampilan aw babunal? Kasiling kamu na migdakep sa ribildi! Kada
allaw migpalna-u aku dun ni Témplo, aw wala' aku mayu dakepa.
56 Manang ya kadég yeiy ka-ilangan ma-imo', pada matuman ya pigpasulat
na Tyumanem magi sa manga propita nan asini muna." Aw tigkas yan,
migsipalaguy ya manga umagakan ni Jisus aw pig-ayawan nilan sakanan.

Ya pagpa-agad kan Jisus adti asdangan na manga mag-usayay

57 Ya manga utaw na migdakep kan Jisus, pigpa-agad nilan sakanan adti
asdangan ni Kaypas na yan ya pangulu na manga magdadugsu-ay. Aw
migpangkatipun dun ni balay nan ya manga magpalna-uway sa Uldin aw
ya manga magdadumalâay sa manga Judiyu.
58 Aw dyumalug si Pédro kanilan manang migpa-awatawat kan Jisus aw
taman da olo' sakanan dun ni pamanag na balay na pag-usayan. Aw
pagseled nan adti pamanag, nyingkud sakanan dun ni sayid na manga
magtatunggu-ay kay kaliman nan ka-ede-an kun unu ya un ma-imo' kan
Jisus.
59 Na, adti seled, dun ya manga mangkatas na magdadugsu-ay aw ya kadég
na matas na mag-usayay. Aw gayed silan nyaninaw sa utaw na magmatinaw
sa galu' adti kan Jisus pada awun puliba na patayen sakanan.
60 Pangkay awun madég na utaw na migmatinaw sa galu' adti kanan,
manang wala' ya kyinita' nilan na indeganan na papatay nilan sakanan.
Tigkas yan, nyindeg ya duwa adti asdangan nilan
61 aw miglong silan, "Miglong ya utaw ini, 'Mabatug ku kalaten ya Témplo
na Tyumanem aw seled na tulungallaw mabatug ku uman imo-un.' "

* **26:53** 26:53 Ya manga anghil asini sobla kapituwan tag duwa kamalalan, na yan ya sampulu' tag duwa ka legion. Dun ni manga allaw ni Jisus, ya sangka legion, enememmalalan ya kadég na sundalu.

62 Aw nyindeg ya pangulu na manga magdadugsu-ay aw nyusip kan Jisus,
“Unu ya tubag mu sa diklamu nilan kanmu?”
63 Manang wala' si Jisus tubag. Yanagaw, pig-usip da nan uman: “Dun ni
ngalan na Tyumanem, ubati kami sa tengteng matinaw. Unu, ikaw ka' ya
Misiyas, ya Ise' na Tyumanem?”
64 Aw tyumubag si Jisus kanan, “Piglong da mu. Manang paglongun ta
kamu adun: Kagaya na moli na allaw, kita-en mayu aku na Ise' na Utaw na
mingkud apit adti kalintu na Tyumanem na To-o Matulus. Aw kita-en aku
mayu uman na lumiku' na ka-agadan na manga labun.”
65 Pagdengeg na pangulu na manga magdadugsu-ay sa tubag ni Jisus,
pigkésé' nan ya kanan sa-ul asuntu sa kadaman nan aw miglong, “Ya utaw
yeiy miglong sa malatay adti Tyumanem! Ananga' pa kitadun maninaw sa
eped na un magmatinaw? Dyengeg da mayu saba ya piglong nan. Migpa-
unawa sakanan sa Tyumanem!
66 Na, unu ya kamayu pagbaya'?” Aw tyumubag silan, “Umba' sakanan
patayen!”
67 Aw tigkas yan, pig-eleb-eleban nilan ya gya ni Jisus, aw byadasan nilan
sakanan pyanumbag, aw gayed nilan pigpanampal,
68 aw pig-odoy-odoy nilan sakanan na miglong, “Na, kun ikaw ya Misiyas,
ubatan kanami kun singalan ya migsumbag kanmu!”

Ya pagbalyaw ni Pédro kan Jisus

69 Na, sa talana pa ni Pédro nyingkud adti luwa' dun ni pamanag, awun
sambuk na sugu-anen adti balay na dyumulud kanan aw miglong, “Enda',
ikaw uman ya eped ni Jisus na taga Galiliya!”
70 Manang pigbalyaw ni Pédro si Jisus adti asdangan na kadég na manga
utaw dun ni pamanag, law nan, “Wala' ku ka-ede-i ya piglong mu!”
71 Pagkatigkas yan, mig-alin si Pédro adti suwangan na pamanag. Aw
kyinita' uman sakanan na sugu-anen na bubay aw miglong sa manga utaw
dun, “Ya eseg yeiy, eped saba ni Jisus na taga Nazarit!”
72 Aw uman da ni Pédro pigbalyaw aw migsapa', law nan, “Matay pa aku,
wala' ku kilalâa ya utaw yan!”
73 Na, awun manga utaw na mig-indeg-indeg dun. Aw wala' kadugay,
dyumulud silan kan Pédro aw miglong silan, “Matinaw saba na ikaw ya
sambuk kanilan. Pangkay ya linitukan mu taga Galiliya.”
74 Aw migsapa' salut si Pédro, law nan, “Matay pa aku, wala' ku saba kilalâa
ya utaw yan na piglong mu!” Aw tigkan tyumaga-uk ya manuk.
75 Aw dun da ni Pédro ka-anenganengi ya piglong kanan ni Jisus, “Sa dili' pa
tumaga-uk ya manuk, balyaw aku mu na makatlu.” Aw migkalat ya ginawa
ni Pédro, yanagaw lyumuwa' sakanan aw to-o migsugaw.

27

Ya pagpa-agad kan Jisus adti asdangan ni Pilato

1 Na, pagkamaselem da, migkasambuk ya ginawa na kadég na mangkatas
na magdadugsu-ay aw manga magdadumalâay sa manga Judiyu kun unu ya
un nilan imo-un kan Jisus.
2 Yanagaw pigpagapus nilan, aw pigpa-agad nilan adti kan Pilato na yan
ya gubirnador na taga Roma.

Ya pagtuyu' ni Judas

3 Na, si Judas na maglubiday, sa pagka-ede' nan na pig-ukuman da si
Jisus na patayen, to-o nan pigselsel ya kanan pagka-utawun. Aw pig-uli'

nan ya katluwan ya kuwalta na pig-atag kanan na manga mangkatas na magdadugsu-ay aw magdadumalâay sa manga Judiyu.
4 Aw miglong sakanan kanilan, “Nyakasala' aku, kay piglubidan ku ya utaw na wala' ya sala'!” Manang tyumubag silan, “Unu ya kanami labet? Kanmu la yan tubagenen!”
5 Yanagaw pigsabug ni Judas ya kuwalta dun ni Témplo, aw nyanaw sakanan. Aw tigkas yan, tyumuyu' sakanan na pig-eketan ya liyeg adti tas na kawuy.
6 Na, pyamulut na manga mangkatas na magdadugsu-ay ya kuwalta aw miglong silan, “Kun uli' tadun ya kuwalta ini adti tipunanan sa kuwalta na Témplo, kalakadan tadun ya Uldin kay yeiy ya pigbayad pada papatay ya sambuk na utaw.”
7 Yanagaw pigbalawbalawan nilan kun unu ya madyaw imo-un sa kuwalta yan, aw tyumande' silan na bayad sa lupa' na sambuk na utaw na mag-imo-ay sa manga kulun. Aw pig-imo' nilan lebenganan sa manga utaw na dumadayu.
8 Yeiy ya du-an na taman adun pigngalanan na manga utaw ya lupa' yeiy na “Lupa' na Pigbayadan na Dugu'.”
9 Aw dun ni pig-imo' nilan, nyatuman da ya pigsulat na propita na si Jérémiyas asini muna na miglong:
“Pigkamang nilan ya katluwan ya kuwalta,
kay yan ya alaga' na pigkapakangan da na manga buwadbuwad ni Isra-él na
umba' pagbayad kanan.
10 Aw ya kuwalta yan pigbayad sa lupa' na utaw na mag-imo-ay sa kulun,
kay yeiy ya pigsugu' na Tyumanem kanak.”

Ya pag-usip ni Pilato kan Jisus

11 Na, nyindeg si Jisus adti asdangan na gubirnador aw pig-usip nan, “Unu, ikaw ya hari' sa manga Judiyu?” Aw tyumubag si Jisus, “Piglong da mu.”
12 Manang wala' nan tubaga ya diklamu na manga mangkatas na magdadugsu-ay aw manga magdadumalâay sa manga Judiyu.
13 Pagkatigkas yan, nyusip pa si Pilato kanan, “Unu, wala' mu dengega ya kadég na manga diklamu nilan kanmu?”
14 Manang pangkay sambuk na diklamu nilan, wala' ya pigtubag ni Jisus kanan. Aw nyabelengbeleng to-o kanan si Pilato.

Ya pag-ukum kan Jisus na patayen

15 Na, kada umay dun ni Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem, awun katanem na gubirnador magpaluwa' sa sambuk na nyakalabusu na kaliman na manga utaw paluwa-en.
16 Aw dun ni kalabusuwanan awun sambuk na utaw na pigngalanan na Barabas. Aw to-o malatay ya dengeg nan.
17 Yanagaw sa pagkatipun da na manga utaw, pig-usip silan ni Pilato, “Singalan ya kaliman mayu na paluwa-en ku, si Barabas, aw kun si Jisus na pagtawagen na Misiyas?”
18 Kay kya-ede-an ni Pilato na to-o nyinga' kan Jisus ya manga magdadumalâay sa manga Judiyu, aw yan ya du-an na pigtumbay nilan si Jisus adti kanan.
19 Sa kenne' pa ni Pilato nyingkud adti ingkudanan na pag-ukum, migpadala ya kâubayan nan sa tingeg na miglong, “Pabaya-i la ya utaw yan. Kay wala' ya sala' nan. Kumanggabi to-o nyalinggal ya anenganeng ku asuntu sa tagaynep ku kanan.”

20 Manang ya manga mangkatas na magdadugsu-ay aw manga magdad-
umalaay sa manga Judiyu, pigpalna-uwan nilan ya manga utaw na sekaten
nilan na paluwa-en si Barabas aw papatay si Jisus.
21 Aw nyusip salut si Pilato kanilan, “Singalan kanilan duwa ya kaliman
mayu na paluwa-en ku?” Tyumubag silan, “Si Barabas!”
22 Aw nyusip pa si Pilato kanilan, “Kun paluwa-en ku si Barabas, unun ku
ya utaw yeiy na pagtawagen na Misiyas?” Aw tyumubag ya kadég nilan,
“Pakalabuwan sakanan adti krus!”
23 Aw miglong pa si Pilato, “Ananga', unu ya nya-imo' nan na malatay?”
Manang to-o la baling silan nyamansag, “Pakalabuwan sakanan adti krus!”
24 Kyinita' da ni Pilato na wala' ya un nan mabatug kay migpalekat da
miggubut ya manga utaw. Yanagaw migpakamang sakanan sa tubig aw mig-
unaw dun ni asdangan na kadég na utaw, aw miglong sakanan, “Na! Kun
patayen mayu ya utaw yeiy, beke' da yan na kanak sala'. Kamayu la yan
tubagenen!”
25 Aw alag silan nyamansag, “Kami aw ya kanami manga buwadbuwad ya
manubag sa kamatayen nan!”
26 Yanagaw pigpaluwa' ni Pilato si Barabas. Manang si Jisus pigpalabet nan
* aw pigtumbay nan adti kanilan pada kalabuwan adti krus.

Ya pag-odoy-odoy na manga sundalu kan Jisus

27 Aw pigdala si Jisus na manga sundalu na Romanen adti pamanag
na palasyo na gubirnador. Aw pigtawag nilan ya kadég na sundalu aw
kalimpungi nilan si Jisus.
28 Aw pigluwasan nilan sakanan aw pigpasut nilan sa malawig na sa-ul na
tapel ya batek kasiling na pagsutun na hari'.
29 Pagkatigkas yan, mig-imo' silan sa korona na suksukun aw pigsangkub
nilan adti ulu ni Jisus. Aw pigpa-awid nilan sakanan sa bangka' adti kalintu
na tullu' nan. Aw lyumuhud silan adti asdangan nan, aw pig-odoy-odoy
nilan na sallong kunu syumaludu silan kanan, aw miglong silan, “Kay Hari'
na manga Judiyu, magkadugay pa galu ya pag-eya' mu asini tas na lupa'!”
30 Pigpan-eleban nilan si Jisus aw pigkamang nilan adti kanan ya bangka'
aw gayed nilan pigbunalan ya ulu nan.
31 Pagkatigkas nilan sakanan odoy-odoyun, pigluwasan nilan sa malawig
na sa-ul aw pigliku' nilan pigpasut ya kanan kadégkadég. Aw tigkas yan, pig-
dala na manga sundalu si Jisus adti luwa' na syudad na un nilan kalabuwan
adti krus.

Ya pagkalabu kan Jisus adti krus

32 Sa pagdala na manga sundalu kan Jisus adti luwa' na syudad na Jérusalim,
pig-isungun nilan ya sambuk na eseg na si Simon na taga syudad na Ciréné,
aw pigleges pigpapisan kanan na manga sundalu ya krus ni Jisus.
33 Aw dyumateng da silan adti banwa na pigngalanan na Golgota na ya
kakawasan: Banwa na Pesa' na Ulu.
34 Pigdimilan nilan si Jisus na bino na pigdali-an na to-o mapayit. Manang
sa pagtémtém nan, wala' nan inema.
35 Aw tigkas yan, pigkalabuwan nilan si Jisus adti krus. Aw migbunut-
bunut ya manga sundalu kun singalan kanilan ya makatagtun sa tagsam-
buksambuk na kadégkadég ni Jisus.

---

* **27:26** 27:26 Ya lalabet na manga sundalu na taga Roma, awun tingga' adti tuktuk, aw madég ya pesa'
mangkatalem dun ni tenga'. Aw kun labet sa utaw, pangkapali-an ya kindal nan.

36 Pagkatigkas yan, nyingkud silan adti dalem na krus, aw pigtunggu-an
nilan sakanan.
37 Aw apit adti tas na ulu nan awun pigtapli' na tabla na pigsulatan sa
limanda kanan: “Yeiy si Jisus, ya Hari' na manga Judiyu.”
38 Na, dun ni tampid ni Jisus awun uman duwa ya ribildi na pigkalabuwan
adti manga krus nilan, ya sambuk apit adti kalintu aw ya sambuk uman apit
adti kawala.
39 Ya manga utaw na lyumabay dun, mig-odoy-odoy silan kan Jisus aw mig-
eleng-eleng silan,
40 aw law nilan, “Miglong kaw na kalaten mu ya Témplo aw seled na tulun-
gallaw pa-indegen mu uman salut ya bagu. Na! Tabangi ya kanmu pagka-
utawun! Kun tengteng matinaw na ikaw ya tengteng Ise' na Tyumanem,
panog kaw dun ni krus!”
41 Maynan uman, mig-odoy-odoy kanan ya manga mangkatas na
magdadugsu-ay aw manga magpalna-uway sa Uldin, aw ya manga
magdadumalaay sa manga Judiyu,
42 aw miglong silan, “Mabatug nan tabangan ya manga eped manang dili'
nan mabatug tabangan ya kanan pagka-utawun. Hari' kunu sakanan sa
manga utaw na Isra-él! Kun manog sakanan dun ni krus, mangintu-u kami
kanan!
43 Piglong nan na syumalig sakanan sa Tyumanem. Na, pakatanawan
tadun kun kaliman na Tyumanem paluwa-en sakanan. Kay gayed nan
piglong kunu na ‘Aku ya Ise' na Tyumanem.’ ”
44 Aw pangkay uman ya duwa ya ribildi na pigkalabu eped nan, mig-odoy-
odoy uman kanan.

Ya pagkamatay ni Jisus

45 Na, pagka-alas dosi la, migkangitngit ya banwa seled na tulungka udas.
46 Pagka-alas trés na ambung, mig-ulangag si Jisus, aw mableg to-o ya
tingeg nan, miglong sakanan, “Éli, Éli, lama sabaktani?” Ya kakawasan na
piglong nan: “We....Tyumanem ku! We....Tyumanem ku! Ananga' aku mu
ayawan?” *
47 Sa pagdengeg na manga utaw na malapit dun, miglong ya eped kanilan,
“Pigtawag nan ya propita na si Éliyas.”
48 Aw sambuk kanilan maksay nyangay sa ispongha aw pig-elem nan adti
bino na malagsing. Aw pigbetang nan adti tuktuk na layi' aw pigsungit nan
kan Jisus na un pasepsep kanan.
49 Manang miglong ya manga eped nilan, “Tagadan pa tadun! Tanawun
tadun kun madi si Éliyas aw magtabang kanan.”
50 Aw mig-ulangag to-o si Jisus, aw tigkas yan nyabugtu' ya ginawa nan.
51 Aw nyakisay ya to-o madakmel na téla na pigsaliben na awun ni Témplo,
aw dayaw nyatenga' lekat adti tas taman adti dalem.* Aw nyangka-eyeng ya
lupa', aw nyangkabetak ya manga batu'.
52 Aw pyangka-uwangan ya manga lebeng, aw madég ya nyangkataw na
manga nyangintu-u sa Tyumanem,

---

* **27:46** 27:46 Ya piglong ni Jisus lekat adti Salmo 22:1.

* **27:51** 27:51 Dun ni Témplo awun madakmel na téla na pigsaliben sa Tambi' na Pigtani adti Tyumanem. Ya pagkakisay na téla yeiy, yan ya migpakita' na pigkamang da ni Jisus ya nyaka-elet pada makapalapit da ya manga utaw adti Tyumanem.

53 aw lyumuwa' silan adti kanilan manga lebeng. Pagkataw da ni Jisus
lekat adti pagkamatay, syumeled silan adti Jérusalim, aw dun da silan kita-
a na madég na utaw.
54 Na, migtunggu' dun kan Jisus ya sambuk na kapitan aw manga eped nan
na sundalu. Aw sa pagbati' nilan sa linug aw sa pagkita' nilan sa kadég na
nyangka-imo' dun, to-o silan nyangkallek aw nyakapaglong silan, “Matinaw
kadi'! Ya utaw ini, tengteng saba Ise' na Tyumanem!”
55 Awun uman madég na kaûbayan na migtandaw adti mawatawat. Silan
ya taga Galiliya na gayed migsanggila' aw tyumabang kan Jisus.
56 Eped dun ni kanilan si Maria na taga lunsud na Magdala, aw si Maria na
ina ni Santiago aw ni José, aw dun uman ya kaûbayan ni Zibidiyo.

Ya paglebeng kan Jisus

57 Sa un da sumallep ya sega, dyumateng dun ya sambuk na utaw na
mayaman na si José na taga Arimatiya. Aw nyangintu uman sakanan kan
Jisus.
58 Aw nyadtu si José ni kan Pilato aw pigsekat nan ya lawas ni Jisus pada
lebeng nan. Aw migsugu' si Pilato na atag ya lawas ni Jisus adti kan José.
59 Yanagaw pigdala ni José ya lawas aw pigbedbedan nan na bagu na téla
na linum.
60 Na, awun pig-imo' da ni José na lebeng dun ni kilid na pangpang na
yan ya pigtagilan nan galu sa paglebengan kanan. Aw dun nan betangan
ya lawas ni Jisus. Aw tigkas yan, miglilid si José sa dakula' na batu adti baka'
na ilib aw nyanaw sakanan.
61 Aw nyingkud si Maria na taga Magdala aw ya sambuk pa uman na Maria
malapit dun ni piglebengan kan Jisus.

Ya pagpatunggu' sa manga sundalu sa piglebengan kan Jisus

62 Na, pagkasalut na allaw, yan ya Allaw na Pagladeng. Aw migkatipun
adti asdangan ni Pilato ya manga mangkatas na magdadugsu-ay aw manga
Parisiyo
63 aw miglong silan, “Kay Gubirnador, kya-anenganengan nami ya piglong
na maggawayay yan idtu na wala' pa sakanan kamatay. Miglong sakanan,
‘Paglabay na tulungallaw, matawun aku lekat adti pagkamatay.’
64 Yanagaw migsekat kami kanmu na magsugu' kaw sa manga sundalu
na tunggu-an nilan ya piglebengan kanan taman adti katlu na allaw, pagaw
takawun na manga umagakan nan ya lawas aw gayed silan mag-ubat-ubat
adti manga utaw na nyataw da sakanan lekat adti pagkamatay. Aw ya
sampetan yan, to-o pa ya paggalu' nilan kay sa idtu muna.”
65 Yanagaw miglong si Pilato kanilan, “Pagtawag kamu sa manga sundalu
aw pakadyawa mayu ya pagpatunggu' sa piglebengan kanan!”
66 Aw nyadtu silan adti piglebengan kan Jisus. Aw pigpangilalaân nilan
ya dakula' na batu na pigtampeng adti baka' na ilib pada ka-ede-an nilan
kun awun utaw na mag-anggin sa batu. Aw pigpatunggu-an nilan sa manga
sundalu ya lebeng.

28

Ya pagkataw ni Jisus

1 Na, nyatigkas da ya Allaw na Paglagdeng. Aw sa to-o pa maselem na allaw
na Linggo, nyadtu si Maria na taga Magdala aw ya sambuk uman na Maria
adti piglebengan kan Jisus kay kaliman nilan tanawun.

2 Aw bigla' miglinug na to-o mabagseg, kay nyanog ya sambuk na anghil
na Tyumanem lekat adti tas na langit. Aw nyadtu ya anghil ni piglebengan
aw pig-anggin nan ya dakula' na batu na pigtampeng sa baka' na ilib. Aw
nyingkud sakanan dun ni tas na batu.
3 To-o nyinag ya gya nan kasiling na kilat, aw to-o maputi' ya kadégkadég
nan.
4 Aw sa pagkita' na manga magtatunggu-ay sa anghil, to-o silan migteneb
aw pyantakigan aw pigkuyapan kasiling na nyangkamatay silan.

5 Manang piglongan na anghil ya manga kaubayan, "Dili' kamu magkallek!
Kya-ede-an ku na pyaninaw mayu si Jisus na pigkalabuwan adti krus.
6 Wala' da sakanan asini, kay nyataw da kasiling na piglong nan idtu
muna! Seled kamu aw inunuwa mayu ya pigpakulangan kanan.
7 Aw kaksay kamu panaw aw ubati mayu ya manga umagakan nan na
nyataw da sakanan lekat adti pagkamatay. Nyuna la sakanan adti Galiliya
aw dun da mayu kita-a. Dili' mayu pagkalingawan ya piglong ku kamayu."
8 Yanagaw maksay silan nyalaguy lekat adti lebeng, aw pangkay nyallek
silan manang to-o uman silan migleya. Aw dyumalagan silan pasinan adti
manga umagakan nan kay un nilan ubat-ubatan.

9 Aw bigla' migpakita' si Jisus kanilan dun ni dalan, aw miglong sakanan,
"Ya kalinaw gayed magad kamayu!" Aw dyumulud silan aw pig-awidan
nilan ya siki nan aw pigsimba nilan sakanan.
10 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus kanilan, "Dili' kamu magkallek! Ubati
mayu ya manga inulug ku na madtu silan ni Galiliya aw dun da aku nilan
kita-a."

Ya pag-ubat-ubat na manga magtatunggu-ay

11 Sa pagpanaw da na manga kaubayan, ya eped na manga sundalu na
migtunggu' sa lebeng lyumiku' silan adti syudad aw pig-ubat-ubat nilan adti
manga mangkatas na magdadugsu-ay ya kadég na nyangka-imo' dun.
12 Yanagaw migkatipun da uman ya manga mangkatas na magdadugsu-ay
aw ya manga magdadumalaay sa manga Judiyu, aw pigka-unawaan nilan
na atagan nilan na dakula' na kuwalta ya manga sundalu pada dili' nilan
ubat-ubat ya matinaw,
13 aw piglongan nilan, "Yeiy ya ubat-ubat mayu sa manga utaw: 'Talana
nami nyampakatulug na gabi yan, dyumateng ya manga umagakan nan aw
pigtakaw nilan ya lawas ni Jisus.'
14 Kun dengegen na gubirnador ya ubat-ubat mayu, kami la ya magbalaw-
balaw kanan pada dili' kamu nan kadamanan."
15 Pigdawat nilan ya kuwalta aw pigdalug nilan ya kadég na piglong
kanilan. Aw taman adun, yeiy ya kasampetanen na gayed pigsalut-salut na
manga Judiyu.

Ya pagpakita' ni Jisus adti manga umagakan nan

16 Na, ya sampulu' taggesya' ya umagakan ni Jisus, nyadtu silan ni buntud
na awun ni Galiliya na yan ya piglong nan kanilan.
17 Aw sa pagkita' nilan kanan, pagsimba nilan sakanan. Manang awun
manga eped kanilan na migduwaduwa kun yan si Jisus aw ya beke'.
18 Pagkatigkas yan, dyumulud si Jisus kanilan aw miglong sakanan, "Pig-
atag da adi kanak ya katundanan na magdumala sa kadég na awun ni tas na
langit aw sa kadég na asini tas na lupa'.

19 Yanagaw kadtuwi mayu ya kadég na manga banwa aw imo-a mayu ya
manga utaw na kanak manga umagakan, aw bautismuwi mayu silan dun ni
ngalan na Ama, aw Ise', aw Ispiritu Santo.
20 Aw palna-uwi mayu silan na imo-un nilan ya kadég na pigsugu' ku
kamayu. Aw dili' mayu pagkalingawan na gayed ta kamu agad-agadan kada
allaw menda' na malingeb da ya kadég adti kamoliyan na allaw."

Ya Madyaw na Ubat-ubat kan Jisu-Kristu na pigsulat ni Markos

Ya pag-ubat-ubat ni Juan na Magbâutismuway

1-2 Yéiy ya Madyaw na Ubat-ubat kan Jisu-Kristu na Ise' na Tyumanem.
Ya pag-ubat-ubat seiy, migpalekat asini muna kasiling na pigpasulat na
Tyumanem sa propita nan na si Isayas, kay dun ni pigsulat nan miglong ya
Tyumanem adti Ise' nan:
"Un ku pa-unâen kanmu ya kanak mag-ubat-ubatay
pada tagilanen nan ya un mu agiyan. *
3 Magtatawag sakanan adti kaligbinan, aw yeiy ya un nan paglongun:
'Tagilana mayu ya un agiyan na kanaten Tyumanem!
Pakadyawa mayu ya dalan na un nan agiyan!' "*
4 Nyatuman yeiy dun ni pagkadtu ni Juan na Magbâutismuway adti
kaligbinan, aw pig-ubat-ubat nan na magpabâutismu ya manga utaw aw
magselsel silan pada lanasen na Tyumanem ya kanilan manga sala'.
5 Aw nyadtu ni kan Juan ya madég na manga utaw na lekat adti kadakula'
na Judiya aw Jérusalim. Aw pig-ubat nilan ya kanilan manga sala' adti
Tyumanem aw pigbâutismuwan silan ni Juan dun ni tubig na Jordan.
6 Na, ya pigsut ni Juan pig-imo' lekat adti bulbul na kamilyo, aw ya elen
nan uman lekat adti kindal na baka. Aw ya kanan pagkanen, yan ya dulun
aw dega'.
7 Aw yeiy ya pig-ubat-ubat ni Juan: "Awun pa sambuk na makamoli kanak
na to-o pa matas, aw dili' aku makatumbuk kanan. Pangkay ya pag-ubad sa
eket na sandal nan dili' aku umba'.
8 Aku ya magbâutismu kamayu magi sa tubig, manang ya un dumateng,
yan ya magbâutismu kamayu sa Ispiritu Santo."

Ya pagbâutismu kan Jisus aw ya pagtanda' kanan ni Satanas

9 Talana ni Juan migbâutismu sa manga utaw dun ni tubig na Jordan,
dyumateng si Jisus lekat adti Nasarit sakup na Galilya, aw migpabâutismu
sakanan kan Juan.
10 Aw sa pagtaklang da ni Jisus lekat adti tubig, kyinita' nan na nyabeka' ya
langit aw ya Ispiritu Santo na lyumugsad adti kanan kasiling na kalupati.
11 Aw awun tingeg na lekat adti tas na langit na miglong, "Ikaw ya Ise' ku
na to-o ku pigginawâan, aw to-o aku kyatutukan kanmu."
12 Aw maksay si Jisus pigpa-agad na Ispiritu Santo adti kaligbinan na
laganasen,
13 aw adtu sakanan seled na kapatan ya allaw, aw gayed pigtanda' ni
Satanas. Aw awun manga ayep na iyalas dun, aw pigsanggila' na manga
anghil si Jisus.

Ya pag-ubat-ubat ni Jisus migpalekat adti Galilya

14 Na, pagkatigkas na pagkalabusu kan Juan, wala' kadugay nyuli' si Jisus
adti Galilya. Aw pigpa-ede' nan ya Madyaw na Ubat-ubat na lekat adti
Tyumanem,

---

* **1:1-2** 1:2 Mabasa yeiy adti Malakiyas 3:1. * **1:3** 1:3 Mabasa yeiy adti Isayas 40:3.

15 law nan, “Nyatuman da ya piglong na manga propita asini muna. Ya
Paghari' na Tyumanem sa Kasakupan nan malapit da. Yanagaw pagselsel
kamu aw pangintu-uwi mayu ya Madyaw na Ubat-ubat!”

Ya pagtawag ni Jisus sa upat ya mangisda-ay

16 Na, sambuk na allaw, nyanaw si Jisus adti baklayan na Danaw na
Galilya, * aw kyinita' nan si Simon aw ya inulug nan na si Andrés na
nyamiyala kay mangisda-ay saba silan.
17 Aw miglong si Jisus kanilan, “Agad kamu kanak, kay imo-un ta kamu
mangisda-ay sa manga utaw!”
18 Aw maksay nilan pig-ayawan ya manga biyala nilan aw nyagad silan
kan Jisus.
19 Migpadeleg silan nyanaw adti baklayan, aw kyinita' uman ni Jisus si
Santiago aw ya inulug nan na si Juan na alag ise' ni Zibidiyo. Dun silan ni
kanilan balangay mig-uman sa manga biyala.
20 Aw maksay nan pigtawag na magad silan kanan. Aw pig-ayawan nilan
ya kanilan ama aw ya manga magtalabahuway dun ni balangay, aw nyagad
silan kan Jisus.

Ya pag-alilin ni Jisus sa busaw na syumeled adti utaw

21 Aw nyadtu silan ni lunsud na Kapirna-um. Pagdateng na Allaw na
Paglagdeng, syumeled si Jisus adti sinagoga aw migpalekat migpalna-u sa
manga utaw.
22 Aw ya kadég na dyumengeg sa palna-u nan, alag silan nya-enneng-
enneng kay awun katulus na kanan pagpalna-u aw dili' kasiling na
pagpalna-u na kanilan manga magpalna-uway sa Uldin.
23 Na, dun ni sinagoga awun sambuk na eseg na pigseledan na busaw. Aw
to-o sakanan mig-ulangag,
24 law nan, “Kay Jisus na taga Nasarit, unu ya tud mu kanami? Unu, nyadi
kaw na un apnasen ya kadég nami? Pigkilala ta kaw! Ikaw saba ya Pigpadala
na Tyumanem!”
25 Manang pigsagda ni Jisus ya busaw, law nan, “Katinep kaw aw luwa'
kaw dun ni kanan!”
26 Aw pigpatakig to-o na busaw ya utaw, aw mig-ulangag aw lyumuwa' ya
busaw.
27 Aw ya kadég na manga utaw dun, alag silan nya-enneng-enneng. Aw
migpan-usip-usipay silan, law nilan, “Unu yeiy? Bagu na palna-u? Awun
katulus nan magsugu' sa manga busaw aw pagka͡agadan nilan sakanan!”
28 Yanagaw maksay nyabekkal ya pig-imo' ni Jisus dun ni banwa na
Galilya.

Ya pagguli' ni Jisus sa madég na utaw

29 Pagkatigkas yan, maksay si Jisus nyindeg aw ya manga eped nan adti
sinagoga dala si Santiago aw si Juan, aw nyadtu silan adti balay ni Simon aw
ni Andrés.
30 Pagdateng nilan dun, maksay nilan pig-ubatan si Jisus na kyedelan ya
ugangan ni Simon na ka͡ubayan, aw gayed sakanan kyumulang asuntu na
to-o migkapasu'.

---

* **1:16** 1:16 Ya kalawig na Danaw na Galilya 23 ka kilomitros, aw ya kalakbang nan 11 ka kilomitros, aw ya kalalem nan 48 ka mitros. Ya danaw pig-iligan na dakula' na tubig na Jordan aw lyumos ya tubig na Jordan adti sangkilid na danaw.

31 Yanagaw, migpalapit si Jisus adti kanan aw pig-awidan nan ya bekten
aw pigbangun nan. Aw dayaw pig-uwasan sa kapasu' nan, aw pagkatigkas
yan, pigsanggila' nan silan.
32 Pagsallep da na sega, pigpandala adti kan Jisus ya kadég na kyedelan aw
manga utaw na syeledan na busaw.*
33 Aw madég ya manga utaw na taga Kapirna-um na migkatipun adti
gisakan na balay.
34 Yanagaw pigpangguli' nan ya madég na punganan na manga magkedel,
aw pig-alilinan nan uman ya madég na busaw na syumeled adti manga utaw.
Aw wala' ni Jisus tumbayan na maglong ya manga busaw kay kya-ede-an da
nilan kun singalan sakanan.

Ya pag-ubat-ubat ni Jisus sa manga utaw dun ni Galilya

35 Na, pagkamaselem da, to-o nyaselem si Jisus migbangun aw migpasinan
sakanan adti kaligbinan aw nyanawagtawag adti Tyumanem.
36 Aw pigpaninaw ni Simon aw manga eped nan si Jisus.
37 Aw sa pagkita' nilan kanan, law nilan, "Ya kadég na manga utaw alag
nyaninaw kanmu!"
38 Manang miglong si Jisus kanilan, "Madtu kitadun adti manga lunsud na
malapit asini, pada pa-ede-en silan sa Madyaw na Ubat-ubat, kay yeiy ya du-
an na pigpadala aku asini tas na lupa'."
39 Aw piglegeb ni Jisus ya banwa na Galilya, aw gayed migpalna-u adti
manga sinagoga na manga Judiyu. Aw pig-alilinan nan ya manga busaw na
syumeled adti manga utaw.

Ya pagpaguli' ni Jisus sa utaw na ibungun

40 Na, awun eseg na ibungun na dyumulud kan Jisus. Lyumuhud sakanan
aw to-o nyanginayu', law nan, "Kay Sir, kun malim kaw, guli-a beg ya ibung
ku, pada kalinisan da ya lawas ku."
41 Aw to-o si Jisus nyallat kanan. Yanagaw, pig-awidan nan ya eseg yan aw
miglong, "Kaliman ku saba. Kalinisan da kaw!"
42 Aw dayaw nyalanas ya kanan ibung, aw kyalinisan da ya lawas nan.
43 Tigkas yan, maksay sakanan pigpapanaw ni Jisus aw piglongan nan,
44 "Ya-i pag-ubatan adti pangkay singalan utawa ya nya-imo' kanmu adun!
Manang kadtu kaw baling ni Témplo aw patanawan ya lawas mu adti
magdadugsu-ay, aw yan ya magmatinaw na nyaguli' da ya ibung mu. Aw
dalaen mu kanan ya umba' na pagdugsu' na pigsugu' ni Moysis, pada ka-
ede-an na manga utaw na kyalinisan da kaw."
45 Manang sa pagpanaw da nan, pig-ubat nan adti madég na utaw ya nya-
imo' kanan, yanagaw nyabekkal baling ya ubat-ubat kanan. Aw yan ya du-
an na wala' si Jisus pakaseled adti manga lunsud aw adtu pa sakanan pag-
eya' ni kaligbinan. Aw pangkay nyeya' sakanan dun, manang kenne' na
manga utaw adti eped na manga banwa nyadtu ni sayid nan.

2

Ya pagpaguli' ni Jisus sa utaw na pulid

* **1:32** 1:32 Sa Allaw na Paglagdeng, dili' magtalabahu ya manga utaw pada dili' nilan kalakadan ya sugu' dun ni Uldin na mabasa adti Éxudo 20:8-11. Aw pigtagadan nilan na sumallep ya sega pada makakadtu silan adti kan Jisus.

1 Paglabay da na pilangallaw, lyumiku' si Jisus adti lunsud na Kapirna-um.
Aw nyabekkal ya ubat-ubat na awun da sakanan ni balay na pagbantukan
nan.
2 Wala' kadugay, migkatipun ya madég na manga utaw adti balay * menda'
na wala' da silan kasa aw gayed da silan mig-insek pangkay adti gisakan. Aw
pig-ubat-ubatan silan ni Jisus sa tingeg na Tyumanem.
3 Talana nan mig-ubat-ubat, awun upat ya eseg na dyumateng na migt-
ingga sa pulid pada dalâen adti kan Jisus.
4 Manang asuntu sa kadég na utaw, wala' silan pakapalapit adti kan Jisus.
Yanagaw piggawangan nilan ya atep dun ni tas ni Jisus, aw pigtonton nilan
adti dalem ya pigpakulangan sa pulid.
5 Kyinita' ni Jisus ya kadakula' na pagpangintu-u nilan, yanagaw piglongan
nan ya pulid, "Kay Lew, ya manga sala' mu adti Tyumanem, piglanas da."
6 Na, awun uman manga magpalna-uway sa Uldin na nyingkud dun.
Pagdengeg nilan sa piglong ni Jisus, mig-anenganeng silan,
7 "Ananga' maglong sa maynan ya utaw yeiy? Migpa-unawa sakanan sa
Tyumanem! Ya Tyumanem saba olo' ya makalanas sa manga sala'!"
8 Manang maksay ni Jisus kya-ede-an ya pig-anenganeng nilan, yanagaw
piglongan nan silan, "Ananga' kamu mag-anenganeng sa maynan?
9 Ayin ka' ya molas paglongun adti eseg na pulid, 'Ya manga sala' mu
nyalanas da,' aw kun paglongun sakanan, 'Pagbangun kaw. Dalâa ya
pigtinggâan nilan kanmu aw panaw da kaw'?
10 Manang matinawun ku adti kamayu na ya Ise' na Utaw awun katun-
danan nan maglanas sa manga sala' na manga utaw."
11 Tigkas yan, miglong si Jisus adti eseg na pulid, "Pagbangun kaw. Dalâa
ya pigtinggâan nilan kanmu aw uli' da kaw!"
12 Aw dun ni asdangan na manga utaw, migbangun ya eseg aw maksay
nan pigdala ya pigtinggâan kanan aw nyanaw da sakanan. Aw to-o nya-
enneng-enneng ya manga utaw, aw pigdeyen nilan ya Tyumanem, aw law
nilan, "Wala' pa tadun kita-a ya kasiling na maynini!"

Ya pagtawag ni Jisus kan Libi

13 Na, lyumiku' da uman si Jisus adti baklayan na danaw. Madég ya manga
utaw na dyumulud kanan, aw pigpalna-uwan nan silan.
14 Pagkatigkas yan, nyanaw si Jisus lekat dun, aw kyinita' nan si Libi na ise'
ni Alpiyo na nyingkud adti bayadanan sa buwis. * Miglong si Jisus kanan,
"Agad kaw kanak." Aw nyindeg si Libi aw nyagad kanan.
15 Wala' kadugay, migpa-imo' si Libi sa dakula' na kakan adti balay nan.
Kyuman dun si Jisus aw ya kanan manga umagakan. Aw dun uman
ya madég na manga mangungublâay sa buwis aw ya eped pa na manga
makasasala' kay madég da ya dyumalug kanan.
16 Dun uman ya eped na manga Parisiyo na magpalna-uway sa Uldin.
Aw sa pagkita' nilan na syumambuk si Jisus kyuman sa manga utaw yeiy,
pig-usip nilan ya manga umagakan ni Jisus, "Ananga' sakanan sumam-
buk kuman sa manga mangungublâay sa buwis aw sa manga utaw na
makasasala'?"

---

* **2:2** 2:2 Ya madég na manga balay dun ni banwa na Judiya aw Galilya alag batu. Ya balay yeiy duwangkansad, aw apit adti luwa' ya agdan, aw dun ni kadwa na kansad ya tambi' na utaw na lumalaba'. Kalatagan ya atep na balay nilan, wala' ya bubungan. * **2:14** 2:14 Ya sambuk na ngalan ni Libi yan si Matiyo, aw magkublâay sakanan sa buwis.

17 Aw sa pagdengeg ni Jisus sa piglong nilan, pigtubag nan silan magi sa
pundinganan, law nan, “Ya manga utaw na mangkadyaw ya lawas, dili'
nilan ka-ilangan ya doktor. Manang ya manga utaw na awun magkedel,
silan ya awun ka-ilangan sa doktor. Ya pigkadi ku asini tas na lupa', yan ya
pagtawag sa manga utaw na nyaka-ede' sa manga sala' nilan, pada magselsel
silan aw dumalug kanak. Manang ya manga utaw na iman nilan aw wala'
ya kanilan sala' adti Tyumanem, beke' nilan ya pigtawag ku.”

Ya tubag ni Jisus sa pagpuwasa

18 Na, migpuwasa ya manga umagakan ni Juan na Magbaútismuway aw
migpuwasa uman ya manga Parisiyo. Yanagaw, awun manga utaw na
dyumulud kan Jisus aw nyusip kanan, “Ananga' migpuwasa ya umagakan
ni Juan aw ya umagakan na manga Parisiyo, manang ya kanmu umagakan,
wala' silan pagpuwasa?”
19 Aw tyumubag si Jisus kanilan magi sa pundinganan, law nan, “Kun
awun kasal, dili' magpuwasa ya manga tyumambung kay migleya silan
talana na kenne' pa dun ni sayid nilan ya eseg na magpanamung.*
20 Manang dumateng ya allaw na kamangen sakanan lekat adti kanilan,
aw dun ni allaw yan, magpuwasa la silan.”
21 Aw migpadeleg pa si Jisus miglong magi sa pundinganan, law nan,
“Kasiling uman na kadégkadég, ya bagu na téla dili' pagleneb adti dadan na
téla na malungu la. Kay kun maleneb da aw gayed bugsakan, dili' madugay
kumeteng ya bagu aw to-o la baling magkadakula' ya kakisayan.
22 Aw maynan uman, wala' ya utaw na mag-asag sa bagu na bino adti
dadan na betanganan na pig-imo' lekat adti kindal na ayep. Kay kun asag
ya bino dun ni dadan na betanganan aw sumubuk, mutu ya betanganan,
aw masapad ya bino, aw magkalat baling ya betanganan. Manang ya bagu
na bino, pag-asag adti bagu na betanganan na kindal na ayep.”

Ya usip sa Allaw na Paglagdeng

23 Sambuk na Allaw na Paglagdeng, nyanaw si Jisus aw ya kanan manga
umagakan dun ni dalan na nyaka-agi adti tenga' na pawa' na awun trigu na
agpet da aniyen. Talana nilan nyanaw, nyanaplus ya umagakan nan sa trigu
aw pigtebteb nilan.
24 Aw piglongan na manga Parisiyo si Jisus, “Inunuwa ya pig-imo' na
manga umagakan mu! Kyalakadan nilan baling ya Uldin! Wala' saba
tumbayan adti Allaw na Paglagdeng ya pag-ani!”
25 Manang tyumubag si Jisus kanilan, “Unu, wala' pa ka' mayu kabasa ya
pigpasulat na Tyumanem asini muna sa pig-imo' ni Dabid? Sa pagkagetem
nan aw manga eped nan kay wala' ya un nilan kanen,
26 syumeled sakanan adti Balay na Tyumanem dengan na si Abi-atar ya
pangulu na manga magdadugsu-ay. Aw pigkan ni Dabid ya pan na pig-
atag da adti Tyumanem, aw pig-atped-atped nan uman ya manga eped nan,
pangkay yan saba olo' ya makakan ya manga magdadugsu-ay. Aw dun da
baling nilan kalakadi ya Uldin.”
27 Aw piglongan pa silan ni Jisus, “Ya Allaw na Paglagdeng pig-imo' pada
sa manga utaw. Wala' imo-a ya utaw pada sa Allaw na Paglagdeng.
28 Yanagaw, pig-atag da adti Ise' na Utaw ya pagbaya' sa unu ya madyaw
imo-un sa Allaw na Paglagdeng.”

---

* **2:19** 2:19 Asini pundinganan, ya migpanamung yan si Jisus, aw ya manga tyumambung sa kasal,
yan ya manga umagakan nan.

3

Ya pagpaguli' ni Jisus sa utaw na kimay dun ni Allaw na Paglagdeng

1 Na, lyumiku' si Jisus syumeled adti sinagoga, aw dun ya sambuk na eseg
na kimay ya sangkilid na bekten nan.
2 Aw awun manga Parisiyo na gayed nyakatanaw sa un imo-un ni Jisus,
kun guli-en nan ya bekten na utaw dun ni Allaw na Paglagdeng, pada awun
puliba nilan maglimanda kanan.
3 Aw pigtawag ni Jisus ya eseg na kimay, law nan, “Adi kaw aw indeg kaw
asini asdangan na kadég na utaw.”
4 Tigkas yan, pig-usip nan ya manga Parisiyo, “Adti Uldin tadun na pig-atag
na Tyumanem, unu ya pigtumbay na imo-un dun ni Allaw na Paglagdeng,
ya pag-imo' sa madyaw aw ya pag-imo' sa malatay? Aw ya pagpaluwa' sa
utaw lekat adti pagti-is, aw kun kalaten baling sakanan?” Manang wala'
silan tubag kanan.
5 Pig-inunu ni Jisus ya kadég nilan aw nyadaman sakanan. Aw migkalat
uman ya ginawa nan asuntu sa kategelan nilan. Tigkas yan, piglongan nan
ya eseg na kimay, “Ulada ya bekten mu.” Aw sa pag-ulad nan sa kanan
bekten, dayaw migkadyaw.
6 Pagkatigkas yan, lyumuwa' ya manga Parisiyo aw maksay silan migpalpa
eped ya partido ni Hérodés, * kun unun nilan ya pagpapatay kan Jisus.

Ya pagkadtu na madég na utaw adti kan Jisus dun ni baklayan na danaw

7 Si Jisus aw ya kanan manga umagakan, nyadtu silan adti baklayan na
danaw. Aw dyumalug kanilan ya to-o madég na utaw na lekat dun ni Galilya
aw adti Judiya.
8 Aw awun uman lekat adti syudad na Jérusalim, aw banwa na Iduméya. Aw
ya manga eped lekat adti dipag na tubig na Jordan, aw adti nyakapalibed sa
manga syudad na Tiro aw Sidon. Kay dyengeg nilan ya kadég na pigpan-imo'
ni Jisus.
9 Asuntu na madég to-o ya utaw, piglongan nan ya kanan manga uma-
gakan na magtagilan sa balangay na un nan ka-ingkudan pagaw ma-insek
sakanan na madég na manga utaw.
10 Kay madég ya pigpangguli' ni Jisus na pyangkedelan, yanagaw ya eped
na awun magkedel, gayed silan mig-insekay kay kaliman nilan na maka-
awid kanan.
11 Aw kun kita-en sakanan na utaw na pigseledan na busaw, lumebleb
silan dun ni asdangan nan, aw mag-ulangag na maglong, “Ikaw ya Ise' na
Tyumanem!”
12 Manang piglongan ni Jisus ya manga busaw, “Dili' kamu mag-ubat-ubat
adti manga eped kun singalan aku!”

Ya pagpamalli' ni Jisus sa sampulu' tag duwa ya apostolés

13 Pagkatigkas yan, tyumukud si Jisus adti buntud aw pigtawag nan ya
kaliman nan pa-agad, aw migpalapit silan kanan.
14 Aw pigpamalli' ni Jisus ya sampulu' tag duwa na un magad kanan aw
pigtawag nan silan na apostolés, kay un silan padala pada mag-ubat-ubat,
15 aw pig-atagan nan silan na katulus mag-alilin sa manga busaw.

---

* **3:6** 3:6 Ya partido ni Hérodés dun ni allaw ni Jisus, alag silan Judiyu manang yan ya kaliman nilan dalugun ya pagdumala na pamilya ni Hérodés. Mabasa adti Markos 12:13 aw Matiyo 22:16.

16 Na, ini ya sampulu' tag duwa na pigpamalli' ni Jisus: Si Simon na
pigngalanan nan na Pédro,
17 aw si Santiago aw ya inulug nan na si Juan na alag ise' ni Zibidyo, aw
pagtawagen silan duwa ni Jisus na Bo-anérgés, na ya kakawasan: mangayse'
na dadaneg.
18 Pigpamalli' nan uman si Andrés, si Pilipi, si Baltolomé, si Matiyo, si
Tomas, si Santiago na ise' ni Alpiyo, si Tadiyo, si Simon na Kananiyo, *
19 aw si Judas Iskariyoti. Si Judas yeiy, yan ya miglubid kan Jisus.

Si Jisus aw si Satanas

20 Pagkatigkas yan, lyumiku' si Jisus aw manga eped nan adti balay. Wala'
kadugay, migkatipun da uman dun ya madég na utaw, yanagaw wala'
pakaselat si Jisus aw manga eped nan pakakan.
21 Aw sa pagdengeg na pamilya ni Jisus sa manga pigpan-imo' nan, nyadtu
silan kay un nilan sakanan angayen, kay miglong ya manga utaw na
migkameneng sakanan.
22 Awun uman manga magpalna-uway sa Uldin na dyumateng lekat adti
Jérusalim. Miglong silan adti manga utaw, "Ya utaw yeiy pigseledan ni
Bilsibul!* Pig-alilinan nan saba ya manga busaw magi sa katulus na pangulu
na manga busaw."
23 Yanagaw pigtawag silan ni Jisus aw piglongan nan magi sa pundin-
ganan, "Dili' mabatug ni Satanas ya pag-alilin sa manga kasakupan nan.
24 Ya kasakupan na nyatenga-tenga', dili' yan makapadeleg na madugay.
25 Maynan uman ya ka-epedanan dun ni balay na awun pagkatenga-
tenga'.
26 Aw kun si Satanas tanamen nan ya kanan manga kasakupan, dili' saba
magpadeleg ya pagdumala nan aw magkalat baling ya kasakupan nan.
27 Si Satanas kasiling na utaw na to-o mabagseg na tagtun sa balay. Wala'
ya pangkay sambuk na makaseled adti balay nan pada takawun ya kanan
ka-unan kun dili' una gapusun ya tagtun. Manang kun magapus da ya
tagtun, mabatug da kamangen ya manga ka-unan nan.
28 "Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Pangkay unu ya sala' mayu adti
Tyumanem aw pangkay unu ya paglongun mayu na malatay adti kanan,
mabatug lanasen ya manga sala' mayu.
29 Manang ya utaw na maglong sa malatay adti Ispiritu Santo, yan ya sala'
na dili' mabatug lanasen. Aw ya sampetan na sala' yeiy, pa-emel-emelen na
Tyumanem na wala' ya tyamanan."
30 Piglong yeiy ni Jisus adti manga magpalna-uway sa Uldin kay miglong
silan, "Pigseledan sakanan saba na busaw."

Ya kadégan ni Jisus

31 Na, dyumateng ya ina ni Jisus aw manga inulug nan, aw nyan-indeg
silan adti luwa' aw pigpatawag nilan si Jisus.
32 Adti seled na balay, madég ya utaw na nyingkud na nyakapalibed kan
Jisus, aw miglong silan kanan, "Awun ni luwa' ya ina mu aw manga inulug
mu. Pyaninaw kaw nilan."

---

* **3:18** 3:18 Ya manga Kananiyo, silan ya partido na manga Judiyu na dili' malim maágad sa pagdumala na taga Roma kay kaliman nilan bawi-en ya banwa nilan na Isra-él. * **3:22** 3:22 Si Bilsibul, yan ya sambuk na ngalan ni Satanas. Ya eped na ngalan nan, yan si Bilsibub, na ya kakawasan: Pangulu na manga langaw.

33 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Awun pa saba uman pigsiling ku na
kanak ina aw kanak manga inulug.”
34 Aw pig-inunu nan ya manga utaw na nyingkud na nyakapalibed kanan,
aw law nan, “Inunuwa mayu! Ya manga utaw ini, silan uman ya kanak ina
aw kanak manga inulug!
35 Pangkay singalan ya mag-imo' sa pagkaliman na Tyumanem, silan ya
kanak manga inulug aw manga bubay aw ina ku.”

4

Ya pundinganan sa utaw na migsabug sa manga bini'

1 Na, migpalna-u la uman si Jisus adti baklayan na danaw. Aw kyalimpun-
gan sakanan na madég to-o na utaw na un magpakanyeg kanan. Yanagaw
mig-alin si Jisus adti balangay na malapit dun ni baklayan aw nyingkud
sakanan dun. Aw nyan-indeg ya manga utaw dun ni baklayan.
2 Aw madég ya pigpalna-u nan kanilan magi sa manga pundinganan, law
nan,
3 “Pakanyegi mayu ya un ku paglongun! Awun sambuk na utaw na nyadtu
ni pawa' nan na un magsabug sa manga bini'.
4 Sa pagsabug nan sa manga bini', awun eped na nyakasabug adti kilid na
dalan. Aw nyangkawun ya manga langgam aw pyanubug nilan ya manga
bini'.
5 Aw awun manga eped na nyakasabug adti kabatuwan aw maksay
gyumiti' kay wala' abay ya lupa'.
6 Manang pagsilat na sega, nyangkalanes baling ya manga tanem kay wala'
to-o pakadalid.
7 Ya eped na manga bini' nyakasabug adti magalet na suksukun. Gyumiti'
ya manga bini', manang asuntu na tyumulin uman ya magalet, nyalemes
baling ya manga tanem aw wala' pakabunga.
8 Manang ya manga bini' na nyakasabug adti mataba' na lupa', tyumulin
aw to-o nyamunga. Awun nyunga na tag katluwan, aw awun nyunga na tag
kaeneman, aw awun nyunga na tag sanggatus.”
9 Aw miglong pa si Jisus kanilan, “Magpakatadeng kamu na dili' mayu
pagpalipaslipasan ya pigdengeg mayu.”

Ya kakawasan na pundinganan sa manga bini'

10 Sa pag-uli' da na madég na utaw, awun pa nyasama' kanilan eped na
sampulu' tag duwa ya umagakan ni Jisus, aw nyusip silan kanan kun unu ya
kakawasan na pundinganan nan.
11 Aw miglong si Jisus kanilan, “Pigtumbay da kamayu na Tyumanem ya
pagka-ede' sa pigtagu' idtu muna sa Kasakupan na Pighari-an nan. Manang
adti manga eped, pig-ubat-ubat adti kanilan magi sa manga pundinganan
12 pada matuman adti manga utaw yeiy ya dadan da na Tyumanem
pigpasulat adti propita nan, law nan,
‘Pangkay gayed nilan inunuwun manang dili' nilan kita-en.
Aw pangkay gayed nilan dengegen, manang dili' nilan kalabetan ya
kakawasan.
Kun kalabetan nilan, pagaw magselsel silan aw lanasen ya manga sala'
nilan.’ ”*
13 Miglong si Jisus kanilan, “Unu, wala' mayu kalabeti ya pundinganan
yeiy? Na, kun maynan, unun mayu ya pagpakalabet sa eped na manga
pundinganan ku?

* **4:12** 4:12 Mabasa yeiy adti Isayas 6:9-10.

14 Ini ya kakawasan na pundinganan sa manga bini': Ya bini' na pigsabug
na utaw, yan ya tingeg na Tyumanem.
15 "Ya kilid na dalan na kyasabugan sa manga bini', yan ya manga utaw
na dyumengeg da sa tingeg na Tyumanem manang maksay dyumateng si
Satanas aw pigdampas nan ya pigdengeg nilan.
16 "Aw ya kabatuwan na kyasabugan sa manga bini', yan ya manga utaw
na dyumengeg sa tingeg na Tyumanem aw maksay nilan pigdawat na awun
pagleya
17 manang dili' to-o makadalid ya pagpangintu-u nilan. Kun awun du-
mateng na manga kalugan aw manga pagpamulayam asuntu sa tingeg
na Tyumanem na dyengeg nilan, maksay nilan ayawan ya kanilan
pagpangintu-u.
18 "Aw ya manga magalet na suksukun na kyasabugan sa manga bini', yan
ya manga utaw na dyumengeg da sa tingeg na Tyumanem
19 manang ya kanilan anenganeng nyatmu' na kakaypengan sa pagpak-
abetang nilan, aw sa pag-anenganeng na ma-imo' mayaman, aw sa manga
pagkaliman nilan asini tas na lupa'. Aw ya sampetan yan, dili' makabunga
ya pagpangintu-u nilan.
20 "Manang ya mataba' na lupa' na kyasabugan sa manga bini', yan ya
manga utaw na migpakanyeg sa tingeg na Tyumanem aw pigdawat nilan.
Aw mamunga silan sa madég. Ya sambuk mamunga na katluwan, aw ya
eped kaeneman, aw ya eped sanggatus."

Ya pundinganan sa salengan

21 Miglong pa si Jisus kanilan, "Unu ka', magsulu' ya utaw sa salengan pada
sangkuban nan na be-en? Dili' saba! Aw dili' nan uman betang adti dalem
na katri. Manang betang nan saba adti bantawanan.
22 Ya kakawasan na pundinganan yeiy: Wala' saba ya nyatagu' na dili'
kabukasan, aw ya kadég na wala' pa kalabeti idtu muna, dili' madugay
kalabetan da.
23 Magpakatadeng kamu na dili' mayu pagpalipaslipasan ya pigdengeg
mayu."
24 Miglong pa uman si Jisus, "To-o pakanyegi ya un ku paglongun kamayu!
Kay kun matibulluk kamu magpakanyeg, to-o pa dakula' ya kalabetan mayu,
aw dugangan pa na Tyumanem ya kamayu kya-ede-an.
25 Kay ya utaw na dyumalug sa pigpalna-u kanan sa kana Tyumanem,
dugangan pa ya kyalabetan nan. Manang ya utaw na wala' dalug sa palna-
u yan, kamangen baling adti kanan anenganeng ya pangkay tagbi' na
kyalabetan da nan."

Ya pundinganan sa pagtulin na manga bini'

26 Miglong pa si Jisus, "Ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem, kasil-
ing na maynini: Awun utaw na migsabug sa manga bini' adti kanan pawa'.
27 Pagkagabi makatulug sakanan aw pagka-allaw magbangun uman. Aw
ya manga bini' na pigsabug nan, tyumulin aw wala' nan ka-ede-i kun pig-unu
na manga bini' ya pagtulin.
28 Ya lupa', yan ya magpatulin sa tanem. Una mandagem, aw tigkas yan
lumawas, aw mameles, aw tigkas yan maniswak da.
29 Aw pagka-inug da na bunga nan, galaben da na tagtun kay umba' da
saba aniyen."

Ya pundinganan sa bini' na mustardo

30 Migpadeleg si Jisus miglong, “Unu pa ya un tadun kapa-unawa̱an sa
Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem? Unu ya pundinganan na gamiten
tadun?
31 Ya kasakupan nan kasiling na sambuk na bini' na mustardo.* Yan ya
to-o tagbi' na bini',
32 manang kun matanem aw tumulin, matas pa yeiy sa eped na manga
tanem. Mabakla' ya manga sanga nan aw umba' kapugadan na manga
langgam.”
33 Madég pa ya manga pundinganan na piggamit ni Jisus dun ni kanan
pagpalna-u kanilan na umba' nilan kalabetan.
34 Wala' nan silan palna-uwi na beke' na magi sa pagpundinganan. Man-
ang kun olo' silan ya kanan manga umagakan, pigbangal nan ya kadakula'
na kakawasan na manga pundinganan.

Ya pagpatangke' ni Jisus sa samet

35 Na, pagsallep da na sega, miglong si Jisus adti manga umagakan nan,
“Naten tumalipag sa danaw!”
36 Pig-ayawan nilan ya madég na utaw adti baklayan, aw syumakay silan
sa balangay na pigsakayan da ni Jisus. Aw awun manga eped na balangay
na dyumengan kanilan.
37 Talana nilan dun ni tenga-tenga' na danaw, wala' nilan imanmana bigla'
dyumateng ya to-o mabandes na samet, aw syalampawan na manga baled
ya balangay nilan aw un da matmu' na tubig.
38 Manang nyakatulug si Jisus apit adti moli na balangay na dayaw
migkama. Aw pigpukaw sakanan na manga umagakan nan, law nilan,
“Kay Magpalna-uway! Wala' kaw kaypeng na un da kitadun malened aw
mangkamatay?”
39 Yanagaw migbangun si Jisus, aw piglongan nan ya samet aw manga
baled, “Tangke' kamu!” Aw tyumeneng ya samet aw migkalinaw da ya
danaw.
40 Aw piglongan silan ni Jisus, “Ananga' kamu mangkallek? Tay, sa katagbi'
na pagsalig mayu kanak!”
41 To-o silan nyangkallek aw mig-usip-usipay silan, “Singalan ka' ya utaw
yeiy? Pangkay ya samet aw ya manga baled magka̱agad sa sugu' nan!”

5

Ya pag-alilin ni Jisus sa manga busaw na syumeled adti utaw

1 Na, dyumateng si Jisus aw ya manga umagakan nan adti dipag na danaw,
dun ni banwa na pig-eya-an na manga taga Girasa.
2 Talana ni Jisus nyanog lekat adti balangay, awun eseg na syumungun
kanan. Ya eseg yeiy pigseledan na busaw
3 aw nyeya' adti ilib na yan ya paglebengan sa manga nyangkamatay. Aw
dili' da sakanan pagkatagenan pangkay kun eketan pa na sangkali'.
4 Malikit da pagsangkali-an ya manga bekten aw siki nan, manang
pagpamugtu-un nan. Aw pangkay singalan wala' ya makatagen kanan.
5 Allaw aw gabi, maglegeblegeb sakanan adti manga lebeng aw manga
buntud. Gayed sakanan mag-ulangag aw pigpali-pali-an nan na batu ya
lawas nan.
6 Sa pagkita' na utaw yan kan Jisus adti mawat, nyalaguy sakanan pasinan
adti sayid nan aw lyumuhud dun ni asdangan nan.

* **4:31** 4:31 Ya bini' na mustardo, yan ya to-o tagbi' na bini dun ni banwa na Isra-él, manang kun magkatas da, magdateng na tag tulung ka mitros.

7-8 Aw pigsugu' ni Jisus ya busaw na syumeled sa utaw yan, law nan,
“Luwa' kaw asini eseg ini!” Aw tigkan mig-ulangag ya eseg, “Kay Jisus na
Ise' na Tyumanem na To-o Matas, pabaya-i la aku! Nyanginayu' aku kanmu
dun ni ngalan na Tyumanem na dili' aku mu beg pamulayaman!”
9 Aw pig-usip ni Jisus ya busaw, “Singalan ya ngalan mu?” Tyumubag
sakanan, “Si Légion, kay to-o kami madég.”
10 Aw gayed sakanan nyanginayu' kan Jisus na dili' nan silan alilinan lekat
adti banwa yan.
11 Na, awun madég to-o na taku' na nyangaliwad adti kakayaban na
malapit dun.
12 Aw nyanginayu' kan Jisus ya manga busaw, law nilan, “Tumbayan beg
kanami na sumeled adti manga taku' iyan.”
13 Yanagaw pigtumbay silan ni Jisus. Aw ya kadég nilan lyumuwa' lekat
adti eseg yan aw adtu la silan seled ni manga taku'. Aw nyampamalaguy
ya kadég na manga taku' lekat adti kakayaban aw kyumawas silan dun ni
pangpang adti ligad na danaw. Aw manga duwammalalan ya kadég na taku'
na nyabus nyangkalemes.
14 Aw ya manga magdadiyagâay sa manga taku', nyalaguy silan adti
lunsud, aw pig-ubat-ubatan nilan ya manga utaw dun ni lunsud aw ya
manga nyakapalibed dun. Yanagaw nyangkadtu ya madég na utaw na un
magtanaw sa nya-imo'.
15 Pagdateng nilan adti kan Jisus, kyinita' nilan ya eseg na pigseledan
na busaw idtu muna na migkadyaw da ya anenganeng nan, kay nyingkud
sakanan aw migkadégkadég da. Aw to-o silan nyangkallek.
16 Ya manga kyumita' sa kadég na nya-imo' sa eseg yan aw sa manga taku',
pig-ubat-ubat nilan uman sa manga utaw.
17 Yanagaw nyanginayu' silan kan Jisus na indegan nan ya banwa nilan.
18 Pagsakay da ni Jisus adti balangay, ya eseg na pig-alilinan nan sa manga
busaw nyanginayu' kanan, law nan, “Magad aku galu kanmu!”
19 Manang wala' sakanan pa-agadan ni Jisus. Pigsugu' nan baling, law nan,
“Uli' da kaw adti pamilya mu aw ubat-ubati silan sa kadakula' na pig-imo'
kanmu na Tyumanem aw sa kallat nan kanmu.”
20 Yanagaw, nyanaw da ya eseg aw nyadtu ni banwa na pigtawag Dékapolis
aw pig-ubat-ubatan nan ya manga utaw sa kadakula' na pig-imo' kanan ni
Jisus. Aw nya-enneng-enneng ya kadég na utaw na migpakanyeg kanan.

Ya pagmataw sa ise' ni Jairus aw ya pagpaguli' sa kâubayan

21 Na, si Jisus aw ya manga umagakan nan syumakay sa balangay aw
tyumalipag da uman sa danaw. Pagpakatalipag da nilan, * lyumagbet kanan
ya madég to-o na manga utaw dun ni baklayan.
22 Aw dyumulud kanan ya sambuk na pagsaligan adti sinagoga na pign-
galanan na si Jairus. Aw lyumuhud adti asdangan ni Jisus
23 aw nyanginayu' sakanan, law nan, “Ya ise' ku na dalagita, to-o kyatigda-
an aw kamatayenen da! Manang kya-ede-an ku na kun magad kaw kanak
adti balay aw pandungan mu na kanmu palad, kaguli-an aw kamatawan
sakanan!”
24 Yanagaw nyagad si Jisus kanan. Aw nyagad uman kanilan ya madég to-o
na manga utaw, aw gayed da silan mig-insek malapit dun ni sayid ni Jisus.

* **5:21** 5:21 Lyumiku' silan adti Kapirna-um.

25 Na, dun ni tenga' na madég na manga utaw, awun sambuk na ka͡ubayan
na gayed pigdugu-dugu' seled da na sampulu' tag duwa ya umay.
26 Madég to-o ya pagti-is na kya-agiyan nan lekat adti pagpabulung nan sa
madég na doktor menda' na nyabus ya kuwalta nan, manang wala' sakanan
kaguli-i, aw to-o la baling ya bati-enen nan.
27 Dyengeg nan ya pag-ubat-ubat sa manga pigpan-imo' ni Jisus. Yanagaw
dyumulud sakanan nyagi dun ni madég na utaw apit adti bagakwang ni
Jisus. Aw pig-awidan nan ya kadégkadég ni Jisus,
28 kay mig-anenganeng sakanan, “Kun ka-awidan ku olo' ya pigsut nan,
kaguli-an da aku.”
29 Aw sa pagpaka-awid nan, dayaw tyumeneng ya dugu', aw pigbati' nan
na kyaguli-an da sakanan.
30 Aw kya-ede-an ni Jisus na awun katulus na lyumuwa' lekat adti kanan.
Yanagaw bigla' nyatubang adti madég na utaw aw nyusip kanilan, “Singalan
ya nyawid sa kadégkadég ku?”
31 Aw tyumubag ya manga umagakan nan, “Kyinita' da mu ya kadég na
utaw na mig-insek pasinan adti kanmu, yanagaw ananga' kaw musip kun
singalan ya nyawid kanmu?' ”
32 Manang gayed pyaninaw ni Jisus adti kadég na utaw kun singalan ya
nyawid kanan.
33 Asuntu na kya-ede-an da na ka͡ubayan yan na kyaguli-an da sakanan,
migpalapit sakanan adti kan Jisus na to-o tyakigan sa kakallekan nan.
Lyumuhud adti asdangan nan aw nyangillupung, aw pig-ubat nan kanan ya
tengteng na matinaw sa nya-imo' kanan.
34 Aw miglong si Jisus kanan, “Kay De', asuntu sa pagpangintu-u mu kanak,
yan ya nyakaguli' kanmu. Yanagaw uli' kaw na awun da pagkatingen na
kanmu anenganeng kay kyaguli-an da kaw.”
35 Sa kenne' pa ni Jisus miglong adti ka͡ubayan yan, awun manga utaw
na dyumateng lekat adti balay ni Jairus, aw piglongan nilan sakanan,
“Nyapalus da beg ya ginawa na ise' mu! Yanagaw dili' da mu pagpagudun
ya Magpalna-uway.”
36 Manang pigpalipaslipasan ni Jisus ya piglong nilan, aw piglongan nan
si Jairus, “Dili' kaw magkallek, pangintu-u la kaw olo'.”
37 Na, wala' ni Jisus tumbayan na awun eped na magad kanan adti balay
ni Jairus. Yan olo' ya pigpa-agad nan si Pédro aw si Santiago aw ya inulug ni
Santiago na si Juan.
38 Pagdateng nilan adti balay, kyinita' ni Jisus ya madég na utaw na
migpansimatay.
39 Sa pagseled da nan, pig-usip nan silan, “Ananga' kamu magsasugaway
aw magpanmatay? Wala' kamatay ya ise', olo' saba nyakatulug!”
40 Nyaka-ikel baling silan sa piglong nan. Manang pigpaluwa' nan silan
adti balay, aw pigpa-agad ni Jisus ya ama aw ina na ise' aw ya tulu ya
umagakan nan adti pigpakulangan sa ise'.
41 Tigkas yan, pig-awidan nan ya bekten na ise' aw law nan dun ni kanilan
tingeg, “Talita kumi!” Ya kakawasan nan: “Kay Dé', pagbangun kaw!”
42 Aw dayaw migbangun ya ise' aw pagpanawpanaw. Aw to-o silan nya-
enneng-enneng. Na, ya ise' yeiy, sampulu' pa tag duwa ya umay nan.
43 Aw piglongan silan ni Jisus, “Ya-i mayu pag-ubat-ubatan ya kyinita'
mayu adti eped na utaw!” Aw piglongan nan uman silan na atagan ya ise'
na kakan.

6

Ya pagkele na manga taga Nazarit kan Jisus

1 Pagkatigkas yan, pig-indegan ni Jisus ya banwa yan aw nyuli' adti lunsud
na Nazarit na yan pigtulinan nan, * aw nyagad kanan ya manga umagakan
nan.
2 Pagdateng na Allaw na Paglagdeng, migpalekat si Jisus migpalna-u sa
manga utaw dun ni sinagoga. Aw madég ya nyakadengeg sa palna-u nan
aw to-o silan nyabelengbeleng, aw migsibalawbalaw silan, law nilan, "Ayin
lekat ya katadeng na utaw yeiy? Aw pig-unu nan ya pagpaka-imo' sa manga
milagru?
3 Olo' saba sakanan panday asini kanaten, aw ise' sakanan ni Maria. Aw ya
manga inulug nan, yan si Santiago, aw si José, aw si Judas, aw si Simon. Aw
asini uman pag-eya' ya manga bubay nan!" Asuntu seiy, wala' silan kalim
pangintu-u kanan.
4 Aw miglong si Jisus kanilan, "Wala' ya propita na pagdawaten adti kanan
banwa aw kanan kadégan, manang pagdawaten baling sakanan adti eped na
manga banwa."
5 Yeiy ya du-an na wala' abay ya milagru na nya-imo' nan dun ni kanilan.
Tabay ya utaw na pigkaguli-an, taman olo' na pigpandungan nan sa kanan
palad.
6 Aw nya-enneng-enneng si Jisus asuntu na wala' silan pangintu-u kanan.
Yanagaw piglegeb nan baling ya eped na manga baranggay aw migpalna-u
sa manga utaw adtu.

Ya pagsugu' ni Jisus sa sampulu' tag duwa ya apostolés

7 Pagkatigkas yan, pigpatawag ni Jisus ya sampulu' tag duwa ya manga
umagakan nan aw un nan silan sugu-un na tag duwaduwa. Aw pig-atagan
nan silan na katulus na un mag-alilin sa manga busaw na syumeled adti
manga utaw.
8 Piglongan nan silan, "Dili' kamu magdala sa pangkay unu. Dili' kamu
magdala sa makan aw kabil aw kuwalta. Olo' bangka' ya dalâa mayu.
9 Pagsandal kamu manang dili' kamu magdala sa manga kadégkadég.
10 Aw ya tagtun sa balay na magpabantuk kamayu, dun da kamu pag-eya'
menda' na indegan mayu ya lunsud yan.
11 Manang kun dili' kamu dawaten na manga utaw adti sambuk na banwa,
aw dili' silan malim magpakanyeg sa ubat-ubat mayu, na, sa pag-indeg mayu
sa banwa yan, taptapa ya alikabuk na siki mayu, kay yan ya pangilala adti
kanilan na ukuman silan na Tyumanem adti kamoliyan na allaw."
12 Pagkatigkas ni Jisus maglong kanilan, nyanaw ya sampulu' tag duwa aw
gayed silan mig-ubat-ubat na ka-ilangan magselsel ya manga utaw sa manga
sala' nilan.
13 Mig-alilin silan sa madég na busaw. Aw madég ya manga utaw na
kyedelan na pig-asagan nilan na lana na olibo, aw dayaw silan kyaguli-an.

Ya pagkamatay ni Juan na Magbâutismuway

14 Dyengeg na hari' na si Hérodés Antipas * ya kadég na pigpan-imo'
ni Jisus, kay ya ngalan ni Jisus to-o la migkadengganen. Awun manga

* **6:1** 6:1 Nyâutaw si Jisus adti Bitléhém, manang adtu sakanan tulin ni Nazarit. * **6:14** 6:14 Si Hérodés Antipas ya migdumala sa manga banwa na Galilya aw Périya. Ya inulug nan na si Pilipi migdumala sa manga eped na banwa na tyumangkil dun. Alag silan pigpa-ingkud na impirador sa kasakupan na Roma.

utaw na miglong, “Yan si Juan na Magbaûtismuway na nyataw lekat adti pagkamatay. Yan ya du-an na nyaka-imo' sakanan sa manga milagru.”

15 Awun uman manga eped na miglong, “Yan si Éliyas.” Aw miglong uman ya manga eped, “Propita sakanan na Tyumanem kasiling na manga propita asini muna.”

16 Aw sa pagdengeg ni Hérodés sa madég na pigpan-imo' ni Jisus, miglong sakanan, “Nyataw si Juan na pigpa-utudan ku sa ulu!”

17 Yan ya piglong ni Hérodés, kay idtu muna, pigpadakep nan si Juan aw pigpagapus aw pigpakalabusu. Ya du-an, kay pigpangaûbayan ni Herodes si Hérodiyas na kaûbayan na inulug nan na si Pilipi,

18 aw gayed pigsagda ni Juan si Hérodés na miglong, “Pigpigil saba adti Uldin na manga Judiyu ya pagpangaûbayan sa kaûbayan na inulug mu.”

19 Yanagaw to-o pigdumutan ni Hérodiyas si Juan, aw pigtibagsegan nan ya pagpapatay kanan, manang wala' nan ka-imo' asuntu na wala' tumbayan ni Hérodés

20 kay nyallek sakanan kan Juan. Kay kya-ede-an nan na si Juan wala' ya sala' aw nyatibulluk adti pagdalug sa pagkaliman na Tyumanem. Yanagaw pigtamengan ni Hérodés si Juan aw kaliman nan uman na gayed mag-pakanyeg sa palna-u nan pangkay nyabelengbeleng sa pigdengeg nan.

21 Manang pagdateng na allaw ni Hérodés, mig-imo' sakanan sa dakula' na katipun. Aw pyamilit nan ya manga pigsaligan nan, aw ya manga matas na sundalu, aw ya manga dakula' na utaw dun ni banwa na Galilya. Aw yeiy da ya allaw na pigtagadan ni Hérodiyas.

22 Dun ni katipun yan, syumeled ya ise' ni Hérodiyas na dalaga aw syu-mayaw adti asdangan na kadég na utaw. Aw to-o migleya si Hérodés aw ya manga pyamilit nan, yanagaw piglongan nan ya dalaga, “Pagsekat kaw sa pangkay unu na kaliman mu aw atag ku kanmu.”

23 Tigkas yan, migsapa' si Hérodés kanan, law nan, “Atag ku kanmu ya kadakula' na sekaten mu kanak, pangkay katenga' pa na kasakupan ku.”

24 Lyumuwa' ya dalaga aw nyusip sa ina nan, “Unu ya un ku sekaten?” Aw tyumubag ya ina nan, “Yan ya sekata ya ulu ni Juan na Magbaûtismuway.”

25 Nyaksay lyumiku' ya dalaga adti kan Hérodés, aw law nan, “Yan ya kaliman ku sekaten ya ulu ni Juan na Magbaûtismuway. Atagan kanak adun ya ulu nan na dayaw betang adti dakula' na palatu!”

26 Pagdengeg ni Hérodés, migkalat ya ginawa nan. Manang asuntu na nyakasapa' da sakanan dun ni asdangan na kadég na pyamilit nan, maka-mulamula kanan kun dili' nan tumanen ya sapa' nan.

27 Aw maksay ni Hérodés pigsugu' ya sambuk na sundalu na angayen ya ulu ni Juan. Aw nyadtu ya sundalu ni kalabusuwanan aw pig-utudan nan si Juan sa ulu.

28 Aw pigbetang nan ya ulu ni Juan adti dakula' na palatu aw dyala nan adti dalaga, aw pig-atag na dalaga adti ina nan.

29 Pagdengeg na manga umagakan ni Juan sa nya-imo', pig-angay nilan ya lawas nan aw lebengan nilan.

Ya pagpakan ni Jisus sa limammalalan ya manga utaw

30 Na, lyumiku' ya manga apostolés adti tampid ni Jisus aw pigdandan nilan kanan ya kadég na pigpan-imo' nilan aw pigpalna-u nilan.

31 Manang to-o madég ya utaw na migliku-liku' adti sayid nilan aw wala'
ya selat nilan kyuman, yanagaw miglong si Jisus sa manga umagakan nan,
“Naten madtu ni kaligbinan pada maglagdeng dagawdagaw.”
32 Yanagaw syumakay silan sa balangay aw migpasinan adti kaligbinan na
olo' silan.
33 Manang sa pag-indeg da nilan, madég ya utaw na kyumita' aw kyumilala
kanilan. Aw dyumalagan ya manga utaw na lekat adti eped na manga
lunsud dun ni baklayan pasinan adti banwa na un kadtuwan ni Jisus aw
nyaka-una pa silan dyumateng dun.
34 Pagpanog da ni Jisus lekat adti balangay, kyinita nan ya to-o madég na
utaw na migkatipun dun. Aw to-o sakanan nyallat kanilan kay kasiling silan
na manga karniro na wala' ya magdadiyagâay. Yanagaw madég ya pigpalna-
u ni Jisus kanilan.

35 Pagkâambung da, dyumulud kan Jisus ya kanan manga umagakan, aw
miglong silan, “Ambung da to-o aw wala' ya makan asini banwa ini.
36 Ayin ya madyaw kun papanawun da mu ya manga utaw pada mak-
abayad silan sa kanilan makan dun ni manga baranggay?”
37 Manang tyumubag si Jisus kanilan, “Kamu baling ya matag sa un nilan
makan.” Aw miglong silan kanan, “Unu, manaw kami pada mayad sa makan
na kadég na utaw yeiy? Ya kakan na maka-umba’ kanilan, walumbulan na
utaw talabahuwan!”
38 Aw miglong si Jisus kanilan, “Pilallapid ya pan mayu awun? Tanawa
mayu kunu.” Aw sa pagka-ede' da nilan, piglongan nilan si Jisus, “Olo' da
limallapid ya pan aw duwambulus ya isda'.”

39 Tigkas yan, pigpa-ingkud ni Jisus ya manga utaw na ubbung-ubbung
dun ni sakati.
40 Aw yanagaw nyingkud silan na tag sanggatus ya sangka-ubbung aw tag
kaliman ya sangka-ubbung.
41 Pigkamang ni Jisus ya limallapid ya pan aw duwambulus ya isda'. Aw
lyumangad sakanan adti langit aw pigpasalamatan nan adti Tyumanem.
Aw tigkas yan, pigtenga-tenga' nan ya pan aw pig-atag nan adti kanan
manga umagakan na un nilan atped-atped adti manga utaw. Maynan uman,
pigtenga-tenga' ni Jisus ya duwambulus ya isda' adti manga utaw.
42 Kyuman ya kadég nilan aw alag silan nyangkabiyag.
43 Aw pigpan-imun na manga umagakan ni Jisus ya nyasama' na pan aw
isda', aw nyangkatmu' ya sampulu' tag duwa ya be-en.
44 Sa kadég na kyuman dun, manga limammalalan ya eseg.*

Ya pagpanaw ni Jisus adti tas na tubig

45 Sa abus da pakakan ya manga utaw, maksay pigsugu' ni Jisus ya kanan
manga umagakan na lumiku' sumakay adti balangay aw muna la silan adti
Bétsayda, kay un pa nan papanawun ya kadég na manga utaw.
46 Pagkatigkas nan papanawun ya manga utaw, tyumukud si Jisus adti
buntud na un manawagtawag adti Tyumanem.

47 Pagkalalem da na gabi, adtu la ni tenga-tenga' na danaw ya balangay na
pigsakayan na manga umagakan nan, aw dakman si Jisus ya adti buntud.

---

* **6:44** 6:44 Ka-ede-an adti Matiyo 14:21 na awun uman manga kâubayan aw mangayse' dun, manang yan olo' ya pig-iyap nilan ya manga eseg.

48 Pigtandawan nan silan aw kyinita' nan na migkalug silan nyamegsay
kay gayed nilan pigsalumpak ya mabandes na samet. Aw sa pagpakallawu-
nun da, nyanaw si Jisus adti tas na tubig aw migpasinan dun ni kanilan aw
un da nan galu silan labayan.
49 Manang pagkita' nilan na awun nyanaw adti tas na tubig, iman nilan aw
ma-allekay sakanan. Aw mig-ulangag silan
50 kay alag nilan pigkita' aw to-o silan nyallek. Manang maksay si Jisus
migtawag kanilan, "Dili' kamu magkallek! Aku saba ya ini! Pakabagsega ya
ginawa mayu."
51 Aw syumakay si Jisus adti balangay aw dayaw tyumangke' ya mabandes
na samet. Aw ya manga umagakan nan to-o nya-enneng-enneng.
52 Pangkay kyinita' da nilan ya katulus ni Jisus sa pig-imo' nan sa pan, man-
ang wala' pa nilan kalabeti kun singalan sakanan, kay kenne' na kategelan
na anenganeng nilan.

Ya pagpaguli' ni Jisus sa manga pyangkedelan adti lunsud na Génésarét

53 Pagpakatalipag da nilan sa danaw, adtu silan dunggu' ni lunsud na
Génésarét, aw dun da nilan eketan ya balangay.
54 Pagpanog nilan adti balangay, maksay na manga utaw pigkilala si Jisus.
55 Aw migkagallat silan nyangay sa manga pyangkedelan lekat adti manga
banwa na nyakapalibed dun, aw pigdala nilan adti banwa na dyengeg nilan
na adtu si Jisus.
56 Aw kun ayin si Jisus kadtu, pangkay adti baranggay aw adti lunsud aw
adti palingki, adtu nilan uman dalâa ya manga utaw na pyangkedelan. Aw
nyanginayu' silan kan Jisus na pa-awiden nan silan sa pangaway na pigsut
nan. Aw ya kadég na nyaka-awid, alag silan kyaguli-an.

7

Ya makapalipa' sa manga utaw

1 Na, awun dyumateng lekat adti Jérusalim na manga Parisiyo aw manga
magpalna-uway sa Uldin na manga Judiyu, aw dyumulud silan adti kan
Jisus.
2 Aw kyinita' nilan ya eped na manga umagakan ni Jisus na kyuman na
kenne' na kalipa' na manga tullu' nilan kay wala' nilan daluga ya pa-agi na
pag-unaw na pigsugu' na manga Parisiyo.
3 Kay ya manga Judiyu, labi la ya manga Parisiyo, pigpigil kanilan ya
kuman na dili' una mag-unaw kasiling na pa-agi na pigdalug na manga
Judiyu kay yan ya katanem na pigpalna-u na manga mangkabaklegay nilan.
4 Aw dili' silan uman kuman sa lekat adti palingki kun dili' silan una mag-
unaw. Madég pa ya maynan na katanem na gayed nilan pigdalug kasiling na
pag-ugas sa manga tabu' aw manga kulun aw manga lutu-unan.
5 Yanagaw nyusip kan Jisus ya manga Parisiyo aw manga magpalna-uway
sa Uldin, law nilan, "Ananga' na wala' na manga umagakan mu daluga ya
manga katanem na mangkabaklegay tadun? Kyuman silan na kenne' na
kalipa' na tullu' nilan."
6 Tyumubag si Jisus kanilan, "Matinaw saba ya pigpasulat dadan kan
Isayas sa bet mayu na manga migtallalingu, law na Tyumanem:

'Ya manga utaw ini, pigbasâan aku nilan magi olo' dun ni paglong nilan,
manang ya kanilan anenganeng mawat adi kanak.
7 Wala' ya guna na pagsimba nilan kanak,

kay pigsayuwan nilan baling ya kanak manga sugu' sa palna-u na pig-imo-
imo' olo' na manga utaw.' " *
8 Migpadeleg si Jisus miglong adti manga Parisiyo, "Wala' mayu daluga ya
sugu' na Tyumanem aw pigdalug mayu baling ya katanem na manga utaw
aw ya palna-u nilan."
9 Aw piglongan pa uman silan ni Jisus, "To-o kamu matadeng magpali-
paslipas sa pigsugu' na Tyumanem pada padelegen mayu ya kamayu manga
katanem.
10 Kasiling na piglong ni Moysis: 'Pagbasa͡an mayu ya kamayu ama aw
ina' aw 'Pangkay singalan ya maglong sa malatay adti kanan ama aw ina,
patayen sakanan.'
11 Manang sangkamulu' ya pigpalna-u mayu. Kay pigpalna-uwan mayu
ya manga utaw na maglong silan adti kanilan ama aw ina, 'Pasinsiyayi beg
aku, kay wala' da ya kabatug ku magtabang kamayu, kay pigtani la ku adti
Tyumanem ya un ku galu atag kamayu.'
12 Kasiling na pigtumbay mayu baling adti utaw na pabaya-an nilan ya
kanilan mangkatikadeng.
13 Yanagaw magi sa manga katanem na pigpalna-u mayu adti manga eped,
pig-imo' mayu kasiling na wala' ya guna ya tengteng sugu' na Tyumanem.
Aw madég pa uman ya baluk na pigpan-imo' mayu kasiling na maynan."
14 Aw pigtawag da uman ni Jisus ya madég na utaw, aw piglongan nan
silan, "Kadég mayu, pakanyegi ya un ku kamayu paglongun aw anenga-
nenga mayu yeiy:
15 Beke' na pagkanen na utaw ya makapalipa' kanan, manang ya kadég
na malatay na lyumekat adti kanan anenganeng, yan saba ya makapalipa'
kanan.
16 [Magpakatadeng kamu na dili' mayu pagpalipaslipasan ya pigdengeg
mayu.]"
17 Pagkatigkas yan, pig-indegan ni Jisus ya madég na utaw, aw syumeled
sakanan adti balay. Adti seled, nyusip kanan ya manga umagakan nan kun
unu ya kakawasan na pundinganan nan.
18 Aw tyumubag si Jisus kanilan, "Pangkay kamu uman wala' pa pakalabet
sa kakawasan na piglong ku? Beke' na pagkanen na utaw ya makapalipa'
kanan adti Tyumanem.
19 Kay ya pagkanen na utaw dili' sumeled adti anenganeng nan, manang
adtu baling ni buntit, aw dili' madugay lumuwa' adti lawas nan." Yanagaw
dun ni piglong ni Jisus, pigpa-ede' nan na ya kadég na makan, alag da
malinis.
20 Miglong uman si Jisus, "Ya kadég na malatay na lyumekat adti anenga-
neng na utaw, yan ya makapalipa' kanan.
21 Kay ya anenganeng na utaw, yan ya lyekatan sa kadég na malatay
kasiling na pagkasala-enen, pagpanakaw, pagpatay sa utaw,
22 aw ya paglakadenen, aw ya pagkatagaw, aw ya pagkaybeg sa pametang
na eped na utaw, aw ya pagkaliman mag-imo' sa malatay adti eped, ya
paggalu', aw ya pag-imo' sa makamulamula sa lawas, aw ya pag-inga', aw ya
pagkalat sa dengeg na eped na utaw, aw ya pagpatastas, aw ya pagkategel.
23 Ya kadég na malatay yeiy, lekat saba adti anenganeng na utaw, aw yan
ya makapalipa' kanan."

*Ya pagpangintu-u na ka͡ubayan na Hén*til

* **7:7** 7:7 Mabasa yeiy adti Isayas 29:13.

24 Pagkatigkas yan, nyindeg si Jisus lekat adti Galilya aw nyadtu ni banwa
na sakup na syudad na Tiro na pig-eya-an na manga utaw na Héntil.
Syumeled sakanan adti sambuk na balay aw dili' galu sakanan malim na ka-
ede-an na manga utaw na awun sakanan, manang maksay baling nyabekkal
ya ubat-ubat sa pagdateng nan.
25-26 Na, dun ni banwa yan, awun sambuk na kaûbayan na Héntil na
buwadbuwad na manga taga Ponisiya sakup na Sirya, aw awun ise' nan
na bubay na pigseledan na busaw. Yanagaw, pagdengeg na kaûbayan yan
na dyumateng si Jisus adti kanilan banwa, maksay sakanan nyadtu aw
lyumuhud dun ni asdangan nan, aw nyangilalat kan Jisus na alilinan ya
busaw lekat adti ise' nan.
27 Manang miglong si Jisus kanan, "Pabiyagen pa una ya mangayse',* kay
dili' madyaw kun kamangen ya pan nilan aw agbel adti manga idu'."
28 Tyumubag ya kaûbayan kan Jisus, "Matinaw yan kay Sir, manang
pangkay ya manga idu' adti dalem na lamisa makakan pa sa manga mumu'
na mangayse' na mangkataktak."
29 Aw piglongan ni Jisus ya kaûbayan, "Asuntu sa tubag mu, uli' da kaw,
kay lyumuwa' da ya busaw lekat adti ise' mu."
30 Yanagaw nyuli' ya kaûbayan aw kyinita' nan ya ise' nan na kyumulang
da adti kulanganan nan aw wala' da ya busaw dun ni kanan.

Ya pagpaguli' ni Jisus sa sambuk na utaw na bengel aw umal

31 Na, pig-indegan ni Jisus ya Tiro aw nyadtu ni syudad na Sidon. Aw
pagkatigkas yan, syuminan da uman sakanan adti manga banwa na awun
ni palibed na Danaw na Galilya aw adti manga lunsud na sakup na Dékapolis.
32 Talana nan dun, pigpa-agad na manga utaw adti kan Jisus ya sambuk na
eseg na bengel aw umal, aw nyanginayu' silan na pandungan nan na kanan
palad.
33 Yanagaw pigtani ni Jisus ya eseg yan lekat adti manga utaw, aw pigseled
nan ya duwa ya tulli-ay nan adti manga talinga na utaw yan, aw pigbetangan
nan na laway ya dila' na umal.
34 Aw lyumangad si Jisus adti langit aw gyuminawa na malalem, aw
miglong sakanan, "Éppata!" Ya kakawasan nan: "Ka-uwangan kaw!"
35 Aw dayaw dyumengeg aw nyakapaglong ya eseg yan, aw mabangal da
ya paglong nan.
36 Pagkatigkas yan, piglongan ni Jisus ya manga utaw, "Dili' mayu pag-
ubat-ubat adti pangkay singalan ya nya-imo' adun." Manang to-o pa baling
nilan pigbekkal adti madég na utaw ya nya-imo'.
37 Aw to-o nya-enneng-enneng ya manga utaw aw miglong silan, "Alag
mangkadyaw ya pigpan-imo' nan. Pigpadengeg nan ya manga bengel aw
pigpapaglong nan ya manga umal."

8

Ya pagpakan ni Jisus sa upatemmalalan ya manga utaw

1 Dun ni manga allaw yan, migkatipun da uman ya madég to-o na manga
utaw adti kan Jisus. Pagkabus da na makan nilan, pigtawag ni Jisus ya kanan
manga umagakan, aw piglongan nan silan,

* **7:27** 7:27 Asini pundinganan ni Jisus, pigpalabet nan na unaên nan pa-ede-en sa Madyaw na Ubat-ubat ya manga utaw na Judiyu, aw pagkatigkas yan, manga Héntil.

2 “Nyallat aku sa manga utaw ini, kay seled na tulungallaw gayed silan
asini sayid tadun, aw wala' da ya un nilan makan.
3 Kun pa-uli-en ku silan na wala' ya pigkan, pagaw to-o silan magkalumay
dun ni dalan. Kay awun eped kanilan na mawat pa ya un nilan uli-an.”
4 Aw tyumubag ya kanan manga umagakan, “Ayin kitadun kamang sa
makan asini kaligbinan ini na maka-umba' sa kadég na manga utaw yeiy?”
5 Aw nyusip si Jisus kanilan, “Pilallapid ya pan mayu awun?” Aw tyu-
mubag silan, “Pitullapid da.”
6 Aw piglongan ni Jisus ya manga utaw na mingkud silan dun ni sakati.
Aw pigkamang nan ya pitullapid ya pan, aw pigpasalamatan nan adti
Tyumanem. Aw pagkatigkas yan, pigtenga-tenga' nan adti kanan manga
umagakan na un nilan uman atped-atped adti manga utaw.
7 Aw pagkatigkas yan, kyumamang uman si Jisus sa mangkayantek na
isda' na awun ni kanilan, aw pigpasalamatan nan ya Tyumanem. Aw
piglongan nan ya manga umagakan nan na pan-atped-atpeden uman ya
manga utaw na isda'.
8 Kyuman ya kadég nilan aw alag silan nyangkabiyag. Aw pigpan-imun
na manga umagakan nan ya nyasama' aw pitungka be-en na mabakla' ya
dayaw nyangkatmu'.
9 Na, ya kadég na utaw na kyuman dun, manga upatemmalalan. Aw
pagkatigkas nilan kuman, pigpapanaw silan ni Jisus.
10 Aw maksay si Jisus aw manga umagakan nan syumakay sa balangay
nilan pasinan adti banwa na Dalmanuta.

Ya pagsekat na manga Parisiyo sa pangilala

11 Na, dyumulud ya manga Parisiyo kan Jisus aw gayed migpa-ayil kanan,
kay yan ya tud nilan ya pagtanda' kun si Jisus ya Pigpadala na Tyumanem.
Yanagaw migsekat silan kanan sa pangilala.
12 Manang gyuminawa si Jisus na malalem aw nyusip kanilan, “Ananga'
ya manga utaw adun na manga allaw yeiy gayed migsekat sa pangilala?
Matinaw ya un ku kamayu paglongun: Díli' kamu saba atagan na pangilala!”
13 Aw pig-indegan nan ya manga Parisiyo, aw syumakay si Jisus aw manga
eped nan sa balangay, aw migpasinan adti dipag na danaw.

Ya pundinganan ni Jisus sa baluk na palna-u na manga Parisiyo

14 Na, kyalingawan na manga umagakan ni Jisus ya dyumala sa pan, aw
dakman sallapid ya pan na awun ni balangay.
15 Aw miglong si Jisus kanilan, “Magpakatadeng kamu sa patulinay na
manga Parisiyo aw ni Hérodés.”
16 Aw migpanbalawbalaw silan, law nilan, “Yan gya ya du-an na piglong
nan kay wala' kitadun pakadala sa pan.”
17 Manang kya-ede-an ni Jisus ya pigbalawbalawan nilan, yanagaw nyusip
sakanan kanilan, “Ananga' mayu balawbalawan ya wala' ya pan? Unu, wala'
pa ka' mayu kalabeti? Kenne' ka' na kategelan na anenganeng mayu?
18 Awun saba mata mayu, ananga' wala' mayu kita-a? Awun saba talinga
mayu, ananga' wala' mayu dengega? Unu, kyalingawlingawan da mayu ya
kyinita' mayu
19 sa pagtenga' ku sa limallapid ya pan aw sa pagpakan ku sa limam-
malalan? Na, pila ya be-en na nyatmu' sa nyasama' na pigpan-imun mayu?”
Tyumubag silan, “Sampulu' tag duwa.”
20 Nyusip pa si Jisus kanilan, “Sa pagtenga' ku sa pitullapid ya pan aw sa
pagpakan ku sa upatemmalalan ya utaw, na, pila ya be-en na mabakla' na

nyatmu' sa nyasama' na pigpan-imun mayu?" Aw tyumubag silan, "Pitungka be-en na mabakla'."
21 Aw nyusip si Jisus kanilan, "Unu, wala' pa mayu kalabeti na beke' na tengteng pan ya pyalabet ku?"

Ya pagpaguli' ni Jisus sa eseg na nyabuta

22 Pagdateng ni Jisus aw manga umagakan nan adti Bétsayda, awun manga utaw na mig-agak sa eseg na buta pasinan adti kan Jisus, aw nyanginayu' silan kanan na awidan nan ya eseg yan.
23 Pig-agak ni Jisus ya eseg na buta aw pigpa-agad nan adti luwa' na baranggay. Aw tigkas yan, pigdamus ni Jisus ya kanan laway adti mata na utaw yan aw betangi nan na kanan manga palad, aw nyusip si Jisus kanan, "Unu, awun da kyinita' mu?"
24 Pagtandaw na eseg yan, miglong sakanan, "E-e, kyinita' da ku ya manga utaw manang kasiling silan na manga kawuy na migpanawpanaw."
25 Aw pigbetang pa uman ni Jisus ya manga palad nan adti manga mata na eseg. Aw sa pagtandaw nan salut, dayaw da kyumita' aw mabangal da ya pag-inunu nan.
26 Aw pagkatigkas yan, pigpa-uli' sakanan ni Jisus aw piglongan nan, "Sa pag-uli' mu, dili' kaw mag-agi adti baranggay."

Ya tubag ni Pédro kun singalan si Jisus

27 Pagkatigkas yan, nyindeg si Jisus aw manga umagakan nan aw nyanaw silan adti manga baranggay sakup na lunsud na Césariya Pilipo. Aw sa talana nilan nyanaw, pig-usip nan silan, "Dun ni pagbalawbalaw na manga utaw, singalan kunu aku?"
28 Aw tyumubag silan, "Ya eped miglong na ikaw kunu si Juan na Magbaútismuway, aw awun eped miglong na ikaw kunu si Éliyas, aw awun pa eped miglong na ikaw ya sambuk na propita."
29 Aw nyusip pa si Jisus kanilan, "Manang adti kamayu, singalan aku?" Aw tyumubag si Pédro, "Ikaw saba ya Kristu."
30 Aw piglongan silan ni Jisus na dili' nilan pagpa-ede' adti eped na utaw kun singalan sakanan.

Ya tagna' na pagpa-ede' ni Jisus sa kanan pagkamatay aw pagkataw

31 Aw pigpalekat ni Jisus ya miglong adti kanan manga umagakan, "Aku na Ise' na Utaw ka-ilangan magti-is aw kelean na manga magdadumalaay sa manga Judiyu aw manga mangkatas na magdadugsu-ay aw manga magpalna-uway sa Uldin. Aw un aku nilan patayen, manang pagkatlu na allaw mataw aku."
32 To-o ni Jisus pigbangal kanilan ya un ma-imo' kanan. Aw pigpa-agad sakanan ni Pédro adti dili' to-o mawat sa manga eped nilan, aw pigpalekat ni Pédro ya pagsagda kanan.
33 Manang nyatubang si Jisus adti manga umagakan nan, aw pigsagda nan si Pédro, law nan, "Pagpakawat kaw kanak! Ya piglong mu lekat saba adti kan Satanas. Wala' mu betangan adti kanmu anenganeng ya kana Tyumanem pagkaliman. Yan olo' ya pig-anenganeng mu ya kana utaw."
34 Pagkatigkas yan, pigtawag ni Jisus ya madég na manga utaw aw ya kanan manga umagakan, aw piglongan nan silan, "Pangkay singalan ya malim ma-imo' kanak umagakan, ka-ilangan nan ayawan ya kanan pagkaliman aw pisanen nan ya kanan krus aw dumalug kanak.
35 Kay pangkay singalan ya gyuminawa sa pagka-utawun nan asini tas na lupa', kalagakan baling sa ginawa nan. Manang kun singalan ya magtibulluk

dumalug kanak pangkay pa adti pagkamatay pada magpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat, yan ya un makatagtun sa ginawa na wala' ya katigkasan.
36 Unu ka' ya un ma-untung na utaw kun matagtun nan ya kadakula' na banwa manang kalagakan baling sa ginawa na wala' ya katigkasan?
37 Aw unu uman ya nyatagtun na utaw na umba' nan pagliwan sa ginawa na wala' ya katigkasan?
38 "Ya manga utaw asini tas na lupa' adun na manga allaw yeiy, gayed silan migpakasala', aw kasiling silan na kaubayan na miglakadenen. Aw kun singalan ya mamulamula asuntu kanak na Ise' na Utaw aw mamulamula asuntu sa palna-u ku, kamulamula ku uman ya utaw yan dun ni allaw na pagliku' ku asini tas na lupa'. Aw dun ni kanak pagliku' kita-en ya dakula' na kalalamdag na pagka Tyumanem na kanak Ama, aw eped ku ya manga anghil lekat adti tas na langit."

9

1 Aw miglong pa si Jisus kanilan, "Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Awun eped kamayu asini na dili' nilan apeten ya pagkamatay menda' na kita-en nilan ya paghari' na Tyumanem na ka-agadan na kadakula' na katulus nan."

Ya pagka-uman na kadakula' na lawas ni Jisus

2 Pagkatigkas na enemengallaw, pigpa-agad ni Jisus si Pédro aw si Santiago aw si Juan aw tyumukud silan adti matas na buntud na olo' silan. Aw sa talana nilan sakanan pigtandawan, nya-uman ya kadakula' na lawas ni Jisus.
3 Ya kaputi' na kadégkadég nan wala' ya un maka-unawa asini tas na lupa', aw to-o masilang.
4 Aw migpakita' uman dun si Éliyas aw si Moysis aw migbalawbalaw silan kan Jisus.
5 Aw miglong si Pédro kan Jisus, "Kay Magpalna-uway, madyaw kay ini kami. Magtulluk kami sa tulu ya layag, sambuk ya kanmu, sambuk ya kan Moysis aw sambuk ya kan Éliyas."
6 Yan ya piglong ni Pédro kay wala' nan ka-ede-i kun unu ya madyaw nan paglongun, kay to-o silan nyallek.
7 Aw tigkas yan, awun labun na tyumakleb kanilan. Aw awun tingeg na lekat adti labun na miglong, "Yéiy ya kanak Ise' na to-o ku pigginawaan. Pakanyegi mayu sakanan!"
8 Aw sa pag-inunu nilan, wala' ya eped na kyinita' nilan dun, dakman olo' si Jisus.
9 Sa pagtubang nilan lekat adti buntud, piglongan silan ni Jisus na dili' nilan pagpa-ede' adti pangkay singalan ya kyinita' nilan taman na mataw ya Ise' na Utaw lekat adti pagkamatay.
10 Yanagaw pigtuman nilan ya piglong ni Jisus, manang gayed silan mig-usip-usipay kun unu ya kakawasan na piglong nan sa pagkataw na utaw lekat adti pagkamatay.
11 Aw pig-usip nilan si Jisus, "Ananga' gayed miglong ya manga magpalna-uway sa Uldin na ka-ilangan maka-una si Éliyas dumateng aw makamoli ya Misiyas?"*

* **9:11** 9:11 Sa pagbasa na manga Judiyu sa Malakiyas 3:1 aw 4:5-6, iman nilan aw lumiku' una si Éliyas asini tas na lupa' sa dili' pa dumateng ya Kristu. Manang si Juan na Magbautismuway, yan ya nyaka-una kan Jisus. Aw si Juan ya pigpalabet ni Jisus na Éliyas dun ni birsikulu 12-13.

12-13 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Matinaw saba ya piglong nilan na
si Éliyas ya maka-una aw magtagilan sa kadég. Manang paglongun ta
kamu na dyumateng da si Éliyas, aw pigpamulayaman sakanan na manga
utaw, kasiling na dadan da na Tyumanem pigpasulat. Aw maynan uman,
pigpasulat nan na aku na Ise' na Utaw ka-ilangan pati-isen aw odoy-odoyun
na manga utaw.”

Ya pag-alilin ni Jisus sa busaw na syumeled adti ise'

14 Pagliku' ni Jisus aw ya tulu ya eped nan lekat adti buntud, kyinita' nilan
na kyalimpungan na madég na utaw ya kanilan eped. Aw pig-ayil silan na
manga magpalna-uway sa Uldin na manga Judiyu.
15 Aw ya madég na manga utaw, wala' nilan imanmana na mawun si Jisus,
yanagaw sa pagkita' nilan kanan, nya-enneng-enneng silan aw maksay silan
lyumagbet kanan.
16 Aw nyusip si Jisus kanilan, “Unu ya pig-ayilan mayu?”
17 Aw miglong ya sambuk na eseg dun, “Kay Magpalna-uway, pigpa-agad
ku adi kanmu ya ise' ku na eseg kay syeledan sakanan na busaw aw wala' da
sakanan pakapaglong.
18 Aw kun magseled ya busaw kanan, magkatuwad sakanan dun ni lupa',
aw magsula' ya baka' nan aw magpanguliteb ya untu nan aw magkeseg ya
kanan lawas. Yanagaw migsekat aku adti manga umagakan mu na alilinan
nilan ya busaw yan, manang wala' nilan kabatug.”
19 Aw miglong si Jisus, “Tay sa manga utaw adun na manga allaw yeiy na
wala' ya pagpangintu-u! Sangunu ka' ya kadugay na mati-is ku ya pag-iyagad
kamayu?” Tigkas yan, miglong si Jisus, “Na, pa-agadan adi sayid ku ya ise'.”
20 Yanagaw pigpa-agad nilan ya ise' adti kan Jisus. Manang pagkita' na
busaw kan Jisus, to-o nan pigpatakig ya ise' aw nyalukad adti lupa', aw gayed
migtambulilid aw migsula' ya baka' nan.
21 Aw pig-usip ni Jisus ya ama na ise', “Kanu pagpalekat ya bati-enen na
ise' mu?” Aw tyumubag ya ama nan, “Lekat pa na pagkatagbi' nan.
22 Malikit da na busaw paglukaden ya ise' ku adti atulun aw adti tubig
na un nan galu patayen. Manang kun mabatug mu, kallati aw tabangi beg
kami!”
23 Aw miglong si Jisus, “Ananga' kaw maglong, ‘Kun mabatug mu’? Ma-
batug saba adti utaw ya kadakula' kun awun pagpangintu-u nan kanak.”
24 Aw maksay tyumubag ya ama na ise' yan, “Nyangintu-u aku kanmu,
manang dili' pa umba'! Tabangi beg aku na kadugangan ya kanak
pagpangintu-u kanmu!”
25 Pagkita' ni Jisus sa to-o madég na manga utaw na maksay migpasinan
adti kanan, pigsugu' nan ya busaw na migpabengel aw migpa-umu sa ise',
law ni Jisus, “Paglongun ta kaw kay busaw: Luwa' kaw asini ise' ini, aw dili'
da mu pagliku-an!”
26 Aw tigkan mig-ulangag ya busaw, aw to-o nan pigpatakig ya ise', aw
tigkas yan, lyumuwa' ya busaw. Iman mu aw wala' da ya ginawa na ise',
aw madég kanilan ya miglong, “Nyatay da ya ise' iyan.”
27 Manang pig-awidan ni Jisus ya tullu' na ise' aw banguna nan aw nyindeg
ya ise' dun ni asdangan nilan.
28 Pagseled da ni Jisus aw kanan manga umagakan adti balay, pig-usip
nilan sakanan, “Ananga' wala' nami kabatug alilini ya busaw yan?”
29 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Ya maynan na punganan na busaw, ka-
alilinan magi olo' sa pagpanawagtawag adti Tyumanem.”

Ya kadwa na pagpa-ede' ni Jisus sa kanan pagkamatay aw pagkataw

30 Pag-indeg ni Jisus aw kanan manga umagakan dun, nyagi silan adti
Galilya. Aw dili' si Jisus malim na ka-ede-an na eped na utaw kun ayin silan,
31 kay kaliman nan palna-uwan silan. Miglong si Jisus kanilan, “Aku na
Ise' na Utaw agpet da lubidan aw tumbay adti manga utaw na un magpatay
kanak. Manang pagdateng na katlu na allaw, matawun aku lekat adti
pagkamatay.”
32 Manang wala' nilan kalabeti ya kakawasan na piglong nan, aw
migduwaduwa silan musip kanan.

Ya usip kun singalan ya to-o matas

33 Pagdateng nilan adti Kapirna-um, nyantuk si Jisus aw ya manga uma-
gakan nan adti balay, aw nyusip si Jisus kanilan, “Unu ya pig-ayilan mayu
dun ni dalan kakayna?”
34 Manang nyatinep silan kay ya pig-ayilan nilan kun singalan kanilan ya
to-o matas.
35 Aw nyingkud si Jisus aw pigtawag nan ya sampulu' tag duwa aw
piglongan nan silan, “Kun awun sambuk kamayu na kaliman nan ma-imo'
to-o dakula' na utaw, ka-ilangan sakanan una magpadalem aw ma-imo'
sugu-anen na kadég.”
36 Aw pagkatigkas yan, kyumamang si Jisus sa tagbi' na ise' aw pigpa-indeg
nan dun ni tenga' nilan. Tigkas yan, pigsipit nan ya ise', aw miglong si Jisus,
37 “Pangkay singalan kamayu ya dumawat sa utaw na madalem kasiling
na ise' ini asuntu sa pagdalug mayu kanak, dun da aku nan uman dawata.
Aw pangkay singalan ya dumawat kanak, dun da nan uman dawata ya Ama
na migpadala kanak.”

Ya wala' kele kanaten yan ya tengteng eped tadun

38 Aw miglong si Juan kan Jisus, “Kay Magpalna-uway, kyinita' nami ya
sambuk na utaw na mig-alilin sa manga busaw dun ni ngalan mu, aw
piglongan nami sakanan na botonan nan ya pigpan-imo' nan kay beke' saba
sakanan na eped tadun.”
39 Manang miglong si Jisus kanilan, “Pabaya-i mayu sakanan! Kay ya utaw
na maka-imo' sa milagru magi dun ni kanak ngalan, dili' uman sakanan
maksay makapaglong sa malatay adi kanak.
40 Kun singalan ya wala' kele sa kanaten palna-u, yan ya syumambuk
uman kanaten.
41 Matinaw saba ya un ku paglongun kamayu: Pangkay singalan utawa na
mallat kamayu aw matag sa pangkay sangkatabu' ya tubig asuntu na kya-
ede-an nan na aku si Kristu ya pigdalug mayu, na, yan ya utaw na dumawat
sa tandan kagaya.
42 “Manang kun awun utaw na migpadalem na nyangintu-u kanak, aw
kun buyuwun sakanan adti pagpakasala', ya utaw na magbuyu madyaw pa
baling kun tati-an ya liyeg nan na dakula' na gilingan na batu aw ulugun
sakanan adti dagat.
43 Aw kun ya pig-imo' na kanmu tullu' ya du-an na makasala' kaw, madyaw
pa baling na magpakawat kaw dun ni pangkay unu ya makapabuyu kanmu
adti pag-imo' sa sala'. Pangkay pa kun utudun ya kanmu tullu', madyaw pa
na awun malagak dun ni kanmu lawas aw matagtun mu ya ginawa na wala'
ya katigkasan, kay sa awun duwa ya tullu' mu manang agbel kaw baling adti
atulun na dili' pagkapatayan.
44 [Dun ni banwa yan, ya mangkayantek na lala na magkan sa unud na
utaw dili' magkamatay, aw ya atulun dili' uman pagkapatayan.]

45 Aw kun ya pig-imo' na kanmu siki ya du-an na makasala' kaw, madyaw
pa baling na magpakawat kaw dun ni pangkay unu ya makapabuyu kanmu
adti pag-imo' sa sala'. Pangkay pa kun utudun ya kanmu siki, madyaw pa
na awun malagak dun ni kanmu lawas aw matagtun mu ya ginawa na wala'
ya katigkasan, kay sa awun duwa ya siki mu manang agbel kaw baling adti
atulun na dili' pagkapatayan.
46 [Dun ni banwa yan, ya mangkayantek na lala na magkan sa unud na
utaw dili' magkamatay, aw ya atulun dili' uman pagkapatayan.]
47 Aw kun ya pag-inunu mu ya du-an na maka-imo' kaw sa sala', madyaw
pa baling na magpakawat kaw sa pangkay unu ya makapabuyu kanmu adti
pag-imo' sa sala'. Pangkay pa kun lugiten ya kanmu mata, madyaw pa baling
na mabuta ya sangkilid na mata mu aw sumeled kaw adti kasakupan na
Tyumanem kay sa awun duwa ya mata mu manang agbel kaw baling adti
atulun na dili' pagkapatayan.
48 Dun ni banwa yan, ya mangkayantek na lala na magkan sa unud na
utaw dili' magkamatay, aw ya atulun dili' uman pagkapatayan.
49 Ya kadég na utaw un nilan ka-agiyan ya manga kalugan pada ya
pagpangintu-u nilan to-o magkasalig. Kasiling na gulay na pag-asinan pada
magkadyaw ya nanam.
50 Madyaw ya asin, manang kun kalagakan sa nanam, dili' da makaliku'
ya kaasin nan. Maynan uman, ka-ilangan na masiling kamu na asin adti
kamayu eped, aw pagsambuka ya kamayu ginawa."

10

Ya palna-u ni Jisus sa mangugnanay

1 Pagkatigkas ni Jisus palna-uwan ya manga utaw dun, nyanaw sakanan
aw ya kanan manga umagakan. Tyumalipag silan sa tubig na Jordan aw
migpasinan adti banwa na Judiya. * Aw dun ni pagpanaw nilan, gayed
migkatipun adti kan Jisus ya madég na utaw, aw pigpalna-uwan nan silan
kay yan ya kanan kyanalaman pag-imo-un.
2 Aw awun manga Parisiyo na dyumulud adti kan Jisus na un magtanda'
kanan, law nilan, "Unu, pigtumbay sa eseg ya pag-ayaw sa kaubayan nan?"
3 Tyumubag si Jisus kanilan, "Unu ya piglong ni Moysis sa pag-ayaw?"
4 Aw miglong silan, "Yan saba ya piglong ni Moysis na mabatug ayawan
na eseg ya kaubayan nan kun una nan atagan na sulat na magmatinaw na
mag-ayaw silan, aw tigkas yan, papanawun da nan."*
5 Aw tyumubag si Jisus kanilan, "Yan saba ya du-an na pigsulat ni Moysis
ya pag-ayaw asini muna, asuntu sa kategelan mayu.
6 Manang lekat na pag-imo' na Tyumanem sa kadakula' na banwa, yan ya
palpa nan na 'duwa ya punganan na utaw na pig-imo' nan: awun eseg aw
awun bubay.' *
7 'Yéiy ya du-an na indegan na eseg ya kanan ama aw ina, aw pa-egketen
silan ya kaubayan nan,

---

* **10:1** 10:1 Ya katanem na manga Judiyu kun madtu silan adti Jérusalim lekat adti Galilya, una silan tumalipag sa tubig na Jordan aw magi silan adti banwa na Périya aw dili' nilan pag-agiyan ya banwa na Samariya. Kay adti anenganeng na manga Judiyu, malipa' ya manga utaw na taga Samariya kay kyadali-an ya dugu' nilan na Héntil. * **10:4** 10:4 Mabasa yeiy adti Déutéronomiyo 24:1-4. * **10:6** 10:6 Mabasa yeiy adti Génésis 1:27.

8 aw ya duwa silan ma-imo' da sambuk.' * Yanagaw beke' da silan na duwa
manang sambuk da.
9 Aw ya pigsambuk da na Tyumanem, dili' galu silan pagsuwayen na
utaw!"
10 Pagliku' ni Jisus aw manga umagakan nan adti balay, nyusip silan uman
kanan sa kakawasan na piglong nan.
11 Aw miglong si Jisus kanilan, "Kun awun eseg na ayawan nan ya kanan
kaubayan, aw kun mangugnan sakanan sa eped na kaubayan, piglakadan
da nan ya muna kaubayan nan.
12 Aw ya kaubayan uman, kun ayawan nan ya kanan eseg aw mangugnan
sa eped na eseg, piglakadan nan ya muna eseg nan."

Si Jisus aw ya manga mangayse'

13 Sambuk na allaw, awun manga utaw na nyandala adti kan Jisus sa
mangkayantek na mangayse' nilan na un nan awidan pada atagan silan na
manga kadyawan. Manang pigsagda baling na umagakan nan ya manga
utaw na nyandala sa mangayse' nilan.
14 Pagkita' ni Jisus na pigsagda nilan, nyadaman sakanan aw piglongan
nan silan, "Pakadiya kanak ya manga mangayse'. Ya-i mayu silan pagtageni!
Kay ya manga utaw na dyumawat kanak kasiling na manga mangayse' ini,
silan saba ya maka-akup adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.
15 Matinaw saba ya un ku paglongun kamayu: Pangkay singalan ya dili'
malim dumawat kanak kasiling na pagdawat kanak na manga mangayse'
ini, dili' saba silan makaseled adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem."
16 Pagkatigkas yan, pigsipit nan ya manga mangayse' aw pandungi nan
na kanan palad aw pig-atagan nan silan na manga kadyawan magi dun ni
kanan pagpanawagtawag.

Ya eseg na mayaman

17 Sa un da galu si Jisus manaw, awun eseg na dyumalagan adti kanan aw
lyumuhud dun ni asdangan nan, aw nyusip kan Jisus, "Kay Magpalna-uway
na to-o madyaw, unu ya ka-ilangan ku imo-un pada matagtun ku ya ginawa
na wala' ya katigkasan?"
18 Aw tyumubag si Jisus kanan, "Ananga' aku mu tawagen na madyaw?
Wala' saba ya utaw na madyaw. Sambuk da olo' ya tengteng na madyaw,
yan ya Tyumanem.
19 Na, kya-ede-an mu ya manga sugu' dun ni Uldin: Dili' kaw magpatay
sa utaw, dili' kaw maglakadenen, dili' kaw magpanakaw, dili' mu pagmati-
nawun ya galu' adti asdangan na mag-usayay, dili' kaw maglimbung sa eped
na utaw, aw basaan mu ya kanmu ama aw ina."
20 Aw tyumubag ya eseg, "Kay Magpalna-uway, pigdalug da ku alag ya
kadég yeiy lekat pa na pagkatagbi' ku."
21 Aw pigtengtengan sakanan ni Jisus aw dakula' ya ginawa nan sa utaw
yan, yanagaw piglongan nan, "Dakman sambuk ya wala' mu ka-imo': Uli'
kaw aw galina ya kadég na nyatagtun mu. Tigkas yan, atagan ya kuwalta
adti manga utaw na wala' ya pagkamangan. Kun imo-un mu yeiy, dun da
kaw pagluduk sa ka-unan adti tas na langit. Aw pagkatigkas yan, liku' kaw
adi aw dalug kaw kanak."
22 Pagdengeg na utaw yan sa piglong ni Jisus, nyanaw sakanan aw to-o
migkalat ya ginawa nan kay to-o madég ya ka-unan nan.

---

* **10:8** 10:7-8 Mabasa yeiy adti Génesis 2:24.

23 Pag-indeg da na utaw yan, pig-inunu ni Jisus ya kanan manga umagakan, aw law nan, “Malug saba sa utaw na mayaman ya maka-akup adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.”
24 Aw nyabelengbeleng ya kanan manga umagakan sa piglong nan kay wala' nilan kalabeti. Yanagaw miglong pa si Jisus kanilan, “Kamu na pigsiling ku na kanak mangayse', paglongun ta kamu: Malug saba sa utaw ya pagpaka-akup adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.
25 Aw paglongun ta kamu na molas pa ya pag-agi na ayep na kamilyo adti gawang na dagem kay sa pagpaka-akup na utaw na mayaman dun ni Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.”
26 Aw to-o pa silan nyabelengbeleng aw mig-usip-usipay silan, “Na, kun maynan, singalan ka' ya paluwa-en na Tyumanem?”
27 Aw pig-inunu silan ni Jisus aw law nan, “Dili' na utaw mabatug yeiy manang mabatug saba na Tyumanem. Kay wala' ya dili' mabatug na Tyumanem.”
28 Aw miglong si Pédro kanan, “Inunuwa ya kanami ini! Nyabus da nami pig-ayawan ya kadég na nyatagtun nami pada magad kanmu.”
29 Aw tyumubag si Jisus kanan, “Matinaw saba ya un ku paglongun kanmu: Pangkay singalan ya mag-ayaw sa kadég asuntu kanak aw asuntu sa Madyaw na Ubat-ubat, pangkay ayawan nan ya balay nan, aw ya kanan manga mangkaylug, aw mangkatikadeng nan aw ya manga mangayse' nan, aw ya lupa' nan,
30 na, ya utaw yan, un liku' adti kanan asini tas na lupa' ya sanggatus ka pilu' sa idtu na pig-ayawan nan. Dumawat pa sakanan sa manga balay, aw manga mangkaylug, aw manga ina, aw manga mangayse', aw lupa', aw maka-agad dun uman ya manga pamulayam. Aw dawaten nan uman ya ginawa na wala' ya katigkasan adti kamoliyan na allaw.
31 Manang awun madég na utaw na nyaka-una adun aw makamoli silan kagaya. Aw madég uman ya utaw na nyakamoli adun manang maka-una kagaya.”

Ya katlu na pagpa-ede' ni Jisus sa pagkamatay aw sa pagkataw nan

32 Na, sa pagpadeleg nilan nyanaw adti Jérusalim, * si Jisus ya nyuna sa manga umagakan nan. Aw nyasagunut ya anenganeng nilan, aw nyangkallek ya eped na manga utaw na dyumalug kanilan. Aw pigtani ni Jisus ya sampulu' tag duwa ya umagakan nan aw pig-ubat-ubat nan kanilan ya un dumateng kanan,
33 law nan, “Pada ka-ede-an mayu, migpasinan da kitadun adti Jérusalim, aw aku na Ise' na Utaw un da tumbay adti manga mangkatas na magdadugsu-ay aw manga magpalna-uway sa Uldin, aw ukuman aku nilan na patayen. Aw tigkas yan, tumbay aku uman nilan adti manga utaw na Héntil,
34 aw odoy-odoyun aku nilan, aw eleb-eleban aw badasan nilan panlabeten, aw tigkas yan, patayen aku nilan. Manang pagdateng na katlu na allaw, mataw aku lekat adti pagkamatay.”

Ya pigsekat ni Santiago aw ni Juan

35 Na, migpalapit adti kan Jisus si Santiago aw si Juan na alag ise' ni Zibidyo, aw miglong silan kanan, “Kay Magpalna-uway, awun galu sekaten nami kanmu.”

---

* **10:32** 10:32 Kada umay na malapit da ya Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem, magpanaw adti Jérusalim ya madég na utaw na Judiyu na un nilan tumanen ya pigsugu' na Tyumanem sa pista yan.

36 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Unu ya un mayu sekaten adi kanak?”
37 Aw tyumubag silan, “Pag-ingkud da mu kagaya dun ni paghari' mu, tumbayan kanami ya mingkud adti sayid mu, ya sambuk apit adti kalintu aw ya sambuk apit adti kawala.”
38 Manang miglong si Jisus kanilan, “Wala' mayu ka-ede-i kun unu ya pigsekat mayu. Unu, mabatug mayu ya manga kalugan na un ku ka-agiyan? Aw unu, mati-is mayu uman ya manga un ku ti-isen?”
39 Tyumubag silan, “E-e, mabatug nami.” Aw miglong si Jisus kanilan, “Un mayu saba agiyan ya un ku ka-agiyan, aw un mayu uman ti-isen ya un ku ti-isan.
40 Manang ya pag-ingkud adti kalintu ku aw adti kawala ku, beke' ku ya mamalli'. Ya mingkud dun, yan ya manga pigpamalli' da na Ama ku.”
41 Na, ya sampulu' uman na umagakan ni Jisus, dyengeg nilan ya pigsekat ni Santiago aw ni Juan, aw to-o silan nyadaman.
42 Yanagaw pigpatawag ni Jisus ya kadég nilan aw piglongan nan silan, “Kya-ede-an da mayu ya bet na manga magdadumalâay sa manga utaw na wala' ya pagpangintu-u sa Tyumanem. Silan ya gayed magbaya' sa manga sakup nilan. Aw maynan uman ya manga mangkalangkaw, gayed silan magpanugu' sa manga utaw asuntu na dakula' ya katundanan nilan.
43 Manang dili' mayu silan pagsilingan. Kun awun sambuk kamayu na kaliman nan ma-imo' dakula' na utaw, ka-ilangan una sakanan ma-imo' sugu-anen dun ni kamayu.
44 Aw kun awun sambuk kamayu na malim na yan ya gayed pag-unâen, ka-ilangan silingan nan ya bet na sugu-anen na magpadana' adti kadég na utaw.
45 Pangkay aku na Ise' na Utaw, wala' aku kadi asini tas na lupa' pada sanggila-en, manang yan baling ya pigkadi ku ya ma-imo' sugu-anen adti manga utaw, aw ma-imo' kalyu kanilan adti pagkamatay pada maglekat kanilan adti manga sala' nilan.”

Ya pagpaguli' ni Jisus sa mata ni Bartimyo

46 Na, dyumateng si Jisus aw manga umagakan nan adti syudad na Jériko. Aw sa pag-indeg nilan lekat dun ni syudad yan, madég ya manga utaw na nyagad kanilan. Aw adti kilid na dalan awun eseg na buta na nyingkud aw nyangilalat sa manga utaw na lyumabay. Ya ngalan nan si Bartimyo na ise' ni Timyo.
47 Pagdengeg nan na si Jisus na taga Nasarit ya un lumabay, migtatawag sakanan, “We... kay Jisus na buwadbuwad ni Dabid! Kallati beg aku!”
48 Manang pigsagda sakanan na madég na utaw, law nilan, “Katinep kaw!” Manang to-o pa nan baling pigpakadakula' ya kanan tingeg, “We... Buwadbuwad ni Dabid, kallati beg aku!”
49 Yanagaw tyumeneng si Jisus aw law nan, “Tawaga mayu sakanan aw paagadan mayu adi.” Aw pigtawag nilan ya buta aw law nilan, “Pakabagsega ya ginawa mu! Indeg kaw kay pigtawag kaw ni Jisus!”
50 Aw maksay nan pigsalabel ya kayab nan aw nyindeg aw migpalapit kan Jisus.
51 Aw nyusip si Jisus kanan, “Unu ya kaliman mu na imo-un ku kanmu?” Aw tyumubag ya eseg yan, “Kay Magpalna-uway, kaliman ku beg kumita' salut.”
52 Aw piglongan sakanan ni Jisus, “Panaw da kaw. Asuntu sa pagpangintu-u mu kanak, kyaguli-an da kaw.” Aw dayaw sakanan kyumita' aw dyumalug da kan Jisus sa panaw nan.

11

Ya pagdateng ni Jisus adti Jérusalim

1 Na, sa malapit da silan adti Jérusalim, dyumateng silan adti manga
baranggay na Bétpagi aw Bétaniya dun ni kilid na Buntud na Manga Olibo.
Aw pigsugu' ni Jisus ya duwa ya umagakan nan,
2 law nan, “Kadtu kamu dun ni baranggay adti dipag. Pagseled da mayu,
kita-en mayu ya sambuk na nati na asnu na wala' pa kasakayi na utaw.
Ubada mayu ya eket aw guyuda mayu adi.
3 Kun awun musip kamayu, ‘Ananga' mayu yan ubadan?’ paglonga
sakanan, ‘Ya Magpalna-uway ka-ilangan nan ya nati ini. Aw maksay nan
uman uli' asini.’ ”
4 Aw nyanaw ya duwa ya umagakan nan aw kyinita' nilan ya nati na asnu
na pig-eket adti suwangan na balay dun ni dalan. Aw talana nilan pig-ubad
ya eket,
5 awun manga utaw na mig-indeg-indeg dun aw nyusip kanilan, “Ananga'
mayu ubadan ya nati yan?”
6 Aw tyumubag silan kasiling na pigpamene' ni Jisus kanilan. Aw pigtum-
bay kanilan na manga utaw na dalaen nilan ya nati na asnu.
7 Pigguyud nilan adti kan Jisus aw pig-apidan nilan na manga kadégkadég,
aw syumakay si Jisus.
8 Aw sa talana nilan nyanaw, awun madég na utaw adti ma-una na
migpansiladlad dun ni dalan sa kadégkadég kay yan ya palangad pagpamasa
nilan kan Jisus. Aw ya eped na manga utaw migpanladlad silan adti dalan
sa manga sanga na madég ya dawun na pigpan-utud nilan adti magalet.
9 Ya manga utaw na nyuna kan Jisus aw ya nyakamoli kanan, alag silan
migpansideyen na maglong, “Hosana! * Ini la ya Pigpadala na Tyumanem
dun ni ngalan nan, aw umba' sakanan deyen!
10 Yeiy ya maghari' adti trunu na tyugbulan tadun na si Dabid aw umba'
sakanan deyen! Hosana! Aw deyen ya Tyumanem na awun ni tas na langit!”
11 Pagdateng da nilan adti Jérusalim, syumeled si Jisus adti pamanag na
Témplo, aw pigtandawan nan ya kadég na awun dun. Tigkas yan, lyumuwa'
sakanan kay ambung da aw lyumiku' silan ya sampulu' tag duwa ya uma-
gakan nan adti Bétaniya.

Ya kawuy na igira na wala' ya bunga

12 Pagkamaselem da, nyindeg silan adti Bétaniya aw syuminan adti
Jérusalim. Aw sa pagpanaw nilan, nyagetem si Jisus, aw
13 adti mawatawat awun kyinita' nan na kawuy na igira na to-o dyu-
mawun. Migpalapit si Jisus na un nan tanawun pagaw awun bunga.
Pagdateng nan adti kawuy, wala' ya kyinita' nan na bunga, olo' manga
dawun, kay beke' pa na timpu na timpamunga.
14 Yanagaw piglongan ni Jisus ya kawuy, “Lekat adun na allaw yeiy, dili'
da kaw makapamunga!” Aw dyengeg na manga umagakan nan ya kanan
piglong.

Ya pag-alilin ni Jisus sa manga mamaligya-ay aw maglaliwanay sa kuwalta adti Témplo

15 Pagdateng nilan adti Jérusalim, syumeled si Jisus adti dakula' na pa-
manag na Témplo aw pigpalekat nan ya pag-alilin sa manga utaw na nyampa-
maligya' aw nyampamayad. Pigpantuwad nan ya manga lamisa na manga

* **11:9** 11:9 Mabasa yeiy adti Salmo 118:26.

maglaliwanay sa kuwalta aw ya manga ingkudanan na manga mamaligya-ay sa kalupati.
16 Aw wala' nan tumbayan sa manga utaw na magdala sa pangkay unu dun
ni pamanag na Témplo.
17 Pagkatigkas yan, pigpalekat nan ya pagpalna-u kanilan, law nan, “Yéiy
ya pigpasulat na Tyumanem asini muna: ‘Ya kanak balay pagtawagen na
panawagtawaganan na manga utaw lekat adti kadég na banwa.’ * ‘Manang
pig-imo' mayu baling tagu-anan sa manga mangkatakaw.’ ”*
18 Aw ya piglong ni Jisus dyengeg na manga mangkatas na magdadugsu-ay
aw manga magpalna-uway sa Uldin. Aw dun da lekat na pigbantakan nilan
si Jisus na un patayen kay nyangkallek silan kanan asuntu sa kadég na utaw
na migleya migpakanyeg sa palna-u nan.
19 Sa pagkamagsiklep da, nyindeg si Jisus aw ya kanan manga umagakan
dun ni syudad.*

Ya palna-u na makamang adti kawuy na igira

20 Pagkamaselem da, lyumiku' silan adti Jérusalim aw kyinita' nilan ya
kawuy na igira na nyalanes da lekat adti dalid taman adti dawun.
21 Aw kya-anenganengan ni Pédro ya piglong ni Jisus, aw law nan, “Kay
Magpalna-uway, tandawi pagaw! Ya kawuy na igira na kyatullunan sa
tingeg mu kagabi, nyalanes da!”
22 Aw miglong si Jisus kanilan, “Pangintu-u kamu sa Tyumanem.
23 Matinaw saba ya un ku paglongun kamayu: Pangkay singalan ya
maglong sa buntud ini, ‘Kay Buntud, ka-alin kaw aw kawas kaw adti dagat,’
kun awun pagpangintu-u nan aw dili' magduwaduwa na ma-imo' yeiy, ma-
imo' saba ya piglong nan.
24 Yanagaw paglongun ta kamu: Pangkay unu ya sekaten mayu adti
Tyumanem magi sa pagpanawagtawag, pangintu-uwi na madawat mayu,
aw matagtun mayu saba.
25 Manang kun manawagtawag kamu adti Tyumanem aw awun utaw na
pigkalatan mayu na ginawa, una mayu silan pasinsiyayi pada lanasen uman
na Ama mayu adti tas na langit ya kamayu manga sala'.”
26 [Kun dili' mayu pasinsiyaân ya kanilan pig-imo' kamayu na malatay, dili'
uman lanasen na Ama mayu adti tas na langit ya kamayu manga sala'.]

Ya usip sa katundanan ni Jisus

27 Aw pagdateng nilan salut adti Jérusalim, talana ni Jisus nyanaw adti pa-
manag na Témplo, dyumulud kanan ya manga mangkatas na magdadugsu-
ay, ya manga magpalna-uway sa Uldin, aw ya manga magdadumalâay sa
manga Judiyu.
28 Aw nyusip silan kanan, law nilan, “Unu ya katundanan mu na du-an pig-
alilinan mu ya manga utaw asini Témplo? Aw singalan ka' ya nyatag kanmu
sa katundanan na imo-un mu ya maynan?”
29 Manang miglong si Jisus kanilan, “Musip aku uman kamayu, aw kun
matubag mayu ya usip ku, na, ubat ku uman kamayu kun ayin lekat ya
katundanan ku sa pag-imo' sa kadég yeiy.

---

* **11:17** 11:17a Mabasa yeiy adti Isayas 56:7.
* **11:17** 11:17b Mabasa yeiy adti Jérémiyas 7:11.
* **11:19** 11:19 Lyumiku' silan adti Bétaniya.

30 Ini ya kanak usip kamayu: Ayin lekat ya katundanan ni Juan sa
pagbaûtismu nan sa manga utaw? Unu, lekat adti Tyumanem aw olo' lekat
adti utaw? Na, tubaga aku mayu."
31 Aw mig-usip-usipay silan, "Unu ya un tadun tubag kanan? Kun tubagen
tadun na 'lekat adti Tyumanem,' maglong sakanan kanaten, 'Ananga' wala'
kamu pangintu-u kanan?'
32 Aw kun tubagen tadun 'lekat adti utaw,' na, unun tadun yan?" Nyallek
silan sa manga utaw na migbantay kanilan dun ni Témplo, kay pyangintu-
uwan na kadég na utaw na si Juan propita sakanan na Tyumanem.
33 Yanagaw tyumubag silan kan Jisus, "Enday, wala' nami ka-ede-i."
Aw miglong si Jisus kanilan, "Dili' ta kamu uman ubatan kun singalan ya
nyatag kanak sa katundanan na ma-imo' ku ya maynan."

12

Ya pundinganan sa sa-up adti parasan

1 Aw migpalekat si Jisus mig-ubat-ubat adti manga magdadumalâay sa
manga Judíyu magi sa pundinganan, law nan, "Awun sambuk na tagtun sa
lupa' na migpatanem sa madég na balagen na paras, aw dayaw nan yeiy
pigpalibedan na alad. Aw migpa-imo' sakanan sa pigisanan sa manga bunga
na paras. Aw migpatulluk uman sa matas na tunggu-anan. Pagkatigkas yan,
pigpasa-upan nan ya parasan nan. Aw nyanaw sakanan adti sambuk na
banwa.
2 Pagdateng na allaw na migpa-ipu' da sa bunga na paras, migsugu' ya
tagtun sa sambuk na sugu-anen nan adti manga pigpasa-up sa parasan kay
kaliman nan kamangen ya kanan bagi'.
3 Manang pagdateng na sugu-anen nan dun, pigdulus nilan baling, aw
byadasan pyanumbag, aw pigpa-uli' nilan na wala' ya dyala.
4 "Aw migsugu' da uman na tagtun ya sambuk na sugu-anen nan. Manang
wala' nilan basabasayi, aw pigbunalan baling nilan ya ulu nan.
5 Tigkas yan, pigsugu' pa nan uman ya sambuk na sugu-anen aw pigpatay
nilan. Aw madég pa uman ya pigsugu' nan. Ya eped piglabet nilan aw ya
eped pigpatay.
6 "Na, awun dakman sambuk na wala' pa nan sugu-a. Yan ya ise' nan na
eseg na to-o nan pigginawâan. Miglong ya tagtun adti anenganeng nan, 'Kun
ise' ku ya madtu, un nilan yan basâan.' Yanagaw pigsugu' nan ya kanan ise'.
7 Manang sa pagkita' na manga sa-up kanan, miglong silan, 'Ini ya ise' na
tagtun! Na! Naten sakanan patayen aw matagtun da tadun ya parasan na
un ayawan kanan.'
8 Yanagaw pigdulus nilan sakanan aw pigpatay nilan. Tigkas yan, pig-
agbel nilan ya lawas nan adti luwa' na parasan."
9 Aw miglong si Jisus, "Na, unu ya imo-un na tagtun sa parasan? Kadtuwan
nan ya manga sa-up aw alag nan saba patayen! Aw pasa-up nan ya parasan
adti eped na manga utaw.
10 Ananga' wala' mayu kalabeti ya pigpasulat na Tyumanem asini muna?
'Ya dakula' na batu na iman na manga panday aw wala' ya guna,
yan baling ya batu na sumalem na nya-imo' tullukanan sa dakula' na balay.
11 Ya pig-imo' yeiy na Tyumanem to-o madyaw
aw nyakapa-enneng-enneng kanaten.' "*

* **12:11** 12:11 Mabasa yeiy adti Salmo 118:22-23.

12 Pagdengeg na manga magdadumalaay sa manga Judiyu sa pundinganan ni Jisus, kya-ede-an nilan na silan ya pigpalabet nan. Aw kaliman nilan galu dakepen si Jisus manang nyallek silan sa manga utaw dun. Yanagaw pig-indegan da nilan sakanan.

Ya usip sa pagbayad sa buwis

13 Wala' kadugay, pigsugu' na manga magdadumalaay sa manga Judiyu adti kan Jisus ya eped na manga Parisiyo aw manga utaw na lekat adti partido ni Hérodés. Kay kaliman nilan kalitagan si Jisus dun ni tubag nan.
14 Aw sa pagdateng nilan dun, miglong silan kanan, "Kay Magpalna-uway, kya-ede-an nami na ya kadég na piglong mu alag matinaw, aw wala' ya pigkibang mu sa manga utaw pangkay singalan pa silan. Aw gayed mu pigpalna-u ya tengteng pagkaliman na Tyumanem. Yanagaw, awun usip nami kanmu. Adti kanmu anenganeng, unu, pigtumbay adti Uldin tadun na manga Judiyu ya pagbayad sa buwis adti kan César aw dili'?"
15 Manang kya-ede-an ni Jisus ya pagtallalingu nilan, yanagaw law nan kanilan, "Ananga' aku mayu tanda-en? Dalayi aku na kuwalta pada tanawun ku."
16 Aw pigdalaan nilan si Jisus na kuwalta, aw pig-usip nan silan, "Kan yeiy gya ya ini? Aw kan yeiy uman ngalan ya nyakasulat asini kuwalta?" Tyumubag silan, "Kan César."
17 Aw miglong si Jisus kanilan, "Na, atagan mayu adti kan César ya umba' sa kan César aw atagan adti Tyumanem ya umba' sa Tyumanem." Aw to-o silan nya-enneng-enneng sa tubag nan.

Ya usip na manga Sadusiyo kan Jisus sa pagkataw na utaw

18 Pagkatigkas yan, awun manga Sadusiyo na dyumulud kan Jisus. Na, wala' silan pangintu-u na awun pagkataw na manga utaw lekat adti pagkamatay. Yanagaw nyusip silan kanan,
19 "Kay Magpalna-uway, pigsulat kanaten ni Moysis asini muna ya sugu' yeiy adti Uldin tadun: 'Kun awun eseg na nyatay, aw kun wala' silan ya kaubayan nan paka-ise', pangugnanen na inulug na eseg ya nyabalu pada ya mangayse' nilan ma-imo' da buwadbuwad na inulug nan na nyatay da.' *
20 Na, awun pitu ya mangkaylug na eseg. Ya magulang sa kadég nilan, nyangugnan sa kaubayan. Manang wala' silan paka-ise'. Aw nyatay ya eseg yan.
21 Yanagaw ya balu pigpangugnan da na mangud na eseg nan, manang wala' uman silan paka-ise' aw uman da nyatay ya eseg yan. Aw maynan uman ya nya-imo' adti katlu na kaylug nan.
22 Ya tagsambuksambuk na mangkaylug nyabus nyangugnan sa kaubayan na magulang nilan, aw pangkay pitu silan manang alag silan nyatay na wala' paka-ise'. Pagkatigkas yan, nyatay da uman ya kaubayan.
23 Ya usip nami kanmu: Pagdateng da na allaw na pagmataw sa manga utaw lekat adti nyangkamatay, singalan ya tengteng eseg na kaubayan yan? Kay awun pitu ya eseg na nyangugnan kanan."
24 Aw tyumubag si Jisus kanilan, "Yan saba ya du-an na nyangkasayep kamu, kay wala' mayu kalabeti ya pigpasulat na Tyumanem asini muna aw wala' mayu uman ka-ede-i ya katulus nan.
25 Kay dun ni allaw na matawun ya manga utaw lekat adti pagkamatay, dili' da silan mangugnan, kasiling saba na anghil na awun ni tas na langit.

* **12:19** 12:19 Mabasa yeiy adti Déutéronomiyo 25:5.

26 Aw ya pagmataw sa manga utaw lekat adti pagkamatay, unu, wala' ka'
mayu kabasa dun ni pigsulat ni Moysis ya piglong na Tyumanem lekat adti
tagbi' na kawuy na lyumaga? Ini ya piglong nan: 'Aku ya Tyumanem ni
Abraham, aw ya Tyumanem ni Isaak, aw ya Tyumanem ni Jakub.'*
27 Yan ya kakawasan nan, pangkay nyatay da silan manang adti asdangan
na Tyumanem kenne' na utaw pa silan aw gayed nilan pigsimba ya Tyu-
manem. Alag kamu nyangkasayep!"

Ya sugu' na to-o matas

28 Na, awun sambuk na magpalna-uway sa Uldin na migpakanyeg sa
balawbalaw nilan. Pagdengeg nan sa tubag ni Jisus na to-o madyaw, nyusip
sakanan uman, law nan, "Unu ya to-o matas na sugu' na Tyumanem?"
29 Tyumubag si Jisus kanan, "Yéiy ya sugu' na to-o matas: 'Kamu na manga
utaw na Isra-él, dayaw mayu pakanyegi! Ya Tyumanem na kanaten Pangulu
sambuk da.
30 Ginawa͡an mu ya Tyumanem na kanmu Pangulu sa kadakula' na pagka-
utawun mu, aw sa kadakula' na ginawa mu, aw kadakula' na anenganeng
mu, aw kadakula' na kabagseg mu.'*
31 Aw yeiy ya kadwa na sugu' na to-o matas: 'Ginawayi ya eped mu na utaw
kasiling na pagginawa mu sa kanmu pagka-utawun'. * Wala' da ya eped na
sugu' na matas pa sa duwa yeiy."
32 Miglong pa uman ya magpalna-uway sa Uldin adti kan Jisus, "Kay
Magpalna-uway, matinaw saba ya tubag mu kay miglong kaw, 'Ya Tyu-
manem sambuk da, aw wala' ya eped.'
33 Aw matinaw uman ya piglong mu na to-o matas ya sugu' na ginawa͡an ya
Tyumanem sa kadakula' na pagka-utawun, aw sa kadakula' na anenganeng,
aw sa kadakula' na kabagseg, aw ginawa͡an ya eped na utaw kasiling na
pagginawa sa kanaten pagka-utawun. Ya pagtuman sa duwa ya sugu' yeiy,
to-o pa saba matas kay sa kadég na dugsu' adti Tyumanem."*
34 Pagdengeg ni Jisus na matinaw ya tubag nan, miglong sakanan, "Malapit
da kaw maka-akup adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem." Aw lekat
dun, wala' da ya utaw na nyaka-eles nyusip kan Jisus.

Singalan ya Kristu?

35 Talana ni Jisus migpalna-u dun ni pamanag na Témplo, miglong sakanan
adti manga utaw na migpakanyeg, "Ya manga magpalna-uway sa Uldin,
ananga' gayed silan maglong na ya Kristu, yan ya buwadbuwad ni Dabid?
36 Kay si Dabid saba ya miglong magi sa Ispiritu Santo asini muna, law nan:
'Miglong ya Tyumanem adti kanaken Pangulu:
"Ingkud kaw apit adi kalintu ku menda' na mabus ku degen ya manga po-on
mu
aw alag ku silan betang adti salad na siki mu." ' *
37 Na, dun da si Dabid paglong na ya Kristu yan ya kanan Pangulu. Yanagaw
kun pigtawag ni Dabid ya Misiyas na 'Pangulu,' pig-unu na Misiyas ya pagka-
imo' buwadbuwad ni Dabid?" Aw madég ya migpakanyeg kan Jisus, aw to-o
silan migleya sa palna-u nan.

Ya malat na bet na manga magpalna-uway sa Uldin na manga Judiyu

* **12:26** 12:26 Mabasa yeiy adti Éxudo 3:6. * **12:30** 12:30 Mabasa yeiy adti Déutéronomiyo 6:4-5.
* **12:31** 12:31 Mabasa yeiy uman adti Libitiko 19:18, aw Matiyo 19:19, aw Juan 13:34, aw Roma 13:9,
aw Galacia 5:14, aw Santiago 2:8. * **12:33** 12:33 Mabasa yeiy adti Osiyas 6:6 aw 1 Samwél 15:22.
* **12:36** 12:36 Mabasa yeiy adti Salmo 110:1.

38 Aw dun ni palna-u nan, miglong pa uman si Jisus, “Magpakatadeng
kamu sa manga magpalna-uway sa Uldin. Magkalim silan magsut sa manga
malawig na sa-ul. Aw yan ya pagleyaân nilan ya pagbasaân na manga utaw
adti manga palingki.
39 Aw dun uman ni manga sinagoga aw manga dakula' na pista, pagkali-
man nilan ya mingkud adti ingkudanan na manga dengganen.
40 Madugay silan magpanawagtawag pada kita-en na manga utaw, man-
ang pig-agaw baling nilan ya ka-unan na manga balu. Ya manga utaw yeiy,
silan ya dumawat sa mabegat to-o na pa-emel-emel na Tyumanem.”

Ya pig-atag na balu adti Tyumanem

41 Talana ni Jisus nyingkud malapit adti uluganan sa kuwalta dun ni
Témplo, pigtandawan nan ya madég na utaw na nyan-ulug sa kuwalta. Aw
awun manga mayaman na nyan-ulug sa madég na kuwalta.
42 Aw dyumateng ya sambuk na kaûbayan na balu na wala' ya pagkaman-
gan, aw mig-ulug uman sa duwa ya sinsilyo na tagbi' to-o ya alaga'.
43 Pigtawag ni Jisus ya kanan manga umagakan, law nan, “Matinaw saba
ya un ku paglongun kamayu: Ya balu iyan pangkay wala' ya pagkamangan
nan, manang dakula' pa ya kanan pig-atag kay sa kadég na utaw na nyatag
sa madég na kuwalta.
44 Kay ya kanilan pig-atag, sobla la olo' na kuwalta nilan, manang ya
kaûbayan iyan, pig-ubus nan pig-atag ya kadakula' na nyatagtun nan.”

13

Ya pagpa-ede' ni Jisus na un kalaten ya Témplo

1 Na, pagluwa' da ni Jisus adti Témplo, miglong kanan ya sambuk na
umagakan nan, “Kay Magpalna-uway, tandawi ya manga mangkabakla' na
batu na pig-imo' Témplo! To-o madyaw ya pagka-imo' na kadég!”
2 Aw miglong si Jisus, “Ya Témplo na pigkita' mayu adun aw eped pa
iyan ni pamanag, dumateng ya allaw na mabus silan magkalat. Ya manga
mangkabakla' na batu na pig-ilantulantu iyan, ya kadég yeiy alag saba
mangkagettan.”

Ya manga pagti-is aw kalugan na un dumateng

3 Pagkatigkas yan, tyumukud si Jisus adti Buntud na Manga Olibo dun ni
dipag na Témplo aw nyingkud dun. Aw dyumulud kanan si Pédro, si Santiago,
si Juan aw si Andrés, aw nyusip silan kan Jisus,
4 “Ubati kami kun kinunu katuman ya kadég na piglong mu kakayna. Aw
unu ya pangilala na agpet da ya allaw yan?”
5 Aw tyumubag si Jisus, “Magpakatadeng kamu pagaw awun magpasuway
kamayu.
6 Kay awun madég na utaw na un dumateng na dumala sa kanak ngalan
aw maglong silan, ‘Aku saba ya Misiyas’ aw madég ya gawayan nilan.
7 Aw makadengeg kamu sa manga dakula' na tanam na malapit adti
kamayu aw manga ubat-ubat uman sa tanam adti eped na manga banwa,
manang dili' kamu magkallek. Ka-ilangan una ma-imo' ya kadég yeiy
manang beke' pa nan ya katigkasan.
8 Kay ya sambuk na nasud manubbuk sa eped na nasud, aw ya sambuk na
kasakupan tumanam sa eped na kasakupan. Awun manga linug adti madég

na banwa aw dumateng ya dakula' na getem. Aw olo' pa yan pagpalekat sa
pagti-is na un dumateng, kasiling na kaubayan na bagu pyetesan.
9 "Magpakatanaw kamu! Kay awun manga utaw na malim maglimanda
aw magdala kamayu adti usayanan. Aw badasan kamu nilan na lalabet dun
ni seled na sinagoga nilan. Asuntu sa pagpangintu-u mayu kanak, un kamu
nilan pa-indegen adti asdangan na manga gubirnador aw manga hari', aw
dun da kamu pakaselat pagpa-ede' kanilan sa Madyaw na Ubat-ubat kanak.
10 Aw sa dili' pa dumateng ya katigkasan, ka-ilangan una pa-ede' adti kadég
na manga banwa ya Madyaw na Ubat-ubat.
11 Yanagaw kun pandakepen kamu aw pan-usipen na mag-usayay, dili'
magkakamang ya ginawa mayu sa un mayu tubag. Kay dun ni udas yan, ya
Ispiritu Santo yan ya maggagad sa kamayu anenganeng sa un mayu tubag
kanilan.
12 "Dun ni manga allaw yan, awun manga mangkaylug na magtumbay sa
inulug nan adti manga po-on pada patayen. Aw maynan uman awun manga
ama na magtumbay sa kanilan ise' na patayen. Aw awun manga ise' na matu
sa mangkatikadeng nilan aw magtumbay kanilan adti manga po-on pada
patayen.
13 Aw dumutan kamu na madég na manga utaw asuntu sa pagdalug mayu
kanak. Manang pangkay singalan ya magpadeleg dun ni pagpangintu-
u nan kanak taman adti katigkasan, yan saba ya utaw na paluwa-en na
Tyumanem.

Ya to-o kallekanan na un dumateng

14 "Na, dun ni manga allaw yan, awun kita-en mayu na to-o malatay aw
kallekanan adti seled na Témplo na Tyumanem na dili' galu umba' kita-en
dun. Aw kamu na magbasa, kalabetan galu mayu ya kakawasan.* Kun kita-
en da mayu ya maynan adti Témplo, kamu na awun ni Judiya, maksay kamu
palaguy adti manga buntud.
15 Kun awun utaw adti luwa' na balay, dili' da sakanan magliku' adti seled
na un kumamang sa pangkay unu.
16 Aw kun awun utaw na magtalabahu adti pawa' nan, dili' da sakanan
mag-uli' na un mangay sa kadégkadég nan.
17 Makalalat ya manga kaubayan na mabdes aw ya manga kalmukan dun
ni manga allaw yan.
18 Panawagtawag kamu adti Tyumanem na dili' yeiy galu ma-imo' dun ni
bulan na to-o maniki'.
19 Kay dun ni manga allaw yan, ya un kagamakan na manga utaw to-o pa
yeiy mabegat kun pa-unawa sa manga kyagamakan na manga utaw asini
tas na lupa' lekat pa na pag-imo' na Tyumanem sa kadakula' na banwa aw
pangkay sa manga dumadateng pa.
20 Kun wala' pa na Tyumanem uwa-i ya manga allaw yan na to-o malug,
wala' ya utaw na masama' asini tas na lupa'. Manang asuntu sa kallat nan sa
manga utaw na pigpamalli' nan, wala' nan pakadugaya ya manga allaw yan.
21 "Aw dun ni manga allaw yan, kun awun utaw na maglong kamayu,
'Tanawa! Ini la ya Kristu!' aw maglong ya sambuk, 'Awun da kunu ya Kristu!'
Manang dili' mayu silan pagpangintu-uwan.
22 Kay awun dumateng na sallong kunu Kristu. Aw awun uman dumateng
na sallong kunu manga propita na Tyumanem. Magpakita' silan sa manga
pangilala aw milagru pada pasuwayen ya manga pigpamalli' da na Tyu-
manem kun mabatug.

* **13:14** 13:14 Mabasa yeiy adti Danyél 12:5-13.

23 Yanagaw magpakatanaw kamu! Pig-ubatan ta kamu dadan sa kadég
yeiy pada ka-ede-an da mayu.
24 “Na, pagkatigkas da na dakula' na manga kalugan yan dun ni manga
allaw yan, ya sega aw bulan dili' da matag sa kalalamdag.
25 Aw mangkolug ya madég na manga bitun. Mangkatangkeg ya kadég na
awun ni balintenga-an magi sa katulus na Tyumanem.
26 Aw pagkatigkas yan, aku na Ise' na Utaw lumiku' na kita-en dun ni labun
na ka-agadan na dakula' na kalalamdag aw katulus na pagka Tyumanem ku.
27 Aw sugu-un ku ya manga anghil aw madtu silan ni silatan aw adti
sallepan aw adti balabagan na kadakula' na banwa, aw un nilan angayen
aw pantipunun ya manga utaw na pigpamalli' da ku.
28 “Na, anenganenga mayu ya pundinganan sa kawuy na igira: Kun ya
sanga manalingsing aw dumawun da, ka-ede-an mayu na agpet da ya manga
bulan na to-o mapasu'.
29 Aw maynan uman, kun kita-en mayu ya kadég na piglong ku kamayu,
dun da mayu ka-ede-i na malapit da ya pagliku' ku.
30 Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Ya manga utaw asini tas na lupa'
adun na allaw yeiy, dili' pa silan mabus mangkamatay menda' na matuman
ya kadég na piglong ku.
31 Pangkay kun ma-uman ya langit aw ya kadakula' na banwa manang ya
manga tingeg na piglong ku dili' saba ma-uman.
32 “Na, ya allaw aw udas na pagliku' ku, wala' ya utaw na nyaka-ede'. Yan
olo' ya nyaka-ede' ya Ama ku na awun ni tas na langit. Pangkay ya manga
anghil, aw pangkay aku uman na Ise' nan wala' paka-ede'.
33 Yanagaw magpakatanaw kamu! Aw gayed kamu pagtagilan! Kay wala'
mayu ka-ede-i kun kinunu ya pagliku' ku.
34 Kasiling na eseg na un manaw adti mawat na banwa, pigtaligu nan ya
kanan balay adti manga sugu-anen nan. Piglongan nan ya tagsambuksam-
buk kanilan sa un nilan imo-un. Aw pigsugu' nan ya magtatunggu-ay sa
tatakep na gayed sakanan magpakatanaw.
35 Maynan uman kamu, gayed kamu magpakatanaw kay wala' mayu ka-
ede-i kun kinunu ya pag-uli' na tagtun sa balay, pangkay ambung, aw tenga-
tenga' na gabi, aw pagtaga-uk da na manuk aw kun pakaallawunun.
36 Pagaw maksay dumateng ya tagtun aw kasaban kamu nan na nyam-
pakatulug.
37 Yanagaw yeiy ya piglong ku kamayu aw paglongun ku adti kadég na
utaw: ‘Gayed kamu magpakatanaw.’ ”

14

Ya palpa sa pagpatay kan Jisus

1 Na, dakman duwangallaw magpalekat da ya Pista na Paglabay na Anghil
na Tyumanem aw ya Pista na Pan na Wala' Patulina.* Ya manga mangkatas
na magdadugsu-ay aw manga magpalna-uway sa Uldin na manga Judiyu,
gayed silan mig-anenganeng kun unun nilan ya pagdakep kan Jisus na tagu-
tagu', kay kaliman nilan patayen sakanan.
2 Manang miglong silan, “Dili' tadun yeiy imo-un sa allaw na Pista pagaw
magubut baling ya manga utaw.”

* **14:1** 14:1 Mabasa adti Éxudo 12 ya pagpa-ede' sa duwa ya pista ini. Dun ni allaw ni Jisus, migdengan migpalekat ya duwa ya pista. Sanggabi olo' ya Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem, aw sangka simana ya Pista na Pan na Wala' Patulina.

Ya pag-asag na kaʻubayan sa manimboʻ adti ulu ni Jisus

3 Na, si Jisus aw ya manga umagakan nan nyadtu silan ni baranggay
na Bétaniya. Aw kyuman silan adti balay ni Simon na awun ibung idtu
muna. Talana ni Jisus kyuman, dyumulud kanan ya sambuk na kaʻubayan
na dyumala sa sabuy na pig-imoʻ lekat adti batu na alabastro, aw adti seled
awun to-o manimboʻ na pigngalanan na nardo. Aw dakulaʻ to-o ya alagaʻ kay
walaʻ ya nyakadaliʻ. Pigbukasan nan ya sabuy aw pig-asagan nan ya ulu ni
Jisus.
4 Manang ya manga utaw dun, sa pagkitaʻ nilan sa pig-imoʻ na kaʻubayan
yan, ya eped kanilan to-o nyadaman aw miggumudgumud, law nilan,
“Syapadan ya manimboʻ iyan!
5 Kay ya alagaʻ nan sangakaʻumay na utaw talabahuwan, aw kun piggalin
pa yeiy, ya kuwalta atag galu adti manga utaw na walaʻ ya pagkamangan.”
Aw to-o nilan pigsalaʻ ya kaʻubayan yan.
6 Manang miglong si Jisus kanilan, “Pabaya-i mayu sakanan. Ananga'
mayu sala-en? Madyaw saba ya pig-imoʻ nan kanak.
7 Ya manga utaw na walaʻ ya pagkamangan gayed mayu pig-iyeped, aw
pangkay kinunu mayu silan tabangan mabatug mayu saba. Manang aku,
diliʻ da aku madugay asini sayid mayu.
8 Ya kaʻubayan ini, pig-imoʻ nan ya kanan mabatug pada mamasa kanak.
Aw dun ni pag-asag nan sa manimboʻ asini lawas ku, yan ya palangad
pagtagilan nan dadan sa kanak lebeng.
9 Matinaw saba ya un ku paglongun kamayu: Pangkay ayin pa-ede-an ya
Madyaw na Ubat-ubat adti kadakulaʻ na banwa, gayed uman ubat-ubat ya
pig-imoʻ nan kanaken pada diliʻ sakanan kalingawan.”

Ya paglubid ni Judas kan Jisus

10 Na, dun ni sampuluʻ tag duwa ya umagakan ni Jisus, ya sambuk
kanilan si Judas Iskariyoti. Aw nyadtu sakanan adti manga mangkatas na
magdadugsu-ay pada lubidan si Jisus.
11 Pagdengeg nilan sa tud nan, migleya to-o silan, aw pigpakangan nilan si
Judas na atagan nilan sakanan na kuwalta. Yanagaw tyumagad si Judas sa
selat pada lubidan nan si Jisus adti kanilan.

Ya pagpangiyambung ni Jisus eped ya kanan manga umagakan

12 Na, dyumateng da ya tagnaʻ na allaw na Pista na Pan na Walaʻ Patulina.
Yeiy ya allaw na magsi-iyaw ya manga Judiyu sa nati na karniro na un
nilan kanen dun ni pangiyambungay sa Pista na Paglabay na Anghil na
Tyumanem. Nyusip kan Jisus ya manga umagakan nan, law nilan, “Ayin ya
kaliman mu pakadtuwan kanami pada tagilanen kanmu ya pangiyambun-
gay sa Pista?”
13 Yanagaw pigsuguʻ ni Jisus ya duwa ya umagakan nan, law nan, “Kadtu
kamu ni Jérusalim. Pagdateng mayu dun, awun sumungun kamayu na
sambuk na eseg na dumala sa sibulan na syeledan na tubig. Agad kamu
kanan.
14 Aw sa pagseled nan adti balay, paglonga mayu ya tagtun sa balay yan,
‘Nyamene' ya Magpalna-uway: Ayin kunu ya tambi' na un nan pagkanan sa
pangiyambungay sa Pista eped nan ya kanan manga umagakan?’
15 Aw pakitaʻ nan kamayu ya dakulaʻ na gibalayan adti kadwa na kansad
na balay na dadan da nilan pigtagilan. Aw dun da kamu pag-imoʻ sa
pangiyambungay tadun.”

16 Yanagaw nyanaw ya duwa ya umagakan ni Jisus adti syudad. Aw
pagdateng nilan dun, kyinita' nilan ya kadég na piglong ni Jisus kanilan.
Aw pigtagilan nilan ya pangiyambungay sa Pista na Paglabay na Anghil na
Tyumanem.
17 Aw sa pagkamagsiklep da, dyumateng si Jisus aw ya sampulu' tag duwa
ya umagakan nan.
18 Aw sa talana nilan kyuman, miglong si Jisus kanilan, “Matinaw saba ya
un ku kamayu paglongun: Awun sambuk kamayu asini eped ku kyuman na
un maglubid kanak.”
19 Pagdengeg na manga umagakan nan, migkalat to-o ya ginawa nilan. Aw
nyusip ya tagsambuksambuk kanilan, “Unu, beke' ku ya pyalabet mu?”
20 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Dun ni kamayu na sampulu' tag duwa,
awun sambuk na tyumugmuk sa pan eped ku asini lipung ini na yan ya un
maglubid kanak.
21 Aku na Ise' na Utaw un saba patayen kasiling na dadan da pigpasulat
asini muna. Manang malatay ya un datengan na utaw na maglubid kanak.
Madyaw pa baling kanan ya wala' kautaw asini tas na lupa'.”
22 Talana nilan kyuman, migkamang si Jisus sa pan aw pigpasalamatan
nan ya Tyumanem. Tigkas yan, pigtenga-tenga' nan ya pan aw pigpan-atag
nan adti manga umagakan nan aw law nan, “Dawata mayu aw kana. Yéiy ya
kanak lawas.”
23 Pagkatigkas yan, pigkamang nan uman ya tabu' na pigseledan sa bino
aw pigpasalamatan nan ya Tyumanem. Aw pigdimil nan kanilan ya tabu',
aw nyinem ya tagsambuksambuk kanilan.
24 Aw piglongan nan silan, “Yeiy ya kanak dugu' na un pa-iligen pada sa
kadég na manga utaw. Magi sa dugu' ku, yan ya magpa-iganget sa bagu na
pakang na Tyumanem.
25 Matinaw saba ya un ku paglongun kamayu: Dili' da ku salutun ya
minem sa bino na paras menda' sa allaw na adtu la aku inem sa bagu na
bino adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.”
26 Pagkatigkas ni Jisus maglong, migdalangan silan sa pagdeyen adti
Tyumanem. Aw pig-indegan nilan ya Jérusalim aw tyumukud silan adti
Buntud na Manga Olibo.

Ya pagpa-ede' ni Jisus na balyaw sakanan ni Pédro

27 Aw sa dun pa silan ni dalan, miglong si Jisus kanilan, “Ayawan aku na
kadég mayu. Kasiling na pigpasulat dadan na Tyumanem:

‘Patayen ku ya magdadiyagaay
aw magpanbeklag ya manga karniro nan.’ *

28 Manang mataw aku lekat adti pagkamatay. Aw muna aku kamayu adti
Galilya.”
29 Aw miglong si Pédro kanan, “Pangkay ayawan kaw na kadég nilan,
manang aku, dili' ta kaw ayawan!”
30 Aw miglong si Jisus kanan, “Matinaw saba ya un ku paglongun kanmu:
Kagaya na gabi, sa dili' pa tumaga-uk ya manuk na makadwa, balyaw aku
mu na makatlu.”
31 Manang gayed uman miglong si Pédro, “Beke' yan! Pangkay patayen pa
aku nilan eped mu, manang ya magbalyaw kanmu, dili' ku yan ma-imo'!”
Aw maynan uman ya piglong na kadég na manga eped nan.

* **14:27** 14:27 Mabasa yeiy adti Zakariyas 13:7.

Ya pagpanawagtawag ni Jisus dun ni Gétsémani

32 Na, dyumateng si Jisus aw ya manga umagakan nan adti banwa na
pigngalanan na Gétsémani. Aw miglong si Jisus kanilan, “Ingkud da kamu
asini talana ku adtu manawagtawag.”
33 Manang pigpa-agad nan si Pédro, aw si Santiago, aw si Juan. Aw wala'
katingen ya anenganeng ni Jisus, aw to-o migkalat ya ginawa nan.
34 Aw piglongan nan silan, “Liwan na un da aku matay sangadi sa kakala-
tan na ginawa ku. Pagtagad pa kamu asini aw pagpulaw kamu.”
35 Aw migpa-awat si Jisus kanilan tagbi'. Aw lyumuhud sakanan adti lupa'
aw nyanawagtawag adti Tyumanem na kun mabatug, dili' galu dumateng
adti kanan ya pagti-is,
36 law ni Jisus, “Kay Ma', mabatug mu saba ya pangkay unu. Kun kaliman
mu, kamanga beg kanak ya pagti-is na un ku ka-agiyan. Manang beke'
na kanak pagkaliman ya matuman. Yan baling ya matuman ya kanmu
pagkaliman.”
37 Pagliku' ni Jisus adti tulu ya umagakan nan, kyinita' nan na nyampakat-
ulug da silan. Yanagaw piglongan nan si Pédro, “Kay Simon, ananga' kaw
makatulug? Unu, dili' mu mabatug ya pagpulaw pangkay da olo' sangka
udas?
38 Pagpulaw kamu aw panawagtawag kamu pada dili' kamu degen na
pagtanda'. Kaliman galu na utaw ya manawagtawag, manang pigdeg baling
na kalumay na kanan lawas.”
39 Aw migpa-awat da uman si Jisus kanilan aw nyanawagtawag adti Ama
nan, aw pigsalut nan ya tagna' na panawagtawag nan.
40 Aw lyumiku' pa salut si Jisus adti kanilan, aw kyinita' nan na uman da
silan nyampakatulug, kay to-o silan pigtudtud. Aw wala' nilan ka-ede-i kun
unu ya un nilan tubag kanan.
41 Aw katlu ni Jisus lyumiku' adti kanilan, piglongan nan silan, “Unu,
kenne' pa mayu kyumulang aw nyakatulug? Umba' da yan! Dyumateng da
ya udas na ya Ise' na Utaw un lubidan aw tumbay adti manga makasasala'.
42 Pagbangun kamu! Kitadun da! Iyan da ya utaw na un maglubid kanak.”

Ya pagdakep kan Jisus

43 Sa talana pa ni Jisus miglong, dyumateng si Judas Iskariyoti. Sambuk
sakanan dun ni sampulu' tag duwa ya umagakan ni Jisus. Eped nan ya
madég na utaw na nyandala sa kampilan aw babunal. Pigsugu' silan na
manga mangkatas na magdadugsu-ay, aw manga magpalna-uway sa Uldin,
aw manga magdadumalâay sa manga Judiyu.
44 Na, dadan da silan ni Judas pigpa-ede' sa pangilala, law nan, “Ya utaw na
alekan ku, yan ya dakepen mayu. Pa-agadan mayu aw dayaw mayu tungguᵹ-
i.”
45 Yanagaw pagdateng nilan dun, dyumulud si Judas adti kan Jisus aw
miglong, “Kay Magpalna-uway!” Aw pig-alekan nan si Jisus.
46 Aw tigkan nilan pigdulus si Jisus aw pigdakep nilan.
47 Aw ya sambuk na utaw na malapit dun, pigtagnus nan ya kanan kampi-
lan, aw pigtibas nan ya sugu-anen na pangulu na manga magdadugsu-ay, aw
nya-ilap ya talinga nan.
48 Aw tigkas yan, miglong si Jisus adti manga utaw na migdakep kanan,
“Ananga' kamu dumala sa manga kampilan aw babunal? Kasiling kamu na
migdakep sa ribildi!

49 Kada allaw awun aku ni Témplo migpalna-u, aw wala' aku mayu dakepa.
Manang ka-ilangan na ma-imo' yeiy pada matuman ya pigpasulat dadan na
Tyumanem."
50 Aw ya manga umagakan ni Jisus, nyabus silan nyampamalaguy aw pig-
ayawan nilan si Jisus.
51 Awun sambuk na bata' na dyumalug adti moli ni Jisus, aw olo'
migkulimot sa kayab. Pigdakep galu uman nilan,
52 manang kya-ayawan ya kayab nan aw nyakapalaguy sakanan na wala'
ya kadégkadég.

Ya pagdala kan Jisus adti asdangan na manga mag-usayay

53 Pagkatigkas yan, pigpa-agad nilan si Jisus adti balay na pangulu na
manga magdadugsu-ay. Aw migpangkatipun dun ya kadég na mangkatas
na magdadugsu-ay, aw manga magdadumalâay sa manga Judiyu, aw manga
magpalna-uway sa Uldin.
54 Aw dyumalug si Pédro kanilan manang migpa-awatawat kan Jisus aw
taman da olo' sakanan dun ni pamanag na balay na pag-usayan. Aw talana
nilan adti seled, nyingkud si Pédro dun ni sayid na manga magtatunggu-ay
malapit dun ni atulun kay nyanalang sakanan.
55 Na, adti seled, dun ya manga mangkatas na magdadugsu-ay aw ya kadég
na matas na mag-usayay. Aw gayed silan nyaninaw sa utaw na magtanem-
tanem sa mabegat na sala' adti kan Jisus, manang wala' ya kyinita' nilan na
puliba na umba' sakanan patayen. *
56 Pangkay awun madég na utaw na migmatinaw sa galu' adti kanan,
manang wala' pag-unawa ya ubat-ubat nilan.
57 Aw awun uman manga eped na utaw na nyindeg adti asdangan na kadég
nilan aw migmatinaw silan sa galu' adti kan Jisus, law nilan,
58 "Dyengeg nami ya utaw yeiy na miglong, 'Kalaten ku ya Témplo ini na
pig-imo' na utaw, aw seled na tulungallaw, pa-indegen ku ya bagu na wala'
imo-a na utaw.' "
59 Pangkay maynan ya pig-ubat nilan, manang kenne' na wala' pag-unawa
ya piglong nilan.
60 Pagkatigkas yan, nyindeg ya pangulu na manga magdadugsu-ay adti
asdangan na kadég, aw nyusip kan Jisus, "Unu, wala' ya tubag mu sa diklamu
nilan kanmu?"
61 Manang wala' si Jisus tubag kanan. Aw pig-usip da nan uman, "Unu,
ikaw ka' ya Kristu, ya Ise' na Tyumanem na To-o Pagdeyen?"
62 Aw tyumubag si Jisus, "E-e, aku saba. Aw kita-en mayu aku na Ise' na
Utaw na mingkud apit adti kalintu na Tyumanem na To-o Matulus. Aw kita-
en aku mayu uman na lumiku' na ka-agadan na manga labun."
63 Pagdengeg na pangulu na manga magdadugsu-ay sa tubag ni Jisus,
pigkésé' nan ya kanan sa-ul kay to-o sakanan nyadaman, aw miglong,
"Ananga' pa kitadun maninaw sa eped na un magmatinaw?
64 Dyengeg da mayu saba ya piglong nan na malatay adti Tyumanem.
Migpa-unawa sakanan sa Tyumanem! Na, unu ya kamayu pagbaya'?"
Yanagaw, pig-ukuman nilan si Jisus na umba' sakanan patayen. *

---

* **14:55** 14:55 Ya mangkatas na mag-usayay na manga Judiyu, wala' ya katundanan nilan mag-ukum sa utaw na patayen. Olo' gubirnador na taga Roma ya awun katundanan mag-ukum sa utaw na patayen. * **14:64** 14:64 Dun ni Uldin na manga Judiyu, pangkay singalan ya maglong sa malatay adti Tyumanem, patayen saba ya utaw yan. Mabasa yeiy adti Libitiko 24:16.

65 Aw ya eped kanilan migpalekat mig-eleb-eleb kan Jisus. Aw pigtampeng
nilan ya mata nan aw pigbadasan nilan na sumbag, aw law nilan, “Na,
ubatan kanami kun singalan ya migsumbag kanmu!” Tigkas yan, pigka-
mang na manga magtatunggu-ay si Jisus aw gayed nilan pigpanampal.

Ya pagbalyaw ni Pédro kan Jisus

66 Na, talana ni Pédro adti pamanag na balay, awun sambuk na kaûbayan
na dyumateng na yeiy ya sugu-anen na pangulu na manga magdadugsu-ay.
67 Aw sa pagkita' nan kan Pédro na nyanalang, pigtengtengan nan aw
miglong, “Ikaw uman ya eped ni Jisus na taga Nasarit!”
68 Manang migbalyaw si Pédro, law nan, “Wala' ku ka-ede-i ya piglong mu!”
Aw mig-alin si Pédro adti suwangan na pamanag. Aw tigkas yan tyumaga-uk
ya manuk.
69 Wala' kadugay, kyinita' da uman na sugu-anen si Pédro, aw miglong adti
manga utaw dun, “Ya eseg iyan, eped nilan saba!”
70 Manang uman da ni Pédro pigbalyaw. Aw wala' kadugay, miglong kan
Pédro ya manga utaw dun na mig-indeg-indeg, “Matinaw saba na ikaw ya
sambuk kanilan, kay ya linitukan mu kasiling na taga Galilya.”
71 Aw pigpalekat ni Pédro ya migsapa', law nan, “Matay pa aku! Wala' ku
saba kilalâa ya utaw yan na piglong mayu.”
72 Aw dyengeg nan ya kadwa na pagtaga-uk na manuk, aw dun da ni Pédro
ka-anenganengi ya piglong ni Jisus kanan, “Sa dili' pa tumaga-uk ya manuk
na makadwa, balyaw aku mu na makatlu.” Aw migkalat ya ginawa ni Pédro
aw to-o sakanan migsugaw.

15

Ya pag-usip ni Pilato kan Jisus

1 Na, pagkamaselem da, migkasambuk ya ginawa na manga mangkatas
na magdadugsu-ay, aw manga magdadumalâay sa manga Judiyu, aw manga
magpalna-uway sa Uldin, aw kadakula' na mag-usayay kun unu ya un nilan
imo-un kan Jisus. Yanagaw pigpagapus nilan si Jisus, aw pigpa-agad nilan
adti kan Pilato na yan ya gubirnador na taga Roma.
2 Aw pig-usip ni Pilato si Jisus, “Unu, ikaw ya hari' sa manga Judiyu?” Aw
tyumubag si Jisus, “Piglong da mu.”
3 Pagkatigkas yan, pig-ubat na manga mangkatas na magdadugsu-ay kan
Pilato ya madég na diklamu nilan kan Jisus.
4 Yanagaw nyusip pa si Pilato kanan, “Wala' ka' ya matubag mu sa manga
piglong nilan? To-o madég ya manga diklamu nilan kanmu.”
5 Manang wala' da tubag si Jisus. Aw nyabelengbeleng kanan si Pilato.
6 Na, awun katanem na gubirnador na kada umay dun ni Pista na Paglabay
na Anghil na Tyumanem, magpaluwa' sakanan sa sambuk na nyakalabusu
na kaliman na manga utaw paluwa-en.
7 Aw dun ni kalabusuwanan awun manga utaw na nyakalabusu asuntu na
nyatu silan sa gubirno aw awun manga pigpatay nilan. Ya sambuk kanilan
pigngalanan na si Barabas.
8 Aw migpangkatipun ya madég na utaw adti kan Pilato, kay ya tud nilan
sekaten adti kanan na imo-un nan uman adun na umay ya kanan katanem
na magpaluwa' sa sambuk na utaw na pigkalabusu.
9 Aw nyusip si Pilato kanilan, “Unu, kaliman mayu na paluwa-en ku
kamayu ya hari' sa manga Judiyu?”

10 Kay kya-ede-an ni Pilato na to-o nyinga' kan Jisus ya manga mangkatas
na magdadugsu-ay aw yan ya du-an na pigtumbay nilan si Jisus adti kanan.
11 Manang pigdegdeg na manga mangkatas na magdadugsu-ay ya madég
na manga utaw na yan ya sekaten nilan si Barabas.
12 Aw nyusip pa si Pilato kanilan, “Kun paluwa-en ku si Barabas, unun ku
ya utaw yeiy na pagtawagen mayu na Hari' na manga Judiyu?”
13 Aw tyumubag ya kadég nilan, “Pakalabuwan sakanan adti krus!”
14 Aw miglong pa si Pilato, “Ananga'? Unu ya nya-imo' nan na malat?”
Manang to-o la baling silan nyamansag, “Pakalabuwan sakanan adti
krus!”
15 Na, ya kaliman ni Pilato na magleya kanan ya manga utaw, yanagaw
pigpaluwa' nan si Barabas. Manang si Jisus pigpalabet nan aw pigtumbay
nan adti kanilan pada pakalabu adti krus. *

Ya pag-odoy-odoy kan Jisus na manga sundalu

16 Aw pigdala si Jisus na manga sundalu adti pamanag na palasyo na
gubirnador. Aw pigtawag nilan ya kadég na manga sundalu. *
17 Aw pigpasut nilan si Jisus sa malawig na sa-ul na tapel ya batek kasiling
na pagsutun na hari'. Aw tigkas yan, mig-imo' silan sa korona na suksukun
aw pigsangkub nilan adti ulu ni Jisus.
18 Aw pig-odoy-odoy nilan na sallong kunu syumaludu silan kanan, law
nilan, “Kay Hari' na manga Judiyu, magkadugay pa galu ya pag-eya' mu asini
tas na lupa'!”
19 Aw gayed nilan pigbunalan ya ulu nan na bangka', aw pigpan-eleban
nilan si Jisus. Aw lyumuhud silan adti asdangan nan na sallong kunu silan
migsimba kanan.
20 Pagkatigkas nilan sakanan odoy-odoyun, pigluwasan nilan sa malawig
na sa-ul aw pigliku' nilan pigpasut ya kanan kadégkadég. Aw tigkas yan, pig-
dala na manga sundalu si Jisus adti luwa' na syudad na un nilan kalabuwan
adti krus.

Ya pagkalabu kan Jisus adti krus

21 Dun ni dalan, pig-isungun nilan ya sambuk na eseg na si Simon na taga
syudad na Ciréné, aw pigleges pigpapisan kanan na manga sundalu ya krus
ni Jisus. Na, si Simon yan ya ama ni Alé jandro aw ni Rupo. *
22 Aw dyala nilan si Jisus adti banwa na pigngalanan na Golgota, na
kakawasan: Banwa na Pesa' na Ulu.
23 Pagdateng nilan dun, pigdimilan nilan si Jisus na bino na pigdali-an na
mirra, manang wala' nan dawata.
24 Aw tigkas yan, pigkalabuwan nilan si Jisus adti krus. Aw migbunut-
bunut ya manga sundalu kun singalan kanilan ya makatagtun sa tagsam-
buksambuk na kadégkadég ni Jisus.
25 Na, manga alas nibi na maselem ya pagkalabu nilan kan Jisus adti krus.
26 Aw awun pigsulat nilan dun ni tabla na limanda kanan aw pigtapli' nilan
adti krus na maglong: “Yéiy ya Hari' na manga Judiyu.”

---

* **15:15** 15:15 Ya lalabet na manga sundalu na taga Roma, awun tingga' adti tuktuk, aw madég ya pesa' na mangkatalem dun ni tenga'. Aw kun labet sa utaw, pangkapali-an ya kindal nan. * **15:16** 15:16 Manga enemenggatus ya kadég na manga sundalu na taga Roma na nyeya' dun ni seled na kota'.
* **15:21** 15:21 Si Rupo, yan ya pigngalanan ni Pablo adti Roma 16:13.

27 Na, dun ni tampid ni Jisus awun duwa ya ribildi * na pigkalabuwan
uman adti manga krus nilan, ya sambuk apit adti kalintu aw ya sambuk
uman apit adti kawala.
28 [Nyatuman agaw ya pigpasulat na Tyumanem asini muna, law nan:
“Nyaka-iyeped sakanan sa manga makasasala'.”]*
29 Aw ya manga utaw na lyumabay dun, mig-odoy-odoy silan kan Jisus aw
mig-eleng-eleng silan, law nilan, “Miglong kaw na kalaten mu ya Témplo aw
seled na tulungallaw pa-indegen mu uman salut ya bagu.
30 Na! Tabangi ya kanmu pagka-utawun aw panog kaw dun ni krus!”
31 Aw maynan uman, migpan-odoy-odoy kanan ya manga mangkatas na
magdadugsu-ay aw ya manga magpalna-uway sa Uldin, law nilan, “Mabatug
nan tabangan ya eped, manang dili' nan mabatug tabangan ya kanan pagka-
utawun.
32 Misiyas kunu sakanan aw Hari' sa manga utaw na Isra-él! Kun kita-en
nami na manog sakanan dun ni krus, mangintu-u kami kanan!” Aw pangkay
ya duwa na eped nan na pigkalabu adti krus, mig-odoy-odoy uman kanan.

Ya pagkamatay ni Jisus

33 Pagka-alas dosi la, migkangitngit ya banwa seled na tulungka udas.
34 Pagka-alas trés da na ambung, mig-ulangag si Jisus, law nan, “Éloi, Éloi,
lama sabaktani?” Ya kakawasan na piglong nan: “We....Tyumanem ku!
We....Tyumanem ku! Ananga' aku mu ayawan?”*
35 Sa pagdengeg na manga utaw na malapit dun, miglong ya eped kanilan,
“Pakanyegi mayu! Pigtawag nan ya propita na si Éliyas.”
36 Aw sambuk kanilan maksay nyangay sa ispongha aw pig-elem nan adti
bino na malagsing. Aw pigbetang nan adti tuktuk na layi' aw pigsungit nan
kan Jisus na un pasepsep kanan. Aw miglong sakanan, “Na, tagadan pa
tadun! Tanawun naten kun madi si Éliyas pada magpapanog kanan lekat adti
krus.”
37 Aw mig-ulangag to-o si Jisus aw nyabugtu' ya ginawa nan.
38 Aw nyakisay ya to-o madakmel na téla na pigsaliben na awun ni Témplo,
aw dayaw nyatenga' lekat adti tas taman adti dalem.
39 Aw ya kapitan na manga sundalu na nyindeg dun ni asdangan na krus,
kyinita' nan ya pagkamatay ni Jisus. Aw nyakapaglong sakanan, “Matinaw
kadi'! Ya utaw ini, tengteng Ise' na Tyumanem!”
40 Awun uman manga kaubayan na migtandaw adti mawatawat. Eped
dun ni kanilan si Salomé aw si Maria na taga lunsud na Magdala, aw si Maria
na ina ni Santiago aw ni José.
41 Silan ya eped na manga umagakan ni Jisus na gayed mig-agad-agad
kanan. Aw silan ya migsanggila' kanan talana na adtu pa silan ni Galilya. Aw
madég pa uman ya eped na manga kaubayan na nyagad kanan adti Jérusalim.

Ya paglebeng kan Jisus

42 Na, yan ya allaw na magtagilan ya manga Judiyu sa Allaw na Paglag-
deng. Aw sa pagkamagsiklep da,

---

* **15:27** 15:27 Ya eped na pag-ubad: matakaw. Asini muna, ya kakawasan na “lēstas” dun ni tingeg na Grigo: matakaw. Manang dun ni allaw ni Jisus, pig-uman da ya kakawasan na “lēstas” aw yan ya: ribildi. Adti bala-ud na taga Roma, dili' pagkalabuwan adti krus ya matakaw, manang olo' migribildi sa gubirnu na taga Roma. * **15:28** 15:28 Wala' ya birsikulu ini adti to-o dadan na manga kopiya na Markos. Ya lyekatan na birsikulu ini, Isayas 53:12 aw Lukas 22:37. * **15:34** 15:34 Ya piglong ni Jisus lekat adti Salmo 22:1.

43 si José na taga Arimatiya wala' pagduwaduwa kadtu ni kan Pilato, aw
pigsekat nan ya lawas ni Jisus. Si José pagbasa͡an na manga eped nan adti
matas na usayanan aw migtagad pa uman sa Paghari' na Tyumanem sa
Kasakupan nan.
44 Sa pagdengeg ni Pilato na nyatay da si Jisus, kyumega' sakanan. Yana-
gaw pigtawag nan ya kapitan na manga sundalu aw pig-usip nan kun
tengteng na nyatay da si Jisus.
45 Pagdengeg ni Pilato sa piglong na kapitan, pigtumbay nan kan José ya
pagkamang sa lawas ni Jisus.
46 Pagkatigkas yan, nyayad si José sa téla na linum, aw pigkamang nan ya
lawas ni Jisus lekat adti krus aw pigbedbedan nan na téla. Aw pigbetang
nan adti seled na ilib na dadan da pigkutkutan adti kilid na pangpang
na un paglebengan sa utaw, aw miglilid sakanan sa dakula' na batu pada
pagtampeng sa baka' na ilib.
47 Aw pigtandawan ni Maria na taga Magdala aw si Maria na ina ni José,
yanagaw pigka-ede-an nilan kun ayin lebengan si Jisus.

16

Ya pagkataw ni Jisus

1 Pagkatigkas da na Allaw na Paglagdeng, * si Maria na taga Magdala, aw
si Maria na ina ni Santiago, aw si Salomé, nyayad silan sa manimbo' na un
asag adti lawas ni Jisus.
2 Aw to-o maselem na allaw na Linggo, nyadtu silan adti piglebengan
kanan.
3 Aw sa talana pa nilan dun ni dalan, mig-usip-usipay silan, “Singalan ya
un mag-anggin kanaten sa batu lekat adti baka' na ilib?” Maynan ya piglong
nilan kay to-o dakula' ya batu na pigtampeng sa baka' na ilib.
4 Manang sa pag-inunu nilan, kyinita' nilan na nyaka-anggin da adti kilid
ya dakula' na batu.
5 Pagseled nilan adti ilib, kyumita' silan sa eseg na bagu pa ya ginawa aw
syumut sa to-o maputi' na kadégkadég na nyingkud apit adti kalintu. Aw ya
manga ka͡ubayan to-o silan kyumega'.
6 Manang miglong ya utaw kanilan, “Dili' kamu magkallek! Kya-ede-an ku
na pyaninaw mayu si Jisus na taga Nasarit na pigkalabuwan adti krus. Wala'
da sakanan asini. Nyataw da! Inunuwa mayu ya pigpakulangan kanan iyan.
7 Na, panaw da kamu! Aw ubati mayu ya manga umagakan nan, labi la
si Pédro, na nyuna la si Jisus adti Galilya aw dun da mayu kita-a kasiling na
pig-ubat nan kamayu idtu muna.”
8 Aw lyumuwa' silan lekat adti ilib aw to-o silan nyalaguy kay migteneb
silan aw nya-enneng-enneng. Aw wala' nilan ubat-ubatan ya kyinita' nilan
adti eped na utaw kay to-o silan nyallek.

Ya pagpakita' ni Jisus adti manga umagakan nan

9 Na, pagkataw da ni Jisus na to-o maselem na allaw na Linggo, una
sakanan migpakita' kan Maria na taga Magdala na yan ya pig-alilinan nan
sa pitu ya busaw idtu muna.
10 Aw pigkadtuwan ni Maria ya manga umagakan ni Jisus na kenne' pa na
kakalatan na ginawa nilan aw migsugaw. Aw piglongan nan silan na kyinita'
nan si Jisus.

---

* **16:1** 16:1 Alas sayis na gabi na Sabadu.

11 Manang wala' silan pangintu-u sa piglong nan na nyataw da si Jisus aw
migpakita' kanan.
12 Pagkatigkas yan, migpakita' si Jisus adti duwa ya umagakan nan talana
nilan nyanaw adti luwa' na syudad, manang wala' nilan maksay kilalaa̲ kay
nyabagu la ya kanan lawas.
13 Sa pagka-ede' da nilan na yan si Jisus, lyumiku' silan adti Jérusalim, aw
pig-ubatan nilan ya kanilan manga eped sa kyinita' nilan. Manang ya eped
na manga umagakan wala' silan uman pangintu-u kanilan.
14 Aw wala' kadugay, migpakita' si Jisus adti sampulu' taggesya' ya uma-
gakan nan sa talana nilan kyuman. Pigsagda nan silan asuntu na wala' silan
pangintu-u aw to-o mategel ya anenganeng nilan pangkay pig-ubatan da
silan na manga utaw na nyataw da sakanan.
15 Aw miglong si Jisus kanilan, “Kadtuwi mayu ya kadakula' na banwa, aw
pa-ede-a mayu ya kadég na utaw sa Madyaw na Ubat-ubat kanak.
16 Kun singalan ya mangintu-u kanak aw magpabau̲tismu, paluwa-en
sakanan na Tyumanem, manang kun singalan ya dili' mangintu-u kanak,
ukuman sakanan na pa-emel-emelen.
17 Aw maka-agad ya manga pangilala yeiy sa manga utaw na mangintu-u
kanak: Dun ni katulus na kanak ngalan, maka-alilin silan sa manga busaw,
aw makapaglong silan sa manga punganan na tingeg na wala' pa nilan
lemena paglongan.
18 Aw pangkay kun maka-awid silan sa ulud aw pangkay maka-inem silan
sa makababaleng, dili' silan ma-unu. Aw kun pandungan nilan na kanilan
palad ya manga pyangkedelan, dayaw silan kaguli-an.”

Ya pagka-engat ni Jisus pasinan adti tas na langit

19 Pagkatigkas ni Jisus na kanaten Pangulu maglong adti manga umagakan
nan, nya-engat sakanan adti tas na langit, aw nyingkud apit adti kalintu na
Tyumanem.
20 Aw nyanaw ya manga umagakan nan, aw piglegeb nilan ya kadég na
banwa aw pigpa-ede' nilan ya Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus. Aw pangkay
ayin silan kadtu, pigtabangan silan na katulus ni Jisus. Aw ya manga milagru
na pigpa-imo' nan kanilan, yan ya migmatinaw sa kanilan pig-ubat-ubat.
Amén!

Ya Madyaw na Ubat-ubat kan Jisu-Kristu na pigsulat ni Lukas

1 Kay Tyupilo na to-o pagbasa͡an:
Madég ya utaw na migtibagseg migsulat sa manga kasampetanen sa manga nyatuman asini kanaten na manga pig-imo' ni Jisus.
2 Pigsulat nilan ya pig-ubat-ubat kanilan na manga utaw na tengteng kyumita' sa kadég na nya-imo' lekat pa idtu muna.
3 Kay Tyupilo, asuntu na to-o ku pigsadsadan ya kadég na nya-imo' lekat pa na idtu muna, nyakabetang adti anenganeng ku na madyaw aw dayaw ku uman tapiden ya pagkasulat adti kanmu.
4 Ya tud ku pada to-o mu ka-ede-an na tengteng matinaw ya pig-ubat-ubat da kanmu.

Ya pagpa-ede' na un ma͡utaw si Juan na Magba͡utismuway

5 Dun ni manga allaw na si Hérodés ya mighari' sa banwa na Judiya, awun sambuk na magdadugsu-ay adti Témplo na Tyumanem na pigngalanan na Zakariyas. Nyaka-akup sakanan adti ugbungan na manga magdadugsu-ay na pigdumala͡an ni Abiyas asini muna. * Aw ya ka͡ubayan nan na si Élisabét, buwadbuwad uman ni Aaron.
6 Na, si Zakariyas aw si Élisabét, nyatibulluk silan dyumalug sa pagkaliman na Tyumanem. Pigdalug nilan ya kadég na sugu' dun ni Uldin na pig-atag na Tyumanem asini muna.
7 Manang wala' ya ise' nilan kay dili' magpaka-ise' si Élisabét aw unud da alag ya ginawa nilan.
8 Na, dyumateng ya simana na kanan Zakariyas da uman ugbungan ya mag-imo' sa manga imo-unun dun ni Témplo na Tyumanem. *
9 Aw migbunutbunut silan kay yan ya katanem na manga magdadugsu-ay, aw si Zakariyas ya kyabunutan nilan na un magsunug sa insénso adti seled na Tambi' na Pigtani adti Tyumanem.
10 Aw sa talana nan migsunug sa insénso, awun madég to-o na manga utaw adti luwa' na nyanawagtawag adti Tyumanem.
11 Aw migpakita' kan Zakariyas ya sambuk na anghil na Tyumanem na nyindeg apit adti kalintu na sunuganan sa insénso.
12 Pagkita' nan sa anghil, migteneb sakanan aw to-o nyallek.
13 Manang miglong kanan ya anghil, “Dili' kaw magkallek, kay Zakariyas, kay dyengeg saba na Tyumanem ya panawagtawag mu. Aw ya ka͡ubayan mu na si Élisabét, un mag-ise' sa eseg, aw Juan ya pagngalan mayu kanan.
14 To-o dakula' ya pagleya mu kanan, aw madég uman ya magleya sa pagka͡utaw nan.

---

* **1:5** 1:5 Asini muna, madég ya manga magdadugsu-ay adti Témplo na Tyumanem, aw pigtapidtapid silan adti kaluwa͡an tag upat ya ugbungan na alag pigsulat adti 1 Kronikas 24:6-18. Aw magsayusayu ya manga ugbungan magtalabahu na tag sangka simana aw makaduwa seled na sangka͡umay. * **1:8** 1:8 Mabasa adti 1 Kronikas 23:28-31 kun unu ya manga imo-unun dun ni Témplo.

15 Kay to-o matas ya imo-unun na un taligu kanan na Tyumanem. Kailangan dili' sakanan mag-inem sa bino aw sa eped pa na inemenen na to-o magpakalangulangu. Matmu' sakanan na Ispiritu Santo pangkay adtu pa sakanan ni seled na buntit na ina nan.
16 Aw madég ya buwadbuwad ni Isra-él na un nan paliku-un adti Tyumanem na kanilan Pangulu.
17 Ya ise' mu, yan ya muna sa Kristu,* aw ya katulus na atag kanan na Ispiritu Santo, kasiling saba na kan Éliyas. Aw pa-iyuli-en nan ya manga ama aw kanilan manga mangayse', aw paliku-un nan ya manga utaw na wala' dalug sa pagkaliman na Tyumanem pada makaliku' silan dumalug kanan. Magi sa un nan imo-un, matagilan ya manga utaw sa pagdateng ni Kristu."
18 Aw piglongan ni Zakariyas ya anghil, "Unun ku ya pagka-ede' na matinaw ya piglong mu kanak? Bakleg da aku. Aw buyag da uman ya kaûbayan ku."
19 Tyumubag kanan ya anghil, "Aku si Gabriyél na gayed mag-indeg adti asdangan na Tyumanem. Pigsugu' aku adi sayid mu na un magpa-ede' sa madyaw na ubat-ubat yeiy.
20 Manang asuntu na wala' mu pangintu-uwi ya kadég na piglong ku, na, ma-umu kaw menda' na matuman ya kadég na piglong ku kanmu. Aw matuman saba yeiy dun ni allaw na dadan da pigpamalli' na Tyumanem."
21 Na, ya manga utaw na tyumagad kan Zakariyas adti luwa', nyabelengbeleng silan kun ananga' madugay sakanan adti seled na Tambi' na Pigtani adti Tyumanem.
22 Aw sa pagluwa' da nan, dili' da sakanan magpakapaglong manang gayed migpulingen kanilan pada pa-ede' na awun pigpakita' kanan adti seled.
23 Aw sa pagkatigkas da na imo-unun nan dun ni Témplo, nyuli' sakanan adti kanan balay.
24 Sa paglabay da na pilangallaw, nyabdes si Élisabét. Aw seled na limambulan wala' sakanan luwa' adti balay nilan, aw miglong adti anenganeng nan,
25 "Pigkallatan aku na Tyumanem. Pigkamang nan adi kanak ya kamulamula ku adti manga utaw."

Ya pagpakita' na anghil kan Maria

26 Na, sa enemembulan da na pagkabdes ni Élisabét, pigsugu' na Tyumanem ya anghil na si Gabriyél adti lunsud na Nazarit, sakup na Galilya,*
27 na madtu ni sambuk na kaûbayan na wala' pa ka-ilabeti na eseg. Ya ngalan nan si Maria. Ya tawas nan si José na buwadbuwad ni Dabid na hari' asini muna.
28 Aw sa pagdateng na anghil adti kan Maria, miglong sakanan, "Pagleya kaw kay ya Tyumanem to-o migpakadyaw kanmu, aw gayed kaw nan pig-agadan."
29 Pagdengeg ni Maria seiy, to-o sakanan nyabelengbeleng kun unu ya kakawasan na piglong na anghil.
30 Aw miglong ya anghil kanan, "Dili' kaw magkallek, kay Maria, kay kyatutukan ya Tyumanem kanmu.

---

* **1:17** 1:17 Ya Kristu yan ya Misiyas na pigpakang na Tyumanem na un nan padala pada magpaluwa' sa manga utaw, aw yan ya gayed pigtagadan na manga utaw na Judiyu. * **1:26** 1:26 Mig-iyawat to-o ya banwa na pig-eya-an ni Élisabét aw ya Nazarit na pig-eya-an ni Maria.

31 Pakanyegi ya un ku paglongun kanmu: Dili' madugay, mabdes kaw aw
mag-ise' sa eseg, aw ngalanan mu sakanan na Jisus.
32 Ma-imo' sakanan to-o dengganen, aw pagtawagen sakanan na Ise' na
Tyumanem na To-o Matas, aw imo-un sakanan na Tyumanem hari' kasiling
na tyugbulan nan na si Dabid.
33 Aw maghari' sakanan sa manga buwadbuwad ni Jakub* na wala' ya
tyamanan. Aw ya kasakupan na un nan hari-an, wala' ya katigkasan."
34 Aw nyusip si Maria sa anghil, "Unun ya pagka-imo' na kadég yeiy na
wala' pa ya eseg ku?"
35 Aw tyumubag ya anghil, "Ya Ispiritu Santo un lumugsad dun ni kanmu
aw kalandungan kaw na katulus na Tyumanem na To-o Matas. Yanagaw
ya ise' na un ma͡utaw dun ni kanmu, wala' ya sala' dun ni kanan, aw
pagtawagen sakanan na Ise' na Tyumanem.
36 Na, ya kadégan mu uman na si Élisabét, pangkay madég ya miglong na
dili' sakanan magpaka-ise', manang nyabdes da sakanan sa ise' nan na eseg,
aw enemembulan da ya kabdesan nan.
37 Kay adti Tyumanem, wala' saba ya dili' nan mabatug."
38 Aw miglong si Maria, "Sugu-anen aku saba na Tyumanem. Madyaw beg
galu aw matuman ya piglong mu adi kanak." Pagkatigkas yan, pig-indegan
sakanan na anghil.

Ya paglaba' ni Maria adti kan Élisabét

39 Na, wala' kadugay, nyanigpes si Maria aw nyaksay nyadtu ni lunsud adti
kabuntudan dun ni banwa na Judiya.
40 Pagdateng nan dun, syumeled sakanan adti balay ni Zakariyas aw
nyangumusta kan Élisabét.
41 Aw sa pagdengeg ni Élisabét sa pangumusta ni Maria, mig-inang ya ise'
adti buntit nan. Aw nyatmu' si Élisabét na Ispiritu Santo
42 aw miglong sa mabagseg na tingeg, "Kay Maria, madyaw ya kanmu! Sa
kadég na manga ka͡ubayan, ikaw ya to-o pigpakadyaw na Tyumanem, aw
maynan uman ya ise' na un ma͡utaw dun ni kanmu.
43 Ananga' aku tanawun na ina na kanak Pangulu?
44 Kay pagdengeg ku sa pagpangumusta mu, mig-inang ya ise' adi buntit
ku kay to-o sakanan migleya.
45 Aw madyaw ya kanmu kay pyangintu-uwan mu na tumanen saba na
Tyumanem ya kadég na piglong nan kanmu."

Ya dalangan ni Maria sa pagdeyen nan sa Tyumanem

46 Aw miglong si Maria,
"Pigdeyen ku ya Tyumanem sa kadakula' na kanak ginawa aw kanak
anenganeng,
47 aw dakula' uman ya kanak pagleya asuntu na Magpaluwa-ay sakanan.
48 Kay pig-anenganeng aku nan pangkay madalem aku na kanan sugu-anen.
Lekat adun na allaw, madég ya manga utaw na maglong, 'To-o madyaw ya
kan Maria,'
49 kay madég ya mangkadyaw na pigpan-imo' kanak na Tyumanem na To-o
Matulus.

---

* **1:33** 1:33 Si Jakub umpu ni Abraham asini muna, aw pigngalanan uman sakanan na Isra-él.
Sampulu' tag duwa ya ise' nan na eseg na alag migbuwadbuwad na nya-imo' manga utaw na Isra-él.

Aw wala' ya maka-unawa sa ngalan nan.
50 Aw kyallatan nan ya kadég na awun pagkallek kanan pangkay sa manga
utaw adun aw sa manga buwadbuwad na dumadateng pa.
51 Pigpakita' na Tyumanem ya kanan katulus magi sa kadyaw na pig-imo'
nan.
Ya manga migpatastas, pig-alilinan nan silan.
52 Pigpapanog nan ya manga hari' adti kanilan trunu.
Aw pigsuguk nan ya manga utaw na madalem.
53 Pigpabiyag nan ya manga utaw na nyangkagetem,
aw pig-alilinan nan ya manga mayaman na wala' ya dyala.
54 Pigtabangan nan ya kanan manga utaw na yan ya manga buwadbuwad
ni Isra-él.
Wala' nan kalingawi ya kanan pakang na kallatan nan ya manga utaw nan.
55 Kay asini muna, pigpakangan nan ya kanaten tyugbulan na si Abraham
aw ya manga buwadbuwad nan
na kallatan nan ya kadég tadun na wala' ya katigkasan."
56 Aw nyeya' pa si Maria dun ni tampid ni Élisabét seled na tulumbulan, aw
pagkatigkas yan, nyuli' da sakanan adti balay nan.

Ya pagka͡utaw ni Juan na Magba͡utismuway

57 Na, dyumateng ya allaw na kya͡utawan da si Élisabét, aw mig-ise'
sakanan sa ise' na eseg.
58 Sa pagpakadengeg na manga sumbalay nan aw kanan kadégan na to-o
sakanan kyallatan na Tyumanem, ya kadég nilan nyagad kanan migleya.
59 Aw sa walungallaw da na ise', nyadtu ya kadégan nilan kay un patuli'
ya ise'. Aw kaliman nilan galu ngalanan ya ise' na si Zakariyas kasiling na
ngalan na ama nan.
60 Manang wala' kalim si Élisabét, aw miglong sakanan, "Si Juan ya pagn-
galan kanan!"
61 Aw miglong silan, "Wala' ya kadégan mayu na maynan ya ngalan!"
62 Aw pigpulingenan nilan ya ama na ise' kun unu ya kaliman nan
pagngalan sa ise' nan.
63 Aw migpulingen uman si Zakariyas na atagan sakanan na sulatanan aw
yan ya pigsulat nan: "Juan ya pagngalan kanan." Aw nyabelengbeleng ya
kadég nilan.
64 Aw wala' nilan imanmana na nyakapaglong da si Zakariyas aw
pigdeyen nan ya Tyumanem.
65 Aw yanagaw nyangkallek ya kadég na sumbalay nilan. Aw ya nyangka-
imo' yeiy alag nyabekkal adti kadakula' na kabuntudan na Judiya.
66 Aw ya kadég na manga utaw na nyakadengeg seiy, nyaka-usip silan
adti kanilan anenganeng, law nilan, "Unu ya un datengan na ise' yeiy
aw magkadakula' da sakanan?" Kay nyabangal da na awun ni kanan ya
Tyumanem.

Ya pigpa-ede' ni Zakariyas

67 Aw si Zakariyas na ama ni Juan nyatmu' na Ispiritu Santo, aw ini ya
pigpa-ede' nan:
68 "Deyen tadun ya Pangulu na yan ya Tyumanem na manga utaw na Isra-él!
Kay nyadi la sakanan aw pigpalekat da nan ya pagpaluwa' sa kanan manga
utaw.
69 Migpadala sakanan sa Magpaluwa-ay na to-o matulus asini kanaten

na lekat adti manga buwadbuwad ni Dabid na kanan sugu-anen,
70 kasiling na pigpa-ede' nan asini muna magi sa kanan manga propita.
71 Aw pigpakang nan na un nan kitadun paluwa-en lekat adti kanaten manga
po-on
aw adti pagdumala na kadég na migkalat kanaten sa ginawa.
72 Piglong nan uman na pakita' nan ya kanan kallat adti kanaten manga
tyugbulan,
aw dili' nan kalingawan ya pakang nan kanaten
73 na pigsapa' nan adti kan Abraham na tyugbulan tadun,
74 na un nan kitadun paluwa-en lekat adti kanaten manga po-on
pada mabatug da tadun ya pagsimba kanan na wala' ya kakallekan.
75 Aw taniyen kitadun adti kanan,
aw dalugun tadun ya kanan pagkaliman adti asdangan nan
sa kadég na allaw na pag-eya' tadun asini tas na lupa'."
76 Pagkatigkas yan, miglong si Zakariyas adti ise' nan,
"Ikaw kay To', pagtawagen kaw na propita na Tyumanem na To-o Matas,
kay ikaw ya un muna sa Pangulu
pada tagilanen ya un nan agiyan.
77 Pa-ede-en mu ya kanan manga utaw na mabatug da silan paluwa-en
kun lanasen da ya manga sala' nilan
78 magi sa kallat na kanaten Tyumanem.
Aw ya Magpaluwa-ay na un nan padala,
kasiling na sega na bagu syumilat adti silatan
79 na un mag-atag sa kalalamdag adti kadég na nyeya' dun ni kangitngitan
aw sa manga kyalandungan na alung na kamatayen.
Aw yan ya magpalna-u kanaten sa dalan na un tadun agiyan pasinan adti
kalinaw."
80 Aw ya ise' na si Juan tyumulin, aw migkabagseg ya ginawa nan aw
migkasalig ya kanan pagpangintu-u. Aw nyeya' sakanan adti kaligbinan
menda' sa allaw na migpalekat sakanan migpalna-u sa manga utaw na Isra-
él.

2

Ya pagkaûtaw ni Jisus

1 Na, idtu na manga allaw yan, si César Agusto ya impirador* na migdu-
mala sa kadakula' na kasakupan na Roma. Mig-imo' sakanan sa bala-ud
na ka-ilangan magpalista ya kadég na utaw magi sa sinsus. Ya sugu' yeiy
pigbekkal adti kadakula' na kasakupan nan.
2 Yeiy ya tagna' na pagpasinsus. Aw nya-imo' yeiy dengan na si Kuréniyo
ya migdumala sa banwa na Sirya.
3 Yanagaw ya kadég na manga utaw migpansi-uli' silan adti kanilan manga
lunsud pada magpalista sa ngalan nilan.
4 Aw si José nyindeg uman lekat dun ni lunsud na Nazarit na sakup na
Galilya aw nyadtu ni Bétlihém na sakup na Judiya. Na, ya lunsud na Bétlihém,
yan ya pigkaûtawan ni Dabid na hari' asini muna. Yanagaw nyadtu si José
kay buwadbuwad sakanan ni Dabid,
5 eped nan si Maria na kanan tawas na kaûtawanan da, pada magpalista
uman silan.

* **2:1** 2:1 Ya impirador, to-o matas ya katundanan nan kay yan ya magpamalli' sa manga hari' aw manga gubirnador na un magdumala sa manga banwa dun ni kasakupan nan.

6 Sa talana nilan adti Bétlihém, dyumateng ya udas na pyetesan da si Maria.
7 Aw kya͡utawan sa ise' nan na eseg na panggadan magulang, aw pigputus
nan na téla ya ise' nan. Aw pigpakulang nan dun ni kakananan na ayep kay
wala' da ya tambi' na un nilan kabantukan.

Ya pagpakita' na anghil adti manga magdadiyaga͡ay sa manga karniro

8 Na, yan na gabi, awun manga magdadiyaga͡ay na migtunggu' sa manga
karniro nilan dun ni panabtabanan na dili' to-o mawat adti Bétlihém.
9 Aw tigkan migpakita' kanilan ya sambuk na anghil na Tyumanem, aw
kya-ilawan silan na dakula' na kalalamdag na Tyumanem. Aw to-o silan
nyallek.
10 Manang miglong ya anghil kanilan, "Dili' kamu magkallek! Pakanyegi
mayu ya un ku paglongun: Awun ubat-ubat ku kamayu na to-o madyaw na
makapaleya sa kadég na manga utaw.*
11 Kay adun na gabi yeiy, adti lunsud ni Dabid, nya͡utaw da ya Magpaluwa-
ay na yan ya Kristu na Pangulu.
12 Aw yeiy ya pangilala na matinaw ya pig-ubat-ubat ku kamayu: Kita-en
mayu ya tagbi' na ise' na pigputus na téla aw pigpakulang dun ni kakananan
na manga ayep."
13 Pagkatigkas na anghil maglong, bigla' uman dyumateng ya madég na
manga anghil na lekat adti tas na langit. Aw ya kadég nilan migdeyen sa
Tyumanem, law nilan,
14 "Deyen ya Tyumanem na awun ni tas na langit!
Aw ya manga utaw asini tas na lupa' na nyakatutuk sa Tyumanem awun da
kalinaw nilan."
15 Sa pagliku' da na manga anghil adti tas na langit, migbalawbalaw ya
manga magdadiyaga͡ay sa karniro, law nilan, "Na! Kitadun da madtu ni
Bétlihém aw naten tanawun ya nya-imo' adtu na pigpa-ede' kanaten na
Tyumanem."
16 Yanagaw nyaksay silan nyadtu aw kyinita' nilan si Maria aw si José, aw
pigkita' nilan uman ya ise' na pigpakulang adti kakananan na ayep.
17 Aw pagkatigkas nilan tanawun ya ise', pig-ubat-ubat nilan adti manga
utaw ya piglong kanilan na anghil sa ise' yan.
18 Aw nyabelengbeleng ya kadég na nyakadengeg sa pig-ubat-ubat na
manga magdadiyagay sa karniro.
19 Manang si Maria, pigtagu' nan adti kanan ginawa ya kadég na nyangka-
imo' aw gayed nan pig-anenganeng kun unu ya kakawasan.
20 Aw lyumiku' ya manga magdadiyaga͡ay na migdeyen silan sa Tyu-
manem asuntu sa kadég na pigdengeg aw pigkita' nilan, kay alag saba
matinaw ya kadég na piglong na anghil kanilan.

Ya pagngalan sa ise'

21 Na, sa walungallaw da na ise', pigpatuli' nilan sakanan. Aw Jisus ya
pigngalan nilan kanan, kay yan ya ngalan na piglong na anghil kanilan idtu
muna sa wala' pa kabdes ya ina nan.

Ya pagdala kan Jisus adti Témplo

22 Na, dyumateng da ya allaw na un madtu si José aw si Maria adti Témplo
dun ni Jérusalim pada tumanen ya sugu' dun ni Uldin na pig-atag kan Moysis

* **2:10** 2:10 Ya manga utaw na piglong asini birsikulu, yan ya manga buwadbuwad ni Isra-él na migtagad na to-o madugay sa pagdateng na Misiyas.

sa paglinis sa kaûbayan na bagu kyaûtawan. Aw pigdala nilan uman ya ise' pada taniyen adti Tyumanem,
23 kay nyakasulat adti Uldin: “Ya kadég na ise' na eseg na panggadan magulang pagtaniyen adti Tyumanem.” *
24 Na, pada kalinisan si Maria, pigdalug nilan uman ya nyakasulat dun ni Uldin: “Dugsu' ya duwa ya tukmu, aw kun wala' yan, duwa baling ya impis na kalupati.” *

Ya pagpa-ede' ni Simyon sa datengan na ise'

25 Na, awun sambuk na utaw dun ni Jérusalim na pigngalanan na Simyon. Nyatibulluk ya ginawa nan dyumalug sa Uldin aw awun pagkallek nan sa Tyumanem. Madugay da nan pigtagadan na paluwa-en ya manga buwad-buwad ni Isra-él, aw ya Ispiritu Santo awun ni kanan.
26 Aw pigpa-ede' da kanan na Ispiritu Santo na dili' pa sakanan matay menda' na kita-en nan ya Kristu na pigpakang na Tyumanem asini muna.
27 Aw dun ni allaw yan, piggagad na Ispiritu Santo si Simyon na madtu ni Témplo. Aw dun da nan kita-a ya ise' na si Jisus na pigdala na mangkatikadeng nan adti Témplo na un tumanen ya sugu' dun ni Uldin.
28 Sa pagkita' ni Simyon sa ise', pigsipit nan aw pigdeyen nan ya Tyumanem, law nan,
29 “We... Tyumanem, tumbayan da na kamangen aku mu kay nyatingen da
ya anenganeng ku,
asuntu na nyatuman da ya pigpakang mu kanak.
30 Kay pigkita' da na kanak mata ya magpaluwa-ay
31 na pigtagilan mu dadan pada magpaluwa' sa kadég na manga utaw.
32 Sakanan ya kalalamdag na mag-ilaw sa un agiyan na manga utaw na
Héntil pada mangintu-u silan kanmu.
Aw magi kanan ka-atagan na dengeg ya manga utaw na Isra-él na yan ya
kanmu manga utaw.”
33 Pagdengeg na ama aw ina na ise' sa piglong ni Simyon, nya-enneng-enneng silan sa pigpa-ede' nan sa un datengan na ise'.
34 Aw tigkas yan, migsekat si Simyon adti Tyumanem na pakadyawun nan silan, aw piglongan pa nan uman si Maria, “Ya ise' ini, pigpadala na Tyumanem adti kadég na manga utaw na Isra-él aw ma-imo' sakanan pangilala adti kanilan. Manang madég kanilan ya kumele kanan, yanagaw ukuman nan silan. Manang madég uman kanilan ya dumawat kanan, aw paluwa-en nan silan.
35 Aw magi kanan kabukasan ya pigtagu' na manga utaw dun ni kanilan anenganeng. Manang ikaw kay Dé', asuntu na madég ya kumele sa ise' mu, magkalat ya kanmu ginawa kasiling na pigdugsang na lipang ya pusu' mu.”

Ya pagleya ni Ana

36 Na, awun sambuk na kaûbayan na balu aw propita sakanan na Tyumanem. Aw ya ngalan nan si Ana na ise' ni Panu-él na buwadbuwad ni Asir. To-o la sakanan buyag, aw olo' da pitungkaûmay ya pagsambuk nilan ya eseg nan.
37 Nyabalu la sakanan, aw adun kawaluwan tag upat ya umay nan. Allaw aw gabi awun sakanan ni Témplo na gayed migsimba sa Tyumanem magi sa pagpuwasa aw pagpanawagtawag.

* **2:23** 2:23 Mabasa adti Éxudo 13:2. * **2:24** 2:24 Mabasa adti Libitiko 12:2-8.

38 Aw sa talana pa ni José aw ni Maria adti Témplo, dyumulud si Ana
kanilan. To-o sakanan migleya aw pigpasalamatan nan ya Tyumanem. Aw
gayed nan pigkasampetan ya ise' adti kadég na manga utaw na migtagad sa
pagpaluwa' na Tyumanem sa manga taga Isra-él.

Ya pag-uli' adti Nazarit

39 Sa abus da ni José aw si Maria katuman ya kadég na pigsugu' na umba'
nilan imo-un na awun ni Uldin na Tyumanem, nyuli' silan adti Nazarit sakup
na Galilya.
40 Aw ya ise' tyumulin aw gayed sakanan nyatmu' na katadeng aw grasya
na alag lekat adti Tyumanem.

Ya pagpatagak ni Jisus adti Jérusalim

41 Na, kada umay magkadtu ya mangkatikadeng ni Jisus adti Jérusalim pada
tumambung sa Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem.
42 Aw sa pagdateng da ni Jisus adti sampulu' tag duwa ya umay, nyadtu
uman silan ni Pista kasiling na katanem nilan.
43 Pagkatigkas na manga allaw na Pista, nyan-uli' da silan. Manang
migpatagak baling si Jisus adti Jérusalim. Aw wala' yeiy ka-ede-i na
mangkatikadeng nan.
44 Iman nilan aw nyaka-agad si Jisus sa kanilan ka-epedanan. Pagkatigkas
na sangallaw na pagpanaw nilan, pigpaninaw nilan si Jisus dun ni kanilan
kadégan aw manga ubaybay
45 manang wala' nilan kita-a. Yanagaw lyumiku' silan adti Jérusalim pada
paninawun sakanan.
46 Sa pagkatlu la na allaw, pigkita' nilan si Jisus adti Témplo na nyingkud
dun ni tenga' na manga magpalna-uway sa Uldin. Migpakanyeg si Jisus aw
nyusip kanilan.
47 Aw ya kadég na dyumengeg kanan, nya-enneng-enneng silan asuntu sa
kadakula' na kya-ede-an nan dun ni pagtubag nan sa kanilan manga usip.
48 Aw sa pagkita' na mangkatikadeng nan kanan, to-o silan nyabeleng-
beleng, aw miglong ya ina nan, “Kay To', ananga' mu imo-un kanami
yeiy? Tanawa! To-o kami nyaypeng kanmu! Gayed kaw nami ya ama mu
pigpaninaw.”
49 Tyumubag si Jisus kanilan, “Kay Ne', ananga' kamu maninaw kanaken?
Unu, wala' ka' mayu ka-ede-i na ka-ilangan na asini aku pag-eya' ni balay na
Ama ku?”
50 Manang wala' nilan kalabeti kun unu ya kakawasan na piglong nan.

51 Aw nyagad si Jisus kanilan nyuli' adti Nazarit. Aw kya͡agadan nan ya
kanan mangkatikadeng. Aw ya kadég na nya-imo', alag pigtagu' na ina nan
adti kanan ginawa.
52 Aw tyumulin si Jisus aw kyadugangan pa to-o ya katadeng nan. Aw ya
Tyumanem aw manga utaw alag kyatutukan kanan.

3

Ya pag-ubat-ubat ni Juan na Magba͡utismuway

1 Na, pagdateng da na sampulu' tag lima ka umay na pagdumala na
impirador na si Tibériyo César sa kadakula' na kasakupan na Roma, dun ni
umay yan, si Ponsyo Pilato uman ya gubirnador sa probinsiya na Judiya. Aw
si Hérodés Antipas ya migdumala sa banwa na Galilya, aw ya mangud nan

na si Pilipi yan ya migdumala sa manga banwa na Ituréya aw Trakonitis. Si Lisaniyas ya migdumala sa banwa na Abiléné.
2 Aw si Anas aw si Kaypas, silan duwa ya manga pangulu na manga magdadugsu-ay sa manga utaw na Judiyu. Aw dun ni umay yan, dyumateng ya allaw na miglong ya Tyumanem adti ise' ni Zakariyas na si Juan talana nan nyeya' adti kaligbinan.
3 Yanagaw piglegeb nan ya manga banwa na malapit dun ni tubig na Jordan, aw pig-ubat-ubat nan na magpabaûtismu ya manga utaw aw magselsel silan pada lanasen na Tyumanem ya kanilan manga sala'.
4 Dun ni pigpan-imo' ni Juan, nyatuman ya pigsulat na propita na si Isayas asini muna:
“Awun utaw na magtatawag adti kaligbinan,
aw yeiy ya un nan paglongun:
‘Tagilana mayu ya un agiyan na kanaten Tyumanem!
Pakadyawa mayu ya dalan na un nan agiyan!*
5 Ya kadég na kalikuban un tabunan,
aw ya kadég na kabuludan alag pakalataganen,
aw ya manga dalan na kaliku-an pantuliden,
aw ya manga dalan na batubatuwun pan-angginan.
6 Aw kita-en na kadég na manga utaw ya Magpaluwa-ay na padala na
Tyumanem adti kanilan.’”*
7 Yanagaw madég ya manga utaw na nyadtu ni kan Juan pada magpabaûtismu kanan. Aw miglong si Juan kanilan, “Kasiling kamu na kamangayse-anan na kamugung!* Singalan ka' ya miglong kamayu na makapalaguy kamu lekat adti pa-emel-emel na Tyumanem na malapit da dumateng?
8 Kun kaliman mayu makaluwa' dun ni pa-emel-emel na Tyumanem, pakitaân mayu ya bunga na kamayu pagselsel. Unu ka', mig-anenganeng kamu na dili' kamu nan pa-emel-emelen asuntu na buwadbuwad kamu ni Abraham? Paglongun ta kamu: Mabatug saba na Tyumanem ya pag-imo' sa manga batu ini na palangad mangayse' ni Abraham na un pagsayu kamayu!
9 Aw pangkay adun pigtagilan da ya palakul na un pagsakap sa manga kawuy na wala' pamunga sa madyaw, aw agbel adti atulun.”
10 Aw nyangusip ya madég na manga utaw kan Juan, “Kun maynan, unu ya madyaw nami imo-un?”
11 Aw tyumubag si Juan kanilan, “Kun singalan kamayu ya awun duwa ya sa-ul, madyaw pa na atag nan ya sambuk adti utaw na wala' ya sa-ul. Aw kun singalan uman kamayu ya awun kakan, atagan nan ya wala' ya pagkanen.”
12 Awun uman manga mangangublaây sa buwis na nyadtu ni kan Juan pada magpabaûtismu. * Aw nyusip silan kanan, “Kay Magpalna-uway, unu uman ya imo-un nami?”
13 Aw tyumubag si Juan kanilan, “Dili' mayu pagpasoblaân ya pagpangubla sa buwis.”

---

* **3:4** 3:4 Yan ya kakawasan na piglong ni Juan, na tagilanen nilan ya kanilan anenganeng sa pagdateng na Misiyas. * **3:6** 3:6 Mabasa adti Isayas 40:3-5. * **3:7** 3:7 Ya pyalabet ni Juan asini na kamangayse-anan na kamugung yan ya manga Parisiyo aw Sadusiyo kay wala' silan tengteng pagselsel aw migtallalingu silan. * **3:12** 3:12 Ya anenganeng na manga Judiyu, makasasala' ya manga mangangublaây sa buwis asuntu na malat ya dengeg nilan dun ni manga allaw yan, kay madég kanilan ya maglalimbungay sa manga utaw.

14 Aw awun uman manga sundalu na nyangusip kanan, law nilan,
“Aw kami uman, unu ya kanami imo-un?” Aw tyumubag si Juan kanilan,
“Dili' mayu pag-alleken ya manga utaw aw pagtanemtaneman pada
makakuwalta kamu. Dili' da kamu mag-alup sa dakula' na tandan.”
15 Sa pagpakadengeg na manga utaw sa palna-u ni Juan, migpalekat silan
mig-anenganeng pagaw si Juan ya Kristu na kanilan pigtagadan.
16 Manang miglong si Juan kanilan, “Aku ya migbaûtismu kamayu magi sa
tubig. Manang awun sambuk na un pa dumateng na to-o pa matas kanak, aw
dili' aku makatumbuk kanan. Pangkay ya eket na sandal nan dili' aku umba'
mag-ubad. Aw yan ya magbaûtismu kamayu sa Ispiritu Santo aw atulun.
17 Dun ni pag-ukum nan, taniyen nan ya kanan manga utaw, kasiling saba
na utaw na migbulus sa trigu. Magi dun ni pagbulus nan, matani ya tipig
aw matani uman ya awun seled. Panimunun nan ya awun seled aw dayaw
betang adti pul. Manang ya tipig, ubusun nan panimunun aw asag adti
atulun na dili' pagkapatayan.”
18 Madég pa uman ya piglong ni Juan na makapabagseg sa anenganeng
na manga utaw magi dun ni pagpa-ede' nan sa Madyaw na Ubat-ubat adti
kanilan.
19 Manang si Hérodés Antipas na migdumala sa banwa na Galilya, pig-
pakalabusu nan si Juan. Kay gayed sakanan pigsagda ni Juan asuntu na
kyamang nan si Hérodiyas na kaûbayan na mangud nan, aw asuntu na madég
pa uman ya malatay na pig-imo' nan.
20 Aw dun ni pagpakalabusu nan kan Juan, kyadugangan pa baling ya
manga sala' nan!

Ya pagbaûtismu kan Jisus

21 Na, wala' pa si Juan kalabusuwa, pigpambaûtismuwan nan ya madég na
manga utaw. Aw pigbaûtismuwan nan uman si Jisus. Aw sa talana ni Jisus
nyanawagtawag, nyabeka' ya langit
22 aw ya Ispiritu Santo lyumugsad adti kanan kasiling na kalupati. Aw
awun tingeg na lekat adti tas na langit na miglong, “Ikaw ya Ise' ku na to-
o ku pigginawaân, aw to-o aku kyatutukan kanmu.”

Ya manga tyugbulan ni Jisus

23 Sa pagpalekat ni Jisus migpalna-u, manga katluwan da ya umay nan. Aw
adti anenganeng na manga utaw, ise' sakanan ni José. Na, si José, yan ya ise'
ni Éli.
24 Aw si Éli ya ise' ni Matat, aw si Matat ya ise' ni Libi. Si Libi ya ise' ni Mélki.
Si Mélki ya ise' ni Janay, aw si Janay ya ise' ni José.
25 Si José ya ise' ni Matatiyas, aw si Matatiyas ya ise' ni Amos. Si Amos ya
ise' ni Nahum, aw si Nahum ya ise' ni Ésli. Si Ésli ya ise' ni Nagay,
26 aw si Nagay ya ise' ni Ma-at. Si Ma-at ya ise' ni Matatiyas. Si Matatiyas
ya ise' ni Sémé-in. Si Sémé-in ya ise' ni Josék. Si Josék ya ise' ni Joda.
27 Si Joda ya ise' ni Jo-anan. Si Jo-anan ya ise' ni Résa. Si Résa ya ise' ni
Zérubabél. Si Zérubabél ya ise' ni Salati-él, aw Salati-él ya ise' ni Néri.
28 Si Néri ya ise' ni Mélki, aw si Mélki ya ise' ni Adi. Si Adi ya ise' Kosam, aw
si Kosam ya ise' ni Élmadam. Si Élmadam ya ise' ni Ér, aw
29 si Ér ya ise' ni Joswé. Si Joswé ya ise' ni Éliyézér, aw Éliyézér ya ise' ni
Jorim. Si Jorim ya ise' ni Matat, aw Matat ya ise' ni Libi.

30 Si Libi ya ise' ni Simyon, aw si Simyon ya ise' ni Juda. Si Juda ya ise' ni
José. Si José ya ise' ni Jonam. Si Jonam ya ise' ni Éliyakim.
31 Si Éliyakim ya ise' ni Mélia, aw si Mélia ya ise' ni Ména. Si Ména ya ise' ni
Matata, aw si Matata ya ise' ni Natan. Si Natan ya ise' ni Dabid,
32 aw si Dabid ya ise' ni Jési. Si Jési ya ise' ni Obéd, aw si Obéd ya ise' ni Boaz.
Si Boaz ya ise' ni Salmon, aw si Salmon ya ise' ni Na-asyon.
33 Aw si Na-asyon ya ise' ni Aminadab, aw si Aminadab ya ise' ni Admin. Si
Admin ya ise' ni Arni. Si Arni ya ise' ni Hézron, aw si Hézron ya ise' ni Paréz.
Aw si Paréz ya ise' ni Juda,
34 aw si Juda ya ise' ni Jakub. Si Jakub ya ise' ni Isaak, aw si Isaak ya ise' ni
Abraham. Si Abraham ya ise' ni Téra. Si Téra ya ise' ni Nahor.
35 Si Nahor ya ise' ni Sérug, aw si Sérug ya ise' ni Réyu. Si Réyu ya ise' ni Péleg,
aw si Péleg ya ise' ni Hibir. Si Hibir ya ise' ni Syéla.
36 Si Syéla ya ise' ni Ka-inan, aw si Ka-inan ya ise' ni Alpaksad. Si Alpaksad
ya ise' ni Syém, aw si Syém ya ise' ni Nuwi. Si Nuwi ya ise' ni Lamék,
37 aw si Lamék ya ise' ni Metuséla. Aw si Metuséla ya ise' ni Énok, aw si Énok
ya ise' ni Jaréd. Aw si Jaréd ya ise' ni Mahalalél, aw Mahalalél ya ise' ni Kénan.
38 Aw si Kénan ya ise' ni Énos, aw si Énos ya ise' ni Sét. Aw si Sét ya ise' ni
Adan, aw si Adan yan ya ise' na Tyumanem.

4

Ya pagtanda' ni Satanas kan Jisus

1 Na, nyatmu' si Jisus na Ispiritu Santo aw pig-indegan nan ya tubig na
Jordan, aw pigpa-agad sakanan na Ispiritu adti kaligbinan.
2 Seled na kapatan ya allaw wala' sakanan kan aw gayed pigtanda' ni
Satanas. Aw pagkatigkas na pagpuwasa ni Jisus, to-o sakanan nyagetem.
3 Aw miglong kanan si Satanas, “Kun Ise' kaw na Tyumanem, na, paglonga
ya manga batu ini na ma-imo' pan.”
4 Manang tyumubag si Jisus kanan, “Yeiy saba ya pigpasulat na Tyu-
manem: ‘Beke' olo' na kakan ya makamataw sa utaw.’ ” *
5 Pagkatigkas yan, pigpa-agad ni Satanas si Jisus adti matas na buntud aw
pigpatandaw kanan dagawdagaw ya kadég na kasakupan asini tas na lupa'.
6 Aw piglongan nan si Jisus, “Ikaw ya un ku atagan sa katundanan
magdumala sa kadég yeiy aw ya kanenggeya nilan. Kay pigtumbay da kanak
ya kadég, aw mabatug ku atag adti pangkay singalan ya kaliman ku atagan.
7 Yanagaw, kun magsimba kaw kanak, atag ku kanmu ya kadég yeiy.”
8 Aw tyumubag si Jisus kanan, “Pigpasulat da saba: ‘Ya Tyumanem na
kanmu Pangulu, yan olo' ya kanmu simbaèn aw yan ya kanmu kaàgadan.’ ”
*
9 Pagkatigkas yan, pigpa-agad nan si Jisus adti syudad na Jérusalim aw
pigpa-indeg nan adti katasan na Témplo aw law nan, “Kun ikaw ya Ise' na
Tyumanem, kawas kaw adti dalem,
10 kay yeiy ya pigpasulat asini muna: ‘Sugu-un na Tyumanem adti kanmu
ya kanan manga anghil na un magtameng kanmu,’
11 aw ‘Salu-un kaw nilan aw pangkay ya manga siki mu dili' kapali-an na
manga batu.’ ” *

* **4:4** 4:4 Yan ya piglekatan na piglong ni Jisus, ya Déutéronomiyo 8:3. * **4:8** 4:8 Mabasa adti Déutéronomiyo 10:20. * **4:11** 4:11 Mabasa adti Salmo 91:11-12.

12 Aw tyumubag si Jisus, “Yeiy uman ya pigpasulat na Tyumanem: ‘Dili' mu
pagtanda-en ya Tyumanem na kanmu Pangulu.’ ” *
13 Pagkatigkas da na kadég na punganan na pagtanda' ni Satanas kan Jisus,
pig-indegan pa nan dun aw migtagad na makaselat salut magtanda' kanan.

Ya pagpalekat ni Jisus migpalna-u

14 Na, nyuli' si Jisus adti banwa na Galilya. Aw awun ni kanan ya katulus
na Ispiritu Santo, aw nyabekkal ya dengeg nan dun ni kadakula' na palibed
na banwa yan.
15 Aw migpalna-u sakanan adti manga sinagoga nilan aw pigdeyen
sakanan na manga utaw.*

Ya pag-uli' ni Jisus adti Nazarit

16 Aw pagkatigkas yan, nyuli' si Jisus adti lunsud na Nazarit na yan
ya pigtulinan nan. Aw dun ni Allaw na Paglagdeng, nyadtu sakanan ni
sinagoga, kay yan ya kanan kyanalaman. Aw nyindeg si Jisus na un magbasa
sa pigpasulat na Tyumanem,
17 aw pigdimil kanan ya pigsulat ni Propita Isayas. Pig-ulad ni Jisus aw
kyinita' nan ya un nan basaen, aw pigpalekat nan ya pagbasa, law nan:
18 “Ini kanaken ya Ispiritu Santo,
kay pigpamalli' aku nan na un magpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat adti
manga utaw na tagitu'.
Pigpadala aku nan na un mag-ubat-ubat adti manga pig-allang na mabatug
da silan paluwa-en.
Aw ya manga utaw na buta, kumita' da silan.
Aw ya manga utaw na pyamulayaman, paluwa-en silan.
19 Aw piglongan aku nan na pa-ede-en ya manga na utaw na dyumateng da
ya allaw na paluwa-en silan na Tyumanem.”*
20 Pagkatigkas ni Jisus magbasa, piglulun nan ya pigsulatan aw pig-uli' nan
adti pagsaligan dun ni sinagoga, aw nyingkud sakanan. Aw ya kadég na
utaw dun nyinunu kanan.
21 Aw dun da si Jisus paglong kanilan, “Ya pigpasulat ini na Tyumanem
asini muna, nyatuman da adun na allaw, aw pigpakanyegan da mayu.”
22 Ya kadég na utaw dun migsaya' kanan aw nyabelengbeleng silan sa
mangkadyaw na piglong nan. Aw miglong silan, “Enda', olo' saba sakanan
ise' ni José?”
23 Yanagaw miglong si Jisus kanilan, “Nya-ede' aku na maynini ya pundin-
ganan na un mayu paglongun kanak: ‘Kay Doktor, bulunga una ya kanmu
pagka-utawun.’ Aw maglong kamu uman kanak, ‘Kay Magpalna-uway,
dyengeg nami ya kadég na pigpan-imo' mu adti lunsud na Kapirna-um. Na,
imo-a la uman asini kanaten banwa.’
24 Pagkatigkas yan, miglong pa uman si Jisus kanilan, “Matinaw saba ya
un ku paglongun kamayu: Wala' ya propita na pagdawaten dun ni kanan
banwa.
25 Anenganga mayu ya nya-imo' dun ni manga allaw ni propita Éliyas.
Seled na tulungkaumay aw tenga' na wala' ya ulan, aw awun dakula' na

* **4:12** 4:12 Mabasa adti Déutéronomiyo 6:16. * **4:15** 4:15 Ya manga sinagoga, yan ya katipunanan na manga utaw na Judiyu adti tagsambuksambuk na lunsud nilan. Dun ni seled pigdayaw ya kopiya sa Uldin na pig-atag na Tyumanem kan Moysis asini muna, aw ya manga kopiya sa manga pigsulat na manga propita. Kada Sabado, migkatipun dun ya manga Judiyu na un magsimba. Aw ya sinagoga, usayanan nilan uman. * **4:19** 4:19 Mabasa yeiy adti 61:1-2.

getem asini banwa ini. Aw awun madég na kaubayan na nyabalu dun ni manga allaw yan.
26 Manang wala' padalaan na Tyumanem si Éliyas adti pangkay sambuk kanilan. Adtu baling sakanan sugu-a adti sambuk na kaubayan na nyabalu na nyeya' adti Zarépta, sakup na Sidon.
27 Aw awun uman madég na ibungun asini Isra-él dengan na manga allaw ni Propita Élisiyo. Manang wala' ya sambuk kanilan na kyalinisan sa ibung nilan. Si Na-aman olo' na taga Sirya ya kyalinisan."
28 Pagpakadengeg na kadég na awun ni seled na sinagoga sa piglong ni Jisus, to-o silan nyangkadaman.
29 Aw nyan-indeg silan aw pigdulus nilan si Jisus aw piggakgak adti luwa' na lunsud, adti ligad na pangpang na kyabetangan na lunsud nilan, kay un galu nilan tulud.
30 Manang nyagi baling si Jisus dun ni tenga' na kadég na manga utaw aw nyanaw da sakanan.

Ya pagpaluwa' ni Jisus sa busaw na syumeled adti utaw

31 Aw tyumubang si Jisus adti lunsud na Kapirna-um, sakup na Galilya. Pagdateng na Allaw na Paglagdeng, syumeled sakanan adti sinagoga aw migpalna-u sa manga utaw dun.
32 Aw ya manga utaw na nyakadengeg, nya-enneng-enneng silan kay awun katulus na kanan pagpalna-u.
33 Na, dun ni sinagoga awun sambuk na eseg na pigseledan na busaw. Aw to-o sakanan mig-ulangag,
34 law nan, "Kay Jisus na taga Nazarit, unu ya tud mu kanami? Unu, nyadi kaw na un apnasen ya kadég nami? Pigkilala ta kaw! Ikaw saba ya Pigpadala na Tyumanem!"
35 Manang pigsagda ni Jisus ya busaw, law nan, "Katinep kaw aw luwa' kaw adti kanan!" Aw pigdakdak na busaw ya utaw dun ni asdangan na kadég nilan, aw lyumuwa' ya busaw adti kanan na wala' ka-unu ya utaw yan.
36 Ya kadég na manga utaw dun, alag silan nya-enneng-enneng. Aw migpan-usip-usipay silan, law nilan, "Unu ya palabet seiy? Kay awun katulus nan magsugu' sa manga busaw aw lyumuwa' silan!"
37 Aw nyabekkal ya dengeg ni Jisus dun ni kadakula' na palibed na banwa yan.

Ya pagpangguli' ni Jisus sa madég na utaw

38 Pagkatigkas yan, nyindeg si Jisus lekat adti sinagoga, aw nyadtu sakanan ni balay ni Simon. Na, ya ugangan ni Simon na kaubayan to-o migkapasu'. Yanagaw nyanginayu' silan kan Jisus na guli-en nan.
39 Aw nyindeg si Jisus adti tampid nan, aw pigsagda nan ya kapasu', aw dayaw pig-uwasan ya kaubayan sa kapasu-an nan, aw maksay migbangun aw migsanggila' kanilan.
40 Pagsallep da na sega, pigpandala na manga utaw adti kan Jisus ya kadég na eped nilan na kyedelan. Pangkay unu ya magkedel nilan, pigpandungan ni Jisus na kanan palad ya tagsambuksambuk kanilan aw pyangkaguli-an silan.
41 Pig-alilinan nan ya manga busaw lekat adti madég na manga utaw, aw lyumuwa' silan na to-o mig-ulangag na miglong, "Ikaw ya Ise' na

Tyumanem!” Manang pigsagda silan ni Jisus aw wala' nan tumbayan na maglong kay kya-ede-an nilan na si Jisus yan ya Kristu.

Ya pag-ubat-ubat ni Jisus adti Judiya

42 Sa pagkamaselem da, pig-indegan ni Jisus ya lunsud yan aw nyadtu sakanan ni kaligbinan. Manang pigpaninaw sakanan na madég na manga utaw, aw sa pagkita' nilan kanan, nyanginayu' silan na dili' nan silan indegan.
43 Manang miglong si Jisus kanilan, “Ka-ilangan na pa-ede' ku uman adti eped na manga lunsud ya Madyaw na Ubat-ubat sa Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem, kay yan ya du-an na pigpadala aku asini.”
44 Aw migpadeleg si Jisus mig-ubat-ubat adti manga sinagoga dun ni Judiya.

5

Ya pagtawag ni Jisus sa manga mangisda-ay

1 Na, sambuk na allaw, nyindeg si Jisus adti baklayan na Danaw na Génésarét na migpalna-u sa manga utaw, aw mig-insekay silan migpalapit adti kanan kay kaliman nilan magpakanyeg sa tingeg na Tyumanem.
2 Aw kyinita' ni Jisus ya duwa ya balangay adti ligad na danaw, manang ya manga mangisda-ay, nyanug pa silan pada mag-ugas sa kanilan manga pukut.
3 Yanagaw nyanik si Jisus adti sambuk na balangay ni Simon, aw piglongan nan na tulud tagbi' ya balangay adti ligad. Aw nyingkud si Jisus dun ni balangay aw pigpalna-uwan nan ya manga utaw.
4 Pagkatigkas da nan magpalna-u, piglongan nan si Simon, “Pagpalawud kamu aw tontona mayu ya manga pukut pada makakamang kamu sa isda'.”
5 Aw tyumubag si Simon, “Kay Magpalna-uway, sanggabi pa nami ya nyamukut aw wala' ya nyakamang nami! Manang asuntu na ikaw ya miglong kanami, tontonun pa ku uman salut ya manga pukut.”
6 Sa pagtonton da nilan sa kanilan manga pukut, madég to-o ya manga isda' na nyakamang nilan, aw nyangkakésé' da galu ya kanilan manga pukut.
7 Yanagaw pigkapay nilan ya manga eped nilan adti sambuk na balangay pada tumabang kanilan. Aw migpalapit ya manga eped nilan aw pig-atmu' nilan na isda' ya duwa ya balangay aw agpet da galu malened asuntu sa dakula' na nyakamang nilan.
8 Pagkita' ni Simon sa nya-imo' yeiy, lyumuhud sakanan dun ni asdangan ni Jisus aw piglongan nan, “Kay Magpalna-uway, pagpa-awat kaw beg kanake' kay makasasala' aku!”
9 Piglong yeiy ni Simon kay nya-enneng-enneng sakanan aw ya kanan manga eped asuntu sa kadég na isda' na nyakamang nilan.
10 Aw ya manga eped ni Simon na si Santiago aw si Juan na alag mangayse' ni Zibidiyo nya-enneng-enneng uman silan. Aw miglong si Jisus kan Simon, “Dili' kaw magkallek. Lekat adun imo-un da kaw mangisda-ay sa manga utaw.”
11 Pagkatigkas yan, pigguyud nilan ya kanilan manga balangay adti ligad na danaw aw pig-ayawan nilan ya kadég aw nyagad silan kan Jisus.

Ya pagpaguli' ni Jisus sa utaw na ibungun

12 Talana ni Jisus adti sambuk na lunsud, awun dyumulud kanan na eseg na ibungun. Pagkita' nan kan Jisus, lyumuhud sakanan aw nyanginayu', law

nan, “Kay Sir, kun malim kaw beg, guli-a ya ibung ku, pada kalinisan da ya lawas ku.”
13 Aw pig-awidan ni Jisus ya eseg aw piglongan nan, “Kaliman ku saba. Na, kalinisan da kaw!” Aw dayaw nyalanas ya ibung nan.
14 Aw piglongan ni Jisus ya utaw yan na dili' nan pag-ubat-ubat adti pangkay singalan utawa. Aw piglongan nan uman, “Kadtu kaw ni Témplo, aw patanawan ya lawas mu adti magdadugsu-ay, aw matinawun nan na kyaguli-an da kaw. Aw atag kaw kanan sa umba' mu pagdugsu' na pigsugu' ni Moysis na yan ya magmatinaw adti manga utaw na kyalinisan da kaw.”
15 Manang to-o pa baling nyabekkal ya ubat-ubat sa dengeg ni Jisus. Aw migkatipun adti kanan ya to-o madég na manga utaw pada magpakanyeg kanan aw pada pangguli-en ya manga magkedel nilan.
16 Manang malikit si Jisus magkadtu ni kaligbinan na sayda nan pada manawagtawag adti Tyumanem.

Ya pagpaguli' ni Jisus sa utaw na pulid

17 Na, sambuk na allaw, talana ni Jisus migpalna-u, awun manga Parisiyo aw manga magpalna-uway sa Uldin na manga Judiyu na nyingkud dun na lekat adti madég na lunsud dun ni banwa na Galilya aw Judiya aw syudad na Jérusalim. Aw awun ni kan Jisus ya katulus na Tyumanem sa pagguli' sa manga magkedel.
18 Na, awun manga eseg na dyumateng dun na migtingga sa pulid. Pigtibagsegan nilan na makaseled adti balay pada dalâen ya pulid adti asdangan ni Jisus.
19 Manang wala' silan pakaseled asuntu sa kadég na utaw. Yanagaw nyanik silan adti atep na balay aw piggawangan nilan ya atep, pagkatigkas yan pigtonton nilan adti dalem ya pigpakulangan sa pulid dun ni asdangan ni Jisus.
20 Sa pagkita' ni Jisus sa kadakula' na pagpangintu-u nilan, miglong sakanan adti pulid, “Kay Lew, ya manga sala' mu adti Tyumanem, piglanas da.”
21 Aw sa pagpakadengeg na manga Parisiyo aw manga magpalna-uway sa Uldin sa piglong ni Jisus, mig-anenganeng silan, “Ananga' maglong sa maynan ya utaw yeiy? Migpa-unawa sakanan sa Tyumanem! Ya Tyumanem saba olo' ya makalanas sa manga sala'!”
22 Manang kya-ede-an ni Jisus ya anenganeng nilan, yanagaw piglongan nan silan, “Ananga' kamu mag-anenganeng sa maynan?
23 Ayin ka' ya molas paglongun adti eseg na pulid, ‘Ya manga sala' mu piglanas da,’ aw kun paglongun sakanan, ‘Pagbangun kaw aw panaw da kaw’?
24 Manang matinawun ku adti kamayu na ya Ise' na Utaw awun katundanan nan asini tas na lupa' maglanas sa sala' na manga utaw.” Tigkas yan, miglong si Jisus adti eseg na pulid, “Pagbangun kaw! Dalâa ya pigtingga nilan kanmu aw uli' da kaw adti balay mu!” *
25 Aw maksay migbangun ya eseg na pulid dun ni asdangan na manga utaw aw dyala nan ya pigtingga kanan aw nyuli' adti balay nan na to-o migdeyen sa Tyumanem.

---

* **5:24** 5:24 Mabasa adti Danyél 7:13, 14 ya tingeg “Ise' na Utaw.” Aw yeiy ya sambuk na ngalan na Misiyas na pigtagadan na manga utaw na Judiyu lekat pa asini muna. Yanagaw yan ya kakawasan na piglong ni Jisus, na Misiyas saba sakanan na pigpadala na Tyumanem asini tas na lupa'.

26 Aw ya kadég na manga utaw na kyumita' sa nya-imo', nya-enneng-enneng silan aw nyallek aw migdeyen silan sa Tyumanem. Aw miglong silan, “Wala' pa tadun kita-a ya maynini!”

Ya pagtawag ni Jisus kan Libi

27 Pagkatigkas yan, nyanaw si Jisus aw kyinita' nan si Libi na mangan-gublaay sa buwis na nyingkud adti bayadanan sa buwis. Aw miglong si Jisus kanan, “Agad kaw kanak.”

28 Aw nyindeg si Libi aw pig-ayawan nan ya kadég aw nyagad kan Jisus.

29 Wala' kadugay, migpa-imo' si Libi sa dakula' na kakan adti balay nan pada mamasa kan Jisus. Aw dun uman ya madég na manga mangangublaay sa buwis aw eped na manga utaw na nyagad kanilan kyuman.

30 Manang miggumudgumud ya manga Parisiyo aw ya manga eped nilan na magpalna-uway sa Uldin, aw migdiklamu silan adti manga umagakan ni Jisus, law nilan, “Ananga' kamu sumambuk kuman aw minem sa manga mangangublaay sa buwis aw manga makasasala'?”

31 Aw tyumubag si Jisus kanilan magi sa pundinganan, “Ya manga utaw na mangkadyaw ya lawas, dili' nilan ka-ilangan ya doktor. Manang ya manga utaw na awun magkedel, silan ya awun ka-ilangan sa doktor.

32 Ya pigkadi ku asini tas na lupa' yan ya pagtawag sa manga utaw na nyaka-ede' sa sala' nilan pada magselsel silan sa kanilan manga sala'. Manang ya manga utaw na iman nilan aw wala' ya kanilan sala', beke' nilan ya pigtawag ku.”

Ya usip sa pagpuwasa

33 Awun manga utaw dun na miglong kan Jisus, “Ananga' malikit mag-puwasa aw magpanawagtawag ya umagakan ni Juan na Magbautismuway aw ya umagakan na manga Parisiyo, manang ya kanmu umagakan, kyuman silan baling aw nyinem?”

34 Aw tyumubag si Jisus kanilan magi sa pundinganan, “Enda', kun awun kasal, dili' magpuwasa ya manga utaw kun kenne' pa dun ni sayid nilan ya eseg na migpanamung.

35 Manang dumateng ya allaw na kamangen sakanan lekat adti kanilan, aw dun ni manga allaw yan, magpuwasa la silan.”

36 Aw pig-ubatan pa uman silan ni Jisus sa pundinganan, law nan, “Kasiling uman na kadégkadég, wala' ya utaw na magtabas sa bagu aw pagleneb nan adti dadan. Kun imo-un nan yeiy, makisay baling ya bagu na kadégkadég aw dili' uman mag-unawa ya batek na pigleneb adti dadan na kadégkadég.

37 Aw maynan uman, wala' ya mag-asag sa bagu na bino adti dadan na betanganan na pig-imo' lekat adti kindal na ayep. Kay kun imo-un nan yeiy, sumubuk ya bagu na bino aw mutu ya betanganan aw masapad baling ya bino aw magkalat uman ya betanganan.

38 Manang ya bagu na bino, ka-ilangan asag adti bagu na betanganan.

39 Aw ya manga utaw na nyaka-inem da sa dadan na bino dili' malim minem sa bagu, kay maglong silan, ‘Madyaw pa ya dadan.’ ”

6

Ya piglong ni Jisus sa Allaw na Paglagdeng

1 Na, sambuk na Allaw na Paglagdeng, nyanaw si Jisus aw ya kanan manga umagakan dun ni dalan na nyaka-agi adti tenga' na pawa' na awun trigu

na agpet da aniyen. Aw nyanaplus ya manga umagakan nan sa trigu aw pigtebteb nilan.
2 Manang awun manga Parisiyo na nyusip, “Ananga' mayu lakadan ya
sugu' dun ni Uldin sa Allaw na Paglagdeng?”
3 Tyumubag si Jisus kanilan, “Unu ka', wala' mayu kabasa ya pigpasulat na
Tyumanem sa pig-imo' ni Dabid? Pagkagetem nan aw ya kanan manga eped,
4 syumeled sakanan adti Balay na Tyumanem, * aw pigkamang nan ya pan
na pig-atag da adti Tyumanem aw kana nan, aw pig-atped-atped nan uman
ya kanan manga eped, aw dun da nilan baling kalakadi ya Uldin kay yan
saba olo' ya makakan ya manga magdadugsu-ay.”
5 Aw miglong pa uman kanilan si Jisus, “Pig-atag da adti Ise' na Utaw ya
pagbaya' sa unu ya madyaw imo-un sa Allaw na Paglagdeng.”

Ya pagpaguli' ni Jisus sa utaw na kimay

6 Na, sambuk uman na Allaw na Paglagdeng, syumeled si Jisus adti
sinagoga aw migpalna-u, aw dun ya sambuk na eseg na kimay ya kalintu
na bekten nan.
7 Aw dun uman ya manga Parisiyo aw manga magpalna-uway sa Uldin na
manga Judiyu na migbantay sa un imo-un ni Jisus, kun guli-en nan ya bekten
na utaw dun ni Allaw na Paglagdeng. Kay kaliman nilan na awun puliba
maglimanda kanan.
8 Manang kya-ede-an ni Jisus ya adti anenganeng nilan. Yanagaw
pigtawag nan ya eseg na kimay, law nan, “Adi kaw aw indeg kaw asini
asdangan na kadég na utaw.” Aw nyindeg ya utaw yan dun ni asdangan
nilan.
9 Aw miglong si Jisus adti manga Parisiyo aw manga magpalna-uway,
“Awun usip ku kamayu: Adti Uldin, unu ya pigtumbay na imo-un dun ni
Allaw na Paglagdeng, ya pag-imo' sa madyaw aw ya pag-imo' sa malatay?
Aw kun paluwa-en ya utaw lekat adti pagti-is aw kalaten baling sakanan?”
10 Pig-inunu ni Jisus ya kadég nilan, aw tigkas yan piglongan nan ya eseg na
kimay, “Ulada ya bekten mu.” Aw pig-ulad nan ya kanan bekten, aw dayaw
migkadyaw.
11 Manang ya manga Parisiyo aw manga magpalna-uway sa Uldin, to-o
silan nyadaman aw pigbalawbalawan nilan kun unu ya un nilan imo-un kan
Jisus.

Ya pagpamalli' ni Jisus sa sampulu' tag duwa ya apostolés

12 Na, dun ni manga allaw yan, tyumukud si Jisus adti buntud na un
manawagtawag. Aw sanggabi nan nyanawagtawag adti Tyumanem.
13 Aw sa pagkamaselem da, pigtawag ni Jisus adti kanan ya manga
umagakan nan. Aw pigpamalli' nan ya sampulu' tag duwa ya eseg aw
pigngalanan nan silan na manga apostolés.
14 Ini ya manga pigpamalli' nan: Si Simon na pigngalanan ni Jisus na Pédro,
aw ya inulug nan na si Andrés, aw si Santiago, si Juan, si Pilipi, si Bartolomi,
15 aw si Matiyo, * si Tomas, si Santiago na ise' ni Alpiyo, si Simon na Zéloti,
*

---

* **6:4** 6:4 Ya Balay na Tyumanem asini muna, yan ya Tabirnakulu. Mabasa ya kasampetanen sa pig-imo' ni Dabid adti 1 Samwél 21:1-6. * **6:15** 6:15a Ya sambuk na ngalan ni Matiyo si Libi. * **6:15** 6:15b Ya manga Zéloti, yan ya sambuk na partido na manga Judiyu na wala' kalim kaagad sa pagdumala na manga taga Roma kay kaliman nilan bawi-en ya banwa nilan na Isra-él. Pigngalanan silan uman na manga Kananiyo.

16 si Judas na ise' ni Santiago, aw si Judas Iskariyoti na yan ya un maglubid
kan Jisus.

Ya pagpalna-u ni Jisus aw ya pagpangguli' nan sa madég na utaw

17 Pagkatigkas yan, tyumubang si Jisus aw ya kanan manga umagakan
adti kalatagan, kay tyumagad dun ya madég na dyumalug kanan. Aw dun
uman pagkatipun ya madég pa to-o na manga utaw na lekat adti kadakula'
na Judiya aw Jérusalim, aw awun uman lekat adti lunsud na Sidon aw Tiro na
apit adti ligad na dagat.
18 Nyangkadtu silan ni kan Jisus na un magpakanyeg kanan aw pada guli-
en ya manga magkedel nilan. Aw nyangkadtu uman ya manga utaw na
syeledan na manga busaw, aw pyangkaguli-an silan.
19 Aw migtibagseg ya kadég na utaw na maka-awid silan kan Jisus kay kya-
ede-an nilan na awun katulus na magluwa' lekat adti kanan, aw alag silan
kyaguli-an.

Ya pag-ubat-ubat ni Jisus sa manga utaw dun ni kalatagan

20 Aw pig-inunu ni Jisus ya kanan manga umagakan, aw miglong sakanan:
"Madyaw ya kamayu na nyaka-ede' na wala' ya mabatug mayu kun wala' ya
Tyumanem. Kay nyaka-akup da kamu adti Kasakupan na Pighari-an
na Tyumanem.
21 Madyaw ya kamayu na nyagetem adun, kay pakabiyagen kamu kagaya.
Madyaw ya kamayu na migsugaw adun, kay pakaganen ya ginawa mayu
kagaya.
22 Madyaw ya kamayu kun dumutan kamu na eped asuntu sa pagdalug
mayu sa Ise' na Utaw, pangkay kelea͡n kamu nilan aw odoy-odoyun
aw kalaten ya kamayu dengeg.
23 Pagleya kamu dun ni allaw yan kay dakula' saba ya madawat mayu na
pigtagilan da adti tas na langit. Maynan saba ya pig-imo' na manga
tyugbulan nilan adti manga propita na Tyumanem asini muna.
24 "Manang kamu na mangkayaman, malatay ya un mayu datengan
kay nyatagtun da mayu adun ya madyaw na pagpakabetang.
25 Kamu na nyangkabiyag adun, malatay ya un mayu datengan
kay dumateng ya allaw na magetem kamu.
Kamu na na nyaka-ikel adun, malatay ya un mayu datengan
kay magkalat saba ya ginawa mayu kagaya aw to-o kamu magsugaw.
26 Kamu na pigsaya' adun na madég na utaw, malatay ya un mayu datengan.
Maynan saba uman pigsaya' na manga tyugbulan nilan ya manga
sallong kunu propita asini muna.

Ya pagginawa sa manga po-on

27 "Manang ini ya kanak paglongun kamayu na manga migpakanyeg:
Ginawayi mayu ya kamayu manga po-on. Aw imo-a mayu ya mangkadyaw
adti manga utaw na migdumut kamayu.
28 Pakadyawa ya manga migtullun kamayu aw panawagtawagi adti Tyu-
manem ya manga migpakalat kamayu.
29 Kun awun magsampal sa gya mu, pasampalan uman kanan ya sangk-
ilid. Aw kun awun magkamang sa sambuk na kadégkadég mu, na, atagan
kanan. Kun kamangen pa nan uman ya kanmu kamisita, atagan uman
kanan.
30 Atagi mayu ya pangkay singalan na migsekat kamayu sa tabang. Aw kun
awun utaw na kumamang sa kamayu pametang, dili' da mayu pagbawi-en.

31 Kun kaliman mayu pakadyawun na eped na utaw, na, unaa mayu silan
pakadyawa.
32 Kun yan olo' ya pigginawaan mayu ya manga gyuminawa kamayu,
ayin da ya kadyaw na pig-imo' mayu? Pangkay ya manga makasasala',
pigginawaan saba nilan ya manga gyuminawa kanilan.
33 Aw kun yan olo' ya pakadyawun mayu ya manga utaw na mig-imo'
kamayu sa madyaw, ayin da ya kadyaw na pig-imo' mayu? Pangkay ya
makasasala' mig-imo' uman sa maynan.
34 Aw kun yan olo' ya pabelesen mayu ya eped na pig-iman mayu na
makasayu kamayu, ayin da ya kadyaw na pig-imo' mayu? Pangkay ya
manga makasasala' migpabeles saba adti manga eped nilan na makasasala',
aw pig-iman nilan na makasayu ya nyeles adti kanilan.
35 Manang ginawayi mayu baling ya kamayu manga po-on. Aw imo-a
mayu ya madyaw adti kanilan. Pabelesa mayu silan na wala' ya pag-iman
na sayuwan kamu nilan. Kay kun imo-un mayu ya kadég yeiy, dakula'
saba ya madawat mayu aw ma-imo' kamu mangayse' na Tyumanem na To-o
Matas. Kay ya Tyumanem magkallat saba, pangkay sa manga utaw na dili'
magpasalamat kanan aw pangkay sa manga utaw na malatay ya bet.
36 Yanagaw pagkallatan mayu ya kadég, kasiling na pagkallat na Tyu-
manem na kamayu Ama.

Ya pag-ukum sa manga eped

37 "Dili' kamu mag-ukum sa eped na utaw, pada dili kamu uman ukuman
na Tyumanem. Dili' mayu pagpasala-en ya eped, pada dili' kamu uman
pasala-en na Tyumanem. Pasinsiyayi mayu ya eped na utaw, aw lanasen
saba na Tyumanem ya manga sala' mayu.
38 Atagi mayu ya manga eped aw atagan kamu uman na Tyumanem. Kay
pangkay sangunu ya kadakula' na pig-atag mayu, maynan uman ya atag
kamayu na Tyumanem na dayaw pa nan daseken aw eyengen aw dugangan
pa menda' na to-o lumapya."
39 Pagkatigkas yan, miglong pa uman si Jisus adti umagakan nan sa
pundinganan, law nan "Dili' mabatug na buta ya pagguyud sa eped nan na
buta, kay alag silan molug adti gawang.
40 Ya pigpalna-uwan dili' matas sa migpalna-u kanan. Umba' da sa
pigpalna-uwan ya magkatadeng kasiling na migpalna-u kanan.
41 Ananga' kaw magtulli' sa puling na awun ni mata na kanmu eped
manang pigpabaya-an mu baling ya dakula' na batang na nyakabalabag dun
ni kanmu mata?
42 Ananga' kaw maglong sa eped mu, 'Nate' kamangen ya kanmu pul-
ing" manang wala' mu kita-a ya kanmu puling na kasiling na batang ya
kadakula'? Migtallalingu kaw! Unaa saba kamanga ya puling mu pada
mabangal da ya pag-inunu mu aw mabatug da mu ya pagkamang sa puling
na kanmu eped.

Ya kawuy pagka-ede-an adti bunga nan

43 Aw migpadeleg si Jisus miglong, "Ya madyaw na kawuy dili' mamunga
sa malat, aw ya malat na kawuy dili' mamunga sa madyaw.
44 Kay ya tagsambuksambuk na kawuy ka-ede-an magi sa bunga nan. Dili'
kaw maka-ipu' sa madyaw na bunga na igira adti kawuy na suksukun, aw
dili' kaw uman maka-ipu' sa bunga na paras adti sampinit.
45 Aw maynan uman ya utaw. Pangkay unu ya awun ni anenganeng nan,
yan uman ya kanan paglongun. Kun gayed madyaw ya pig-anenganeng

na utaw, madyaw uman ya imo-unun nan. Manang kun malatay ya pig-anenganeng nan, malatay uman ya paglongun nan.

Ya duwa ya utaw na migtulluk sa balay

46 “Ananga' aku mayu pagtawagen na ‘Pangulu’ manang wala' mayu
daluga ya palna-u ku?
47 Pangkay singalan ya dumulud kanak aw magpakanyeg sa palna-u ku aw
dalugun nan, kasiling sakanan na utaw asini pundinganan
48 na migtulluk sa balay nan. Una sakanan migkutkut menda' na dyu-
mateng adti batu na sumalem aw dun sakanan pagtulluk sa balay. Aw
pagbuntul na ba', pigtuluy ya balay yan manang wala' kalukad, kay to-o
masalig ya kyatullukan.
49 Manang ya utaw na dyumengeg sa palna-u ku aw wala' nan daluga,
kasiling uman sakanan na utaw na migtulluk sa balay dun ni tullukanan
na dili' masalig. Aw pagbuntul na ba', pigtuluy ya balay yan aw dayaw
nyalukad aw to-o migkalat.”

7

Ya pagguli' ni Jisus sa sugu-anen na kapitan na manga sundalu

1 Pagkatigkas ni Jisus magpalna-u adti manga utaw, nyadtu sakanan adti
lunsud na Kapirna-um.
2 Na, dun ni Kapirna-um pag-eya' ya sambuk na kapitan sa manga sundalu
aw awun kanan sugu-anen na to-o nan pigginawa͡an, manang kyedelan ya
sugu-anen nan aw pakamatayenen da.
3 Pagdengeg na kapitan na awun si Jisus ni lunsud, pyakadtu nan ya manga
magdadumala͡ay sa manga Judiyu dun ni lunsud, aw piglongan nan silan na
manginayu' kan Jisus na madtu ni balay pada guli-en ya sugu-anen nan.
4 Pagdateng nilan adti kan Jisus, nyanginayu' silan to-o kanan, law nilan,
“Ya utaw yeiy umba' mu sakanan tabangan,
5 kay pigginawa͡an nan ya kadég tadun na manga Judiyu aw migpatulluk
sakanan kanaten sa sinagoga!”
6 Yanagaw nyagad si Jisus kanilan. Sa malapit da silan adti balay, pigsugu'
na kapitan ya manga ubaybay nan na sungunun nilan si Jisus aw paglongun
sakanan, “Kay Sir, yeiy ya piglong kanmu na kapitan: ‘Dili' da kaw maglos, *
kay dili' aku saba makatumbuk magpapanik kanmu adti kanak balay.
7 Yeiy ya du-an na beke' ku ya nyangay kanmu. Manang pangkay olo' da
mu paglongun na kaguli-an sakanan, kaguli-an saba ya sugu-anen ku.
8 Kay sambuk aku uman na magka͡agad sa matas pa kanak ya katundanan
aw awun uman katundanan ku sa manga sundalu na madalem pa kanak.
Kun sugu-un ku ya sambuk na “Kadtu kaw!” maksay sakanan madtu. Aw
kun paglongun ku uman ya sambuk na “Kadi kaw!” madi sakanan. Aw
pangkay unu ya sugu-an ku sa kanak sugu-anen, ka͡agadan nan saba.’ ”
9 Sa pagdengeg ni Jisus sa piglong na kapitan, law nan, “Tay sa kadakula'
na pangpangintu-u na utaw yeiy!” Aw miglong sakanan adti manga utaw
na nyagad kanan, “Paglongun ta kamu: Ya eseg ini pangkay Héntil sakanan,
manang wala' pa ku kita-a asini manga utaw na Isra-él ya maynini na
pagpangintu-u.”
10 Aw sa pagliku' da na manga pigsugu' na kapitan adti balay, kyinita' nilan
na kyaguli-an da ya sugu-anen.

---

* **7:6** 7:6 Ya katanem na manga Judiyu, dili' silan magsambuk sa manga utaw na Héntil adti balay nilan.

Ya pagmataw ni Jisus sa ise' na balu

11 Na, wala' kadugay, nyadtu si Jisus ni lunsud na pigngalanan na Na-in.
Aw nyagad uman kanan ya manga umagakan nan aw ya madég to-o na
manga utaw.
12 Sa malapit da silan dumateng adti suwangan na lunsud, awun kyinita'
nilan na manga utaw na lyumuwa' dun na migtingga sa lawas na nyatay
kay un nilan lebeng. Aw ya nyatay, tamisa na ise' na eseg na sambuk na
kaubayan na balu. Aw madég to-o ya nyagad sa balu.
13 Aw sa pagkita' ni Jisus sa balu, to-o sakanan nyallat. Aw piglongan nan,
"Dili' kaw magsugaw."
14 Aw pigpalapitan nan ya lungun aw pig-awidan nan, aw tyumeneng ya
manga migtingga. Aw piglongan ni Jisus ya nyatay, "Kay To', pagbangun
kaw!"
15 Aw migbangun ya nyatay aw miglong da, aw pigliku' ni Jisus adti ina
nan.
16 Aw to-o nyallek ya kadég na utaw sa pigkita' nilan. Aw pigdeyen nilan ya
Tyumanem, law nilan, "Dyumateng da asini kanaten ya sambuk na propita
na to-o matulus!" Aw miglong silan uman, "Pigtanaw da na Tyumanem ya
manga utaw nan!"
17 Aw ya ubat-ubat sa pig-imo' ni Jisus nyabekkal adti kadakula' na probin-
siya na Judiya aw dun ni manga banwa na nyakapalibed.

Ya usip na umagakan ni Juan na Magbautismuway

18 Na, ya kadég yeiy na pigpan-imo' ni Jisus, pig-ubat-ubat kan Juan na
manga umagakan nan.
19 Yanagaw pigtawag ni Juan ya duwa ya umagakan nan, aw pigpakadtu
nan silan adti kan Jisus * pada usipen kun sakanan ya pigpakang na
Tyumanem asini muna aw kun awun pa tagadan nilan na eped.
20 Aw sa pagdateng nilan adti kan Jisus, miglong silan, "Pigsugu' kami ni
Juan na Magbautismuway pada musip kanmu kun ikaw ya pigpakang na
Tyumanem asini muna na un madi aw kun awun pa eped na tagadan nami?"
21 Na, dun ni udas yan, pigpangguli' ni Jisus ya madég na pyangkedelan aw
manga utaw na syeledan na busaw aw madég uman na buta.
22 Yanagaw pigtubag ni Jisus ya manga pigsugu' ni Juan, law nan, "Liku'
kamu adti kan Juan aw ubat-ubati mayu sakanan sa manga dyengeg mayu
aw sa manga kyinita' mayu: Ya manga buta, kyumita' da. Ya manga pulid,
nyakapanaw da. Ya manga ibungun, pyangkaguli-an aw malinis da. Ya
manga bengel, dyumengeg da. Awun manga nyangkamatay na nyataw da.
Ya manga tagitu' na utaw, kya-ubatan da sa Madyaw na Ubat-ubat.*
23 Aw madyaw ya kana manga utaw na wala' pagduwaduwa na aku ya
Pigpadala na Tyumanem."

Ya piglong ni Jisus kun singalan si Juan na Magbautismuway

24 Sa pagpanaw da na manga pigsugu' ni Juan, pigpalekat ni Jisus ya
pagkasampet kan Juan adti manga utaw na migkatipun, law nan, "Sa
pagkadtu mayu adti kan Juan dun ni kaligbinan idtu muna, unu ka' ya
kamayu pig-iman na du-an mayu sakanan pyaninaw? Pagaw nyadtu kamu
na olo' magtandawtandaw sa utaw na kasiling na tigbaw na pig-eyeng-eyeng
na samet. Beke' saba na maynan si Juan!

---

* **7:19** 7:19 Wala' si Juan pakakadtu kay pyakalabusu sakanan ni Hérodés Antipas. * **7:22** 7:22 Mabasa uman adti Isayas 29:18 aw 35:5 aw 61:1.

25 Manang ananga' kamu madtu ni kaligbinan? Pagaw iman mayu aw
kumita' kamu sa utaw na syumut sa kadégkadég na mayaman. Ya utaw na
maynan, adtu sakanan pagkita-en ni palasyo. Manang beke' saba uman na
maynan si Juan!
26 Yanagaw unu ka' ya pig-iman mayu na un mayu kita-en dun ni kalig-
binan? Pig-iman gya mayu na kumita' sa propita. Paglongun ta kamu na
si Juan beke' olo' na propita manang matas pa sakanan sa manga muna
propita.
27 Aw si Juan yeiy, yan ya pigkasampetan dadan dun ni pigpasulat na
Tyumanem asini muna: 'Pa-unaen ku kanmu ya kanak mag-ubat-ubatay
pada tagilanen nan ya un mu agiyan.' *
28 Paglongun ta kamu: Ya kadég na utaw na nyautaw asini tas na lupa',
wala' ya pangkay sambuk na matas pa kan Juan na Magbautismuway. Man-
ang ya to-o madalem na utaw na nyaka-akup adti Kasakupan na Pighari-an
na Tyumanem, matas pa sakanan kan Juan."
29 Na, pagdengeg da na kadég na manga utaw sa piglong ni Jisus, tyu-
mande' silan na matinaw saba ya pigpa-ede' na Tyumanem magi kan Juan.
Kay idtu muna sa pag-ubat-ubat pa ni Juan, migpabautismu silan kanan,
dala ya manga mangangublaay sa buwis.
30 Manang awun madég na manga Parisiyo aw manga magpalna-uway sa
Uldin na wala' nilan daluga ya tud na Tyumanem kanilan kay wala' silan
pagpabautismu kan Juan.
31 Migpadeleg si Jisus miglong, "Unu ya un ku kapa-unawaan sa manga
utaw adun na gayed kyumele sa palna-u na dyengeg nilan?
32 Kasiling silan na mangayse' na nyan-ingkud adti pamanag na pal-
ingki. Dili' silan malim magad magdanga pangkay pigtatawag silan na
kanilan manga eped na maglong: 'Naten magdanga! Migpasonata kami sa
pangkasal, manang wala' kamu sayaw! Aw migpansi-engge' kami manang
wala' kamu pagsugaw.'
33 Maynan saba uman kamu. Kay dyumateng si Juan aw migpuwasa
sakanan aw wala' inem sa bino. Aw miglong kamu, 'Syeledan sakanan na
busaw!'
34 Tigkas yan, dyumateng ya Ise' na Utaw. Kyinita' mayu sakanan kyuman
aw nyinem eped nan ya madég na manga utaw. Manang miglong kamu
baling, 'Tanawa mayu ya utaw yeiy! To-o sakanan kyuman aw to-o nyinem
sa bino, aw mig-ubaybay sakanan sa manga mangangublaay sa buwis aw
manga makasasala'!'
35 Pangkay maynan ya piglong mayu, manang ya palna-u ku aw palna-u ni
Juan, alag saba pigmatinaw dun ni manga pigpan-imo' na kadég na utaw na
dyumalug sa palna-u nami."

Ya pag-asag na kaubayan sa manimbo' adti siki ni Jisus

36 Na, awun sambuk na Parisiyo na pigngalanan na si Simon, aw piglongan
nan si Jisus na kuman adti tampid nan. Yanagaw nyadtu si Jisus adti balay
ni Simon aw kyuman dun ni lamisa.*

* **7:27** 7:27 Mabasa adti Malakiyas 3:1 aw adti Isayas 40:3. * **7:36** 7:36 Dun ni kanilan banwa, madana' ya lamisa, aw kun awun katipun, yan ya kanilan katanem na magpantakilid silan aw magpangillawid aw madugay silan to-o magkan.

37 Na, dun uman ni lunsud yan, awun sambuk na kaûbayan na
makasasala'. Pagdengeg nan na kyuman si Jisus adti balay na Parisiyo,
nyadtu sakanan aw dyumala sa tagbi' na sabuy na pig-imo' lekat adti batu
na alabastro aw awun seled na manimbo'.
38 Aw dyumulud apit adti bagakwang ni Jisus aw gayed migsugaw. Aw
nyangkataktak ya manga luwa' nan dun ni manga siki ni Jisus, yanagaw
piggalisan nan na kanan lugay aw pig-alekan nan ya manga siki aw dayaw
nan asagi na manimbo'.
39 Manang ya Parisiyo na migpilit kan Jisus, kyinita' nan ya pig-imo' na
kaûbayan yan, aw miglong sakanan adti anenganeng nan, "Kun tengteng
propita ya utaw ini, ka-ede-an nan galu kun singalan kaûbayana ya nyawid
kanan, kay ya kaûbayan iyan makasasala' saba."
40 Manang kya-ede-an ni Jisus kun unu ya adti anenganeng nan aw
yanagaw miglong sakanan, "Kay Simon, awun paglongun ku kanmu." Aw
tyumubag si Simon, "Unu yan, kay Magpalna-uway?"
41 Aw miglong si Jisus sa pundinganan, law nan, "Awun sambuk na utaw
na migpabeles sa kuwalta adti duwa ya utaw. Ya sambuk, nyeles sa limang
gatus ka dinariyo * aw ya sambuk uman nyeles olo' sa kalimaân.
42 Aw asuntu na dili' nilan mabatug bayadan ya kanilan beles, yanagaw
wala' da silan pabayada na migpabeles kanilan. Na, singalan sa duwa ya to-
o gyuminawa sa utaw na migpabeles kanilan?"
43 Aw tyumubag si Simon, "Idtu na dakula' ya beles." Aw miglong si Jisus
kanan, "Matinaw saba ya tubag mu."
44 Aw piglingi' nan ya kaûbayan aw piglongan nan si Simon, "Kyinita' da
mu ya pig-imo' na kaûbayan ini. Pagseled ku asini balay mu, wala' aku mu
atagi na tubig pada pag-ugas sa manga siki ku.* Manang ya kaûbayan ini,
pig-ugasan nan baling ya manga siki ku na luwa' nan, aw piggalisan nan na
kanan lugay.
45 Aw wala' aku mu aleki kasiling na katanem tadun sa pagpangumusta.
Manang ya kaûbayan ini, lekat pa na pagdateng nan asini gayed nan pig-
alekan ya manga siki ku.
46 Aw wala' mu asagi na lana na olibo ya kanak ulu, manang pig-asagan
nan baling ya manga siki ku na manimbo'.
47 Yangaw paglongun ta kaw: Madég saba ya manga sala' na kaûbayan
yeiy, manang piglanas da kay dakula' ya ginawa nan kanak. Manang ya
utaw na tabay ya manga sala' nan na un ku lanasen, tagbi' ya pagginawa
nan kanak."
48 Aw miglong si Jisus adti kaûbayan, "Piglanas da ya manga sala' mu."
49 Aw ya manga utaw na kyuman eped ni Jisus, miglong silan adti kanilan
anenganeng, "Singalan ka' utawa yeiy na makalanas sa manga sala'?"
50 Manang miglong si Jisus adti kaûbayan, "Ya pagpangintu-u mu, yan ya
nyakapaluwa' kanmu. Yanagaw uli' da kaw na awun da kalinaw na kanmu
anenganeng."

8

Ya manga kaûbayan na gayed tyumabang kan Jisus

* **7:41** 7:41 Ya sangka dinariyo, yan ya tandan sa sambuk na utaw na migtalabahu na sangallaw.

* **7:44** 7:44 Ya katanem na manga Judiyu, kun awun utaw na makalaba' adti kanilan, pag-atagan nilan na tubig na un pag-ugas sa siki nilan.

1 Lyumabay da ya pilangallaw aw nyanaw da uman si Jisus aw nyapit
adti madég na manga lunsud aw manga baranggay. Aw pigpa-ede' nan
ya Madyaw na Ubat-ubat sa Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem. Aw
nyagad kanan ya sampulu' tag duwa ya umagakan nan.
2 Aw awun uman nyagad kanilan na manga kaʊ̯bayan. Ya eped kanilan
pigguli' da dadan ni Jisus ya magkedel nilan aw ya eped uman pig-alilinan
da nan sa manga busaw. Ya sambuk kanilan yan si Maria na taga lunsud na
Magdala na pig-alilinan ni Jisus idtu muna sa pitu ya busaw.
3 Aw nyagad uman si Susana aw si Jo-ana aw eped pa na manga kaʊ̯bayan.
Ya manga kaʊ̯bayan yeiy kyumamang silan lekat adti kanilan pagkamangan
aw pigtabang nilan kan Jisus aw kanan manga umagakan. Na, ya eseg ni Jo-
ana na si Kusa, yan ya sambuk na pagsaligan ni Hérodés Antipas.

Ya pundinganan sa utaw na migsabug sa bini'

4 Aw sa migkatipun da adti tampid ni Jisus ya madég to-o na manga
utaw na lyumekat adti madég na lunsud, piglongan nan silan magi sa
pundinganan,
5 law nan: “Awun sambuk na utaw na nyadtu ni pawa' nan na un
magsabug sa manga bini'. Sa pagsabug nan sa manga bini', ya eped
nyakasabug adti kilid na dalan aw kyataguna-an, aw pyanubug na manga
langgam na tyumugpa' dun.
6 Ya eped na manga bini' nyakasabug adti kabatuwan aw maksay gyumiti'.
Manang nyalanes ya manga tanem kay magdang to-o ya lupa'.
7 Ya eped na manga bini' nyakasabug adti magalet na suksukun. Gyumiti'
ya manga bini', manang asuntu na tyumulin uman ya magalet, nyalemes
baling ya manga tanem.
8 Aw ya eped na manga bini' nyakasabug adti mataba' na lupa', tyumulin
aw nyamunga na tag sanggatus.” Aw miglong pa si Jisus kanilan, “Mag-
pakatadeng kamu na dili' mayu pagpalipaslipasan ya pigdengeg mayu.”

Ya kakawasan na pundinganan

9 Aw nyusip kan Jisus ya kanan manga umagakan kun unu ya kakawasan
na pundinganan yeiy.
10 Aw tyumubag sakanan kanilan, “Kamu ya pigtumbayan na Tyumanem
na maka-ede' sa pigtagu' asini muna sa Kasakupan na Pighari-an nan.
Manang awun manga eped na utaw na pangkay dyengeg da nilan ya
manga pundinganan manang wala' tumbayan kanilan ya pagpakalabet sa
kakawasan. Yanagaw pangkay gayed nilan inunuwun manang dili' nilan
kita-en. Aw pangkay gayed nilan dengegen, manang dili' nilan kalabetan
ya kakawasan.*
11 “Na, yeiy ya kakawasan na pundinganan: Ya tingeg na Tyumanem yan
ya kasiling na manga bini' na pigsabug.
12 “Ya kilid na dalan na kyasabugan sa manga bini', yan ya manga utaw
na dyumengeg da sa tingeg na Tyumanem manang dumateng si Satanas aw
dampasen nan adti kanilan ya pigdengeg da nilan pada dili' silan mangintu-
u aw dili' silan paluwa-en na Tyumanem.
13 “Aw ya kabatuwan na kyasabugan sa manga bini', yan ya manga utaw
na dyumengeg sa tingeg na Tyumanem aw pigdawat nilan na awun pagleya
manang dili' to-o makadalid ya pagpangintu-u nilan. Pagdateng na manga

* **8:10** 8:10 Lekat adti Isayas 6:9-10 ya piglong ni Jisus sa bet na manga Parisiyo aw manga eped na manga Judiyu na gayed kyumele sa pag-ubat-ubat nan.

kalugan aw manga pagpamulayam asuntu sa pagpangintu-u nilan, ayawan nilan ya kanilan pagpangintu-u.
14 “Aw ya magalet na sukusukun na kyasabugan uman sa manga bini', yan ya manga utaw na dyumengeg sa tingeg na Tyumanem aw nyangintu-u silan manang ya kanilan anenganeng nyatmu' na kakaypengan sa pagpak-abetang nilan, aw sa pag-anenganeng na ma-imo' mayaman, aw sa manga pagkaliman nilan asini tas na lupa'. Aw ya sampetan yan, dili' makabunga ya kanilan pagpangintu-u.
15 “Manang ya mataba' na lupa' na kyasabugan sa manga bini', yan ya manga utaw na migpakanyeg sa tingeg na Tyumanem aw gayed nilan pigbetang adti kanilan malinis na anenganeng, aw magi sa pagpadeleg nilan, nyamunga na to-o madég.”

Ya pundinganan sa saleng

16 Miglong pa si Jisus kanilan, “Wala' ya utaw na magsulu' sa salengan pada sangkuban nan, aw maynan uman, dili' betang adti dalem na katri. Manang betang nan baling adti bantawanan pada ka-ilawan ya kadég na awun ni seled na balay.
17 Maynan uman, wala' ya nyatagu' adun na dili' kabukasan. Aw ya kadég na wala' pa kalabeti idtu muna, dili' madugay alag da saba kalabetan aw mabangal ya kakawasan.
18 “Yanagaw to-o mayu pakanyegi ya piglong ku kamayu. Kay ya utaw na dyumalug sa pigpalna-u kanan sa kana Tyumanem, dugangan pa ya kyalabetan nan. Manang ya utaw na wala' dalug sa palna-u yan, kamangen baling adti kanan ya pangkay tagbi' na kyalabetan da nan.”

Ya ina ni Jisus aw manga inulug nan

19 Na, dyumateng ya ina ni Jisus aw manga inulug nan, manang wala' silan pakapalapit asuntu sa kadég na manga utaw na nyakapalibed kanan.
20 Aw awun miglong kan Jisus, “Awun ni luwa' ya ina mu aw manga inulug mu. Kaliman nilan magbalawbalaw kanmu.”
21 Tyumubag si Jisus kanilan, “Pangkay singalan ya dyumengeg sa tingeg na Tyumanem aw dyumalug sa dyengeg nilan, silan uman ya pigsiling ku na kanak manga inulug aw manga bubay aw ina ku.”

Ya pagpatangke' ni Jisus sa samet aw baled

22 Na, sambuk na allaw, miglong si Jisus adti kanan manga umagakan, “Naten tumalipag sa danaw.”* Yanagaw syumakay silan adti balangay aw syuminan adti dipag.
23 Talana nilan syumakay, nyakatulug si Jisus. Aw bigla' dyumateng ya to-o mabandes na samet, aw syalampawan na manga baled ya balangay nilan aw un da matmu' na tubig. Aw agpet da galu silan malened.
24 Yanagaw, maksay dyumulud kan Jisus ya manga umagakan nan aw pigpukaw nilan na miglong, “Kay Magpalna-uway! Un da kitadun mangka-matay!” Aw migbangun si Jisus aw pigsagda nan ya samet aw baled, law nan, “Tangke' kamu!” Aw tyumangke' ya samet aw migkalinaw da ya danaw.
25 Miglong si Jisus sa manga umagakan nan, “Ayin da saba ya pagsalig mayu kanak!” To-o silan nyallek aw nya-enneng-enneng aw mig-usip-usipay silan, “Singalan ka' ya utaw yeiy? Pangkay ya samet aw ya manga baled magkaagad kanan!”

---

* **8:22** 8:22 Ya kalawig na Danaw na Galilya 23 ka kilomitro, aw ya kalakbang nan 11 ka kilomitro, aw ya kalalem nan 48 ka mitro.

Ya pag-alilin ni Jisus sa manga busaw na syumeled adti utaw

26 Aw migpadeleg si Jisus aw manga umagakan nan syumakay sa balangay
aw tyumalipag sa danaw, aw dyumateng silan adti banwa na pig-eya-an na
manga taga Girasa dun ni dipag na Galilya.
27 Sa pagpanog ni Jisus lekat adti balangay, awun eseg na syumun-
gun kanan. Na, ya eseg yeiy nyeya' idtu muna adti lunsud, manang
pigseledan sakanan na madég na busaw yanagaw madugay na wala' da sut
sa kadégkadég aw wala' uman sakanan pag-eya' adti balay, manang adtu
baling pag-eya' ni ilib na paglebengan sa nyangkamatay.
28 Sa pagkita' nan kan Jisus, mig-ulangag sakanan aw nyangillupung adti
asdangan nan. Aw miglong sa mabagseg na tingeg, “Kay Jisus na ise' na
Tyumanem na To-o Matas, pabaya-i la aku! Nyanginayu' aku kanmu na dili'
aku mu pagpati-isen!”
29 Yan ya piglong nan kay tolobo pa ni Jisus pigsugu' ya busaw na lumuwa'
dun ni utaw yan. Ya utaw yeiy madugay da sakanan pigseledan na manga
busaw. Aw pangkay pigtunggu-an aw pigsangkali-an ya manga siki aw ya
taklayan nan, manang dili' sakanan pagkatagenan. Pagpamugtu-un nan
baling ya sangkali' aw pagbalukun nan ya putaw. Aw paggagaden sakanan
na busaw adti kaligbinan.
30 Tigkas yan, pig-usip sakanan ni Jisus, “Singalan ya ngalan mu?” Aw law
nan, “Si Légion.” Kay madég saba ya manga busaw na syumeled kanan.
31 Aw nyanginayu' pa silan kan Jisus na dili' nan silan pakawasen adti
gawang na wala' ya katantanan.

32 Na, awun madég to-o na manga taku' na nyampangaliwad adti kakaya-
ban na malapit dun. Yanagaw nyanginayu' kan Jisus ya manga busaw na
tumbay galu kanilan na sumeled adti manga taku'. Aw pigtumbay silan ni
Jisus.
33 Aw ya kadég nilan lyumuwa' lekat adti eseg aw syumeled silan adti
manga taku'. Tigkas yan, nyampamalaguy ya kadég na manga taku' dun ni
kakayaban aw pyangkawasan nilan ya pangpang adti ligad na danaw aw ya
kadég nilan nyabus nyangkalemes.

34 Na, ya manga magdadiyagâay sa manga taku', sa pagkita' nilan sa nya-
imo', nyalaguy silan adti lunsud aw pig-ubat-ubatan nilan ya manga utaw
dun ni lunsud aw ya nyakapalibed dun.
35 Yanagaw nyangkadtu ya manga utaw na un nilan tanawun ya nya-imo'.
Aw sa pagdateng da nilan adti kan Jisus, kyinita' nilan ya eseg na abus da ka-
alilini sa madég na manga busaw, aw nyingkud da sakanan adti asdangan ni
Jisus na awun da kadégkadég aw migkadyaw da ya kanan anenganeng, aw
asuntu seiy, nyangkallek silan.
36 Aw ya manga utaw na kyumita' sa kadég na nyangka-imo', pig-
ubat-ubatan nilan ya manga utaw kun pig-unu ya pagpaguli' sa utaw na
pigseledan na manga busaw.
37 Pagkatigkas yan, ya kadég na nyeya' adti palibed na lunsud na Girasa,
nyanginayu' silan kan Jisus na indegan nan ya banwa nilan, kay alag silan
to-o nyangkallek. Aw sa pagsakay da ni Jisus adti balangay na un da galu
mindeg,
38 nyanginayu' kanan ya eseg na kya-alilinan da sa manga busaw, law
nan, “Magad aku galu kanmu!” Manang pigpapanaw sakanan ni Jisus, aw
piglongan nan,

39 “Uli' da kaw adti kamayu aw ubati ya manga utaw sa kadakula' na pig-imo' kanmu na Tyumanem.” Aw nyindeg ya eseg aw pig-ubat-ubatan nan ya kadég na awun ni lunsud sa kadakula' na pig-imo' kanan ni Jisus.

Ya pagmataw sa ise' ni Jairus aw ya pagpaguli' sa kaûbayan

40 Sa pagliku' ni Jisus adti dipag na danaw, migleya to-o ya manga utaw dyumawat kanan kay ya kadég nilan tyumagad kanan.

41 Aw ya sambuk kanilan yan si Jairus na pagsaligan adti sinagoga. Dyumulud sakanan adti kan Jisus aw lyumuhud adti asdangan nan, aw nyanginayu' na madtu ni balay nan

42 kay kamatayenen da ya ise' nan na tamisa. Ya ise' nan yeiy dalagita la aw sampulu' pa tag duwa ya umay nan. Yanagaw nyagad si Jisus kanan. Sa pagpanaw da nilan, migpan-insek ya madég na manga utaw na nyakapalibed kan Jisus.

43 Na, dun ni tenga' na kadég na manga utaw, awun sambuk na kaûbayan na gayed pigdugu-dugu' seled da na sampulu' tag duwa ya umay.* Nyabus da ya kuwalta nan migpabulung aw wala' sakanan kaguli-i.

44 Yanagaw dyumulud ya kaûbayan yan apit adti bagakwang ni Jisus aw pig-awidan nan ya pangaway na pigsut nan, aw dayaw tyumeneng ya kanan dugu'.

45 Aw nyusip si Jisus kanilan, “Singalan ya nyawid kanak?” Aw ya kadég na manga utaw alag miglong na wala' silan awid kanan. Aw miglong si Pédro, “Enda', kay Magpalna-uway, kyinita' da mu saba ya kadég na manga utaw na mig-insek kanmu.”

46 Manang miglong si Jisus, “Awun nyawid kanak kay pigbati' ku na awun katulus na lyumuwa' lekat adi kanak.”

47 Pagka-ede' na kaûbayan na dili' da nan matagu', lyumiku' sakanan adti kan Jisus na pigtakigan. Aw nyangillupung adti asdangan ni Jisus aw pig-ubat nan adti kadég na manga utaw kun unu ya du-an na pig-awidan nan ya pigsut ni Jisus aw ya pagpakaguli' kanan.

48 Aw miglong si Jisus kanan, “Kay Dé', asuntu sa pagpangintu-u mu kanak, yan ya nyakaguli' kanmu. Uli' kaw na awun da kalinaw na kanmu anenganeng.”

49 Sa wala' pa si Jisus katigkas paglong adti kaûbayan yan, awun utaw na dyumateng lekat adti balay ni Jairus, aw law nan, “Nyapalus da beg ya ginawa na ise' mu, kay Sir! Dili' da mu pagpagudun ya Magpalna-uway.”

50 Pagdengeg ni Jisus sa piglong na utaw yan, miglong sakanan kan Jairus, “Dili' kaw magkallek. Pangintu-u kaw olo' aw kaguli-an ya ise' mu.”

51 Sa pagdateng da ni Jisus adti balay ni Jairus, wala' sakanan kalim agadi na manga utaw adti seled. Yan olo' ya pigpa-agad nan si Pédro aw si Juan aw si Santiago, aw ya ama aw ina na ise'.

52 Aw ya manga utaw adti luwa', alag silan migpansisugaw aw migpansi-matay. Manang miglong si Jisus kanilan, “Dili' kamu magsugaw kay wala' saba kamatay ya ise'. Nyakatulug olo' sakanan!”

53 Aw nyaka-ikel baling silan sa piglong nan kay kya-ede-an nilan na nyatay da ya ise'.

54 Manang pig-awidan ni Jisus ya bekten na ise' aw law nan, “Kay Dé', pagbangun kaw!”

---

* **8:43** 8:43 Adti Uldin na manga Judiyu kun maynan ya bati-enen na kaûbayan, malipa' sakanan aw dili' sakanan magpakasambuk sa madég na utaw. Mabasa adti Libitiko 15:19-31.

55 Aw lyumiku' ya ginawa nan aw dayaw sakanan migbangun aw nyindeg.
Aw migsugu' si Jisus na atagan nilan na kakan ya ise'.
56 To-o nya-enneng-enneng ya manga mangkatikadeng nan sa kyinita'
nilan. Manang piglongan silan ni Jisus, "Ya-i mayu pag-ubat-ubatan adti
eped na utaw ya nya-imo'."

9

Ya pagsugu' ni Jisus sa sampulu' tag duwa ya apostolés

1 Pagkatigkas yan, pigpatawag ni Jisus dun ni sayid nan ya sampulu' tag
duwa ya kanan manga umagakan na dadan da nan pigpamalli', aw pig-
atagan nan silan na katulus na un mag-alilin sa kadég na manga busaw aw
magguli' sa manga utaw na awun magkedel.
2 Aw pigsugu' silan ni Jisus pada mag-ubat-ubat sa Kasakupan na Pighari-
an na Tyumanem, aw mangguli' sa manga utaw na kyedelan.
3 Aw piglongan nan silan, "Dili' kamu magdala sa pangkay unu na manga
pametang mayu. Dili' kamu magdala sa bangka', aw kabil, aw makan, aw
kuwalta, aw manga ilisan.
4 Aw kun ayin ya balay na datengan mayu, dun da kamu pag-eya' menda'
na indegan mayu ya lunsud yan.
5 Aw pangkay ayin na banwa ya kadtuwan mayu, kun dili' kamu dawaten
na manga utaw dun, sa pag-indeg mayu dun ni lunsud yan, taptapa ya
alikabuk na manga siki mayu. Kay yan ya pangilala na ukuman silan na
Tyumanem adti kamoliyan na allaw."
6 Aw nyindeg silan, aw pigkadtuwan nilan ya manga baranggay, aw gayed
nilan pigpa-ede' ya Madyaw na Ubat-ubat. Aw pangkay ayin silan kadtu,
awun pigpangguli' nilan na manga utaw na kyedelan.

Ya pagkabelengbeleng ni Hérodés

7 Na, si Hérodés Antipas ya migdumala sa banwa na Galilya. Dyengeg
nan ya kadég na pigpan-imo' ni Jisus, aw nyabelengbeleng sakanan kay
awun manga utaw na miglong na yan kunu si Juan na Magbaûtismuway na
nyataw lekat adti pagkamatay.
8 Aw awun uman manga eped na miglong na lyumiku' da si Éliyas. * Aw
miglong pa uman ya eped na nyataw da lekat adti nyangkamatay ya sambuk
na propita na Tyumanem asini muna.
9 Manang miglong si Hérodés, "Pigpa-utudan da ku saba si Juan sa ulu nan!
Singalan utawa yeiy na gayed ku pigdengeg na migpan-imo' sa maynan?"
Yanagaw pigtibagsegan ni Hérodés na kita-en nan si Jisus.

Ya pagpakan ni Jisus sa limammalalan

10 Na, lyumiku' ya manga apostolés adti tampid ni Jisus aw pigdandan
nilan kanan ya manga nyangka-imo' nilan. Aw pigpa-agad nan silan adti
lunsud na Bétsayda na olo' silan.
11 Manang pagka-ede' da na madég na manga utaw na nyindeg da silan,
dyumalug silan kan Jisus. Pagdateng nilan dun, alag nan silan pigdawat aw
piglongan sa Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem, aw pigpangguli' nan
ya manga awun magkedel.
12 Na, pagkâambung da, dyumulud kan Jisus ya sampulu' tag duwa ya
umagakan nan aw miglong kanan, "Ayin ya madyaw kun papanawun da ya
manga utaw adti manga baranggay na malapit asini, pada makabayad silan

* **9:8** 9:8 Pigbasa na manga Judiyu adti Malakiyas 4:5-6 na un lumiku' ya propita na si Éliyas.

sa un nilan makan aw makapaninaw silan sa balay na kabantukan nilan. Kay kaligbinan ya banwa ini."
13 Manang tyumubag si Jisus kanilan, "Kamu baling ya matag sa un nilan
makan." Aw miglong silan kanan, "Ya asini kanami olo' da limallapid ya pan
aw duwambulus ya isda'. Kun malim kaw, manaw pa kami aw mayad sa
makan na maka-umba' kanilan."
14 Na, ya kadég na manga eseg dun, manga limammalalan silan. * Aw
piglongan ni Jisus ya kanan manga umagakan, "Pa-ingkuda mayu ya manga
utaw na tag kaliman."
15 Aw pigtuman nilan ya piglong ni Jisus aw pigpa-ingkud nilan ya manga
utaw.
16 Pagkatigkas yan, pigkamang ni Jisus ya limallapid ya pan aw duwambu-
lus ya isda', aw lyumangad sakanan adti langit aw pigpasalamatan nan
adti Tyumanem. Aw tigkas yan, pigtenga-tenga' ni Jisus aw pig-atag nan
adti kanan manga umagakan aw pig-atped-atped uman nilan adti kadég na
manga utaw.
17 Kyuman ya kadég nilan aw alag silan nyangkabiyag. Aw pigpan-imun
na manga umagakan nan ya nyangkasama', aw nyatmu' ya sampulu' tag
duwa ya be-en.

Ya tubag ni Pédro na si Jisus ya Kristu

18 Sambuk na allaw, nyanawagtawag si Jisus na olo' nan sayda, aw malapit
dun ni tampid nan ya kanan manga umagakan. Aw pig-usip nan silan, "Dun
ni pagbalawbalaw na manga utaw, singalan kunu aku?"
19 Aw tyumubag silan, "Ya eped miglong na ikaw kunu si Juan na
Magbaûtismuway. Aw awun eped na miglong na ikaw kunu si Éliyas, aw
awun pa uman eped na miglong na ikaw ya sambuk na propita asini muna
na nyataw da."
20 Aw pig-usip pa silan ni Jisus, "Manang adti kamayu, singalan aku?" Aw
tyumubag si Pédro, "Ikaw saba ya Kristu na Pigpadala na Tyumanem."
21 Aw piglongan silan ni Jisus na dili' nilan yeiy pagpa-ede' adti pangkay
singalan utawa.
22 Aw miglong pa si Jisus kanilan, "Aku na Ise' na Utaw ka-ilangan
magti-is aw kelêan na manga magdadumalâay sa manga Judiyu aw manga
mangkatas na magdadugsu-ay aw manga magpalna-uway sa Uldin. Aw
papatay nilan, manang pagkatlu na allaw mataw aku."

Ya madawat na utaw na dumalug sa palna-u ni Jisus

23 Aw miglong si Jisus adti kadég nilan, "Pangkay singalan ya malim ma-
imo' kanak umagakan, ka-ilangan ayawan nan ya kanan pagkaliman aw
pisanen nan ya kanan krus kada allaw aw dumalug kanak.
24 Pangkay singalan ya gyuminawa sa pagka-utawun nan asini tas na
lupa', kalagakan baling sa ginawa nan. Manang kun singalan ya magtibul-
luk dumalug kanak pangkay pa adti pagkamatay, yan ya un makatagtun sa
ginawa na wala' ya katigkasan.
25 Unu ka' ya un ma-untung na utaw kun matagtun nan ya kadakula' na
banwa manang kalagakan baling sa ginawa nan?
26 Pangkay singalan ya mamulamula asuntu kanak na Ise' na Utaw aw sa
palna-u ku, kamulamula ku uman ya utaw yan dun ni allaw na pagliku' ku
asini tas na lupa'. Aw dun ni pagliku' ku, kita-en ya kanak kalalamdag aw

* **9:14** 9:14 Kya-ede-an tadun adti Matiyo 14:21 na madég uman ya manga kaûbayan aw manga mangayse' dun. Manang yan olo' ya pig-iyap nilan ya manga eseg.

ya kalalamdag uman na kanak Ama aw manga anghil na lekat adti tas na
langit.
27 Matinaw saba ya un ku paglongun kamayu: Awun eped asini kamayu
na dili' nilan apeten ya pagkamatay menda' na kita-en nilan ya paghari' na
Tyumanem."

Ya pagka-uman na gya ni Jisus

28 Na, paglabay da na walungallaw lekat na paglong ni Jisus sa kadég
yeiy, tyumukud sakanan adti sambuk na buntud na un manawagtawag adti
Tyumanem. Aw pigpa-agad nan si Pédro aw si Juan aw si Santiago.
29 Talana ni Jisus nyanawagtawag, nya-uman ya gya nan, aw ya
kadégkadég nan to-o maputi' aw masilang.
30 Aw tigkan migpakita' ya duwa ya utaw na si Moysis aw si Éliyas, aw
migbalawbalaw silan si Jisus.
31 Aw kya-ilawan uman silan na kalalamdag. Aw yan ya pigbalawbalawan
nilan ya pagkamatay ni Jisus na agpet da matuman adti Jérusalim.
32 Na, si Pédro aw manga eped nan to-o silan nyakatulug. Manang sa
pagmata nilan, kyinita' nilan ya dakula' na kalalamdag na pagka Tyumanem
ni Jisus, aw kyinita' nilan uman ya duwa ya eped nan na nyindeg dun ni sayid
nan.
33 Aw sa un da manaw ya duwa ya utaw yeiy, miglong si Pédro kan Jisus,
"Kay Magpalna-uway, madyaw kay ini kami. Magtulluk kami sa tulu ya
layag, sambuk ya kanmu, sambuk ya kan Moysis aw sambuk uman ya kan
Éliyas." Manang wala' ni Pédro ka-ede-i kun unu ya piglong nan.
34 Sa talana pa nan miglong, awun labun na tyumakleb kanilan, aw to-o
silan nyallek.
35 Aw awun tingeg na lekat adti labun na miglong, "Yeiy ya kanak Ise' na
pigpadala ku. Pakanyegi mayu sakanan!"
36 Aw sa pagteneng da na tingeg, pigkita' nilan na dakman olo' si Jisus ya
nyasama'. Aw ya kadég na pigkita' nilan dun ni allaw yan, wala' nilan ubatan
adti pangkay singalan.

Ya pag-alilin ni Jisus sa busaw na syumeled adti ise'

37 Na, salut na allaw, sa pagtubang nilan lekat adti buntud, madég ya
manga utaw na syumungun kan Jisus.
38 Aw dun ni kadég nilan, awun sambuk na eseg na miglong sa mabagseg
na tingeg, law nan, "Kay Magpalna-uway, tanawa beg ya ise' ku na eseg, kay
yeiy ya ise' ku na tamisa.
39 Malikit sakanan pagseledan na busaw aw tigkan sakanan mag-ulangag
aw pagtakigan menda' na magsula' ya baka' nan. Gayed sakanan pagpati-
isen na busaw na syumeled kanan aw dili' da malim lumuwa' ya busaw lekat
adti kanan.
40 Nyanginayu' da aku sa manga umagakan mu na alilinan nilan ya busaw
adti kanan, manang wala' nilan kabatug."
41 Aw miglong si Jisus, "Tay sa manga utaw adun na manga allaw yeiy na
baluk ya anenganeng aw wala' ya pagpangintu-u! Sangunu ka' ya kadugay
na mati-is ku ya pag-iyagad kamayu?" Aw piglongan ni Jisus ya ama na ise',
"Pa-agadan adi sayid ku ya ise' mu."
42 Aw sa pagpa-agad da sa ise' adti kanan, piglagpes na busaw ya ise' dun
ni lupa' aw to-o pigtakigan. Manang pigsagda ni Jisus ya busaw aw dayaw
kyaguli-an ya ise', aw pigliku' ni Jisus adti ama nan.

43 Aw ya kadég na kyumita' sa nya-imo', nya-enneng-enneng silan sa
kadakula' na katulus na Tyumanem.

Ya kadwa na pagpa-ede' ni Jisus sa pagkamatay nan

Aw sa talana pa nya-enneng-enneng ya manga utaw sa kadég na nya-imo'
ni Jisus, miglong sakanan adti manga umagakan nan,
44 "Pakanyegi mayu to-o ya un ku paglongun kamayu: Aku na Ise' na Utaw
agpet da tumbay adti manga utaw na un magpatay kanak."
45 Manang wala' nilan kalabeti ya kakawasan na piglong ni Jisus kay
pigtagu' pa adti kanilan pada dili' nilan ka-ede-an. Aw nyallek silan nyusip
sa piglong nan.

Ya utaw na to-o matas dun ni kasakupan na Tyumanem

46 Aw migpan-ayil ya manga umagakan ni Jisus kun singalan kanilan ya
to-o matas.
47 Manang kya-ede-an ni Jisus ya kanilan anenganeng. Yanagaw kyuma-
mang sakanan sa tagbi' na ise' aw pigpa-indeg nan dun ni tampid nan.
48 Aw miglong si Jisus kanilan, "Pangkay singalan kamayu ya dumawat sa
utaw na madalem kasiling na ise' ini asuntu sa pagdalug mayu kanak, dun
da aku nan uman dawata. Aw pangkay singalan ya dumawat kanak, dun
da nan uman dawata ya Ama na migpadala kanak. Kay kun singalan ya
magpadalem, yan baling ya to-o matas."
49 Aw miglong si Juan kan Jisus, "Kay Magpalna-uway, kyinita' nami ya
sambuk na utaw na mig-alilin sa manga busaw dun ni kanmu ngalan, aw
miglong kami kanan na botonan nan ya pigpan-imo' nan kay beke' saba
sakanan na eped tadun!"
50 Manang miglong si Jisus kanilan, "Ya-i mayu sakanan pagtageni! Kay
kun singalan ya wala' pagbalabag kamayu, yan ya syumambuk kamayu."

Ya pagkele kan Jisus adti sambuk na baranggay na sakup na Samariya

51 Na, sa malapit da dumateng ya manga allaw na ma-engat si Jisus adti tas
na langit, pigbetang nan adti kanan ginawa ya pagkadtu adti Jérusalim.
52 Aw awun manga utaw na pigpa-una nan adtu ni sambuk na baranggay
sakup na Samariya pada tagilanen nilan ya kanan kabantukan.
53 Manang ya manga utaw na nyeya' dun ni baranggay yan, dili' silan
malim dumawat kan Jisus kay kya-ede-an nilan na un sakanan madtu ni
Jérusalim.*
54 Aw sa pagkita' na manga umagakan nan na wala' sakanan dawata,
miglong si Santiago aw si Juan kan Jisus, "Kay Magpalna-uway, unu, kaliman
mu magsekat kami adti Tyumanem na pa-ulanan nan ya kadég nilan na
atulun pada mabus silan masangab?"
55 Manang piglingi' silan ni Jisus aw pigsagda nan silan.
56 Aw migpadeleg silan nyanaw pasinan adti eped na baranggay.

Ya manga utaw na malim galu magad kan Jisus

57 Talana nilan nyanaw, awun sambuk na utaw na miglong kan Jisus, "Kay
Magpalna-uway, magad aku kanmu pangkay ayin kaw pasinan."
58 Aw miglong si Jisus kanan, "Ya manga mile' awun pugala' na kanilan
pagka-eya-an, aw ya manga langgam awun kanilan pugad. Manang ya Ise'
na Utaw, wala' ya balay na un nan kabantukan."

---

* **9:53** 9:53 Ya manga Samariyanen aw ya manga Judiyu matalapo-on silan. Asini muna ya manga Samariyanen dili' silan malim na adti Jérusalim tullukan ya Témplo na Tyumanem.

59 Aw miglong pa uman si Jisus adti eped na utaw, “Agad kaw kanak!”
Manang tyumubag kanan ya utaw, “Kay Magpalna-uway, tumbayan pa una
kanak na muli' aku adti kanami pada maglebeng sa ama ku.”
60 Manang tyumubag si Jisus kanan, “Pabaya-an da sa manga utaw na
wala' pangintu-u ya paglebeng sa nyatay. Manang ikaw, panaw da kaw aw
ubat-ubatan ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.”
61 Aw awun pa uman eped na utaw na miglong kan Jisus, “Kay Magpalna-
uway, dumalug aku kanmu, manang tumbayan pa una kanak na muli' aku
adti kanami kay un pa ku sabiyen ya kanak pamilya.”
62 Manang tyumubag si Jisus kanan, “Ya utaw na migdaru na gayed
maglingi-lingi', makasuway ya agi na daru nan. Maynan uman ya utaw na
wala' katibulluk ya kanan anenganeng adti pagdalug kanak. Dili' sakanan
umba' maka-akup adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.

10

Ya pagpapanaw ni Jisus sa kapituwan tag duwa ya pigsugu' nan

1 Pagkatigkas na kadég yeiy, nyamalli' pa uman si Jisus sa kapituwan tag
duwa ya utaw. Aw pigsugu' nan silan na tag duwaduwa pada muna kanan
adti manga lunsud aw kadég na manga banwa na un nan kadtuwan.
2 Aw sa wala' pa silan indeg, miglong sakanan kanilan, “Dakula' to-o ya
aniyenen, manang tabay ya mag-aniyay. Yanagaw panawagtawag kamu
adti Tyumanem na yan ya tagtun sa palangad aniyenen na magpadala
sakanan sa manga mag-aniyay.”
3 Na, panaw kamu. Manang pakanyegi ya un ku kamayu paglongun:
Padala ta kamu adti manga utaw na mangkalatay ya bet. Kasiling kamu
saba na manga nati na karniro na nyadtu ni manga malyaw na idu' na to-
o mangkabulut.
4 Dili' kamu magdala sa pu-ut, aw kabil, aw sandal. Dili' kamu magteneng
dun ni dalan na un mangumusta sa utaw, pada dili' kamu masalang.
5 Pangkay kanyan balay ya datengan mayu, maynini ya una mayu pag-
longun kanilan: ‘Atagan na Tyumanem na kalinaw ya kadég na asini balay
ini.’
6 Aw kun kaliman nilan dumawat sa kalinaw na piglong mayu, atagan
saba silan na Tyumanem na kalinaw. Manang kun dili' silan dumawat, dili'
uman silan atagan.
7 Aw kun mamasa silan kamayu, dun da kamu pag-eya' aw dili' kamu mag-
alin-alin. Sumambuk kamu kanilan kuman aw minem. Aw pangkay unu ya
pakan aw pa-inem nilan kamayu, dawata mayu kay ya utaw na migtalabahu
umba' saba sakanan tandanan.
8 Kun dumateng kamu adti sambuk na lunsud aw dawaten kamu nilan,
pangkay unu ya pakan nilan kamayu, kana mayu.
9 Pangguli-a mayu ya magkedel na manga utaw dun ni lunsud aw paglonga
mayu silan, ‘Malapit da adti kamayu ya Paghari' na Tyumanem sa Kasaku-
pan nan.’
10 Manang pangkay kinunu kamu dateng adti sambuk na lunsud aw dili'
kamu nilan dawaten, na, kadtu kamu baling ni manga dalan adti lunsud yan
aw paglonga mayu silan,
11 ‘Pangkay ya alikabuk na lunsud mayu na dyumeket asini siki nami,
un nami taptapen na yan ya pangilala na ukuman kamu na Tyumanem.
Manang anenganenga mayu ya ini: Malapit da ya Paghari' na Tyumanem
sa Kasakupan nan.’ ”

12 Aw miglong pa uman si Jisus kanilan, “Paglongun ta kamu, dun ni allaw
na pag-ukum na Tyumanem kagaya, to-o pa mabegat ya pa-emel-emel nan
sa manga lunsud na dili' dumawat kamayu kay sa pagpa-emel-emel nan sa
manga utaw adti Sodoma!”

Ya manga utaw na dili' malim magselsel

13 Aw miglong pa uman si Jisus, “Kadég mayu na taga lunsud na Korazin
aw Bétsayda, malatay ya un mayu datengan! Kay kyinita' da mayu ya manga
milagru na pig-imo' ku, manang tabay kamayu ya migselsel. Kun pig-imo'
pa ku yeiy adti manga lunsud na Tiro aw Sidon, madugay da galu silan
magselsel aw mangawak sa kalapeng aw magsabug sa abu adti ulu nilan na
yan ya pangilala sa kanilan pagselsel.
14 Dun ni allaw na pag-ukum, to-o pa mabegat ya pa-emel-emel na Tyu-
manem adti manga lunsud na Korazin aw Bétsayda kay sa Tiro aw Sidon.
15 “Aw kamu na nyeya' dun ni Kapirna-um, unu, iman mayu aw ya
pagkadengganen mayu dyumateng adti tas na langit? Manang dalaen kamu
baling adti banwa na Kaludukan.”*
16 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus adti manga umagakan nan, “Ya mag-
pakanyeg kamayu, kasiling na aku ya pigpakanyegan nilan. Aw ya kumele
kamayu, kasiling na aku ya pigkeleán nilan. Aw ya kyumele kanak, kyumele
uman sa migpadala kanak.”

Ya pagliku' na kapituwan tag duwa na pigsugu' ni Jisus

17 Na, lyumiku' da ya kapituwan tag duwa ya pigsugu' ni Jisus, aw to-o silan
migleya. Aw miglong silan, “Kay Magpalna-uway, pangkay ya manga busaw
pigkaagadan kami nilan dun ni pag-alilin nami magi sa kanmu ngalan!”
18 Aw miglong si Jisus kanilan, “Kyinita' ku saba si Satanas na bigla' nyolug
lekat adti langit kasiling na kilat.
19 Na, pakanyegi ya un ku kamayu paglongun: Pig-atagan ku kamu sa
katundanan pada degen ya katulus ni Satanas, aw pangkay kun makagina'
kamu sa manga ulud aw manga sangalan, dili' kamu ma-unu.
20 Manang dili' mayu pagleyaan na pigkaagadan kamu na manga busaw,
yan baling ya pagleyaan mayu na nyasulat da ya kamayu manga ngalan adti
tas na langit.”

Ya pagleya ni Jisus

21 Na, idtu na udas yan, to-o migleya si Jisus sa manga pigpan-imo' na
Ispiritu Santo, aw nyanawagtawag sakanan, law nan, “Kay Ma', ikaw ya
tagtun sa kadég na awun ni tas na langit aw asini kadakula' na banwa.
Pigpasalamatan ta kaw kay pigtagu' mu ya kanmu palpa lekat adti manga
utaw na matas kunu ya katadeng manang pigbukasan mu baling adti manga
utaw na tagbi' ya katadeng kasiling na tagbi' na ise'. Yeiy saba kay Ma' ya
kanmu pagkaliman.”
22 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus adti manga umagakan nan, “Pigtum-
bay da na Ama adi kanak ya kadég. Aw ya kanaken Ama, yan olo' ya nyaka-
ede' kanak. Aw aku olo' ya nyaka-ede' kanan, aw pangkay singalan uman na
tumbay ku na maka-ede' sa Ama.”
23 Aw nyatubang si Jisus adti manga umagakan nan, aw miglong kanilan,
“Madyaw ya kamayu kay kyinita' da mayu ya pigpan-imo' ku!

* **10:15** 10:15 Ya banwa na Kaludukan, yan ya banwa na manga nyangkamatay, aw pigngalanan adti tingeg ni Grigo na Hades.

24 Paglongun ta kamu na awun madég na manga propita na Tyumanem aw
manga hari' asini muna na kaliman nilan galu kita-en ya kyinita' da mayu,
aw kaliman nilan galu dengegen ya dyengeg da mayu, manang wala' nilan
kita-a aw wala' nilan dengega."

Ya pundinganan sa madyaw na utaw na Samariyanen

25 Na, ya sambuk na magpalna-uway sa Uldin, kaliman nan tanda-en si
Jisus magi sa usip. Yanagaw nyindeg sakanan aw miglong, "Kay Magpalna-
uway, unu ya ka-ilangan ku imo-un pada matagtun ku ya ginawa na wala'
ya katigkasan?"
26 Aw tyumubag si Jisus kanan, "Unu ya awun ni Uldin na pigpasulat na
Tyumanem? Unu ya kyalabetan mu lekat adti pigbasa mu?"
27 Aw tyumubag ya magpalna-uway, "Yan ya nyakasulat dun ni Uldin na
'Ginawa͡an mu ya kanmu Tyumanem sa kadakula' na pagka-utawun mu,
aw sa kadakula' na ginawa mu, aw sa kadakula' na kabagseg mu, aw sa
kadakula' na anenganeng mu', * aw 'Ginawayi ya eped mu na utaw kasiling
na pagginawa mu sa kanmu pagka-utawun.' " *
28 Aw miglong si Jisus kanan, "Matinaw saba ya tubag mu. Kun imo-un mu
yeiy, matagtun mu ya ginawa na wala' ya katigkasan."
29 Manang dili' malim ya magpalna-uway na mamulamula sakanan,
yanagaw pig-usip pa nan uman si Jisus, "Singalan ya eped ku na un ku
ginawa͡an?"
30 Aw tyumubag si Jisus magi sa pundinganan, "Awun sambuk na utaw na
Judiyu na tyumubang lekat adti Jérusalim na migpasinan adti Jériko. Talana
nan nyanaw, byanganan sakanan na manga mangkatakaw. Pigpalluwasan
nilan sa kadégkadég aw pyangamang nilan ya manga pametang nan. Aw
tigkas yan, pigbadasan nilan pyamunalan aw pig-ayawan nilan na dakman
tag sambuk ya ginawa.
31 Yan uman na udas, nyaka-agi dun ya sambuk na magdadugsu-ay na
lekat adti Témplo na Tyumanem. Sa pagkita' nan sa utaw na nyakakulang
adti ligad na dalan, pig-aliwes nan baling aw nyagi adti sangkilid na dalan.
32 Maynan uman ya sambuk na buwadbuwad ni Libi na magtabang sa
imo-unun adti Témplo. Sa pagkita' nan sa utaw na nyakakulang dun ni ligad
na dalan, pig-aliwes nan uman.
33 Manang awun uman sambuk na utaw na Samariyanen* na nyaka-agi
dun ni dalan. Aw sa pagkita' nan sa utaw na nyakakulang, to-o sakanan
nyallat.
34 Yanagaw, pigdulud nan ya utaw aw pigbulung nan. Pig-asagan nan
na bino aw lana ya manga pali' aw dayaw nan bedbedi. Tigkas yan,
syagupu nan aw pigpasakay adti kanan asnu aw pigdala nan adti balay na
bantukanan aw to-o nan pigdiyaga͡an.
35 Pagkasalut da na allaw, pig-atagan nan ya tagtun sa balay na duwangka
dinariyo ya kuwalta aw law nan, 'Dayaw kanak diyagayi ya utaw ini. Aw kun
dili' pa maka-umba' ya pigbayad ku kanmu, sa pagliku' ku asini dugangan da
ku.' "

---

* **10:27** 10:27a Mabasa adti Déutéronomiyo 6:4-5. * **10:27** 10:27b Mabasa uman adti Libitiko 19:18

* **10:33** 10:33 Ya manga Samariyanen, beke' silan na tengteng utaw na Judiyu, kay asini muna migpan-ikamangay ya manga Héntil aw ya manga Judiyu, aw ya buwadbuwad nilan nya-imo' manga Samariyanen. Yanagaw ya manga Judiyu dili' silan magkalim pagsambukan na manga Samariyanen.

36 Pagkatigkas ni Jisus maglong sa pundinganan, pig-usip nan ya
magpalna-uway sa Uldin, “Na, dun ni kanmu anenganeng, sa tulu silan, ayin
kanilan ya tengteng gyuminawa sa utaw na byanganan dun ni dalan?”
37 Aw tyumubag ya magpalna-uway, “Ya idtu na nyallat kanan.” Aw
miglong si Jisus, “Yanagaw, imo-a uman ya maynan.”

Ya paglaba' ni Jisus adti kan Marta aw kan Maria

38 Migpadeleg si Jisus nyanaw aw ya kanan manga umagakan aw dyu-
mateng silan adti sambuk na baranggay. Awun sambuk na kaubayan na
nyamasa kan Jisus adti balay nan, aw ya ngalan nan si Marta.
39 Na, si Marta awun kaylug nan na si Maria. Aw si Maria, nyingkud
sakanan malapit adti sayid ni Jisus aw to-o migpakanyeg sa palna-u nan.
40 Manang si Marta, nyasagunut to-o ya kanan anenganeng asuntu sa
kadég na imo-unun nan sa pagsanggila' kanilan. Yanagaw dyumulud si
Marta adti kan Jisus aw miglong, “Kay Magpalna-uway, unu, pabaya-an da
mu gayed si Maria na dili' aku nan tabangan sa manga imo-unun ku?”
41 Manang tyumubag si Jisus kanan, “Kay Marta, tay sa kadég na pig-
anenganeng mu!
42 Sambuk da saba olo' ya awun tengteng ma-untung aw yan ya pigpamalli'
ni Maria. Aw dili' saba makamang lekat adti kanan.”

11

Ya palna-u ni Jisus sa pagpanawagtawag adti Tyumanem

1 Na, sambuk na allaw yan, pagkatigkas da ni Jisus manawagtawag,
miglong kanan ya sambuk na umagakan nan, “Kay Magpalna-uway, si
Juan na Magbautismuway pigpalna-uwan nan ya manga umagakan nan
sa pagpanawagtawag. Palna-uwi kami uman sa pagpanawagtawag adti
Tyumanem.”
2 Yanagaw miglong si Jisus kanilan, “Sa kamayu pagpanawagtawag,
maynini ya paglongun mayu:

‘Kay Ama, pagbasaan na kadég na utaw ya kanmu ngalan.
Migsekat kami na dumateng adi kanami ya Kasakupan na Pighari-an mu.
3 Sambata beg ya kanami pagkan adun na allaw yeiy.
4 Aw lanasa ya manga sala' nami, kay pigpasinsiyaan nami uman ya kadég
na nyakasala' kanami,
aw dili' mu kami pagpabaya-an adti pagtanda' na dili' nami mabatug degen.’
”

5 Aw miglong pa uman si Jisus adti kanilan, “Alimbawa' kun awun sambuk
kamayu na madtu ni balay na ubaybay nan na magtenga' da ya gabi aw
magtatawag na maglong, ‘We.... Lew, pabelesa aku beg na tulullapid ya
mabakla' na pan,
6 kay awun ubaybay ku na bagu dyumateng lekat adti mawat aw wala' ya
un ku pakan kanan!’
7 Aw tumubag sakanan lekat adti seled na balay, ‘Ya-i la aku paglinggala.
Pigbalagsangan da ku ya tatakep aw kyumulang da ya kanak mangayse'
asini tampid ku, yanagaw dili' da aku maka-atag kanmu sa pangkay unu.’
8 “Paglongun ta kamu: Pangkay dili' sakanan malim magbangun aw
matag adti ubaybay nan, manang asuntu na wala' kamulamula gyumelgel
migsekat ya utaw yan, magbangun da sakanan aw matag sa pigsekat nan.

9 “Yanagaw paglongun ta kamu: Pagsekat kamu adti Tyumanem, aw
atagan kamu nan. Tibagsegi mayu ya pagpaninaw, aw pakita' nan kamayu.
Pagtatawag kamu adti kanan, aw uwangan kamu nan.
10 Kay ya kadég na magsekat adti kanan, un nan saba atagan. Aw ya kadég
na maninaw, awun saba kita-en nilan. Aw ya kadég na magtatawag adti
kanan, un nan saba silan uwangan.
11 Alimbawa', kamu na manga ama, kun magsekat ya ise' mayu sa isda',
unu, atagan mayu baling na ulud? Dili' saba!
12 Aw kun magsekat silan sa ise' na manuk, atagan ka' mayu baling na
sangalan? Dili' saba!
13 Yanagaw, pangkay makasasala' kamu, manang kya-ede-an mayu kun
unu ya madyaw atag adti kamayu mangayse'. Na, to-o pa dun ya Ama mayu
na adti tas na langit. Atag nan saba ya kanan Ispiritu adti kadég na magsekat
kanan.”

Si Jisus aw si Bilsibul

14 Na, sambuk na allaw, mig-alilin si Jisus sa busaw na syumeled adti utaw
na nyakapa-umu kanan. Sa abus da ni Jisus alilini ya busaw, nyakapaglong
da ya utaw yan. Aw to-o nya-enneng-enneng ya kadég na utaw.
15 Manang awun eped kanilan na miglong, “Ya kanan pag-alilin sa manga
busaw, magi saba sa katulus ni Bilsibul na pangulu na manga busaw.”
16 Aw awun uman eped kanilan na kaliman nilan tanda-en si Jisus.
Yanagaw migsekat silan kanan sa pangilala na magmatinaw kun yan ya
Pigpadala na Tyumanem.
17 Manang kya-ede-an ni Jisus ya adti anenganeng nilan aw yanagaw pig-
longan nan silan, “Ya kasakupan na nyatenga-tenga', dili' yan magpadeleg
na madugay. Aw maynan uman ya ka-epedanan dun ni balay na awun
pagkatenga-tenga'.
18 Aw kun si Satanas ya mig-alilin sa manga sakup nan, na, kasiling na
pigtanam nan ya kanan pagka-utawun, aw dun da baling sakanan dega.
Miglong kamu na pig-alilinan ku ya manga busaw magi sa katulus ni Bilsibul
na pangulu nilan. Manang kun maynan, kasiling na pigtanam nan ya kanan
pagka-utawun.
19 Aw kun kan Bilsibul katulus ya kanak pag-alilin sa manga busaw,
na, usipen ta kamu: Ya kamayu uman manga sakup na mag-alilin sa
manga busaw, ayin ka' lekat ya katulus na pig-atag kanilan? Silan saba ya
magmatinaw na galu' ya piglong mayu!
20 Manang kun magi sa katulus na Tyumanem ya pag-alilin ku sa manga
busaw, na, dun da mayu ka-ede-i na asini la ni kamayu ya Pigpadala na
Tyumanem na un mag-imo' sa kasakupan nan.”
21 Yanagaw miglong pa uman si Jisus sa pundinganan, “Kun ya utaw
na mabagseg awun madég na kinis nan na migtunggu' sa palasyo nan,
matingen ya kanan anenganeng kay dili' ma-agaw ya manga nyatagtun nan.
22 Manang kun sulungun ya kanan palasyo na utaw na to-o pa mabagseg
kanan, degen saba ya tagtun, aw ma-agaw ya manga kinis na pigsaligan nan,
aw tenga-tenga-en uman ya ka-unan na nya-agaw lekat adti kanan.”*
23 Aw migpadeleg si Jisus miglong, “Ya utaw na wala' pagpasakup kanak,
yan baling ya gayed migbalabag sa kanak manga imo-unun. Aw kun awun
dili' tumabang maggagad sa manga utaw adi kanak, yan baling ya mig-
ampang kanilan adti kanak kasakupan.

* **11:22** 11:21-22 Asini pundinganan, ya mabagseg na utaw yan si Satanas, aw ya to-o pa mabagseg na utaw, yan si Jisus.

Ya pagliku' na busaw adti utaw na pigseledan nan idtu muna

24 Na, kun awun busaw na lumuwa' adti utaw, maglegeblegeb yan adti
kaligbinan na wala' ya tubig aw maninaw sa un nan ka-eya-an manang wala'
ya kita-en nan dun. Yanagaw maglong adti anenganeng nan, 'Lumiku' aku
baling adti muna pig-eya-an ku.'
25 Aw sa pagliku' nan, kita-en nan na malinis da ya kanan pig-indegan idtu
muna, kasiling na balay na dayaw da kyapamunasan aw nyatigpes.
26 Pagkatigkas yan mangay sakanan sa pitu ya eped nan na to-o pa baling
malatay kanan. Aw sumeled silan adti utaw yan, aw dun da silan pag-eya'.
Aw to-o pa malatay ya kabetangan na utaw yan kay sa idtu muna."
27 Sa kenne' pa ni Jisus miglong, awun ka͡ubayan dun ni katipun na
miglong kanan sa ma͡bagseg na tingeg, law nan, "Madyaw saba ya kana
ka͡ubayan na migpaka͡utaw kanmu aw migpasusu kanmu."
28 Manang tyumubag si Jisus kanan, "To-o pa baling madyaw ya kana
manga utaw na migpakanyeg sa tingeg na Tyumanem aw migtuman sa
pigdengeg nilan."

Ya pagsekat na manga utaw sa pangilala

29 Sa to-o pa migkadég ya manga utaw na migkatipun, migpadeleg si
Jisus miglong, "Tay sa kalatay na manga utaw adun na manga allaw yeiy.
Migsekat silan sa pangilala, manang ya pangilala na un ku atag kanilan, yan
olo' ya kasiling na nya-imo' kan Jonas.
30 Kay si Jonas asini muna nya-imo' sakanan pangilala adti manga utaw
dun ni syudad na Ninibé, maynan uman ya Ise' na Utaw, ma-imo' uman
sakanan pangilala adti manga utaw adun na manga allaw yeiy. *
31 Aw dun ni allaw na pag-ukum, ya réyna na migdumala asini muna sa
banwa na Syiba, selselen nan uman ya kadég mayu. Kay nyanaw sakanan
lekat adti mawat na banwa pada magpakanyeg sa katadeng na hari' na si
Solomon. Manang paglongun ta kamu na asini la ni tampid mayu ya to-o pa
matas kan Solomon, manang wala' mayu baling sakanan pakanyegi.
32 Pagdateng na allaw na pag-ukum, ya manga utaw dun ni syudad na
Ninibé selselen nilan ya kadég mayu. Kay sa pagpakanyeg nilan sa pag-
ubat-ubat ni Jonas, migselsel silan sa kanilan manga sala'. Manang kamu,
pangkay ini tampid mayu ya to-o pa matas kan Jonas, manang wala' mayu
baling sakanan pangintu-uwi.

Ya kalalamdag na asini kanaten

33 Aw miglong pa uman si Jisus kanilan, "Wala' ya utaw na magsulu' sa
salengan pada sangkuban nan. Manang betang nan baling adti bantawanan
pada ya kadég na sumeled adti balay ka-ilawan silan na kalalamdag.
34 Ya kanmu mata, yan ya kalalamdag na lawas mu. Yanagaw, kun
madyaw ya pag-inunu mu, awun kalalamdag na maka-ilaw sa kanmu
anenganeng. Manang kun masakiten ya kanmu mata, na, to-o dakula' ya
kangitngit na awun ni kanmu.
35 Yanagaw magpakatadeng kaw pagaw iman mu aw kya-ilawan da ya
anenganeng mu manang kenne' kadi' na kangitngit.
36 Kun ya anenganeng mu nyatmu' na kalalamdag aw wala' ya kangitngit
dun, ka-ilawan saba ya kadakula' na pagka-utawun mu, kasiling na kya-
ilawan kaw na saleng."

* **11:30** 11:30 Si Jonas mig-ubat-ubat adti manga utaw na magselsel silan, aw maynan uman ya pigpalna-u ni Jisus. Tulungallaw ni Jonas adti seled na buntit na isda', aw tulungallaw uman ni Jisus adti lebeng. Mabasa adti Matiyo 12:40.

Ya pagsala' ni Jisus sa manga Parisiyo aw sa manga mangkalangkaw na manga Judiyu

37 Pagkatigkas ni Jisus maglong, awun sambuk na Parisiyo na migpilit kanan na kuman adti balay nan. Yanagaw nyagad si Jisus kanan aw kyuman adti tampid nan.
38 Sa pagkan da nilan, nyabelengbeleng ya Parisiyo sa pagkita' nan kan Jisus kyuman na wala' una pag-unaw.*
39 Yanagaw miglong si Jisus kanan, "Kamu na manga Parisiyo, pag-ugasan mayu ya luwa' na lawas na tabu' aw ya salad na palatu manang kenne' pa baling na kalipa' na adti seled! Migtallalingu kamu, kay yan ya gayed adti anenganeng mayu ya pagkamang sa pangkay unu na pagkaliman mayu aw nyatmu' ya anenganeng mayu na malatay.
40 Ayin pakabetang ya anenganeng mayu? Enda', Tyumanem saba ya mig-imo' sa lawas mayu, aw yan uman ya mig-imo' sa adti seled na kamayu anenganeng?
41 Yanagaw unaa mayu linisi ya kamayu anenganeng pada kallatan mayu ya manga utaw na wala' ya pagkamangan. Aw kun yeiy ya imo-un mayu, na, dayaw kamu magkalinis.
42 "Kamu na manga Parisiyo, malatay ya un mayu datengan! Dayaw mayu pigdalug ya sugu' dun ni Uldin na atag adti Tyumanem ya kasampulu', pangkay ya mangkayantek na anagay na pigtanem mayu alag mayu pigkamangan. Manang pigpalipaslipasan mayu baling ya pag-usay na matulid aw ya pagginawa sa Tyumanem. Ka-ilangan saba mayu yeiy alag imo-un dala ya pag-atag sa kasampulu' adti Tyumanem.
43 "Kamu na manga Parisiyo, malatay ya un mayu datengan! Dun ni sinagoga kaliman mayu na mingkud adti ingkudanan na utaw na dengganen, aw pangkay adti manga palingki kaliman mayu uman basaan na manga utaw.
44 "Malatay ya un mayu datengan, kay kasiling kamu na manga lebeng na wala' pangilalayi. Pigpanggina-an na manga utaw na wala' nilan ka-ede-i na awun kadi' lebeng.* Aw maynan uman, iman na manga utaw aw matulid kamu manang wala' nilan ka-ede-i na malatay ya anenganeng mayu."
45 Na, awun sambuk na magpalna-uway sa Uldin na manga Judiyu na miglong kan Jisus, "Kay Magpalna-uway, dun ni manga piglong mu, pigsupla mu kami!"
46 Aw tyumubag si Jisus, "Kamu uman na manga magpalna-uway sa Uldin, malatay ya un mayu datengan! Kay gayed mayu pigdugangan ya manga sugu' na Tyumanem, aw piggelgel mayu ya manga utaw na dalugun nilan. Aw ya syampetan yan, to-o silan kyabegatan. Manang pigpabaya-an baling mayu silan aw pangkay tagbi' wala' kamu tabang pada matuman nilan ya pigsugu' mayu.
47 Malatay ya un mayu datengan! Kay migpa-indeg kamu sa manenggeya na batu adti tas na manga lebeng na manga propita na pigpatay na tyugbulan mayu asini muna.
48 Aw magi dun ni pigpan-imo' mayu, kasiling na tyumande' kamu sa pagpatay na kamayu tyugbulan sa manga propita, aw kamu ya pigpa-imo' sa manga lebeng nilan.
49 Yanagaw yeiy ya du-an na dadan miglong ya Tyumanem magi sa katadeng nan, law nan, 'Padalaan ku silan na manga propita aw manga

* **11:38** 11:38 Ya katanem na manga Judiyu sa dili' pa silan kuman, una silan mag-unaw. * **11:44** 11:44 Adti Uldin na pig-atag na Tyumanem kan Moysis, malipa' ya manga lebeng aw malipa' uman ya mag-awid sa lebeng. Mabasa adti Numiros 19:18.

apostolés. Manang ya manga eped pamatayen nilan aw ya manga eped pamulayaman.'
50 Yanagaw kamu na manga utaw adun na allaw yeiy, pa-emel-melen
uman na Tyumanem asuntu sa pagpatay na kamayu tyugbulan sa manga
propita nan, lekat pa asini muna na pag-imo' nan sa kadakula' na banwa
taman adun,
51 lekat pa kan Abel aw menda' adti pagpatay kan Zakariyas na ise' ni
Barakiyas. Kay ya manga tyugbulan mayu, silan ya migpatay kan Zakariyas
adti Témplo, dun ni tenga' na Balay na Tyumanem aw dugsu-anan.* Pag-
longun ta kamu: Kamu na manga utaw adun na allaw ini, kamu saba ya
pasala-en sa kadég na pig-imo' nilan idtu muna.
52 "Malatay ya un mayu datengan, kamu na manga magpalna-uway sa
Uldin! Kay gayed mayu pigbalabagan ya agiyanan adti tengteng na pagka-
ede' sa Tyumanem. Pangkay kamu dili' kamu malim sumeled. Aw pigbal-
abagan mayu uman ya manga eped na malim galu sumeled."
53 Sa pag-indeg da ni Jisus adti balay na Parisiyo, dun da pagpalekat ya
malatay na ginawa kanan na manga magpalna-uway sa Uldin na manga
Judiyu aw manga Parisiyo. Aw gayed silan gyumelgel kanan magi sa madég
na mangkalug na usip,
54 kay yan ya tud nilan na kalitagan si Jisus magi dun ni paglong nan.

12

Ya pagtallalingu na manga Parisiyo

1 Dun ni manga allaw yan, matag pilammalalan ya manga utaw na
migpangkatipun na un magpakanyeg kan Jisus, aw gayed da silan mig-
insek. Aw piglongan nan una ya kanan manga umagakan, law nan,
"Magpakatadeng kamu sa patulinay na manga Parisiyo na yan ya kanilan
pagtallalingu pagaw katapunan kamu nilan.
2 Kay wala' ya nyatagu' adun na dili' kagaya kabukasan, aw wala' ya
pigtagu na utaw adti anenganeng nan na dili' ka-ede-an.
3 Yanagaw, pangkay unu ya piglong mayu dun ni mangitngit, dengegen da
kagaya kun magkalalamdag da. Aw pangkay unu ya pigtumantuman mayu
adti seled na tambi' na pigtakepan, ubat-ubat kagaya adti kadég na manga
utaw."

Ya umba' kallekan

4 "Kamu na kanak manga ubaybay, paglongun ta kamu: Dili' kamu
magkallek sa manga utaw na makamatay sa lawas mayu, kay olo' lawas ya
mabatug nilan patayen, aw tigkas yan wala' da ya mabatug nilan na malatay
dun ni kamayu.
5 Manang ubat ku kamayu kun singalan ya umba' mayu kallekan: Kalleki
mayu ya Tyumanem kay mabatug nan saba patayen ya lawas na utaw aw
awun uman katulus nan mag-agbel sa utaw adti atulun na dili' pagkap-
atayan. Yan saba ya paglongun ku kamayu na Tyumanem olo' ya umba'
mayu kallekan.
6 "Anenganenga mayu ya mangkayantek na langgam na maya. Kun
bayadan na utaw ya lima ya maya, tagbi' to-o ya alaga' nilan, manang wala'
ya pangkay sambuk kanilan na pigkalingawan na Tyumanem.

---

* **11:51** 11:51 Si Zakariyas asini birsikulu yeiy, beke' na ama ni Juan manang propita sakanan na Tyumanem asini muna.

7 Aw to-o pa kamu dun, pangkay ya manga lugay mayu kya-ede-an saba
na Tyumanem kun pila ya kadég. Yanagaw dili' kamu magkallek kay to-o pa
dakula' ya alaga' mayu kay sa madég na maya."

Ya pag-ubat-ubat kan Kristu adti manga eped

8 "Aw paglongun ta kamu: Pangkay singalan ya maglong adti asdangan na
manga utaw na umagakan ku sakanan, aku na Ise' na utaw maglong uman
adti asdangan na manga anghil na Tyumanem na umagakan ku ya utaw yan.
9 Manang pangkay singalan ya magbalyaw kanak adti asdangan na manga
utaw, balyaw ku uman sakanan adti asdangan na manga anghil na Tyu-
manem.
10 Aw pangkay singalan ya maglong sa malatay adti Ise' na Utaw, mabatug
lanasen na Tyumanem ya sala' nan. Manang ya utaw na maglong sa malatay
adti Ispiritu Santo, dili' saba lanasen ya sala' na utaw yan.
11 "Asuntu sa pagpangintu-u mayu kanak, awun manga utaw na magli-
manda kamayu aw pa-agad kamu nilan adti mag-usayay dun ni sinagoga,
aw adti asdangan na manga gubirnador aw manga migdumala. Manang dili'
magkakamang ya ginawa mayu kun unu ya un mayu tubag kanilan,
12 kay dun ni udas yan, ya Ispiritu Santo, yan ya magpalna-u kamayu kun
unu ya madyaw mayu paglongun."

Ya pundinganan sa utaw na syumalig sa manga ka-unan nan

13 Na, dun ni madég na manga utaw awun sambuk na miglong kan Jisus,
"Kay Magpalna-uway, paglonga kanak ya magulang ku na eseg na bagi-an
aku nan sa ayawanan na ama nami."
14 Manang tyumubag si Jisus kanan, "Kay Lew, singalan ka' ya nyatag
kanake' sa katundanan sa pag-usay kamayu aw sa pagtenga' sa ayawanan
yan?"
15 Tigkas yan, miglong pa si Jisus adti madég na utaw, "Magpakatanaw
kamu pagaw wala' ya katantanan mayu maninaw sa kuwalta aw ka-unan.
Kay ya kadyaw na pag-eya' na utaw dili' saba lumekat adti kadég na nyatag-
tun nan."
16 Aw miglong si Jisus adti kanilan sa pundinganan: "Awun sambuk na
makabatug na to-o dakula' ya aniyenen adti pawa' nan.
17 Yanagaw miglong sakanan adti anenganeng nan, 'Unu ya un ku imo-un
adun? Wala' da ya pul na kabetangan sa aniyenen ku!
18 Madyaw pa baling na agba-en ku ya kanak manga dadan na pul aw mag-
imo' aku sa to-o pa dakula'. Aw dun ku luduka ya kadakula' na kanak ani aw
ya kadég na manga pametang ku.
19 Aw tigkas yan, maglong aku, "To-o la madég ya pigtagilan ku sa duma-
dateng na manga umay. Maglagdeng aku, aw to-o kuman aw minem, aw
imo-un ku ya pangkay unu na kaliman ku imo-un!" '
20 Manang miglong ya Tyumanem kanan, 'Ayin pakabetang ya anenga-
neng mu? Adun na gabi kamangen ku ya ginawa mu. Yanagaw singalan
pa ya makatagtun sa kuwalta aw ka-unan na pigluduk mu?' "
21 Aw miglong pa si Jisus, "Maynan saba ya ma-imo' sa utaw na migluduk
sa manga ka-unan aw kuwalta pada ka-untungan olo' ya kanan pagka-
utawun manang pigpalipaslipasan nan baling ya pagkaliman na Tyu-
manem."

Ya palna-u na dili' magkaypeng sa pangkay unu

22 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus adti manga umagakan nan, "Yanagaw
paglongun ta kamu: Dili' magkakamang ya ginawa mayu sa kadég na

kamayu kapelekan asini tas na lupa', kun unu ya un mayu makan aw unu ya un mayu sutun.
23 Kay ya pag-eya' na utaw asini tas na lupa', beke' olo' na makan aw beke' olo' na kadégkadég.
24 Inunuwa mayu ya manga langgam. Wala' silan pagtanem, aw wala' silan uman pag-ani. Wala' ya pul na un nilan pagludukan sa kanilan makan, manang pigpakan silan saba na Tyumanem. Aw asuntu na to-o pa dakula' ya alaga' mayu kay kanilan, yanagaw atagan kamu nan sa kadég na kamayu kapelekan!
25 Singalan ka' kamayu ya makasugpat sa ginawa mayu asini tas na lupa' magi sa pagkaypeng mayu? Wala' saba.
26 Na, kun dili' mayu mabatug ya maynan, ananga' magkakamang ya ginawa mayu sa manga kapelekan?
27 Inunuwa mayu ya pagtulin na manga sagbet na magpamulak adti magalet. Wala' silan pagtalabahu aw wala' uman silan pagté'. Manang paglongun ta kamu: Si Solomon, to-o dengganen ya pagkahari' nan asini muna aw syumut sakanan sa kadégkadég na to-o manenggeya, manang to-o pa dun manenggeya ya manga bulak yeiy.
28 Ya manga sagbet adti magalet mamulak adun aw pagkakunallaw malanes aw tigkas yan sangaben. Aw pangkay tagbi' ya alaga' nilan, manang pigpakanenggeya to-o silan na Tyumanem. Aw to-o pa kamu dun kay atagan kamu nan saba sa un mayu sutun. Tay, sa katagbi' na pagpangintu-u mayu!
29 Yanagaw dili' gayed magkakamang ya ginawa mayu kun unu ya un mayu kanen aw inemen.
30 Ya kadég yeiy, gayed pigtibagsegan na matagtun na manga utaw na wala' pangintu-u sa Tyumanem. Manang kamu, wala' ya du-an na makamang ya ginawa mayu, kay kya-ede-an da saba na Ama mayu na awun ni tas na langit kun unu ya kamayu kapelekan.
31 Tibulluka mayu baling ya kamayu anenganeng adti kadég na awun ni Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem. Kun maynan ya imo-un mayu, sambaten nan ya kadég na kamayu kapelekan.

Ya ka-unan na adti tas na langit

32 "Ya kadég mayu na kanaken manga umagakan, pangkay tabay kamu manang dili' kamu magkallek, kay yan ya pagkaliman na Ama mayu na awun ni tas na langit na atag kamayu ya kadég na awun ni kanan kasakupan.
33 Yanagaw galina mayu ya kamayu nyatagtun, tigkas yan, atagi mayu ya manga utaw na wala' ya pagkamangan. Kun imo-un mayu yeiy, dun da kamu pagluduk sa palangad ka-unan adti tas na langit, kasiling na mig-imo' kamu sa pu-ut na dili' mabuslut. Ya pigluduk mayu adti tas na langit dili' saba magkalat aw wala' ya makatakaw, aw wala' ya mannanap na makakan.
34 Kay kun ayin ya kanmu ka-unan, adtu uman ya kanmu anenganeng.

Ya sugu-anen na gayed nyakatagilan

35 "Magpakatadeng kamu aw gayed mayu pasigaên ya kamayu manga salengan pada dili' kamu kabigla-an.
36 Pagsiling kamu sa manga sugu-anen na gayed migtagad sa pag-uli' na amu nilan lekat adti kasal, pada sa pagdateng nan aw sa pagtawag nan, maksay nilan ka-uwangan ya tatakep.
37 Madyaw ya kana manga sugu-anen na nyakatagad sa pagliku' na amu nilan kay wala' silan pakatulug aw gayed silan mig-inap. Paglongun ta kamu

na pa-ingkudun saba na amu ya kanan manga sugu-anen aw dayaw nan silan sanggila-en.
38 To-o madyaw ya kanilan kun datengan silan na kanilan amu na mig-inap pangkay kun magtenga' da ya gabi aw kun pakaallawunun da.
39 "Anenganenga mayu yeiy: Kun kya-ede-an pa na tagtun sa balay ya udas na pagseled na matakaw, pakatanawan nan saba ya kanan balay pada dili' makaseled ya matakaw.
40 Yanagaw pagtagilan kamu kay pangkay unu udasa lumiku' ya Ise' na Utaw na dili' mayu pag-imanmanen."

Ya sugu-anen na kasaligan aw ya dili' kasaligan

41 Aw nyusip si Pédro, "Kay Magpalna-uway, singalan ya pig-ubat-ubatan mu sa pundinganan yeiy, kami olo' aw ya kadég na manga utaw?"
42 Tyumubag si Jisus kanan, "Ya sugu-anen na kasaligan aw to-o matadeng, yan ya taliguwan na amu nan sa manga eped nan na sugu-anen dun ni balay. Aw yan ya matag kanilan sa kakan na umba' sa allaw yan.
43 Madyaw ya kana sugu-anen yan kun sa pag-uli' na amu nan, kita-en na pigpakadyaw nan ya talabahu na pigtaligu kanan.
44 Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Ya sugu-anen yeiy un saba taliguwan na amu nan sa kadakula' na kanan nyatagtun.
45 Manang ya sugu-anen na dili' kasaligan, sa pagpanaw da na amu nan, mag-anenganeng sakanan, 'Madugay pa muli' ya amu ku.' Yanagaw palekaten nan ya pagpanlabet sa manga eped nan na sugu-anen na eseg aw manga bubay, aw gayed sakanan kuman aw minem menda' na malangu-langu sakanan.
46 Manang dumateng ya kanan amu dun ni udas na wala' nan pag-imanmana, aw to-o saba sakanan pa-emel-emelen na amu nan. Aw pasambuk sakanan adti banwa na pagludukan sa manga utaw na dili' kasaligan.
47 "Na, ya sugu-anen yan, pangkay kya-ede-an nan ya pagkaliman na tagtun kanan manang wala' nan tumana aw wala' pagtagilan sa pagliku' nan, yanagaw to-o saba sakanan labeten.
48 Manang ya sugu-anen na wala' paka-ede' sa pagkaliman na amu nan aw wala' uman paka-ede' sa sala' na nya-imo' nan, pa-emel-emelen uman manang dili' to-o labeten. Na, ya utaw na pig-atagan sa madég, madég uman ya imanen adti kanan. Aw ya utaw na pigtaliguwan sa madég na imo-unun, madég uman ya imanen adti kanan."

Ya pagkatenga-tenga' na manga utaw asuntu kan Jisus

49 Aw miglong pa uman si Jisus kanilan, "Nyadi aku asini tas na lupa' na un dumala sa atulun, aw kaliman ku na maksay da yeiy lumaga.
50 Manang sa dili' pa yeiy ma-imo', madég pa ya manga pagti-is na un ku ka-agiyan. Aw dili' matingen ya kanak anenganeng menda' na matuman ya kadég yeiy.
51 Dili' kamu mag-anenganeng na nyadi aku pada dumala sa kalinaw asini tas na lupa'. Ya pagkadi ku, yan baling ya du-an na matenga-tenga' ya manga utaw.
52 Lekat adun, kun awun lima ya mig-eya' adti sambuk na balay, dili' da magkasambuk ya anenganeng nilan. Ya tulu, mag-italis sa duwa, aw maynan uman ya duwa adti tulu.
53 Ya ama mag-italis silan ya kanan ise' na eseg asuntu kanak. Aw ya ina mag-italis silan uman ya kanan ise' na kaubayan. Aw ya ugangan nan na bubay mag-italis silan ya makeye' nan na kaubayan."

Ya pag-ubad sa manga pangilala

54 Aw miglong pa uman si Jisus adti madég na manga utaw, “Sa pagkita'
mayu sa lugaytem adti sallepan, maglong kamu, ‘Mulan adun,’ aw mulan
saba.
55 Aw kun tumambel ya samet lekat adti balabagan, maglong kamu uman,
‘Mapasu' adun,’ aw mapasu' saba.
56 Migtallalingu kamu! Matadeng kamu mag-ubad sa timpo manang
ananga' wala' mayu kabatug ya pag-ubad sa kakawasan na manga nyangka-
imo' adun na manga allaw yeiy?
57 “Aw ananga' malug adti kamayu ya pagbaya' kun unu ya madyaw imo-
un?
58 Kun awun maglimanda kanmu, tibagsegi na maksay kamu magkakady-
away talana mayu dun ni dalan pasinan adti usayanan, pagaw padakep kaw
baling na mag-usayay aw dalaen kaw nan adti mag-ukumay, aw ya mag-
ukumay yan ya magbaya' na pakalabusu kaw nan.
59 Paglongun ta kamu: Dili' kaw paluwa-en lekat adti kalabusuwanan
menda' na dili' mu kabayadan ya kadakula' na beles mu.”

13

Ya pagselsel sa manga sala'

1 Na, talana ni Jisus migpalna-u sa madég na utaw, awun manga dyu-
mateng dun aw pig-ubatan nilan si Jisus sa nya-imo' sa manga taga Galilya na
pigpapatay ni Pilato talana nilan migdugsu' sa manga ayep adti Tyumanem.
2 Aw nyusip si Jisus kanilan, “Unu, mig-anenganeng kamu na yan ya du-an
na malatay ya kyagamakan nilan kay to-o pa silan makasasala' kay sa manga
eped na taga Galilya?
3 Beke' saba! Manang paglongun ta kamu: Kun dili' mayu selselan ya
kamayu manga sala', mabus kamu uman mangkamatay.
4 Na, unu ya anenganeng mayu sa sampulu' tag walu ya utaw na nyangka-
matay asuntu na kyagettanan silan na torré na Siloam? Pagaw mig-
anenganeng kamu uman na to-o pa dakula' ya kanilan manga sala' kay sa
kadég na manga eped na nyeya' dun ni seled na Jérusalim?
5 Dili' saba! Manang paglongun ta kamu: Maynan uman ya datengan
mayu kun dili' kamu magselsel sa kamayu manga sala'.”

Ya pundinganan sa kawuy na igira na wala' pamunga

6 Tigkas yan, miglong si Jisus kanilan sa pundinganan, “Awun sambuk na
utaw na nyakatanem da sa kawuy na igira dun ni kanan parasan. Pagdateng
da na bulan na mamunga la, pigkadtuwan nan ya kawuy na igira na un nan
tanawun. Manang wala' ya kyinita' nan na bunga.
7 Yanagaw piglongan nan ya utaw na pigtaliguwan nan migtalabahu dun
ni kanan parasan, ‘Seled da na tulungkaumay ya pagliku-liku' ku asini
migtanaw kun nyamunga la igira ini, manang wala' ya kyinita' ku na bunga.
Madyaw pa baling utudun da yeiy kay migsapadsapad olo' sa taba' na lupa'.’
8 Manang tyumubag ya utaw na pigtaluguwan nan, ‘Kay Sir, pabaya-i pa
adun na umay ini. Un pa ku palibedan na kutkut ya punu-an nan aw dayaw
abunuwi.
9 Aw kun munga salut na umay, madyaw yan, manang kun dili', na, pa-
utudan da.’ ”

Ya pagpaguli' ni Jisus sa kaubayan na nyasakung

10 Sambuk na Allaw na Paglagdeng, migpalna-u si Jisus adti sinagoga.

11 Aw awun ka͡ubayan dun na nyasakung asuntu na pigpamulayaman na
busaw seled da sampulu' tag walu ya umay aw dili' nan mabatug tuliden ya
lawas nan.
12 Sa pagkita' ni Jisus kanan, pigtawag nan ya ka͡ubayan aw piglongan nan,
“Kaguli-an da kaw.”
13 Aw pigpandungan ni Jisus na kanan palad ya ulu na ka͡ubayan, aw
dayaw nyatulid ya lawas nan aw to-o nan pigdeyen ya Tyumanem.
14 Manang nyadaman ya pagsaligan sa sinagoga, asuntu na migguli' si Jisus
sa utaw dun ni Allaw na Paglagdeng. Yanagaw miglong ya pagsaligan adti
manga utaw, “Seled na sangka simana, awun enemengallaw na pagtalabahu
tadun. Aw yan galu ya manga allaw na pagkadi mayu kun malim kamu
kaguli-an, manang dili' galu Allaw na Paglagdeng!”
15 Manang tyumubag si Jisus kanan, “Migtallalingu kamu! Enda', ya
kamayu baka aw asnu, pigtumbay mayu saba na alinen aw pigguyud adti
pa-inemanan pangkay Allaw na Paglagdeng.
16 Kun maynan ya pig-imo' mayu sa kamayu manga ayep, na, ananga'
wala' mayu tumbayan na paluwa-en ya ka͡ubayan ini sa pagti-is nan
pangkay Allaw na Paglagdeng? Buwadbuwad saba sakanan ni Abraham,
manang kasiling na pig-eketan sakanan ni Satanas seled na sampulu' tag
walu ya umay.”
17 Sa paglong ni Jisus seiy, nyamulamula ya manga mig-ampang kanan kay
kyatinawan silan. Aw migleya ya kadég na manga utaw sa manga pigpan-
imo' nan na to-o madyaw.

Ya pundinganan sa bini' na mustardo

18 Yanagaw miglong si Jisus, “Unu ya un tadun kapa-unawa͡an sa Kasaku-
pan na Pighari-an na Tyumanem? Aw unu ya madyaw na pundinganan
seiy?
19 Ya kasakupan na Tyumanem kasiling na sambuk na bini' na mustardo*
na pigtanem na utaw dun ni tanemanan nan. Tyumulin aw migkatas
kasiling na kawuy, aw pigpugadan na manga langgam ya manga sanga nan.”

Ya pundinganan sa patulinay sa pan

20 Aw miglong pa si Jisus, “Unu pa uman ya un tadun kapa-unawa͡an sa
Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem?
21 Ya kasakupan nan kasiling na tagbi' na patulinay na pigdali' na
ka͡ubayan adti dakula' na harina, aw pigtagadan nan na tumulin ya
kadakula' na harina na pigmasa nan.”

Ya mapeyet na gisakan

22 Aw sa migpasinan si Jisus adti Jérusalim, migpalna-u sakanan adti manga
lunsud aw manga baranggay na kya-agiyan nan.
23 Aw nyusip kan Jisus ya sambuk na utaw, “Kay Magpalna-uway, unu,
tabay ka' olo' ya manga utaw na paluwa-en na Tyumanem?” Aw miglong
si Jisus kanilan,
24 “Tibagsegi mayu ya pagseled magi sa suwangan na mapeyet na yan ya
pasinan adti ginawa na wala' ya katigkasan talana awun pa selat. Madég
galu ya malim sumeled manang dili' da makaseled.

* **13:19** 13:19 Tagbi' ya bini' na mustardo manang kun tanemen tumulin sa tulung ka mitro ya katas.

25 Kay paglongun ta kamu: Kun takepen da na tagtun ya tatakep, madég
kamayu ya mindeg adti luwa' aw magtatawag na maglong, 'Kay Sir! Uwangi
beg kami!' Manang tumubag sakanan kamayu, 'Wala' ta kamu kilalâa.'
26 Pagkatigkas yan, magpalekat kamu maglong, 'Kay Sir, kami saba ya
kyuman aw nyinem dun ni tampid mu. Aw migpalna-u kaw adti banwa
nami.'
27 Manang tumubag sakanan, 'Wala' ta kamu saba kilalâa. Aw wala' ku
uman ka-ede-i kun ayin kamu lekat. Pagpakawat kamu kanak, kadég mayu
na gayed mig-imo' sa malatay!'
28 Aw kita-en mayu si Abraham aw si Isaak aw si Jakub, aw ya kadég na
manga propita dun ni seled na Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem. Aw
to-o kamu magpansisugaw, aw magsipangulitéb ya untu mayu asuntu na
wala' kamu paseleda.
29 Aw awun madég na manga Héntil na lekat adti silatan aw adti sallepan
aw adti balabagan, aw mingkud silan adti dakula' na katipun dun ni Kasaku-
pan na Pighari-an na Tyumanem.
30 Pakanyegi mayu: Awun manga utaw na nyakamoli adun manang
maka-una silan kagaya. Aw awun uman manga nyaka-una adun manang
makamoli silan kagaya." *

Ya pagkalat na ginawa ni Jisus sa syudad na Jérusalim

31 Na, dun ni udas yan, awun manga Parisiyo na dyumulud kan Jisus aw
miglong kanan, "Kaksay kaw palaguy kay kaliman ni Hérodés Antipas na
patayen kaw."
32 Manang tyumubag si Jisus kanilan, "Kadtuwi mayu ya utaw yan na
gayed maggaway aw magpakalat sa manga utaw. Paglonga mayu sakanan
na padelegen ku ya pag-alilin sa manga busaw aw ya pagpangguli' sa manga
kyedelan adun na allaw yeiy taman kunallaw. Aw sa katlu na allaw,
matigkas ku ya kanak imo-unun.
33 Manang ka-ilangan ku padelegen ya kanak panaw adun aw kunallaw,
aw sangkallaw. Kay dili' umba' patayen ya propita na Tyumanem adti eped
na banwa, manang dun olo' ni Jérusalim."
34 Aw migkalat ya ginawa ni Jisus asuntu sa manga nya-imo' dun ni
Jérusalim. Yanagaw miglong sakanan, "Kamu na taga Jérusalim, pigpatay
mayu ya manga propita na Tyumanem, aw pigpamintu mayu na batu ya
manga pigsugu' nan adti kamayu. Malikit da aku galu magtameng kamayu
kasiling na minsa' na migtatawag sa manga unsuy nan na un nan tipunun
adti dalem na manga panid nan, manang wala' kamu kalim!
35 Na, un da kamu na Tyumanem pabaya-an. Aw paglongun ta kamu: Dili'
da aku mayu kita-en menda' na dumateng ya allaw na maglong kamu, 'Ini la
ya Pigpadala na Tyumanem dun ni kanan ngalan, aw umba' sakanan deyen!'
"

14

Ya pagpaguli' ni Jisus sa utaw na nyabaga' ya lawas

* **13:30** 13:30 Adti anenganeng na manga Judiyu, silan ya nyaka-una adti kasakupan na Tyumanem kay buwadbuwad silan ni Abraham. Manang tabay kanilan ya nyangintu-u kan Jisus. Aw ya manga Héntil silan ya nyakamoli pigpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus aw madég kanilan ya nyangintu-u.

1 Na, sambuk na Allaw na Paglagdeng, pigpilit si Jisus na kuman adti balay
na sambuk na magdumalaay sa manga Parisiyo. Aw sa talana nilan kyuman,
to-o nilan pyakatanawan si Jisus kun unu ya un nan imo-un.
2 Aw dun ni kanilan ya sambuk na utaw na nyangkabaga' ya kadakula' na
lawas nan.
3 Aw nyusip si Jisus sa manga Parisiyo aw manga magpalna-uway sa Uldin
na manga Judiyu, “Unu, pigtumbay na Uldin tadun ya pagguli' sa utaw dun
ni Allaw na Paglagdeng?”
4 Manang wala' silan tubag. Yanagaw pig-awidan ni Jisus ya utaw aw
dayaw nan guli-a, aw pigpapanaw nan.
5 Aw miglong si Jisus kanilan, “Kun awun ise' mayu aw pangkay baka na
nyolug adti malalem na gawang na pagludukan sa tubig, unu ya imo-un
mayu? Maksay mayu saba kamangen pangkay Allaw na Paglagdeng.”
6 Manang wala' silan pakatubag sa usip nan.

Ya palna-u ni Jisus na magpadalem

7 Na, kyinita' ni Jisus ya manga pyampamilit dun ni balay na Parisiyo
na nyamalli' silan sa ingkudanan na dengganen na un nilan ingkudan.
Yanagaw pigpalna-uwan nan silan, law nan,
8 “Kun piliten kaw dun ni pista na kasal, dili' kaw maksay mag-ingkud adti
pagpa-ingkudan sa manga dengganen pagaw awun utaw na dumateng na
pigpilit uman na matas pa ya dengeg nan kanmu.
9 Aw ya utaw na nyamilit kamayu maglong baling kanmu, ‘Dili' pa kaw
dun. Kay ya ingkudanan yeiy pigtagilan da sa utaw ini.’ Yanagaw mamula-
mula kaw baling aw adtu la kaw sa kanmu ingkud ni ligad.
10 Manang kun piliten kaw, pamalli-a ya pag-ingkudan na manga utaw na
dili' dengganen. Yanagaw kun dumateng ya nyamilit aw maglong kanmu,
‘Na, kay Lew, adi kaw ingkud ni pagpa-ingkudan sa manga dengganen,’ magi
dun saya' kaw adti asdangan na kadég na pigpamilit.
11 Kay pangkay singalan ya magpatastas, un saba sakanan padalemen. Aw
ya utaw na magpadalem, un sakanan patasen.
12 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus adti utaw na nyamilit kanan, “Kun
mag-imo' kaw sa dakula' na kakan, dili' mu pagpamiliten ya manga ubaybay
mu aw manga kaylug mu aw manga kadégan mu aw manga sumbalay mu na
mayaman. Kay kun piliten mu silan, kasoli-an kaw nilan uman kagaya.
13 Manang kun mag-imo' kaw sa dakula' na kakan, yan baling ya madyaw
mu pamiliten ya manga utaw na wala' ya pagkamangan, aw ya manga
kimay, aw ya manga kapig, aw manga buta.
14 Aw madyaw ya kanmu, kay dili' silan makasoli' kanmu. Ya Tyumanem,
yan saba ya magsoli' kanmu dun ni allaw na panmatawun nan ya manga
utaw na dyumalug sa pagkaliman nan.”

Ya pundinganan sa pista na kasal

15 Aw ya sambuk na utaw na kyuman dun ni sayid ni Jisus nyakadengeg sa
piglong nan, aw miglong adti kanan, “Madyaw ya kana utaw na kuman dun
ni Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.”
16 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus adti kanan sa pundinganan: “Awun
utaw na mig-imo' sa dakula' na pista, aw madég to-o ya pyamilit nan.
17 Aw pagdateng da na allaw na pista, pigsugu' nan ya kanan sugu-anen
na tawagen da ya manga pigpamilit nan, ‘Kadi la kamu, kay nyatagilan da
ya kadég!’

18 Manang ya tagsambuksambuk kanilan miglong na dili' silan
makakadtu. Ya sambuk miglong, ‘Bagu aku nyakabayad sa lupa' aw ka-
ilangan na tanawun ku. Yanagaw pasinsiyayi aku.’
19 Aw miglong uman ya sambuk, ‘Bagu aku nyakabayad sa sampulu'
ya baka aw tanawun ku silan kun madyaw silan magdaru. Yanagaw
pasinsiyayi aku.’
20 Aw miglong pa uman ya sambuk, ‘Bagu pa aku nyangugnan aw yanagaw
dili' aku makakadtu.’
21 “Yanagaw nyuli' ya sugu-anen adti kanan amu aw pigdandan nan ya
kadég. Pagpakadengeg na amu nan, to-o sakanan nyadaman, aw miglong
adti sugu-anen nan, ‘Kaksay kaw kadtu ni manga dalan aw manga agiyanan
na syudad. Aw pa-agadan adi ya manga tagitu' na utaw aw ya manga kimay,
aw ya manga buta, aw ya manga kapig.’
22 “Wala' kadugay, nyuli' ya sugu-anen aw miglong, ‘Kay Sir, nyatuman da
ya kadég na pigsugu' mu kanak, manang wala' pa katmu' ya katipunanan.’
23 Yanagaw miglong pa uman ya amu adti kanan, ‘Kadtuwi ya manga
balay na adti luwa' na syudad aw manga dalan na pasinan adti buntud, aw
paglonga ya taman na kita-en mu na madi silan pada matmu' nilan ya kanak
balay.
24 Paglongun ta kamu: Wala' ya pangkay sambuk na utaw na muna ku
pigpamilit na makakan sa pigtagilan ku.’ ”

Ya pag-ayaw sa kadég pada dumalug kan Jisus

25 Talana ni Jisus migpadeleg nyanaw pasinan adti Jérusalim, madég to-o ya
utaw na nyagad kanan. Aw nyatubang sakanan aw miglong kanilan,
26 “Kun awun sambuk kamayu na malim dumalug kanak, manang to-o pa
nan pigginawa͡an ya kanan ama aw ina, aw ka͡ubayan aw manga mangayse'
nan, aw kanan manga inulug aw bubay, aw pangkay ya kanan pagka-
utawun, aw kun tagbi' ya pagginawa nan kanak, dili' sakanan umba' ma-
imo' kanak umagakan.
27 Pangkay singalan ya dili' magpisan sa kanan krus aw dumalug kanak,
dili' sakanan umba' ma-imo' kanak umagakan.
28 Kun awun adti kamayu na malim magtulluk sa dakula' na balay, sa dili'
pa nan tulluk ya balay, una nan anenganengen kun sangunu ya magastu aw
kun maka-umba' ya kuwalta nan sa pagpa-imo' menda' na matigkas.
29 Kay kun dili' nan yeiy una anenganengen, pagaw mapatal olo' aw mabus
ya kuwalta nan aw dili' matigkas. Yanagaw ikelan baling sakanan na manga
utaw na kumita',
30 aw maglong silan, ‘Ya utaw yeiy kalama-lama' da migpa-imo' sa balay
manang dili' nan mabatug tigkasen.’
31 “Aw kasiling uman sakanan na hari' na awun sampulu' ka malalan ya
sundalu na un tumanam adti sambuk na hari'. Patawag nan una ya kanan
manga hénéral aw magsekat sa palna-u kun mabatug degen na sampulu'
ka malalan na kanan sundalu ya hari na awun kaluwa͡an ka malalan ya
sundalu.
32 Kun adti kanan anenganeng dili' nan mabatug degen ya manga po-on
nan, madyaw pa baling na sumugu' sakanan sa manga pigsaligan nan adti
kanan po-on pada magpakang silan na dili' da magtanam.
33 Maynan uman, kun singalan kamayu ya dumalug kanak, una͡en nan
anenganengen kun mabatug nan ayawan ya kadakula' na pigginawa͡an nan
asini tas na lupa'. Kay kun dili' nan mabatug, dili' sakanan umba' ma-imo'
kanak umagakan.”

Ya asin na kyalagakan sa kaasin nan

34 Aw miglong pa uman si Jisus sa pundinganan, law nan, “Madyaw ya
asin, manang kun kalagakan sa nanam, dili' da makaliku' ya kaasin nan.
35 Wala' da ya ma-untung, pangkay sagel pa adti malalipa' na ayep pada
imo-un abunu. Yeiy ya du-an na salabel da. Magpakatadeng kamu na dili'
mayu pagpalipaslipasan ya pigdengeg mayu.”

15

Ya pundinganan sa karniro na nyalagak

1 Na, ya manga mangangublaay sa buwis aw ya manga makasasala' alag
silan migpalapit kan Jisus kay kaliman nilan pakanyegan ya palna-u nan.
2 Aw migpanggumudgumud ya manga Parisiyo aw manga magpalna-
uway sa Uldin na manga Judiyu, law nilan, “Ya utaw ini, dyumawat sa manga
makasasala' aw syumalu kanilan kyuman.”
3 Yanagaw pig-ubatan silan ni Jisus sa pundinganan:
4 “Kun awun utaw dun ni kamayu na tyumagtun sa sanggatus ya karniro,
aw nyalagak ya sambuk kanilan, unu ya un nan imo-un? Enda', ayawan pa
nan saba ya kasiyaman tag siyam dun ni panabtabanan aw paninawun nan
ya sambuk na nyalagak menda' na kita-en nan.
5 Aw sa pagkita' da nan, to-o sakanan magleya aw pisanen nan ya karniro.
6 Aw sa pagdateng nan adti balay, tawagen nan ya kanan manga ubaybay
aw manga sumbalay, aw maglong kanilan, ‘Magleya kitadun kay pigkita' da
ku ya kanak karniro na nyalagak.’
7 Aw maynan uman, dakula' pa saba ya pagleya na adti tas na langit asuntu
sa sambuk na makasasala' na magselsel, kay sa kasiyaman tag siyam ya utaw
na iman nilan aw matulid ya kanilan anenganeng aw dili' nilan ka-ilangan
magselsel.”

Ya pundinganan sa kuwalta na nyalagak

8 “Aw kun ya sambuk uman na kaubayan awun sampulu' ya drakma na
kuwalta nan,* aw kyalagakan sa sambuk, na, unu ya imo-un nan? Sulu-an
nan saba ya kanan salengan aw pamunasan nan ya kanan balay. Aw to-o
nan paninawun menda' na kita-en nan.
9 Aw sa pagkita' da nan, tawagen nan ya kanan manga ubaybay aw manga
sumbalay, aw maglong sakanan kanilan, ‘Magleya kitadun kay kyinita' da
ku ya kanak kuwalta na nyalagak.’
10 Maynan uman, dakula' saba ya pagleya na manga anghil na Tyumanem
na awun ni tas na langit asuntu sa sambuk na makasasala' na migselsel.”

Ya pundinganan sa ise' na eseg na nyalagak

11 Aw awun pa uman pundinganan na pig-ubat kanilan ni Jisus, law nan,
“Awun sambuk na utaw na duwa ya ise' nan na eseg.
12 Sambuk na allaw yan miglong ya mangud adti ama nan, ‘Kay Ma', atagan
da kanak ya bagi' ku.’ Yanagaw pigtenga' na ama nilan ya kanan ka-unan
adti duwa ya ise' nan.
13 “Na, paglabay da na pilangallaw, piggalin na mangud ya kadég na
pigbagi' kanan, aw tigkas yan, nyanaw sakanan adti mawat na banwa. Aw
to-o nan pigdagwas ya kanan kuwalta adti pangkay unu na pagkaliman nan.
14 Pagkaabus da na kanan kuwalta, dyumateng uman ya dakula' na getem
adti banwa yan. Aw dun da pagpalekat na to-o migkapelek sakanan.

* **15:8** 15:8 Ya sangka drakma yan ya pagtandan sa utaw na sangallaw magtalabahu.

15 Yanagaw nyaninaw sakanan sa talabahu, aw yan ya kyaseledan nan ya
magpakan sa manga taku' adti pawa' na sambuk na utaw dun ni banwa yan.
16 Aw to-o sakanan nyagetem, yanagaw kaliman da nan galu kuman sa
kakan na manga taku', kay wala' ya pangkay sambuk na nyatag kanan sa
makan.
17 "Aw pigpalekat nan ya pag-anenganeng sa kyabetangan nan. Aw
miglong adti kanan anenganeng, 'Ya kadég na magtalabahuway ni Ma',
dakula' ya kanilan makan. Manang ya kanak ini, un da aku matay na ballus!'
18 Yanagaw miglong sakanan, 'Madyaw pa baling na muli' aku adti kan Ma'
aw paglongun ku sakanan, "Kay Ma', nyakasala' aku adti Tyumanem aw adti
kanmu.
19 Aw adun, dili' da aku umba' pagtawagen na ise' mu. Imo-a la aku baling
sambuk na kanmu magtalabahuway!" '
20 "Yanagaw pig-indegan nan ya banwa yan aw nyuli' adti tampid na ama
nan. Aw sa mawat pa sakanan, pigkita' da na kanan ama aw to-o nan
pigkallatan. Aw dyumalagan pasinan adti ise' nan, aw pigkepkep nan aw
aleki.
21 Aw miglong kanan ya ise', 'Kay Ma', nyakasala' aku adti Tyumanem aw
adti kanmu. Dili' da aku umba' pagtawagen na ise' mu.' *
22 "Manang miglong ya kanan ama adti manga sugu-anen nan, 'Maksay
mayu dala adi ya to-o manenggeya na kadégkadég aw pasutan kanan.
Paningsingi mayu ya tullu' nan aw dayaw mayu sandali ya siki nan.
23 Aw angaya mayu uman ya nati na baka na pigpataba', aw tumbaa mayu.
Naten magpista,
24 kay ya ise' ku ini kasiling na nyatay da, manang utaw pa sakanan!
Nyalagak idtu muna manang nyuli' da adun.' Aw migpalekat silan migpista.
25 "Na, wala' kadugay nyuli' ya ise' nan na magulang lekat adti pawa'. Aw
sa malapit da sakanan adti balay, dyengeg nan ya sunata aw pagsayaw.
26 Yanagaw pigtawag nan ya sambuk na sugu-anen aw nyusip kanan, 'Unu
ya pigleyaan nilan awun ni balay?'
27 "Aw miglong kanan ya sugu-anen, 'Nyuli' da ya mangud mu! Pig-
tumbaan na ama mayu na nati na baka na pigpataba' kay nyuli' kunu ya ise'
nan na madyaw ya lawas aw wala' ya kyagamakan nan!'
28 "Manang pagdengeg nan seiy, nyadaman to-o sakanan, aw dili' malim
sumeled adti balay. Yanagaw lyumuwa' ya ama nan aw nyanginayu' kanan
na sumambuk kanilan.
29 Manang tyumubag ya magulang sa ama nan, 'Kay Ma', anenganenga
pagaw, gayed aku migtalabahu kanmu seled da na pilangkaumay. Aw
wala' aku pagsuwayenen sa sugu' mu. Manang wala' ya pig-atag mu kanak
pangkay da ise' na kambing na un ku pagpista eped na kanak manga
ubaybay.
30 Manang sa pag-uli' da na ise' mu na migdagwas sa kanmu ka-unan
adti manga kaubayan na miggalin sa pagka-utawun nilan, dayaw mu baling
pigtumbaan sa nati na baka na pigpataba'!'
31 "Aw miglong kanan ya ama nan, 'Kay To', ini kaw gayed ni sayid ku. Aw
ya kadég na nyatagtun ku alag saba kanmu.

---

* **15:21** 15:21 Dun ni manga eped na kopiya sa birsikulu yeiy, awun pigdugang na manga tingeg ini:
"Imo-a la aku baling na sambuk na kanmu magtalabahuway."

32 Umba' saba kitadun magleya kay ya mangud mu ini la! Kasiling sakanan
na nyatay da, manang utaw pa sakanan! Nyalagak idtu muna manang adun
kyinita' da.' "

16

Ya pundinganan sa pagsaligan na dili' kasaligan

1 Aw mig-ubat pa uman si Jisus sa pundinganan adti manga umagakan
nan, law nan, "Awun sambuk na utaw na mayaman, aw pigtaligu nan
adti kanan pagsaligan ya kanan manga ka-unan aw kuwalta. Manang
awun manga utaw na migdiklamu adti mayaman na pigdagwas kunu na
pagsaligan ya kuwalta nan.
2 Yanagaw pigpatawag nan ya kanan pagsaligan, aw piglongan nan, 'Unu
ya dyengeg ku yeiy na diklamu kanmu? Atagan da kanak adun ya listahan
sa kadég na manga pigbayadan mu aw ya manga pigpabeles mu na kuwalta
ku, kay lekat adun dili' da kaw magpadeleg sa talabahu mu.'
3 Yanagaw miglong ya pagsaligan adti anenganeng nan, 'Unu la ya un
ku imo-un na beke' da ku ya pagsaligan na amu ku? Dili' ku mabatug ya
mabegat na talabahu kasiling na pagkutkut sa lupa', aw to-o aku magkamu-
lamula magsekatenen adti manga eped.'
4 Aw pagkatigkas nan anenganengen ya puluglima nan, miglong adti
anenganeng nan, 'Ah... yeiy baling ya madyaw ku imo-un pada madég ya
ubaybay ku na dumawat kanak adti balay nilan dun ni allaw na wala' da ya
talabahu ku.'
5 Yanagaw pigpatawag na pagsaligan ya tagsambuksambuk na nyaka-
beles sa amu nan. Pig-usip nan ya sambuk, 'Pila ya beles mu adti amu ku?'
6 Aw tyumubag ya utaw yan, 'Sanggatus ka sibulan ya mantika' na olibo.'
* "Aw miglong kanan ya pagsaligan, 'Ini la ya listahan sa beles mu. Ingkud
kaw aw sulata na kalimâan da olo' ya kyabelesan mu.'
7 Aw tigkas yan, miglong da uman adti kadwa na nyakabeles, 'Pila uman ya
kanmu beles adti amu ku?' Aw tyumubag ya utaw yan, 'Sanggatus ka anes
ya trigu.' * Aw miglong ya pagsaligan, 'Ini la ya listahan sa beles mu. Na,
sulata na olo' da kawaluwan ka anes.'
8 Aw pigsaya' baling na amu nan ya kanan pagsaligan asuntu sa katadeng
nan. Kay ya manga utaw asini tas na lupa' to-o pa baling madég ya kapan-
dayan nilan sa pagbalikwat kay sa manga utaw na syumalig sa Tyumanem.
9 "Aw paglongun ta kamu: Dumateng ya allaw na wala' da ya pagkaman-
gan mayu. Yanagaw pagkanimbet kamu adun pada ma-imo' ya pagkaliman
na Tyumanem asini tas na lupa' magi sa kuwalta mayu. Aw ya manga
utaw na pigtabangan mayu na nyakaseled adti Kasakupan na Pighari-an na
Tyumanem, to-o silan magleya sa pagkita' nilan kamayu kagaya adti tas na
langit.

Ya umba' imo-un sa kuwalta

10 Ya utaw na kasaligan sa tagbi', kasaligan uman sa dakula'. Aw ya utaw
na dili' kasaligan sa tagbi', dili' uman kasaligan sa dakula'.

---

* **16:6** 16:6 Ya sanggatus ka sibulan ya mantika' na olibo, yan ya 3310 ka litro na pigkamang adti sanggatus aw kalimâan ya kawuy na olibo. Kun baligya', to-o dakula' ya alaga'. * **16:7** 16:7 Ya anes yan ya to-o dakula' na be-en na dili' mabatug dalâen. Kun tanemen ya sanggatus ka anes ya trigu, yan ya maka-umba' sa kapatan aw tenga' ya éktariya.

11 Yanagaw kun dili' kamu kasaligan sa kuwalta aw ka-unan asini tas na
lupa', singalan ka' ya un magtaligu kamayu sa tengteng ka-unan adti tas na
langit?
12 Aw kun dili' kamu kasaligan sa pigtaligu kamayu na eped na utaw, na,
singalan pa ka' ya un matag kamayu sa ka-unan na nyakatagilan da pada
kamayu?
13 "Wala' ya allang na makadalug sa duwa ya tagtun, kay pakalaten nan ya
sambuk aw ginawa͡an nan ya sambuk. Maynan uman, dalugun nan ya sam-
buk aw palipaslipasan nan baling ya sambuk. Dili' saba mabatug na utaw
pagdenganen ya pagginawa sa kuwalta aw ya pagdalug sa Tyumanem."

Ya eped pa na palna-u ni Jisus

14 Sa pagdengeg na manga Parisiyo sa palna-u ni Jisus, pig-odoy-odoy nilan
sakanan kay to-o nilan pigginawa͡an ya kuwalta.
15 Manang miglong si Jisus adti kanilan, "Migpakita-kita' kamu adti as-
dangan na manga utaw na sallong kunu na wala' ya sala' mayu, manang
nya-ede' saba ya Tyumanem sa anenganeng mayu. Ya pigginawa͡an to-o na
manga utaw asini tas na lupa, adti Tyumanem wala' ya ma-untung.
16 "Ya Uldin na pig-atag na Tyumanem kan Moysis aw ya manga pigsu-
lat na manga propita, pigpa-ede' da menda' sa manga allaw ni Juan na
Magba͡utismuway. Lekat dun ni allaw na pagdateng ni Juan, pigpa-ede' da
adti manga utaw ya Madyaw na Ubat-ubat sa Kasakupan na Pighari-an na
Tyumanem. Aw madég ya migtibagseg na maka-akup dun.
17 Manang kenne' pa na awun ma-untung sa Uldin na pig-atag na Tyu-
manem. Molas pa malanas ya langit aw lupa' kay sa ma-uman ya pangkay
tagbi' na kulis na pigpasulat dun ni Uldin.
18 "Kasiling uman na piglong dun ni Uldin sa mangugnanay: Kun awun
eseg na ayawan nan ya kanan ka͡ubayan, aw kun mangugnan sa eped na
ka͡ubayan, piglakadan da nan ya muna ka͡ubayan nan. Aw ya eseg na
mangugnan sa ka͡ubayan na pig-ayawan da na eseg nan, miglakadenen
uman sakanan."

Ya pundinganan sa utaw na mayaman aw si Lazaro

19 Aw miglong pa uman si Jisus sa sambuk na pundinganan, law nan,
"Awun utaw na mayaman na migkadégkadég sa téla na linum aw téla na tapel
ya batek na alag dakula' ya alaga'.* Aw migpa-eyang sakanan kyuman sa
mangkadyaw na kakan kada allaw.
20 "Aw dun ni luwa' na suwangan na pamanag na balay nan pigpakulang
dun ya sambuk na utaw na makalalat na pigngalanan na si Lazaro.* Ya
lawas nan nyatmu' na pegsa
21 aw kaliman nan galu kuman sa mumu' na nyangkataktak lekat adti
lamisa na mayaman. Aw gayed dyumulud adti kanan ya manga idu' aw
pyan-ilasan nilan ya manga pegsa nan.
22 Na, sambuk na allaw nyatay si Lazaro, aw pya-agad sakanan na manga
anghil adti tampid ni Abraham. Ya utaw na mayaman nyatay uman aw
piglebeng.

---

* **16:19** 16:19 Asini muna, ya tapel na batek, yan ya pigkadégkadég na manga hari' aw manga eped na utaw na mangkalangkaw. * **16:20** 16:20 Ya kakawasan na ngalan nan adti tingeg na Hibriyu: pigtabangan na Tyumanem.

23 Aw dun ni banwa na Kaludukan to-o sakanan migti-is, aw sa paglangad
nan kyinita' nan ya kanan tyugbulan na si Abraham adti mawat aw dun ni
tampid nan si Lazaro.
24 Yanagaw migtatawag ya mayaman, 'We....kay Ma' na Abraham! Mallat
kaw kanak. Sugu-a beg si Lazaro na tullak nan ya kanan tullu' adti tubig
pada patagdu-an nan ya dila' ku. Kay to-o aku migti-is idi asuntu sa kapasu'
na atulun!'
25 Manang tyumubag si Abraham kanan, 'Kay To', anenganenga pagaw, sa
adtu pa kaw ni tas na lupa', madyaw ya kanmu pagpakabetang, aw si Lazaro,
malatay ya kanan pagpakabetang. Manang adun, migleya sakanan idi, aw
migti-is kaw sa kanmu.
26 Aw dili' mabatug ya pigsekat mu, kay awun iyan ni tenga' tadun na
gawang na to-o malalem na nyaka-elet kanaten. Aw pangkay singalan ya
malim na madtu na lekat adi kanami, dili' nan mabatug ya pagkadtu, aw
wala' uman ya lekat dun ni kamayu na makakadi.'
27 Aw miglong pa uman ya mayaman, 'Nyanginayu' aku kanmu, kay Ma'
na Abraham. Pakadtuwa si Lazaro adti balay na ama ku,
28 kay awun pa lima ya inulug ku aw pa-ede-en nan silan pada dili' silan
makadalug kanak adi banwa idi na alag pagti-is.'
29 Manang tyumubag si Abraham, 'Adtu la ni kanilan ya pigpansulat ni
Moysis aw manga propita na Tyumanem. Ka-ilangan pakanyegan nilan aw
dalugun nilan.'
30 Aw miglong pa ya mayaman, 'Manang kay Ma' na Abraham, dili' silan
mangintu-u, kantaw kun awun madtu na lekat adti nyangkamatay, yan ya
magselsel silan.'
31 Manang miglong si Abraham kanan, 'Kun dili' silan mangintu-u sa
pigpalna-u ni Moysis aw manga propita na Tyumanem, dili' silan uman
mangintu-u pangkay kun awun pa sambuk na mataw lekat adti nyangka-
matay na magpalna-u kanilan.' "

17

Ya piglong ni Jisus sa pagpakasala'

1 Aw miglong si Jisus adti kanan manga umagakan, "Awun saba manga
makapasungkul adti pag-imo' sa sala'. Manang to-o malatay ya datengan na
utaw na maggagad sa eped nan adti pag-imo' sa sala'.
2 Kun awun utaw na migpadalem na nyangintu-u kanak aw kun buyuwun
sakanan adti pagpakasala', ya utaw na magbuyu madyaw pa baling kun tati-
an ya liyeg nan na dakula' na gilingan na batu aw ulugun sakanan adti dagat.
3 Yanagaw magpakatadeng kamu! Kun awun inulug mu dun ni
pagpangintu-u na makasala' kanmu, pagsagdaan sakanan. Aw kun
magselsel, pasinsiyayi sakanan.
4 Aw kun makasala' adti kanmu pangkay sangallaw makapitu, aw maka-
pitu uman liku' adti kanmu aw maglong sakanan, 'Migselsel da aku,' na, ka-
ilangan pasinsiyaan mu sakanan."

Ya dakula' na pagpangintu-u

5 Pagkatigkas yan, miglong kanan ya manga apostolés, "Kay Pangulu,
dugangi beg ya kanami pagpangintu-u!"
6 Aw tyumubag si Jisus kanilan, "Kun awun tengteng na pagpangintu-u
mayu pangkay tagbi' kasiling na bini' na mustardo, mabatug mayu pag-
longun ya dakula' na kawuy yeiy, 'Na! Ka-akat kaw, aw ka-alin kaw adti
dagat.' Aw kaagadan saba na kawuy ya sugu' mu."

Ya imo-unun na sugu-anen

7 Aw miglong pa uman si Jisus adti kanilan, “Kun sambuk kamayu awun
sugu-anen na migdaru aw kun beke' yan migtunggu' sa manga karniro, aw
sa pag-uli' nan adti balay, enda', dili' kaw saba makapaglong kanan, ‘Ingkud
kaw aw kan kaw asini tampid ku?’
8 Dili' saba. Yan baling ya paglongun mu kanan, ‘Maksay kaw kanak pag-
imo' sa kakan. Pagkatigkas mu magsanggila' kanak, na, kan da kaw uman sa
kanmu.’ ”
9 Aw dili' uman pasalamatan na amu ya sugu-anen nan kay ya sugu-anen
olo' nan pigtuman ya pigsugu' kanan.
10 Aw maynan uman kamu. Pagkatigkas da mayu tumanen ya kadég
na pigsugu' kamayu, maglong kamu, ‘Olo' kami sugu-anen aw dili' umba'
pasalamatan kay pig-imo' nami olo' ya kanami imo-unun.’ ”

Ya pagpaguli' ni Jisus sa sampulu' ya ibungun

11 Talana ni Jisus migpasinan adti Jérusalim, nyagi sakanan dun ni eletanan
na banwa na Samariya aw Galilya.
12 Aw sa pagseled da nan adti sambuk na baranggay, syumungun kanan
ya sampulu' ya ibungun, aw tyumeneng silan adti mawatawat
13 aw migtatawag silan, “Kay Jisus na Magpalna-uway! Kallati beg kami.”
14 Sa pagkita' ni Jisus kanilan, piglongan nan silan, “Kadtu kamu ni Témplo
aw patanawan ya kamayu lawas adti manga magdadugsu-ay.” Aw sa talana
pa nilan migpasinan adti Jérusalim, pyangkalinisan da ya kanilan lawas.
15 Aw ya sambuk kanilan, sa pagkita' nan na kyaguli-an da sa ibung nan,
lyumiku' sakanan adti kan Jisus na migdeyen sa Tyumanem sa mabagseg na
tingeg.
16 Aw lyumuhud sakanan aw dyumukduk adti siki ni Jisus, aw to-o
migpasalamat kanan. Na, ya utaw yeiy, Samariyanen sakanan.
17 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus, “Enda', sampulu' kamu ya kyalinisan?
Ayin da saba ya siyam?
18 Ananga' wala' liku' ya manga eped na un magdeyen sa Tyumanem, olo'
baling utaw ini na beke' na tengteng Judiyu?”
19 Aw miglong si Jisus kanan, “Indeg kaw aw panaw da kaw. Ya kanmu
pagpangintu-u, yan ya du-an na kyaguli-an kaw.”

Ya Paghari' na Tyumanem sa Kasakupan nan

20 Na, sambuk na allaw awun manga Parisiyo na nyusip kan Jisus, “Kinunu
pagpalekat ya Paghari' na Tyumanem sa Kasakupan nan asini tas na lupa'?”
Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Sa pagpalekat na paghari' na Tyumanem
wala' ya kita-en mayu na pangilala.
21 Yanagaw wala' ya makapaglong, ‘Tanawa! Ini la!’ Aw dili' uman
makapaglong, ‘Awun da!’ Kay ya paghari' na Tyumanem awun da saba ni
kamayu.”
22 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus adti kanan manga umagakan, “Un saba
dumateng ya manga allaw na kaliman mayu galu kumita' kanak na Ise' na
Utaw pangkay kun olo' sangallaw, manang dili' da aku mayu kita-en.
23 Aw dengegen mayu ya ubat-ubat na manga utaw na maglong, ‘Tanawa!
Ini la!’ Aw maglong ya sambuk, ‘Awun da sakanan!’ Manang dili' kamu
magka-agad-agad kanilan aw dili' da aku mayu pagpaninawun.
24 Kay aku na Ise' na Utaw, dun ni kanak pagliku' kita-en saba na kadég,
kasiling na kilat na magpaka-ilaw sa kadakula' na langit.

25 Manang ka-ilangan ku una ka-agiyan ya madég na manga pagti-is aw kelea͡n aku na manga utaw adun na manga allaw yeiy.
26 “Aw kasiling na nya-imo' dun ni manga allaw ni Nuwi, maynan uman
ya un ma-imo' dun ni allaw na pagliku' na Ise' na Utaw.
27 Sa wala' pa dateng ya dakula' na lenep, migpadeleg ya manga utaw
kyuman aw nyan-inem, aw nyampangugnan, menda' sa allaw na syumeled
si Nuwi adti arka. Aw dyumateng ya dakula' na lenep aw nyabus silan
nyangkalemes.
28 “Maynan uman ya nya-imo' dun ni manga allaw ni Lot. Ya manga utaw,
gayed silan kyuman aw nyan-inem aw nyampamalit aw nyampamaligya',
aw gayed silan nyampananem aw migpantulluk sa manga balay.
29 Manang dun ni allaw na pagpakaluwa' ni Lot adti syudad na Sodoma,
aw pigpa-ulanan na Tyumanem ya syudad na atulun aw asupri. Aw nyabus
silan nyangkamatay.
30 Aw maynan uman ya ma-imo' sa lumiku' ya Ise' na Utaw.
31 “Dun ni allaw yan, ya utaw na adti luwa' na balay, dili' da sakanan
magliku' adti seled na un pa kumamang sa pangkay unu. Aw kun awun utaw
na magtalabahu adti pawa' nan, dili' da sakanan mag-uli'.
32 Anenganenga mayu ya kyagamakan na ka͡ubayan ni Lot.
33 Pangkay singalan ya gyuminawa sa pagka-utawun nan asini tas na
lupa', kalagakan baling sa ginawa nan. Manang kun singalan ya magtibul-
luk dumalug kanak pangkay pa adti pagkamatay, yan ya un makatagtun sa
ginawa na wala' ya katigkasan.
34 Paglongun ta kamu: Sa pagliku' ku, kun awun duwa ya utaw na
nyakatulug adti tambi', ya sambuk kamangen aw ya sambuk ka-ayawan.
35 Aw maynan uman kun awun duwa ya ka͡ubayan na miggiling, ya
sambuk kamangen aw ya sambuk ka-ayawan.
36 [Aw kun awun duwa ya eseg na migtalabahu adti pawa', ya sambuk
kamangen aw ya sambuk ka-ayawan.]”
37 Aw nyusip kanan ya manga umagakan nan, law nilan, “Kay Magpalna-
uway, ayin yeiy apit ka-imo'?” Aw tyumubag si Jisus kanilan magi sa
pundinganan, “Kya-ede-an mayu na kun ayin ya lawas na nyatay da, adtu
uman pagkatipunuk ya manga uwak.”

18

Ya pundinganan sa balu aw mag-ukumay

1 Pagkatigkas yan, piglongan ni Jisus ya kanan manga umagakan sa
pundinganan pada palna-uwan silan na gayed manawagtawag adti Tyu-
manem aw dili' magkalumay ya ginawa nilan.
2 Yanagaw miglong si Jisus kanilan, “Adti sambuk na syudad awun mag-
ukumay na wala' ya pagkallek sa Tyumanem aw wala' uman ya pagpamasa
nan sa manga utaw.
3 Dun uman ni syudad yan awun sambuk na ka͡ubayan na balu na gayed
migliku-liku' adti asdangan na mag-ukumay aw nyanginayu' kanan, law
nan, ‘Tabangi aku beg adti sambuk na migdiklamu kanak aw pakadyawa ya
pag-usay kanami.’
4 “Na, madugay pigpalipaslipasan na mag-ukumay ya pigsekat nan, man-
ang sa kadugayan nyilab sakanan sa pagpanginayu' na balu, aw miglong adti
anenganeng nan, ‘Pangkay wala' ya pagkallek ku sa Tyumanem aw wala' ya
pagpamasa ku sa manga utaw,

5 manang asuntu na gayed gyumelgel kanak ya balu ini, yanagaw
pakadyawun da ku ya pag-usay kanilan, kay kun dili' ku imo-un yeiy, gayed
pa aku nan liku-liku-an aw mabus baling ya kanak pasinsiya.' "
6 Aw miglong pa uman si Jisus adti kanilan, "Anenganenga mayu ya
piglong na mag-ukumay yeiy. Pangkay wala' sakanan dalug sa pagkaliman
na Tyumanem manang matulid ya kanan pag-ukum.
7 Aw dakula' pa saba dun ya tabang na Tyumanem adti manga utaw
na pigtani la nan na nyanginayu' kanan allaw aw gabi. Aw dili' nan
palipaslipasan ya manga pigsekat nilan.
8 Paglongun ta kamu, maksay nan saba silan tabangan. Manang aku na
Ise' na Utaw sa pagliku' ku kagaya asini tas na lupa', unu, awun pa ka' kita-
en ku na manga utaw na awun pagpangintu-u?"

Ya pundinganan sa Parisiyo aw mangangublâay sa buwis

9 Na, awun manga utaw na migpatastas kay adti kanilan anenganeng,
wala' ya sala' nilan, manang pigna-na' nilan ya kanilan manga eped. Yana-
gaw pig-ubat-ubatan silan ni Jisus sa pundinganan,
10 law nan, "Awun duwa ya utaw na nyadtu ni Témplo na un man-
awagtawag adti Tyumanem. Ya sambuk Parisiyo aw ya sambuk mangun-
gublâay sa buwis.
11 Nyindeg ya Parisiyo na sayda nan, aw maynini ya kanan pag-
panawagtawag: 'Kay Tyumanem, to-o aku migpasalamat kanmu na dili'
aku kasiling na manga utaw na matilimbungay aw malatay ya bet aw
maglakadenen, aw dili' aku kasiling na utaw iyan na mangangublâay sa
buwis.
12 Kada simana makadwa aku magpuwasa. Aw nyatag aku kanmu sa
kasampulu' na kadakula' na pagkamangan ku.'
13 "Manang ya mangangublâay sa buwis, nyindeg adti mawatawat, aw
wala' sakanan langad adti langit. Pigbug nan baling ya aba nan kay to-o
sakanan migselsel aw nyanawagtawag, law nan, 'We.... Tyumanem, kallati
beg aku kay makasasala' aku.'
14 "Paglongun ta kamu: Sa pag-uli' da na mangangublâay sa buwis,
pigdawat sakanan na Tyumanem kasiling na wala' da ya sala', aw wala' nan
dawata ya Parisiyo. Kay pangkay singalan ya magpatastas, padalemen saba,
aw ya utaw na magpadalem, pakatasen sakanan."

Si Jisus aw ya manga mangayse'

15 Na, sambuk na allaw, awun manga utaw na nyandala adti kan Jisus sa
mangkayantek na mangayse' nilan na un nan silan pan-awidan pada atagan
silan na manga kadyawan. Manang sa pagkita' na manga umagakan nan,
pigsagda nilan baling ya manga utaw na nyandala sa manga mangayse'
nilan.
16 Manang pigtawag ni Jisus ya manga mangayse', aw piglongan nan ya
kanan manga umagakan, "Pakadiya kanak ya manga mangayse' aw ya-i
mayu silan pagtageni! Kay ya manga utaw na dyumawat kanak kasiling na
manga mangayse' ini, silan saba ya maka-akup adti Kasakupan na Pighari-
an na Tyumanem.
17 Matinaw saba ya un ku paglongun kamayu: Pangkay singalan ya dili'
malim dumawat kanak kasiling na pagdawat kanak na manga mangayse'
ini, dili' saba silan makaseled adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem."

Ya utaw na mayaman

18 Na, nyusip kan Jisus ya sambuk na malangkaw na manga Judiyu,
“Kay Magpalna-uway na to-o madyaw, unu ya ka-ilangan ku imo-un pada
matagtun ku ya ginawa na wala' ya katigkasan?”
19 Aw tyumubag si Jisus kanan, “Ananga' aku mu ngalanan na madyaw?
Wala' saba ya utaw na madyaw. Sambuk da olo' ya tengteng madyaw, aw
yan ya Tyumanem.
20 Na, kya-ede-an mu ya manga sugu' dun ni Uldin: Dili' kaw maglakade-
nen, aw dili' kaw magpatay sa eped na utaw, aw dili' kaw magpanakaw,
aw dili' mu pagmatinawun ya galu' adti asdangan na mag-usayay, aw
pagbasa͡an mu ya kanmu ama aw ina.”
21 Aw tyumubag ya eseg, law nan, “Alag da ku yeiy pigdalug lekat pa na
pagkatagbi' ku.”
22 Aw sa pagdengeg ni Jisus sa tubag nan, miglong sakanan, “Dakman
sambuk ya imo-un mu: Galina ya kadég na nyatagtun mu. Tigkas yan,
atagan ya kuwalta adti manga utaw na wala' ya pagkamangan. Kun imo-un
mu yeiy, dun da kaw pagluduk sa ka-unan adti tas na langit. Aw pagkatigkas
yan, liku' kaw adi aw dalug kaw kanak.”
23 Manang sa pagdengeg nan sa piglong ni Jisus, migkalat ya ginawa nan
kay to-o sakanan mayaman.
24 Aw sa pagkita' ni Jisus na migkalat ya ginawa nan, miglong sakanan,
“Malug saba sa utaw na mayaman ya pagpaka-akup adti Kasakupan na
Pighari-an na Tyumanem.
25 Molas pa ya pag-agi na ayep na kamilyo adti gawang na dagem kay sa
pagpaka-akup na utaw na mayaman dun ni Kasakupan na Pighari-an na
Tyumanem.”
26 Aw ya manga utaw na nyakadengeg sa piglong ni Jisus, nyusip silan
kanan, “Na, kun maynan, singalan ka' ya paluwa-en na Tyumanem?”
27 Aw tyumubag si Jisus, “Ya dili' mabatug na utaw mabatug saba na
Tyumanem.”
28 Aw miglong si Pédro kanan, “Inunuwa ya kanami ini! Nyabus da nami
pig-ayawan ya kadég na nyatagtun nami pada magad kanmu.”
29 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Matinaw ya un ku paglongun kamayu:
Pangkay singalan ya mag-ayaw sa balay nan, aw sa ka͡ubayan nan, aw kay-
lug nan aw mangkatikadeng nan aw mangayse' nan, asuntu sa Kasakupan
na Pighari-an na Tyumanem,
30 na, makadawat ya utaw yan asini tas na lupa' sa to-o pa madég kay sa
idtu na pig-ayawan nan. Aw adti kamoliyan kagaya na allaw matagtun nan
uman ya ginawa na wala' ya katigksan.”

Ya katlu na pagpa-ede' ni Jisus sa pagkamatay nan aw pagkataw nan

31 Pagkatigkas yan, pigtani ni Jisus ya sampulu' tag duwa ya umagakan
nan, aw law nan kanilan, “Pada ka-ede-an mayu, migpasinan da kitadun adti
Jérusalim aw adtu la katuman ya kadakula' na pigsulat na manga propita sa
ma-imo' kanak na Ise' na Utaw.
32 Kay tumbay aku adti manga Héntil, aw odoy-odoyun aku nilan aw eleb-
eleban,
33 aw badasan labeten, aw tigkas yan, patayen aku nilan. Manang
pagdateng da na katlu na allaw, mataw aku lekat adti pagkamatay.”
34 Manang wala' na manga umagakan nan kalabeti ya kakawasan na
piglong nan. Kay pigtagu' pa adti kanilan ya kakawasan.

Ya pagpaguli' ni Jisus sa utaw na buta

35 Na, sa malapit da si Jisus adti syudad na Jériko, awun eseg na buta na
nyingkud dun ni kilid na dalan aw gayed migsekat sa kuwalta.
36 Aw sa pagdengeg nan sa madég na manga utaw na lyumabay dun,
nyusip sakanan, “Unu yangadi?”
37 Aw miglong ya manga utaw kanan, “Lyumabay si Jisus na taga Nazarit!”
38 Yanagaw to-o sakanan migtatawag, “We... Jisus na buwadbuwad ni
Dabid, kallati beg aku!”*
39 Aw pigsagda sakanan na manga utaw na nyaka-una kan Jisus, law nilan,
“Katinep kaw!” Manang to-o pa nan baling pigpakadakula' ya kanan tingeg,
“We... Buwadbuwad ni Dabid, kallati beg aku!”
40 Yanagaw tyumeneng si Jisus, aw syumugu' na pa-agad ya eseg na buta
adti kanan. Aw sa malapit da sakanan, nyusip kanan si Jisus,
41 “Unu ya kaliman mu na imo-un ku kanmu?” Aw tyumubag ya eseg yan,
“Kay Sir, kaliman ku beg na kumita salut.”
42 Aw miglong pa si Jisus kanan, “Kumita' da kaw. Asuntu sa pagpangintu-
u mu kanak, kyaguli-an da kaw.”
43 Aw dayaw sakanan kyumita' aw dyumalug kan Jisus na to-o migdeyen sa
Tyumanem. Aw sa pagkita' na manga utaw sa nya-imo' yeiy, pigdeyen nilan
uman ya Tyumanem.

19

Si Jisus aw si Sakiyo

1 Na, syumeled da si Jisus adti syudad na Jériko.
2 Dun ni banwa yan awun sambuk na eseg na pigngalanan na si Zakiyo.
Sambuk sakanan na mangkatas na manga mangungublâay sa buwis, aw
mayaman sakanan.
3 Aw kaliman ni Zakiyo na kumita' kan Jisus. Manang dili' nan mabatug
kay magkagpa' sakanan aw madég ya manga utaw na nyaka-una kanan.
4 Yanagaw dyumalagan si Sakiyo adti ma-una aw nyanik adti kawuy na
sikamoro pada kita-en nan si Jisus kay dun sakanan agi.
5 Aw sa pag-agi la ni Jisus dun, lyumangad sakanan aw miglong, “Kay
Zakiyo, kaksay kaw panog! Kay adun na allaw yeiy ka-ilangan na madtu aku
ni balay mu.”
6 Yanagaw maksay nyanog si Zakiyo aw migleya sakanan dyumawat kan
Jisus adti balay nan.
7 Aw ya kadég na kyumita' kanan migpanggumudgumud silan na miglong,
“Ananga' si Jisus lumaba' adti balay na utaw na makasasala'?”
8 Manang nyindeg si Zakiyo aw miglong, “Kay Magpalna-uway, atag ku
adun adti manga utaw na makalalat ya katenga' na nyatagtun ku. Aw kun
awun kyalimbungan ku na pangkay singalan, uli' ku kanan na upat ka pilu'.”
9 Sa pagdengeg ni Jisus seiy, miglong sakanan, “Adun na allaw yeiy, ikaw
aw ya ka-epedanan mu asini balay pigpaluwa' da kamu lekat adti pa-emel-
emel na Tyumanem. Kay nyangintu-u la kaw, kasiling ni Abraham na
kanaten tyugbulan.
10 Aw yan saba ya pigkadi na Ise' na Utaw asini tas na lupa' pada paliku-un
ya manga nyakasuway.”

Ya pundinganan sa tulu ya sugu-anen

* **18:38** 18:38 Maynan ya piglong na utaw na buta, kay pyangintu-uwan nan na si Jisus ya Misiyas na pigpadala na Tyumanem na nyâutaw lekat adti buwadbuwad ni Dabid.

11 Aw sa kenne' pa na manga utaw migpakanyeg sa piglong ni Jisus, mig-
ubat-ubat sakanan sa sambuk na pundinganan, kay malapit da sakanan adti
Jérusalim aw iman na manga utaw aw agpet da magpalekat ya Paghari' na
Tyumanem sa Kasakupan nan.
12 Yanagaw miglong si Jisus adti kanilan, “Na, awun dengganen na utaw
adti sambuk na banwa. Aw nyanaw sakanan adti mawat na banwa pada
dumawat sa katundanan sa pagkahari' dun ni kanan kasakupan, aw tigkas
yan, muli' uman sakanan.
13 Manang sa wala' pa sakanan indeg, pigpatawag nan ya sampulu' ya
sugu-anen nan, aw pigtaliguwan nan ya tagsambuksambuk kanilan sa
kuwalta. Aw piglongan nan silan, ‘Balikwata mayu ya kuwalta ku ini taman
na pag-uli' ku.’
14 “Manang pigkalatan sakanan baling na ginawa na manga utaw dun
ni kanilan banwa. Yanagaw, sa pagpanaw da nan, awun manga utaw na
pigsugu' nilan adti un nan kadtuwan na maglong, ‘Dili' kami malim na
maghari ya utaw yeiy kanami.’
15 Pangkay maynan ya piglong nilan manang kenne' sakanan ya pig-imo'
hari'. Aw sa pag-uli' nan da nan, pigpatawag nan ya tagsambuksambuk na
sugu-anen na pigtaliguwan nan sa kuwalta pada ka-ede-an nan kun pila ya
nyabalikwat nilan.
16 Ya nyaka-una dyumateng, miglong sakanan, ‘Kay Sir, ya kuwalta na
pigtaligu mu kanak, nyakaginansya aku sa sampulu'.’
17 Aw miglong kanan ya hari', ‘Madyaw to-o ya pig-imo' mu! Madyaw kaw
saba na sugu-anen. Na, asuntu na kasaligan kaw sa tagbi', atagan ta kaw sa
pagdumala sa sampulu' ya syudad.’
18 Pagkatigkas yan, dyumateng uman ya kadwa na sugu-anen aw miglong,
‘Kay Sir, ya kuwalta na pigtaligu mu kanak, nyakaginansya aku uman sa
lima.’
19 Aw miglong kanan ya hari', ‘Madyaw yan! Atag ku kanmu ya pagdumala
sa lima ya syudad.’
20 Pagkatigkas yan, dyumateng uman ya sambuk na sugu-anen aw mig-
long, ‘Kay Sir, ini la ya kuwalta mu. Dayaw ku pigputus na panyu' aw
pigtagu' ku pada dili' malagak,
21 kay nyallek aku kanmu asuntu na maksay kaw magkadaman. Mag-
pangamang kaw sa wala' mu talabahuwi aw pag-aniyen mu ya kana eped
na beke' mu ya migtanem.’
22 Aw tyumubag ya hari', ‘Wala' ya katukanan na pagkasugu-anen mu!
Ya kanmu tingeg, yan uman ya gamiten ku sa pag-ukum kanmu. Kya-
ede-an mu na maksay aku magkadaman aw magpangamang sa wala' ku
talabahuwi aw pag-aniyen ku ya kana eped na beke' ku ya migtanem.
23 Ananga' wala mu baling betangan adti bangku ya kanak kuwalta pada
awun ginansya?”
24 Pagkatigkas yan, miglong ya hari' adti manga eped na sugu-anen
nan, ‘Kamanga mayu ya kuwalta adti kanan aw atagan adti sugu-anen na
nyakaginansya sa sampulu'.’
25 Manang miglong silan, ‘Kay Sir, awun da saba ginansiya nan na sam-
pulu'.’
26 Tyumubag kanilan ya hari', ‘Paglongun ta kamu: Ya utaw na
migpakadyaw sa pigtaligu kanan, taliguwan pa uman sakanan sa madég.
Manang ya utaw na wala' nan pakadyawa ya pigtaligu kanan, pangkay ya
tagbi' na pigtaligu kanan, kamangen pa lekat adti kanan.

27 Aw adti manga po-on ku asini kanak kasakupan na dili' malim na
maghari' aku kanilan, pa-agadan mayu silan adi aw pamataya asini asdan-
gan ku.' "

Ya pagdateng ni Jisus adti Jérusalim

28 Pagkatigkas ni Jisus maglong sa pundinganan yeiy, nyindeg sakanan aw
migpadeleg sa panaw nan pasinan adti Jérusalim.
29 Na, sa malapit da silan adti manga baranggay na Bétpagi aw Bétaniya dun
ni kilid na Buntud na Manga Olibo, pigsugu' nan ya duwa ya umagakan na
muna silan,
30 law nan, "Kadtu kamu dun ni baranggay adti dipag. Aw sa pagseled
mayu dun, kita-en mayu ya sambuk na nati na asnu na wala' pa kasakayi
na utaw. Ubada mayu ya eket nan aw guyuda mayu adi.
31 Pagaw awun musip kamayu, 'Ananga' mayu ubadan ya nati yeiy?'
Paglonga mayu sakanan, 'Ya Magpalna-uway ka-ilangan nan ya nati ini.' "
32 Yanagaw nyanaw ya duwa aw kyinita' nilan ya nati na asnu kasiling na
piglong ni Jisus.
33 Sa talana nilan pig-ubad ya eket, nyusip kanilan ya manga tagtun sa
asnu, "Ananga' mayu yan ubadan?"
34 Aw tyumubag silan, "Awun katukanan na Magpalna-uway nami."
35 Aw pigguyud nilan ya nati adti kan Jisus aw pig-apidan nilan aw
pigpasakay nilan si Jisus.
36 Sa pagpasinan da nan adti Jérusalim, migpansiladlad ya manga utaw dun
ni dalan sa kadégkadég na yan ya palangad pagpamasa nilan kan Jisus
37 Aw sa pagtubang ni Jisus dun ni Buntud na Manga Olibo na malapit
da adti Jérusalim, to-o madég ya manga utaw na dyumalug kanan, aw
migpansideyen silan sa Tyumanem sa dakula' na tingeg asuntu sa manga
milagru na pigpan-imo' nan na kyinita' nilan.
38 Miglong silan, "Ini la ya Hari' na Pigpadala na Tyumanem dun ni kanan
ngalan aw umba' sakanan deyen! Awun kalinaw adti tas na langit, aw deyen
ya Tyumanem!"
39 Na, dun ni kadég na manga utaw, awun manga Parisiyo na miglong kan
Jisus, "Kay Magpalna-uway, patinepa ya kanmu manga umagakan."
40 Manang tyumubag si Jisus kanilan, "Paglongun ta kamu: Kun matinep
ya manga utaw, batu baling ya magdeyen kanak."

Ya pagsugaw ni Jisus asuntu sa manga utaw dun ni Jérusalim

41 Sa malapit da si Jisus adti Jérusalim aw sa pagkita' da nan sa syudad,
migsugaw sakanan asuntu sa manga utaw na nyeya' dun,
42 aw law nan, "Kaliman ku galu na ka-ede-an mayu adun na allaw yeiy ya
un maka-atag kamayu sa kalinaw. Manang adun, nyatagu' yeiy baling adti
kamayu.
43 Un saba dumateng ya manga allaw na palibedan na manga po-on mayu
ya syudad aw mag-imo' silan sa inalad pada dili' kamu maka-agi aw dili'
kamu uman makapalaguy.
44 Agba-en nilan ya kadakula' na syudad menda' na wala' da ya
manga batu na pig-ilantulantu pangkay sambuk. Ka-ampugan kamu aw
pangkatabunan dala ya mangayse' mayu. Alag yeiy ma-imo' asuntu na pig-
palipaslipasan mayu ya pagkadi na Tyumanem na un magpaluwa' kamayu."

Ya pag-alilin ni Jisus sa manga mamaligya-ay adti Témplo

45 Pagdateng da ni Jisus adti Jérusalim, syumeled sakanan adti pamanag na Témplo aw pigpalekat nan ya pag-alilin sa manga utaw na nyampamaligya' dun.
46 Aw piglongan nan silan, “Yeiy ya pigpasulat na Tyumanem asini muna, ‘Ya kanak balay pagtawagen na panawagtawaganan.’ * Manang pig-imo' mayu baling tagu-anan na manga mangkatakaw.”*
47 Aw kada allaw migpalna-u si Jisus adti Témplo. Manang ya manga mangkatas na magdadugsu-ay, aw manga magpalna-uway sa Uldin, aw ya manga mangkalangkaw na manga Judiyu, byantakan nilan si Jisus na patayen.
48 Manang wala' silan pakaselat pagpatay kanan kay madég to-o ya manga utaw na migpakanyeg sa palna-u nan.

20

Ya usip kun ayin lekat ya katundanan ni Jisus

1 Na, sambuk na allaw, migpalna-u si Jisus adti manga utaw dun ni pamanag na Témplo aw migpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat. Aw dyumulud kanan ya manga mangkatas na magdadugsu-ay, aw ya manga magpalna-uway sa Uldin, aw manga magdadumalâay sa manga Judiyu.
2 Aw nyusip silan kanan, “Ubatan kanami: Unu ya katundanan mu na du-an pig-alilinan mu ya manga utaw asini Témplo? Aw singalan ka' ya nyatag kanmu sa katundanan na imo-un mu ya maynan?”
3 Aw miglong si Jisus kanilan, “Usipen ta kamu uman. Ubatan mayu kanak kun
4 ayin lekat ya katundanan ni Juan sa pagbâutismu nan sa manga utaw? Unu, lekat adti Tyumanem aw olo' lekat adti utaw?”
5 Aw mig-usip-usipay silan, “Unu ya un tadun tubag kanan? Kun tubagen tadun na ‘lekat adti Tyumanem,’ maglong sakanan kanaten, ‘Ananga' wala' kamu pangintu-u kanan?’
6 Manang kun tubagen tadun uman ‘lekat adti utaw,’ na, pamintuwun kitadun baling na manga utaw na batu, kay pyangintu-uwan nilan na si Juan propita sakanan na Tyumanem.”
7 Yanagaw tyumubag silan kan Jisus, “Enday, Wala' nami ka-ede-i.”
8 Aw miglong si Jisus kanilan, “Dili' ta kamu uman ubatan kun singalan ya nyatag kanak sa katundanan na ma-imo' ku ya maynan.”

Ya pundinganan sa malat na manga sa-up sa parasan

9 Aw migpalekat si Jisus mig-ubat-ubat sa pundinganan adti manga utaw, “Awun sambuk na eseg na migpatanem sa madég na balagen na paras adti lupa' nan, aw pigpasa-up nan ya parasan aw nyadtu sakanan adti sambuk na banwa aw nyeya' pa dun na madugay.
10 Pagdateng na allaw na migpa-ipu' da sa bunga na paras, pigsugu' na tagtun ya sambuk na kanan sugu-anen adti manga pigpasa-up nan sa parasan kay kaliman nan kamangen ya kanan bagi'. Manang pagdateng na sugu-anen nan dun, byadasan nilan pyanumbag, aw pigpa-uli' nilan na wala' ya dyala.
11 Aw migsugu' da uman ya tagtun sa sambuk na sugu-anen nan. Manang byadasan nilan pyanumbag aw pigmulamula. Aw pigpa-uli' nilan na wala' ya dyala.

* **19:46** 19:46a Mabasa adti Isayas 56:7. * **19:46** 19:46b Lekat adti Jérémiyas 7:11 ya piglong ni Jisus.

12 Tigkas yan, pigsugu' nan uman ya katlu na sugu-anen nan, manang
pigpali-an nilan baling aw pig-alilinan.
13 Pagkatigkas yan, miglong ya tagtun sa parasan, 'Unu la ya un ku imo-un?
Na, sugu-un ku baling ya kanak ise' na eseg na to-o ku pigginawa͡an pagaw
yeiy ya basa͡an nilan.'
14 Manang sa pagkita' na manga sa-up kanan, migbalawbalaw silan na
maglong, 'Ini la ya ise' na tagtun! Na! Naten sakanan patayen pada matagtun
da tadun ya parasan na un ayawan kanan.'
15 Aw pigdala nilan sakanan adti luwa' na parasan aw pigpatay nilan. Aw
nyusip si Jisus sa manga utaw, "Na, unu ya imo-un na tagtun sa parasan sa
manga utaw na pigpasa-up nan?
16 Kadtuwan nan saba silan aw alag nan pamatayen! Aw pasa-up nan
ya parasan adti eped na manga utaw." Pagkatigkas ni Jisus maglong sa
pundinganan yeiy, miglong ya manga utaw na migpakanyeg, "Dili' yan
tumbay na Tyumanem!"
17 Manang nyinunu si Jisus kanilan aw nyusip, "Kun maynan, unu saba
ya kakawasan na pigpasulat na Tyumanem: 'Ya dakula' na batu na iman na
manga panday aw wala' ya guna, yan baling ya batu na sumalem na nya-imo'
tullukanan sa balay.'*
18 Ya utaw na pagsungkul adti batu yan aw pakadakdak, madugdug
sakanan. Aw ya pangkay singalan na kolugan na batu yan, madupuk saba."

Ya pagbayad sa buwis adti kan César

19 Pagdengeg na manga magpalna-uway sa Uldin aw manga mangkatas
na magdadugsu-ay sa pundinganan ni Jisus, kaliman nilan galu dakepen si
Jisus, kay kya-ede-an nilan na silan ya pigpalabet dun ni pundinganan nan.
Manang nyallek silan sa manga utaw dun.
20 Yanagaw gayed nilan pigbantayan si Jisus aw migsugu' silan sa manga
utaw na un manilib na sallong kunu madyaw ya tud nilan. Manang yan
ya tengteng tud nilan na kalitagan si Jisus dun ni tubag nan, pada awun
kalimanda nilan kanan aw tumbay adti gubirnador.
21 Aw nyusip ya manga nyanilib kan Jisus, "Kay Magpalna-uway, kya-ede-
an nami na ya kadég na piglong aw pigpalna-u mu alag matinaw aw wala'
ya pigkibang mu. Aw gayed mu pigpalna-u ya tengteng pagkaliman na
Tyumanem.
22 Yanagaw ubatan kanami kun pigtumbay adti Uldin tadun na manga
Judiyu ya pagbayad sa buwis adti kan César aw ya dili'?"
23 Manang kya-ede-an ni Jisus ya kapandayan nilan, aw piglongan nan
silan,
24 "Pakita͡an kanak ya kuwalta. Kan yeiy gya ya ini? Aw kan yeiy uman
ngalan ya nyakasulat asini?" Tyumubag silan, "Kan César."*
25 Aw miglong si Jisus kanilan, "Na, atagan mayu adti kan César ya umba'
kan César aw atagan adti Tyumanem ya umba' sa Tyumanem."

---

* **20:17** 20:17 Mabasa uman adti Salmo 118:22-23. Asini pundinganan, si Jisus ya dakula' na batu na pigkele͡an na manga mangkatas na Judiyu, kay dili' silan malim mangintu-u na si Jisus yan ya Kristu. * **20:24** 20:24 Ya kaliman na manga Parisiyo na awun puliba nilan sa pagpatay kan Jisus. Yanagaw, kun tumubag si Jisus na dili' matag adti kan César, maglimanda silan adti gubirnu na taga Roma. Manang kun tumubag si Jisus na atag kan César ya umba' kan César, uman da silan maglong na pigpalna-u ni Jisus na simba͡en si César. Kay pigsulat dun ni kuwalta na si César ya sambuk na tyumanem na manga taga Roma.

26 Yanagaw wala' nilan kabatug kalitagi si Jisus dun ni tubag nan. Manang
nya-enneng-enneng silan baling sa tubag nan aw nyatinep da silan.

Ya usip na manga Sadusiyo sa pagkataw na manga utaw

27 Na, awun dyumulud kan Jisus na manga Sadusiyo. Ya manga utaw
yeiy wala' silan pangintu-u na awun pagkataw na manga utaw lekat adti
pagkamatay.
28 Yanagaw nyusip silan kanan, “Kay Magpalna-uway, pigsulat kanaten ni
Moysis ya sugu' yeiy adti Uldin tadun: ‘Kun awun eseg na nyatay, aw kun
wala' silan ya kaubayan nan paka-ise', ka-ilangan pangugnanen na inulug
na eseg ya nyabalu pada ya mangayse' nilan ma-imo' da buwadbuwad na
inulug nan na nyatay da.’*
29 Na, awun pitu ya mangkaylug na eseg. Ya magulang sa kadég nilan
nyangugnan sa kaubayan, manang nyatay ya eseg yan na wala' silan paka-
ise'.
30 Yanagaw ya balu pigpangugnan na mangud nilan, aw nyatay da uman
ya eseg yan na wala' silan paka-ise'.
31 Aw maynan uman ya nya-imo' adti katlu taman adti kapitu, alag silan
nyatay na wala' paka-ise'.
32 Pagkatigkas yan, nyatay da uman ya kaubayan.
33 Na, kun dumateng ya allaw na panmatawun ya manga utaw lekat adti
nyangkamatay, singalan ya tengteng eseg na kaubayan yan? Kay awun pitu
ya eseg na nyangugnan kanan.”
34 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Adun na manga allaw yeiy, nyampan-
gugnan ya manga utaw asini tas na lupa'.
35 Manang kagaya moli na allaw, dun ni kasakupan na Tyumanem, ya
manga utaw na panmatawun lekat adti nyangkamatay, dili' da silan man-
gugnan.
36 Aw dili' da silan matay, kasiling na manga anghil. Silan saba ya
mangayse' na Tyumanem na pigmataw da.
37 Pangkay ya pigsulat ni Moysis sa pagtawag kanan na Tyumanem lekat
adti tagbi' na kawuy na lyumaga, dun nan bangala na mataw uman salut
ya manga utaw. Miglong ya Tyumanem kan Moysis, ‘Aku ya Tyumanem ni
Abraham aw ya Tyumanem ni Isa-ak aw ya Tyumanem ni Jakub.’
38 Yan ya kakawasan nan, pangkay nyatay da silan manang adti asdangan
na Tyumanem kenne' na utaw pa silan aw gayed nilan pigsimba ya Tyu-
manem.”
39 Aw awun manga magpalna-uway sa Uldin na miglong, “Kay Magpalna-
uway, madyaw saba ya tubag mu.”
40 Aw wala' da silan paka-eles pag-usip kanan.

Ya usip kun singalan ya Kristu

41 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus kanilan, “Ananga' silan gayed maglong
na ya Kristu, yan ya buwadbuwad ni Dabid?
42 Si Dabid saba ya migsulat asini muna dun ni libru na Manga Salmo, law
nan:
‘Miglong ya Tyumanem adti kanaken Pangulu:
“Ingkud kaw apit adi kalintu ku
43 menda' na mabus ku degen ya manga po-on mu
aw alag ku silan betang adti salad na manga siki mu.” ’*

* **20:28** 20:28 Mabasa ya sugu' yeiy adti Déutéronomiyo 25:5.
* **20:43** 20:43 Mabasa adti Salmo 110:1.

44 Na, dun da si Dabid paglong na ya Kristu yan ya kanan Pangulu. Yanagaw
kun pigtawag ni Dabid ya Misiyas na ‘Pangulu’, pig-unu na Misiyas ya pagka-
imo' buwadbuwad ni Dabid?”

Ya pagpakatanaw sa bet na manga magpalna-uway sa Uldin

45 Aw sa talana pa migpakanyeg kanan ya madég na utaw, miglong si Jisus
adti kanan manga umagakan,
46 “Magpakatadeng kamu sa manga magpalna-uway sa Uldin. Magkalim
silan magsut sa malawig na sa-ul. Aw magleya silan kun pagbasa͡an silan
adti palingki. Aw dun uman ni manga sinagoga aw manga dakula' na pista,
pagkaliman nilan ya mag-ingkud adti pag-ingkudan na manga utaw na
dengganen.
47 Madugay silan magpanawagtawag pada kita-en na manga utaw, man-
ang pig-agaw baling nilan ya ka-unan na manga balu. Ya manga utaw yeiy,
to-o mabegat ya pa-emel-emel na Tyumanem kanilan.”

21

Ya pag-atag na balu adti Tyumanem

1 Na, dun ni Témplo, talana ni Jisus migtandaw, kyinita' nan ya manga
mayaman na mig-ulug sa kuwalta nilan adti uluganan.
2 Aw kyinita' nan uman ya sambuk na ka͡ubayan na balu na wala' ya
pagkamangan na mig-ulug sa duwa ya sinsilyo.
3 Aw miglong si Jisus, “Matinaw saba ya un ku paglongun kamayu: Ya balu
iyan pangkay wala' ya pagkamngan nan, manang dakula' pa ya kanan pig-
atag kay sa kadég na utaw na nyatag sa kuwalta nilan.
4 Kay ya pig-atag nilan, sobla la olo' na kuwalta nilan, manang ya
ka͡ubayan yeiy, pig-ubus nan pig-atag ya kadakula' na nyatagtun nan.”

Ya pagpa-ede' ni Jisus na un kalaten ya Témplo

5 Na, awun manga utaw na migbalawbalaw sa kanenggeya na Témplo kay
pigpakanenggeya͡an na manga batu aw eped pa na pig-atag na manga utaw
adti Témplo. Yanagaw miglong si Jisus,
6 “Ya kadég yeiy na kyinita' mayu adun, dumateng ya allaw na mabus
magkalat. Pangkay ya manga mangkabakla' na batu na pig-ilantulantu, ya
kadég yeiy alag saba mangkagettan.”

Ya manga pangilala aw kalugan na un dumateng

7 Aw pig-usip nilan si Jisus, “Kay Magpalna-uway, kinunu katuman ya
kadég na piglong mu kakayna? Unu ya pangilala na agpet da ma-imo' ya
kadég yan?”
8 Aw miglong si Jisus, “Magpakatadeng kamu pagaw pasuwayen kamu,
kay awun madég na un dumateng na dumala sa kanak ngalan aw maglong
silan, ‘Aku saba ya Kristu,’ aw maglong silan uman, ‘Dyumateng da ya allaw!’
Manang dili' kamu magka-agad-agad kanilan.
9 Aw kun makadengeg kamu na awun manga dakula' na tanam aw pag-
atu na manga utaw sa gubirnu, dili' kamu magkallek. Kay ya kadég yeiy ka-
ilangan una ma-imo', manang beke' pa nan ya katigkasan.”
10 Aw tigkas yan, miglong pa si Jisus kanilan, “Ya sambuk na nasud
manubbuk sa eped na nasud, aw ya sambuk na kasakupan tumanam sa
eped na kasakupan.

11 Awun dakula' to-o na manga linug aw getem adti madég na banwa, aw
awun uman manga magkedel na magkalintapun na makamatay. Aw lekat
adti langit, awun kita-en na manga kallekanan aw manga eped pa uman na
pangilala.
12 "Manang sa dili' pa dumateng ya kadakula' yeiy, dakepen kamu aw
pamulayaman, aw pa-agad adti sinagoga pada limanda kamu nilan aw
kalabusuwun. Aw pa-agad kamu nilan uman adti asdangan na manga
hari' aw manga gubirnador. Ya kadég yeiy imo-un nilan kamayu asuntu sa
pagpangintu-u mayu kanak.
13 Aw dun da kamu pakaselat pagpa-ede' kanilan sa Madyaw na Ubat-ubat
kanak.
14 Sa dili' pa yeiy ma-imo', dili' magkakamang ya kamayu ginawa sa un
mayu tubag kanilan,
15 kay aku saba ya mag-atag kamayu sa katadeng sa un mayu paglongun.
Pangkay ya manga po-on mayu dili' nilan mabatug tubagen.
16 Aw dun uman ni allaw yan, pangkay ya manga mangkatikadeng mayu,
aw manga kaylug aw kadégan mayu aw ubaybay mayu, lubidan kamu nilan
adti kamayu manga po-on. Aw patayen nilan ya eped kamayu.
17 Asuntu sa pagdalug mayu kanak, dumutan kamu na madég na manga
utaw.
18 Manang dili' kamu magkallek kay tamengan kamu na Tyumanem aw
pangkay ya sambuk na lugay mayu dili' malagak.
19 Kun magpadeleg kamu sa pagpangintu-u kanak, matagtun mayu ya
ginawa na wala' ya katigkasan.

Ya pagpa-ede' ni Jisus na kalaten ya Jérusalim

20 "Manang kun kita-en mayu ya syudad na Jérusalim na pyalibedan da na
to-o madég na manga sundalu, na, ka-ede-an mayu na malapit da kalaten ya
syudad.
21 Yanagaw, kamu na awun ni Judiya, maksay kamu palaguy adti manga
buntud, aw kamu na asini ni syudad, maksay kamu luwa', aw ya kadég mayu
adti manga pawa', dili' da kamu magseled adti Jérusalim.
22 Kay yeiy ya manga allaw na pa-emel-emelen na Tyumanem ya Jérusalim
pada matuman ya pigpasulat nan asini muna.
23 Makalalat ya manga kaubayan na mabdes aw ya manga kalmukan dun
ni manga allaw yan. Kay dumateng ya madég na kalugan asini tas na lupa',
aw to-o malatay ya kagamakan na manga utaw yeiy asuntu sa kadaman na
Tyumanem.
24 Aw madég ya pamatayen magi sa kampilan, aw ya manga eped allangen
adti madég na manga nasud. Aw ya syudad na Jérusalim, agawun na manga
Héntil aw eya-an nilan taman na malingeb da ya piglong na Tyumanem."

Ya pagliku' ni Jisus

25 "Aw awun manga pangilala na kita-en dun ni sega aw bulan aw manga
bitun. Aw ya manga utaw asini tas na lupa' to-o magkakamang ya ginawa
nilan, aw mallek silan sa mangkabakla' na manga baled adti dagat.
26 Magpanteneb ya manga utaw sa kakallekan nilan sa un dumateng adti
kadakula' na banwa. Kay ya manga bitun aw kadég na pagkita-en na adti
langit alag magkatangkeg aw dili' da silan magi dun ni dadan na agiyanan
nilan.
27 Aw dun da nilan kita-a ni labun ya Ise' na Utaw na lumiku' na ka-agadan
na dakula' na kalalamdag aw katulus na pagka Tyumanem nan.

28 Na, kun magpalekat da ya kadég yeiy, pakabagsega ya kamayu ginawa
aw langad kamu adti langit kay malapit da ya pagpaluwa' kamayu."

Ya pundinganan sa kawuy na igira

29 Aw miglong si Jisus kanilan sa pundinganan: "Tanawa mayu ya kawuy
na igira aw ya kadég uman na manga kawuy.
30 Kun kita-en mayu na manalingsing aw dumawun da, ka-ede-an mayu
na agpet da ya manga bulan na to-o mapasu'.
31 Aw maynan uman, kun kita-en mayu ya kadég na piglong ku kamayu,
ka-ede-an mayu na malapit da ya Paghari' na Tyumanem sa Kasakupan nan.
32 Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Ya manga utaw asini tas na
lupa' adun na allaw yeiy, dili' pa silan mabus mangkamatay menda' na
magpalekat da ya kadég na piglong ku.
33 Pangkay kun ma-uman ya langit aw ya kadakula' na banwa manang ya
manga tingeg na piglong ku dili' saba ma-uman.

Ya pagtagilan sa un dumateng

34 Migpadeleg si Jisus miglong, "Magpakatadeng kamu na dili' mayu
kaagadan ya pagka-utawun mayu adti pagpa-eyang dun ni pagpamista
aw pag-inem menda' na mangkalangulangu kamu aw sa pagkaypeng sa
kamayu pag-eya'. Kay pagaw kabigla-an kamu
35 kasiling na iyalas na kyalitagan. Kay ya kadég na utaw na mig-eya' asini
tas na lupa' kabigla-an saba silan dun ni manga allaw yan.
36 Yanagaw gayed kamu pagtagilan sa kamayu pagka-utawun aw gayed
kamu uman panawagtawag adti Tyumanem pada dili' kamu kaliputan na
manga kalugan yeiy na un dumateng, aw mabatug mayu ya mindeg adti
asdangan na Ise' na Utaw na wala' ya kamulamula."
37 Kada allaw migpalna-u si Jisus adti pamanag na Témplo, manang pagk-
agabi, magluwa' sakanan aw adtu maglagdeng ni Buntud na Manga Olibo.
38 Aw sa to-o pa maselem, madég ya utaw na migkatipun adti Témplo na un
magpakanyeg sa palna-u nan.

22

Ya palpa sa pagpatay kan Jisus

1 Na, agpet da ya allaw na Pista na Pan na Wala' Patulina na pigtawag uman
na Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem.
2 Aw ya manga mangkatas na magdadugsu-ay aw manga magpalna-uway
sa Uldin na manga Judiyu, gayed silan nyaninaw sa pa-agi kun unun nilan
ya pagpapatay kan Jisus, kay nyallek silan sa manga utaw.

Ya pagpakang ni Judas na lubidan si Jisus

3 Sa talana pa nilan migpalpa seiy, syumeled si Satanas adti kan Judas
Iskariyoti na yan ya sambuk dun ni sampulu' tag duwa ya umagakan ni Jisus.
4 Aw nyadtu si Judas adti manga mangkatas na magdadugsu-ay aw manga
kapitan na manga magtatunggu-ay dun ni Témplo. Aw pigbalawbalawan
nilan kun unun nan ya pagtumbay kan Jisus adti kanilan.
5 Aw to-o silan migleya, aw pigka-unawaan nilan na atagan si Judas na
kuwalta.
6 Yanagaw tyumande' si Judas aw tyumagad sa selat pada lubidan nan si
Jisus adti kanilan na dili' ka-ede-an na madég na manga utaw.

Ya pagtagilan sa pangiyambungay na Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem

7 Na, dyumateng da ya tagna' na allaw na Pista na Pan na Wala' Patulina.
Yeiy ya allaw na magsi-iyaw ya manga Judiyu sa nati na karniro, kay yan ya
un nilan kanen dun ni pangiyambungay sa Pista na Paglabay na Anghil na
Tyumanem.
8 Yanagaw pigsugu' ni Jisus si Pédro aw si Juan, law nan, “Kadtu kamu aw
tagilana mayu kanaten ya pangiyambungay sa Pista na paglabay na Anghil
na Tyumanem.”*
9 Aw pig-usip nilan si Jisus, “Ayin apit ya kaliman mu na magtagilan kami?”
10 Aw tyumubag si Jisus, “Sa pagseled da mayu adti Jérusalim, sungunun
kamu na sambuk na eseg na dyumala sa sibulan na nyatmu' na tubig. Agad
kamu kanan adti balay na un nan kadtuwan.
11 Aw paglonga mayu ya tagtun sa balay, ‘Nyamene' ya Magpalna-uway:
Ayin kunu ya tambi' na un nan pagkanan sa pangiyambungay sa Pista eped
nan ya kanan manga umagakan?’
12 Aw yanagaw pakita' nan kamayu ya dakula' na gibalayan adti kadwa
na kansad na balay na dadan da pigtagilan. Aw dun da mayu tagilana ya
pangiyambungay tadun.”
13 Yanagaw nyanaw ya duwa na pigsugu' nan. Aw sa pagdateng nilan
dun, kyinita' da nilan ya kadég na piglong ni Jisus, aw pigtagilan nilan ya
pangiyambungay sa Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem.

Ya pagkan ni Jisus aw kanan umagakan sa pangiyambungay na Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem

14 Na, sa pagdateng da na udas na kuman da silan, nyingkud si Jisus eped
na kanan umagakan dun ni lamisa pada kuman.
15 Aw piglongan nan silan, “To-o ku kaliman sumambuk kamayu kuman
sa pangiyambung ini sa Pista sa dili' pa aku magti-is.
16 Aw paglongun ta kamu na dili' da aku kuman salut seiy menda' na
malingeb ya kakawasan nan adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.”
17 Aw migkamang si Jisus sa tabu' na pigseledan sa bino na paras aw pig-
pasalamatan nan adti Tyumanem, aw tigkas yan miglong sakanan, “Dawata
mayu ya tabu' aw pagsayusayu kamu inem.
18 Paglongun ta kamu: Dili' da aku salut minem sa bino na paras menda'
na dumateng ya Paghari' na Tyumanem sa Kasakupan nan.”
19 Aw migkamang si Jisus sa pan aw pigpasalamatan nan adti Tyumanem.
Pagkatigkas yan pigtenga-tenga' nan ya pan aw pigpan-atag nan adti kanan
manga umagakan, aw law nan, “Yeiy ya kanak lawas na pig-atag kamayu.
Kana la mayu, pada gayed aku mayu ka-anenganengan.”
20 Aw maynan uman, pagkatigkas nilan mangiyambung, pigkamang nan
ya tabu' na syeledan sa bino, aw law nan, “Yeiy ya kanak dugu' na pa-iligen
pada kamayu. Magi sa dugu' ku, yan ya magpa-iganget sa bagu na pakang
na Tyumanem.
21 “Manang pakanyegi mayu ya un ku paglongun: Awun eped tadun na
kyuman asini lamisa na un maglubid kanak.
22 Aku na Ise' na Utaw un saba patayen kay yan ya dadan pigpalpa na
Tyumanem. Manang malatay ya un datengan na utaw na maglubid kanak.”

* **22:8** 22:8 Kada umay dun ni Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem, pig-anenganeng na manga Judiyu ya pagpaluwa' na Tyumanem sa manga tyugbulan nilan asini muna lekat adti nasud na Ihiptu.

23 Aw migpan-usip-usipay silan kun singalan kanilan ya maglubid kan
Jisus.

Ya palna-u ni Jisus sa pagpadalem

24 Na, nya-imo' ya ayil na manga umagakan ni Jisus. Mig-ayil silan kun
singalan ya to-o matas kanilan.
25 Yanagaw miglong si Jisus adti kanilan, “Kya-ede-an da mayu ya bet
na manga hari' na wala' pagpangintu-u sa Tyumanem. Silan da ya gayed
migbaya' sa manga sakup nilan. Aw ya kaliman na manga mangkalangkaw
nilan na magkadengganen silan kay silan gayed ya magtabang sa manga
utaw.
26 Manang dili' mayu silan pagsilingan. Ya to-o dakula' adti kamayu ka-
ilangan masiling baling na to-o mangud. Aw ya magdumala, ka-ilangan
masiling sakanan na sugu-anen.
27 Singalan ka' ya matas, ya pigbasa͡an sa kakan aw kun ya nyamasa
kanan? Enda', yan saba ya matas ya pigbasa͡an? Manang ini aku saba na
nyamasa kamayu.”
28 Aw miglong pa uman si Jisus kanilan, “Kamu ya gayed mig-agad-agad
kanak dun ni manga kalugan na kya-agiyan ku.
29 Yanagaw, asuntu na pigtaliguwan aku na kanak Ama sa pagdumala sa
kasakupan nan, taliguwan ta kamu uman kagaya sa kasakupan nan,
30 pada magdengan kitadun kuman aw minem adti kanak lamisa dun ni
kanak kasakupan. Aw mingkud kamu adti manga trunu aw magdumala
kamu aw mag-ukum sa manga buwadbuwad na sampulu' tag duwa ya ise'
ni Isra-él na eseg.”

Ya pagpa-ede' ni Jisus na balyaw sakanan ni Pédro

31 Tigkas yan, miglong si Jisus kan Pédro, “Kay Simon, pakanyegi ya
un ku kanmu paglongun: Pigsekat ni Satanas na tanda-en ya kamayu
pagpangintu-u. Ya pagtanda' nan kamayu kasiling na pagbulus sa umay
pada matani ya tipig aw ya awun seled.
32 Manang nyanawagtawag aku na dili' mu ayawan ya pagpangintu-u
mu. Aw sa pagpakaliku' da mu adi kanak, mabatug mu pakabagsegen ya
pagpangintu-u na manga eped mu.”
33 Aw miglong si Pédro kanan, “Kay Magpalna-uway, magad aku kanmu
pangkay adti kalabusuwanan aw adti pagkamatay!”
34 Manang tyumubag si Jisus kanan, “Paglongun ta kaw, kay Pédro: Sa dili'
pa tumaga-uk ya manuk kagaya na gabi, balyaw aku mu na makatlu.”

Ya pagtagilan sa manga allaw na malug

35 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus kanilan, “Idtu na muna, sa pagsugu'
ku kamayu, piglongan ta kamu na dili' kamu magdala sa pu-ut aw kabil aw
manga sandal. Na, unu ka', migkapelek kamu?” Aw tyumubag silan, “Wala'
saba.”
36 Aw miglong pa si Jisus, “Manang adun, pangkay singalan kamayu ya
awun pu-ut aw kabil, dala͡a la mayu. Aw pangkay singalan ya wala' ya
kampilan, galinen nan ya kanan inabelan aw pagbayad nan sa kampilan.
37 Kay ka-ilangan magi kanak matuman ya pigpasulat na Tyumanem asini
muna: ‘Adti anenganeng na manga utaw, ribildi sakanan.’ Aw un da saba
yeiy matuman.”*
38 Aw miglong ya manga umagakan nan, “Kay Magpalna-uway, tanawa!
Awun duwa ya kampilan ini.” Aw tyumubag si Jisus, “Umba' da yan.”

* **22:37** 22:37 Mabasa yeiy adti Isayas 53:12.

Ya pagpanawagtawag ni Jisus adti Buntud na Manga Olibo

39 Aw lyumuwa' si Jisus adti balay aw nyanaw pasinan adti Buntud na
Manga Olibo kay yeiy ya kanan kyanalaman. Aw nyagad uman ya manga
umagakan nan.
40 Aw sa pagdateng da nilan, miglong si Jisus, “Panawagtawag kamu pada
dili' kamu degen na pagtanda'.”
41 Aw migpa-awat si Jisus kanilan, aw lyumuhud sakanan aw
nyanawagtawag, law nan,
42 “Kay Ma', kun kaliman mu, kamanga beg kanak ya pagti-is na un ku
ka-agiyan. Manang beke' na kanak pagkaliman ya matuman, kanmu saba
pagkaliman ya matuman.”
43 [Na, migpakita' kan Jisus ya sambuk na anghil lekat adti tas na langit aw
migpakabagseg kanan.
44 Aw asuntu na to-o migkalat ya ginawa nan, nyatibulluk pa sakanan
nyanawagtawag. Aw nyantagdu' adti lupa' ya init nan kasiling na dugu'.]
45 Pagkatigkas nan manawagtawag, nyindeg sakanan aw lyumiku' adti
manga umagakan nan aw kyinita' nan na nyampakatulug silan kay to-o
migkalat ya ginawa nilan.
46 Aw miglong si Jisus kanilan, “Ananga' kamu makatulug? Pagbangun
kamu aw panawagtawag pada dili' kamu degen na pagtanda'.”

Ya pagdakep kan Jisus

47 Sa talana pa ni Jisus miglong, dyumateng ya madég na manga utaw. Aw
ya nyuna kanilan si Judas Iskaryoti na sambuk dun ni sampulu' tag duwa ya
umagakan ni Jisus. Dyumulud si Judas adti kan Jisus aw aleki nan,*
48 manang miglong si Jisus kanan, “Kay Judas, ananga' mu lubidan ya Ise'
na Utaw magi sa alek?”
49 Aw sa pagkita' na manga umagakan ni Jisus sa un ma-imo' kanan, mig-
long silan, “Kay Magpalna-uway, unu, pantibasen nami silan na kampilan?”
50 Aw pigtibas na sambuk kanilan ya sugu-anen na pangulu na manga
magdadugsu-ay, aw dayaw nya-ilap ya kalintu na talinga nan.
51 Manang pigsagda sakanan ni Jisus, “Umba' da yan!” Aw pig-uli' nan ya
talinga na sugu-anen aw dayaw nyaka-uli'.
52 Na, ya manga nyagad kan Judas na un magdakep kan Jisus, yan ya
manga mangkatas na magdadugsu-ay, aw manga magtatunggu-ay sa Témplo,
aw manga magdadumalaay sa manga Judiyu. Aw miglong si Jisus kanilan,
“Ananga' kamu dumala sa manga kampilan aw manga babunal? Kasiling
kamu na migdakep sa ribildi!
53 Kada allaw awun aku ni Témplo, aw wala' aku mayu dakepa. Manang
yeiy da saba ya kamayu selat, aw yeiy da uman ya pagdumala na kangitngit.”

Ya pagbalyaw ni Pédro kan Jisus

54 Pagkatigkas yan, pigdulus nilan si Jisus aw pigpa-agad adti balay na
pangulu na manga magdadugsu-ay. Aw dyumalug uman si Pédro kanilan,
manang migpa-awatawat sakanan.
55 Adti pamanag na balay, migduluk ya manga utaw aw nyan-ingkud silan
dun pada manalang. Aw migpalapit uman si Pédro aw nyingkud adti tampid
nilan.

---

* **22:47** 22:47 Ya katanem adti banwa na Isra-él, ya kanilan pagpangumusta, pag-alekan nilan ya kanilan ubaybay.

56 Aw awun sambuk na sugu-anen na bubay na kyumita' kanan na ny-
ingkud dun, aw pigtengtengan nan si Pédro aw miglong, “Ya utaw ini sambuk
uman na eped nan!”
57 Manang migbalyaw si Pédro, law nan, “Kay Dé', wala' ku kilalaa̍ ya utaw
yan!”
58 Wala' kadugay, awun da uman eseg na kyumita' kanan, aw law nan,
“Ikaw uman ya sambuk na eped nilan.” Manang tyumubag si Pédro, “Beke'
ku, kay Lew!”
59 Lyumabay da ya sangka-udas aw miglong pa uman ya sambuk na utaw,
“Ya eseg ini, eped nilan saba kay taga Galilya sakanan!”
60 Manang miglong si Pédro, “Kay Lew, wala' ku ka-ede-i ya piglong mu!”
Sa talana pa nan miglong, tigkan tyumaga-uk ya manuk.
61 Lyumingi' si Jisus aw pigtengtengan nan si Pédro. Aw dun da ni Pédro
ka-anenganengi ya piglong kanan ni Jisus, “Sa dili' pa tumaga-uk ya manuk
kagaya gabi, balyaw aku mu na makatlu.”
62 To-o migkalat ya ginawa ni Pédro, yanagaw lyumuwa' sakanan aw to-o
migsugaw.

Ya pag-odoy-odoy kan Jisus

63 Na, ya manga migtunggu' kan Jisus, pig-odoy-odoy nilan sakanan aw
pigpanumbag nilan.
64 Aw pigtampeng nilan ya mata nan aw piglongan nilan, “Ubatan kanami
kun singalan ya migsumbag kanmu!”
65 Aw madég pa uman ya tingeg na piglong nilan na pagmulamula kanan.
66 Na, pagkamaselem da, migkatipun ya manga magdadumala̍ay sa
manga Judiyu, dala ya manga magdadugsu-ay, aw ya manga magpalna-
uway sa Uldin. Aw tigkas yan, pigpa-agad nilan si Jisus adti pag-usayan
nilan.
67 Aw miglong silan kan Jisus, “Ubati kami kun ikaw ya Misiyas.” Manang
tyumubag si Jisus kanilan, “Pangkay kun ubatan pa ta kamu, dili' aku mayu
pangintu-uwan,
68 aw kun usipen ta kamu, dili' kamu uman tumubag.
69 Manang agpet da ya allaw na mingkud ya Ise' na Utaw apit adti kalintu
na Tyumanem na To-o Matulus.”
70 Aw miglong ya kadég nilan, “Unu ka', ikaw kadi' ya Ise' na Tyumanem?”
Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Piglong da mayu saba.”
71 Aw miglong silan, “Ananga' pa kitadun maninaw sa eped na un mag-
matinaw? Dyengeg da tadun saba ya kanan piglong.”

23

Ya pagtumbay kan Jisus adti gubirnador na si Pilato

1 Pagkatigkas yan, nyindeg ya kadég nilan aw pigpa-agad nilan si Jisus adti
kan Pilato.
2 Aw pigpalekat nilan ya paglimanda kanan, law nilan, “Ya utaw yeiy,
kyinita' nami sakanan na migpasuway sa manga eped nami na Judiyu. Aw
pigpalna-uwan nan silan na dili' matag sa buwis adti kan César. Aw miglong
uman sakanan na yan kunu ya Kristu aw hari'.”
3 Yangaw nyusip si Pilato kan Jisus, “Unu, ikaw ya hari' sa manga Judiyu?”
Aw tyumubag si Jisus, “Piglong da mu.”

4 Aw miglong si Pilato adti manga mangkatas na magdadugsu-ay aw kadég
na manga utaw na miglimanda, “Wala' ya kyinita' ku na indeganan na
limanda mayu ya utaw yeiy.”
5 Manang to-o silan gyumelgel, law nilan, “Gayed nyagubut ya manga utaw
asini kadakula' na Judiya asuntu sa palna-u nan. Migpalekat sakanan adti
Galilya, aw dyumateng da uman asini Jérusalim.”

Ya pagsadsad ni Hérodés Antipas kan Jisus

6 Pagdengeg ni Pilato sa piglong nilan, nyusip sakanan kun taga Galilya si
Jisus.
7 Aw sa pagpaka-ede' nan na si Jisus taga Galilya sakup na pigdumalâan ni
Hérodés Antipas, pigpa-ated nan si Jisus adti kan Hérodés kay dun ni manga
allaw yan awun sakanan ni Jérusalim.
8 Sa pagkita' ni Hérodés kan Jisus, migleya sakanan kay madég ya pig-
dengeg ni Hérodés kanan aw kaliman nan kumita' sa milagru na imo-un ni
Jisus.
9 Yanagaw madég ya manga usip nan kan Jisus manang wala' nan tubaga.
10 Ya manga mangkatas na magdadugsu-ay aw manga magpalna-uway
sa Uldin na manga Judiyu dun uman silan, aw pangkay unu la ya manga
piglimanda nilan kan Jisus.
11 Aw migpalekat si Hérodés aw manga sundalu nan mig-odoy-odoy kan
Jisus, aw pigpasut nan na malawig na sa-ul na to-o manenggeya kasiling na
kana hari'. Aw pigpaliku' nan adti kan Pilato.
12 Na, dun ni manga allaw yan migka-ubaybay da si Hérodés aw si Pilato,
pangkay matalapo-on silan idtu muna.

Ya pag-ukum kan Jisus na patayen

13 Na, pigpatawag ni Pilato ya manga mangkatas na magdadugsu-ay, aw
manga magdadumalâay, aw ya eped pa na manga Judiyu.
14 Aw miglong si Pilato kanilan, “Pigdala la mayu kanak ya utaw yeiy na
pigdiklamu na migpasuway kunu sakanan sa manga utaw. Aw sa pagsadsad
ku kanan dun ni asdangan mayu, wala' saba ya kyinita' ku na sala' nan na
pigdiklamu mayu sakanan.
15 Pangkay si Hérodés wala' uman ya kyinita' nan na sala' na utaw yeiy, yan
ya du-an na pigpaliku' nan adi kanak. Yanagaw wala' ya nya-imo' nan na
malatay na umba' sakanan patayen!
16 Yanagaw palabet da ku olo' sakanan, tigkas yan paluwa-en.”
17 [Na, awun katanem na gubirnador na kada umay dun ni Pista na
Paglabay na Anghil na Tyumanem, ka-ilangan magpaluwa' sakanan sa
sambuk na nyakalabusu.]
18 Manang nyamansag ya kadég na manga utaw, law nilan, “Pataya ya
utaw yeiy! Aw paluwa-a kanami si Barabas!”
19 Na, si Barabas pigkalabusu asuntu sa paggagad nan sa manga Judiyu
na nyatu sa gubirnu na taga Roma dun ni Jérusalim, aw awun uman utaw na
pigpatay nan.
20 Kaliman ni Pilato paluwa-en si Jisus, yanagaw pig-usip pa nan uman ya
manga utaw.
21 Manang gayed silan nyamansag na miglong, “Pakalabuwan sakanan!
Pakalabuwan sakanan adti krus!”
22 Aw sa katlu la silan ni Pilato piglongan, law nan, “Ananga' ka'? Unu ya
nya-imo' nan na malatay? Wala' saba ya kyinita' ku na pig-imo' nan na umba'
patayen! Yanagaw palabet ku, aw tigkas yan paluwa-en ku sakanan.”

23 Manang to-o la baling silan nyamansag na pakalabu si Jisus adti krus.
Aw pig-atag kanilan ya pigsekat nilan.
24 Tyumande' da si Pilato kanilan na pakalabu si Jisus adti krus.
25 Pigpaluwa' nan ya utaw na pigkalabusu asuntu sa pag-atu nan sa
gubirnu aw pagpatay nan sa utaw. Manang si Jisus pigtumbay nan adti
kanilan pada ma-imo' ya kaliman nilan imo-un adti kanan.

Ya pagkalabu kan Jisus adti krus

26 Sa pagdala na manga sundalu kan Jisus adti luwa' na syudad na
Jérusalim, pig-isungun nilan ya sambuk na eseg na si Simon na taga syudad na
Ciréné, aw pigleges nilan pigpapisan kanan ya krus aw gyumuyud sakanan
kan Jisus.
27 Na, awun madég to-o na manga utaw na dyumalug, aw awun uman
manga ka͡ubayan dun na migpansisugaw kay migkalat ya ginawa nilan kan
Jisus.
28 Manang piglingi' silan ni Jisus aw piglongan nan silan, "Kamu na manga
ka͡ubayan na asini Jérusalim, dili' aku mayu pagsugawan, manang yan baling
ya sugawi ya kamayu pagka-utawun aw ya manga mangayse' mayu.
29 Kay dumateng ya manga allaw na maglong ya manga utaw, 'Madyaw
ya kana manga ka͡ubayan na wala' paka-ise' aw wala' ka͡utawi aw wala' ya
pigpasusu nilan na ise'.'
30 Dun ni manga allaw yan, paglongun na manga utaw ya manga buntud,
'Gettani kami!' Aw maglong silan uman adti manga kabuludan, 'Tabuni
kami!'
31 Kay kun pig-imo' nilan yeiy kanak na wala' ya sala', to-o pa dun ya imo-
un nilan adti manga utaw na awun sala'."*
32 Awun uman duwa ya utaw na ribildi na pigpa-agad nilan na un patayen
eped ni Jisus.
33 Aw sa pagdateng nilan adti Banwa na Pesa' na Ulu, dun da nilan si Jisus
kalabuwi adti krus aw duwa ya ribildi adti manga krus nilan, ya sambuk apit
adti kalintu nan aw ya sambuk uman apit adti kawala.
34 Aw miglong si Jisus, "Kay Ma', pasinsiyayi silan kay wala' nilan ka-
ede-i kun unu ya pig-imo' nilan." Aw migbunutbunut ya manga sundalu
kun singalan kanilan ya makatagtun sa tagsambuksambuk na kadégkadég
ni Jisus.
35 Aw mig-indeg-indeg ya manga utaw migbantay sa kadég na nyangka-
imo'. Manang ya manga magdadumala͡ay sa manga Judiyu, pig-odoy-odoy
nilan sakanan, law nilan, "Mabatug nan tabangan ya manga eped. Na,
tabangan nan galu uman ya kanan pagka-utawun kun yeiy ya Misiyas na
pigpadala na Tyumanem!"
36 Aw pig-odoy-odoy uman na manga sundalu talana nilan dyumulud kan
Jisus na un pa-inemen na bino na malagsing,
37 aw miglong silan, "Kun ikaw ya Hari' na manga Judiyu, na, tabangi ya
kanmu pagka-utawun!"
38 Na, apit adti tas na ulu nan awun tabla na pigsulatan sa ini: "Yeiy ya
Hari' na manga Judiyu."
39 Aw mig-odoy-odoy uman kan Jisus ya sambuk na ribildi na pigkal-
abuwan dun, law nan, "Enda', ikaw saba ya Kristu? Na! Tabangi ya kanmu
pagka-utawun aw tabangi kami uman!"

* **23:31** 23:31 Adti eped na pag-ubad: Kun pig-imo' nilan yeiy adti kawuy na malunaw pa, to-o pa dun ya imo-un nilan adti kawuy na magdang da.

40 Manang pigsagda sakanan na eped nan na ribildi na maglong, “Unu,
wala' kaw kallek sa Tyumanem? Alag saba kitadun pig-ukuman na patayen.
41 Kita duwa ya umba' ukuman kay yeiy ya tandan sa imo-unun nate' na
malatay. Manang ya utaw ini wala' ya pig-imo' nan na malatay.”
42 Aw miglong pa sakanan, “Kay Jisus, anenganenga aku dun ni allaw na
maghari' da kaw.”
43 Aw miglong si Jisus kanan, “Matinaw saba ya un ku paglongun kanmu,
adun na allaw magad kaw kanak adti Para-iso.”

Ya pagkamatay ni Jisus

44 Pagka-alas dosi la, migkangitngit ya banwa seled na tulungka udas,
45 aw wala' silat ya sega. Aw nyakisay ya to-o madakmel na téla na
pigsaliben na awun ni seled na Témplo, aw dayaw nyatenga' na duwa.
46 Aw mig-ulangag si Jisus, “Kay Ma', tumbay ku kanmu ya kanak ispiritu!”
Aw tigkas yan nyabugtu' ya ginawa nan.
47 Na, pagkita' na kapitan na manga sundalu na migtunggu' kanan,
pigdeyen nan ya Tyumanem, law nan, “Matinaw saba na wala' ya sala' na
utaw yeiy!”
48 Aw ya madég to-o na utaw na migkatipun migbantay, sa pagkita' nilan
sa nyangka-imo', nyan-uli' silan na migpansibug sa kanilan aba kay migkalat
ya ginawa nilan.
49 Aw ya kadég na manga kyumilala kan Jisus dala ya manga ka͡ubayan
na nyagad kanan lekat adti Galilya, kyinita' nilan uman adti mawatawat ya
kadég na nya-imo'.

Ya paglebeng sa lawas ni Jisus

50 Na, awun sambuk na utaw na si José na taga lunsud na Arimatiya sakup
na Judiya. Sambuk sakanan na nyaka-akup adti matas na pag-usayan. Wala'
ya pagsala' sa bet nan aw pagbasa͡an sakanan na manga utaw.
51 To-o nan pigtagadan ya Paghari' na Tyumanem sa Kasakupan nan, aw
wala' sakanan tande' sa pagbaya' na manga eped nan aw sa manga pigpan-
imo' nilan kan Jisus.
52 Ya utaw yeiy nyadtu ni kan Pilato aw pigsekat nan ya lawas ni Jisus.
53 Pagkatigkas yan, pigkamang nan ya lawas lekat adti krus aw pigbedbe-
dan nan na téla na linum. Aw pigbetang nan dun ni ilib na pigkutkutan
dadan adti kilid na pangpang na wala' pa kabetangi na lawas na utaw.
54 Na, yan na allaw, yan da ya paggtagilan na manga utaw sa Allaw na
Paglagdeng.*
55 Aw ya manga ka͡ubayan na nyagad kan Jisus lekat adti Galilya, dyu-
malug silan kan José aw pigtandawan nilan ya pagbetang sa lawas ni Jisus
adti ilib na piglebengan.
56 Pagkatigkas yan, nyuli' silan aw migtagilan sa manga manimbo' aw
lana na un pagdamus sa lawas ni Jisus. Manang sa pagdateng na Allaw na
Paglagdeng, miglagdeng silan kay yan ya sugu' dun ni Uldin na pig-atag na
Tyumanem kan Moysis.

24

Ya pagkataw ni Jisus lekat adti pagkamatay

* **23:54** 23:54 Adti kana manga Judiyu, ya Sabado yan ya Allaw na Paglagdeng, aw ya Linggo yan ya tagna' na allaw na simana.

1 Pagkamaselem da na Linggo, pigkadtuwan na manga ka͡ubayan ya ilib
na piglebengan kan Jisus. Aw pyandala nilan ya manga manimbo' na dadan
da nilan pigtagilan.
2 Aw sa pagdateng nilan dun, kyinita' nilan na nyaka-anggin da adti kilid
ya dakula' na batu na pigtampeng sa baka' na ilib,
3 manang sa pagseled da nilan, wala' ya kyinita' nilan dun na lawas.
4 Aw sa talana pa nilan nyabelengbeleng sa nya-imo', bigla' nyaka-indeg
adti sayid nilan ya duwa ya eseg, aw to-o masilang ya kadégkadég nilan.
5 Aw to-o nyallek ya manga ka͡ubayan, yanagaw dyumukduk silan. Man-
ang miglong ya duwa ya eseg, "Ananga' mayu paninawun ya nyataw asini
piglebengan sa nyangkamatay?
6 Wala' da sakanan asini! Nyataw da saba! Unu, kyalingawan da mayu
kadi' ya piglong nan kamayu idtu muna sa kenne' pa nan adti Galilya?
7 Miglong sakanan na ka-ilangan na tumbay ya Ise' na Utaw adti manga
utaw na makasasala', aw papatay nilan adti krus, manang pagkatlu na allaw
matawun sakanan lekat adti nyangkamatay."
8 Aw kya-anenganengan na manga ka͡ubayan ya piglong ni Jisus idtu
muna.
9 Aw sa pagliku' da nilan lekat adti lebeng, pigdandan nilan ya kadég na
kyinita' nilan adti sampulu' taggesya' ya umagakan nan aw adti manga eped
pa.
10 Na, ya manga ka͡ubayan na migdandan seiy adti manga apostolés, yan
si Maria na taga Magdala, aw si Jo-ana, aw si Maria na ina ni Santiago, aw
eped pa na manga ka͡ubayan.
11 Sa pagdengeg na manga apostolés sa pigdandan nilan, wala' nilan
pangintu-uwi. Iman nilan aw kasampetanen na pig-imo-imo' olo' na manga
ka͡ubayan.
12 Manang si Pédro nyindeg aw dyumalagan pasinan adti ilib, aw gyu-
mukung syumilib aw yan olo' ya kyinita' nan ya manga téla na linum na
pigbedbed sa lawas ni Jisus. Yanagaw nyuli' sakanan na nyabelengbeleng
sa nya-imo'.

Ya pagpakita' ni Jisus adti duwa ya umagakan nan

13 Dun ni allaw yan, awun duwa ya umagakan ni Jisus na nyanaw pasinan
adti sambuk na baranggay na pigngalanan na Émaus, aw ya kawat nan lekat
adti Jérusalim, sampulu' taggesya' ka kilomitro.
14 Aw pigbalawbalawan nilan ya kadég na nyangka-imo'.
15 Aw sa talana nilan migbalawbalaw, migpalapit si Jisus aw nyagad
kanilan.
16 Manang wala' nilan sakanan kilala͡a kay wala' pa kanilan tumbayan ya
pagkilala kanan.
17 Aw miglong si Jisus kanilan, "Unu ya kamayu pigbalawbalawan talana
mayu nyanaw?" Aw tyumeneng pa silan dagawdagaw aw to-o migkabegat
ya gya nilan.
18 Aw miglong ya sambuk kanilan na si Kliyopas, "Ikaw gya olo' ya
lyumaba' adti Jérusalim na wala' paka-ede' sa nyangka-imo' adun na manga
allaw yeiy!"
19 Aw pig-usip silan ni Jisus, "Unu ka' ya nyangka-imo'?"
Aw tyumubag silan kanan, "Ya nya-imo' saba adti kan Jisus na taga
Nazarit! Propita sakanan na migpakita' sa katulus na Tyumanem adti
manga utaw magi sa manga pigpan-imo' nan aw sa manga pigpalna-u nan.

20 Manang ya manga mangkatas na magdadugsu-ay dun ni Témplo, aw
manga magdadumalâay, piglimanda nilan baling sakanan aw pigtumbay
adti taga Roma pada ukuman aw pakalabu adti krus!
21 Pig-iman nami na si Jisus ya magpaluwa' sa nasud na Isra-él. Manang
katlu la baling na allaw adun lekat na pagkamatay nan.
22 Aw awun pa uman nyakapabelengbeleng kanami. Kakayna na to-o pa
maselem, ya manga kâubayan na gayed nyagad kanami, pigkadtuwan nilan
ya ilib na piglebengan sa lawas ni Jisus,
23 manang wala' nilan kita-a ya lawas nan dun! Aw maksay silan lyumiku'
adti kanami, aw mig-ubat-ubat na awun kunu migpakita' kanilan na manga
anghil na miglong na nyataw da si Jisus!
24 Pagkatigkas yan, awun pa uman manga eped nami na nyadtu ni ilib. Aw
kyinita' nilan na matinaw ya piglong na manga kâubayan. Wala' saba nilan
kita-a ya lawas ni Jisus."
25 Pagkatigkas nilan magdandan yan, miglong si Jisus kanilan, "Tay sa
kadugay na wala' pa mayu kalabeti. Ananga' malug adti kamayu ya
pagpangintu-u sa pigsulat na manga propita?
26 Unu ka', wala' pa mayu ka-ede-i na ka-ilangan una pati-isen ya Kristu sa
dili' pa liku' ya dengeg nan?"
27 Aw pigpalabet ni Jisus kanilan ya kadég na pigpasulat sa pagka-utawun
nan, lekat adti pigsulat ni Moysis aw ya manga propita.
28 Na, sa malapit da silan adti baranggay na un nilan kadtuwan, iman nilan
aw magpadeleg pa si Jisus adti panaw nan.
29 Manang to-o silan nyanginayu' kanan, law nilan, "Asini la kaw ni tampid
nami kay ambung da to-o aw agpet da magabi." Aw nyagad si Jisus syumeled
adti balay.
30 Aw sa un da silan kuman, kyumamang si Jisus sa pan aw pigpasala-
matan nan adti Tyumanem. Aw tigkas yan, pigtenga-tenga' nan ya pan aw
pig-atag nan kanilan.
31 Aw kyabukasan ya anenganeng nilan aw pigkilala la nilan si Jisus,
manang bigla' sakanan nyalanas dun ni pag-inunu nilan.
32 Aw miglong silan, "Tamanta migkagâan ya ginawa tadun kakayna adti
dalan dun ni pagpa-ede' nan kanaten sa pigpasulat na Tyumanem."
33 Aw dun ni udas yan, maksay silan lyumiku' adti Jérusalim. Aw dun da
nilan kita-a ya sampulu' taggesya' ya umagakan ni Jisus aw ya manga eped
nilan na migkatipun.
34 Aw miglong ya kadég nilan adti duwa, "Nyataw da saba ya kanaten
Magpalna-uway! Migpakita' sakanan adti kan Simon!"
35 Aw tigkas yan, pig-ubat-ubat uman na duwa adti manga eped nilan ya
nya-imo' dun ni dalan pasinan adti Émaus, aw ya pagpakilala kanilan ni Jisus
dun ni pagtenga' nan sa pan.

Ya pagpakita' ni Jisus adti kanan manga umagakan

36 Aw sa talana pa nilan migbalawbalaw sa kadég na nya-imo', bigla'
migpakita' si Jisus dun ni tenga' nilan aw miglong, "Ya kalinaw gayed magad
kamayu!"
37 Manang migteneb silan aw to-o nyallek kay iman nilan aw kalaluwa ya
kyinita' nilan.
38 Aw miglong si Jisus kanilan, "Ananga' kamu mallek? Ananga' mag-
duwaduwa ya kamayu anenganeng?

39 Inunuwa mayu ya manga palad ku aw kanak manga siki! Awidi aku
mayu aw ka-ede-an mayu na beke' aku saba na kalaluwa, kay ya kalaluwa
wala' ya pesa' aw wala' ya unud."
40 [Aw pigpakita' nan kanilan ya manga palad nan aw siki nan.]
41 Pangkay to-o silan migleya aw nya-enneng-enneng, manang kenne' na
malug kanilan ya pagpangintu-u sa kyinita' nilan. Yanagaw pig-usip silan ni
Jisus, "Unu, awun pa kakan mayu asini?"
42 Aw pig-atagan nilan sakanan na isda' na abus da pasagi,
43 aw pigdawat nan aw pigkan nan dun ni asdangan nilan.
44 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus kanilan, "Idtu na migka-iyeped pa
kitadun, yeiy ya piglong ku kamayu: Ka-ilangan matuman ya kadég na pig-
sulat sa pagkadi ku, dala ya pigsulat dun ni Uldin na pig-atag na Tyumanem
kan Moysis, aw ya pigsulat na manga propita aw dun ni Manga Salmo."
45 Aw pigbukasan ni Jisus ya kanilan anenganeng pada kalabetan nilan ya
pigpasulat na Tyumanem,
46 aw miglong sakanan kanilan, "Ini saba ya pigpasulat asini muna: 'Ka-
ilangan magti-is ya Kristu aw dun ni katlu na allaw mataw sakanan lekat
adti pagkamatay.'
47 Aw dun ni kanak ngalan ka-ilangan ubat-ubat adti kadég na manga
nasud na kun magselsel ya manga utaw sa kanilan manga sala', lanasen
saba na Tyumanem ya kadég na sala' nilan. Aw ya pag-ubat-ubat yeiy,
magpalekat asini Jérusalim.
48 Aw kamu ya magmatinaw adti kadég na manga utaw sa manga
nyangka-imo'.
49 Pakanyegi mayu ya un ku paglongun: Un ku padala kamayu ya pig-
pakang na kanak Ama, manang katingen pa kamu asini Jérusalim menda' na
madawat mayu ya katulus na lekat adti tas na langit."

Ya pagka-engat ni Jisus adti tas na langit

50 Pagkatigkas yan, pigpa-agad silan ni Jisus adti Bétaniya. Pagdateng nilan
dun, pigpatas nan ya kanan manga tullu' aw migsekat adti Tyumanem na
atagan silan na manga kadyawan.
51 Talana pa nan nyanawagtawag, maya-maya' sakanan nya-engat lekat
dun ni tampid nilan pasinan adti tas na langit.
52 Aw pigsimba nilan sakanan aw lyumiku' silan adti Jérusalim na to-o
migleya.
53 Aw kada allaw adti Témplo, gayed nilan pigdeyen ya Tyumanem.

Ya Madyaw na Ubat-ubat kan Jisu-Kristu na pigsulat ni Juan

Ya Tingeg na nya-imo' utaw na yan si Jisus

1 Asini muna sa wala' pa na Tyumanem imo-a ya kadakula' na banwa,
awun da gayed ya Tingeg. Aw ya Tingeg, dun da sakanan gayed ni Tyu-
manem. Aw ya Tingeg, Tyumanem saba sakanan.
2 Awun saba sakanan gayed ni Tyumanem lekat pa asini muna.
3 Magi kanan pig-imo' na Tyumanem ya kadakula'. Kun wala' ya Tingeg,
wala' ya nya-imo' pangkay sambuk.
4 Yan ya lyekatan sa ginawa. Aw ya ginawa yeiy, kasiling na dakula' na
saleng na mag-atag sa kalalamdag adti kadég na manga utaw.
5 Ya kalalamdag yeiy, yan ya nyaka-ilaw sa kadég na awun ni mangitngit,
aw dili' mabatug na kangitngit degen ya kalalamdag.
6 Na, awun sambuk na utaw na pigsugu' na Tyumanem. Ya ngalan nan si
Juan.*
7 Aw yan ya pigpa-una na Tyumanem na un magmatinaw kun singalan ya
kalalamdag yeiy, pada magi sa pagmatinaw nan, mangintu-u ya kadég na
manga utaw.
8 Beke' ni Juan ya kalalamdag manang yan ya magmatinaw kun singalan
ya kalalamdag.
9 Si Jisus, yan ya tengteng kalalamdag na nyadi asini tas na lupa' na un
mag-ilaw sa anenganeng na kadég na utaw.
10 Aw pangkay nyeya' sakanan asini lupa' aw magi kanan nya-imo' ya
kadakula' na banwa, manang wala' sakanan kilalaa͡a na manga utaw.
11 Aw pangkay pigkadiyan nan ya kanan manga kadégan na manga Judiyu,
manang madég kanilan ya wala' dawat kanan.
12 Manang ya kadég na dumawat aw mangintu-u kanan, imo-un nan silan
manga mangayse' na Tyumanem.
13 Aw ya pagka-imo' nilan mangayse' nan, dili' kasiling na utaw mag-
ise', aw dili' uman asuntu sa pagkaliman na mangkatikadeng. Manang yan
baling ya pagbaya' na Tyumanem na ma-imo' silan mangayse' nan.
14 Aw ya Tingeg yeiy, nya-imo' sakanan utaw aw nyeya' asini eped tadun.
Nyatmu' sakanan na kallat, aw alag matinaw ya piglong nan. Aw kyinita'
nami ya kadyaw na Tyumanem dun ni kanan Ise' na tamisa.
15 Aw si Juan na Magba͡utismuway ya migmatinaw kanan adti manga utaw
magi sa mabagseg na tingeg, law nan: "Yeiy ya utaw na pig-ubat-ubat ku
kamayu na un dumateng na matas pa kanak. Kay dun da sakanan dadan
sa wala' pa aku ka͡utaw!"
16 Asuntu sa kadakula' na kallat ni Jisus, gayed kitadun kya-untungan sa
manga kadyawan aw migpadeleg na wala' ya tyamanan.
17 Kay asini muna, pig-atag na Tyumanem ya kanan Uldin adti manga
Judiyu magi kan Moysis. Manang adun, magi kan Jisu-Kristu pigpakita' nan
ya kanan grasya aw katinawan.

---

* **1:6** 1:6 Ya Juan na pigkasampetan asini, yan si Juan na Magba͡utismuway, aw beke' na Juan na apostol na migsulat sa libru ini.

18 Wala' ya utaw na kyumita' sa Tyumanem. Yan olo' ya kyumita' kanan
ya kanan Ise' na tamisa. Aw yan ya migpa-ede' adti kadég tadun sa Ama nan
kay gayed silan mig-iyeped.

Ya pagpa-ede' ni Juan na Magbaûtismuway

19 Na, ya manga magdadumalaây sa manga Judiyu adti Jérusalim, migsugu'
silan sa manga magdadugsu-ay aw manga buwadbuwad ni Libi adti kan
Juan, pada usipen nilan kun singalan sakanan.*
20 Aw wala' nan kanilan tagu-a ya matinaw, law nan, "Beke' ku saba ya
Misiyas na kamayu pigtagadan!"
21 Nyusip pa silan kanan, "Na, kun beke' mu ya Misiyas, singalan kaw
saba? Unu, ikaw si Éliyas?" Aw miglong si Juan, "Beke' aku ni Éliyas!" Tigkas
yan, nyusip pa uman silan kanan, "Ikaw kadi' ya Propita na pigtagadan
nami?" * Manang tyumubag si Juan kanilan, "Beke' ku uman ya Propita!"
22 Aw miglong silan, "Ubatan kanami ya tengteng na matinaw kun sin-
galan kaw pada awun ma-ubat-ubat nami adti manga migsugu' kanami! Na,
unu ya mapaglong mu sa kanmu pagka-utawun?"
23 Aw tyumubag si Juan kanilan, "Aku saba ya magtatawag dun ni kalig-
binan na pyalabet ni Propita Isayas asini muna. Aw yeiy ya paglongun ku:
'Pakadyawa mayu ya dalan na un agiyan na kanaten Tyumanem!' "
24 Na, ya manga migsugu' sa manga utaw na nyusip kan Juan, yan ya
manga Parisiyo.
25 Aw nyusip pa silan kanan, "Kun beke' mu ya Misiyas, aw beke' mu uman
si Éliyas, aw beke' mu uman ya Propita na kanami pigtagadan, na, ananga'
kaw magbaûtismu sa manga utaw?"
26 Aw tyumubag si Juan kanilan, "Migbaûtismu aku sa manga utaw magi
sa tubig, manang awun sambuk na nyindeg adun asini sayid tadun na wala'
pa mayu kilalaâa.
27 Nyakamoli sakanan kanak aw matas pa sakanan kanaken, aw dili' aku
makatumbuk kanan. Pangkay ya pag-ubad sa eket na sandal nan dili' aku
umba'."
28 Na, nya-imo' ya kadég yeiy adti baranggay na Bétaniya apit adti silatan
na tubig na Jordan na pigbaûtismuwan ni Juan sa manga utaw. *

Si Jisus, ya Nati na Karniro na Tyumanem

29 Na, pagkasalut na allaw, pigkita' ni Juan si Jisus na migpasinan adti
kanan, aw piglongan ni Juan ya manga utaw, "Tandawi mayu! Iyan da ya
Nati na Karniro na Tyumanem na un pagdugsu' pada lanasen ya sala' na
manga utaw!
30 Yan saba ya utaw na piglong ku kamayu na un dumateng. Matas pa
sakanan kanak, kay dun da sakanan dadan sa wala' pa aku kaûtaw.

---

* **1:19** 1:19 Ya manga buwadbuwad ni Libi, silan ya migtabang sa manga magdadugsu-ay adti Témplo dun ni Jérusalim. Sambuk na buwadbuwad ni Libi yan si Zakariyas na ama ni Juan na Magbaûtismuway. Mabasa tadun adti Lukas 1:8-10. Yanagaw kya-ede-an na manga mangkalangkaw kun singalan si Juan. Aw pig-usip nilan kay iman nilan aw wala' ya katundanan nan magbaûtismu.

* **1:21** 1:21 Ya Propita, yan ya utaw na pigsulat ni Moysis na dumateng adti manga kamoliyan na allaw. Mabasa adti Déutéronomiyo 18:15, 18, 19. * **1:28** 1:28 Awun duwa ya baranggay na pingalanan na Bétaniya: Ya sambuk apit adti silatan na tubig na Jordan, aw ya sambuk apit adti kilid na Buntud na Manga Olibo na malapit adti Jérusalim.

31 Idtu muna, pangkay wala' ku kilalaa kun singalan sakanan, manang
nyadi aku ni tubig na un magbautismu sa manga utaw pada kilalaen
sakanan na manga taga Isra-él.
32 Makamatinaw aku kay kyinita' ku ya Ispiritu Santo lekat adti tas na
langit kasiling na kalupati na lyumugsad aw nyatingen adti kanan.
33 Idtu muna pangkay wala' ku sakanan kilalaa, manang dun ni pagsugu'
kanak na Tyumanem magbautismu, miglong sakanan dadan kanaken, 'Kun
kita-en mu ya kanak Ispiritu na lumugsad adti sambuk na utaw aw matingen
adti kanan, yan ya utaw na un magbautismu magi sa Ispiritu Santo.'
34 Kyinita' ku saba alag ya kadég yeiy, yanagaw pigmatinaw ku sakanan na
yan ya Ise' na Tyumanem."

Ya tagna' na manga umagakan ni Jisus

35 Pagkasalut na allaw, lyumiku' da uman si Juan adti tubig na Jordan eped
nan ya duwa ya kanan umagakan.
36 Aw sa pagkita' nan na lyumabay si Jisus kanilan, miglong si Juan,
"Inunuwa! Iyan da saba ya Nati na Karniro na Tyumanem!"
37 Aw sa pagdengeg na duwa ya umagakan ni Juan sa piglong nan, maksay
silan dyumalug kan Jisus.
38 Paglingi' ni Jisus, kyinita' nan silan na dyumalug kanan. Yanagaw pig-
usip nan silan, "Unu ya pyaninaw mayu?" Aw miglong silan kanan, "Kay
Rabbi, ayin ya balay na pigbantukan mu?" Na, ya kakawasan na tingeg
'Rabbi': Magpalna-uway.
39 Aw piglongan silan ni Jisus, "Agad kamu aw tanawa ya kanak pig-
bantukan." Yanagaw nyagad silan kanan. Na, manga alas kuwatru la na
ambung ya pagdateng nilan adti pigbantukan nan, yanagaw nyatingen pa
silan dun menda' na maselem.
40 Na, ya sambuk na dyumengeg sa piglong ni Juan aw nyagad kan Jisus
adti byantukan nan, yan si Andrés na inulug ni Simon Pédro.
41 Pagkamaselem da, pyaninaw ni Andrés si Simon aw piglongan nan,
"Kay Lew! Pigkita' da nami ya Misiyas!" Na, ya kakawasan na Misiyas, yan
ya Kristu.
42 Aw pigpa-agad nan si Simon adti kan Jisus. Pagdateng nilan dun,
pigtengtengan ni Jisus si Simon aw law nan, "Ikaw si Simon na ise' ni Juan!
Aw lekat adun, ngalanan da kaw na Kipas." Na, ya Kipas aw ya Pédro,
sambuk da ya kakawasan: batu.

Ya pagtawag ni Jisus kan Pilipi aw kan Natanyél

43 Pagkasalut na allaw, yan ya pagbaya' ni Jisus na madtu ni probinsya na
Galilya. Kyinita' nan si Pilipi aw piglongan nan sakanan, "Agad kaw kanak."
44 Na, taga lunsud na Bétsayda si Pilipi aw yan uman ya lunsud na pig-eya-
an ni Andrés aw ni Pédro.
45 Aw pyaninaw ni Pilipi si Natanyél aw piglongan nan, "Kay Lew, kyinita'
da nami ya utaw na pigsulat ni Moysis adti Uldin, aw pigsulat uman na
manga propita asini muna! Yan saba si Jisus na taga Nazarit na ise' ni José!"
46 Aw miglong si Natanyél, "Unu, awun ka' madyaw na lyumekat adti
Nazarit?" Manang tyumubag si Pilipi kanan, "Agad kaw kanak aw tanawa!"
47 Sa pagkita' ni Jisus kan Natanyél na migpasinan adti kanan, miglong si
Jisus, "Inunuwa! Yan ya tengteng utaw na Isra-él aw dili' sakanan magpan-
akal."

48 Aw nyusip si Natanyél kanan, “Pig-unu mu ya pagpaka-ede' sa bet ku?”
Aw tyumubag si Jisus kanan, “Sa wala' pa kaw tawaga ni Pilipi, kyinita' da ta
kaw dun ni dalem na kawuy na igira.”
49 Aw miglong si Natanyél, “Kay Magpalna-uway, ikaw saba ya Ise' na
Tyumanem! Ikaw ya Hari' sa manga utaw na Isra-él!”
50 Aw miglong si Jisus kanan, “Unu, nyangintu-u la kaw kanak asuntu na
miglong aku kanmu na kyinita' da ta kaw dadan adti dalem na kawuy na
igira? To-o pa yan dun ya kita-en mu kagaya.”
51 Aw miglong si Jisus kanilan, “Matinaw saba ya un ku paglongun ka-
mayu: Dumateng ya allaw na mabeka' ya langit aw kita-en mayu ya manga
anghil na Tyumanem na uman manog pasinan adti tampid na Ise' na Utaw
aw uman manik adti tas na langit.”

2

Ya kasal adti Cana

1 Na, paglabay da na duwangallaw, awun kasal adti baranggay na Cana
sakup na probinsya na Galilya. Aw nyadtu ya ina ni Jisus,
2 aw si Jisus sambuk uman na pyamilit aw ya kanan manga umagakan.
3 Sa pagka͡abus da na bino, miglong kan Jisus ya ina nan, “Nyabus da ya
bino nilan.”
4 Aw miglong si Jisus kanan, “Kay Ne', ananga' kaw maglong adi kanak na
nyabus da ya bino nilan? Wala' pa saba dateng ya allaw na pakita' ku ya
kanak katulus adti manga utaw.”
5 Manang miglong ya ina nan adti manga sugu-anen dun ni kasal, “Imo-a
mayu ya pangkay unu ya paglongun nan kamayu.”
6 Na, dun ni balay yan, awun enem ya mangkabakla' na betanganan sa
tubig na pag-unaw na manga Judiyu sa dili' pa silan kuman kay yan ya kani-
lan katanem. Ya manga betanganan yeiy alag batu, aw kun magpangkatmu'
da, ya seled na tagsambuk kanilan tag kaluwan kun beke' yan katluwan ka
galun.
7 Aw miglong si Jisus adti manga sugu-anen, “Pan-atmu-a mayu na tubig ya
manga betanganan ini.” Aw dayaw nilan pigpan-atmu' ya kadég na manga
betanganan.
8 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus kanilan, “Na! Sagad da kamu aw
dala͡a adti pigsaligan sa pista.” Aw syumagad silan aw pigdala nilan adti
pigsaligan.
9 Aw pigtémtéman nan ya tubig na nya-imo' da bino, manang wala' nan ka-
ede-i kun ayin lekat ya bino yeiy. Yan olo' ya nyaka-ede' ya manga sugu-
anen na syumagad. Yanagaw pigpatawag na pigsaligan ya eseg na bagu
nyangugnan
10 aw piglongan nan, “Ya katanem tadun pagpa-inem una ya madyaw na
bino, aw kun dakula' da ya ma-inem nilan, bagu la uman pa-inem ya dili' to-
o madyaw. Manang ikaw, bagu mu baling adun paluwa-en ya to-o madyaw
na bino.”
11 Yeiy ya nya-imo' adti Cana, probinsya na Galilya aw yan ya tagna' na
milagru na pig-imo' ni Jisus adti asdangan na manga utaw. Aw magi sa
milagru yeiy, dun kita-a ni kanan ya katulus na pagka Tyumanem nan. Aw
nyangintu-u kanan ya manga umagakan nan.
12 Pagkatigkas yan, tyumubang si Jisus pasinan adti lunsud na Kapirna-um
eped nan ya kanan ina aw manga mangkangud nan, aw manga umagakan
nan. Aw nyatingen pa silan dun seled na pilangallaw.

Ya pag-alilin ni Jisus sa manga mamaligya-ay aw maglaliwanay sa kuwalta adti Témplo

13 Na, ya Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem un da magpalekat. Aw
madég ya manga Judiyu na nyadtu ni Jérusalim aw nyadtu uman si Jisus na
un tumambung sa pista.
14 Pagdateng nan dun, syumeled sakanan adti dakula' na pamanag na
Témplo. Aw pigkita' nan na awun manga utaw na migbaligya' sa manga baka
aw karniro aw kalupati. Aw kyinita' nan uman ya manga maglaliwanay sa
kuwalta dun ni manga lamisa nilan.
15 Yanagaw mig-imo' si Jisus sa lalabet na lubid, aw pigpalekat nan ya
pag-alilin kanilan. Pig-alaw nan uman ya manga karniro aw manga baka
pasinan adti luwa' na pamanag na Témplo. Pigpambélét nan ya kuwalta aw
pigpantuwad nan ya manga lamisa.
16 Aw piglongan nan ya manga mamaligya-ay sa kalupati, "Kamanga mayu
ya kadég yeiy! Ya-i mayu pag-imo-a baligya-anan ya balay na kanaken Ama!"
17 Aw kya-anenganengan na manga umagakan nan ya pigpasulat na
Tyumanem asini muna: "Asuntu na dakula' ya ginawa ku sa Balay na
Tyumanem, yeiy saba ya un dumala kanak adti pagkamatay."*
18 Na, sa pagkita' na manga magdadumalâay sa manga Judiyu sa pig-imo'
nan, pig-usip nilan si Jisus, "Unu ya un mu kanami pakita' na pangilala na
magmatinaw na awun katundanan mu mag-imo' seiy?"
19 Aw tyumubag si Jisus kanilan, "Agba-a mayu ya Témplo ini aw seled na
tulungallaw pa-indegen ku salut."
20 Aw tyumubag silan, "Ya Témplo ini, pig-imo' na manga panday seled na
kapatan tag enem ya umay, aw seled olo' na tulungallaw pa-indegen mu
salut?"
21 Manang ya pigpalabet ni Jisus na Témplo, yan ya kanan lawas.
22 Yanagaw adti moli na allaw na nyataw sakanan lekat adti pagkamatay,
kya-anenganengan na manga umagakan nan ya piglong nan idtu muna, aw
pyangintu-uwan nilan ya pigpasulat dadan na Tyumanem asini muna aw ya
manga piglong ni Jisus.

Kya-ede-an ni Jisus ya anenganeng na kadég na manga utaw

23 Na, sa adtu pa si Jisus ni Jérusalim dun ni manga allaw na Pista
na Paglabay na Anghil na Tyumanem, madég ya nyangintu-u kanan kay
kyinita' nilan ya manga milagru na pigpan-imo' nan.
24 Manang wala' si Jisus salig sa pagpangintu-u nilan kanan, kay kya-ede-
an nan ya kadég na awun ni anenganeng nilan.
25 Aw wala' uman ya du-an na pa-ede' kanan ya bet na manga utaw kay
kya-ede-an da nan dadan silan.

3

Ya pagbalawbalaw ni Jisus aw si Nikodimo

1 Na, awun utaw na Parisiyo na pigngalanan na si Nikodimo, aw sambuk
uman sakanan na magdadumalâay sa manga Judiyu.
2 Sambuk na gabi, nyadtu sakanan ni sayid ni Jisus aw piglongan nan, "Kay
Magpalna-uway, kya-ede-an nami na sambuk kaw na magpalna-uway na
pigpadala na Tyumanem. Kay awun manga milagru na pigpan-imo' mu na
dili' mabatug na utaw kun wala' ya Tyumanem dun ni kanan."

* **2:17** 2:17 Mabasa yeiy adti Salmo 69:9.

3 Tyumubag si Jisus kanan, “Matinaw ya un ku paglongun kanmu: Dili' mabatug na utaw kita-en ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem kun dili' una sakanan mabagu.”
4 Aw nyusip si Nikodimo kanan, “Unu ya imo-un na utaw pada mabagu ya kanan pagka-utawun? Kun unud da ya ginawa nan, unun nan ya pagliku' aw pagseled adti buntit na ina nan pada ma͡utaw salut?”
5 Aw tyumubag si Jisus kanan, “Matinaw saba ya un ku kanmu paglongun: Wala' ya utaw na makaseled adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem kun dili' sakanan una mabagu magi sa tubig aw Ispiritu Santo.*
6 Kay ya pig-ise' na utaw, utaw saba na awun sala', aw ya utaw na pigbagu na Ispiritu, pig-atagan saba sakanan na bagu na pagka-utawun.
7 Dili' kaw magkabelengbeleng sa piglong ku kanmu na ka-ilangan ya kadég mayu mabagu.
8 Ya samet tumambel pangkay ayin pasinan, aw dengegen tadun ya pagtambel nan manang dili' tadun ka-ede-an kun ayin lekat aw ayin uman pasinan. Kasiling uman na maynan, dili' ka-ede-an kun pig-unu na Ispiritu Santo ya pagbagu sa utaw.”
9 Aw nyusip pa uman si Nikodimo, “Unu ya pagkabatug na kadég yeiy?”
10 Tyumubag si Jisus kanan, “Sambuk kaw saba na pigkilala na magpalna-uway sa Uldin asini banwa na Isra-él. Ananga' wala' mu ka-ede-i ya kadég yeiy?
11 Matinaw saba ya un ku kanmu paglongun: Pig-ubat nami ya kanami kya-ede-an aw pigmatinaw nami ya kanami kyinita', manang wala' mayu dawata.
12 Kun wala' kamu pangintu-u sa piglong ku sa asini tas na lupa', unun mayu ya pagpangintu-u kun ubat ku kamayu ya adti tas na langit?
13 Wala' ya utaw na nyaka-ede' kun unu ya adti tas na langit kay wala' ya utaw na nyakakadtu. Yan olo' ya nyaka-ede' ya Ise' na Utaw kay lyumekat sakanan adti tas na langit.”
14 “Ya un ma-imo' kanaken, kasiling na nya-imo' sa inutaw na kamugung na galang na pigbetang ni Moysis adti aligi na pigpa-indeg nan adti kalig-binan, pada kita-en na manga utaw aw mataw silan.* Ka-ilangan maynan uman ya ma-imo' sa Ise' na Utaw, un sakanan pakalabu adti krus,
15 pada pangkay singalan ya mangintu-u kanan, makatagtun sa ginawa na wala' ya katigkasan.” Yeiy ya piglong ni Jisus adti kan Nikodimo.
16 Pigginawa͡an to-o na Tyumanem ya kadég na manga utaw, aw yan ya du-an na pig-atag nan ya kanan Ise' na tamisa pada pangkay singalan ya gayed mangintu-u kanan dili' ka-eletan lekat adti Tyumanem aw dili' sakanan pa-emel-emelen, manang makatagtun baling sa ginawa na wala' ya katigkasan.
17 Kay ya pagpadala na Tyumanem sa Ise' nan asini tas na lupa', beke' na kaliman nan na ukuman ya manga utaw asuntu sa manga sala' nilan, manang yan ya tud nan na paluwa-en silan magi sa Ise' nan.
18 Yanagaw, pangkay singalan ya mangintu-u kanan, dili' saba pa-emel-emelen. Manang pangkay singalan ya dili' mangintu-u kanan, pig-ukuman da sakanan kay wala' nan pangintu-uwi na yan ya Ise' na Tyumanem na tamisa.
19 Ini ya du-an na un silan ukuman: Dyumateng ya kalalamdag asini tas na lupa' na un mag-ilaw sa anenganeng na manga utaw. Manang yan baling

* **3:5** 3:5 Mabasa yeiy adti Ézékiyél 36:25-27.
* **3:14** 3:14 Mabasa yeiy adti Numiros 21:4-9.

ya pigginawa͡an nilan ya kangitngitan aw beke' na kalalamdag kay malatay ya manga imo-unun nilan.

20 Kay ya kadég na manga utaw na gayed mig-imo' sa malatay, pigkele͡an nilan ya kalalamdag pagaw kabukasan ya imo-unun nilan na malatay.

21 Manang ya manga utaw na gayed dyumalug sa tengteng matinaw, kaliman nilan magpalapit adti kalalamdag, pada kita-en ya manga imo-unun nilan na madyaw kay nyabatug nilan yeiy magi sa tabang na Tyumanem.

Ya pagkasampet ni Juan na Magba͡ustimuway kan Jisus

22 Pagkatigkas yan, nyadtu si Jisus aw manga umagakan nan ni probinsiya na Judiya. Aw sa talana pa nilan dun, pigba͡utismuwan nilan ya manga utaw.

23 Aw si Juan uman migba͡utismu adti Énun malapit adti lunsud na Salim kay madég ya tugbul na tubig aw manga linaw dun ni banwa yan. Aw madég ya nyangkadtu adti kanan na un magpaba͡utismu,

24 kay dun ni manga allaw yan, wala' pa kalabusuwa si Juan.

25 Na, migbalawbalaw ya sambuk na Judiyu aw manga umagakan ni Juan, aw pigbilingbilingan nilan ya katanem na paglinis na manga Judiyu.

26 Yanagaw nyadtu silan ni kan Juan aw pig-usip nilan sakanan, “Kay Rabbi, kya-anenganengan mu ya utaw na pigpakilala mu kanami adti dipag na Jordan? Migba͡utismu la uman sakanan! Tanawa! Nyadtu la baling ni kanan ya kadég na manga utaw!”

27 Manang tyumubag si Juan kanilan, “Wala' ya un mabatug na utaw pangkay sambuk kun dili' tumbay na Tyumanem.

28 Kamu saba ya makamatinaw sa pigpa-ede' ku idtu muna na beke' ku ya Kristu manang pigsugu' aku olo' na Tyumanem na muna kanan pada ubat-ubat ku ya kanan pagdateng.

29 Kasiling na awun pigkasal, yan olo' ya tagtun sa pangubayanen ya eseg nan. Manang ya ubaybay na pigpamalli' na pangesegenen na migtagad kanan, to-o magleya sa pagdengeg nan na dyumateng da ya pangesegenen. Yanagaw aku uman, to-o aku migleya asuntu na nyangkadtu la ya manga utaw adti kan Jisus.

30 Ka-ilangan na magkatas to-o ya kanan dengeg aw ka-ilangan na dili' da aku sa kanak magkadengganen.” Yeiy ya piglong ni Juan na Magba͡utismuway.

Ya lyumekat adti tas na langit

31 Ya utaw asini tas na lupa', yan olo' ya pigkasampetan nan ya asini tas na lupa'. Manang ya lyumekat adti tas na langit, matas pa kay sa kadég.

32 Aw ya manga kyinita' nan aw ya manga dyengeg nan adti tas na langit, pig-ubat nan, manang tabay ya nyangintu-u sa piglong nan.

33 Manang pangkay singalan ya mangintu-u sa paglongun nan, yan ya magmatinaw sa kadég na pigpa-ede' kanan na Tyumanem.

34 Kay si Jisus ya Pigpadala na Tyumanem na un maglong sa manga tingeg nan, aw pig-atag kanan na Tyumanem ya Ispiritu Santo na wala' ya tyamanan.

35 Pigginawa͡an na Ama ya kanan Ise' aw pig-atag adti kanan ya kadég.

36 Pangkay singalan ya mangintu-u sa Ise' na Tyumanem, matagtun nan ya ginawa na wala' ya katigkasan. Manang kun singalan ya dili' dumalug sa Ise' nan, dili' nan matagtun ya ginawa na wala' ya katigkasan, aw awun baling gayed ni kanan ya kadaman na Tyumanem.

4

1 Na, dyengeg na manga Parisiyo na madég da ya utaw na migpabaûtismu
aw dyumalug kan Jisus kay sa kan Juan,
2 manang ya tengteng matinaw, beke' ni Jisus ya migbaûtismu manang
kanan manga umagakan.
3 Pagka-ede' da ni Jisus na dyengeg da na manga Parisiyo, pig-indegan nan
ya probinsiya na Judiya aw lyumiku' adti Galilya.

Ya pagbalawbalaw ni Jisus aw ya kaûbayan na Samariyanen

4 Sa pagpasinan ni Jisus adti Galilya, ka-ilangan sakanan magi adti
Samariya.
5 Aw sa pagdateng nilan adti Samariya, nyaka-agi silan adti lunsud na
Sikar malapit adti lupa' na pig-atag ni Jakub sa ise' nan na si José.
6 Na, dun ni banwa yan awun to-o malalem na tegbengan na pigkutkutan
ni Jakub asini muna. Aw nyingkud si Jisus dun ni kilid na salukanan kay to-o
sakanan migkalug lekat adti panaw nan aw alas dosi la.
7-8 Sayda la nan olo' ya dun kay ya manga umagakan nan nyadtu silan ni
lunsud na un mayad sa makan.

Wala' kadugay, dyumateng ya sambuk na kaûbayan na Samariyanen na
un sumaluk. Aw miglong si Jisus kanan, "Pa-inema aku na tubig."
9 Aw miglong ya kaûbayan, "Ananga' kaw magsekat adi kanak sa tubig?
Judiyu kaw saba aw aku kaûbayan na Samariyanen." Yan ya piglong na
kaûbayan kay dili' silan pagkasambukan na manga Judiyu.
10 Aw miglong si Jisus kanan, "Kun pigka-ede-an pa mu galu kun unu ya
ma-atag na Tyumanem aw kun singalan aku na migsekat kanmu sa tubig,
ikaw baling ya magsekat kanak aw atagan ta kaw sa to-o pa madyaw na tubig
kasiling na selep na dili' magkati, aw yan ya maka-atag sa tengteng ginawa."
11 Aw miglong ya kaûbayan kanan, "Kay Sir, wala' ya sasaluk mu aw to-
o malalem ya tegbengan ini. Ayin kaw kamang sa tubig na maka-atag sa
ginawa?
12 Unu, matas pa kaw ka' kay sa bakleg nami asini muna na si Jakub?
Nyinem sakanan sa tubig ini aw nyinem uman ya mangayse' nan, aw pigpa-
inem nilan asini ya kanilan manga ayep. Aw yeiy ya ayawanan nan kanami
na manga buwadbuwad nan."
13 Aw tyumubag si Jisus kanan, "Ya utaw na minem sa tubig ini, talayne-
men pa salut,
14 manang pangkay singalan ya minem sa tubig na atag ku, dili' da sakanan
salut talaynemen. Kay ya palangad tubig na un ku atag, masiling saba na
selep na gayed nyiswak dun ni kanan anenganeng, aw matag kanan sa
ginawa na wala' ya katigkasan."
15 Yanagaw miglong ya kaûbayan, "Kay Sir, atagi aku na tubig yan pada
dili' da aku talaynemen salut, aw dili' da aku magliku-liku' sumaluk!"
16 Miglong si Jisus kanan, "Angaya ya eseg mu aw liku' kaw adi."
17 Aw tyumubag ya kaûbayan, "Wala' ya eseg ku." Aw miglong si Jisus,
"Matinaw ya tubag mu na wala' ya kanmu eseg,
18 kay idtu muna awun lima ya eseg mu aw ya sambuk na pig-iyeped mu
adun beke' na kanmu tengteng eseg. Matinaw saba ya piglong mu."
19 Miglong ya kaûbayan, "Kay Sir, nya-ede' aku na propita kaw!

20 Asini buntud ini, yeiy ya banwa na pagsimbaân na kanami manga
mangkabaklegay.* Manang miglong kamu na manga Judiyu na adtu olo' ni
Jérusalim ya umba' pagsimbaân sa Tyumanem."
21 Aw tyumubag si Jisus kanan, "Pakanyegi ya un ku kanmu paglongun:
Dumateng ya allaw na simbaên mayu ya Ama pangkay asini buntud ini aw
adti Jérusalim.
22 Kamu na manga Samariyanen, wala' mayu ka-ede-i kun singalan ya
pigsimba mayu. Manang kami na manga Judiyu, kya-ede-an nami kun sin-
galan ya kanami pigsimba, kay ya Magpaluwa-ay sa manga utaw lyumekat
saba adti manga utaw na Judiyu.
23 Manang dumateng ya udas aw migpalekat da saba na ya manga
tengteng mananimbaây magkasambuk ya kanilan anenganeng na un
simbaên ya Ama aw matibulluk ya kanilan anenganeng adti katinawan.
Maynan ya umba' na mananimbaây na pigpaninaw na Tyumanem.
24 Ya Tyumanem, Ispiritu saba. Yanagaw pangkay singalan ya magsimba
kanan, ka-ilangan simbaên nilan dun ni kanilan ispiritu, aw matibulluk adti
katinawan."
25 Miglong ya kaûbayan kan Jisus, "Kya-ede-an ku na dumateng ya Misiyas
na pigtawag uman na Kristu. Aw sa pagdateng nan, bangalen nan kanaten
ya kadég."
26 Aw miglong si Jisus kanan, "Aku saba ya piglong mu na un dumateng."
27 Sa kenne' pa ni Jisus miglong, dyumateng ya manga umagakan nan. Aw
nyabelengbeleng silan kay migbalawbalaw sakanan sa kaûbayan. Manang
wala' ya sambuk kanilan na nyusip sa kaûbayan kun unu ya tud nan aw
wala' silan uman usip kan Jisus aw ananga' sakanan magbalawbalaw sa
kaûbayan yeiy.
28 Aw pig-ayawan na kaûbayan ya betanganan nan sa tubig aw maksay
lyumiku' adti lunsud. Aw pig-ubatan nan ya manga utaw na nyeya' dun,
29 law nan, "Panamal kamu! Tanawa mayu ya utaw na mig-ubat kanak sa
kadég na nya-imo' ku! Pagaw yeiy da gya ya Kristu?"
30 Yanagaw ya manga utaw lyumekat adtu lunsud yan aw nyadtu silan adti
kan Jisus.
31 Sa wala' pa dateng ya manga utaw, miglong kan Jisus ya manga uma-
gakan nan, "Kay Magpalna-uway, kan da kaw!"
32 Manang miglong si Jisus kanilan, "Awun pagkanen ku na wala' mayu
ka-ede-i."
33 Yanagaw mig-usip-usipay silan, law nilan, "Pagaw awun dyumala
kanan sa kakan?"
34 Manang miglong si Jisus kanilan, "Yan ya kanak pagkanen, ya pagtuman
sa pagkaliman na migpadala kanak aw ya paglingeb sa imo-unun na pya-
imo' nan kanaken.
35 Enda', miglong kamu na awun pa upatembulan bagu ya pag-ani?
Manang paglongun ta kamu, adun ya umba' na pag-ani. Inunuwa mayu ya
madég na utaw na nyandateng! Kun sa aniyenen pa yeiy, dayaw da nya-inug
aw umba' da aniyen.
36 Ya mag-aniyay, un saba dumawat sa tandan, aw ya manga bunga na pig-
ani la, yan ya manga utaw na makatagtun sa ginawa na wala' ya katigkasan.

* **4:20** 4:20 Ya buntud yeiy pigngalanan na Gérizim.

Yanagaw, ya manga utaw na migtanem aw ya manga utaw na mig-ani, alag
silan magleya.
37 Matinaw ya paglongun: ‘Awun migtanem, aw eped ya mig-ani.’
38 Pigsugu' ta kamu na un mag-ani sa wala' mayu kapagudi. Ya eped na
manga utaw migtalabahu aw to-o dakula' ya pagud nilan. Aw kamu ya kya-
untungan sa kanilan kyapagudan.”
39 Aw madég ya manga Samariyanen dun ni lunsud yan na nyangintu-u la
kan Jisus asuntu sa pig-ubat kanilan na kaûbayan. Law nan, “Piglong nan
saba kanak ya kadég na pig-imo' ku!”
40 Yanagaw sa pagdateng da na manga Samariyanen adti kan Jisus, nyang-
inayu' silan kanan na matingen pa adti tampid nilan. Aw nyeya' pa sakanan
dun seled na duwangallaw.
41 Aw asuntu sa pagpalna-u ni Jisus kanilan, to-o pa madég ya nyangintu-u
kanan.
42 Aw miglong silan adti kaûbayan, “Nyangintu-u la kami adun kanan
beke' olo' na asuntu sa piglong mu kanami manang asuntu na kami la ya
tengteng dyumengeg sa piglong nan. Aw kya-ede-an da nami na yan saba ya
Magpaluwa-ay sa kadég na manga utaw!”

Ya pagguli' ni Jisus sa ise' na pagsaligan

43 Pagkatigkas da na duwangallaw, migpadeleg si Jisus sa panaw nan
pasinan adti Galilya.
44 Na, idtu muna miglong si Jisus na dili' pagdawaten ya propita dun ni
kanan banwa.
45 Manang sa pagdateng da ni Jisus adti banwa na Galilya, madég na
Galilyanen ya dyumawat kanan. Kay kyinita' da na manga utaw yeiy ya
pigpan-imo' ni Jisus dun ni pista adti Jérusalim.
46 Aw lyumiku' uman si Jisus adti Cana sakup na Galilya na yan ya banwa
na pig-imo-an nan sa milagru na ya tubig migbaluy bino. Na, adti Kapirna-
um awun sambuk na pagsaligan na gubirnu na nyeya' dun, aw to-o kyatigda-
an ya ise' nan na eseg.
47 Pagdengeg nan na dyumateng si Jisus adti Galilya lekat adti Judiya,
nyadtu sakanan adti Cana aw nyanginayu' na magad kanan si Jisus adti
Kapirna-um aw guli-en nan ya ise' na pakamatayenen da.
48 Miglong si Jisus kanan, “Kun wala' pa kamu kita' sa manga pangilala aw
milagru na pig-imo' ku, dili' kamu mangintu-u kanak.”
49 Manang miglong ya pagsaligan, “Kay Sir, mallat kaw beg kanak. Agad
kaw kanake' talana wala' pa kamatay ya ise' ku!”
50 Miglong si Jisus kanan, “Uli' da kaw, kay kyaguli-an da ya ise' mu!” Aw
pigpangintu-uwan na pagsaligan ya piglong ni Jisus, aw nyaksay sakanan
nyuli' adti Kapirna-um.
51 Aw sa talana pa nan dun ni dalan, pigsungun da sakanan na manga
sugu-anen nan aw piglongan nilan na kyaguli-an da ya ise' nan.
52 Yanagaw pig-usip nan silan kun unu udasa ya pagpakaguli' kanan. Aw
tyumubag silan, “Kagabi ambung na manga ala una ya pag-uwas sa kapasu-
an nan.”
53 Aw kya-anenganengan na ama na ise' na yan ya udas na miglong si Jisus
kanan na “Kyaguli-an da ya ise' mu!” Yanagaw ya pagsaligan aw ya kadég na
ka-epedanan nan dun ni balay alag silan nyangintu-u kan Jisus.
54 Na, yeiy ya kadwa na milagru na pig-imo' ni Jisus adti Galilya
pagkatigkas nan adti Judiya.

5

Ya pagguli' ni Jisus sa utaw adti linaw na Bétésda

1 Pagkatigkas yan, tyumukud si Jisus adti Jérusalim na un tumambung sa
Pista na manga Judiyu.
2 Na, adti syudad na Jérusalim, awun linaw na pigngalanan adti tingeg na
Hibriyu, Bétésda.* Ya linaw yeiy malapit adti suwangan na pag-agiyan na
manga karniro, aw kyapalibedan na lima ya silunganan.
3 Aw dun ni manga silunganan yeiy, kyumulang ya madég na manga utaw
na awun magkedel, kasiling na manga buta, aw manga pulid aw manga
kimay.
4 [Migtagad silan na mag-inang ya tubig. Kay awun kunu udas na
magpanog ya anghil na Tyumanem na un magpa-inang sa tubig. Aw kun
singalan ya maka-una magtingelem adti tubig na pigpa-inang na anghil,
kaguli-an pangkay unu ya magkedel nan.]
5 Na, awun sambuk na eseg dun na awun magkedel nan na seled da na
katluwan tag walu ya umay.
6 Aw pigkita' ni Jisus na kyumulang sakanan dun, aw kya-ede-an nan
uman na to-o la madugay ya magkedel nan. Yanagaw nyusip si Jisus kanan,
"Unu, kaliman mu kaguli-an?"
7 Tyumubag ya eseg, "Kay Sir, wala' beg ya utaw na malim dumala kanak
adti linaw kun mag-inang da ya tubig. Talana pa ku migpasinan adtu, awun
da nyaka-una kanak na eped na utaw."
8 Aw miglong si Jisus kanan, "Pagbangun kaw! Dalâa ya kamen mu aw
panaw da kaw!"
9 Aw dayaw kyaguli-an ya eseg yan. Aw dyala nan ya kanan kamen aw
panaw da.
Na, nya-imo' yeiy dun ni Allaw na Paglagdeng.
10 Yanagaw miglong ya manga magdadumalâay sa manga Judiyu adti eseg
na bagu kyaguli-an, law nilan, "Adun ya Allaw na Paglagdeng! Wala' saba
tumbayan ya pagdala sa kamen!"*
11 Manang pigtubag nan silan, "Ya utaw na migguli' kanaken, yan ya
migsugu' kanak, law nan, 'Dalâa ya kamen mu aw panaw da kaw.' "
12 Aw nyusip silan kanan, "Singalan ya utaw yan na miglong kanmu?"
13 Manang wala' na eseg yan kilalâa kun singalan ya migguli' kanan. Kay
nyanaw da si Jisus asuntu na madég to-o ya manga utaw dun.
14 Pagkatigkas yan, pigkita' ni Jisus ya eseg yan adti pamanag na Témplo
aw piglongan nan, "Tanawa! Migkadyaw da kaw. Yanagaw dili' da kaw
magpakasala' pagaw to-o pa malatay ya dumateng kanmu."
15 Aw nyadtu ya eseg yan adti manga magdadumalâay sa manga Judiyu
aw piglongan nan silan na si Jisus ya migguli' kanan.
16 Yanagaw, asuntu sa pagguli' ni Jisus dun ni Allaw na Paglagdeng, dun da
pagpalekat ya palpa nilan na pamulayaman si Jisus.
17 Manang tyumubag si Jisus kanilan, "Migpadeleg ya kanak Ama sa kanan
imo-unun. Yanagaw magdeleg aku uman."
18 Aw asuntu sa piglong ni Jisus, to-o pa nilan kaliman na patayen sakanan.
Aw beke' olo' na kyalakadan nan ya sugu' sa Allaw na Paglagdeng, manang

* **5:2** 5:2 Ya Bétésda adti eped na pag-ubad Bétsata aw ya eped Bétsayda.
* **5:10** 5:10 Ya manga magpalna-uway sa manga Judiyu, pigdugangan nilan na katluwan tag siyam ya pigpigil na dili' imo-un dun ni Allaw na Paglagdeng. Aw ya sambuk na pigpigil nilan, yan ya dili' magdala ya utaw sa pangkay unu dun ni Allaw na Paglagdeng.

yan ya to-o nilan kyadaman ya piglong ni Jisus na Ama nan ya Tyumanem, na ya kakawasan: migpa-unawa sakanan sa Tyumanem.

Ya katundanan ni Jisus na lyumekat adti Ama

19 Yanagaw miglong si Jisus kanilan, “Matinaw saba ya un ku paglongun kamayu: Wala' ya un mabatug na Ise' kun wala' ya katundanan nan na lekat adti Ama. Yan olo' ya pig-imo' na Ise' ya kyinita' nan na pig-imo' na Ama. Kay kun unu ya pig-imo' na Ama, yan uman ya pig-imo' na Ise'.

20 Kay pigginawa͡an na Ama ya kanan Ise', aw pigpakita' nan adti Ise' nan ya kadég na kanan pigpan-imo'. Aw pangkay awun da kyinita' mayu na pig-imo' nan, manang to-o pa dun dakula' ya un nan pakita' magi sa Ise' nan, pada to-o pa kamu ma-enneng-enneng.

21 Ya Ama, magpakamataw sa manga nyangkamatay, maynan uman ya Ise' maka-atag sa ginawa adti pangkay singalan ya kaliman nan atagan.

22 Aw beke' na Ama ya mag-ukum sa manga utaw, kay pig-atag da nan adti kanan Ise' ya kadakula' na katundanan sa pag-ukum,

23 pada basa͡an na kadég na utaw ya Ise' kasiling na pagpamasa nilan sa Ama. Yanagaw pangkay singalan ya wala' pamasa sa Ise', wala' nilan uman basayi ya Ama na migpadala kanan.

24 “Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Pangkay singalan ya migpakanyeg sa ubat-ubat ku aw nyangintu-u sa migpadala kanak, yan ya utaw na nyakatagtun da sa ginawa na wala' ya katigkasan. Aw dili' sakanan ukuman na pa-emel-emelen kay wala' da sakanan ka-eleti adti Tyumanem aw awun da ni kanan ya tengteng ginawa.

25 Matinaw saba uman ya un ku paglongun kamayu: Ya manga utaw na kya-eletan pa lekat adti Tyumanem, dyumateng da ya allaw na dumengeg silan sa tingeg na Ise' na Tyumanem. Aw ya kadég na magpakanyeg aw mangintu-u sa ubat-ubat na Ise' nan, silan ya atagan sa bagu na ginawa.

26 Kay ya Ama, yan ya lyekatan sa ginawa, aw kanan pagbaya' na ya Ise' nan lekatan uman sa ginawa.

27 Aw pig-atagan nan uman sakanan na katundanan sa pag-ukum asuntu na yan ya Ise' na Utaw.

28 Dili' kamu magkabelengbeleng sa tingeg ku, kay dumateng saba ya udas na dengegen na kadég na nyangkamatay ya tingeg na Ise' na Utaw

29 aw lumuwa' silan lekat adti kanilan manga lebeng. Ya manga utaw na mig-imo' sa madyaw, un silan matawun aw atagan sa ginawa na wala' ya katigkasan. Aw ya manga utaw na mig-imo' sa malatay, matawun silan uman manang ukuman na pa-emel-emelen.

Ya manga migmatinaw kun singalan si Jisus

30 “Wala' ya un ku mabatug kun aku olo'. Ya kanaken pag-ukum magi saba sa piglong na Tyumanem, aw matinaw ya pag-ukum ku. Dili' aku makabaya' mag-ukum manang ya migpadala kanak yan olo' ya magbaya'.

31 Na, kun aku olo' ya magmatinaw adti manga utaw sa kanaken pagka-utawun, dili' kamu mangintu-u kanak.

32 Manang awun pa sambuk na migmatinaw kun singalan aku, aw nya-ede' aku na alag saba matinaw ya piglong nan.

33 Idtu muna, migsugu' kamu sa manga utaw adti kan Juan na Magba͡utismuway pada usipen sakanan, aw pigmatinaw aku nan adti kanilan.

34 Wala' aku pagsalig sa utaw na mig-ubat-ubat kun singalan aku, manang pigkasampetan ku yeiy olo' pada paluwa-en kamu na Tyumanem.

35 Si Juan kasiling na saleng na syumiga, aw migleya kamu dagawdagaw
sa ubat-ubat nan.
36 Manang awun pa to-o matas na migmatinaw kanak kay kan Juan. Ya
manga imo-unun na pigpa-imo' kanak na Ama na un ku lingeben, yeiy saba
ya migmatinaw na pigpadala aku nan.
37 Aw ya Ama na migpadala kanak, yan ya tengteng na migmatinaw kun
singalan aku. Manang kamu, wala' mayu pakanyegi ya piglong nan, aw
wala' mayu sakanan kita-a.
38 Aw wala' mayu betangan adti kamayu anenganeng ya manga tingeg
nan. Kay wala' mayu pangintu-uwi ya kanan pigpadala.
39 Pigsadsadan mayu ya pigpasulat na Tyumanem, kay mig-anenganeng
kamu na magi dun ni pagsadsad mayu matagtun mayu ya ginawa na wala'
ya katigkasan. Manang adti pigpasulat nan, aku saba ya pigmatinaw dun!
40 Manang dili' kamu baling malim magpalapit adi kanak pada matagtun
mayu galu ya ginawa na wala' ya katigkasan!
41 "Wala' aku pagtagad na deyen na manga utaw.
42 Manang kya-ede-an ku ya awun ni kamayu anenganeng na wala' ya
pagginawa mayu sa Tyumanem.
43 Nyadi aku dun ni ngalan na kanak Ama, manang wala' aku mayu
dawata aw wala' aku mayu pakanyegi. Kun awun eped na dumateng magi
olo' dun ni kanan pagka-utawun, maksay mayu baling pigdawat.
44 Unun mayu ya pagpangintu-u kanak, kun yan olo' ya pagkaliman mayu
ya pagsaya' na eped na utaw, aw wala' mayu kalimi ya pagsaya' na lyumekat
olo' adti Tyumanem?
45 Manang dili' kamu mag-anenganeng na aku ya maglimanda kamayu
adti asdangan na Ama. Si Moysis na gayed mayu pig-iman, yan ya magli-
manda kamayu.
46 Kay kun tengteng kamu nyangintu-u kan Moysis, mangintu-u kamu galu
uman kanak, kay aku saba ya pigpalabet nan dun ni kanan pigsulat.
47 Manang kun wala' mayu pangintu-uwi ya pigsulat nan, na, unun mayu
ya pagpangintu-u sa piglong ku kamayu?"

6

Ya pagpakan ni Jisus sa sobla limammalalan

1 Sa paglabay da na pilangallaw, syumakay si Jisus sa balangay aw tyu-
malipag sa Danaw na Galilya na pigngalanan uman na Danaw na Tibériyas.
2 Aw to-o madég ya manga utaw na dyumalug kan Jisus, kay kyinita' nilan
ya manga milagru dun ni pagpangguli' nan sa manga pyangkedelan.
3 Aw tyumukud si Jisus aw ya kanan manga umagakan adti kabuludan, aw
nyingkud silan dun.
4 Na, agpet da ya pista na manga Judiyu na yan ya Pista na Paglabay na
Anghil na Tyumanem.
5 Aw sa pagkita' ni Jisus sa madég to-o na manga utaw na migpasinan adti
kanan, piglongan nan si Pilipi, "Ayin kitadun bayad sa makan pada makakan
ya kadég na manga utaw ini?"
6 Na, maynan ya usip nan kay kaliman nan tanda-en ya pagpangintu-u ni
Pilipi. Manang kya-ede-an ni Jisus kun unu ya un nan imo-un.
7 Aw tyumubag si Pilipi kanan, "Pangkay ya walumbulan na utaw tal-
abahuwan, dili' pa maka-umba' pagbayad sa makan na kadég na manga
utaw ini, pangkay tagbi' olo' ya atag adti tagsambuksambuk kanilan."

8 Manang miglong ya inulug ni Simon Pédro na si Andrés na sambuk uman
na umagakan ni Jisus,
9 "Awun ise' asini na eseg na awun limallapid ya pan* aw duwambulus ya
isda'. Manang unun nan ya pagpaka-umba' sa kadég na manga utaw ini?"
10 Miglong si Jisus adti manga umagakan nan, "Pa-ingkuda mayu ya
manga utaw." Na, dun ni banwa yan to-o madég ya sakati aw nyingkud silan
dun. Na, ya kadég na manga eseg dun, manga limammalalan silan.*
11 Pagkatigkas yan, pigkamang ni Jisus ya pan, aw pigpasalamatan nan
adti Tyumanem, aw pyan-atped-atped adti kadég na nyan-ingkud dun. Aw
maynan uman ya pig-imo' nan sa manga isda'. Aw kyuman ya kadég nilan
aw alag silan nyangkabiyag.
12 Pagkatigkas nilan kuman, miglong si Jisus adti manga umagakan nan,
"Pan-imuna mayu ya nyangkasama' pada dili' masapad."
13 Yanagaw pigpan-imun nilan ya kadég na nyasama', aw sampulu' tag
duwa ya be-en na dayaw nyangkatmu'.
14 Sa pagkita' na manga utaw sa milagru na pig-imo' ni Jisus, miglong silan,
"Yeiy saba ya Propita na pigpadala na Tyumanem asini tas na lupa'!"
15 Aw kya-ede-an ni Jisus na kaliman nilan kamangen sakanan aw legesen
imo-un hari'. Yanagaw migpa-awat si Jisus kanilan aw tyumukud da uman
adti kabuludan na olo' nan sayda.

Ya pagpanaw ni Jisus adti tas na tubig

16 Na, sa pagkamagsiklep da, tyumubang ya manga umagakan ni Jisus
pasinan adti ligad na danaw.
17 Manang pagkagabi la, wala' pa dateng si Jisus, yanagaw syumakay silan
sa balangay aw tyumalipag pasinan adti Kapirna-um.
18 Sa talana pa nilan adti danaw, dyumateng ya to-o mabandes na samet
aw migbaled ya tubig.
19 Na, ya kawat na pigbegsayan da nilan sobla limangka kilomitro, aw
kyinita' nilan si Jisus na nyanaw dun ni tas na tubig na migpasinan adti
balangay. Aw to-o silan nyallek,
20 manang migtawag si Jisus kanilan, "Dili' kamu magkallek! Aku saba ya
ini!"
21 Aw migleya silan migpasakay kan Jisus dun ni tampid nilan aw maksay
dyumateng ya balangay adti banwa na pigkadtuwan nilan.

Ya pagkanen na maka-atag sa ginawa na wala' ya katigkasan

22 Pagkasalut da na allaw, ya manga utaw na migpatagak adti dipag na
danaw, kya-ede-an nilan na sambuk da olo' ya balangay adti ligad na danaw.
Aw kya-ede-an nilan uman na olo' umagakan ni Jisus ya syumakay aw wala'
sakanan paka-agad kanilan.
23 Wala' kadugay, awun manga balangay lekat adti Tibériyas na
nyakadanggay malapit adti pigpakanan na kanaten Pangulu sa madég
na utaw sa pan na pigpasalamatan da nan adti Tyumanem.
24 Yanagaw sa pagka-ede' da na manga utaw na wala' da dun si Jisus aw ya
manga umagakan nan, ya eped kanilan syumakay sa manga balangay aw
syuminan adti Kapirna-um na un paninawun si Jisus.

---

* **6:9** 6:9a Ya pan yeiy, pig-imo' lekat adti harina na sibada aw yan ya pagkanen na utaw na wala' ya pagkamangan. * **6:10** 6:10 Asini birsikulu yeiy awun manga kaûbayan aw manga mangayse' dun, manang yan olo' ya pig-iyap nilan ya manga eseg.

25 Sa pagdateng nilan adti dipag, kyinita' nilan si Jisus, aw law nilan, “Kay
Magpalna-uway, kanu kaw dateng asini?”
26 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Matinaw saba ya un ku paglongun
kamayu: Pyaninaw aku mayu beke' na asuntu sa manga milagru na kyinita'
mayu, manang asuntu saba sa pagpakan ku kamayu kagabi aw dayaw kamu
nyangkabiyag.
27 Dili' mayu olo' pagtibagsegan ya pagkanen na maksay magkalat. Man-
ang yan baling ya tibagsegi mayu ya palangad pagkanen na maka-atag sa
ginawa na wala' ya katigkasan. Aw yeiy ya un atag na Ise' na Utaw adti
kamayu. Kay pig-atag kanan na Tyumanem na Ama ya katulus mag-imo' sa
manga milagru yeiy na un magmatinaw kun singalan sakanan.”
28 Yanagaw nyusip silan kanan, “Unu ya madyaw nami imo-un pada
mabatug ya manga imo-unun na Tyumanem?”
29 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Ini ya umba' mayu imo-un pada mabatug
ya manga imo-unun na Tyumanem: Pangintu-uwan mayu ya Pigpadala
nan.”
30 Aw law nilan, “Unu ya milagru na un mu kanami pakita' pada pangintu-
uwan kaw nami?
31 Asini muna, talana na manga tyugbulan tadun miglegeblegeb adti
kaligbinan, yan ya pigkan nilan ya pigngalanan na ‘mana’. Yanagaw ini ya
pigpasulat na Tyumanem: ‘Pig-atagan nan silan na pagkanen na lekat adti
langit.’ ”*
32 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Matinaw saba ya un ku paglongun
kamayu: Beke' ni Moysis ya nyatag kanilan sa pagkanen na lekat adti tas
na langit, manang yan saba ya nyatag kanilan ya Ama ku. Aw yan uman ya
nyatag kamayu sa tengteng pagkanen na lekat adti tas na langit.
33 Kay ya pagkanen na lekat adti Tyumanem, yan ya nyanog lekat adti tas
na langit aw gayed nyatag sa tengteng ginawa adti manga utaw.”
34 Aw law nilan, “Kay Pangulu, atagi kami gayed na pagkanen yeiy!”
35 Aw miglong si Jisus kanilan, “Aku saba ya pagkanen na nyatag sa
tengteng ginawa. Pangkay singalan ya madi kanak, dili' da sakanan
magetem. Aw pangkay singalan ya mangintu-u kanak, dili' da sakanan
uman talaynemen.
36 “Manang kasiling na piglong da ku kamayu idtu muna: Pangkay kyinita'
da mayu ya manga milagru na pig-imo' ku, manang wala' kamu pakalabet
kun singalan aku, aw wala' aku mayu pangintu-uwi.
37 Ya kadég na manga utaw na pig-atag kanak na Ama, un silan madi
kanak, aw pangkay singalan ya madi kanak dili' ku pabaya-an.
38 Kay nyanog aku lekat adti tas na langit na un imo-un ya pagkaliman na
migpadala kanak, aw beke' na kanak pagkaliman.
39 Aw yan ya kanan pagkaliman na wala' ya pangkay sambuk na malagak
na manga pig-atag nan kanak. Manang adti kamoliyan na allaw matawun
ku silan lekat adti nyangkamatay.
40 Kay ini saba ya pagkaliman na Ama ku: Ya kadég na nyaka-ede'
kun singalan ya Ise' nan aw mangintu-u kanan, yan ya manga utaw na
makatagtun sa ginawa na wala' ya katigkasan aw matawun ku silan adti
kamoliyan na allaw.”
41 Na, migdiklamu ya manga eped na Judiyu sa piglong nan na “Aku ya
pagkanen na nyanog lekat adti tas na langit.”

* **6:31** 6:30-31 Mabasa yeiy adti Éxudo 16:4 aw Salmo 78:24.

42 Aw miglong silan, “Enda', si Jisus saba olo' yeiy na ise' ni José! Kya-ede-an
tadun ya ama nan aw ya ina nan. Ananga' sakanan makapaglong na nyanog
kunu sakanan lekat adti tas na langit?”
43 Manang miglong si Jisus kanilan, “Dili' kamu magdiklamu sa piglong ku.
44 Ya kanak Ama na awun ni tas na langit yan ya migpadala kanak asini.
Yanagaw wala' ya utaw na makakadi kanak kun dili' sakanan paduludun
na kanak Ama. Aw ya dyumalug kanak, matawun ku sakanan lekat adti
nyangkamatay dun ni kamoliyan na allaw.
45 Awun pigsulat na propita asini muna: ‘Palna-uwan na Tyumanem ya
kadég nilan.’ Yanagaw ya kadég na migpakanyeg sa pigpasulat na Ama ku
aw dyumalug sa piglong nan, silan ya dumulud kanak.
46 Beke' na kakawasan nan na awun kyumita' sa Ama. Wala' saba ya utaw
na kyumita' kanan. Yan olo' ya kyumita' ya Pigpadala na Tyumanem na
lyumekat adti tampid nan.
47 “Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Pangkay singalan ya nyangintu-
u kanak, nyakatagtun da sa ginawa na wala' ya katigkasan.
48 Aku ya pagkanen na nyatag sa tengteng ginawa.
49 Ya tyugbulan mayu asini muna, kyuman silan sa mana adti kaligbinan
manang alag da silan nyangkamatay.
50 Manang pangkay singalan ya kuman sa pagkanen na lyumekat adti tas
na langit, dili' da sakanan ka-eletan adti Tyumanem na wala' ya tyamanan.
51 Aku saba ya pagkanen na lyumekat adti tas na langit na matag sa
tengteng ginawa. Pangkay singalan ya kuman seiy, makatagtun sakanan sa
ginawa na wala' ya katigkasan. Aw ya pagkanen na atag ku adti kadég na
manga utaw, yan ya kanaken lawas.”
52 Sa pagdengeg na manga Judiyu sa piglong ni Jisus, migbilingbiling silan
kun unu ya kakawasan na piglong nan, aw law nilan, “Unun na utaw yeiy ya
pag-atag sa unud na lawas nan kanaten pada kanen tadun?”
53 Yanagaw miglong si Jisus kanilan, “Matinaw saba ya un ku paglongun
kamayu: Kun dili' kamu kuman sa unud na lawas na Ise' na Utaw aw minem
sa dugu' nan, wala' adti kamayu ya tengteng ginawa.
54 Pangkay singalan ya kuman sa unud na lawas ku aw minem sa dugu' ku,
yan ya utaw na makatagtun sa ginawa na wala' ya katigkasan, aw matawun
ku sakanan adti kamoliyan na allaw.
55 Kay ya kanaken unud, yan saba ya tengteng pagkanen, aw ya kanaken
dugu', yan saba ya tengteng inemenen.
56 Aw pangkay singalan ya kuman sa kanaken unud aw minem sa kanaken
dugu', nyakasambuk da sakanan kanaken, aw aku awun uman ni kanan.
57 Ya Ama na migpadala kanak, yan ya lyekatan sa tengteng ginawa. Aw
asuntu kanan, awun ginawa ku. Yanagaw pangkay singalan ya kuman sa
unud na lawas ku, matagtun nan uman ya tengteng ginawa magi kanak.
58 Ya tyugbulan mayu asini muna kyuman silan sa mana manang alag da
silan nyangkamatay. Manang aku saba ya pagkanen na lyumekat adti tas
na langit, aw pangkay singalan ya kuman sa pagkanen yeiy makatagtun sa
ginawa na wala' ya katigkasan.”
59 Na, pigpalna-u ni Jisus ya kadég yeiy talana nan adti seled na sinagoga
dun ni lunsud na Kapirna-um.

Ya tingeg na maka-atag sa ginawa na wala' ya katigkasan

60 Madég ya manga utaw na gayed dyumalug kan Jisus. Sa pagdengeg nilan
sa piglong nan, migpan-usip-usipay ya eped kanilan, law nilan, “To-o malug
ya kanan pigpalna-u! Singalan ya utaw na makalabet seiy?”

61 Manang kya-ede-an ni Jisus ya piggumudgumud nilan, yanagaw pig-
usip nan silan, “Unu, nyakapalumay ya ginawa mayu sa piglong ku?
62 Na, kun maynan, unu ya anenganeng mayu kun kita-en da mayu ya Ise'
na Utaw na ma-engat adti tas na langit na piglekatan nan?
63 Ya Ispiritu Santo, yan ya nyatag sa ginawa na wala' ya katigkasan, aw
dili' yeiy mabatug na utaw. Aw ya ubat-ubat ku na dyengeg mayu, yan ya
magbagu kamayu magi sa Ispiritu Santo aw matag sa tengteng ginawa na
wala' ya katigkasan.
64 Manang awun manga eped kamayu na wala' pangintu-u sa piglong
ku.” Maynan ya piglong ni Jisus kay kya-ede-an da nan dadan kun singalan
ya wala' pangintu-u kanan, aw kya-ede-an nan uman kun singalan ya un
maglubid kanan.
65 Aw miglong pa uman si Jisus kanilan, “Yeiy ya du-an na miglong aku
kamayu na wala' ya utaw na makakadi kanak kun dili' tumbay na kanak
Ama.”

Ya pag-ayaw na manga eped na utaw na dyumalug kan Jisus

66 Yanagaw lekat dun ni allaw yan, asuntu sa pigpalna-u ni Jisus, madég ya
manga utaw na wala' da dalug kanan.
67 Aw nyusip si Jisus adti sampulu' tag duwa ya umagakan nan, “Unu,
kaliman mayu uman mayaw kanak?”
68 Aw tyumubag si Simon Pédro kanan, “Kay Pangulu, kun ayawan kaw
nami, ayin da kami pasinan? Ikaw olo' ya mig-ubat-ubat sa tengteng ginawa
na wala' ya katigkasan.
69 Nyangintu-u la kami kanmu, aw kya-ede-an da nami na ikaw ya wala'
ya sala' na Pigpadala na Tyumanem na lekat adti tas na langit.”
70 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus kanilan, “Enda', kamu na sampulu'
tag duwa, aku ya nyamalli' kamayu? Manang awun sambuk kamayu na
piggagad ni Satanas!”
71 Na, yan ya pigpalabet nan si Judas Iskaryoti na ise' ni Simon na taga
Kariyot probinsiya na Judiya. Pangkay sambuk sakanan dun ni sampulu'
tag duwa ya umagakan nan, manang sakanan ya un maglubid kan Jisus.

7

Si Jisus aw ya manga mangkangud nan

1 Pagkatigkas yan, piglegeb ni Jisus ya banwa na Galilya. Wala' sakanan
kalim kadtu ni probinsiya na Judiya kay kya-ede-an nan na ya manga
magdadumalâay sa manga Judiyu nyaninaw kanan pada patayen sakanan.
2 Na, malapit da magpalekat ya Pista na Manga Layaglayag.*
3 Aw piglongan si Jisus na mangkangud nan, “Panaw kaw asini aw kadtu
kaw ni Judiya, pada kita-en na manga dyumalug kanmu ya manga milagru
na pigpan-imo' mu.
4 Kay kun kaliman mu magkadengeg, dili' mu pagtagu-un ya kanmu
manga imo-unun manang pakitâan baling adti kadég na utaw!”
5 Maynan ya piglong na manga mangkangud nan kay pangkay silan wala'
pangintu-u kan Jisus.
6 Yanagaw miglong si Jisus kanilan, “Wala' pa dateng ya allaw na umba'
aku madtu. Manang panaw da kamu sa kamayu kay wala' ya kamayu salang.

* **7:2** 7:2 Ya Pista na Manga Layaglayag, yan ya pag-anenganeng na manga Judiyu sa pag-eya' na manga tyugbulan nilan adti manga layaglayag na magka-alin-alin adti kaligbinan dun ni manga allaw ni Moysis. Mabasa adti Libitiko 23:34-36.

7 Ya manga utaw na wala' pangintu-u kanak, pigdumutan aku nilan kay
pigmatinaw ku na malatay ya imo-unun nilan. Manang kamu wala' nilan
dumuti.
8 Kamu la ya kadtu ni pista! Manang dili' aku sa kanak tumambung, kay
wala' pa kalingeb ya manga allaw ku asini."
9 Yanagaw, pagkatigkas nan maglong seiy, nyatingen pa sakanan dun ni
Galilya.

Ya pagkadtu ni Jisus adti Jérusalim

10 Manang sa pagpanaw da na mangkangud ni Jisus na un tumambung sa
Pista, nyindeg uman si Jisus aw dyumalug kanilan. Manang wala' sakanan
pagpa-ede' sa manga utaw kay dili' malim sakanan kilalaên.
11 Na, dun ni Pista, pigpaninaw sakanan na manga magdadumalâay sa
manga Judiyu, aw pigpan-usip nilan ya manga utaw, "Ayin yeiy sakanan?"
12 Aw migtumantumanay ya manga utaw. Ya eped miglong, "Madyaw
sakanan na utaw." Manang miglong ya manga eped, "Beke' yan na matinaw!
Pigpasuway nan baling ya manga utaw magi sa palna-u nan!"
13 Manang olo' silan migtumantumanay aw wala' silan paglong adti madég
na utaw kay nyallek silan kadamanan na manga magdadumalâay sa manga
Judiyu.
14 Na, sa pagkatenga-tenga' da na Pista,* nyadtu si Jisus adti pamanag na
Témplo aw pigpalekat nan ya pagpalna-u.
15 Aw sa pagdengeg na manga magdadumalâay sa manga Judiyu sa palna-
u nan, to-o silan nya-enneng-enneng, aw law nilan, "Ayin lekat ya katadeng
nan yeiy? Wala' saba sakanan paka-iskwila adti pag-iskwilâan na manga
Judiyu."
16 Aw miglong si Jisus kanilan, "Ya palna-u ku kamayu, wala' lekat adi
kanaken. Manang lyumekat saba adti migpadala kanak.
17 Pangkay singalan ya malim mag-imo' sa pagkaliman na Tyumanem,
maka-ede' kun ayin lekat ya palna-u ku, kun lyumekat adti Tyumanem aw
kun lekat olo' adi kanake'.
18 Ya utaw na migpalna-u na lekat adti kanan anenganeng, pigpakadengeg
nan olo' ya kanan pagka-utawun. Manang ya migpakadengeg sa migpadala
kanan, yan ya tengteng pangintu-uwan kay wala' ya galu' dun ni kanan.
19 Enda', pig-atagan saba kamu ni Moysis na Uldin? Nyakasulat saba dun
na 'Dili' kamu magpatay.' Manang wala' ya pangkay sambuk kamayu na
nyakatuman sa kadég na manga sugu' dun. Kay kun pigtuman pa mayu, na,
ananga' kaliman aku mayu patayen?"
20 Manang miglong ya manga utaw, "Pigseledan kaw gya na busaw!
Singalan ka' ya un malim magpatay kanmu?"
21 Aw tyumubag si Jisus kanilan, "Migpaguli' aku sa utaw dun ni Allaw na
Paglagdeng aw nyabelengbeleng kamu aw wala' kamu katutuki.
22 Manang kamu uman, pangkay Allaw na Paglagdeng migtalabahu kamu.
Kay pigtuli' mayu ya kamayu mangayse' na eseg kasiling na pigpalna-u ni
Moysis na pigsugu' na Tyumanem adti kanaten tyugbulan.*
23 Kun pigpatuli' mayu ya kamayu manga mangayse' dun ni Allaw na
Paglagdeng pada dili' mayu kalakadan ya sugu' na Uldin, na, ananga' kamu

* **7:14** 7:14 Sangkasimana ya Pista na Manga Layaglayag. * **7:22** 7:22 Adti Uldin na manga Judiyu, pagtuli-en ya ise' na eseg sa walungallaw lekat adti pagkâutaw nan. Mabasa yeiy adti Libitiko 12:3. Yanagaw kun Birnis ya pagkâutaw na ise', Sabado ya pagtuli' kanan, aw yan ya Allaw na Paglagdeng nilan.

madaman kanak asuntu sa pagpaguli' ku sa sambuk na utaw dun ni Allaw
na Paglagdeng?
24 Dili' kamu mag-ukum asuntu olo' sa pigkita' mayu! Anenganenga mayu
una kun unu ya tengteng matinaw pada madyaw ya kamayu pag-ukum."

Ya pagkatenga-tenga' na anenganeng na manga utaw kan Jisus

25 Ya eped na manga utaw na nyeya' dun ni Jérusalim miglong silan, "Enda',
yeiy ya utaw na un galu patayen na manga magdadumalâay sa manga
Judiyu?
26 Manang ini baling sakanan! Aw mig-ubat-ubat adti asdangan na kadég
na utaw, aw wala' ya kanilan nyakapaglong kanan! Unu, pig-anenganeng
nilan na yeiy ya Misiyas?
27 Nya-ede' kitadun kun ayin lekat ya utaw yeiy. Aw kun Misiyas ya
dumateng, wala' ya maka-ede' kun ayin sakanan lekat."
28 Yanagaw miglong si Jisus sa mabagseg na tingeg adti manga utaw na
pigpalna-uwan nan dun ni pamanag na Témplo, "Mig-anenganeng kamu na
kya-ede-an da mayu kun singalan aku aw kun ayin aku lekat. Manang ya
tengteng matinaw wala' mayu ka-ede-i kun ayin aku lekat. Aw beke' na
kanak pagbaya' na nyadi aku. Ya migpadala kanak yan ya lyekatan sa kadég
na matinaw, aw wala' mayu sakanan ka-ede-i.
29 Manang kya-ede-an ku sakanan kay nyindeg aku lekat adti kanan, aw
yan ya migpadala kanak asini!"
30 Asuntu sa piglong ni Jisus, kaliman da galu na manga magdadumalâay
sa manga Judiyu dakepen sakanan, manang wala' ya utaw na migdakep
kanan kay wala' pa dateng ya kanan udas.
31 Pangkay maynan ya pig-anenganeng nilan, manang madég pa ya utaw
dun na migpakanyeg sa palna-u ni Jisus aw nyangintu-u kanan, aw miglong
silan, "Yeiy da saba ya Misiyas, kay wala' ya pangkay singalan na maka-
unawa sa kadég na milagru na pigpan-imo' nan."

Ya pagsugu' sa manga magtatunggu-ay na dakepen si Jisus

32 Kyadenggan na manga Parisiyo ya balawbalaw na manga utaw sa
manga piglong ni Jisus. Yanagaw migkasambuk ya anenganeng nilan aw ya
manga mangkatas na manga magdadugsu-ay, aw pigsugu' nilan ya manga
magtatunggu-ay sa Témplo na dakepen nilan si Jisus.
33 Yeiy ya du-an na miglong si Jisus sa manga utaw na migkatipun dun,
"Tagbi' dakman ya manga allaw ku asini tampid mayu, aw tigkas yan,
lumiku' aku adti migpadala kanak.
34 Paninawun aku mayu manang dili' da aku mayu kita-en aw dili' kamu
makakadtu adti kanaken kadtuwan."
35 Yanagaw, mig-usip-usipay ya manga magdadumalâay sa manga Judiyu,
law nilan, "Ayin kadi' sakanan kadtu na dili' da naten sakanan kita-en? Unu
ka', madtu sakanan ni banwa na manga Grigo na pig-eya-an na manga eped
tadun na Judiyu, aw adtu sakanan pagpalna-u sa manga utaw na Grigo?
36 Unu ya kakawasan na piglong nan na 'Paninawun aku mayu manang
dili' da aku mayu kita-en, aw dili' kamu makakadtu adti kanaken kad-
tuwan'?"

Ya tubig na nyatag sa tengteng ginawa

37 Na, dyumateng ya allaw na yan ya katigkasan na Pista na allaw na to-o
matas. Aw nyindeg si Jisus aw miglong sa mabagseg na tingeg adti asdangan
na madég to-o na manga utaw, "Pangkay singalan kamayu ya pigtalaynem,
madi kanak aw minem.

38 Kasiling na pigpasulat na Tyumanem asini muna: ‘Pangkay singalan ya
nyangintu-u kanak, miswak adti seled nan ya tubig na matag sa tengteng
ginawa.’ ”*
39 Na, ya pigpalabet ni Jisus, yan ya Ispiritu Santo na un pa dawaten na
manga mangintu-uway. Wala' pa atagan ya Ispiritu kay wala' pa si Jisus ka-
engat adti tas na langit na un dumawat sa dengeg na lekat adti Ama nan.
40 Pagdengeg na manga utaw sa piglong ni Jisus, awun manga eped na
miglong, “Ya utaw ini, yeiy saba ya Propita na pigtagadan tadun!”
41 Aw miglong uman ya manga eped, “Yeiy saba ya Misiyas!” Manang
awun manga eped na miglong, “Beke' yan! Kay ya Misiyas dili' lumekat adti
Galilya.
42 Kay pigpasulat na Tyumanem na ya Kristu lumekat adti buwadbuwad
ni Dabid aw ma͡utaw adti Bétlihém na pig-eya-an uman ni Dabid asini muna.”
43 Yanagaw nyatenga-tenga' ya anenganeng na manga utaw kan Jisus.
44 Awun manga eped kanilan na kaliman nilan dakepen sakanan manang
wala' nilan ka-imo' ya pagdakep kanan.

Ya manga magdadumala͡ay sa manga Judiyu na wala' pangintu-u kan Jisus

45 Sa pagliku' na manga magtatunggu-ay sa Témplo adti manga Parisiyo
aw manga mangkatas na magdadugsu-ay, pig-usip silan na manga migsugu'
kanilan: “Ananga' na wala' mayu sakanan dakepa aw dala͡a asini?”
46 Tyumubag kanilan ya manga magtatunggu-ay, “Wala' pa ya utaw na
dyengeg nami na kasiling na maynan!”
47 Aw nyusip ya manga Parisiyo kanilan, “Unu ka', pangkay kamu, kyag-
awayan nan uman?
48 Sa kadég na migdumala aw kadég nami na manga Parisiyo, singalan ka'
ya nyangintu-u sa piglong nan?
49 Ya manga utaw asini katipun na migpakanyeg kanan, wala' silan paka-
ede' sa Uldin tadun. Katullunan silan!”
50 Na, ya sambuk na Parisiyo na si Nikodimo, yan ya nyadtu ni kan Jisus
idtu muna na migtenga' da ya gabi. Aw miglong si Nikodimo adti manga
eped nan,
51 “Wala' tumbayan na Uldin tadun ya pag-ukum sa utaw na wala' pa ka-
usayi.”
52 Aw tyumubag silan kanan, “Unu ka', taga Galilya kaw uman? Tanawa
aw sadsadi ya pigpasulat na Tyumanem aw ka-ede-an mu na wala' ya
propita nan na lumekat adti Galilya!”
53 [Pagkatigkas yan, migsi-uli' ya kadég nilan.]

8

Ya ka͡ubayan na kyadula͡an na miglakadenen

1 Aw lyumiku' si Jisus adti Buntud na Manga Olibo.
2 Manang sa pagkamaselem da, lyumiku' uman sakanan adti pamanag na
Témplo. Madég to-o ya manga utaw na migpalapit kanan. Yanagaw nyingkud
sakanan aw pigpalna-uwan nan silan.
3 Talana nan migpalna-u, dyumulud kanan ya manga magpalna-uway
sa Uldin aw manga Parisiyo na migpa-agad sa sambuk na ka͡ubayan na

* **7:38** 7:38 Mabasa yeiy adti Ézékiyél 47:1 aw Zakariyas 14:8.

kyadulaân na miglakadenen. Aw pigpa-indeg nilan adti tenga-tenga' na kadég na manga utaw.

4 Aw miglong silan kan Jisus, “Kay Magpalna-uway, ya kaûbayan ini kyadulaân na miglakadenen.

5 Adti Uldin na pig-atag na Tyumanem kan Moysis, kun awun kaûbayan na kyadulaân miglakadenen, umba' sakanan pamintuwun na batu menda' na matay. Na, unu ya kanmu mapaglong sa kaûbayan yeiy?”

6 Maynan ya usip nilan kay kaliman nilan tanda-en si Jisus pada kalitagan dun ni tubag nan aw awun kalimanda nilan kanan. Manang ya pig-imo' ni Jisus, miglingkotot baling sakanan aw migsulatsulat sa tullu' nan dun ni lupa'.

7 Manang asuntu na gayed silan gyumelgel nyusip kanan, nyinindeg si Jisus aw miglong adti kanilan, “Kun singalan kamayu ya wala' ya sala', yan ya muna mintu kanan sa batu.”

8 Aw miglingkotot da uman sakanan aw migsulatsulat pa sa tullu' nan dun ni lupa'.

9 Aw sa pagdengeg nilan sa piglong nan, migbeklag ya tagsambuksambuk kanilan. Nyuna nyanaw ya manga bakleg menda' na nyabus silan nyanaw. Yan olo' ya nyasama' si Jisus aw ya kaûbayan na kenne' pa nan nyindeg dun.

10 Aw nyinindeg si Jisus aw piglongan nan ya kaûbayan, “Kay Dé', ayin da silan? Wala' kaw kadi' nilan ukumi na pa-emel-emelen?”

11 Tyumubag ya kaûbayan, “Wala' kay Sir.” Aw miglong si Jisus kanan, “Aku uman dili' maka-ukum kanmu na pa-emel-emelen. Uli' da kaw aw dili' da kaw salut magpakasala'.”

Si Jisus ya kalalamdag sa kadég na utaw

12 Pagkatigkas yan, miglong pa si Jisus adti manga utaw, “Aku ya kalalamdag na maka-ilaw sa anenganeng na manga utaw. Pangkay singalan ya dumalug kanak, wala' da sakanan dun ni kangitngitan kay ka-ilawan da sakanan na kalalamdag na maka-atag sa tengteng ginawa.”

13 Sa pagdengeg na manga Parisiyo sa piglong ni Jisus, miglong silan, “Ikaw olo' ya migmatinaw sa kanmu pagka-utawun, yanagaw beke' na matinaw ya piglong mu!”

14 Aw law ni Jisus kanilan, “Pangkay kun yan ya piglong ku ya kanak pagka-utawun, alag saba matinaw ya kanak piglong. Kay kya-ede-an ku kun ayin aku lekat aw ayin aku pasinan. Manang kamu, wala' kamu paka-ede' kun ayin aku lekat aw ayin aku pasinan.

15 Ya indeganan na pag-ukum mayu sa utaw lekat olo' adti pigkita' mayu. Manang beke' na maynan ya kanak pag-ukum adti pangkay singalan.

16 Kun mag-ukum aku, alag saba matinaw ya pagbaya' ku. Kay beke' ku olo' ya mag-ukum manang ya eped ku ya Ama na migpadala kanak.

17 Enda', nyakasulat dun ni Uldin mayu na ‘kun mig-unawa ya piglong na duwa ya utaw dun ni asdangan na mag-usayay, ya piglong nilan alag saba matinaw.’*

18 Yanagaw pigmatinaw ku ya kanak pagka-utawun. Aw ya sambuk uman na migmatinaw kanak, yan ya Ama ku na migpadala kanak.”

* **8:17** 8:17 Mabasa yeiy adti Déutéronomiyo 19:15.

19 Aw nyusip ya manga Parisiyo kanan, “Ayin ka' ya Ama mu?” Aw
tyumubag si Jisus kanilan, “Yeiy ya tengteng matinaw: Wala' kamu paka-
ede' kanak aw wala' mayu uman ka-ede-i ya Ama ku. Kun kya-ede-an pa
aku mayu, ka-ede-an mayu uman ya kanak Ama.”
20 Ya kadég yeiy, piglong ni Jisus dun ni pagpalna-u nan adti pamanag
na Témplo malapit adti manga uluganan sa kuwalta. Manang wala' ya
migdakep kanan kay wala' pa dateng ya allaw na dakepen sakanan.

Si Jisus dili' taga asini tas na lupa'

21 Aw miglong pa si Jisus kanilan, “Manaw aku, aw dili' da aku asini sayid
mayu. Paninawun aku mayu, aw kamatayan pa mayu ya pagpadeleg mag-
imo' sa sala'. Dili' kamu makakadtu adti kanaken kadtuwan.”
22 Yanagaw mig-usip-usipay ya manga magdadumalaay sa manga Judiyu,
law nilan, “Unu ya kakawasan na piglong nan na dili' kunu kitadun
makakadtu adti kanan kadtuwan? Unu, tumuyu' sakanan?”
23 Aw miglong si Jisus kanilan, “Asini tas na lupa' ya kamayu pig-eya-an,
manang aku lyumekat adti tas na langit. Aw ya anenganeng mayu asini olo'
ni tas na lupa'. Manang aku dili' taga asini.
24 Yeiy ya du-an na piglong ku na kamatayan mayu ya pagpadeleg mag-
imo' sa sala'. Kay kun dili' kamu mangintu-u na matinaw ya piglong ku na
aku ya Pigpadala na Tyumanem, kamatayan mayu saba ya pagpadeleg mag-
imo' sala'.”
25 Miglong silan, “Singalan kaw ka'?” Aw tyumubag si Jisus, “Piglongan da
ta kamu saba lekat pa asini muna kun singalan aku.
26 Madég pa galu ya un ku diklamu kamayu. Manang yan olo' ya pigpa-ede'
ku adti manga utaw ya dyengeg ku adti migpadala kanak. Aw alag matinaw
ya piglong nan.”
27 Manang wala' nilan kalabeti na yan ya pigpalabet nan ya kanan Ama.
28 Yanagaw miglong pa uman si Jisus kanilan, “Pagdateng na allaw na pa-
indegen mayu ya Ise' na Utaw adti krus, dun da mayu ka-ede-i kun singalan
aku. Aw ka-ede-an da mayu na wala' ya pig-imo' ku na wala' lekat adti Ama,
manang yan olo' ya piglong ku ya pigpalna-u nan kanak.
29 Aw ya migpadala kanak, gayed sakanan nyagad kanaken. Wala' aku nan
pabaya-i. Kay kun unu ya makatutuk kanan, yan ya gayed ku pig-imo'.”
30 Aw sa pagpakadengeg na manga utaw sa piglong ni Jisus, madég kanilan
ya nyangintu-u kanan.

Ya katinawan na magpaluwa' lekat adti pagka-allang

31 Yanagaw piglongan ni Jisus ya manga Judiyu na nyangintu-u la kunu
kanan, “Kun padelegen mayu ya pagdalug sa palna-u ku, kamu saba ya
tengteng na umagakan ku,
32 aw ka-ede-an mayu ya tengteng matinaw, aw magi sa pagka-ede' mayu
sa katinawan, paluwa-en kamu lekat adti pagka-allang mayu.”
33 Aw law nilan, “Buwadbuwad kami ni Abraham! Wala' kami allanga na
pangkay singalan. Ananga' kaw maglong na paluwa-en kami?”
34 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Matinaw ya un ku paglongun kamayu:
Pangkay singalan ya migpakasala', allang saba na sala'.
35 Ya utaw na allang wala' ya un nan matagtun, manang ya ise' na tagtun
sa balay, yan ya tumagtun sa bagi' na ama nan na wala' ya tyamanan.
36 Yanagaw, kun ya Ise' na Tyumanem ya magpaluwa' kamayu dun ni
pagka-allang mayu, makaluwa' kamu saba.

37 Kya-ede-an da ku na manga buwadbuwad kamu ni Abraham. Manang
ya eped kamayu gayed migpalpa na patayen aku. Kay kyelea͡n mayu ya
kanak palna-u.
38 Yan ya kanak pigpalna-u adti kamayu, ya pigkita' ku adti tampid na Ama
ku. Aw ya kamayu pig-imo', yan ya pigdengeg mayu lekat adti kamayu ama."
39 Manang miglong silan, "Si Abraham ya kanami ama!" Aw tyumubag
si Jisus kanilan, "Kun matinaw na manga buwadbuwad kamu ni Abraham,
pig-imo' mayu galu ya manga pigpan-imo' nan.
40 Manang adun, pigbetang da mayu adti kamayu ginawa ya pagpatay
kanak asuntu na pig-ubat-ubat ku ya matinaw. Beke' na maynan ya bet ni
Abraham! Ya pig-ubat-ubat ku, alag lyumekat adti Tyumanem.
41 Manang ya kamayu pig-imo' kasiling uman na pig-imo' na kamayu
ama." Aw law nilan, "Beke' kami na kasiling na manga ise' adti luwa'!
Sambuk da ya Ama nami, aw yan ya Tyumanem!"
42 Aw miglong si Jisus kanilan, "Kun matinaw pa na tengteng Ama mayu
ya Tyumanem, ginawa͡an aku mayu galu kay lekat aku adti sayid nan. Wala'
aku kadi asuntu sa kanak pagbaya', manang kanan pagbaya'.
43 Ananga' dili' mayu pagkalabetan ya kakawasan na piglong ku? Ya
tengteng matinaw, dili' mayu mati-is ya pagpakanyeg sa palna-u ku.
44 Si Satanas ya kamayu ama, aw pangkay unu ya kanan pagkaliman, yan
ya kamayu pig-imo'. Migpatay sakanan lekat pa asini muna. Pagkelea͡n nan
ya matinaw kay wala' dun ni kanan ya katinawan. Galu-un sakanan asuntu
na yan ya kanan bet aw yan ya lyekatan sa kadég na kagalu-an.
45 Yanagaw asuntu na alag matinaw ya piglong ku, yan baling ya du-an na
wala' kamu pangintu-u kanak.
46 Na, singalan ka' kamayu ya makamatinaw na nyakasala' aku? Wala'
saba! Ananga' dili' kamu mangintu-u na alag matinaw ya piglong ku?
47 Pangkay singalan ya kana Tyumanem utaw, magpakanyeg aw
mangintu-u sa ubat-ubat na lekat adti kanan. Manang kamu, wala' mayu
kalabeti asuntu na beke' kamu na utaw na Tyumanem."

Si Jisus matas pa kan Abraham

48 Tyumubag ya manga eped na Judiyu kan Jisus, "Matinaw saba ya
piglong nami na utaw kaw na Samariyanen aw syeledan kaw na busaw!"
49 Aw piglongan silan ni Jisus, "Wala' aku seledi na busaw. Pigbasa͡an ku
ya kanak Ama manang pigmulamula aku mayu baling.
50 Beke' na tud ku na magpakadengeg sa kanak pagka-utawun. Manang ya
Ama ku, yan ya magpakadengeg kanak, aw yan ya mag-ukumay.
51 Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Ya utaw na dyumalug sa palna-u
ku, dili' da saba matay."
52 Pagkatigkas yan, miglong kanan ya manga Judiyu, "Adun tengteng na
kya-ede-an da nami na syeledan kaw na busaw! Pangkay si Abraham nyatay
da, aw maynan uman ya manga propita, manang miglong kaw baling na kun
singalan ya gayed dyumalug sa palna-u mu dili' da matay.
53 Unu ka', mig-anenganeng kaw na matas pa kaw kay sa tyugbulan tadun
na si Abraham na nyatay da aw sa manga propita na nyangkamatay da
uman? Singalan kaw ka'?"
54 Aw tyumubag si Jisus kanilan, "Kun aku olo' ya migpakadengeg sa
kanaken pagka-utawun, wala' ya guna na dengeg ku. Manang ya kanak
Ama, yan ya migpakadengeg kanak. Aw piglong mayu na yan ya Tyumanem
na kamayu pigpangintu-uwan.

55 Wala' mayu ka-ede-i kun singalan sakanan. Manang aku, kya-ede-an
ku sakanan. Kun maglong aku na wala' ku ka-ede-i kun singalan sakanan,
na, ma-imo' aku baling galu-un kasiling mayu. Manang kya-ede-an ku ya
Tyumanem aw dayaw ku pigtuman ya piglong nan.
56 Ya kamayu tyugbulan na si Abraham, to-o sakanan migleya kay pig-
iman nan na kita-en pa nan ya pagkadi ku. Aw kyinita' da nan saba, aw to-o
sakanan migleya."
57 Aw miglong ya manga Judiyu, "Wala' pa kaw saba dateng adti kalimâan
ya umay! Pig-unu mu ka' ya pagkita' kan Abraham?"
58 Aw miglong si Jisus kanilan, "Matinaw saba ya un ku paglongun ka-
mayu: Sa wala' pa si Abraham kâutaw, awun da aku saba dadan."
59 Aw asuntu sa piglong ni Jisus, nyamulut silan sa manga batu kay un
nilan sakanan pamintuwun. Manang nyanaw si Jisus aw migpalagaklagak
dun ni kadégan na utaw aw lyumuwa' adti pamanag na Témplo.

9

Ya pagpaguli' ni Jisus sa utaw na buta

1 Sa pagpanaw ni Jisus, pigkita' nan ya sambuk na utaw na buta lekat pa
na pagkâutaw nan.
2 Yanagaw nyusip ya manga umagakan nan, "Kay Magpalna-uway,
ananga' yan mabuta? Kanyan sala' ya pagkabuta nan, kanan aw kana
mangkatikadeng nan?"
3 Aw tyumubag si Jisus kanilan, "Ya kanan pagkabuta beke' na asuntu
na nyakasala' sakanan aw mangkatikadeng nan. Manang magi dun ni
pagkabuta nan, kita-en ya katulus na Tyumanem adti kanan.
4 Talana na allaw pa, ka-ilangan imo-un tadun ya imo-unun na Tyumanem
na migpadala kanak. Kay dili' madugay, dumateng ya kangitngitan kasiling
na gabi aw dili' da makatalabahu ya pangkay singalan.
5 Talana ini pa aku ni tas na lupa', aku saba ya kalalamdag na maka-ilaw
sa anenganeng na manga utaw."
6 Tigkas ni Jisus maglong, pig-eleban nan ya kutu na lupa' aw pig-imo' nan
pasak. Aw pigdamus nan adti manga mata na buta,
7 aw piglongan nan, "Kadtu kaw adti linaw na Silo-am aw pagkulamus kaw
dun." Na, ya kakawasan na Silo-am: pigpadala. Yanagaw nyadtu ya utaw
yan aw lyumiku' sakanan na dayaw da kyumita'.
8 Na, sa pagkita' da na manga sumbalay nan aw manga dadan da kyumi-
lala kanan, miglong silan, "Enda', yan agaw ya utaw na gayed nyingkud aw
magpangilalat magsekat sa kuwalta?"
9 Aw tyumubag ya manga eped, "E-e, yan saba sakanan!" Manang law na
manga eped na utaw, "Beke' nan! Unawa olo' ya gya nilan." Tigkas yan,
miglong uman ya utaw na bagu kyumita', "Aku saba ya utaw yan!"
10 Yanagaw pig-usip nilan sakanan, "Unu ya du-an na kyumita' da kaw?"
11 Aw miglong sakanan, "Ya utaw na pigngalanan na si Jisus mig-imo' sa
pasak aw pigdamus nan adi manga mata ku, aw pigsugu' aku nan adti linaw
na Silo-am pada magkulamus. Yanagaw nyadtu aku aw sa pagkulamus ku,
dayaw aku kyumita'!"
12 Aw nyusip silan kanan, "Ayin da sakanan adun?" Tyumubag ya utaw
yan, "Enday. Wala' da ku ka-ede-i."

Ya pag-usip na manga Parisiyo sa utaw na pigguli' ni Jisus

13 Pagkatigkas yan, pigpa-agad nilan adti asdangan na manga Parisiyo ya
utaw na buta idtu muna.
14 Na, ya pag-imo' ni Jisus sa pasak na pigdamus nan adti manga mata na
buta, yan ya Allaw na Paglagdeng.
15 Yanagaw, pig-usip na manga Parisiyo ya utaw yan, “Ananga' magkita'
da kaw?” Aw piglongan nan silan, “Pigdamusan na utaw na pasak ya manga
mata ku. Tigkas yan, migkulamus aku, aw dayaw da aku kyumita'.”
16 Yanagaw miglong ya manga eped na Parisiyo, “Wala' lekat adti Tyu-
manem ya utaw na mig-imo' seiy. Kay wala' nan daluga ya sugu' na
Tyumanem na dili' magtalabahu dun ni Allaw na Paglagdeng!” Manang
miglong ya manga eped kanilan, “Kun makasasala' pa ya utaw yan, dili'
nan mabatug ya manga milagru na kasiling na maynan!” Aw nyatenga' ya
anenganeng nilan.
17 Yanagaw pigpadeleg nilan ya pag-usip sa utaw na buta idtu muna, “Na,
asuntu na pigpaguli' nan ya manga mata mu, unu ya kanmu anenganeng sa
utaw yan?” Aw tyumubag ya utaw na baya' kyumita', “Propita sakanan!”
18 Na, wala' pangintu-uwi na manga magdadumalâay sa manga Judiyu
ya piglong nan na buta sakanan idtu muna aw adun magkita' da sakanan.
Yanagaw pigpatawag nilan ya kanan ama aw ina
19 aw pig-usip nilan, “Enda', ise' mayu ya utaw ini? Unu, matinaw na buta
sakanan lekat pa na pagkâutaw nan? Kun matinaw yeiy, ananga' magkita'
da sakanan adun?”
20 Aw tyumubag kanilan ya kanan mangkatikadeng, “Tengteng saba na ise'
nami sakanan aw kya-ede-an nami na buta sakanan lekat pa na pagkâutaw
nan,
21 manang wala' nami ka-ede-i ya du-an na kyumita' da sakanan. Aw wala'
nami uman ka-ede-i kun singalan ya migpaguli' sa manga mata nan. Usipa
mayu baling sakanan! Kay unud da saba ya kanan ginawa aw mabatug da
nan ya pagtubag kamayu.”
22 Maynan ya piglong na mangkatikadeng nan kay nyallek silan sa manga
magdadumalâay sa manga Judiyu. Kay dadan da migsambuk ya anenga-
neng nilan aw pigpa-ede' da nilan adti manga utaw na dili' da paseleden adti
kanilan sinagoga kun singalan ya mag-ubat-ubat na si Jisus ya Misiyas.
23 Yan ya du-an na miglong silan, “Unud da saba ya ginawa nan, usipa
mayu sakanan!”
24 Yanagaw pigpatawag pa nilan salut ya utaw na kyumita' da, aw law
nilan, “Pagsapa' kaw adti asdangan na Tyumanem na ubat mu ya matinaw.
Kya-ede-an da nami na makasasala' ya utaw na migpaguli' kanmu.”
25 Aw tyumubag ya utaw yan, “Wala' ku ka-ede-i kun makasasala' sakanan
aw dili'. Yan olo' ya kya-ede-an ku, idtu muna buta aku manang adun
kyumita' da aku!”
26 Aw pig-usip pa nilan, “Unu ya pig-imo' nan kanmu? Pig-unu nan ya
pagpaguli' sa kanmu manga mata?”
27 Aw tyumubag ya utaw yan, “Pig-ubatan da ta kamu! Manang wala'
mayu kadi' pangintu-uwi ya pig-ubat ku. Ananga' kamu gayed gumelgel
musip kanak? Unu, kaliman mayu uman na ma-imo' umagakan nan?”
28 To-o silan nyadaman kanan aw pigsupla nilan sakanan, law nilan,
“Umagakan kaw nan saba! Manang kami, yan ya kanami pigdalug ya palna-
u ni Moysis.
29 Kay kya-ede-an nami na si Moysis piglongan na Tyumanem asini muna.
Manang ya utaw yeiy na migguli' kanmu, wala' nami ka-ede-i kun ayin
sakanan lekat!”

30 Aw tyumubag ya utaw yan kanilan, “Nyabelengbeleng aku! Pigpaguli' nan ya manga mata ku manang wala' mayu ka-ede-i kun ayin sakanan lekat!
31 Nya-ede' kitadun na dili' pakanyegan na Tyumanem ya manga makasasala'. Manang pangkay singalan ya migsimba kanan aw mig-imo' sa pagkaliman nan, pakanyegan nan saba sakanan.
32 Lekat pa na pagka-imo' na kadakula' na banwa, wala' pa ya dyengeg tadun na kasiling ku na kyumita' da.
33 Kun ya utaw yan wala' lekat adti Tyumanem, na, dili' nan galu mabatug ma-imo' ya kasiling na maynan!”
34 Manang tyumubag silan, “Unu ka', nyaka-eles kaw migpalna-u kanami? Makasasala' kaw saba lekat pa na pagkaûtaw mu!” Aw tigkas yan, miglong pa silan kanan, “Dili' da kaw makaseled adti manga sinagoga nami!”
35 Sa pagdengeg ni Jisus na dili' da paseleden ya utaw yan na manga magdadumalaây sa manga Judiyu adti sinagoga nilan, yanagaw pyaninaw sakanan ni Jisus. Aw sa pagkita' da nan, pig-usip nan, “Unu, pyangintu-uwan da mu ya Ise' na Utaw?”
36 Aw tyumubag sakanan, “Ubati aku kay Sir kun singalan sakanan, pada mangintu-u aku kanan.”
37 Aw miglong si Jisus, “Kyinita' da mu saba sakanan aw yan ya migbalaw-balaw kanmu adun.”
38 Aw miglong ya utaw yan, “Kay Pangulu, nyangintu-u la aku kanmu!” Aw lyumuhud sakanan aw pigsimba nan si Jisus.
39 Aw miglong si Jisus kanan, “Nyadi aku asini tas na lupa' na un mag-ukum sa manga utaw. Kay ya manga utaw na wala' paka-ede' sa Tyumanem, kasiling silan na buta, aw ilawan ku ya anenganeng nilan. Manang ya manga utaw na iman nilan aw nyaka-ede' silan sa Tyumanem, masiling silan baling na buta.”
40 Na, awun manga Parisiyo na malapit dun na nyakadengeg sa piglong ni Jisus, aw pig-usip nilan sakanan, “Unu ya kakawasan na piglong mu? Unu, kasiling kami uman na buta?”
41 Aw tyumubag si Jisus kanilan, “Kun buta pa kamu, wala' galu ya un pagsala' kamayu. Manang miglong kamu na ‘Dayaw nami kyalabetan ya kadég.’ Yanagaw, kenne' pa na sala' mayu.”

10

Ya pundingan sa magdadiyagâay sa manga karniro

1 Migpadeleg si Jisus miglong adti manga Parisiyo, law nan, “Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Kun awun utaw na sumeled adti pigtorilan sa manga karniro manang ya pagseled nan wala' sakanan agi adti gisakan manang nyanik baling adti alad, ya utaw yeiy matakaw aw tulisan sakanan.
2 Manang ya magi dun ni gisakan, yan ya magdadiyagâay sa manga karniro.
3 Asuntu na yan ya magdadiyagâay, uwangan kanan na magtatunggu-ay ya tatakep. Aw sa pagtawag nan sa ngalan na tagsambuksambuk na karniro nan, kilalâen nilan ya kanan tingeg, aw dayaw nan silan alladan adti luwa' na toril.
4 Aw sa pagluwa' da na kadég na karniro nan, magma-una sakanan kanilan. Aw dumalug silan kanan kay kyilala nilan ya tingeg nan.
5 Manang dili' silan dumalug sa eped na utaw kay wala' nilan kilalâa ya tingeg. Mampamalaguy baling silan.”

6 Yeiy ya pundinganan na piglong ni Jisus kanilan, manang wala' na manga
Parisiyo kalabeti ya kakawasan.

Si Jisus ya Madyaw na Magdadiyagâay

7 Yanagaw miglong pa si Jisus kanilan, “Matinaw ya un ku paglongun
kamayu: Aku ya palangad gisakan dun ni pigtorilan sa manga karniro.
8 Madég ya manga magpalna-uway sa galu' na nyuna kanak aw kasiling
silan na manga mangkatakaw aw tulisan. Manang ya kanaken manga
karniro wala' pagpakanyeg kanilan.
9 Aku ya gisakan. Ya taman na sumeled magi kanak, paluwa-en na Tyu-
manem. Lumuwa' aw sumeled na wala' ya kakallekan nilan kay malinaw
ya banwa aw makakan silan dun ni madyaw na panabtabanan.
10 Ya matakaw, yan olo' ya tud nan ya tumakaw aw kaliman nan magpatay
aw magkalat. Manang yan baling ya kanak pigkadi asini tas na lupa' na
atagan ya manga utaw sa ginawa na wala' ya katigkasan aw sa manga
kadyawan na wala' ya maka-unawa.
11 “Aku ya madyaw na magdadiyagâay sa manga karniro. Kay ya madyaw
na magdadiyagâay, gayed nan pagpan ya kanan pagka-utawun pada kata-
mengan ya manga karniro nan.
12 Ya magtatunggu-ay na pigtandanan, dili' sakanan kasiling na mag-
dadiyagâay na tagtun sa manga karniro. Kay kun kita-en nan ya malyaw na
idu' na to-o mabulut na magpasinan adti kanan, maksay sakanan malaguy
aw ayawan nan ya manga karniro. Aw belbelen na malyaw na idu' ya manga
karniro, aw ya eped magpanbeklag silan aw magpangkabuluy.
13 Malaguy ya pigtandanan kay beke' nan ya tagtun aw wala' ya kakaypen-
gan nan sa manga karniro na pigtunggu-an nan.
14 Manang aku ya madyaw na magdadiyagâay sa manga karniro. Kya-ede-
an ku ya kanak manga karniro aw kya-ede-an aku nilan uman,
15 kasiling saba na nya-ede' ya Ama kanak aw aku uman nya-ede' kanan.
Aw gayed ku pigpan ya kanaken pagka-utawun pada katamengan ku ya
kanak manga karniro.
16 Na, awun pa uman manga eped na karniro ku na wala' pa asini toril ini.
Ka-ilangan ku gagaden silan uman adti seled. Magpakanyeg silan kanak, aw
ya kadég na magpakanyeg kanak, ma-imo' silan sambuk na ugbungan na
sambuk olo' ya magdadiyagâay kanilan.
17 “Aw yan ya du-an na pigginawâan aku na Ama, kay pig-atag ku ya kanak
pagka-utawun kanilan pada mataw aku lekat adti pagkamatay.
18 Wala' ya utaw na makabaya' sa pagkamatay ku. Manang awun katun-
danan ku lekat adti Ama na atag ku ya kanak pagka-utawun na un dugsu',
aw awun uman kanak katundanan sa pagkataw ku lekat adti pagkamatay.
Yeiy ya sugu' na kanak Ama na un ku tumanen.”
19 Yanagaw asuntu sa piglong ni Jisus, nyatenga' da uman ya anenganeng
na manga Judiyu.
20 Madég kanilan ya miglong, “Ya utaw yan, pigseledan saba na busaw!
Migkameneng sakanan. Ananga' gayed pa kamu magpakanyeg kanan?”
21 Manang awun manga eped na miglong, “Ya palna-u yeiy beke' na kana
utaw na pigseledan na busaw. Unun na busaw ya pagpaguli' sa utaw na
buta?”

Ya Pista na Paglinis sa Témplo

22 Na, dyumateng da ya Pista na Paglinis sa Témplo adti Jérusalim, aw yan
ya timpu na maniki'. *
23 Aw migpanawpanaw si Jisus adti Portiko ni Solomon dun ni pamanag
na Témplo.
24 Talana nan dun, nyaluduk adti kanan ya manga magdadumalâay sa
manga Judiyu, aw miglong silan, "Kinunu pa kaw paglong kanami kun
singalan kaw? Kun ikaw ya Misiyas, bangala la adun adti kanami!"
25 Aw tyumubag si Jisus kanilan, "Pig-ubat da ku kamayu manang wala'
kamu pangintu-u. Ya manga milagru na pig-imo' ku magi sa ngalan na kanak
Ama, yan ya migmatinaw kun singalan aku.
26 Manang wala' kamu pangintu-u kanak kay beke' kamu na kanak manga
karniro.
27 Kay ya kanak manga karniro magpakanyeg silan sa kanak tingeg, aw
nya-ede' aku kanilan aw dyumalug silan sa piglong ku.
28 Aw pig-atagan ku silan na ginawa na wala' ya katigkasan. Aw dili' silan
ka-eletan lekat adti kanak kay wala' ya sambuk na makakamang kanilan
lekat adi kanak.
29 Pig-atag da silan kanak na Ama ku, aw dakula' pa ya katulus nan kay sa
kadég. Wala' ya pangkay singalan na makakamang kanilan lekat adti Ama.
30 Kay ya Ama aw aku sambuk da saba."
31 Pagpakadengeg na manga magdadumalâay sa manga Judiyu sa piglong
ni Jisus, to-o silan nyadaman aw nyampamulut silan sa manga batu na un
galu nilan pamintuwun menda' na matay sakanan.
32 Manang miglong si Jisus kanilan, "Kyinita' da mayu saba ya madég na
pig-imo' ku na to-o madyaw na lyumekat adti Ama. Ayin ya pig-imo' ku na
du-an na un aku mayu bintuwun?"
33 Aw miglong ya manga magdadumalâay sa manga Judiyu, "Dili' kaw
nami bintuwun sa pig-imo' mu na madyaw, manang asuntu na migpa-
unawa kaw sa Tyumanem. Utaw kaw saba olo'!"
34 Aw miglong si Jisus kanilan, "Enda', nyasulat dun ni Uldin mayu na
miglong ya Tyumanem na 'manga tyumanem kamu.'*
35 Kya-ede-an tadun saba na ya pigpasulat na Tyumanem alag matinaw.
Kun miglong ya Tyumanem seiy adti manga tyugbulan mayu, aw kun silan
ya muna nyakadawat sa ubat-ubat nan, na,
36 unu ya indeganan na diklamu mayu kanak na migpa-unawa aku sa
Tyumanem? Kun piglong na Tyumanem adti manga tyugbulan ya maynan,
na, ananga' migdiklamu kamu kanak asuntu na miglong aku na 'Ise' aku na
Tyumanem na pigtani nan aw pigpadala nan asini tas na lupa'"?
37 Kun wala' ku imo-a ya manga imo-unun na kanake' Ama, dili' aku mayu
umba' pangintu-uwan.
38 Manang pig-imo' ku saba ya imo-unun na Ama ku. Yanagaw, pangkay
wala' kamu pangintu-u sa piglong ku, anenganengen mayu galu ya manga
puliba na manga pigpan-imo' nan pada ka-ede-an aw kalabetan mayu na
aku aw ya Ama sambuk da."

---

* **10:22** 10:22 Asini muna sa wala' pa si Jisus kâutaw, pigsulung na manga sundalu na taga Sirya ya Jérusalim. Aw ya hari' nilan na si Antiyokus Epipanés, migpa-indeg adti Témplo sa manga inutaw na manga tyumanem nan, aw migdugsu' sakanan sa taku' adti dugsu-anan aw kyalipa-an nan ya Témplo. Dyumateng ya allaw na nyilab ya manga Judiyu sa pagdumala nilan, yanagaw nyatu silan aw nyabawi' nilan ya Témplo, aw piglinisan nilan. Mig-imo' ya manga Judiyu sa Pista na yan ya magpa-anenganeng kanilan kada umay. * **10:34** 10:34 Mabasa yeiy uman adti Salmo 82:6.

39 Sa pagdengeg nilan seiy, kaliman nilan uman dakepen sakanan manang
wala' nilan sakanan kasalinapi.
40 Aw lyumiku' salut si Jisus adti dipag na tubig na Jordan adti banwa na
pigbaútismuwan ni Juan idtu muna. Aw dun pa sakanan katingen.
41 Aw nyangkadtu ni kanan ya madég na manga utaw. Aw migbalawbalaw
silan na maglong, "Wala' pag-imo' si Juan sa manga milagru manang alag
matinaw ya kadég na pig-ubat nan kanaten sa utaw yeiy na si Jisus."
42 Aw dun ni banwa yan, awun madég na manga utaw na nyangintu-u la
kan Jisus.

11

Ya pagkamatay ni Lazaro

1 Na, awun utaw na pigngalanan si Lazaro. Nyeya' sakanan adti baranggay
na Bétaniya, aw matigda' sakanan. Aw dun uman pag-eya' ya manga bubay
nan na si Maria aw si Marta.
2 Na, ya Maria yeiy, yan ya un mag-asag kagaya sa manimbo' adti manga
siki ni Jisus aw galisan nan na kanan lugay. Aw ya kanan inulug na si Lazaro,
yan ya to-o kyatigda-an.
3 Yanagaw pigpatugun na manga bubay nan si Jisus na maglong, "Kay
Magpalna-uway, ya ubaybay mu na kanmu pigginawáan to-o kyatigda-an."
4 Aw sa pagdengeg ni Jisus sa ubat-ubat yeiy, miglong sakanan, "Ya
tengteng na sampetan na kanan magkedel beke' na matay sakanan manang
dun baling kita-a ya katulus na Ama aw magi dun madeyen ya Ise'."
5 Na, alag pigginawáan ni Jisus si Marta aw si Maria aw si Lazaro.
6 Yanagaw, pangkay dyengeg da ni Jisus na kyatigda-an si Lazaro, manang
nyatingen pa sakanan adti pig-eya-an nan seled na duwangallaw.
7 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus adti manga umagakan nan, "Lumiku'
kitadun adti Judiya."
8 Manang law nilan, "Kay Magpalna-uway, bagu pa kaw saba pigbantakan
na manga magdadumaláay sa manga Judiyu na bintuwun na batu. Aw
kenne' pa nilan nyaninaw kanmu. Ananga' kaliman mu lumiku' adti
Judiya?"
9 Aw miglong si Jisus kanilan, "Enda', sampulu tag duwa ya udas kada
allaw? Yanagaw kun ya utaw manaw na allaw, dili' sakanan pagsungkul
asuntu na malalamdag pa ya banwa.
10 Manang ya utaw na nyanaw na gabi, pagsungkul sakanan kay wala' ya
kalalamdag na nyaka-ilaw kanan."
11 Pagkatigkas yan, piglongan pa nan silan, "Nyakatulug da ya ubaybay
tadun na si Lazaro. Manang adtu aku kay un ku sakanan pukawun."
12 Aw miglong ya manga umagakan nan, "Kay Magpalna-uway, kun
nyakatulug sakanan, kaguli-an da."
13 Na, iman nilan aw nyakatulug olo' si Lazaro manang ya pyalabet ni Jisus
na nyatay da sakanan.
14 Yanagaw pigbangal ni Jisus kanilan, law nan, "Nyatay da si Lazaro.
15 Manang migleya aku asuntu kamayu na wala' aku dun ni pagkamatay
nan. Kay kaliman ku na pakasaligen pa ya pagpangintu-u mayu. Na,
kadtuwan tadun sakanan!"
16 Pagkatigkas yan, miglong si Tomas adti manga eped nan na umagakan,
"Magad kitadun kanan pangkay patayen kitadun eped nan." Na, si Tomas
pigtawag uman na Pingin.

Ya pagmataw ni Jisus kan Lazaro lekat adti pagkamatay

17 Na, pagdateng da ni Jisus adti Bétaniya, dyengeg nan na upatengallaw pa
lekat na paglebeng kan Lazaro.
18 Ya kawat na baranggay na Bétaniya lekat adti Jérusalim manga tulungka
kilomitro,
19 aw madég ya nyawun na manga utaw na Judiyu pada maglala kan Marta
aw si Maria asuntu sa pagkamatay na inulug nilan.

20 Aw sa pagdengeg ni Marta na migpasinan da dun si Jisus, pigsungun nan
sakanan. Manang si Maria kenne' nan nyingkud dun ni balay nilan.
21 Aw sa pagkita' ni Marta kan Jisus, piglongan nan sakanan, "Kay
Magpalna-uway, kun nyadi pa kaw beg galu, dili' matay ya inulug ku.
22 Manang nya-ede' aku na pangkay adun atag saba na Tyumanem kun
unu ya sekaten mu adti kanan."
23 Aw miglong si Jisus kanan, "Mataw pa saba ya inulug mu."
24 Tyumubag si Marta, "Kya-ede-an ku na mataw sakanan adti kamoliyan
na allaw sa pagmataw na Tyumanem sa kadég na nyangkamatay."
25 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus kanan, "Aku ya magpakamataw sa
utaw na nyatay, aw aku uman ya mag-atag sa ginawa na wala' ya katigkasan.
Kun singalan ya mangintu-u kanak, pangkay matay pa sakanan manang
mataw pa uman salut.
26 Aw pangkay singalan ya nyangintu-u aw syumalig kanak, matagtun nan
saba ya ginawa na wala' ya katigkasan. Unu, nyangintu-u kaw sa piglong ku
yeiy?"
27 Aw tyumubag si Marta kanan, "E-e, kay Magpalna-uway! Nyangintu-u
aku na ikaw ya Misiyas na Ise' na Tyumanem na pigpakang na un dumateng
asini tas na lupa'!"

28 Pagkatigkas ni Marta maglong seiy, lyumiku' sakanan adti balay aw
pigtumantumanan nan ya mangud nan na si Maria, law nan, "Ya Magpalna-
uway malapit da dumateng asini. Kaliman nan magbalawbalaw kanmu."
29 Pagdengeg ni Maria, maksay sakanan nyindeg aw nyadtu ni kan Jisus.
30 Na, wala' pa si Jisus dateng adti baranggay manang kenne' pa nan adti
banwa na pigsungunan kanan ni Marta.
31 Manang ya manga Judiyu na miglala kan Maria, sa pagkita' nilan na
nyindeg da sakanan aw maksay lyumuwa', pigdalug nilan kay iman nilan
aw madtu sakanan ni piglebengan kan Lazaro na un magsugaw.

32 Pagdateng ni Maria adti kan Jisus, lyumuhud sakanan adti asdangan
nan, aw law nan, "Kay Magpalna-uway, kun asini pa kaw beg galu, dili'
matay ya inulug ku."
33 Aw sa pagkita' ni Jisus na to-o migsugaw si Maria aw migsugaw uman
ya manga Judiyu na dyumalug kanan, nyatangkeg ya anenganeng nan aw
migkalat to-o ya ginawa nan.
34 Aw nyusip si Jisus kanilan, "Ayin mayu sakanan lebengan?" Aw tyu-
mubag silan kanan, "Kay Magpalna-uway, agad kaw kanami adti piglebe-
gan kanan aw tanawa."
35 Aw migsugaw si Jisus.
36 Yanagaw miglong ya manga Judiyu na nyagad dun, "Inunuwa mayu sa
kadakula' na pagginawa nan kan Lazaro."
37 Manang miglong ya manga eped kanilan, "Pigguli' nan ya manga mata
na utaw na buta, na, ananga' wala' nan katageni ya pagkamatay ni Lazaro?"

38 Pagdateng ni Jisus adti ilib na piglebengan sa lawas ni Lazaro, to-o
pa migkalat ya ginawa nan. Na, awun dakula' na batu na pigtampeng sa
gawang na ilib.
39 Yanagaw miglong si Jisus adti manga Judiyu dun, "Angginan mayu ya
batu!" Manang miglong si Marta, "Kay Magpalna-uway, upatenggabi pa ya
lawas nan dun ni seled na ilib! Kun uwangan nilan, malu' da."
40 Aw miglong si Jisus, "Unu, kyalingawan da mu ya piglong ku kanmu
kakayna? Kun sumalig kaw kanak, kita-en mu ya katulus na Tyumanem."
41 Yanagaw pig-anggin nilan ya batu na pigtampeng sa gawang. Aw tigkas
yan, lyumangad si Jisus adti langit aw nyanawagtawag adti Tyumanem, law
nan, "Kay Ma', migpasalamat aku kanmu kay pigpakanyegan aku mu.
42 Nya-ede' aku na gayed kaw migpakanyeg kanak. Manang piglong ku
yeiy asuntu sa manga utaw na nyakapalibed kanake' pada mangintu-u silan
na ikaw ya migpadala kanak asini tas na lupa'."
43 Pagkatigkas yan, pigtawag ni Jisus si Lazaro sa mabagseg na tingeg,
"We....Lazaro! Luwa' kaw adi!"
44 Aw lyumuwa' ya nyatay lekat adti piglebengan kanan. Aw kenne' pa na
bedbed na télа dun ni manga bekten aw siki nan aw ulu nan. Aw miglong si
Jisus kanilan, "Kamanga mayu ya pigbedbed kanan aw papanawa mayu!"

Ya palpa na manga magdadumalâay sa manga Judiyu na patayen si Jisus

45 Yanagaw, ya manga utaw na Judiyu na dyumalug kan Maria adti lebeng,
kyinita' nilan ya pig-imo' ni Jisus. Aw madég kanilan ya nyangintu-u kanan.
46 Manang awun eped kanilan na nyadtu adti manga Parisiyo aw pigdan-
dan nilan ya pig-imo' ni Jisus.
47 Yanagaw ya mangkatas na manga magdadugsu-ay dun ni Témplo aw
manga Parisiyo, pigpatawag nilan ya eped nilan pada magkatipun dun ni
usayanan. Aw pigbalawbalawan nilan kun unu ya madyaw imo-un, law
nilan, "Unu ya imo-un tadun? Madég to-o ya manga milagru na pig-imo' na
utaw yan!
48 Kun pabaya-an tadun sakanan, pagaw pangintu-uwan baling sakanan
na manga utaw! Aw kun ma-imo' yeiy, sulungun kitadun na to-o madég
na sundalu na Romanen aw kalaten nilan ya kanaten Témplo aw ya banwa
tadun!"
49 Manang miglong ya sambuk kanilan na si Kaypas, "Wala' ya kyatagâan
mayu!" Na, dun ni umay yan, si Kaypas ya pangulu na manga magdadugsu-
ay.
50 Aw migpadeleg sakanan miglong, "Unu, wala' mayu anenganenga?
Madyaw pa na sambuk olo' kanaten ya matay asuntu sa manga Judiyu kay
sa apnasen ya kadég na manga utaw asini nasud tadun!"
51 Na, ya piglong yeiy ni Kaypas beke' na kanan pagbaya', manang nyaka-
paglong sakanan sa maynan kay pangulu sakanan na manga magdadugsu-
ay dun ni umay yan. Aw yanagaw magi kanan pigpa-ede' na Tyumanem na
un matay si Jisus pada paluwa-en ya kanan manga kadégan na Judiyu.
52 Aw beke' nilan olo' manang asuntu uman sa manga eped na un pa
mangintu-u, pada sambukun ya kadég na ma-imo' utaw na Tyumanem na
nyeya' adti madég na manga eped na nasud.
53 Yanagaw lekat dun ni allaw yan, pigbantakan si Jisus na manga mag-
dadumalâay sa manga Judiyu na patayen.
54 Aw ya syampetan nan, wala' da si Jisus pagpakita' dun ni madég na
manga utaw na Judiyu. Pig-indegan nan ya Jérusalim aw nyadtu sakanan ni

banwa na malapit adti kaligbinan, dun ni lunsud na Éprayim. Aw nyatingen pa dun eped nan ya kanan manga umagakan.

Ya pagpalekat na Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem

55 Na, agpet da ya Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem.* Yanagaw madég ya manga Judiyu na lekat adti kanilan manga banwa na tyumukud pasinan adti Jérusalim, pada linisan ya kanilan lawas kay yan ya kanilan katanem sa dili' pa dumateng ya gabi sa pagpalekat na Pista.*
56 Pagdateng nilan, gayed nilan pyaninaw si Jisus dun ni pamanag na Témplo. Aw gayed silan mig-usip-usipay, law nilan, “Unu ya kamayu anenganeng? Enda', dili' gya sakanan madi ni Pista?”
57 Na, ya manga mangkatas na magdadugsu-ay dun ni Témplo aw manga Parisiyo, kaliman nilan dakepen si Jisus, yanagaw dadan da silan mig-imo' sa bala-ud na kun singalan ya maka-ede' kun ayin apit si Jisus, ubat nan kanilan.

12

Ya pag-asag ni Maria sa manimbo' adti siki ni Jisus

1 Na, dakman enemengallaw magpalekat da ya Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem. Nyadtu si Jisus adti Bétaniya na pig-eya-an ni Lazaro na pigmataw nan lekat adti pagkamatay.
2 Aw pigtagilanan nilan si Jisus na pangiyambungay. Si Lazaro ya sambuk na kyuman dun ni sayid ni Jisus aw si Marta ya migsanggila' kanilan.
3 Aw kyumamang si Maria sa tenga' ya litro na manimbo' na wala' ya nyakadali' na pigngalanan na nardo, aw dakula' to-o ya alaga'. Aw pig-asagan nan ya siki ni Jisus aw piggalisan nan na kanan lugay. Aw nyalegeb na kanimbo' ya seled na balay.
4 Aw dun uman ya sambuk na umagakan ni Jisus na si Judas Iskariyoti, na yan ya un maglubid kanan. Sa pagkita' nan sa pig-imo' ni Maria, miglong sakanan,
5 “Ananga' wala' baling galina ya manimbo' iyan aw ya kuwalta atag galu adti manga utaw na wala' ya pagkamangan? Ya alaga' nan maka-umba' saba sa sangkaumay na utaw talabahuwan!”
6 Piglong yeiy ni Judas beke' na asuntu na nyallat sakanan sa manga wala' ya pagkamangan, manang asuntu na matatilu' sakanan. Kay yan ya pigtaliguwan sa kuwalta na manga umagakan ni Jisus manang gayed nan pag-uwa-an.
7 Aw tyumubag si Jisus kan Judas, “Pabaya-i la sakanan. Padayawan da kanan ya nyasama' na manimbo' pada pagtagilan dun ni allaw na paglebeng kanak.
8 Ya manga utaw na wala' ya pagkamangan gayed mayu pig-iyeped. Manang aku dili' madugay asini sayid mayu.”

Ya palpa sa pagpatay kan Lazaro

9 Pagdengeg na madég to-o na manga utaw na Judiyu na nyawun si Jisus adti Bétaniya, nyadtu uman silan. Aw ya kanilan pagkadtu beke' olo' ni Jisus, manang peles nilan uman tanawun si Lazaro na pigmataw ni Jisus lekat adti pagkamatay.

---

* **11:55** 11:55a Mabasa yeiy adti Éxudo 12 ya paglabay na anghil na Tyumanem na nya-imo' pista na manga Judiyu. Kada umay pig-anenganeng nilan ya pagpaluwa' na Tyumanem sa manga tyugbulan nilan asini muna lekat adti nasud na Ihiptu. * **11:55** 11:55b Mabasa yeiy adti Éxudo 19:10 aw Numiros 9:6-11.

10 Yanagaw migkatipun ya manga mangkatas na magdadugsu-ay adti
Jérusalim aw pigbalawbalawan nilan na patayen uman si Lazaro,
11 kay madég ya manga Judiyu na wala' da dalug kanilan kay nyangintu-u
la silan kan Jisus asuntu na pigmataw nan si Lazaro.

Ya pagpamasa na madég na utaw kan Jisus pasinan adti Jérusalim

12 Na, madég to-o ya manga utaw na dyumateng adti Jérusalim na un
tumambung sa Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem. Pagkasalut na
allaw, dyengeg nilan na migpasinan da si Jisus adti Jérusalim.
13 Yanagaw nyan-utud silan sa palwa na manga palma aw pigsungun nilan
si Jisus. Migpansileya silan aw migpan-iyak-iyak na miglong, "Hosanna! Ini
la ya Pigpadala na Tyumanem dun ni kanan ngalan. Yeiy ya Hari' na Isra-él
aw umba' sakanan deyen!"
14 Na, dadan da kyinita' ni Jisus ya sambuk na nati na asnu, aw yan ya
pigsakayan nan pasinan adti Jérusalim. Aw nyatuman da ya pigpasulat na
Tyumanem asini muna:
15 "Kamu na manga utaw na taga Jérusalim,*
dili' kamu magkallek.
Tanawa! Dyumateng da ya hari' mayu
na syumakay sa nati na asnu!"*
16 Idtu muna, wala' pa na manga umagakan nan kalabeti ya kakawasan na
kadég yeiy na nyangka-imo'. Manang dun ni pagliku' ni Jisus adti tas na
langit, dun da nilan ka-anenganengi na ya kadég yeiy pigpasulat dadan na
Tyumanem.
17 Madég ya manga utaw na nyagad kan Jisus lekat adti Bétaniya aw silan
ya kyumita' sa pagtawag nan kan Lazaro lekat adti lebeng aw ya pagmataw
kanan. Aw silan uman ya gayed mig-ubat-ubat sa manga nya-imo' ni Jisus.
18 Aw yeiy ya du-an na syumungun kan Jisus ya madég pa na utaw kay
kyadenggan nilan ya ubat-ubat sa pig-imo' nan na milagru.
19 Yanagaw migbalawbalaw ya manga Parisiyo, law nilan, "Inunuwa
mayu! Dili' da naten mabanggang ya kadég na manga utaw na dyumalug
da kanan!"

Ya pagpaninaw na manga utaw na Grigo kan Jisus

20 Na, awun uman manga utaw na Grigo na dyumateng dun ni Jérusalim na
un tumambung sa pista pada magsimba sa Tyumanem adti Témplo.
21 Aw dyumulud silan kan Pilipi na taga Bétsayda, sakup na Galilya. Aw
miglong silan kanan, "Kay Sir, kaliman nami galu kilalaên si Jisus."
22 Piglongan ni Pilipi si Andrés sa tud nilan, aw migdengan silan nyadtu ni
kan Jisus aw piglongan nilan sakanan.
23 Aw yanagaw miglong si Jisus, "Dyumateng da ya udas na patasen ya
dengeg na Ise' na Utaw.
24 Matinaw saba ya piglong ku kamayu: Wala' ya un ma-untung adti
sambuk na bini' na trigu kun dili' matanem. Manang kun matanem una
dun ni lupa' aw malandak, dili' madugay gumiti' aw tumulin menda' na to-o
mamunga.*

---

* **12:15** 12:15a Ya Ziyon yan ya dadan na ngalan na syudad na Jérusalim. * **12:15** 12:15b Mabasa yeiy adti Zakariyas 9:9. * **12:24** 12:23-24 Ya pigpalabet asini ni Jisus na bini', yan ya kanan pagka-utawun. Kun patayen da sakanan adti krus, madég ya manga utaw na makatagtun sa ginawa na wala' ya katigkasan.

25 Kun singalan ya gyuminawa sa kanan pagka-utawun asini tas na lupa',
kalagakan baling sa ginawa nan. Manang kun singalan ya magtibulluk
dumalug kanak pangkay pa adti pagkamatay, matagtun nan ya ginawa na
wala' ya katigkasan.
26 Aw pangkay singalan ya malim ma-imo' kanak sugu-anen, una sakanan
dumalug kanak, kun ayin aku, adtu uman sakanan. Aw kun singalan ya
magtuman sa manga sugu' ku, pakadyawun uman na kanak Ama.

Ya pagkasampet ni Jisus sa pagkamatay nan

27 "Na, madég ya kakaypengan ku. Manang unu, paglongun ku ya kanak
Ama na paluwa-en aku nan galu lekat adti kanak pagti-is na un ku ka-
agiyan? Dili' saba! Kay yeiy ya du-an na dyumateng aku asini udas ini, na
un matuman ya pagkaliman nan."
28 Aw miglong pa si Jisus adti Ama nan, "Kay Ma', pakitaân beg ya kanmu
pagka Tyumanem adti manga utaw." Aw awun tingeg na lyumekat adti tas
na langit na miglong, "Abus da ku pakitaân ya pagka Tyumanem ku, aw
pakita' pa ku uman salut."
29 Na, madég ya manga utaw na mig-indeg-indeg na malapit dun, aw
dyengeg nilan ya tingeg yan, aw law nilan, "Migdadaneng!" Manang
miglong ya manga eped, "Pagaw piglongan sakanan na anghil!"
30 Manang miglong si Jisus kanilan, "Beke' ku ya pigpadengeg na Tyu-
manem sa tingeg nan, kamu saba ya pigpadenggan nan.
31 Migpalekat da ya pag-ukum sa manga utaw asini tas na lupa', aw degen
da uman ya pagdumala ni Satanas sa kadakula' na banwa.
32 Aw sa pagkalabu la kanak adti krus, paduludun ku ya kadég na manga
utaw adi kanak aw mangintu-u silan."
33 Aw dun ni paglong ni Jisus, pigpa-ede' nan kun unu ya un nan ka-agiyan
na pagti-is sa pagkamatay nan.
34 Yanagaw miglong ya madég na manga utaw, "Pigsulat dun ni Uldin
tadun na wala' ya tyamanan na pagdumala na Misiyas. Ananga' kaw
maglong na ka-ilangan matay ya Ise' na Utaw adti krus? Singalan ka' utawa
ya pigpalabet mu na Ise' na Utaw?"
35 Aw miglong si Jisus kanilan, "Ini pa ni kamayu ya kalalamdag manang
dili' da magkadugay. Talana na asini pa, pangintu-uwi mayu pagaw kasaban
kamu na kangitngitan. Kay ya utaw na nyanaw dun ni mangitngit, wala' nan
ka-ede-i kun ayin sakanan pasinan.
36 Yanagaw talana ini pa aku ni sayid mayu, pangintu-uwi mayu na aku ya
kalalamdag pada ma-imo' kamu manga utaw na kalalamdag."

Ya manga utaw na Judiyu na wala' pangintu-u kan Jisus

Pagkatigkas ni Jisus maglong seiy, malakwat da sakanan pagkita-en adti
madég na manga utaw.
37 Pangkay madég da ya milagru na pigpakita' nan kanilan, manang wala'
silan pangintu-u kanan.
38 Yanagaw nyatuman da ya pigpasulat na Tyumanem magi sa propita nan
na si Isayas, law nan,
"Kay Tyumanem, singalan ka' ya nyangintu-u sa pag-ubat-ubat nami?
Aw singalan manga utawa ya pigpakita-an da mu sa kanmu katulus?"*
39 Yan ya du-an na wala' nilan kabatug ya pagpangintu-u, kasiling na
pigpasulat uman kan Isayas, law nan,

* **12:38** 12:38 Mabasa yeiy adti Isayas 53:1.

40 “Pigtampeng na Tyumanem ya kanilan mata pada dili' nilan kita-en ya
katinawan.
Aw pigpakategel nan ya kanilan anenganeng pada dili' nilan kalabetan ya
ubat-ubat ku,
kay kun kalabetan nilan pagaw magselsel silan, aw lanasen ku ya manga
sala' nilan.”*
41 Piglong yeiy ni Isayas asini muna kay dadan da pigpakita' kanan ya katulus
na pagka Tyumanem ni Jisus na yan ya pigkasampetan nan.
42 Pangkay maynan ya piglong ni Isayas, manang awun pa uman madég na
manga Judiyu na nyangintu-u kan Jisus. Pangkay adti manga migdumala,
awun eped na nyangintu-u la kanan, manang asuntu na nyallek silan sa
manga eped na Parisiyo, wala' nilan pa-ede-an pagaw alilinan silan lekat
adti manga sinagoga.
43 Kay to-o nilan pigkaliman na saya' silan na manga utaw kay sa katu-
tukan ya Tyumanem kanilan.

Ya katigkasan na pag-ubat-ubat ni Jisus adti madég na manga utaw

44 Na, miglong si Jisus magi sa mabagseg na tingeg adti madég na manga
utaw na migkatipun dun, law nan, “Pangkay singalan ya mangintu-u kanak,
pangintu-uwan nan uman ya migpadala kanak.
45 Aw kun singalan ya kyumita' kanak, kyinita' nan uman ya migpadala
kanak.
46 Nyadi aku asini tas na lupa' na un mag-ilaw sa anenganeng na manga
utaw. Aw ya utaw na mangintu-u kanak, wala' da sakanan adti kangitngitan.
47 Kun awun nyakadengeg sa ubat-ubat ku aw pigpalipaslipasan nan, dili'
aku ya mag-ukum kanan. Yan saba ya kanak pigkadi ya pagpaliku' sa manga
utaw adti Tyumanem. Aw beke' na kanak tud ya pag-ukum.
48 Manang ya utaw na gayed kyumele kanak aw dili' dumawat sa palna-u
ku, ya manga tingeg na pig-ubat-ubat ku, yan ya mag-ukum kanilan kagaya
adti kamoliyan na manga allaw.
49 Kay ya pigpalna-u ku, wala' lekat adi kanake', manang lyumekat adti
Ama na migpadala kanak. Aw yeiy ya migsugu' kanak kun unu ya un ku
palna-u.
50 Aw kya-ede-an ku na ya palna-u na pigsugu' nan kanak, yan ya mag-
gagad sa utaw adti ginawa na wala' ya katigkasan. Yanagaw ya kadég na
piglong ku kamayu, alag yeiy lekat adti Ama.”

13

Ya pag-ugas ni Jisus sa manga siki na manga umagakan nan

1 Sa wala' pa dateng ya Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem, nya-
ede' si Jisus na malapit da ya allaw na pag-indeg nan asini tas na lupa'
aw ya pagliku' nan adti tampid na Ama. To-o nan pigginawa͡an ya kanan
manga umagakan aw pigpakita' nan kanilan ya kanan pagginawa na wala'
ya tyamanan.
2 Pagkagabi yan, nyangiyambung si Jisus aw ya kanan manga umagakan.
Na, pigbetang dadan ni Satanas adti anenganeng ni Judas Iskariyoti na ise'
ni Simon na lubidan nan Jisus.
3 Nya-ede' si Jisus na pig-atag da na Ama kanan ya katundanan sa kadég.
Nya-ede' uman na lekat sakanan adti Tyumanem aw un lumiku' adti Tyu-
manem.

* **12:40** 12:40 Mabasa yeiy adti Isayas 6:10.

4 Yanagaw, talana nilan nyangiyambung, nyindeg si Jisus aw pigluwas
nan ya sa-ul nan na malawig aw kyumamang sa dakula' na tuwalya aw
pangawakan nan.
5 Pagkatigkas yan, kyumamang si Jisus sa palanggana aw pigseledan nan
na tubig. Aw pigpalekat nan ya pag-ugas sa manga siki na tagsambuksam-
buk na umagakan nan aw piggalisan nan uman na tuwalya na pigpangawak
nan.
6 Aw sa pagdateng nan adti kan Simon Pédro, miglong si Pédro, "Kay
Magpalna-uway, unu, ugasan mu uman ya kanak manga siki?"
7 Aw tyumubag si Jisus kanan, "Adun, dili' pa mu yeiy kalabetan ya pig-
imo' ku. Manang dili' madugay, kalabetan da mu."
8 Aw miglong ni Pédro, "Kay Magpalna-uway, dili' aku malim na ikaw ya
mag-ugas sa siki ku!" Manang miglong si Jisus kanan, "Kun dili' kaw magpa-
ugas kanake' sa manga siki mu, beke' kaw na umagakan ku."
9 Aw miglong si Simon Pédro, "Kun maynan, kay Magpalna-uway, beke' olo'
na manga siki ku ya ugasan mu manang dala uman ya kanak manga tullu'
aw ulu ku!"
10 Manang miglong si Jisus kanan, "Ya utaw na migsugbu la, dili' da ka-
ilangan mag-ugas, kay malinis da ya kadakula' na lawas nan. Yan olo'
ya ugasan ya manga siki nan. Aw dayaw da kamu migkalinis asuntu sa
pagpangintu-u mayu kanak, manang beke' na kadég mayu."
11 Maynan ya piglong ni Jisus asuntu na kya-ede-an da nan kun singalan
ya un maglubid kanan.
12 Pagkatigkas da ni Jisus ugasan ya manga siki nilan, pigsut da nan uman
ya kanan sa-ul aw lyumiku' sakanan adti lamisa. Aw pig-usip nan silan,
"Unu, kyalabetan mayu ya kakawasan na pig-imo' ku kamayu?
13 Pigbasa͡an aku mayu dun ni pagtawag mayu kanak na 'Magpalna-uway'
aw 'Pangulu'. Aw umba' ya pagtawag mayu kanak.
14 Kun aku ya kamayu Pangulu aw Magpalna-uway na mig-ugas sa manga
siki mayu, umba' kamu uman mag-ugas-ugasay sa kamayu manga siki.
15 Pig-imo' ku yeiy pada imo-un mayu pundinganan. Yanagaw mag-
padalem kamu kasiling na sugu-anen, kasiling na pig-imo' ku kamayu.
16 Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Wala' ya sugu-anen na matas pa
sa amu nan. Aw wala' ya pigsugu' na matas pa sa migsugu' kanan.
17 Na, asuntu na kya-ede-an da mayu yeiy, kun imo-un mayu, madyaw ya
kamayu.
18 "Manang beke' na kadég mayu ya pigpalabet ku. Kya-ede-an ku ya anen-
ganeng na tagsambuksambuk na kanak manga pigpamalli'. Aw matuman
ya pigpasulat na Tyumanem asini muna na maglong, 'Ya ubaybay ku na
syumambuk kanak kyuman, yan pa baling ya miglubid kanak.'*
19 Pig-ubat ku yeiy dadan kamayu talana wala' pa ka-imo', pada kun ma-
imo' da yeiy, ka-ede-an mayu na aku ya Misiyas.
20 Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Pangkay singalan ya dumawat
sa utaw na pigsugu' ku, dun da aku nan uman dawata. Aw kun singalan ya
dumawat kanak, dun da nan uman dawata ya Ama na migpadala kanak."

Ya pagpa-ede' ni Jisus na lubidan sakanan

21 Pagkatigkas ni Jisus maglong seiy, to-o migkalat ya ginawa nan, aw
miglong sakanan, "Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Awun sambuk
kamayu na un maglubid kanak."

---

* **13:18** 13:18 Mabasa adti Salmo 41:9.

22 Aw migpan-inunuway ya manga umagakan nan kay to-o nyasagunut ya
anenganeng nilan kun singalan kanilan ya pigpalabet nan.
23 Na, awun sambuk kanilan na pigginawa͡an ni Jisus na tyumangkil
kanan.*
24 Aw pigpulingenan sakanan ni Simon Pédro na usipen nan si Jisus kun
singalan ya pigpalabet nan.
25 Yanagaw ya umagakan na tyumangkil kanan, nyangunsalig dun aba ni
Jisus aw pig-usip nan sakanan, “Kay Magpalna-uway, singalan ya utaw yan?”
26 Tyumubag si Jisus, “Ya utaw na atagan ku sa pan na un ku tugmuk, yan
ya maglubid kanak.” Yanagaw kyumamang si Jisus sa pan aw pigtugmuk
nan aw pig-atag nan kan Judas Iskariyoti na ise' ni Simon.
27 Sa pagpakadawat da nan sa pan, syeledan sakanan ni Satanas. Aw
miglong si Jisus kan Judas, “Maksay da imo-a ya awun ni anenganeng mu.”
28 Na, wala' ya pangkay sambuk dun ni lamisa na nya-ede' kun unu ya du-
an na piglong yeiy ni Jisus kan Judas.
29 Iman na eped aw pigsugu' nan si Judas na un mayad sa makan pada sa
Pista, aw kun beke' yan, matag adti manga utaw na wala' ya pagkamangan.
Kay si Judas yan ya pigtaliguwan sa kuwalta.
30 Aw sa pagkatigkas da ni Judas kuman sa pan, nyaksay sakanan nyindeg
aw lyumuwa', aw gabi la.
31 Sa adtu la si Judas ni luwa', miglong si Jisus, “Dyumateng da ya udas
na pakita' da ya pagka Tyumanem na Ise' na Utaw, aw magi sa un ma-imo'
kanak ka-ede-an na manga utaw ya kadyaw na Tyumanem.
32 Aw asuntu na ka-ede-an da nilan ya kadyaw na Tyumanem magi kanak,
pakita' uman na Tyumanem ya kadyaw na Ise' nan. Aw un da nan imo-un.
33 Kamu na kanak palangad mangayse', dakman tagbi' ya manga udas
na pag-iyagad tadun. Paninawun aku mayu. Manang paglongun ku adun
salut ya piglong da ku adti magdadumala͡ay sa manga Judiyu: ‘Dili' kamu
makakadtu ni kanaken kadtuwan’.
34 Awun bagu na sugu' na un ku atag kamayu: Paggaginawa͡ay kamu.
Kasiling saba na pagginawa ku kamayu, maynan uman maggaginawa͡ay ya
kadég mayu.
35 Kay kun maggaginawa͡ay kamu, ka-ede-an na kadég na manga utaw na
kamu ya kanaken manga umagakan.”

Ya pagpa-ede' ni Jisus na balyaw sakanan ni Pédro

36 Pagkatigkas yan, nyusip si Simon Pédro kan Jisus, “Kay Magpalna-uway,
ayin kaw kadtu?” Aw tyumubag si Jisus kanan, “Dili' pa kaw maka-agad
kanak adti un ku kadtuwan, manang kagaya adti kamoliyan makadalug da
kaw adtu.”
37 Aw miglong si Pédro kanan, “Kay Magpalna-uway, ananga' dili' aku
maka-agad kanmu adun? Atag ku ya kanak pagka-utawun pangkay adti
pagkamatay asuntu kanmu!”
38 Aw tyumubag si Jisus kanan, “Unu, tengteng na atag mu ya kanmu
pagka-utawun asuntu kanak? Matinaw ya un ku paglongun kanmu: Sa dili'
pa tumaga-uk ya manuk, balyaw aku mu na makatlu.”

14

Si Jisus ya dalan pasinan adti Ama

* **13:23** 13:23 Ya tyumangkil kan Jisus yan si Juan na Apostol. Aw dun ni pagsulat nan, pigngalanan ni Juan ya kanan pagka-utawun na “pigginawa͡an ni Jisus.”

1 Migpadeleg si Jisus miglong kanilan, “Dili' magkakamang ya ginawa
mayu. Salig kamu sa Tyumanem, aw salig kamu uman kanak.
2 Adti balay na Ama ku, madég ya manga tambi'. Dili' aku maglong kamayu
kun beke' pa yeiy na matinaw. Yanagaw muna aku madtu na un magtagilan
sa eya-anan mayu.
3 Aw pagkatigkas ku tagilanen ya eya-anan mayu, lumiku' aku aw angayen
ta kamu, aw dun da kamu gayed pag-eya' ni tampid ku.
4 Aw kya-ede-an mayu ya agiyanan pasinan adti banwa na un ku kad-
tuwan.”
5 Miglong si Tomas kan Jisus, “Kay Magpalna-uway, wala' kami paka-ede'
kun ayin kaw kadtu, yanagaw unun nami ya pagka-ede' sa agiyanan yan?”
6 Aw tyumubag si Jisus kanan, “Aku ya agiyanan, aku ya katinawan, aw
aku ya lyekatan sa ginawa na wala' ya katigkasan. Wala' ya pangkay sambuk
na makakadtu ni Ama kun dili' magi kanak.
7 Kun tengteng na kya-ede-an aku mayu, ka-ede-an da mayu uman ya
kanak Ama. Yanagaw lekat adun, kya-ede-an da mayu sakanan aw kyinita'
da mayu uman.”

8 Pagkatigkas yan, miglong si Pilipi kan Jisus, “Kay Magpalna-uway,
pakitaa̍n kanami ya Ama aw umba' da yan kanami.”
9 Aw tyumubag si Jisus kanan, “Kadugay da naten mig-iyagad, wala' pa mu
ka' ka-ede-i kun singalan aku? Ya kyumita' kanake', kyumita' uman sa Ama.
Ananga' kaw makapaglong na ‘Pakitaa̍n kanami ya Ama’?
10 Unu, wala' pa kaw pangintu-u na aku awun ni Ama aw ya Ama asini
kanak? Ya manga pig-ubat-ubat ku kamayu, wala' lekat adti kanak manang
lyumekat adti Ama ku na asini kanak, aw magi kanak pig-imo' nan ya kanan
manga imo-unun.
11 Yanagaw, pangintu-uwi mayu na aku awun ni Ama, aw ya Ama asini
kanak. Manang kun dili' mayu yan pangintu-uwan, pangintu-uwi aku mayu
baling asuntu sa manga puliba na pigpan-imo' ku.
12 Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Asuntu na lumiku' aku adti Ama,
ya utaw na nyangintu-u kanak, mabatug nan imo-un ya manga pig-imo' ku
aw to-o pa dun dakula' ya mabatug nan imo-un.
13 Aw pangkay unu ya sekaten mayu magi sa kanak ngalan, imo-un ku
pada madeyen ya Ama magi dun ni kanan Ise'.
14 Salutun ku ya paglong: Kun magsekat kamu sa pangkay unu magi sa
kanak ngalan, imo-un ku saba.

Ya Ispiritu Santo na pigpakang ni Jisus

15 “Kun pigginawa̍an aku mayu, daluga ya kanak manga sugu'.
16 Aw sekaten ku adti Ama na padala̍an kamu nan na sambuk na mag-
apitay na magpalna-u kamayu kalyu kanak, aw agad-agadan kamu nan na
wala' ya tyamanan.
17 Ya mag-apitay yeiy, yan ya Ispiritu Santo, aw alag matinaw ya paglongun
nan. Ya manga utaw na wala' pangintu-u sa Tyumanem dili' nilan mabatug
dawaten ya Ispiritu Santo, kay wala' nilan ka-ede-i sakanan. Manang kamu
nya-ede' da kanan kay gayed sakanan awun ni kamayu, aw meya' pa dun ni
anenganeng mayu.

18 “Dili' ta kamu pabaya-an kasiling na manga manélu. Kay lumiku' aku
saba asini kamayu.

19 Dakman tagbi' ya udas aw dili' da aku na manga utaw kita-en. Manang
kamu, kumita' pa kanak.* Aw asuntu na awun ginawa ku na wala' ya
katigkasan, kamu uman awun ginawa na wala' ya katigkasan.
20 Yanagaw dun ni allaw na kita-en aku mayu salut, ka-ede-an da mayu na
aku awun ni Ama. Aw ka-ede-an mayu uman na nyaka-akup kamu kanak,
aw aku awun gayed ni kamayu.
21 Aw ya utaw na dayaw dyumalug sa manga sugu' ku, yan ya utaw na
tengteng gyuminawa kanak. Aw ya utaw na gyuminawa kanak, ginawa͡an
uman na kanaken Ama. Aw maynan uman, ginawa͡an ku sakanan aw pa-
ede' ku kanan kun singalan aku."
22 Pagkatigkas yan, nyusip kan Jisus ya sambuk na umagakan nan na
pigngalanan na si Judas, beke' na Judas Iskariyoti. Miglong si Judas, "Kay
Magpalna-uway, ananga' olo' kami ya pigpa-ede' mu aw beke' na kadég na
manga utaw?"
23 Aw tyumubag si Jisus kanan, "Pangkay singalan ya gyuminawa kanak,
dalugun nan ya palna-u ku. Aw ginawa͡an sakanan na kanak Ama, aw meya'
kami ya Ama ku adti kanan.
24 Manang ya utaw na wala' ya pagginawa kanak, wala' nan uman daluga
ya manga palna-u ku. Aw ya pigpalna-u ku na pigdengeg mayu, wala' lekat
adti kanak manang lekat adti Ama na migpadala kanak.
25 "Piglong ku yeiy kamayu talana ini pa aku ni tampid mayu.
26 Manang ya mag-apitay na un padala na Ama dun ni kanak ngalan,
yan ya Ispiritu Santo na un magpalna-u aw magpa-anenganeng kamayu sa
kadég na piglong ku pada dili' mayu kalingawan.
27 "Dili' magkakamang ya kamayu ginawa aw dili' kamu magkallek, kay
ayawan ku kamayu ya kanak kalinaw. Aw ya kalinaw na un ku atag kamayu
beke' na kasiling na kalinaw na asini tas na lupa'.
28 Pigdengeg da mayu ya piglong ku kamayu na 'indegan ta kamu manang
lumiku' aku asini tampid mayu.' Kun tengteng na pigginawa͡an aku mayu,
magleya kamu galu asuntu na madtu aku ni tampid na Ama na matas pa
kanak.
29 Pig-ubat da ku yeiy dadan kamayu pada dun ni allaw na ma-imo' da,
pangintu-uwan mayu ya piglong ku.
30 Dakman tagbi' ya udas na pagbalawbalaw tadun kay awun da ya
migdumala asini tas na lupa' na si Satanas. Dili' aku degen na katulus nan,
31 manang imo-un ku ya kaliman na kanak Ama pada ka-ede-an na manga
utaw na pigginawa͡an ku ya Ama aw pigtuman ku ya kadég na pigsugu' nan
kanake'. Na, kitadun da!"

15

Ya pundinganan sa balagen na paras

1 Talana ni Jisus aw manga umagakan nan nyanaw, migpadeleg sakanan
miglong adti kanilan, "Aku ya tengteng na punu-an na balagen na paras, aw
ya Ama ku, yan ya magsanggila-ay.
2 Ya kadég na sanga ku na wala' pakabunga, utudun nan. Aw ya manga
sanga na nyamunga, panalingsingan nan pada to-o pa mamunga.
3 Aw kamu, kyalinisan da magi sa palna-u ku na pigdawat da mayu.

* **14:19** 14:19 Kita-en pa si Jisus na manga umagakan nan pagkatigkas na kanan pagkataw.

4 Katingen kamu asini kanak kasiling uman na awun aku ni kamayu. Dili' makabunga ya sanga kun wala' dun ni punu-an. Maynan uman dili' kamu makabunga kun dili' kamu matingen asini kanak.

5 "Aku ya punu-an na balagen na paras, aw kamu ya manga sanga. Ya utaw na gayed nyatingen asini kanak aw aku uman awun ni kanan, yan ya utaw na to-o pa mamunga. Kay kun wala' aku, wala' ya mabatug mayu.

6 Manang kun awun utaw na wala' katingen adi kanak, kasiling sakanan na sanga na pig-utud aw pig-agbel adti ligad aw magdang da. Aw tigkas yan, panimunun aw agbel adti atulun.

7 Manang kun matingen kamu adi kanak, aw kun kenne' pa adti kamayu anenganeng ya pigpalna-u ku, na, pagsekat kamu sa pangkay unu ya kaliman mayu aw imo-un saba kamayu.

8 Aw magi sa pagpamunga mayu na to-o madég, madeyen ya Ama. Aw yeiy ya magmatinaw na kamu ya kanak manga umagakan.

9 Kasiling na pagginawa kanak na Ama, maynan uman ya pagginawa ku kamayu. Yanagaw katingen kamu dun ni kanak pagginawa.

10 Kun dalugun mayu ya kanak manga sugu', tengteng na awun kamu ni kanak pagginawa, kasiling na dayaw ku pigtuman ya manga sugu' na Ama ku, aw gayed aku awun ni kanan pagginawa.

11 "Piglong ku yeiy adti kamayu pada ya kanak pagleya awun ni kamayu aw ya pagleya mayu dayaw malingeb.

12 Ini ya kanak sugu': Paggaginawa͡ay kamu kasiling na pagginawa ku kamayu.

13 Kun awun utaw na magtumbay na patayen sakanan asuntu sa manga ubaybay nan, yan ya pagginawa na wala' ya maka-unawa.

14 Kun imo-un mayu ya pigsugu' ku, kamu ya tengteng na ubaybay ku.

15 Dili' ta kamu tawagen na sugu-anen, kay ya sugu-anen dili' maka-ede' sa imo-unun na amu nan. Manang pigtawag da ta kamu na kanak tengteng manga ubaybay, kay pigpa-ede' ku kamayu ya kadég na piglong na kanak Ama.

16 Beke' mayu ya nyamalli' kanak. Aku saba ya nyamalli' kamayu. Aw pigtani ta kamu na un magpa-ede' sa palna-u ku adti manga utaw pada mangintu-u silan, aw yeiy ya palangad bunga mayu na dili' magkalat. Aw yanagaw pangkay unu ya sekaten mayu adti Ama magi sa kanak ngalan, atag nan kamayu.

17 Ini ya kanak sugu' kamayu: Gayed kamu paggaginawa͡ay."

Ya pamulayam na un dumateng

18 Miglong pa uman si Jisus, "Kun dumutan kamu na madég na manga utaw asuntu kanak, anenganenga mayu na aku ya muna nilan pigdumutan.

19 Kun kenne' pa mayu nyaka-akup sa manga utaw asini tas na lupa', ginawa͡an kamu galu nilan. Manang asuntu na pigpamalli' da ta kamu, wala' da kamu paka-akup dun ni kanilan. Yanagaw yan ya du-an na pigdumutan kamu nilan.

20 Anenganenga mayu ya piglong da ku kamayu: Wala' ya sugu-anen na matas pa sa amu nan. Kun pigpamulayaman aku nilan, kamu uman pamulayaman nilan. Kun pigdalug nilan ya palna-u ku, dalugun uman nilan ya palna-u mayu.

21 Manang ya du-an na pamulayaman kamu nilan, kay nyangintu-u kamu kanak, aw wala' nilan ka-ede-i ya migpadala kanak.

22 Kun wala' aku kadi asini tas na lupa' aw pagpalna-u kanilan, wala' galu
ya tubagenen nilan. Manang adun, dili' da silan makapaglong na wala' ya
sala' nilan.
23 Pangkay singalan ya migdumut kanak, pigdumutan nan uman ya Ama
ku.
24 Kun wala' ya pigpan-imo' ku dun ni kanilan na milagru na dili' mabatug
na eped, dili' galu silan pasala-en. Manang kyinita' da nilan ya manga pig-
imo' ku, aw pigdumutan aku baling nilan aw ya kanak Ama.
25 Aw adti pig-imo' nilan, nyatuman da ya nyakasulat adti kanilan Uldin:
‘Pigdumutan aku nilan na wala' ya indeganan.’*
26 “Manang padala ku kamayu ya mag-apitay na yan ya Ispiritu Santo na
lekat adti Ama. Aw yan ya magpalna-u kamayu sa tengteng matinaw. Lekat
sakanan adti Ama, aw yan ya magmatinaw kun singalan aku.
27 Aw kamu uman ya magmatinaw kun singalan aku, kay nyaka-iyeped
kamu saba kanak lekat pa adti pagpalekat ku migpalna-u.

16

1 “Piglong da ku dadan ya kadég yeiy kamayu pada dili' kamu makasuway
sa pagpangintu-u mayu kanak.
2 Alilinan kamu na manga magdadumalâay sa manga Judiyu dun ni
manga sinagoga. Aw dumateng pa ya manga allaw na kun singalan ya
magpatay kamayu iman nilan aw kyatutukan ya Tyumanem sa pig-imo'
nilan.
3 Maynini ya imo-un nilan kamayu kay wala' nilan ka-ede-i kun singalan
ya Ama aw kun singalan uman aku.
4 Manang piglong ku yeiy dadan pada kun ma-imo' ya maynan, ka-
anenganengan mayu ya pigpa-ede' ku kamayu.

Ya imo-unun na Ispiritu Santo

“Idtu muna, wala' ku kamayu ubat-ubatan kay ini pa aku ni tampid mayu.
5 Manang adun, agpet da aku lumiku' adti Ama na migpadala kanak, aw
wala' ya pangkay sambuk kamayu na nyusip kun ayin aku kadtu.
6 Aw sa pag-ubat ku yeiy adti kamayu, migkalat da baling ya ginawa mayu.
7 Manang matinaw ya paglongun ku kamayu: To-o madyaw kamayu na
indegan ta kamu. Kay kun dili' aku mindeg asini, dili' dumateng ya mag-
apitay na yan ya Ispiritu Santo na magpalna-u kamayu. Manang kun mindeg
aku, un ku padala sakanan adti kamayu.
8 Aw sa pagdateng da nan asini, pa-ede' nan sa manga utaw kun unu
ya manga sala' nilan, aw pa-ede' nan uman kanilan na wala' ya sala' asini
kanak, aw ya Tyumanem yan ya mag-ukum kanilan.
9 Bangalen nan adti kanilan na nyakasala' silan kay wala' aku nilan
pangintu-uwi.
10 Aw bangalen nan uman adti kanilan na wala' ya sala' dun ni kanak,
yanagaw lumiku' aku adti tampid na Ama aw dili' da kamu kumita' kanak.
11 Aw bangalen nan uman kanilan na ya Tyumanem yan ya mag-ukum sa
manga utaw kay pig-ukuman da nan ya migdumala asini tas na lupa' na si
Satanas.
12 “Madég pa galu ya un ku paglongun kamayu manang malug pa mayu
adun kalabetan.
13 Manang pagdateng da na Ispiritu Santo, gagaden nan ya anenganeng
mayu adti pagka-ede' sa kadég na matinaw. Aw ya palna-u nan kamayu dili'

* **15:25** 15:25 Mabasa tadun adti Salmo 35:19 aw Salmo 69:4.

lekat adti kanan manang yan olo' ya pa-ede' nan ya kanan pigdengeg. Pa-ede' nan uman kamayu kun unu ya un dumateng.
14 Aw ya Ispiritu, patasen nan ya kanak dengeg. Kay ubat nan ya pangkay unu na dengegen nan lekat adti kanak, aw pa-ede' nan adti kamayu.
15 Ya kadég na adti anenganeng na Ama, yan uman ya kanak. Yanagaw pangkay unu ya dengegen na Ispiritu lekat adti kanak, yan uman ya pa-ede' nan adti kamayu.

Ya kalalatan na ginawa kasayuwan na pagleya

16 "Na, dakman tagbi' ya pagsambuk tadun aw dili' da aku mayu kita-en, manang dili' madugay uman da aku mayu kita-en."
17 Asuntu sa piglong ni Jisus kanilan, mig-usip-usipay ya manga umagakan nan, "Unu ya kakawasan na piglong nan na 'Dakman tagbi' ya pagsambuk tadun aw dili' da aku mayu kita-en, manang dili' madugay uman da aku mayu kita-en'? Aw miglong pa uman sakanan, 'Lumiku' aku adti tampid na Ama.' "
18 Aw gayed silan mig-usip-usipay na maglong, "Unu ya pyalabet nan na 'dili' madugay'? Wala' tadun ka-ede-i kun unu ya pyalabet nan."
19 Na, kya-ede-an ni Jisus na kaliman nilan galu musip kanan, yanagaw piglongan nan silan, "Enda', mig-usip-usipay kamu kun unu ya kakawasan na piglong ku kakayna na 'Dakman tagbi' ya pagsambuk tadun aw dili' da aku mayu kita-en, manang dili' madugay uman da aku mayu kita-en'?
20 Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Magsugaw kamu asuntu sa kakalatan na ginawa mayu, manang ya manga utaw na wala' pangintu-u kanak, magleya silan. Aw pangkay magkalat ya ginawa mayu, manang ya kakalatan yan kasayuwan saba na pagleya.
21 Kasiling na kaûbayan na migti-is pyetesan. Manang sa pagkaûtaw da na ise' nan, kalingawan da nan ya pagti-is asuntu na magleya sakanan kay nyaûtaw da ya kanan ise'.
22 Maynan uman kamu. Migkalat ya ginawa mayu adun asuntu sa piglong ku kamayu, manang dili' madugay magkakitaây kitadun salut aw to-o kamu magleya. Aw wala' ya pangkay singalan na makakamang sa pagleya na awun ni kamayu.
23 "Dun ni allaw yan, beke' da ku ya sekatan mayu. Matinaw ya un ku paglongun kamayu: Pangkay unu ya sekaten mayu adti Ama magi sa kanak ngalan, un nan saba imo-un kamayu.
24 Taman adun, wala' kamu pagsekat sa pangkay unu adti kanan magi sa kanak ngalan. Manang adun, pagsekat da kamu, aw atag nan saba pada malingeb ya kamayu pagleya.

Pigdeg da ni Jisus ya katulus na malatay

25 "Miglong aku kamayu adun magi sa manga pundinganan, manang dumateng ya allaw na dili' da aku maglong kamayu magi sa manga pundinganan manang bangalen da ku adti kamayu ya kana Ama ku.
26 Dun ni allaw yan, kamu la ya magsekat adti kanan dun ni pagpanawagtawag mayu magi sa kanak ngalan. Dili' da ka-ilangan na aku ya magsekat adti Ama pada kamayu.
27 Pigginawaân kamu na Ama asuntu na gyuminawa kamu kanak aw nyangintu-u kamu na aku lekat adti Ama.
28 Lyumekat aku adti Ama, aw nyadi aku asini tas na lupa'. Manang adun, indegan da ku ya banwa ini aw lumiku' da aku adti Ama."

29 Aw miglong ya manga umagakan nan, “Kyalabetan da nami adun ya
piglong mu kay beke' da pundinganan ya piggamit mu!
30 Nya-ede' da kami na kya-ede-an mu ya kadég. Pangkay wala' pa kami
usip kanmu, dadan da mu kya-ede-an ya kanami pig-anenganeng. Yanagaw
nyangintu-u la kami na lekat kaw adti Tyumanem.”
31 Aw nyusip si Jisus kanilan, “Unu, tengteng kamu nyangintu-u kanak?
32 Manang dumateng ya udas aw adun dyumateng da saba na magpan-
sibeklag kamu mampamalaguy pasinan adti kamayu manga balay. Aw
pabaya-an aku mayu na olo' ku sayda. Manang beke' na sayda ku olo' kay
gayed aku pig-agad-agadan na kanak Ama.
33 Ya kadég yeiy, piglong da ku kamayu pada awun kalinaw mayu asuntu
na nyangintu-u kamu kanak. Asini tas na lupa', magti-is kamu sa madég na
kalugan. Manang dili' magkalumay ya ginawa mayu, kay pigdeg da ku si
Satanas na migdumala sa kadakula' na banwa.”

17

Ya pagpanawagtawag ni Jisus pada sa manga umagakan nan

1 Pagkatigkas ni Jisus maglong adti manga umagakan nan, lyumangad
sakanan adti langit aw nyanawagtawag adti Tyumanem, law nan, “Kay Ma',
1 dyumateng da ya udas na pakita' mu ya katulus na pagka Tyumanem na
kanmu Ise'.
2 Kay pig-atag da mu kanak ya katundanan magdumala sa kadég na manga
utaw, pada atag ku ya ginawa na wala' ya katigkasan adti manga utaw na
pigtaligu mu kanak.
3 Aw maynini ya pa-agi na matagtun nilan ya ginawa na wala' ya
katigkasan: Maka-ede' silan na ikaw olo' ya tengteng Tyumanem aw ka-ede-
an nilan uman na aku si Jisu-Kristu na pigpadala mu.
4 Pigpatas ku ya kanmu dengeg asini tas na lupa' magi sa pagtuman ku sa
kadég na imo-unun na pigtaligu mu kanak.
5 Yanagaw adun, kay Ma', uli-an ya dengeg ku kasiling na idtu muna sa dun
pa aku ni tampid mu lekat pa asini muna sa wala' pa ka-imo' ya kadakula' na
banwa.
6 “Pigpa-ede' ta kaw adti manga utaw na pigtaligu mu kanak na asini tas
na lupa'. Idtu muna, kanmu silan, aw adun pig-atag mu silan kanak. Aw
pigdalug nilan ya kanmu piglong.
7 Aw pigka-ede-an da nilan na ya kadég na pig-atag mu kanak alag
lyumekat adti kanmu.
8 Kay ya piglong mu kanak, yan ya pigpalna-u ku kanilan, aw dayaw nilan
pigdawat. Kya-ede-an da nilan na aku lekat saba adti kanmu, aw nyangintu-
u silan na ikaw ya migpadala kanak.
9 “Nyanawagtawag aku kanmu pada kanilan, manang beke' na manga
utaw na wala' pangintu-u kanak. Yan saba ya pigpanawagtawagan ku adti
kanmu ya manga utaw na pigtaligu mu kanak, kay kanmu saba silan manga
utaw.
10 Aw ya kadég na kanak, kanmu saba. Aw ya kadég na awun ni kanmu,
kanak uman. Aw pigpatas ya dengeg ku magi kanilan.
11 Dili' madugay lumiku' aku adti kanmu kay Ma', aw dili' da aku meya'
asini sayid na manga utaw. Manang silan, kenne' pa nilan asini. Kay Ma'
na wala' ya sala', gayed silan tamengi magi sa katulus na kanmu ngalan na
pig-atag mu kanak. Pakatanawi silan pada magkasambuk ya ginawa aw
anenganeng nilan kasiling na kita sambuk da.

12 Talana ini pa aku ni sayid nilan, pigpakatanawan ku silan aw pigtamengan ku magi sa katulus na kanmu ngalan na pig-atag mu kanak. Aw wala' ya nyalagak kanilan, sambuk da olo' aw yan ya pigpalpa mu dadan na malagak, manang magi dun ni pig-imo' nan, matuman ya pigpasulat mu asini muna.
13 Aw adun, lumiku' da aku adti kanmu. Aw dadan ku piglong ya kadég yeiy kanilan talana ini pa aku ni tampid nilan, pada malingeb da adti kanilan ya pagleya ku.
14 Pigpalna-u la ku kanilan ya kanmu piglong. Aw pigdumutan silan na manga utaw na wala' ya pagpangintu-u kanmu, kasiling ku uman pigdumutan nilan kay wala' aku agad sa pa-agi nilan.
15 Dili' aku magsekat adti kanmu na kamangen mu silan lekat asini tas na lupa', manang yan olo' ya sekaten ku adti kanmu na tamengan mu silan aw degen nilan ya manga kapandayan ni Satanas.
16 Beke' na asini tas na lupa' ya kanilan tengteng eya-anan, kasiling ku uman na dili' taga asini tas na lupa'.
17 Taniya silan magi sa palna-u mu na alag matinaw.
18 Aw kasiling na pigpadala aku mu asini tas na lupa', maynan uman pigsugu' ku silan adti kadég na manga utaw adti kadakula' na banwa.
19 Asuntu kanilan, tumbay ku ya kanak pagka-utawun na ma-imo' dugsu' adti kanmu pada mabatug da silan taniyen aw ma-imo' kanmu manga utaw magi dun ni pagdalug nilan sa kanmu matinaw na palna-u.
20 "Na, beke' olo' nilan ya pyanawagtawagan ku adti kanmu, manang kadég uman na manga utaw na un pa mangintu-u kanak adti kamoliyan magi sa pag-ubat-ubat na manga utaw na nyangintu-u kanak.
21 Kay Ma', nyanawagtawag aku kanmu na magkasambuk galu ya kadég nilan kasiling na ikaw asini kanak aw aku awun ni kanmu. Nyanawagtawag aku uman na maka-akup silan kanate' pada mangintu-u ya manga utaw na asini tas na ikaw ya migpadala kanak.
22 Ya dengeg na pig-atag mu kanak asini muna, pig-atag da ku uman adti kanilan, pada magkasambuk ya kanilan ginawa kasiling na kita sambuk da.
23 Ikaw asini kanak, aw aku awun ni kanilan, pada dayaw malingeb ya pagkasambuk na ginawa nilan. Kun maynan, ka-ede-an na manga utaw na ikaw ya migpadala kanak. Aw ka-ede-an nilan uman na pigginawa͡an mu silan kasiling na pagginawa mu kanak.
24 "Kay Ma', ya manga utaw na pig-atag mu kanak, kaliman ku mag-iyeped kami adti tampid mu. Aw kita-en nilan ya pig-atag mu kanak na katulus aw kalalamdag na pagka Tyumanem asuntu na pigginawa͡an aku mu lekat pa na pagka-imo' na kadakula' na banwa.
25 Kay Ma' na wala' ya sala', ya manga utaw, wala' silan paka-ede' kun singalan kaw. Manang aku nyaka-ede' kanmu. Aw ya manga eped ku ini, kya-ede-an nilan na ikaw ya migpadala kanak.
26 Pigpa-ede' da ta kaw adti kanilan, aw padelegen pa ku ya pagpa-ede', pada ya pagginawa mu kanak awun ni kanilan, aw aku uman awun ni kanilan."

18

Ya pagdakep kan Jisus

1 Pagkatigkas ni Jisus manawagtawag, nyanaw sakanan eped nan ya kanan manga umagakan. Tyumalipag silan sa ganga' na Kidron aw tyumukud silan aw syumeled dun ni kakawuyan na manga olibo.

2 Na, si Judas Iskariyoti na miglubid kan Jisus, kya-ede-an nan uman ya
banwa yeiy kay malikit si Jisus magkadtu aw ya kanan manga umagakan.
3 Aw dyumateng si Judas aw manga sundalu na Romanen aw manga
magtatunggu-ay sa Témplo, kay pigsugu' silan na manga mangkatas na
magdadugsu-ay aw manga Parisiyo. Aw nyandala silan sa manga saleng aw
manga kinis.
4 Na, kya-ede-an da ni Jisus dadan ya kadég na un ma-imo' kanan. Yana-
gaw pigsungun nan silan aw nyusip sakanan, “Singalan ya pigpaninaw
mayu?”
5 Aw tyumubag silan, “Si Jisus na taga Nazarit.” Miglong si Jisus kanilan,
“Aku saba ya pyaninaw mayu.” Na, dun ni sayid nilan si Judas na yan ya
miglubid kanan.
6 Sa paglong ni Jisus kun singalan sakanan, nyaka-udul silan aw
nyangkalukad dun ni lupa'. *
7 Pigsalut nan pig-usip silan, “Singalan ya pyaninaw mayu?” Aw law nilan,
“Si Jisus saba na taga Nazarit.”
8 Aw miglong si Jisus kanilan, “Piglongan da ta kamu na aku saba si Jisus.
Yanagaw kun aku olo' ya pigpaninaw mayu, pabaya-i la ya manga eped ku
ini na manaw silan.”
9 Na, dun ni tubag nan, nyatuman ya piglong nan idtu muna na wala' ya
malagak pangkay sambuk na pigtaligu kanan na Ama.
10 Aw pigtagnus ni Simon Pédro ya kampilan nan aw pigtibas nan ya sugu-
anen na pangulu na manga magdadugsu-ay. Aw dayaw nya-ilap ya kalintu
na talinga nan. Ya ngalan na sugu-anen yeiy, si Malku.
11 Aw piglong si Jisus kan Pédro, “Uli-an adti luma' ya kampilan mu! Pagaw
mig-anenganeng kaw na dili' ku mabatug ti-isen ya un pa-agiyan kanak na
Ama.”

Ya pagpa-agad kan Jisus adti kan Anas

12 Aw pagkatigkas yan, pigdakep si Jisus na manga sundalu na Romanen
aw kapitan nilan, aw manga Judiyu na migtunggu' sa Témplo. Aw piggapus
nilan si Jisus.
13 Pigpa-agad nilan una sakanan adti asdangan ni Anas na ugangan ni
Kaypas. Na, si Kaypas ya pangulu na manga magdadugsu-ay adti Témplo dun
ni umay yan.
14 Si Kaypas uman ya miglong idtu muna adti manga eped nan na magdad-
umalaay sa manga Judiyu, law nan, “Madyaw pa na sambuk olo' kanaten ya
matay asuntu sa manga Judiyu kay sa apnasen ya kadég na manga utaw asini
nasud tadun.”

Ya pagbalyaw ni Pédro kan Jisus

15 Na, dyumalug si Simon Pédro kanilan adti mawatawat. Aw dyumalug
uman ya sambuk na umagakan ni Jisus * na pigkilala la na pangulu na
manga magdadugsu-ay, aw pyaseled nan adti kanan balay eped ni Jisus.
16 Manang si Pédro kenne' nan mig-indeg-indeg adti luwa', malapit dun ni
suwangan na pamanag. Yanagaw lyumuwa' ya sambuk na umagakan na
pigkilala na pangulu na manga magdadugsu-ay, aw migbalawbalaw silan
ya sugu-anen na bubay na migtunggu' sa suwangan, aw pigpaseled nan si
Pédro.

---

* **18:6** 18:6 Ya piglong ni Jisus lekat adti tingeg na Hibriyu, aw ka-ede-an tadun adti Éxudo 3:14, kay pigpa-ede' nan na sakanan si Yahwéh ya Tyumanem. * **18:15** 18:15 Ya sambuk na umagakan ni Jisus asini, yan si Juan na migsulat sa libru yeiy.

17 Aw miglong ya sugu-anen kan Pédro, “Enda', ikaw agaw ya sambuk na
umagakan na utaw yan?” Aw tyumubag si Pédro, “Beke' ku.”
18 Na, to-o maniki' ya gabi yan. Yanagaw migsipanalang ya manga sugu-
anen aw ya manga magtatunggu-ay dun ni duluk nilan. Aw si Pédro,
nyanalang uman adti sayid nilan.

Ya pag-usip na pangulu na manga magdadugsu-ay kan Jisus

19 Adti seled, pig-usip ni Anas si Jisus. Kaliman nan ka-ede-an kun singalan
ya manga umagakan nan aw unu ya kanan pigpalna-u.
20 Aw tyumubag si Jisus kanan, “Wala' ku tagu-a ya kanak pagpalna-u adti
manga utaw. Kay dun aku pagpalna-u adti manga sinagoga aw adti manga
pamanag na Témplo na alag pagkatipunan na kadég na manga Judiyu. Aw
wala' ya pigpalna-u ku kanilan na tagu-tagu'.
21 Ananga' aku mayu usipen? Usipa mayu baling ya manga utaw ini na
nyakadengeg kanak kay nyaka-ede' silan kun unu ya pigpalna-u ku kanilan.”
22 Sa paglong nan seiy, pigsampal sakanan na sambuk na magtatunggu-ay
na nyinindeg malapit dun ni kanan, law nan, “Maynan ka' ya pagtubag sa
pangulu na manga magdadugsu-ay?”
23 Aw tyumubag si Jisus kanan, “Kun dili' matinaw ya piglong ku, mati-
nawa la na dili' umba' ya piglong ku. Manang kun matinaw ya piglong ku,
ananga' aku mu sampalen?”
24 Pagkatigkas yan, pigpa-ated ni Anas si Jisus na kenne' piggapus adti kan
Kaypas na yan ya pangulu na manga magdadugsu-ay.

Pigbalyaw da uman ni Pédro si Jisus

25 Na, sa kenne' pa ni Pédro nyanalang, pig-usip sakanan na manga utaw
dun, law nilan, “Enda', ikaw ya sambuk na umagakan na utaw yan?” Aw
pigbalyaw da uman ni Pédro, law nan, “Beke' ku!”
26 Awun uman sambuk na sugu-anen na pangulu na magdadugsu-ay dun.
Ya sugu-anen yeiy kadégan na utaw na nya-ilap ni Pédro ya talinga nan. Aw
piglongan nan si Pédro “Enda', ikaw ya utaw na pigkita' ku eped nan dun ni
kakawuyan na manga olibo?”
27 Manang uman da si Pédro migbalyaw. Aw tigkan tyumaga-uk ya manuk.

Ya pagpa-agad kan Jisus adti kan Pilato

28 Na, to-o pa maselem, lekat adti balay ni Kaypas pigpa-agad si Jisus
pasinan adti palasyo na gubirnador na si Pilato na taga Roma. Aw pigpaseled
nilan si Jisus, manang wala' seled ya manga Judiyu na migpa-agad kanan,
kay kun sumeled silan kalakadan nilan ya kanilan katanem na dili' sumam-
buk sa manga Héntil, yanagaw dili' da kanilan tumbay na sumambuk kuman
dun ni Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem.
29 Yanagaw lyumuwa' si Pilato aw nyusip kanilan, “Unu ya limanda mayu
sa utaw ini?”
30 Aw tyumubag silan kanan, “Kun wala' pa ya pig-imo' nan na malatay,
dili' galu nami dalâen asini kanmu!”
31 Aw miglong si Pilato kanilan, “Dalâa mayu adti kamayu usayanan aw
kamu ya mag-ukum kanan magi sa kamayu Uldin.” Tyumubag ya manga
Judiyu, “Dun ni kamayu bala-ud na Roma, wala' saba ya katundanan nami
magpapatay sa utaw.”
32 Aw dun ni piglong nilan kan Pilato, nyatuman ya piglong ni Jisus idtu
muna kun unu ya kamatayen na un nan ka-agiyan.

33 Yanagaw lyumiku' si Pilato adti seled, aw pigpatawag nan si Jisus aw
pig-usip nan, “Unu, ikaw ya hari' sa manga Judiyu?”
34 Aw tyumubag si Jisus kanan, “Unu, tengteng yeiy kanmu usip aw kun
olo' kaw piglongan na manga utaw kun singalan aku?”
35 Aw miglong si Pilato kanan, “Unu ka' ya pagtandaw mu kanak,
Judiyu? Ya manga eped mu na Judiyu aw ya kamayu manga mangkatas na
magdadugsu-ay, silan ya dyumala kanmu asini kanake'. Na, unu ya tengteng
na nya-imo' mu?”
36 Aw tyumubag si Jisus kanan, “Ya kanak pagkahari' wala' lekat asini tas
na lupa'. Kun asini pa ni tas na lupa' ya pagkahari' ku, tyumanam da galu ya
manga sakup ku na un magtameng kanak pada dili' aku tumbay adti manga
magdadumalâay sa manga Judiyu. Manang ya kanak pagkahari' wala' lekat
asini tas na lupa'.”
37 Aw miglong si Pilato kanan, “Kun maynan, hari' kaw kadi'!” Aw miglong
si Jisus kanan, “Matinaw saba ya piglong mu na hari' aku. Aw ya du-an
na nyâutaw aku asini tas na lupa' pada ubat-ubat ku ya tengteng matinaw.
Aw ya kadég na malim maka-ede' sa matinaw, silan ya gayed magpakanyeg
kanak.”
38 Aw nyusip si Pilato kanan, “Unu ka' ya tengteng na matinaw?”

Pig-ukuman si Jisus na patayen

Pagkatigkas ni Pilato maglong seiy, uman da sakanan lyumuwa' aw
piglongan nan salut ya manga Judiyu, “Wala' ya kyinita' ku na un pagsala'
kanan.
39 Manang awun katanem mayu na kada umay dun ni Pista na Paglabay na
Anghil na Tyumanem, magsekat kamu sa sambuk na utaw na nyakalabusu
na paluwa-en ku adti kamayu. Yanagaw unu ya kaliman mayu? Paluwa-en
ku kamayu ya hari' na manga Judiyu?”
40 Manang nyamansag ya manga utaw dun, miglong silan, “Beke' nan! Si
Barabas da!” Na, si Barabas sambuk na ribildi.

19

1 Pagkatigkas yan, pigpa-angay ni Pilato si Jisus aw palabetan nan.*
2 Aw mig-imo' silan sa korona na suksukun aw pigsangkub nilan adti ulu
ni Jisus. Aw pigpasut nilan sakanan sa malawig na sa-ul na tapel ya batek
kasiling na pagsutun na hari'.
3 Aw migsayusayu silan dyumulud kanan na maglong, “Kay Hari' na
manga Judiyu, magkadugay pa galu ya pag-eya' mu asini tas na lupa'!” Aw
syumampal uman silan kanan.
4 Lyumuwa' da uman si Pilato aw piglongan nan ya manga Judiyu, “Tan-
dawi mayu, pakita' ku sakanan kamayu salut pada pa-ede' na wala' ya
pigkita' ku na un pagsala' kanan.”
5 Yanagaw lyumuwa' si Jisus na awun da korona na suksukun adti ulu
nan aw malawig na sa-ul na tapel ya batek. Aw miglong si Pilato kanilan,
“Inunuwa mayu, ini la sakanan!”
6 Sa pagkita' da na manga mangkatas na magdadugsu-ay aw manga
magtatunggu-ay sa Témplo kan Jisus, nyamansag da uman silan na maglong,
“Pakalabuwan sakanan! Pakalabuwan sakanan adti krus!” Aw miglong si
Pilato kanilan, “Kamu la ya magbaya' kanan! Kamanga mayu aw kamu la

* **19:1** 19:1 Ya lalabet na manga sundalu na taga Roma, awun tingga' adti tuktuk, aw madég ya pesa' na mangkatalem dun ni tenga'. Aw kun labet sa utaw, pagkapali-an ya kindal nan.

ya pagpakalabu kanan adti krus. Kay wala' saba ya kyinita' ku na du-an na
umba' sakanan patayen!"
7 Manang miglong kanan ya manga magdadumalâay sa manga Judiyu,
"Awun kanami Uldin, aw pigsulat dun na umba' sakanan patayen asuntu
sa piglong nan na Ise' kunu sakanan na Tyumanem."
8 Sa pagpakadengeg ni Pilato sa piglong nilan, to-o pa sakanan nyallek.
9 Yanagaw syumeled pa sakanan adti palasyo aw pigpa-agad nan si Jisus.
Aw pig-usip sakanan ni Pilato, "Taga ayin kaw?" Manang wala' si Jisus tubag
kanan.
10 Yanagaw miglong pa si Pilato kanan, "Ananga' dili' aku mu pagtubagen?
Unu, wala' mu ka' ka-ede-i na awun katundanan ku magpaluwa' kanmu? Aw
awun uman katundanan ku magpakalabu kanmu adti krus."
11 Tyumubag si Jisus kanan, "Wala' ya katundanan mu kanak kun wala'
kanmu atagan ya katundanan lekat adti tas na langit. Yanagaw ya utaw na
miglimanda kanak, dakula' pa ya kanan sala' kay sa kanmu."*
12 Sa pagpakadengeg ni Pilato sa piglong ni Jisus, mig-anenganeng
sakanan kun unun nan ya pagpaluwa' kan Jisus. Manang miglong pa uman
ya manga magdadumalâay sa manga Judiyu, "Kun paluwa-en mu sakanan,
beke' kaw na ubaybay ni César! Pangkay singalan ya magpakahari', liwan na
nyatu sakanan adti kanaten impirador na si César."
13 Sa pagpakadengeg ni Pilato sa piglong nilan, pigpa-agad nan si Jisus
adti luwa'. Aw nyingkud si Pilato adti ingkudanan na pag-ukum dun ni pag-
usayan na pigtawag na Gabbata. Na, ya kakawasan na Gabata adti tingeg na
Hibriyu: Balkun na Batu.
14 Na, ya allaw yeiy yan ya pagtagilan na manga utaw sa Pista na Paglabay
na Anghil na Tyumanem, aw manga alas dosi la. Aw miglong si Pilato adti
manga magdadumalâay sa manga Judiyu, "Ini la ya kamayu hari'!"
15 Aw to-o baling silan nyamansag na maglong, "Pakalabuwan sakanan!
Pakalabuwan adti krus!" Yanagaw pig-usip silan ni Pilato, "Unu, pakalabu
ku ya hari' mayu?" Aw tyumubag ya manga mangkatas na magdadugsu-ay,
"Wala' ya eped na hari' nami, si Impirador César olo'!"
16 Yanagaw pigtumbay ni Pilato si Jisus adti kanilan na un pakalabu adti
krus.

Ya pagkamatay ni Jisus adti krus

Tigkas yan, pigdala si Jisus
17 na manga sundalu na Romanen aw pigpapisan nilan sakanan sa krus.
Aw lyumuwa' silan lekat dun ni syudad aw syuminan adti banwa na
pigngalanan adti tingeg na Hibriyu na Golgota, na, ya kakawasan: Banwa
na Pesa' na Ulu.
18 Pagdateng nilan dun, pigkalabuwan nilan si Jisus adti krus. Aw dun ni
tampid nan awun duwa ya utaw na pigkalabuwan uman adti manga krus
nilan, ya sambuk apit adti kalintu aw ya sambuk apit adti kawala.*
19 Aw migpasulat si Pilato adti tabla aw pigtapli' nilan adti krus ni Jisus. Aw
ini ya pigpasulat nan: "Si Jisus na taga Nazarit, ya Hari' na manga Judiyu."
20 Aw madég ya nyakabasa seiy asuntu na malapit adti Jérusalim ya banwa
na pigpakalabuwan kan Jisus, aw pigsulat yeiy adti tingeg na Hibriyu, aw
adti tingeg na Latin, aw adti tingeg na Grigo.

---

* **19:11** 19:11 Si Kaypas ya pigpalabet ni Jisus asini na dakula' ya sala'.
* **19:18** 19:18 Dun ni kasakupan na Roma, ya utaw na magribildi pagkalabuwan adti krus, aw kun dili' yan paglagket adti krus.

21 Miglong ya manga mangkatas na magdadugsu-ay adti kan Pilato, “Beke' galu na ‘Hari' sa manga Judiyu’ ya pigpasulat mu! Yan galu ya pigpasulat mu ‘Ya utaw yeiy miglong na Hari' kunu sakanan na manga Judiyu.’ ”
22 Manang miglong si Pilato kanilan, “Ya pigpasulat ku dili' da pag-umanen!”
23 Pagkatigkas na manga sundalu kalabuwan si Jisus adti krus, pigka-mang nilan ya manga kadégkadég nan aw pigtenga' nilan aw alag silan pyangkatpedan. Manang ya piglapid nan adti seled, pigtani nilan kay tumalag inabelan lekat adti tas taman adti dalem aw wala' ya pigté-an, aw dakula' ya alaga'.
24 Yanagaw migbalawbalaw silan kun unu ya madyaw imo-un sa piglapid nan, aw pigtande-an nilan, aw miglong silan, “Dili' tadun késé-en. Madyaw pa na magbunutbunut kitadun kun singalan ya makatagtun sa ini.” Na, maynini ya nya-imo' pada matuman ya pigpasulat na Tyumanem asini muna, “Pigtenga' nilan ya kanaken manga kadégkadég, aw pigbunutbunutan nilan ya kanaken piglapid.”* Yanagaw yeiy ya pig-imo' na manga sundalu.
25 Na, nyinindeg malapit adti krus ni Jisus ya ina nan, aw ya kaylug na ina nan, aw si Maria na kaubayan ni Kliyopas, aw dun uman si Maria na taga lunsud na Magdala.
26 Aw sa pagkita' ni Jisus sa ina nan aw sa umagakan nan na pigginawaan na nyinindeg uman dun, piglongan ni Jisus ya ina nan, “Silinga la sakanan na ise' mu.”
27 Pagkatigkas yan, piglongan ni Jisus ya umagakan yan, “Silinga la sakanan na ina mu!” Aw lekat dun ni udas yan, pigpa-agad da na umagakan yeiy ya ina ni Jisus aw adtu la nan pa-eya-a ni kanan balay.

Ya pagkamatay ni Jisus

28 Nya-ede' si Jisus na nyalingeb da ya kadég. Aw miglong sakanan, “Pigtalaynem aku.” Aw dun ni paglong nan, nyatuman ya pigpasulat na Tyumanem asini muna.*
29 Na, malapit adti krus awun seledanan na nyatmu' na bino na to-o malagsing. Yanagaw mig-elem ya manga sundalu sa ispongha dun aw pigbetang nilan adti tuktuk na layi' aw pigsungit nilan kan Jisus na un pasepsep kanan.
30 Aw sa abus da nan kasepsep, miglong si Jisus, “Nyalingeb da ya kadég.” Aw nyatungayngay ya ulu nan kay nyabugtu' da ya kanan ginawa.

Ya pagdugsang na sundalu sa kilid ni Jisus

31 Na, agpet da sumallep ya sega dun ni allaw na migsitagilan ya manga Judiyu sa Allaw na Paglagdeng kay ya allaw yan nyakadengan sa Pista. Aw dili' malim ya manga magdadumalaay nilan na kenne' pa na manga lawas dun ni krus. Yanagaw migsekat silan kan Pilato na panlepeden ya manga siki na tulu ya utaw na kenne' pa dun ni manga krus, pada maksay silan matay aw kamangen ya manga lawas nilan na un lebeng sa dili' pa sumallep ya sega.
32 Aw nyadtu ya manga sundalu aw pigleped nilan ya manga bitis na manga utaw na pigkalabuwan eped ni Jisus.
33 Manang pagdateng nilan adti kan Jisus, pigkita' nilan na nyatay da sakanan. Yanagaw wala' da nilan lepeda ya manga bitis nan.

* **19:24** 19:24 Mabasa yeiy adti Salmo 22:18.
* **19:28** 19:28 Mabasa yeiy adti Salmo 69:21 aw 22:15.

34 Manang ya pig-imo' na sambuk na sundalu, pigdugsang nan na dilek ya
kilid ni Jisus. Aw maksay nyilig ya dugu' aw tubig adti pali' nan.
35 Na, ya kadég yeiy na nya-imo', kyinita' saba na utaw na migsulat seiy.
Aw alag matinaw ya pigsulat asini pada dayaw kamu mangintu-u kan Jisus.
36 Aw nya-imo' ya kadég yeiy pada matuman ya pigpasulat na Tyumanem
asini muna, “Dili' sakanan kalepedan sa pesa' pangkay sambuk.” *
37 Aw awun pa uman pigpasulat asini muna, “Inunuwun nilan ya utaw na
pigdugsang da nilan.”*

Ya paglebeng kan Jisus

38 Pagkatigkas yan, si José na taga lunsud na Arimatiya, nyadtu ni kan
Pilato na un manabi pada tumbay kanan ya pagkamang sa lawas ni Jisus
aw tyumande' si Pilato. Yanagaw pigkamang ni José ya lawas ni Jisus. Na,
si José, nyangintu-u sakanan kan Jisus na tagu-tagu' kay nyallek sakanan sa
manga eped nan na manga magdadumalâay sa manga Judiyu.
39 Aw nyagad uman kanan si Nikodimo na yan ya migbalawbalaw kan
Jisus sambuk na gabi idtu na muna. Aw awun pigdala nan na manimbo' na
pigdali-an na mirra aw alobira na ya kabegat na kadég yeiy katluwan tag
lima ka kilo.
40 Aw pigkamang nilan ya lawas ni Jisus aw pig-asagan na manimbo' aw
pigbedbedan nilan na manga téla na linum kay yeiy ya katanem na manga
Judiyu kun maglebeng silan sa nyatay.
41 Na, awun tanemanan na malapit dun ni banwa na pigkalabuwan kan
Jisus, aw dun ni tanemanan awun sambuk na ilib na bagu pigkutkutan dun
ni kilid na pangpang. Aw wala' pa ya piglebeng dun.
42 Asuntu na dispiras da na manga Pista na manga Judiyu, aw asuntu na
malapit dun ya ilib, yanagaw dun da nilan lebengan ya lawas ni Jisus.

20

Ya pagkataw ni Jisus lekat adti pagkamatay

1 Na, sa to-o pa maselem na Linggo na kenne' pa na gabi, nyadtu si Maria
na taga Magdala adti piglebengan kan Jisus. Aw pagdateng nan dun, kyinita'
nan na nyaka-anggin da ya dakula' na batu lekat adti baka' na ilib.
2 Yanagaw maksay sakanan dyumalagan aw kyadtuwan nan si Simon
Pédro aw ya sambuk uman na umagakan na pigginawâan ni Jisus. Aw
miglong si Maria kanilan, “Pigkamang da nilan ya lawas na Pangulu tadun
lekat adti ilib aw wala' nami ka-ede-i kun ayin da nilan betangan!”
3 Sa pagdengeg nilan sa ubat-ubat ni Maria, maksay si Pédro aw ya sambuk
na umagakan nyadtu ni ilib.
4 Alag silan nyalaguy, manang ya sambuk na to-o masaling kay kan Pédro,
nyaka-una sakanan dyumateng adti lebeng.
5 Pagdateng nan dun, gyumukung sakanan olo' aw syumilib adti seled, aw
pigkita' nan ya manga téla na linum manang wala' da sakanan seled.
6 Pagkatigkas yan, dyumateng da uman si Simon Pédro aw syumeled adti
ilib. Aw pigkita' nan ya manga téla na linum
7 aw ya panyu' na pigbedbed sa ulu ni Jisus. Manang ya panyu' dayaw da
nyapiku' aw nyatani lekat adti eped na téla.

---

* **19:36** 19:36 Mabasa yeiy adti Éxudo 12:46 aw Numiros 9:11-12 aw adti Salmo 34:20. * **19:37** 19:37 Mabasa yeiy adti Zakariyas 12:10.

8 Pagkatigkas yan, ya umagakan na nyaka-una dyumateng adti ilib,
syumeled da uman. Aw sa pagkita' nan na wala' da ya lawas dun, nyangintu-
u sakanan na nyataw da si Jisus,
9 pangkay wala' pa nilan kalabeti ya kakawasan na pigpasulat na Tyu-
manem asini muna na ka-ilangan mataw si Jisus lekat adti nyangkamatay.
10 Pagkatigkas yan, lyumiku' silan duwa adti pigbantukan nilan.

Ya pagpakita' ni Jisus kan Maria na taga Magdala

11 Manang si Maria, kenne' nan nyinindeg adti luwa' na ilib na gayed
migsugaw. Talana nan migsugaw, gyumukung sakanan aw syumilib adti
piglebengan.
12 Aw kyinita' nan na awun duwa ya anghil na syumut sa maputi'. Aw dun
silan ingkud ni kyabetangan sa lawas ni Jisus, sambuk apit adti ulunan aw
ya sambuk apit adti tuwadan.
13 Aw nyusip silan kan Maria, law nilan, “Ananga' kaw magsugaw?” Aw
tyumubag si Maria, “Pigkamang du-an nilan ya lawas na kanaken Pangulu,
aw wala' ku ka-ede-i kun ayin nilan betangan.”
14 Pagkatigkas ni Maria maglong, lyumingi' sakanan aw pigkita' nan si
Jisus na nyinindeg adti luwa' manang wala' nan kilalaa na si Jisus kadi' ya
pigkita' nan.
15 Aw nyusip si Jisus kanan, “Ananga' kaw magsugaw? Singalan ya
pigpaninaw mu?” Na, iman ni Maria aw yeiy ya utaw na mig-atiman sa
tanemanan, yanagaw miglong sakanan, “Kay Sir, kun ikaw ya migkamang
sa lawas nan, ubatan beg kanak kun ayin mu betangan kay kamangen ku ya
lawas nan.”
16 Aw miglong si Jisus kanan, “Kay Maria.” Aw nyatubang si Maria kan
Jisus aw law nan, “Rabboni!” Na, ya kakawasan na Rabboni adti tingeg na
Hibriyu: Magpalna-uway.
17 Aw miglong si Jisus kanan, “Dili' aku mu pag-awidan, kay wala' pa aku
ka-engat adti tampid na Ama. Manang kadtuwi baling ya manga inulug ku
aw ubat-ubati silan na ma-engat aku adti kanaken Ama na kamayu uman
Ama. Yan ya kanaken Tyumanem aw ya kamayu uman Tyumanem.”
18 Yanagaw nyadtu si Maria na taga Magdala adti manga umagakan ni
Jisus, aw piglongan nan silan, “Pigkita' ku ya Pangulu tadun!” Aw pig-ubat
nan uman kanilan ya piglong ni Jisus kanan.

Ya pagpakita' ni Jisus adti kanan manga umagakan

19 Na, sa pagkamagsiklep da na allaw na Linggo, kenne' na manga uma-
gakan ni Jisus adti seled na pigbantukan nilan. Kay nyallek silan sa manga
magdadumalaay sa manga Judiyu, aw pyambalagsangan nilan ya manga
tatakep. Aw wala' nilan pag-imanmana nyaka-indeg si Jisus dun ni tenga'
nilan, aw miglong sakanan, “Ya kalinaw gayed magad kamayu!”
20 Pagkatigkas da nan maglong, pigpakita' nan kanilan ya manga pali' dun
ni kanan manga palad aw dun ni kilid nan. Aw to-o migleya ya manga
umagakan nan asuntu na kyinita' nilan ya kanilan Pangulu.
21 Aw miglong pa uman si Jisus adti kanilan, “Ya kalinaw gayed magad
kamayu! Aw kasiling na pigpadala aku na Ama adti manga utaw asini lupa',
kamu uman un ku padala adti manga utaw.”
22 Aw pagkatigkas ni Jisus maglong seiy, pig-eyepan nan na kanan ginawa
ya kadég nilan, aw miglong sakanan, “Dawata mayu ya Ispiritu Santo.
23 Aw adun, kun maglong kamu adti pangkay singalan na nyalanas da ya
manga sala' nilan, piglanas da saba na Tyumanem. Manang kun dili' kamu

maglong na malanas da ya manga sala' nilan, na kenne' pa na manga sala' nilan."

Ya piglong ni Tomas

24 Na, si Tomas sambuk na umagakan ni Jisus na nyaka-akup dun ni sampulu' tag duwa. Aw pagtawagen sakanan na Pingin. Manang sa pagpakita' ni Jisus kanilan, wala' dun si Tomas.
25 Yanagaw pig-ubatan nilan sakanan, law nilan, "Pigkita' nami ya kanaten Pangulu!" Manang miglong si Tomas kanilan, "Kun dili' ku una kita-en aw madamdam ya manga pali' na kya-agiyan na kalabu, aw kun dili' ku malungug ya tullu' ku adti kilid nan na pigdugsang na sundalu, dili' aku mangintu-u sa piglong mayu."
26 Aw sa paglabay da na walungallaw, migkatipun da uman ya manga umagakan ni Jisus dala uman si Tomas adti pigbantukan nilan. Pangkay pigbalagsangan nilan ya manga tatakep, manang bigla' da uman migpakita' si Jisus dun ni tenga' nilan aw miglong sakanan, "Ya kalinaw gayed magad kamayu!"
27 Pagkatigkas yan, piglongan ni Jisus si Tomas, "Kay Tomas, adi kaw. Damdama ya palad ku na kya-agiyan na kalabu, aw lungugan ya tullu' mu adi kilid ku na pigdugsang na sundalu. Dili' da kaw magduwa-duwa, manang pangintu-uwi baling ya pigkita' mu."
28 Aw miglong si Tomas, "Kay Magpalna-uway! Ikaw saba ya kanak Pangulu aw ya kanak Tyumanem!"
29 Aw nyusip si Jisus kanan, "Unu, nyangintu-u la kaw na nyataw da aku lekat adti nyangkamatay asuntu na pigkita' aku mu? Madyaw ya kana manga utaw na nyangintu-u kanak pangkay wala' aku nilan kita-a."

Ya tud ni Juan sa pagsulat sa liblu ini

30 Na, madég pa uman ya manga milagru na pig-imo' ni Jisus dun ni tampid na manga umagakan nan na wala' kaabus pakasulat asini libru ini.
31 Manang ya nyakasulat asini, pigsulat pada mangintu-u kamu na si Jisus yan ya Kristu, ya Ise' na Tyumanem. Aw magi sa pagpangintu-u mayu kanan, matagtun mayu ya ginawa na wala' ya katigkasan.

21

Ya pagpakita' salut ni Jisus kan Pédro aw manga eped nan

1 Paglabay da na pilangallaw, migpakita' da uman si Jisus adti kanan manga umagakan dun ni ligad na Danaw na Tibériyas.* Maynini ya nya-imo':
2 Migkatipun si Simon Pédro, aw si Tomas na pagtawagen uman na Pingin, aw si Natanyél na taga Cana sakup na Galilya, aw ya duwa ya ise' ni Zibidiyo na eseg, aw ya duwa pa uman na umagakan ni Jisus.
3 Aw miglong si Simon Pédro adti manga eped nan, "Un pa aku mamiyala." Aw law nilan, "Magad kami kanmu!" Aw syumakay silan sa balangay aw syuminan adti ltenga-tenga' na danaw. Aw sanggabi nilan ya nyamiyala manang wala' ya nyakamang nilan.
4 Na, sa to-o pa maselem, kyinita' nilan si Jisus nyinindeg adti baklayan dun ni ligad na danaw, manang wala' nilan kilalaa kun singalan sakanan.
5 Aw migtatawag si Jisus kanilan, "We...Lew! Awun nyakamang mayu?" Aw tyumubag silan kanan, "Wala' kay Lew, pangkay sambuk."

* **21:1** 21:1 Ya Danaw na Tibériyas pigngalanan uman na Danaw na Galilya aw Danaw na Génésarit.

6 Aw migtatawag pa uman si Jisus kanilan, “Agbelan ya biyala mayu
apit adti kalintu aw awun makamang mayu.” Yanagaw pig-agbel nilan ya
kanilan biyala apit adti kalintu, aw to-o madég ya isda' na nyakamang nilan
menda' na wala' da galu nilan kabatug engata.
7 Aw miglong kan Pédro ya sambuk kanilan na pigginawa͡an ni Jisus,
“Wettay, ya migtatawag kadi' kanaten, yan ya Pangulu tadun!” Aw sa
pagdengeg ni Simon Pédro na si Jisus ya adti baklayan, maksay nan pigsut
ya sa-ul nan, aw tyumellek sakanan aw kyumapay pasinan adti kan Jisus.
8 Manang ya manga eped na umagakan, kenne' pa nilan adti balangay aw
pigguyud nilan ya biyala na nyatmu' na isda'. Kay ya kawat lekat adti ligad
na danaw, manga kalima͡an ka depa.
9 Sa pagpakataklang da nilan adti baklayan, awun kyinita' nilan na manga
baga na uling aw isda' na pigpasagan, aw awun uman pan.
10 Aw miglong si Jisus kanilan, “Dala kamu kanate' adi sa isda' na nyaka-
mang mayu!”
11 Yanagaw nyanik si Simon Pédro sa balangay aw pigbeklas nan ya biyala
na kenne' pa nyatmu' na manga mangkabakla' na isda'. Sanggatus aw
kalima͡an tag tulu ya kadég na isda' adti seled manang wala' kakésé' ya
biyala.
12 Pagkatigkas yan, miglong si Jisus kanilan, “Kan da kamu adi!” Aw wala'
ya pangkay sambuk na manga umagakan nan na nyangusip kun singalan
sakanan kay kya-ede-an da nilan na yan ya Pangulu.
13 Aw pigkamang ni Jisus ya pan aw isda' na abus da nan pasagi aw
pigtenga-tenga' nan adti kanilan.
14 Na, yeiy ya katlu na pagpakita' ni Jisus adti kanan manga umagakan
pagkatigkas na pagkataw nan lekat adti pagkamatay.

Ya piglong ni Jisus kan Pédro

15 Pagkatigkas nilan kuman, miglong si Jisus kan Simon Pédro, “Kay Simon
na ise' ni Juan, unu, dakula' ya pagginawa mu kanak kay sa pagginawa na
manga eped mu ini kanak?” Aw tyumubag si Pédro, “E-e, kay Pangulu. Kya-
ede-an mu na to-o ta kaw pigginawa͡an.” Aw miglong si Jisus kanan, “Pakana
ya kanak manga karniro.”
16 Miglong pa uman si Jisus, “Kay Simon na ise' ni Juan, unu, tengteng aku
mu pigginawa͡an?” Aw law ni Pédro, “E-e, kay Pangulu, kya-ede-an da mu
saba na to-o ta kaw pigginawa͡an.” Aw miglong pa uman si Jisus, “Diyagayi
ya kanak manga karniro.”
17 Dun ni katlu na usip ni Jisus, miglong sakanan, “Kay Simon na ise' ni
Juan, unu, tengteng aku mu pigginawa͡an?” Migkalat ya ginawa ni Pédro
asuntu na pig-usip sakanan ni Jisus na makatlu, “Unu, pigginawa͡an aku
mu?” Yanagaw miglong si Pédro, “Kay Pangulu, nya-ede' kaw sa kadég.
Kya-ede-an da mu saba na to-o ta kaw pigginawa͡an!” Aw miglong si Jisus,
“Diyagayi ya kanak manga karniro.”
18 Pagkatigkas yan, miglong pa uman si Jisus adti kan Pédro, “Matinaw ya
un ku paglongun kanmu: Idtu na bagu pa ya ginawa mu, ikaw ya magbaya'
sa kanmu pagka-utawun, kun unu ya un mu sutun aw kun ayin kaw pasinan.
Manang pagkabakleg da mu, eped da na utaw ya mag-ulad sa kanmu manga
bekten, aw eped na utaw ya magpasut kanmu, aw silan ya magbaya' kanmu.
Aw pa-agad kaw nilan adti banwa na dili' mu kaliman kadtuwan.”

19 Na, maynan ya piglong ni Jisus pada pa-ede' kanan kun unu ya ka-agiyan
na pagkamatay ni Pédro, aw magi dun, un nan basa͡an ya Tyumanem.*
Pagkatigkas yan, miglong si Jisus kan Pédro, “Dalug kaw kanak!”
20 Aw sa paglingi' ni Pédro, kyinita' nan na gyumuyud kanilan ya sambuk
na umagakan na pigginawa͡an ni Jisus. Yeiy ya umagakan na nyangunsalig
dun ni aba ni Jisus adti pagpangiyambung idtu muna aw nyusip kan Jisus
kun singalan ya un maglubid kanan.
21 Sa pagkita' ni Pédro kanan, nyusip sakanan kan Jisus, “Kay Pangulu, unu
ya datengan na utaw yeiy?”
22 Aw tyumubag si Jisus kanan, “Kun kaliman ku na meya' pa sakanan
asini tas na lupa' menda' sa pagliku' ku, unu ya kanmu labet? Gayed kaw
sa kanmu dalug kanak!”
23 Asuntu sa piglong nan yeiy, nyabekkal baling adti manga mangintu-
uway ya kasampetanen na dili' kunu matay ya sambuk na umagakan na
pigginawa͡an ni Jisus. Manang wala' si Jisus paglong na dili' sakanan matay.
Yan olo' ya piglong nan, “Kun kaliman ku na meya' pa sakanan asini tas na
lupa' menda' sa pagliku' ku, unu ya kanmu labet?”
24 Aw yeiy ya umagakan ni Jisus na migmatinaw sa kadég na pigsulat
nan asini, kay alag nan kyinita'. Aw kya-ede-an tadun na alag matinaw ya
piglong nan asini.
25 Madég pa ya manga pig-imo' ni Jisus, aw kun mabus sulaten adti libru,
ya kadég na manga libru dili' masa asini kadakula' na banwa.

* **21:19** 21:19 Pigpatay si Pédro na pigtingulu dun ni krus adti syudad na Roma.

Ya Manga Pigpan-imo' na Manga Apostolés na pigsulat ni Lukas

Ya pagka-engat ni Jisus adti tas na langit

1 Kay Tyupilo: Dun ni tagna' na libru na pigsulat ku idtu muna, pigpa-ede'
ku ya kadég na pigpan-imo' ni Jisus aw ya kadég na pigpalna-u nan, lekat adti
pagpalekat na imo-unun nan
2-3 taman na allaw na nya-engat sakanan adti tas na langit. Na, pagkatigkas
na pagkamatay nan, nyataw sakanan aw migpakita' adti manga apostolés
na dadan da nan pigpamalli'. Seled na kapatan ya allaw, pigmatinaw nan
na nyataw sakanan lekat adti pagkamatay, aw gayed nan pigpa-ede' kanilan
ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem, aw piglongan nan silan magi sa
katulus na Ispiritu Santo kun unu ya un nilan imo-un.
4 Sa kenne' pa ni Jisus adti tampid nilan, piglongan nan silan, "Dili' pa
kamu magpanaw asini Jérusalim manang tagadi mayu una asini ya pig-
pakang na Ama na dyengeg mayu adi kanak.
5 Idtu muna sa utaw pa si Juan, pigbaûtismuwan kamu nan magi sa tubig,
manang dili' madugay un kamu baûtismuwan magi sa Ispiritu Santo."
6 Pagkatipun da uman nilan, nyusip silan kan Jisus, law nilan, "Kay
Magpalna-uway, unu ka', paluwa-en da mu adun ya nasud na Isra-él lekat
adti pagsakup na Roma aw ikaw da ya maghari'?"
7 Aw tyumubag si Jisus, "Wala' tumbayan kamayu ya pagka-ede' kun
kinunu yan ka-imo', kay ya Ama, yan ya magbaya' sa kadég.
8 Manang dun ni allaw na pagdateng na Ispiritu Santo adti kamayu,
madawat mayu ya katulus na Tyumanem. Yanagaw kamu ya magmatinaw
kanak asini Jérusalim, aw adti kadakula' na probinsya na Judiya aw banwa
na Samarya, aw pangkay adti kadakula' na banwa."
9 Pagkatigkas ni Jisus maglong kanilan, nya-engat sakanan adti langit aw
gayed nilan pigtandawan menda' na kyasalibenan na labun aw wala' da
nilan sakanan kita-a.
10 Sa kenne' pa nilan lyumangad adti langit, bigla' nyaka-indeg dun ni
sayid nilan ya duwa ya eseg na syumut sa kadégkadég na alag maputi'.
11 Aw law nilan, "Kay manga taga Galilya, ananga' kenne' pa mayu mig-
indeg-indeg asini aw lyumangad adti langit? Ya Jisus na nya-engat lekat adti
kamayu pasinan adti tas na langit, dumateng ya allaw na lumiku' sakanan,
aw maynini uman ya ma-imo' dun ni pagliku' nan."

Ya pagpamalli' sa un pagsayu kan Judas

12 Na, ya kadég yeiy nya-imo' adti buntud na pigngalanan na Olibo adti
dipag na syudad na Jérusalim. Aw tigkas yan, lyumiku' ya manga apostolés
adti Jérusalim, aw ya kawat na pigpanawan nilan sangka kilomitro.
13 Aw syumeled silan adti bantukanan aw nyanik adti gibalayan na awun
ni kadwa na kansad. Aw migkatipun silan si Pédro, aw si Juan, aw si Santiago,
aw si Andrés, aw si Pilipé, aw si Tomas, aw si Baltolomi, aw si Matiyo, aw si

Santiago na ise' ni Alpiyo, aw si Simon na nyakasakup idtu muna adti partido
na manga Zéloti, * aw si Judas na ise' ni Santiago.
14 Aw gayed migsambuk ya ginawa nilan aw nyatibulluk adti pag-
panawagtawag sa Tyumanem. Aw dun uman ya manga ka͡ubayan na nya-
imo' umagakan ni Jisus, aw si Maria na ina nan, aw ya manga mangud ni
Jisus na eseg.
15 Sambuk na allaw yan, migkatipun ya manga sanggatus aw kaluwa͡an ya
manga mangintu-uway kan Jisus. Aw nyindeg si Pédro aw piglongan nan ya
kadég nilan,
16 "Kay manga inulug ku, nyatuman da ya pigpa-ede' dadan ni Dabid magi
sa katulus na Ispiritu Santo, aw yeiy saba ya pag-allad ni Judas sa manga
utaw na migdakep kan Jisus.
17 Si Judas, yan ya sambuk na eped nami na pigpamalli' ni Jisus na
tyumabang sa manga imo-unun nan."
18 Na, yeiy ya nya-imo' kan Judas: Ya pigtandan kanan sa pig-imo' nan
na malatay, pigbayad nan sa lupa'. Aw adti lupa' na pigbayadan nan, dun
sakanan kolug lekat adti kawuy na nyaka-una ya ulu nan aw nyakadakdak
adti lupa' aw nyutu' ya buntit nan aw lyumuwa' ya tinay nan.
19 Pagdengeg da na manga utaw na nyeya' dun ni Jérusalim sa kyagamakan
ni Judas, pigngalanan nilan ya lupa' yan na Akéldama. Ya kakawasan: lupa'
na pigbayadan na dugu'.
20 Migpadeleg pa si Pédro miglong,
"Yeiy ya pigsulat asini muna dun ni Salmo:

'Pabaya-an da galu na kadég na manga utaw ya kanan eya-anan
aw wala' da ya un pa-eya-en dun ni lupa' yan.' *

Aw pigsulat uman,

'Madyaw awun sumayu sa katundanan nan.' "*

21-22 Miglong pa uman si Pédro, "Ka-ilangan awun sambuk uman na eseg
na un ma-imo' apostol eped nami aw magmatinaw sa pagkataw ni Jisus na
kanaten Pangulu lekat adti pagkamatay. Aw ya umba' pamalli-en, yan ya
sambuk na utaw na nyaka-iyeped kanami lekat adti allaw na pagba͡utismu
ni Juan kan Jisus taman na allaw na nya-engat si Jisus adti tas na langit."
23 Yanagaw awun duwa ya eseg na un nilan pamalli-an. Ya sambuk, yan si
José na pigngalanan uman na si Barsabas na pagtawagen nilan na Justo. Aw
ya sambuk, yan si Matiyas.
24 Pagkatigkas yan, nyanawagtawag silan, law nilan, "Kay Tyumanem na
awun ni tas na langit: Kya-ede-an mu ya anenganeng na kadég na utaw. Pa-
ede-an beg kanami kun singalan kanilan ya pigpamalli' da mu
25 na ma-imo' apostol na un sumayu kan Judas. Kay pig-ayawan ni Judas
ya katundanan nan aw adtu la sakanan ni banwa na umba' kanan."
26 Pagkatigkas yan, migbunutbunut silan, aw kan Matiyas ngalan ya
kyabunutan, aw nya-imo' sakanan apostol eped na sampulu' taggesya'.

---

* **1:13** 1:13 Ya partido na Zéloti, kaliman nilan na maka-uli' ya banwa na Isra-él adti pagdala na manga utaw na Judiyu. Yanagaw madég silan ya nyatu adti pagdumala na manga taga Roma. * **1:20** 1:20a Mabasa adti Salmo 69:25. * **1:20** 1:20b Mabasa adti Salmo 109:8.

2

Ya pagpadala sa Ispiritu Santo

1 Na, dyumateng da ya Pista na Péntékostés, * aw ya kadég na manga
mangintu-uway kan Kristu dun ni Jérusalim, migsambuk silan adti dakula'
na balay.
2 Aw tigkan awun dalagunut na lekat adti tas na langit kasiling na maban-
des na samet aw nyatmu' na dalagunut ya balay na pigkatipunan nilan.
3 Awun uman migpakita' kanilan na manga laga na iman mu aw manga
dila' na mig-atped-atped adti tagsambuksambuk kanilan.
4 Aw nyatmu' ya kadég nilan na Ispiritu Santo, aw migpalekat silan mig-
long sa madég na punganan na tingeg na wala' pa nilan lemena paglongan.
Nyakapaglong silan sa manga tingeg yeiy magi sa katulus na Ispiritu na pig-
atag kanilan na Tyumanem.
5 Na, asuntu sa manga pista, awun madég na utaw na Judiyu * na dadan
da dyumateng adti Jérusalim lekat adti madég na nasud kay to-o nyatibulluk
ya kanilan ginawa sa pagdalug sa Uldin * na Tyumanem.
6 Pagdengeg nilan sa kawayit lekat adti seled na balay yan, nyaksay silan
migkatipun. Aw to-o silan nyabelengbeleng kay dyengeg na tagsambuksam-
buk ya kanilan tengteng tingeg,
7 aw to-o silan nya-enneng-enneng. Aw mig-usip-usipay silan, “Wettay,
wan yangadi? Ya manga utaw yeiy alag saba silan taga Galiliya!
8 Ananga' silan makapaglong sa kanaten manga tingeg na lekat adti manga
banwa na pigka͡utawan tadun?
9 Ya eped kanaten taga Partiya, aw taga Médiya aw taga Élam. Awun eped
na lekat adti Mésopotamiya, aw Judiya, aw Capadocia aw Ponto aw Asia,
10 aw Pridya, aw Pampiliya. Awun uman lekat adti Ihiptu, aw lekat adti
manga sakup na Libya na malapit adti syudad na Ciréné, aw pangkay manga
taga Roma dala ya Judiyu aw manga Héntil * na dyumalug da sa Uldin aw
katanem na manga Judiyu.
11 Aw ya eped taga Krita aw taga Arabiya. Alag tadun pigdengeg ya piglong
nilan adti tagsambuksambuk na kanaten tingeg. Aw yan ya pigkasampetan
nilan ya to-o mangkadyaw na pigpan-imo' na Tyumanem magi sa katulus
nan!”
12 Aw to-o silan nya-enneng-enneng aw nyabelengbeleng sa nya-imo' dun.
Aw mig-usip-usipay silan, “Unu ya kakawasan na kadég yeiy?”
13 Manang awun eped kanilan na mig-odoy-odoy sa manga mangintu-
uway, law nilan, “Ya manga utaw yan, nyalangulangu silan na inemenen!”

Ya pag-ubat-ubat ni Pédro adti manga utaw

14 Manang nyindeg si Pédro aw ya eped nan na sampulu' taggesya' adti
asdangan na kadég na manga utaw, aw miglong si Pédro adti kanilan magi sa

---

* **2:1** 2:1 Ya Pista na Péntékostés, yan ya sambuk na matas na allaw na manga Judiyu na pig-anen-
ganeng nilan ya pag-atag na Tyumanem kan Moysis sa Uldin. Yan ya kakawasan na Péntékostés:
kalima͡an (50). Kay nyaka-una ya Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem, aw pagkatigkas na
kalima͡an ya allaw, yan da uman ya Pista na Péntékostés. * **2:5** 2:5a Ya manga utaw na Judiyu,
silan ya buwadbuwad ni Abraham aw ni Isa-ak aw ni Jakub. * **2:5** 2:5b Ya Uldin na manga Judiyu
yan ya manga sugu' na pig-atag na Tyumanem kan Moysis asini muna, dala ya sampulu' ya sugu', dala
uman ya pagtuli' aw eped na manga katanem na manga Judiyu. Ya kadég na manga sugu' dun ni Uldin
enemenggatus aw sampulu' tag tulu. * **2:10** 2:10 Ya manga Héntil, yan ya manga utaw na beke' na
Judiyu.

mabagseg na tingeg. Law nan, “Kay manga kadégan ku na manga Judiyu aw
kadég mayu na nyeya' asini Jérusalim, pakanyegi mayu ya un ku paglongun.
15 Ya manga utaw na dyengeg mayu kakayna, iman mayu aw nyalangu-
langu silan na inemenen, manang beke' na maynan, kay bagu pa saba alas
nibi na maselem!
16 Ya nya-imo' adun na allaw ini, katumanan yeiy sa pigsulat na propita na
si Joél asini muna:
17 ‘Ini ya piglong na Tyumanem.
Dun ni manga kamoliyan na allaw,
un ku atag ya kanak Ispiritu adti kadég na manga utaw.
Ya manga buwadbuwad mayu na eseg aw bubay,
un nilan ubat-ubat ya pa-ede' ku kanilan.
Aw ya manga eseg na bagu pa ya ginawa,
awun pakita' ku kanilan.
Aw ya manga bakleg mayu,
un ku silan patagaynepen.
18 Aw pangkay ya kanak manga sugu-anen na eseg aw bubay,
atag ku kanilan ya kanak Ispiritu,
aw un nilan ubat-ubat ya pa-ede' ku kanilan.

19 Magpakita' aku sa madég na pangilala adti langit
aw manga milagru asini tas na lupa':
Kita-en ya dugu' aw atulun aw madakmel na ebel.
20 Ya sega magkangitngit,
aw ya bulan iman mu aw dugu'.
Maynan alag ya un mangka-imo' sa dili' pa dumateng ya allaw na pagdateng
na Tyumanem,
aw yeiy ya allaw na to-o madyaw aw wala' ya maka-unawa.
21 Aw pangkay singalan ya magtawag adti Tyumanem,
paluwa-en saba sakanan.’ ” *

22 Migpadeleg si Pédro mig-ubat-ubat kanilan, law nan, “Kay manga
kadégan ku na utaw na Isra-él, * pakanyegi mayu ya tingeg ku! Ya Tyumanem
ya migpa-ede' na si Jisus na taga Nasarit ya Pigpadala nan asini kanaten,
aw kya-ede-an mayu kay pigmatinaw nan adti kamayu magi sa madég na
manga pangilala aw milagru na pig-imo' ni Jisus.
23 Aw si Jisus yeiy, dadan da na Tyumanem pigpalpa na un nan atag adti
kamayu, aw kya-ede-an da nan dadan na un mayu tumanen ya pigpalpa
nan, kay pigtumbay mayu si Jisus adti manga utaw na mag-imo' sa malatay,
yanagaw kamu ya migpakalabu kanan adti krus.
24 Manang pigmataw sakanan na Tyumanem aw pigpaluwa' lekat adti kat-
ulus na kamatayen, kay dili' saba sakanan mabatug tagenan na kamatayen.
25 Kay awun piglong ni Dabid asini muna na nyatuman dun ni kan Jisus:

‘Gayed ku pigkita' ya Tyumanem,
kay dun da sakanan adti kalintu ku
pada dili' aku ma-inang-inang.
26 Yanagaw to-o aku migleya,
aw dili' ku katagenan ya kanak pagdeyen kanan.

* **2:21** 2:21 Mabasa adti Joél 2:28-32. * **2:22** 2:22 Asini muna, si Jakub pigngalanan na Isra-él, aw migbuwadbuwad sakanan, aw dun lekat ya manga utaw na Judiyu na nya-imo' uman nasud na Isra-él.

Kya-ede-an ku na pangkay matay pa ya lawas ku
manang awun pa imanen.
27 Kay dili' mu pabaya-an ya kalaluwa ku
adti banwa na Kaludukan.
Aw aku na gayed migtuman sa pagkaliman mu,
dili' mu tumbay na malandak ya kanak lawas adti lebeng.
28 Pigpa-ede' da mu kanak ya un ku agiyan
pasinan adti ginawa na wala' ya katigkasan,
aw to-o aku magleya
kay awun kaw gayed ni sayid ku.' "*

29 Miglong pa si Pédro kanilan, "Kay manga kadégan ku, matinaw saba ya piglong ku kamayu sa tyugbulan tadun asini muna na si Dabid. Nyatay da sakanan aw piglebeng, aw kenne' pa na piglebengan kanan asini kanaten.
30 Yanagaw asuntu na si Dabid sambuk na propita, kya-ede-an da nan na pigsapa-an sakanan na Tyumanem na ya sambuk na buwadbuwad nan un na Tyumanem pa-ingkudun adti trunu nan.
31 Aw asuntu na kya-ede-an ni Dabid ya un dumateng, pigsulat nan ya pagkataw na Kristu lekat adti pagkamatay. Aw matinaw saba ya pigsulat nan na wala' na Tyumanem pabaya-i ya kalaluwa ni Jisus adti banwa na Kaludukan, aw wala' kalandak ya lawas nan adti lebeng.
32 Si Jisus yeiy, pigmataw da saba na Tyumanem. Aw pagkatigkas na pagkataw nan, kyinita' na kadég nami.
33 Aw pigpatas da sakanan dun ni ingkudanan na to-o dengganen apit adti kalintu na Tyumanem adti tas na langit. Aw kasiling na pigpakang na Ama, pig-atag nan kan Jisus ya kanan Ispiritu, aw pig-atag da uman ni Jisus adti manga utaw. Aw ya kadég na kyinita' aw dyengeg mayu kakayna, alag yeiy nya-imo' magi sa katulus na Ispiritu nan.
34 Kay beke' ni Dabid ya nya-engat adti tas na langit, manang yeiy ya pigsulat nan asini muna, law nan,
'Miglong ya Tyumanem adti kanaken Pangulu,
"Ingkud kaw apit adi kalintu ku
35 menda' na mabus ku degen ya kanmu manga po-on
aw alag ku silan betang adti salad na siki mu." ' *
36 Yanagaw kamu na buwadbuwad ni Isra-él, ka-ilangan mayu kalabetan na si Jisus na pigpakalabu mayu adti krus, yan saba ya pig-imo' na Tyumanem Kristu na Magpaluwa-ay kanaten aw Pangulu tadun."

37 Pagdengeg da na manga utaw sa ubat-ubat ni Pédro, kyelegan ya ginawa nilan, yanagaw nyusip silan kan Pédro aw sa eped pa na manga apostolés, law nilan, "Kay manga inulug, unu ya madyaw nami imo-un?"
38 Aw tyumubag si Pédro kanilan, "Ya tagsambuksambuk kamayu, selseli ya manga sala' mayu aw pagpabaútismu kamu dun ni ngalan ni Jisu-Kristu, aw lanasen na Tyumanem ya manga sala' mayu, aw madawat mayu ya kanan Ispiritu.
39 Kay yan ya pigpakang na Tyumanem kanaten aw sa manga buwad-buwad tadun aw pangkay adti manga utaw na Héntil, taman na kadég na tawagen na Tyumanem."

* **2:28** 2:28 Mabasa adti Salmo 16:8-11. * **2:35** 2:34-35 Mabasa adti Salmo 110:1.

40 Madég pa ya pigpalna-u ni Pédro kanilan dun ni allaw na Péntékostés,
aw nyanginayu' sakanan sa manga utaw na magselsel silan, law nan, "Ka-
ilangan na makaluwa' kamu pada dili' kamu pa-emel-emelen na Tyumanem
eped na manga utaw na malatay adun na manga allaw yeiy."
41 Aw dun ni allaw yan, awun manga tulummalalan ya nyangintu-u la sa
pig-ubat-ubat ni Pédro, aw pigbaûtismuwan silan aw nyakadugang da adti
manga eped na manga mangintu-uway dun.
42 Aw ya manga bagu mangintu-uway, gayed nyatibulluk migpakanyeg sa
palna-u na manga apostolés, aw migsambuk silan migkatipun, aw migsam-
buk uman silan kyuman,* aw migsambuk sa pagpanawagtawag adti Tyu-
manem.

Ya pagkatipun da na manga mangintu-uway

43 Aw pigpan-imo' na manga apostolés ya madég na pangilala aw milagru
magi sa katulus na Tyumanem. Aw pigbasâan na manga utaw ya Tyu-
manem na awun pagkallek.
44 Aw gayed migpangkatipun ya kadég na manga mangintu-uway, aw
pigsambuk nilan ya manga pametang nilan.
45 Aw migpalekat ya eped miggalin sa lupa' aw manga ka-unan nilan pada
awun kuwalta na un atag adti manga eped nilan na migkapelek.
46 Aw kada allaw migkatipun ya mangintu-uway adti pamanag na Témplo
na Tyumanem, aw gayed silan migsambuk kyuman adti manga balay nilan
aw to-o silan migleya,
47 aw gayed nilan pigdeyen ya Tyumanem. Aw pigsaya' silan na kadég
na utaw. Aw kada allaw pigdugangan na Tyumanem ya manga utaw na
pigpaluwa' da nan.

3

Ya pagpaguli' sa utaw na kapig

1 Sambuk na allaw, migpasinan si Pédro aw si Juan adti Témplo * na manga
alas trés na ambung kay yan ya udas na pagpanawagtawag na manga utaw
na Judiyu sa Tyumanem.
2 Sa malapit da silan adti Témplo, awun eseg dun na kapig na lekat pa na
pagkaûtaw nan. Aw dun pagbetang na manga utaw na magtingga kanan
kada allaw na un magsekat sa limos adti manga utaw na sumeled adti
suwangan na pigngalanan na "Manenggeya."
3 Aw sa pagkita' nan kan Pédro aw kan Juan, migsekat sakanan sa kuwalta.
4 Manang pigtengtengan nilan ya utaw yan, aw law ni Pédro, "Inunuwa
kami!"
5 Aw pigtengtengan nan uman ya duwa kay yan ya pig-iman nan na atagan
nilan sakanan na kuwalta.
6 Manang miglong si Pédro, "Wala' ya kuwalta ku, manang ya ini kanak na
nyatagtun ku, yan ya un ku atag kanmu. Na! Dun ni ngalan ni Jisu-Kristu na
taga Nasarit, indeg kaw aw panaw kaw!"
7 Aw pig-awidan ni Pédro ya kalintu na bekten nan aw dayaw nan pa-
indega. Aw tigkan migkabagseg ya siki nan

---

* **2:42** 2:42 Yan ya sambuk na pigkan nilan ya pan aw tagbi' na bino na paras pada tumanen ya sugu' ni Jisus kanilan adti kamoliyan na pangiyambung, pada ka-anenganengan nilan ya pagkamatay nan aw ya pag-ilig na kanan dugu'. * **3:1** 3:1 Ya Témplo na Tyumanem adti Jérusalim, yan ya to-o dakula' na pagsimbâan na manga Judiyu. Aw dun silan magdugsu' adti Tyumanem.

8 aw nyaka-indeg da aw nyanaw, aw nyagad kanilan adti seled na Témplo
na gayed mig-ugpasen na migdeyen sa Tyumanem.
9 Aw kyinita' na kadég na manga utaw na nyakapanaw da sakanan aw
migdeyen sa Tyumanem.
10 Kyilala nilan sakanan na yan ya eseg na nyingkud dun ni Suwangan na
Manenggeya na gayed nyangilalat. Aw to-o silan nyabelengbeleng sa nya-
imo' kanan.

Ya pag-ubat-ubat ni Pédro adti manga utaw dun ni Portiko ni Solomon

11 Ya eseg na bagu makapanaw, wala' pakaluwat kan Pédro aw kan Juan
dun ni agiyanan na pigngalanan na Portiko ni Solomon na awun ni pamanag
na Témplo. Aw migkagallat ya madég na manga utaw migpalapit kanilan kay
to-o silan nya-enneng-enneng sa kyinita' nilan.
12 Aw sa pagkita' ni Pédro sa manga utaw, miglong sakanan kanilan, "Kay
manga kadégan ku na manga utaw na Isra-él, ananga' kamu ma-enneng-
enneng sa kyinita' mayu? Ananga' gayed kamu nyinunu kanami? Pagaw
iman mayu aw awun katulus nami magpapanaw sa utaw yeiy. Aw iman
mayu uman aw nyakapanaw da sakanan kay dyalug nami ya Uldin na
Tyumanem?
13 Manang beke' saba na maynan! Ya kyinita' mayu kakayna lyumekat
saba adti kana Tyumanem na manga tyugbulan tadun na si Abraham aw si
Isa-ak aw si Jakub. Aw pigpakita' da nan ya pagka Tyumanem na sugu-anen
nan na si Jisus. Manang si Jisus yeiy, pigtumbay mayu baling na patayen, aw
pigkelêan mayu adti asdangan na gubirnador na si Pilato, pangkay kaliman
ni Pilato na paluwa-en sakanan.
14 Pigkelêan mayu ya Pigpadala na Tyumanem na wala' ya sala'! Aw
pigsekat mayu baling na paluwa-en ya sambuk na utaw na migpatay sa eped
na utaw.
15 Aw pigpapatay mayu ya piglekatan sa ginawa, manang pigmataw na
Tyumanem lekat adti pagkamatay nan, aw migmatinaw kami na nyataw da
sakanan.
16 Aw ya utaw ini na pigkilala mayu, ya pagpangintu-u nan sa ngalan ni
Jisus, yan ya migpakabagseg sa siki nan. Si Jisus saba ya pyangintu-uwan
nan aw yan ya nyatag sa pagkadyaw na lawas nan asini asdangan na kadég
mayu.
17 "Na, kamu na manga kadégan ku, kya-ede-an da ku adun na idtu na
pagpapatay mayu kan Jisus, wala' mayu kilalâa na yan ya Pigpadala na
Tyumanem. Aw wala' uman sakanan kilalâa na manga migdumala kamayu.
18 Manang dun ni pig-imo' mayu kan Jisus, pigtuman na Tyumanem ya
pigpa-ede' nan dadan magi sa manga propita nan asini muna na un magti-is
ya Kristu aw matay.
19 Yanagaw pagselsel kamu sa manga sala' mayu aw kâagadi mayu ya
Tyumanem pada lanasen nan ya manga sala' mayu. Kun imo-un mayu yeiy,
dumateng ya manga allaw na pakaganen na Tyumanem ya ginawa mayu,
20 aw padala pa nan salut asini tas na lupa' ya Misiyas na un magdumala
kamayu, na yan saba si Jisus.
21 Manang ka-ilangan pa sakanan matingen adti tas na langit taman na
allaw na baguwun ya kadég, kay pigpa-ede' na Tyumanem dadan adti kanan
manga propita na yan ya un nan imo-un.
22 Miglong si Moysis asini muna adti manga utaw na Isra-él, law nan, 'Un
magpadala ya Tyumanem kamayu adti moli na allaw sa propita kasiling

kanaken. Aw ya propita yan, un lumekat adti buwadbuwad ni Isra-él.
Pakanyegi mayu ya kadég na un nan paglongun.
23 Aw pangkay singalan ya dili' dumalug sa piglong na propita yeiy, taniyen
sakanan aw patayen.'*
24 Aw si Samwél uman aw ya eped na manga propita na syumayu kanan,
mig-ubat-ubat ya kadég nilan asini muna kun unu ya ma-imo' adun na
manga allaw yeiy.
25 Aw kitadun saba na Judiyu ya dyumawat adun sa pigpakang na Tyu-
manem adti tyugbulan tadun magi sa manga muna propita. Kay miglong
ya Tyumanem kan Abraham asini muna, 'Magi dun ni manga buwadbuwad
mu, pakadyawun ku ya kadég na utaw na asini tas na lupa'.'*
26 Yanagaw pigpadala na Tyumanem asini tas na lupa' ya kanan sugu-
anen, aw kitadun na manga utaw na Isra-él ya muna nan pigpadalâan, pada
pakadyawun kitadun magi dun ni pagtabang nan sa tagsambuksambuk
kanaten na un tadun talikudan ya pag-imo' sa malatay."

4

Si Pédro aw si Juan adti asdangan na manga mag-usayay

1 Sa wala' pa katigkas ni Pédro aw ni Juan ya pag-ubat-ubat adti manga
utaw dun ni pamanag na Témplo, dyumulud adti kanilan ya manga
magdadugsu-ay,* aw ya kapitan na manga magtatunggu-ay sa Témplo, aw
ya manga Sadusiyo.
2 Aw nyadaman silan to-o kay pigpalna-uwan ni Pédro aw ni Juan ya manga
utaw aw pig-ubat-ubat nilan ya pagkataw ni Jisus aw ya pagkataw uman na
manga utaw lekat adti pagkamatay.*
3 Yanagaw pigdakep nilan si Pédro aw si Juan. Aw asuntu na gabi la,
pigpakalabusu nilan taman na maselem.
4 Manang ya manga utaw na migpakanyeg sa pig-ubat-ubat ni Pédro,
madég kanilan ya nyangintu-u. Aw limammalalan ya kadég na manga eseg
na nyangintu-u la kan Jisus.*
5 Na, pagkamaselem da, migkatipun dun ni Jérusalim ya magdadumalâay
sa manga Judiyu, aw manga magpalna-uway sa Uldin nilan, aw ya kanilan
manga mangkalangkaw.
6 Aw dun uman si Anas na pangulu sa manga magdadugsu-ay, aw manga
eped pa na kadégan nan dala si Kaypas aw si Juan aw si Aléjandro.
7 Pigpa-angay nilan si Pédro aw si Juan aw pigpa-indeg nilan adti asdangan
na manga mag-usayay. Aw pig-usip nilan, "Kanyan ngalan ya dyala mayu na
migpaguli' sa utaw na kapig? Ayin lekat ya katulus mayu yan?"
8 Aw si Pédro na nyatmu' na Ispiritu Santo tyumubag kanilan, "Kamu
na manga magdadumalâay kanami na manga Judiyu, aw manga
mangkalangkaw,
9 kun usipen mayu kami sa du-an na pigkallatan nami ya utaw na kapig
aw kun pig-unu ya pagpaguli' kanan,

---

* **3:23** 3:23 Mabasa adti Déutéronomiyo 18:15, 18, 19. * **3:25** 3:25 Mabasa adti Génésis 22:18. * **4:1** 4:1 Ya manga magdadugsu-ay adti Témplo, silan ya magdugsu' sa ayep na pagdalâen na manga utaw na Judiyu na un nilan dugsu' adti Tyumanem. * **4:2** 4:2 Ya manga Sadusiyo, wala' silan pangintu-u na awun pagkataw na manga utaw lekat adti pagkamatay. * **4:4** 4:4 Yan olo' ya pig-iyap nilan ya manga eseg, aw awun uman manga kâubayan aw manga ise' na nyangintu-u.

10 na, yeiy ya tubag nami kamayu aw adti kadég na utaw na Isra-él:
Ya eseg ini na nyindeg asini asdangan mayu adun na migkadyaw da ya
lawas, pigkaguli-an sakanan magi sa katulus na ngalan ni Jisu-Kristu na taga
Nasarit, na yan ya pigkalabu mayu adti krus manang pigmataw sakanan na
Tyumanem lekat adti pagkamatay.
11 Si Jisus saba ya pigkasampetan dun ni pigpasulat na Tyumanem na yan
ya batu na sumalem na pigkeléan na manga panday. Aw kamu saba ya
manga panday na kyumele kanan. Manang yan baling ya batu na nya-imo'
masalig na tullukanan sa balay. *
12 Aw yan olo' ya makapaluwa' kanaten lekat adti pa-emel-emel na Tyu-
manem, kay wala' ya eped na ngalan na pig-atag adti utaw na makapaluwa'
kanaten. Kan Jisus olo' ngalan."
13 Na, kyinita' na manga magdadumalaay na wala' ya kakallekan ni Pédro
aw ni Juan miglong kanilan, aw to-o silan nya-enneng-enneng, kay kya-ede-
an nilan na tagbi' ya pig-iskwilaan ni Pédro aw ni Juan. Aw dun da nilan ka-
ede-i na silan duwa ya gayed mig-iyeped kan Jisus idtu muna.
14 Aw sa pagkita' nilan uman sa eseg na bagu pa pigkaguli-an na dun uman
ni tampid nilan, wala' silan pakapaglong sa malat adti pagpaguli' kanan.
15 Yanagaw pigpaluwa' nilan si Pédro aw si Juan, aw migbalawbalaw ya
manga mag-usayay dun ni seled,
16 law nilan, "Unu ya imo-un naten kanilan? Kya-ede-an da saba asini
Jérusalim ya pig-imo' nilan na milagru, yanagaw dili' kitadun makabalyaw.
17 Manang pagaw mabekkal adti kadég na utaw ya pig-imo' nilan, naten
silan paglongan na dili' da silan mag-ubat-ubat dun ni ngalan yan adti
pangkay singalan utawa."
18 Yanagaw pigpatawag nilan si Pédro aw si Juan aw pigpigilan nilan na
dili' da magpalna-u sa pangkay sambuk na palna-u ni Jisus adti manga utaw.
19 Manang tyumubag si Pédro aw si Juan kanilan, law nilan, "Ayin ya
madyaw adti anenganeng na Tyumanem, imo-un nami ya kamayu piglong
aw kun tumanen nami ya kanan sugu'?
20 Dili' nami mabatug tagenan ya pag-ubat-ubat adti manga utaw sa
pigpan-imo' ni Jisus na pigkita' nami idtu muna aw ya kadég na dyengeg
nami adti kanan."
21 Manang kenne' nilan pigpigilan ya duwa na dili' da silan mag-ubat-
ubat. Aw tigkas yan, pigpaluwa' da silan lekat adti kalabusuwanan. Pangkay
kaliman nilan pa-emel-emelen ya duwa yeiy manang dili' nilan mabatug
asuntu na nyallek silan pagaw mangkadaman ya manga utaw. Kay ya
manga utaw, alag silan migdeyen sa Tyumanem asuntu sa nya-imo' dun.
22 Ya eseg na kyaguli-an da, sobla kapatan ya umay nan.

Ya pagpanawagtawag na manga mangintu-uway

23 Pagkatigkas ni Pédro aw ni Juan paluwa-en, nyadtu silan ni manga eped
nilan na mangintu-uway aw pig-ubat nilan ya kadég na piglong na manga
mangkatas na magdadugsu-ay aw manga magdadumalaay sa manga Judiyu.
24 Aw sa pagdengeg da na manga mangintu-uway sa pig-ubat nilan,
migsambuk silan nyanawagtawag, law nilan, "We Tyumanem na migdu-
mala sa kadég: Ikaw ya mig-imo' sa langit aw lupa' aw dagat aw ya kadég
na awun ni kanilan.
25 Ikaw ya miglong asini muna adti matikadeng nami na si Dabid na
kanmu sugu-anen. Aw magi sa Ispiritu mu, yeiy ya pigsulat nan:

* **4:11** 4:11 Mabasa adti Salmo 118:22.

‘Unu ya du-an na to-o nyadaman ya manga utaw na Héntil?
Aw ananga' ya manga buwadbuwad ni Isra-él mag-anenganeng sa manga
palpa na wala' ya guna?
26 Ya manga hari' asini tas na lupa',
migtagilan silan sa tanam,
aw ya manga eped na utaw na migdumala,
migkatipun silan na un atuwan ya Tyumanem
aw ya paghari' na Misiyas na pigpadala nan.’ *
27 Aw yan saba ya nya-imo' idtu muna asini syudad. Si Hérodés aw si
Ponsyo Pilato aw ya manga Héntil aw ya manga utaw na Isra-él, migsambuk
ya kanilan anenganeng na un nilan bantakan ya kanmu Pigpadala na
migtuman sa sugu' mu.
28 Asuntu sa katulus mu, ya pigpalpa mu asini muna yan ya pigpan-imo'
nilan.
29 Aw adun da, kay Tyumanem, dyengeg mu ya kanilan pagpigil kanami
aw ya palpa nilan na malat adti kadég nami na maglong sa ngalan ni Jisus.
Atagi beg na kabagseg na ginawa ya kanmu manga sugu-anen na maglong
sa tingeg mu na wala' ya kakallekan.
30 Aw padelega beg ya pagpaguli' sa manga utaw na awun magkedel, aw pag-
imo' pa kaw sa manga pangilala aw manga milagru magi sa ngalan ni Jisus
na kanmu sugu-anen.”
31 Pagkatigkas nilan manawagtawag, nya-eyeng ya pigkatipunan nilan,
aw nyatmu' ya kadég nilan na Ispiritu Santo aw mig-ubat-ubat silan sa kanan
tingeg na wala' ya kakallekan.

Ya pagtatabangay na manga mangintu-uway

32 Na, ya kadég na mangintu-uway dun, migkasambuk ya ginawa nilan aw
ya kanilan anenganeng. Aw gayed silan migtatabangay, aw wala' ya utaw na
dyumemet sa kanan manga pametang aw ka-unan pangkay sambuk.
33 Aw ya manga apostolés uman, magi sa katulus na Tyumanem, pigmati-
naw nilan na nyataw da lekat adti pagkamatay ya kanaten Pangulu na si
Jisus. Aw to-o pig-atagan na Tyumanem na grasya ya kadég nilan.
34 Ya syampetan nan, wala' ya sambuk na utaw adti kanilan na
migkapelek, kay pigtagisun na manga eped nilan ya paggalin sa kanilan
lupa' aw balay, aw dyala nilan ya kuwalta
35 aw pigbetang nilan adti asdangan na manga apostolés, aw pig-atped-
atped adti manga mangintu-uway na migkapelek.

Si Bérnabi nya-imo' madyaw na pundinganan

36 Aw maynan ya pig-imo' ni José na taga pulu' na Cipré. Si José yan ya
sambuk na lekat adti buwadbuwad ni Libi, aw pigngalanan sakanan na
manga apostolés na Bérnabi, kay yan ya kakawasan na Bérnabi: utaw na
magpakagān sa ginawa na eped na utaw.
37 Aw awun piggalin nan na lupa', aw pigdala nan ya kuwalta aw pigbetang
adti asdangan na manga apostolés.

5

Si Ananiyas aw si Sapira nya-imo' malat na pundinganan

1 Manang awun sambuk uman na eseg na si Ananiyas, aw ya kaubayan
nan na si Sapira. Awun piggalin nilan na lupa',

* **4:26** 4:26 Mabasa adti Salmo 2:1-2.

2 aw migkasambuk ya ginawa nilan na balyaw ya tengteng na alaga' sa
piggalin nilan na lupa' aw dili' ubusun atag adti manga apostolés, yanagaw
pigtagu' nilan ya eped, aw ya sobla pigbetang ni Ananiyas adti asdangan na
manga apostolés.
3 Manang miglong si Pédro kanan, "Kay Ananiyas, ananga' pig-atmu' ni
Satanas ya kanmu anenganeng na piggalu-an mu ya Ispiritu Santo? Kay yan
ya piglong mu na yeiy da ya kadakula' na kuwalta adti paggalin mu sa lupa',
manang awun baling pigtagu' mu.
4 Idtu muna ikaw ya tyumagtun sa lupa' mu, aw kun galinen da mu, ikaw
ya magbaya' kun unun mu ya kuwalta. Manang mig-ubat kaw sa galu'.
Paglongun ta kaw: Beke' saba na utaw ya piggalu-an mu, manang yan ya
tengteng piggalu-an mu ya Tyumanem!"
5-6 Pagdengeg ni Ananiyas sa piglong ni Pédro, dayaw sakanan nyatuwad
dun ni lupa' aw nyabugtu' ya ginawa nan. Aw dyumateng ya manga eseg,
aw pigputus nilan ya lawas nan aw dyala adti un lebengan kanan.* Aw ya
kadég na dyumengeg sa kyagamakan nan, to-o silan nyallek.
7 Na, manga tulungka-udas pa ya lyumabay, nyaka-ibwang uman ya
kaubayan nan. Aw wala' nan ka-ede-i kun unu ya kyagamakan na eseg nan.
8 Aw miglong si Pédro kanan, "Kay Sapira, ubatan kanami. Unu, yeiy da ya
kuwalta sa paggalin mayu sa kamayu lupa'?" Aw tyumubag si Sapira, "E-e,
yan da."
9 Pagkatigkas yan, miglong si Pédro, "Ananga' migsambuk ya anenganeng
mayu na un tanda-en ya Ispiritu na Tyumanem? Inunuwa! Iyan da ya
manga eseg na bagu pa miglebeng sa eseg mu. Aw maynan uman ya
kagamakan mu."
10 Aw tigkan nyatuwad si Sapira dun ni asdangan ni Pédro aw nyabugtu'
ya ginawa nan. Aw pagdateng na manga eseg, kyinita' nilan na nyatay da.
Aw uman da nilan pigdala adti un lebengan kanan, aw pigbetang nilan dun
ni tangkil na eseg nan.
11 Aw to-o pa kyadugangan ya kakallekan na kadég na manga mangintu-
uway aw kadég na dyumengeg sa kyagamakan nilan.

Ya pigpan-imo' na manga apostolés adti Témplo

12 Na, madég ya pangilala aw milagru na pigpan-imo' na manga apostolés
magi sa katulus na Tyumanem. Aw gayed migsambuk ya kadég na manga
mangintu-uway adti agiyanan na pigngalanan na Portico ni Solomon dun ni
pamanag na Témplo.
13 Ya manga utaw na wala' pangintu-u wala' silan paka-eles tambung
manang pigbasaan nilan ya manga mangintu-uway.
14 Aw madég pa uman ya manga eseg aw kaubayan na bagu nyangintu-u
kan Jisus.
15 Yanagaw pigpandala nilan ya manga pyangkedelan adti ligad na dalan
aw pigpakulang dun ni kanilan kamen. Kay yan ya pig-iman nilan na kun
lumabay dun si Pédro kalandungan silan na alung nan aw dayaw silan
kaguli-an.
16 Aw dyumulud uman adti manga apostolés ya madég to-o na manga utaw
lekat adti manga lunsud na nyakapalibed sa syudad na Jérusalim. Aw dyala

* **5:5-6** 5:5-6 Asuntu na mababaw ya lupa' dun ni banwa na Isra-él, yan ya katanem na manga Judiyu maglebeng sa nyatay da: Pagbetang nilan ya lawas na nyatay adti seled na ilib, aw kun wala' ya ilib, pagbetang nilan adti gawang na pangpang.

nilan uman ya manga pyangkedelan aw ya manga utaw na pyamulayaman na manga busaw. Aw nyabus silan pyangkaguli-an.

Ya pagpamulayam sa manga apostolés

17 Na, ya pangulu na manga magdadugsu-ay adti Témplo na Tyumanem aw manga eped nan na nyaka-akup adti sékta na manga Sadusiyo, pagkita' da nilan sa pigpan-imo' na manga apostolés, to-o silan nyinga'.
18 Yanagaw pigpadakep nilan ya manga apostolés aw pigseled adti kalabusuwanan na syudad.
19 Manang dun ni gabi yan, dyumateng ya sambuk na anghil na Tyumanem aw pig-uwangan nan ya manga tatakep na kalabusuwanan, aw pigpa-agad nan ya manga apostolés adti luwa', aw law nan,
20 "Na, kadtu kamu ni pamanag na Témplo aw dayaw mayu palna-uwi ya manga utaw sa pig-atag na Tyumanem na yan ya bagu na ginawa."
21 Pagdengeg nilan sa piglong na anghil, lyumiku' silan adti pamanag na Témplo na maselem da, aw migpalekat silan migpalna-u sa manga utaw dun.
Na, sa pagkatipun da na pangulu na manga magdadugsu-ay aw manga eped nan, pigpatawag nilan ya kadég na manga mag-usayay na manga Judiyu. Aw pigsugu' nilan ya manga magtatunggu-ay na angayen ya manga apostolés adti kalabusuwanan.
22 Manang sa pagdateng nilan adti kalabusuwanan, wala' da dun ya manga apostolés. Yanagaw lyumiku' silan aw pig-ubatan nilan ya kadég, law nilan,
23 "Kyinita' nami na dayaw pigbalagsangan ya manga tatakep na kalabusuwanan aw kenne' pa na manga magtatunggu-ay dun ni luwa', manang pag-uwang nami, wala' ya utaw dun ni seled!"
24 Na, sa pagdengeg na kapitan na manga magtatunggu-ay sa Témplo aw manga mangkatas na magdadugsu-ay sa pig-ubat nilan, nyabelengbeleng silan kay wala' nilan kalabeti kun unu ya un sampetan na kadég yeiy.
25 Pagkatigkas yan, awun utaw na dyumateng aw miglong kanilan, "Tanawa! Ya manga eseg na pigpakalabusu mayu, awun saba silan ni pamanag na Témplo! Migpalna-u la uman silan!"
26 Yanagaw nyagad ya kapitan sa manga magtatunggu-ay aw pig-angay nilan ya manga apostolés, manang wala' nilan gelgela pa-agadan kay nyallek silan pagaw pamintuwun silan na manga utaw.
27 Pagdateng da nilan adti asdangan na manga mag-usayay, piglongan na pangulu na manga magdadugsu-ay ya manga apostolés,
28 law nan, "Pigpigil da nami kamayu na dili' kamu magpalna-u dun ni ngalan yan, manang inunuwa ya pig-imo' mayu! To-o la baling dyengeg adti kadakula' na Jérusalim ya pigpalna-u mayu! Aw kami pa ya pigdapel mayu na migpatay sa utaw yan!"
29 Manang tyumubag kanilan si Pédro aw ya eped na manga apostolés, law nilan, "Ya Tyumanem, yan ya ka-ilangan nami kaàgadan, aw beke' na utaw.
30 Kay ya Tyumanem na pyangintu-uwan na tyugbulan tadun, yan ya migmataw kan Jisus na pigpapatay mayu magi sa pagkalabu adti krus.
31 Aw pigpatas nan si Jisus aw pigpa-ingkud apit adti kanan kalintu na un magdumala sa kadég. Aw magi sa maynan na pa-agi, pig-imo' nan sakanan Magpaluwa-ay sa kadég na utaw na Isra-él pada magselsel galu silan aw ayawan nilan ya kanilan manga imo-unun na malatay aw lanasen ya manga sala' nilan.

32 Aw pigmatinaw nami ya kadég yeiy na nyangka-imo', aw pigmatinaw
uman na Ispiritu na pig-atag da na Tyumanem adti kadég na utaw na
dyumalug sa manga sugu' nan."
33 Pagdengeg nilan sa tubag na manga apostolés, to-o silan nyadaman aw
pigbetang nilan adti kanilan ginawa na patayen ya manga apostolés.
34 Manang nyindeg dun ya sambuk kanilan na si Gamalyél. Na, Parisiyo
sakanan * aw magpalna-uway sa Uldin na manga Judiyu, aw pigsaya' na
kadég na manga utaw. Aw pigpaluwa' nan ya manga apostolés dagawdagaw
lekat adti usayanan.
35 Aw miglong si Gamalyél adti manga eped nan na mag-usayay, "Kay
manga inulug na buwadbuwad ni Isra-él, dili' tadun gallaten ya un tadun
imo-un sa manga utaw yeiy.
36 Kya-anenganengan mayu na idtu muna awun sambuk na eseg na si Tyu-
das na migpatastas aw mig-imo' sa kasakupan nan na manga upatenggatus
ya manga eseg. Manang pigpatay sakanan, aw ya kadég na eped nan nyabus
migbeklag aw wala' da ya nyabatug nilan.
37 Pagkatigkas yan, dun ni manga allaw na pagsinsus, si Judas na taga
Galiliya, mig-imo' uman sa kasakupan nan. Manang pigpatay sakanan
uman, aw migbeklag ya manga eped nan.
38 Yanagaw, paglongun ta kamu: Pabaya-i la mayu ya manga utaw yeiy!
Paluwa-a la mayu silan. Kay kun ya pagpalna-u nilan lyumekat adti utaw
olo', aw kun ya palpa nilan lyumekat adti kanilan anenganeng, dili' saba yan
magpadeleg.
39 Manang kun lyumekat adti Tyumanem, na, dili' mayu silan katagenan,
pagaw ka-atuwan mayu baling ya pagkaliman na Tyumanem!" Yanagaw
tyumande' ya kadég na mag-usayay kan Gamalyél.
40 Aw pigpatawag nilan ya manga apostolés adti seled na usayanan, aw
byadasan nilan pigpalabet. Tigkas yan, pigpigilan nilan na dili' da salutun
ya pagpalna-u dun ni ngalan ni Jisus, aw pigpaluwa' da nilan.
41 Pag-indeg da na manga apostolés, to-o silan migleya kay adti anenga-
neng na Tyumanem, umba' silan pati-isen sa pagmulamula kanilan asuntu
kan Jisus.
42 Aw kada allaw migpalna-u silan adti pamanag na Témplo aw adti manga
balay na mangintu-uway. Aw wala' silan teneng sa pagpa-ede' sa Madyaw na
Ubat-ubat na si Jisus yan ya Misiyas.

6

Ya pagpamalli' sa pitu ya un tumabang sa manga apostolés

1 Dun ni manga allaw yan, gayed kyadugangan ya manga utaw na
nyangintu-u kan Jisus. Na, ya manga mangintu-uway na Judiyu na miglong
sa tingeg na Grigo, migdiklamu silan adti eped nilan na Judiyu na miglong
sa tingeg na Hibriyu. Migdiklamu silan kay kyalabayan baling ya kanilan
manga balu dun ni pagpan-atag sa tabang kada allaw adti manga kaubayan
na nyabalu.
2 Yanagaw pagdengeg na sampulu' tag duwa ya apostolés sa diklamu nilan,
pigtipun nilan ya kadég na mangintu-uway. Aw miglong ya manga apostolés,
law nilan, "Dili' madyaw kun kami ya man-atag sa tabang pagaw masalang
ya pag-ubat-ubat nami sa tingeg na Tyumanem.

* **5:34** 5:34 Ya manga Parisiyo, sambuk silan na sékta na manga Judiyu na to-o nyatibulluk adti pagdalug sa Uldin na Tyumanem.

3 Yanagaw, kay manga inulug, pamalli' kamu adti eped mayu sa pitu ya
eseg na un tadun taliguwan sa manga imo-unun yeiy. Yan ya pamalli-en
mayu ya madyaw ya dengeg adti eped na utaw aw nyatmu' na Ispiritu Santo
aw nyatmu' uman na katadeng sa unu ya madyaw imo-un.
4 Manang ya kanami, un nami tibullukun ya kanami anenganeng adti
pagpanawagtawag sa Tyumanem aw pag-ubat-ubat sa kanan tingeg."
5 Pagdengeg na manga mangintu-uway sa palpa na manga apostolés,
kyatutukan ya kadég nilan. Yanagaw pigpamalli' nilan si Éstéban na to-o
masalig ya pagpangintu-u aw nyatmu' na Ispiritu Santo, aw si Pilipi, aw si
Prokoro, aw si Nicanor, aw si Timon, aw si Parménas, aw si Nikolas. Na,
si Nikolas taga syudad na Antiyokya aw beke' sakanan na Judiyu manang
nyagagad asini muna adti katanem na manga Judiyu aw Uldin nilan.
6 Ya pitu na pigpamalli' da, pigpa-indeg silan adti asdangan na manga
apostolés. Aw pigpandungan na manga apostolés na kanilan palad ya pitu
yeiy aw pyanawagtawagan nilan adti Tyumanem na tabangan nan silan sa
kanilan manga imo-unun.
7 Aw gayed nyabekkal ya tingeg na Tyumanem. Aw to-o kyadugangan ya
manga nyangintu-u kan Jisus dun ni Jérusalim. Aw madég uman ya manga
magdadugsu-ay adti Témplo na nyagagad aw nyangintu-u la.

Ya pagdakep kan Éstéban

8 Aw si Éstéban, pigpakadyaw na Tyumanem aw pig-atagan nan na katulus
aw yanagaw mig-imo' sakanan sa madég na pangilala aw milagru dun ni
manga utaw.
9 Manang awun manga utaw na gayed nyanubbuk kanan sa ayil. Judiyu
silan aw sakup na "Sinagoga na manga Libértino,"* aw ya eped nilan manga
utaw na taga Ciréné aw Aléksandriya, aw manga taga probinsya na Ciliciya
aw Asia. Aw migpalekat silan mig-ayil kan Éstéban.
10 Manang tyumabang kanan ya Ispiritu Santo kun unu ya madyaw nan
tubag kanilan, aw wala' silan paka-atu kanan.
11 Yanagaw tyumandan silan sa manga eseg na tagu-tagu' na un magmati-
naw sa galu' adti kan Éstéban. Aw pyamene-an nilan sa un nilan paglongun
dun ni matas na usayanan: "Dyengeg nami ya paglong nan sa malatay adti
kan Moysis aw adti Tyumanem."
12 Yanagaw pigsutsutan nilan ya manga utaw aw ya magdadumalâay sa
manga Judiyu aw ya manga magpalna-uway sa Uldin, aw alag silan nyadtu
ni kan Éstéban aw pigdakep nilan aw pigdala adti asdangan na manga mag-
usayay.
13 Aw ya manga utaw na dyumawat sa kuwalta na tagu-tagu', silan ya
migmatinaw sa galu', law nilan, "Ya utaw ini, gayed nan pigkasampetan na
malatay ya Témplo na Tyumanem aw ya Uldin tadun.
14 Kay dyengeg nami ya piglong nan na si Jisus na taga Nasarit, un nan
kunu kalaten ya kadakula' na Témplo ini aw un nan sayuwan ya manga
katanem na pig-atag ni Moysis adti manga tyugbulan tadun asini muna."
15 Aw ya kadég na manga mag-usayay, sa pag-inunu nilan, nya-uman ya
gya ni Éstéban, iman mu aw gya na anghil.

---

* **6:9** 6:9 Ya manga Libértino, silan ya manga utaw na Judiyu na pig-allang na taga Roma idtu muna manang pigpaluwa' da silan.

7

Ya pag-ubat-ubat ni Éstéban adti matas na usayanan

1 Pagkatigkas yan, nyusip kan Éstéban ya pangulu na manga magdadugsu-
ay, “Unu, matinaw ya piglong nilan kanmu?”
2 Aw tyumubag si Éstéban, “Kay manga kadégan ku na Judiyu aw manga
kapatas nami, pakanyegi mayu ya un ku paglongun: Ya Tyumanem na
umba' deyen, migpakita' adti kanaten tyugbulan na si Abraham talana pa
sakanan nyeya' adti banwa na Mésopotamiya sa wala' pa pag-alin adti lunsud
na Haran.
3 Miglong ya Tyumanem kanan, ‘Indeg da kaw lekat asini banwa na
kyaûtawan mu, aw ayawi ya kanmu manga kadégan, aw pag-alin kaw adti
sambuk na banwa na un ku pakita' kanmu.’
4 Yanagaw pig-indegan nan ya banwa na manga utaw na Kaldiyanen aw
mig-alin sakanan adti Haran. Aw pagkatigkas na pagkamatay na ama nan,
pigpakadi na Tyumanem si Abraham asini banwa na pig-eya-an tadun.
5 Idtu na pagdateng nan, wala' pa na Tyumanem atagi na lupa' pangkay
min na palad. Manang pigpakangan nan si Abraham na atag nan ya lupa'
ini adti kanan aw manga buwadbuwad nan, pangkay wala' pa ya ise' nan.
6 Aw migpa-ede' ya Tyumanem na ya kanan manga buwadbuwad un ma-
imo' dumadayu adti sambuk na banwa, aw un silan allangen aw pamulaya-
man seled na upatenggatus ya umay.
7 Manang miglong pa uman ya Tyumanem kan Abraham, ‘Un ku ukuman
ya nasud na mag-allang kanilan. Aw pagkatigkas yan, paluwa-en ku ya
buwadbuwad mu lekat adti nasud yan pada liku-an nilan ya lupa' ini aw
asini la aku nilan simbaâ.’
8 Aw pigsugu' na Tyumanem si Abraham na pantuli-en ya manga eseg kay
yan ya pangilala sa pakang nan kanilan na dayaw mig-iganget. Aw nyaûtaw
ya ise' nan na eseg na si Isa-ak, aw paglabay da na walungallaw, pigtuli'
ni Abraham ya ise' nan. Aw si Isa-ak, nya-imo' ama ni Jakub, aw si Jakub
nya-imo' ama na sampulu' tag duwa ya ise' nan na eseg na silan ya nya-imo'
tyugbulan tadun.

9 “Aw ya manga tyugbulan tadun, nyinga' silan sa mangud nilan na si José.
Yanagaw piggalin nilan aw pigdala na manga utaw adti nasud na Ihiptu
aw nya-imo' sakanan allang. Manang gayed sakanan pig-agad-agadan na
Tyumanem
10 aw pigpaluwa' nan lekat adti kadakula' na pamulayam. Aw pig-atagan
nan na katadeng kun unu ya madyaw imo-un dun ni allaw na pigpatawag
sakanan adti asdangan na para-un na yan ya hari' sa Ihiptu. Aw to-o migleya
ya para-un kanan, yanagaw pig-imo' nan si José magdumala sa kadakula' na
nasud na Ihiptu dala ya ka-epedanan na para-un.
11 Na, dyumateng ya dakula' na getem adti banwa na Ihiptu aw adti banwa
na Canaan. Aw migkapelek ya manga utaw dala uman ya tyugbulan tadun
dun ni Canaan. To-o silan migti-is kay wala' ya kyinita' nilan na kakamangan
sa pagkan nilan.
12 Manang pagdengeg ni Jakub na awun trigu adti Ihiptu, pigpakadtu nan
dun ya manga ise' nan na eseg na nya-imo' tyugbulan tadun. Yan ya tagna'
na pagkadtu nilan.
13 Adti kadwa na pagkadtu nilan, migpakilala si José adti manga mangk-
agulang nan, aw pigpa-ede' nan adti para-un ya pamilya nan.

14 Aw pagkatigkas yan, pigpatawag ni José ya ama nan na si Jakub aw ya
kanan kadégan na pa-alinen adti Ihiptu. Aw ya kadég nilan kapituwan tag
lima.
15 Yanagaw nyanaw san Jakub adti Ihiptu aw dun da silan pag-eya'. Aw
yan ya banwa na kyamatayan ni Jakub aw ya kadég na manga ise' nan na
nya-imo' tyugbulan tadun.
16 Paglabay da na madég na umay, ya manga pesa' nilan pigdala adti
banwa na Canaan aw piglebeng adti Shékim, dun ni ilib na pigbayadan ni
Abraham na bulawan na maputi' asini muna lekat adti buwadbuwad ni
Hamor dun ni Shékim.
17 "Na, sa malapit da ya allaw na tumanen na Tyumanem ya pigpakang
nan kan Abraham asini muna, migkadég pa to-o ya manga buwadbuwad
nan adti banwa na Ihiptu
18 menda' na nyingkud da ya sambuk na hari' na wala' nan ka-ede-i ya
tabang ni José dun ni Ihiptu asini muna.
19 Yanagaw gayed sakanan mig-imo' sa manga malat na kapandayan na un
magpakalug sa manga tyugbulan tadun. Aw pigleges nan silan na ayawan
ya mangayse' nilan na bagu nyaûtaw adti luwa' pada dili' da mataw.
20 Dun ni manga umay yan, nyaûtaw si Moysis aw to-o sakanan matinaw
na pagka-ise'. Seled na tulumbulan pigkalmukan sakanan na ina nan na
tagu-tagu' dun ni kanilan balay.
21 Pagdateng na allaw na dili' da nilan mabatug tagu-un ya ise', pig-ayawan
sakanan adti luwa', aw wala' kadugay pigkamang sakanan na biya' na yan
ya ise' na para-un, aw pig-ipat nan kasiling na kanan tengteng ise'.
22 Yanagaw si Moysis pigpalna-uwan na manga Ihiptuwanen sa kadakula'
na kanilan katanem aw katadeng. Aw madyaw ya dengeg nan asuntu sa
katadeng nan maglong aw sa pigpan-imo' nan.
23 "Pagdateng ni Moysis adti kapatan ya umay nan, nyakabetang adti
anenganeng nan na lumaba' adti manga kadégan nan na buwadbuwad ni
Isra-él dun ni Ihiptu.
24 Aw kyinita' nan dun ya sambuk na kadégan nan na pyamulayaman
na utaw na Ihiptuwanen. Aw pigtabangan ni Moysis ya kadégan nan aw
pigpatay nan ya Ihiptuwanen.
25 Na, iman ni Moysis aw kalabetan na manga kadégan nan na Isra-él ya tud
nan adti kanilan, na pigpamalli' sakanan na Tyumanem na un magpaluwa'
kanilan lekat adti pagpamulayam na manga Ihiptuwanen. Manang wala'
nilan kalabeti.
26 Pagkasalut da na allaw, lyumiku' si Moysis adti kadégan nan na Isra-
él aw kyinita' nan ya duwa na migtanam. Aw kaliman nan galu usayen ya
pagtanam nilan, law nan, 'Kay Lew, ananga' kamu magtanam? Alag kamu
saba mangkaylug!'
27 Manang ya eseg na nyanubbuk sa tanam, pigtulud nan si Moysis aw
piglongan nan, 'Singalan ya mig-imo' kanmu kapatas nami na un magbaya-
baya' kanami?
28 Unu ka', silingen aku mu na Ihiptuwanen na pigpatay mu kagabi?'
29 Pagdengeg ni Moysis sa piglong nan, nyaksay sakanan nyanaw lekat adti
Ihiptu aw nyalaguy pasinan adti banwa na Midyan. Aw dun da sakanan
pangugnan, aw dun da uman kaûtaw ya duwa ya ise' nan na eseg.
30 "Paglabay da na kapatan ya umay, awun anghil na migpakita' kanan adti
kaligbinan dun ni buntud na Sinay. Migpakita' kanan dun ni tagbi' na kawuy

na lyumaga.
31 Aw pagkita' ni Moysis, to-o sakanan nyabelengbeleng. Aw sa pagpalapit
nan adti kawuy, awun dyengeg nan na tingeg na lekat adti Tyumanem,
32 'Aku saba ya Tyumanem na manga tyugbulan mayu na si Abraham aw
si Isa-ak aw si Jakub.' Pagdengeg ni Moysis sa tingeg nan, to-o sakanan
migteneb aw tyakigan aw wala' nan ka-inunu.
33 Aw miglong ya Tyumanem kanan, 'Luwasa ya sandal mu, kay āsini aku
ni banwa ini na pig-indegan mu.
34 Kyinita' ku saba ya pagpakalat sa manga utaw ku adti nasud na Ihiptu,
aw dyengeg ku uman ya pag-agele nilan. Aw nyanog aku lekat adti tas
na langit kay un ku silan bawi-en lekat adti pagpamulayam na manga
Ihiptuwanen. Yanagaw un ta kaw padala adti Ihiptu.'
35 "Si Moysis yeiy, pigkele͡an na manga tyugbulan tadun asini muna aw
miglong silan, 'Singalan ya mig-imo' kanmu kapatas nami na un magbaya-
baya' kanami?' Manang yeiy baling ya utaw na pigsugu' na Tyumanem
aw pig-imo' nan kanilan kapatas, aw yeiy ya migpaluwa' kanilan lekat adti
manga Ihiptuwanen magi sa anghil na Tyumanem na migpakita' kanan dun
ni tagbi' na kawuy na lyumaga.
36 Aw si Moysis ya miggagad sa manga tyugbulan tadun lekat adti banwa
na Ihiptu, manang sa wala' pa silan indeg, madég ya pangilala aw milagru na
pigpakita' nan dun ni banwa yan aw adti Dagat na Mapula, aw adtu uman
ni kaligbinan na alag laganasen seled na kapatan ya umay.
37 Aw si Moysis saba ya miglong adti manga buwadbuwad ni Isra-él, law
nan, 'Un pa magpadala ya Tyumanem adti kamayu sa sambuk na propita
kasiling kanak na lumekat adti buwadbuwad ni Isra-él.'
38 Aw si Moysis uman ya dyumala sa tingeg na anghil na miglong kanan
dun ni tas na buntud na Sinay na awun ni kaligbinan, aw pigpa-ede' nan
uman adti manga tyugbulan tadun. Aw pigdawat nan ya pigsulat na
Tyumanem na yan ya Uldin na pig-ayawan sa kadég tadun aw yan ya nyatag
kanaten sa ginawa.
39 Manang ya tyugbulan tadun, wala' silan kalim dalug kan Moysis, aw yan
ya gayed nilan pig-anenganeng ya pag-eya' nilan adti Ihiptu.
40 Yanagaw miglong silan kan Aaron, 'Imo-i kami sa manga inutaw na yan
da ya tyumanem na un maggagad kanami, kay wala' da nami ka-ede-i kun
ayin da adun ya utaw yan na si Moysis na miggagad kanami lekat adti Ihiptu.'
41 Aw mig-imo' silan sa inutaw kasiling na nati na baka, aw pigdugsu-an
nilan ya inutaw yan aw pig-imo-an nilan sa pista kay kyatutukan silan sa
pig-imo' na kanilan manga tullu'.
42 Yanagaw pigpabaya-an da silan na Tyumanem na magsimba sa sega
aw bulan aw manga bitun. Aw ya kanilan bet pigsulat adti libru na manga
propita:

'Kamu na buwadbuwad ni Isra-él,
seled na kapatan ya umay miglegeblegeb kamu adti kaligbinan,
aw migpatay kamu sa madég na manga ayep
aw pigdugsu' mayu ya manga lawas nilan,
manang beke' ku baling ya pigdugsu-an mayu.
43 Aw yan saba ya gayed mayu pigsidala ya layaglayag na inabelan na yan ya
pag-eya-an na sambuk na inutaw mayu na si Molok.
Aw pigdala mayu uman ya inutaw na bitun na pigngalanan mayu na Répan.
Aw yeiy ya pig-imo' mayu manga tyumanem na un mayu simba͡en.

Yanagaw un ta kamu alilinan apit adti tadtu na banwa na Babiloniya.'*
44 "Na, ya tyugbulan tadun asini muna, mig-imo' silan uman sa palangad
pag-eya-an na tengteng Tyumanem dun ni kaligbinan. * Aw dun ni pag-imo'
nilan, dayaw nilan dyalug ya pigpakita' na Tyumanem kan Moysis kun unu
ya gya na pag-eya-an nan.
45 Aw pig-ayawan nilan adti kanilan manga buwadbuwad aw pigsidala
uman nilan menda' sa paggagad ni Joswé kanilan asini banwa ini. Aw dun
ni manga allaw yan, pig-alilinan na Tyumanem ya manga muna utaw aw
nyatagtun na manga tyugbulan tadun ya lupa' yeiy, aw asini la ni banwa
tadun ya palangad pag-eya-an na Tyumanem taman na manga allaw na
paghari' ni Dabid.
46 Aw kyatutukan ya Tyumanem kan Dabid, aw migsekat si Dabid na
tumbay kanan ya pagtulluk sa dakula' na eya-anan na Tyumanem asini tas
na lupa' na un pagsimbaan na manga buwadbuwad ni Jakub sa Tyumanem.
47 Manang si Solomon baling ya pigtumbay na Tyumanem na un magtul-
luk sa balay nan.
48 "Manang ya Tyumanem na To-o Matas, dili' mabatug na meya' sakanan
adti balay na pig-imo' na utaw, kasiling na pigsulat na propita asini muna,
law na Tyumanem,
49 'Ya adti tas na langit, yan ya trunu sa paghari' ku,
aw ya lupa', yan ya gina-anan ku.
Unu pa balaya ya un mayu imo-un kanak?
Aw ayin aku na banwa paglagdeng?
50 Unu ka', beke' ku ya mig-imo' sa kadég yeiy?' "

51 Aw miglong pa si Éstéban dun ni matas na usayanan, "Mangkategel
kamu! Kasiling kamu na manga Héntil na wala' ya kalim magpakanyeg sa
tingeg na Tyumanem! Gayed kamu nyatu sa Ispiritu nan kasiling uman na
tyugbulan mayu asini muna.
52 Nyabus pyamulayaman na kamayu tyugbulan ya manga propita! Aw
pigpatay nilan ya manga mig-ubat-ubat dadan sa pagkadi na sambuk na
wala' ya sala' na yan si Jisus! Aw sa pagdateng nan, pigtumbay mayu baling
adti kanan manga po-on aw kamu saba ya migpapatay kanan!
53 Aw pangkay kamu ya nyakatagtun sa Uldin na pig-atag na Tyumanem
magi sa manga anghil asini muna, manang wala' mayu pagbetangan sa
ginawa ya pagdalug sa Uldin."

Ya pagpatay kan Éstéban

54 Pagdengeg na manga mag-usayay sa kadakula' na piglong ni Éstéban, to-
o silan nyadaman aw nyampanguliteb ya kanilan untu sa kabulut nilan.
55 Manang si Éstéban nyatmu' na Ispiritu Santo, aw lyumangad sakanan
adti langit aw kyinita' nan ya kalalamdag na Tyumanem na to-o syumiga aw
si Jisus na nyindeg apit adti kalintu nan.
56 Aw miglong sakanan, "Inunuwa! Nyabeka' da ya langit. Kyinita' da ku
ya Ise' na Utaw na nyindeg apit adti kalintu na Tyumanem!"
57 Manang pigsengseng na manga mag-usayay ya manga talinga nilan aw
migpangkawayit silan, kay dili' silan malim magpakanyeg sa piglong nan.
Tigkas yan, pigdulus nilan si Éstéban,

* **7:43** 7:42-43 Mabasa adti Amos 5:25-27. * **7:44** 7:44 Ya eya-anan na Tyumanem asini lupa' pigtawag na Tabirnakulu aw pag-alin-alinen nilan. Aw yan ya pagsimbaan na manga utaw na Isra-él. Manang sa pagtulluk da sa Témplo adti Jérusalim, dun da silan pagsimba kanan.

58 aw pigdala nilan adti luwa' na syudad aw pigbadasan nilan na babintu.
Aw ya manga utaw na migmatinaw sa galu' adti kan Éstéban, talana nilan
pyamintu sakanan, pigtaligu nilan ya kanilan manga sa-ul adti sambuk na
eseg na bagu pa ya ginawa na pigngalanan na si Saulo.
59 Talana pa nilan si Éstéban pyamintu, nyanawagtawag sakanan adti
Tyumanem, law nan, "We.... Jisus na kanak Pangulu, dawata beg ya ispiritu
ku!"
60 Pagkatigkas yan, lyumuhud si Éstéban adti lupa' aw mig-ulangag, law
nan, "Kay Pangulu, dili' mu silan pagpa-emel-emelen asuntu sa pig-imo'
nilan." Aw pagkatigkas nan maglong, nyabugtu' ya ginawa nan.

8

1-2 Aw kyabantayan ni Saulo ya kadég na nya-imo' aw tyumande' sa manga
utaw na migpatay kan Éstéban. Manang awun manga eseg dun na masalig to-
o ya pagpangintu-u aw dayaw nilan piglebeng ya lawas ni Éstéban. Aw to-o
silan migmatay aw migsugaw.

Ya pagpamulayam sa manga mangintu-uway

Aw lekat dun ni allaw yan, migpalekat ya dakula' na pagpamulayam
sa manga mangintu-uway kan Jisus dun ni Jérusalim. Aw ya syampetan
nan, madég ya mangintu-uway na migbeklag nyamalaguy adti kadakula'
na probinsya na Judiya aw adti banwa na Samariya. Yan dakman olo' ya
nyasama' dun ni Jérusalim ya manga apostolés.
3 Aw si Saulo migpadeleg nyamulayam sa manga mangintu-uway aw
kaliman nan apnasen ya kadég nilan. Pigpanseled nan ya manga balay
nilan aw pyandakep nan ya manga eseg aw ka͡ubayan aw pigpakalabusu
nan silan.

Ya pag-ubat-ubat ni Pilipi adti Samariya

4 Na, ya manga mangintu-uway na nyamalaguy lekat adti Jérusalim,
piglegeb nilan ya manga banwa na dyatengan nilan, aw gayed nilan pigpa-
ede' adti manga utaw ya Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus.
5 Ya sambuk kanilan na si Pilipi, nyadtu sakanan adti sambuk na lunsud
na sakup na Samariya, aw pig-ubat-ubatan nan silan na si Jisus yan ya Kristu
na pigpadala na Tyumanem.
6 Pagdengeg da na madég na utaw sa pig-ubat-ubat nan, aw pagkita' nilan
sa manga milagru na pig-imo' nan magi sa katulus na Tyumanem, dayaw
nilan pigpakanyegan ya piglong nan.
7 Kay madég ya manga busaw na lyumuwa' da adti manga utaw na to-o
mig-ulangag. Aw madég ya manga pulid aw kapig kyaguli-an da silan.
8 Yanagaw to-o migleya ya manga utaw adti lunsud yan.

Si Simon na anituwan

9 Na, dun ni lunsud yan, awun anituwan na pigngalanan na Simon.
Aw madugay da nya-enneng-enneng ya manga utaw dun ni kadakula'
na Samariya sa nyangka-imo' na katulus nan, yanagaw migpalibantug
sakanan.
10 Aw idtu muna, alag migpakanyeg kanan ya manga utaw, dala ya tagitu'
aw ya manga dakula' na utaw. Aw gayed silan miglong, "Ya utaw yeiy, awun
ni kanan ya katulus na Tyumanem na pigtawag na 'To-o Matulus.' "
11 Aw asuntu na madugay da silan nya-enneng-enneng sa manga nya-imo'
nan, gayed nilan sakanan pigpakanyegan.

12 Manang pagdateng ni Pilipi adti Samariya, pigpa-ede' nan ya Madyaw
na Ubat-ubat sa Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem aw ya ngalan ni
Jisu-Kristu. Aw madég kanilan ya nyangintu-u sa pig-ubat-ubat nan. Aw
pigbaûtismuwan ya madég na manga eseg aw manga kaûbayan.
13 Pangkay si Simon nyangintu-u uman. Aw pagkatigkas sakanan
baûtismuwan, nyagad da sakanan kan Pilipi aw kyinita' nan ya manga
pangilala aw milagru, aw to-o si Simon nya-enneng-enneng.
14 Na, ya manga apostolés na awun ni Jérusalim, dyengeg nilan na dyawat
na madég na utaw adti banwa na Samariya ya tingeg na Tyumanem.
Yanagaw pigpakadtu nilan si Pédro aw si Juan.
15 Pagdateng da nilan dun, pyanawagtawagan nilan adti Tyumanem ya
manga utaw na bagu nyangintu-u na madawat nilan ya Ispiritu nan,
16 kay wala' pa dateng adti kanilan ya Ispiritu pangkay pigbaûtismuwan
silan dun ni ngalan ni Jisus na Pangulu.
17 Pagkatigkas yan, pigpandungan ni Pédro aw ni Juan na kanilan manga
palad ya manga bagu pa nyangintu-u, aw nyadawat nilan ya Ispiritu Santo.
18 Aw kyinita' ni Simon na dun ni pagpandong na manga apostolés sa palad
nilan adti manga utaw, nyadawat nilan ya Ispiritu Santo. Yanagaw pig-
atagan nan galu na kuwalta ya manga apostolés,
19 aw law nan, "Atagi aku na katulus yeiy pada ya pangkay singalan na
pandungan ku na kanak palad makadawat uman sa Ispiritu Santo."
20 Manang miglong si Pédro kanan, "Maka-eped kanmu ya kuwalta mu
masangab adti atulun na dili' pagkapatayan! Asuntu na mig-aneng-aneng
kaw na mabatug mu bayadan ya katulus na Ispiritu Santo.
21 Wala' ya labet mu sa imo-unun na pigtaligu na Tyumanem kanami, kay
kya-ede-an nan na kenne' pa na kalatay na anenganeng mu.
22 Yanagaw pagselsel kaw sa malat na pigpalpa mu. Aw panawagtawag
kaw adti Tyumanem pagaw kallatan kaw nan aw dili' da kaw pa-emel-
emelen asuntu sa anenganeng mu na malatay.
23 Kay kyinita' ku na to-o kaw nyinga' kanami aw kyaliputan kaw dun ni
imo-unun na malatay."
24 Aw tyumubag si Simon kanilan, "Panginayu' kamu beg kanake' adti
Tyumanem na dili' dumateng adi kanak ya pangkay sambuk na piglong
mayu."
25 Aw migpadeleg si Pédro aw si Juan migpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat
kan Kristu. Pagkatigkas yan, syuminan silan adti Jérusalim. Aw dun ni panaw
nilan, nyapit silan adti madég na baranggay aw pigpa-ede' nilan adti manga
taga Samariya ya Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu na lekat adti tingeg na
Tyumanem.

Si Pilipi aw ya utaw na taga Étiyopiya

26 Manang si Pilipi, pigsugu' sakanan na anghil na Tyumanem na miglong,
"Kadtu kaw adti dalan na lekat adti Jérusalim pasinan adti Gasa." Na, dun ni
kaligbinan paka-agi ya dalan yeiy.
27 Yanagaw nyindeg si Pilipi aw nyanaw dun ni dalan yan, aw kyinita'
nan adti mawatawat ya sambuk na eseg na taga Étiyopya. Na, ya utaw
yeiy, pigsaligan ni Candasi na rayna sa nasud na Étiyopya, aw pigtaliguwan
sakanan sa kadakula' na ka-unan aw kuwalta na rayna. Lyumekat sakanan
adti Jérusalim kay migsimba sa Tyumanem

28 aw nyuli' da. Nyingkud dun ni kalisa nan aw migbasa sa libru na
pigsulat na propita na si Isayas.
29 Aw miglong ya Ispiritu Santo adti kan Pilipi, “Daluga aw dengan kaw sa
kalisa nan!”
30 Yanagaw dyumalagan si Pilipi pasinan adti kalisa, aw dyengeg nan ya
pagbasa na utaw yan na lekat adti pigsulat ni Isayas. Aw nyusip si Pilipi
kanan, “Unu, kay Lew, kyalabetan mu ya kakawasan na pigbasa mu?”
31 Aw tyumubag sakanan, “Wala' ku kalabeti. Unun ku ya pagpakalabet
kun wala' ya utaw na magpalabet kanak?” Aw piglongan nan si Pilipi na
tumangkil kanan sumakay adti kalisa.
32 Na, ini ya pigbasa nan:

“Kasiling sakanan na karniro na pigdala adti iyawanan,
aw kasiling uman na ise' na karniro na un da gupitan,
wala' ya tingeg na piglong nan.
33 Pigmulamula sakanan na manga utaw,
aw dili' matinaw ya pag-ukum nilan kanan.
Singalan ka' ya un magtultul sa manga buwadbuwad nan adti moli na allaw?
Kay ya ginawa nan pigkamang da asini tas na lupa'.”*
34 Aw miglong ya pigsaligan kan Pilipi, “Ubatan kanak. Singalan utawa ya
pigsulat na propita na si Isayas? Ya kanan pagka-utawun aw kun eped na
utaw?”
35 Aw pigpalekat ni Pilipi ya pag-ubat-ubat kanan, lekat adti pigsulat ni
Isayas menda' adti Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus.
36 Aw sa talana silan syumakay adti kalisa, dyumateng silan adti tubig, aw
miglong ya pigsaligan, “Tengtengi! Awun tubig iyan! Ananga' dili' aku mu
ba͡utismuwan adun?”
37 [Aw tyumubag si Pilipi kanan, “E-e. Mabatug kaw saba ba͡utismuwan
kun mangintu-u kaw kan Jisus sa kadakula' na ginawa mu.” Aw law na
pigsaligan, “Nyangintu-u la aku na si Jisu-Kristu, yan ya Ise' na Tyumanem.”]
38 Aw pigsugu' nan ya dyumala sa kalisa na tumeneng. Aw nyanog
silan adti kalisa aw tyumala' sa tubig. Aw dun da ni Pilipi ba͡utismuwi ya
pigsaligan na taga Étiyopiya.
39 Pagtaklang nilan lekat adti tubig, bigla' pigkamang na Ispiritu Santo si
Pilipi aw dyala nan adti eped na banwa, aw wala' da na pigsaligan kita-a. Aw
migpadeleg ya pigsaligan adti panaw nan na to-o migleya.
40 Aw si Pilipi dun da pakabetang adti lunsud na Asoto. Aw pigpa-ede' nan
ya Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus adti manga utaw na nyeya' adti kadég na
manga lunsud na pig-agiyan nan pasinan adti syudad na Césariya.

9

Ya pagpangintu-u ni Saulo kan Kristu

1 Manang dun ni manga allaw yan, kenne' pa ni Saulo pigpamulayaman ya
manga mangintu-uway kan Jisus aw gayed nan silan byantakan na apnasen.
Yanagaw nyadtu sakanan adti pangulu na manga magdadugsu-ay dun ni
Témplo na awun ni Jérusalim
2 aw migsekat sa manga sulat na un pakita' adti magdadumala͡ay sa manga
sinagoga * na manga Judiyu adti syudad na Damasko. Ya manga sulat yan,

* **8:33** 8:33 Yan ya pigbasa nan ya Isayas 53:7-8. * **9:2** 9:2 Ya sinagoga, yan ya pagkatipunan na manga utaw na Judiyu adti tagsambuksambuk na lunsud. Aw yan uman ya pagsimba͡an nilan.

palangad katundanan nan magdakep sa manga utaw na nyangintu-u kan Jisus. Kadég na kita-en nan na dun na nyangintu-u la, pangkay eseg aw ka͡ubayan, alag nan dakepen aw pa-agad adti Jérusalim.

3 Na, sa malapit da si Saulo adti Damasko, bigla' awun kalalamdag na to-o masilang na lekat adti tas na langit na nyakapalibed kanan,
4 aw dayaw sakanan nyatuwad dun ni lupa', aw awun tingeg na dyengeg nan, “We Saulo! We Saulo! Ananga' aku mu gayed pamulayaman?”
5 Aw tyumubag si Saulo, “Singalan kaw kay Sir?” Aw tyumubag ya tingeg, “Aku saba si Jisus na gayed mu pigpamulayaman.
6 Manang pagbangun kaw aw kadtuwi ya syudad. Pagdateng da mu dun, awun maglong kanmu sa unu ya un mu imo-un.”
7 Na, ya manga eped ni Saulo, wala' silan pakapaglong kay to-o silan kyabigla-an. Kay dyengeg nilan ya tingeg manang wala' ya kyinita' nilan na miglong.
8 Yanagaw migbangun si Saulo lekat adti lupa', manang pagbeka' nan sa kanan manga mata, dili' da sakanan magkita'. Yanagaw pig-agak sakanan na manga eped nan aw pig-ated nilan adti Damasko.
9 Aw seled na tulungallaw wala' sakanan kita', aw wala' uman sakanan kan aw wala' inem.
10 Na, dun ni syudad na Damasko pag-eya' ya sambuk na mangintu-uway kan Jisus na pigngalanan na Ananiyas. Aw migpakita' si Jisus kanan kasiling na migtagaynep, aw piglongan nan, “We Ananiyas.” Aw miglong si Ananiyas, “Ini aku, kay Pangulu.”
11 Aw miglong si Jisus kanan, “Kadtu kaw ni dalan na pigngalanan na ‘Matulid,’ aw paninawa adti balay ni Judas ya sambuk na eseg na pigngalanan na si Saulo na taga syudad na Tarso. Kay tolobo sakanan nyanawagtawag adti Tyumanem
12 aw pigpakita' da ta kaw kanan magi sa tagaynep na nyadtu kaw kunu adti pig-eya-an nan aw pigpandungan mu sakanan na kanmu palad pada kumita' sakanan salut.”
13 Manang tyumubag si Ananiyas, “Kay Pangulu, pigdengeg ku adti madég na manga utaw na malatay ya bet na utaw yeiy. To-o nan pigpamulayaman ya madég na mangintu-uway kanmu dun ni Jérusalim,
14 aw adun, awun da katundanan nan lekat adti mangkatas na manga magdadugsu-ay dun ni Jérusalim na magdakep sa kadég na nyangintu-u kanmu.”
15 Manang miglong si Jisus kanan, “Kadtu kaw ni sayid nan, kay pigpamalli' ku dadan si Saulo na un aku nan pa-ede' adti manga utaw na Héntil, aw adti asdangan na manga hari', aw adti manga utaw na buwadbuwad ni Isra-él.
16 Aw pa-ede' ku kanan ya kadég na ka-ilangan nan ti-isan asuntu sa pagpangintu-u nan kanak.”
17 Yanagaw nyadtu si Ananiyas aw syumeled adti balay ni Judas. Aw pigpandungan nan na kanan palad si Saulo, aw law nan, “Kay inulug Saulo, pigsugu' aku ni Jisus na kanaten Pangulu, yan saba ya migpakita' kanmu dun ni dalan talana mu migpasinan adi. Aw pigpakadi aku nan pada salut kaw kumita' aw matmu' na Ispiritu Santo.”
18 Aw tigkan awun nyangkataktak lekat adti mata ni Saulo na kasiling na manga imbis na isda', aw dayaw sakanan kyumita' salut. Pagkatigkas yan, nyindeg sakanan aw migpaba͡utismu la.
19 Kyuman sakanan aw lyumiku' ya kabagseg na lawas nan.

Ya pag-ubat-ubat ni Saulo dun ni Damasko

Na, seled na pilangallaw nyeya' si Saulo adti sayid na manga mangintu-uway dun ni Damasko.
20 Aw nyadtu sakanan ni manga sinagoga aw pig-ubat-ubatan nan ya
manga Judiyu, law nan, “Si Jisus, yan saba ya Ise' na Tyumanem.”
21 Aw ya kadég na utaw na dyumengeg kanan, to-o silan nyabelengbeleng.
Aw mig-usip-usipay silan, “Ananga' ya utaw iyan? Idtu muna, pigpamulaya-
man nan ya manga mangintu-uway kan Jisus adti Jérusalim. Aw ya tud na
pagkadi nan asini banwa yeiy, yan ya pagdakep sa manga mangintu-uway
pada pa-agad adti asdangan na mangkatas na manga magdadugsu-ay dun
ni Jérusalim.”
22 Manang dun ni manga allaw yan, si Saulo to-o pa kyadugangan ya
katulus na pagpalna-u nan, aw dun ni palna-u nan pigmatinaw nan na si
Jisus, yan ya Kristu. Aw ya manga utaw na Judiyu dun ni Damasko, dili' nilan
mabatug tubagen ya pagmatinaw nan.
23 Paglabay da na madég na allaw, awun eped na manga Judiyu dun ni
Damasko na migkasambuk migpalpa na patayen si Saulo.
24 Kada allaw aw gabi, pigbanganan nilan si Saulo dun ni manga suwan-
gan na inalad na syudad. Manang awun migpa-ede' kanan sa pigpalpa nilan.
25 Aw pigtamengan sakanan na manga utaw na dyumalug sa palna-u nan.
Pigpa-ingkud nilan si Saulo adti seled na dakula' to-o na be-en aw yan na gabi
pigtonton nilan adti luwa' na inalad na syudad.

Ya pagliku' ni Saulo adti Jérusalim

26 Aw lyumiku' si Saulo adti Jérusalim aw kaliman nan galu sumambuk
adti manga mangintu-uway kan Jisus, manang nyallek silan kanan kay iman
nilan aw wala' pa sakanan pangintu-u kan Jisus.
27 Manang pig-alladan sakanan ni Bérnabi adti asdangan na manga apos-
tolés. Aw pig-ubat ni Bérnabi kanilan ya pagpakita' ni Jisus kan Saulo adti
dalan pasinan dun ni Damasko aw ya piglong ni Jisus kanan, aw ya pag-ubat-
ubat ni Saulo dun ni ngalan ni Jisus adti manga utaw na awun ni Damasko
na wala' ya kakallekan.
28 Yanagaw migka-iyeped da si Saulo aw ya manga mangintu-uway dun.
Aw pangkay ayin silan kadtu dun ni Jérusalim, wala' si Saulo kallek mag-ubat-
ubat dun ni ngalan ni Jisus.
29 Na, awun manga Judiyu na yan ya kanilan tingeg ya Grigo. Aw ya palna-
u nilan gayed pigbilingbiling ni Saulo. Yanagaw byantakan nilan na patayen
sakanan.
30 Aw sa pagka-ede' na manga mangintu-uway na byantakan si Saulo, pig-
ated nilan sakanan adti syudad na Césariya aw pigpasakay nilan pasinan adti
banwa nan na Tarso.
31 Aw dun ni manga allaw yan, tyumeneng da ya pagpamulayam sa manga
mangintu-uway dun ni manga banwa na Judiya aw Galiliya aw Samariya.
Magi sa tabang na Ispiritu Santo, migkadég silan aw gayed uman migkasalig
ya kanilan pagpangintu-u aw gayed silan nyallek sa Tyumanem.

Ya panaw ni Pédro adti manga lunsud na Lida aw Jopa

32 Na, si Pédro gayed nan pigkadtuwan ya manga banwa na pig-eya-an
na manga mangintu-uway. Sambuk na allaw nyadtu sakanan ni manga
mangintu-uway na awun ni lunsud na Lida.

33 Dun ni lunsud yan, kyinita' nan ya sambuk na eseg na pigngalanan na
si Éniyas. Seled na walungka͡umay, dili' sakanan magpakabangun kay pulid
sakanan.
34 Aw miglong si Pédro kanan, “Kay Éniyas, pagbangun kaw aw luluna ya
kamen mu, kay pigguli' da ni Jisu-Kristu ya kanmu magkedel.” Aw nyaksay
si Éniyas migbangun.
35 Pagkita' na kadég na utaw dun ni Lida aw adti kalatagan na Syaron na
kyaguli-an da si Éniyas, nyangintu-u silan uman kan Jisus.

36 Na, adti lunsud na Jopa awun sambuk na ka͡ubayan na nyangintu-u na
pigngalanan na Tabita. Ya ngalan nan adti tingeg na Grigo, Dorkas. Madég
ya pigpan-imo' nan na madyaw aw gayed sakanan tyumabang sa manga
utaw na wala' ya pagkamangan.
37 Sa kenne' pa ni Pédro adti Lida, kyedelan si Tabita aw to-o kyatigda-an,
aw nyatay sakanan. Pig-ugasan na manga ubaybay nan ya kanan lawas aw
pigpakulang nilan dun ni tambi' adti kadwa na kansad na balay nan.
38 Na, mig-ilapit ya lunsud na Jopa aw ya lunsud na Lida. Aw sa pagdengeg
na manga mangintu-uway dun ni Jopa na adtu pa si Pédro ni Lida, pigsugu'
nilan ya duwa ya eseg pada angayen sakanan. Aw nyanginayu' silan kanan,
law nilan, “Kaksay kaw beg agad kanami!”
39 Aw nyaksay si Pédro nyindeg aw nyagad kanilan. Pagdateng nilan dun
ni balay, pig-alladan nilan si Pédro adti tambi' na kyakulangan na lawas ni
Tabita. Pagseled nan adti tambi', piglibedan sakanan na manga balu na
alag migsugaw, aw pigpakita' nilan kanan ya manga kadégkadég na pigté'
ni Dorkas sa utaw pa sakanan.
40 Aw pigpaluwa' ni Pédro ya kadég nilan adti tambi'. Aw lyumuhud
sakanan aw nyanawagtawag adti Tyumanem. Aw tigkas yan, pig-asdangan
nan ya lawas ni Tabita aw law nan, “Kay Tabita, pagbangun kaw!” Aw
pigbeka' nan ya kanan manga mata. Pagkita' nan kan Pédro, dayaw sakanan
nyingkud.
41 Pig-awidan ni Pédro ya taklayan nan aw pigpa-indeg nan. Tigkas
yan, pigpaseled ni Pédro ya manga balu aw eped na mangintu-uway, aw
pigpakita' nan kanilan na nyataw da si Tabita.
42 Aw nyabekkal ya ubat-ubat kan Tabita adti kadakula' na lunsud na Jopa,
aw ya syampetan yan madég ya utaw na nyangintu-u kan Jisus.
43 Aw si Pédro, nyeya' pa dun ni Jopa seled na madég na allaw, adti balay na
sambuk na eseg na mag-imo-ay sa pametang lekat adti kindal na ayep. Aw
ya utaw yan pigngalanan uman na si Simon.

10

Ya pagpa-angay ni Cornélyo kan Pédro

1 Na, adti syudad na Césariya dun ni probinsya na Judiya, awun utaw dun
na pigngalanan na Cornélyo. Sambuk sakanan na kapitan na migdumala sa
sangka batalyun ya sundalu na taga Italiya.
2 Aw pangkay Héntil sakanan, manang nyatibulluk ya ginawa nan dyu-
malug sa Tyumanem aw awun pagkallek nan kanan, dala uman ya manga
ka-epedanan nan dun ni balay. Aw dakula' to-o ya tabang nan adti manga
Judiyu na wala' ya pagkamangan. Aw malikit sakanan magpanawagtawag
adti Tyumanem.

3 Sambuk na allaw, manga alas trés na ambung, awun anghil na Tyumanem na migpakita' kan Cornélyo kasiling na tagaynep. Syumeled ya anghil adti balay nan aw miglong, "We Cornélyo!"
4 Aw to-o si Cornélyo migteneb aw nyakatengteng sa anghil. Aw law nan, "Unu yan, kay Sir?" Aw tyumubag ya anghil, "Dyengeg da na Tyumanem ya kanmu pagpanawagtawag aw wala' nan kalingawi ya pagtabang mu sa manga utaw na makalalat.
5 Na, pagsugu' kaw sa manga eseg adti Jopa aw pa-angayan si Simon na pigngalanan uman na Pédro.
6 Nyeya' sakanan dun ni balay na sambuk na Simon na mag-imo-ay sa manga pametang lekat adti kindal na ayep. Apit adti ligad na dagat ya balay nan."
7 Sa wala' da dun ya anghil, migtawag si Cornélyo sa duwa ya sugu-anen nan aw sambuk uman na sundalu na kanan pagsaligan na nyatibulluk uman ya ginawa nan dyumalug sa Tyumanem.
8 Aw pig-ubat nan kanilan ya kadég na nya-imo'. Aw tigkas yan, pigsugu' nan silan na madtu ni Jopa.

Ya palna-u na Tyumanem kan Pédro na dili' pagkelea͡n ya manga Héntil

9 Pagkasalut na allaw na manga alas dosi la, migkalapit da adti Jopa ya manga pigsugu' ni Cornélyo. Aw yan uman na udas, nyanik si Pédro adti atep na balay na un manawagtawag adti Tyumanem.*
10 Aw wala' kadugay nyagetem si Pédro aw kaliman da nan kuman, manang talana nan tyumagad sa mag-imo-ay sa kakan, awun pigpakita' kanan na Tyumanem.
11 Nyabeka' ya langit aw awun kyinita' nan na nyatonton dun ni asdangan nan na iman mu aw dakula' na abul na nya-ulad na pig-eketan ya upat ya tuktuk.
12 Adti seled na abul yan, awun madég na punganan na mannanap aw ayep, dala ya manga magpanaw aw ya manga magpananap aw ya manga langgam.*
13 Aw awun tingeg na dyengeg nan na miglong, "Kay Pédro, indeg kaw aw pag-iyaw kaw, aw kana!"
14 Manang tyumubag si Pédro, "Dili' aku san magkan kay Pangulu! Taman adun wala' pa ya pigkan ku na malipa' na pigpigil adti Uldin na manga Judiyu."
15 Pagkatigkas yan, pigdengeg da nan uman ya tingeg na miglong, "Kun unu ya piglong na Tyumanem na malinis da, ka-ilangan na dili' da mu pagngalanan na malipa'."
16 Makatlu yeiy ka-imo', aw tigkas yan, nya-engat ya dakula' na abul adti langit.

Ya pag-agad ni Pédro adti balay ni Cornélyo

17 Talana nyabelengbeleng pa si Pédro kun unu ya kakawasan na kyinita' nan, nyaka-ibwang adti suwangan na inalad na balay ya manga eseg na pigsugu' ni Cornélyo kay nyangusip silan kun ayin ya balay ni Simon.
18 Aw migtawag silan aw nyusip, "Ayin asini bantuk si Simon na pigngalanan na Pédro?"

---

* **10:9** 10:9 Dun ni manga allaw yan, kalatagan ya atep na manga balay nilan. * **10:12** 10:12 Ya manga pigpakita' kan Pédro alag malipa' adti Uldin na manga Judiyu. Mabasa adti Libitiko 11 ya manga sugu' na Tyumanem asini muna kun unu ya makan aw ya dili' makan na manga Judiyu.

19 Aw sa kenne' pa ni Pédro mig-anenganeng sa kyinita' nan, piglongan
sakanan na Ispiritu Santo, “Inunuwa! Awun tulu ya eseg na nyaninaw
kanmu awun ni luwa'.
20 Indeg kaw aw panog kaw adti dalem. Aw dili' kaw magduwaduwa mag-
agad kanilan kay aku ya migsugu' kanilan.”
21 Aw nyanog si Pédro adti dalem aw piglagbet nan silan, aw piglongan nan
silan, “Aku saba ya pyaninaw mayu. Na, unu ya tud mayu kanak?”
22 Aw miglong silan kan Pédro, “Pigpakadi kami na kapitan na si Cornélyo.
Nyatibulluk ya ginawa nan dyumalug sa Tyumanem, aw pigsaya' sakanan
na kadég na manga Judiyu asuntu sa kadyaw na bet nan. Aw yan ya
migsugu' kanami adi tampid mu, kay ya sambuk na anghil na Tyumanem
miglong kanan na angayen kaw nami pada magpakanyeg sakanan sa un mu
paglongun.”
23 Yanagaw pigpaseled silan ni Pédro aw pigpakulang pa nan silan na gabi
yan.
Pagkamaselem da, migbangun si Pédro aw nyagad kanilan, aw awun
uman nyagad kanan na manga inulug na nyangintu-u na taga Jopa.
24 Dyumateng silan adti Césariya salut da na allaw. Tyumagad kanilan si
Cornélyo dala ya manga ka-epedanan nan aw ya kanan manga ubaybay na
dadan da nan pigtipun dun ni kanan balay.
25 Pagseled da ni Pédro adti balay, pigsungun sakanan ni Cornélyo aw
lyumuhud adti asdangan nan.
26 Manang miglong si Pédro, “Indeg kaw! Utaw aku saba olo' kasiling mu.”
Aw pigpa-indeg nan si Cornélyo.
27 Aw migpadeleg ya pagbalawbalaw nilan talana nilan migpasinan adti
katipunanan dun ni balay, aw dun da ni Pédro kita-a ya madég na utaw na
migkatipun.
28 Aw miglong si Pédro kanilan, “Kya-ede-an da mayu ya Uldin nami na
manga Judiyu, na pigpigil kanami ya sumambuk sa manga utaw na Héntil
aw dili' kami uman makalaba' adti sayid nilan. Manang pigpa-ede' da kanak
na Tyumanem na dili' da ku pagngalanan na malipa' ya pangkay singalan
utawa.
29 Yanagaw sa pagpa-angay mayu kanak, wala' aku pagduwaduwa na
madi. Aw usipen ta kamu: Unu ya tud mayu kanak?”
30 Aw tyumubag si Cornélyo kanan, “Idtu na upatengallaw pa ya lyumabay
na minangadi na udas, manga alas trés na ambung, nyanawagtawag aku
adti Tyumanem asini balay ku. Aw tigkan awun dyumateng adti asdangan
ku na sambuk na eseg na masilang ya kadégkadég nan,
31 aw piglongan aku nan, ‘Kay Cornélyo, dyengeg na Tyumanem ya pag-
panawagtawag mu, aw wala' nan kalingawi ya pagtabang mu sa manga
utaw na makalalat.
32 Yanagaw pagsugu' kaw sa manga eseg adti Jopa, aw pa-angayan si Simon
na pigngalanan uman na Pédro. Nyeya' sakanan dun ni balay na sambuk na
Simon na mag-imo-ay sa manga pametang lekat adti kindal na ayep. Apit
adti dulug na dagat ya balay nan.’
33 Yan ya piglong nan kanak. Aw yanagaw maksay ta kaw pigpa-angay. Aw
madyaw kay nyadi kaw. Migkatipun da kami ini aw nya-ede' kami na asini
sayid tadun ya Tyumanem, aw un nami pakanyegan ya kadég na pigpamene'
nan kanmu.”
34 Pagkatigkas ni Cornélyo maglong, tyumubag si Pédro, “Tengteng da ku
adun nyabangal na wala' kadi' ya utaw na pigkibang na Tyumanem,

35 manang dawaten nan ya pangkay singalan utawa na mallek sa Tyumanem aw mag-imo' sa pagkaliman nan.
36 Dyengeg da mayu ya Madyaw na Ubat-ubat na pigpa-ede' na Tyumanem adti kanami na buwadbuwad ni Isra-él, na mabatug da na manga utaw ya pag-iyuli' adti Tyumanem magi sa pig-imo' ni Jisu-Kristu na yan ya Pangulu na kadég na utaw.
37 Aw kya-ede-an da mayu ya manga nya-imo' dun ni kadakula' na Judiya. Migpalekat yeiy adti probinsya na Galilya pagkatigkas na pagpalna-u ni Juan aw pagbaûtismu nan sa manga utaw na migselsel sa kanilan manga sala'.
38 Aw kya-ede-an da mayu uman na si Jisus na taga Nasarit pig-atagan na Tyumanem na katulus aw Ispiritu nan, aw pangkay ayin sakanan panaw, pigpan-imo' nan ya madég na madyaw na imo-unun aw pigpangguli' nan ya manga utaw na syeledan na busaw, kay awun ni kanan ya Tyumanem.
39 Pigmatinaw nami ya kadég na pigpan-imo' nan asini banwa na manga Judiyu aw adti Jérusalim. Manang baling nilan pigpatay magi sa pagkalabu nilan adti krus.
40 Manang pigmataw na Tyumanem dun ni katlu na allaw aw pigtumbay sakanan na magpakita' kanami.
41 Wala' sakanan pakita-an adti kadég na utaw, manang kami olo' ya pigpakita-an nan, kay dadan kami nan saba pigpamalli' na un magmatinaw sa kadég na kyinita' nami kanan. Kay kyuman kami eped nan pagkatigkas na pagkataw nan lekat adti pagkamatay.
42 Aw pigsugu' kami nan na magpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat adti manga utaw aw magmatinaw uman na si Jisus ya pig-atagan na Tyumanem na katundanan na un mag-ukum sa kadég na utaw, pangkay utaw pa silan aw pangkay nyatay da.
43 Aw si Jisus saba ya pigpa-ede' na kadég na manga propita asini muna. Miglong silan na ya kadég na utaw na mangintu-u kanan, magi sa ngalan ni Jisus lanasen ya manga sala' nilan."

Ya pagdateng na Ispiritu Santo adti manga Héntil

44 Sa kenne' pa ni Pédro miglong seiy, dyumateng ya Ispiritu Santo adti kadég na utaw na migpakanyeg kanan.
45 Aw ya manga Judiyu na mangintu-uway na nyagad kan Pédro lekat adti Jopa, nya-enneng-enneng to-o silan kay pangkay Héntil ya manga utaw dun ni balay ni Cornélyo, nyadawat nilan ya Ispiritu Santo,
46 aw dyengeg nilan si Cornélyo aw manga ka-epedanan nan na miglong sa madég na punganan na tingeg na wala' pa nilan lemena paglongan, aw alag silan migsideyen sa Tyumanem. Tigkas yan, miglong si Pédro adti manga eped nan,
47 "Ya manga utaw ini, nyadawat da nilan ya Ispiritu Santo kasiling naten. Yanagaw singalan ka' ya makapigil kanilan kun kaliman nilan magpabaûtismu?"
48 Aw piglongan ni Pédro si Cornélyo aw ka-epedanan nan na magpabaûtismu silan dun ni ngalan ni Jisu-Kristu. Pagkatigkas da nilan baûtismuwan, nyanginayu' silan kan Pédro na meya' pa adti sayid nilan seled na pilangallaw.

11

Ya pagdandan ni Pédro sa pagpangintu-u na manga Héntil

1 Na, ya manga apostolés aw manga mangintu-uway adti probinsya na
Judiya, dyengeg nilan na awun uman manga Héntil na nyangintu-u la sa
tingeg na Tyumanem.
2 Yanagaw pagliku' ni Pédro adti Jérusalim, pigsala' sakanan na manga
Judiyu na nyangintu-u kan Jisus,
3 law nilan, “Ananga' kaw madtu ni manga utaw na Héntil? Aw ananga'
kaw sumambuk kanilan kuman?”
4 Manang pigpalekat ni Pédro ya pagdandan adti kanilan sa kadég na nya-
imo', law nan,
5 “Sa dun pa aku ni syudad na Jopa, talana ku nyanawagtawag adti
Tyumanem, awun pigpakita' kanak na liwan na dakula' na abul na nya-ulad
na pig-eketan ya upat ya tuktuk nan aw nyatonton lekat adti langit taman
adti asdangan ku.
6 Pag-inunu ku sa awun ni seled na abul, kyinita' ku ya madég na pun-
ganan na mannanap aw ayep, dala ya manga magpanaw aw ya manga
magpananap aw ya manga langgam.
7 Aw awun tingeg na dyengeg ku na miglong, ‘Kay Pédro, indeg kaw aw
pag-iyaw kaw aw kana!’
8 Aw tyumubag aku, ‘Dili' aku san magkan kay Pangulu! Taman adun wala'
pa ya syumeled adti baka' ku na malipa' na pigpigil adti Uldin nami na manga
Judiyu.’
9 Manang uman da tyumubag ya tingeg na lekat adti tas na langit, ‘Kun
unu ya piglong da na Tyumanem na malinis, ka-ilangan na dili' da mu
pagngalanan na malipa'.’
10 Aw makatlu yeiy ka-imo', aw tigkas yan, nya-engat ya dakula' na abul
adti langit.
11 Aw dun ni udas yan, awun nyaka-ibwang na tulu ya eseg na lekat adti
Césariya adti balay na pigbantukan ku. Pigsugu' silan na un mangay kanak.
12 Aw miglong kanak ya Ispiritu Santo, ‘Dili' kaw magduwaduwa mag-
agad kanilan aw dili' mu silan pagkeleân asuntu na utaw silan na Héntil.’
Yanagaw nyagad aku kanilan, aw nyagad uman kanak ya enem ya eseg yeiy
na inulug tadun na mangintu-uway na taga Jopa. Aw nyadtu kami adti balay
ni Cornélyo na yan ya migsugu' kanilan. Aw pigpaseled nan kami,
13 aw pigdandan nan ya kadég na nya-imo' kanan, na awun kyinita' nan
na anghil adti seled na balay nan, aw law na anghil kanan, ‘Pa-angayan ya
sambuk na utaw na adti Jopa na si Simon na pigngalanan uman na Pédro.
14 Kay un nan ubat kanmu kun unun na Tyumanem ya pagpaluwa'
kamayu, dala ya ka-epedanan mu.’ Yan ya piglong na anghil kan Cornélyo.
15 Yanagaw, pigpalekat ku ya pag-ubat-ubat kanilan. Aw talana ku mig-
ubat-ubat, dyumateng ya Ispiritu Santo adti kanilan, kasiling na kanaten
idtu muna.
16 Aw dun da ku ka-anenganengi ya piglong ni Jisus idtu muna, law
nan, ‘Si Juan migbaûtismu kamayu magi sa tubig, manang dili' madugay
baûtismuwan kamu sa Ispiritu Santo.’
17 Yanagaw, ya manga utaw na Héntil, kasiling da silan kanaten, kay dun
ni pagpangintu-u nilan kan Jisu-Kristu na Pangulu tadun, pig-atag uman
na Tyumanem kanilan ya Ispiritu nan. Aw kun maynan ya pig-imo' na
Tyumanem, singalan aku na makatagen sa palpa nan?”
18 Pagdengeg da na manga mangintu-uway dun ni Jérusalim sa pigdandan
ni Pédro, wala' da silan pagdiklamu kanan. To-o nilan baling pigdeyen ya
Tyumanem, aw law nilan, “Yan kadi'! Pangkay ya manga utaw na Héntil,

pig-atagan uman na Tyumanem na selat na magselsel pada matagtun nilan ya ginawa na wala' ya katigkasan."

Ya manga bagu nyangintu-u adti Antiyokya sakup na Syria

19 Na, lekat adti allaw na pagpatay kan Éstéban, migbeklag nyamalaguy ya
manga mangintu-uway lekat adti Judiya asuntu sa pagpamulayam kanilan,
aw awun eped kanilan na dyumateng adti banwa na Ponisya, aw ya eped
adti pulu' na Cipré, aw ya eped adti syudad na Antiyokya sakup na Syria.
Aw olo' manga utaw na Judiyu ya pigpa-ede' nilan sa Madyaw na Ubat-ubat.
20 Manang awun manga mangintu-uway na lekat adti Cipré aw Ciriné na
dyumateng dun ni Antiyokya, aw pigpa-ede' nilan uman adti manga Héntil
ya Madyaw na Ubat-ubat sa Pangulu tadun na si Jisus.
21 Aw awun ni kanilan ya katulus na Tyumanem, yanagaw madég to-o ya
manga Héntil na nyagagad adti pagpangintu-u kan Jisus.
22 Na, ya manga mangintu-uway adti Jérusalim, pagdengeg nilan sa manga
Héntil na bagu nyangintu-u adti Antiyokya, pigpakadtu nilan si Bérnabi adti
kanilan.
23 Pagdateng nan dun ni sayid nilan, kyinita' nan na pigkallatan na Tyu-
manem ya manga Héntil aw to-o sakanan migleya. Aw pigpakabagseg nan
ya ginawa na kadég nilan na magpadeleg aw matibulluk adti pagpangintu-u
kan Jisus pangkay unu pa ya dumateng kanilan.
24 Kay madyaw ya bet ni Bérnabi aw nyatmu' sakanan na Ispiritu Santo aw
masalig ya kanan pagpangintu-u kan Jisus. Aw asuntu sa pagpalna-u nan,
to-o pa kyadugangan ya kadég na manga utaw na nyangintu-u kan Jisus.
25 Yanagaw nyadtu si Bérnabi ni syudad na Tarso aw pyaninaw nan si
Saulo.
26 Pagkita' da nan kan Saulo, pigpa-agad nan adti Antiyokya. Aw seled na
sangkâumay migsambuk silan sa manga mangintu-uway dun, aw pigpalna-
uwan nilan ya to-o madég na utaw na bagu nyangintu-u kan Jisus. Aw ya
manga utaw na nyangintu-u kan Kristu dun ni Antiyokya, silan ya tagna' na
pigngalanan na Kristuwanen.
27 Na, dun ni manga allaw yan, awun manga propita na lekat adti Jérusalim
na nyadtu ni Antiyokya.
28 Ya sambuk kanilan pigngalanan na Agabo. Aw sa pagkatipun da na
manga mangintu-uway, nyindeg si Agabo adti asdangan nilan aw migpa-
ede' kanilan magi sa katulus na Ispiritu Santo na un dumateng ya dakula' na
getem adti kadakula' na banwa. Na, nyatuman ya piglong nan adti manga
umay na migdumala si Clâudiyo na impirador sa kasakupan na Roma.
29 Yanagaw, ya manga mangintu-uway adti Antiyokya, migkasambuk ya
ginawa nilan tumabang sa manga mangintu-uway na nyeya' adti Judiya,
taman na mabatug na tagsambuksambuk kanilan.
30 Aw pigpadala nilan si Bérnabi aw si Saulo adti Jérusalim na un mag-ated
sa tabang adti manga migdumala sa manga mangintu-uway.

12

Ya pagpadakep ni Hérodés Agripa kan Santiago aw kan Pédro

1 Na, dun ni manga allaw yan, ya hari' na si Hérodés Agripa migpalekat
nyamulayam sa manga mangintu-uway kan Jisus.
2 Aw pigpa-utud nan ya ulu ni Santiago na inulug ni Juan.

3 Aw pagka-ede' da ni Hérodés na kyatutukan ya manga Judiyu asuntu sa
pagpapatay nan kan Santiago, pigpadakep nan uman si Pédro dengan na
Pista na Pan na Wala' Patulina.
4 Aw sa pagpadakep da nan kan Pédro, pigpakalabusu nan aw pigpasayu-
sayu nan pigpatunggu-an sa sampulu' tag enem ya sundalu na tag upat-upat.
Kay yan ya palpa ni Hérodés na pagkatigkas da na pista, pa-atubang nan si
Pédro adti asdangan na madég na manga Judiyu pada usayan aw ukuman.
5 Manang talana ni Pédro adti seled na kalabusuwanan, madég ya
manga mangintu-uway na nyatibulluk nyanawagtawag adti Tyumanem
pada kanan.
6 Dun ni gabi yan na tyumagad silan sa allaw na pag-ukum kan Pédro,
nyakatulug sakanan dun ni elet na duwa ya sundalu, aw dayaw sakanan
pigsangkali-an na duwa ya sangkali'. Aw gayed uman pigtunggu-an na
manga sundalu ya tatakep na kalabusuwanan.
7 Aw wala' imanmana awun migpakita' kan Pédro na anghil na Tyumanem
aw migkalalamdag to-o ya seled na tambi' na kalabusuwanan. Aw pigkablit
na anghil ya kilid ni Pédro aw pukawa nan, aw piglongan nan, “Na! Pagban-
gun da kaw!” Aw nyangkataktak ya manga sangkali' adti manga bekten nan.
8 Aw miglong ya anghil kanan, “Pangelen kaw aw dayaw pagsandal.”
Aw dyalug ni Pédro ya piglong kanan. Aw miglong pa uman ya anghil,
“Pagkulimutan ya kayab mu aw dalug kaw kanak!”
9 Aw dyumalug si Pédro sa anghil pasinan adti luwa' na kalabusuwanan,
manang wala' nan ka-ede-i na matinaw ya nya-imo' kanan. Iman nan aw
olo' tagaynep.
10 Lyabayan nilan ya tagna' na sundalu na migtunggu' adti tatakep na
kalabusuwanan aw tigkas yan uman nilan lyabayan ya kadwa, aw dyu-
mateng silan adti dakula' na tatakep na alag putaw. Aw dayaw kya-uwangan
ya tatakep na wala' ya mig-uwang, aw nyakaluwa' silan na migpasinan
adti syudad. Pagpakalabay da nilan sa kadwa na suwayan na dalan, bigla'
nyalanas ya anghil.
11 Pagkalanas da na anghil, dun da ni Pédro ka-ede-i na beke' na tagaynep
ya nya-imo' kanan. Miglong adti anenganeng nan, “Matinaw kadi' ya nya-
imo' kanak. Pigsugu' na Tyumanem ya kanan anghil pada paluwa-en aku
lekat adti pagamak ni Hérodés aw manga utaw na Judiyu.”
12 Pagka-ede' nan seiy, syuminan sakanan adti balay ni Maria na ina ni
Juan Markos. Madég ya manga mangintu-uway na migkatipun dun pada
manawagtawag adti Tyumanem.
13 Pigtuktuk ni Pédro ya tatakep aw migtatawag sakanan lekat adti luwa'
na inalad na balay. Aw nyadtu ya sambuk na sugu-anen na pigngalanan na
Roda, kay un nan galu uwangan.
14 Pagdengeg nan sa tingeg ni Pédro, to-o sakanan migleya. Manang wala'
da nan baling ka-uwangi kay maksay sakanan lyumiku' adti manga eped
nan na un mag-ubat-ubat na awun si Pédro ni luwa'.
15 Piglongan nilan si Roda, “Nyakasuway gya ya madyaw na anenganeng
mu, kay Dé'!” Manang gyumelgel sakanan miglong kanilan, “Matinaw ya
pig-ubat ku!” Aw tyumubag silan, “Yan gya ya anghil na migtameng kanan.”
16 Manang migpadeleg si Pédro migtuktuk sa tatakep. Yanagaw sa pag-
uwang nilan, si Pédro agaw ya awun ni luwa'. Aw to-o silan nya-enneng-
enneng.
17 Manang pigpulingenan silan ni Pédro pada matinep silan. Tigkas yan,
pigdandan nan kanilan ya pagpaluwa' kanan na Tyumanem lekat adti

kalabusuwanan aw law nan kanilan, “Ubatan mayu yeiy adti kan Santiago * aw eped na manga inulug tadun.” Pagkatigkas yan, nyindeg si Pédro syuminan adti sambuk na banwa.

18 Pagkamaselem da, ya manga sundalu na migtunggu' adti kalabusuwanan, wala' katingen ya kanilan anenganeng aw to-o silan nyallek kay wala' nilan ka-ede-i kun ayin da si Pédro pasinan.

19 Aw migsugu' si Hérodés na paninawun si Pédro, manang wala' nilan kita-a. Yanagaw pigsadsadan nan ya manga sundalu na migtunggu', aw migsugu' sakanan na alag silan pamatayen. Pagkatigkas yan, nyindeg si Hérodés adti Judiya, aw nyanaw pasinan adti syudad na Césariya aw dun pag-eya'.

Ya pagkamatay ni Hérodés Agripa

20 Na, to-o nyadaman si Hérodés sa manga utaw adti manga lunsud na Tiro aw Sidon. Yanagaw migsambuk ya anenganeng nilan kun unu ya pa-agi na maka-uli' ya ginawa ni Hérodés kanilan. Kay ya banwa na pigtakmagan nan, yan uman ya pagkamangan nilan sa kanilan pagkanen. Yanagaw, nyadtu silan aw pig-ubaybay nilan una si Blasto na yan ya tengteng pagsaligan ni Herodés aw yan ya magpa-ede' kan Hérodés sa tud nilan.

21 Na, pagdateng da na allaw na un magpakita' si Hérodés adti manga utaw, syumut sakanan sa kadégkadég na pagsutun na hari', aw nyingkud adti trunu aw miglong adti kadég na manga utaw na migkatipun dun ni asdangan nan.

22 Aw miglong ya manga utaw sa mabagseg na tingeg, law nilan, “Beke' na utaw ya miglong, manang sambuk saba sakanan na tyumanem!”

23 Aw asuntu na wala' silan ni Hérodés pagsagdaan aw wala' nan padeyenan ya tengteng Tyumanem, bigla' sakanan na anghil na Tyumanem pigpakelegan na magkedel aw pig-ulud ya lawas nan aw wala' kadugay nyatay sakanan.

24 Aw migpadeleg nyabekkal ya Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus aw migkadég ya manga utaw na nyangintu-u.

25 Na, si Bérnabi aw si Saulo, lyumiku' silan adti Antiyokya kay nyabatug da ya kanilan tud adti Jérusalim. Aw pigpa-agad nilan si Juan na pigngalanan uman na Markos.

13

Ya pagtani aw pagpadala kan Bérnabi aw kan Saulo

1 Na, dun ni Antiyokya awun manga propita na Tyumanem aw manga utaw na matadeng magpalna-u sa tingeg nan. Silan si Bérnabi, aw si Simyon na pagsagnayen na Négro, aw si Lucio na taga Ciréné, aw si Mana-in, aw si Saulo. Si Mana-in, migpan-itulin silan si Hérodés Antipas.

2 Talana na kadég nilan nyanimba sa Tyumanem aw migpuwasa, piglongan silan na Ispiritu Santo, “Taniya mayu kanak si Bérnabi aw si Saulo kay pigtawag da ku silan aw awun imo-unun na un ku atag kanilan.”

3 Pagkatigkas nilan magpuwasa aw manawagtawag, pigpandungan nilan na kanilan manga palad si Bérnabi aw si Saulo aw nyanawagtawag silan salut adti Tyumanem na pakadyawun nan ya duwa yeiy. Aw tigkas yan, pigpapanaw da nilan.

Si Bérnabi aw si Pablo adti pulu' na Cipré

* **12:17** 12:17 Ya Santiago yeiy, yan ya mangud ni Jisus.

4 Na, asuntu na pigsugu' na Ispiritu Santo si Bérnabi aw si Saulo, nyanaw
silan pasinan adti pantalan na Séléyuciya. Lekat dun, syumakay silan sa
barko pasinan adti pulu' na Cipré.
5 Aw nyagad kanilan si Juan na pigngalanan uman na Markos na un
tumabang kanilan. Pagdateng da nilan adti pantalan na Salamina dun ni
pulu' na Cipré, nyadtu silan ni manga sinagoga na un pa-ede' adti manga
Judiyu ya Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus.
6 Pagkatigkas yan, piglegeb nilan ya kadakula' na pulu' aw nyakadateng
silan adti lunsud na Papos. Dun ni banwa yan, awun pigkita' nilan na
anituwan na sallong kunu propita na pigngalanan na Bar-Jisus. Judiyu
sakanan,
7 aw ubaybay uman na gubirnador na si Sérgiyo Paûlo. Ya gubirnador yeiy,
to-o sakanan matadeng, yanagaw pigpatawag nan si Bérnabi aw si Saulo kay
kaliman nan magpakanyeg sa tingeg na Tyumanem.
8 Manang dun uman si Bar-Jisus na pigngalanan adti tingeg na Grigo:
Élimas. Aw sa talana ni Bérnabi aw ni Saulo mig-ubat-ubat adti asdangan ni
Sérgiyo, gayed ni Élimas pig-ampangan ya palna-u nilan pada dili' mangintu-u
si Sérgiyo.
9 Manang si Saulo na pigngalanan uman na Pablo nyatmu' na katulus na
Ispiritu Santo, aw pigtengtengan nan si Élimas,
10 aw law nan, “Ise' kaw na busaw! Po-on kaw na kadég na pagkaliman
na Tyumanem! Gayed mu piggawayan ya manga eped mu aw pig-akalan
mu silan. Wala' ya katantanan na pag-imo' mu sa malatay kay gayed mu
pagsayuwan na galu' ya tingeg na Tyumanem!
11 Na! Un da kaw pa-emel-emelen na Tyumanem. Lekat adun, dili' kaw
kumita' seled na pilangallaw, aw pangkay kalalamdag na sega dili' mu kita-
en.” Aw dun da pagkangitngit ya pag-inunu nan aw wala' da sakanan kita'.
Aw nyandamdam da sakanan aw gayed nyaninaw sa utaw na un mag-agak
kanan.
12 Pagkita' na gubirnador sa nya-imo' dun, to-o sakanan nya-enneng-
enneng sa katulus na Tyumanem aw nyangintu-u kan Jisus na pigpalna-u
nilan.

Si Pablo aw si Bérnabi adti Antiyokya sakup na Pisidya

13 Na, syumakay si Pablo aw ya manga eped nan sa barko lekat adti Papos
pasinan adti probinsya na Pampilya. Pagdateng nilan adti syudad na Pérga,
pig-ayawan silan ni Juan Markos aw nyuli' sakanan adti Jérusalim.
14 Manang migpadeleg pa si Pablo aw si Bérnabi nyanaw aw dyumateng
silan adti lunsud na Antiyokya na awun ni banwa na Pisidya. * Pagdateng
da na Allaw na Paglagdeng, syumeled silan adti sinagoga aw nyingkud dun
ni sayid na manga utaw.
15 Aw pigbasa adti asdangan nilan ya Uldin aw ya pigsulat na manga
propita. Tigkas yan, migsugu' ya manga magdadumalâay sa sinagoga na
paglongun si Pablo aw si Bernabi, law nilan, “Kay manga inulug, kun awun
palna-u mayu na magpakabagseg sa ginawa na manga utaw, ubatan da
mayu.”
16 Yanagaw nyindeg si Pablo dun ni asdangan nilan aw pigpulingenan
nan silan pada matinep ya manga utaw. Aw migpalekat mig-ubat-ubat
kanilan, law nan, “Kamu na manga buwadbuwad ni Isra-él aw kamu uman

* **13:14** 13:14 Ya Antiyokya asini birsikulu, yeiy sakup na Pisidya, aw ya sambuk na Antiyokya, yan ya sakup na Syria.

na manga Héntil na gayed nyanimba sa Tyumanem, pakanyegi mayu ya un ku paglongun:

17 Ya Tyumanem na pigsimba na buwadbuwad ni Isra-él, dadan da nan pigpamalli' ya manga tyugbulan tadun asini pa muna pada ma-imo' kanan manga utaw. Seled na pag-eya' nilan adti banwa na Ihiptu, migkadég silan aw pigtabangan nan silan. Tigkas yan, pigpakita' nan kanilan ya kanan katulus dun ni pag-allad nan kanilan lekat adti banwa yan.

18 Aw seled na kapatan ya umay talana nilan miglegeblegeb adti kaligbinan, pigtagenan na Tyumanem ya kadaman nan sa manga sala' nilan.

19 Aw pagdateng da nilan adti banwa na Canaan, pigkalat nan ya pitu ya nasud dun ni seled na Canaan dala ya manga utaw na nyan-eya' dun, pada tagtunun na kanan manga utaw ya banwa yan na dadan da nan pigpakang na atag adti manga tyugbulan tadun.

20 Na, lekat adti pagdateng nilan adti Ihiptu taman na nyatagtun nilan ya banwa na Canaan, upatenggatus aw kalimaan (450) ya umay.

"Aw pagkatigkas yan, nyamalli' ya Tyumanem sa manga mag-usayay kanilan na gayed migsayusayu migdumala, taman na manga allaw ni Samwél na propita.

21 Pagkatigkas yan, migsekat silan adti Tyumanem na atagan silan na hari'. Yanagaw pig-atag nan kanilan si Sa-ul na ise' ni Kis na lekat adti buwadbuwad ni Bénjamin, aw yan ya migdumala sa manga utaw na Isra-él seled na kapatan (40) ya umay.

22 Aw sa pagkatigkas da na pag-alilin na Tyumanem kan Sa-ul, yan ya pigsayu nan si Dabid na un magdumala kanilan. Aw pigsaya' sakanan na Tyumanem, law nan, 'Si Dabid na ise' ni Jési na eseg, yan ya utaw na to-o nyakatutuk kanak, aw un nan tumanen ya kadég na pagkaliman ku.'

23 Aw lekat adti kanan buwadbuwad ya Magpaluwa-ay sa manga utaw na Isra-él, kasiling na dadan da nan pigpakang. Si Jisus saba ya Magpaluwa-ay yan.

24 Na, sa wala' pa dateng si Jisus, si Juan ya nyuna mig-ubat-ubat adti kadég na utaw ni Isra-él na ayawan nilan ya kanilan manga sala' aw magselsel aw magpabautismu silan.

25 Aw sa agpet da ni Juan matigkas ya imo-unun nan, miglong sakanan adti madég na utaw, 'Iman mayu aw aku ya magpaluwa-ay na pigpadala na Tyumanem, manang beke' ku saba! Un pa dumateng ya sambuk na matas pa kanak aw dili' aku kanan makatumbuk, pangkay sa pag-ubad sa eket na sandal nan dili' aku umba'.'

26 "Na, kay manga kadégan ku na buwadbuwad ni Abraham aw kamu uman na manga Héntil na nyanimba sa Tyumanem, pigpa-ede' da kanaten na Tyumanem na awun da pa-agi na un kitadun paluwa-en lekat adti pa-emel-emel nan.

27 Manang ya manga Judiyu na nyeya' adti Jérusalim aw ya manga migdumala kanilan, wala' nilan kilalaa na si Jisus yan ya Pigpadala na Tyumanem. Aw wala' nilan kalabeti na si Jisus ya pigsulat na manga propita, pangkay gayed nilan pigbasa kada simana dun ni Allaw na Paglagdeng. Aw pangkay wala' nilan ka-ede-i manang dun ni kanilan katuman ya pigsulat asini muna, kay ya manga magdadumalaay ya mig-ukum aw migpapatay kan Jisus.

28 Aw pangkay kya-ede-an nilan na wala' ya sala' na nya-imo' nan na umba' sakanan patayen, manang pigsekat nilan baling adti kan Pilato na patayen sakanan.

29 Aw sa nyatuman da nilan ya kadég na pigsulat dadan na manga propita,
awun da uman manga utaw na migkamang sa lawas nan lekat adti krus aw
pigbetang nilan adti ilib na lebenganan.
30 Manang pigmataw sakanan na Tyumanem lekat adti pagkamatay,
31 aw seled na madég na allaw, migpakita' sakanan adti manga umagakan
na nyagad kanan idtu muna lekat adti Galiliya taman adti Jérusalim. Aw silan
da ya migmatinaw adti kanaten na manga utaw na Isra-él sa kadég na nya-
imo' idtu muna.
32 Aw yan ya tud nami adun na pa-ede' nami kamayu ya Madyaw na Ubat-
ubat sa pakang na Tyumanem adti manga tyugbulan tadun,
33 kay pigtuman da nan kanaten na manga buwadbuwad nilan magi sa
pagmataw nan kan Jisus. Aw yanagaw nyatuman uman ya pigsulat dun ni
kadwa na Salmo, law na Tyumanem,

‘Ikaw ya Ise' ku na eseg.
Adun na allaw yeiy un ku pa-ede' na aku ya Ama mu.’*

34 “Aw yan uman ya pigpasulat asini muna na Tyumanem, na un nan
matawun si Jisus lekat adti pagkamatay aw dili' da salut matay, law nan,

‘Un ku atag adti kamayu ya dadan da ku pigpakang kan Dabid.’*
35 “Yanagaw si Jisus, yan ya migtuman sa pigpakang na Tyumanem kay
awun uman pigsulat ni Dabid dun ni Salmo, law nan,
‘Ya Sugu-anen mu na un mu padala,
dili' mu tumbay na malandak ya lawas nan adti lebeng.’
36 “Na, si Dabid, pagkatigkas nan imo-un ya pigpa-imo' kanan na Tyumanem,
nyatay sakanan aw piglebeng adti tampid na mangkatikadeng nan, aw
nyalandak saba ya lawas nan.
37 Manang si Jisus, wala' kalandak ya kanan lawas, kay pigmataw sakanan
na Tyumanem lekat adti pagkamatay.
38 Yanagaw, kay manga kadégan ku, pada ka-ede-an mayu adun na allaw yeiy
kun unu ya tengteng matinaw, paglongun ta kamu na magi sa pigpan-imo'
ni Jisus mabatug da lanasen ya manga sala' tadun,
39 aw magi kan Jisus, pangkay singalan ya mangintu-u kanan dawaten saba
na Tyumanem kasiling na wala' da ya sala'. Aw dili' yeiy mabatug magi dun
ni pagtuman sa Uldin na pig-atag kan Moysis.
40 Yanagaw, magpakatadeng kamu, pagaw dumateng kamayu ya pigpasulat
na Tyumanem adti manga propita:

41 ‘Pakanyegi mayu, kamu na gayed mig-odoy-odoy.
Kumega' kamu, aw malatay ya un mayu datengan.
Kay dun ni manga allaw mayu, awun imo-un ku,
aw kita-en mayu manang dili' kamu mangintu-u,
pangkay kun awun pa mag-ubad sa kakawasan adti kamayu.’ ” *
42 Pagluwa' da ni Pablo aw ni Bérnabi lekat adti sinagoga, nyanginayu' ya
manga utaw kanilan na sugpatan aw padelegen pa galu nilan ya palna-u
pagkasalut na Allaw na Paglagdeng.
43 Aw pagkatigkas da na pagkatipun nilan, madég ya utaw na nyagad
kanilan, dala ya manga Judiyu aw manga Héntil na dyumalug da sa manga

* **13:33** 13:33 Mabasa adti Salmo 2:7. * **13:34** 13:34 Mabasa adti Isayas 55:3. * **13:41** 13:41 Mabasa adti Habakuk 1:5.

katanem na manga Judiyu. Aw pigpakabagseg ni Pablo aw ni Bérnabi ya ginawa nilan na magpadeleg dun ni kallat na Tyumanem.
44 Pagkasalut na Allaw na Paglagdeng, nyabus da galu migkatipun adti sinagoga ya manga utaw na nyeya' dun ni lunsud pada magpakanyeg sa tingeg na Tyumanem.
45 Manang dun ni manga utaw na Judiyu, awun eped kanilan na wala' pangintu-u. Aw sa pagkita' nilan na to-o la madég ya manga utaw na migkatipun dun, to-o silan nyinga'. Yanagaw pigsala' nilan ya palna-u ni Pablo aw pig-odoy-odoy nilan sakanan.
46 Manang to-o baling migkabagseg ya ginawa ni Pablo aw ni Bérnabi miglong kanilan, "Ka-ilangan na kamu na manga Judiyu ya muna paglongan sa tingeg na Tyumanem. Manang asuntu na pigkelean mayu yeiy, na, pigpakita' da mayu na dili' kamu umba' atagan sa ginawa na wala' ya katigkasan. Yanagaw lekat adun, adtu la kami ni manga Héntil pagpalna-u.
47 Kay yan ya sugu' kanami na Tyumanem, law nan,

'Pigpamalli' da ta kaw
na un mag-ilaw sa anenganeng na manga Héntil,
pada ya kadég na utaw asini tas na lupa'
makaluwa' lekat adti pagpa-emel-emel.' "*

48 Aw sa pagdengeg na manga Héntil sa piglong ni Pablo, to-o silan migleya aw pigdeyen nilan ya tingeg na Tyumanem. Aw nyangintu-u la ya manga pigpamalli' da dadan na Tyumanem na un makatagtun sa ginawa na wala' ya katigkasan.
49 Aw nyabekkal ya Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu Jisus dun ni kadakula' na palibed na Antiyokya.
50 Manang ya manga Judiyu na kyumele sa palna-u yan, pigsutsutan nilan ya manga mangkalangkaw dun ni lunsud, dala ya manga kaubayan na madengeg na nyatibulluk uman adti Tyumanem. Ya syampetan nan, pyamulayaman si Pablo aw si Bérnabi aw pig-alilinan silan lekat adti lunsud.
51 Yanagaw, pigtaptap nilan ya alikabuk dun ni kanilan siki kay yan ya pangilala na ukuman na Tyumanem ya manga utaw na kyumele sa palna-u nilan. Aw nyanaw silan aw dyumateng adti lunsud na Ikonyo.
52 Manang ya manga bagu nyangintu-u na pig-ayawan nilan adti Antiyokya, migpadeleg silan migleya aw nyatmu' silan na Ispiritu Santo.

14

Si Pablo aw si Bérnabi adti Ikonyo

1 Na, talana nilan adti Ikonyo, syumeled silan adti sinagoga na manga Judiyu aw migpalna-u silan. Aw madég ya manga Judiyu aw Héntil na nyangintu-u kan Jisus.
2 Manang awun eped na manga Judiyu na kyumele sa palna-u nilan, aw pigsutsutan nilan ya manga Héntil na wala' pangintu-u, pada kadamanan nilan ya manga bagu nyangintu-u kan Jisus.
3 Madugay si Pablo aw si Bérnabi nyeya' dun ni lunsud yan aw pig-ubat-ubat nilan si Jisus na wala' ya kakallekan. Aw ya Tyumanem yan ya migmatinaw sa piglong nilan sa kanan kallat, magi sa manga pangilala aw manga milagru na pigpa-imo' nan kanilan.

* **13:47** 13:47 Mabasa adti Isayas 42:6; 49:6.

4 Na, nyatenga' ya manga utaw na nyeya' dun ni Ikonyo. Awun manga
utaw na tyumande' sa palna-u ni Pablo aw ni Bérnabi, aw awun uman manga
utaw na tyumande' sa manga Judiyu.
5 Wala' kadugay, migkasambuk ya manga Judiyu aw manga Héntil na
wala' pangintu-u dala ya manga migdumala kanilan, aw migpalpa silan na
pamulayaman nilan ya manga apostolés aw badasan nilan na babintu.
6 Manang pagka-ede' na manga apostolés sa palpa nilan, nyalaguy silan
pasinan adti manga syudad na Listra aw Dérbi dun ni banwa na Licaônia
aw palibed nan.
7 Aw pigpa-ede' nilan dun ya Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus.

Si Pablo aw si Bérnabi adti Listra aw Dérbi

8 Na, dun ni Listra awun sambuk na eseg na gayed nyingkud kay kapig ya
manga siki nan. Lekat pa na pagkaûtaw nan, wala' sakanan pakapanaw.
9 Aw migpakanyeg sakanan sa palna-u ni Pablo. Aw sa pag-inunu ni Pablo
kanan, kya-ede-an nan na dakula' ya pagpangintu-u na utaw yeiy na kagulian sakanan.
10 Yanagaw miglong si Pablo kanan sa mabagseg na tingeg, "Indeg kaw!"
Aw tigkan mig-ugpasen ya eseg aw migpanawpanaw da sakanan.
11 Pagkita' na manga utaw sa nya-imo' ni Pablo, mig-iyak-iyak silan dun ni
kanilan tingeg na Licaôniyanen na maglong, "Ini ya manga tyumanem na
migtimbaluyan utaw na dyumateng asini kanaten!"
12 Aw pigtawag nilan si Bérnabi na Sêus aw si Pablo pigtawag nilan uman
na Hérmés kay si Pablo yan ya matadeng maglong.*
13 Na, ya témplo ni Sêus awun ni luwa' na inalad na syudad, aw dun pan-
imba ya manga utaw na Licaôniyanen na gayed magdugsu' kanan. Awun
sambuk na magdadugsu-ay dun ni témplo yan, aw migpa-angay sakanan sa
duwa ya baka na pigkapun aw dayaw nilan pigpamalyegan na bulak, aw
pigdupput nilan adti suwangan na inalad na syudad na un nan aw manga
utaw pagdugsu' kan Pablo aw kan Bérnabi.
14 Manang pagka-ede' ni Pablo aw ni Bérnabi na un da silan dugsu-an na
manga utaw, pigkésé' nilan ya kanilan kadégkadég kay wala' silan katutuki
sa pigpan-imo' na manga utaw. Aw maksay silan adti tenga' na katipun na
manga utaw aw pigsagda nilan, law nilan,
15 "Ya-i mayu pag-imo-a yan! Utaw saba kami olo' kasiling mayu! Nyadi
kami na un magpa-ede' kamayu sa Madyaw na Ubat-ubat pada dili' da mayu
dalugun ya manga tyumanem mayu na galu' na wala' ya guna, manang yan
baling ya dalugun mayu ya Tyumanem na gayed awun na mig-imo' sa langit
aw lupa' aw dagat aw sa kadég na awun ni kanilan.
16 Asini muna, pigpabaya-an na Tyumanem ya manga tyugbulan na kadég
na manga utaw na mag-imo' sa pangkay unu ya kaliman nilan imo-un.
17 Manang madég ya manga puliba lekat adti kanan pada kilalaên sakanan
na manga utaw magi sa madég na pigpan-imo' nan na madyaw: Pig-atagan
kamu nan na ulan, aw pigpatulin nan ya manga tanem mayu pada awun
kanen mayu aw to-o kamu magleya."
18 Pangkay maynan ya manga piglong ni Pablo aw ni Bérnabi, wala' da galu
nilan katageni ya manga utaw na magdugsu' kanilan.

* **14:12** 14:12 Nyangintu-u ya manga utaw na Grigo na si Sêus yan ya pangulu sa kadég na kanilan manga tyumanem. Aw si Hérmés, yan ya sambuk kunu na tyumanem nilan na to-o matadeng maglong.

19 Manang awun manga Judiyu na dyumateng dun na lekat adti Antiyokya
sakup na Pisidya, aw lekat uman adti Ikonyo. Aw piggagad nilan ya madég
na manga utaw, aw yan ya syampetan nan, byadasan nilan si Pablo na
babintu. Aw pigguyud nilan adti luwa' na lunsud, kay iman nilan aw nyatay
da sakanan.
20 Manang pigtabangan si Pablo na manga bagu mangintu-uway
kan Kristu, aw migbangun sakanan aw lyumiku' adti seled na lunsud.
Pagkasalut na allaw, nyagad da kan Bérnabi pasinan adti Dérbi.

Ya pagliku' ni Pablo aw ni Bérnabi adti Antiyokya sakup na Sirya

21 Pagdateng da ni Pablo aw ni Bérnabi adti syudad na Dérbi, pigpa-ede'
nilan ya Madyaw na Ubat-ubat, aw madég ya utaw na nya-imo' mangintu-
uway kan Jisus. Pagkatigkas yan, pigliku-an nilan ya kanilan pig-agiyan idtu
muna adti Listra aw Ikonyo aw Antiyokya sakup na Pisidya.
22 Pigpakabagseg nilan ya ginawa na manga mangintu-uway, law nilan,
“Pagpadeleg kamu sa pagpangintu-u mayu pangkay dumateng ya madég na
kalugan. Kay ka-ilangan saba ka-agiyan ya kadég yeiy na manga un sumeled
adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem na adti tas na langit.”
23 Aw adti manga banwa yeiy na awun manga mangintu-uway na
migsimba sa Tyumanem, nyamalli' si Pablo aw si Bérnabi sa manga utaw
na un maggagad kanilan. Aw nyanawagtawag silan adti Tyumanem aw
migpuwasa, aw pigtaligu nilan adti kan Jisus ya manga bagu pigpamalli', kay
si Jisus ya kanilan pyangintu-uwan.
24 Pagkatigkas yan, nyagi silan adti Pisidya aw dyumateng adti probinsya
na Pampilya.
25 Aw pagkatigkas nilan mag-ubat-ubat sa tingeg na Tyumanem dun ni
syudad na Pérga, tyumubang silan adti pantalan na Atalya.
26 Aw syumakay silan sa barko pasinan adti Antiyokya sakup na Sirya.
Kay ya Antiyokya dun silan panawagtawagi na manga mangintu-uway idtu
muna, pada tabangan silan na Tyumanem dun ni manga imo-unun na
pigtaligu kanilan. Aw adun da, nyatigkas da ya manga imo-unun yeiy.
27 Pagdateng da nilan dun, pigpantipun nilan ya kadég na manga
mangintu-uway, aw pigdandan nilan ya kadég na pigpan-imo' na Tyu-
manem magi kanilan aw ya pag-atag nan sa selat adti manga Héntil pada
mangintu-u silan kan Jisus.
28 Aw nyeya' pa silan dun na madugaydugay adti sayid na manga
mangintu-uway kan Jisus.

15

Ya sangkamulu' na palna-u na dyumateng adti Antiyokya sakup na Sirya

1 Na, awun manga eseg lekat adti Judiya na dyumateng adti Antiyokya
sakup na Sirya. Judiyu silan na nyangintu-u la kan Jisus. Aw migpalekat
silan migpalna-u sa manga mangintu-uway dun. Miglong silan, “Dili' kamu
paluwa-en na Tyumanem kun dili' kamu una magpatuli', kay yan ya pagtu-
man mayu sa sugu' na awun ni Uldin na pig-atag nan kan Moysis.”
2 Manang gayed ni Pablo aw ni Bérnabi pigbilingbilingan ya kanilan
piglong menda' na nya-imo' ya dakula' na ayil. Yanagaw migkasambuk ya
anenganeng na manga mangintu-uway dun ni Antiyokya na pakadtuwun
nilan adti Jérusalim si Pablo aw si Bérnabi aw manga eped na inulug na taga
Antiyokya. Kaliman nilan na magkita' silan ya eped na manga apostolés

aw ya manga migdumala sa mangintu-uway, aw balawbalawan kun ayin ya umba' na palna-u na un nilan dalugun.

3 Aw pigpapanaw da silan na manga mangintu-uway. Aw sa pag-agi nilan adti manga banwa na Ponisya aw Samarya, gayed nilan pig-ubat-ubat ya pagpangintu-u na madég na manga Héntil adti eped na manga banwa. Aw ya kadég na dyumengeg alag silan migleya.

4 Pagdateng da nilan adti Jérusalim, pigdawat silan na manga mangintu-uway dun, dala ya manga migdumala kanilan aw ya manga apostolés. Aw pigdandan nilan ya kadég na pigpan-imo' na Tyumanem magi kanilan.

5 Manang awun manga Judiyu na kenne' pa na pagka Parisiyo nilan pangkay nyangintu-u la silan kan Jisus, aw nyindeg silan adti asdangan na manga utaw aw miglong, "Kay manga inulug, pangkay beke' na Judiyu ya eped na nyangintu-u la, manang ka-ilangan magpatuli' silan aw palna-uwan silan na tumanen ya Uldin na pig-atag na Tyumanem kan Moysis."

6 Yanagaw migkatipun ya kadég na manga apostolés aw manga migdumala sa manga mangintu-uway na un nilan balawbalawan kun unu ya madyaw nilan imo-un.

7 Aw pagkatigkas nilan magbilingbiling, nyindeg si Pédro adti asdangan nilan aw miglong sakanan, "Kay manga inulug ku, kya-ede-an da mayu na idtu muna pigpamalli' aku na Tyumanem lekat adti kanaten pada magi kanak pa-ede-en ya manga Héntil sa Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus aw mangintu-u silan.

8 Aw ya Tyumanem yan ya nya-ede' kun unu ya awun ni anenganeng na manga utaw. Aw pigpakita' da nan na pigdawat nan ya manga utaw na Héntil na nyangintu-u kan Jisus, kay pig-atag da na Tyumanem kanilan ya kanan Ispiritu kasiling na pag-atag nan kanaten.

9 Kay mig-unawa la ya kadég tadun adti Tyumanem. Aw kasiling na pig-imo' nan kanaten, piglinisan da nan uman ya kanilan anenganeng asuntu sa pagpangintu-u nilan kan Jisus.

10 Yanagaw, ananga' mayu tanda-en ya Tyumanem sa paglong mayu na dili' nan dawaten ya manga Héntil kun dili' nilan dalugun ya kanaten katanem? Kun wala' kabatug na tyugbulan tadun ya pagtuman sa kadakula' na Uldin aw dili' tadun uman mabatug, na, ananga' tadun gelgelen ya manga Héntil na dumalug sa kanaten katanem?

11 Kay manga inulug ku, dili' mayu pagkalingawan ya kallat ni Jisus na Pangulu tadun, na yeiy olo' ya du-an na nyangintu-u la kitadun aw pigpaluwa' na Tyumanem. Aw maynan uman ya kallat nan adti manga Héntil na nyangintu-u kanan."

12 Pagdengeg nilan sa piglong ni Pédro, nyatinep ya kadég nilan. Aw pigpakanyegan nilan uman si Bérnabi aw si Pablo sa pagdandan nilan sa kadég na mangkadyaw na pangilala aw milagru na Tyumanem magi kanilan dun ni pagpanaw nilan adti manga utaw na Héntil.

13 Pagkatigkas nilan magdandan, miglong si Santiago, "Kay manga inulug ku, pakanyegi mayu ya un ku paglongun.

14 Dyengeg da tadun adun ya pigpa-ede' kanaten ni Simon Pédro sa imo-unun na pigpalekat na Tyumanem adti manga Hentil pada maka-akup uman silan adti kanan manga utaw.

15 Aw ya piglong ni Pédro mig-unawa saba sa piglong na Tyumanem dun ni pigsulat na manga propita asini muna:

16 'Pagkatigkas yan, dumateng ya allaw na lumiku' aku,

aw pa-indegen ku salut ya kasakupan ni Dabid na migkalat da.
Dayaw ku pantipunun ya nyangkabélét
aw pa-indegen ku ya bagu.
17 Yeiy ya un ku imo-un pada paninawun aku na eped na utaw
dala ya manga Héntil na pigtawag da ku na un ma-imo' kanak manga utaw.
18 Yeiy ya piglong na Tyumanem na dadan da nan pigpa-ede' lekat pa na asini muna.' *

19 "Yanagaw ini ya anenganeng ku. Dili' tadun pabegatan ya manga Héntil na malim mangintu-u sa Tyumanem.
20 Manang naten baling silan sulatan, aw yan olo' ya paglongun tadun kanilan na dili' nilan pagkanen ya unud na pigdugsu' da adti manga tyumanem na galu'. Aw dili' silan uman magkasala-enen. Aw dili' silan magkan sa dugu' aw unud na wala' pakaluwa' ya dugu'.
21 Kya-ede-an da na kadég na manga utaw na Judiyu ya manga sugu' yeiy na lekat adti Uldin na pig-atag na Tyumanem kan Moysis. Kay lekat pa asini muna, kada simana dun ni Allaw na Paglagdeng, ya Uldin pigpa-ede' adti kadég na manga lunsud, aw kenne' pa adun pagbasa͡en adti manga sinagoga tadun."

Ya sulat na manga apostolés adti manga Héntil na nyangintu-u la

22 Pagkatigkas yan, migkatipun ya manga apostolés aw ya kadég na manga mangintu-uway dala ya manga migdumala kanilan, aw pigbalawbalawan nilan ya kadakula' na kanilan pigdengeg, aw pigkasambukan na ginawa nilan na mamalli' sa manga eseg lekat adti kanilan na un magad kan Pablo aw kan Bérnabi adti Antiyokya. Aw yan ya manga eseg na pigsugu' nilan si Judas na pigngalanan uman na Barsabas, aw si Silas, na alag pigbasa͡an na manga mangintu-uway.
23 Aw yeiy ya pigsulat na manga utaw dun ni katipun: "Kay manga inulug,

"Kami na manga apostolés aw manga magdadumala͡ay sa mangintu-uway asini Jérusalim, nyangumusta sa kadég mayu na manga Héntil na nyangintu-u la dun ni Antiyokya aw adti kadakula' na probinsya na Sirya aw Ciliciya.
24 Dyengeg nami na awun manga utaw na nyadtu ni kamayu lekat asini na migsagunut sa anenganeng mayu magi sa sangkamulu' na palna-u nilan. Manang pada ka-ede-an mayu, wala' nami silan sugu-a adti kamayu, aw wala' nami silan atagi na katundanan magpalna-u sa maynan.
25 Yanagaw pigkasambukan na ginawa nami na mamalli' kami sa manga utaw na un padala adti kamayu, eped ni Pablo aw si Bérnabi na kanaten pigginawa͡an
26 na gayed migpān sa kanilan pagka-utawun pangkay adti kalatayan pada mabatug ya imo-unun na kanaten Pangulu na si Jesu-Kristu.
27 Aw pigpadala nami si Judas aw si Silas na un magmatinaw adti kamayu asini sulat ini kun unu ya pagbaya' nami.
28 Aw yan saba ya pigpalna-u kanami na Ispiritu Santo aw pigtande' nami na dili' kamu nami pabegatan sa kadég na katanem na manga Judiyu. Manang ini ya ka-ilangan mayu dalugun:
29 Dili' mayu pagkanen ya unud na pigdugsu' da adti manga tyumanem na galu'. Aw dili' kamu magkan sa dugu' aw unud na wala' pakaluwa' ya

* **15:18** 15:16-18 Mabasa adti Amos 9:11-12.

dugu'. Aw dili' kamu magkasala-enen. Kun tumanen mayu yeiy, yan saba ya madyaw. Aw asini la taman ya sulat nami ini."

30 Yanagaw pigpapanaw da silan pasinan adti Antiyokya. Pagdateng nilan dun, pigpantipun nilan ya madég na mangintu-uway aw pig-atag kanilan ya sulat.

31 Aw sa pagbasa na manga mangintu-uway, migkabagseg ya ginawa nilan sa palna-u na pigsulat kanilan aw to-o silan migleya.

32 Na, si Judas aw si Silas manga propita silan na Tyumanem, aw madég uman ya piglong nilan adti manga mangintu-uway na un magpakabagseg kanilan aw magpakasalig sa pagpangintu-u nilan.

33 Pagkatigkas na pilangallaw na pag-eya' nilan dun, nyuli' silan adti migsugu' kanilan na awun ni Jérusalim. Sa wala' pa silan indeg, pig-panawagtawagan silan na manga mangintu-uway na pakadyawun na Tyumanem ya panaw nilan.

34 [Manang si Silas migpatagak adti Antiyokya.]

35 Aw kenne' pa ni Pablo aw ni Bérnabi nyatingen dun ni Antiyokya, aw madég uman ya tyumabang kanilan migpalna-u aw migpa-ede' sa tingeg na Tyumanem.

Ya pagsuway ni Bérnabi aw ni Pablo

36 Na, paglabay da na pilangallaw, miglong si Pablo kan Bérnabi, "Nate' likuan ya manga syudad na pigpa-ede-an ta idtu muna sa Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus, pada ka-ede-an nate' kun manu la ya kanilan pagpakabetang."

37 Aw tyumande' si Bérnabi, manang kaliman nan na pa-agad nilan si Juan na pigngalanan uman na Markos,

38 manang si Pablo dili' malim, kay idtu muna talana ni Pablo aw ni Bérnabi adti probinsya na Pampilya, pig-ayawan silan ni Markos aw wala' sakanan pagpadeleg agad kanilan dun ni imo-unun nilan adti Pampilya.

39 Yanagaw to-o mig-ayil si Pablo aw si Bérnabi, aw ya syampetan yan, migsuway silan. Pigpa-agad ni Bérnabi si Markos aw syumakay silan sa barko pasinan adti pulu' na Cipré.

40 Aw si Pablo, pigpamalli' nan si Silas na un magad kanan. Aw sa wala' pa silan panaw, nyanawagtawag ya manga mangintu-uway dun ni Antiyokya aw migsekat adti Tyumanem na pakadyawun nan silan. Aw nyanaw da silan.

41 Aw pyangkadtuwan nilan ya manga mangintu-uway na migkatipun nyanimba adti manga probinsya na Sirya aw Ciliciya pada pakasaligen ya pagpangintu-u nilan kan Jisus.

16

Ya pagpa-agad ni Pablo aw ni Silas kan Timotiyo

1 Pagkatigkas na tud ni Pablo aw ni Silas adti Ciliciya, nyanaw silan adti manga syudad na Dérbi aw Listra. Aw dun ni Listra, awun sambuk na mangintu-uway kan Jisus na pigngalanan na si Timotiyo. Na, ya ina nan utaw na Judiyu na nyangintu-u la, manang ya ama nan utaw na Grigo.

2 Aw si Timotiyo pigsaya' na manga mangintu-uway na awun ni Listra aw Ikonyo.

3 Aw yan ya kaliman ni Pablo na pa-agad nilan si Timotiyo. Yanagaw pigpatuli' nan si Timotiyo pada dili' sakanan kelean na manga Judiyu dun ni manga banwa yan, kay kya-ede-an nilan na ya ama nan utaw sakanan na Grigo.

4 Aw sa paglegeb ni Pablo aw si Silas aw si Timotiyo sa manga lunsud,
pigpa-ede' nilan adti manga mangintu-uway na dalugun nilan ya pigkasam-
bukan da na anenganeng na manga apostolés aw manga migdumala sa
manga mangintu-uway na migkatipun adti Jérusalim.
5 Yanagaw gayed pigpakasalig ya pagpangintu-u na manga utaw aw kada
allaw kyadugangan ya manga mangintu-uway.

Ya tagaynep ni Pablo na madtu ni Macédonya

6 Aw migpadeleg silan adti probinsya na Galaciya, aw adti banwa na
Pridya. Yan da olo' ya piglegeb nilan asuntu na wala' tumbayan kanilan
na Ispiritu Santo na magpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat adti probinsya na
Asia.
7 Pagdateng nilan adti eletanan na Misya, kaliman nilan galu madtu ni
probinsya na Bitinya, manang wala' silan tumbayan na Ispiritu ni Jisus.
8 Yanagaw piglabayan nilan ya probinsya na Misya aw tyumubang silan
adti syudad na Troas.
9 Sambuk na gabi talana nilan adti Troas, awun pigpakita' na Tyumanem
kan Pablo kasiling na tagaynep: Nyindeg adti tampid nan ya sambuk
na utaw na taga Macédonya aw nyanginayu', law nan, "Talipag kamu adi
kanami banwa na Macédonya aw tabangi kami beg."
10 Yanagaw, maksay kami migtagilan sa panaw nami pasinan adti
Macédonya, kay kya-ede-an da nami na pigtawag kami na Tyumanem pada
magpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus adti manga utaw dun.*

Ya pagpangintu-u ni Lidya kan Kristu

11 Yanagaw, syumakay da kami sa barko lekat adti pantalan na Troas. Aw
nyapit kami adti pulu' na Samotraciya aw salut na allaw dyumunggu' kami
adti pantalan na Néapolis.
12 Lekat dun, migpadeleg ya panaw nami taman adti Pilipos na yan ya
dakula' na syudad dun ni Macédonya, aw ya manga nyeya' dun manga
Romanen. Aw nyatingen pa kami dun ni Pilipos seled na pilangallaw.
13 Pagdateng da na Allaw na Paglagdeng, lyumuwa' kami adti suwangan
na syudad aw nyadtu kami ni tubig na malapit dun. Kay dyengeg nami
na yan ya pagkatipunan na manga utaw na Judiyu, aw dun silan mag-
panawagtawag adti Tyumanem. Aw nyingkud kami aw pigpalekat nami ya
pagbalawbalaw sa manga kaubayan na migkatipun dun.
14 Na, ya sambuk kanilan na migpakanyeg kanami pigngalanan na Lidya
na taga lunsud na Tyatira. Ya talabahu nan, magpanggalin sa manga mang-
gad na tapel ya batek aw to-o dakula' ya alaga'. Aw pangkay beke' sakanan
na Judiyu, manang mananimbaay sakanan sa Tyumanem. Pigbukasan na
Tyumanem ya anenganeng ni Lidya aw pigdawat nan ya piglong ni Pablo,
15 aw pigbautismuwan sakanan dala ya kadég na ka-epedanan nan dun ni
balay. Aw nyanginayu' si Lidya kanami, law nan, "Kun kya-ede-an da mayu
na matinaw ya pagpangintu-u ku kan Jisus, na, adtu kamu bantuk ni balay
ku." Aw dili' sakanan malim na dili' kami maka-agad, yanagaw nyagad da
kami kanan.

Ya pagkalabusu kan Pablo aw kan Silas adti Pilipos

16 Na, sambuk na allaw sa pagpasinan da nami adti pagpanawagtawagan
na manga Judiyu, syumungun kanami ya sambuk na dalaga na allang na
pigseledan na busaw. Aw awun katadeng nan mag-ubat-ubat sa unu ya un

* **16:10** 16:10 Adti Troas, nyagad da si Lukas kanan Pablo sa panaw nilan.

dumateng, aw magi sa katadeng nan yeiy, dakula' ya nyakuwalta na manga tagtun kanan.

17 Aw gayed sakanan dyumalug kanami si Pablo aw migtawag, law nan,
“Ya manga utaw iyan sugu-anen saba na Tyumanem na To-o Matas! Aw silan
ya mig-ubat-ubat kamayu sa pa-agi na makaluwa' kamu!”

18 Aw seled na madég na allaw, wala' ya katantanan nan gyumelgel sa
maynan. Yanagaw pig-ilaban da si Pablo, aw pig-atubang nan ya kaubayan
yan aw piglongan nan ya busaw na syumeled, “Magi dun ni ngalan ni Jisu-
Kristu, sugu-un ta kaw na luwa' kaw lekat dun ni lawas nan!” Aw maksay
lyumuwa' ya busaw.

19 Manang pagka-ede' da na manga tagtun na wala' da ya un nilan imanen
na makakuwalta, pigdakep nilan si Pablo aw si Silas aw piggakgak nilan adti
palingki, kay dun ingkud ya manga migdumala sa syudad.

20 Aw pagdateng nilan adti asdangan na manga mag-usayay na taga Roma,
miglimanda ya manga tagtun sa dalaga, law nilan, “Ya manga eseg ini, utaw
silan na Judiyu aw silan ya du-an na nyagubut ya syudad tadun,

21 aw ya manga palna-u nilan wala' pag-unawa sa bala-ud tadun. Aw
asuntu na Romanen kitadun, dili' tadun madawat ya palna-u nilan aw dili'
tadun mabatug ya pagdalug sa kanilan katanem.”

22 Madég ya manga utaw na migkatipun dun. Aw sa pagdengeg nilan sa
limanda, alag silan nyadaman aw migdengan silan dyumulus kan Pablo
aw manga eped nan. Aw sa pagkita' na manga mag-usayay sa kadaman
na manga utaw, pigpakésé' nilan ya kadégkadég ni Pablo aw ni Silas, aw
migsugu' na badasan silan na lalabet na ulisi.

23 Aw pagkatigkas nilan labeten, pigpakalabusu nilan. Aw pigsugu' nilan
ya magtatunggu-ay sa kalabusuwanan na dayaw nan tunggu-an na dili' silan
makapalaguy.

24 Pagdengeg nan sa sugu' na manga mag-usayay, pig-ated nan si Pablo aw
si Silas adti tenga-tenga' na kalabusuwanan, aw piglungug nan ya manga siki
nilan adti tabla na piggawangan.

25 Na, pagkatenga-tenga' da na gabi, gayed si Pablo aw si Silas
nyanawagtawag aw migdalangan sa pagdeyen sa Tyumanem, aw
migpakanyeg kanilan ya manga eped na nyakalabusu.

26 Aw tigkan awun mabagseg na linug aw nya-eyeng ya kalabusuwanan,
aw kya-uwangan ya kadég na manga tatakep, aw nyangkakamang ya tabla
na piglungugan sa manga siki nilan aw nyangka-ubad ya manga sangkali'
na piggapus sa manga bekten na kadég na nyakalabusu dun.

27 Aw nyakapagmata ya magtatunggu-ay. Aw sa pagkita' nan na kya-
uwangan ya kadég na tatakep na kalabusuwanan, iman nan aw nyaka-
palaguy da ya kadég na nyakalabusu. Yanagaw pigtagnus nan ya kanan
kampilan kay un galu tumuyu'.

28 Manang pig-ulangagan sakanan ni Pablo, “Dili' kaw magtuyu'! Kenne'
pa na kadég nami ini!”

29 Aw migpakamang ya magtatunggu-ay sa saleng aw nyaksay syumeled
adti tambi' na pigkalabusuwan kan Pablo aw kan Silas, aw nyangillupung
adti asdangan nilan aw tyakigan kay to-o migteneb.

30 Pagkatigkas yan, pigpa-agad nan silan adti luwa' aw law nan, “Kay Sir,
unu ya ka-ilangan ku imo-un pada paluwa-en aku na Tyumanem?”

31 Aw tyumubag silan, “Pangintu-u kaw kan Jisus na yan ya Pangulu, aw
makaluwa' kaw, dala ya manga ka-epedanan mu adti balay.”

32 Aw pig-ubat-ubatan nilan sakanan sa tingeg na Tyumanem dala ya kadég na nyeya' adti balay nan.
33 Aw yan na udas na gabi yan, piglinisan nan ya manga abed nilan. Aw pigbaútismuwan ya magtatunggu-ay dala ya kadég na ka-epedanan nan.
34 Aw pigpapanik nan silan adti balay, aw pigsanggila' nan silan. Aw to-o migleya ya magtatunggu-ay aw ya kadég na ka-epedanan nan asuntu na alag da silan nyangintu-u sa Tyumanem.
35 Pagkamaselem da, migsugu' ya manga mag-usayay na taga Roma sa manga pulis adti magtatunggu-ay sa kalabusuwanan, aw law nilan, "Paluwa-a ya manga eseg awun!"
36 Yanagaw pig-ubat na magtatunggu-ay kan Pablo aw si Silas ya sugu' nilan, law nan, "Awun sugu' lekat adti manga mag-usayay na paluwa-en da kamu! Yanagaw luwa' da kamu, aw madyaw galu ya pagpanaw mayu."
37 Manang miglong si Pablo adti manga pulis, "Pigpalabet pa kami nilan na ulisi adti asdangan na manga utaw pada mulamulaen kami aw wala' kami nilan una sadsadi, aw tigkas yan, pigkalabusu kami nilan pangkay Romanen kami. Aw adun da, kaliman nilan papanawun kami na tagu-tagu'. Beke' na maynan ya pa-agi! Pakadiya mayu baling silan. Kay silan da ya magpaluwa' kanami!"
38 Yanagaw lyumiku' ya manga pulis adti manga mag-usayay aw pig-ubat nilan ya piglong ni Pablo. Aw nyallek ya manga mag-usayay sa pigdengeg nilan na Romanen kadi' silan,
39 aw nyadtu silan ni kalabusuwanan aw migsekat sa pasinsiya. Pagkatigkas yan, pigpa-agad nilan si Pablo aw si Silas adti luwa', aw nyanginayu' na indegan nilan ya syudad.
40 Sa pagpakaluwa' da nilan lekat adti kalabusuwanan, nyadtu silan adti balay ni Lidya. Aw migbalawbalaw silan ya manga mangintu-uway na migkatipun dun aw pigpakasalig ya kanilan pagpangintu-u, aw tigkas yan, pig-indegan ni Pablo aw ni Silas ya syudad yan.

17

Si Pablo aw si Silas adti syudad na Tésalonika

1 Na, pig-agiyan nilan ya manga syudad na Ampipolis aw Apolonya pasinan adti syudad na Tésalonika* na awun sinagoga na manga Judiyu dun.
2 Pagdateng nilan, nyadtu si Pablo ni sinagoga aw syumeled dun ni katipun kay yan ya kanan kyanalaman. Aw seled na tulungkasimana, kada Allaw na Paglagdeng, pig-ubat-ubat nan sa manga Judiyu ya pigpasulat na Tyumanem,
3 aw pigpalabet nan kanilan na ya Kristu ka-ilangan magti-is aw mataw lekat adti pagkamatay. Aw miglong sakanan, "Si Jisus na pig-ubat-ubat ku kamayu, yan saba ya Kristu na Misiyas na kamayu pigtagadan."
4 Aw awun manga Judiyu na migpakanyeg kanan aw eped kanilan nya-gagad ni Pablo aw ni Silas. Aw madég ya Héntil na dadan da nyanimba sa Tyumanem manang bagu silan mangintu-u kan Jisus, dala ya eped na mangkadengeg na kaubayan dun ni syudad.
5 Manang awun manga utaw na Judiyu na nyinga' kan Pablo aw kan Silas. Yanagaw migtipun silan sa manga utaw dun ni palingki na malatay ya bet na wala' ya manga talabahu, aw madég ya eped na utaw na nyaka-akup kanilan, aw alag silan migpanggubut adti seled na syudad. Aw pigsulung

* **17:1** 17:1 Ya Tésalonika, yan ya ulu na probinsya na Macédonya.

nilan ya balay ni Jason kay un nilan paninawun si Pablo aw si Silas aw kaliman nilan pa-agad adti asdangan na manga utaw.
6 Manang wala' nilan kita-a si Pablo aw si Silas. Yan ya pigleges nilan pya-agad si Jason aw manga eped na mangintu-uway, aw piggakgak nilan adti asdangan na manga magdadumalâay sa syudad aw piglimanda nilan, “Ya manga utaw yeiy, migpanggubut silan pangkay ayin na banwa, aw dyumateng da silan asini kanaten,
7 aw dyawat ni Jason adti balay nan. Gayed silan kunu miglong na awun sambuk na hari' na yan kunu si Jisus, yanagaw gayed ya kadég nilan nyatu sa manga sugu' ni Impirador César.”
8 Pagdengeg na manga utaw aw manga magdadumalâay sa limanda nilan, nyagubut silan.
9 Yanagaw dyumawat silan sa piyansa kan Jason aw manga eped nan, aw pigpaluwa' da nilan.

Si Pablo aw si Silas adti lunsud na Bérya

10 Pagkagabi la, pigpapanaw na manga mangintu-uway dun ni Tésalonika si Pablo aw si Silas pasinan adti lunsud na Bérya. Pagdateng nilan dun, nyadtu silan ni sinagoga na manga Judiyu.
11 Na, ya manga utaw na Judiyu adti Bérya maksay silan magdawat sa palna-u ni Pablo aw ni Silas kay sa manga Judiyu adtu ni Tésalonika, aw kada allaw pigsadsadan nilan kun matinaw aw kun galu' ya pigpalna-u nilan.
12 Aw ya syampetan nan, madég kanilan ya nyangintu-u kan Jisus, eped nilan ya madég na manga kâubayan na Grigo na to-o pigkilala aw eped na manga eseg.
13 Manang ya manga Judiyu na taga Tésalonika, pagka-ede' nilan na si Pablo ya mig-ubat-ubat sa tingeg na Tyumanem adti Bérya, dyumalug silan uman adtu pada magtanemtanem sa malat adti kanan aw pada magubut ya manga utaw dun.
14 Aw maksay si Pablo pig-ated na manga mangintu-uway adti ligad na dagat, manang si Silas aw si Timotiyo migpatagak pa silan dun ni Bérya.
15 Ya manga utaw na mig-ated kan Pablo, nyagad silan uman taman adti syudad na Aténas. Aw sa pagliku' nilan adti Bérya, pyamene-an silan ni Pablo na paglongun si Silas aw si Timotiyo na maksay silan dumalug adti sayid nan dun ni Aténas.

Si Pablo adti syudad na Aténas

16 Talana ni Pablo tyumagad kan Silas aw kan Timotiyo adti syudad na Aténas, migkalat ya ginawa nan kay pigkita' nan dun na to-o madég ya manga inutaw na pig-imo' nilan tyumanem.
17 Yanagaw syumeled sakanan dun ni sinagoga pada magbalawbalaw sa manga Judiyu aw sa manga Héntil na dadan nyanimba sa Tyumanem, aw migbilingbiling eped nilan sa palna-u na Tyumanem. Aw kada allaw maynan uman ya pig-imo nan adti palingki.
18 Wala' kadugay, migkita' si Pablo aw manga magpalna-uway na lekat adti iskwilahan na manga Épikuryo aw adti iskwilahan na manga Éstoyko, *

* **17:18** 17:18 Ya manga Épikuryuwanen dyumalug sa palna-u ni Épikuryo. Aw yan ya kanan palna-u na dalugun mu ya makapaleba kanmu asini tas na lupa'. Ya manga Éstoyko dyumalug sa palna-u ni Zéno. Aw yan ya kanan palna-u na magtagen galu ya manga utaw sa ginawa nilan, aw gagaden silan galu na anenganeng nilan na madyaw. Ya duwa yeiy, alag silan utaw na Grigo.

aw pigpalekat nilan ya pagbilingbiling sa palna-u ni Pablo. Ya eped kanilan miglong, “Pada-pada' da ya piglong na utaw iyan!” Aw ya eped miglong, “Dun ni pag-ubat-ubat nan iman mu awun pa eped na manga tyumanem adti mawat na banwa na wala' tadun ka-ede-i.” Maynan ya piglong nilan kay pig-ubat-ubat ni Pablo si Jisus, aw pigpalna-u nan uman ya pagkataw na manga utaw lekat adti pagkamatay.

19 Yanagaw pigpa-agad nilan si Pablo adti Ariyopago na yan ya pigkatipunan dun ni tenga-tenga' na syudad. Aw miglong silan kanan, “Kaliman nami galu ka-ede-an ya bagu na palna-u na pig-ubat-ubat mu.

20 Kay wala' pa nami dengega ya palna-u na maynan asini banwa ini. Yanagaw pa-ede-an kanami aw unu ya kakawasan nan.”

21 Na, ya manga utaw na taga Aténas aw ya manga dumadayu, gayed nilan pigbalawbalawan ya pangkay unu na palna-u na dyumateng adti kanilan.

22 Yanagaw nyindeg si Pablo adti asdangan na manga utaw na migkatipun dun ni Ariyopago, aw law nan, “Kay manga utaw na taga Aténas, kyinita' ku na to-o kamu nyatibulluk migsimba sa manga tyumanem mayu.

23 Kay sa paglegeb ku asini syudad mayu, kyinita' ku ya madég to-o na manga inutaw na manga tyumanem mayu. Awun pa kyinita' ku na sambuk na dugsu-anan na dadan da pigsulatan sa tingeg ini: ‘Yeiy ya dugsu-anan adti sambuk na tyumanem na wala' kilalaa͡a.’ Yanagaw, kay manga utaw na taga Aténas, un ta kamu ubatan kun singalan ya Tyumanem yeiy na wala' pa mayu kilalaa͡a.

24 Ya Tyumanem yeiy, yan ya mig-imo' sa kadakula' na banwa aw sa kadég na asini tas na lupa'. Aw asuntu na tagtun sakanan sa kadég na awun ni langit aw lupa', wala' sakanan pag-eya' adti seled na manga témplo na pig-imo' olo' na manga utaw.

25 Wala' sakanan pagsekat sa tabang na manga utaw kay yan saba ya lyekatan sa ginawa na kadég, aw yan uman ya nyatag sa kadakula' na kapelekan tadun.

26 Asini muna, pig-imo' nan ya tagna' na utaw na yan ya tyugbulan na kadég na pigpa-eya' nan asini tas na lupa', aw migbuwadbuwad silan taman na nya-imo' ya kadég na nasud. Aw pigpalpa dadan na Tyumanem ya manga eletanan na manga nasud, aw kun sangunu ya kadugay na pag-eya' na manga utaw dun.

27 Ya kadég yeiy pig-imo' na Tyumanem pada paninawun sakanan na manga utaw aw kita-en nilan, manang dili' to-o mawat ya Tyumanem adti tagsambuksambuk kanaten.

28 Kasiling na paglongun na manga utaw asini muna: ‘Ya mig-atag kanaten sa ginawa, yan uman ya migdiyaga kanaten dun ni pag-eya' aw dun ni manga imo-unun tadun.’

Aw miglong uman asini muna ya sambuk na tyugbulan mayu na matadeng mag-ubaten, law nan: ‘Kitadun saba ya kanan manga buwad-buwad.’

29 “Yanagaw kun kitadun ya buwadbuwad na Tyumanem, dili' da kitadun mag-anenganeng na mig-unawa ya pagka Tyumanem nan aw ya manga inutaw na pig-imo' lekat adti bulawan, aw adti bulawan na maputi', aw adti batu, aw pangkay unu na pig-imo' na utaw na lyumekat adti katadeng nilan.

30 Asini muna, wala' na manga utaw ka-ede-i ya Tyumanem, yanagaw pigpabaya-an pa nan silan. Manang adun, pigsugu' da nan ya kadég na manga utaw adti kadég na banwa na magselsel silan sa manga imo-unun nilan na malatay.

31 Kay un dumateng ya allaw na dadan da nan pigpamalli' na un nan
ukuman ya kadég na utaw magi sa sambuk na utaw na pigsugu' da nan,
aw matinaw ya kanan pagbaya'. Aw pigmatinaw da na Tyumanem adti
kadég na utaw kun singalan ya pigsugu' nan, kay pigmataw nan lekat adti
pagkamatay."
32 Pagdengeg da na manga utaw sa ubat-ubat ni Pablo na awun pagkataw,
awun eped dun ni kanilan na mig-odoy-odoy kanan. Manang awun manga
eped kanilan uman na miglong kanan, 'Liku' kaw salut adi kay kaliman pa
nami magpakanyeg sa palna-u mu.'
33 Aw lyumuwa' si Pablo lekat adti katipun nilan,
34 manang awun uman manga utaw na dyumalug kanan aw nyangintu-
u la, dala si Dyonisyo na yan ya sambuk na mag-usayay adti Ariyopago, aw
ya sambuk uman na ka͡ubayan na si Damaris. Aw awun pa manga eped na
nyangintu-u.

18

Si Pablo adti syudad na Corinto

1 Wala' kadugay, nyindeg si Pablo lekat adti Aténas aw nyanaw pasinan adti
Corinto.
2 Aw dun ni Corinto, bagu nan pigkilala ya sambuk na utaw na Judiyu
na pigngalanan na Akila. Na, si Akila taga probinsya na Ponto idtu muna,
aw madugay silan ya ka͡ubayan nan na si Priscilla nyeya' adti probinsya na
Italiya. Manang awun sugu' na Impirador na si Cla͡udiyo na alilinan ya kadég
na manga Judiyu lekat adti syudad na Roma, sakup na Italiya. Yanagaw
dyumateng si Akila aw si Priscilla adti syudad na Corinto. Aw nyadtu si Pablo
adti sayid nilan.
3 Aw nyeya' pa dun aw syumambuk kanilan sa talabahu, kay alag silan
magtaté-ay sa madakmel na manggad na pag-imo-un layaglayag.
4 Aw kada simana na Allaw na Paglagdeng, nyadtu si Pablo ni sinagoga aw
migbalawbalaw sa manga Judiyu aw manga Grigo aw migbilingbiling eped
nilan, kay kaliman nan mangintu-u silan kan Kristu.
5 Pagdateng ni Silas aw ni Timotiyo dun ni Corinto lekat adti Macédonya,
nyatibulluk ya ginawa ni Pablo adti pag-ubat-ubat sa manga Judiyu aw
gayed nan pigmatinaw adti kanilan na si Jisus, yan ya Kristu.
6 Manang pig-ampangan aw pigsupla baling nilan sakanan. Yanagaw
pigtaptap nan ya alikabuk adti kadégkadég nan aw law nan kanilan, "Wala'
da ya labet ku kamayu! Kamayu la yan sala' kun pa-emel-emelen kamu na
Tyumanem! Lekat adun adtu la aku pagpalna-u adti manga utaw na Héntil."
7 Yanagaw pig-ayawan nan ya manga Judiyu dun aw nyadtu ni balay ni
Tito Justo aw dun pag-eya' adti sayid nan. Na, si Tito Justo, utaw sakanan
na Héntil aw nyanimba sa Tyumanem, aw dun ni tangkil na balay nan ya
sinagoga.
8 Aw ya sambuk na magdadumala͡ay adti sinagoga na si Crispo, nyangintu-
u la sakanan kan Jisus dala ya kadég na ka-epedanan nan dun ni balay. Aw
madég pa uman ya manga utaw dun ni Corinto na migpakanyeg sa palna-u
ni Pablo aw nyangintu-u uman aw migpaba͡utismu silan.
9 Na, sambuk na gabi, migpakita' kan Pablo si Jisus na kasiling na tagaynep,
law nan, "Dili' kaw magkallék! Dili' mu pagpatenengen ya paglong sa kanak
tingeg adti kanilan.

10 Kay gayed ta kaw agad-agadan. Wala' ya utaw na un magpakalat kanmu.
Kay madég pa ya utaw asini syudad ini na un pa mangintu-u kanak."
11 Yanagaw nyatingen pa si Pablo adti syudad na Corinto seled na
sangkaumay aw tenga', aw gayed nan pigpalna-u adti manga utaw ya tingeg
na Tyumanem.
12 Pag-ingkud da ni Galyon na gubirnador sa probinsya na Akaya, migsam-
buk ya ginawa na manga Judiyu na wala' pangintu-u dun ni Corinto na
limanda nilan si Pablo aw pigpa-agad nilan adti asdangan na ingkudanan
na pag-ukum na gubirnador,
13 aw law nilan, "Ya utaw ini, gayed miggagad sa manga utaw adti
sangkamulu' na pa-agi sa pagsimba sa Tyumanem, aw ya imo-unun nan
lyumakad baling sa bala-ud tadun."
14 Manang sa un da galu maglong si Pablo, tyumubag si Galyon adti manga
Judiyu, "Ya limanda mayu yeiy, kun tengteng kyalakadan nan ya bala-ud
tadun, aw kun malat ya pig-imo' nan, awun indeganan ku pakanyegan ya
diklamu mayu.
15 Manang kun yan ya pig-ayilan mayu ya kakawasan na manga tingeg
mayu aw ya manga ngalan na utaw aw ya kamayu Uldin na dyalug na manga
Judiyu, wala' ya labet ku kamayu mag-usay. Kamu la ya pagbaya'."
16 Aw pigpa-alilinan nan silan lekat adti asdangan na kanan ingkudanan
na pag-ukum.
17 Aw asuntu na wala' pagbetangan sa ginawa na gubirnador ya limanda
nilan, pig-agaw nilan si Sosténés na yan ya sambuk na magdadumalaay sa
sinagoga, aw byadasan nilan pyanumbag adti pamanag na usayanan na
gubirnador. Manang pigpalipaslipasan ni Galyon ya pig-imo' nilan.

Ya pagliku' ni Pablo adti Antiyokya sakup na Sirya

18 Na, nyeya' pa na madugaydugay si Pablo dun ni Corinto, aw tigkas yan,
nyanabi sakanan sa manga mangintu-uway dun aw nyanaw pasinan adti
pantalan na Cénkriya. Pagdateng nilan dun, migpabulu si Pablo asuntu sa
sapa' nan adti Tyumanem. Tigkas yan, syumakay sakanan sa barko pasinan
adti Sirya. Aw nyagad si Akila aw ya kaubayan nan na si Priscilla.
19 Aw sa pag-apit nilan adti pantalan na Épéso, migpatagak si Akila aw si
Priscilla dun. Aw nyadtu si Pablo ni sinagoga aw migbalawbalaw sa manga
Judiyu na nyanimba dun.
20 Aw pagkatigkas nan magpalna-u kanilan, kaliman nilan na madugay
pa galu si Pablo meya' adti sayid nilan. Manang wala' sakanan kalim
pagpatagen kanilan adti panaw nan,
21 aw law nan, "Liku-an ta kamu kun tumbay na Tyumanem." Aw nyanik
si Pablo sa barko aw syumakay pasinan adti Sirya.
22 Pagdateng ni Pablo adti pantalan na Césariya, tyumukud sakanan
pasinan adti Jérusalim aw nyapit adti manga mangintu-uway na nyanimba
dun. Pagkatigkas na tud nan adti Jérusalim, nyanaw da uman pasinan adti
Antiyokya.
23 Pagkatigkas na pag-eya' nan dun na pilangallaw, nyindeg sakanan
pasinan adti probinsya na Galaciya aw banwa na Pridya, aw pigpakasalig
nan ya pagpangintu-u na kadég na manga mangintu-uway dun ni manga
banwa yan.

Ya pagpalna-u ni Apolos

24 Na, dyumateng adti Épéso ya sambuk na eseg na Judiyu na pigngalanan
na Apolos na taga syudad na Aléksandriya. Si Apolos to-o sakanan matadeng

maglong aw dakula' ya kya-ede-an nan sa pigpasulat na Tyumanem asini muna.
25 Dadan da sakanan kyapalna-uwan kan Jisus, yanagaw nyatibulluk ya
ginawa nan mag-ubat-ubat, aw matulid ya palna-u nan kun singalan si Jisus.
Manang ya baûtismu na kya-ede-an nan, yan olo' ya kan Juan.
26 Aw migpalekat si Apolos mig-ubat-ubat adti seled na sinagoga na wala'
ya kakallekan. Pagpakadengeg ni Akila aw ni Priscilla sa ubat-ubat nan,
pigpa-agad nilan sakanan adti kanilan balay. Aw dayaw nilan si Apolos
pigpalna-uwan, aw kyadugangan ya kya-ede-an nan sa manga pa-agi na
Tyumanem.
27 Pagkatigkas yan, migpalpa si Apolos tumalipag sa dagat taman adti
probinsya na Akaya. Aw pigpakabagseg na manga mangintu-uway dun
ni Épéso sa palpa nan, aw pigsulatan nilan ya manga mangintu-uway adti
Akaya pada dawaten nilan si Apolos. Pagdateng nan dun, dakula' ya nyata-
bang nan sa manga utaw na nyangintu-u la magi sa kallat na Tyumanem,
28 kay dun ni asdangan na manga utaw, pigdeg nan ya manga Judiyu na
migbilingbiling sa palna-u nan. Kay pigmatinaw nan lekat adti pigpasulat
na Tyumanem na si Jisus, yan ya Kristu.

19

Si Pablo adti Épéso

1 Na, talana ni Apolos adti Corinto, nyanaw si Pablo aw pig-agiyan nan
ya manga kabuntudan na awun ni manga banwa na Pisidya aw Pridya, aw
lyumos adti syudad na Épéso. Pagdateng nan dun, awun pigkita' nan na
manga mangintu-uway kan Jisus,
2 aw pig-usip nan silan, law nan, “Sa pagpangintu-u mayu, nyadawat da
mayu ya Ispiritu Santo?” Aw tyumubag silan, “Wala' pa nami dengega na
awun kadi' Ispiritu Santo.”
3 Yanagaw nyusip si Pablo kanilan, “Na, kun maynan, unu ya kyalabetan
mayu sa pagbaûtismu kamayu? Kanyan palna-u ya pigdalug mayu?” Aw
tyumubag silan, “Kan Juan na Magbaûtismuway.”
4 Aw miglong si Pablo kanilan, “Madyaw saba ya palna-u ni Juan, kay
gayed nan pig-ubat-ubatan ya manga utaw na magselsel silan aw mag-
pabaûtismu silan. Aw pigpa-ede' nan uman na awun pa makamoli kanan
aw yan ya umba' pangintu-uwan. Aw yan si Jisus.”
5 Pagdengeg nilan sa piglong ni Pablo, yanagaw migpabaûtismu silan dun
ni ngalan na kanaten Pangulu na si Jisus.
6 Pagkatigkas yan, pigpandungan silan ni Pablo na kanan palad, aw
dyumateng kanilan ya Ispiritu Santo. Aw nyakapaglong silan sa madég na
punganan na manga tingeg na wala' pa nilan lemena paglongan, aw mig-
ubat-ubat silan sa pigpa-ede' kanilan na Tyumanem.
7 Aw ya kadég nilan, manga sampulu' tag duwa na tumalag eseg.
8 Na, seled na tulumbulan, kada simana na Allaw na Paglagdeng,
syumeled si Pablo adti sinagoga dun ni Épéso. Aw wala' ya kakallekan
nan migpadeleg migpalna-u sa manga utaw kun unu ya kakawasan na
Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem. Aw dun ni pagbilingbiling nilan
sa palna-u nan, pigtibagsegan nan na makalabet silan pada magagad silan
mangintu-u kan Jisus.
9 Manang awun eped kanilan na mangkategel ya anenganeng, aw wala'
silan kalim pangintu-u sa palna-u nan. Aw dun ni asdangan na kadég na

awun ni sinagoga, miglong silan sa malatay adti palna-u ni Pablo. Yanagaw
pig-ayawan silan ni Pablo aw pigpa-agad nan ya manga nyangintu-u la kan
Kristu, aw migkatipun silan adti iskwilahan ni Tirano. Aw dun da silan ni
Pablo palna-uwi kada allaw.
10 Aw yeiy ya pig-imo' nan seled na duwangkaûmay. Yanagaw nyabekkal
ya palna-u kan Kristu lekat adti tingeg na Tyumanem, aw dyengeg na kadég
na utaw na nyeya' dun ni probinsya na Asia, pangkay Judiyu aw pangkay
Héntil.
11 Madég ya pig-imo' na Tyumanem na manga milagru magi kan Pablo.
12 Pangkay ya manga panyo' aw manga tuwalya ni Pablo, pigdala adti
pyangkedelan, aw dayaw pyangkaguli-an ya magkedel nilan, aw ya eped na
manga utaw lyumuwa' lekat adti kanilan ya manga busaw.
13 Manang awun uman eped na manga Judiyu na gayed miglegeb sa
banwa yan aw mig-alilin sa manga busaw. Aw adun pigdala la nilan ya
ngalan na Pangulu na si Jisus dun ni pag-alilin nilan sa manga busaw, law
nilan, "Pigsugu' ta kaw dun ni ngalan ni Jisus na pig-ubat-ubat ni Pablo, luwa'
kaw!"
14 Aw maynan ya pig-imo' na pitu ya mangayse' ni Iskiba na eseg. Na, si
Iskiba, sambuk kunu sakanan na mangkatas na magdadugsu-ay na manga
Judiyu.
15 Manang tyumubag kanilan ya busaw, law nan, "Pigkilala ku si Jisus, aw
kyilala ku uman si Pablo, manang wala' ta kamu kilalâa kun singalan kamu!"
16 Aw pigkugpan silan na utaw na syeledan na busaw, aw byadasan nan
silan pigbenget menda' na wala' da ya kadégkadég nilan. Aw nyalaguy silan
lekat adti balay yan na tumalag pali'.
17 Ya kadég na nya-imo' yeiy, dyengeg na manga utaw na Judiyu aw Héntil
na nyeya' dun ni Épéso, aw alag nyallek ya kadég nilan, aw pigbasâan nilan
ya ngalan na Pangulu na si Jisus.
18 Aw ya syampetan nan, madég ya mangintu-uway kan Jisus na migpa-
ede' adti eped nilan sa manga imo-unun nilan na tagu-tagu' aw pigselselan
nilan.
19 Aw dun ni kanilan, madég ya anituwan na nyandala sa libréto na yan
ya lyekatan sa kanilan katadeng aw pigluduk nilan dun ni asdangan na
manga utaw aw sangaba. Aw pig-iyap nilan ya alaga' na manga libréto na
nyasangab, aw dyumateng adti kalimâan ka malalan ya drakma. *
20 Yanagaw nyabekkal ya palna-u kan Kristu lekat adti tingeg na Tyu-
manem, aw to-o migkadég ya manga mangintu-uway.

Ya dakula' na gubut dun ni Épéso

21 Pagkatigkas yan, piggagad si Pablo na Ispiritu Santo na betang adti
kanan ginawa ya pagkadtu ni Jérusalim, manang un pa mapit adti manga
probinsya na Macédonya aw Akaya. Aw law nan, "Kun matigkas da ya panaw
ku adti Jérusalim, ka-ilangan madtu pa aku uman ni syudad na Roma."
22 Aw pigpa-una nan ya duwa na tyumabang kanan na si Timotiyo aw si
Érasto adti Macédonya, manang migpatagak pa sakanan adti probinsya na
Asia.
23 Na, dun ni manga allaw na nyeya' pa si Pablo adti Épéso, awun dakula'
na gubut dun ni syudad asuntu sa palna-u kan Jisus.

* **19:19** 19:19 Ya sangka drakma yan ya umba' pagtandan sa sangallaw na utaw magtalabahu.

24 Kay ya du-an nan awun eseg na si Dimitriyo na magtu-angay sa bulawan
na maputi', aw pigtu-ang nan ya manga mayantek na balaybālay kasiling na
témplo na tyumanem nilan na si Artémis. Pigtandanan nan ya manga eped
nan na magtatu-angay aw pigbaligya' nilan ya kanilan manga pig-imo'.
25 Aw pigtipun ni Dimitriyo ya manga utaw na pigpantandanan nan aw
manga eped na mag-imo-ay, aw law nan, "Kay manga inulug, kya-ede-an da
mayu na dakula' ya nyakuwalta tadun asini kanaten talabahu.
26 Manang kyinita' aw dyengeg da mayu ya utaw yan na si Pablo aw ya
palna-u nan. Madég ya utaw na nyagagad nan, beke' olo' na asini Épéso,
manang adti kadakula' na probinsya na Asia. Aw yan ya pigpalna-u nan na
beke' kunu na tengteng Tyumanem ya manga inutaw na pig-imo' na utaw.
27 Unu ya un datengan na talabahu tadun kun gayed nan paglongan na
malat ya manga pametang na pig-imo' tadun? Beke' na yeiy olo', manang
malagak saba ya kadengeg na kanaten tyumanem na si Artémis aw ya témplo
nan! Dili' da madi ya madég na utaw asini Asia aw kadakula' na banwa na
un magsimba kan Artémis, aw dili' da kita-en ya kanan kanenggeya adti seled
na témplo nan."
28 Pagkadengeg na manga utaw sa piglong ni Dimitriyo, to-o silan
nyadaman, aw mig-iyak-iyak silan, law nilan, "To-o madyaw si Artémis!
Deyen tadun na manga Épésuwanen si Artémis!"
29 Aw wala' kadugay, nyagubut ya kadég na utaw dun ni Épéso. Aw
pigdulus nilan ya eped ni Pablo na si Gayo aw si Aristarko na taga Macédonya,
aw piggakgak nilan pasinan adti katipunanan dun ni syudad.
30 Pagdengeg ni Pablo sa nya-imo' adti syudad, kaliman nan galu maglong
adti manga utaw dun ni katipunanan, manang pigtagenan sakanan na
manga mangintu-uway.
31 Aw ya manga ubaybay uman ni Pablo na mangkalangkaw dun ni
probinsya na Asia, awun pigsugu' nilan adti kanan na dili' sakanan pakad-
tuwun.
32 Na, adtu ni katipunanan to-o migkawayit ya manga utaw. Ya manga
eped, wala' kabangal ya pigkawayit nilan. Aw madég kanilan ya wala' paka-
ede' kun unu ya tud na pagkatipun nilan dun.
33 Manang awun manga utaw na Judiyu dun ni katipun, aw kaliman nilan
pa-atubang si Aléjandro adti kadég na manga utaw kay yan kunu ya magpa-
ede' na wala' ya labet na manga Judiyu sa pig-imo' nan Pablo. Yanagaw
migpulingen si Aléjandro na dili' da silan magkawayit.
34 Manang sa pagka-ede' na manga utaw na si Aléjandro utaw na Judiyu,
mig-iyak-iyak silan, "To-o madyaw si Artémis! Deyen tadun na manga
Épésuwanen si Artémis!" Aw wala' silan teneng seled na duwangka udas.
35 Manang ya magsulatay na syudad nyabatug nan ya pagpatinep sa
kawayit na manga utaw, law nan, "Kay manga ubaybay ku na taga Épéso,
singalan utawa asini ya wala' paka-ede' na kitadun ya pigtaliguwan sa
pagtunggu' sa témplo na kanaten tyumanem na si Artémis? Kay ya kanaten
banwa ya kyolugan na inutaw nan lekat adti langit.
36 Singalan utawa ya un magbalyaw sa piglong ku yeiy? Yanagaw dili'
kamu magkawayit aw dili' da kamu mag-imo' sa gubut,
37 kay ya manga utaw na dyala mayu asini, wala' saba ya tyakaw nilan
lekat adti témplo tadun, aw wala' ya piglong nilan na malatay adti kanaten
tyumanem.

38 Yanagaw kun awun diklamu ni Dimitriyo aw manga eped nan na mag-
imo-ay adti pangkay singalan utawa, kadtuwan nilan galu ya manga mag-
usayay aw manga magdadumalâay sa syudad. Aw dun da nilan limandâan.
39 Aw kun awun eped na diklamu na pangkay singalan kamayu, madyaw
pa usayen dun ni allaw na pagkatipun tadun, dili' da asini,
40 pagaw dengegen na manga migdumala adti Roma na awun gubut asini
kanaten aw pagaw kitadun baling ya pasala-en nilan. Wala' ya indeganan
tadun saba maggubut."
41 Aw pagkatigkas nan maglong, pigpa-uli' nan ya manga utaw.

20

Ya panaw ni Pablo adti Grécia aw Macédonya

1 Pakatigkas da na gubut, pigpatawag ni Pablo ya manga mangintu-uway
dun ni Épéso na un magkatipun, aw pigpakabagseg nan silan. Aw tigkas
yan, nyanabi sakanan kanilan aw nyindeg da pasinan adti probinsya na
Macédonya.
2 Aw lekat dun, madég ya manga banwa na pigkadtuwan nan aw gayed
nan pigpakabagseg ya manga mangintu-uway. Aw lyumos sakanan adti
probinsya na Gréciya.
3 Aw nyeya' pa sakanan dun seled na tulumbulan. Tigkas yan, migpalpa
si Pablo sumakay sa barko pasinan adti Sirya. Manang pagka-ede' nan na
pigbantakan sakanan na manga utaw na Judiyu, yanagaw lyumiku' sakanan
adti Macédonya.
4 Aw nyagad kanan si Sopater na ise' ni Pirro na taga Bérya, aw si Aristarko
aw si Ségundo na alag taga Tésalonika, aw si Gayo na taga Dérbi, aw si Timotiyo,
aw ya duwa uman na taga Asia na si Tikiko aw si Tropimo.
5 Aw pagdateng nami adti Pilipos, nyuna ya manga eped ni Pablo adti
Troas aw adtu silan pagtagad kanami.
6 Pagkatigkas da na Pista na Pan na Wala' Patulina, pig-indegan nami ya
Pilipos, aw syumakay sa barko. Pagkatigkas na limangallaw, dyumateng
kami adti Troas, aw migkita' kami ya manga eped nami na nyaka-una, aw
dun da kami pag-eya' seled na sangkasimana.

Ya pagkataw ni Yutiko lekat adti pagkamatay

7 Pagdateng na allaw na Linggo, migkatipun kami ya manga mangintu-
uway na un magsambuk kuman. Aw migpalekat si Pablo migpalna-u
menda' na migtenga' ya gabi, kay pagkâallaw un sakanan manaw.
8 Na, adtu ni katlu na kansad awun madég na saleng, aw kya-ilawan ya
gibalayan na kyatipunan nami.
9 Aw talana ni Pablo mig-ubat-ubat, nyantaw adti bintana' ya sambuk na
eseg na bagu pa ya ginawa na si Yutiko, aw pigtudtud sakanan. Aw asuntu sa
kadugay na pagpalna-u ni Pablo, nyakatulug si Yutiko, aw tigkan yan kolug,
aw tulungkansad ya katas na kyolugan nan taman adti lupa'. Aw pig-engat
nilan na wala' da ya ginawa.
10 Manang nyanog si Pablo aw piglebleban nan aw kepkepa. Aw miglong
si Pablo, "Dili' kamu magkallek kay nyataw da sakanan."
11 Pagliku' ni Pablo adti tas, kyuman ya kadég nami. Tigkas yan, migpade-
leg pa sakanan mig-ubat-ubat menda' na migpakallawunun, aw pagkatigkas
nan magpalna-u, nyindeg sakanan.
12 Aw si Yutiko, pya-agad na manga utaw nyuli', aw to-o silan migleya kay
nyataw da sakanan.

Ya pagtipun ni Pablo sa manga maggagaday na taga Épéso

13 Yanagaw syumuway kanami si Pablo, aw nyuna kami kanan syumakay
sa barko pasinan adti pantalan na Asos, kay ya palpa ni Pablo na manaw da
sakanan pasinan adtu aw apiten da nami adti Asos.
14 Aw sa pagdateng da nami dun, nyanik sakanan sa barko aw syumakay
eped nami pasinan adti pantalan na Mitiléné.
15 Pagkatigkas nami mapit dun ni Mitiléné, syumakay da kami uman
aw pagkasambuk na allaw pigdipagan da nami ya pulu' na Kiyos. Aw
pagkasalut da na allaw nyapit da kami uman adti pulu' na Samos, aw
pagkasalut pa uman na allaw dyumateng kami adti pantalan na Miléto.
16 Kay yan ya kaliman ni Pablo na dili' da mapit adti Épéso pagaw masalang
sakanan dun ni probinsya na Asia, kay migkagallat sakanan adti Jérusalim
pada tumambung sa Pista na Allaw na Péntékostés.
17 Sa bagu pa kami dyumateng adti Miléto, pigpatawag ni Pablo adti sayid
nan ya manga maggagaday sa manga mangintu-uway na awun ni Épéso.
18 Pagdateng nilan adti Miléto, miglong si Pablo kanilan, "Kay manga
inulug, kya-ede-an da mayu ya kanak manga imo-unun idtu muna sa pag-
eya' ku adti sayid mayu, lekat pa adti tagna' na pagdateng ku asini probinsya
na Asia.
19 Dun ni kanak imo-unun na pig-atag na kanaten Pangulu, wala' aku
pagpatastas pangkay ya manga luwa' ku gayed nyangkataktak. Pangkay
pigpakalugan aku na manga kadégan ku na Judiyu aw byantakan aku nilan,
manang gayed ku dyalug ya sugu' ni Jisus.
20 Aw kya-ede-an mayu uman na dun ni pag-ubat-ubat ku wala' ya pigtagu'
ku pangkay sambuk, manang pigbukasan ku adti kamayu pada magkasalig
ya pagpangintu-u mayu. Pigpalna-uwan ta kamu dun ni katipun mayu aw
pangkay adti kamayu manga balay.
21 Alag ku pig-ubat-ubatan ya manga Judiyu aw ya manga Héntil, na
magselsel silan aw lumiku' adti Tyumanem aw pangintu-uwan nilan ya
kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu.
22 Aw manaw da aku adun adti Jérusalim kay yan ya sugu' kanak na Ispiritu
Santo. Aw wala' ku ka-ede-i kun unu ya un ku datengan dun.
23 Yan olo' ya kya-ede-an ku na pangkay ayin na syudad aw lunsud ya
kadtuwan ku, pigpa-ede' aku dadan na Ispiritu Santo na madég ya kalugan
na dumateng pa kanak aw dala ya pagkalabusu kanak.
24 Manang dili' ku demet ya kanak pagka-utawun. Yan olo' ya kaliman ku
na tigkasen ya manga imo-unun na pigtaligu kanak na Pangulu tadun na si
Jisus, na yan ya pagpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat sa kallat na Tyumanem.
25 "Na, ya kadég mayu na pigpalna-uwan da ku sa paghari' na Tyumanem,
kya-ede-an ku adun na dili' da kitadun salut magkakitâay.
26 Yanagaw paglongun ta kamu adun, kun awun dun ni kamayu na dili'
makaluwa' lekat adti pa-emel-emel na Tyumanem, na, beke' da yan na
kanak sala'.
27 Kay wala' ya pigtagu' ku kamayu pangkay sambuk. Pigbangal da ku
kamayu ya kadakula' na pagkaliman na Tyumanem aw ya kanan palpa.
28 Yanagaw pakatanawi mayu ya kamayu pagka-utawun aw ya kadég na
manga mangintu-uway na pigtaligu kamayu na Ispiritu Santo, aw sanggila-
a mayu ya kadég na nyangintu-u na pigbayadan da na Tyumanem magi sa
dugu' na Ise' nan.
29 Kay kya-ede-an ku na kun wala' da aku asini sayid mayu, awun sumeled
adti kamayu katipun na magpalna-u sa galu' pada pasuwayen kamu dala

ya manga mangintu-uway na pigtaligu kamayu. Ya manga magpalna-uway
yeiy, un kamu saba nilan kalaten na wala' ya pagkallat.
30 Aw beke' na yan olo', manang awun uman utaw na lekat dun ni kamayu
na magpalna-u sa galu' na magpasuway sa manga mangintu-uway pada ya
kanilan palna-u yan da ya dalugun.
31 Yanagaw gayed kamu magpakatadeng. Anenganenga mayu ya pag-
eya' ku adti sayid mayu seled na tulungka͡umay. Allaw aw gabi, wala' ku
patenenga ya pagpalna-u adti kadég mayu pangkay to-o aku migti-is.
32 “Aw adun, taligu la ta kamu adti Tyumanem, aw tabangan kamu na
kanan tingeg. Kay ya tingeg nan yan ya magpa-ede' sa kallat nan aw
magpakabagseg sa pagpangintu-u mayu, aw dun da mayu ka-ede-i na atag
nan saba ya kanan pigpakang adti manga utaw na pigtani la nan.
33 Na, wala' aku kaybeg sa kuwalta aw kadégkadég mayu,
34 aw kya-ede-an mayu na migtalabahu aku pada awun pagkamangan
nami ya kanak manga eped sa kanami manga kapelekan.
35 Aw sa kadég na pig-imo' ku, pigpakita' ku kamayu ya kaseb na umba'
mayu silingan kay ka-ilangan makatabang kamu sa manga utaw na wala' ya
pagkamangan. Aw dili' mayu pagkalingawan ya piglong ni Jisus na Pangulu
tadun, na ‘Madyaw to-o ya kana utaw na nyatag kay sa pig-atagan.’ ”
36 Pagkatigkas ni Pablo maglong, lyumuhud sakanan eped nilan aw
nyanawagtawag adti Tyumanem.
37 Aw to-o silan migsasugaway aw pigkepkep nilan si Pablo *
38 kay to-o migkalat ya ginawa nilan asuntu sa piglong nan na dili' da nilan
sakanan kita-en salut. Pagkatigkas yan, pig-ated nilan adti pantalan na un
manik sa barko.

21

Ya pagpasinan ni Pablo adti Jérusalim

1 Aw pig-indegan da nami silan aw lyumakted ya kanami pigsakayan adti
pulu' na Kos. Aw pagkasalut na allaw nyadtu kami ni pulu' na Rodas, aw
lekat dun syumakay kami pasinan adti pantalan na lunsud na Patara.
2 Dun ni Patara, awun pigkita' nami na barko na un magpasinan adti
Ponisya, yanagaw syumakay kami.
3 Pigkita' nami ya pulu' na Cipré apit adti kawala, aw migpadeleg kami
pasinan adti probinsya na Sirya. Nyanog kami adti pantalan na Tiro kay dun
awasa ya dakula' na kalga nilan.
4 Aw pyaninaw nami ya manga mangintu-uway adti Tiro, aw adtu kami
bantuk ni tampid nilan seled na pitungallaw. Aw pig-ubatan nilan si Pablo
na dili' sakanan lumos adti Jérusalim kay yan ya pigpa-ede' kanilan na Ispiritu
Santo.
5 Manang pagkatigkas da na pitungallaw, nyindeg kami si Pablo aw pig-
ated kami na kadég na manga mangintu-uway taman adti luwa' na syudad.
Nyagad ya kanilan manga ka͡ubayan aw ya manga mangayse' nilan. Aw
migpansiluhud kami dun ni baklayan aw nyanawagtawag adti Tyumanem.
6 Aw nyanabi kami kanilan aw tigkas yan nyanik da uman kami sa barko.
Aw nyan-uli' da ya manga mangintu-uway.
7 Migpadeleg ya pagsakay nami lekat adti Tiro aw dyumateng kami adti
pantalan na Tolémayis. Pagpanog nami, nyadtu kami ni manga mangintu-
uway aw mig-eya' pa kami dun seled na sangallaw.

* **20:37** 20:37 Pigsulat adti tingeg na Grigo na pig-alekan nilan si Pablo, kay yan ya katanem na manga utaw na Grigo.

8 Pagkamaselem da, migpadeleg ya panaw nami. Pagdateng nami adti
Césarya, dun kami bantuk ni balay ni Pilipi na yan ya sambuk na mag-ubat-
ubatay kan Kristu. Aw sambuk uman sakanan na nyakasakup sa pitu ya eseg
na pigpamalli' na manga apostolés idtu muna.*
9 Aw ya upat ya ise' nan na dalaga awun katadeng nilan na lekat adti
Tyumanem na mag-ubat-ubat sa un nan pa-ede' kanilan.
10 Talana nami adti balay nilan seled na pilangallaw, awun dyumateng na
propita lekat adti Judiya na si Agabo.
11 Aw nyawun sakanan adti sayid nami. Aw pigkamang nan ya elen ni
Pablo aw banggeti nan ya kanan siki aw bekten, aw law nan, "Ini ya piglong
na Ispiritu Santo: 'Kasiling na maynini, un banggetan uman na manga
Judiyu adti Jérusalim ya tagtun sa elen ini aw atag nilan adti manga Héntil.'
"
12 Ya piglong ni Agabo, dyengeg na kadég nami dala ya manga ka-
epedanan dun, aw to-o kami nyanginayu' kan Pablo na dili' da nan padele-
gen ya kanan palpa na madtu ni Jérusalim.
13 Manang miglong si Pablo, "Ananga' kamu magsugaw kanaken? Ananga'
mayu pakalumayen ya kanak anenganeng? Nyatagilan da ya kanak ginawa
sa unu ya un dumateng kanaken, pangkay kalabusuwun aku na manga
utaw, aw pangkay patayen aku nilan adti Jérusalim asuntu sa ngalan na
Pangulu tadun na si Jisus."
14 Aw pagka-ede' nami na dili' mabatug tagenan si Pablo, wala' da nami
sakanan tageni. Yan olo' ya piglong nami, "Ma-imo' galu ya pagkaliman na
Tyumanem."
15 Pagkatigkas na manga allaw yan, migtagilan kami na un magpasinan
adti Jérusalim.
16 Aw awun nyagad kanami na manga mangintu-uway na lekat adti
Césarya, aw pig-ated kami nilan taman adti balay ni Manason kay yan ya un
nami bantukan. Na, idtu muna taga Cipré si Manason aw yan ya sambuk na
utaw na nyaka-una nyangintu-u kan Jisus.

Ya pagkakitâay ni Pablo aw ni Santiago

17 Pagdateng nami adti Jérusalim, ya manga inulug dun na mangintu-uway
migleya silan dyumawat kanami.
18 Aw sa pagkamaselem da, nyadtu kami si Pablo adti kan Santiago, aw dun
da kami pagkakitâay ya kadég na manga migdumala sa manga mangintu-
uway.
19 Pagkatigkas ni Pablo mangumusta kanilan, pigdandan nan ya kadég na
pigpan-imo' na Tyumanem adti manga Héntil magi sa pag-ubat-ubat nan.
20 Pagdengeg nilan sa piglong nan, alag silan migsideyen sa Tyumanem.
Aw tigkas yan, piglongan nilan si Pablo, law nilan, "Kya-ede-an mu, kay
inulug, na matag pilammalalan ya Judiyu na nyangintu-u la kan Kristu. Aw
ya kadég nilan alag nyatibulluk ya kanilan anenganeng dyumalug sa Uldin
tadun.
21 Na, dyengeg nilan na pigpalna-uwan mu ya kadég na manga Judiyu na
nyeya' adti manga banwa na manga Héntil. Aw yan kunu ya palna-u mu
kanilan, na dili' da dalugun ya Uldin na pig-atag kanaten na Tyumanem
magi kan Moysis, labi la ya sugu' na pantuli-en ya mangayse', aw dili' da
nilan dalugun ya manga katanem tadun na manga Judiyu.

* **21:8** 21:8 Mabasa adti kapitulu 6:5-6.

22 Na, unu ya un tadun imo-un pada ka-ede-an nilan na beke' na maynan
ya palna-u mu? Kay dengegen saba nilan na dyumateng da kaw asini.
23 Yanagaw ini ya madyaw mu imo-un: Awun upat ya eseg asini na mig-
imo' sa sapa' adti Tyumanem.
24 Agad kaw kanilan adti Témplo aw kaagadan mu ya manga katanem na
manga Judiyu dun ni un nilan imo-un sa paglinis sa kanilan pagka-utawun.
Aw ikaw ya magbayad pada umba' silan buluwun, kay nyalingeb da ya sapa'
nilan adti Tyumanem. Kun matuman mu ya kadég yeiy, ka-ede-an na kadég
na utaw na beke' na matinaw ya pigdengeg nilan kanmu. Ka-ede-an nilan
na kenne' pa mu dyalug ya Uldin na manga Judiyu.
25 Na, pigsulatan da nami ya manga Héntil na nyangintu-u la, aw yan olo'
ya pigpa-ede' nami kanilan: Dili' nilan pagkanen ya unud na pigdugsu' da
adti tyumanem na galu'. Aw dili' silan magkan sa dugu', aw dili' silan uman
magkan sa unud na ayep na wala' pakaluwa' ya dugu' nan. Aw dili' silan
magkasala-enen."
26 Yanagaw pagkasalut na allaw pigpa-agad ni Pablo ya upat ya eseg
aw migdengan silan sa pigpan-imo' nilan na un linisan ya kanilan pagka-
utawun. Pagkatigkas nilan imo-un, nyadtu silan ni Témplo, aw migpa-ede'
si Pablo adti manga magdadugsu-ay kun kinunu ya pagkalingeb na sapa'
na tagsambuksambuk kanilan adti Tyumanem. Aw dun nilan ka-ede-i kun
kinunu silan pag-atag sa kanilan dugsu' adti Tyumanem.

Ya nya-imo' kan Pablo adti pamanag na Témplo

27 Sa agpet da malingeb ya pitungallaw na paglinis kanilan, si Pablo
kyinita' na manga Judiyu na taga Asia adti Témplo. Yanagaw pigsutsutan
nilan ya manga eped nilan na Judiyu pada kadamanan si Pablo. Aw pigdulus
nilan sakanan,
28 aw mig-ulangag silan na maglong, "Tabangi kami! Kadég mayu na
utaw na Isra-él! Ya utaw ini, pangkay ayin sakanan kadtu gayed maglong sa
malatay adti kanaten na manga Judiyu, dala ya kanaten Uldin aw ya kanaten
Témplo! Aw beke' na yan olo', manang pig-alladan nan uman ya manga utaw
na Grigo asini pamanag na Témplo na dili' nilan umba' seledan!* Piglipa-an
nan ya Témplo!"
29 Yan ya du-an nan na maynan ya piglong nilan, kay kyinita' nilan idtu
muna si Tropimo na taga Épéso na eped ni Pablo dun ni Jérusalim, aw iman
nilan aw aw pigpa-agad sakanan ni Pablo adti pamanag na Témplo.
30 Wala' kadugay nyagubut ya kadég na utaw dun ni Jérusalim, aw migka-
gallat silan nyalaguy pasinan adti pamanag na Témplo. Aw pig-awidan nilan
si Pablo aw pigpaluwa' nilan. Aw pigtakepan nilan ya manga suwangan na
Témplo.*
31 Sa un da nilan galu patayen si Pablo, pig-ubatan ya komandér na manga
sundalu na taga Roma na nyagubut ya kadég na utaw dun ni Jérusalim.*
32 Yanagaw, migpa-agad sakanan sa manga kapitan aw manga sundalu ni-
lan aw maksay nyalaguy pasinan adti kadég na manga utaw na migkalingk-
aga'. Pagkita' na manga utaw sa komandér aw manga sundalu, pigbotonan
nilan ya pagpanumbag kan Pablo.

---

* **21:28** 21:28 Ya eped na manga pamanag na Témplo, kun sumeled ya utaw na beke' na Judiyu, patayen sakanan, kay piglipa-an nan ya kadakula' na pamanag dala ya Témplo. * **21:30** 21:30 Yan ya pigtakepan nilan ya manga suwangan adti inalad na nyaka-elet sa duwa ya pamanag. * **21:31** 21:31 Dun ni inalad na Témplo, malapit dun ya kampo na Antoniya na yan ya bantukanan na manga sundalu na taga Roma.

33 Aw dyumulud ya komandér kan Pablo aw pigdakep nan. Aw migsugu'
na pusasan si Pablo na duwa ya sangkali'. Tigkas yan, pig-usip na komandér
ya manga utaw, “Singalan utawa yeiy? Unu ka' ya sala' nan?”
34 Manang wala' nan kabangal ya tubag asuntu sa kasélék na kadég na
utaw. Aw wala' na komandér ka-ede-i kun unu ya diklamu nilan, yanagaw
pigsugu' nan ya manga sundalu na ated si Pablo adti seled na kampo.
35 Aw pagdateng nilan adti dalem na agdan na kampo, pigpa-ingkud
sakanan adti abaga na duwa ya sundalu asuntu sa kabulut na manga utaw,
36 kay pigdalug nilan si Pablo aw mig-iyak-iyak silan na maglong, “Pataya
sakanan!”

Ya piglong ni Pablo adti manga utaw na nyadaman kanan

37 Sa un da si Pablo dalaen adti seled na kampo, nyakaselat sakanan
miglong sa komandér, law nan, “Kay Sir, awun paglongun ku galu kanmu.”
Aw tyumubag ya komandér, “Matadeng kaw kadi' sa tingeg na Grigo!
38 Iman ku aw ikaw ya Ihiptuwanen na nyatu sa gubirnu adun na bagu aw
miggagad sa upatemmalalan ya ribildi adti kaligbinan.”
39 Aw tyumubag si Pablo kanan, law nan, “Beke' aku na utaw yan. Judiyu
aku na taga Tarso, probinsya na Ciliciya, aw matas ya dengeg na syudad yan.
Manginayu' aku beg kanmu na tumbay mu kanak ya paglong adti manga
utaw.”
40 Aw pigtumbay na komandér kanan ya paglong, yanagaw nyindeg si
Pablo dun ni tas na agdan, aw migpulingen adti manga utaw na matinep
silan. Aw sa pagkatinep da nilan, migpalekat si Pablo miglong kanilan sa
tingeg na Hibriyu na kyalabetan na kadég nilan, law nan,

22

1 “Kay manga inulug ku aw manga mangkatikadeng, pakanyegi mayu ya
tingeg ku na yan ya un magtameng kanak.”
2 Pagdengeg nilan sa tingeg na Hibriyu na piglong nan, to-o pa silan
nyatinep. Yanagaw migpadeleg si Pablo miglong,
3 “Judiyu aku uman na nyautaw adti Tarso, sakup na Ciliciya, manang
asini aku ni Jérusalim tulin. Si Gamalyél ya migpalna-u kanak, aw dayaw
aku nan pigpalna-uwan sa kadég na awun ni Uldin na kanaten tyugbulan.
Nyatibulluk ya anenganeng ku dyumalug sa Tyumanem kasiling mayu
adun.
4 Aw ya manga dyumalug sa palna-u ni Jisus, pigpamulayaman ku silan
menda' adti pagkamatay nilan. Pigdakep ku silan aw pigpagapus pangkay
eseg aw kaubayan, aw pigpakalabusu ku silan.
5 Usipa mayu ya pangulu na manga magdadugsu-ay aw manga mag-
usayay. Silan ya magmatinaw na ya kanak piglong adun alag saba matinaw.
Kay lekat adti kanilan dyawat ku ya manga sulat na un ku pakita' adti
manga kadégan ku na Judiyu adti manga sinagoga na awun ni Damasko.
Ya manga sulat yeiy, palangad pagtumbay kanak sa pagdakep sa manga
utaw na dyumalug sa palna-u ni Jisus, pada gapusun silan aw pa-agad asini
Jérusalim na un pa-emel-emelen. Yanagaw nyanaw aku adti Damasko na un
magdakep kanilan.
6 “Sa malapit da aku adti Damasko na manga alas dosi la, bigla' awun
kalalamdag na to-o masilang na lekat adti tas na langit na nyakapalibed
kanak,
7 aw dayaw aku nyatuwad dun ni lupa', aw awun tingeg na dyengeg ku,
‘We Saulo! We Saulo! Ananga' aku mu gayed pamulayaman?’

8 Aw nyusip aku kanan, ‘Singalan kaw kay Sir?’ Aw tyumubag sakanan,
‘Aku saba si Jisus na taga Nasarit na gayed mu pigpamulayaman.’
9 Na, ya manga eped ku, kyinita' nilan ya kalalamdag manang wala' nilan
kalabeti ya tingeg na miglong kanak.
10 Aw nyusip aku salut kanan, ‘Kay Sir, unu ya madyaw ku imo-un?’ Aw
miglong si Jisus kanak, ‘Pagbangun kaw aw kadtu kaw ni Damasko, aw dun
da pa-ede-an kanmu ya kadég na pigpalpa ku dadan kun unu ya un mu imo-
un.’
11 Manang wala' da aku kita' asuntu sa kasilang na kalalamdag, yanagaw
pig-agak aku na kanak manga eped aw pig-ated aku nilan adti Damasko.
12 “Na, awun eseg dun ni Damasko na pigngalanan na Ananiyas. Nyati-
bulluk ya anenganeng nan dyumalug sa Uldin tadun aw pigsaya' sakanan
na kadég na manga Judiyu na nyeya' dun.
13 Aw dyumulud si Ananiyas kanak aw nyindeg adti tampid ku, law nan,
‘Kay inulug Saulo, kumita' da kaw!’ Aw dayaw aku kyumita' salut aw kyinita'
da ku sakanan.
14 Aw piglongan aku nan, ‘Ya Tyumanem na pigsimba na kanaten tyug-
bulan asini muna, yan ya nyamalli' kanmu pada ka-ede-an mu ya kanan
pagkaliman aw kita-en mu si Jisus na yan ya wala' ya sala' aw dengegen mu
ya kanan tingeg.
15 Kay ikaw ya magmatinaw kanan adti kadég na manga utaw aw pa-ede'
mu kanilan ya kyinita' mu aw ya kanmu pigdengeg.
16 Na, unu pa ya tyagadan mu adun? Pagbangun da kaw aw pag-
pabaútismu la kaw, aw tawaga ya ngalan nan pada kalinisan kaw sa kanmu
manga sala'.’
17 “Pagkatigkas yan, lyumiku' aku asini Jérusalim, aw talana ku
nyanawagtawag dun ni Témplo, awun pigkita' ku na kasiling na tagaynep.
18 Kyinita' ku si Jisus na miglong kanak, ‘Maksay indegi ya Jérusalim adun!
Panamal da kaw! Kay ya manga utaw asini, dili' silan dumawat sa pag-ubat-
ubat mu na magmatinaw kanak.’
19 Aw tyumubag aku kanan, ‘Kay Pangulu, kya-ede-an da nilan ya pigpan-
imo' ku idtu muna. Kyatpedan ku ya manga sinagoga pigdakepan sa manga
utaw na nyangintu-u kanmu, aw pigpakalabusu ku silan aw byadasan ku
pyamunalan.
20 Kya-ede-an da nilan uman na tyumande' aku sa pagpatay kan Éstéban
kay yan ya sambuk na migmatinaw kanmu. Aku saba ya pigtaliguwan sa
manga sa-ul na manga utaw na migpatay kanan.’
21 Manang miglong pa si Jisus kanak, ‘Panaw da kaw. Kay un ta kaw padala
adti manga Héntil na nyeya' adti mawat!’ ”
22 Dun da taman ya pagpakanyeg na manga utaw sa tingeg ni Pablo, kay
to-o silan nyadaman asuntu sa moli na piglong nan. Aw migpan-iyak-iyak
silan na maglong, “Pataya mayu sakanan! Ya-i la mayu pagmatawa ya utaw
iyan!”
23 Aw migpadeleg silan mig-iyak-iyak kay to-o nyadaman. Aw pigluwas
nilan ya kanilan manga sa-ul aw kyumamang sa kutu na lupa' aw pigsabug
nilan adti tas.
24 Yanagaw migsugu' ya komandér na pa-agad si Pablo adti seled na
kampo. Pagkatigkas yan, pigpalabet nan kanilan si Pablo menda' na ubat-
ubat nan kun unu ya du-an na nyadaman kanan ya manga Judiyu.
25 Manang sa talana nilan piglagket si Pablo adti aligi na un labeten,
piglongan nan ya kapitan na nyindeg dun ni tampid nan, law nan, “Unu,

pigtumbay na bala-ud mayu ya paglabet sa utaw na Romanen pangkay wala' pa sakanan usayi?"
26 Pagdengeg na kapitan sa usip ni Pablo, kyadtuwan nan ya komandér aw piglongan nan, "Magpakatanaw kita sa un ta imo-un sa utaw yeiy kay Romanen kadi' sakanan!"
27 Yanagaw kyadtuwan uman na komandér si Pablo aw pig-usip nan, law nan, "Ubatan kanak, Romanen kaw?" Aw tyumubag si Pablo, "E-e."
28 Aw miglong ya komandér, "Dakula' ya pigbayad ku sa kanaken pagka Romanen." Aw tyumubag uman si Pablo, law nan, "Romanen aku lekat pa adti kanak pagkautaw."
29 Yanagaw, maksay si Pablo pig-ubadan na manga sundalu aw wala' da nilan labeta. Aw nyallek uman ya komandér kay kya-ede-an nan na Romanen kadi' ya utaw na pigpagapus nan.

Ya pag-usay kan Pablo adti matas na usayanan na manga Judiyu

30 Manang kaliman pa na komandér ka-ede-an kun unu ya tengteng na du-an na piglimanda na manga Judiyu si Pablo. Yanagaw pagkasalut na allaw, pigpatawag nan ya manga mangkatas na magdadugsu-ay aw ya kadég na manga mag-usayay. Aw pigsugu' nan na pa-agad si Pablo adti asdangan nilan na un usayan.

23

1 Aw pigtengtengan to-o ni Pablo ya manga mag-usayay aw law nan, "Kay manga inulug ku, sa kadég na pigpan-imo' ku taman adun, kyinita' na Tyumanem na malinis ya kanaken anenganeng aw wala' ya un pagsala' kanak."
2 Na, si Ananiyas ya pangulu na manga magdadugsu-ay. Aw sa pagdengeg nan sa piglong ni Pablo, pigsugu' nan ya utaw na malapit kan Pablo na sampalen ya baka' nan.
3 Aw miglong si Pablo kan Ananiyas, "Sampalen kaw uman na Tyumanem! Kay migtallalingu' kaw! Nyingkud kaw adti ingkudanan na pag-ukum aw iman mu aw madalug mu ya Uldin na manga Judiyu adti pag-usay kanak, manang dun ni pagpasampal mu kanak, kyalakadan mu ya Uldin."
4 Aw miglong ya manga utaw na migbantay, "Pigsupla mu ya pangulu na manga magdadugsu-ay na Tyumanem!"
5 Aw miglong si Pablo, "Kay manga inulug ku, wala' ku ka-ede-i na yan kadi' ya pangulu na manga magdadugsu-ay, kay kun kya-ede-an pa ku, wala' aku san paglong. Kay yan ya pigpasulat na Tyumanem asini muna, 'Dili' kamu maglong sa malatay adti manga migdumala kamayu.'*"
6 Na, sa pagkita' ni Pablo na awun manga Sadusiyo aw manga Parisiyo dun ni katipun, yanagaw miglong sakanan sa mabagseg na tingeg dun ni matas na usayanan, "Kay manga inulug ku, sambuk aku na Parisiyo, aw ya tyugbulan ku Parisiyo uman. Manang yan ya du-an nan na pig-usayan aku kay awun pig-iman ku na matawun uman salut na Tyumanem ya nyangkamatay."
7 Paglong ni Pablo seiy, ya manga Parisiyo aw ya manga Sadusiyo nya-imo' ya dakula' na ayil, aw yan ya syampetan nan, nyatenga' ya katipun dun ni usayanan.
8 Na, yan ya lyekatan na ayil kay ya manga Sadusiyo wala' silan pangintu-u na awun pagkataw na utaw na lekat adti pagkamatay, aw wala' uman silan

* **23:5** 23:5 Mabasa adti Éxudo 22:28.

pangintu-u sa manga dili' pagkita-en pangkay manga anghil aw ispiritu. Manang ya manga Parisiyo nyangintu-u sa kadég yeiy.
9 Yanagaw, mig-ipasu' pa ya kanilan ayil, aw nyan-indeg ya manga
magpalna-uway sa Uldin na nyaka-akup dadan sa manga Parisiyo, aw to-
o silan syumelseg miglong, "Wala' ya malatay na kyinita' nami na pig-imo'
na utaw yeiy! Basi awun dili' pagkita-en na miglong kanan, aw kun beke' na
ispiritu, basi anghil ya miglong kanan."
10 Aw tantanan nilan mag-ayil nyagubut ya katipun nilan. Aw nyallek
ya komandér pagaw kabentadan nilan si Pablo, yanagaw pigsugu' nan ya
manga sundalu na kamangen si Pablo lekat adti usayanan aw pa-agad adti
kampo.
11 Pagkagabi yan, migpakita' si Jisus kan Pablo aw miglong kanan, "Dili'
kaw magkallek! Pigmatinaw da aku mu asini Jérusalim. Aw ka-ilangan
matinawun aku mu uman adti syudad na Roma."

Ya pagbantak na manga Judiyu na patayen si Pablo

12 Pagkamaselem yan, awun manga Judiyu na migkatipun aw byantakan
nilan si Pablo. Migsasapa-ay silan na dili' silan kuman aw dili' uman minem
menda' na mapatay nilan si Pablo.
13 Sobla silan kapatan ya migbantak.
14 Pagkatigkas yan, nyadtu silan ni asdangan na manga mangkatas na
magdadugsu-ay aw manga magdadumalâay sa manga Judiyu, aw law nilan,
"Migsasapa-ay kami na dili' kami kuman aw dili' uman minem kun dili' nami
una mapatay si Pablo.
15 Yanagaw madyaw kun kamu aw ya manga eped mayu na mag-usayay ya
magsekat adti komandér na paliku-un si Pablo asini kamayu pada sadsadan
pa ya limanda kanan. Aw sa dili' pa silan dumateng adi, banganan nami aw
patayen sakanan."
16 Manang ya bantak nilan dyengeg na anak ni Pablo na eseg na ise' na
bubay nan. Yanagaw nyadtu sakanan ni kampo aw syumeled aw pig-ubatan
nan si Pablo sa dyengeg nan.
17 Pagkatigkas yan, pigtawag ni Pablo ya sambuk na kapitan aw piglongan
nan, "Pa-agadan beg kanak adti komandér ya ise' ini kay awun ubat-ubat
nan."
18 Yanagaw pya-agad na kapitan ya ise' adti sayid na komandér, aw
miglong ya kapitan kanan, "Si Pablo, ya utaw na nyakalabusu, migtawag
kanak aw migsekat na pa-agad ku kanmu ya ise' ini kay awun kunu ubat
nan kanmu."
19 Aw pig-awidan na komandér ya bekten na ise', aw pigpa-agad nan adti
mawatawat aw pig-usip nan, "Unu kay To' ya un mu ubat-ubat kanak?"
20 Aw tyumubag ya ise', law nan, "Ya manga utaw na Judiyu migkasambuk
ya ginawa nilan na sekaten kanmu na paliku-un mu si Pablo kunallaw adti
asdangan na manga mag-usayay na sallong kunu ya tud nilan na sadsadan
ya limanda kanan.
21 Manang dili' kaw magtande' kanilan! Kay sobla kapatan ya un mangan
kanan. Aw yeiy ya sasapa-ay nilan na dili' silan kuman aw minem kun dili'
nilan mapatay si Pablo. Aw yan olo' ya pigtagadan nilan na tumbay mu
sakanan paliku-un adti usayanan."
22 Pagdengeg na komandér sa pig-ubat na ise', piglongan nan, law nan,
"Dili' kaw maglong adti pangkay singalan na nyadi kaw aw migpa-ede'
kanak sa dyengeg mu." Tigkas yan, pigpapanaw da nan.

Ya pag-ated kan Pablo adti Gubirnador Félix

23 Pagkatigkas yan, pigpatawag na komandér ya duwa ya kapitan aw
piglongan nan, “Tagilana mayu ya duwang gatus ya sundalu na un mindeg
na alas nibi na gabi pasinan adti Césarya, aw dugangan na kapituwan
ya sundalu na manguda' aw duwang gatus pa uman ya sundalu na alag
magtagadilek.
24 Aw pagtagilan kamu uman sa manga kuda' na un sakayan ni Pablo.
Aw to-o mayu sakanan pakatanawi na makadateng sakanan adti kan Gubir-
nador Félix na wala' ya malat na ma-imo' kanan.”
25 Awun uman pigsulat na komandér na un nan padala adti gubirnador,
law nan,
26 “Kay Gubirnador Félix na pagbasa͡an, aku si Cla͡udiyo Lisiyas. Manu la
ya kanmu pag-eya'?
27 “Pigpadala͡an ta kaw na sulat asuntu sa utaw na pigpa-ated ku adti
kanmu. Ya utaw yeiy pigdakep na manga Judiyu aw un da galu nilan
patayen. Manang pagka-ede' ku na Romanen kadi' sakanan, pigtabangan
nami, eped ku ya manga sundalu.
28 Aw asuntu na kaliman ku katiga͡an kun unu ya limanda nilan kanan,
pigpa-agad ku sakanan adti matas na usayanan nilan.
29 Aw wala' kadugay kya-ede-an ku na wala' ya nya-imo' nan na malatay na
umba' sakanan kalabusuwun aw patayen. Yan olo' ya limanda nilan kanan
na wala' nan kunu daluga ya manga katanem na Uldin nilan.
30 Yanagaw sa pagka-ede' ku na pigbantakan sakanan na manga Judiyu
na patayen, maksay ku pigpa-ated dun ni kanmu. Aw piglongan ku silan na
adtu la nilan padatenga ni kanmu ya kadég na limanda nilan. Aw asini la
olo' taman ya sulat ini.”
31 Yanagaw pigtuman na manga sundalu ya pigsugu' kanilan. Aw sa
pagkagabi yan, pigkamang nilan si Pablo adti seled na kota' aw pig-ated
nilan taman adti Antipatris.
32 Pagkamaselem da, ya manga sundalu na nyanguda' lyumos mig-ated
kan Pablo adti Césarya, manang ya nyasama' na manga sundalu lyumiku' da
adti kota'.
33 Aw pagdateng da na manga nyanguda' adti Césarya, pig-atag nilan sa
gubirnador ya sulat aw pigtumbay nilan kanan si Pablo.
34 Pagkatigkas na gubirnador basa͡en ya sulat, pig-usip nan si Pablo, “Ayin
kaw lekat na probinsya?” Aw pagka-ede' nan na taga Ciliciya si Pablo,
35 miglong sakanan, “Aku ya mag-usay kamayu, manang tagadan pa tadun
olo' ya pagdateng na manga utaw na miglimanda kanmu.” Aw migsugu'
sakanan na patunggu-an si Pablo sa manga sundalu adti seled na palasyu
na pigpa-imo' ni Hérodés asini muna.

24

Ya pag-usay ni Gubirnador Félix kan Pablo

1 Na, paglabay da na limangallaw, dyumateng dun ni Césarya lekat adti
Jérusalim si Ananiyas na yan ya pangulu na manga magdadugsu-ay, aw si
Tértulo na sambuk na talaglawung, aw manga magdadumala͡ay sa manga
Judiyu. Nyadtu silan adti asdangan ni Gubirnador Félix aw pigpadateng
nilan ya kanilan limanda kan Pablo.
2 Pigpatawag ni Félix si Pablo, aw sa dun da silan alag ni asdangan nan,
migpalekat si Tértulo migdandanen sa limanda nilan kan Pablo, law nan,
“Kay Gubirnador Félix na pagbasa͡an: Asuntu sa kadyaw na pagdumala

mu, migkadugay ya kalinaw asini nasud ini, aw madég ya pig-imo' mu na madyaw
3 na dili' nami kalingawan. Yanagaw dakula' ya kanami pagpasalamat kanmu.
4 Manang dili' aku malim magsalang kanmu. Yanagaw nyanginayu' aku kanmu na pakanyegan mu dagawdagaw ya kanami paglongun.
5 Ya utaw ini asdangan mu, yan ya gayed paglekatan sa gubut. Pangkay ayin ya kadtuwan nan na banwa, dyumala sakanan sa kasamuk adti kadég na manga Judiyu. Aw sambuk sakanan uman na maggagaday sa manga utaw dun ni sékta na Nasaréno.
6 Pangkay ya kanami Témplo piglipa-an nan galu magi sa pagpa-agad nan sa utaw na Héntil. Yanagaw pigdakep nami sakanan,
7 [manang dyumateng ya komandér na si Lisiyas aw pigleges nilan pigkamang si Pablo lekat adti kanami.
8 Aw pigsugu' kami nan na madi asdangan mu.] Magi sa kanmu pagsadsad sa utaw ini, dun mu ka-ede-i na matinaw ya kanami limanda kanan."

9 Aw ya kadég na piglong ni Tértulo kan Félix alag pigmatinaw na manga Judiyu na migkatipun dun.

10 Pagkatigkas yan, pigpulingenan na gubirnador si Pablo na yan da uman ya maglong, aw tyumubag si Pablo, law nan: "Kay Gubirnador, nya-ede' aku na madugay da ya pag-ukum mu asini nasud ini. Aw yanagaw, migleya aku na mabatug ku tamengan ya kanak pagka-utawun asini asdangan mu.
11 Kun sadsadan mu, ka-ede-an mu na bagu sampulu' tag duwa ya allaw na lyumabay lekat adti pagdateng ku dun ni Jérusalim na un manimba adti Témplo.
12 Aw wala' aku nilan saba kita-a na migpa-ayil sa pangkay singalan dun ni seled na Témplo aw wala' aku uman nilan kita-a na miggubut adti manga sinagoga aw pangkay adti kadakula' na Jérusalim.
13 Dili' nilan mabatug matinawun ya manga limanda nilan kanaken.
14 Iman nilan aw sékta kami, manang beke' na maynan. Pa-ede' ku kanmu na pigsimba ku ya Tyumanem na kanami tyugbulan aw pigdalug ku ya palna-u ni Jisus. Aw pyangintu-uwan ku ya kadakula' na Uldin na pig-atag kan Moysis aw ya pigsulat na manga propita.
15 Aw kasiling na madég na Judiyu, yan uman ya pig-iman ku na matawun na Tyumanem ya kadég na utaw na nyangkamatay, dala ya dyumalug sa pagkaliman nan aw dala uman ya wala' dalug.
16 Yanagaw pigtibagsegan ku na malinis ya kanak anenganeng na dili' aku pagsala-en na Tyumanem aw manga utaw.

17 "Na, pagkatigkas na pilangka͡umay, lyumiku' aku adti Jérusalim na un mag-ated sa tabang na pig-amut na manga utaw adti sambuk na banwa, aw yan uman ya sambuk na tud ku na madtu ni Témplo na un matag sa dugsu' adti Tyumanem.
18 Aw talana ku adti Témplo, kyumita' kanak ya manga utaw ini na nyatigkas da ku ya manga imo-unun na un tumanen dun ni kanami Uldin pada kalinisan aku. Tabay ya manga utaw dun ni Témplo, aw wala' saba ya paggubut.
19 Manang awun eped na manga Judiyu dun ni Témplo na lekat adti probinsya na Asia, aw kun awun diklamu nilan kanak, silan galu ya madi asdangan mu.

20 Manang asuntu na wala' silan asini, usipa ya manga utaw ini kun unu
ya nya-imo' ku na sala' na kyinita' nilan idtu na pag-usay kanak adti matas
na usayanan.
21 Yan olo' ya piglong ku sa mabagseg na tingeg dun ni asdangan nilan, na
yan ya du-an nan na pig-usayan aku kay pig-iman ku na un pa matawun ya
nyangkamatay."
22 Aw asuntu na dakula' ya kya-ede-an ni Félix dadan sa manga utaw
na dyumalug sa palna-u ni Jisus, pigpateneng pa nan ya pag-usay. Aw
miglong sakanan kan Pablo, "Tagadan pa ku ya pagdateng ni Komandér
Lisiyas. Tigkas yan, ka-ede-an da mu ya kanak pagbaya' sa piglimanda nilan
kanmu."
23 Pagkatigkas yan, pigsugu' ni Félix ya kapitan na tunggu-an pa si Pablo
manang tumbay kanan na makaluwa-luwa' na dagawdagaw. Aw pigtumbay
nan uman na tanawun si Pablo na manga ubaybay nan aw dalâan nilan
sakanan sa manga kapelekan nan.

Ya pagpakanyeg ni Félix aw ni Drusila sa pig-ubat-ubat ni Pablo

24 Pagkatigkas na pilangallaw, lyumiku' si Félix aw nyagad kanan ya
kâubayan nan na si Drusila. Na, si Drusila, Judiyu sakanan. Pigpatawag
ni Félix si Pablo aw pigpakanyegan nan ya pag-ubat-ubat ni Pablo sa
pagpangintu-u kan Kristu Jisus.
25 Piglongan nan si Félix kun unu ya madyaw imo-un na utaw adti anen-
ganeng na Tyumanem, aw kun unun na utaw ya pagtagen sa pagkaliman na
pagka-utawun nan, aw kun unu ya pag-ukum na un dumateng. Aw nyallek
si Félix sa piglong nan. Yanagaw piglongan nan si Pablo, "Umba' pa dun! Kun
awun selat ku, pakadiyen da ta kaw uman salut."
26 Aw pig-iman uman ni Félix na atagan sakanan ni Pablo na kuwalta na
tagu-tagu'. Yanagaw malikit nan pagpatawag si Pablo aw migbalawbalaw
silan.
27 Manang pagkatigkas da na duwangkâumay, kyasayuwan da si Félix
ni Porsyo Fésto sa pagka gubirnador. Aw asuntu na kaliman ni Félix na
katutukan kanan ya manga Judiyu, yanagaw pigpabaya-an nan si Pablo aw
wala' da nan paluwa-a adti kalabusuwanan.

25

Ya pag-usay ni Gubirnador Fésto kan Pablo

1 Yanagaw dyumateng si Fésto adti syudad na Césarya na un magdumala sa
probinsya na Judiya. Aw paglabay da na tulungallaw, nyanaw sakanan adti
Jérusalim.
2 Pagdateng da nan dun, kyadtuwan sakanan na manga mangkatas na
magdadugsu-ay aw manga mangkalangkaw na manga Judiyu, aw pigpa-
dateng nilan adti kanan ya kanilan limanda kan Pablo,
3 aw pigsekat nilan adti kan Fésto na pa-ated nan galu si Pablo adti
Jérusalim, kay ya palpa nilan na banganan si Pablo dun ni dalan aw patayen.
4 Manang tyumubag si Fésto kanilan, law nan, "Dili' madugay lumiku' aku
adti Césarya. Aw asuntu na dun si Pablo tunggu-i,
5 yanagaw pagpa-agad kamu kanak sa manga mangkalangkaw mayu, aw
kun awun sala' na utaw yan, adtu la mayu sakanan limandâan."
6 Paglabay da na sobla sangka simana ni Fésto adti Jérusalim, lyumiku'
sakanan adti Césarya. Aw pagkasalut na allaw nyingkud sakanan dun ni
usayanan aw migsugu' na pa-agad si Pablo dun ni asdangan nan.

7 Pagseled da ni Pablo, nyakapalibed kanan ya manga Judiyu na dyu-
mateng lekat adti Jérusalim. Aw madég ya piglong nilan na to-o mangkabegat
na limanda kan Pablo manang dili' nilan mabatug matinawun.
8 Manang pigtamengan ni Pablo ya kanan pagka-utawun sa manga li-
manda nilan, law nan, "Wala' ya kyalakadan ku na sugu' adti Uldin tadun,
aw adti Témplo, aw adti kan Impirador César."
9 Na, kaliman ni Fésto na katutukan ya manga Judiyu kanan, yanagaw law
nan kan Pablo, "Usipen ta kaw, unu, kaliman mu madtu ni Jérusalim aw dun
da ta kaw usayi sa limanda nilan kanmu?"
10 Manang tyumubag si Pablo kan Fésto, law nan, "Ini la aku ni usayanan
mu kay ikaw ya pigtaliguwan ni Impirador César, aw asini aku umba' usayi.
Aw kya-ede-an mu saba na wala' ya nya-imo' ku na sala' adti manga utaw na
Judiyu.
11 Kun awun sala' ku na umba' aku patayen, dili' aku mangilalat kanmu.
Manang kun wala' ya indeganan na umba' aku ukuman, dili' mabatug na
utaw ya pagtumbay kanak adti kanilan. Yanagaw kaliman ku usayan ni
César!"
12 Pagkatigkas ni Fésto magbalawbalaw adti manga pigsaligan nan, piglon-
gan nan si Pablo, "Asuntu na pigsekat mu na usayan ni César, pa-ated ta kaw
adti kanan dun ni Roma!"

Ya pagsekat ni Fésto sa palna-u ni Hari' Agripa

13 Na, paglabay da na pilangallaw, dyumateng adti Césarya ya hari' na si
Agripa * aw ya bubay nan na si Bérnicé kay kaliman nilan mamasa kan Fésto
na bagu na gubirnador.
14 Aw nyatingen pa silan dun seled na madég na allaw. Aw talana nilan
dun, pigdandan ni Fésto sa hari' ya diklamu na manga Judiyu kan Pablo, law
nan, "Awun utaw āsini na nyakalabusu na pig-ayawan kanak ni Gubirnador
Félix. Ya ngalan nan si Pablo.
15 Aw sa pagkadtu ku ni Jérusalim adun na bagu, piglagbet aku na manga
mangkatas na magdadugsu-ay aw magdadumalâay sa manga Judiyu, aw
pigdala nilan kanak ya limanda nilan sa utaw yeiy. Pigsekat nilan na
ukuman ku sakanan.
16 Aw pigtubag ku silan na adti bala-ud na Romanen, kun awun utaw
na piglimanda, dili' tumbay na pa-emel-emelen sakanan kun dili' silan
una mag-asdangen ya miglimanda kanan na un nan tubagen ya kadég na
diklamu nilan.
17 Yanagaw nyagad silan kanak sa pagliku' ku asini Césarya, aw wala' ku
pakadugaya ya paglimanda nilan, manang pagkasalut na allaw, nyingkud
aku adti usayanan aw pigpa-angay ku si Pablo.
18 Aw sa pag-asdangen da nan aw ya manga miglimanda kanan, iman ku
aw mabegat ya limanda. Manang sa paglong da nilan, wala' kadi' ya mabegat
na pig-imo' nan na malatay na umba' ukuman.
19 Yan olo' ya pig-ayilan nilan ya pagpangintu-u na manga Judiyu aw ya
sambuk na utaw na pigngalanan na Jisus na pig-apitan ni Pablo na nyataw
kunu lekat adti pagkamatay.

---

* **25:13** 25:13 Si hari' Agripa ya syumayu sa ama nan na pigngalanan uman na si Hérodés Agripa na pigkasampetan adti kapitulu 12:21-23. Manang asuntu na pig-agaw na manga taga Roma ya banwa na Judiya, matas pa ya katundanan na gubirnador na taga Roma kay sa hari' na Judiya.

20 Yanagaw, wala' ku ka-ede-i kun unu ya madyaw ku imo-un sa limanda
yeiy, aw pig-usip ku si Pablo kun malim sakanan madtu ni Jérusalim aw dun
da usayi sa limanda na manga Judiyu kanan.
21 Manang dili' sakanan malim. Yan baling ya pigsekat nan na usayan na
Impirador. Yanagaw migsugu' aku na tunggu-an sakanan menda' na pa-ated
da ku adti kan César."
22 Aw piglongan ni Agripa si Fésto, "Kaliman ku pakanyegan ya tingeg na
utaw yan." Aw miglong si Fésto, "Madyaw uman. Kunallaw pa-angay ku
sakanan pada pakanyegan mu."

Si Pablo adti asdangan ni Hari' Agripa aw si Bérnicé

23 Yanagaw pagkasalut na allaw, dyumateng da si Agripa aw si Bérnicé adti
usayanan. Dayaw silan pig-agadan na manga komandér na manga sundalu
na taga Roma aw mangkalangkaw dun ni syudad na Césarya. Tigkas yan,
pigpa-angay ni Fésto si Pablo.
24 Aw miglong si Fésto, "Kay Hari' Agripa aw kadég mayu na ini adun: Ini la
ya utaw na piglimanda kanak na manga Judiyu adti Jérusalim aw asini uman
ni Césarya, aw mig-iyak-iyak silan na maglong, 'Umba' sakanan patayen!'
25 Manang sa kanak pagsadsad kanan, wala' ya kyinita' ku na sala' na
umba' sakanan ukuman na patayen. Manang asuntu sa pagsekat nan na
usayan na Impirador, yan ya pagbaya' ku na pa-ated ku sakanan adti Roma.
26 Manang wala' ku saba ka-ede-i kun unu ya un ku sulaten adti Impirador
sa limanda kanan, yanagaw pya-agad ku ya utaw yeiy asini asdangan mayu
adun, aw labi la kanmu, kay Hari' Agripa. Kun abus da tadun sadsadi, awun
sulaten ku galu adti Impirador.
27 Kay adti anenganeng ku, dili' madyaw ya pagtumbay sa nyakalabusu na
un usayan na Impirador na dili' pa mabangal ya limanda kanan."

26

Ya pagtameng ni Pablo sa kanan pagka-utawun adti asdangan na hari

1 Pagkatigkas yan, miglong si Agripa kan Pablo, "Pigtumbay da ku kanmu
ya paglong na tamengan mu ya kanmu pagka-utawun." Yanagaw pigpatas
ni Pablo ya kanan bekten aw miglong:
2 "Kay Hari' Agripa, migleya aku na ikaw ya un magpakanyeg sa tubag ku
sa kadég na limanda kanak na manga Judiyu,
3 kay ikaw ya to-o nya-ede' sa kadég na katanem na manga Judiyu aw ya
manga pigpan-ayilan nilan. Yanagaw nyanginayu' aku na pakanyegan aku
mu.
4 "Na, kya-ede-an da na kadég na Judiyu ya manga pigpan-imo' ku lekat pa
na kanak pagka-ise' adti banwa ku aw adti Jérusalim.
5 Yanagaw madugay da nilan kya-ede-an na to-o ku pigdalug ya manga
katanem nami na manga Judiyu asuntu na sakup aku na manga Parisiyo.
Silan galu ya magmatinaw sa piglong ku yeiy.
6 Aw adun, ini aku ni asdangan mu pig-usayan asuntu olo' na pigtagadan
ku ya pigpakang na Tyumanem adti kanami manga tyugbulan.
7 Aw maynan uman, ya kadég na buwadbuwad ni Isra-él, alag nilan pig-
iman ya pigpakang yeiy. Yanagaw nyatibulluk ya kanilan anenganeng
nyanimba sa Tyumanem kada allaw aw kada gabi. Maynan uman ya kanak
pig-iman. Aw asuntu seiy, kay Hari', piglimanda aku baling na manga eped
ku na Judiyu.

8 Aw kamu, ananga' malug dun ni anenganeng mayu ya pagpangintu-u na
mabatug na Tyumanem ya pagmataw sa manga nyangkamatay?
9 "Idtu muna, mig-anenganeng aku na ka-ilangan ku imo-un ya madég na
maka-ampang sa ubat-ubat sa ngalan ni Jisus na taga Nasarit.
10 Yeiy saba ya pig-imo' ku adti Jérusalim: Kyadtuwan ku ya manga
mangkatas na magdadugsu-ay na manga Judiyu aw pig-atag nilan kanak ya
katundanan sa pagkalabusu sa manga mangintu-uway kan Jisus. Aw madég
silan ya pigpakalabusu ku. Aw sa pag-ukum da na manga Judiyu na patayen
silan, sambuk aku na tyumande' na patayen silan.
11 Malikit ku pyangkadtuwan ya manga sinagoga aw pigpaninaw ku ya
manga mangintu-uway kan Jisus. Pigpamulayaman ku silan aw pigpapag-
long sa malatay adti kanan. Asuntu sa kabulut ku kanilan, pigdalug ku silan,
pangkay adti mawat na manga lunsud aw dun ku silan pamulayami.
12 "Aw maynan ya tud ku idtu muna sa pagpanaw ku adti syudad
na Damasko. Dyumala aku sa manga sulat na lekat adti mangkatas
na magdadugsu-ay na palangad katundanan ku mamulayam sa manga
mangintu-uway kan Jisus.
13 Kay Hari', talana ku nyanaw pasinan adti Damasko na manga alas dosi
la, bigla' awun pigkita' ku na dakula' na kalalamdag na lekat adti tas na
langit. To-o pa malalamdag dun ni sega, aw nyakapalibed kanak dala ya
manga eped ku.
14 Aw nyangkatuwad ya kadég nami dun ni lupa', aw awun dyengeg ku
na tingeg na Hibriyu, law nan kanak, 'We Saulo! We Saulo, ananga' aku
mu gayed pamulayaman? Liwan na pigpa-emel-emel mu ya kanmu pagka-
utawun.'
15 Aw nyusip aku, 'Singalan kaw kay Sir?' Aw tyumubag sakanan, 'Aku
saba si Jisus na gayed mu pigpamulayaman.
16 Manang pagbangun kaw aw dayaw kaw indeg! Migpakita' aku kanmu
kay pigpamalli' ta kaw na ma-imo' kanak sugu-anen pada magmatinaw sa
kyinita' da mu aw ya un pa ku pakita' kanmu.
17 Tamengan ta kaw lekat adti manga utaw na un mamulayam kanmu,
pangkay Judiyu aw pangkay Héntil. Manang padala ta kaw saba adti manga
utaw na Héntil
18 pada mabeka' ya kanilan mata, aw indegan nilan ya kangitngit aw
katulus ni Satanas, aw mabatug da nilan ya dumulud sa kalalamdag na
Tyumanem. Kay kun mangintu-u silan kanak, lanasen ku ya manga sala'
nilan, aw maka-akup silan sa manga utaw na dadan da pigtani.'
19 "Yanagaw, kay Hari' Agripa, kyaagadan ku ya migpakita' kanak lekat
adti tas na langit.
20 Pigpalekat ku adti Damasko ya pag-ubat-ubat sa manga utaw aw adtu
uman ni Jérusalim aw ya kadakula' na probinsya na Judiya. Aw tigkas
yan, pigkadtuwan ku uman ya manga Héntil, aw piglongan ku silan na
magselsel sa kanilan manga sala' aw mangintu-u sa Tyumanem aw mag-
imo' sa mangkadyaw na imo-unun na yan ya magmatinaw na tengteng silan
migselsel.
21 Aw yeiy ya du-an na pigdakep aku na manga Judiyu adti pamanag na
Témplo kay un aku nilan patayen.
22 Manang pigtabangan aku na Tyumanem taman adun na allaw yeiy,
yanagaw ini aku ni asdangan mayu. Aw piglong ku kamayu ya matinaw,
pangkay dengganen kamu aw pangkay tagitu' na utaw. Aw wala' ku dugangi
ya pigsulat na manga propita aw ni Moysis sa un ma-imo':

23 na ya Kristu un saba magti-is aw matay, aw yan ya muna mataw lekat
adti nyangkamatay pada ka-ilawan nan ya anenganeng na manga utaw
pangkay Judiyu aw pangkay manga Héntil."
24 Aw sa kenne' pa ni Pablo miglong, pyamuligsa-an ni Fésto, law nan,
"We Pablo, migkameneng da kaw! Kyasoblaân ya katadeng mu, aw yan ya
nyakapameneng kanmu!"
25 Manang tyumubag si Pablo kanan, law nan, "Wala' aku pagkameneng,
kay Gubirnador Fésto. Ya kadég na piglong ku alag saba matinaw.
26 Kyalabetan da na hari' ya kadég na piglong ku kakayna, aw yan ya du-an
nan na piglongan ku sakanan. Kya-ede-an ku na kyatagaân da nan ya kadég
yeiy na nya-imo' idtu muna, kay wala' saba katagu'.
27 Yanagaw kay Hari' Agripa, usipen ta kaw: Pyangintu-uwan mu ya
pigsulat na manga propita? Nya-ede' aku na nyangintu-u kaw sa piglong
nilan."
28 Aw tyumubag si Agripa kan Pablo, law nan, "Yan gya ya kaliman mu na
maksay aku mu magagad mangintu-u kan Kristu!"
29 Aw miglong si Pablo kanan, "Pangkay maksay aw madugay, ya kanak
pigsekat adti Tyumanem na ikaw aw ya kadég na migpakanyeg kanak adun
na allaw yeiy, mangintu-u uman kasiling ku, manang dili' aku malim na
masiling kamu kanak na pigsangkali-an."
30 Pagkatigkas ni Pablo maglong, nyindeg ya hari' aw ya gubirnador aw si
Bérnice aw ya kadég na eped nilan,
31 aw lyumuwa' silan lekat adti usayanan. Aw migpambalawbalaw silan,
law nilan, "Wala' ya sala' na utaw iyan na umba' kalabusuwun aw patayen."
32 Aw piglongan ni Agripa si Fésto, "Kun wala' pa nan sekata na usayan ni
César, makaluwa' da galu sakanan."

27

Ya pagsakay ni Pablo sa barko pasinan adti Roma

1 Pagdateng da na allaw na un da kami sumakay sa barko pasinan adti
Italia, pigtumbay adti kan Julio si Pablo aw ya manga eped na nyakalabusu.
Na, si Julio sambuk sakanan na kapitan na manga sundalu na pigngalanan
na "Batalyun ni Agusto."
2 Aw nyagad kanami uman si Aristarko na taga Tésalonika, probinsya na
Macédonya. Aw nyanik kami sa barko na lyumekat pa adti Adramitiyo kay
un da suminan adti manga pantalan na probinsya na Asia.
3 Pagkasalut na allaw, dyumunggu' kami adti Sidon. Aw nyallat si Julio kan
Pablo aw pigpapanog nan lekat adti barko na un madtu ni manga ubaybay
nan dun ni syudad pada makatabang silan kanan sa manga kapelekan nan.
4 Pagkatigkas yan, syumakay da kami uman, manang gayed pigsalumpak
na pigsakayan nami ya mabandes na samet. Yanagaw pig-aking ya barko
adti pulu' na Cipré kay yan ya salibenanan sa samet.
5 Aw migpaligad ya syakayan nami dun ni manga probinsya na Ciliciya aw
Pampilya aw dyumunggu' adti lunsud na Mira probinsya na Liciya.
6 Aw dun ni Mira, awun kyinita' ni Kapitan Julio na dakula' na barko na
lekat adti syudad na Aléksandriya na un da manaw pasinan adti banwa na
Italya. Yanagaw adtu kami nan alina.
7 Na, seled na madég na allaw malumbanat ya palaguy na barko kay gayed
syumungsung kanami ya mabandes na samet. Aw wala' kami paka-apit

adti lunsud na Cinido asuntu sa samet, yanagaw piglabayan nami. Aw pig-
aking ya barko adti kawala pada kasalibenan kami na pulu' na Krita. Aw
piglabayan nami ya séngé' na lupa' na banwa na Salmon.
8 Aw migpaligad kami sa Krita, aw pangkay to-o malug ya pagpanaw nami,
manang dyumateng kami adti tagu-anan na malapit adti lunsud na Lasiya.
Aw yan ya ngalan na tagu-anan yan: Madyaw na Ebenganan.
9 Na, nyasapad ya madég na allaw, aw dyumateng da ya manga bulan
na dili' madyaw agiyan ya tas na dagat.* Yanagaw piglongan ni Pablo ya
kapitan sa barko aw ya manga eped nan,
10 law nan, "Kay Sir, kun padelegen tadun ya pagpanaw, pagaw awun ma-
imo' kanaten na malatay, aw beke' olo' na barko aw kanaten manga dala ya
masapad manang mabus pa kitadun mapnas."
11-12 Manang wala' nilan pakanyegi ya piglong ni Pablo, kay adti anen-
ganeng na kapitan aw ka-epedanan nan, ya pigka-eya-an nilan dili' umba'
ebengan seled na manga bulan na to-o mabagseg ya samet. Yanagaw
migkasambuk ya eped kanilan na padelegen ya pagpanaw na un pa galu
datengen ya ebenganan na Fénisé dun ni pulu' na Krita, kay yan ya madyaw
na pasalibenanan sa samet. Aw yan ya pagbaya' ni Kapitan Julio na dalugun
ya pagkaliman na kapitan sa barko aw ya tagtun.

Ya bagyu'

13 Na, pagtambel da na tagbi' na samet lekat adti balabagan apit adti
kawala, adti anenganeng na kapitan aw manga eped nan, mabatug da nilan
ya pagpadeleg. Yanagaw pigbeklas nilan ya angkla aw migpaligad silan dun
ni pulu' na Krita.
14 Manang wala' kadugay, to-o tyumambel ya mabandes na samet lekat
adti lupa' na apit adti kalintu.
15 Aw kyasaban ya pigsakayan nami aw dili' mabatug salumpaken ya
samet, yanagaw pigdaladala gayed na samet ya barko.
16 Aw nyakapanaliben kami adti tagbi' na pulu' na Cauda. Aw pangkay
migkalug kami, manang nyabatug nami pigbeklas ya tagbi' na balangay *
17 aw pigtibagsegan nilan pig-engat adti tas. Tigkas yan, pigbanggetan
nilan ya lawas na barko pada dili' magkallat. Aw to-o silan nyallek pagaw
danggay silan adti manga kapantadan na Sirté na malapit adti ligad na
Libya, yanagaw piglulun nilan ya dakula' na kayab, aw nyabatug da pigtulud
na samet.
18 Pagkasalut na allaw, asuntu na to-o pa migkabandes ya samet, pig-
palekat nilan pyan-agbel adti dagat ya eped na manga dala pada magkagaan
ya barko.
19 Aw pagkatlu na allaw, pigpan-agbel nilan ya manga pagkana' na barko.
20 Aw seled na madég na allaw, wala' nami kita-a ya sega aw manga bitun,
aw wala' tangke' ya bagyu'. Aw wala' da kami iman na mataw pa kami.
21 Na, seled na pilangallaw wala' ya manga utaw kan. Yanagaw dyumulud
si Pablo adti kapitan sa barko aw manga eped nan aw miglong sakanan
kanilan, "Kay manga ubaybay, kun migpakanyeg pa kamu galu kanak idtu
na wala' pa kitadun indeg adti Krita, dili' tadun galu kagamakan ya maynini
na kalugan aw dili' galu malagak ya manga dala tadun.

---

* **27:9** 27:9 Paglabay da na bulan na Séptimbri aw migtenga' da ya Oktobri, aw pagkatigkas uman na Allaw na Pagpuwasa na manga utaw na Judiyu, yan da ya manga allaw na to-o masamet. * **27:16** 27:16 Ya tud na tagbi' na balangay yeiy, yan ya pagsakayan kun magkalat ya barko.

22 Manang sekaten ku adun na pakabagsega ya ginawa mayu, kay wala' ya
sambuk na un matay kamayu. Yan olo' ya magkalat ya barko.
23 Kya-ede-an da ku yeiy kay kumanggabi awun nyadi tampid ku na anghil
na pigsugu' na Tyumanem na tagtun kanak na pigsimba ku.
24 Aw piglongan aku nan, 'Kay Pablo, dili' kaw magkallek. Asuntu sa kallat
na Tyumanem kamayu, wala' ya matay sa kadég mayu asini seled na barko.
Ka-ilangan pa kaw usayan adti asdangan ni César.'
25 Maynan ya pigpa-ede' kanak na Tyumanem. Yanagaw, pakabagsega ya
ginawa mayu, kay dakula' ya pagsalig ku sa Tyumanem na tumanen nan ya
kanan piglong kanak!
26 Manang ka-ilangan danggay kitadun adti sambuk na pulu'."

Ya pagkalat na barko

27 Na, pagdateng da na sampulu' tag-upat ya gabi, gayed pa pigtulud na
samet ya barko na pigsakayan nami aw nyakatalipag sa Dagat na Adra.
Pagkatenga-tenga' da na gabi, adti anenganeng na manga magtalabahuway
dun ni barko, malapit da silan makadanggay adti ligad.
28 Yanagaw pigtanda' nilan ya kalalem na dagat, aw manga kaluwa͡an
ka depa ya kalalem. Wala' kadugay, uman da nilan pigtanda' aw dakman
sampulu' tag lima ka depa.
29 Aw nyallek silan pagaw makaladgad ya aba na barko adti batu. Yana-
gaw pig-ulug nilan ya upat ya angkla apit adti moli na barko, aw pigtagadan
nilan na maksay galu mallaw.
30 Manang ya manga magtalabahuway, kaliman nilan ayawan da ya barko
aw pabaya-an ya eped na manga utaw, yanagaw pigtonton nilan ya balangay
adti dagat sallong kunu mig-ulug silan sa manga angkla apit adti ma-una na
barko.
31 Pagkita' ni Pablo sa pig-imo' nilan, piglongan nan si Kapitan Julio aw
ya kanan manga sundalu, law nan, "Ya manga utaw yan, kun dili' silan
matingen asini barko, dili' kamu mangkataw!"
32 Yanagaw pig-utud na manga sundalu ya manga lubid na pig-eket sa
balangay aw pigpabaya-an da nilan na manud.
33 Pagkapakallawunun da, nyanginayu' si Pablo sa kadég na manga utaw
na kuman da galu silan, law nan, "Wala' kamu kan seled na sampulu' pa tag
upat ya gabi kay gayed kamu migtagad kun kinunu teneng ya bagyu' ini.
34 Na, kan da kamu adun, pada magkabagseg ya lawas mayu. Kay mataw
pa kamu saba, aw piglongan ta kamu na pangkay sambulus ya lugay mayu
dili' makamang."
35 Pagkatigkas ni Pablo maglong seiy, kyumamang sakanan sa pan, aw
migpasalamat adti Tyumanem dun ni asdangan na kadég. Tigkas yan,
pigtenga-tenga' nan ya pan aw kyuman sakanan.
36 Pagkita' nilan kan Pablo na kyuman, migkabagseg ya ginawa na kadég
nilan aw kyuman silan uman.
37 Na, ya kadég nami dun ni seled na barko, duwanggatus aw kapituwan
tag-enem.
38 Aw sa nyangkabiyag da silan, pyan-ulug nilan ya trigu adti dagat pada
magkaga͡an ya barko.
39 Na, pagkalalamdag da, wala' nilan ka-ede-i kun unu ya banwa na
dyatengan nami, manang awun kyinita' nilan na ligad na dagat na awun
baklayan. Aw kaliman nilan na makadanggay ya barko dun ni baklayan yan.
40 Yanagaw pyan-utud nilan ya manga lubid na pig-eket sa manga angkla.
Aw pig-ubad nilan uman ya manga pig-eket sa duwa ya begsay na palangad

pag-aking-aking sa barko, aw pig-ulad nilan ya tagbi' na kayab apit adti ma-una na barko. Aw migpasinan ya barko adti baklayan.
41 Manang nyakaladgad ya aba na barko dun ni kababawan yanagaw
wala' da paka-esen. Aw asuntu na gayed pigdaplakan na baled ya lawas na
barko, maya-maya' migkalat ya apit adti moli.
42 Na, un da galu pamatayen na manga sundalu ya manga utaw na
nyakalabusu pagaw awun mangkapay kanilan aw makapalaguy.
43 Manang pigtagenan silan ni Kapitan Julio kay kaliman nan tamengan si
Pablo. Aw pigsugu' nan ya kadég na matadeng magkapay, law nan, "Kawas
da kamu adti dagat aw kapay kamu taman adti ligad."
44 Aw piglongan nan ya nyasama', "Dalug kamu kanilan aw pan-awid
kamu sa manga tabla na lekat adti barko." Aw yanagaw ya kadég nami alag
nyakadateng adti ligad.

28

Si Pablo adti pulu' na Malta

1 Pagdateng da nami adti ligad, dun da nami ka-ede-i na ya pulu' na
dyatengan nami pigngalanan na Malta.
2 Aw pigdawat kami na manga utaw na nyeya' dun. Migduluk silan sa
atulun kay kyaniki-an kami asuntu na migpalekat da uman ya ulan.
3 Aw tyumabang uman si Pablo kanilan aw pig-panimun nan ya sampisan
ya kawuy na sasugung. Manang pagbetang nan sa kawuy dun ni atulun,
awun lyumuwa' na ulud asuntu sa kapasu' aw tigkan nan pigbanga' ya
kamaw ni Pablo.
4 Aw ya manga utaw na nyeya' dun, pagkita' nilan sa ulud na nyatati'
adti kamaw ni Pablo, miggumudgumud silan, law nilan, "Ya utaw iyan
nyakabunu' sa eped nan. Aw pangkay nyakaluwa' sakanan adti dagat,
manang dili' sakanan makaluwa' sa pa-emel-emel na manga dili' pagkita-en
na asini kanaten."
5 Manang pyamilipili ni Pablo ya ulud aw nyaka-agbel adti atulun, aw
wala' sakanan ka-unu.
6 Aw pyakatanawan nilan si Pablo kay iman nilan aw mabaga' ya kamaw
nan, aw kun dili' yan, malukad aw matay sakanan. Manang madugay ya
pagtagad nilan aw wala' ya nya-imo' kanan na malat, yanagaw nya-uman
ya kanilan anenganeng aw law nilan, "Sambuk sakanan na tyumanem!"
7 Na, ya baklayan yan tangkil na lupa' ni Publiyo na yan ya malangkaw dun
ni pulu'. Aw seled na tulungallaw, pigsanggila' kami nan adti kanan balay.
8 Na, kyedelan ya ama ni Publiyo. Aw ya magkedel nan yan ya gayed
magkapasu' aw to-o magkedel ya buntit nan. Yanagaw pigkadtuwan
ni Pablo adti tambi' nan aw pigpandungan nan na kanan palad aw
nyanawagtawag adti Tyumanem. Aw dayaw sakanan kyaguli-an.
9 Aw yanagaw ya kadég na awun magkedel dun ni pulu' nyadtu silan. Aw
ya kadég nilan alag kyaguli-an.
10 Aw pyan-atagan kami nilan na madég na dalaênen. Aw pagdateng na
allaw na un da kami sumakay sa barko, dayaw kami nilan pyadalâan sa
kanami kapelekan.

Ya pagpasinan ni Pablo adti Roma

11 Seled na tulumbulan ya pag-eya' nami adti Malta, aw tigkas yan,
syumakay da kami uman sa sambuk na barko na migpasaliben dun ni

ligad na pulu' seled na manga bulan na maniki'.* Na, ya barko yeiy, lekat adti Aléksandriya aw pyangilalaan apit adti ma-una na inutaw na pingin na tyumanem na manga Grigo.
12 Aw sa pagsakay da nami lekat adti Malta, dyumunggu' kami adti syudad
na Siracusa, aw nyapit kami seled na tulungallaw.
13 Lekat dun, syumakay da kami uman aw dyumateng adti pantalan na
Régiyo, banwa na Italya. Aw pagkasalut na allaw tyumambel ya samet
lekat adti Aprika, aw nyabatug ya pagpadeleg nami, aw sa kadwa na allaw
nyakadateng kami adti pantalan na syudad na Putéyoli aw dun da kami
panog.
14 Adti Putéyoli awun pigkita' nami na manga mangintu-uway aw nyangi-
nayu' silan kanami na meya' pa kami adti tampid nilan seled na pitungallaw,
aw tigkas yan, migpasinan da kami adti dakula' na syudad na Roma.
15 Pagdengeg na manga mangintu-uway dun ni Roma na migpasinan da
kami adti kanilan, awun syumungun kanami adti palingki dun ni dalan na
pigngalanan na Apiyo, aw eped kanilan syumungun kanami adti banwa
na pigngalanan uman na Tulu ya Bantukanan. Pagkita' ni Pablo kanilan,
pigpasalamatan nan ya Tyumanem aw migkabagseg ya ginawa nan.

Si Pablo adti Roma

16 Na, pagdateng da nami adti syudad na Roma, pigtumbay kan Pablo
ya pag-eya' adti balay na olo' nan sayda manang awun sundalu na gayed
migtunggu' kanan.
17 Paglabay da na tulungallaw, pigpatawag ni Pablo ya manga mangkatas
na manga Judiyu na awun ni Roma. Pagkatipun da nilan adti kanan,
pigpalekat ni Pablo ya pagdandan kanilan, law nan, "Kay manga inulug ku
na Judiyu, yeiy ya kanak kya-agiyan adti Jérusalim: Pangkay wala' ya nya-
imo' ku na sala' adti kanaten eped na manga Judiyu aw adti manga katanem
na kanaten tyugbulan, manang pigpadakep aku adti Jérusalim aw pigtumbay
aku adti gubirnu na taga Roma.
18 Aw pagkatigkas aku sadsadan na manga taga Roma, kaliman nilan
paluwa-en aku kay wala' ya puliba na umba' aku ukuman na patayen.
19 Manang wala' dawata na manga Judiyu ya pagbaya' nilan. Yanagaw
nyaleges aku migsekat na usayan ni César ya limanda nilan kanak, pangkay
wala' ya limanda ku sa kanak adti manga Judiyu.
20 Pigpatawag ta kamu adun pada magkakitaay kitadun aw paglongun ta
kamu na ya du-an na pigsangkali-an aku, asuntu olo' na pyangintu-uwan ku
ya pig-iman na manga utaw na Isra-él."
21 Manang miglong silan kan Pablo, "Wala' ya nyadawat nami na sulat
lekat adti banwa na Judiya na migpa-ede' sa malatay na pig-imo' mu, aw
wala' uman ya malatay na piglong kanmu na manga inulug tadun na Judiyu
na dyumateng asini Roma.
22 Manang kaliman nami dengegen ya kanmu tingeg pada ka-ede-an nami
ya kanmu anenganeng. Kay kya-ede-an nami na pangkay ayin kunu na
banwa, madég ya miglong sa malat adti sékta na kya-akupan mu."
23 Yanagaw migpakang si Pablo aw ya mangkatas na manga Judiyu dun
ni Roma kun unu allawa ya pagkatipun nilan. Aw pagdateng na allaw
yan, migkatipun da ya madég to-o na utaw dun ni pig-eya-an ni Pablo, aw
migpalna-u sakanan kanilan lekat na maselem taman sa gabi. Pig-ubat-ubat

* **28:11** 28:11 Dun ni Dagat na Méditéranyo, dili' magpakapanaw ya barko lekat dun ni bulan na Nubémbri taman adti katigkasan na Pibriro asuntu na to-o maniki' ya manga bulan yan aw madég uman ya bagyu'.

nan kanilan ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem, aw kun singalan si Jisus, dun ni sulat ni Moysis aw manga propita, pada mangintu-u silan kan Jisus.
24 Aw awun eped kanilan na nyangintu-u sa piglong nan, manang ya eped wala' pangintu-u.
25 Aw asuntu na wala' pag-unawa ya anenganeng nilan sa palna-u ni Pablo, yanagaw awun pa piglong ni Pablo kanilan sa wala' pa silan uli', law nan, "Matinaw agaw ya piglong na Ispiritu Santo adti kanaten tyugbulan asini muna, kay pigpasulat nan kan Isayas na propita:
26 'Kadtuwi ya manga utaw yeiy aw paglonga silan:
"Pangkay gayed mayu pyakanyegan,
manang wala' mayu kalabeti,
aw pangkay gayed mayu pyaninaw,
manang dili' mayu kita-en.
27 Mangkategel ya anenganeng na manga utaw yeiy.
Pigsengseng da nilan ya kanilan manga talinga
pada dili' silan makadengeg,
aw pigpileng da nilan ya kanilan manga mata
pagaw ka-ede-an nilan ya matinaw aw magselsel silan aw lanasen ya manga sala' nilan." '*
28 "Yanagaw pada ka-ede-an mayu, pigsugu' na Tyumanem na ubat-ubatan da ya manga Héntil pada mabatug silan paluwa-en lekat adti pa-emel-emel nan. Kay silan saba ya magpakanyeg."
29 [Pagkatigkas da ni Pablo maglong, nyan-uli' ya manga Judiyu aw to-o silan mig-ayil sa piglong nan.]
30 Seled na duwangkâumay, nyeya' si Pablo adti balay na kanan pag-bayadan. Aw pangkay singalan ya mawun ni kanan, pagpapaniken nan
31 aw pig-ubat-ubat nan kanilan ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem aw pigpalna-u nan si Jisu-Kristu na yan ya Pangulu. Wala' ya kakallekan ni Pablo mig-ubat-ubat kanilan, aw wala' ya nyaka-ampang sa pag-ubat-ubat nan.

* **28:27** 28:27 Mabasa adti Isayas 6:9-10.

Ya sulat ni Pablo adti manga mangintu-uway na awun ni syudad na Roma

1 Aku si Pablo ya migsulat adti kamayu. Sugu-anen aku ni Kristu Jisus aw
pigpamalli' aku na Tyumanem na ma-imo' apostol, aw pigtani aku nan na un
magpa-ede' adti manga utaw sa Madyaw na Ubat-ubat na lekat adti kanan
2 na dadan nan pigpakang magi sa kanan manga propita dun ni pigpasulat
kanilan asini muna.
3 Ya Madyaw na Ubat-ubat yeiy, yan si Jisu-Kristu na Ise' na Tyumanem.
Dun ni pagka-utaw nan, buwadbuwad sakanan ni Hari' Dabid. *
4 Aw dun ni pagkataw ni Jisus lekat adti pagkamatay magi sa kadakula' na
katulus na Ispiritu, pigmatinaw na Ise' sakanan na Tyumanem aw yan ya
kanaten Pangulu.
5 Yanagaw magi kanan, pigkallatan kami na Tyumanem aw pigtawag kami
nan na ma-imo' manga apostolés na un magpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat
kan Kristu adti kadég na manga Héntil pada mangintu-u silan aw dumalug
kanan.
6 Aw kamu uman pigtawag da na Tyumanem na un maka-akup adti
kasakupan ni Jisu-Kristu.
7 Yanagaw pigsulatan ku ya kadég mayu na nyangintu-u kanan dun ni
syudad na Roma. Alag kamu pigginawaan na Tyumanem, aw pigtawag da
kamu nan na un ma-imo' kanan manga utaw.
Padatengen galu kamayu ya grasya aw kalinaw na lyumekat adti Tyu-
manem na Ama tadun aw adti kan Jisu-Kristu na kanaten Pangulu.

Ya kaliman ni Pablo na mawun adti syudad na Roma

8 Na, ini ya muna ku paglongun adti kamayu: Pigpasalamatan ku ya
Tyumanem magi kan Jisu-Kristu sa kadég mayu, kay pigdengeg da ya
pagpangintu-u mayu adti kadakula' na banwa.
9 Aw ya Tyumanem, yan ya migmatinaw na gayed ta kamu pig-
panawagtawagan adti kanan. Nyatibulluk ya kanak anenganeng dun
ni manga imo-unun na pigtaligu nan kanak na yan ya pagpa-ede' adti
manga utaw sa Madyaw na Ubat-ubat sa Ise' nan. Aw dun ni kanak
pagpanawagtawag,
10 gayed aku migsekat adti kanan na tumbay nan galu na makakawun aku
adti kamayu,
11 kay kaliman ku na kumita' kamayu pada ka-atagan kamu sa manga
grasya na lekat adti Tyumanem na yan ya makapasalig sa kamayu
pagpangintu-u.
12 Ya pyalabet ku na ya tagsambuksambuk kanaten magpakabagsegay
kitadun sa kanaten ginawa dun ni pagpangintu-u tadun kan Kristu Jisus.
13 Na, kay manga inulug ku na nyangintu-u kan Kristu, kaliman ku na
ka-ede-an mayu na malikit aku migpalpa na mawun adti kamayu manang
gayed aku nyasalang taman adun. Kay kaliman ku magpalna-u dun ni
kamayu pada kadugangan pa ya manga mangintu-uway kan Kristu adti

* **1:3** 1:3 Pigpa-ede' da dadan na Tyumanem na dumateng ya Kristu na lumekat adti buwadbuwad ni Hari' Dabid.

kamayu, kasiling na pig-imo' ku adti manga eped na banwa na pig-eya-an na manga Héntil.
14 Pigtaliguwan aku na Tyumanem na un magpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat adti kadég na manga utaw, pangkay ayin silan lekat na banwa, aw pangkay adti manga nyaka-iskwila aw adti manga wala' paka-iskwila.
15 Yanagaw to-o ku kaliman na makakawun dun ni kamayu, aw adti kadég na nyeya' dun ni syudad na Roma, pada mapa-ede' ku kanilan ya Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu Jisus.

Ya katulus na Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu

16 Dili' aku mamulamula magpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu. Kay ya ubat-ubat yeiy, yan ya katulus na Tyumanem magpaluwa' sa pangkay singalan ya mangintu-u. Pigdengeg yeiy una na manga Judiyu, aw tigkas yan adtu la uman ni manga Héntil. *
17 Kay dun ni Madyaw na Ubat-ubat, pigbukasan na Tyumanem adti manga utaw kun unun nan ya pagdawat kanilan kasiling na wala' da ya sala', magi saba olo' sa kanilan pagpangintu-u kan Kristu. Pigmatinaw yeiy dun ni pigpasulat nan asini muna sa sambuk na propita, law nan,
"Ya utaw na mangintu-u kanak,
yan ya dawaten ku kasiling na wala' da ya sala',
aw matagtun nan ya tengteng ginawa na wala' ya katigkasan." *

Ya kadaman na Tyumanen adti manga utaw na wala' pangintu-u

18 Na, ya Tyumanem na awun ni tas na langit, pigbukasan nan ya kanan kadaman adti manga utaw na kyumele sa palna-u nan aw mig-imo' sa malatay. Aw magi sa imo-unun nilan, gayed nilan pig-ampangan ya katinawan na lekat adti Tyumanem.
19 Mabatug saba nilan ya pagka-ede' sa bet na Tyumanem kay pigbangal da nan adti kanilan aw wala' ya pigtagu' nan kanilan.
20 Ya Tyumanem dili' sakanan pagkita-en, manang lekat na pag-imo' nan sa kadakula' na banwa, dun kita-a ya katulus nan na wala' ya tyamanan aw ya pagka Tyumanem nan. Yanagaw, wala' ya indeganan nilan maglong, "Wala' nami ka-ede-i kun singalan ya Tyumanem."
21 Pangkay kya-ede-an da nilan na awun Tyumanem, manang wala' nilan baling sakanan basabasayi, aw wala' nilan uman sakanan pasalamati sa kadég na pig-atag nan kanilan. Kyangitngitan ya kanilan anenganeng aw nya-imo' baling na wala' ya guna.
22 Aw migpalibantug silan, law nilan, "Dakula' ya kanami katadeng," manang ya tengteng matinaw wala' ya kya-ede-an nilan.
23 Aw pangkay kya-ede-an da nilan ya kadyawan na Tyumanem na dili' magkamatay, manang mig-imo' silan baling sa manga inutaw kasiling na utaw na magkamatay aw kasiling na langgam, aw manga ayep, aw manga ayep na iyalas, aw manga magpananap, aw alag yeiy nilan pigsimba!
24 Yanagaw pigtumbay da silan na Tyumanem adti pagdalug sa pagkaliman na pagka-utawun nilan dun ni manga imo-unun na malatay. Mig-imo-imo-ay silan sa manga imo-unun na alag makamulamula kanilan.
25 Pigsayuwan nilan na galu' ya kadakula' na matinaw sa kana Tyumanem. Pigsimba nilan baling ya manga pig-imo' nan, manang wala' nilan simbaa ya

* **1:16** 1:16 Ya manga utaw na Judiyu, silan ya manga buwadbuwad ni Jakub na pigpamalli' na Tyumanem asini muna. Ya manga Héntil, silan uman ya manga utaw na beke' na Judiyu. * **1:17** 1:17 Mabasa adti Habakuk 2:4.

tengteng Tyumanem na mig-imo' sa kadakula' na banwa na yan saba olo' ya umba' deyen na wala' ya tyamanan. Amén.
26 Asuntu sa pigpan-imo' nilan na malatay, pigpabaya-an da silan na Tyumanem na dalugun nilan ya pagkaliman na pagka-utawun nilan na makamulamulaay. Aw ya syampetan na pig-imo' nilan, pigtalikudan da baling na manga kaubayan ya katanem sa pagkalim sa eseg, aw migkakalimay da ya alag kaubayan.
27 Aw maynan uman ya manga eseg. Wala' da baling nilan daluga ya katanem sa pagkalim sa kaubayan, manang migkakalimay da ya alag eseg, aw mig-imo-imo-ay silan sa makamulamulaay adti kanilan lawas. Yanagaw pa-emel-emelen silan na Tyumanem umba' sa pig-imo' nilan na malatay.
28 Aw asuntu na wala' nilan kalimi ya pagka-ede' sa Tyumanem, pigpabaya-an nan silan adti baluk na anenganeng nilan aw ya pagdalug sa kanilan pagkaliman dun ni imo-unun na malatay.
29 Nyatmu' ya anenganeng nilan sa madég na punganan na malatay, kasiling na maynini:
Gayed nilan pig-imo' ya to-o malatay. Kaliman nilan tagtunun ya ka-unan aw pametang na manga eped nilan. Gayed nilan pig-anenganeng kun unu ya ma-imo' na malatay adti manga eped na utaw. Mati-inga-ay silan, aw magpatay, aw mati-ayil aw matigawayay silan. Pigbetang nilan adti kanilan anenganeng ya pagkalat sa eped na utaw. Gayed silan magsugpaten sa manga tingeg.
30 Aw pagkaliman nilan ya pagkalat sa dengeg na eped. Pigkalatan nilan na ginawa ya Tyumanem. Wala' ya pagpamasa nilan sa kanilan manga eped. Magpatastas silan. Magpalibantug silan sa kanilan pagpakabetang. Gayed silan mig-imo-imo' sa bagu na imo-unun na malatay. Mati-atu silan sa kanilan mangkatikadeng.
31 Pyangkebbelan da ya anenganeng nilan, aw dili' silan kasaligan. Wala' ya pagginawa nilan sa kanilan eped, aw wala' ya pagkallat nilan sa eped na utaw.
32 Kya-ede-an da nilan ya piglong na Tyumanem na kun singalan ya mig-imo' sa maynan, umba' saba sakanan pa-emel-emelen na wala' ya tyamanan. Manang kenne' baling nilan mig-imo' sa manga sala'. Aw beke' olo' na maynan, pagleyaan nilan uman ya manga eped na mag-imo' sa kasiling na kanilan pig-imo' na malatay.

2

Ya Tyumanem ya mag-ukum sa kadég na manga utaw

1 Wala' ya du-an na mag-ukum kaw sa kanmu eped asuntu sa pig-imo' nilan na malatay. Dun ni pag-ukum mu kanilan, pig-ukuman mu uman ya kanmu pagka-utawun. Kay mig-imo' kaw uman sa manga malatay kasiling na maynan!
2 Kya-ede-an da tadun na matinaw ya pagbaya' na Tyumanem sa pag-ukum nan sa manga utaw na mig-imo' sa malatay.
3 Kun mag-ukum kaw sa kanmu eped asuntu sa pig-imo' nilan, manang mig-imo' kaw uman sa kasiling na pig-imo' nilan, dili' kaw saba maka-palaguy sa pag-ukum na Tyumanem.
4 Pagaw mig-anenganeng kaw na to-o matas ya pasinsiya na Tyumanem aw dili' maksay magkadaman, yanagaw migpadeleg pa kaw dun ni pag-pakasala'. Ya tengteng matinaw dakula' saba ya kanan kallat, aw pigtagadan kaw nan na magselsel sa manga sala' mu.

5 Manang asuntu na mategel ya kanmu anenganeng, wala' ya kalim mu magselsel. Yanagaw pigdugangan mu baling ya kadaman na Tyumanem adti kanmu. Aw dun ni allaw na pag-ukum, bukasan nan ya kanan pagbaya', aw ka-ede-an na manga utaw na matinaw ya kana Tyumanem pagbaya' adti manga utaw na nyakasala'.
6 Kay tandanan nan ya tagsambuksambuk na utaw sa umba' na pigpan-imo' nilan pangkay madyaw aw pangkay malat.
7 Awūn manga utaw na un nan tandanan sa ginawa na wala' ya katigkasan. Kay dun ni pag-eya' nilan asini tas na lupa', migpadeleg silan migtibagseg mig-imo' sa pangkay unu ya makatutuk sa Tyumanem pada saya' nan silan, kay kaliman nilan ya tengteng ginawa na wala' ya katigkasan.
8 Manang ya manga eped, pag-unaen nilan ya kanilan pagka-utawun, aw kyumele sa matinaw na pigdengeg nilan sa Tyumanem, aw dyumalug sa mangkalatay, yeiy ya manga utaw na un nilan lemenen ya kadaman aw pa-emel-emel na Tyumanem.
9 Aw dakula' to-o ya pagti-is aw kalugan na un nilan ka-agiyan asuntu sa manga pigpan-imo' nilan na malatay. Ya tagna' na pa-emel-emelen yan ya manga Judiyu, aw dala uman ya manga Héntil.
10 Manang adti manga utaw na mig-imo' sa madyaw, awūn tandan kanilan na kadyawan aw dengeg aw kalinaw. Ya tagna' na dumawat yan ya manga Judiyu, aw dala uman ya manga Héntil.
11 Kay wala' ya pigkibang na Tyumanem.

Ya pag-ukum sa manga Héntil beke' na magi sa Uldin na manga Judiyu

12 Na, ya kadég na manga Héntil na nyakasala', pa-emel-emelen saba silan na wala' ya tyamanan, pangkay wala' nilan ka-ede-i ya Uldin na pig-atag na Tyumanem. Aw ya manga Judiyu, pangkay silan olo' ya pig-atagan na Tyumanem sa Uldin na un nilan dalugun, manang wala' nilan kabatug tumana ya kadég na manga sugu' dun, yanagaw ukuman silan magi sa Uldin.
13 Kay ya manga utaw na dyumengeg sa Uldin manang wala' nilan daluga, dili' silan dawaten na Tyumanem kasiling na wala' da ya sala'. Manang ya manga migtuman sa Uldin, silan ya dawaten na Tyumanem.
14 Ya manga Héntil, pangkay wala' silan atagi na Uldin na lekat adti Tyumanem, manang kun pig-imo' nilan ya awun ni Uldin, dun kita-a na kya-ede-an nilan ya madyaw aw malat.
15 Yanagaw, dun ka-ede-i na nyasulat adti anenganeng nilan ya manga sugu' na awun ni Uldin. Aw pigmatinaw na kanilan anenganeng kun madyaw ya pig-imo' nilan aw kun malatay.
16 Aw dumateng saba ya allaw na bukasan na Tyumanem ya kadég na manga pig-anenganeng nilan na tagu-tagu'. Aw magi kan Jisu-Kristu, ukuman nan ya kadég na utaw kasiling na pigpa-ede' da ku dun ni Madyaw na Ubat-ubat.

Ya manga Judiyu aw ya Uldin

17 Na, kamu na manga kadégan ku na Judiyu, awun kaliman ku paglongun kamayu. Maglong kamu, “Judiyu kami,” aw pigsaligan mayu ya Uldin pada paluwa-en kamu, aw pigpalibantug mayu na utaw kamu na Tyumanem.
18 Aw kya-ede-an da mayu ya pagkaliman nan. Aw tyumande' kamu kun unu ya to-o madyaw kay pigpalna-uwan da kamu sa pigsulat adti Uldin.
19 Iman mayu aw umba' da kamu mag-agak sa manga buta aw ma-imo' saleng na maka-ilaw sa anenganeng na manga utaw na kenne' pa dun ni kangitngitan.

20 Aw iman mayu uman aw mabatug mayu tuliden ya manga utaw na
wala' ya bet aw mabatug palna-uwan ya manga utaw na tagbi' ya kya-ede-an
sa Tyumanem. Aw iman mayu aw matadeng kamu maggagad kanilan adti
katinawan asuntu na pig-atagan kamu na Uldin.
21 Na, kun mabatug mayu alag yan, ananga' dili' mayu dalugun ya Uldin
na pigpalna-u mayu kanilan? Pigpalna-uwan mayu silan na "Dili' kamu
magpanakaw," manang kamu tyumakaw baling!
22 Aw piglongan mayu silan na "Dili' kamu maglakadenen," manang
miglakadenen kamu. Aw pigpalna-uwan mayu silan na dumutan nilan
ya manga inutaw na pigsimba na manga Héntil, manang pyanakaw mayu
baling ya pigdugsu' nilan dun ni kanilan manga témplo!
23 Migpalibantug kamu na awun ni kamayu ya Uldin manang wala' mayu
baling basabasayi ya dengeg na Tyumanem kay gayed mayu piglakadan ya
manga sugu' nan.
24 Pigpasulat na Tyumanem asini muna, law nan, "Asuntu kamayu, pig-
longan baling na manga Héntil ya Tyumanem sa malatay." *

Ya katanem na pagpatuli' na pagdalugun

25 Na, kamu na manga Judiyu, awūn ma-untung dun ni pagpatuli' mayu
kun dalugun mayu ya manga sugu' dun ni Uldin. Manang kun lakadan mayu
ya manga sugu' dun, wala' ya ma-untung na kamayu pagpatuli' aw kasiling
kamu baling na manga Héntil na wala' tuli-a.
26 Maynan uman ya manga Héntil, pangkay wala' silan tuli-a manang
kun dalugun nilan ya manga sugu' dun ni Uldin, dawaten saba silan na
Tyumanem.
27 Yanagaw ya manga utaw na wala' tuli-a manang dyumalug sa manga
sugu' dun ni Uldin, kita-en dun ni kanilan bet na kamu na manga Judiyu
umba' saba pa-emel-emelen asuntu na wala' mayu daluga ya manga sugu'
dun ni Uldin pangkay pigtuli' da kamu.
28 Adti anenganeng na Tyumanem, ya tengteng pagka Judiyu wala' dun ni
pagdalug sa katanem aw ya pagtuli' kanilan.
29 Manang yan baling ya tengteng Judiyu, ya utaw na pigbagu la na Ispiritu
Santo aw beke' na asuntu na pigtuli' sakanan. Aw pangkay wala' sakanan
saya-an na manga utaw, manang saya' sakanan na Tyumanem.

3

1 Pagaw awūn utaw na musip, law nan, "Kun maynan, unu ya ma-untung
sa pagka Judiyu ku? Aw unu uman ya ma-untung sa kanak pagpatuli'?"
2 Ya tubag ku kanan, "Madég ya ma-untung sa kanaten pagka Judiyu.
Ya tagna', pigtaligu na Tyumanem adti manga tyugbulan tadun ya kanan
manga tingeg aw ya kadég na pigpakang nan."
3 Pagaw awun pa musip, "Kun awun manga Judiyu na wala' pagtuman
seiy, unu, dili' uman na Tyumanem tumanen ya manga pakang nan?"
4 Ya tubag ku, "Dili' saba na maynan! Ya Tyumanem pagtumanen nan ya
manga pigpakang nan, pangkay ya kadég na utaw alag maggalu'. Kasiling
na pigsulat ni Dabid asini muna:
'Dun ni kanmu paglong, kay Tyumanem, ka-ede-an na matinaw ya pagbaya'
mu sa manga utaw.
Aw degen mu ya manga miglong na beke' na matinaw ya pag-ukum mu.' " *

* **2:24** 2:24 Mabasa adti Isayas 52:5. * **3:4** 3:4 Mabasa adti Salmo 51:4.

5 Manang pagaw awun maglong: “Kun magi sa kanami imo-unun na
malatay mabangal na matinaw ya pag-ukum na Tyumanem, yanagaw dili'
umba' na pa-emel-emelen kami na Tyumanem!” Ya piglong yeiy, olo'
lyumekat adti anenganeng na utaw.
6 Dili' kitadun mag-anenganeng sa maynan! Kay kun dili' matinaw ya
pag-ukum na Tyumanem kanaten, na, unun nan ya pag-ukum sa kadég na
manga utaw asini tas na lupa'?
7 Pagaw awun pa utaw na maglong, “Ananga' pa aku pa-emel-emelen
sa pig-imo' ku na malatay? Kay dun saba ni kanak paggalu', kita-en na
pagtumanen na Tyumanen ya kanan pigpakang aw yan baling ya du-an na
madeyen sakanan.
8 Yanagaw kun maynan, naten baling imo-un ya malat pada kita-en na
manga utaw ya kadyaw na Tyumanem, aw deyen sakanan.” Yeiy ya piglong
na manga eped na utaw na yan kunu ya kanami pigpalna-u. Ya manga utaw
yeiy, umba' silan pa-emel-emelen na Tyumanem.

Ya kadég na manga utaw alag pig-allang na sala'

9 Na, kun awūn manga Judiyu na musip, “Unu, to-o madyaw ya kanaten
asuntu na pigpakadyaw kitadun na Tyumanem?” Aw tubagen ku silan,
“Beke' saba!” Kay pigpa-ede' da ku kamayu na un pa-emel-emelen na
Tyumanem ya kadég na manga utaw pangkay Judiyu silan aw pangkay
Héntil, kay alag kitadun pig-allang na sala'.
10 Pigpasulat na Tyumanem, law nan:
“Wala' ya pangkay sambuk na utaw na adti anenanganeng na Tyumanem
wala' ya sala'.
11 Aw wala' ya sambuk na nyakalabet sa Tyumanem.
Aw wala' ya malim maka-ede' kanan.
12 Ya kadég na manga utaw, alag tyumalikud kanan.
Yanagaw wala' alag ya ma-untung kanilan.
Wala' ya pangkay sambuk na mig-imo' sa madyaw.” *
13 “Ya tingeg nilan to-o malipa' kasiling na lebeng na pig-uwangan na to-o
malu'.”
“Aw ya paglong nilan, alag galu' kasiling na bisa na kamugung.”*
14 “Yan ya gayed magluwa' adti manga baka' nilan ya pagpanullun sa manga
eped.
Aw gayed silan maglong sa malatay adti eped na utaw.*
15 Pangkay tagbi' da ya du-an, maksay silan magpatay.
16 Aw pangkay ayin silan kadtu, pigkalat nilan ya madyaw na pagpaka-
betang na manga eped.
Aw kaliman nilan na gayed magti-is ya kanilan manga eped.
17 Wala' ya kya-ede-an nilan sa pag-isambuk sa ginawa adti manga eped.”*
18 “Aw wala' ya pagkallek nilan sa Tyumanem.”*
19 Na, kya-ede-an da tadun na ya kadakula' na pigpasulat dun ni Uldin, pig-
atag adti manga Judiyu na yan ya un nilan dalugun. Yanagaw wala' ya utaw
asini tas na lupa' na makapaglong na dili' sakanan ukuman na Tyumanem.
20 Kay beke' na pagtuman sa Uldin ya du-an na dawaten kitadun na
Tyumanem kasiling na wala' da ya sala'. Kay magi saba sa Uldin, dun ka-
ede-i na ya kadég tadun alag nyakasala'.

* **3:12** 3:10-12 Mabasa adti Salmo 14:1-3 aw Salmo 53:1-3. * **3:13** 3:13 Mabasa adti Salmo 5:9 aw Salmo 140:3. * **3:14** 3:14 Mabasa adti Salmo 10:7. * **3:17** 3:15-17 Mabasa adti Isayas 59:7-8. * **3:18** 3:18 Mabasa adti Salmo 36:1.

Ya paglanas na Tyumanem sa sala' na utaw magi olo' sa kanan pagpangintu-u

21 Manang adun, pigpakita' da na Tyumanem ya bagu na pa-agi na
dawaten nan ya manga utaw kasiling na wala' da ya sala'. Aw beke' yeiy
na pagdalug sa Uldin. Manang pigmatinaw yeiy na Uldin aw ya pigsulat na
manga propita.
22 Dun ni bagu na pa-agi, mabatug da dawaten na Tyumanem ya pangkay
singalan na utaw kasiling na wala' da ya sala' magi sa pagpangintu-u nan kan
Jisu-Kristu, pangkay Judiyu silan aw pangkay Héntil. Kay adti Tyumanem, ya
kadég alag da mig-unawa.
23 Asuntu na nyakasala' ya kadég, dili' na manga utaw kaapetan ya
kadyawan na Tyumanem.
24 Manang asuntu sa kallat nan kanaten na wala' ya bayad, pigdawat nan
kitadun kasiling na wala' da ya sala' magi sa pagkamatay ni Kristu Jisus. Aw
dun da nan lekata ya kadég tadun lekat adti pag-allang na sala'.
25 Kay pigpadala sakanan na Tyumanem na Ama na un ma-imo' kalyu
kanaten. Aw magi sa dugu' ni Jisus malanas ya kanaten manga sala' kun
mangintu-u kitadun kanan, aw dun pakitaan na Tyumanem na matinaw
ya kanan pagbaya' sa manga utaw na nyakasala'. Asini muna, asuntu na
magpakatagen ya Tyumanem sa kadaman nan, pigpalabay pa nan ya sala'
na manga utaw.
26 Manang adun pigpakita' da nan kanaten na matinaw ya kanan pagbaya',
kay wala' nan pabaya-i ya manga sala' tadun. Magi dun ni pagkamatay ni
Jisus, piglekat nan kitadun. Aw pangkay singalan ya mangintu-u kan Jisus,
dawaten na Tyumanem kasiling na wala' da ya sala'.
27 Yanagaw, unu, mabatug nami na manga Judiyu ya magpalibantug
asuntu na dyumalug kami sa Uldin? Dili' saba! Aw unu, awūn indeganan na
magpalibantug kami? Wala' saba! Kay ya pagdawat na Tyumanem kanaten,
magi olo' sa pagpangintu-u tadun kan Kristu aw beke' na imo-unun tadun na
madyaw.
28 Kay kya-ede-an da naten na pigdawat nan kitadun kasiling na wala' da
ya sala' magi sa pagpangintu-u tadun kan Kristu Jisus, aw beke' na asuntu na
pagtuman tadun sa kadég na sugu' na awun ni Uldin.
29 Na, pagaw iman mayu aw yan olo' ya dawaten na Tyumanem ya manga
Judiyu. Beke' saba na maynan, kay dawaten nan uman ya manga Héntil kay
yan uman ya kanilan Tyumanem.
30 Kay sambuk da olo' ya Tyumanem. Aw pangkay Judiyu silan aw
pangkay Héntil, kun mangintu-u silan kan Jisus, dawaten silan na Tyu-
manem kasiling na wala' da ya sala'.
31 Aw kun awun musip kanak, “Unu, wala' da ya katukanan sa manga
sugu' dun ni Uldin asuntu na awun da pagpangintu-u tadun kan Jisus?” Ya
tubag ku kanan, “Beke' na maynan! Dun ni kanaten baling pagpangintu-u,
tengteng tadun pigtuman ya Uldin.”

4

Si Abraham nya-imo' madyaw na pundinganan dun ni pagpangintu-u nan

1 Na, unu ya mapaglong tadun kan Abraham na tyugbulan tadun na
manga Judiyu? Unu ya du-an na dyawat sakanan na Tyumanem kasiling
na wala' ya sala'?

2 Kun ya madyaw na manga imo-unun ni Abraham yan ya du-an na pig-
dawat sakanan na Tyumanem, umba' sakanan galu magpalibantug. Man-
ang ya tengteng matínaw, wala' ya un nan mapalibantug adti Tyumanem.
3 Kya-ede-an tadun ya pigpasulat na Tyumanem asini muna, law nan,
“Nyangintu-u si Abraham sa Tyumanem. Aw magi sa pangpangintu-u nan,
pigdawat sakanan na Tyumanem kasiling na wala' ya sala'.” *
4 Na, kun magtalabahu ya utaw, pagtandanan sakanan aw ya tandan
yeiy díli' anenganengen na kallat kanan. Pigtandanan sakanan asuntu na
pigtalabahuwan nan.
5 Manang beke' na maynan ya du-an na dawaten kitadun na Tyumanem
na kasiling na wala' da ya sala'. Magi saba sa pagpangintu-u tadun kanan,
dawaten kitadun nan aw beke' na asuntu sa manga imo-unun tadun na
madyaw.
6 Yeiy uman ya pigsulat ni Dabid asini muna. Miglong sakanan na madyaw
ya kana utaw na pigdawat na Tyumanem kasiling na wala' da ya sala', aw
beke' na asuntu na pig-imo' nan ya manga madyaw. Migsulat si Dabid:
7 “Madyaw ya kana manga utaw na piglanas da na Tyumanem ya manga
sala' nilan aw pigkalingawan da nan ya paglakad nilan sa kanan
manga sugu'.
8 Madyaw ya kana utaw na wala' da anenganenga na Tyumanem ya manga
sala' nan.” *
9 Na, ya pigkasampetan ni Dabid asini na pigpakadyaw, beke' olo' na
Judiyu na awun pigdalug na katanem sa pagpatuli' manang dala uman ya
manga Héntil na wala' ya pigdalug na katanem sa pagpatuli'. Kay kasiling na
piglong da nami: “Magi sa pagpangintu-u ni Abraham, pigdawat sakanan na
Tyumanem kasiling na wala' ya sala'.”
10 Kanu si Abraham dawata na Tyumanem na wala' ya sala'? Sa abus da
sakanan tuli-a aw sa wala' pa? Pigdawat saba si Abraham na Tyumanem sa
wala' pa sakanan tuli-a.
11 Aw pigtuli' si Abraham na yan ya pangilala na pigdawat da sakanan
na Tyumanem magi sa pagpangintu-u nan. Yanagaw nya-imo' sakanan
tyugbulan na palangad ama na kadég na manga utaw na nyangintu-u
sa Tyumanem pangkay wala' silan tuli-a. Kay silan uman pigdawat na
Tyumanem kasiling na wala' ya sala', magi sa pagpangintu-u nilan.
12 Aw si Abraham uman ya palangad ama na kadég na manga Judiyu,
beke' na asuntu na migpatuli' silan, manang asuntu baling sa kanilan
pagpangintu-u na kasiling na kan Abraham sa wala' pa sakanan tuli-a.

Ya pagtuman na Tyumanem sa pakang nan adti utaw na awun pagpangintu-u

13 Na, migpakang ya Tyumanem kan Abraham na tagtunun na manga
buwadbuwad nan ya kadakula' na banwa, beke' na asuntu na pigtuman ni
Abraham ya Uldin. Yan baling ya du-an, kay pigtuman na Tyumanem ya
kanan pakang asuntu na nyangintu-u si Abraham, aw pigdawat sakanan na
Tyumanem kasiling na wala' da ya sala'.
14 Manang kun yan olo' ya atagan sa manga pigpakang na Tyumanem
ya manga dyumalug sa Uldin, wala' ya ma-untung na manga eped na
nyangintu-u, aw wala' ya guna na manga pakang nan.

* **4:3** 4:3 Mabasa adti Génesis 15:6. * **4:8** 4:7-8 Mabasa adti Salmo 32:1-2.

15 Kay ya Uldin, yan ya du-an na awun pagpa-emel-emel na lekat adti
Tyumanem. Manang kun wala' ya Uldin, dili' ka-ede-an na nyakasala' ya
utaw.
16 Yanagaw, magi sa pagpangintu-u, madawat tadun ya manga pigpakang
na Tyumanem, pada ma-imo' yeiy kallat na lekat adti kanan. Ya manga
pigpakang yeiy, tengteng saba dumateng adti manga utaw na awun pag-
pangintu kasiling na pagpangintu-u ni Abraham aw beke' olo' na manga
dyumalug sa Uldin. Kay si Abraham nya-imo' palangad ama na kadég na
utaw na nyangintu-u.
17 Kay pigpasulat na Tyumanem asini muna ya pakang nan kan Abraham,
law nan, "Pig-imo' ta kaw ama sa madég na manga nasud." * Aw kya-ede-an
nan na dili' sakanan bullugan na Tyumanem sa manga pigpakang kanan.
Kay to-o nan kya-ede-an na mabatug na Tyumanem matawun ya utaw lekat
adti pagkamatay aw mabatug nan imo-un ya wala' pa ka-imo'.
18 Yanagaw, pangkay wala' da ya pag-iman ni Abraham na ma-imo' ama
na madég na utaw asuntu na bakleg da sakanan, manang pyangintu-uwan
nan ya pigpakang kanan na Tyumanem:
"Kasiling na manga bitun na dili' ma-iyap,
maynan uman ya kadég na manga buwadbuwad na un ku atag kanmu." *
19 Yanagaw wala' pagkalumay ya ginawa ni Abraham na maka-ise' pa
pangkay sanggatus da ya umay nan aw pangkay ya ka͡ubayan nan na si Sara
dili' magpaka-ise'. Manang kenne' na kasalig na pagpangintu-u ni Abraham.
20 Wala' sakanan pagduwaduwa sa pigpakang na Tyumanem kanan.
Migkasalig baling ya kanan pagpangintu-u aw pigdeyen nan ya Tyumanem.
21 Kay tengteng kya-ede-an ni Abraham na pangkay unu ya pigpakang na
Tyumanem, mabatug nan saba imo-un.
22 Yanagaw magi sa pagpangintu-u ni Abraham, pigdawat na Tyumanem
sakanan kasiling na wala' ya sala'.
23 Na, beke' olo' na sayda ni Abraham ya pigka-untungan sa piglong na
Tyumanem,
24 manang dun ni piglong nan, kya-ede-an da tadun uman na dawaten
kitadun nan kasiling na wala' da ya sala' kun mangintu-u kitadun sa Tyu-
manem na migmataw sa kanaten Pangulu na si Jisus lekat adti pagkamatay.
25 Pigtumbay si Jisus na patayen adti krus asuntu sa manga sala' tadun.
Manang pigmataw sakanan lekat adti pagkamatay. Aw magi sa pig-imo' nan
yeiy, mabatug da kitadun dawaten na Tyumanem kasiling na wala' da ya
sala'.

5

Magi kan Jisus nyakaliku' kitadun adti Tyumanem

1 Yanagaw, asuntu na pigdawat da kitadun na Tyumanem kasiling na wala'
da ya sala' magi sa pagpangintu-u tadun, nyakaliku' da kitadun adti kanan
asuntu sa pig-imo' ni Jisu-Kristu na kanaten Pangulu.
2 Aw magi sa pig-imo' ni Kristu aw sa pagpangintu-u tadun kanan,
nyadawat tadun ya grasya na Tyumanem. Yanagaw, migleya kitadun dun
ni kanaten pag-iman na makasambuk kitadun kagaya adti kadyawan na
Tyumanem.
3 Aw beke' olo' yeiy, migleya kitadun uman pangkay madég ya pagti-
is aw manga ka͡alugan. Kay kya-ede-an tadun na magi sa pagti-is tadun

* **4:17** 4:17 Mabasa adti Génesis 17:5. * **4:18** 4:18 Mabasa adti Génesis 15:5.

pigpakabagseg kitadun na Tyumanem pada mabatug tadun ya pagtanda' kanaten.
4 Aw kun mabatug tadun ya pagpadeleg pangkay awun pagtanda', magleya kanaten ya Tyumanem. Aw kun magleya kanaten ya Tyumanem, awun imanen tadun.
5 Aw dun ni kanaten pag-iman, dili' saba kitadun kabullugan. Kay pigpaede' da nan kanaten na to-o kitadun nan pigginawa͡an. Pig-atag nan kanaten ya kanan Ispiritu pada matmu' kitadun na kanan pagginawa.
6 To-o dakula' ya pagginawa kanaten na Tyumanem. Sa kenne' na wala' pa ya mabatug tadun sa pagpaluwa' sa pagka-utawun tadun, dun ni allaw na dadan da na Tyumanem pigpamalli', nyatay si Kristu aw nya-imo' sakanan kalyu kanaten na manga makasasala'.
7 Wala' ya malim patayen pada sa utaw na nyatibulluk dyumalug sa Uldin, manang pagaw awun utaw na magtumbay sa pagka-utawun nan na patayen sa madyaw na utaw na awun pagkallat sa kanan eped.
8 Manang ya Tyumanem, pangkay makasasala' kitadun, pigpakita' nan ya kadakula' na pagginawa nan magi dun ni pagkamatay ni Kristu adti krus kalyu kanaten.
9 Magi sa dugu' ni Kristu, pigdawat da kitadun na Tyumanem kasiling na wala' da ya sala'. Yanagaw, to-o naten kya-ede-an na pigpaluwa' da kitadun nan.
10 Idtu muna, po-on kitadun na Tyumanem, manang adun, nyakaliku' da kitadun adti kanan magi sa pagkamatay na kanan Ise'. Aw nyabangal da na paluwa-en kitadun asuntu sa pagkataw ni Jisus lekat adti pagkamatay.
11 Aw beke' olo' na maynan, manang magleya uman kitadun asuntu sa pigimo' na Tyumanem kanaten magi kan Jisu-Kristu na kanaten Pangulu, kay nyakaliku' da kitadun adti kanan.

Ya pagpa-unawa kan Adan aw kan Jisus

12 Yanagaw, asuntu sa sala' na dyumateng asini tas na lupa' magi sa sambuk na utaw na si Adan, dyumateng uman ya kamatayen. Yanagaw dyatengan na kamatayen ya kadég na manga utaw kay nyakasala' ya kadég.
13 Asini muna, sa wala' pa atagan na Tyumanem ya kanan Uldin adti manga utaw, dadan da silan nyakasala'. Manang asuntu na wala' pa ya manga sugu' na un kalakadan, wala' nan uman iyapa ya manga sala' nilan.
14 Manang lekat adti manga allaw ni Adan taman adti manga allaw ni Moysis, migdumala la ya kamatayen sa manga utaw pangkay wala' pagunawa ya sala' na manga utaw sa sala' ni Adan. Aw si Adan nya-imo' palangad alung sa sambuk na un dumateng na yan si Kristu.
15 Manang ya sala' na manga utaw dili' maka-unawa sa kallat na Tyumanem. Asuntu na lyumakad ya sambuk na utaw sa sugu' na Tyumanem, dyumateng adti kadég na utaw ya kamatayen. Manang to-o pa dakula' ya kallat na Tyumanem na pig-atag nan adti kadég na utaw magi kan Jisu-Kristu.
16 Aw wala' pag-unawa ya kallat na Tyumanem aw ya syampetan na sala' ni Adan. Ya sala' nan, yan ya du-an na awun pagpa-emel-emel na Tyumanem. Manang ya kallat na Tyumanem adti kanaten na nyaka-imo' sa madég na sala', yan ya du-an na pigdawat nan kitadun kasiling na wala' da ya sala'.
17 Asuntu sa sala' ni Adan, migdumala la ya kamatayen sa kadég na manga utaw. Manang to-o pa dun dakula' ya nya-imo' ni Jisus. Aw pangkay singalan ya dumawat sa kallat nan, magi kan Kristu dawaten sakanan na

Tyumanem kasiling na wala' da ya sala' aw matagtun nan ya ginawa na wala' ya katigkasan aw magdumala eped ni Kristu.

18 Yanagaw, asuntu sa sala' ni Adan, pig-ukuman da ya kadég na utaw na awun da kamatayen. Manang asuntu sa pig-imo' ni Jisus na wala' ya sala', mabatug da lanasen ya manga sala' na kadég na utaw, aw dun da silan dawata na Tyumanem kasiling na wala' da ya sala'. Aw matagtun nilan ya ginawa na wala' ya katigkasan.

19 Kay asuntu sa sambuk na utaw na si Adan na wala' dalug sa sugu' na Tyumanem, nya-imo' makasasala' ya kadég na utaw. Manang magi uman sa sambuk na utaw na si Jisus na dyumalug sa sugu' na Tyumanem, yanagaw dawaten na Tyumanem ya kadég na nyangintu-u kan Jisus kasiling na wala' da ya sala'.

20 Na, pig-atag na Tyumanem kan Moysis ya Uldin pada ka-ede-an na manga utaw na piglakadan nilan ya manga sugu' nan. Aw pangkay migkadég ya pigpan-imo' nilan na manga sala', manang to-o pa dun baling migkadakula' ya kallat na Tyumanem kanilan.

21 Yanagaw, kasiling na pagdumala na sala' sa kadég na manga utaw aw dyatengan silan na kamatayen, maynan uman, magi sa pig-imo' ni Jisus migdumala la ya kanan kallat adti manga utaw, aw dawaten da silan na Tyumanem kasiling na wala' da ya sala' aw matagtun nilan ya ginawa na wala' ya katigkasan magi kan Jisu-Kristu na kanaten Pangulu.

6

Ya bagu na pagka-utawun dun ni kan Kristu

1 Na, pagaw awūn utaw na baluk ya anenganeng na maglong, “Unu, magpadeleg kitadun magpakasala' pada magkadakula' pa ya kallat na Tyumanem kanaten?”

2 Ya tubag ku kanan, “Dili' saba! Kay kasiling kitadun na nyatay da dun ni pag-imo' sa sala', aw wala' da ya katulus na sala' adti kanaten. Yanagaw, unun pa tadun ya pag-imo' sa sala'?”

3 Wala' mayu ka' ka-ede-i na ya pagbâutismu kanaten, ya kakawasan yeiy, nyakasambuk da kitadun kan Kristu Jisus dun ni pagkamatay nan?

4 Yanagaw dun ni pagbâutismu kanaten, nyaka-agad da kitadun dun ni paglebeng kan Kristu pada maka-agad uman kitadun adti pagkataw nan magi sa katulus na Ama, aw mabagu uman ya kanaten anenganeng.

5 Aw kun nyakasambuk da kitadun kan Kristu dun ni pagkamatay nan, makasambuk saba uman kitadun dun ni pagkataw nan.

6 Kya-ede-an tadun na ya dadan na pagka-utawun tadun nyaka-agad da dun ni pagkamatay ni Jisus adti krus pada matay ya dadan na pagka-utawun tadun aw ya sala' dili' da mag-allang kanaten.

7 Kay kun singalan ya nyatay da dun ni dadan na pagka-utawun nan, pigpaluwa' da sakanan lekat adti sala'.

8 Na, kun nyaka-agad da kitadun dun ni pagkamatay ni Kristu, pyangintuuwan tadun uman na matawun kitadun aw maka-iyeped kitadun kanan.

9 Asuntu na nyataw si Kristu lekat adti pagkamatay, kya-ede-an da tadun na dili' da sakanan matay salut kay wala' da ya katulus na kamatayen magdumala kanan.

10 Kay minsan da ya pagkamatay nan pada sa sala' na kadég na manga utaw. Aw nyataw sakanan pada basâan ya Tyumanem.

11 Aw maynan uman, silinga la mayu na nyatay da ya pagkalim mayu mag-
imo' sa sala'. Aw dun ni kamayu pag-eya', daluga mayu ya pagkaliman na
Tyumanem, kay nyakasambuk da kamu kan Kristu Jisus.
12 Yanagaw, dili' da mayu pagtumbay na magdumala pa ya sala' dun ni
lawas mayu, pada dili' da mayu kaâagadan ya pagkaliman na pagka-utawun
mayu adti imo-unun na malatay.
13 Aw dili' mayu uman pagtumbay ya manga punganan na lawas mayu na
mag-imo' sa malatay, manang atagan mayu baling ya pagka-utawun mayu
adti Tyumanem na un mag-imo' sa madyaw. Kay nyatay da ya dadan na
pagka-utawun mayu aw adun pigbagu la kamu. Yanagaw atagan ya manga
punganan na lawas mayu adti pag-imo' sa pagkaliman na Tyumanem.
14 Kay wala' da kamu dumalayi na sala', asuntu na beke' da na Uldin ya
miggagad kamayu, manang ya migdumala kamayu adun yan da ya kallat
na Tyumanem.

Ya pagpaluwa' kanaten lekat adti pag-allang na sala'

15 Na, pagaw awūn utaw na maglong, “Unu, magpadeleg kitadun
magpakasala' asuntu na wala' da ya pagdumala na Uldin kanaten aw
pigsayuwan da na kallat na Tyumanem?” Ya tubag ku kanan, “Dili' saba!”
16 Unu, wala' mayu ka-ede-i na pig-allang kitadun na pangkay unu na
pigkaâagadan tadun, aw yeiy ya nya-imo' tadun amu? Kun mag-imo' kitadun
sa sala', yan ya mig-allang kanaten, aw ya sampetan yan pa-emel-emelen
kitadun na Tyumanem na wala' ya tyamanan. Manang kun dalugun tadun
sakanan, ya sampetan yan, katutukan ya Tyumanem kanaten.
17 Idtu muna pig-allang kamu na pagkaliman mayu mag-imo' sa sala',
manang adun, migpasalamat aku sa Tyumanem, kay pigbetang da mayu
adti kamayu anenganeng ya matinaw na palna-u na Tyumanem na pigpa-
ede' da kamayu.
18 Aw adun, pigpaluwa' da kamu lekat adti manga sala', aw nya-imo' da
kamu allang dun ni pagdalug sa pagkaliman na Tyumanem.
19 Na, pigpundinganan ku ya pagpakabetang na allang pada maksay mayu
kalabetan. Idtu muna, migpa-allang kamu sa kamayu lawas dun ni pag-
imo' sa makamulamulaâay aw sa pangkay unu na malatay. Aw wala' ya
katantanan na manga sala' mayu. Manang adun, atagan da adti Tyumanem
ya manga punganan na lawas mayu pada dumalug sa pagkaliman nan,
yanagaw kalinisan ya kamayu anenganeng.
20 Idtu muna sa allang pa kamu na sala', wala' mayu pagbetangan sa
ginawa ya pagdalug sa pagkaliman na Tyumanem.
21 Na, unu ka' ya nya-untung mayu sa pag-imo' mayu sa malatay idtu
muna na pigkamulamulaâan da mayu adun? Ya un datengan na mig-imo' sa
maynan, pa-emel-emelen na wala' ya tyamanan.
22 Manang adun, pigpaluwa' da kamu lekat adti kamayu manga sala', aw
nya-imo' da kamu adun allang dun ni pagdalug sa Tyumanem. Aw dakula'
saba ya ma-untung mayu kay kalinisan ya kamayu anenganeng. Aw ya
sampetan yeiy, matagtun mayu ya ginawa na wala' ya katigkasan.
23 Kay ya tandan sa sala', yan ya pa-emel-emelen na Tyumanem na wala'
ya tyamanan. Manang ya pig-atag na Tyumanem na wala' ya bayad, yan
ya ginawa na wala' ya katigkasan asuntu na nyakasambuk da kitadun kan
Kristu Jisus na kanaten Pangulu.

7

Ya pagpaluwa' kanaten lekat adti pagdumala na Uldin

1 Kay manga inulug, kya-ede-an da mayu na awun bala-ud na magdumala
sa utaw, aw kyalabetan mayu uman na kun matay da ya utaw, dili' da
magdumala ya bala-ud kanan.
2 Alimbawa', ya kaûbayan na awun da eseg, dili' sakanan makaluwa' dun
ni kapangugnanay nilan kun utaw pa ya kanan eseg. Manang kun matay
da ya eseg nan, makaluwa' da sakanan dun ni bala-ud na migpa-iganget sa
kapangugnanay nilan.
3 Yanagaw kun utaw pa ya kanan eseg aw magpa-agaw sakanan sa eped
na eseg, na, tawagen sakanan na kaûbayan na miglakadenen. Manang
kun matay da ya eseg nan, nyakaluwa' da sakanan lekat adti bala-ud na
mangugnanay, aw kun mangugnan sakanan sa eped na eseg, wala' sakanan
paglakadenen.
4 Kay manga inulug ku, maynan uman ya pagpakabetang mayu.
Nyakaluwa' da kamu lekat adti pagdumala na Uldin na manga Judiyu, kay
nyaka-agad da kamu kan Kristu dun ni pagkamatay nan, aw nyakasambuk
da kamu kanan dun ni pagkataw nan lekat adti pagkamatay. Yanagaw
mabatug da tadun imo-un ya manga madyaw pada madeyen ya Tyumanem.
5 Idtu muna, sa wala' pa kitadun pangintu-u kan Kristu, gayed tadun
pigdalug ya pagkaliman na pagka-utawun tadun adti manga imo-unun na
malatay. Aw to-o pa baling migkadakula' ya pagkalim tadun mag-imo' sa
malatay asuntu na pigka-ede-an tadun ya Uldin. Aw asuntu na pig-imo'
tadun yeiy, yan ya un tadun datengan na pa-emel-emelen na Tyumanem na
wala' ya tyamanan.
6 Manang adun, nyakaluwa' da kitadun adti pagdumala na Uldin kay
nyaka-agad da kitadun kan Kristu adti pagkamatay nan. Yanagaw dili' da
ka-ilangan na gelgelen pa kitadun dumalug sa Uldin na pigsulat asini muna.
Kay pigbagu la kitadun na Ispiritu Santo pada mabatug tadun tumanen ya
pagkaliman nan.

Ya Uldin aw ya sala'

7 Na, pagaw awun utaw na maglong, “Malatay ya Uldin.” Manang ya
tubag ku kanan, “Dili' saba!” Kun wala' ya Uldin, dili' ku ka-ede-an ya sala'.
Alimbawa', kun wala' pa sulata dun ni Uldin na “Dili' kamu magkaybeg,”*
dili' ku ka-ede-an na sala' kadi' ya pagkaybeg.
8 Manang sa pagka-ede' ku na sala' kadi' adti Uldin ya pagkaybeg, nyakase-
lat baling dun ya sala' aw to-o pa migkadakula' ya pagkaybeg ku. Ya
kakawasan na piglong ku na kun wala' ya manga sugu' dun ni Uldin, dili'
kapukawan ya pagkalim ku mag-imo' sa sala'.
9 Idtu muna, wala' ya kyatagan ku sa Uldin. Manang sa pagka-ede' da ku
sa manga sugu', dun da ku ka-ede-i na nyakasala' kadi' aku aw nyapukaw
baling ya pagkalim ku mag-imo' sa sala'.
10 Aw ya Uldin na mag-atag galu sa agiyanan pasinan adti ginawa na
wala' ya katigkasan, yeiy baling kadi' ya du-an na pa-emel-emelen aku na
Tyumanem na wala' ya tyamanan.
11 Kay nyakaselat ya pagkalim ku mag-imo' sa sala'. Aw magi sa sugu' na
piglakadan ku, kyagawayan baling aku aw yeiy ya migpatay kanak.
12 Yanagaw, kyalabetan tadun na ya Uldin lekat saba adti Tyumanem aw
ya manga sugu' dun alag matulid aw matinaw aw to-o madyaw.
13 Na, pagaw awūn utaw na musip, law nan, “Kun madyaw ya Uldin, unu,
yan baling ya du-an na kya-eletan aku adti Tyumanem?” Aw ya kanak tubag
kanan, “Dili saba!” Pigbukasan baling na Uldin ya manga sala' ku. Madyaw

* **7:7** 7:7 Mabasa adti Exudo 20:17.

ya Uldin aw umba' aku pa-emel-emelen na Tyumanem. Yanagaw magi sa Uldin kya-ede-an da tadun na to-o malatay ya sala'.

Ya pagtanam na malatay aw madyaw dun ni anenganeng tadun

14 Na, kya-ede-an da tadun na ya Uldin lyumekat adti Tyumanem. Manang
aku utaw saba olo' na nya-allang na sala'.
15 Wala' ku kalabeti kun unu ya pig-imo' ku. Aw pangkay kya-ede-an ku
kun unu ya madyaw imo-un manang dili' ku baling ma-imo'. Yan baling ya
kanak pig-imo', ya manga imo-unun na wala' ku kalimi.
16 Manang kun pig-imo' ku ya malatay na dili' ku kaliman imo-un, na,
tyumande' aku na madyaw ya Uldin.
17 Yanagaw beke' da ku ya mig-imo' sa malatay manang yan saba ya mig-
imo' ya sala' na nyeya' a͡asini kanaken.
18 Kay kya-ede-an ku na wala' ya madyaw adi kanaken. Pangkay kaliman
ku imo-un ya madyaw manang dili' ku mabatug ya pag-imo'.
19 Ya madyaw na kaliman ku imo-un, wala' ku baling ka-imo'. Yan baling
ya pig-imo' ku ya malatay na wala' ku kalimi.
20 Na, kun imo-un ku ya dili' ku kaliman imo-un, beke' da ku ya mig-imo',
manang yan baling ya mig-imo' ya sala' na nyeya' a͡asini kanak.
21 Yanagaw dun ku ka-ede-i na kun kaliman ku imo-un ya madyaw,
magpalapit baling kanak ya malatay.
22 Adi kanak anenganeng to-o ku pigleya͡an ya Uldin na Tyumanem,
23 manang awūn sangkamulu' na gayed tyumanam adi kanak anenga-
neng. Aw pigdeg baling ya madyaw, aw nya-imo' aku allang na sala'.
24 Aw to-o migkabegat ya ginawa ku asuntu sa kanak pagpakabetang.
Kun yan ya kanak datengan ya pa-emel-emelen na Tyumanem na wala' ya
tyamanan, singalan ka' ya magpaluwa' kanak lekat adti pagdumala na sala'
na a͡asini kanak?
25 Manang pigpasalamatan ku ya Tyumanem kay magi sa pig-imo' ni Jisu-
Kristu na kanaten Pangulu, pigpaluwa' da aku nan lekat adti kanak dadan
na pagpakabetang.
Yanagaw ya kaliman na kanak anenganeng, yan ya pagdalug sa Uldin na
Tyumanem, manang asuntu na pig-allang aku na sala', kya͡agadan ku baling
ya pagkaliman na pagka-utawun ku na mag-imo' sa sala'.

8

Ya utaw na awun ni kanan ya Ispiritu Santo

1 Na, ya kadég tadun na nyakasambuk da kan Kristu Jisus, dili' da pa-emel-
emelen na Tyumanem.
2 Kay dun ni pagpakasambuk tadun kan Kristu Jisus, pigbagu la kitadun
magi sa katulus na Ispiritu Santo, aw pigpaluwa' da kitadun nan lekat adti
pag-allang na sala' aw adti pagdumala na kamatayen.
3 Ya Uldin dili' nan mabatug ya pagpaluwa' kanaten lekat adti pagdumala
na sala', kay dili' tadun mabatug tumanen ya kadakula' na Uldin asuntu
na olo' kitadun utaw. Manang mabatug saba na Tyumanem ya pagpaluwa'
kanaten. Pigpadala nan asini tas na lupa' ya kanan Ise' pada yan ya magti-is
sa kadaman na Tyumanem sa sala' tadun, magi sa lawas nan na pigkalabu
adti krus.
4 Yanagaw magi sa pig-imo' nan, nyatuman ya kadakula' na Uldin na
Tyumanem adti kanaten na wala' da dalug sa pagkaliman na pagka-utawun
tadun adti imo-unun na malatay, kay dyumalug da kitadun sa Ispiritu Santo.

5 Na, ya manga utaw na piggagad na pagkaliman na kanilan pagka-
utawun mag-imo' sa malatay, yan da olo' ya gayed nilan pig-anenganeng ya
maynan. Manang ya manga utaw na nyagagad na Ispiritu Santo, nyatibulluk
baling ya kanilan anenganeng adti pagdalug sa Ispiritu.
6 Kun ya anenganeng na utaw pigdumalâan na pagkaliman na pagka-
utawun nan adti pag-imo' sa malatay, yan ya datengan nan ya pa-emel-
emelen sakanan na Tyumanem na wala' ya tyamanan. Manang kun ya
Ispiritu Santo ya magdumala sa anenganeng na utaw, matagtun nan ya
ginawa na wala' ya katigkasan aw ya kalinaw.
7 Kay ya utaw na gayed piggagad na kanan anenganeng adti pagkaliman
na pagka-utawun nan, po-on sakanan na Tyumanem kay wala' nan daluga
ya manga sugu' dun ni Uldin na Tyumanem, aw ya tengteng matinaw dili'
nan mabatug dalugun.
8 Yanagaw ya kadég na utaw na kenne' pa nyagagad na pagkaliman na
pagka-utawun nilan, dili' silan makatutuk sa Tyumanem.
9 Manang kamu, wala' da dumalayi na pagkaliman na pagka-utawun
mayu kay ya Ispiritu Santo yan da ya miggagad kamayu, kun tengteng nyeya'
ya Ispiritu dun ni pagka-utawun mayu. Pangkay singalan utawa ya wala'
dun ni kanan ya Ispiritu ni Kristu, wala' sakanan paka-akup kan Kristu.
10 Manang kun awun si Kristu ni kamayu, pangkay matay ya lawas mayu
asuntu na sala', manang magi sa Ispiritu na nyeya' dun ni tagsambuksam-
buk kamayu, matagtun mayu ya ginawa na wala' ya katigkasan asuntu na
pigdawat da kamu na Tyumanem kasiling na wala' da ya sala'.
11 Aw ya Tyumanem na migmataw kan Kristu lekat adti pagkamatay magi
sa katulus na Ispiritu nan na nyeya' dun ni kamayu, yan uman ya magmataw
sa kamayu lawas magi sa Ispiritu nan na awun ni kamayu.
12 Yanagaw, kay manga inulug na nyangintu-u, ka-ilangan tadun dalugun
ya pagkaliman na Tyumanem aw dili' da tadun pagdalugun ya pagkaliman
na pagka-utawun tadun adti pag-imo' sa manga sala'.
13 Kay kun kenne' pa tadun dalugun ya pagkaliman na kanaten pagka-
utawun, yan saba ya datengan tadun ya pa-emel-emel na Tyumanem na
wala' ya tyamanan. Manang kun tengteng tadun ayawan ya kanaten manga
sala' aw manga imo-unun na malatay magi sa tabang na Ispiritu Santo,
matagtun tadun ya ginawa na wala' ya katigkasan.
14 Kay ya kadég na piggagad na Ispiritu Santo, silan ya manga mangayse'
na Tyumanem.
15 Idtu muna, kasiling kamu na allang na gayed nyallek sa pagpa-emel-
emel na tagtun kamayu. Manang adun, pigbagu la kamu na Ispiritu aw
nya-imo' da kamu mangayse' na Tyumanem. Yanagaw wala' da kakallekan
tadun magpalapit kanan, aw magi sa Ispiritu nan mabatug da tadun ya
pagpanawagtawag adti kanan na maglong “Kay Ama.”
16 Aw ya Ispiritu nan, yan ya migmatinaw adti kanaten na kitadun ya
tengteng manga mangayse' na Tyumanem.
17 Aw asuntu na mangayse' da kitadun nan, yanagaw madawat tadun ya
manga pigpakang nan kanaten. Aw kun nyaka-agad da kitadun sa pagti-is
ni Kristu, maka-agad kitadun uman makatagtun sa kadyawan na awun ni
tas na langit eped nan.

Ya kadyawan na un pa dumateng sa manga mangayse' na Tyumanem

18 Na, mig-anenganeng aku na ya pagti-is tadun adun tagbi' yeiy, kay to-o
pa dakula' kagaya ya kadyawan na un bukasan kanaten na Tyumanem.

19 Kay beke' olo' na utaw manang dala uman ya kadég na inimo-an nan,
alag silan nyiman na maksay da bukasan na Tyumanem kun singalan ya
tengteng mangayse' nan.
20 Kay ya kadég na inimo-an nan, wala' nilan kaâpeti ya tud nan. Aw yan
saba ya pagbaya' na Tyumanem aw beke' na kanilan pagbaya'. Manang ya
kadég nilan
21 nyiman na dumateng ya allaw na mabagu silan aw makaluwa' lekat
adti kanilan pagpakabetang na magkalat. Aw makasambuk silan dun ni
kadyawan na pagpakaluwa' na mangayse' na Tyumanem.
22 Kya-ede-an tadun na taman adun ya kadakula' na inimo-an na Tyu-
manem migpan-agele silan kasiling na kaûbayan na migti-is na un da
kaûtawan.
23 Aw beke' olo' na inimo-an nan ya migti-is manang kadég tadun uman
na nyakadawat sa Ispiritu na yan ya muna pig-atag na Tyumanem. Mig-
agele kitadun talana tyumagad sa allaw na bukasan na kitadun ya tengteng
mangayse' nan aw atagan na bagu na lawas na dili' da magkamatay.
24 Kay dun ni pag-iman yeiy, nyakaluwa' da kitadun. Na, ya pag-iman
na kyinita' da, beke' yan na pag-iman. Kay singalan utawa ya mig-iman sa
kyinita' da nan? Wala' saba!
25 Manang kun pig-iman tadun ya wala' pa tadun kita-a, padelegen tadun
ya pagtagad sa un dumateng.

26 Maynan uman, ya Ispiritu Santo gayed kanaten tyumabang dun ni
kalumay na ginawa tadun. Kay wala' tadun ka-ede-i kun unu ya umba'
sekaten adti Tyumanem, manang ya Ispiritu, yan ya magpatenga' kanaten
adti kanan dun ni pagpanawagtawag tadun, aw nyanginayu' pada kanaten
dun ni tingeg na beke' na kana utaw.
27 Ya Tyumanem, kya-ede-an da nan ya kadég na awūn ni anenganeng
na manga utaw. Aw kya-ede-an nan uman ya anenganeng na Ispiritu, kay
yan ya magpanginayu' adti kanan pada kanaten na manga mangintu-uway
umba' sa pagbaya' nan.

28 Kya-ede-an da tadun na ya kadég na kanaten kya-agiyan un sumampet
adti madyaw na tud na Tyumanem kay awun da dadan pigpalpa nan
sa tagsambuksambuk kanaten, asuntu na pigtawag da kitadun nan aw
pigginawâan tadun sakanan.
29 Kay lekat pa asini muna pigpamalli' da dadan na Tyumanem ya manga
mangintu-u kanan. Aw yanagaw pigtani la nan silan na ma-imo' kanan
mangayse' aw masiling ya bet nilan sa bet ni Jisus, pada ma-imo' sakanan
kamagulangan sa kadég tadun na nyangintu-u.
30 Aw kun singalan ya pigtani la nan na ma-imo' kanan mangayse', silan
ya pigtawag da nan. Aw kun singalan ya pigtawag da nan, silan uman ya
pigdawat nan kasiling na wala' da ya sala'. Aw kun singalan ya pigdawat da
nan na wala' ya sala', patasen nan silan.

Ya dakula' na pagginawa na Tyumanem kanaten

31 Yanagaw, anenganengen tadun ya kadég yeiy. Kun pig-apitan kitadun
na Tyumanem, wala' saba ya pangkay sambuk na dumeg kanaten!
32 Wala' nan demetan ya kanan Ise' manang pigtumbay nan baling na
patayen adti krus pada sa kadég tadun. Kun pig-atag nan ya kanan Ise', wala'
saba ya dili' nan atag kanaten.

33 Singalan ka' ya makapaglong na makasasala' ya manga utaw na pigtani
la na Tyumanem? Wala' saba! Kay pigdawat da kitadun na Tyumanem
kasiling na wala' da ya sala'.
34 Aw singalan uman ya makapaglong kanaten na pa-emel-emelen ki-
tadun na Tyumanem? Wala' saba! Kay si Kristu pigpatay da adti krus kalyu
kanaten, aw pigmataw uman sakanan lekat adti pagkamatay. Aw adun,
nyingkud da apit adti kalintu na Tyumanem aw nyanginayu' sakanan pada
kanaten.
35 Wala' ya maka-elet kanaten lekat adti pagginawa ni Kristu, pangkay pa
apeten tadun ya pagti-is aw manga kalugan aw manga pagpamulayam aw
getem, aw wala' ya un tadun pagkadégkadég, aw ya manga kallekanan na un
ma-imo', aw pangkay kun patayen pa kitadun.
36 Awun pigsulat asini muna na maglong:
"Kay Tyumanem, asuntu sa pagpangintu-u nami kanmu, gayed nyaka-
betang ya pagka-utawun nami adti kalatayan.
Kasiling kami na manga karniro na un da tumbaen."*
37 Pangkay maynan ya pagpakabetang tadun, manang mabatug tadun
saba degen ya kadég yeiy magi sa tabang ni Kristu na to-o gyuminawa
kanaten.
38 Kay kya-ede-an da ku na wala' ya maka-elet kanaten lekat adti pagginawa na Tyumanem. Pangkay pa ya pagkamatay aw ya pag-eya' tadun, aw manga anghil aw manga busaw. Aw beke' na kakaypengan tadun adun aw kakaypengan sa unu ya un pa dumateng. Aw beke' na katulus na dili' tadun pagkita-en,
39 dala ya awun ni balintenga-an, aw ya awun ni dalem na lupa', aw pangkay unu na pig-imo' na Tyumanem. Dili' yeiy maka-elet kanaten lekat adti dakula' na pagginawa na pigpakita' nan kanaten magi kan Kristu Jisus na kanaten Pangulu.

9

Ya Tyumanem aw ya manga Judiyu

1 Na, awun paglongun ku kamayu aw tengteng yeiy matinaw kay nyakasambuk da aku kan Kristu aw beke' yeiy na galu'. Aw ya Ispiritu Santo, yan ya migmatinaw sa kanak anenganeng.
2 Migkalat to-o ya kanak ginawa kay gayed ku pig-anenganeng ya manga kadégan ku na manga Judiyu na wala' pangintu-u.
3 Kun mabatug pa galu na aku ya pa-emel-emelen na Tyumanem kalyu kanilan aw ka-eletan adti kan Kristu, yan saba ya imo-un ku pada makaluwa' silan.
4 Silan saba ya manga buwadbuwad ni Isra-él na pigpamalli' na Tyumanem na ma-imo' kanan mangayse'. Aw adti kanilan pigpakita' nan ya kanan kadyawan. Aw pig-imo' nan kanilan ya manga pakang na dayaw mig-iganget. Aw silan ya pig-atagan nan sa Úldin. Aw silan ya pigpalnauwan nan kun unun nilan ya pagsimba kanan. Aw silan ya pigpakangan na Tyumanem sa madég na grasya.
5 Silan ya manga buwadbuwad ni Abraham, aw ni Isaak, aw ni Jakub na pigpamalli' na Tyumanem asini muna. Aw dun ni kanilan buwadbuwad kautaw si Kristu na yan ya Tyumanem na migdumala sa kadég. Aw yan saba ya umba' deyen na wala' ya tyamanan. Amén.

* **8:36** 8:36 Mabasa adti Salmo 44:22.

6 Na, pangkay wala' pangintu-uwi na eped na manga Judiyu si Kristu,
manang pigtuman saba na Tyumanem ya manga pigpakang nan adti manga
buwadbuwad ni Isra-él. Kay dili' ya kadég na manga buwadbuwad ni Isra-él
tengteng utaw na Tyumanem.
7 Aw maynan uman, pangkay awūn manga utaw na buwadbuwad ni
Abraham, manang beke' na kadég nilan tengteng buwadbuwad nan. Kay
pigpasulat na Tyumanem asini muna, law nan, “Magi kan Isa-ak ma-imo'
kaw tyugbulan sa manga buwadbuwad na pigpakang da ku kanmu.” *
8 Aw ini ya kakawasan: Dili' ya kadég na ise' ni Abraham tengteng ise' na
Tyumanem, manang idtu olo' na pigpakang na Tyumanem kanan.
9 Kay yan ya pigpakang na Tyumanem kanan, “Lumiku' aku adi tampid
mayu salut na umay kasiling na maynini na bulan. Aw sa dili' pa aku lumiku'
adi, ka͡utawan da si Sara sa ise' nan na eseg.” *
10 Aw beke' na yan da olo', manang nya-imo' yeiy uman adti duwa ya ise
ni Ribéka aw ni Isa-ak na kanaten tyugbulan.
11-12 Sa wala' pa ka͡utawi si Ribéka sa ise' nan na pingin, miglong ya
Tyumanem kanan, “Ya ise' mu na magulang, dumala͡an na mangud nan.” *
Aw dun da na Tyumanem pa-ede-an ya palpa nan pangkay wala' pa silan
ka͡utaw. Yanagaw, pigpamalli' nan ya sambuk, beke' na asuntu sa pag-
imo' nilan sa madyaw aw malatay, manang asuntu na yan ya pagbaya' na
Tyumanem.
13 Aw pigpasulat na Tyumanem asini muna, law nan, “Si Jakub, yan ya
pigginawa͡an ku, manang si Isaw, pigkele͡an ku.”*
14 Na, kun maynan, makapaglong ka' kita na dili' matinaw ya pagbaya' na
Tyumanem? Dili' saba!
15 Kay miglong ya Tyumanem kan Moysis,
“Kallatan ku ya pangkay singalan ya kaliman ku kallatan.
Aw pakadyawun ku ya pangkay singalan ya kaliman ku pakadyawun.” *
16 Yanagaw ya pagkallat na Tyumanem, beke' na asuntu sa pag-imo' nilan sa
madyaw aw beke' uman na asuntu sa kanilan pagkaliman. Manang yan olo'
ya du-an, kay kyallatan nan silan.
17 Kay awun pigpasulat na Tyumanem asini muna na piglong nan sa para-
un na hari' sa nasud na Ihiptu, “Ini ya du-an na pig-atag ku kanmu ya
katundanan asini banwa na Ihiptu, pada magi dun ni kanmu kita-en ya
kanak katulus aw ma-imo' dengganen ya ngalan ku adti kadég na banwa
asini tas na lupa'.” *
18 Yanagaw, ya kallat na Tyumanem pigpakita' nan adti pangkay singalan ya
kaliman nan kallatan, aw pigpakategel nan ya pangkay singalan ya kaliman
nan pakategelen.
19 Na, pagaw musip kamu kanak, “Ananga' pa nan pasala-en ya manga
utaw? Singalan ka' ya makatagen sa pagbaya' na Tyumanem?”
20 Manang singalan kaw na magpa-ayil sa maynan adti Tyumanem?
Utaw kaw saba olo' na pig-imo' nan! Kasiling kitadun na kulun. Aw dili'
makapaglong ya kulun adti mag-imo-ay kanan, “Ananga' aku mu imo-un na
maynini?”

---

* **9:7** 9:7 Mabasa adti Génesis 21:12. * **9:9** 9:9 Mabasa adti Génesis 18:10. * **9:11-12** 9:11-12 Mabasa adti Génesis 25:23. * **9:13** 9:13 Mabasa adti Malakiyas 1:2-3. * **9:15** 9:15 Mabasa adti Éxudo 33:19. * **9:17** 9:17 Mabasa adti Éxudo 9:16.

21 Ya mag-imo-ay sa kulun, yan ya magbaya' kun unu ya imo-un nan
adti libukuk na lupa'. Kun kaliman nan imo-un duwa, ya sambuk imo-un
nan madyaw na seledanan aw ya sambuk dili' to-o madyaw na seledanan,
mabatug nan saba kay yan ya magbaya'.
22 Aw yeiy saba ya pig-imo' na Tyumanem. Kun kaliman nan pa-emel-
emelen ya kadég na nyakasala' aw pa-ede' ya kanan katulus, yeiy ya kanan
pagbaya'. Manang pigtagenan pa nan ya kanan kadaman adti manga utaw
na umba' pa-emel-emelen
23 pada kita-en ya kadakula' na kadyawan na pig-atag nan adti manga
utaw na pigkallatan nan aw silan ya pigtagilanan sa matas na dengeg dun
ni allaw na dumadateng pa.
24 Aw maynan ya kadég tadun na pigtawag nan na ma-imo' kanan manga
utaw, beke' olo' na lekat adti manga Judiyu, manang lekat uman adti manga
Héntil.
25 Kay pigpasulat na Tyumanem magi sa kanan propita na si Osiyas asini
muna, law nan:
"Ya beke' na kanak manga utaw,
tawagen da ku silan adun na 'Kanak manga utaw'.
Aw ya wala' ku ginawayi asini muna,
ginawa͡an da ku silan adun. *
26 "Aw adti manga banwa na piglongan ku ya manga utaw na 'Kamu beke'
na kanak manga utaw',
tawagen da silan adun na 'Mangayse' na Tyumanem na lyekatan sa ginawa.'
" *
27 Aw pigpasulat nan uman magi sa propita na si Isayas asini muna, law
nan, "Pangkay ya kadég na buwadbuwad ni Isra-él kasiling na pantad dun ni
baklayan na dagat, manang tabay olo' kanilan ya paluwa-en na Tyumanem.
28 Kay awun allaw na pigtagilan nan na pa-emel-emelen ya manga utaw, aw
maksay nan saba yeiy imo-un." *
29 Aw awun pa uman pigsulat ni Isayas, law nan:
"Ya Tyumanem na migdumala sa kadég,
kun wala' pa kitadun nan atagi na buwadbuwad, wala' da galu ya nyasama'
kanaten.
Masiling kitadun galu na manga utaw dun ni manga syudad na Sodoma aw
Gomora na pig-apnas nan." *

Ya pagpalipaslipas na manga utaw na Isra-él kan Kristu

30 Yanagaw, naten anenganengen ya manga utaw na Héntil. Wala' silan
pagtibagseg na lanasen ya kanilan manga sala'. Manang silan baling
ya pigdawat na Tyumanem kasiling na wala' ya sala' asuntu sa kanilan
pagpangintu-u kan Kristu.
31 Manang ya manga utaw na Isra-él na migtibagseg dyumalug sa Uldin
pada dawaten galu silan na Tyumanem, wala' nilan kabatug tumana ya
kadég na sugu' na awun ni Uldin.
32 Aw ananga' wala' nilan kabatug tumana? Kay ya kanilan pigsaligan,
yan ya imo-unun nilan na madyaw aw beke' na pagpangintu-u kan Jisus.
Pigsungkul silan dun ni batu na pagkasungkulan. *

---

* **9:25** 9:25 Mabasa adti Osiyas 2:23. * **9:26** 9:26 Mabasa adti Osiyas 1:10. * **9:28** 9:28 Mabasa adti Isayas 10:23. * **9:29** 9:29 Mabasa adti Isayas 1:9. * **9:32** 9:32 Si Jisus, yan ya palangad batu na magpakasungkul sa manga utaw.

33 Aw kasiling na pigpasulat na Tyumanem, law nan:
“Pakanyegi mayu! Awūn batu na pigbetang ku dun ni Ziyon. *
Aw ya batu yeiy, magpakasungkul sa manga utaw aw magpakatuwad kanilan.
Manang ya kadég na nyangintu-u kanan, dili' silan kabullugan.”*

10

1 Kay manga inulug ku na nyangintu-u la, ya tengteng na kaliman ku aw ya gayed ku pyanawagtawagan adti Tyumanem na paluwa-en galu ya manga kadégan ku na Isra-él adti manga sala' nilan.
2 Makamatinaw aku na nyatibulluk silan dyumalug sa Tyumanem, manang wala' nilan kalabeti ya imo-unun na tengteng makatutuk sa Tyumanem.
3 Asuntu na migtibagseg silan mig-imo' sa pa-agi na dawaten silan galu na Tyumanem, yanagaw wala' nilan daluga ya pa-agi na Tyumanem kun unun nan ya pagdawat kanilan kasiling na wala' da ya sala'.
4 Manang si Kristu yan ya miglingeb sa kadakula' na tud dun ni Uldin kay magi kanan dawaten na Tyumanem ya pangkay singalan na mangintu-u kanan.

Ya kadég na utaw mabatug da paluwa-en

5 Na, kya-ede-an da tadun ya piglong ni Moysis asini muna kun unu ya pa-agi na dawaten na Tyumanem ya utaw. Aw yeiy ya pagtuman sa kadakula' na Uldin. Pigsulat ni Moysis:
“Ya utaw na makatuman sa kadég na manga sugu' dun ni Uldin,
yan ya utaw na makatagtun sa ginawa na wala' ya katigkasan.” *
6 Manang ya manga utaw na pigdawat na Tyumanem kasiling na wala' da ya sala' magi sa pagpangintu-u nilan, dili' silan maka-usip sa maynini: “Singalan ya un manik adti tas na langit?” (Ya kakawasan: un mangay kan Kristu aw papanugun asini tas na lupa'.)
7 Aw “Singalan uman ya un manog adti banwa na Kaludukan?” (Ya kakawasan: un angayen si Kristu lekat adti manga nyangkamatay.)
8 Manang awun pigpasulat asini muna:
“Ya tingeg na Tyumanem malapit dun ni kanmu,
aw awun da ni anenganeng mu aw molas da mu paglongun.” *
Aw ya tingeg na Tyumanem yeiy, gayed nami pigpa-ede' adti madég na utaw pada mangintu-u silan kan Kristu.
9 Kay kun ubat-ubat mu adti eped na utaw na si Jisus ya Pangulu aw kun mangintu-u kaw na pigmataw sakanan na Tyumanem lekat adti pagkamatay, na, makaluwa' kaw saba.
10 Kay dawaten saba na Tyumanem ya utaw kasiling na wala' da ya sala' kun mangintu-u sakanan dun ni kadakula' na anenganeng nan. Aw kun ubat-ubat nan ya kanan pagpangintu-u, paluwa-en sakanan na Tyumanem.
11 Kay pigpasulat na Tyumanem asini muna: “Ya kadég na nyangintu-u kanan, dili' silan kabullugan.” *
12 Yanagaw, adti anenganeng na Tyumanem mig-unawa la ya manga Judiyu aw ya manga Héntil. Kay ya Tyumanem yan ya Pangulu sa kadég, aw yan ya matag sa grasya adti kadég na mangintu-u kanan.

---

* **9:33** 9:33a Ya Ziyon, yan ya ngalan na kampo adti seled na syudad na Jérusalim na palaguyanan na manga utaw asini muna, aw yan ya dadan na ngalan na syudad na Jérusalim. * **9:33** 9:33b Mabasa adti Isayas 8:14 aw 28:16. * **10:5** 10:5 Mabasa adti Libitiko 18:5. * **10:8** 10:8 Mabasa adti Déutéronomiyo 30:14. * **10:11** 10:11 Mabasa adti Isayas 28:16.

13 Kay pigpasulat na Tyumanem asini muna: “Pangkay singalan ya
magtawag adti Tyumanem, paluwa-en nan saba.” *
14 Manang unun nilan ya pagtawag kanan kun wala' pa silan pangintu-u?
Aw unun nilan uman ya pagpangintu-u kanan kun wala' pa nilan dengega
ya Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu? Aw unun nilan ya pagpakadengeg sa
Madyaw na Ubat-ubat kun wala' ya mag-ubat-ubatay dun ni kanilan?
15 Aw unun nilan ya pagpanaw na un mag-ubat-ubat kun wala' ya
migpadala kanilan? Kasiling na pigpasulat na Tyumanem: “To-o madyaw
kun awun utaw na dumateng na un magpa-ede' sa madyaw na ubat-ubat.”
*
16 Manang tabay olo' ya dyumalug sa Madyaw na Ubat-ubat. Kasiling
na piglong ni Isayas asini muna, law nan, “Kay Tyumanem, singalan ya
nyangintu-u sa pig-ubat-ubat nami?”*
17 Pangkay maynan ya nya-imo', manang adun, makapaglong kita na ma-
batug da saba na manga utaw ya pagpangintu-u kun dengegen nilan ya
Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu. Aw dengegen nilan yeiy kun awun utaw
na magpa-ede' kanilan.
18 Pagaw awūn utaw na musip, law nan, “Unu ka', wala' pa dengega na
manga utaw na Isra-él ya Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu?”
Ya tubag ku kanan, “Dyengeg da saba nilan! Kasiling na pigpasulat na
Tyumanem kan Dabid:
“Ya piglong nilan, nyabekkal da saba adti kadakula' na banwa
aw dyengeg da na kadég na utaw asini tas na lupa'.*
19 Pagaw awūn pa uman utaw na maglong, “Basi wala' na manga utaw na
Isra-él kalabeti ya kakawasan na Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu.”
Ya tubag ku kanan, “Kyalabetan da saba nilan. Pangkay dun ni manga allaw
ni Moysis, miglong ya Tyumanem kanilan:
‘Pakadawayen ku kamu sa eped na manga utaw na wala' pa pakasambuk
kanak.
Aw pakadamanen ku kamu asuntu na pakadyawun ku ya manga utaw na
wala' pa paka-ede' kanak.’ ” *
20 Aw wala' ni Isayas tagu-tagu-a ya piglong na Tyumanem adti manga utaw:
“Kyinita' aku na manga utaw na Héntil,
pangkay wala' silan paninaw kanaken.
Aw migpakilala aku kanilan,
pangkay wala' silan usip kun singalan aku.” *
21 Manang maynini ya pagkasampet na Tyumanem sa manga utaw na Isra-
él:
“Gayed aku tyumagad kanilan na lumiku' adi kanaken,
manang wala' ya kalim nilan dumalug sa manga sugu' ku,
aw kenne' na pangkategelan na anenganeng nilan.”*

11

Ya kallat na Tyumanem adti manga utaw na Isra-él

1 Unu, kyelea̍n na Tyumanem ya kanan manga utaw na yan ya Isra-
él? Wala' saba! Dili' mayu pagkalingawan na aku utaw uman na Isra-él.

* **10:13** 10:13 Mabasa adti Joél 2:32. * **10:15** 10:15 Mabasa adti Isayas 52:7. * **10:16** 10:16 Mabasa adti Isayas 53:1. * **10:18** 10:18 Mabasa adti Salmo 19:4. * **10:19** 10:19 Mabasa adti Déutéronomiyo 32:21. * **10:20** 10:20 Mabasa adti Isayas 65:1. * **10:21** 10:21 Mabasa adti Isayas 65:2.

Si Abraham uman ya kanak tyugbulan aw sambuk aku na lyumekat adti buwadbuwad ni Bénjamin.
2 Wala' saba kele ya Tyumanem sa kanan manga utaw na dadan da nan pyamalli' lekat pa asini muna. Anenganenga mayu ya pigpasulat na Tyumanem sa pagpakabetang ni Éliyas. Migdiklamu sakanan adti Tyumanem sa manga utaw na Isra-él, law nan,
3 "Kay Tyumanem, pigpamatay da nilan ya manga propita mu. Aw pigkalat da nilan ya manga dugsu-anan adti kanmu. Aw dakman aku olo' ya nyasama' na nyangintu-u kanmu. Aw un aku nilan galu uman patayen!" *
4 Manang ini saba ya tubag na Tyumanem kan Éliyas: "Awūn pa pitummalalan ya nyasama' na nyangintu-u kanak na wala' pagsimba sa inutaw ni Ba-al." *
5 Aw maynan uman adun, awūn pa nyasama' na manga utaw na Isra-él na pigpamalli' na Tyumanem magi sa kanan kallat.
6 Ya pagdawat nan kanilan, beke' na asuntu sa manga imo-unun nilan, manang magi saba sa kallat na Tyumanem. Kay kun pigpaluwa' nan ya manga utaw asuntu olo' sa pigpan-imo' nilan, ya kallat nan beke' yan na tengteng kallat.
7 Na, unu ya mapaglong tadun adun? Ya manga buwadbuwad ni Isra-él pangkay nyaninaw silan sa agiyanan na un silan dawaten na Tyumanem manang wala' nilan kita-a. Kay awūn eped kanilan na pigpangkebbelan da ya anenganeng. Manang awūn uman manga eped kanilan na pigpamalli' na Tyumanem kay nyangintu-u la silan kan Kristu.
8 Pigpasulat na Tyumanem asini muna:
"Pig-imo-an silan na Tyumanem na anenganeng na kasiling na utaw na to-o
nyakatulug.
Awun mata nilan manang dili' silan kumita' aw awun talinga nilan manang
dili' silan dumengeg
taman adun na manga allaw yeiy." *
9 Aw miglong si Dabid adti Tyumanem:
"Dun ni pagtambung nilan sa kanilan pista, kalitagan galu silan dun,
aw yan ya du-an na pagsungkul silan aw pa-emel-emelen asuntu sa pig-imo'
nilan.
10 Tumbayan na magkangitngit ya pag-inunu nilan pada dili' silan kumita'.
Aw gayed silan pakabegati na manga kalugan." *
11 Aw musip aku: Sa pagpakasungkul na manga Judiyu, unu, dili' da silan makaliku' adti Tyumanem? Mabatug pa saba! Manang asuntu na piglakadan nilan ya manga sugu' na Tyumanem, nyakaselat baling ya manga Héntil migpakanyeg, yanagaw ya eped kanilan nyakaluwa' da lekat adti pa-emel-emel na Tyumanem. Aw ya un sampetan yeiy, magkadaway ya manga Judiyu.
12 Manang kun magi dun ni paglakad nilan ka-untungan ya kadég na utaw asini tas na lupa', aw kun magi dun ni pagkele nilan sa pagpaluwa' na Tyumanem ka-untungan ya manga Héntil, na, to-o pa dun madyaw kun malingeb da ya kadég na Judiyu na mangintu-u.

Ya pagpaluwa' sa manga Héntil

* **11:3** 11:3 Mabasa adti 1 Hari' 19:10 aw 14. * **11:4** 11:4 Mabasa adti 1 Hari' 19:18. * **11:8** 11:8 Mabasa adti Déutéronomiyo 29:4 aw Isayas 29:10. * **11:10** 11:9-10 Mabasa adti Salmo 69:22-23.

13 Na, ini ya un ku paglongun kamayu na manga Héntil: Pigsugu' aku na
Tyumanem na ma-imo' apostol adti kamayu pada pa-ede' ya kanan tingeg,
aw to-o ku pigbetang sa ginawa ya imo-unun na pigtaligu nan kanak.
14 Pig-imo' ku yeiy pada magkadaway ya manga kadégan ku na manga
Judiyu, aw magi dun ni pagkadaway nilan makaluwa' baling ya eped
kanilan.
15 Asuntu na pigpabaya-an silan na Tyumanem, ya eped na manga utaw
nyakaselat baling migpalapit adti kanan. Yanagaw to-o pa madyaw kun
dawaten salut na Tyumanem ya manga Judiyu, kay ya sampetan nan
masiling silan na utaw na nyataw lekat adti pagkamatay.

16 Ya manga Judiyu pigpa-unawa sa harina na pigmasa. Kun taniyen adti
Tyumanem ya sallapid na muna piglutu', ya kadakula' na nyasama' alag da
kana Tyumanem. Aw kasiling silan uman na kawuy, kun ya manga dalid
pigtani la adti Tyumanem, ya manga sanga pigtani la uman adti Tyumanem.
*

17 Na, ya manga Judiyu pigpa-unawa uman sa kawuy na olibo na pig-
utudan sa manga sanga. Aw kamu na manga Héntil kasiling kamu na
manga sanga na olibo adti magalet na pigsugpat adti kawuy na pig-utudan.
Yanagaw makasambuk da kamu adti manga Judiyu sa manga grasya na pig-
atag na Tyumanem adti kanilan.
18 Manang kamu na manga Héntil, dili' mayu pag-anenganengen na to-o pa
kamu madyaw sa manga Judiyu. Anenganenga ya manga sanga, dili' mataw
kun wala' ya dalid. Ya manga dalid yan baling ya du-an na nyataw ya manga
sanga. Yanagaw ya manga utaw ni Isra-él, silan ya palangad manga dalid na
yan ya agiyanan adti Tyumanem, aw beke' mayu na manga Héntil.

19 Pagaw awūn dun ni kamayu na maglong, “Awun eped na manga sanga
na pig-utud pada sugpat kami na manga Héntil.”
20 Aw ya tubag ku kanan, “Matinaw saba ya piglong mu. Manang yan ya
du-an na pig-utud silan kay wala' nilan pangintu-uwi si Jisus. Aw dun ni
pagpangintu-u mayu kanan, kasiling kamu na manga sanga na kawuy na
pigsugpat. Yanagaw dili' kamu magpalibantug manang kalleki mayu baling
ya Tyumanem.
21 Kay kun wala' kallati na Tyumanem ya manga utaw na Isra-él na palangad
manga sanga, dili' kamu nan uman kallatan na palangad manga sanga na
pigsugpat dun ni punu-an.
22 Anenganenga mayu ya kallat na Tyumanem aw ya pa-emel-emel nan.
Adti manga utaw na wala' pangintu-u kan Kristu, pa-emel-emelen nan silan,
manang adti manga nyangintu-u kanan, pigpakita' nan ya kanan kallat kun
magpadeleg silan dun ni kanilan pagpangintu-u. Manang kun kamu na
manga Héntil dili' magpadeleg dun ni pagpangintu-u mayu kanan, utudun
kamu nan uman.
23 Aw ya manga utaw na Isra-él kun mangintu-u la silan kan Kristu, un silan
uman liku' sugpat na Tyumanem adti kawuy na pig-utudan da sa manga
sanga nan idtu muna. Kay mabatug saba na Tyumanem ya pag-uli' kanilan.
24 Yanagaw idtu muna, kamu na manga Héntil, kasiling kamu na manga
sanga na pig-utud lekat adti kawuy na olibo na adti magalet. Manang asuntu
na nyangintu-u la kamu kan Kristu, kasiling na pigsugpat da kamu dun
ni punu-an na kawuy na olibo na pigtanem. Aw to-o pa dun mabatug ya

* **11:16** 11:16 Ya pyalabet ni Pablo asini birsikulu yeiy: Kun si Abraham aw si Isa-ak aw si Jakub pigpamalli' da na Tyumanem, ya manga buwadbuwad nilan pigpamalli' da uman na Tyumanem.

pagpaliku' sa manga utaw na Isra-él kasiling na manga sanga na un liku' sugpat adti kawuy na pig-utudan.

Ya kallat na Tyumanem sa kadég na manga utaw

25 Kay manga inulug ku na nyangintu-u la, kaliman ku na to-o mayu
kalabetan ya tengteng palpa na Tyumanem na pigtagu' idtu muna pada dili'
kamu magpalibantug sa kamayu pagka-utawun. Ya kategelan na manga
utaw na Isra-él taman olo' na malingeb da ya kadég na manga Héntil na
mangintu-u kan Kristu.
26 Aw tigkas yan, paliku-un nan adti kanan ya kadég na manga utaw na
Isra-él. Kay pigpasulat na Tyumanem asini muna:
“Awun Magpaluwa-ay na dumateng lekat adti Ziyon.
Aw un nan patenengen adti buwadbuwad ni Jakub ya kadakula' na malatay.
27 Kay yan ya kanak pakang adti kanilan
na lanasen ku ya manga sala' nilan.”*
28 Asuntu na pigkele͡an na manga utaw na Isra-él ya Madyaw na Ubat-ubat
kan Kristu, nya-imo' silan baling po-on na Tyumanem, aw kamu na manga
Héntil ya kya-untungan. Manang asuntu na pigpamalli' na Tyumanem ya
manga utaw na Isra-él, kenne' nan pigginawa͡an silan kay pigpakangan nan
ya manga tyugbulan nilan.
29 Kay dili' saba ma-uman ya anenganeng na Tyumanem sa manga utaw na
pigtawag nan aw pig-atagan nan sa grasya.
30 Idtu muna, kamu na manga Héntil, wala' kamu dalug sa Tyumanem.
Manang kyallatan da kamu nan asuntu na wala' dalug ya manga utaw na
Isra-él.
31 Maynan uman, pigtumbay na Tyumanem na dili' silan adun dumalug sa
manga sugu' nan pada dumateng ya allaw na pakita' nan ya kanan kallat
kanilan kasiling na pagkallat nan kamayu.
32 Awun saba tud na Tyumanem dun ni pagtumbay nan sa kadég na utaw na
ma-allang silan na sala', pada pakita' nan kanilan ya kanan kallat.

Ya Tyumanem yan olo' ya umba' deyen

33 To-o dakula' ya kadyaw na Tyumanem! Dili' ka͡apetan ya kanan
katadeng aw ya kya-ede-an nan. Dili' tadun kalabetan ya kanan manga
pagbaya', aw dili' tadun uman kalabetan ya kanan pa-agi, aw ya kanan
manga pigpan-imo'.
34 Kay pigpasulat nan asini muna:
“Singalan ya nyaka-ede' sa anenganeng na Tyumanem?
Aw singalan uman ya makapalna-u kanan kun unu ya un nan imo-un?” *
35 “Singalan ya nyuna nyatag kanan
na un nan uli' adti mig-atag?”*
36 Kay ya Tyumanem, yan ya lyekatan sa kadakula'. Yan ya migdumala sa
kadég, aw pig-imo' nan silan na un magdeyen kanan. Aw yan olo' ya deyen
na wala' ya tyamanan. Amén.

12

Ya manga imo-unun na utaw na nyangintu-u la

* **11:27** 11:26-27 Mabasa adti Isayas 59:20-21. * **11:34** 11:34 Mabasa adti Isayas 40:13. * **11:35** 11:35 Mabasa adti Job 41:11.

1 Yanagaw, kay manga inulug, asuntu sa kadakula' na kallat na Tyumanem, manginayu' aku na imo-un mayu ya kamayu pagka-utawun kasiling na dugsu' na yan ya tengteng pagsimba sa Tyumanem. Wala' aku paglong na patayen mayu ya kamayu pagka-utawun, manang tumbayan mayu baling adti kanan ya kadakula' na kamayu pagka-utawun pada taniyen na un makatutuk kanan.
2 Dili' mayu pagsilingan ya bet na manga utaw na wala' pangintu-u sa Tyumanem. Manang pabaguwan baling sa Tyumanem ya kamayu anenganeng pada ka-ede-an mayu ya tengteng pagkaliman nan, aw kalabetan mayu kun unu ya madyaw aw ya makatutuk kanan, aw kun unu ya umba' imo-un.
3 Na, asuntu sa katundanan na pig-atag kanak na Tyumanem, paglongun ku ya kadég mayu: Dili' kamu mag-anenganeng na to-o pa kaw madyaw kay sa eped mayu. Manang anenganengen mayu baling na ya tagsambuksambuk kamayu awun katadeng na pig-atag na Tyumanem na umba' sa kanan pagpangintu-u.
4 Kay kasiling na lawas na utaw, awūn madég na punganan aw wala' pagunawa ya manga imo-unun nilan.
5 Maynan uman kitadun na manga mangintu-uway, pangkay madég kitadun, manang sambuk da kitadun na lawas dun ni pagpakasambuk tadun kan Kristu.
6 Aw asuntu sa kallat na Tyumanem, pig-atagan da nan ya tagsambuksambuk kanaten sa punganan na katadeng na wala' pag-unawa. Yanagaw gamiten tadun ya pig-atag nan. Kun pig-atagan kaw nan sa paglong sa un nan pa-ede' kanmu, imo-a yan magi sa kanmu pagpangintu-u.
7 Aw kun pig-atagan kaw nan sa pagtabang sa manga eped na utaw, pakadyawa ya pagtabang kanilan. Aw kun pig-atagan kaw nan sa katadeng magpalna-u sa tingeg nan, pakadyawa ya pagpalna-u sa manga utaw.
8 Kun pig-atagan kaw nan sa katadeng magpakabagseg sa ginawa na manga eped, pakadyawa ya pagpakabagseg kanilan. Aw kun pig-atagan kaw nan sa bet na mag-atag adti manga utaw na tagitu', pagkanimbet kaw kanilan na wala' ya eped na tud. Aw kun pig-atagan kaw nan sa paggagad sa eped na manga mangintu-uway, kasebi ya pigtaligu kanmu na Tyumanem. Kun pig-atagan kaw nan sa pagkallat sa manga utaw na makalalat, imo-a yeiy na awun pagleya.
9 Dili' kamu magtallalingu dun ni kamayu paggaginawa͡ay. Kele͡an mayu ya malatay. Aw gayed tibulluka ya pag-imo' sa madyaw.
10 Maggaginawa͡ay ya kadég mayu kay mangkaylug kamu saba dun ni kan Kristu. Dili' mayu pag-olo-un ya kamayu pagka-utawun, manang pagbabasa͡ay kamu baling.
11 Dili' kamu magkataka. Pagkaseb kamu aw tibulluka ya kamayu anenganeng dun ni imo-unun na Tyumanem.
12 Pagleya kamu talana mayu tyumagad sa kadég na pigpalpa na Tyumanem kamayu. Ti-isa mayu ya manga kalugan na dumateng kamayu. Aw panawagtawag kamu gayed adti Tyumanem.
13 Kun awūn kapelek na manga mangintu-uway, kamu ya magtabang kanilan. Aw kun awūn maka-ibwang adti kamayu, sanggila-a mayu silan.
14 Panawagtawag kamu sa Tyumanem na pakadyawun nan ya manga utaw na nyamulayam kamayu, aw dili' mayu pagpanawagtawagan na tullunun nan silan.
15 Kun awūn eped mayu na migleya, agad kamu sa pagleya nilan. Kun awūn eped mayu na migkalat ya ginawa, agad kamu uman dun ni pagkalat na ginawa nilan.

16 Pagsambuka ya anenganeng mayu. Dili' kamu magpatastas sa ka-
mayu pagka-utawun manang pagpa-iyeped kamu baling sa manga utaw na
madalem ya pagpakabetang. Dili' kamu mag-anenganeng na matas pa ya
kamayu katadeng kay sa kamayu eped.
17 Kun awūn utaw na mag-imo' sa malatay adti kamayu, dili' kamu mag-
balus kanilan. Aw pangkay unu ya madyaw na imo-unun na dili' pagsala-en,
yan ya imo-a mayu.
18 Taman na mabatug mayu, tibagsegi na awun kalinaw mayu adti kadég
na manga utaw.
19 Kay manga inulug ku na kanak pigginawa͡an, dili' kamu magmalit sa
utaw na migpakalat kamayu. Manang tumbayan mayu baling silan adti
kadaman na Tyumanem. Kay awun pigpasulat na Tyumanem asini muna,
law nan:
“Aku ya magmalit.
Aku ya magpa-emel-emel sa manga utaw na migpakalat kamayu.” *
20 Manang ini baling ya madyaw mayu imo-un:
“Kun magetem ya po-on mu, pakana sakanan.
Kun talaynemen, pa-inema sakanan.
Aw magi sa pig-imo' mu,
kamulamula͡an nan ya pig-imo' nan na malatay kanmu.” *
21 Dili' mayu paggagaden ya ginawa mayu adti pagmalit na yan ya dumeg
kamayu, manang pakadyawa mayu baling ya utaw na migpakalat kamayu
pada degen mayu ya malatay.

13

Ya pagka͡agad sa manga migdumala

1 Ya kadég mayu na nyangintu-u kan Kristu, pagka͡agadan mayu ya manga
utaw na migdumala kamayu. Kay ya katundanan sa pagdumala, lekat saba
olo' adti Tyumanem. Aw pigtaligu nan yeiy adti manga utaw na migdumala
kamayu.
2 Yanagaw, pangkay singalan ya nyatu sa manga migdumala kanan, pig-
atuwan nan uman ya Tyumanem. Aw ya manga utaw na nyatu', un saba
dumawat sa pa-emel-emel.
3 Wala' ya indeganan na utaw mallek sa manga migdumala kun madyaw
ya kanan pig-imo'. Ya utaw na mig-imo' sa malatay, yan ya umba' mallek.
Kun kaliman mu na dili' kaw mallek kanilan, pag-imo' kaw sa madyaw aw
saya' kaw saba nilan.
4 Ya manga migdumala kamayu, pigtaliguwan silan na Tyumanem pada
madyaw ya kamayu pag-eya'. Manang kun awūn utaw adti kamayu na
mig-imo' sa malatay, awūn indeganan nan mallek kanilan kay awūn saba
katundanan nilan magpa-emel-emel sa utaw yan. Kay pig-atagan silan na
Tyumanem sa katundanan.
5 Yanagaw, ka-ilangan mayu ka͡agadan ya manga migdumala kamayu,
beke' olo' na asuntu na nyallek kamu sa pa-emel-emel na Tyumanem man-
ang asuntu na kya-ede-an mayu ya madyaw na umba' imo-un.
6 Yeiy uman ya du-an na magbayad kamu sa manga buwis. Kay ya manga
awun katundanan, silan ya pigtaliguwan na Tyumanem sa manga imo-
unun yeiy.

* **12:19** 12:19 Mabasa adti Déutéronomiyo 32:35. * **12:20** 12:20 Mabasa adti Probirbiyo 25:21-22.

7 Pangkay unu na buwis na umba' bayadan, bayadi mayu silan. Pagbasa͡an
mayu ya umba' basa͡an.

Ya pagginawa tadun sa kanaten eped

8 Kun awun utang aw beles tadun, maksay naten bayadan. Manang ya
sambuk na utang na dili' kabayadan, yan ya paggaginawa͡ay na tagsambuk-
sambuk kanaten. Kay ya gyuminawa sa eped nan nyakatuman sa kadég na
sugu' na awun ni Uldin.
9 Kay ini ya manga sugu' na Tyumanem dun ni Uldin: “Dili' kamu
maglakadenen. Dili' kamu magpatay sa eped na utaw. Dili' kamu magtakaw.
Dili' kamu magkaybeg sa pametang na eped.” Ya kadég na sugu' yeiy aw
ya eped pa, nyaluduk da dun ni sambuk na sugu': “Ginawayi ya eped mu
kasiling na pagginawa mu sa kanmu pagka-utawun.”
10 Kay kun pigginawa͡an tadun ya kanaten eped, dili' tadun imo-an sa
malatay. Yanagaw, kun singalan ya gyuminawa sa eped nan, yan ya utaw
na nyakatuman da sa kadég na sugu' dun ni Uldin.
11 Imo-a mayu ya kadég na piglong ku kamayu, kay kya-ede-an mayu na
yeiy ya allaw na umba' da kamu magmata lekat adti kamayu pagpakatulug.
Kay malapit da ya pagkalingeb na kanaten pagpakaluwa' kay sa dun na bagu
pa kitadun nyangintu-u.
12 Malapit da matigkas ya pag-eya' tadun asini tas na lupa' kay malapit
da ya pagdateng ni Kristu. Kasiling na gabi na un da dumateng ya
paka͡allawunun. Yanagaw, botonan tadun ya manga imo-unun na malatay
kasiling na pag-imo-un na manga utaw na awun ni kangitngitan. Aw naten
sutun ya pagkana' na kalalamdag kasiling na pagkana' na sundalu pada
mabatug tadun degen ya paggaway ni Satanas.
13 Yanagaw talana pa tadun nyeya' asini tas na lupa', naten imo-un ya
manga madyaw na imo-unun na umba' sa manga utaw na awun da ni
kalalamdag. Dili' tadun silingan ya pag-imo-un na utaw na pala-inem aw
utaw na mig-imo' sa pangkay unu na to-o malatay. Dili' kitadun magkasala-
enen aw mag-imo' sa makamulamula͡ay. Dili' kitadun magpanubbuk sa ayil,
aw dili' kitadun mag-inga' sa eped.
14 Manang pagagadan mayu baling ya kamayu pagka-utawun kan Jisu-
Kristu na kanaten Pangulu, aw dili' da mayu pagbetang adti kamayu anen-
ganeng ya pagdalug sa pagkaliman na pagka-utawun mayu adti pag-imo' sa
malatay.

14

Ya pag-ukum sa manga eped na utaw

1 Dawata mayu ya manga utaw na wala' pa to-o pakadalid ya kanilan
pagpangintu-u, manang dili' mayu silan pag-ayilen asuntu sa anenganeng
nilan na wala' pag-unawa sa kamayu.
2 Awun eped na utaw na nyakadalid da ya pagpangintu-u na pigtumbay
kunu kanilan ya pagkan sa pangkay unu. Aw awun uman eped na wala' pa
to-o pakadalid ya kanilan pagpangintu-u na awun kunu pigpigil kanilan na
Tyumanem na dili' pagkanen, yanagaw olo' gulayenen ya kanilan pigkan.
3 Ya utaw na kyuman sa pangkay unu, dili' magsala' sa utaw na kyuman
olo' sa gulayenen. Aw maynan uman ya utaw na adti anenganeng nan na olo'
kuman sa gulayenen, dili' nan pag-ukuman ya utaw na kyuman sa pangkay
unu, kay alag da ya kadég tadun pigdawat na Tyumanem.

4 Singalan kaw na un mag-ukum sa sugu-anen na eped? Kay ya Tyumanem
na tyumagtun kanan, yan saba olo' ya awun katundanan mag-ukum kun
umba' ya pig-imo' nan aw kun malatay. Aw dawaten saba sakanan kay
tabangan na Tyumanem.
5 Na, awun manga utaw dun ni kamayu na mig-anenganeng na awun
manga allaw na to-o madyaw na umba' magpista pada anenganengen ya
Tyumanem. Manang awun eped kamayu na wala' pamalli' sa allaw na mag-
pista kay adti anenganeng nilan alag madyaw ya manga allaw. Yanagaw ya
tagsambuksambuk kamayu ya magbaya' sa unu ya umba' nan imo-un.
6 Ya utaw na nyamalli' sa allaw, pig-imo' nan yan pada basa͡an ya kanaten
Pangulu. Aw ya utaw na kyuman sa pangkay unu na punganan na makan,
pigpakita' nan na pigbasa͡an nan uman ya Pangulu. Kay pigpasalamatan da
nan ya Tyumanem sa kadég na kanan pigkan. Aw maynan uman ya utaw na
dili' malim kuman sa eped na pagkanen, pigbasa͡an nan uman ya Pangulu
tadun aw pigpasalamatan da nan uman ya Tyumanem.
7 Ya kadég tadun na mangintu-uway, ya pag-eya' tadun asini tas na lupa' aw
ya kanaten pagkamatay, beke' na tud nilan ya katutukan ya kanaten pagka-
utawun.
8 Kay sa talana pa tadun nyeya' asini tas na lupa', ya kanaten Pangulu,
yan olo' ya tagtun kanaten. Yanagaw, pangkay utaw pa kitadun aw pangkay
matay, si Kristu na kanaten Pangulu yan olo' ya tagtun kanaten.
9 Kay yeiy ya du-an na nyatay si Kristu aw nyataw lekat adti pagkamatay
pada ma-imo' sakanan Pangulu sa kadég, pangkay utaw pa silan aw pangkay
nyatay da silan.
10 Yanagaw, dili' da kamu mag-ukum aw magna-na' sa manga inulug mayu
na nyangintu-u. Kay ya kadég tadun un saba mindeg adti asdangan na
Tyumanem dun ni allaw na pag-ukum.
11 Kay awun pigpasulat asini muna:
“Miglong ya Tyumanem, ‘Asuntu na aku ya Tyumanem na gayed awun,
matinaw saba ya piglong ku ini.
Lumuhud ya kadég na manga utaw adti asdangan ku,
aw ya kadég nilan magdeyen kanak.’ ” *
12 Yeiy ya du-an na ya tagsambuksambuk kanaten, un tadun tubagen adti
asdangan na Tyumanem ya kadég na kanaten pigpan-imo'.
13 Yanagaw, dili' da kitadun mag-ukum sa kanaten eped. Manang yan
baling ya betang mayu adti kamayu anenganeng na dili kamu mag-imo' sa
makapasungkul sa pagpangintu-u na kamayu manga inulug.
14 Na, asuntu na nyakasambuk da aku sa kanaten Pangulu na si Jisus, kya-
ede-an ku saba na wala' ya pagkanen na makapalipa' sa utaw. Manang kun
awūn utaw dun ni kamayu na malipa' adti kanan anenganeng ya eped na
pagkanen, na, kalipa-an sakanan kun kanen nan yan.
15 Aw kun ya pagkan mu yan ya du-an na melled ya ginawa na kanmu
inulug, na, dun kita-a na wala' mu sakanan ginawayi. Ya-i pagtumbayan na
magkalat ya pagpangintu-u na inulug mu asuntu olo' sa kanmu pagkan, kay
sambuk sakanan uman na pigpakamatayan ni Kristu.
16 Aw kun awun adti kanmu anenganeng na madyaw mu imo-un, manang
adti anenganeng na inulug mu malatay yan, na, madyaw pa na dili' da mu
yan pag-imo-un pada wala' ya paglongun nilan na malatay adti kanmu.
17 Kay ya pag-eya' tadun dun ni pagdumala na Tyumanem, dili' da tadun
pagbetang sa ginawa kun unu ya pigkan aw ya pig-inem tadun. Manang

* **14:11** 14:11 Mabasa adti Isayas 45:23.

yan baling ya tibagsegan tadun ya pagdalug sa pagkaliman nan, aw ya pagkasambuk na ginawa adti manga eped, aw ya pagleya na lekat adti Ispiritu Santo.
18 Aw pangkay singalan ya dumalug sa pagkaliman ni Kristu, katutukan ya Tyumanem kanan, aw saya' sakanan na manga utaw.
19 Yanagaw naten tibagsegan ya manga imo-unun na makapa-isambuk sa anenganeng tadun, aw ya manga imo-unun na makapasalig sa pagpangintu-u na tagsambuksambuk kanaten.
20 Aw dili' mayu pagkalaten ya imo-unun na Tyumanem asuntu olo' sa pagkan. Pangkay ya kadég na kakan alag pigtumbay na Tyumanem, manang dili' madyaw ya pagkan na makapasuway sa pagpangintu-u na kanmu eped.
21 Madyaw pa baling na dili' kamu magkan sa unud na ayep aw mag-inem sa bino aw mag-imo' sa imo-unun na makapasungkul sa pagpangintu-u na kamayu inulug.
22 Ya pyangintu-uwan mu na umba' adti kanmu anenganeng, kamu la olo' ya Tyumanem ya maka-ede' san. Madyaw ya kana utaw na wala' pagduwaduwa sa pig-imo' nan.
23 Manang ya utaw na awun pagduwaduwa sa pigkan nan, kya-ede-an nan saba na dili' madyaw ya pig-imo' nan. Kay pangkay unu ya pig-imo' na wala' lekat adti pagpangintu-u, sala' yan adti Tyumanem.

15

Ya pagdawat aw ya pagtabang sa kanaten eped

1 Kitadun na masalig da ya pagpangintu-u, tabangan tadun ya manga utaw na wala' pa pakadalid ya pagpangintu-u, aw dili' tadun olo' pag-anenganengen ya makapaleya sa kanaten pagka-utawun.
2 Manang anenganengen tadun uman ya makakadyaw kanilan, pada magkabagseg ya kanilan pagpangintu-u.
3 Kay si Kristu wala' nan anenganenga ya makatutuk sa pagka-utawun nan, manang kasiling na pigpasulat asini muna, “Kay Tyumanem, ya manga pagsupla kanmu, alag kanak nyakapisan.” *
4 Kay ya kadég na pigpasulat na Tyumanem asini muna, yeiy ya mig-atag kanaten sa kabagseg na ginawa na magpadeleg pada awun imanen tadun.
5 Na, ya Tyumanem yan ya tyumabang kanaten na mati-is tadun ya manga kalugan aw pigpakabagseg nan ya kanaten ginawa. Aw atagan kamu nan galu sa pag-isambuk na anenganeng magi dun ni pagdalug mayu kan Kristu Jisus,
6 pada magkasambuk kamu magdeyen sa Tyumanem na Ama na kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu.

Ya pagkasambuk na manga Héntil aw manga Judiyu sa pagdeyen sa Tyumanem

7 Asuntu na pigdawat da kamu ni Kristu, yanagaw dawata uman ya manga eped mayu pada madeyen ya Tyumanem.
8 Kay paglongun ta kamu kun unu ya du-an na nya-imo' si Kristu suguanen adti manga utaw na Isra-él: Magi kanan, pigpakita' na Tyumanem na kasaligan sakanan dun ni pagtuman nan sa kanan pigpakang asini muna adti manga tyugbulan nilan.
9 Aw magi uman kan Kristu, pigkallatan na Tyumanem ya manga Héntil pada deyen nilan sakanan. Kay awun pigpasulat asini muna:

* **15:3** 15:3 Mabasa adti Salmo 69:9.

“Magdeyen aku kanmu eped na manga Héntil,
aw magdalangan aku sa pagdeyen sa kanmu ngalan.” *
10 Aw awun pa uman pigpasulat:
“Pagleya kamu na manga Héntil,
eped na kanan manga utaw na yan ya manga Judiyu.” *
11 Aw awun uman pigpasulat:
“Kadég mayu na manga Héntil,
deyenan mayu ya Tyumanem.
Aw kadég mayu uman na manga utaw,
deyenan mayu sakanan.” *
12 Na, ini uman ya pigsulat ni Isayas:
“Mawun adti kamayu ya sambuk na lumekat adti buwadbuwad ni Jési.
Aw magdumala sakanan sa manga Héntil,
aw dun ni kanan, awun imanen nilan.” *
13 Na, ya Tyumanem na lyekatan sa pag-iman, atmu-un kamu nan galu na pagleya aw kalinaw asuntu sa kamayu pagpangintu-u. Aw magi sa katulus na Ispiritu, to-o pa magkadakula' ya kamayu pag-iman.

Ya du-an na migsulat si Pablo

14 Kay manga inulug ku na nyangintu-u kan Kristu, nya-ede' aku na madyaw ya bet mayu. Aw nya-ede' aku uman na madég da ya kya-ede-an mayu sa manga palna-u na lekat adti Tyumanem aw mabatug da mayu palna-uwan ya eped.
15 Manang asini sulat ku ini, wala' ku tageni ya pagpalna-u ku na yan ya pagpa-anenganeng kamayu. Magi sa kallat na Tyumanem kanak
16 nya-imo' aku sugu-anen ni Kristu Jisus adti manga utaw na Héntil. Kasiling aku na magdadugsu-ay dun ni pagpa-ede' ku kanilan sa Madyaw na Ubat-ubat na lekat adti Tyumanem, pada dawaten nan silan kasiling na dugsu' na pigtani la na un makatutuk kanan magi sa Ispiritu Santo.
17 Yanagaw, asuntu na nyakasambuk da aku kan Kristu Jisus, dili' aku mamulamula magpalibantug kamayu sa kadég na imo-unun na pigtaligu kanak na Tyumanem.
18 Kay wala' ya eped na un ku palibantug, yan olo' ya umba' ku palibantug ya manga imo-unun na pig-imo' ni Kristu magi kanak. Aw dun ni kanak pag-ubat-ubat, madég ya manga Héntil na dyumalug da kanan magi dun ni kanak paglong aw manga imo-unun ku,
19 aw magi uman sa manga pangilala aw milagru na nya-imo' na katulus na Ispiritu Santo. Aw nyabatug ku ya pagpa-ede' adti manga utaw sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu, lekat dun ni Jérusalim taman adti probinsiya na Ilirikum.
20 Aw ya tengteng kaliman ku, yan ya pag-ubat-ubat adti manga banwa na wala' pa pakadengeg sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu. Kay dili' aku malim magpadeleg sa imo-unun na pigpalekat da na eped na utaw.
21 Kasiling na pigpasulat na Tyumanem asini muna:
“Ya manga wala' pa ka-ubat-ubati,
ka-ede-an nilan sakanan.
Aw ya manga wala' pa pakadengeg kanan,

* **15:9** 15:9 Mabasa adti Salmo 18:49. * **15:10** 15:10 Mabasa adti Déutéronomiyo 32:43. * **15:11** 15:11 Mabasa adti Salmo 117:1. * **15:12** 15:12 Mabasa adti Isayas 11:10. Si Jési yan ya ama ni Hari' Dabid. Aw si Maria na ina ni Jisus lekat saba adti buwadbuwad ni Dabid.

un nilan kalabetan ya ubat-ubat kanan." *

Ya palpa ni Pablo na madtu ni syudad na Roma

22 Na, ya du-an na wala' pa aku pakakawun adti kamayu kay nyasalang
aku migpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat adti eped na banwa.
23 Manang adun, asuntu na kya-ubat-ubatan da ku ya manga banwa yeiy,
yanagaw wala' da ya un makatagen kanak sa pagkawun ku dun ni kamayu.
Matag pilangkaumay pa na kaliman ku na madtu ni sayid mayu.
24 Aw migpalpa aku na mapit adti syudad na Roma kun magpasinan da
aku adti probinsiya na Éspanya. Pagkatigkas tadun magkakitaay dagawda-
gaw, magpatabang aku galu kamayu sa kanak panaw pasinan adti Éspanya.
25 Manang adun sa dili' pa aku madtu ni kamayu, una aku madtu ni
Jérusalim pada mag-ated sa tabang sa manga mangintu-uway dun.
26 Kay ya manga mangintu-uway na taga Macédonya aw Akaya migsagipun
silan sa kuwalta na un tabang sa manga mangintu-uway na awun ni
Jérusalim na migkapelek.
27 Aw to-o silan migleya na tumabang, kay umba' saba nilan tabangan.
Kay kun beke' pa na manga mangintu-uway na Judiyu dun ni Jérusalim, dili'
mangintu-u ya manga Héntil na taga Macédonya aw Akaya.
28 Yanagaw, kun matigkas da ku ya pag-ated sa kuwalta, mapit aku adti
Roma sa pagpasinan ku adti probinsiya na Éspanya.
29 Aw kya-ede-an ku na sa pagkawun ku dun ni kamayu, awun grasya na
atag ni Kristu adti tagsambuksambuk kanaten.
30 Kay manga inulug ku na nyangintu-u la, asuntu kan Jisu-Kristu na
kanaten Pangulu, aw asuntu uman sa Ispiritu Santo na lyekatan sa paggi-
nawa, sekaten ku adti kamayu na matibulluk kamu manawagtawag eped
ku adti Tyumanem
31 na tamengan aku nan lekat adti manga utaw na wala' pangintu-u na
awun ni Judiya. Aw panawagtawagi mayu uman na magleya ya manga
mangintu-uway na awun ni Jérunsalim sa un ku imo-un.
32 Aw pagkatigkas na imo-unun ku, kun tumbay na Tyumanem, mawun
aku adti kamayu na awun pagleya aw magkabagseg ya ginawa ku asuntu
na magkakitaay kitadun.
33 Na, ya Tyumanem na lyekatan sa kalinaw, gayed awun galu ni kadég
mayu. Amén.

16

Ya pagpangumusta ni Pablo sa manga mangintu-uway na awun ni Roma

1 Na, kaliman ku pakilala kamayu si Pibi na bubay tadun dun ni kan Kristu.
Sambuk sakanan na dyakunu na manga mangintu-uway na awun ni syudad
na Cénkriya.*
2 Manginayu' aku kamayu na dawaten mayu sakanan asuntu na
nyangintu-u uman sakanan sa kanaten Pangulu. Kay yan saba ya umba'
imo-un na mangintu-uway. Aw kun awūn kapelekan nan, tabangi mayu
sakanan kay madég ya pigtabangan nan dala aku.
3 Aw pangumustaan aku mayu kan Priscila aw sa eseg nan na si Akila.
Eped ku silan dun ni manga imo-unun na pigpa-imo' kanak ni Kristu Jisus,

* **15:21** 15:21 Mabasa adti Isayas 52:15.

* **16:1** 16:1 Si Pibi, yan gya ya dyumala sa sulat ni Pablo adti manga mangintu-uway dun ni syudad na Roma.

4 aw pigpan nilan ya kanilan pagka-utawun asuntu kanak. Aw beke' ku
olo' ya migpasalamat kanilan manang migpasalamat uman ya kadég na
manga mangintu-uway na Héntil na migkatipun nyanimba adti madég na
banwa.
5 Pangumustâan aku mayu uman sa kadég na mangintu-uway na
migkatipun dun ni kanilan balay.

Aw pangumustâan aku mayu uman kan Épénéto na kanak ubaybay na
pigginawâan na yan ya tagna' na nyangintu-u kan Kristu dun ni probinsiya
na Asia.
6 Pangumustâan aku mayu uman kan Maria na to-o nyapagud kamayu.
7 Pangumustâan aku mayu uman sa kadégan ku na Judiyu na si Androniko
aw si Juniya. Eped ku silan na nyakalabusu idtu muna. Pigkilala silan to-o
na manga apostolés, aw nyaka-una silan kanak nyangintu-u kan Kristu.
8 Pangumustâan aku mayu uman sa kanak ubaybay na pigginawâan na
yan si Ampliyato na nyangintu-u uman sa Pangulu tadun.
9 Pangumustâan aku mayu uman kan Urbano na yan ya eped ku dun ni
manga imo-unun na pigpa-imo' kanak ni Kristu, aw kan Éstakis na kanak
ubaybay na pigginawâan.
10 Pangumustâan aku mayu kan Apélés. Sambuk sakanan na kyapulbâan
na to-o la masalig ya kanan pagpangintu-u kan Kristu. Pangumustâan aku
mayu uman sa kadég na ka-epedanan ni Aristobulo dun ni balay.
11 Pangumustâan aku mayu uman kan Hérodyon na kadégan ku na Judiyu,
aw sa kadég na ka-epedanan ni Narsiso dun ni balay na nyangintu-u sa
Pangulu tadun.
12 Pangumustâan aku mayu uman sa duwa ya kâubayan na si Tripéna aw
si Triposa na alag maseb dun ni imo-unun na Pangulu tadun. Pangumustâan
aku mayu uman sa sambuk na kâubayan na pigginawâan tadun na si Pérsida.
Dakula' to-o ya pagud nan dun ni imo-unun na Pangulu tadun.
13 Pangumustâan aku mayu uman kan Rupo na sambuk na pigkilala na
nyatibulluk dyumalug sa kanaten Pangulu. Aw pangumustâan aku mayu
uman sa ina nan, kay pigsiling aku nan na tengteng kanan ise'.
14 Pangumustâan aku mayu uman kan Asinkritos, aw kan Plégonté, aw kan
Hérmés, aw kan Patrobas, aw kan Hérmas, aw sa kadég na mangintu-uway na
eped nilan.
15 Pangumustâan aku mayu uman kan Pilologos, aw kan Julia, aw kan
Néréyo aw sa bubay nan, aw kan Olimpas, aw sa kadég na mangintu-uway
na eped nilan.
16 Sa pagkatipun mayu manimba, pagpangumustâay kamu na manga
mangkaylug dun ni kan Kristu. Aw ya kadég na manga mangintu-uway na
migkatipun nyanimba dun ni kanilan manga banwa, nyangumusta uman
silan kamayu.
17 Na, kay manga inulug ku dun ni kan Kristu, manginayu' aku kamayu na
magpakatanaw kamu sa manga utaw na paglekatan sa ayil aw magtenga-
tenga' sa manga mangintu-uway magi sa palna-u nilan na wala' pag-unawa
sa pigpalna-u la kamayu. Pagpakawat kamu kanilan!
18 Kay ya manga utaw na mig-imo' sa maynan, wala' silan dalug sa
pagkaliman ni Kristu na kanaten Pangulu, manang yan olo' ya kanilan
pigdalug ya pagkaliman na pagka-utawun nilan. Aw magi sa kanilan

katadeng magbulakbulak sa manga tingeg, pigpasuway nilan ya manga utaw na maksay magka-agad-agad.
19 Migleya aku na lyumuttu' adti manga utaw ya pagdalug mayu sa pigpalna-u la kamayu. Manang ya kaliman ku na magkadakula' ya kya-ede-an mayu sa unu ya madyaw aw magpakawat kamu dun ni pag-imo' sa malatay.
20 Aw ya Tyumanem na lyekatan sa kalinaw, dili' madugay tabangan kamu nan na degen si Satanas. Ayin pa aku galu na ya grasya ni Jisu-Kristu na kanaten Pangulu awun gayed ni kamayu.
21 Na, si Timotiyo na eped ku dun ni kanak imo-unun, nyangumusta kamayu dala uman ya manga kadégan ku na Judiyu na si Lusiyo, aw si Jason, aw si Sosipatro.
22 Aw aku si Térsio na magsulatay sa manga tingeg ni Pablo asini sulat ini, nyangumusta uman kamayu kay nyakasambuk aku kan Kristu na kanaten Pangulu.
23 Si Gayo nyangumusta uman kamayu. Sakanan ya tagtun sa balay na pigbantukan ku, aw dun ni kanan balay pagkatipun ya kadég na manga mangintu-uway. Aw ya trisuriro na syudad na si Érastos nyangumusta uman kamayu, aw ya inulug tadun na nyangintu-u la na si Kuwartos.
24 [Ayin pa aku galu na ya grasya ni Jisu-Kristu na kanaten Pangulu awun gayed ni kamayu. Amén.]

Ya pagdeyen sa Tyumanem

25 Na, mabatug na Tyumanem pakabagsegen ya kamayu pagpangintu-u magi sa Madyaw na Ubat-ubat kan Jisu-Kristu na pigpa-ede' ku. Ya ubat-ubat yeiy, madugay na wala' bukasi,
26 manang adun ya Tyumanem na wala' ya katigkasan, pigbukasan da nan adti kadég na manga utaw magi sa pigpasulat nan adti manga propita, pada ya kadég alag mangintu-u kan Kristu aw dumalug silan sa palna-u nan.
27 Magi kan Jisu-Kristu, deyen galu na wala' ya tyamanan ya Tyumanem kay yan olo' ya awun katadeng sa kadég. Amén.

Ya Tagna' na Sulat ni Pablo adti manga mangintu-uway dun ni syudad na Corinto

1 Aku si Pablo ya migsulat adti kamayu, eped ku ya kanaten inulug na si Sosténés. Nya-imo' aku apostol ni Kristu Jisus asuntu na pigpamalli' aku na
Tyumanem, kay yan saba ya kanan pagbaya'.
2 Kay manga inulug ku na awun ni syudad na Corinto na nyangintu-u la
aw pigtani la na Tyumanem, pigtawag da kamu nan pada makasambuk adti
kanan, kasiling na manga eped na mangintu-uway adti madég na banwa na
nyanawagtawag adti Tyumanem dun ni ngalan ni Jisu-Kristu na Pangulu na
kadég tadun.
3 Ayin pa aku galu na dumateng adti kamayu ya grasya aw kalinaw na
lyumekat adti Tyumanem na yan ya Ama tadun aw adti kan Jisu-Kristu na
kanaten Pangulu.

Ya manga kadyawan na awun ni kan Kristu

4 Gayed ku pigpasalamatan ya Tyumanem asuntu sa manga kadyawan na
pig-atag nan kamayu magi kan Kristu Jisus.
5 Aw asuntu na nyakasambuk da kamu adti kanan, pig-atagan kamu na
Tyumanem na manga kadyawan, dala ya katadeng na un mayu kalabetan
ya palna-u yeiy aw ya katadeng na un maglong sa Madyaw na Ubat-ubat kan
Kristu adti manga utaw.
6 Aw asuntu na to-o mayu pigpangintu-uwan si Kristu na yan ya pigpalna-
u nami kamayu,
7 yanagaw awun da alag ni kamayu ya kadég na mangkadyaw na lyumekat
adti Tyumanem talana mayu migtagad sa pagliku' na kanaten Pangulu na si
Jisu-Kristu.
8 Pakabagsegen nan uman ya pagpangintu-u mayu pada wala' ya un nan
pagsala' kamayu dun ni allaw na pagliku' nan.
9 Kasaligan saba ya Tyumanem na yan ya migtawag kamayu pada
makasambuk kamu sa Ise' nan na si Jisu-Kristu na kanaten Pangulu.

Ya pagkatenga-tenga' dun ni mangintu-uway

10 Kay manga inulug ku, to-o aku nyanginayu' adti kamayu dun ni ngalan
ni Jisu-Kristu na kanaten Pangulu na magkasambuk ya kadég mayu, aw dili'
da kamu matenga-tenga'. Aw pagsambuka uman ya tud na anenganeng
mayu.
11 Kya-ede-an ku yeiy kay pig-ubatan aku na manga ka-epedanan ni Cloe
na awun pag-ayil dun ni kamayu na kanak manga inulug.
12 Kay ya eped kamayu miglong kunu, “Ya kanak dyalug ya kan Pablo.”
Aw ya eped uman miglong, “Ya kanak dyalug yan ya kan Apolos.” Aw ya
sambuk uman miglong, “Ya kanak pigdalug yan si Pédro.” Aw ya sambuk
uman miglong, “Ya kanak pigdalug yan olo' ya kan Kristu.”
13 Na, walan ya piglong mayu yeiy? Unu, nyatenga-tenga' ka' si Kristu?
Wala' saba! Beke' ku ya pigkalabuwan adti krus asuntu sa manga sala' mayu!
Aw beke' na kanak ngalan ya pigbaûtismu kamayu!
14 Migpasalamat aku sa Tyumanem na olo' si Krispo aw si Gayo ya
pigbaûtismuwan ku dun ni kamayu.

15 Yanagaw wala' ya makapaglong na pigbaûtismuwan ta kamu dun ni
kanak ngalan.
16 Pigbaûtismuwan ku uman si Éstipanas aw ya ka-epedanan nan adti
balay, manang makalabay kanilan, wala' da ya eped na kya-anenganengan
ku na pigbaûtismuwan ku dun ni kamayu.
17 Kay beke' na tud na pagpadala kanak ni Kristu ya pagbaûtismu, manang
yan baling ya pagpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat adti manga utaw. Aw
dun ni kanak paglong, wala' ku silingi ya manga utaw na awun kapandayan
mag-imo' sa manga tingeg magi sa katadeng nilan. Pagaw saya' na manga
utaw ya katadeng ku maglong aw malagak baling adti kanilan ya untung na
pagkamatay ni Kristu adti krus.

Ya katadeng na Tyumanem aw ya katadeng asini tas na lupa'

18 Sa manga utaw na kya-eletan pa adti Tyumanem, wala ya ma-untung sa
ubat-ubat sa pagkamatay ni Kristu adti krus. Manang adti kadég tadun na
pigpaluwa' da nan, yan saba ya migmatinaw sa katulus na Tyumanem.
19 Kay yan ya pigpasulat na Tyumanem asini muna:
“Kalaten ku ya katadeng na manga utaw na migpalibantug sa kya-ede-an
nilan.
Aw un ku saba pakita' na wala' ya guna na katadeng na kyatagâan nilan.” *
20 Yanagaw ayin da saba ya dengeg na manga utaw na awun katadeng? Aw
ayin da saba ya manga magpalna-uway sa Úldin na manga Judiyu na iman
nilan aw kya-ede-an nilan ya anenganeng na Tyumanem? Aw ayin da uman
ya matadeng maglong magi sa kapandayan nan mag-imo' sa manga tingeg?
Pigpakita' da na Tyumanem na wala' ya ma-untung sa katadeng na lekat
asini tas na lupa'.
21 Kay wala' saba ya maka-unawa sa katadeng na Tyumanem. Aw kanan
dadan pagbaya' na ya katadeng na manga utaw asini tas na lupa' dili'
makapét sa pagka-ede' kanan. Manang yan baling ya kaliman na Tyu-
manem na magi sa pagpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat, paluwa-en ya kadég
na utaw na awun pagpangintu-u kanan, pangkay pigkeleân na manga eped
kay iman nilan aw wala' ya ma-untung dun.
22 Ya manga Judiyu, dili' silan mangintu-u kun dili' silan kumita' sa milagru
na un magmatinaw sa palna-u na dyengeg nilan. Aw ya manga utaw na
Grigo, kaliman nilan magpakanyeg sa palna-u na manga utaw na matadeng
magtalagtag sa manga tingeg.
23 Manang ya kanami pig-ubat-ubat, yan si Kristu na pigkalabuwan adti
krus. Adti manga Judiyu na wala' pangintu-u, yeiy baling ya magpaka-
sungkul sa anenganeng nilan. Aw adti manga Héntil na wala' pangintu-u,
wala' ya ma-untung.
24 Manang adti kadég tadun na pigtawag da na Tyumanem pangkay Judiyu
aw pangkay Héntil, magi dun ni pigpan-imo' ni Kristu, pigpakita' na Tyu-
manem ya kanan katulus aw ya kanan katadeng.
25 Kay ya pagkalabu kan Kristu adti krus na pig-ubat-ubat nami, adti anen-
ganeng manga utaw na wala' pangintu-u, wala' ya ma-untung seiy. Manang
magi dun, pigpakita' na Tyumanem na ya katadeng na utaw dili' maka-
unawa sa katadeng nan. Aw mig-anenganeng uman ya manga utaw na wala'
pangintu-u na wala' ya katulus na Tyumanem, manang ya kanan katulus to-
o pa dakula' kay sa katulus na lyumekat asini tas na lupa'.

* **1:19** 1:19 Mabasa yeiy adti Isayas 29:14.

26 Kay manga inulug ku, anenganenga mayu ya idtu muna sa wala' pa
kamu pangintu-u sa Tyumanem. Dun ni kamayu tabay olo' ya awun kya-
ede-an magi sa pag-iskuwila, aw tabay kamayu ya mangkalangkaw, aw
tabay uman kamayu ya nyaw̃utaw lekat adti manga pamilya na dengganen.
27 Manang yan baling ya pigpamalli' na Tyumanem ya manga utaw na
tagbi' ya kya-ede-an, pada mulamulaẽn ya manga utaw na migpalibantug
sa katadeng nilan. Aw pigpamalli' nan uman ya manga wala' ya katundanan
pada mulamulaẽn ya manga utaw na migpalibantug sa katundanan nilan.
28 Aw pigpamalli' nan ya manga utaw na madalem aw ya manga pigna-
na', pada pakita' na Tyumanem na ya manga wala' ya ma-untung adti
anenganeng na manga utaw na wala' pangintu-u, dakula' saba ya ma-
untung adti Tyumanem.
29 Pig-imo' nan yeiy pada wala' ya indeganan na utaw magpalibantug adti
asdangan na Tyumanem.
30 Asuntu sa pagbaya' na Tyumanem, nyakasambuk kamu adti kan Kristu
Jisus. Aw magi dun ni kan Kristu, awun da katadeng tadun. Aw ya
syampetan na manga pigpan-imo' ni Kristu adti krus, piglanas da ya manga
sala' tadun, aw pigtani la kitadun, aw piglekat da nan.
31 Yanagaw kasiling na pigpasulat na Tyumanem asini muna: “Kun awun
magpalibantug, yan olo' ya umba' nan palibantug ya pig-imo' na kanaten
Pangulu.”*

2

Ya kakawasan na pagkalabu kan Jisu-Kristu adti krus

1 Kay manga inulug ku, sa tagna' na pagkawun ku dun ni kamayu, pig-
ubat-ubat ku ya palpa na Tyumanem na pigtagu' asini muna, manang wala'
aku kamayu paglong magi sa malalem na manga tingeg. Aw wala' ku
paglongan ya manga tingeg na utaw na matas ya kyade-an.
2 Kay talana ku dun ni kamayu, gayed ku pigbetang adti kanak ginawa na
yan olo' ya pa-ede' ku kamayu si Jisu-Kristu aw ya kakawasan na pagkalabu
kanan adti krus.
3 Sa pagdateng ku dun ni kamayu, wala' aku makapaglong sa adi anenga-
neng ku kay nyallek aku pagaw dili' ku mabatug imo-un ya pagkaliman ni
Kristu adti kamayu.
4 Aw adti pagpalna-u ku kamayu, wala' aku pag-imo-imo' sa manga tingeg
pada madala ta kamu. Manang ya kadég na piglong ku kamayu, alag saba
pigmatinaw na katulus na Ispiritu Santo,
5 pada mangintu-u kamu asuntu sa katulus na Tyumanem aw beke' na
katadeng na manga utaw.

Ya katadeng na lyumekat adti Tyumanem

6 Na, ya manga utaw na nyakadalid da ya pagpangintu-u nilan, piglong
nami kanilan ya malalem na palna-u. Manang ya palna-u yeiy wala' saba
lekat adti manga utaw aw wala' uman lekat adti manga migdumala asini tas
na lupa', kay dili' madugay malagak da ya katundanan na kadég nilan.
7 Manang yan ya pigpalna-u nami ya katadeng na Tyumanem na madugay
da pigtagu'. Sa wala' pa nan imo-a ya kadakula' na banwa dadan da nan yeiy
pigpalpa pada maka-akup kitadun adti dengeg nan.

* **1:31** 1:31 Mabasa ta uman adti Jérémiyas 9:24.

8 Manang ya manga migdumala asini tas na lupa', wala' nilan kalabeti ya
palpa na Tyumanem. Kay kun kyalabetan pa nilan, dili' nilan galu pakalabu
adti krus ya Pangulu tadun na umba' deyen.
9 Kasiling na pigpasulat na Tyumanem asini muna:
"Ya dili' kaapetan na mata
aw dili' dengegen na talinga
aw ya wala' pakabetang adti anenganeng na utaw,
yan ya pigtagilan na Tyumanem sa kadég na gyuminawa kanan." *
10 Aw alag yeiy pigpa-ede' na Tyumanem adti kanaten magi sa Ispiritu nan.
Kay ya Ispiritu, yan ya nya-ede' sa kadég, dala ya pigtagu' na Tyumanem
asini muna.
11 Kasiling na utaw, wala' ya nyaka-ede' sa anenganeng na sambuk na utaw,
yan olo' ya nyaka-ede' sa kanan anenganeng. Maynan uman ya Tyumanem,
wala' ya utaw na nyaka-ede' sa anenganeng nan. Kanan olo' Ispiritu ya
nyaka-ede'.
12 Aw wala' tadun dawata ya palna-u na manga utaw na wala' pangintu-u sa
Tyumanem, manang yan baling ya pigdawat tadun ya Ispiritu Santo, pada
ka-ede-an tadun ya kadég na pig-atag da na Tyumanem kanaten na wala' ya
bayad.
13 Yanagaw, ya kadég na pigpalna-u nami kamayu, alag saba lyumekat adti
Ispiritu Santo aw wala' lekat adti katadeng na manga utaw. Aw pigpalabet
nami ya matinaw na palna-u na lyumekat adti Tyumanem adti manga utaw
na piggagad na Ispiritu ya anenganeng nilan.
14 Manang pangkay singalan ya wala' ya Ispiritu Santo dun ni kanan, dili'
sakanan makadawat sa pigpa-ede' na Ispiritu, kay adti anenganeng nan
wala' ya un ma-untung dun. Aw dili' nan kalabetan ya kakawasan kay magi
saba olo' sa Ispiritu Santo kalabetan nan.
15 Ya utaw na gayed piggagad na Ispiritu Santo, mabatug da nan ya
magbaya' sa pangkay unu, kun awun ma-untung aw ya wala'. Manang dili'
sakanan kalabetan na manga utaw na wala' ya Ispiritu Santo.
16 Pigpasulat saba na Tyumanem asini muna:
"Wala' ya nyaka-ede' sa anenganeng na Tyumanem,
aw wala' uman ya makapalna-u kanan."*
Manang kitadun na nyangintu-u la kan Kristu, asini kanaten ya anenganeng
nan.

3

Ya manga mangintu-uway na wala' pa kagagad na Ispiritu Santo

1 Kay manga inulug, idtu na muna sa adtu pa aku ni tampid mayu, wala'
ku paglongan kamayu ya malalem na kakawasan kasiling na piglong ku adti
manga utaw na gayed piggagad na Ispiritu Santo. Manang pigpalna-uwan ta
kamu baling kasiling na manga utaw na kenne' pa dyumalug sa manga asini
tas na lupa'. Kay dun ni kamayu pagpangintu-u kan Kristu kasiling kamu na
manga tagbi' na ise'
2 na magsusu pa na pigpatulin olo' na gatas kay dili' pa nilan mabatug
kanen ya mabagseg. Yan ya du-an na migpalna-u aku kamayu sa molas
mayu kalabetan, kay idtu na manga allaw yan wala' pa katagilan ya kamayu
anenganeng. Aw pangkay adun kenne' pa na wala' mayu kalabeti.

* **2:9** 2:8 Mabasa yeiy adti Isayas 64:4.
* **2:16** 2:16 Mabasa yeiy adti Isayas 40:13 aw adti Roma 11:34.

3 Ya kamayu anenganeng gayed pa nyagagad na pagkaliman na pagka-
utawun mayu, kay awun pa ni kamayu ya pag-inga-inga-ay aw ya pag-ayil-
ayil. Ananga' kenne' pa mayu pigdalug ya imo-unun na manga utaw na wala'
pangintu-u?
4 Awun dyengeg ku dun ni kamayu na maglong, “Ya kanak dyalug ya kan
Pablo.” Aw ya eped uman miglong, “Ya kanak pyakanyegan ya kan Apolos.”
* Kun maynan ya anenganeng mayu, nyasiling da kamu na manga utaw na
wala' pangintu-u.
5 Na, awun manga usip ku kamayu: Unu ka' adti kamayu si Apolos? Aw
unu ka' uman si Pablo? Ananga' mayu kami ayilan? Olo' saba kami sugu-
anen na Tyumanem pada dumala adti kamayu sa Madyaw na Ubat-ubat, aw
magi sa palna-u nami nyangintu-u kamu. Ya tagsambuksambuk kanami pig-
imo' nami olo' ya pigtaligu nan kanami.
6 Kasiling na bini', aku ya migtanem aw si Apolos ya migtubig, manang ya
Tyumanem yan ya migpatulin.
7 Yanagaw dili' galu saya' ya utaw na migtanem aw ya utaw na migtubig,
manang ya madyaw deyen yan ya Tyumanem kay sakanan ya migpatulin.
8 Na, ya utaw na miglong sa Madyaw na Ubat-ubat aw ya utaw na
migpalna-u sa kakawasan, sambuk da ya tud nilan. Aw ya tagsambuksam-
buk kanilan un atagan na Tyumanem sa tandan umba' sa pigpan-imo' nilan.
9 Kay kami na manga magpalna-uway, alag kami magtalabahuway dun ni
imo-unun na Tyumanem. Aw kasiling kamu na pawa' na pigpatalabahu nan
kanami.
Kasiling kamu uman na balay na pigpa-indeg na Tyumanem.

Si Kristu ya tengteng tullukanan na to-o masalig

10 Aw asuntu sa kadyawan na pig-atag nan kanak, nya-imo' aku kasiling na
panday na matadeng magtulluk. Awun da nyatulluk ku dun ni madyaw na
tullukanan na to-o masalig. Aw pigpadeleg da na manga eped ya pagpatal.
Yanagaw, ya tagsambuksambuk kanilan, pakadyawun nilan ya pagpadeleg
sa pag-imo' seiy.
11 Kay sambuk da olo' ya tullukanan na pigtagilan da, aw yeiy saba si Jisu-
Kristu, aw wala' da ya eped.
12 Na, kun magpa-imo' ya manga utaw sa balay dun ni tullukanan, dili'
mag-unawa ya pagkana' na balay. Awun eped na dili' magkasangab, kasiling
na bulawan, aw bulawan na maputi', aw manga batu na dakula' ya alaga'. Ya
eped uman maksay magkasangab, kasiling na kawuy aw akus aw kugun.
13 Manang pagdateng na allaw na pag-ukum, tanda-en magi sa atulun ya
pig-imo' na tagsambuksambuk na utaw.
14 Kun dili' masangab ya pigtulluk nan, ka-ede-an da na matas ya alaga' na
pigdapat nan dun ni balay, aw un sakanan tandanan. *
15 Manang kun masangab ya balay na pigtulluk nan, dakula' ya malagak sa
utaw yan, aw makaluwa' olo' ya kanan pagka-utawun dun ni laga na atulun.
16 Unu, wala' mayu ka-ede-i na témplo kamu na Tyumanem aw ya kanan
Ispiritu nyeya' dun ni seled mayu?
17 Yanagaw ya kadég tadun na mangintu-uway témplo saba na Tyu-
manem, aw pangkay singalan utawa ya magkalat sa pag-isambuk na manga
mangintu-uway, kalaten sakanan uman na Tyumanem. Kay pigtani la kamu
nan na ma-imo' kanan manga utaw. Aw kamu ya eya-anan nan.

* **3:4** 3:4 Mabasa ta adti Manga Pigpan-imo' na Manga Apostolés 18:24-28 kun singalan si Apolos.

* **3:14** 3:14 Maynan ya pagtanda' ni Kristu sa pigpan-imo' na manga utaw, labi la ya migpalna-u. Kun madyaw ya palna-u nilan, dili' magkalat ya pagpangintu-u na manga utaw.

18 Dili' mayu paggawayan ya kamayu pagka-utawun magi sa pagsalig
mayu sa kamayu katadeng. Kun awun utaw dun ni kamayu na miglong na
dakula' ya katadeng nan asini tas na lupa', ayawan da nan ya katadeng na
maynan pada magkatadeng sakanan sa kana Tyumanem.
19 Kay adti anenganeng na Tyumanem wala' ya ma-untung na katadeng
na maynan. Pigpasulat nan asini muna: "Ya manga utaw na awun kunu
katadeng, pigkalitagan silan na Tyumanem magi sa kanilan katadeng." *
20 Aw awun pa uman pigpasulat nan asini muna: "Nya-ede' da ya Tyu-
manem sa manga utaw na awun kunu katadeng, aw kya-ede-an nan uman
na wala' ya untung na katadeng nilan." *
21 Yanagaw dili' mayu pagpalibantug ya katadeng na sambuk kanami, kay
alag kamu kya-untungan sa palna-u nami,
22 pangkay aku si Pablo aw pangkay si Apolos aw si Pédro. Pig-atag kamayu
na Tyumanem ya kadég, pangkay ya kadakula' na banwa, aw ya kamayu
ginawa, aw ya pagkamatay mayu, aw ya nya-imo' adun aw ya un ma-
imo' adti manga allaw na dumadateng pa, alag yeiy pig-atag kamayu na
Tyumanem.
23 Yanagaw si Kristu olo' ya umba' mayu palibantug, kay kasakupan da
kamu ni Kristu, aw si Kristu awun ni Tyumanem.

4

Ya manga imo-unun na manga apostolés aw manga pigti-isan nilan

1 Yanagaw, anenganenga mayu na olo' kami si Apolos aw si Pédro sugu-
anen ni Kristu, aw pigtaliguwan kami na Tyumanem na magpa-ede' adti
kamayu sa manga pigtagu' nan asini muna.
2 Aw ya utaw na pigtaliguwan, pakita' nan adti amu nan na kasaligan
sakanan.
3 Manang dili' aku mallek kun unu ya anenganeng mayu kanak, pangkay
kun dalaen aku mayu adti asdangan na mag-ukumay. Aw dili' aku uman
maka-ukum sa kanak pagka-utawun.
4 Kay wala' ya kya-ede-an ku na un pagsala' kanak, manang dili' aku
makapaglong na wala' ya kanak sala'. Ya kanaten Pangulu, yan olo' ya mag-
ukum kanak.
5 Yanagaw, sa wala' pa dateng ya allaw na pigpamalli' da na Tyumanem,
dili' kamu mag-ukum sa eped mayu. Tagadi mayu baling ya pagliku'
na Pangulu tadun. Aw dun da nan bukasi ya kadég na pigtagu' dun ni
anenganeng na manga utaw. Aw dun ni allaw yan, ya tagsambuksambuk
na utaw un saya' na Tyumanem sa umba' kanan.
6 Sa pagpalna-u ku yeiy, kay manga inulug, pigpundinganan ku ya kanak
pagka-utawun aw si Apolos, pada kapalna-uwan kamu na dili' mayu pag-
dugangan na sangkamulu' na palna-u ya pigpasulat na Tyumanem. Daluga
mayu ya pigpasulat nan, pada dili' mayu palibantug ya sambuk na utaw aw
dili' mayu paglongun na malatay ya eped.
7 Singalan ya miglong kamayu na madyaw pa kamu sa kamayu eped? Unu
ka' ya awun ni kamayu na wala' lekat adti Tyumanem? Aw kun alag yan
lekat adti kanan, ananga' kamu magpalibantug kasiling na kamu ya tagtun?
8 Iman mayu aw nyatagtun da mayu ya kadég kay mayaman da kamu aw
iman mu aw hari' da kamu! Manang kami na manga apostolés, pig-ayawan

* **3:19** 3:19 Mabasa yeiy adti Job 5:13. * **3:20** 3:20 Mabasa ta uman adti Salmo 94:11.

da mayu baling na wala' da ya dengeg. Na! Pagkahari' da kamu pada maka-iyeped da kami kamayu magdumala!
9 Kay adi kanak anenganeng, kami na manga apostolés pigbetang na Tyumanem adti moli na kadég. Kasiling kami na manga utaw na patayenen da na pigpaketleg adti asdangan na kadég na utaw. Aw pigbantayan na manga anghil ya kadég yeiy.
10 Asuntu na si Kristu ya kanami pigpalna-u, maglong ya madég na utaw na wala' kunu ya katadeng nami. Manang kamu mig-anenganeng na to-o kamu matadeng kay nyakasambuk da kamu kan Kristu. Aw maglong uman ya manga utaw na tagbi' kunu ya kanami katundanan. Manang kamu mig-anenganeng na dakula' ya kamayu katundanan! Aw pigbasa͡an kamu na manga utaw, manang ya kanami, wala' kami baling nilan basabasayi.
11 Pangkay adun, nyagetem kami aw pigtalaynem, aw to-o la dadan ya kadégkadég nami. Byadasan kami na lalabet aw pyanumbag, aw wala' ya balay na un nami kabantukan.
12 Migtibagseg kami migtalabahu pada awun pagkamangan nami. Aw sa pagsupla kanami na manga utaw, pigpakadyaw nami ya kanami pagtubag kanilan. Aw pigti-is nami uman ya pagpamulayam nilan kanami.
13 Pangkay pigtanemtaneman kami na malat, tyubag nami silan na madyaw. Aw menda' adun, adti anenganeng na manga utaw na wala' pangintu-u, wala' ya ma-untung kanami, aw kasiling kami na daget na to-o malipa' na pigsalabel da.

Si Pablo kasiling na ama na manga mangintu-way

14 Na, wala' aku pagsulat kamayu na un ta kamu mulamula͡en. Beke' yan na tud ku. Manang kaliman ku na kapalna-uwan kamu, kay pigsiling ku kamu na kanak mangayse' na pigginawa͡an.
15 Kay pangkay pa pilammalalan ya magpalna-uway kamayu, manang aku ya nya-imo' kasiling na ama mayu kay magi kanak nyakadengeg kamu sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu. Aw ya pagpalna-u ku kamayu kasiling na pagpalna-u na ama adti ise' nan.
16 Yanagaw pigpakabagseg ku ya ginawa mayu na silingan aku mayu.
17 Yeiy ya du-an na pigpakawun ku si Timotiyo dun ni kamayu. Si Timotiyo ya palangad ise' ku na pigginawa͡an asuntu sa pagpangintu-u nami sa Pangulu tadun, aw kasaligan sakanan. Aw yan ya magpa-anenganeng kamayu kanaken kay pig-imo' aku nan pundinganan aw nyatibulluk uman sakanan dyumalug kan Kristu, kay si Kristu ya pigpalna-u ku adti manga mangintu-uway pangkay ayin na banwa.

Ya malatay na manga imo-unun na manga mangintu-uway

18 Na, awun eped dun ni kamayu na migpalibantug kay iman nilan aw dili' da aku makakawun dun ni kamayu na un magsagda kanilan.
19 Manang kun tumbay na kanaten Pangulu, maksay aku mawun. Aw tanawun ku kun tengteng na matinaw na awun ni kanilan ya katulus na Tyumanem aw kun olo' silan baling migpalibantug.
20 Kay kun tengteng na matinaw na asini kanaten ya Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem, ka-ede-an yeiy dili' olo' dun ni tingeg tadun manang pagkita-en adti kanaten ya katulus na Tyumanem.
21 Na, ayin ya kaliman mayu? Unu, kawunan ta kamu aw badasan na lalabet asuntu na wala' ka-uman ya anenganeng mayu? Aw kun beke' yan, pakadyawun ku ya kanak tingeg na dakula' ya pagginawa ku kamayu asuntu na pigdalug mayu ya palna-u ku?

5

Ya pag-alilin sa utaw na mig-imo' sa malatay lekat adti katipun na manga mangintu-uway

1 Na, pig-ubatan aku na awun kunu sambuk na eseg adti kamayu na pig-ipidan nan ya kadwa na kaubayan na ama nan. Ya pig-imo' nan yeiy to-o malatay, pangkay ya manga Héntil na wala' pangintu-u, wala' nilan imo-a ya maynan!

2 Aw pangkay awun utaw na mig-imo' sa maynan dun ni kamayu manang kenne' mayu baling migpalibantug. Ananga' dili' magkalat ya ginawa mayu? Alilini mayu saba ya utaw yan lekat dun ni katipun mayu!

3 Kay yan ya kanak pagbaya' magi sa ngalan na kanaten Pangulu na si Jisus. Pangkay wala' da aku dun ni kamayu adun, manang gayed ta kamu kya-anenganengan.

4 Yanagaw salut mayu magkatipun, silinga mayu na awun aku ni sayid mayu, eped na katulus na Pangulu tadun na si Jisus,

5 aw tumbayan da mayu adti kan Satanas ya utaw yan na un nan pa-emel-emelen aw kalaten ya lawas nan, pada paluwa-en pa uman na Tyumanem ya kanan ispiritu dun ni allaw na pagliku' na Pangulu tadun.

6 Dili' saba madyaw na magpalibantug kamu. Unu, wala' mayu ka-ede-i na kun pigdali' ya tagbi' na patulinay adti harina, na, dili' madugay tumulin ya kadakula' na harina na pigmasa?

7 Yanagaw, ayawi mayu ya bet na malatay na kasiling na patulinay,* pada magkalinis kamu. Kun imo-un mayu yeiy, masiling kamu na bagu na pan na pig-imo' na wala' dali-i na patulinay. Kay pigdugsu' saba si Kristu pada paluwa-en kitadun lekat adti pag-allang na sala', kasiling na manga nati na karniro na pigdugsu' na manga Judiyu asini muna dun ni allaw na lyumabay ya anghil na Tyumanem.

8 Dun ni Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem, pagka-anenganengan na manga Judiyu ya pagpaluwa' kanilan na Tyumanem dun ni pag-allang kanilan adti banwa na Ihiptu. Maynan uman, naten anenganengen ya pagpaluwa' na Tyumanem kanaten lekat adti pag-allang na sala', aw pag-betangan mayu sa ginawa na dili' kamu katapunan na malatay. Imo-a mayu ya madyaw aw paglongan mayu ya matinaw.

Ya un tadun imo-un adti mangintu-uway na mag-imo' sa malatay

9 Dun ni sulat na pigpadala ku kamayu idtu muna, miglong aku na dili' kamu magpa-iyeped sa manga utaw na migkasala-enen.

10 Ya pigpalabet ku beke' na manga utaw na wala' pangintu-u sa Tyumanem na dyumalug pa sa asini tas na lupa' aw mig-imo' sa malatay kasiling na magkasala-enen, aw magkaybeg sa pangkay unu na beke' na kanilan, aw magpan-kal sa manga eped, aw magdugsu' adti manga tyumanem nilan na galu. Kay dili' tadun saba mabatug aliwesen ya manga utaw yeiy kantaw indegan tadun ya kadakula' na banwa.

11 Manang ini baling ya kakawasan na pigsulat ku idtu: Yan ya dili' mayu pag-iyepeden ya utaw na sallong kunu nyangintu-u la manang kenne' nan mig-imo' sa malatay kasiling na magkasala-enen, aw magkaybeg sa pangkay unu na beke' na kanan, aw magsimba sa tyumanem na galu', aw maglong sa malatay adti eped na utaw, aw pala-inem sa magpakalangulangu, aw magpan-akal sa manga eped nan. Yanagaw ya palna-u ku kamayu: Dili

* **5:7** 5:7 Maynini ya katanem na manga Judiyu sa pagtagilan nilan sa Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem: Pagkamangen nilan adti seled na balay ya kadakula' na patulinay aw to-o nilan paglinisan ya balay pada makamang da dun ya patulinay. Mabasa ta adti Éxudo 12.

kamu magpa-iyeped sa manga utaw yeiy pangkay sa pagsalu kanilan kuman!

12-13 Wala' ya katundanan ku mag-ukum sa manga utaw na wala' pangintu-u. Ya Tyumanem, yan olo' ya mag-ukum kanilan. Manang kamu saba ya umba' magsagda sa manga mangintu-uway. Yanagaw alilini mayu lekat adti kamayu katipun ya utaw na gayed mag-imo' sa malatay.

6

Ya manga lalimandâay na alag mangintu-uway

1 Kun awun sambuk dun ni kamayu na maglimanda sa eped nan na manigntu-uway, unu, madtu ka' sakanan ni asdangan na mag-usayay na wala' dalug sa pagkaliman na Tyumanem? Ananga' dili' nan baling dalâen adti asdangan na manga mangintu-uway?

2 Pagaw wala' mayu ka-ede-i na kagaya na kamoliyan na allaw, kitadun na manga mangintu-uway ya mag-ukum sa kadég na manga utaw na wala' pangintu-u sa Tyumanem. Yanagaw kun kamu ya un mag-ukum kanilan, ananga' dili' mayu mabatug usayan ya manga tagbi' na usayenen?

3 Unu, wala' mayu ka-ede-i na kitadun saba ya mag-ukum sa manga anghil? Yanagaw kun kamu ya mag-ukum kanilan, mabatug saba mayu usayan ya mangkayantek na limanda dun ni pag-eya' mayu adun asini tas na lupa'.

4 Yanagaw kun awun manga lalimandâay dun ni kamayu, madyaw pa na mamalli' kamu sa manga utaw lekat adti manga mangintu-uway na matadeng mag-usay, pangkay kun madalem silan na utaw adti kamayu.

5 Miglong aku sa maynini pada mamulamula kamu. Unu ka', wala' ya manga utaw dun ni kamayu na matadeng mag-usay pangkay sambuk?

6 Manang kamu la baling na alag mangintu-uway ya miglalimandâay, aw adtu pa mayu pa-usayan ni beke' na manga mangintu-uway, aw pigkatipunan na madég!

7 Yeiy saba ya migmatinaw na pigdeg da kamu pangkay kun wala' pa kamu usayi, kay yeiy ya makapagkalat sa dengeg ni Kristu dun ni kamayu banwa. Madyaw pa na ti-isen da mayu ya pagpakalat kamayu aw madyaw pa na kamu ya limbungan.

8 Manang kamu la baling ya mig-imo' sa malatay aw miglimbung sa kamayu manga inulug na nyangintu-u!

9 Unu, wala' mayu ka-ede-i? Ya manga utaw na mig-imo' sa malatay, dili' silan maka-akup adti manga kadyawan na awun ni Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem. Yanagaw dili' mayu paggawayan ya kamayu pagka-utawun. Ya manga magkasala-enen, aw ya manga utaw na magsimba sa tyumanem na galu', aw ya manga maglakadenen, aw ya manga eseg na syumut sa kadégkadég na pagsutun na kaûbayan, aw ya manga magkakalimay na alag eseg aw maynan uman ya alag bubay,

10 aw ya manga mag-imo' sa kapandayan pada makamang ya pagkaybegan nilan, aw ya manga pala-inem sa magpakalangulangu, aw ya manga migpalpa sa malatay, aw ya manga matilimbungay sa manga eped na utaw. Ya manga utaw na mig-imo' sa maynan, dili' silan maka-akup adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.

11 Aw ya eped kamayu idtu muna kasiling na maynan ya imo-unun. Manang piglinisan da kamu sa manga sala' mayu aw pigtani la kamu na Tyumanem. Aw pigdawat da kamu nan kasiling na wala' da ya sala' magi

sa ngalan na kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu aw magi sa pigpan-imo' na Ispiritu Santo dun ni kamayu anenganeng.

Ya kanaten lawas eya-anan na Ispiritu Santo

12 Pagaw awun utaw dun ni kamayu na maglong, “Pigtumbay kanak ya
pag-imo' sa pangkay unu.” Manang tumubag aku kanan, “Matinaw yan,
manang dili' ya kadég na pig-imo' mu alag makakadyaw kanmu.” Pangkay
pigtumbay kanak ya pag-imo' sa pangkay unu, manang dili' aku magpa-
allang sa pangkay unu na asini tas na lupa'.
13 Miglong ya utaw, “Ya kakan pig-imo' pada seled adti buntit, aw ya buntit
pada seledan na kakan.” Matinaw yan, manang beke' kitadun na allang na
pagkaliman na pagka-utawun tadun. Kay dumateng ya allaw na lanasen
na Tyumanem ya pagkaliman na lawas aw buntit. Aw ya tud na lawas na
utaw, beke' na pagkasala-enen, manang pig-imo' ya lawas mayu pada imo-
un mayu ya makatutuk sa Pangulu tadun, aw yan ya Pangulu na lawas.
14 Aw ya Pangulu tadun na si Kristu nyataw magi sa katulus na Tyumanem,
aw maynan uman matawun kitadun nan adti kamoliyan na allaw.
15 Unu, wala' mayu ka' ka-ede-i na ya kamayu lawas sugpat saba na lawas
ni Kristu? Aw kun nyatagtun da ni Kristu ya kanaten lawas, dili' saba tumbay
adti eseg na atag nan ya kanan lawas adti bubay na miggalin sa pagka
kaûbayan nan.
16 Aw wala' ka' mayu uman ka-ede-i na ya utaw na mipid sa kaûbayan
na maynan, ma-imo' da sambuk ya lawas nilan? Kay yan ya pigpasulat na
Tyumanem asini muna, “ya duwa silan ma-imo' sambuk da.” *
17 Manang ya utaw na nyakasambuk da adti Pangulu tadun na si Kristu,
ya ispiritu na utaw yan nyakasambuk da uman adti Ispiritu ni Kristu.
18 Yanagaw pagpakawat kamu adti pagkasala-enen! Ya eped na manga
sala' na pig-imo' na utaw, wala' ya labet na kadakula' na lawas nan, manang
kun magkasala-enen ya utaw, beke' olo' na nyakasala' adti kanan lawas
manang dala uman adti kanan pagka-utawun.
19 Unu, wala' mayu ka-ede-i na ya kamayu lawas, témplo saba na Ispiritu
Santo na nyeya' dun ni seled mayu? Aw ya Ispiritu pig-atag kamayu na
Tyumanem. Aw beke' mayu ya tagtun sa kamayu pagka-utawun
20 kay pigbayadan da kamu nan. Yanagaw pagbasaân mayu ya Tyumanem
dun ni kamayu lawas.

7

Ya tubag ni Pablo sa manga usip aw ya palna-u nan sa kapangugnanay

1 Na, kaliman ku tubagen ya kamayu manga usip na pigpadala mayu
kanake' adti kamayu sulat. Ya sambuk na usip mayu: “Unu, matinaw ya
palna-u na dyengeg nami na dili' mag-ipid ya eseg aw ya kaûbayan nan?”
*
2 Ini ya tubag ku: Asuntu na awun madég na utaw na migkasala-enen,
madyaw kun ya tagsambuksambuk na eseg awun kaûbayan nan aw yan da
olo' ya ipidan nan. Aw maynan uman ya tagsambuksambuk na kaûbayan
mipid olo' sa kanan eseg.

---

* **6:16** 6:16 Mabasa yeiy adti Génésis 2:24.

* **7:1** 7:1 Dun ni syudad na Corinto, awun manga Héntil matas ya katadeng na migpalna-u adti mangugnanay na dili' silan mag-ipid pada awun selat na tagsambuksambuk adti kanilan pagleyâan. Yanagaw awun uman manga Héntil na bagu nyangintu-u na migpalna-u seiy.

3 Ya eseg na nyangugnan da, atag nan adti kaûbayan nan ya kanan pagka-
utawun, aw maynan uman ya kaûbayan na nyangugnan da, atag nan adti
eseg nan ya kanan pagka kaûbayan.
4 Aw ya kaûbayan beke' nan ya tagtun sa kanan lawas manang yan saba ya
tagtun ya eseg nan. Aw maynan uman ya eseg, beke' nan ya tagtun sa kanan
lawas manang yan ya tagtun ya kaûbayan nan.
5 Yanagaw paglongun ta kamu: Dun ni kamayu kapangugnanay, ya-i
mayu pagdemetan ya pagka-utawun mayu kantaw kun awun pakang mayu
na dili' pa kamu mag-ipid pada matibulluk ya pagpanawagtawag mayu adti
Tyumanem, manang dili' to-o madugay. Pagkatigkas yan, bagu la kamu
uman mag-ipid pagaw magagad kamu ni Satanas adti imo-unun na malatay
asuntu na dili' mayu katagenan ya pagkaliman na kamayu pagka-utawun.
6 Ini ya kanak mapaglong kamayu kun unu ya madyaw imo-un, aw beke'
yeiy na sugu' na Tyumanem.
7 Kaliman ku galu na masiling kamu kanak na wala' da pangugnan. *
Manang wala' pag-unawa ya pig-atag na Tyumanem adti tagsambuksambuk
kanaten.

Ya piglong ni Pablo sa manga balu aw sa manga wala' pa pangugnan

8 Na, awun paglongun ku kamayu na wala' pa pangugnan aw sa manga
nyabalu la. Madyaw pa na dili' da kamu salut mangugnan, kasiling na
kanaken.
9 Manang kun dili' mayu katagenan ya pagkaliman na kamayu pagka-
utawun, pangugnan da baling kamu. Madyaw pa na mangugnan ya utaw
kay sa makasuway adti pagpakasala'.

Ya palna-u sa mangugnanay na kaliman nilan galu mag-ayaw

10 Na, yeiy ya kanak paglongun adti manga mangugnanay na nyangintu-
u la, aw beke' yeiy na kanak palna-u manang lyumekat saba adti kanaten
Pangulu: Ya kaûbayan dili' nan pag-ayawan ya kanan eseg.
11 Manang kun ayawan nan ya kanan eseg, dili' sakanan makapangugnan
sa eped na eseg. Madyaw pa na mag-uli-ay silan ya eseg nan. Aw maynan
uman, ya eseg dili' nan pag-ayawan ya kaûbayan nan. Yanagaw, dili'
madyaw na mag-ayaw ya manga mangugnanay.

Ya palna-u sa utaw na nyangugnan adti utaw na wala' pangintu-u

12 Na, ini pa uman ya kanak paglongun adti eped. Wala' ku ka-ede-i kun
awun palna-u na kanaten Pangulu, manang ini ya kanak anenganeng magi
sa Ispiritu Santo: Kun awun eseg na nyangintu-u la manang ya kaûbayan
nan wala' pangintu-u, aw kun kaliman na kaûbayan na magsambuk pa silan,
na, dili' pag-ayawan na eseg ya kaûbayan nan.
13 Aw maynan uman, kun awun kaûbayan na nyangintu-u la manang ya
eseg nan wala' pangintu-u, aw kun kaliman na eseg na magsambuk pa silan,
na, dili' pag-ayawan na kaûbayan ya eseg nan.
14 Kay asuntu sa kaûbayan nan na nyangintu-u la, ya eseg nan uman
magkalapit da sakanan adti Tyumanem na un pa galu mangintu-u. Aw
maynan uman, ya kaûbayan na wala' pangintu-u magkalapit da sakanan

* **7:7** 7:7 Idtu muna sa wala' pa si Pablo pangintu-u kan Kristu, pigngalanan sakanan na Saulo. Parisiyo sakanan aw matas na magpalna-uway sa Uldin, aw dili' tumbay adti utaw na Judiyu na ma-imo' sakanan matas na magpalna-uway kun wala' ya kaûbayan nan. Manang sa pagsulat nan seiy, nyabalu la si Pablo, aw wala' da pangugnan.

adti Tyumanem asuntu sa eseg nan na nyangintu-u la. Yanagaw magkalapit da uman ya mangayse' nilan adti Tyumanem kay pigtani la nan silan.

15 Na, dun ni mangugnanay, kun ya sambuk kanilan wala' pangintu-u aw kun kaliman nan mag-ayaw, pabaya-i la silan mag-ayaw. Kun yeiy ya nya-imo', makaluwa' da ya eped nan adti kapangugnanay nilan. Ya tengteng pagkaliman na Tyumanem ya awun kalinaw na pag-eya' tadun.

16 Kay wala' mu ka-ede-i, ikaw na kaubayan, pagaw mangintu-u pa ya eseg mu aw makaluwa' adti pa-emel-emel na Tyumanem. Aw maynan uman, ikaw na eseg, wala' mu ka-ede-i na mangintu-u pa ya kaubayan mu aw makaluwa' uman sakanan.

Ya pagdalug sa pagkaliman na Tyumanem

17 Na, ya tagsambuksambuk kamayu na nyangintu-u la kan Kristu, padelega mayu kun unu ya pigtaligu kamayu na Tyumanem kay pigtawag kamu nan. Yeiy ya piglong ku adti kadég na manga mangintu-uway pangkay ayin na banwa.

18 Alimbawa', kun awun eseg dun ni kamayu na pigtuli' da dadan sa wala' pa sakanan tawaga na Tyumanem, dili' da nan umanen ya pangilala sa pagpatuli' nan. Aw idtu uman na wala' pa katuli' sa pagtawag kanan na Tyumanem, dili' da ka-ilangan na magpatuli pa sakanan.

19 Kay adti anenganeng na Tyumanem, pangkay pigtuli' dakaw aw wala' kaw tuli-a mig-unawa la kitadun alag adti kanan. Manang ya dakula' na ma-untung tadun, yan saba ya pagdalug sa manga sugu' nan.

20 Yanagaw ya tagsambuksambuk kamayu, padelega mayu kun unu ya pigtaligu kamayu na Tyumanem kay pigtawag kamu nan.

21 Aw kamu na manga allang na nyangintu-u la, dili' da magkalat ya ginawa mayu. Manang madyaw pa galu kun paluwa-en kamu lekat adti pagka-allang mayu. Aw kun paluwa-en da kamu, magpadeleg kamu dun ni manga imo-unun na Tyumanem.

22 Kay dun ni anenganeng na Tyumanem, ya allang na pigtawag da na Pangulu tadun, wala' da sakanan ka-allang. Aw maynan uman, pangkay ya utaw na beke' na allang, manang kun pigtawag da na Pangulu tadun, nyatagtun da sakanan ni Kristu.

23 Kay pigbayadan da kamu ni Kristu, yanagaw dili' da kamu magpa-allang adti sangkamulu' na palna-u asini tas na lupa'.

24 Yanagaw, kay manga inulug, ya tagsambuksambuk kamayu na nyangintu-u la kan Kristu, katingen kamu dun ni kyabetangan mayu aw padelega ya pagdalug sa pagkaliman na Tyumanem kay pigtawag da kamu nan saba.

Start Here: Ya palna-u adti manga utaw na wala' pa pangugnan

25 Na, nyusip kamu uman kanak sa manga dalaga na wala' pa pangugnan. Wala' ya sugu' na Pangulu tadun seiy, manang palna-uwan ta kamu magi dun ni kanan kallat kay adti kanan kasaligan aku. Aw ini ya kanak anenganeng:

26 Asuntu na madég ya kalugan adun na manga allaw yeiy, kun unu ya kyabetangan mu, madyaw pa na padelegen mu.

27 Ikaw na eseg, kun awun da tawas mu, ya-i pagbugtu-a ya pakang mu kanan. Kun wala' pa ya tawas mu, madyaw pa na dili' da kaw magpangug-nan.

28 Manang beke' saba na sala' ya pagpangugnan. Aw beke' uman na sala'
kun mangeseg ya dalaga. * Manang madyaw pa na dili' da kamu magpan-
gugnan kay kaliman ku na dili' mayu ka-agiyan ya malug na pagpakabetang
asini tas na lupa'.
29 Na, piglong ku yeiy, kay manga inulug, asuntu na tagbi' dakman ya
manga allaw na nyasama' sa dili' pa dumateng ya Pangulu tadun. Yanagaw
lekat adun, pangkay singalan ya awun kaubayan, dili' olo' pagtibullukun ya
anenganeng mayu adti kamayu kapangugnanay.
30 Aw kamu na migkalat ya ginawa, silinga mayu na wala' ya kakalatan na
kamayu ginawa. Aw kamu na migleya, silinga mayu na wala' kamu pagleya.
Aw kamu na nyampamayad, silinga mayu na wala' ya kamayu nyatagtun.
31 Aw kamu na nyatibulluk sa asini tas na lupa', silinga mayu na wala' ya
ma-untung mayu dun. Kay ya kadég na pagpakabetang tadun asini tas na
lupa', alag ma-uman adti kamoliyan na allaw.

Ya manga kakaypengan na manga eseg aw manga kaubayan

32 Kaliman ku galu na wala' ya kakaypengan mayu asini tas na lupa'. Na,
ya utaw na wala' ya kaubayan, mabatug nan tibullukun ya anenganeng nan
adti imo-unun na Pangulu tadun aw kun unu ya makatutuk kanan.
33 Manang ya eseg na awun kaubayan nan, dakula' ya kanan kakaypengan
sa pagpakabetang nan asini tas na lupa', aw kun unu ya makatutuk sa
kaubayan nan,
34 aw gayed matenga' ya kanan anenganeng adti manga eped na imo-
unun. Na, ya kaubayan na wala' da ya eseg, * aw ya dalaga na wala' pa
ya eseg nan, mabatug nilan tibullukun ya kanilan anenganeng adti imo-
unun na Pangulu tadun. Pigtani la silan adti imo-unun na Pangulu tadun.
Manang ya kaubayan na awun da eseg, dakula' ya kanan kakaypengan sa
pagpakabetang nilan asini tas na lupa', aw kun unu ya makatutuk sa eseg
nan.
35 Piglong ku yeiy pada makatabang kamayu, aw beke' na tud ku ya
pagtagen kamayu. Kay kaliman ku na awun kalinaw na kamayu pag-eya'
aw wala' ya makabalabag sa kamayu pagpangintu-u sa kanaten Pangulu.

Ya eseg na awun da tawas nan

36 Na, kun awun eseg na nyaypeng na pagaw dili' maksay matuman ya
pakang nan adti kanan tawas, aw dili' da nan katagenan ya kanan ginawa
na mangugnan, na, madyaw pa na mangugnan da silan. Kun mangugnan
silan, beke' saba na sala'.
37 Manang ya eseg na masalig ya anenganeng nan, kun wala' pa ya
pakang adti mangkatikadeng na dalaga na pigginawaan nan, yanagaw yan
ya magbaya' kun mangugnan aw dili', aw madyaw pa na dili' da mangugnan.
38 Yanagaw ya eseg na mangugnan sa tawas nan, madyaw ya pig-imo' nan.
Aw ya eseg na dili' mangugnan, to-o pa madyaw ya kanan pig-imo'.

Ya palna-u uman sa nyabalu

39 Na, ya kaubayan na utaw pa ya kanan eseg, kenne' nan saba kya-eketan
na kapangugnanay nilan ya eseg nan. Manang kun matay da ya eseg nan,
makapangugnan da sakanan adti eped na eseg na pigkaliman nan, aw ka-
ilangan na mangintu-uway sa Pangulu tadun ya eseg na kaliman nan.

---

* **7:28** 7:28 Adti manga mangintu-uway dun ni Corinto, awun utaw na migpalna-u na dili' kunu mangugnan ya manga dalaga. * **7:34** 7:34 Yeiy ya kaubayan na nyabalu la, aw ya kaubayan na pig-ayawan na eseg nan.

40 Manang kun aku ya pabaya-en, madyaw pa ya kana kaubayan na
nyabalu kun dili' da sakanan salut mangugnan. Aw ya kadég na pigpalna-u
ku yeiy, kya-ede-an ku na piggagad na Ispiritu Santo ya kanak anenganeng.

8

Ya pagkan sa pigdugsu' adti tyumanem na galu'

1 Na, tubagen ku uman ya sambuk na usip na pigpadala mayu kanake'.
Nyusip kamu: "Unu, tumbay kanami ya pagkan sa unud na ayep na pig-
dugsu' na eped na utaw adti kanilan tyumanem na galu'?" * Na, matinaw
saba na awun kya-ede-an tadun seiy asuntu na nyangintu-u la kitadun kan
Kristu. Manang awun dun ni kamayu na iman nilan aw dakula' pa ya kya-
ede-an nilan kay sa kanilan manga eped, yanagaw gayed silan migpatastas.
Manang ya paggaginawaay, yan saba ya tengteng migpa-iganget sa kadég
tadun.

2 Aw kun awun utaw na iman nan aw dakula' ya kya-ede-an nan, yan ya
utaw na dili' pa umba' ya kanan kyatagaan.

3 Manang ya utaw na dakula' ya pagginawa nan sa Tyumanem, yan ya
migmatinaw na utaw sakanan na Tyumanem.

4 Yanagaw ya usip mayu kun tumbay kamayu ya pagkan sa pigdugsu' na
eped na utaw adti kanilan tyumanem na galu', ini ya palna-u ku kamayu:
Kya-ede-an da tadun na ya manga inutaw dili' saba tengteng tyumanem kay
pig-imo' olo' na utaw. Aw kya-ede-an da tadun uman na sambuk da olo' ya
Tyumanem aw wala' da ya eped.

5 Pangkay pigsaligan na eped na manga utaw ya madég kunu na manga
tyumanem aw manga dili' pagkita-en na awun ni balintenga-an aw asini
kadakula' na banwa, aw pigsimba nilan.

6 Manang kanaten na nyangintu-u la, sambuk da olo' ya Tyumanem. Aw
yeiy ya Ama na mig-imo' sa kadég, aw yeiy ya umba' tadun basaan aw deyen.
Aw sambuk da olo' ya kanaten Pangulu, na yan si Jisu-Kristu. Aw magi kanan
nya-imo' ya kadég, aw magi uman kanan awun ginawa na kadég tadun.

7 Manang awun manga mangintu-uway na wala' pa paka-ede' kun tumbay
kanilan ya kuman sa unud na pigdugsu' adti tyumanem na galu'. Aw asuntu
na madég ya nyanalam sa pagsimba sa tyumanem na galu' idtu muna,
yanagaw kun kuman pa silan sa pigdugsu', adti anenganeng nilan liwan na
kenne' pa nilan migsimba sa tyumanem na galu'. Yanagaw adti anenganeng
nilan nyakasala' silan aw kyalipa-an uman ya kanilan anenganeng.

8 Manang paglongun ta kamu na ya pagkan wala' ya labet sa pagpalapit
tadun adti Tyumanem. Kun kuman kitadun sa pigdugsu' aw kun dili', dili'
saba ma-uman ya pagginawa na Tyumanem kanaten.

9 Manang miglong aku kamayu na magpakatanaw kamu sa pagkan mayu
sa pigdugsu'. Pagaw yan ya du-an na pagsungkul baling ya manga eped na
utaw na wala' pa pakadalid ya kanilan pagpangintu-u.

---

* **8:1** 8:1 Ya manga inutaw na pigdugsu-an na manga utaw dun ni Corinto, ini ya manga ngalan na eped kanilan: Bacchus, Fortuna, Poseidon, Apollo, Aphrodite, Hermes, Osiris, Zeus, aw ya sambuk na Zeus na nyeya' dun ni dalem na lupa', aw ya Zeus na to-o matas, aw ya manga Muses. Ya tagsambuksambuk kanilan awun uman témplo na pigbetangan na inutaw na pigdugsu-an na manga utaw. Kun kaliman mayu ka-ede-an ya gya na manga inutaw, paninawa mayu adti internet, aw adti énsayklopédiya na Bibliya. Aw pagsimbaen na manga utaw uman ya impirador na migdumala sa kasakupan na Roma.

10 Alimbawa', kun awun utaw na wala' pa pakadalid ya pagpangintu-u nan, aw ikaw na nyakadalid da ya pagpangintu-u, kyinita' kaw nan adti kakananan dun ni seled na témplo na pagsimba͡an na manga utaw sa tyumanem na galu', na, unu ka' ya anenganeng nan? Pagaw magagad baling sakanan kuman, pangkay adti kanan anenganeng sala' yan adti tengteng Tyumanem.
11 Dili' mayu pagkalingawan na nyatay uman si Kristu asuntu sa utaw yan. Aw pagaw magkalumay baling ya pagpangintu-u nan asuntu na kyuman kaw sa pigdugsu' kay adti anenganeng mu beke' na sala' adti Tyumanem.
12 Aw yanagaw, nyakasala' kaw adti inulug mu kay nya-uman mu ya anenganeng nan aw migduwaduwa la baling sakanan. Kun imo-un mayu yeiy, nyakasala' kamu uman adti kan Kristu!
13 Yanagaw, kun ya kanak pagkan, yan ya asuntu na makasala' aw makasuway ya kanaken inulug, madyaw pa na dili' aku kuman sa unud na pigdugsu' da adti tyumanem na galu pada dili' makasala' ya kanak inulug.

9

Ya un ma-untung sa pagka-apostol

1 Aku sambuk na apostol na kyumita' kan Jisus na kanaten Pangulu. Aw ya pagpangintu-u mayu kanan, bunga saba na imo-unun na pigtaligu nan kanak idtu na muna. Aw asuntu na apostol aku nan, wala' ya makabaya' kanak sa umba' ku imo-un.
2 Aw pangkay kun awun manga eped na mig-anenganeng na beke' aku na apostol, manang aku saba ya apostol na pigpadala adti kamayu. Aw kamu ya puliba na aku apostol, kay magi kanak nyangintu-u la kamu sa kanaten Pangulu.
3 Yanagaw, ini ya kanak tubag adti pangkay singalan ya mag-usip kanak:
4 Ya kadég nami na manga apostol, awun saba katagtunan nami dumawat sa makan aw ma-inem lekat adti manga utaw na dyumawat sa palna-u nami.
5 Aw sa pagpanaw nami, pigtumbay sa eped nami na magpa-agad sa kanilan ka͡ubayan, kasiling na pig-imo' ni Pédro aw manga eped na apostolés aw manga inulug na Pangulu tadun. *
6 Yanagaw, ananga' kami olo' si Bérnabi ya magtalabahu pada awun pagkamangan nami sa pagkan?
7 Awun pa manga usip ku: Singalan ka' sundaluwa ya magtandan sa kanan pagka-utawun? Wala' saba. Aw singalan utawa ya migtanem adti parasan na dili' kuman sa bunga na pigtanem nan? Wala' saba! Aw singalan ya mig-ipat sa karniro aw kambing na dili' uman bagi-an na gatas? Wala' uman. Aw wala' ya dili' tenga-an sa kanan pigkalugan.
8 Ya piglong ku yeiy, wala' olo' lekat adti anenganeng na manga utaw manang lekat saba adti Uldin.
9 Kay pigpasulat na Tyumanem adti Uldin na pig-atag nan magi kan Moysis, law nan, "Kun pataguna' mayu sa baka ya pig-ani, ya-i mayu pagpungusa ya baka' nan." * Na, unu ka', baka olo' ya pigkaypengan na Tyumanem? Beke' nan saba.
10 Kay dala kitadun uman piglongan na Tyumanem seiy. Ya utaw na nyapagud migdaru aw mig-ani, pig-iman nan na ka-atagan sa kyapagudan nan.

---

* **9:5** 9:5 Ya ngalan ni Pédro adti tingeg na Aramayik: si Kipas.
* **9:9** 9:9 Mabasa yeiy adti Déutéronomiyo 25:4.

11 Sa paglong nami sa Madyaw na Ubat-ubat adti kamayu, kasiling kami
na nyananem sa bini' dun ni kamayu anenganeng. Yanagaw, unu, mabegat
kamayu ya pag-atag sa kapelekan nami?
12 Kun ya eped na manga magpalna-uway awun katagtunan nilan na ata-
gan mayu sa kapelekan nilan, na, dakula' pa dun galu ya kanami katagtunan
na atagan mayu. Manang wala' kami salig sa manga katagtunan nami na
dumawat sa atag mayu. Pigti-isan nami ya kadég pada dili' kabalabagan ya
pagpa-ede' nami sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu.

Ya anenganeng ni Pablo sa manga katagtunan nan

13 Unu, wala' mayu ka-ede-i na ya manga utaw na migtalabahu adti manga
témplo, pigtumbay kanilan ya pagkamang sa pagkan nilan dun ni seled na
témplo? Aw ya manga magdadugsu-ay awun uman kanilan katagtunan,
yanagaw kyumamang uman silan dun ni pigdugsu'. *
14 Aw maynan uman, migsugu' ya kanaten Pangulu na ya manga migpa-
ede' sa Madyaw na Ubat-ubat, umba' silan atagan sa kanilan manga
kapelekan.
15 Manang wala' aku pagsalig kamayu aw wala' aku paglong na awun
katagtunan ku sa atag mayu. Aw asini pigsulat ku, wala' aku uman pagsekat
kamayu sa kanaken kapelekan. Palabiyen pa ku ya matay kay sa kaliputan
aku na manga utaw na matag kanak sa kuwalta.
16 Aw kun pa-ede' ku adti manga utaw ya Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu,
wala' ya indeganan ku magpalibantug. Manang kun dili' ku pa-ede' ya
Madyaw na Ubat-ubat, malatay ya un ku datengan.
17 Kay kun aku pa ya migbaya' sa imo-unun ku yeiy, magtagad aku galu
sa tandan. Manang ya tengteng matinaw, pig-imo' ku olo' ya imo-unun na
Tyumanem kay yeiy saba ya pigtaligu nan kanak.
18 Yanagaw unu ka' ya tandan kanak? Yan ya kanak pagleyaan na
palangad tandan, ya pagpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat pangkay wala' ya
imanen ku na tandan.

Ya pagpa-allang ni Pablo

19 Na, beke' aku na allang na pangkay singalan utawa, manang nya-imo'
aku kasiling na allang adti kadég pada madég pa ya madala ku adti kan
Kristu.
20 Adti kadégan ku na manga Judiyu, pigdalug ku ya manga katanem na
manga Judiyu pada madala ku silan adti kan Kristu. Wala' aku pagpa-allang
sa kadég na manga sugu' na pig-imo' na manga eped ku na Judiyu manang
kenne' ku pigdalug ya Uldin na pig-atag na Tyumanem magi kan Moysis asini
muna. Pig-imo' ku yeiy pada mangintu-u pa ya manga kadégan ku na Judiyu.
21 Maynan uman, kun adtu aku ni manga Héntil na wala' atagi na Tyu-
manem na Uldin, wala' ku gelgelan adti kanilan ya manga sugu' na manga
Judiyu manang pigdalug ku ya palna-u ni Kristu pada madala ku silan adti
kanan.
22 Aw kun adtu aku ni tampid na manga madalem na utaw, migpadalem
aku uman pada madala ku silan adti kan Kristu. Yanagaw, pangkay ayin aku
pag-eya', pigsilingan ku ya pagpakabetang nilan pada madala ku silan adti
kan Kristu.

---

* **9:13** 9:13 Mabasa yeiy adti Déutéronomiyo 18:1 Maynan ya katanem adti Tabirnakulu na Tyumanem.
Aw maynan uman ya adti Témplo na manga Judiyu na awun ni Jérusalim. Aw dun uman ni Corinto,
awun madég na manga témplo na pigsimbaan na manga Héntil sa manga tyumanem na galu'.

23 Pig-imo' ku ya kadég yeiy asuntu sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu
pada makasambuk kitadun sa manga kadyawan na lekat adti Tyumanem.
24 Na, kya-ede-an da mayu na madég ya manga utaw na mig-abay
nyalaguy, manang sambuk da olo' ya makadawat sa tandan. Yanagaw dun
ni kanaten pag-abay, tibagsegi mayu ya pagpalaguy pada makamang mayu
ya tandan.
25 Ya tagsambuksambuk na utaw na mag-abay, matadeng sakanan mag-
tagen sa pagka-utawun nan aw pagpakabagsegen nan ya kanan lawas
pada makamang nan ya tandan, pangkay maksay magkalat ya palangad
korona na pig-imo' olo' na utaw.* Aw kitadun na manga mangintu-uway,
pigtibagsegan tadun uman ya pagdalug sa Tyumanem, pada madawat tadun
ya tandan na dili' magkalat.
26 Sa pagdalug ku uman kan Kristu, kasiling aku na mig-abay nyalaguy
na wala' ya lingi-lingi' pasinan adti sangku-anan. Aw kasiling aku uman na
utaw na migbaksing, dili' aku sumumbag na dili' aku kumeleg.
27 Yanagaw pigtagilan da ku ya kanak lawas adti pangkay unu, kay pagaw
matigkas da ku ya kanak pag-ubat-ubat adti madég na utaw, aku baling ya
dili' makadawat sa tandan na lekat adti Tyumanem.

10

Ya manga utaw na Isra-él asini muna nya-imo' malat na pundinganan

1 Kay manga inulug, kaliman ku na ka-ede-an mayu ya nyangka-imo' sa
manga tyugbulan tadun na yan ya manga Judiyu. Alag silan pig-alladan na
Tyumanem aw pigtamengan dun ni kanilan pagpanaw magi sa labun na
nyalibunbun na migma-una kanilan, aw pigtabangan nan ya kadég nilan
dun ni pagtalipag nilan sa Dagat na Mapula.
2 Aw magi sa labun na mig-allad kanilan, aw magi uman sa dagat na
pigtalipag nilan, liwan na kyabaûtismuwan da ya kadég nilan aw dun da
silan ka-imo' kasakupan na Tyumanem na dyumalug kan Moysis.
3 Ya kadég nilan alag kyuman sa kakan na lekat adti Tyumanem,
4 aw alag silan uman nyinem sa tubig na to-o nyiswak adti batu na gayed
mig-agad-agad kanilan magi sa katulus na Tyumanem, aw ya Batu yeiy, yan
saba si Kristu.
5 Pangkay pigtabangan silan na Tyumanem, manang madég kanilan ya
gayed mig-imo' sa malatay na dili' makatutuk kanan. Aw asuntu seiy,
nyangkamatay silan aw nyangkabélét ya lawas nilan dun ni kaligbinan.*
6 Na, ya kadég na nya-imo' kanilan asini muna, alag yeiy pigpa-ede' na
Tyumanem kanaten pada dili' kitadun magsiling kanilan na magkalim mag-
imo' sa malatay.
7 Dili' mayu pagdalugun ya pig-imo' nilan na magsimba sa tyumanem
na galu'. Kay awun pigpasulat na Tyumanem asini muna: “Nyingkud ya
manga utaw aw kyuman silan, aw migpan-ineman, aw nyan-indeg na un
silan sumayaw.”*
8 Dili' kamu magkasala-enen kasiling na pig-imo' na manga eped kani-
lan. Kay asuntu sa manga pigpan-imo' nilan, pigpa-emel-emel silan na

* **9:25** 9:25-27 Dun ni manga allaw ni Pablo, awun dakula' na pag-abay aw manga eped na dangaênen na dengganen adti kadakula' na banwa. Aw yan ya palangad tandan sa utaw na nyanalu, manga dawun na pig-imo' korona. * **10:5** 10:5 Mabasa ta yeiy adti Numiros 14:29-30. * **10:7** 10:7 Mabasa ta adti Éxudo 32:6.

Tyumanem, aw manga kaluwan tag tulu kamalalan ya nyangkamatay seled olo' na sangallaw.*
9 Dili' mayu pagtanda-en si Kristu. Yeiy ya pig-imo' na eped na manga
tyugbulan tadun, yanagaw pigpamanga' silan na ulud aw nyangkamatay
silan.*
10 Aw dili' kamu uman magdiklamu kasiling na manga eped kanilan. Yeiy
ya du-an nan na pigsugu' ya Anghil na pamatayen ya eped kanilan.*
11 Ya kadég na kyagamakan nilan, nya-imo' yeiy pundinganan kanaten, aw
pigpasulat asini muna pada magpa-ede' kanaten na dili' kitadun mag-imo' sa
maynan. Kay malapit da dumateng ya katigkasan.
12 Yanagaw kun awun utaw na maglong, "To-o la masalig ya kanak
pagpangintu-u," magpakatadeng sakanan pagaw magagad baling dun ni
pag-imo' sa sala'.
13 Ya kadég na pagtanda' na kya-agiyan mayu, kya-agiyan uman na kadég
na utaw. Manang tumanen saba na Tyumanem ya kadég na pigpakang nan
kay kasaligan sakanan. Yanagaw dili' nan tumbay na magti-is kamu na dili'
mayu mabatug. Manang kun dumateng kamayu ya pagtanda', atagan kamu
nan na pa-agi na makaluwa' kamu lekat dun ni pagtanda' pada dili' kamu
makasuway.
14 Yanagaw, kamu na kanak pigginawa͡an, pagpakawat kamu lekat adti
pagsimba sa manga tyumanem na galu'.
15 Piglong ku yeiy adti kamayu kay mabatug saba mayu kalabetan. Yana-
gaw kamu la ya pag-anenganeng sa piglong ku kamayu.
16 Adti pagkatipun tadun na un mag-anenganeng sa pagkamatay ni Kristu,
sa pag-inem tadun dun ni tabu' na pigpasalamatan da adti Tyumanem, kya-
untungan kitadun sa manga kadyawan na dugu' ni Kristu. Aw sa pagkan
tadun sa pan na pigtenga-tenga', yan ya pangilala na nyaka-akup da kitadun
sa kasakupan ni Kristu na yan ya kanan lawas.
17 Aw pangkay madég kitadun dun ni kasakupan ni Kristu, manang
sambuk da kitadun kay kyuman kitadun sa sambuk na pan.
18 Anenganenga mayu ya katanem na manga utaw na Isra-él: Dun ni
pagkan nilan sa abus da dugsu-an adti Tyumanem, nyaka-akup da silan sa
pagsimba kanan.
19 Kaliman ku na kalabetan mayu na wala' ya ginawa na manga tyumanem
na galu'. Yanagaw, unu ka', awun ma-untung na utaw dun ni pagdugsu' seiy?
20 Wala' saba! Kaliman ku palabet kamayu na kun dugsu-an na utaw
na Héntil ya tyumanem nilan na galu', yan ya pigdugsu-an nilan ya manga
busaw aw beke' na tengteng Tyumanem! Aw dili' aku malim na sumambuk
kamu sa manga busaw.
21 Dili' mayu mabatug pagdenganen ineman ya tabu' na Pangulu tadun
aw ya tabu' na manga busaw. Aw dili' mayu uman mabatug pagdenganen
ya pagkan adti kakananan na Pangulu tadun aw ya kakananan na manga
busaw.
22 Na, unu ka', kaliman mayu pakadawayen ya Pangulu tadun na un
kitadun nan pa-emel-emelen? Unu ka', dakula' pa ya kya-ede-an tadun aw
ya mabatug tadun kay sa kana Tyumanem?

Tyumanem ya tagtun sa kadég

* **10:8** 10:8 Mabasa ta uman ya Numiros 25:1-8.
* **10:9** 10:9 Mabasa ta uman ya Numiros 21:5-6.
* **10:10** 10:10 Mabasa ta uman ya Numiros 16:41-49.

23 Na, miglong kamu, “Pigpabaya' kanak ya pag-imo' sa pangkay unu!”
Aw tyumubag aku kamayu na matinaw yan, manang dili' ya kadég
makakadyaw kanaten aw makapasalig sa kanaten pagpangintu-u.
24 Dili' mayu pag-olo-un ya kamayu pagka-utawun manang anenganenga
mayu uman ya makakadyaw sa eped na manga utaw.
25 Yanagaw pigpabaya' kamayu na mayad sa pangkay unu ya unud na
pigbaligya' dun ni palíngki, aw dili' da kamu mag-usipenen kun ayin yan
lekat pada dili' kamu magduwaduwa kun kanen mayu aw ya dili'.
26 Kay pigpasulat na Tyumanem asini muna, law nan, “Tyumanem saba
ya tagtun sa kadakula' na banwa aw sa kadég na asini tas na lupa'.”*
27 Aw kun awun utaw na wala' pangintu-u kan Kristu na migpilit kamayu
na kuman adti tampid nan, aw kun kaliman mayu madtu, kana la mayu
ya pangkay unu ya pakan nan kamayu, aw dili' da kamu mag-usipenen
kun pigdugsu' yeíy adti manga tyumanem na galu' aw ya wala', pada dili'
malinggal ya kamayu anenganeng.
28 Manang pagaw awun utaw na maglong kamayu, “Nyadugsu' da yeiy.”
Na, kun maynan ya piglong nan, dili' kamu san magkan, asuntu na pigpa-
ede' kaw nan,
29 pada dili' malinggal ya anenganeng nan. Manang pagaw maglong
kamu kanak, “Ananga' na utaw tagenan ya pagkaliman nan asuntu olo' sa
anenganeng na eped?
30 Aw ananga' pa aku pasala-en sa pigkan ku kun abus da ku pasalamati
adti Tyumanem?”
31 Yanagaw paglongun ta kamu: Pangkay kuman kamu aw minem, aw
pangkay unu ya imo-un mayu, imo-a na madeyen ya Tyumanem.
32 Dili' mayu pag-imo-un ya pangkay unu na makapasungkul sa manga
Judiyu aw manga Héntil na dili' da silan malim mangintu-u, aw maynan
uman sa manga eped mayu na mangintu-uway kan Kristu.
33 Daluga mayu ya kanaken pig-imo': Wala' ku olo-a ya kanaken pagka-
utawun manang pigtibagsegan ku na ka-untungan ya kadég na utaw pada
mabatug silan paluwa-en lekat adti pa-emel-emel na Tyumanem.

11

1 Yanagaw daluga mayu ya kanak palna-u aw pig-imo' ku kasiling uman
na pigdalug ku si Kristu.

Ya palna-u sa eseg aw kaûbayan sa umba' nilan imo-un adti pagsimba sa Tyumanem

2 Na, to-o aku migleya asuntu na gayed aku mayu kya-anenganengan aw
kenne' mayu pigdalug ya manga pigpalna-u ku kamayu.
3 Manang kaliman ku na ka-ede-an mayu na ya kadég na eseg lyumekat
saba adti kan Kristu, aw ya kaûbayan lyumekat adti eseg, aw si Kristu
lyumekat adti Tyumanem.
4 Aw dun ni pagkatipun mayu na un magsimba, kamu na manga eseg,
sa pagpanawagtawag mayu aw sa pag-ubat-ubat mayu sa un pa-ede' na
Tyumanem, dili' mayu pagtampengen ya kamayu ulu. Kay kun imo-un

* **10:26** 10:26 Mabasa ta uman adti Salmo 24:1.

mayu ya maynan, pigmulamula mayu baling ya kamayu pagka-utawun aw ya dengeg ni Kristu na yan ya migdumala kamayu. *

5 Manang kamu na manga kaûbayan, kun manawagtawag kamu adti katipun aw mag-ubat-ubat sa manga tingeg na lekat adti Tyumanem, pagtulung kamu. Kay kun dili' kamu magtulung, pigmulamula mayu ya kamayu pagka-utawun aw ya dengeg ni Kristu aw kasiling na pigkigidan ya ulu mayu.*

6 Kun awun kaûbayan na dili' malim magtulung sa ulu nan, madyaw pa na pakigid da nan ya lugay nan. Manang asuntu na makamulamula sa kaûbayan na wala' da ya lugay, na, madyaw pa na magtulung sakanan.

7 Kamu na manga eseg, kun manawagtawag kamu aw mag-ubat-ubat sa manga tingeg na lekat adti Tyumanem, dili' mayu pagtampengen ya kamayu ulu. Kay pig-imo' na Tyumanem ya eseg kasiling nan pada dun kita-a ya kanan kadyaw aw ya kanan dengeg. Manang ya kaûbayan, pig-imo' nan pada sa dengeg na eseg.

8 Kay sa pag-imo' na Tyumanem sa utaw, ya eseg wala' lekat adti kaûbayan manang lyumekat baling ya kaûbayan adti eseg.

9 Aw wala' imo-a ya eseg asuntu sa kaûbayan manang pig-imo' ya kaûbayan asuntu sa eseg.

10 Yeiy ya du-an na dun ni kamayu pagkatipun, ka-ilangan na awun tatulung adti ulu na kaûbayan na yan ya pangilala na pig-atagan sakanan na katundanan manawagtawag. Kay ya manga anghil gayed migbantay.

11 Kaliman ku na ka-ede-an mayu na dun ni kasakupan ni Kristu, dakula' ya katukanan na manga kaûbayan sa eseg, aw dakula' uman ya katukanan na manga eseg sa kaûbayan.

12 Kay ya tagna' na kaûbayan lyumekat adti lawas na eseg, aw pagkatigkas yan, nyaûtaw ya kadég na manga eseg adti manga kaûbayan. Aw ya Tyumanem, yan ya lyekatan sa kadég.

13 Yanagaw kamu ya magbaya': Adti kamayu pagkatipun sa pagsimba, umba' ka' sa kaûbayan ya manawagtawag adti Tyumanem na dili' magtulung?

14 Enda', makamulamulaây saba sa eseg ya magpatas sa lugay nan.

15 Manang kun malawig ya lugay na kaûbayan, yan ya sambuk na kanenggeyaân nan. Kay pig-atagan sakanan na Tyumanem na malawig na lugay na un pagtampeng sa ulu nan.

16 Aw kun awun utaw na mag-ayil sa piglong ku yeiy, pa-ede-en mayu sakanan na yan ya katanem nami. Aw maynan uman ya pigdalug na manga mangintu-uway sa Tyumanem pangkay ayin na banwa.

Ya manga puluglima dun ni manga mangintu-uway adti Corinto

* **11:4** 11:4 Si Pablo, Judiyu sakanan, aw asini muna pigsugu' na Tyumanem ya manga Judiyu na eseg na magtulung silan dun ni kanilan pagsimba. Manang ya manga Héntil, awun uman katanem nilan na pagtampengen ya ulu aw gya adti pagsimba sa kanilan manga tyumanem. Yanagaw, asini sulat ni Pablo, pigpalna-uwan nan ya manga Héntil na eseg na nyangintu-u la, na dili' da silan magtulung aw magtampeng sa gya dun ni pagsimba nilan, pagaw anenganengen na eped na kenne' pa nilan pigsimba ya manga tyumanem na galu'. * **11:5** 11:5 Dun ni manga allaw yan adti Corinto, kun awun kaûbayan na migpanawpanaw na wala' pagtulung, ya anenganeng na manga eped na ya kaûbayan yan malat ya dengeg.

17 Na, awun kaliman ku paglongun kamayu, aw asini kanak paglongun
dili' ta kamu saya' kay dyengeg ku na dili' madyaw ya syampetan na
pagkatipun mayu.
18 Ya muna dyengeg ku na awun kunu pagkatenga-tenga' na manga
mangintu-uway dun ni kamayu pagkatipun. Aw pangkay dili' aku malim
mangintu-u sa dyengeg ku, manang pagaw awun katinawan dun.
19 Manang ka-ilangan na ma-imo' ya maynan pada kilalaen kun singalan
ya tengteng nyangintu-u sa Tyumanem.
20 Kay dun ni pagkatipun mayu kyuman pada tumanen ya sugu' na
kanaten Pangulu, kyalakadan mayu baling ya sugu' nan, kay wala' mayu
basabasayi ya tud na pangiyambung yeiy na un anenganengen ya pagka-
matay nan.
21 Kay dun ni kamayu pagkan, wala' mayu tagadi ya kamayu eped pada
magdengan kamu kuman aw yanagaw awun manga eped kamayu na wala'
baling pakakan, aw ya manga eped to-o nyaka-inem menda' na nyalangu-
langu silan.
22 Yanagaw ananga' wala' kamu una kan aw inem adti manga balay mayu?
Pagaw kaliman mayu kalaten ya dengeg na kadég na manga mangintu-
uway, aw mulamulaen ya manga utaw na wala' ya pagkamangan. Unu ka',
saya' ta kamu sa pigpan-imo' mayu yeiy? Dili' saba!

Ya palna-u sa pangiyambung na pigsugu' na kanaten Pangulu

23 Na, ini ya pigpalna-u na Pangulu tadun, aw yeiy uman ya pigpalna-u ku
kamayu: Ya kanaten Pangulu na si Jisus, idtu na gabi na piglubidan sakanan,
migkamang sakanan sa pan
24 aw sa abus da nan pasalamati adti Tyumanem, pigtenga-tenga' nan ya
pan, aw law nan, “Yeiy ya kanak lawas na pig-atag kamayu. Imo-a mayu ya
maynini kay yeiy ya magpa-anenganeng kamayu kanak.”
25 Pagkatigkas nilan mangiyambung, pig-awidan nan uman ya tabu' na
pigseledan sa bino aw law nan, “Yeiy ya kanak dugu', aw magi sa dugu' ku
matuman ya bagu na pakang na Tyumanem na dayaw mag-iganget. Sa kada
inem mayu seiy, dun da aku mayu ka-anenganengi.”
26 Yanagaw sa kada pagkan mayu sa pan aw pag-inem mayu dun ni tabu'
na awun seled na bino, dun da mayu kabekkal adti eped na manga utaw ya
pagkamatay na kanaten Pangulu taman na pagliku' nan.
27 Yanagaw pangkay singalan ya sumambuk kuman na wala' pakatagilan
ya kanan anenganeng, aw minem lekat adti tabu' na kanaten Pangulu,
makasala' sakanan adti kadég tadun na mangintu-uway na palangad lawas
nan. Aw makasala' sakanan uman adti dugu' na kanaten Pangulu na yan ya
migpa-iganget sa pakang na Tyumanem adti manga utaw nan.
28 Yan ya du-an na ka-ilangan na tagsambuksambuk kamayu na tagilanen
nan una ya kanan anenganeng sa dili' pa sakanan kuman sa pan aw minem
sa bino dun ni tabu'.
29 Kay kun kuman sakanan sa pan aw minem sa bino yeiy na wala'
nan anenganenga ya tengteng kakawasan, aw wala' nan basabasayi ya
lawas na Pangulu tadun, liwan na pigsekat nan baling ya pa-emel-emel na
Tyumanem.
30 Yeiy ya du-an na madég kamayu ya mangkalumay aw pyangkedelan, aw
ya eped kamayu nyangkamatay.
31 Manang kun tagilanen tadun ya kanaten anenganeng sa dili' pa kuman,
dili' kitadun pa-emel-emelen na Tyumanem.

32 Manang kun pitulun kitadun na kanaten Pangulu, yan ya palangad pagsagda nan kanaten pada dili' kitadun pa-emel-emelen adti kamoliyan na allaw eped na manga utaw na wala' ya pagpangintu-u kanan.

33 Yanagaw, kay manga inulug ku, pangkay kinunu kamu pagkatipun na un kuman, tagadi mayu ya pagdateng na manga eped aw tigkas yan pagdengan kamu kuman.

34 Kun awun utaw na nyagetem, madyaw pa na dadan sakanan kuman adti balay nan pada dili' sumampet ya kamayu katipun adti pa-emel-emel na Tyumanem. Aw sa manga eped pa na puluglima mayu, balawbalawan tadun sa pagdateng ku dun ni kamayu.

12

Ya manga pigpan-atag na Ispiritu Santo adti manga mangintu-uway

1 Na, migsulat kamu kanak idtu na muna aw nyusip kamu kun unu ya imo-unun na utaw na gayed piggagad na Ispiritu Santo. Aw kaliman ku kay manga inulug na to-o mayu kalabetan.

2 Idtu muna kamu na manga Héntil, piggawayan kamu aw nyagagad adti pagsimba sa manga inutaw na dili' magpakapaglong. Manang adun, asuntu na nyangintu-u la kamu kan Kristu,

3 yanagaw paglongun ta kamu: Ya utaw na piggagad da na Ispiritu Santo, dili' sakanan makatullun kan Jisus. Aw ya utaw na wala' ya Ispiritu Santo dun ni kanan, dili' sakanan makapaglong na si Jisus ya Pangulu.

4 Na, ya Ispiritu Santo, yan ya lyekatan sa madég na punganan na katadeng na pig-atped-atped adti kadég na manga mangintu-uway. Manang wala' pag-unawa ya pig-atag nan adti tagsambuksambuk kanaten.

5 Aw awun madég na punganan na imo-unun na pigtaligu na Tyumanem adti manga mangintu-uway. Aw wala' pag-unawa ya pigtaligu nan adti tagsambuksambuk kanaten. Manang si Kristu, yan ya migtawag sa kadég tadun adti manga imo-unun nan.

6 Aw awun madég na punganan na pigpa-imo' kanaten na Tyumanem. Wala' pag-unawa ya pigpan-imo' nan magi adti tagsambuksambuk kanaten. Manang sambuk da ya Tyumanem aw yan olo' ya mig-imo' sa kadég yeiy.

7 Na, pagkita-en ya pigpan-imo' na Ispiritu Santo dun ni pig-atag nan na katadeng adti tagsambuksambuk kanaten. Aw pig-atag nan yeiy kamayu pada ka-untungan ya kadég.

8 Ya sambuk, pig-atagan na Ispiritu na mabatug nan ubat-ubat ya kakawasan na katadeng na lekat adti Tyumanem. Aw ya sambuk uman, pig-atagan na mabatug nan maglong adti manga eped sa pigpa-ede' kanan na Ispiritu.

9 Aw ya sambuk, pig-atagan na Ispiritu na madég ya ma-imo' nan asuntu na dakula' ya pagpangintu-u nan. Aw adti sambuk, pig-atagan na katulus na un magpaguli' sa manga utaw na kyedelan.

10 Aw ya sambuk, pig-atagan na Ispiritu sa katulus sa pag-imo' sa manga milagru. Aw adti sambuk uman, pig-atag ya katadeng sa pag-ubat-ubat sa un pa-ede' na Tyumanem. Aw adti sambuk, pig-atag ya katadeng kun ayin lekat ya piglong na eped na utaw, kun lekat adti Ispiritu Santo aw kun lekat adti manga busaw aw kun lekat olo' adti anenganeng na utaw. Aw adti sambuk na utaw, pig-atag ya paglong sa sangkapungan na tingeg na wala' pa nan lemena paglongan. Aw pig-atag uman na Ispiritu Santo adti eped ya katadeng mag-ubad sa kakawasan na tingeg na piglong na utaw yan.

11 Manang sambuk da ya Ispiritu na nyatag sa kadég yeiy. Aw yan ya mig-
atped-atped adti tagsambuksambuk kanaten magi sakanan pagbaya'.
12 Dun ni lawas na utaw awun madég na punganan. Aw ya tagsambuksam-
buk yeiy awun imo-unun manang wala' pag-unawa. Maynan uman kitadun
na manga mangintu-uway na palangad lawas ni Kristu. Ya tagsambuksam-
buk kanaten awun imo-unun dun ni lawas ni Kristu.
13 Kay adti pagbautismu kanaten dun ni Ispiritu Santo, migkasambuk da
kitadun aw nya-imo' lawas ni Kristu, pangkay Judiyu kitadun aw pangkay
Héntil, pangkay allang aw beke' na allang. Aw ya kadég tadun, nyakadawat
da sa Ispiritu Santo na gayed nyatag sa kabagseg na pagpangintu-u tadun,
aw migpakagan sa kanaten anenganeng.
14 Ya lawas na utaw sambuk da manang madég saba ya punganan.
15 Alimbawa', kun maglong ya siki, "Beke' aku na tullu' aw yanagaw wala'
ya labet ku sa lawas," unu ka', wala' ya labet nan dun ni lawas? Awun saba
labet nan!
16 Aw maynan uman, pangkay kun maglong ya talinga, "Beke' aku na mata
aw yanagaw wala' ya labet ku sa lawas," unu ka', wala' ya labet nan dun ni
lawas?
17 Beke' na maynan! Kun ya kadakula' na lawas mu alag mata, na, unun
nan ya pagpakadengeg? Aw kun ya kadakula' uman na lawas mu alag da
talinga aw wala' ya ilung, na, unun nan ya pagpakabo'?
18 Manang beke' na maynan ya pag-imo' na Tyumanem sa lawas tadun.
Kay kanan pagbaya' ya pagtapidtapid sa tagsambuksambuk na punganan
dun ni kanaten lawas.
19 Kun sambuk da olo' ya punganan dun ni lawas, beke' saba na lawas!
20 Yanagaw pangkay madég ya punganan na lawas manang nya-imo' silan
sambuk da na lawas.
21 Dili' makapaglong ya mata adti tullu', "Wala' ya katukanan ku sa tullu',"
aw dili' uman makapaglong ya ulu adti siki, "Wala' ya katukanan ku sa siki."
22 Beke' saba na maynan. Pagaw iman tadun aw tagbi' ya ma-untung
adti eped na manga punganan na lawas tadun, manang dakula' uman ya
katukanan kanilan dun ni lawas.
23 Awun manga punganan na lawas tadun na adti kanaten anenganeng
wala' abay ya katukanan aw yeiy ya to-o tadun pigpakadyaw aw pigtamp-
eng, aw ya eped na punganan na lawas na dili' pagpakita,
24 manang awun uman punganan na lawas na pagkita-en aw yeiy ya
dili' da ka-ilangan na pakadyawun. Maynan ya pagtapid na Tyumanem sa
kanaten lawas pada ka-atagan na dengeg ya eped na punganan na lawas na
wala' abay ya katukanan.
25 Pig-imo' na Tyumanem ya manga punganan na lawas tadun pada awun
alag ma-untung aw dili' matenga-tenga'.
26 Yanagaw kun awun sambuk na punganan na lawas na magti-is, ya
kadakula' na punganan na lawas alag uman magti-is. Aw kun ya sambuk na
punganan na lawas atagan na dengeg, ya kadakula' na punganan na lawas
alag magleya.
27 Maynan uman ya kadég tadun na mangintu-uway. Kitadun saba ya
palangad lawas ni Kristu, aw tagsambuksambuk kanaten, nyakasambuk da
dun ni lawas nan.
28 Aw dun ni palangad lawas ni Kristu, awun manga utaw na pigpamalli'
na Tyumanem: Ya tagna' na manga pigpadala adti eped na banwa yan
ya manga apostolés, aw ya kadwa manga propita, aw ya katlu manga
magpalna-uway. Pagkatigkas yan, pigpamalli' nan uman ya manga eped

pada maka-imo' sa milagru magi sa katulus na Tyumanem, aw ya manga eped uman magpaguli' sa manga kyedelan, aw ya manga eped magtabang sa manga utaw, aw ya manga eped maggagad sa manga utaw aw ya manga eped makapaglong sa sangkapungan na tingeg na wala' pa nilan lemena paglongan.

29 Na, beke' na kadég tadun alag apostolés, aw beke' uman na kadég tadun propita aw magpalna-uway, aw utaw na maka-imo' sa milagru magi sa katulus na Tyumanem.

30 Aw beke' uman na kadég tadun ya nyakatagtun sa katulus na magpaguli' sa kyedelan. Aw beke' uman na kadég tadun ya pig-atagan sa paglong sa sangkapungan na tingeg. Aw beke' uman na kadég tadun ya pig-atagan na katadeng sa pag-ubad sa piglong na utaw na nyakapaglong sa sangkapungan na tingeg.

31 Yanagaw tibagsegi mayu na ka-atagan kamu na to-o madyaw na manga pig-atag na Ispiritu Santo. Manang awun to-o pa madyaw na pa-agi na paglongun ku kamayu.

13

Ya palna-u ni Pablo sa paggaginawa͡ay

1 Kun makapaglong aku sa madég na punganan na tingeg na manga utaw aw pangkay tingeg na manga anghil manang kun wala' ya pagginawa ku sa eped na utaw, kasiling aku na agung na pyaleman da olo' sa uni aw babat na to-o magkalaging.

2 Aw kun atag pa kanak ya katadeng na mag-ubat-ubat sa un pa-ede' na Tyumanem, aw pangkay unu ya katadeng na pig-atag kanak na un maka-ede' sa kadég na pigtagu' asini muna, aw kun mabatug ku ya pag-alin sa manga buntud asuntu sa kadakula' na pagpangintu-u ku, manang kun wala' ya pagginawa ku sa eped na utaw, na, wala' ya ma-untung kanak.

3 Aw pangkay kun mabus ku atag ya kadég na kanak ka-unan adti manga wala' ya pagkamangan, aw pangkay sangaben pa ya lawas ku, manang kun wala' ku ginawayi ya eped na utaw, wala' uman ya ma-untung kanak.

4 Maynini ya bet na utaw na awun pagginawa nan sakanan eped: Matadeng magtagen sa kadaman nan aw magpakatagad sakanan. Magkallat sa eped magi sa kanimbet nan. Dili' mati-inga' sa eped nan. Aw ya utaw na awun pagginawa sa eped, dili' sakanan magpalibantug, aw dili' uman sakanan magpatastas.

5 Dili' malatay ya bet nan adti manga eped, aw dili' nan pag-olo-un ya kanan kadyawan, aw dili' nan pagleges ya kanan pagkaliman, aw dili' nan gayed anenganengen ya manga sala' na eped adti kanan.

6 Aw dili' sakanan pagkatutukan sa malatay manang pagleya͡an nan ya matinaw.

7 Kun pigginawa͡an na utaw ya eped nan, dili' nan paglukasan pangkay unu ya kalugan na dumateng, aw imanen nan na matulid ya imo-unun na eped, aw gayed nan ti-isen pangkay unu ya dumateng aw awun gayed pagsalig nan.

8 Ya tengteng na paggaginawa͡ay wala' ya tyamanan. Manang ya pag-ubat-ubat sa un pa-ede' na Tyumanem, dumateng ya allaw na wala' da ya katukanan. Aw tumeneng uman ya paglong sa sangkapungan na tingeg na wala' pa na utaw lemena paglongan. Aw pangkay ya pigpa-ede' kanaten na Ispiritu Santo, dumateng ya allaw na ya kadég yeiy wala' da ya katukanan.

9 Kay adun na manga allaw, wala' pa kalingeb ya kya-ede-an tadun, aw
wala' pa uman kalingeb ya pag-ubat-ubat sa un pa-ede' na Tyumanem.
10 Manang pagdateng da na kamoliyan na allaw, malingeb da ya kadég, aw
malanas ya wala' pa kalingeb.
11 Alimbawa', idtu na muna sa ise' pa aku, ya paglong ku kasiling na ise',
aw ya anenganeng ku kasiling uman na ise', aw ya pagpakalabet ku kasiling
saba uman na ise'. Manang sa pagkadakula' da ku, pig-ayawan da ku ya bet
na pagka-ise'.
12 Kay kasiling kitadun na nyinunu sa palunganan na dili' da to-o magka-
bangal ya alung. Manang adti kamoliyan na allaw to-o la tadun mabangal
ya kadég yeiy. Ya kadég na kya-ede-an ku adun wala' pa kalingeb, manang
adti kamoliyan na allaw, ka-ede-an ku ya kadakula' kasiling na kya-ede-an
aku na Tyumanem.
13 Na, migpadeleg ya tulu ini: ya pagpangintu-u tadun, aw ya pag-iman
tadun sa pakang na Tyumanem, aw ya kanaten paggaginawa͡ay, manang sa
tulu yeiy, yan ya to-o matas ya paggaginawa͡ay.

14

Ya paglong sa tingeg na wala' lemena paglongan aw ya pag-ubat-ubat sa pigpa-ede' na Tyumanem

1 Yanagaw tibagsegi mayu ya paggaginawa͡ay, aw tibagsegi mayu uman ya
paggamit sa manga punganan na katadeng na pig-atag na Ispiritu Santo, labi
la ya pag-ubat-ubat sa un pa-ede' na Tyumanem.
2 Na, kun awun utaw na nyakapaglong sa sangkapungan na tingeg na dili'
kalabetan na manga utaw, Tyumanem da olo' ya nyakalabet sa piglong nan
kay wala' ya makalabet kanan. Magi saba sa Ispiritu na nyeya' dun ni kanan,
nyakapaglong ya utaw yan sa tingeg na kyalabetan olo' na Tyumanem.
3 Manang ya utaw na mig-ubat-ubat sa un pa-ede' na Tyumanem, yan ya
piglongan nan ya manga mangintu-uway pada pakasaligen ya pagpangintu-
u nilan, aw pakagbagsegen ya kanilan ginawa, aw magleya silan.
4 Ya utaw uman na miglong sa sangkapungan na tingeg na lekat adti
Tyumanem na dili' kalabetan na manga utaw, yan olo' ya pigpakabagseg
nan ya kanan pagpangintu-u. Manang ya utaw na mig-ubat-ubat sa un pa-
ede' na Tyumanem, pigpakabagseg nan ya pagpangintu-u na eped nan na
manga mangintu-uway.
5 Yanagaw kaliman ku galu na alag kamu makapaglong sa sangkapungan
na tingeg na wala' pa mayu lemena paglongan, manang to-o pa madyaw
kun mag-ubat-ubat kamu sa un pa-ede' na Tyumanem. Kay dakula' pa dun
ya ma-untung na manga mangintu-uway kay sa tingeg na wala' kalabeti
kantaw mabatug nan ubaden ya kakawasan adti asdangan na katipun na
manga mangintu-uway pada pakasaligen uman ya pagpangintu-u na kadég
nilan.
6 Pagaw makakawun aku dun ni kamayu, kay manga inulug, aw maglong
aku sa sangkapungan na tingeg na lekat adti Tyumanem na dili' mayu
kalabetan, unu ya un mayu ma-untung adti paglong ku? Wala' saba! Yan
baling ya awun ma-untung mayu kun maglong aku kamayu sa pigbukasan
na Tyumanem, aw ya un mayu ka-ede-an, aw manga tingeg na pigpa-ede'
nan kanak, aw ya palna-u sa unu ya madyaw imo-un.
7 Pangkay ya manga pagtugtuggun kasiling na plawta kun dili' madyaw ya
pagka-eyep, dili' madyaw ya uni. Aw ya kitada kun dili' madyaw ya pagka-
angay, dili' madyaw pakanyegan ya uni.

8 Aw pangkay ya trumpita, kun dili' mabangal ya kakawasan na uni nan,
unun na manga sundalu ya pagka-ede' na awun da tanam?
9 Maynan uman kamu. Kun maglong kamu sa tingeg na wala' kalabeti,
unun na manga utaw ya pagpaka-ede' sa piglong mu? Kasiling kaw olo' na
miglong adti samet na lyumabay.
10 Awun saba madég na punganan na tingeg asini tas na lupa' na piglong
na manga tribu na manga utaw. Aw dun ni tagsambuksambuk na tribu,
kyalabetan nilan ya kanilan tingeg.
11 Manang kun wala' ku ka-ede-i ya piglong na sambuk na utaw, kasiling
aku adti kanan na dumadayu lekat adti mawat na banwa, aw ya utaw yan
kasiling uman na dumadayu adi kanak.
12 Maynan uman dun ni kamayu. Asuntu na gayed mayu pigtibagsegan
ya paggamit sa katadeng na pig-atag na Ispiritu Santo, yan ya to-o pa mayu
tibagsegi ya pagpakabagseg sa eped mayu na manga mangintu-uway.
13 Yanagaw ya utaw na nyakapaglong sa sangkapungan na tingeg na lekat
adti Tyumanem, manawagtawag sakanan aw magsekat sa katadeng mag-
ubad sa kadég na pigpapaglong kanan.
14 Kay kun manawagtawag aku magi sa sangkapungan na tingeg na lekat
adti Tyumanem, nyanawagtawag saba aku dun ni kanak paglong aw adti
kanak uman ginawa. Manang adi kanak anenganeng wala' ku ka-ede-i kun
unu ya piglong ku.
15 Yanagaw unu ya umba' ku imo-un? Yan saba ya imo-un ku na man-
awagtawag aku dun ni kanak ginawa magi sa tingeg na wala' ku lemena
paglongan aw magi uman sa tingeg na kyalabetan ku. Aw adti pagdalangan
ku uman, magdalanga aku na kalabetan na kanak anenganeng.
16 Kun pigdeyen mu ya Tyumanem dun olo' ni kanmu anenganeng, aw
wala' kalabeti na manga eped dun ni katipun, unun nilan ya paglong sa
“Amén” sa pagpasalamat mayu?
17 Pangkay madyaw ya pagpasalamat mu adti Tyumanem, manang kun
dili' kalabetan na manga eped, na, wala' ya ma-untung dun ni pagpasalamat
mu.
18 Pigpasalamatan ku ya Tyumanem kay pig-atag nan kanak ya paglong sa
sangkapungan na manga tingeg na wala' ku lemena paglongan, aw madég
pa ya kanak piglong kay sa kamayu.
19 Manang dun ni pagkatipun na manga mangintu-uway, madyaw pa na
maglong aku pangkay lima la olo' ya tingeg na kalabetan na kadég pada
kapalna-uwan ku silan, kay sa maglong aku sa pilammalalan ya tingeg na
dili' nilan kalabetan.
20 Kay manga inulug, dili' kamu mag-anenganeng kasiling na pag-
anenganeng na tagbi' na ise'. Yan olo' ya silingan mayu adti kanilan na
wala' silan pag-anenganeng sa malatay. Manang dun ni pagpakalabet mayu,
pakitaan na unud da ya kamayu anenganeng.
21 Awun pigpasulat na Tyumanem asini muna dun ni Uldin, law nan,
“ ‘Magi sa eped na punganan na manga tingeg,
aw magi sa manga dila' na manga dumadayu,
un ku paglongun ya manga utaw yeiy,
manang dili' silan magpakanyeg kanake'.’
Yeiy ya piglong na Tyumanem kanilan.” *
22 Yanagaw kun makapaglong ya mangintu-uway sa sangkapungan na
manga tingeg na lekat adti Tyumanem na wala pa lemena paglongan, yan

* **14:21** 14:21 Mabasa ta uman ya Isayas 28:11-12.

ya umba' sa manga wala pagbetang sa ginawa nilan sa piglong kanilan na Tyumanem aw yan ya pangilala na wala silan pangintu-u. Manang ya pag-ubat-ubat sa manga tingeg na pigpa-ede' na Tyumanem, yan ya piggamit na Tyumanem kun awun kaliman nan pa-ede' sa manga utaw na dyumalug kanan aw yeiy ya pangilala na kyatutukan ya Tyumanem sa pagpangintu-u nilan.

23 Alimbawa', kun magkatipun kamu na manga mangintu-uway na un manimba sa Tyumanem, aw kun makapaglong ya kadég mayu sa sangkapungan na manga tingeg na wala' pa mayu lemena paglongan, aw kun awun makaseled dun na utaw na wala' pangintu-u aw wala' paka-ede' sa unu ya pigpa-imo' mayu, pagaw makapaglong baling sakanan, "Ya manga utaw yeiy migpangkameneng da silan!"

24 Manang kun makaseled dun sakanan aw yan ya dengegen nan ya tingeg na pig-ubat-ubat mayu na lekat adti Tyumanem na kyalabetan nan, na, kelegan da ya ginawa nan

25 kay kabukasan ya manga sala' na pigtagu' dun ni anenganeng nan. Aw to-o sakanan magselsel aw mangillupung aw simbaen nan ya Tyumanem aw makapaglong sakanan, "Matinaw saba na awun ya Tyumanem ni kanilan!"

Ya umba' imo-un dun ni pagkatipun manimba

26 Yanagaw, kay manga inulug, maynini ya umba' mayu imo-un dun ni kamayu pagkatipun: Ya eped magdalangan, aw ya eped magpalna-u. Aw ya eped mag-ubat-ubat sa bagu na pigpa-ede' kanan na Tyumanem. Aw ya eped kamayu maglong sa sangkapungan na manga tingeg na lekat adti Tyumanem, aw ya eped mag-ubad sa kakawasan. Imo-a mayu ya kadég yeiy pada magkasalig ya kamayu pagpangintu-u.

27 Kun awun adti kamayu na makapaglong sa sangkapungan na tingeg na wala' pa nan lemena paglongan, na, tumbay olo' na duwa kun tulu ya maglong, manang dili' silan magdengan. Aw ka-ilangan na awun utaw dun ni katipun mayu na awun katadeng lekat adti Ispiritu mag-ubad sa kakawasan na piglong nilan.

28 Manang kun wala' ya maka-ubad sa piglong nilan, madyaw pa na dili' da silan papaglongun, aw maglong da baling silan adti kanilan anenganeng aw adti Tyumanem.

29 Aw kun awun adti kamayu na maka-ubat-ubat sa un pa-ede' na Tyumanem, tumbayan mayu olo' na duwa aw kun tulu ya maglong. Aw ya manga eped magpakanyeg aw to-o nilan anenganengen kun matinaw ya pig-ubat-ubat aw dili'.

30 Manang kun awun sambuk na utaw na nyingkud dun na awun bagu pigpa-ede' kanan na Tyumanem, madyaw pa na patenengen da ya nyakauna miglong.

31 Kun maynan ya imo-un mayu, madég kamayu ya magsayusayu mag-ubat-ubat sa un pa-ede' na Tyumanem pada kapalna-uwan ya kadég aw magkabagseg ya kanilan ginawa.

32 Aw ya manga utaw na maka-ubat-ubat sa un pa-ede' na Tyumanem, magpakatagad silan aw tumbay nilan ya eped maglong.

33 Kay ya Tyumanem dili' paglekatan sa kasélék, manang yan baling ya paglekatan sa kalinaw. Awun galu kalinaw na kamayu pagkatipun kasiling na manga katipun na mangintu-uway adti kadakula' na banwa.

34 Aw ya kadég na manga kaubayan adti kamayu, dili' magkasélék dun ni katipun mayu manang magpakanyeg baling silan sa pag-ubat-ubat. Kay

awun pigpasulat dun ni Uldin kun unu ya umba' imo-un na ka͡ubayan dun ni katipun.

35 Kun awun kaliman na ka͡ubayan ka-ede-an, usipen da nan ya kanan eseg adti balay nilan. Kay dili' madyaw sa manga ka͡ubayan na magkasélék dun ni katipun na manga mangintu-uway.

36 Anenganenga mayu na beke' mayu olo' saba ya pigdatengan sa Madyaw na Ubat-ubat aw beke' mayu uman ya piglekatan.

37 Na, kun awun utaw na mig-anenganeng na awun katadeng nan mag-ubat-ubat sa un pa-ede' na Tyumanem aw pangkay kun sambuk uman na punganan na katadeng na pig-atag na Ispiritu Santo, ka-ilangan nan kala-betan na ya katundanan ku migsulat seiy lekat saba adti kanaten Pangulu.

38 Kun dili' dalugun na utaw ya piglong ku yeiy, dili' da mayu sakanan pagpakanyegan.

39 Yanagaw, kay manga inulug, to-o betangan adti kamayu ginawa na maka-ubat-ubat sa un pa-ede' na Tyumanem. Manang ya-i mayu pagtageni ya utaw na makapaglong sa sangkapungan na tingeg na wala' pa nan lemena paglongan.

40 Manang imo-a mayu ya kadég yeiy na dayaw matapid ya kamayu pagsimba sa Tyumanem.

15

Ya pagkataw ni Jisu-Kristu lekat adti nyangkamatay

1 Na, kay manga inulug, kaliman ku na pa-anenganeng kamayu ya Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu na pigpa-ede' ku kamayu idtu na muna, aw pigdawat mayu yeiy, aw yan ya masalig na tullukanan sa pagpangintu-u mayu taman adun.

2 Kun padelegen mayu ya pagdalug sa Madyaw na Ubat-ubat yeiy, paluwa-en kamu na Tyumanem. Manang kun dili' yeiy mayu padelegen ya pagdalug, masapad baling ya pagpangintu-u mayu.

3 Kay pigpalna-u ku kamayu ya nyadawat ku idtu muna aw ini ya kaliman ku na to-o mayu ka-ede-an: Nyatay si Kristu asuntu sa manga sala' tadun kasiling na pigpasulat dadan na Tyumanem asini muna.

4 Piglebeng sakanan manang pagkatlu na allaw nyataw da kasiling na pigpasulat na Tyumanem sa un ma-imo' kanan. *

5 Aw migpakita' sakanan kan Pédro, aw tigkas yan, adti eped na manga apostolés.

6 Pagkatigkas yan, migpakita' da uman adti sobla limanggatus ya mangintu-uway na migkatipun. Ya eped kanilan nyangkamatay da, manang madég pa uman kanilan ya utaw pa taman adun.

7 Migpakita' sakanan uman adti kan Santiago, aw tigkas yan adti kadég na manga apostolés.

8 Aw aku ya moli na pigpakita-an nan, aw kasiling aku na ise' na nyaleges nya͡utaw

9 Aku ya madalem sa kadég na manga apostolés. Aw asuntu na to-o ku pigpamulayaman ya manga mangintu-uway kan Kristu idtu muna, dili' aku galu umba' ngalanan na apostol.

---

* **15:4** 15:4 Pigpasulat na Tyumanem adti Salmo 16:10.

10 Manang asuntu na kyallatan aku na Tyumanem, nya-imo' aku na maynini, aw wala' kasapad ya kallat nan kanak. Pangkay aku ya to-o nya-pagud kay sa manga eped na apostolés, manang beke' na kanak kabagseg. Nya-imo' ya kadég yeiy asuntu saba sa kallat na Tyumanem kanak.
11 Yanagaw, pangkay aku aw manga eped na apsotolés ya migpalna-u sa Madyaw na Ubat-ubat, asal nan mig-unawa ya pig-ubat-ubat nami aw nyangintu-u kamu.

Ya pagkataw na manga utaw na nyangintu-u lekat adti pagkamatay

12 Na, kun migpalna-u kami na nyataw da si Kristu lekat adti nyangka-matay, ananga' awun eped dun ni kamayu na maglong na wala' ya pagkataw?
13 Kun wala' ya pagkataw na manga nyangkamatay, wala' galu uman matawa si Kristu.
14 Aw kun wala' matawa si Kristu, syapadan ya kanami pagud migpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat, aw syapadan uman ya kamayu pagpangintu-u.
15 Aw katinawan kami baling na galu' ya pigmatinaw nami na pigmataw na Tyumanem si Kristu lekat adti nyangkamatay.
16 Kay kun wala' ya pagkataw na manga utaw na nyangkamatay, na, wala' galu uman matawa si Kristu.
17 Aw kun wala' si Kristu matawa, syapadan ya kamayu pagpangintu-u aw wala' galu lanasa ya manga sala' mayu.
18 Aw ya manga nyangkamatay na nyangintu-u kan Kristu, wala' galu ya imanen nilan kay kenne' pa nilan kya-eletan adti Tyumanem na wala' ya tyamanan.
19 Kun ya pag-iman tadun kan Kristu taman olo' na kanaten pag-eya' asini tas na lupa', kitadun ya to-o makalalat.

20 Manang ya tengteng na matinaw: Pigmataw si Kristu lekat adti pagka-matay, aw yeiy ya migmatinaw na matawun saba ya manga nyangkamatay, aw si Kristu, yan ya nyuna nyataw sa kadég.
21 Kay ya sala' ni Adan asini muna, yan ya du-an na dyatengan ya kadég na utaw na pagkamatay. Manang magi uman kan Kristu, un matawun ya manga nyangkamatay.
22 Ya du-an na matay kitadun kay asuntu na alag kitadun buwadbuwad ni Adan. Manang ya kadég na manga nyakasambuk da kan Kristu alag silan matawun.
23 Aw maynini ya pagmataw: Si Kristu, yan ya nyuna nyataw. Aw sa pagliku' nan kagaya asini tas na lupa', panmatawun ya kadég na utaw na nyangintu-u kanan.
24 Pagkatigkas yan, dumateng ya tengteng na kamoliyan, aw patenengen ni Kristu ya katundanan na kadég na manga migdumala adti balintenga-an aw asini tas na lupa' na nyagagad na manga busaw. Aw tigkas yan, atag nan ya kasakupan nan adti Tyumanem na Ama.
25 Kay maynan ya pigpalpa dadan na Tyumanem na ka-ilangan si Kristu ya maghari' menda' na mabus nan degen ya kadég na kanan manga po-on aw alag nan silan betang adti salad na siki nan. *
26 Aw ya to-o kamoliyan na po-on na un nan degen, yan ya pagkamatay.

* **15:25** 15:25 Mabasa yeiy adti Salmo 110:1.

27 Kay ini ya pigpasulat asini muna, “Pigbetang na Tyumanem ya kadég yeiy adti salad na siki nan.” Manang ya Tyumanem olo' ya wala' paka-akup adti kadég na pigdumalâan ni Kristu. Kay ya Tyumanem, yan saba ya migtumbay kan Kristu na un maghari' sa kadég.
28 Aw pagkatigkas na Tyumanem atag adti Ise' nan ya katundanan sa kadég, magpasakup ya Ise' nan adti Ama nan. Kay yan saba ya mig-atag kan Kristu sa paghari', yanagaw ya Tyumanem ya magdumala sa kadég.
29 Na, anenganenga mayu ya ini: Ya manga utaw na nyangintu-u la kan Jisus, pigbâutismuwan silan kay yan ya pangilala na nyaka-eped da silan kanan nyatay aw un pa matawun kasiling uman ni Kristu. Manang kun wala' ya pagkataw na manga nyangkamatay, na, wala' kadi' ya ma-untung na pagpabâutismu tadun.
30 Aw kun wala' ya pagkataw na manga utaw lekat adti pagkamatay, ananga' ka' gayed nami pigsolok ya kalatayan kada allaw aw kada udas kun wala' ya ma-untung nami dun?
31 Piglongan ta kamu, kay manga inulug, na kada allaw pigsolok ku ya kalatayan. Manang kamu saba ya dengeg ku, aw migleya aku asuntu sa manga pigpan-imo' ni Kristu Jisus na kanaten Pangulu dun ni kadég mayu.
32 Aw unu ya un ku ma-untung sa malug na pagpakabetang ku asini Épéso kun dili' matawun ya manga nyangkamatay? Unu ka' ya du-an ku magtiis sa manga utaw na mig-ampang sa paglong ku sa Madyaw na Ubat-ubat? Kasiling silan na manga mannanap na to-o mangkabulut. Aw kun dili' matawun ya manga nyangkamatay, na, madyaw pa na dalugun tadun ya paglongun, “Naten pangintamanen ya kuman aw badasan tadun ya minem, pagaw matay da kitadun kunallaw!”
33 Manang dili' mayu pagpangintu-uwan ya piglong nilan, kay olo' yan pagpasuway kamayu! Ini baling ya tengteng matinaw: “Kun sumambuk kaw adti manga utaw na malatay ya bet, dili' madugay katapunan kaw na bet nilan.”
34 Yanagaw una mayu anenganenga ya madyaw aw ya matinaw, aw botoni mayu ya pag-imo' sa manga sala'. Piglong ku yeiy kay kya-ede-an ku na awun manga utaw dun ni kamayu na syumambuk adti katipun mayu na sallong kunu nyangintu-u la manang wala' nilan ka-ede-i ya Tyumanem. Piglong ku yeiy pada mamulamula kamu.

Ya bagu na lawas

35 Pagaw awun utaw na musip, “Unu ya pagkataw na manga utaw na nyatay da? Aw unu lawasa ya un pagsayu dun ni kanilan pagbangun?”
36 Ayin ka' pakabetang ya anenganeng na utaw na miglong sa maynan? Unu, wala' nan ka-ede-i na kun magtanem ya utaw sa bini' dun ni lupa', una malandak ya bini' aw pagkatigkas gumiti' da?
37 Aw ya pigtanem mayu dun ni lupa' beke' saba na lawwās manang olo' bini' kasiling na bini' na trigu aw manga eped pa na punganan na tanem.
38 Manang pagbaya' dadan na Tyumanem kun unu tanema ya gumiti' lekat adti bini' yan.
39 Maynan uman ya lawas na manga awun ginawa, kay wala' pag-unawa ya lawas na kadég. Alimbawa', sangkapungan ya lawas na utaw aw sangkapungan uman ya lawas na manga ayep aw ya lawas na manga langgam aw ya lawas na manga isda'.
40 Wala' pag-unawa ya manga punganan na manga pig-imo' na Tyumanem na awun ni tas na langit aw ya manga asini tas na lupa'. Pig-imo' nan ya kadég na alag manenggeya, manang wala' pag-unawa ya kanenggeya nilan.

Sangkapungan ya kanenggeya na manga pig-imo' nan adti tas na langit aw
sa manga pig-imo' nan asini tas na lupa'.
41 Aw sangkapungan ya kanenggeya na sega aw ya kana bulan aw ya kana
manga bitun. Aw wala' pag-unawa ya kanenggeya na manga bitun.
42 Na, ya lawas tadun uman adun, dili' kasiling sa lawas na utaw na
matawun kagaya na Tyumanem. Kay ya lawas tadun adun matay saba aw
malandak, manang ya lawas na utaw na matawun kagaya, dili' da matay.
43 Ya lawas na utaw na nyatay da, to-o matenggeya tandawan aw wala' da
ya guna. Manang sa pagkataw da, to-o la manenggeya. Kay baguwun saba
magi sa katulus na Tyumanem.
44 Ya lawas tadun kun matay, asini la olo' taman ni tas na lupa, manang
kun matawun da, ya lawas yan meya' da adti tas na langit. Kay awun lawas
na asini olo' taman ni tas na lupa' aw awun uman lawas na adtu kagaya ni
tas na langit.
45 Aw pigpasulat asini muna na ya tagna' na utaw, yan si Adan, pig-imo'
sakanan na Tyumanem na awun ginawa.* Manang ya Adan na nyakamoli,
yan si Kristu na nyataw lekat adti pagkamatay aw mig-atag sa bagu na
ginawa.
46 Pakanyegi mayu: Ya utaw na si Adan, yan ya muna pig-imo' na Tyu-
manem na utaw olo'. Manang ya nyakamoli na si Kristu, yan ya nyuna
nyataw sa kadég tadun na pig-eya-an na Ispiritu Santo.
47 Ya tagna' na utaw na si Adan, pig-imo' lekat adti kutu na lupa'. Manang
ya kadwa na utaw, yan si Kristu na lyumekat adti tas na langit.
48 Aw lyumekat saba ya kadég tadun adti tagna' na utaw na pig-imo' lekat
adti kutu na lupa' aw nyasiling uman kitadun kanan. Manang ya kadég
tadun na dyumalug kan Kristu, atagan saba kitadun na bagu na lawas na
umba' meya' adti tas na langit.
49 Aw asuntu na ya lawas tadun kasiling na lawas ni Adan na pig-imo' lekat
dun ni kutu na lupa', dumateng uman ya allaw na ya lawas tadun masiling
(uman) na lawas ni Kristu.
50 Yanagaw, kay manga inulug, ya lawas tadun na magkamatay, dili'
makaseled adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem kun dili' una
sayuwan na lawas na dili' da magkamatay.
51 To-o mayu pakanyegi ya un ku paglongun: Pigbukasan kanak ya palpa
na Tyumanem na pigtagu' nan asini muna. Dili' ya kadég tadun mabus
mangkamatay kay ya eped kanaten kasaban na pagliku' ni Kristu, aw ya
kadég tadun na nyangintu-u kanan, un baguwun na Tyumanem ya kanaten
lawas.
52 Aw bigla' na ma-imo' yeiy na dili' mu pag-imanmanen, kasiling na
pagpilek na mata, kay dun ni moli na uni na trumpita, ya kadég na
manga nyangkamatay un matawun. Aw kitadun na nyangintu-u kan Kristu,
mabagu la ya lawas tadun.
53 Kay ya kanaten lawas na magkamatay, ka-ilangan saba sayuwan na
bagu na lawas na dili' da magkamatay.
54 Yanagaw kun ya lawas tadun na magkamatay kasayuwan da na bagu na
lawas na dili' da magkamatay, dun da katuman ya pigpasulat na Tyumanem
asini muna, law nan, “Pigdeg da ya kamatayen, aw wala' da ya katulus nan!”
*

* **15:45** 15:45 Mabasa yeiy adti Génesis 2:7. * **15:54** 15:54 Mabasa yeiy adti Isayas 25:8.

55 Aw pigpasulat pa na Tyumanem asini muna, law nan, “Ayin da ya
katulus na kamatayen? Aw ayin da ya bisa nan?” *
56 Ya sala' kasiling na bisa na sumampet adti pagkamatay. Aw magi sa
Uldin na Tyumanem, kya-ede-an tadun na nyakasala' kitadun. Yanagaw ya
Uldin awun katundanan mag-ukum sa manga utaw na nyakasala'.
57 Manang pigpasalamatan tadun ya Tyumanem kay pigdeg da nan ya
sala' aw ya kamatayen, aw pig-atag nan kanaten na mabatug da tadun uman
degen ya kadég yeiy magi sa kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu.
58 Yanagaw, kay manga inulug na kanak pigginawa͡an, pakasaliga to-o ya
kamayu pagpangintu-u aw tibagsegi na dili' kamu makasuway adti pangkay
unu. Aw gayed mayu ka͡asebi ya manga imo-unun na pigtaligu kamayu
na Pangulu tadun, kay kya-ede-an mayu na dili' saba masapad ya kamayu
kyapagudan dun ni kanaten Pangulu.

16

Ya tabang na kuwalta na un padala adti mangintu-uway adti Jérusalim

1 Na, tubagen ku ya usip mayu sa atag mayu na kuwalta adti manga
mangintu-uway na awun ni Jérusalim. Daluga mayu ya piglong ku adti
manga mangintu-uway na awun ni Galacia:
2 Kada Linggo, ya tagsambuksambuk kamayu dadan magtani sa kuwalta
na lekat adti manga pagkamangan mayu. Tipuna mayu yan pada sa
pagdateng kun dun ni kamayu dadan da matagilan.
3 Pagkatigkas yan, sa pagdateng ku adti kamayu, pangkay singalan ya
pigpamalli' mayu na un mag-ated sa atag mayu na kuwalta adti Jérusalim,
padala͡an ku silan na manga sulat na magpakilala kanilan adti manga
maggagaday sa manga mangintu-uway dun ni Jérusalim.
4 Manang kun tengteng ka-ilangan na madtu aku ni Jérusalem, na, dumen-
gan da silan kanak.

Ya manga palpa ni Pablo

5 Manang sa dili' pa aku madtu ni tampid mayu, agiyan ku una ya
probinsiya na Macédonya.
6 Aw ya kanak palpa, basi madugaydugay pa aku meya' dun ni tampid
mayu. Kay un pa ku palabayen ya manga bulan na to-o maniki', aw mag-
patabang uman aku kamayu sa kanak kapelekan pangkay ayin ya banwa
na un ku kadtuwan. *
7 Kay dili' aku malim na dagawdagaw aku olo' dun ni sayid mayu. Kaliman
ku na meya' pa dun ni kamayu na madugaydugay kun tumbay na kanaten
Pangulu.
8 Manang adun, asini pa aku pag-eya' ni Épéso taman na Pista na
Péntékostés,
9 kay pig-uwangan da na Tyumanem ya dakula' na selat na un aku magpa-
ede' sa Madyaw na Ubat-ubat asini syudad pangkay madég ya manga utaw
na kenne' mig-ampang kanak.
10 Aw kun dumateng da si Timotiyo dun ni kamayu, basayi mayu sakanan
pada dili' sakanan magde' kamayu. Kay sambuk uman sakanan na mig-imo'
sa imo-unun na kanaten Pangulu kasiling ku.

* **15:55** 15:55 Mabasa yeiy adti Osiyas 13:14. * **16:6** 16:6 Lekat na bulan na Nubimbri taman ni katigkasan na Pibriro, yan ya manga bulan na to-o maniki' adti kanilan banwa.

11 Yanagaw dili' mayu pagtumbay na awun magna-na' kanan dun ni
kamayu. Pakadyawa mayu aw tabangi mayu sakanan pada awun kalinaw
na kanan pagliku' adi kanak. Kay pigtagadan ku sakanan eped na manga
inulug tadun.
12 Na, si Apolos uman na kanaten inulug, to-o aku nyanginayu' kanan na
magad sakanan sa manga inulug tadun na mawun dun ni kamayu. Manang
wala' kunu ya palpa nan na madtu adun. Yanagaw mawun da kunu sakanan
kun aw awun da selat nan.

Ya katigkasan na sulat

13 Magpakatanaw kamu! Gayed mayu pakasaliga ya kamayu
pagpangintu-u kan Jisus! Dili' kamu magkallek aw pagtibagseg kamu.
14 Aw pangkay unu ya imo-un mayu, paggaginawa͡ay kamu.
15 Na, kay manga inulug ku, nya-ede' kamu na ya tagna' na mangintu-
uway dun ni probinsiya na Akaya yan si Éstépanas aw ya kanan manga
ka-epedanan dun ni balay. Aw kya-ede-an tadun na pigtibulluk nilan ya
kanilan anenganeng sa pagtabang adti manga mangintu-uway.
16 Nyanginayu' aku na magpasakup kamu sa manga utaw na kasiling na
bet nilan aw sa kadég uman na nyatibulluk adti imo-unun na Tyumanem.
17 Aw dakula' ya pagleya ku na dyumateng adi si Éstépanas aw si Fortunato
aw si Akayko kay silan ya syumayu kamayu migtabang kanak asuntu na
wala' kamu pakakadi.
18 To-o nilan pigpakaga͡an ya ginawa ku kasiling na pig-imo' nilan adti
kamayu idtu muna. Ya manga utaw yeiy umba' silan basa͡an.
19 Na, ya manga mangintu-uway na nyeya' asini probinsya na Asia,
nyangumusta silan kamayu. Maynan uman si Akila aw si Priscilla aw
ya kadég na manga mangintu-uway na migkatipun adti kanilan balay na
nyanimba sa Pangulu tadun.
20 Aw ya kadég na inulug tadun asini Épéso na nyangintu-u kan Kristu,
nyangumusta silan adti kamayu. Aw dili' mayu pagkalingawan ya pag-
pangumustahay kay mangkaylug ya kadég mayu adti kan Kristu.
21 Aku si Pablo ya migsulat sa pangumusta yeiy.
22 Pangkay singalan na wala' ya pagginawa sa kanaten Pangulu, katullu-
nan saba sakanan. Ayin pa aku galu na lumiku' da ya kanaten Pangulu!
23 Ayin pa aku galu na awun gayed ni kamayu ya grasya ni Jisus na Pangulu
tadun.
24 Aw pigginawa͡an ku ya kadég mayu kay nyakasambuk da kitadun dun
ni kan Kristu Jisus. Amén.

Ya Kadwa na Sulat ni Pablo adti manga mangintu-uway dun ni syudad na Corinto

1 Aku si Pablo na nya-imo' apostol ni Kristu Jisus magi sa pagbaya' na
Tyumanem. Aw si Timotiyo na kanaten inulug, idi sakanan ni sayid ku.
Pigsulatan ta kamu na manga mangintu-uway kan Kristu Jisus dun ni
syudad na Corinto, dala ya kadég na mangintu-uway dun ni probinsiya na
Akaya:
2 Padatengen galu adti kamayu ya grasya aw kalinaw na lyumekat adti
Tyumanem na Ama tadun aw adti kan Jisu-Kristu na Pangulu tadun.

Ya pagpakabagseg na Tyumanem sa kadég na manga mangintu-uway

3 Naten deyen ya Tyumanem na Ama na Pangulu tadun na si Jisu-Kristu.
Kay ya Ama, yan ya lyekatan sa kadakula' na kallat, aw migpakabagseg sa
ginawa tadun.
4 Gayed nan saba pigpakabagseg ya kanaten ginawa dun ni kadég na
kalugan tadun, pada mabatug naten uman pakabagsegen ya ginawa na
manga eped na migti-is sa pangkay unu na kalugan. Mabatug tadun yeiy
magi sa kabagseg na lekat adti Tyumanem.
5 Kay pangkay madég ya manga pagti-is na kya-agiyan tadun asuntu
sa pagpakasambuk tadun kan Kristu, manang to-o pa uman madég ya
pagpakabagseg ni Kristu sa kanaten ginawa.
6 Na, ya kanami pagti-is dakula' ya ma-untung mayu dun, pada pak-
abagsegen kamu aw matagtun mayu ya ginawa na wala' ya katigkasan.
Kun pigpakabagseg ya kanami ginawa, mabatug kamu nami uman pak-
abagsegen pada mati-is mayu ya manga kalugan kasiling na kanami kya-
agiyan.
7 Yanagaw dakula' ya pag-iman nami kamayu. Kay kya-ede-an nami
na mabatug saba mayu ti-isen ya manga kalugan kasiling na kanami, aw
pakabagsegen uman na Tyumanem ya kamayu ginawa.
8 Kay manga inulug, kaliman nami na ka-ede-an mayu na malug to-o ya
kanami kya-agiyan dun ni kanami pagpanaw adti probinsiya na Asia. Dili'
da galu nami mati-is, aw wala' da ya pag-iman nami na mataw pa dun ni
manga allaw yan.
9 Aw nyakapaglong kami na yan da galu ya kanami tyamanan. Manang
pigtumbay yan kadi' na Tyumanem pada dili' nami saligan ya kanami pagka-
utawun. Kay yan olo' ya umba' saligan ya Tyumanem na magpakamataw sa
manga nyangkamatay.
10 Agpet da galu kami mangkamatay, manang pigtabangan kami nan.
Yanagaw asuntu sa pig-imo' na Tyumanem kanami idtu muna, pig-iman
nami na tabangan kami nan uman salut
11 magi sa kamayu pagpanawagtawag kanami adti Tyumanem. Kay yan
saba ya dakula' na tabang mayu kanami. Aw asuntu sa tubag na Tyumanem
sa panawagtawag mayu, yanagaw madég ya magpasalamat kanan.

Ya pagka-uman na palpa ni Pablo

12 Dili' kami mabekenbeken maglong seiy: Wala' ya pagsala' sa bet nami,
labi la adti kamayu banwa. Matinaw saba ya kanami anenganeng aw wala'
kami paglong sa galu'. Wala' ya eped na tud nami dun ni kamayu, aw wala'
nami uman daluga ya katadeng na lyumekat olo' asini tas na lupa'. Manang

pigdalug nami ya bet na Tyumanem. Asuntu sa kallat nan, piggagad nan ya
anenganeng nami dun ni kadég na kanami imo-unun.
13 Aw asini kanami pigsulat, wala' ya pigbetang nami na dili' mayu mabasa
aw dili' mayu kalabetan. Aw dumateng pa ya allaw na kalabetan da mayu
ya kadakula' yeiy
14 pangkay dili' pa mayu adun kalabetan. Yanagaw dun ni allaw na
pagliku' na kanaten Pangulu na si Jisus, saya' kami mayu adti asdangan nan
kasiling na pagsaya' nami kamayu.
15 Aw asuntu na kya-ede-an da ku ya kadég yeiy, migpalpa aku idtu muna
na una ta kamu agiyan pada to-o pa kamu ka-untungan.
16 Ya tagna' na palpa ku, na madtu aku ni Macédoniya aw mapit pa aku galu
dun ni sayid mayu, aw lekat uman adti Macédoniya lumiku' aku salut dun ni
kamayu pada makatabang kamu kanak aw manawagtawag sa pagpanaw ku
pasinan adti Judiya.
17 Aw asuntu na wala' pakalos ya palpa ku, pagaw awun mag-anenganeng
adti kamayu na ananga' aku magduwaduwa sa pagkadtu ku dun ni kamayu,
aw ananga' wala' ku tuluya ya muna palpa ku? Manang dili' aku kasiling na
manga utaw na galu-un na maksay magpakang aw dili' nilan pagtumanen
ya kanilan piglong.
18 Manang asuntu na to-o kasaligan ya Tyumanem, yanagaw kasaligan
uman ya kadég na piglong nami kamayu.
19 Ya Ise' na Tyumanem na si Jisu-Kristu, yan olo' ya pig-ubat-ubat nami si
Silas aw si Timotiyo dun ni kamayu. Aw kya-ede-an mayu na kasaligan saba
si Jisus sa kadég na piglong nan aw tengteng nan yeiy imo-un ya pigpakang
nan.
20 Kay dun ni kan Jisus, nyatuman saba ya kadég na pigpakang na Tyu-
manem. Yanagaw maglong kitadun "Amén," kay dun da kitadun tande' na
alag matinaw ya piglong nan. Aw dun ni kanaten paglong, nyadeyen tadun
ya Tyumanem.
21 Aw ya Tyumanem, yan ya migpakasalig sa kanaten pagpakasambuk kan
Kristu. Aw yan uman ya mig-atag kanami sa katundanan sa pagka-apostol
aw katulus na un mag-ubat-ubat sa tingeg nan adti manga utaw.
22 Aw pigpa-eya' nan ya kanan Ispiritu adti kanaten anenganeng na yan ya
palangad pangilala na madawat tadun ya kadég na pigpakang nan kanaten.
23 Na, migsapa' aku adti asdangan na Tyumanem na matinaw ya kanaken
piglong. Yan ya du-an na wala' da aku liku' dun ni Corinto, kay kaliman
ku na awun selat mayu magselsel sa manga sala' mayu. Dili' aku malim na
kumedel ya ginawa mayu magi sa pagsagda ku kamayu salut.
24 Aw dili' kami uman malim magbaya-baya' kamayu kay kya-ede-an nami
na masalig da ya pagpangintu-u mayu. Kaliman nami na magsambuk
kitadun adti imo-unun na Tyumanem pada magleya kamu.

2

1 Yanagaw pig-anenganeng ku na dili' pa aku mawun dun ni kamayu
pagaw kadugangan baling ya kakalatan na ginawa mayu.
2 Kay kun ka-atagan ta kamu na kakalatan na ginawa, na, singalan pa ya
magpaleya kanaken? Kamu saba olo'.
3 Aw yan ya du-an na migsulat aku kamayu idtu muna, pada kun
makakawun aku dun, dili' kamu maka-atag kanak sa kakalatan na ginawa.
Kay kamu galu ya magpaleya kanak. Aw kya-ede-an ku na kun magleya aku,
magleya kamu uman.

4 Sa pagsulat ku kamayu idtu muna, wala' katingen ya anenganeng ku
aw nyangkataktak ya luwa' ku asuntu na to-o migkalat ya kanak ginawa.
Aw beke' na tud ku na atagan ta kamu na kakalatan na ginawa, manang ya
kanak kaliman na ka-ede-an mayu na to-o ku kamu pigginawa͡an.

Ya pagpasinsiya sa eped

5 Na, kun awun utaw dun ni kamayu na nyakasala', beke' ku olo' ya kya-
atagan nan na kakalatan na ginawa manang dala uman ya kadég mayu.
Manang dili' aku malim na kadugangan ya puluglima mayu.
6 Idtu muna, pigkasambukan na anenganeng mayu na pitulun ya utaw
yan. Manang umba' da ya pagpitul mayu kanan.
7 Aw adun madyaw kun pasinsiya͡an mayu sakanan aw pakabagsegen ya
kanan ginawa, pagaw to-o magkadakula' ya kakalatan na kanan ginawa aw
dili' da baling magpadeleg sa pagpangintu-u nan.
8 Yanagaw nyanginayu' aku adti kamayu na pakita' mayu kanan na kenne'
pa mayu sakanan pigginawa͡an.
9 Aw ini uman ya sambuk na du-an na pigsulatan ta kamu idtu muna,
kay kaliman ku kapulba͡an kun pigdalug mayu ya kadég na pigpalna-u ku
kamayu.
10 Yanagaw kun singalan ya pigpasinsiya͡an mayu, pigpasinsiya͡an da ku
uman sakanan. Gayed aku magpasinsiya, kay yeiy saba ya pagkaliman ni
Kristu aw awun uman ma-untung mayu dun.
11 Kay kun magpasinsiya͡ay kitadun, dili' kitadun kagawayan ni Satanas
aw dili' nan uman degen. Kay kya-ede-an da saba tadun ya kanan kapan-
dayan.

Ya kakaypengan ni Pablo kan Tito

12 Na, sa pagdateng ku adti syudad na Troas na un magpa-ede' sa Madyaw
na Ubat-ubat kan Kristu, kya-ede-an ku na pigtagilan da dadan na Tyu-
manem ya anenganeng na manga utaw dun ni banwa yan.
13 Manang wala' katingen ya kanak anenganeng kay wala' ku kita-a ya
kanaten inulug na si Tito. Yanagaw nyanabi aku sa manga mangintu-uway
dun aw migpadeleg aku sa kanak pagpanaw pasinan adti Macédoniya.

Ya pagpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat

14 Na, pigpasalamatan ku ya Tyumanem na yan ya migma-una kanaten
asuntu na nyakasambuk kitadun kan Kristu sa pagdeg nan kan Satanas. Aw
magi kanami, migpadeleg ya pagpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu
adti kadég na manga utaw pangkay ayin na banwa, kasiling na manimbo' na
lyumegeb ya bo' nan.
15 Asuntu sa pagpalna-u nami sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu, kasil-
ing kami na insinso na pigsunug na to-o manimbo' na magpakatutuk sa
Tyumanem. Kabo-an yeiy na manga utaw na pigpaluwa' da nan, aw ya
manga utaw uman na un pa ka-eletan adti Tyumanem.
16 Adti manga utaw na wala' pangintu-u, kasiling kami na matumbo' na
makamatay, manang adti manga utaw na nyangintu-u la, kasiling kami na
manimbo' na maka-atag sa ginawa. Singalan ka' ya umba' na makabatug sa
imo-unun yeiy?
17 Aw dili' kami kasiling na eped na pig-imo' nilan panguwalta olo' ya pag-
ubat-ubat sa tingeg na Tyumanem. Manang yan saba ya kanami tengteng
tud ya pigsugu' kami na Tyumanem na yan ya pag-ubat-ubat sa kanan

tingeg. Aw ya paglong nami adti manga utaw magi sa katundanan ni Kristu, kyinita' saba yeiy alag na Tyumanem.

3

Ya bagu na paagi sa pagpalapit adti Tyumanem

1 Pagaw mag-anenganeng kamu na uman da nami pigsaya' ya kanami pagka-utawun pada dawaten kami mayu. Manang wala' kami pagdala sa manga sulat na un magmatinaw sa tud nami pada dawaten kami mayu. Aw wala' uman ya sulat na dyala nami lekat adti kamayu pada dawaten kami na manga eped na manga mangintu-uway. Maynan saba ya pig-imo' na manga eped, manang kami wala' ya katukanan nami sa manga sulat.

2 Kamu saba ya palangad sulat na mabasa na kadég na manga utaw. Magi sa pigpan-imo' mayu na madyaw, yan ya magmatinaw adti kanilan sa bet nami aw sa kanami manga pigpalna-u.

3 Kasiling kamu na sulat ni Kristu. Kay dun ni kamayu kita-a ya bunga na pagpalna-u nami. Aw ya sulat yeiy, beke' na pagkasulat magi sa tinta adti papél aw beke' uman na pigsulat adti lapid na batu, manang magi sa Ispiritu na tengteng Tyumanem na awun ni seled na tagsambuksambuk kamayu.

4 Na, nyakapaglong kami sa maynan asuntu na dakula' ya pagsalig nami sa Tyumanem magi sa pig-imo' ni Kristu.

5 Kun kanami olo' pagka-utawun ya kanami pigsaligan, dili' nami mabatug ya manga imo-unun yeiy. Manang nyabatug nami ya kadakula' asuntu sa tabang na Tyumanem.

6 Aw yan ya mig-imo' kanami magpalna-uway sa bagu na pakang nan. Na, ya muna pakang, yan ya Uldin na pig-atag na Tyumanem kan Moysis asini muna na pigsulat adti lapid na batu. Aw ya manga lyumakad sa Uldin na muna pakang, ka-eletan silan adti Tyumanem na wala' ya tyamanan. Manang adti bagu na pakang, pig-atag na Tyumanem ya kanan Ispiritu na un maggagad sa kanaten anenganeng pada matagtun tadun ya ginawa na wala' ya katigkasan.

To-o pa madyaw ya bagu na pakang kay sa muna

7 Na, ya Uldin na muna pakang na Tyumanem, pigsulat nan adti manga lapid na batu.* Manang wala' kabatug na manga utaw tumana ya kadég na sugu' dun, aw ya syampetan, kya-eletan silan adti Tyumanem. Pangkay maynan ya Uldin, manang kenne' na awun ma-untung dun. Aw sa pag-tubang ni Moysis lekat adti buntud na Sinay, nyinag ya gya nan asuntu na kya-ilawan sakanan na kalalamdag na Tyumanem aw dili' ma-inunu na manga utaw na Isra-él, pangkay maya-maya' nyalagak ya kalalamdag dun ni gya nan.

8 Aw ya bagu na pakang, to-o pa dun dakula' ya kadyaw na Tyumanem, magi sa kanan Ispiritu na gayed miggagad sa kanaten anenganeng.

9 Na, kun pigpakita' ya kadyaw na Tyumanem dun ni muna pakang pangkay kya-eletan ya manga utaw adti kanan asuntu sa manga sala' nilan, to-o pa dun dakula' ya kadyaw na bagu na pakang, kay dawaten saba na Tyumanem ya manga utaw kasiling na wala' da ya sala'.

10 Ya tengteng matinaw, madyaw ya muna pakang, manang nyalagak ya kadyaw nan asuntu na dyumateng ya bagu na pakang na to-o pa madyaw.

11 Aw ya kadyaw na muna pakang na awun tyamanan, dili' maka-unawa sa kadyaw na bagu na pakang na wala' ya tyamanan.

* **3:7** 3:16 Mabasa ta adti Éxudo kapitulu 34.

12 Asuntu na awun pag-iman nami seiy, wala' ya kakallekan nami magpa-
ede' sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu.
13 Dili' kami kasiling ni Moysis na pigtampeng nan ya kanan gya pada dili'
kita-en na manga utaw na Isra-él ya pagkalagak na kalalamdag dun ni gya
nan.
14 Kay dun ni manga allaw yan, wala' kabukasi ya kanilan anenganeng
sa pigpakang na Tyumanem kanilan. Aw taman adun kenne' na kategelan
na manga utaw na Isra-él. Pigbasa nilan ya muna pakang, manang kasiling
na kyatampengan pa ya kanilan anenganeng kay wala' nilan kalabeti ya
palpa na Tyumanem. Si Kristu olo' ya makakamang sa nyakatampeng sa
anenganeng nilan.
15 Yanagaw, taman adun, pangkay kinunu silan pagbasa sa Uldin na pig-
atag na Tyumanem magi kan Moysis, kenne' na wala' nilan kalabeti kay
kyatampengan pa ya kanilan anenganeng.
16 Manang kun mangintu-u ya utaw sa kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu,
makamang da ya nyakatampeng sa anenganeng nilan.
17 Na, ya Pangulu uman na pigkasampetan asini, yan ya Ispiritu Santo. Aw
magi sa pig-imo' na Ispiritu adti manga utaw, makaluwa' da silan lekat adti
pag-allang kanilan na sala' aw lekat adti pagdalug sa Uldin.
18 Yanagaw, ya kadég tadun na nyangintu-u kan Kristu, wala' da ya
nyakatampeng sa kanaten anenganeng. Kyinita' da tadun ya kadyaw na
pagka Tyumanem nan. Aw magi sa Ispiritu nan, maya-maya' mabagu ya
anenganeng tadun menda' na dayaw uman kita-en adti kanaten ya kadyaw
ni Jisu-Kristu.

4

Ya pagpadeleg ni Pablo sa pagpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat

1 Asuntu sa kallat na Tyumanem, pig-atag nan kanami ya pagpa-ede' sa
Madyaw na Ubat-ubat adti manga utaw. Yanagaw wala' pagkalumay ya
kanami ginawa sa imo-unun yeiy.
2 Aw pigkelea͡n nami ya manga makamulamula͡ay na pig-imo' na manga
utaw na tagu-tagu'. Aw wala' ya piggawayan nami na manga utaw magi sa
manga kapandayan. Aw wala' nami uman baluka ya tingeg na Tyumanem,
yanagaw kya-ede-an na manga utaw na kasaligan ya pig-ubat-ubat nami.
Aw Tyumanem saba ya magmatinaw na ya kanami pig-ubat-ubat alag
matinaw.
3 Manang kun awun manga utaw na wala' pakalabet sa pigpa-ede' nami
na Madyaw na Ubat-ubat, yan saba olo' ya dili' makalabet ya manga utaw
na un pa-emel-emelen na wala' ya tyamanan.
4 Ya kanilan anenganeng pigbuta ni Satanas na palangad tyumanem nilan
asini tas na lupa', pada dili' silan ka-ilawan na kalalamdag na Madyaw
na Ubat-ubat kan Kristu. Dun olo' ni kan Kristu pagkita-en ya kadyaw na
Tyumanem na Ama.
5 Aw beke' na kanami pagka-utawun ya pig-ubat-ubat nami, manang ya
kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu. Asuntu kan Jisus, nya-imo' kami kasiling
na sugu-anen mayu.
6 Kay dun ni pag-imo' na Tyumanem sa kadég, miglong sakanan “Ka-
ilawan na kalalamdag ya mangitngit.” Maynan uman kya-ilawan nan ya
anenganeng tadun. Aw dun da tadun ka-ede-i ya kadyaw na Tyumanem na
pigkita' dun ni kan Kristu.

Ya kalugan na utaw aw ya katulus na Tyumanem

7 Na, ya pag-ubat-ubat na pig-atag kanami, to-o dakula' ya alaga'. Manang
kami na dyumawat seiy kasiling kami olo' na kulun na pigseledan sa
pametang na dakula' ya alaga, pada ka-ede-an na manga utaw na ya katulus
na wala' ya maka-unawa na asini kanami, lekat saba adti Tyumanem aw
wala' lekat adi kanami.
8 Pangkay madég ya kalugan nami, manang wala' nami patenenga ya
manga imo-unun na pigtaligu kanami na kanaten Pangulu. Makasela' awun
madég na pagkasagunutan na kanami anenganeng, manang dakula' ya
kanami pag-iman na tabangan kami na Tyumanem.
9 Aw pangkay pigpamulayaman kami, manang wala' kami na Tyumanem
pabaya-i. Pangkay migkalumay ya kanami ginawa, manang kenne' nami
migpadeleg.
10-11 Dun ni kanami kya-agiyan, gayed nami pigsolok ya kamatayen kasil-
ing ni Jisus, asuntu sa pagpa-ede' nami sa Madyaw na Ubat-ubat. Manang
kenne' na migka-utaw pa kami magi sa tabang nan, pada dun ni kanami kita-
a na manga utaw ya katulus na pagkataw ni Jisus lekat adti pagkamatay.
12 Yanagaw pangkay gayed nami byabang ya kutkut, manang ya syam-
petan na kadég yeiy, nyatagtun mayu ya ginawa na wala' ya katigkasan.
13 Na, awun pigsulat asini muna dun ni Salmo: “Nyangintu-u aku sa
Tyumanem, yanagaw wala' ku katageni ya pag-ubat-ubat ku.”* Maynan
uman ya kanami pagpangintu-u. Yanagaw wala' nami uman katageni ya
pag-ubat-ubat sa kanami pigpangintu-uwan.
14 Kay ini saba ya kya-ede-an nami: Ya migmataw sa kanaten Pangulu na
si Jisus lekat adti pagkamatay, yan uman ya magmataw kanami. Aw maynan
uman kamu, aw pa-agad kitadun nan adti sayid na Tyumanem
15 Ya kadég na kalugan na pigti-is nami, alag yeiy sa kadyawan mayu, pada
pakita' na Tyumanem ya kanan kallat adti madég pa uman na manga utaw
aw magkadég ya mangintu-uway. Aw to-o pa magkadég ya magpasalamat
aw magdeyen kanan.
16 Yanagaw wala' pagkalumay ya kanami ginawa sa imo-unun yeiy.
Pangkay ya kabagseg na kanami lawas maya-maya' nyalagak, manang kada
allaw pigbagu na Tyumanem ya kanami anenganeng.
17 Aw pangkay awun tagbi' na kalugan na kya-agiyan tadun, manang
olo' yeiy magpaka-agi, aw dili' to-o mabegat kun pa-unawa sa kadyawan
na pigtagilan na Tyumanem. Kay ya sampetan na kalugan yeiy pa-eya-en
kitadun kagaya adti tas na langit na wala' ya tyamanan.
18 Yanagaw dili' tadun pagbetang adti kanaten anenganeng ya asini tas
na lupa' pangkay madyaw aw pangkay malat. Tibullukun tadun baling ya
kanaten anenganeng adti manga dili' pagkita-en na awun ni tas na langit.
Kay ya kadég na pagkita-en asini tas na lupa', alag saba malagak. Manang
ya dili' pagkita-en, wala' ya tyamanan.

5

Ya bagu na lawas na pig-iman na manga mangintu-uway

1 Kay kya-ede-an da tadun na kun matay ya kanaten lawas, sayuwan
saba na Tyumanem na bagu na lawas kagaya adti tas na langit na dili' da
magkamatay aw wala' imo-a na utaw.
2 Manang talana pa tadun nyeya' asini tas na lupa', gayed pa kitadun
kyabegatan aw kaliman da galu tadun na maksay sutun ya bagu na lawas
na pigtagilan na Tyumanem.

* **4:13** 4:13 Mabasa yeiy adti Salmo 116:10.

3 Kay kun pasut da nan kanaten ya bagu na lawas, dili' da kitadun
kalaluwa na wala' ya lawas.
4 Yanagaw sa asini pa kitadun ni tas na lupa', kenne' pa tadun mig-agele
sa kasakit. Wala' aku paglong na kaliman da tadun matay ya lawas tadun,
manang yan ya tengteng kaliman tadun na sutun da ya bagu na lawas na
dili' da magkamatay.
5 Aw ya Tyumanem, yan ya migtagilan kanaten sa kadég yeiy, aw pig-
atagan kitadun nan na kanan Ispiritu na palangad eket sa kadég na pig-
pakang nan.
6 Yanagaw gayed kitadun sumalig sa Tyumanem pangkay unu ya manga
kalugan na dumateng, pangkay nyeya' pa kitadun asini tas na lupa' aw
mawat pa kitadun adti eya-anan na Pangulu tadun na si Kristu Jisus.
7 Kay pangkay wala' pa tadun kita-a ya manga pigpakang kanaten na
Tyumanem, manang gayed kitadun migpadeleg nyangintu-u kanan na atag
nan ya kadég yeiy.
8 Matinaw saba ya piglong nami na gayed kami syumalig sa pigpakang nan
kanaten, aw kaliman nami indegan ya lawas yeiy aw meya' adti sayid na
kanaten Pangulu na si Kristu Jisus.
9 Yanagaw pangkay asini pa kami ni tas na lupa' aw kun adtu la ni tampid
nan, gayed pa nami tibullukun ya kanami anenganeng adti makatutuk sa
Tyumanem.
10 Kay ya kadég tadun ka-ilangan mindeg adti asdangan ni Kristu pada
ukuman nan. Aw ya tagsambuksambuk kanaten un dumawat umba' sa pig-
imo' tadun na madyaw aw malat.

Ya paggagad sa manga utaw adti kan Kristu

11 Yanagaw asuntu na awun pagkallek nami sa Tyumanem, pigtibagsegan
nami na gagaden ya manga utaw pada mangintu-u kanan. Kya-ede-an nan
saba na matinaw ya kanami anenganeng, aw nyiman kami na kya-ede-an
mayu uman.
12 Beke' na tud nami na saya' mayu kami salut. Manang yan baling ya
kaliman nami na ka-ede-an mayu na matinaw ya kanami tud, pada awun
mapaglong mayu uman adti manga utaw na migpalibantug na madyaw
kunu ya imo-unun nilan manang sangkamulu' ya adti kanilan anenganeng.
13 Pagaw awun utaw na maglong na migkamenengmeneng kami. Manang
ya kanami pig-imo' asuntu saba na pigpatas nami ya dengeg na Tyumanem.
Madyaw ya kanami anenganeng, aw dakula' ya ma-untung mayu dun.
14 Aw asuntu sa kadakula' na pagginawa ni Kristu kanaten, yeiy ya du-
an na dili' nami katagenan ya pagtuman sa manga sugu' nan. Kay wala'
kami pagduwaduwa na nyatay si Kristu asuntu sa kadég na utaw. Aw ya
kadég tadun na nyangintu-u kanan, kasiling na nyaka-agad da kitadun dun
ni pagkamatay nan.
15 Aw yan ya du-an na nyatay sakanan asuntu sa kadég na utaw, pada sa
pag-eya' pa tadun asini tas na lupa' dili' da kitadun ma-allang na pagkaliman
na kanaten pagka-utawun. Manang dalugun tadun baling ya pagkaliman ni
Kristu kay yan ya nyatay aw nyataw lekat adti pagkamatay asuntu sa kadég
tadun.
16 Idtu na muna, ya pag-anenganeng nami sa eped na manga utaw taman
olo' dun ni pigkita' nami adti kanilan. Pangkay si Kristu maynan uman ya
pag-anenganeng nami kanan. Manang adun, wala' da nami anenganenga
ya pigkita' nami olo'.

17 Kay pangkay singalan ya nyakasambuk da dun ni kan Kristu, nyabagu
la sakanan, aw wala' da ya dadan na bet nan.
18 Aw ya kadég yeiy, Tyumanem olo' ya nyaka-imo'. Kay pigpaliku'
kitadun nan magi kan Kristu. Aw pig-atag kanami uman na Tyumanem ya
pagpaliku' sa manga utaw adti kanan.
19 Ini ya kanami pig-ubat-ubat: Magi sa pig-imo' ni Kristu adti krus,
mabatug da nan paliku-un ya manga utaw na mangintu-u kanan, aw adti
anenganeng na Tyumanem wala' da ya kanilan sala'. Aw pig-atag nan
kanami ya pag-ubat-ubat pada makaliku' ya manga utaw adti kanan.
20 Aw pigpadala kami ni Kristu na un maggagad sa manga utaw adti
Tyumanem. Yanagaw magi sa katundanan na pig-atag kanami ni Kristu,
kasiling na Tyumanem ya nyanginayu' na lumiku' kamu adti kanan.
21 Si Kristu, wala' ya sala' dun ni kanan. Manang asuntu sa pagbaya' na
Tyumanem, nyakapisan baling adti kan Kristu ya kadég na sala' na manga
utaw pada dawaten kitadun na Tyumanem kasiling na wala' da ya sala'.

6

1 Yanagaw asuntu na tyumabang kami sa manga imo-unun na Tyumanem,
nyanginayu' kami kamayu na dili' mayu pagpalipaslipasan ya kanan grasya
na nyadawat mayu magi kan Kristu, pada dili' masapad ya kanan grasya adti
kamayu.
2 Kay pigpasulat na Tyumanem asini muna, law nan:
"Dun ni umba' na allaw na pigpamalli' ku,
pyakanyegan ta kaw,
aw pigpaluwa' ta kaw
asuntu sa kallat ku kanmu."*
Yanagaw pagpakanyeg kamu! Adun ya umba' na allaw na pigpamalli' nan.
Aw yeiy da ya allaw na paluwa-en kamu na Tyumanem.

Ya manga kalugan na kya-agiyan ni Pablo aw manga eped nan

3 Na, wala' ya pig-imo' nami na makapabalabag sa pagpangintu na manga
utaw, pada wala' ya pagsala' dun ni kanami imo-unun.
4 Manang dun ni kadég na kanami pigpan-imo', pigpakita' nami ya bet na
umba' sa sugu-anen na Tyumanem. Pangkay unu ya manga kalugan aw
pamulayam na kanami kya-agiyan, pigti-is nami ya kadég.
5 Piglemen nami ya piglabet aw pigpakalabusu. Aw dun ni kanami pag-
ubat-ubat, gayed migpanggubut ya manga utaw. To-o kami uman migkalug
dun ni kanami talabahu, aw nyapulaw kami na gabi, aw to-o kami nyagetem.
6 Manang pigpakita' nami adti manga utaw na wala' ya pagsala' sa kanami
bet, aw dun kabangal na kya-ede-an nami ya kakawasan na tingeg na
Tyumanem. Pagkita-en dun ni kanami na pigti-is nami ya bet na manga
utaw aw pigkallatan nami silan. Pigdalug nami ya pagkaliman na Ispiritu
Santo, aw ya kanami pagginawa sa manga utaw tengteng saba na matinaw.
7 Aw ya kanami pigpalna-u, yan saba ya katinawan na lekat adti Tyu-
manem, aw nyabatug uman magi sa katulus nan. Aw ya kanami pagdalug
sa pagkaliman na Tyumanem, yan ya un magdeg sa malatay, kasiling na
sundalu na nyawid sa kampilan dun ni kalintu nan aw kalasag dun ni
kawala nan.
8 Pangkay madyaw ya dengeg nami aw pigsaya' kami na manga eped,
manang awun uman migmulamula kanami aw wala' kami nilan basabasayi.

* **6:2** 6:2 Mabasa yeiy adti Isayas 49:8.

Ya eped miglong kanami sa malat, manang awun uman manga eped na miglong kanami sa madyaw. Awun manga utaw na migtanemtanem kanami na piggawayan nami kunu ya manga eped magi sa palna-u, manang alag saba matinaw ya kanami piglong.
9 Awun manga eped kanilan na migpalipaslipas kanami manang nya-ede' ya Tyumanem sa kanami anenganeng. Aw pangkay gayed nami syolok ya kalatayan aw byabang da nami ya kutkut, manang kenne' na utaw pa kami! Aw pangkay pigtumbay na Tyumanem ya kadég na pamulayam yeiy, manang wala' kami kamatay.
10 Aw pangkay to-o migkalat ya ginawa nami, manang kenne' nami migleya. Aw pangkay wala' ya pagkamangan nami, manang magi sa pagubat-ubat nami sa tingeg na Tyumanem, liwan na nyaka-atag kami adti kadég sa ka-unan. Aw pangkay wala' ya pametang nami asini tas na lupa', manang nyatagtun nami ya kadég na pigpakang na Tyumanem.
11 Kay manga ubaybay ku na awun ni Corinto, pakanyegi mayu ya kanami piglong adti kamayu. Asuntu na to-o kamu nami pigginawa͡an, wala' kami kabekenbeken paglong kamayu.
12 Ya pagginawa nami kamayu, wala' ya tyamanan, manang kamu, tagbi' da ya pagginawa mayu kanami.
13 Piglongan ta kamu seiy kay pigsiling ta kamu na kanak manga mangayse'. Ginawayi kami mayu kasiling na pagginawa nami kamayu.

Ya palna-u na dili' kitadun magpadaladala sa utaw na wala' pangintu-u

14 Dili' kamu gayed magpasambuk aw magpadaladala sa manga utaw na wala' pangintu-u, aw dili' kamu uman magpangugnan sa wala' pangintu-u. Kay dili' saba mabatug mag-isambuk ya kalalamdag aw ya mangitngit. Dili' madyaw na magsambuk ya utaw na nyangintu-u kan Kristu aw ya wala' dalug sa manga sugu' na Tyumanem.
15 Tengteng saba na dili' mabatug magkasambuk ya anenganeng ni Kristu aw ya anenganeng ni Satanas.* Yanagaw, dili' mag-unawa ya anenganeng na mangintu-uway kan Kristu aw ya wala' pangintu-u kanan.
16 Kasiling kitadun saba na Témplo na pig-eya-an na tengteng Tyumanem na nyatag sa ginawa. Aw adti Témplo yeiy, dili' mabatug na dun uman ya manga palangad tyumanem. Kay dili' mabatug pagsambukun silan. Aw miglong ya Tyumanem asini muna:
“Meya' aku dun eped nilan
aw gayed ku silan agad-agadan.
Aku ya un nilan imo-un kanilan Tyumanem,
aw imo-un ku uman silan kanak manga utaw.”*
Aw miglong pa ya Tyumanem kanilan,
17 “Yanagaw dili' kamu magpasambuk sa manga utaw na wala' ya
pagpangintu-u kanake',
aw dili' kamu uman magpadaladala kanilan.
Dili' mayu pag-awidan ya malatay na makapalipa' kamayu.
Kun dalugun mayu ya kanak manga sugu', dawaten ta kamu.
18 Aw aku ma-imo' ama mayu,
aw kamu uman ma-imo' kanaken manga mangayse' na eseg aw manga
mangayse' na bubay.”
Yeiy ya piglong na Tyumanem na migdumala sa kadég.

---

* **6:15** 6:15 Ya pigsulat dun ni tingeg na Grigo: Biliyal. Yan ya sambuk uman na pagngalan kan Satanas. * **6:16** 6:16 Mabasa ta yeiy adti Libitiko 26:12 aw Ézekiyél 37:27.

7

1 Kay manga inulug na kanak pigginawa͡an, asuntu sa manga pigpakang
na Tyumanem kanaten, yanagaw linisan tadun ya kanaten anenganeng aw
lawas adti kadég na makapalipa' kanaten. Aw tibullukun tadun ya pagdalug
sa pagkaliman na Tyumanem, asuntu na pigginawa͡an aw pigkallekan tadun
sakanan.

Ya pagleya ni Pablo

2 Kay manga inulug, pakita͡an ya kamayu pagginawa kanami. Wala'
saba ya pig-imo' nami na malatay adti pangkay singalan. Aw wala' nami
pasuwaya ya eped na utaw. Aw wala' uman ya piglimbungan nami.
3 Na, nyakapaglong aku sa maynini, beke' yan na pigpasala' ta kamu. Kay
kasiling na piglong da ku kamayu idtu muna, to-o kamu nami pigginawa͡an.
Yanagaw pangkay unu pa ya ma-imo' aw unu ya kanaten datengan, dili' ma-
uman ya pagginawa nami kamayu aw dili' kitadun mag-ayaw-ayaway.
4 Dakula' ya pagsalig ku kamayu, yanagaw wala' aku kabekenbeken
paglong adti manga eped sa pagpangintu-u mayu na to-o la masalig. Aw
pangkay madég ya kalugan na kya-agiyan nami, manang asuntu kamayu to-
o dakula' ya kanak pagleya.
5 Idtu na pagdateng nami adti Macédoniya, wala' pakalagdeng ya kanami
lawas. Pangkay ayin kami kadtu, awun manga pagti-is aw manga kalugan.
Madég ya migbalabag sa kanami pag-ubat-ubat. Aw madég ya kakallekan
aw kakaypengan nami.
6 Manang ya Tyumanem, yan ya migpakabagseg sa manga migkalumay ya
ginawa. Aw pigpakabagseg nan kami magi sa pagdateng ni Tito.
7 Aw beke' olo' na pagdateng nan ya nyakapaleya kanami, manang dala
uman ya piglong nan na pigpakabagseg mayu sakanan. Aw piglong nan
na to-o mayu kaliman na magkakita͡ay kitadun. Miglong uman sakanan na
migkalat ya ginawa mayu sa nyangka-imo' dun ni kamayu. Aw piglong pa
nan uman na nyaypeng kamu kanak. Aw asuntu seiy to-o pa aku migleya.
8 Aw pangkay kun migkalat ya ginawa mayu asuntu sa sulat ku kamayu
idtu muna, manang wala' ku selseli na pigsulat ku yan. Yan olo' ya pigselse-
lan ku na ya kanak sulat nyakapagkalat sa ginawa mayu dagawdagaw.
9 Manang adun, dakula' ya kanak pagleya, beke' na asuntu sa pagkalat
na ginawa mayu, manang asuntu na yan baling ya indeganan na migselsel
kamu. Ya pagkalat na ginawa mayu lekat saba adti Tyumanem pada
madyaw ya sampetan. Aw wala' kamu uman pakalata kay kaliman nan na
ka-untungan kamu magi sa sulat na pyadala ku kamayu.
10 Kay ya pagpakalat na Tyumanem sa ginawa na utaw awun saba ma-
untung, kay dun silan lekat pagselsel aw paluwa-en silan na Tyumanem
adti kanilan manga sala'. Manang ya pagkalat na ginawa na manga utaw
na wala' pangintu-u, dili' sumampet adti pagselsel sa manga sala' nilan,
aw ya datengan nilan ya pa-emel-melen silan na Tyumanem na wala' ya
tyamanan.
11 Tanawa ya syampetan na manga pig-imo' na Tyumanem adti kamayu
asuntu sa pagkalat na ginawa mayu: To-o mayu pigbetang sa ginawa ya
pagpitul sa manga mangintu-uway na mig-imo' sa malatay dun ni kamayu.
Aw to-o kamu nyadaman kanilan. Pigtibagsegan mayu ya kadég yeiy pada
dili' kamu selselen. Aw kyapulba͡an da na awun tengteng pagkallek mayu sa
pa-emel-emel na Tyumanem. Kaliman mayu to-o na magkakita͡ay pa uman
kitadun. Aw nyatibulluk ya ginawa mayu dun ni manga imo-unun na awun

ni kamayu dala ya pag-uli-uli-ay na kadég. Aw sa kadég yeiy, dun da ka-ede-i na wala' ya tengteng na pagsala' kamayu.
12 Ya pagsulat ku kamayu idtu na muna, beke' na asuntu sa utaw na mig-imo' sa malatay, aw beke' uman sa utaw na pig-imo-an sa malatay, manang pada mabangal adti kamayu na adti Tyumanem tengteng mayu kami pigginawa͡an.
13 Yanagaw migkabagseg ya kanami ginawa. Aw beke' na yan da olo', to-o pa uman kami migleya asuntu na pigpaleya mayu si Tito aw pigpakagan mayu ya kanan ginawa.
14 Idtu muna, pigsaya' ta kamu adti kan Tito. Aw wala' aku kabullugi kay kya-ede-an da nan na alag matinaw ya piglong ku adti kanan, kasiling na piglong ku kamayu ya matinaw.
15 Aw to-o pa migkadakula' ya pagginawa ni Tito kamayu sa dun na pagka-anenganengan nan na to-o mayu sakanan pigbasa͡an aw pigdalug mayu ya palna-u nan.
16 Migleya aku to-o kay tengteng kamu kasaligan.

8

Ya pagtatabangay na manga mangintu-uway

1 Kay manga inulug na nyangintu-u kan Kristu, kaliman nami na ka-ede-an mayu ya pig-imo' na manga mangintu-uway adti probinsiya na Macédoniya. Magi kanilan, pigpakita' na Tyumanem ya kanan grasya.
2 Pangkay madég ya kalugan na kya-agiyan nilan manang to-o silan migleya tyumabang sa manga eped na mangintu-uway. Aw pangkay wala' ya pagkamangan nilan, manang to-o silan manimbet.
3 Kay makamatinaw aku na ya pig-atag nilan beke' na taman olo' na mabatug nilan manang dakula' pa dun. Aw yan saba ya kanilan pagbaya' na matag silan.
4 Ya tengteng matinaw, nyanginayu' silan kanami na tumbay kanilan na tumabang uman sa manga inulug tadun adti probinsiya na Judiya, kay dyengeg nilan na to-o malug ya pagpakabetang na manga mangintu-uway dun.
5 Aw to-o pa dakula' ya pig-atag nilan kay sa pig-iman nami. Kay beke' olo' na kuwalta ya pig-atag nilan, manang pigtumbay nilan una ya kanilan pagka-utawun adti kan Kristu na Pangulu tadun aw adti kanami uman. Kay kya-ede-an nilan na yan ya pagkaliman na Tyumanem.
6 Yanagaw nyanginayu' kami kan Tito na lumiku' sakanan adti kamayu. Kay kaliman nami na tigkasen nan ya kanan imo-unun idtu muna na yan ya pagsagipun sa kuwalta na un mayu pagtabang sa manga mangintu-uway adti Judiya.
7 Na, kamu na manga mangintu-uway dun ni Corinto, to-o kamu pig-pakadyaw na Tyumanem. Masalig da ya pagpangintu-u mayu kan Kristu. Aw awun manga utaw dun ni kamayu na matadeng da mag-ubat-ubat aw nyaka-ede' sa kakawasan na tingeg na Tyumanem. To-o kamu maseb dun ni imo-unun na Tyumanem. Aw pigpakita' mayu kanami na to-o kami mayu pigginawa͡an. Yanagaw kaliman nami na to-o mayu uman pagbetang sa ginawa ya pagtabang sa eped.
8 Aw beke' na sugu' ku na matag kamu, manang kaliman ku tanda-en kun tengteng matinaw ya pagginawa mayu sa manga eped. Aw kun to-o kamu manimbet kasiling na manga mangintu-uway na mig-atag, dun da kapulbayi na matinaw ya pagginawa mayu.

9 Kay nya-ede' da kamu sa grasya ni Jisu-Kristu na Pangulu tadun. Pangkay
mayaman sakanan adti tas na langit, manang asuntu kanaten migpakatag-
itu' sakanan magi dun ni pagpaka-utaw nan. Pig-imo' nan yeiy pada ma-imo'
kitadun mayaman dun ni pagpangintu-u tadun kanan.
10 Aw ini ya palna-u ku kamayu: Madyaw na padelegen mayu ya
pagsagipun sa kuwalta na un mayu tabang. Idtu na nyagi na umay, yan
ya pigkaliman mayu ya pagtabang, aw kamu saba ya nyaka-una nyaka-
anenganeng na imo-un yeiy.
11 Yanagaw padelega mayu yeiy. Tibagsegi mayu na matigkas ya pigpalpa
mayu dadan na matag kamu, aw pag-atag kamu kutub na kamayu mabatug.
12 Kay kun yan ya pagkaliman mayu ya matag, dawaten saba na Tyu-
manem ya mabatug mayu atag, aw dili' sakanan mag-iman sa dili' mayu
mabatug.
13 Kay dili' aku malim na to-o kamu magkapelek asuntu sa pagtabang
mayu sa eped na manga utaw.
14 Manang asuntu na madyaw ya pagpakabetang mayu adun, yanagaw
kamu ya tumabang sa manga utaw na umba' tabangan. Pagaw kun du-
mateng ya allaw na magkapelek kamu, silan da uman ya tumabang kamayu.
Sa maynan na pa-agi, masambat ya kapelekan na tagsambuksambuk ka-
mayu.
15 Pigpasulat na Tyumanem asini muna, law nan,
“Ya utaw na migtipun sa dakula', wala' saba ya nyasama' na pigtipun nan,
aw ya migtipun sa tagbi', umba' saba kanan.”*

Ya imo-unun na un padelegen ni Tito aw manga eped nan

16 Na, migpasalamat kami sa Tyumanem na pigbetang nan adti anenga-
neng ni Tito na to-o tumabang kamayu kasiling na kanami kalim pagtabang
kamayu.
17 Yanagaw maksay sakanan tyumande' sa palpa na padala nami sakanan
adti kamayu. Kay yan ya dadan nan pigkaliman na madtu pangkay sa wala'
pa nami sakanan paglonga.
18 Aw pa-agad nami kanan ya sambuk na inulug tadun na to-o pigsaya' na
manga mangintu-uway adti kadég na banwa asuntu sa pagpa-ede' nan sa
Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu.
19 Pigpamalli' nilan sakanan na yan ya un magad uman kanami sa pag-
ated sa tabang adti manga mangintu-uway na awun ni Judiya. Aw magi sa
imo-unun yeiy, madeyen ya kanaten Pangulu, aw pa-ede' adti kanilan na to-
o nami kaliman na tumabang kanilan.
20 To-o kami migpakatanaw dun ni kanami pagtipun aw pagpadala sa
dakula' na kuwalta pada wala' ya un pagsala' kanami.
21 Kay ya tengteng pagkaliman nami, yan ya pag-imo' sa madyaw, beke'
olo' na adti asdangan na Tyumanem manang dala uman adti manga utaw.
22 Aw awun pa uman sambuk na inulug tadun na un nami pa-agad
kanilan. Maseb sakanan aw kyapulbaan da dun ni madég na imo-unun. Aw
adun, to-o nan kaliman magad kay dakula' saba ya pagsalig nan kamayu.
23 Na, kun awun musip kamayu kun singalan si Tito, paglonga silan na
si Tito, yan ya eped ku dun ni imo-unun na Tyumanem adti kamayu. Aw
ya duwa na un magad kanan adti kamayu, silan ya pigpamalli' na manga
mangintu-uway dun ni kanilan manga banwa. Kay magi kanilan patasen ya
dengeg ni Kristu.

* **8:15** 8:15 Mabasa yeiy adti Éxudo 16:18.

24 Yanagaw pakitaân mayu kanilan na to-o mayu silan pigginawaân, aw
dun da ka-ede-i na kadég na mangintu-uway na matinaw ya pagsaya' nami
kamayu.

9

Ya madyaw na syampetan na pagtabang

1 Na, dili' da ka-ilangan na sulatan pa ta kamu kun unu ya umba' mayu
imo-un sa pagtabang sa manga mangintu-uway na awun ni Judiya.
2 Kay kya-ede-an ku na kaliman mayu saba tumabang, aw yeiy ya du-
an na to-o ta kamu pigsaya' adti manga mangintu-uway adti Macédoniya.
Aw piglongan ku silan na kamu na taga probinsiya na Akaya nyakatagilan
da dadan sa un mayu tabang, lekat pa idtu na nyagi na umay. Aw sa
pagpaka-ede' na manga mangintu-uway na awun ni Macédoniya, to-o uman
migkabagseg ya ginawa nilan na tumabang.
3 Manang pigpa-una ku si Tito aw ya duwa ya eped nan adti kamayu pada
matinawun kun tengteng na nyakatagilan da kamu. Dili' kami malim na
kabullugan ya pagsaya' nami kamayu.
4 Aw kun awun magad kanaken na manga mangintu-uway lekat adti
Macédoniya aw kun kita-en nilan na wala' pa kamu pakatagilan sa pigpakang
mayu, na, mamulamula kami baling kay piglongan nami silan na mabatug
mayu. Aw kamu uman to-o pa mamulamula asuntu na wala' mayu yeiy imo-
a.
5 Yanagaw mig-anenganeng aku na ka-ilangan pa-unaên ku si Tito aw
manga eped nan pada maggagad kamayu magtipun sa un mayu tabang kay
yeiy saba ya dadan mayu pigpakang. Yanagaw, sa dili' pa aku dumateng dun
ni kamayu, ya kadég yeiy nyatagilan da mayu alag, aw yan ya magmatinaw
na tengteng kaliman mayu tumabang aw beke' na kyalegesan kamu.
6 Anenganenga mayu ya pundinganan ini: Kun tagbi' ya kanmu tanemen,
tagbi' uman ya kanmu aniyen. Kun dakula' ya kanmu tanemen, dakula'
uman ya kanmu aniyen.
7 Yanagaw ya tagsambuksambuk kamayu matag magi sa kaganan na
kanan ginawa. Dili' na kyalegesan aw mabegat adti anenganeng nan ya pag-
atag. Kay pagkatutukan ya Tyumanem sa utaw na mag-atag na lekat adti
kanan ginawa.
8 Aw ya Tyumanem, mabatug nan sambaten ya kadég na kamayu
kapelekan, aw to-o pa dakula' ya manga kadyawan na un nan atag kamayu,
pada makatabang pa kamu uman sa eped aw mabatug mayu ya kadég na
imo-unun na madyaw.
9 Kasiling na pigpasulat asini muna:
“Ya utaw na matag adti manga eped na wala' ya pagkamangan,
kasiling sakanan na utaw na migsabug sa bini' adti mataba' na lupa',
aw dili' kalingawan ya kadyaw na pig-imo' nan
pangkay adun aw pangkay adti manga allaw na dumadateng pa.”*
10 Ya Tyumanem, yan ya nyatag sa manga bini' na un tanemen pada awun
makan na manga utaw. Maynan uman, mabatug nan dugangan ya aniyenen
mayu pada katabangan mayu ya manga eped, aw magkadakula' uman ya
kamayu imo-unun na madyaw.

* **9:9** 9:9 Mabasa yeiy adti Salmo 112:9.

11 Pakadakula-en pa to-o na Tyumanem ya kanan manga kadyawan adti
kamayu pada gayed kamu makatabang sa eped. Aw magi sa kadég yeiy,
madég ya magpasalamat sa Tyumanem.
12 Kay ya sampetan na manga imo-unun mayu yeiy dili' olo' na masambat ya
kapelekan na manga mangintu-uway, manang madég uman ya magpasala-
mat sa Tyumanem asuntu sa pagtabang mayu.
13 Kay magi sa kamayu pagtabang, yan ya magmatinaw na pigdalug mayu ya
Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu. Aw dun ni pig-imo' mayu aw sa kanimbet
mayu kanilan, ya sampetan nan madég ya magdeyen sa Tyumanem.
14 Aw panawagtawagan kamu nilan adti Tyumanem asuntu na pigginawa͡an
kamu nilan, kay kita-en nilan ya grasya na Tyumanem dun ni kamayu.
15 Yanagaw naten pasalamatan ya Tyumanem asuntu sa manga kadyawan
na pig-atag nan na wala' ya maka-unawa.

10

Ya tubag ni Pablo sa manga usip sa pagka-apostol nan

1 Na, awun kunu dun ni kamayu na manga mangintu-uway na miglong
na magpadalem aku talana ku dun ni kamayu manang adti mawat mabulut
kunu aku adti kanak sulat. Manang adun, aku si Pablo nyanginayu' kamayu
kasiling ni Kristu na migpadalem, na pakanyegan aku mayu.
2 Aw yeiy ya pigsekat ku, na kun makakawun aku dun ni kamayu, ya-
i mayu paglegesa na magkabulut aku. Manang dili' aku mallek magsagda
sa manga utaw na migtanemtanem kanami na maglong: “Pigdalug nilan ya
kanilan pagkaliman na lyumekat olo' asini tas na lupa'.”
3 Pangkay utaw kami manang ya kanami pagtanam beke' na kasiling na
pagtanam na utaw asini tas na lupa'.
4 Kay ya kinis na kanami piggamit beke' na kinis na pig-imo' na utaw
manang yan baling ya katulus na lyumekat adti Tyumanem, pada degen ya
manga utaw na migtanemtanem kanami.
5 Magi sa katulus na Tyumanem, mabatug nami degen ya kadég na
anenganeng na manga utaw na migpatastas, aw ya pangkay unu na un
magbalabag sa pagpaka-ede' sa Tyumanem, pada ma-uman ya kanilan
anenganeng na baluk aw madalug nilan ya palna-u ni Kristu.
6 Aw kun ka-ede-an nami na pigdalug da mayu ya kanami palna-u, man-
ang kun awun pa dun ni kamayu na kenne' pa nyatu aw gayed mig-imo' sa
malatay, pitulun pa nami silan.
7 Ya puluglima dun ni kamayu, yan olo' ya pigtandawan mayu ya katadeng
na utaw aw kabatug nan aw beke' na awun ni anenganeng nan! Manang
pangkay singalan ya miglong na nyakasambuk da sakanan kan Kristu,
madyaw pa na anenganengen nan na kami uman nyakasambuk kan Kristu.
8 Pagaw kyasobla͡an baling ya pagpatastas ku sa kanak katundanan,
manang dili' ku yan kamulamula͡an. Kay ya katundanan yeiy lekat saba adti
Pangulu tadun na si Jisus, aw pig-atag nan kanami pada ya pagpangintu-u
mayu kanan to-o pa magkasalig aw beke' na pagkalat kamayu.
9 Yanagaw dili' kamu mag-anenganeng na pig-allek ta kamu magi sa sulat
ku.
10 Kay awun eped dun ni kamayu na miglong kanak, “Dun ni kan Pablo
sulat, mabegat to-o ya kanan tingeg. Manang kun adi sakanan, dili' magkeleg
ya kanan tingeg aw wala' ya ma-untung dun ni kanan paglong.”

11 Manang ya manga utaw na miglong seiy, kalabetan nilan galu ya ini:
Kun unu ya kanami piglong adti sulat, yan uman ya pig-imo' nami kun dun
kami ni sayid mayu.
12 Dili' kami kasiling na manga magpalna-uway na migsaya' sa pagka-
utawun nilan. Gayed silan migpa-unawa͡ay kun singalan kanilan ya to-o
dakula' ya kya-ede-an. Manang dun da baling nilan pakita-an na wala' ya
kanilan tengteng kya-ede-an.
13 Manang dili' kami magpalibantug sa beke' na kanami imo-unun. Yan
olo' ya piglong nami ya imo-unun na pig-atag kanami na Tyumanem, dala
uman ya imo-unun nami adti kamayu.
14 Kun wala' kami pakakawun dun ni kamayu, awun makapaglong na
kyasobla͡an ya kanami pagpatastas. Manang ya tengteng matinaw, kami
saba ya tagna' na nyawun dun ni Corinto aw migpa-ede' adti kamayu sa
Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu.
15 Aw wala' nami palibantugan ya imo-unun na kyapagudan na eped na
utaw, manang pig-iman nami na kun tumulin ya kamayu pagpangintu-u
magkadakula' uman ya kanami imo-unun magi kamayu,
16 aw yanagaw mapa-ede' uman nami ya manga utaw adti mawat na
banwa na wala' pa paka-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat. Kay dili' kami malim
magpalibantug sa kyapagudan na eped na utaw adti eped na banwa.
17 Kay pigpasulat na Tyumanem asini muna, law nan, “Kun awun mag-
palibantug, yan ya umba' nan palibantug ya pig-imo' kanan na kanaten
Pangulu.” *
18 Kay ya Tyumanem dili' magleya sa utaw na gayed magsaya' sa kanan
pagka-utawun, manang magleya ya Tyumanem sa utaw na pigsaya' nan.

11

Si Pablo aw ya manga sallong kunu apostolés

1 Na, ya kaliman ku galu na ti-isen pa mayu tagbi' ya pigsulat ku, pangkay
kun dun ni kanak paglong kasiling na utaw na migkamenengmeneng.
2 Kay to-o ta kamu pigdemet pagaw makasuway kamu. Kasiling kamu
saba na dalaga na wala' pa ka-ilabeti na pigpakang da ku adti eseg na un
nan pangugnanen na yan si Kristu.
3 Nyatibulluk da ya anenganeng mayu adti kan Kristu, manang nyallek
aku pagaw kagawayan kamu baling kasiling na paggaway na ulud kan Iba
asini muna.
4 Kay pigdawat mayu ya manga eped na magpalna-uway na sallong kunu
apostolés, aw pigdawat mayu baling ya baluk na palna-u nilan kun singalan
si Jisus. Ya kanilan palna-u wala' pag-unawa sa pigpalna-u nami kamayu
na matinaw, manang miglong baling silan na yan ya Madyaw na Ubat-
ubat. Aw pigpalna-uwan kamu nilan sa sangkamulu' na ispiritu na beke'
na Ispiritu Santo na pigdawat da mayu idtu muna. Na, ananga' mayu silan
pakanyegan?
5 Ya manga sallong kunu apostolés yeiy, iman nilan aw to-o dakula' ya
kanilan kya-ede-an aw matas ya kanilan katundanan. Unu ka', matas pa
silan kanak?
6 Pangkay dili' aku abay matadeng mag-ubat-ubat kasiling kanilan, man-
ang madég ya kya-ede-an ku sa kana Tyumanem. Aw gayed ku yan pigmati-
naw aw dili' saba matagu' adti pagpalna-u ku kamayu.

* **10:17** 10:17 Mabasa yeiy adti Jérémiyas 9:24 aw adti 1 Corinto 1:31.

7 Wala' aku pagsekat adti kamayu sa tandan dun ni kanak pagpa-ede'
kamayu sa Madyaw na Ubat-ubat na lekat adti Tyumanem. Migpadalem
aku baling aw migtalabahu pada mabatug padelegen ya imo-unun na Tyu-
manem aw kamu saba ya to-o ka-untungan. Na unu, malatay ya pig-imo' ku
yan?
8 Awun pigdawat ku na tabang na lekat adti manga mangintu-uway
adti eped na manga banwa, kasiling na tyumakaw aku adti kanilan pada
makapadeleg ya imo-unun ku dun ni kamayu.
9 Aw talana pa ku adti sayid mayu idtu muna, sa dun na migkapelek aku,
wala' saba aku pagsekat sa tabang adti pangkay singalan, kay awun tabang
na manga mangintu-uway na dyumateng lekat adti Macédoniya. Yanagaw
taman na mabatug ku, dili' aku malim maglinggal kamayu aw gayed ku yeiy
imo-un.
10 Aw asuntu na asini kanak ya katinawan ni Kristu, yanagaw wala' ya taga
probinsiya na Akaya na nyakapaglong na wala' ku tumana ya pigpalibantug
ku.
11 Aw pagaw mag-anenganeng kamu na wala' ta kamu ginawayi asuntu na
wala' ta kamu sekati sa tabang, beke' na maynan, kay nya-ede' ya Tyumanem
na ya kadég mayu alag ku pigginawaan.
12 Aw padelegen ku ya imo-unun na Tyumanem na dili' magsekatenen sa
tabang kay yan ya kanak kyanalaman, pada wala' ya indeganan na manga
sallong kunu apostolés magpalibantug maglong na ya kanilan imo-unun
kasiling na kanami.
13 Kay ya manga utaw yeiy, migtallalingu silan na apostolés kunu ni Kristu,
aw piggawayan nilan ya manga utaw na pigpalna-uwan nilan.
14 Aw dili' yeiy kabelengbelengan kay pangkay si Satanas migtallalingu
uman. Iman mu aw anghil sakanan na to-o madyaw na pigsugu' lekat adti
tas na langit.
15 Yanagaw dili' da uman kabelengbelengan na ya manga sakup nan
migtallalingu na sallong dyumalug sa pagkaliman na Tyumanem. Manang
dumateng ya allaw na pa-emel-emel silan umba' sa kanilan manga pigpan-
imo'.

Ya manga pagti-is ni Pablo

16 Salutun ku ya kanaken piglong: Dili' kamu mag-anenganeng na
migkamenengmeneng aku. Manang pangkay kun yan ya adti anenganeng
mayu, sekaten ku na pakanyegan pa mayu ya tin tagbi' na palibantug ku,
kasiling na pagpakanyeg mayu sa pagpalibantug na manga sallong kunu
apostolés.
17 Ya palangad pagpalibantug ku, wala' yeiy lekat adti Pangulu tadun na si
Jisus manang kasiling baling na utaw na migkamenengmeneng.
18 Manang asuntu na madég ya awun ni kamayu na migpalibantug sa
kanilan nya-imo' asini tas na lupa', un aku uman sa kanak magpalibantug.
19 Adti kamayu anenganeng, dakula' ya katadeng mayu, manang migleya
kamu baling migpakanyeg sa manga utaw na baluk ya anenganeng.
20 Aw yan ya syampetan nan, pig-allang kamu baling na eped na manga
utaw. Pigti-is mayu uman ya kanilan paggaway aw ya pagpanguwalta nilan
kamayu. Migpatastas silan dun ni asdangan mayu, aw pigmulamula nilan
ya pangkay singalan na matu kanilan. Pangkay maynan ya pig-imo' nilan,
manang pigpabaya-an mayu baling silan.
21 Wala' ya kanami kayseg mag-imo' sa maynan. Mamulamula saba kami
maglong na dili' nami mabatug imo-un ya maynan?

Na, kun awun utaw dun ni kamayu na magpalibantug sa manga pigpanimo' nilan, aku uman mabatug ku ya magpalibantug. Manang ya piglong ku kasiling na utaw na migkamenengmeneng.
22 Migpalibantug silan na Hibruwanen silan. Aku uman Hibruwanen. Migpalibantug silan na buwadbuwad silan ni Isra-él. Aku uman buwadbuwad saba ni Isra-él. Aw miglong silan na si Abraham ya kanilan tyugbulan. Yan uman ya kanak tyugbulan.
23 Miglong silan na sugu-anen silan ni Kristu. Manang to-o pa aku madyaw na sugu-anen ni Kristu kay kanilan. Nya-ede' aku na dun ni kanak paglong kasiling aku na utaw na migkamenengmeneng. To-o pa aku nyapagud kay kanilan. Makapila ku apeta ya pigpakalabusu asuntu sa pagdalug ku kan Kristu, aw to-o aku byadasan na lalabet. Aw madég ya kya-agiyan ku na kalatayan aw agpet da aku galu matay.
24 Makalima aku labeta na manga eped ku na Judiyu. Aw kada labet nilan, katluwan tag siyam ka labet.
25 Makatlu aku uman labeta na ulisi na manga eped na utaw. Aw piglemen ku na pigbintu na batu. Aw sa kadég na barko na pigsakayan ku, tulu ya nyalened, aw piglemen ku ya miglutawlutaw adti tas na dagat seled na sanggabi aw sangallaw.
26 Aw madég ya kallekanan adti manga banwa na kanak pigkadtuwan, aw mangkasleg ya tubig na manga ganga' na pigpantalipag ku. Nyallek aku na banganan na manga mangkatakaw. Aw miglama aku uman sa manga kadégan ku na Judiyu, aw sa manga utaw na Héntil. Nyallek aku dun ni syudad aw adti kaligbinan aw adti tas uman na dagat. Aw miglama aku uman sa manga sallong kunu mangintu-uway.
27 To-o aku migkalug asuntu sa manga talabahu ku. Awun manga gabi na nyapulaw aku aw to-o aku nyagetem aw pigtalaynem aw to-o uman kyanikian.
28 Aw madég pa uman ya kakaypengan ku. Kada allaw to-o aku nyaypeng sa manga mangintu-uway pangkay ayin na manga banwa.
29 Kun awun sambuk na wala' pa pakadalid ya pagpangintu-u nan, magkalat ya ginawa ku. Aw kun awun sambuk na magpasuway sa eped nan adti pagpakasala', to-o saba aku madaman sa utaw na migpasuway.
30 Yanagaw kun maleges aku magpalibantug, yan olo' ya palibantug ku na wala' ku kabatug ya manga imo-unun kun beke' na tabang na Tyumanem kanak.
31 Ya Tyumanem na Ama na Pangulu tadun na si Jisus, yan ya umba' deyen na wala' ya tyamanan. Aw yan ya nya-ede' na alag matinaw ya kanaken piglong.
32 Idtu muna sa talana pa ku dun ni syudad na Damasko. Pigpabantayan na gubirnador ya manga suwangan na syudad pada padakep aku kay yan ya sugu' na kanilan hari' na si Arétas.
33 Manang pigpaseled aku na manga ubaybay ku adti seled na dakula' to-o na be-en, aw pigtonton aku nilan adti luwa' na inalad na syudad. Yanagaw nyakaluwa' aku lekat adti kanilan.

12

Ya manga pigpakita' kan Pablo

1 Pangkay wala' ya guna na magpalibantug, manang padelegen ku ya pagubat-ubat sa manga pigpakita' kanak kasiling na tagaynep aw ya pigpa-ede' kanak na kanaten Pangulu na si Jisus:

2-3 Idtu na sampulu' tag upat ya umay na lyumabay, awun nya-imo' kanaken na nya-engat aku adti Para-iso na adti tas na langit. Wala' ku ka-ede-i kun dyala olo' ya kanak kalaluwa aw kun dyala ya lawas ku. Tyumanem da olo' ya nya-ede'.

4 Manang nya-ede' aku na pigdala aku adti Para-iso. Aw awun manga dyengeg ku na dili' mabatug ubaden adti kana utaw tingeg, aw wala' tumbayan na paglongun na utaw.

5 Ya maynan na kya-agiyan, yan ya umba' palibantug. Manang dili' ku palibantug ya kanak pagka-utawun. Kaliman ku olo' pa-ede' na wala' ya kanaken tengteng mabatug.

6 Aw pangkay kun kaliman ku magpalibantug, manang beke' aku na menengmeneng kay piglong ku ya matinaw. Manang tagenan ku ya kanak pagpalibantug, kay kaliman ku na ya manga utaw ya mag-anenganeng sa unu ya kanilan kyinita' aw pigdengeg nilan adi kanak, aw dili' na aku ya mag-ubat-ubat sa kanak manga kya-agiyan.

7 Madég ya pigpa-ede' kanak na Tyumanem na wala' ya maka-unawa, yanagaw pigtumbay nan uman kanak ya malug pada dili' aku magpatastas asuntu sa pigpakita' nan kanak. Aw pigtumbay nan kan Satanas na pati-isen aku, aw ya pagti-is yeiy kasiling na suksuk adti lawas ku na un galu magbalabag kanak.

8 Aw makatlu aku panginayu' adti Tyumanem na kamangen nan yeiy lekat adi kanake',

9 manang wala' nan kamanga. Miglong baling sakanan kanak, “Umba' saba ya kanak grasya kanmu. Kay pig-apet da mu ya kanak katulus pangkay wala' ya mabatug mu.” Yanagaw magleya aku maglong na wala' ya kanak mabatug, pada meya' asini kanaken ya katulus ni Kristu.

10 Yanagaw pagleyâan ku baling ya manga dili' ku mabatug, dala ya pagsupla na manga po-on, aw ya manga pagpamulayam, aw eped pa na manga kalugan asuntu sa pagdalug ku kan Kristu. Kay kun awun dili' ku mabatug, pigpakabagseg saba aku na Tyumanem.

Ya kakaypengan ni Pablo sa manga mangintu-uway adti Corinto

11 Na, kasiling aku na utaw na menengmeneng kay pigleges aku mayu magpalibantug. Kamu galu ya umba' magsaya' kanak. Matinaw saba na dili' aku dengganen na utaw manang dili' aku kabintaha-an na manga sallong kunu apostolés na migpatastas sa kanilan pagka-utawun.

12 Sa dun pa aku ni sayid mayu, madég saba ya manga pangilala aw milagru na nya-imo' magi sa katulus na Tyumanem. Pangkay awun manga kalugan na kya-agiyan ku manang migpadeleg aku. Aw ya kadég yeiy, yan ya migmatinaw na apostol aku ni Kristu.

13 Ya manga pig-imo' ku na madyaw dun kamayu, yan saba uman ya pig-imo' ku adti eped na manga banwa. Yan olo' ya wala' ku imo-a dun ni kamayu, ya paglinggal magi sa pagsekat sa kanaken manga kapelekan. Kun yan ya sayep ku adti kamayu, pasinsiyayi aku mayu!

14 Na, nyakatagilan da aku sa katlu na pagkawun ku dun ni kamayu. Aw dili' aku magsekat kamayu sa tabang sa kanaken manga kapelekan. Beke' na kuwalta mayu ya kaliman ku, manang kamu saba ya kaliman ku. Kay kasiling kamu na kanak manga mangayse' dun ni pagpangintu-u mayu kan Kristu. Aw beke' saba na manga mangayse' ya mag-atag sa kapelekan na mangkatikadeng nilan, manang mangkatikadeng baling ya mag-atag sa kapelekan na mangayse' nilan.

15 Yanagaw magleya aku magtabang sa pagpakasalig sa kamayu pagpangintu-u, pangkay mabus pa ya awun ni kanak dala ya pagka-utawun

ku. Na, kun to-o ta kamu pigginawa͡an, ananga' na migkatagbi' da baling ya pagginawa mayu kanaken?
16 Na, nya-ede' kamu saba na wala' aku pagsekat adti kamayu sa kanaken kapelekan. Manang pagaw awun dun ni kamayu na maglong na pigg-awayan ta kamu magi sa kanak kapandayan.
17 Manang pig-unu ku ka' ya paggaway kamayu? Nya-ede' kamu na wala' ta kamu panguwaltayi magi sa manga utaw na pigsugu' ku dun ni kamayu.
18 Idtu muna, sa pagpakadtu ku kan Tito adti kamayu, awun pigpa-agad ku kanan na inulug tadun dun ni kan Kristu. Na, unu ka', nyanguwalta si Tito kamayu? Wala' saba! Kya-ede-an da mayu na mig-unawa ya kanami anenganeng aw sambuk da ya tud nami.
19 Pagaw mig-anenganeng kamu na pig-apitan nami ya kanami pagka-utawun. Beke' saba na maynan! Piglong nami yeiy magi sa katundanan ni Kristu. Aw ya Tyumanem, yan ya migmatinaw sa kanami piglong. Kay manga inulug na kanak pigginawa͡an, yan olo' ya tud na kanami pigpan-imo', na pakabagsegen ya kamayu pagpangintu-u.
20 Manang nyallek aku na dili' aku katutukan sa pagdateng ku dun ni kamayu pagaw wala' mayu daluga ya manga palna-u ku kamayu idtu muna. Aw kun maynan, dili' kamu uman katutukan sa pagsagda ku kamayu. Pagaw awun pa ni kamayu ya pag-ayil-ayil, aw ya pag-inga-inga-ay, aw ya pagkadamanay. Aw ya tagsambuksambuk pag-olo-un nan ya kanan pagka-utawun. Aw pagaw awun manga utaw na kenne' pa miglong sa makapagkalat sa dengeg na eped, aw matitanemtanemay sa tingeg na galu', aw magpatastas sa kanilan pagka-utawun, aw matipanubbukay sa tanam.
21 Nyallek aku pagaw sa pagkawun ku dun ni kamayu, mamulamula aku adti asdangan na Tyumanem asuntu sa manga sala' mayu. Aw to-o magkalat baling ya ginawa ku kun wala' pa na eped mayu selseli ya manga sala' nilan kasiling na pagkasala-enen, aw ya pag-atag sa kanilan lawas adti kadég na malatay na imo-unun na makamulamula͡ay.

13

Ya katigkasan na sulat ni Pablo

1 Na, yeiy ya katlu na pagkawun ku dun ni kamayu. Aw talana ku dun, kun awun utaw na maglimanda sa eped, dili' mayu pagkalingawan ya pigpasulat na Tyumanem asini muna, “Kun maglimanda ya sambuk na utaw adti eped, ka-ilangan awun duwa kun tulu ya magmatinaw.”*
2 Idtu na kadwa na pagkawun ku dun ni kamayu, pigsagda ku ya manga utaw na mig-imo' sa sala'. Aw adun, salutun ku ya piglong ku kanilan idtu muna aw dala ya kadég mayu na kun dili' nilan patenengen ya pagpakasala', pitulun ku silan aw dili' ku silan kallatan.
3 Kay kaliman mayu na matinawun ku na si Kristu yan ya miglong magi kanak. Aw pakita' ku kamayu ya tengteng matinaw kun dumateng aku dun, kay pitulun ku ya manga mangintu-uway na kenne' pa mig-imo' sa malatay. Lekat saba adti kan Kristu ya kanak katundanan aw wala' ya dili' nan mabatug.
4 Idtu muna sa pagkalabu kan Kristu adti krus, iman mu aw wala' da ya mabatug nan. Manang magi sa katulus na Tyumanem, nyataw sakanan lekat adti pagkamatay. Maynan uman, iman mayu aw wala' ya mabatug nami na manga sugu-anen ni Kristu, kay matas ya pasinsiya nami kamayu.

* **13:1** 13:1 Mabasa yeiy adti Déutéronomiyo 19:15.

Manang kita-en mayu na mabagseg kami magpitul kamayu magi sa katulus na Tyumanem na asini kanami.

5 Yanagaw matinawa ya kamayu anenganeng kun tengteng kamu nyangintu-u kan Kristu. Kun nyangintu-u la kamu, nya-ede' da kamu na nyeya' si Jisu-Kristu dun ni kamayu. Manang kun wala' mayu yeiy ka-ede-i, pagduwa͡an aw tengteng kamu nyangintu-u kanan.

6 Aw pig-iman ku na ka-ede-an mayu uman na tengteng kami apostolés ni Kristu.

7 Na, nyanawagtawag kami sa Tyumanem na dili' mayu imo-un ya malatay, pada wala' ya indeganan na pakita' nami ya kanami katundanan magi sa pagpitul kamayu. Pangkay dili' mayu kami pagbetang sa ginawa asal nan pig-imo' mayu ya makatutuk sa Tyumanem.

8 Dili' nami mabatug atuwan ya katinawan. Yan olo' ya mabatug nami, ya pagdalug sa matinaw.

9 Pangkay wala' ya mabatug nami, manang migleya kami na nyakadalid da ya kamayu pagpangintu-u aw pigpanawagtawagan nami na to-o pa mayu imo-un ya makatutuk sa Tyumanem.

10 Aw yeiy ya du-an na migsulat aku kamayu talana idi pa aku ni mawat. Kay kun dumateng aku dun, dili' aku malim na pitulun ta kamu magi sa masakit na manga tingeg. Wala' aku atagi na Tyumanem na katundanan pada pakalumayen ya kamayu pagpangintu-u, manang pakabagsegen pa baling.

11 Na, kay manga inulug ku, sa dili' pa ku tigkasen ya kanaken sulat ini, awun pa paglongun ku kamayu: Pakadyawa ya pagdalug mayu sa Tyumanem. Daluga uman ya kanaken pigpalna-u. Pagsambuka ya kamayu anenganeng. Aw kun imo-un mayu yeiy, agadan kamu na Tyumanem na yan ya lyekatan sa paggaginawa͡ay aw kalinaw.

12 Pagpangumusta͡ay kamu kay mangkaylug kamu dun ni kan Kristu.

13 Aw ya kadég na mangintu-uway na idi sayid ku, nyangumusta uman silan kamayu.

14 Gayed awun ni kamayu ya grasya ni Jisu-Kristu na kanaten Pangulu, aw ya pagginawa na Tyumanem, aw ya pagpakasambuk mayu adti Ispiritu Santo.

Ya sulat ni Pablo adti manga mangintu-uway na awun ni probinsya na Galasya

1 Aku si Pablo ya sambuk na apostol na migsulat adti kamayu. Ya kanak
pagka-apostol wala' lekat adti utaw aw beke' uman na utaw ya nyamalli'
kanak, manang yan baling ya nyamalli' kanak si Jisu-Kristu aw ya Tyu-
manem na Ama na migmataw kan Kristu lekat adti pagkamatay.
2 Ya kadég na mangintu-uway na ini sayid ku, migpadala kami sa sulat na
un basa͡en adti kadég mayu na migkatipun nyanimba adti kamayu manga
banwa na awun ni probinsya na Galasya.
3 Padatengen galu adti kamayu ya grasya aw kalinaw na lyumekat adti
Tyumanem na Ama tadun aw adti kan Jisu-Kristu na kanaten Pangulu.
4 Pig-atag nan ya kanan pagka-utawun pada sa kanaten manga sala' na un
kitadun paluwa-en lekat adti pagdumala na malatay asini tas na lupa' adun
na manga allaw yeiy. Kay yan ya pagbaya' dadan na Tyumanem na Ama
tadun
5 aw yanagaw umba' sakanan deyen na wala' ya tyamanan. Amén.

Sambuk da olo' ya Madyaw na Ubat-ubat

6 Kyumega' aku kun ananga' mayu maksay talikudan ya Tyumanem na
yan ya migtawag kamayu asuntu sa kallat ni Kristu, aw dyumalug kamu
baling sa sangkamulu' na palna-u.
7 Wala' ya eped na matinaw na palna-u, olo' saba kan Kristu. Manang
awun manga utaw na nyawun dun ni kamayu na migpabelengbeleng sa
pagpangintu-u mayu, aw kaliman nilan balukun ya Madyaw na Ubat-ubat
kan Kristu.
8 Manang pangkay singalan ya mag-ubat-ubat sa galu', pangkay kami aw
kun anghil na lekat adti tas na langit, kun wala' pag-unawa sa kanami
pigpalna-u adti kamayu idtu muna, na, ya utaw yan umba' pa-emel-emelen
na Tyumanen na wala' ya tyamanan!
9 Salutun pa ku ya piglong nami kamayu idtu muna: Pangkay singalan
ya mag-ubat-ubat sa palna-u na wala' pag-unawa sa pigdawat da mayu idtu
muna, umba' saba pa-emel-emelen na Tyumanen ya utaw yan na wala ya
tyamanan!
10 Asuntu sa piglong ku yeiy, dili kamu mag-anenganeng na pigkaliman
ku na saya' aku na manga utaw. Beke' saba na maynan! Yan saba olo' ya
kaliman ku na katutukan ya Tyumanem kanak. Kay kun yan ya tud ku na
saya' na manga utaw, na, beke' aku na tengteng sugu-anen ni Kristu.

Ya palna-u ni Pablo lyumekat adti kan Kristu

11 Kay manga inulug ku na nyangintu-u, kaliman ku ka-ede-an mayu
na ya Madyaw na Ubat-ubat na pigpa-ede' ku kamayu, wala' lekat adti
anenganeng na manga utaw.
12 Wala' ku yeiy kadawat lekat adti utaw, aw beke' na utaw ya migpalna-u
kanak, manang si Jisu-Kristu olo' ya migpa-ede' dun ni pagpakita' nan kanak.
*

* **1:12** 1:12 Mabasa yeiy adti Manga Pigpan-imo' na Manga Apostolés 9:1-19.

13 Kay dyengeg da mayu ya dadan na manga pigpan-imo' ku idtu muna
sa pagdalug pa ku sa katanem nami na manga Judiyu. * To-o ku pigpamu-
layaman ya manga utaw na Tyumanem na nyangintu-u la kan Kristu, aw
pigtibagsegan ku na apnasen silan.
14 Sa kadég na manga pa-unawa ku na Judiyu, aku ya dakula' ya kya-ede-an
sa pagdalug sa katanem nami na manga Judiyu kay pigbetang ku adti kanak
ginawa ya pagdalug sa manga katanem na tyugbulan nami.
15 Manang asuntu sa dakula' na kallat na Tyumanem kanak, sa wala' pa
aku kaútaw, dadan da aku nan pigtani aw pigtawag aku nan na un ma-imo'
kanan sugu-anen.
16 Aw dun ni pagpakita' nan kanak sa Ise' nan na si Jisus na un ku pa-ede'
adti manga Héntil, wala' aku paninaw sa utaw na un magtulada' kanak.
17 Wala' aku uman kadtu ni Jérusalim pada magsekat sa palna-u na manga
apostolés ni Jisus na nyaka-una kanak. Manang nyadtu aku baling ni
probinsya na Arabiya aw dun da aku pag-eya' taman sa allaw na lyumiku'
aku adti lunsud na Damasko.
18 Pagkatigkas da na tulungkáumay lekat na allaw na pagpangintu-u ku,
nyanaw aku adti Jérusalim kay kaliman ku na magkakilalâay kami si Pédro. *
Aw nyeya' aku adti sayid nan seled na sampulu' tag lima ka allaw.
19 Manang talana ku dun, wala' ya eped na manga apostolés na pigkita' ku,
olo' si Santiago na mangud ni Jisus.
20 Nya-ede' ya Tyumanem na beke' na galu' ya pigsulat ku kamayu.
21 Pagkatigkas yan, nyadtu aku ni manga probinsiya na Sirya aw Cilicia. *
22 Na, idtu na manga allaw yan, wala' pa kami pagkakilalâay ya manga
mangintu-uway kan Kristu na migkatipun nyanimba adti probinsya na
Judiya.
23 Dyengeg olo' nilan na nya-uman da aku, aw law nilan, “Yan saba ya utaw
na nyandakep aw nyamulayam sa manga eped tadun idtu muna. Manang
adun, mig-ubat-ubat da sakanan sa palna-u na pyangintu-uwan tadun na
pigtibagsegan nan galu idtu muna kalaten!”
24 Aw to-o nilan pigdeyen ya Tyumanem asuntu na nyangintu-u la aku kan
Kristu.

2

Ya pagdawat kan Pablo na manga apostolés

1 Paglabay da na sampulu' tag upat ya umay, lyumiku' aku adti Jérusalim
eped ku si Bérnabi aw pigpa-agad ku uman si Tito.
2 Ya du-an na lyumiku' aku kay awun pigpa-ede' kanak na Tyumanem na
ka-ilangan na madtu aku. Talana ku dun, migbalawbalaw kami ya manga
magdadumalâay sa manga mangintu-uway na olo' kami. Aw pigpa-ede' ku
kanilan kun unu ya Madyaw na Ubat-ubat na pigpalna-u ku adti manga
Héntil. Pig-imo' ku yeiy pada dili' masapad ya pigpalna-u ku lekat pa idtu
muna taman adun.

---

* **1:13** 1:13 Ya manga utaw na Judiyu, silan ya buwadbuwad ni Jakub na pigpamalli' na Tyumanem aw pigtawag silan utaw na Isra-él. * **1:18** 1:18 Sambuk na ngalan ni Pédro si Sipas. * **1:21** 1:21 Si Pablo taga syudad na Tarso na yan ya ulu na Cilicia. Aw pigpa-agad sakanan ni Bérnabi adti Antiyokiya na yan ya ulu na Sirya, aw dun silan pagpalna-u sa manga utaw na bagu nyangintu-u kan Kristu. Mabasa yeiy adti Manga Pigpan-imo' na Manga Apostolés 11:19-26.

3 Aw ya eped ku na si Tito, pangkay Héntil sakanan na nyangintu-u kan
Kristu, wala' nilan legesa na dumalug sa katanem na manga Judiyu na
pagtuli-en.
4 Manang awun manga Judiyu na sallong kunu nyangintu-u la kan Kristu.
Aw ya tud nilan, yan olo' ya manilib dun ni katipun na manga mangintu-
uway. Kay kaliman nilan kita-en kun matinaw na pigpaluwa' da kitadun ni
Kristu Jisus lekat adti pagdumala na Uldin na manga Judiyu. Aw kaliman
nilan na ma-allang kitadun na kanilan Uldin.
5 Manang wala' nami kaagadi ya kanilan pigpalna-u pangkay sambuk,
pada wala' ya makadali' adti matinaw na pigpalna-u nami kamayu na yan
ya Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu.
6 Aw ya manga magdadumalaay sa manga mangintu-uway, pangkay to-o
silan pigkilala, manang wala' aku kabekenbeken paglong kanilan. Kay adti
Tyumanem mig-unawa la ya kadég nami. Aw wala' ya pigdugang nilan adti
pigpalna-u ku.
7 Manang dun da baling nilan ka-ede-i na aku ya pigtaliguwan na Tyu-
manem na un magpalna-u sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu adti manga
Héntil, kasiling ni Pédro na pigtaliguwan nan uman sa pagpalna-u adti
manga Judiyu.
8 Kay ya Tyumanem na mig-imo' kan Pédro apostol adti manga Judiyu, yan
uman ya mig-imo' kanak apostol adti manga Héntil.
9 Yanagaw, sa pagdengeg ni Santiago * aw ni Pédro aw ni Juan sa piglong ku,
dun da nilan ka-ede-i na pigpakadyaw na Tyumanem ya kanak pigpan-imo'.
Silan ya salig dun ni manga mangintu-uway, aw pig-alimanu kami nilan
si Bérnabi. Aw pigka-unawaan da nami na kami si Bérnabi ya magpadeleg
magpalna-u adti manga Héntil, aw silan ya magpalna-u adti manga Judiyu.
10 Yan olo' ya pigsekat nilan kanami, na tabangan ya manga utaw na to-o
migkapelek. * Aw maynan uman ya kanak pagkaliman imo-un.

Ya pagsagda ni Pablo kan Pédro

11 Na, sa pagkawun ni Pédro adti syudad na Antiyokya, pigsagda ku
sakanan, kay dili' madyaw ya pig-imo' nan.
12 Kay idtu muna, madyaw ya bet nan adti manga mangintu-uway na
Héntil pangkay wala' silan tuli-a, aw gayed sakanan syumambuk kanilan
kyuman. Manang sa pagka-ede' da ni Pédro na dyumateng da ya manga
utaw na pigsugu' ni Santiago lekat adti Jérusalim, wala' da sakanan sambuk sa
manga Héntil kyuman.* Kay nyallek sakanan sa manga Judiyu na lyumeges
sa manga eped nilan na mangintu-uway na dalugun ya manga sugu' dun ni
Uldin.
13 Aw wala' kadugay migsiling uman kan Pédro ya madég na Judiyu na
nyangintu-u, pangkay kya-ede-an nilan na dili' malat ya sumambuk kuman
sa manga Héntil. Pangkay si Bérnabi nyagagad uman sa pig-imo' nilan.
14 Sa pagka-ede' ku na wala' da nilan daluga ya matinaw na palna-u dun
ni Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu, piglongan ku si Pédro adti asdangan
na kadég nilan, “Kay Lew, ananga' wala' da kaw sambuk sa manga Héntil?

---

* **2:9** 2:9 Si Santiago, mangud ni Jisus na ise' uman ni Maria. Ya sambuk uman na Santiago na ise' ni Zibidyo, yan ya eped na sampulu' tag duwa na gayed mig-agad-agad kan Jisus, aw pigpapatay da sakanan na hari' na si Hérodés Agripa. * **2:10** 2:10 Mabasa yeiy adti Manga Pigpan-imo' na Manga Apostolés 11:29-30. * **2:12** 2:12 Adti Uldin na manga Judiyu, pigpigil kanilan ya sumambuk kuman sa manga Héntil.

Kasiling na pigleges mu baling silan na dumalug sa manga katanem tadun na manga Judiyu! Pangkay ikaw, wala' da mu daluga ya manga katanem na manga Judiyu, aw kasiling da kaw adun na Héntil."

Ya Judiyu aw Héntil alag makaluwa' magi sa pagpangintu-u kan Kristu

15 Judiyu ya tengteng na tyugbulan nami, beke' kami na manga Héntil na wala' paka-ede' sa Uldin na Tyumanem.
16 Nya-ede' kitadun na beke' na pagdalug sa Uldin ya du-an na dawaten kitadun na Tyumanem kasiling na wala' da ya sala', manang magi saba olo' sa pagpangintu-u kan Kristu. Yanagaw kami na manga Judiyu, nyangintu-u uman kan Kristu Jisus pada dawaten kami na Tyumanem kasiling na wala' da ya sala'. Kay wala' ya utaw na dawaten na Tyumanem magi sa pagdalug nan sa Uldin.
17 Manang kun tibullukun nami na ma-imo' na wala' ya sala' asuntu na nyakasambuk da kami kan Kristu, dun da baling kami ka-imo' makasasala' adti anenganeng na manga eped nami na Judiyu. Kun maynan, liwan na si Kristu baling ya mig-imo' kanami makasasala'. Manang beke' saba na maynan!
18 Manang kun liku-an ku ya manga katanem na manga Judiyu na pig-ayawan da ku, na, dun da ka-ede-i na piglakadan ku ya Uldin.
19 Kyalabetan da ku na dili' ku mabatug tumanen ya kadakula' na Uldin pada dawaten na Tyumanem, aw yan ya du-an na nya-imo' aku kasiling na nyatay da dun ni pagdalug ku sa Uldin kay wala' da aku dumalayi na Uldin. Pig-ayawan da ku yeiy aw kasiling na nyataw da aku adun pada tumanen ya pagkaliman na Tyumanem.
20 Aw asuntu na nyaka-agad da aku sa pagkamatay ni Kristu adti krus, yanagaw dili' da ku tumanen ya pagkaliman na pagka-utawun ku, manang yan da baling ya tumanen ku ya pagkaliman ni Kristu na nyeya' asini kanak. Aw yan da ya pigsaligan ku adun si Jisus na Ise' na Tyumanem, kay pigginawa̱an aku nan aw pig-atag nan ya kanan pagka-utawun kalyu kanaken.
21 Yanagaw wala' ku talikudi ya kallat na Tyumanem, kay kun dawaten nan ya manga utaw asuntu sa pagdalug nilan sa Uldin, na, wala' ya untung na pagkamatay ni Kristu!

3

Ya pagdalug sa Uldin aw ya pagpangintu-u kan Kristu

1 Kay manga inulug ku dun ni probinsiya na Galasya, ayin pakabetang ya anenganeng mayu? Singalan ya migpabelengbeleng kamayu? Kay mabangal saba ya pigpa-ede' kamayu idtu muna sa kakawasan na pagkalabu kan Jisu-Kristu adti krus na yan ya kalyu kamayu.
2 Na, awun olo' usip ku kamayu. Ayin mayu kadawat ya Ispiritu Santo: dun ni pagdalug mayu sa Uldin, aw kun beke' nan, dun ni pagdengeg mayu sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu na pigpangintu-uwan mayu?
3 Ayin ka' pakabetang ya anenganeng mayu? Idtu muna, sa bagu pa kamu nyangintu-u, gayed kamu syumalig sa tabang na Ispiritu Santo, manang adun, yan da baling ya pigsaligan mayu ya kamayu pagka-utawun.
4 Kun maynan, unu, wala' kadi' ya guna na kadég na kamayu kya-agiyan sa pagpangintu-u mayu kan Kristu?
5 Usipen pa ta kamu uman: Unu ya du-an na pig-atagan kamu na Tyumanem na kanan Ispiritu aw ya pag-imo' nan sa manga milagru dun ni kamayu? Asuntu ka' na dyumalug kamu sa manga sugu' dun ni Uldin, aw

kun beke' yan asuntu sa pagpakanyeg mayu aw pagpangintu-u mayu kan Kristu?
6 Kasiling saba ni Abraham. “Nyangintu-u sakanan sa Tyumanem. Aw magi sa pagpangintu-u nan, pigdawat sakanan na Tyumanem kasiling na wala' ya sala'.” *
7 Yanagaw dun mayu ka-ede-i na ya manga utaw na awun pagpangintu-u sa Tyumanem, silan ya pagtawagen na manga buwadbuwad ni Abraham.
8 Aw miglong ya Tyumanem dun ni pigpasulat nan asini muna pangkay ya manga Héntil un nan saba silan dawaten kun mangintu-u silan kanan. Kay dadan da nan piglong kan Abraham ya Madyaw na Ubat-ubat, law nan, “Magi dun ni kanmu, atagan ku ya kadég na manga utaw asini tas na lupa' na manga kadyawan.”
9 Yanagaw, ya kadég na nyangintu-u kan Kristu, pakadyawun uman silan kasiling ni Abraham asini muna.
10 Manang ya kadég na syumalig sa manga sugu' dun ni Uldin na manga Judiyu, pa-emel-emelen silan baling. Kay pigpasulat asini muna, “Pa-emel-emelen na Tyumanem ya utaw na dili' magtuman sa kadég na sugu' nan dun ni Uldin.” *
11 Na, pigbangal da uman na Tyumanem na wala' ya utaw na un nan dawaten asuntu sa pagdalug nilan sa Uldin, kay pigpasulat da nan, “Ya utaw na mangintu-u kanak, yan ya dawaten ku kasiling na wala' da ya sala', aw matagtun nan ya tengteng ginawa na wala' ya katigkasan.” *
12 Manang kun awun utaw na makatuman sa kadég na sugu' dun ni Uldin, dili' da nan ka-ilangan ya mangintu-u. Kay pigpasulat da na Tyumanem asini muna: “Ya utaw na makatuman sa kadég na sugu' dun ni Uldin, yan ya utaw na atagan sa ginawa na wala' ya katigkasan.” *
13 Manang asuntu na wala' tadun katuman ya kadég na awun ni Uldin, umba' galu kitadun pa-emel-emelen na Tyumanem. Yanagaw nyatay si Jisus adti krus kalyu kanaten. Kay pigpasulat na Tyumanem asini muna, “Kun awun utaw na pigpatay magi sa paglagket adti kawuy, yan ya pangilala na pigpa-emel-emel da sakanan na Tyumanem.” *
14 Aw dun ni pig-imo' ni Kristu Jisus adti krus, dyumateng adti manga Héntil ya manga kadyawan na pigpakang na Tyumanem kan Abraham asini muna. Aw magi sa pagpangintu-u tadun kan Kristu madawat tadun uman ya Ispiritu na pigpakang nan.

Ya pakang na Tyumanem dili' ma-uman

15 Kay manga inulug ku na nyangintu-u, anenganenga mayu ya katanem na utaw. Alimbawa', kun awun duwa ya utaw na mig-imo' sa pakang aw dayaw da nilan pigpirmâan, wala' da ya un maka-uman aw makadugang san.
16 Aw maynan uman ya pakang na Tyumanem asini muna kan Abraham aw sa buwadbuwad nan. Kya-ede-an tadun dun ni pigpasulat na Tyumanem na beke' na madég na buwadbuwad nan ya pigpakangan, manang sambuk da olo', aw yan si Kristu.

---

* **3:6** 3:6 Mabasa yeiy adti Génésis 15:6, aw adti Roma 4:3, 22. * **3:10** 3:10 Mabasa yeiy adti Déutéronomiyo 27:26. * **3:11** 3:11 Mabasa yeiy uman adti Habakuk 2:4, aw Roma 1:17. * **3:12** 3:12 Mabasa yeiy uman adti Libitiko 18:5 aw Roma 10:5. * **3:13** 3:13 Mabasa yeiy adti Déutéronomiyo 21:23.

17 Yeiy ya kaliman ku na kalabetan mayu: Mig-imo' ya Tyumanem sa
pakang kan Abraham na dayaw mig-iganget. Pagkatigkas yan, lyumabay
ya upateng gatus aw katluwan (430) ka umay taman adti allaw na pig-atag
na Tyumanem ya Uldin. Yanagaw wala' kabatug na Uldin ya pag-uman sa
pakang na Tyumanem kan Abraham.
18 Kay kun ya pagdawat tadun sa pigpakang na Tyumanem magi olo' sa
pagdalug sa Uldin, wala' saba ya ma-untung sa pakang nan, manang pig-
atagan nan si Abraham asuntu na pigpakangan nan.
19 Pagaw awun utaw na musip, “Kun wala' ya labet na Uldin dun ni
pagpakadyaw na Tyumanem kan Abraham, na, unu saba ya tud na Uldin?”
Tumubag aku kanan, “Pig-atag na Tyumanem ya Uldin pada ka-ede-an ya
sala' na manga utaw.” Manang migdumala ya Uldin sa manga utaw taman
olo' na allaw na dyumateng si Kristu na yan ya buwadbuwad ni Abraham
na pigpakangan na Tyumanem asini muna. Aw ya Uldin, pig-atag nan magi
sa manga anghil aw si Moysis na yan ya migpatenga' sa manga utaw adti
Tyumanem.
20 Manang ya pakang beke' na maynan. Dun ni pagpakang na Tyumanem
kan Abraham, wala' ya migpatenga' kanilan, sayda la nan olo' ya mig-atag sa
pakang.
21 Pagaw iman mayu aw wala' pag-unawa ya tud na Uldin aw ya tud na
manga pakang na Tyumanem. Beke' saba na maynan! Kay kun mabatug pa
na Uldin atag adti manga utaw ya tengteng ginawa na wala' ya katigkasan,
yan galu ya pa-agi na dawaten na Tyumanem ya manga utaw kasiling na
wala' ya sala'.
22 Manang pigpasulat da dadan na Tyumanem na pigdumalaân da na sala'
ya kadég na utaw. Yanagaw ya kadég na pigpakang na Tyumanem asini
muna, yan olo' ya un nan atagan ya manga utaw na mangintu-u kan Jisu-
Kristu.
23 Sa wala' pa dateng si Kristu aw wala' pa tadun pangintu-uwi, pig-
dumalaân kitadun na Uldin menda' na pigbukasan ya pa-agi na yan ya
pagpangintu-u tadun kanan.
24 Yanagaw ya Uldin, yan ya kasiling na maggagatay kanaten menda' na
dyumateng si Kristu. Aw adun, magi sa pagpangintu-u kan Kristu, mabatug
da kitadun dawaten na Tyumanem.
25 Manang adun na nyangintu-u la kitadun kan Kristu, wala' da ya katun-
danan na Uldin kanaten.
26 Kay magi dun ni pagpangintu-u mayu kan Kristu Jisus, nya-imo' da ya
kadég mayu ise' na Tyumanem.
27 Ya kadég mayu na pigbaûtismuwan dun ni kan Kristu, ya kakawasan
yeiy, nyakasambuk da kamu kanan, aw piggagad da nan ya kamayu anen-
ganeng.
28 Aw adun, mig-unawa la ya manga Judiyu aw ya manga Héntil, aw
pangkay allang aw beke' na allang, aw pangkay eseg aw kaûbayan asuntu
na ya kadég mayu nyakasambuk da dun ni kan Kristu.
29 Aw kun kasakupan da kamu ni Kristu, nya-imo' da kamu buwadbuwad
ni Abraham aw un kamu uman atagan sa pigpakang na Tyumanem kan
Abraham.

4

1 Yeiy ya kaliman ku palabet: Alimbawa', kun awun ayawanan na ama sa
ise' nan na tagbi' pa, dili' pa na ise' matagtun. Yanagaw kasiling pa sakanan
na allang,

2 kay pagkaagadan nan ya sugu' na manga utaw na pigtaliguwan kanan
menda' sa allaw na pigpamalli' dadan na ama nan na atag da kanan ya
ayawanan.
3 Maynan uman ya pagpakabetang tadun asini muna sa wala' pa kitadun
pangintu-u kan Kristu. Pig-allang kitadun na pa-agi na pigdalug tadun idtu
muna. *
4 Manang pagdateng na allaw na dadan da na Tyumanem pigpamalli',
pigpadala nan ya kanan Ise' na un mautaw adti sambuk na kaubayan. Aw
pigdalug na Ise' nan ya Uldin na manga Judiyu
5 na un lekaten ya kadég na nya-allang na Uldin, pada ma-imo' silan
mangayse' na Tyumanem.
6 Aw asuntu na nya-imo' da kamu ise' na Tyumanem, pigpadala nan ya
Ispiritu na kanan Ise' na un meya' adti kamayu anenganeng. Yanagaw
mabatug da tadun tawagen ya Tyumanem na "Ama!"
7 Yanagaw beke' da kitadun na allang manang mangayse' da na Tyu-
manem, aw un kitadun nan uman atagan sa manga pigpakang nan kanaten.

Ya kakaypengan ni Pablo sa manga mangintu-uway dun ni Galasya

8 Na, idtu muna sa wala' pa kamu paka-ede' sa tengteng Tyumanem, pig-
allang kamu na kamayu manga pyangintu-uwan na tyumanem na galu'.
9 Manang adun, kya-ede-an da mayu ya tengteng Tyumanem. Aw ya
Tyumanem nyaka-ede' uman kamayu. Yanagaw, ananga' kaliman pa mayu
lumiku' adti manga katanem na wala' ya guna? Ananga' na kaliman pa
mayu magpa-allang salut?
10 Aw kenne' pa mayu pigdalug ya manga katanem na manga Judiyu dun
ni pagtani mayu sa manga matas na allaw aw sa manga bulan, aw manga
pista nilan dun ni seled na sangkaumay, aw sa manga matas na umay.
11 Nyaypeng aku pagaw masapad baling ya kadég na pigpalna-u ku ka-
mayu.
12 Kay manga inulug, to-o aku nyanginayu' kamayu na silingan aku mayu
dun ni pag-ayaw ku sa Uldin na manga Judiyu. Pangkay Judiyu aku manang
liwan aku na Héntil. Idtu muna sa pagkawun ku dun ni kamayu wala' aku
mayu pakalata.
13 Kya-anenganengan pa gya mayu ya tagna' na pagkawun ku adti sayid
mayu na to-o aku kyatigda-an. * Talana mayu kanak mig-ipat, nyakaselat
aku kamayu migpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu.
14 Aw pangkay to-o nyakapabegat kamayu ya kanak pagpakabetang man-
ang wala' kamu kele kanak. Pigdawat aku mayu baling kasiling na anghil na
Tyumanem, aw ya pagpamasa mayu kanak kasiling uman na si Kristu Jisus
ya pigbasaan mayu.
15 Idtu na manga allaw yan, to-o kamu migleya. Manang adun, migkanu
la kamu seiy? Dun ni manga allaw yan, makamatinaw aku na pangkay ya
kamayu mata lugiten mayu galu aw atag kanak.
16 Manang nya-uman da ya ginawa mayu kanak. Unu ka', pig-imo' da aku
mayu po-on asuntu olo' na piglong ku kamayu ya matinaw?
17 Na, kya-ede-an da ku na awun manga magpalna-uway dun ni kamayu
na sallong kunu nyaypeng kamayu. Manang ya matinaw, dili' madyaw ya

* **4:3** 4:3 Adti eped na pag-ubad, ya mig-allang sa utaw, yan ya manga busaw na nyeya' adti balintenga-an na migdumala asini tas na lupa'. * **4:13** 4:13 Ya pagbasa tadun sa tagna' na panaw ni Pablo aw ni Bérnabi adti probinsiya na Galasya, magpalekat adti Manga Pigpan-imo' na Manga Apostolés 13:14 aw magpadeleg taman adti 14:20.

tud nilan. Kay kaliman nilan talikudan aku mayu aw silan da ya dalugun mayu.
18 Dili' saba malat kun maypeng ya sambuk na utaw, asal nan madyaw ya
kanan tud, pangkay wala' aku dun ni sayid mayu.
19 Kay manga inulug, pigsiling ta kamu na kanak tengteng mangayse'.
Migti-is aku asuntu kamayu kasiling na kaûbayan na pyetesan, aw magpade-
leg aku magti-is menda' na kita-en si Kristu dun ni pagka-utawun mayu.
20 Madyaw galu kun awun aku ni tampid mayu pada dili' to-o masakit ya
kanak tingeg, kay to-o aku nyaypeng kamayu.

Ya pundinganan sa duwa ya kaûbayan na si Sara aw si Hagar

21 Na, awun usip ku sa manga utaw na malim dumalug sa manga sugu' dun
ni Uldin na manga Judiyu. Unu, kya-ede-an mayu ya kakawasan na piglong
dun ni Uldin?
22 Pigsulat dun na awun duwa ya ise' ni Abraham na eseg. Ya sambuk
nyaûtaw adti allang na si Hagar, aw ya sambuk nyaûtaw adti kaûbayan nan
na si Sara.
23 Ya pagkaûtaw na ise' nan adti allang kasiling olo' na katanem na utaw
mag-ise'. Manang ya pagkaûtaw na ise' adti tengteng kaûbayan nan, yan ya
pagtuman na Tyumanem sa pigpakang nan.
24 Na, ya duwa ya kaûbayan yeiy nya-imo' pundinganan sa duwa ya
pakang na Tyumanem na dayaw mig-iganget. Ya allang na si Hagar, kasiling
sakanan na Uldin na pig-atag na Tyumanem adti manga utaw na Isra-él dun
ni Buntud na Sinay, kay ya manga utaw na gayed syumalig sa Uldin kasiling
saba na allang.
25 Aw si Hagar nya-imo' alung sa Uldin na pig-atag dun ni Buntud na Sinay
adti banwa na Arabiya. Kay silan ya manga buwadbuwad nan, alag silan
nya-allang kasiling na manga Judiyu na nyeya' adti Jérusalim na nyatibulluk
adti pagdalug sa Uldin.
26 Manang si Sara na beke' na allang, nya-imo' sakanan pundinganan sa
bagu na Jérusalim na awun ni tas na langit. Aw yan ya palangad ina na kadég
tadun kay wala' kitadun ka-allang na Uldin.
27 Kay pigpasulat na Tyumanem asini muna:

“Pagleya kaw, ikaw na kaûbayan na dili' magpaka-ise'.
Pag-iyak-iyak kaw na to-o magleya, ikaw na wala' lemen petesi.
Kay pangkay pig-ayawan kaw na eseg mu,
manang magkadég pa ya buwadbuwad mu kay sa kaûbayan na awun eseg.”
*

28 Na, kay manga inulug ku na nyangintu-u, nya-imo' da kamu ise' na
Tyumanem asuntu na nyatuman da ya pigpakang nan, kasiling ni Isa-ak na
ise' ni Sara na pigpakang na Tyumanem.
29 Manang dun ni manga allaw yan, si Isma-él na nyaûtaw kasiling na
katanem na manga utaw na mag-ise', pigpamulayaman nan si Isa-ak na
nyaûtaw magi sa katulus na Ispiritu Santo. Aw maynan uman ya nya-imo'
adti kadég tadun na pigbagu la na Ispiritu Santo, pigpamulayaman kitadun
na manga utaw na syumalig sa Uldin.
30 Manang yeiy ya pigpasulat na Tyumanem asini muna: “Ya kaûbayan ini
na allang, papanawa la sakanan aw ya ise' nan na eseg! Kay ya ise' na allang

* **4:27** 4:27 Mabasa yeiy adti Isayas 54:1.

dili' saba bagi-an sa ayawanan na un tagtunun na ise' na kaubayan na beke' na allang." *

31 Yanagaw, kay manga inulug, beke' kitadun na ise' na kaubayan na allang, manang manga buwadbuwad kitadun baling na kaubayan na beke' na allang.

5

Dili' da magpa-allang salut sa Uldin

1 Asuntu na pigpaluwa' da kitadun ni Kristu lekat adti pag-allang na Uldin, yanagaw pakasaligen tadun ya kanaten pagpangintu-u kanan, aw dili' da kitadun magpa-allang salut sa Uldin.

2 Aku si Pablo ya miglong adti kamayu: Kun magpatuli' kamu pada dawaten kamu na Tyumanem, kasiling na wala' ya un mayu ma-untung sa pagkamatay ni Kristu adti krus!

3 Salutun ku uman ya paglong kamayu: Ya manga utaw na magpatuli' pada dawaten silan na Tyumanem, ka-ilangan ubusun nilan uman tumanen ya kadakula' na Uldin.

4 Aw kun pigbetang mayu adti ginawa ya pagdalug sa Uldin pada dawaten kamu na Tyumanem, kya-eletan da kamu adti kan Kristu aw pigtalikudan mayu baling ya kanan kallat.

5 Manang adi kanaten, to-o dakula' ya pag-iman tadun magi sa Ispiritu Santos na dawaten nan kitadun asuntu sa pagpangintu-u tadun kan Kristu.

6 Kay kun nyakasambuk da kitadun kan Kristu Jisus, wala' da ya labet kun magpatuli' kitadun aw dili'. Yan saba olo' ya ka-ilangan ya kanaten pagpangintu-u na mabatug kita-en dun ni pagginawa tadun sa manga utaw.

7 Idtu na muna, madyaw to-o ya pagdalug mayu sa palna-u ni Kristu. Singalan ka' ya migbalabag kamayu sa pagdalug mayu sa matinaw na palna-u?

8 Ya pagbalabag yeiy, wala' saba lekat adti Tyumanem na migtawag kamayu.

9 Ya palna-u na galu' kasiling na tagbi' na patulinay na pigdali' adti harina. Dili' madugay, tumulin da ya kadakula' na harina.

10 Manang asuntu na nyakasambuk da kamu kan Kristu, kya-ede-an ku na yan saba ya dalugun mayu ya pigpalna-u ku kamayu idtu muna. Aw ya utaw na migpabelengbeleng kamayu, un sakanan pa-emel-emelen na Tyumanem.

11 Kay manga inulug ku, kun kenne' pa aku migpalna-u na ka-ilangan magpatuli' ya utaw pada dawaten na Tyumanem, na, ananga' pa aku gayed pamulayaman na manga eped ku na Judiyu? Yan ya du-an, kay pigpalna-u ku na dawaten na Tyumanem ya manga utaw asuntu sa pagkamatay ni Kristu adti krus, aw yan baling ya magpakasungkul kanilan.

12 Aw ya manga utaw na migpabelengbeleng kamayu magi sa palna-u nilan na galu', madyaw pa baling na dili' silan olo' magpatuli' manang kapunun nilan ya kanilan pagka-utawun!

13 Na, kay manga inulug ku, pigtawag da kamu na Tyumanem aw nyakaluwa' da lekat adti pagdumala na Uldin. Manang dili' kamu mag-anenganeng na pigtumbay pa nan kamayu ya pagdalug sa pagkaliman na pagka-utawun mayu adti pag-imo' sa malatay. Madyaw pa baling na gayed kamu maggaginawaay aw magtatabangay.

* **4:30** 4:30 Mabasa yeiy adti Génésis 21:9-12.

14 Kay ya kadég na sugu' na Tyumanem dun ni Uldin, alag da nyaluduk dun
ni sambuk na sugu': Ginawayi ya eped mu na utaw kasiling na pagginawa
mu sa kanmu pagka-utawun. *
15 Manang kun gayed kamu magtanam kasiling na manga ayep na mangk-
abulut, na, magpakatadeng kamu na dili' mayu kalaten ya pagpangintu-u na
eped.

Ya pagdalug sa pagkaliman na pagka-utawun aw ya pagdalug sa Ispiritu Santo

16 Manang ini ya paglongun ku kamayu: Dun ni kadég na imo-un mayu,
pagpagagad kamu sa Ispiritu Santo pada dili' mayu ma-imo' ya malatay na
pagkaliman na pagka-utawun mayu.
17 Kay gayed nyatu ya pagkaliman na pagka-utawun tadun adti pagkali-
man na Ispiritu Santo. Aw ya Ispiritu nyatu uman sa pagkaliman na kanaten
pagka-utawun. Aw ya duwa yeiy gayed silan migtanam adti anenganeng
tadun. Yanagaw malug kanaten ya pag-imo' sa madyaw.
18 Manang kun piggagad da kamu na Ispiritu Santo, nyakaluwa' da kamu
adti pagdumala na Uldin.

19 Na, kun dalugun na manga utaw ya pagkaliman na kanilan pagka-
utawun, maynini ya imo-unun nilan: Magkasala-enen silan aw gayed
malatay ya nyakabetang adti anenganeng nilan. Aw pigpan-imo' nilan ya
manga imo-unun na makamulamulaay.
20 Magsimba silan sa manga tyumanem na galu'. Mag-imo' silan sa
malatay adti eped na utaw magi sa katulus na busaw. Gayed nilan pagdumu-
tan ya eped na utaw, mati-ayil silan, aw matikadaway silan. Maksay silan
magkadaman, aw pag-olo-un nilan ya kanilan pagka-utawun, aw gayed
mag-atu sa eped na utaw, aw yan olo' ya ubaybayen nilan ya utaw na
magkaagad kanilan.
21 Aw mati-inga-ay silan. Pala-inem silan sa magpakalangulangu, aw
magpa-iyeped silan sa manga utaw na mig-imo' sa malatay. Aw madég pa
ya kanilan pag-imo-un na dili' madyaw. Salutun ku ya piglong ku kamayu
idtu muna: Ya manga utaw na mig-imo' sa maynan, dili' saba maka-akup
adti Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem.

22 Manang maynini ya bunga na Ispiritu Santo na kita-en dun ni pagka-
utawun tadun: Awun pagginawa tadun sa Tyumanem aw sa eped na utaw.
Magleya kitadun pangkay unu ya dumateng. Awun kalinaw na kanaten
anenganeng. Matas ya pasinsiya tadun sa kanaten eped aw pagkallatan
tadun silan. Madyaw ya bet tadun adti eped aw magtabang kitadun kanilan.
Aw kasaligan kitadun.
23 Pagpakadyawun tadun ya kadég na utaw. Aw magpakatagen kitadun
sa pagkaliman na kanaten pagka-utawun. Kun imo-un tadun ya kadég yeiy,
wala' ya manga sugu' dun ni Uldin na kalakadan tadun.

24 Aw ya manga utaw na nyakasambuk da kan Kristu Jisus, nyaka-agad da
pigkalabuwan adti krus ya pagkaliman na pagka-utawun nilan.
25 Asuntu na pigbagu la kitadun na Ispiritu Santo, yanagaw dalugun tadun
ya kanan pagkaliman.
26 Dili' kitadun magpatastas, aw dili' gayed magkadaman sa eped tadun,
aw dili' kitadun mag-inga-inga-ay.

* **5:14** 5:14 Mabasa yeiy uman adti Libitiko 19:18 aw Matiyo 19:19 aw Juan 13:34.

6

Magtatabangay kitadun

1 Kay manga inulug ku na nyangintu-u la, kun awun sambuk na inulug
mayu na kyinita' na mig-imo' sa sala', kamu na piggagad na Ispiritu Santo ya
umba' tumabang kanan pada makaliku' sakanan adti Tyumanem. Manang
pakadyawa ya tingeg mayu kanan. Aw magpakatadeng kamu pagaw kamu
uman mabuyu adti pagpakasala'.
2 Gayed kamu pagtatabangay pangkay unu ya manga puluglima na
nyakapisān kamayu. Kun imo-un mayu yeiy, dun da mayu katuman ya sugu'
ni Kristu.
3 Kay kun awun sambuk adti kamayu na mig-anenganeng na matas pa
sakanan kay sa eped pangkay ya tengteng matinaw wala' ya mabatug nan,
na, piggawayan nan baling ya kanan pagka-utawun.
4 Madyaw pa ya tagsambuksambuk kamayu anenganengen nan ya kanan
imo-unun. Aw tigkas yan, kun ka-ede-an nan na madyaw ya kanan imo-
unun, magleya sakanan, aw dili' nan pagpa-unawa ya kanan pagka-utawun
adti manga eped nan.
5 Kay awun tubagenen na tagsambuksambuk na utaw sa manga pig-imo'
nan.
6 Ya utaw na pigpalna-uwan sa tingeg na Tyumanem, ka-ilangan tuma-
bang sakanan sa manga kapelekan na migpalna-u kanan.
7 Dili' mayu pag-akalan ya pagka-utawun mayu. Ya Tyumanem dili'
mabatug gawayan. Kay pangkay unu ya tanemen na utaw, yan uman ya un
nan aniyen.
8 Maynan uman, kun dalugun na utaw ya pagkaliman na pagka-utawun
nan adti pag-imo' sa sala', yan ya ma-ani nan ya pa-emel-emelen na wala' ya
tyamanan. Manang ya utaw na dumalug sa pagkaliman na Ispiritu Santo,
yan ya ma-ani nan ya ginawa na wala' ya katigkasan.
9 Dili' tadun pag-ilaban ya pag-imo' sa manga imo-unun na madyaw. Kay
kun magpadeleg kitadun mag-imo' sa madyaw, dumateng ya allaw na awun
aniyen tadun na lekat adti Tyumanem, kun dili' magkalumay ya ginawa
tadun.
10 Yanagaw pangkay kinunu na awun selat tadun, naten imo-an na
madyaw ya kadég na manga utaw, labi la ya manga eped tadun na manga
mangintu-uway.

Ya katigkasan na palna-u ni Pablo

11 Na, tengtengi mayu ya mangkabakla' na litra asini katigkasan na sulat
ku ini. Kanak da tengteng tullu' ya migsulat seiy. *
12 Ya manga utaw na gayed gyumelgel kamayu magpatuli', kaliman nilan
na saya' na manga eped na Judiyu asuntu sa pagtuman nilan sa katanem yan.
Pig-imo' nilan yeiy kay nyallek silan pagaw pamulayaman na manga eped na
Judiyu kun mag-ubat-ubat silan na dawaten na Tyumanem ya manga utaw
magi olo' sa pagkamatay ni Kristu adti krus.
13 Pangkay ya manga utaw yeiy na migpatuli', wala' nilan kadalug ya kadég
na sugu' dun ni Uldin. Yan ya du-an na piggelgel kamu nilan magpatuli' kay
kaliman nilan magpalibantug adti kanilan eped na manga Judiyu.
14 Manang adi kanak, yan olo' ya pigpalibantug ku ya pagkamatay na
kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu adti krus. Asuntu sa pagkamatay nan,

* **6:11** 6:11 Yan ya katanem ni Pablo na awun pagsugu-un nan magsulat sa piglong nan. Manang asini tekap ini, sakanan da ya tengteng migsulat.

wala' da aku ka-allang na pagkaliman na manga utaw asini tas na lupa' aw wala' da ya ma-untung nilan adi kanak.
15 Kay dun ni kan Kristu, pangkay migpatuli' kitadun aw wala', yan ya dakula' na ma-untung tadun, ya pagbagu kanaten na Ispiritu Santo.
16 Ya kadég na dumalug sa palna-u ku yeiy, silan ya tengteng manga utaw na Tyumanem. Aw awun ni kanilan ya kalinaw na Tyumanem aw ya kanan kallat.
17 Yanagaw lekat adun, dili' aku malim na linggalen na pangkay singalan. Kay kyapulbaan da magi sa manga ulat na kanak kindal, na si Kristu, yan da ya kanak pigdalug.
18 Kay manga inulug ku na nyangintu-u, ayin pa aku galu na awun gayed ni kamayu ya grasya ni Jisu-Kristu na kanaten Pangulu. Amén.

Ya Sulat ni Apostol Pablo adti manga mangintu-uway dun ni syudad na Épéso

1 Kay manga inulug ku na awun ni syudad na Épéso * na nyatibulluk uman
sa pagpangintu-u kan Kristu Jisus aw nya-imo' kana Tyumanem manga
utaw.
Aku si Pablo ya migsulat adti kamayu. Nya-imo' aku apostol ni Kristu Jisus
magi sa pagbaya' na Tyumanem.
2 Padatengen galu adti kamayu ya grasya aw kalinaw na lyumekat adti
Tyumanem na Ama tadun aw adti kan Jisu-Kristu na kanaten Pangulu.

Ya manga kadyawan na lekat adti Tyumanem

3 Naten deyen ya Tyumanem na yan ya Ama na kanaten Pangulu na si Jisu-
Kristu. Kay magi sa pagpakasambuk tadun kan Kristu, pig-atagan kitadun
na Tyumanem na madég na kadyawan dun ni Ispiritu nan, aw alag saba yeiy
lekat adti tas na langit.
4 Sa wala' pa na Tyumanem imo-a ya kadakula' na banwa, dadan da
kitadun nan pigpamalli' na un taniyen na ma-imo' kanan manga utaw. Aw
wala' ya pagsala' kanaten dun ni asdangan nan. Asuntu na pagginawa nan
kanaten,
5 dadan da kitadun nan pigpamalli' na un ma-imo' kanan manga man-
gayse' magi kan Jisu-Kristu, kay yan saba ya makatutuk sa Tyumanem aw
yeiy ya kanan pagbaya'.
6 Deyen tadun sakanan kay dakula' ya kanan grasya na pig-atag nan
kanaten magi dun ni kanan Ise' na to-o nan pigginawa̱an.
7 Pangkay piglakadan tadun ya manga sugu' na Tyumanem, manang magi
sa pagkamatay na Ise' nan dun ni krus, piglekat da kitadun na dugu' nan
aw piglanas da ya kadég na manga sala' tadun. Wala' ya maka-unawa sa
kadakula' na kallat na Tyumanem
8 kanaten na pig-atagan nan kitadun na katadeng na makalabet aw maka-
ede' sa kadég na palpa nan.
9 Kay pigbukasan da nan adti kadég tadun ya kanan palpa na pigtagu' asini
muna. Aw imo-un nan yeiy magi dun ni kan Kristu.
10 Aw kun dumateng da ya allaw na pigpamalli' nan dadan, magi dun ni
pigpalpa nan, un nan pagsambukun ya kadég na awun ni langit aw ya asini
tas na lupa', aw ya kadég yeiy si Kristu alag ya magdumala.
11 Pigpamalli' kami dadan na Tyumanem na un ma-imo' kanan manga
utaw magi dun ni pagpakasambuk nami kan Kristu. Kay lekat pa asini muna
alag nan pig-imo' ya kadég pada malingeb ya kanan palpa aw pagbaya'.
12 Pig-imo' nan yeiy pada kami na nyuna nyangintu-u kan Kristu
magdeyen sa kadyaw na Tyumanem.
13 Aw maynan uman kamu, sa pagpakadengeg mayu sa tengteng matinaw
na yan ya Madyaw na Ubat-ubat na makapaluwa' kamayu, nyangintu-u
kamu kan Kristu. Aw pigbetang na Tyumanem dun ni seled mayu ya kanan
Ispiritu na pigpakang nan, aw yeiy ya pangilala na nya-imo' da kamu kanan
manga utaw.

* **1:1** 1:1 adti eped na manga sulat ni Pablo, wala' dun ngalani ya syudad na Épéso.

14 Ya Ispiritu Santo, yan ya pangilala na magmatinaw na tengteng tadun
madawat ya kadég na pigpakang kanaten na Tyumanem. Yanagaw deyen
tadun sakanan kay un tadun saba tagtunun ya kanan manga pigpakang dun
ni allaw na malingeb da ya paglekat nan sa kadég tadun na kanan manga
utaw.

Ya pagpanawagtawag ni Pablo adti Tyumanem

15 Yanagaw lekat dun ni allaw na dyengeg ku ya kamayu pagpangintu-u sa
kanaten Pangulu na si Jisus aw ya pagginawa mayu sa kadég na mangintu-
uway,
16 yeiy ya du-an na wala' aku teneng sa pagpasalamat adti Tyumanem
asuntu kamayu. Aw gayed ta kamu pigngalanan dun ni kanak pag-
panawagtawag
17 adti Tyumanem na Ama na kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu. *
Migsekat aku adti kanan na magi sa Ispiritu nan atagan kamu na katadeng,
aw bukasan adti kamayu ya matinaw sa kana Tyumanem, pada to-o pa
mayu ka-ede-an sakanan.
18 Aw pigsekat ku uman adti kanan na ka-ilawan ya anenganeng mayu
pada ka-ede-an mayu kun unu ya un mayu imanen asuntu na pigtawag da
kamu na Tyumanem. Aw ka-ede-an mayu uman ya alaga' na atag nan na
to-o madyaw, aw kamu saba na manga mangintu-uway ya un makatagtun.
19 Kaliman ku uman na ka-ede-an mayu ya kadakula' na katulus nan
na wala' ya maka-unawa na āsini kanaten na manga mangintu-uway. Aw
pigpakita' nan ya pagtalabahu na kanan katulus magi
20 dun ni pagmataw nan kan Kristu lekat adti pagkamatay aw dun ni
pagpa-ingkud nan kan Kristu adti kalintu nan adti ingkudanan na pagdu-
mala adti tas na langit.
21 Aw ya pagdumala ni Kristu matas pa kay sa kadég na awun kutulus
magdumala aw sa manga pangulu adti balintenga-an aw asini tas na lupa'.
Ya katundanan na pig-atag na Tyumanem kanan matas pa saba kay sa kadég
na manga migdumala pangkay adun na allaw aw pangkay sa dumadateng
pa.
22 Ya kadég yeiy alag pigpadumala na Tyumanem kan Kristu. Aw si Kristu
pig-imo' nan ulu sa kadég na manga mangintu-uway,
23 aw silan ya kalingeban sa lawas ni Kristu aw pig-atmu' ni Kristu na
kanan katulus ya kadég na manga mangintu-uway.

2

Pigpaluwa' kitadun magi sa kallat na Tyumanem

1 Idtu na muna, adti anenganeng na Tyumanem, kasiling kamu na utaw
na nyatay da asuntu sa kamayu manga sala' aw sa paglakad mayu sa manga
sugu' nan.
2 Kay yan baling ya pigdalug mayu ya bet na manga utaw na wala'
pangintu-u sa Tyumanem. Aw pigdalug mayu uman ya pangulu na manga
ispiritu na nyeya' dun ni balintenga-an na yan ya miggagad sa anenganeng
na manga utaw na wala' dalug sa Tyumanem.
3 Aw maynan uman ya pigpan-imo' na kadég tadun idtu muna. Pigdalug
tadun ya pagkaliman na kanaten pagka-utawun dun ni pag-imo' sa malatay
aw gayed tadun pigdalug ya pagkaliman na kanaten lawas aw anenganeng.

* **1:17** 1:17 Sambuk uman na pag-ubad: Tyumanem na yan ya Ama na umba' deyen aw yan uman ya Tyumanem na kanaten Pangulu na si Jisus Kristu.

Aw yan galu ya un tadun datengan ya pa-emel-emel na Tyumanem eped na manga utaw na umba' pa-emel-emelen.
4 Manang ya Tyumanem, dakula' ya kanan kallat aw to-o kitadun nan pigginawa͡an.
5 Pangkay kasiling kitadun idtu muna na utaw na nyatay da, asuntu sa paglakad tadun sa manga sugu' na Tyumanem, manang adun, pigmataw kitadun nan eped ni Kristu. Yanagaw magi sa kallat na Tyumanem nyakaluwa' kitadun.
6 Aw sa pagmataw na Tyumanem kan Kristu, nyaka-agad kitadun uman, aw asuntu na nyakasambuk da kitadun kan Kristu pa-ingkudun kitadun eped nan dun ni ingkudanan na kanan paghari' adti tas na langit.
7 Pig-imo' nan yeiy pada sa manga allaw na dumadateng pa, pakita' nan adti kadég ya kanan kallat na to-o madyaw na wala' ya maka-unawa, na yan ya kallat nan adti kadég tadun na nyakasambuk da kan Kristu Jisus.
8 Asuntu saba sa kallat na Tyumanem, pigpaluwa' kamu nan magi sa pagpangintu-u mayu kan Kristu Jisus. Beke' na asuntu sa manga pigpan-imo' mayu, manang asuntu baling na yan ya pig-atag na Tyumanem na wala' ya bayad.
9 Ya pig-atag nan beke' saba na tandan kamayu asuntu sa pagtibagseg mayu mig-imo' sa madyaw, yanagaw wala' ya utaw na magpalibantug sa pigpan-imo' nan.
10 Kay ya Tyumanem, yan saba ya migbagu kanaten. Pig-imo' nan yeiy magi dun ni pagpakasambuk tadun kan Kristu Jisus, pada imo-un tadun ya manga madyaw na imo-unun na pigtagilan dadan kanaten na Tyumanem.

Magi kan Kristu migkasambuk ya manga Judiyu aw manga Héntil

11 Yanagaw anenganenga mayu ya kamayu pagpakabetang idtu muna. Kamu na manga Héntil, pigsupla kamu na manga utaw na Judiyu kay wala' kamu pagpatuli'. Manang ya pagpatuli' yan olo' ya pangilala dun ni lawas na utaw.
12 Anenganenga mayu uman na idtu muna wala' kamu pakasambuk adti kan Kristu kay wala' mayu ka-ede-i kun singalan sakanan. Aw wala' uman ya labet mayu dun ni manga utaw na Isra-él. Kasiling kamu na dumadayu kay wala' pa mayu ka-ede-i ya manga pakang na Tyumanem kanilan. Yanagaw sa pag-eya' mayu asini tas na lupa', wala' ya pag-iman mayu na paluwa-en kamu adti pa-emel-emel na Tyumanem kay wala' pa kamu pangintu-u kanan.
13 Manang adun, nyakasambuk da kamu kan Kristu. Pangkay idtu muna mawat kamu adti Tyumanem, manang adun migkalapit da kamu magi sa dugu' ni Kristu dun ni krus.
14 Kay si Kristu ya kanaten kalinaw. Pigsambuk da nan ya ginawa na kadég tadun na nyangintu-u kanan, pangkay manga Judiyu aw manga Héntil. Aw magi sa pagkamatay nan dun ni krus, pig-agba' da nan ya nyaka-elet kanaten idtu muna.
15 Aw pig-imo' ni Kristu na wala' da ya katukanan na kadég na manga sugu' dun ni Uldin kay yan baling ya nyaka-elet kanaten. Pig-imo' nan yeiy pada ya kadég tadun na nyangintu-u kanan ma-imo' da sambuk na bagu na kasakupan. Aw awun da kalinaw adti kadég tadun na nyangintu-u kan Kristu.
16 Yanagaw, asuntu na migkasambuk da ya manga Héntil aw manga Judiyu dun ni palangad lawas ni Kristu magi sa pagkamatay nan adti Krus, pigkamang da nan ya pagkamatalapo-on tadun aw pigpa-iyuli' da nan kitadun adti Tyumanem.

17 Yan saba ya pigkadi ni Kristu ya pagpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat na
yan ya mig-atag sa kalinaw adti manga Héntil na mawat sa Tyumanem idtu
muna, aw sa manga Judiyu na malapit adti kanan.
18 Kay magi sa pig-imo' ni Kristu kanaten, ya kadég tadun na nyangintu-
u kanan pangkay Judiyu aw pangkay Héntil alag da kitadun makapalapit sa
Ama magi sa Ispiritu Santo.
19 Yanagaw kamu na manga Héntil, beke' da kamu na dumadayu aw
lumalaba', manang nyaka-akup da kamu dun ni kasakupan na manga utaw
na Tyumanem. Ya kasakupan yeiy na manga mangintu-uway, kasiling na
pamilya dun ni seled na balay.
20 Kitadun na manga mangintu-uway kasiling kitadun na balay. Si Kristu
Jisus, yan ya tullukanan na to-o masalig, aw ya manga apostolés aw manga
propita na Tyumanem, kasiling silan na manga aligi.
21 Aw ya kadég tadun na nyangintu-u kan Kristu, kasiling kitadun na
manga pagkana' na balay na dayaw mig-idapat aw nya-imo' kitadun témplo
na pigtani la adti kan Kristu.
22 Aw kamu na manga Héntil, dun ni pagpakasambuk mayu kan Kristu,
nyakasugpat da kamu uman dun ni balay yeiy na pig-imo' témplo na pig-eya-
an da na Tyumanem magi sa kanan Ispiritu.

3

Ya palpa na Tyumanem sa manga utaw na Héntil

1 Aw asuntu na kadég yeiy, aku si Pablo nyanawagtawag kamayu adti
Tyumanem, pangkay nyakalabusu pa aku asuntu na pigpalna-u ku si Kristu
Jisus adti kamayu na manga Héntil.
2 Pagaw pigdengeg da mayu idtu muna na pigtaliguwan aku na Tyu-
manem sa pagpalna-u adti kamayu sa kallat nan.
3 Kay pigpa-ede' nan kanak ya kanan palpa na pigtagu' asini muna na yan
ya piglong da ku asini sulat ini.*
4 Aw sa pagbasa mayu sa pigsulat ku ini, ka-ede-an mayu na to-o ku
kyalabetan kun unu ya palpa na Tyumanem kamayu magi kan Kristu.
5 Asini muna, wala' pa yeiy na Tyumanem bukasi adti manga utaw,
manang adun, pigpa-ede' da nan magi sa Ispiritu nan adti kanan manga
apostolés aw manga propita.
6 Aw ini ya kanan palpa na pigbukasan da: Kamu na manga Héntil, magi
sa Madyaw na Ubat-ubat, pigdawat mayu uman ya manga pakang na pig-
atag na Tyumanem kasiling na nyadawat na manga Judiyu. Aw nyaka-akup
da kamu uman dun ni palangad lawas ni Kristu, kay nyakasambuk da kamu
adti kanan.
7 Asuntu sa kallat na Tyumanem aw kanan katulus na pig-atag nan kanak,
pig-imo' aku nan sugu-anen pada magpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat kan
Kristu.
8 Pangkay aku ya madalem sa kadég na mangintu-uway, manang asuntu
sa kallat na pig-atag kanak na Tyumanem, aku ya pagtaliguwan nan mag-
ubat-ubat adti manga Héntil sa manga kadyawan ni Kristu na wala' ya maka-
unawa.
9 Ya Tyumanem na mig-imo' sa kadég, yan ya migtaligu kanak na ilawan ya
anenganeng na kadég na utaw pada ka-ede-an nilan kun unun ya pagtuman
sa palpa na pigtagu' nan asini muna.

* **3:3** 3:3 Yan ya pigsulat nan dun ni Épéso 2:11-22.

10 Aw magi sa kadég na manga mangintu-uway, un pa-ede' ya kalalem
na katadeng na Tyumanem adti kadég na manga awun katulus aw manga
migdumala awun ni balintenga-an.
11 Kay yeiy ya pigpalpa nan dadan asini muna, aw pigtuman nan yeiy magi
kan Kristu Jisus na kanaten Pangulu.
12 Aw asuntu na nyakasambuk da kitadun kanan, dili' kitadun mallek aw
mabekenbeken magpalapit adti Tyumanem. Mabatug da yeiy asuntu na
nyangintu-u la kitadun kan Kristu.
13 Yanagaw, asuntu sa kadég yeiy, * sekaten ku adti kamayu na dili'
mayu pagpakalumayen ya ginawa mayu asuntu sa pagti-is ku sa pagpalna-u
kamayu, kay yan saba ya makakadyaw kamayu.

Ya pagginawa ni Kristu kanaten

14 Aw sa pag-anenganeng ku sa palpa na Tyumanem, lyumuhud aku aw
nyanawagtawag adti asdangan na Ama tadun *
15 na yan ya lyekatan sa kadég na kasakupan asini tas na lupa' aw adti tas
na langit na pigsiling nan na kanan pamilya.
16 Asuntu sa kadakula' na kadyaw na pagka Tyumanem nan, nyanginayu'
aku kanan na un magpakabagseg kamayu magi sa tabang na Ispiritu nan na
nyeya' dun ni seled mayu.
17 Aw meya' si Kristu dun ni ginawa mayu asuntu sa pagpangintu-u mayu
kanan. Pigsekat ku uman adti Tyumanem na ya kamayu pagginawa kanan
aw sa kamayu manga eped, to-o pa magkasalig.
18-19 Pigsekat ku uman na mabatug mayu kalabetan ya pagginawa ni
Kristu kanaten, kun sangunu ya kadakula' aw ya kalalem na pagginawa nan
na wala' ya maka-unawa, aw kalabetan uman na kadég na manga utaw ya
Tyumanem. Kalabetan mayu galu ya kanan pagginawa pangkay malug yeiy
kalabetan, pada matmu' kamu na kanan bet aw katulus aw kadyaw nan.
20 Deyen tadun ya Tyumanem! Kay magi sa katulus na kanan Ispiritu na
migtalabahu dun ni seled tadun, mabatug nan imo-un ya to-o pa dakula' kay
sa kadég na pigsekat tadun aw sa kanaten pig-anenganeng.
21 Kadég tadun na manga mangintu-uway, naten deyen ya Tyumanem
na wala' ya tyamanan asuntu sa kadég na pig-imo' ni Kristu Jisus kanaten.
Amén.

4

Ya pagkasambuk na kadég na nyangintu-u kan Kristu

1 Yanagaw, aku na nyakalabusu pa asuntu na pigpalna-u ku si Kristu,
pakabagsegen ku ya ginawa na kadég mayu na silingan mayu gayed ya bet
na umba' sa manga utaw na pigtawag da na Tyumanem.
2 Maynini ya bet na silingan mayu: Dili' kamu magpatastas sa kamayu
pagka-utawun, aw dayaw mayu uman pakadyawa ya eped mayu. Tageni ya
kamayu kadaman, aw magtati-isay ya tagsambuksambuk kamayu asuntu
na miggaginawa͡ay kamu.
3 Tibagsegi mayu to-o na awun kalinaw dun ni kadég mayu pada ma-
ilagket ya pag-kasambuk na kamayu ginawa na pig-atag na Ispiritu Santo.
4 Sambuk da olo' ya lawas na yan ya kadég na manga mangintu-uway.
Sambuk da ya Ispiritu Santo na nyeya' dun ni tagsambuksambuk kanaten.

* **3:13** 3:13 Yeiy ya pigsulat ni Pablo dun ni birsikulu 2 taman ni 12.
* **3:14** 3:14 Asini birsikulu 14, pigpadeleg ni Pablo ya piglong nan adti kapitulu 2:11-22.

Sambuk da ya pig-iman tadun asuntu na pigtawag da kitadun na Tyumanem.
5 Sambuk da olo' ya matas na Pangulu, sambuk da ya pyangintu-uwan, aw
sambuk da olo' ya kakawasan na pagbaûtismu kanaten.
6 Sambuk da olo' ya Tyumanem na yan saba ya Ama na kadég tadun. Aw
yan ya migdumala aw migtalabahu dun ni kadég na manga mangintu-uway,
aw nyeya' sakanan adti seled na tagsambuksambuk kanaten.
7 Manang magi sa kallat ni Kristu, pig-atagan nan ya tagsambuksambuk
kanaten na katadeng na mabatug imo-un ya manga imo-unun na pigtaligu
nan kanaten magi sa kanan pagbaya'.
8 Kasiling na pigpasulat asini muna:
"Pagka-engat da nan adti tas, madég to-o ya nyabawi' nan,
aw awun pig-atag nan na katadeng adti manga utaw."*
9 Na, unu ya kakawasan na pagka-engat nan? Ya kakawasan yeiy, nyanog
una si Kristu adti dalem na lupa'.
10 Aw sakanan ya nyanog, aw yan uman ya nya-engat adti tas na langit pada
matmu' ya kadakula' na banwa na pagdumala nan.
11 Aw ini ya katadeng na pig-atag nan kanaten na manga mangintu-uway:
Ya eped nya-imo' manga apostolés, ya manga eped nya-imo' propita na Tyumanem, ya manga eped nya-imo' mag-ubat-ubatay sa Madyaw na Ubat-ubat
kan Kristu, ya manga eped nya-imo' magdadiyagâay sa manga nyangintu-u
aw ya eped magpalna-uway.
12 Pig-atag nan yeiy na un matagilan ya manga mangintu-uway sa pag-imo'
sa manga imo-unun na Tyumanem aw pada pakasaligen ya kasakupan na
palangad lawas ni Kristu,
13 menda' na ya kadég tadun magkasambuk dun ni pagpangintu-u kan
Kristu, aw to-o tadun ka-ede-an ya Ise' na Tyumanem aw ma-unud ya
pagpangintu-u tadun, taman na maka-unawa ya bet tadun kan Kristu,
14 pada dili' kitadun magkasiling na tagbi' na mangayse' na maksay magka-
agad-agad sa pangkay unu na palna-u na manga utaw na matadeng mag-
imo' sa galu' aw manga utaw na nyabaluk ya anenganeng.
15 Paglongun tadun baling ya matinaw na palna-u adti kanaten manga
eped asuntu na pigginawâan tadun silan, pada tumulin pa kitadun taman
na kasilingan da tadun ya bet ni Kristu na yan ya ulu sa kadég tadun na
palangad lawas nan.
16 Aw dun ni kadég tadun na mangintu-uway dayaw nan pig-isugpatsugpat
ya kadég tadun, aw mig-atag sakanan sa imo-unun na umba' sa tagsambuk-
sambuk kanaten. Aw kun pigtalabahu na tagsambuksambuk kanaten ya
pigtaligu ni Kristu, tumulin pa ya kadég na manga mangintu-uway na yan
ya palangad lawas nan aw magkabagseg asuntu sa paggaginawâay tadun.

Ya bagu na pagka-utawun dun ni kan Kristu

17 Yanagaw dun ni ngalan na kanaten Pangulu, paglongun ta kamu na dili'
da mayu pagsilingan ya bet na manga eped na Héntil na wala pangintu-u sa
Tyumanem. Kay alag malatay ya adti anenganeng nilan.
18 Gayed kyangitngitan ya kanilan anenganeng kay wala' nilan ka-ede-i ya
matinaw aw alag yeiy nilan pig-imo' asuntu na mangkategel ya anenganeng
nilan. Yanagaw kya-eletan silan adti Tyumanem aw dili' silan makatagtun
sa ginawa na wala' ya katigkasan.

* **4:8** 4:8 Ya pigsulat ni Pablo asini birsikulu 8, yeiy ya lekat adti Salmo 68:18.

19 Pyangkebbelan da saba ya kanilan anenganeng sa manga pigpan-imo' nilan na malatay. Yanagaw pig-atag nilan ya kanilan lawas adti kadég na imo-unun na makamulamula'.
20 Manang beke' na maynan ya kyasilingan mayu sa pagpangintu-u mayu kan Kristu.
21 Pigdengeg da mayu saba sakanan, aw asuntu na nyakasambuk da kamu kanan, pigpalna-uwan kamu sa katinawan na awun ni kan Jisus.
22 Yanagaw, luwasa mayu ya dadan na pagka-utawun mayu, kay yeiy ya gayed miggaway kamayu aw yeiy uman ya lyekatan sa madég na malatay na makapagkalat kamayu.
23 Pabaguwan mayu baling sa Tyumanem ya kamayu anenganeng.
24 Aw suta mayu ya bagu na pagka-utawun na pig-imo' na Tyumanem kasiling na kanan na wala' ya sala', pada magkalinis ya bet mayu aw kelêan mayu ya malatay.
25 Yanagaw dili' da kamu maglong sa galu', manang yan baling ya paglongun mayu adti manga eped ya tengteng na matinaw. Kay ya tagsambuksambuk kanaten alag da nyaka-akup adti kasakupan na palangad lawas ni Kristu.
26 Kun awun kadaman mayu, magpakatadeng kamu na dili' kamu makasala'. Maksay kamu pag-iyuli' sa dili' pa sumallep ya sega,
27 aw dili' mayu pagtumbay na makaselat si Satanas.
28 Ya matakaw, dili' da magtakawunun, manang magtibagseg baling sakanan magtalabahu pada makatabang pa uman sa manga eped na wala' ya pagkamangan.
29 Dili' kamu maglong sa malatay adti eped na utaw. Manang yan baling ya ka-ilangan mayu paglongun ya tingeg na awun ma-untung na makakadyaw sa manga utaw na migpakanyeg.
30 Aw dili' mayu pagpakalaten ya Ispiritu Santo, kay ya Ispiritu nan, yan ya pangilala na nyatagtun da kamu na Tyumanem aw yan ya magmatinaw na paluwa-en kamu dun ni allaw na pag-ukum.
31 Dili' mayu pag-elledan na ginawa ya pangkay singalan. Aw dili' kamu maksay magsulu adti kanilan, aw dili' kamu magkagagad na kamayu kadaman, aw dili' kamu magpamuligsa-ay. Aw dili' kamu magtanemtanemay sa malat na tingeg adti eped na utaw aw dili mayu pagkalatan na ginawa ya eped. Alag mayu yeiy kamanga adti kamayu.
32 Aw pakadyawa ya manga eped mayu, aw pagkakallatay kamu, aw magpasinsiyâay ya tagsambuksambuk kamayu, kasiling na paglanas na Tyumanem sa manga sala' mayu magi kan Kristu.

5

Ya imo-unun na manga utaw na awun da ni kalalamdag

1 Yanagaw, asuntu na manga mangayse' da kamu na Tyumanem na kanan pigginawâan, silingi mayu ya bet nan.
2 Aw gayed mayu ginawayi ya manga eped mayu, kasiling na pagginawa ni Kristu kanaten. Kay pig-atag nan ya kanan pagka-utawun pada kanaten na yan ya palangad dugsu' na to-o manimbo' adti Tyumanem.
3 Aw asuntu na mangayse' da kamu na Tyumanem, dili' madyaw na kasampetan kamu na migkasala-enen aw mig-imo' kamu sa kadég na malatay aw ya pagkaybeg sa pangkay unu na kamayu pagkaliman. Kay dili' yeiy umba' adti manga mangintu-uway.

4 Dili' da kamu maglong sa tingeg na makamulamulay, aw manga kasampetanen na wala' ya guna aw malat na gagelalay. Yan baling ya madyaw mayu imo-un ya magpasalamat sa Tyumanem.
5 Kay kya-ede-an da mayu saba na pangkay singalan utawa ya magkasalaenen aw mag-imo' sa malatay, dili' maka-akup dun ni Kasakupan na Pigharian ni Kristu aw Tyumanem na Ama. Aw maynan uman ya utaw na magkaybeg sa pangkay unu ya pagkaliman nan, kay yeiy baling ya nya-imo' palangad manga tyumanem nan.
6 Dili' kamu magka-agad-agad sa manga utaw na maglong sa wala' ya ma-untung, kay asuntu sa kadég yeiy un saba dumateng ya kadaman na Tyumanem adti manga utaw na gayed lyumakad sa manga sugu' nan.
7 Yanagaw dili' kamu magpa-iyeped kanilan.
8 Pangkay idtu muna awun kamu ni kangitngitan, manang adun kya-ilawan da ya anenganeng mayu kay nyakasambuk da kamu kan Kristu. Yanagaw, daluga mayu ya bet na umba' sa mangayse' na Tyumanem na awun da ni kalalamdag.
9 Kay kun awun da kamu ni kalalamdag, kita-en ya imo-unun mayu na madyaw aw matulid aw matinaw.
10 Aw tibagsegi na dayaw mayu ka-ede-an kun unu ya pagkaliman na Tyumanem.
11 Dili' kamu magsambuk dun ni imo-unun na wala' ya guna na pigpanimo' na manga utaw na awun ni kangitngitan. Manang pa-ede-an mayu baling kanilan na malatay ya pig-imo' nilan.
12 Kay ya manga imo-unun nilan na tagu-tagu', makamulamula yeiy, pangkay olo' balawbalawan.
13 Manang kun pa-ede' mayu adti kanilan ya pig-mo' nilan, dun na nilan ka-ede-i na malatay kadi' ya kanilan pig-imo'.
14 Aw ya utaw na nyakasala', makaliku' da adti kalalamdag. Maynan saba ya paglongun idtu muna:
“Ikaw na nyakatulug, pagmata la
aw pagbangun da kaw lekat adti nyangkamatay,
aw si Kristu na kalalamdag, yan ya mag-ilaw kanmu.”
15 Yanagaw magpakatadeng kamu sa kamayu bet. Dili' mayu pagsilingan ya manga utaw na wala' paka-ede' sa Tyumanem, manang yan baling ya silingan mayu ya manga utaw na nyaka-ede' sa pagkaliman nan.
16 Dili' mayu pagsapadan ya selat mayu kada allaw, manang ya selat mayu, imo-a mayu baling adti pag-imo' sa madyaw, kay adun na manga allaw yeiy, madég ya mig-imo' sa malatay. *
17 Yanagaw dili' mayu pagsilingan ya manga utaw na wala' ya kya-ede-an. Manang tibagsegi na dayaw mayu ka-ede-an kun unu ya pagkaliman ni Kristu.
18 Aw dili' kamu mag-inem sa bino menda' na to-o kamu malangulangu kay yan ya makapagkalat sa kamayu pag-eya'. Manang tumbayan baling na ya Ispiritu Santo yan ya magdumala kamayu.
19 Gayed mag-ubat-ubatay ya tagsambuksambuk kamayu sa manga Salmo aw manga eped na tingeg na Tyumanem na pig-imo' da dalangan. Aw magdeyen kamu kan Kristu magi sa manga pag-ubaten aw pagdalangan na nyatibulluk ya kamayu anenganeng sa pagdeyen kanan.
20 Gayed kamu magpasalamat adti Tyumanem na Ama magi sa ngalan ni Jisu-Kristu na kanaten Pangulu asuntu sa kadég na nyadawat mayu,

* **5:16** 5:16 Mabasa adti Épéso 2:2 ya du-an na madég ya malat.

21 aw magbabasa͡ay ya tagsambuksambuk kamayu asuntu na pigbasa͡an
mayu si Kristu.

Ya palna-u sa mangugnanay

22 Kamu na manga ka͡ubayan, magpasakup kamu sa kamayu eseg kasiling
na pagpasakup mayu kan Kristu.
23 Kay ya eseg, yan ya palangad ulu na ka͡ubayan kasiling ni Kristu na
palangad ulu na kadég na manga mangintu-uway na yan ya kanan lawas.
Aw si Kristu uman ya magpaluwa-ay kanilan.
24 Ya pagpasakup na kadég na manga mangintu-uway kan Kristu, maynan
uman ya pagpasakup na manga ka͡ubayan adti manga eseg nilan.
25 Kamu na manga eseg, ginawayi ya kamayu manga ka͡ubayan kasiling
na pagginawa ni Kristu sa manga mangintu-uway. Aw asuntu sa pagginawa
nan kanaten, pigtumbay nan ya kanan pagka-utawun na ma-imo' dugsu'
dun ni pagkamatay,
26 pada ma-imo' kitadun kanan utaw na piglinisan magi sa pagba͡utismu
kanaten aw sakanan tingeg.
27 Pig-imo nan yeiy pada mabatug kitadun nan pa-indegen dun ni kanan
asdangan na wala ya pagsala' aw taniyen na un ma-imo kanan manga
utaw, kasiling na dalaga na pig-atag da adti kanan tawas. To-o sakanan
manenggeya, wala' ya taping aw wala ya se-ey.
28 Yanagaw, kamu na manga eseg, to-o mayu ginawayi ya kamayu manga
ka͡ubayan kasiling na pagginawa mayu sa kamayu pagka-utawun. Kay ya
mangugnanay, sambuk da silan, kun pigginawa͡an mu ya kanmu ka͡ubayan,
pigginawa͡an mu uman ya kanmu pagka-utawun.
29 Kay wala' saba ya utaw na magpakalat sa lawas nan. Yan baling ya imo-
un nan ya pakanen aw ipaten. Aw maynan uman si Kristu adti kadég tadun
na manga mangintu-uway kanan,
30 kay ya tagsambuksambuk kanaten nyakasambuk da dun ni kanan
lawas.
31 Pigpasulat saba na Tyumanem asini muna, “Yeiy ya du-an na indegan
na eseg ya kanan ama aw ina, aw pa-egketen da silan ya ka͡ubayan nan, aw
ya duwa silan ma-imo' da sambuk.”*
32 Ya pigpa-ede' yeiy na pigbukasan da, to-o malalem ya kakawasan, aw
yan ya pyalabet ku si Kristu aw ya manga nyagintu-u kanan.
33 Yanagaw, ya tagsambuksambuk na eseg, ginawa͡an nan ya kanan
ka͡ubayan kasiling na pagginawa nan sakanan pagka-utawun. Aw kamu na
manga ka͡ubayan, basayi ya kamayu manga eseg.

6

Ya palna-u sa manga mangayse' aw mangkatikadeng

1 Kamu na manga mangayse', pagka͡aagadan mayu ya kamayu
mangkatikadeng, kay yeiy ya umba' imo-un na makatutuk kan Kristu.
2 “Basa͡an mu ya kanmu ama aw ina.” Yeiy saba ya muna sugu' na
Tyumanem na awun pakang. Aw yeiy ya pakang nan:
3 “Kun basa͡an mu silan, magkadyaw ya kanmu pag-eya' aw magkadugay
ya pag-eya' mu asini tas na lupa'.” *

* **5:31** 5:31 Mabasa tadun uman adti Génesis 2:24.
* **6:3** 6:3 Mabasa tadun uman adti Éxudo 20:12.

4 Aw kamu uman na manga ama, dili' mayu pagpasoblaân ya pagpitul sa
kamayu mangayse' taman na kalatan kamu nilan na ginawa, manang dun
ni pagpatulin mayu kanilan, palna-uwi mayu baling silan na dalugun nilan
ya palna-u na lekat adti kan Kristu.

Ya palna-u sa manga allang aw sa manga amu

5 Aw kamu na manga allang, pagkaâagadan mayu ya kamayu manga amu
asini tas na lupa'. Pagbasaân mayu silan aw pagkallekan. Tibulluka mayu
ya pagdalug sa pigsugu' nilan kay kun pig-imo' mayu yeiy, kasiling na
pigbasaân mayu si Kristu.
6 Dili' kamu olo' magkaseb sa udas na bantayan kamu na amu mayu pada
saya' kamu nan. Manang asuntu na sugu-ananen da kamu ni Kristu, pagbe-
tangan baling adti ginawa mayu ya pag-imo' sa pagkaliman na Tyumanem.
7 Yanagaw, imo-a mayu ya kamayu imo-unun na awun kagān na ginawa,
liwan na si Kristu ya amu mayu aw beke' na utaw.
8 Kay kya-ede-an da mayu na kun pig-imo' na pangkay singalan ya
madyaw na imo-unun, un sakanan makadawat sa tandan adti kan Kristu
pangkay allang aw beke' na allang.
9 Aw kamu na manga amu, pakadyawa mayu uman ya pagdala sa kamayu
manga allang, aw dili' mayu silan pag-alleken. Kay kya-ede-an da mayu na
si Kristu na awun ni tas na langit, yan saba ya tengteng tagtun sa kamayu
manga allang aw kamayu. Aw wala' ya pigkibang nan.

Ya manga pagkana' na lekat adti Tyumanem

10 Sa dili' pa ku tigkasen ya sulat ini, yeiy ya paglongun ku kamayu: Asuntu
na nyakasambuk da kamu kan Kristu, gayed kamu pagpakabagseg dun ni
Tyumanem magi sa kabagseg na katulus nan.
11 Suta mayu uman ya kadég na pagkana' na pig-atag kanaten na Tyu-
manem pada mabatug mayu degen ya kapandayan ni Satanas.
12 Kay beke' na utaw ya pigsukub tadun, manang yan baling ya pigsukub
tadun ya manga busaw na dili' pagkita-en aw manga mangkalangkaw dun ni
kanilan, aw pangkay ya kadég na migdumala dun ni banwa na kangitngitan
aw ya kadég na malatay dun ni balintenga-an.
13 Yeiy ya du-an nan na dalaên mayu ya kadég na pagkana' na pig-atag
kamayu na Tyumanem pada dili' kamu nilan degen kun dumateng ya allaw
na malatay. Aw kun matigkas da ya dakula' na tanam, kenne' mayu mindeg
na masalig.
14 Yanagaw indeg kamu aw suta mayu ya palangad elen na yan ya kati-
nawan na Tyumanem. Aw daluga mayu ya bet na Tyumanem na wala' ya
sala', na yan ya palangad pagtampeng sa aba mayu.
15 Aw suta mayu ya palangad sapatus na yan ya pagpaka-ede' mayu sa
Madyaw na Ubat-ubat sa kalinaw na Tyumanem. *
16 Aw tagilana ya kalasag na yan ya pagpangintu-u mayu kan Kristu pada
mabatug kapatayan ya atulun na awun ni tuktuk na papana' na busaw. *
17 Aw maksay mayu kamanga ya pagsangkub sa ulu, na yan ya pagpaka-
ede' na pigpaluwa' da kamu ni Kristu. Aw tagnusa ya kampilan na pig-atag
kamayu na Ispiritu, na yan ya tingeg na Tyumanem.

* **6:15** 6:15 Mabasa yeiy adti 2:11-22 ya kalinaw na Tyumanem.
* **6:16** 6:16 Ya kalasag na taga Roma asini muna, yan ya kawuy na pagtapli-an na kindal na baka. Aw yan ya katanem nilan na kun awun da tanam, una nilan pag-elemen adti tubig ya kalasag pada kapatayan ya atulun na awun ni tuktuk na manga papana' na po-on nan.

18 Aw gayed kamu panawagtawag adti Tyumanem na tabangan kamu nan
magi sa katulus na kanan Ispiritu. Aw pag-inap kamu aw padelega mayu
ya panawagtawag aw pagsekat kamu kanan na tabangan nan ya kadég na
manga mangintu-uway.
19 Aw panawagtawagi aku mayu uman adti Tyumanem na atag nan kanak
ya manga tingeg na umba' ku paglongun adti manga Héntil. Pagsekat kamu
na wala' ya kakallekan ku maglong sa Madyaw na Ubat-ubat na pigtagu'
asini muna.
20 Kay pigpadala aku na Tyumanem na un magpa-ede' sa Madyaw na Ubat-
ubat aw yeiy du-an na nyakalabusu aku. Yanagaw panawagtawagi aku
mayu adti Tyumanem na dili' aku mallek mag-ubat-ubat.

Ya katigkasan na piglong ni Pablo

21 Na, kaliman ku na ka-ede-an mayu ya pagpakabetang ku asini Roma
aw kun unu ya manga pigpan-imo' ku idi, aw si Tikiko da ya magpa-ede'
adti kadég mayu. Inulug tadun sakanan na pigginawa͡an, aw kasaligan na
migtabang sa imo-unun dun ni kan Kristu.
22 Aw yeiy ya du-an na pigpadala ku sakanan dun ni kamayu, aw yan
ya magpa-ede' kamayu kun unu ya pagpakabetang nami adi pada magk-
abagseg ya ginawa mayu.
23 Kay manga inulug, gayed awun ni kamayu ya kalinaw aw ya paggagi-
nawa͡ay aw ya pagpangintu-u na lyumekat adti Tyumanem na Ama aw kan
si Jisu-Kristu na kanaten Pangulu.
24 Ayin pa aku galu na ya grasya na Tyumanem awun gayed ni kadég na
manga utaw na gyuminawa sa kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu.

Ya Sulat ni Pablo adti Manga Mangintu-uway dun ni Syudad na Pilipos

1 Aku si Pablo aw si Timotiyo na alag sugu-anen ni Kristu Jisus ya migsulat
adti kadég mayu na awun ni Pilipos na mangintu-uway kan Kristu Jisus, dala
ya manga maggagaday aw manga dyakunu.*
2 Padatengen galu kamayu ya grasya aw kalinaw na lyumekat adti kana
Tyumanem na Ama tadun aw adti kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu.
3 Kada pag-anenganeng ku kamayu, pigpasalamatan ku ya Tyumanem.
4 Aw to-o aku migleya dun ni kanak pagpanawagtawag sa kadég mayu.
5 Pigpasalamatan ku ya Tyumanem kay lekat adti allaw na bagu kamu
nyangintu-u taman adun, sambuk kamu na nyakatabang sa pagpa-ede' sa
Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu.
6 Aw wala' aku pagduwaduwa na padelegen pa na Tyumanem ya madyaw
na pigpalekat da nan dun ni kadég mayu aw un nan saba lingeben dun ni
allaw na dumateng da si Kristu Jisus.
7 Maynan ya kanak pag-anenganeng sa kadég mayu kay to-o ta kamu pig-
ginawa̱an. Kay dun ni pagtabang mayu sa imo-unun na pigtaligu kanak na
Tyumanem, alag kitadun kya-untungan sa grasya na pig-atag nan. Pangkay
adun na pigkalabusu aku, maynan uman ya pagtabang mayu kanak pada
apitan ku ya Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu aw padelegen ku ya pagpa-
ede' adti manga utaw asini banwa ini.
8 Aw ya Tyumanem ya̱n ya magmatinaw na to-o aku malim kumita'
kamayu, kay pigginawa̱an ta kamu kasiling na pagginawa ni Kristu Jisus
kamayu.
9 Aw yan ya pigsekat ku adti Tyumanem na to-o pa kadugangan ya
pagginawa mayu kanan aw ya pagginawa mayu sa eped na manga utaw.
Nyanawagtawag aku uman na kadugangan ya kya-ede-an mayu sa Tyu-
manem aw atagan kamu nan na katadeng
10 pada mabatug mayu pamalli-en ya to-o madyaw imo-un aw dili' pagsala-
en ya kamayu bet taman na allaw na pagliku' ni Kristu.
11 Aw dun ni allaw yan, magi kan Jisu-Kristu, kita-en na madég ya bunga
na pagdalug mayu sa pagkaliman na Tyumanem. Aw ya un sampetan na
kadég yeiy, deyen na manga utaw ya Tyumanem.

Ya madyaw na nyangka-imo' dun ni pagkalabusu kan Pablo

12 Kay manga inulug ku dun ni kan Kristu, kaliman ku na ka-ede-an mayu
na alag madyaw ya syampetan na kadég na nya-imo' kanak, kay madég ya
selat ku magpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat.
13 Aw yanagaw kya-ede-an da na kadég na manga magtatunggu-ay na Im-
pirador aw eped pa na manga utaw asini syudad na Roma na nyakalabusu
aku asuntu olo' na pig-ubat-ubat ku si Kristu.
14 Aw asuntu sa pagkalabusu nilan kanak, to-o pa baling migkasalig ya
pagpangintu-u na manga inulug tadun sa kanaten Pangulu. Aw to-o pa silan
mig-ubat-ubat sa tingeg na Tyumanem na wala' ya kakallekan.

* **1:1** 1:1 Ya manga dyakunu, yan ya magtabang sa manga mangintu-uway aw sa manga imo-unun dun ni pagkatipunanan nilan.

15 Matinaw awun manga utaw na pig-ubat-ubat nilan si Kristu asuntu sa
pag-inga' nilan, aw kaliman nilan olo' ya magpa-ayil. Manang awun eped na
madyaw ya kanilan tud sa kanilan pag-ubat-ubat
16 kay pigginawa͡an aku nilan, aw kya-ede-an nilan na nyakalabusu aku
pada makaselat aku mag-apit sa Madyaw na Ubat-ubat adti pag-usay kanak.
17 Na, silan na gayed nyinga', pangkay pig-ubat-ubat nilan si Kristu,
manang kaliman nilan olo' magpatastas sa kanilan pagka-utawun. Aw
kaliman nilan na kadugangan ya pagti-is ku adi kalabusuwanan magi sa pig-
imo' nilan,
18 manang wala' ku yeiy pagbetangan sa ginawa. Pangkay kun madyaw ya
tud nilan aw pangkay dili' madyaw, migleya aku na nyabekkal ya ubat-ubat
kan Kristu. Aw magpadeleg ya kanak pagleya,
19 kay nya-ede' aku na ya kadég na nya-imo' kanak un pa sumampet adti
pagpakaluwa' ku asini, magi sa kamayu pagpanawagtawag aw magi uman
sa tabang na Ispiritu ni Jisu-Kristu.
20 Yan ya to-o ku pig-iman na dili' ku bullugan ya Tyumanem aw wala' ya
indeganan na mulamula͡en aku adti asdangan nan kagaya, manang kasiling
na idtu muna, magpadeleg aku mag-ubat-ubat na wala' ya kakallekan. Aw
magi dun ni kadég na pigpan-imo' ku, patasen ya ngalan ni Kristu, pangkay
utaw pa aku aw pangkay pa kamatayan ku.
21 Kay adi kanak, ya du-an na kaliman pa ku meya' asini tas na lupa'
pada makapadeleg pa aku mag-imo' sa manga imo-unun na makatutuk kan
Kristu, manang kun matay aku, yan saba ya madyaw kay un aku madtu ni
sayid nan.
22 Manang kun kenne' pa aku mag-eya' asini tas na lupa', madég pa ya
mabatug ku na imo-unun ni Kristu. Kun aku ya pabaya-en, magduwaduwa
pa aku.
23 Wala' ku ka-ede-i kun āyin ya un ku galu pamalli-en. Kaliman ku galu na
madtu la ni sayid ni Kristu, kay yan ya to-o pa madyaw.
24 Manang kya-ede-an ku na madyaw pa kun kenne' pa aku asini tas na
lupa' na un magtabang kamayu.
25 Asuntu seiy nya-ede' aku na dili' pa aku matay, aw magpadeleg aku
magtabang sa kadég mayu pada tumulin ya kamayu pagpangintu-u aw to-
o pa kadugangan ya kamayu pagleya.
26 Aw kun makaliku' da aku adti kamayu, dakula' pa to-o ya indeganan na
pagdeyen mayu kan Kristu Jisus.

27 Pangkay unu ya datengan ku, to-o mayu pakadyawa ya bet mayu na
dayaw mayu madalug ya Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu. Yanagaw,
kun makakadtu aku ni kamayu aw kun dili', asal nan ka-ede-an ku na ya
kamayu pagkasambuk na ginawa to-o la migkabagseg aw maynan uman ya
pagbekkal mayu sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu.
28 Dili' kamu magkallek sa manga utaw na mig-ampang kamayu. Kay
kun kita-en nilan na wala' kamu kallek, yeiy ya puliba kanilan na un silan
pa-emel-emelen na Tyumanem manang kamu paluwa-en nan saba. Aw ya
kadég yeiy pigtumbay na Tyumanem,
29 kay pig-atag da kamayu na un kamu mangintu-u kan Kristu aw pigtum-
bay uman kamayu ya magti-is asuntu kanan.
30 Yanagaw migsambuk da kitadun dun ni pagti-is, kay kya-agiyan da
mayu ya kasiling na kanak kya-agiyan na pagti-is idtu muna, aw dyengeg
da mayu na kenne' pa nan adun.

2

Ya pagpadalem ni Kristu Jisus yan ya madyaw na pundinganan

1 Na, kya-ede-an ku na pigpakabagseg da ya kamayu ginawa asuntu
sa pagpakasambuk da mayu kan Kristu, aw piglala kamu na dakula' na
pagginawa nan, aw pigsambuk da na Ispiritu Santo ya anenganeng na kadég
mayu, aw migkakallatay ya tagsambuksambuk kamayu.
2 Yanagaw, lingeba mayu ya kanak pagleya magi sa kamayu paggagi-
nawa͡ay aw ya pag-isambuk na kamayu ginawa. Aw pa-unawa͡a ya tud na
kadég mayu.
3 Dili' mayu pag-imo-un ya pangkay unu na makapagkalat sa kamayu
paggaginawa͡ay asuntu olo' sa pagpatastas mayu sa kamayu pagka-utawun.
Manang pagpadalem kamu baling aw yan ya una͡en mayu ya eped na utaw.
4 Aw ya tagsambuksambuk kamayu, dili' mayu pag-olo-un ya kamayu
pagkaliman, manang pagbetangan uman adti anenganeng mayu ya pagpak-
abetang na kamayu manga eped.
5 Tibagsegi mayu na kasilingan ya anenganeng ni Kristu Jisus.
6 Pangkay tengteng Tyumanem sakanan, manang wala' nan anenganenga
ya kanan pagka Tyumanem.
7 Pigpadalem nan baling ya kanan pagka-utawun aw pigsilingan nan ya
bet na sugu-anen. Migka-utaw sakanan kasiling naten.
8 Aw sa pagka-imo' nan utaw, migpadalem sakanan na un matuman ya
kadég na tud na Tyumanem kanan dala ya pagkalabu kanan adti krus na
yan ya pagkamatay na to-o makamulamula͡ay.
9 Yanagaw pigpatas sakanan na Tyumanem aw pig-atag kanan ya ngalan
na to-o matas kay sa kadég na manga ngalan,
10 pada deyen sakanan na kadég na utaw. Kay ya kadég na awun ni
tas na langit aw ya kadég na asini tas na lupa', aw pangkay ya manga
nyangkamatay, alag silan lumuhud dun ni asdangan nan na un magsimba
kanan.
11 Aw ya kadég nilan alag maglong na si Jisu-Kristu ya Pangulu, aw dun da
nilan deyenan ya Tyumanem na Ama.

Kasiling kitadun na saleng na syumiga asini tas na lupa'

12 Na, kay manga inulug na kanak pigginawa͡an, kya-anenganengan ku
ya idtu muna na dun pa aku ni tampid mayu, na gayed mayu pigdalug ya
pigpalna-u ku kamayu. Yanagaw, to-o mayu tibagsegi ya pagdalug seiy, labi
la na wala' da aku dun ni sayid mayu. Padelega mayu ya manga imo-unun
na madyaw na awun pagkallek sa Tyumanem, kay yan ya umba' sa utaw na
pigpaluwa' da nan.
13 Kay ya Tyumanem, yan ya nyeya' adti ginawa mayu, aw gayed nan pig-
uman ya kamayu anenganeng pada madalug mayu ya kanan pagkaliman.
14 Aw dun ni kadég na imo-un mayu, dili' kamu maggumudgumud, aw dili'
kamu mag-ayil,
15 pada wala' ya pagsala' kamayu na manga utaw aw ya bet mayu
alag madyaw. Kay kamu ya mangayse' na Tyumanem aw malinis da ya
anenganeng mayu pangkay nyeya' kamu dun ni manga utaw na baluk
ya anenganeng aw malatay ya kanilan pigpan-imo'. Masiling kamu na
kalalamdag na saleng na mag-ilaw sa kadég na asini tas na lupa',
16 kay dayaw da mayu pigdalug ya tingeg na Tyumanem na yan ya nyatag
sa ginawa na wala' ya katigkasan. Aw kun maynan ya pig-imo' mayu, awun

kapalibantug ku kagaya dun ni allaw na pagliku' ni Kristu kay wala' kasapad ya kanak pagud dun ni kamayu.
17 Ya kamayu pagpangintu-u kasiling na palangad dugsu' adti Tyumanem. Aw kun pa-iligen ya kanak dugu' pada magkasalig ya kamayu pagpangintu-u, magleya aku aw magad sa kamayu pagleya.
18 Maynan uman, pagleya kamu na magad sa kanak pagleya.

Ya pagsaya' ni Pablo kan Timotiyo aw si Épaprodito

19 Na, kun tumbay na kanaten Pangulu na si Jisus, dili' madugay padala ku galu adti kamayu si Timotiyo, pada pagliku' nan asini, magleya aku magpakanyeg sa pag-ubat nan sa kamayu pag-eya'.
20 Kay dun ni kadég na manga eped ku, wala' ya maka-unawa kanan, kay si Timotiyo olo' ya nyaypeng kamayu kasiling ku.
21 Ya manga eped, yan olo' ya pig-anenganeng nilan ya kanilan pagka-utawun aw ya kanilan pagpakabetang, aw wala' nilan betangan adti ginawa nilan ya pagkaliman ni Jisu-Kristu.
22 Manang si Timotiyo, kya-ede-an da mayu na madyaw ya bet nan. Kasiling sakanan na kanak tengteng ise' kay dakula' ya nyatabang nan kanak adi sayid ku sa pagpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu.
23 Yanagaw kun ka-ede-an da ku ya kanilan pagbaya' kanak, na, maksay ku sakanan galu padala adti kamayu.
24 Aw pig-iman ku na dili' madugay tumbay aku uman na Tyumanem na makakawun adti sayid mayu.
25 Na, yan ya pagbaya' ku na ka-ilangan na pa-uli-en ku adti kamayu si Épaprodito na inulug tadun. Madyaw ya pagsugu' mayu kanan adi kanak idtu muna, aw madyaw ya pagsanggila' nan kanaken. Migka-ubaybay kami aw nyaka-eped sakanan dun ni imo-unun ni Kristu. Kasiling kami si Épaprodito na duwa ya sundalu dun ni dakula' na tanam, kay migsambuk kami adti pagti-is.
26 Manang adun, to-o la sakanan nyaypeng sa kadég mayu aw kaliman da nan kumita' kamayu. Kay wala' katingen ya anenganeng nan idi asuntu na dyengeg mayu na pigkedelan sakanan.
27 Aw matinaw saba ya dyengeg mayu na kyedelan sakanan idtu muna aw agpet da galu matay, manang pigkallatan sakanan na Tyumanem, aw aku uman, pagaw kadugangan pa ya kakalatan na ginawa ku.
28 Yanagaw kaliman ku pa-uli-en sakanan dun ni kamayu pada magleya kamu uman sa pagkita' mayu kanan aw dili' da aku maypeng.
29 Yanagaw sa pagdateng nan dun, dawata mayu sakanan na awun dakula' na pagleya asuntu na inulug mayu sakanan dun ni kan Jisus. Aw basayi mayu ya utaw na kasiling nan.
30 Kay agpet da galu sakanan matay asuntu sa imo-unun nan dun ni kan Kristu. Pigpan nan saba ya kanan pagka-utawun dun ni pagtabang nan kanak kay wala' mayu kabatug asuntu na mawat kamu.

3

Si Kristu ya pag-imanen na manga mangintu-uway

1 Na, kay manga inulug ku, pagleya kamu asuntu na nyakasambuk da kamu sa kanaten Pangulu na si Kristu. Wala' aku ilab na salutun ya palna-u yeiy adti pagsulat ku kamayu. Yeiy saba ya un magtameng sa kamayu pagpangintu-u, pada dili' kamu makasuway lekat adti manga matulid na palna-u.

2 Magpakatadeng kamu kay awun eped na manga Judiyu na nyangintu-u
la kan Kristu manang gyumelgel pa sa palna-u nilan na dili' kunu dawaten
na Tyumanem ya utaw kun wala' una tuli-a. * Ya manga utaw yeiy, kasiling
silan na manga idu' na mabulut. Malatay ya pigpan-imo' nilan.
3 Kay kitadun ya pigdawat na Tyumanem, asuntu na nyangintu-u la
kitadun kan Kristu Jisus. Pigsimba tadun ya Tyumanem magi sa Ispiritu nan
aw pigdeyen tadun si Kristu Jisus aw yan ya pigpalibantug tadun, aw wala'
kitadun salig sa madyaw na imo-unun dalā ya pagpatuli' dun ni kanaten
lawas pada makaluwa' kitadun.
4 Matinaw saba na awun indeganan ku maglong na aku tengteng Judiyu.
Kun awun utaw na migsālig na nyakaluwa' da sakanan asuntu sa pagka
Judiyu nan, to-o pa aku dun sa kanak.
5 Kay dun ni kawalu na allaw lekat na pagkāutaw ku, pigtuli' da aku. Aw
aku ya sambuk na utaw na Isra-él na buwadbuwad ni Bénjamin, tengteng aku
na utaw na Judiyu. Parisiyo aku aw dayaw ku pigdalug ya Uldin.
6 Aw asuntu na pigtuman ku ya kadég yeiy, yan ya du-an na pyamu-
layaman ku idtu muna ya manga mangintu-uway kan Kristu. Adti kanak
anenganeng, wala' ya un pagsala' kanake' kay nyatibulluk aku sa pagdalug
sa manga sugu' dun ni Uldin.
7 Ya kadég yeiy pig-anenganeng ku idtu muna na dakula' ya ma-untung,
manang adun kya-ede-an da ku na wala' kadi' ya guna, kay si Kristu la olo'
ya pigsaligan ku.
8 Aw yeiy saba ya matinaw. Ya matas na dengeg ku idtu muna, wala' da ku
yan anenganenga. Yan baling ya dakula' na ma-untung ku adun ya pagka-
ede' ku kan Kristu Jisus na kanak Pangulu. Asuntu kanan, pig-ayawan da ku
ya kadég na idtu muna na wala' ya ma-untung pada madalug ku si Kristu
9 aw makasambuk aku kanan. Wala' da ku saligi ya manga imo-unun ku
na matulid aw ya pagdalug ku sa Uldin. Manang syumalig da aku adun kan
Kristu. Aw ya pagpangintu-u ku kanan, yan ya du-an na pigdawat da aku na
Tyumanem.
10 Yan ya kaliman ku na to-o ku ka-ede-an si Kristu aw ya katulus na
pagkataw nan lekat adti pagkamatay. Aw kaliman ku agiyan ya pagti-is na
kya-agiyan ni Kristu, aw masiling kanan dun ni pagkamatay nan.
11 Kay yan ya pig-iman ku na matawun aku na Tyumanem adti kamoliyan
na allaw.

Ya pagpadeleg sa pagpangintu-u kan Kristu

12 Wala' aku paglong na nyatagtun da ku ya kadég yeiy. Manang
pigtibagsegan ku na alag ku yeiy matagtun, kay pigtagtun da aku ni Kristu.
13 Kay manga inulug ku, wala' aku pag-anenganeng na pigdatengan da ku
ya kadég yeiy. Manang pigkalingawan da ku ya manga kya-agiyan ku idtu
muna aw pigtibulluk da ku ya kanak anenganeng adti datenganan.
14 Yanagaw to-o ku pigbetang adti kanak ginawa na tagtunun ya manga
pigpakang da kanak na Tyumanem idtu na pagtawag nan kanak aw pag-
pakasambuk da ku kan Kristu Jisus. Beke' olo' na adun manang adtu pa
uman kagaya ni tas na langit.
15 Maynan galu ya anenganeng na kadég tadun na nyakadalid da ya
pagpangintu-u. Aw kun awun utaw na dili' maynan ya anenganeng nilan,
bukasan saba kanilan na Tyumanem ya pagpakalabet kun unu ya matinaw.

---

* **3:2** 3:2 Ya pagtuli' yan ya katanem na manga utaw na Judiyu kay yan ya sugu' na Tyumanem kan Abraham asini muna. Mabasa tadun adti Génésis kapitulu 17.

16 Manang padelegen tadun ya pagdalug sa katinawan na kya-ede-an da
tadun sa Tyumanem.
17 Kay manga inulug ku, pagsiling kamu kanak aw silingi mayu uman ya
manga eped na utaw na dyumalug sa pigpan-imo' nami.
18 Malikit aku miglong kamayu na awun madég na sallong kunu dyumalug
kan Kristu, manang magi sa kanilan pigpan-imo', kya-ede-an da tadun na
pigkelea̲n nilan ya pagkamatay ni Kristu adti krus. Migsugaw pa aku beg
kun pagka-anenganengan ku silan.
19 Ya datengan na manga utaw yeiy, yan ya pa-emel-emelen na wala' ya
tyamanan, kay pigpaka tyumanem nilan ya pagkaliman na pagka-utawun
nilan. Pigpalibantug nilan ya manga makamulamula kanilan, aw yan olo'
ya pigbetang nilan sa ginawa ya asini tas na lupa'.
20 Manang kitadun ya sakup na Tyumanem, aw yan ya tengteng eya-anan
tadun ya adti tas na langit. Aw lekat adti tas na langit un saba dumateng ya
kanaten magpaluwa-ay na yan ya Pangulu tadun na si Jisu-Kristu. Aw yan
ya to-o tadun pigtagadan.
21 Aw magi sa katulus nan, un nan baguwun ya lawas tadun kasiling na
kanan lawas na dili' da magkamatay. Kay to-o saba dakula' ya kanan katulus
na un ka̲a̲gadan na kadég.

4

Ya eped na piglong ni Pablo

1 Kay manga inulug na kanak pigginawa̲a̲n, kaliman ku galu na
magkakita̲a̲y kitadun. To-o aku migleya kamayu, aw kamu saba ya pigpal-
ibantug ku. Yanagaw, nyanginayu' aku kamayu na gayed mayu pakasaligen
ya kamayu pagpangintu-u kan Jisus.
2 Aw nyanginayu' aku uman kan Yodiya aw si Sintiki na magka-iyuli' ya
ginawa nilan kay sambuk da silan dun ni kan Kristu.
3 Aw awun sambuk dun ni kamayu na un ku sekaten adti kanan na
magpatenga' sa duwa ya ka̲u̲bayan yeiy. Kay maseb du-an silan migtabang
kanak dun ni pagpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu, dala uman si
Kléménti aw kadég na eped ku. Kay ya kanilan ngalan alag nyakasulat adti
listahan na Tyumanem sa manga utaw na pig-atagan da na ginawa na wala'
ya katigkasan.
4 Pagleya kamu gayed asuntu na nyakasambuk da kamu kan Jisus. Salutun
pa ku uman ya paglong kamayu na pagleya kamu!
5 Pakadyawa mayu ya kadég na utaw. Kay malapit da ya pagliku' na
kanaten Pangulu na si Jisus.
6 Dili' magkakamang ya ginawa mayu sa pangkay unu. Manang
panawagtawagi mayu baling adti Tyumanem ya kadég yeiy, aw pagsekat
kamu sa tabang nan. Aw pasalamati mayu sakanan.
7 Kun imo-un mayu yeiy, un atag na Tyumanem kamayu ya kalinaw. Aw
ya kalinaw na lekat adti kanan dili' tadun mabatug kalabetan, manang yan
ya magtameng sa ginawa aw anenganeng mayu kay nyakasambuk da kamu
kan Kristu Jisus.
8 Na, kay manga inulug ku, yan ya gayed mayu anenganenga ya matinaw
aw ya dili' pagsala-en aw ya matulid. Anenganenga mayu ya malinis na
wala' ya dali', aw pangkay unu na to-o madyaw, aw ya umba' saya'.

9 Imo-a mayu ya kadég na pigpalna-u ku kamayu. Aw silingi mayu ya
kadég na kyinita' mayu adi kanak. Aw ya Tyumanem na lyekatan sa kalinaw,
gayed awun ni sayid mayu.

Ya pagpasalamat ni Pablo sa pig-atag kanan na manga utaw dun ni Pilipos

10 Dakula' to-o ya pagleya ku aw ya pagpasalamat ku adti Tyumanem
kay kya-anenganengan aku mayu salut magi sa pigpadala mayu kanak na
tabang. Kya-ede-an ku na gayed kamu mig-anenganeng kanak manang
wala' ya selat mayu magpadala.
11 Ya piglong ku yeiy beke' na asuntu na migkapelek aku, kay kyanalaman
da ku ya pangkay unu na pagpakabetang.
12 Pangkay malat aw madyaw, matadeng da aku magdala sa kanak pag-
eya', pangkay dun ni manga allaw na migkapelek aku aw pangkay uman dun
ni manga allaw na migsinobla ya kanak kapelekan. Kay kya-agiyan da ku ya
pagkabiyag aw ya pagkagetem.
13 Mabatug ku ya kadakula' magi sa tabang ni Kristu kay yan ya magpak-
abagseg kanake'.
14 Manang madyaw beg ya tabang mayu kanaken dun ni kya-agiyan ku na
manga kakalugan.
15 Aw kya-ede-an da mayu, kay manga inulug ku dun ni Pilipos, idtu muna
na bagu pa aku migpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat adti kamayu banwa,
olo' kamu ya tyumabang kanak sa kuwalta. Pangkay madég ya manga
mangintu-uway na migkatipun adti eped na manga banwa, manang wala'
ya eped na tyumabang kanak dun ni pag-indeg ku dun ni probinsiya na
Macédonya.
16 Aw pangkay adtu aku ni Tésalonika, migpadeleg kamu tyumabang kanak.
Dili' olo' minsan ya pagpadala mayu kanak sa kuwalta.
17 Manang beke' na tud ku na magsekat pa uman sa tabang lekat adti
kamayu. Yan baling ya kaliman ku na makadawat kamu uman sa un atag
na Tyumanem asuntu sa kanimbet mayu.
18 Pada ka-ede-an mayu, nyadawat da ku ya kadakula' na pigpadala mayu
kanak. Nyasambat da ya kanak kapelekan aw migsobla pa baling, asuntu
na dakula' ya pigpadala mayu kan Épaprodito. Ya pigtabang mayu kanak,
kasiling na dugsu' na manimbo' na pigdawat da na Tyumanem aw to-o
sakanan kyatutukan.
19 Aw un pa nan uman sambaten alag ya kapelekan mayu lekat adti kadég
na awun ni kanan asuntu na nyakasambuk da kamu kan Kristu Jisus.
20 Yanagaw naten patasen na wala' ya tyamanan ya dengeg na Tyumanem
na yan ya kanaten Ama. Amén.
21 Pangumustaan kami sa kadég na manga inulug na nyangintu-u kan
Kristu Jisus. Aw nyangumusta uman ya manga eped ku asini sa kadég mayu.
22 Aw ya kadég na manga mangintu-uway asini Roma nyangumusta ka-
mayu, labi la ya manga utaw na nyangintu-u la na migtalabahu adti balay
na Impirador.
23 Ayin pa aku galu na gayed awun ni kamayu ginawa ya grasya na kanaten
Pangulu na si Jisu-Kristu.

Ya sulat ni Apostol Pablo adti manga mangintu-uway dun ni lunsud na Kolosas

1 Aku si Pablo ya migsulat adti kamayu. Nya-imo' aku apostol ni Kristu
Jisus kay yan saba ya pagbaya' na Tyumanem. Aku aw ya inulug tadun na si
Timotiyo,
2 nyangumusta adti manga mangintu-uway aw manga inulug tadun na
nyatibulluk dun ni pagpangintu-u kan Kristu na awun ni Kolossas.
Padatengen galu adti kamayu ya grasya aw kalinaw na lyumekat adti
Tyumanem na Ama tadun.

Ya pagpanawagtawag ni Pablo adti Tyumanem sa manga mangintu-uway na awun ni Kolossas

3 Kada pagpanawagtawag nami kamayu adti kanan, gayed nami pig-
pasalamatan ya Tyumanem na Ama na kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu,
4 kay dyengeg nami ya pagpangintu-u mayu kan Kristu Jisus aw ya paggi-
nawa mayu sa kadég na mangintu-uway.
5 Nya-imo' mayu ya maynan asuntu na pig-iman mayu na awun pigtagilan
kamayu na Tyumanem adti tas na langit. Aw pigdengeg da mayu yeiy idtu
muna dun ni pagpa-ede' kamayu sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu
6 na dyumateng adti kamayu. Aw ya ubat-ubat yeiy pigpa-ede' uman adti
kadakula' na banwa aw madég ya manga utaw na nyabagu la ya anenganeng
nilan. Maynan uman ya nya-imo' adti kamayu lekat dun ni na allaw na
bagu pa kamu nyakadengeg sa ubat-ubat kan Kristu aw kyalabetan mayu
ya kallat na Tyumanem.
7 Aw yeiy ya pigpalna-u kamayu ni Épapras na kanaten pigginawa͡an na
sugu-anen ni Kristu na eped nami dun ni imo-unun na Tyumanem. Yan
ya pyakawun nami dun ni kamayu na yan syumayu kanami asuntu na
kasaligan sakanan.
8 Aw yan ya mig-ubat-ubat kanami sa paggaginawa͡ay mayu. Aw ya
paggaginawa͡ay yeiy pig-atag saba kamayu na Ispiritu Santo.
9 Yanagaw lekat na allaw na dyengeg nami ya kamayu pagpangintu-u,
wala' kami teneng sa pagpanawagtawag kamayu adti Tyumanem. Gayed
nami pigsekat na atagan kamu na katadeng na lyumekat adti kanan Ispiritu
pada kalabetan mayu kun unu ya pagkaliman na Tyumanem,
10 pada kasilingan mayu ya bet na Tyumanem aw makatutuk kamu kanan,
aw magkadakula' ya bunga na imo-unun mayu na madyaw, aw kadugangan
pa ya kya-ede-an mayu sa kana Tyumanem.
11 Pigsekat nami uman na to-o kamu nan pakabagsegen magi sa kabagseg
na kanan katulus, pada pangkay unu ya dumateng, mabatug mayu ya
pagpadeleg sa kamayu pagpangintu-u na awun pagleya.
12 Aw pasalamati mayu ya Tyumanem na Ama tadun, kay yan ya mig-imo'
kamayu umba' na makatagtun sa pigtagilan da nan sa mangintu-uway na
awun ni kasakupan na kalalamdag.
13 Kay pigpaluwa' da kitadun nan lekat adti pagdumala ni Satanas, aw
dayaw nan pigpaligena' adti kasakupan na kanan Ise' na si Jisus na to-o nan
pigginawa͡an.
14 Magi sa Ise' nan, piglekat da kitadun lekat adti pagpa-emel-emel na
Tyumanem, aw piglanas da nan ya manga sala' tadun.

Ya pagka Tyumanem ni Kristu aw ya pigpan-imo' nan

15 Na, dili' pagkita-en ya Tyumanem, manang dun ni kanan Ise' na si Kristu
ka-ade-i ya bet na Tyumanem na dili' pagkita-en. Sa wala' pa imo-a ya
kadakula' na banwa, dun da dadan si Kristu. Yanagaw yan ya to-o matulus
sa kadég.
16 Kay magi saba kanan pig-imo' na Tyumanem ya kadég na awun ni
langit aw ya asini tas na lupa, dalā ya manga pagkita-en aw ya dili' pagkita-
en, pangkay ya manga anghil aw ya manga kasakupan nilan aw manga
migdumala dun ni kanilan, alag nan pig-imo' pada deyen na kadég si Kristu.
17 Sa wala' pa ka-imo' ya kadég, dun da dadan si Kristu. Aw magi kanan,
dayaw nyatapid aw nyapaligena' ya kadég.
18 Si Kristu ya palangad ulu na manga mangintu-uway, aw silan ya
palangad lawas nan. Si Kristu ya lyekatan sa bagu na ginawa tadun kay yan
ya muna nyataw lekat adti nyangkamatay, pada ka-ede-an na yan ya matas
sa kadég.
19 Kay kaliman na Tyumanem na dun ni kan Kristu kita-a ya kadakula' na
pagka Tyumanem nan,
20 aw magi kan Kristu pigpa-iyuli' na Tyumanem ya kadég pangkay adti
langit aw pangkay asini tas na lupa'. Pig-imo' nan yeiy magi sa dugu' ni Kristu
dun ni pagkamatay nan adti krus.
21 Idtu muna mawat kamu adti Tyumanem asuntu na malatay ya kamayu
anenganeng aw ya pigpan-imo' mayu.
22 Manang adun, pigpaliku' da kamu na Tyumanem adti kanan magi sa
pagkamatay na Ise' nan. Pig-imo' nan yeiy pada mabatug da mayu ya
pagpalapit adti kanan na wala' ya sala', malinis aw wala' ya pagsala' dun ni
pag-indeg mayu adti asdangan nan.
23 Kun magpadeleg kamu dun ni kasalig na kamayu pagpangintu-u aw
dili' ma-inang-inang, aw dili' mag-ayaw sa pag-iman na dyengeg mayu idtu
muna dun ni Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu na pigpa-ede' adti kadég na
manga utaw. Aku si Pablo ya sambuk na pigtaliguwan na Tyumanem na
magpa-ede' adti kanilan.

Ya imo-unun ni Pablo adti manga mangintu-uway

24 Na, migleya aku pangkay madég ya manga kalugan na kya-agiyan ku
dun ni pagpa-ede' ku kan Kristu adti kadég mayu, kay kya-untungan kamu.
Aw magi dun ni pagti-is ku, yan ya maglingeb sa manga pagpamulayam kan
Kristu, pada ka-untungan ya kadég na manga mangintu-uway na yan ya
palangad lawas nan.
25 Nya-imo' aku sugu-anen adti kadég mayu na manga mangintu-uway kay
yan ya pigtaligu kanak na Tyumanem pada malingeb ku ya pagpa-ede' adti
kamayu sakanan tingeg.
26 Kay pigtagu' nan ya kanan tingeg asini muna, manang adun, pig-
bukasan da nan adti manga mangintu-uway.
27 Kay kaliman nan na ka-ede-an nilan ya kanan palpa na pigtagilan nan
adti manga Héntil. Ya palpa nan yeiy na pigtagu', na si Kristu awun da ni
kamayu. Aw asuntu na awun da kamu ni kan Kristu, pig-iman da mayu na
makasambuk kamu adti kadakula' na kadyawan na Tyumanem.
28 Yanagaw si Kristu ya pigpa-ede' nami adti kadég na utaw. Dayaw nami
pigpalna-uwan ya kadég pada malingeb ya pagpangintu-u nilan kan Kristu
aw mabatug da nami silan pa-indegen dun ni asdangan na Tyumanem.

29 Yeiy ya du-an na nyapagud aku kay pig-imo' ku ya kadakula' na pagtibagseg pada matuman ya imo-unun yeiy magi sa katulus ni Kristu na nyeya' asini kanak aw yan ya migpakabagseg sa ginawa ku.

2

1 Na, kaliman ku na ka-ede-an mayu na to-o dakula' ya pagud ku kamayu aw sa kadég na manga mangintu-uway dala ya manga taga Laodiciya, aw sa eped pa na wala' pakakita' kanak.
2 Pig-imo' ku yeiy na un pakabagsegen ya ginawa na kadég mayu pada gayed kamu magggaginawa͡ay. Aw to-o mayu uman kalabetan ya kadakula' na palpa na Tyumanem na pigtagu' asini muna na yan si Kristu,
3 kay si Kristu yan ya lyekatan sa kadakula' na pagka-ede' aw katadeng.
4 Piglong ku ya kadég yeiy pada dili' kamu makasuway magi sa tingeg na manga utaw na madyaw pakanyegan aw mabuyu kamu baling.
5 Aw pangkay wala' aku dun ni kamayu, manang gayed ta kamu kya-anenganengan, aw dakula' ya kanak pagleya asuntu na migsambuk ya kamayu anenganeng dun ni pagdalug sa palna-u ni Kristu aw to-o la masalig ya pagpangintu-u mayu kanan.

Si Kristu olo' ya umba' dalugun

6 Yanagaw asuntu na pigdawat da mayu si Kristu Jisus na kanaten Pangulu, padelega mayu ya pagdalug kanan.
7 Aw ya kamayu pagpangintu-u kanan, kasiling galu na kawuy na to-o tyumelled ya dalid, aw kasiling uman na aligi na balay na nyatulluk dun ni to-o masalig na tullukanan. Aw padelega mayu ya pagdalug sa kadég na pigpalna-u kamayu pada magkasalig ya pagpangintu-u mayu kanan, aw gayed kamu pagpasalamat adti Tyumanem.
8 Magpakatadeng kamu pagaw madala kamu na manga utaw na awun katadeng magpalna-u sa galu'. Kay ya palna-u nilan, alag yeiy olo' lyumekat adti katanem na manga utaw, aw adti manga busaw na nyeya' adti balintenga-an aw asini tas na lupa', aw wala' yeiy lekat adti kan Kristu.
9 Kay dun ni kan Kristu kita-a ya kadakula' na pagka Tyumanem.
10 Aw asuntu na nyakasambuk da kamu kanan, nyatagtun da mayu ya kadég na awun ni kanan. Kay si Kristu ya matas pa sa kadég na migdumala pangkay ya pagkita-en aw ya dili' pagkita-en, aw yan ya Pangulu sa kadég.
11 Asuntu na nyakasambuk da kamu kan Kristu, kasiling na nyatuli' da ya kamayu pagka-utawun, manang dili' kasiling na pagtuli' na manga Judiyu na awun pagkamangen nilan dun ni kanilan lawas. Pangkay wala' kamu tengteng tuli-a, manang ya pigkamang ni Kristu, yan ya pagkaliman na pagka-utawun mayu mag-imo' sa sala'.
12 Aw dun ni pagba͡utismu kamayu, kasiling na nyaka-agad da kamu adti paglebeng kanan. Asuntu na pigmataw si Kristu lekat adti nyangkamatay, kasiling na nyaka-agad da uman kamu dun ni pagkataw nan, magi sa pagpangintu-u mayu sa katulus na Tyumanem na yan ya migmataw kan Kristu.
13 Idtu muna kamu na manga Héntil, kasiling na nyatay da kamu kay piglakadan mayu ya manga sugu' na Tyumanem. Manang adun, nyaka-agad da kamu kan Kristu dun ni pagkataw nan asuntu na piglanas da na Tyumanem ya kadég na manga sala' mayu.
14 Aw dun ni pagkalabu kan Kristu adti krus, pigkamang da nan ya manga pigsulatan sa manga sala' tadun, yanagaw wala' da ya tubagenen naten dun ni allaw na kanan pag-ukum.

15 Magi uman sa pagkamatay ni Kristu adti Krus, pigkamang da na
Tyumanem ya katundanan na manga migdumala na awun katulus na dili'
pagkita-en aw pigbukasan nan adti kadég na dyeg da nan silan.
16 Yanagaw, ya-i mayu pagtumbayan na awun magsala' kamayu asuntu
olo' sa pagkan aw pag-inem mayu sa pigpigil nilan, kay wala' kamu tambung
sa manga pista nilan dalā ya pagpista dun ni bagu pagsilat na bulan aw dun
ni kanilan allaw na paglagdeng.
17 Ya manga katanem yeiy kasiling olo' na alung na un dumateng. Manang
si Kristu saba ya tengteng na matinaw.
18 Awun manga utaw na sallong migpadalem sa kanilan pagka-utawun,
aw gyumelgel adti eped na simbaên ya manga anghil, kay awun kunu manga
pigpakita' kanilan na kasiling na tagaynep. Yanagaw dili' mayu pagtumbay
na baya-baya-an kamu nilan. Migpatastas yan olo' silan sa kanilan pagka-
utawun kay ya anenganeng nilan nyatmu' na malatay.
19 Ya manga utaw yeiy wala' silan pakasugpat adti kan Kristu na palangad
ulu na kadég tadun na manga mangintu-uway na kanan palangad lawas.
Kay dun ni lawas nan, dayaw ni Kristu pigpaligena' ya manga mangintu-
uway aw dayaw nan uman pig-isugpatsugpat ya kadég tadun, aw mig-atag sa
imo-unun na umba' sa tagsambuksambuk pada tumulin pa ya pagpangintu-
u na manga mangintu-uway magi sa pagbaya' na Tyumanem.

Ya bagu na pagka-utawun dun ni kan Kristu

20 Na, dun ni pagpakasambuk da mayu kan Kristu, kasiling na nyaka-agad
da kamu adti pagkamatay nan, aw pigpaluwa' da kamu lekat adti manga
migdumala asini tas na lupa'. Yanagaw ananga' pa mayu silingan ya bet na
manga utaw asini tas na lupa' na wala' dalug sa pagkaliman na Tyumanem?
Ananga' pa mayu dalugun ya katanem na manga utaw na gyumelgel na
miglong:
21 "Dili' mayu pag-awidan! Dili' mayu pagtémtéman! Dili mayu pag-
damdamen!"
22 Kay ya manga katanem yeiy na pigpalna-u nilan, pig-imo-imo' olo' na
utaw. Aw ya pagkanen aw ya kadég na pigpigil nilan, alag saba magkalat.
23 Kun anenganengen, iman mu aw matinaw ya pigpalna-u nilan kay
nyatibulluk silan dyumalug aw migpadalem silan aw byadasan nilan pya-
emel-emel ya kanilan lawas. Manang ya tengteng matinaw, ya pig-imo'
nilan yeiy dili' makatabang sa pagtagen sa pagkaliman na pagka-utawun.

3

1 Na, kun nyaka-agad da kamu sa pagkataw ni Kristu, yan ya to-o mayu
tibagsegi pagbetangan sa ginawa ya manga adti tas na langit kay adtu la si
Kristu nyingkud adti kalintu na Tyumanem.
2 Gayed mayu tibulluka ya kamayu anenganeng sa kadég na adti ni tas na
langit, aw beke' na asini tas na lupa'.
3 Kay nyaka-agad da kamu sa pagkamatay ni Kristu, aw ya bagu na ginawa
mayu pigtagu' da eped ni Kristu adti Tyumanem.
4 Aw dun ni allaw na pakita' da si Kristu na yan ya ginawa mayu na wala'
ya katigkasan, kamu uman maka-agad pakita' eped nan dun ni kalalamdag
na kanan pagka Tyumanem.

Ya dadan aw ya bagu na pagka-utawun

5 Yanagaw pataya mayu ya pagkaliman na kamayu pagka-utawun kasiling
na pagkasala-enen, ya malatay na anenganeng, ya pag-imo' sa makamula-
mula sa lawas, ya pag-imo' sa malatay, ya pagkaybeg sa manga pametang

aw ka-unan na eped na utaw. Kay kun dalugun mayu yeiy, yan baling ya
ma-imo' manga tyumanem mayu.
6 Aw asuntu sa manga imo-unun na maynan, un saba dumateng ya
kadaman na Tyumanem adti manga utaw na gayed mig-imo' sa malatay.
7 Maynan uman ya kamayu pig-imo' idtu muna sa wala' pa kamu pangintu-
u kan Kristu.
8 Manang adun, ayawi la mayu ya kadég na imo-unun na malatay kasiling
na maynini: Dili' mayu pag-elledan na ginawa ya eped, aw dili' kamu
maksay magsulu. Dili' mayu pagkalatan na ginawa ya eped na utaw, aw dili'
mayu uman silan pagtanemtaneman sa malat. Aw dili' kamu maglong sa
malatay na tingeg.
9 Dili' da kamu maggagalu-ay ya tagsambuksambuk kamayu, kay pigluwas
da mayu ya kamayu dadan na pagka-utawun dala ya kadég na imo-unun na
malatay,
10 aw pigsut da mayu ya bagu na pagka-utawun na gayed pigbagu na
Tyumanem pada gayed mayu kasilingan ya kanan bet menda' na to-o mayu
sakanan kilalaên.
11 Yanagaw dun ni bagu na pagka-utawun yeiy, mig-unawa la ya Héntil aw
Judiyu, pangkay kun pigtuli' aw wala', pangkay kun nyaka-iskwila aw wala',
aw pangkay allang aw beke' na allang. Mig-unawa la ya kadég tadun kay
nyakasambuk da kitadun adti kan Kristu. Aw sakanan saba ya nyeya' adti
seled na kadég tadun.
12 Pigpamalli' da kamu na Tyumanem, aw pigtani la kamu nan aw pig-
ginawâan. Yanagaw, suta mayu ya bet na maynini: Pagkallatan mayu ya
kamayu manga eped, aw pagtabangan mayu silan. Pagpadalem kamu sa
kamayu pagka-utawun aw pakadyawa ya eped mayu. Tageni ya kamayu
kadaman adti eped na utaw,
13 aw magtati-isay ya tagsambuksambuk kamayu. Kun awun diklamu
mayu sa kamayu eped, magpasinsiyâay kamu baling. Kay piglanas da ni
Kristu ya manga sala' mayu, yanagaw pasinsiyayi uman ya kamayu eped.
14 Aw dun ni kadég yeiy, dugangan mayu ya paggaginawâay kay yan
ya magpa-iganget sa kadég mayu pada gayed magkasambuk ya kamayu
anenganeng.
15 Ya kalinaw na pig-atag ni Kristu kamayu yan ya gayed maggagad sa
kamayu anenganeng. Kay pigtawag da kamu nan aw nya-imo' kanan manga
utaw na yan ya palangad kanan lawas. Aw gayed kamu pagpasalamat adti
kanan.
16 Tumbayan na meya' adti kamayu anenganeng ya tingeg ni Kristu. Ya
tagsambuksabuk kamayu palna-uwan nan ya kanan eped aw pakabagsegen
ya ginawa magi sa katadeng na pig-atag kamayu na Tyumanem. Deyenan
mayu ya Tyumanem aw pasalamatan mayu sakanan lekat adti kamayu
anenganeng magi sa manga salmo, aw sa manga dalangan aw ubaten, aw
sa eped pa na manga tingeg na Tyumanem na pig-imo' da dalangan.
17 Aw pangkay unu ya imo-un mayu aw paglong mayu, imo-a yan dun ni
ngalan na kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu. Magi kan kanan, pasalamati
mayu ya Tyumanem na Ama.

Ya palna-u ni Pablo adti manga kâubayan aw eseg aw mangayse'

18 Kamu na manga kâubayan, magpasakup kamu sa kamayu manga eseg
kay yeiy ya umba' imo-un na manga mangintu-uway kan Kristu.

19 Kamu na manga eseg, ginawayi ya kamayu manga kaᷣubayan, aw dili'
mayu silan pagpakalaten.
20 Kamu na manga mangayse', pagkaᷣagadan mayu ya kamayu
mangkatikadeng kay yan ya makatutuk sa Tyumanem.
21 Kamu uman na manga ama, dili' mayu pagpasoblaᷣan ya pagpitul sa
kamayu mangayse' pagaw magkalumay ya ginawa nilan.

Ya palna-u ni Pablo adti manga allang aw sa manga amu nilan

22 Na, kamu na manga allang, dun ni kadég na kamayu imo-unun,
pagkaᷣagadan mayu ya kamayu amu asini tas na lupa'. Dili' na magkaseb
kamu olo' sa udas na bantayan kamu na amu mayu pada saya' kamu nilan.
Manang tibulluka baling mayu ya pagtuman sa pigsugu' nilan kay kun imo-
un mayu yeiy, pigbasaᷣan mayu si Kristu.
23 Yanagaw pangkay unu ya kamayu imo-un, betangan adti kamayu
ginawa, na si Kristu ya tengteng na amu mayu aw beke' na utaw.
24 Kya-ede-an da mayu na awun saba atag ni Kristu na palangad tandan
kamayu, kay si Kristu ya tengteng na pigtalabahuwan mayu.
25 Kay pangkay singalan ya mig-imo' sa malat, pa-emel-emelen sakanan
umba' sa pig-imo' nan na malatay, kay wala' ya pigkibang na Tyumanem.

4

1 Na, kamu na manga amu, pakadayawa ya pagdala sa kamayu manga
allang. Kay kya-ede-an da mayu na awun uman amu mayu adti tas na langit.

Ya eped na palna-u adti kadég na manga mangintu-uway

2 Na, tibulluka mayu gayed ya kamayu ginawa dun ni pagpanawagtawag,
aw pagpakatanaw kamu pagaw makasuway ya kamayu anenganeng. Aw
pagpasalamat kamu uman adti Tyumanem.
3 Aw panawagtawagi kami uman adti Tyumanem na atagan pa kami nan
na dakula' na selat magpa-ede' adti kadég na manga Héntil kan Kristu na yan
ya pigtagu' asini muna. Yeiy saba ya du-an nan na nyakalabusu aku.
4 Panawagtawagi mayu uman na to-o mabangal ya pagpa-ede' ku adti
manga utaw sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu na pigtaligu kanak na
Tyumanem.
5 Pakadyawa ya bet mayu na dili' kamu pagsala-en na manga utaw na
wala' pangintu-u. Aw maksay mayu uman selatan ya pag-ubat-ubat sa
kamayu pagpangintu-u.
6 Pakadyawa ya kamayu paglong kanilan pada magān ya ginawa nilan
dumawat sa kamayu paglongun aw umba' uman ya tubag mayu sa pangkay
singalan ya musip sa pagpangintu-u mayu.

Ya pagpangumusta ni Pablo sa manga mangintu-uway

7 Na, si Tikiko ya magpa-ede' kamayu sa pagpakabetang ku asini Roma.
Inulug tadun sakanan na pigginawaᷣan aw kasaligan dun ni imo-unun na
Tyumanem eped nami, aw sugu-anen ni Kristu na migtabang kanak.
8 Yan ya du-an nan na pigpakadtu ku sakanan dun ni kamayu na un
magpa-ede' kamayu kun unu ya pagpakabetang nami adi, pada dili' kamu
maypeng aw magkabagseg ya ginawa mayu.
9 Aw nyagad kanan si Onésimo na yan ya sambuk na inulug tadun na
kasaligan aw pigginawaᷣan. Duwa silan ya magpa-ede' kamayu kun unu alag
ya nya-imo' adi.

10 Si Aristarko ya eped ku idi kalabusuwanan na tyumabang kanak.
Nyangumusta sakanan kamayu. Nyangumusta uman kamayu si Markos na
kaylug ni Bérnabi. Na, piglongan da ta kamu dadan na kun dumateng si
Markos adti kamayu, dawata mayu sakanan.
11 Nyangumusta kamayu uman si Joswé na pigngalanan uman na Justo.
Ya tulu yeiy, silan olo' ya Judiyu adti manga eped ku na migtabang kanak
adi migpa-ede' sa Kasakupan na Pighari-an na Tyumanem. Aw to-o nilan
pigpakabagseg ya ginawa ku.
12 Si Épapras na taga dun ni kamayu, sambuk uman na sugu-anen ni
Kristu Jisus, nyangumusta uman kamayu. Gayed sakanan nyatibulluk
nyanawagtawag adti Tyumanem na kenne' galu na kasalig na pagpangintu-
u mayu pada ka-ede-an mayu ya kadakula' na pagkaliman na Tyumanem.
13 Makamatinaw aku na to-o dakula' ya pagud ni Épapras kamayu aw sa
manga mangintu-uway na nyeya' dun ni manga lunsud na Laodiciya aw
Hérapolis.
14 Si Lukas na doktor na pigginawa͡an tadun, aw si Démas uman, alag silan
nyangumusta kamayu.
15 Padatengan mayu ya kanami pagpangumusta adti manga inulug tadun
na nyeya' adti Laodiciya, dala si Nimpa aw manga mangintu-uway na
migkatipun dun ni balay nan.
16 Pagkatigkas basa͡en ya sulat ini adti kamayu, pabasa͡an mayu uman adti
manga mangintu-uway na migkatipun adti Laodiciya. Aw maynan uman,
basa͡en mayu ya sulat na pigpadala ku adti Laodiciya.
17 Aw paglonga mayu kanak si Arkipo na tigkasen nan ya imo-unun na
pigtaligu kanan ni Kristu.
18 Aku si Pablo ya migsulat sa pangumusta ini. Dun ni kamayu pag-
panawagtawag adti Tyumanem, dili' aku mayu pagkalingawan na nyakal-
abusu pa aku. Ayin pa aku galu na gayed awun ni kamayu ya grasya na
Tyumanem.

Ya Tagna' na Sulat ni Pablo adti manga mangintu-uway dun ni syudad na Tésalonika

1 Aku si Pablo aw ya kanak manga eped na si Silas aw si Timotiyo un
magpadala sa sulat ini adti kamayu na awun ni syudad na Tésalonika na
gayed migkatipun nyanimba sa Tyumanem na kanaten Ama aw kan Jisu-
Kristu na kanaten Pangulu.
Padatengen galu na Tyumanem adti kamayu ya kanan grasya aw kalinaw.

Ya pagpangintu-u na manga mangintu-uway dun ni Tésalonika

2 Pigpasalamatan nami ya Tyumanem asuntu sa kadég mayu. Aw gayed
kamu nami pigpa-eped dun ni kanami pagpanawagtawag
3 adti Tyumanem na kanaten Ama. Kay kya-anenganengan nami ya
pagpangintu-u mayu aw ya kamayu pagginawa kanan na alag kyinita' dun
ni manga imo-unun mayu. Aw wala' nami uman kalingawi ya pagpadeleg
mayu pangkay madég ya pagti-is kay pig-iman mayu ya pagliku' ni Jisu-
Kristu na kanaten Pangulu.
4 Kay manga inulug na pigginawa͡an na Tyumanem, kya-ede-an nami na
pigpamalli' da kamu nan.
5 Kay dun ni pagpa-ede' nami kamayu sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu,
beke' olo' na tingeg manang pigmatinaw uman na Ispiritu Santo magi sa
katulus nan, aw wala' kami pagduwaduwa na yan ya tengteng matinaw.
Kyinita' mayu uman ya bunga na kanami pagpangintu-u talana nami nyeya'
adti sayid mayu, aw nya-ede' kamu na ya kadég na pigpan-imo' nami alag
yeiy pada kamayu.
6 Aw migsiling kamu kanami aw sa kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu, aw
pangkay to-o kamu pigpamulayaman na manga eped na utaw asuntu sa
pagpangintu-u mayu, manang dakula' ya pagleya mayu dyumawat sa tingeg
na Tyumanem, aw lekat saba adti Ispiritu nan ya kamayu pagleya.
7 Yanagaw nya-imo' da kamu pundinganan adti kadég na mangintu-uway
dun ni probinsiya na Macédonya aw asini probinsiya na Akaya.
8 Asuntu kamayu, nyabekkal ya Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus, aw beke'
olo' adti Macédonya aw Akaya, manang kya-ede-an uman adti kadég na
manga banwa ya kamayu pagpangintu-u. Yanagaw wala' da ya mapaglong
nami adti kanilan sa kamayu pagpangintu-u.
9 Kay gayed nilan pigkasampetan ya pagdawat mayu kanami aw ya pag-
ayaw mayu sa manga tyumanem na galu' aw yan da ya pigdalug mayu ya
tengteng Tyumanem na awun ginawa.
10 Pig-ubat nilan uman ya pagtagad mayu sa pagliku' na Ise' na Tyu-
manem lekat adti tas na langit na yan si Jisus na pigmataw nan lekat adti
pagkamatay, aw yan ya migpaluwa' kanaten lekat adti pa-emel-emel na
Tyumanem adti kamoliyan na allaw.

2

Ya manga imo-unun ni Pablo adti Tésalonika

1 Na, kay manga inulug, kya-ede-an mayu na wala' kasapad ya kanami
pagkadtu dun ni kamayu.

2 Pangkay sa wala' pa kami adti kamayu, dadan da kami pigmulamula
aw pigpamulayaman adti syudad na Pilipos. Aw pangkay awun dakula'
na pag-ampang kanami dun ni kamayu banwa, manang pigpakabagseg na
Tyumanem ya kanami ginawa sa pagpa-ede' kamayu sa Madyaw na Ubat-
ubat na lekat adti Tyumanem.
3 Aw dun ni kanami pag-ubat-ubat, beke' na tud nami ya pagpalna-u sa
baluk, aw wala' kami pag-imo' sa malatay, aw wala' saba nami akali ya
manga utaw.
4 Kyapulbaan da saba kami na Tyumanem, yanagaw pigtaligu nan kanami
ya pagpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu. Aw beke' na tud nami
na katutukan ya manga utaw, manang yan baling ya pagkaliman nami na
katutukan ya Tyumanem, aw yan olo' ya nyaka-ede' sa kanami anenganeng.
5 Aw kya-ede-an mayu na wala' nami bulakbulaki ya kanami palna-u
pada magagad kamu, aw wala' ya pigtagu' nami na malat na tud pada
manguwalta kamayu. Ya Tyumanem yan ya magmatinaw.
6 Aw wala' kami pagtagad na deyen mayu kami aw deyen na eped na utaw,
7 pangkay apostolés kami ni Kristu na umba' galu basaan. Manang
pigpakatas nami ya kanami pasinsiya adti kamayu kasiling na ina na
migkalmukan sa ise' nan.
8 Aw asuntu sa pagginawa nami kamayu, migleya kami migpa-ede' adti
kamayu sa Madyaw na Ubat-ubat na lekat adti Tyumanem, aw beke' nan
olo', manang wala' nami uman demetan adti kamayu ya kanami pagka-
utawun, kay to-o kamu nami pigginawaan.
9 Kya-anenganengan gya mayu, kay manga inulug, ya kadakula' na pagud
nami dun ni sayid mayu. Wala' kami salig kamayu sa kapelekan nami,
manang migtalabahu kami gabi aw allaw pada dili' kabegatan ya pangkay
singalan kamayu talana nami migpa-ede' adti kamayu sa Madyaw na Ubat-
ubat.
10 Makamatinaw kamu aw ya Tyumanem na migpakawat kami adti kadég
na punganan na malatay, aw dyalug nami ya pagkaliman nan, aw ya bet
nami wala' ya pagsala' adti kadég mayu na mangintu-uway.
11 Kya-ede-an mayu ya kanami pagdala sa tagsambuksambuk kamayu na
kasiling na ama adti manga mangayse' nan,
12 kay gayed nami pigpakabagseg ya ginawa mayu pada makapadeleg
kamu sa kamayu pagpangintu-u, aw gayed kamu nami pigtulada-an kun
unu ya umba' imo-un na utaw pada katutukan ya Tyumanem kanan. Kay
ya Tyumanem yan ya migtawag kamayu na un makasambuk adti kanan
kadyawan aw adti Kasakupan na Pighari-an nan.
13 Yan uman ya du-an na gayed nami pigpasalamatan ya Tyumanem,
kay sa pagdengeg mayu sa kanan tingeg na pigpalna-u nami, pigdawat
mayu, kay kya-ede-an mayu na wala' lekat adti utaw manang tengteng
saba lyumekat adti Tyumanem. Aw ya kanan tingeg yan ya mag-uman sa
anenganeng mayu na nyangintu-u la.
14 Aw dyengeg nami, kay manga inulug, na asuntu sa pagpangintu-u mayu
pigpamulayaman kamu baling na manga eped mayu dun ni kamayu banwa.
Aw yanagaw, nyasiling kamu na manga mangintu-uway sa Tyumanem adti
probinsiya na Judiya na nyakasambuk da kan Jisu-Kristu, kay pyamulaya-
man silan uman na manga eped nilan na Judiyu.
15 Ya manga utaw na Judiyu, silan ya migpatay sa manga propita, aw
pangkay si Jisus na kanaten Pangulu, pigpapatay nilan uman. Aw ya eped
kanilan mig-alilin kanami adti syudad mayu. Wala' silan pakatutuk sa
Tyumanem, aw kasiling silan na po-on na kadég na utaw,

16 kay gayed nilan pig-ampangan ya pagpa-ede' nami adti manga Héntil
sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu na yan ya makapaluwa' kanilan. Aw
magi sa kanilan pigpan-imo', gayed baling nilan pigdugangan ya manga sala'
nilan adti Tyumanem. Aw pig-ukuman da nan silan na pa-emel-emelen
kagaya adti kamoliyan na allaw.

Ya kalim ni Pablo lumiku' adti syudad na Tésalonika

17 Na, kay manga inulug, pangkay bagu pa kami lekat adti kamayu,
manang kaliman nami na magkakitaay kitadun uman salut. Mig-iyawat
kitadun manang kenne' mayu awun ni anenganeng nami. Aw pigtibagsegan
nami ya makaliku' adti kamayu.

18 Yan galu ya kaliman nami, manang gayed ni Satanas pig-ampangan ya
palpa nami. Labi la aku si Pablo, kay malikit da aku migtagilan sa pagliku'
ku adti sayid mayu.

19 Aw yan ya du-an na lumiku' kami dun, kay kamu ya magpakabagseg
sa pag-iman nami, aw to-o dakula' ya kanami pagleya. Aw adti moli na
allaw sa pagliku' ni Jisus na kanaten Pangulu, kamu ya palibantug nami adti
asdangan nan.

20 Kay kamu saba ya kanami pagleyaan aw ya du-an na makapalibantug
kami.

3

Ya pagpadala kan Timotiyo adti Tésalonika

1 Wala' da kami pakatagad sa utaw na un mag-ubat-ubat kanami kun
manu la ya pagpakabetang mayu. Yanagaw yan ya pagbaya' nami na
magpatagak da kami si Silas asini syudad na Aténas

2 aw si Timotiyo ya pigpakadtu nami adti kamayu. Kay si Timotiyo inulug
tadun aw sugu-anen na Tyumanem na gayed uman migpa-ede' sa Madyaw
na Ubat-ubat kan Kristu. Pigsugu' nami sakanan adti kamayu na un nan
pakabagsegen ya kamayu ginawa aw pakasaligen ya kamayu pagpangintu-
u,

3 pada dili' magkalumay ya ginawa mayu asuntu sa madég na manga
kalugan. Kay kya-ede-an da mayu na dumateng saba ya manga kalugan adti
manga mangintu-uway.

4 Yan ya piglong nami kamayu talana pa nami adti sayid mayu na un
dumateng kanaten ya manga kalugan, aw nyaka-ede' kamu na nya-imo' da
saba yeiy.

5 Yanagaw, wala' da aku pakatagad pada ka-ede-an kun masalig pa ya
pagpangintu-u mayu. Aw yan ya du-an na pigpakadtu ku si Timotiyo, kay
nyaypeng aku kamayu pagaw makasuway kamu asuntu sa pagtanda' ni
Satanas aw syapadan baling ya pagud nami dun ni sayid mayu.

6 Manang adun, pagdateng da ni Timotiyo lekat adti kamayu, to-o
madyaw ya pig-ubat nan kanami. Pigpa-ede' nan na kenne' na kasalig na
pagpangintu-u mayu aw ya kamayu pagginawa sa Tyumanem aw manga ka-
epedanan mayu. Aw piglong nan uman na madyaw ya ginawa mayu kanami
aw yan ya kaliman mayu na magkakitaay kitadun, kasiling na kanami na
malim uman kumita' kamayu.

7 Yanagaw, kay manga inulug, pangkay dakula' to-o ya kalugan aw pagti-
is nami, manang migkagaan ya kanami ginawa kay pig-ubatan da kami sa
kamayu pagpangintu-u.

8 Matingen da ya ginawa nami adun kay migpadeleg kamu dun ni kanaten
Pangulu na si Jisu-Kristu.

9 Dakula' to-o ya pagpasalamat nami adti Tyumanem sa pagleya na pig-
atag nan kanami asuntu kamayu.
10 Gabi aw allaw nyatibulluk kami nyanawagtawag adti Tyumanem na
dumateng pa ya allaw na magkakita͡ay kitadun salut pada kadugangan nami
ya wala' pa kalingeb adti pangintu-u mayu.
11 Na, migsekat kami adti Tyumanem na kanaten Ama aw kan Jisus na
kanaten Pangulu, na wala' da galu ya makabalabag sa kanami pagliku' dun
ni kamayu.
12 Aw to-o pa nan galu dugangan ya pagginawa mayu sa kamayu manga
inulug na nyangintu-u aw sa kadég na utaw, kasiling na pagginawa nami
kamayu.
13 Kay kun yeiy ya imo-un nan, magkasalig ya pagpangintu-u mayu, aw
matani la kamu adti kanaten Tyumanem na Ama. Yanagaw, wala' da ya
pagsala' kamayu dun ni allaw na dumateng ya kanaten Pangulu na si Jisus,
eped nan ya kadég na mangintu-uway kanan.

4

Ya utaw na makatutuk sa Tyumanem

1 Na, kay manga inulug, pigpalna-uwan da kamu nami sa bet na makatu-
tuk sa Tyumanem, aw pangkay adun, yeiy ya pig-imo' mayu. Manang
manginayu' kami magi sa katundanan na pig-atag kanami na kanaten
Pangulu na si Jisu-Kristu, na to-o pa kadugangan ya kadyaw na bet mayu.
2 Kya-ede-an da mayu saba ya pigpalna-u nami kamayu na lekat adti
kanaten Pangulu na si Jisus.
3 Kay yan ya kaliman na Tyumanem na malinis ya kamayu pagka-utawun.
Yanagaw, pagpakawat kamu adti kadég na punganan na malatay, labi la ya
pagkasala-enen,
4 aw ya tagsambuksambuk kamayu pakadyawun nan galu ya pagpangug-
nan na dili' makasala' adti Tyumanem aw dili' pagsala-en na manga utaw.
5 Aw dili' mayu pagdalugun ya pagkaliman na kamayu pagka-utawun
kasiling na pig-imo' na manga utaw na wala' paka-ede' sa Tyumanem,
6 pada dili' mayu kalakadan ya sugu' na Tyumanem aw dili' mayu uman
pakalaten ya eped mayu na nyangintu-u. Kay kun singalan ya mag-imo' sa
maynan na malatay, piglong da nami kamayu na pa-emel-emelen saba silan
na Tyumanem.
7 Kay pigtawag kitadun na Tyumanem na un mag-imo' sa pagkaliman nan
aw dili' sa pag-imo' sa malatay.
8 Yanagaw pangkay singalan ya kumele sa palna-u yeiy, beke' nami ya
tengteng pigkele͡an nan, manang kyele͡an nan baling ya Tyumanem na
nyatag sa Ispiritu nan adti kamayu.
9 Na, dili' nami salutun ya pagpalna-u na maggaginawa͡ay ya kadég mayu
na mangintu-uway, kay pigpalna-uwan da kamu na Tyumanem kun unun
mayu ya pagginawa sa kamayu manga eped na mangintu-uway,
10 aw pigginawa͡an da mayu saba ya kadég na mangintu-uway adti
kadakula' na probinsiya na Macédonya. Manang pigpakabagseg nami ya
ginawa mayu na to-o pa mayu pakadakula-en ya kamayu paggaginawa͡ay,
11 aw pagbetangan mayu sa anenganeng na awun gayed kalinaw adti
kamayu, aw dili' kamu magpangilabet sa manga imo-unun na eped na utaw,
manang madyaw pa baling na magkaseb kamu dun ni kamayu talabahu.
Alag nami yeiy pigpalna-u kamayu sa adtu pa kami ni sayid mayu,

12 pada madyaw ya kamayu dengeg adti manga utaw na wala' pangintu-u
aw dili' kamu sumalig adti eped na utaw sa kapelekan mayu.

Ya pagliku' na kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu

13 Na, kay manga inulug, kaliman nami magpa-ede' kamayu kun unu ya
datengan na manga mangintu-uway na nyatay da, pada dili' to-o magkalat
ya ginawa mayu kasiling na manga utaw na wala' ya imanen nilan.
14 Kay pyangintu-uwan tadun na pangkay nyatay si Jisus manang nyataw
sakanan, aw yeiy saba ya indeganan sa pagpangintu-u tadun na matawun
na Tyumanem ya manga mangintu-uway lekat adti pagkamatay aw pa-agad
nan silan.
15 Kay yan saba ya piglong ni Jisus idtu muna, na kitadun na utaw pa dun
ni pagliku' nan, dili' kitadun muna sa manga mangintu-uway na nyatay da.
16 Kay manog ya kanaten Pangulu na si Jisus lekat adti tas na langit
ka-epedan na dakula' na tingeg na migsugu', aw ya tatawag na kapitan
na manga anghil, aw ya oni na trumpita na Tyumanem. Aw ya manga
mangintu-uway na nyatay da, muna silan matawun.
17 Pagkatigkas yan, magdengan ya kadég tadun na mangintu-uway ma-
engat, dala ya bagu nyataw aw kitadun uman na utaw pa. Aw dun ni
balintenga-an kitadun pagkita' si Jisus aw magad kitadun kanan aw meya'
adti sayid nan na wala' ya tyamanan.
18 Yanagaw, magi sa piglong nami, pakabagsega ya ginawa na tagsambuk-
sambuk kamayu.

5

1 Na, kay manga inulug, wala' da ya du-an na sulatan pa kamu nami
kun kinunu ya pagkatuman na kadég yeiy aw unu alag ya un ma-imo' kun
malapit da ya allaw yan,
2 kay kya-ede-an da mayu na dili' imanmanen ya allaw na pagliku' ni Jisus,
kasiling na matakaw na dili' mu imanmanen na dumateng sakanan na gabi.
3 Maglong ya manga utaw, “Malinaw da! Wala' da ya un tadun kallekan!”
Manang bigla' dumateng kanilan ya pa-emel-emel, kasiling na kaubayan na
bigla' pyetesan, aw pangkay sambuk wala' ya makapalaguy.
4 Manang kamu, kay manga inulug, beke' kamu na utaw dun ni kangitngi-
tan, kay kya-ede-an da mayu ya un dumateng, yanagaw dili' kamu kabigla-
an pangkay ya pagdateng na allaw yan kasiling na matakaw.
5 Kay ya kadég tadun na nyangintu-u kan Kristu awun da ni kalalamdag
aw wala' da dun ni kangitngit.
6 Yanagaw dili' da tadun pagsilingan ya manga utaw na wala' ya
pagpangintu-u, kay kasiling silan na utaw na nyakatulug na wala' nilan pag-
imanmana ya un dumateng. Manang mag-inap aw magpakatanaw baling
kitadun.
7 Kay ya gabi, yan ya udas na pagpakatulug na manga utaw aw yan uman
ya udas na pagkalangulangu na manga mag-inemay.
8 Manang asuntu na kya-ilawan da kitadun na tingeg na Tyumanem,
magpakatanaw kitadun kasiling na sundalu na syumut sa manga pagkana'
na pigtampeng sa aba aw ulu nan. Maynan uman naten tamengan ya
kanaten pagka-utawun magi sa pagpadeleg sa kanaten pagpangintu-u, aw
ya pagginawa tadun sa manga eped na utaw, aw ya pag-awid sa kanaten
pag-iman na paluwa-en kitadun.
9 Kay pigtawag kitadun na Tyumanem. Aw ya pagtawag nan kanaten,
beke' na pa-emel-emelen kitadun adti kamoliyan na allaw, manang yan

baling ya tud nan na paluwa-en kitadun magi sa kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu.
10 Dun ni pagkamatay nan, yan da ya dyumawat sa pagpa-emel-emel
asuntu sa manga sala' tadun. Yanagaw, pangkay kun utaw pa kitadun sa
pagdateng nan aw pangkay kun nyatay da, mabatug kitadun pa-eya-en adti
tampid nan.
11 Yanagaw padelega mayu ya pagpakabaseg sa ginawa na tagsambuk-
sambuk kamayu aw ya pagpakasalig sa pagpangintu-u na kadég mayu,
kasiling na pig-imo' da mayu adun.

Ya katigkasan na palna-u ni Pablo

12 Kay manga inulug, manginayu' kami kamayu na basa͡an mayu ya manga
nyapagud dun ni imo-unun na Tyumanem na awun ni kamayu. Silan ya
miggagad aw migtulada' kamayu dun ni pagdalug mayu sa kanaten Pangulu
na si Jisus.
13 Aw ginawa͡ayi mayu silan asuntu sa kadyaw na manga pigpan-imo'
nilan. Aw pagsambuka ya ginawa na kadég mayu.
14 Aw pigpakabagseg nami ya ginawa mayu, kay manga inulug, na
palna-uwan mayu ya manga mangkataka na magkaseb galu silan. Aw
pakabagsega ya kamayu manga eped na malumay da ya ginawa. Aw
tabangi mayu ya manga nyampakasungkul dun ni pagpangintu-u nilan. Aw
pakatasa ya kamayu pasinsiya adti kadég na utaw.
15 Dili' mayu pagpakalaten ya manga migpakalat kamayu, manang gayed
baling pakadyawa ya manga eped mayu aw kadég na utaw.
16 Na, gayed kamu pagleya.
17 Aw ya-i mayu pagbotoni ya pagpanawagtawag adti Tyumanem,
18 aw pasalamati mayu sakanan pangkay unu ya un dumateng. Kay yeiy
alag ya pagkaliman na Tyumanem na imo-un mayu, asuntu na nyakasam-
buk da kamu kan Kristu Jisus.
19 Dili' mayu pagbalabagan ya imo-unun na Ispiritu Santo adti kamayu.
20 Aw dili' mayu pagpalipaslipasan ya pag-ubat-ubat na utaw na pigsugu'
na Tyumanem.
21 Manang pagtanda-en mayu ya kadég na piglong nilan, kun lyumekat
adti Tyumanem aw wala'. Kun unu ya madyaw, yan ya daluga mayu,
22 aw pagpakawat kamu sa kadég na punganan na malatay.
23 Na, ya Tyumanem na lyekatan sa kalinaw, yan ya gayed maglinis
kamayu. Aw tunggu-an nan ya kadakula' na pagka-utawun mayu, dalā ya
anenganeng mayu aw ya kamayu kalaluwa aw lawas, pada wala' ya pagsala'
kamayu dun ni allaw na pagliku' na kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu.
24 Ya Tyumanem na migtawag kanaten, kasaligan sakanan aw un nan saba
yeiy tumanen.
25 Kay manga inulug, panawagtawagi kami gayed adti Tyumanem.
26 Aw pangumusta͡an kami adti kadég na inulug tadun na mangintu-uway.
27 Aw magi sa katundanan na pig-atag kanak na kanaten Pangulu, pag-
longun ta kamu na dili' mayu pagkalingawan ya pagbasa sa sulat ini adti
asdangan na kadég na mangintu-uway.
28 Ayin pa aku galu na awun gayed ni kamayu ya grasya na kanaten
Pangulu na si Jisu-Kristu.

Ya Kadwa na Sulat ni Pablo adti manga mangintu-uway dun ni syudad na Tésalonika

1 Aku si Pablo aw ya kanak manga eped na si Silas aw si Timotiyo un
magpadala sa sulat ini adti kamayu na awun ni syudad na Tésalonika na
gayed migkatipun nyanimba sa Tyumanem na kanaten Ama aw kan Jisu-
Kristu na kanaten Pangulu.
2 Padatengen galu kamayu ya grasya aw kalinaw na lyumekat adti Tyu-
manem na Ama tadun aw adti kan Jisu-Kristu na kanaten Pangulu.

Ya pagpakabagseg ni Pablo sa manga mangintu-uway

3 Kay manga inulug na nyangintu-u kan Kristu, dili' mabatug na dili'
kami gayed magpasalamat sa Tyumanem asuntu kamayu. Yan ya umba'
nami imo-un kay tyumulin ya kamayu pagpangintu-u aw migkadakula' ya
paggaginawa̱ay na kadég mayu.
4 Yanagaw pigsaya' kamu nami adti manga mangintu-uway na migkatipun
nyanimba sa Tyumanem adti eped na manga banwa, asuntu na nyati-is
mayu ya kadég na manga kalugan aw manga pagpamulayam aw nyaka-
padeleg kamu dun ni kamayu pagpangintu-u.
5 Aw yeiy ya puliba na matinaw ya pagbaya' na Tyumanem sa pag-ukum
nan sa manga utaw. Madég ya nyati-is mayu dun ni pagdalug mayu sa
Tyumanem, yanagaw adti anenganeng nan umba' kamu maka-akup dun ni
Kasakupan na Pighari-an nan.
6 Kya-ede-an tadun na matinaw saba ya kanan pag-ukum dun ni pagpa-
mulayam nan sa manga utaw na nyamulayam kamayu.
7 Aw kamu na gayed pigpamulayaman, un kamu nan palagdengen eped
nami. Ma-imo' yeiy kagaya dun ni allaw na lumiku' da ya kanaten Pangulu
na si Jisu-Kristu eped nan ya kanan matulus na manga anghil.
8 Dumateng sakanan na ka-epedan na laga aw un nan pa-emel-emelen ya
manga utaw na migpalipaslipas sa Tyumanem aw ya manga utaw na wala'
dalug sa Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus na kanaten Pangulu.
9 Magti-is silan sa pa-emel-emel na wala' ya tyamanan, aw ka-eletan silan
adti Tyumanem, aw dili' da nilan uman kita-en ya dakula' na kadyawan na
katulus nan.
10 Aw dun ni allaw na pagliku' ni Jisus, to-o sakanan deyen na manga
mangintu-uway aw to-o silan ma-enneng-enneng asuntu sa kadakula' na
kadyawan na pagka Tyumanem nan. Aw maka-eped kamu saba kanilan kay
nyangintu-u la kamu sa tingeg na Tyumanem na pigpalna-u nami kamayu.
11 Aw yeiy ya du-an na gayed kamu nami pyanawagtawagan adti Tyu-
manem na imo-un kamu nan manga utaw na umba' sa pagtawag nan
kamayu lekat pa asini muna. Aw migsekat kami kanan na gagaden kamu
nan magi sa kanan katulus na un mayu tumanen ya kadég na kamayu
pagkaliman na madyaw aw mabus mayu matigkas ya kadég na imo-unun
na lekat adti kamayu pagpangintu-u,
12 pada magi kamayu deyen na manga utaw ya ngalan na kanaten Pangulu
na si Jisus, aw kamu uman madeyen asuntu kanan. Aw ma-imo' ya kadég
yeiy asuntu sa kallat na kanaten Tyumanem aw sa kallat ni Jisu-Kristu na
kanaten Pangulu.

2

Ya utaw na to-o malatay na un dumateng adti kamoliyan na manga allaw

1 Na, kay manga inulug, kaliman nami na to-o pa mayu mabangal ya
pagliku' na kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu aw ya pagtipun nan kanaten
dun ni balintenga-an. Migsekat kami na
2 dili' magkasagunut ya anenganeng mayu kun awun utaw na maglong na
dyumateng da kunu ya allaw na pagliku' ni Jisus. Dili' mayu pagbetang adti
kamayu ginawa ya piglong nilan, pangkay pigpa-ede' kunu silan na Ispiritu
Santo, aw pangkay miglong silan na yan kunu ya kanami pigpalna-u aw
pigsulat.
3 Dili' kamu magka-agad-agad sa paglongun nilan. Pa-ede' ku kamayu ya
tengteng matinaw: Sa dili' pa lumiku' si Jisus, madég ya mayaw sa kanilan
pagpangintu-u sa Tyumanem. Aw dun da kabukasi ya sambuk na utaw na
to-o malatay na gayed mag-atu sa kadég na manga sugu' na Tyumanem, aw
ya un nan datengan ya pa-emel-emelen na wala' ya tyamanan.
4 Ampangan nan ya kadég na pigsimba na utaw aw patasen nan ya kanan
pagka-utawun. Mingkud sakanan adti seled na Témplo na Tyumanem pada
kita-en na kadég na utaw, aw maglong sakanan, “Aku ya Tyumanem.”
5 Kay manga inulug ku, wala' pa gya mayu kalingawi ya kadég yeiy na
piglong ku kamayu sa adtu pa aku ni sayid mayu dun ni Tésalonika.
6 Kya-ede-an da mayu kun unu ya nyakatagen sa utaw yan taman adun na
wala' pa dateng ya allaw na bukasan sakanan.
7 Pangkay adun migpalekat da na tagu-tagu' ya malatay na imo-unun na
utaw yeiy. Aw magpadeleg na dili' ka-ede-an menda' sa allaw na makamang
da ya nyakatagen kanan.
8 Aw pagkatigkas yan, bukasan da ya utaw yan na gayed lyumakad sa
manga sugu' na Tyumanem. Manang sa pagliku' na Pangulu tadun na si
Jisus, degen nan ya utaw yan aw patayen nan magi dun ni kanan pag-eyep.
9 Na, pada ka-ede-an mayu, sa dili' pa sakanan degen ya utaw yan, una
sakanan mag-imo' sa madég na sallong kunu na milagru aw manga pangilala
magi sa katulus ni Satanas.
10 Aw imo-un nan ya kadég na punganan na malatay pada kagawayan ya
manga utaw na agpet da pa-emel-emelen asuntu na wala' nilan ginawayi ya
katinawan na makapaluwa' galu kanilan.
11 Yanagaw pabaya-an da silan na Tyumanem na kagawayan silan pada
pangintu-uwan baling nilan ya galu'.
12 Aw ya sampetan yeiy, pa-emel-emelen silan na Tyumanem kay
pigkeleân nilan ya matinaw aw pagkatutukan silan sa manga imo-unun na
malatay.

Ya pagpaluwa' sa manga utaw adti pa-emel-emel

13 Kay manga inulug na pigginawâan na Tyumanem, gayed kami
migpasalamat kanan asuntu kamayu. Kay lekat pa asini muna, dadan
da kamu nan pigpamalli' na un kamu paluwa-en magi dun ni paglinis
na Ispiritu sa kamayu anenganeng aw magi sa pagpangintu-u mayu sa
katinawan na lekat adti Tyumanem.
14 Aw pigtawag kamu nan magi sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu na
pigpa-ede' nami kamayu, pada makasambuk kamu dun ni kadyawan na
kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu.

15 Yanagaw, kay manga inulug, pakasaliga mayu ya kamayu pagpangintu-u aw pagbetangan mayu sa ginawa ya kadég na pigdengeg nami na pigpalna-u nami kamayu, pangkay piglong da nami dun ni sayid mayu aw pangkay adti manga sulat na pigpadala nami.

16 Na, nyanawagtawag kami adti kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu aw Tyumanem na kanaten Ama, kay yan ya gyuminawa kanaten aw migpak-abagseg sa kanaten ginawa na wala' ya tyamanan aw nyatag sa dakula' to-o na pag-iman.

17 Pakaganen galu na Tyumanem ya kamayu ginawa aw pakabagsegen kamu nan dun ni kadég na pigpan-imo' mayu na madyaw aw kadég uman na piglong mayu.

3

Ya pagsekat ni Pablo na panawagtawagan sakanan na mangintu-uway adti Tyumanem

1 Na, sa dili' pa nami tigkasen ya sulat ini, awun sekaten nami kamayu. Kay manga inulug, panawagtawagi beg kami adti Tyumanem na maksay mapa-ede' ya Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus adti madég pa na manga utaw aw dawaten nilan, kasiling na pagdawat mayu idtu muna.

2 Aw panawagtawagi kami uman adti Tyumanem na tamengan kami nan adti manga utaw na mangkalatay, kay dili' ya kadég na utaw alag nyangintu-u kan Kristu.

3 Manang kasaligan saba ya kanaten Pangulu. Pakabagsegen nan ya pagpangintu-u mayu, aw tamengan kamu nan lekat adti manga kapandayan ni Satanas.

4 Aw syumalig kami sa kanaten Pangulu na pigdalug mayu ya kadég na pigsugu' nami kamayu aw padelegen pa mayu ya pag-imo' seiy.

5 Gagaden galu na Tyumanem ya kamayu anenganeng pada kalabetan mayu ya kadakula' na pagginawa nan aw tabangan kamu nan na mati-is mayu ya manga kalugan kasiling na kan Kristu.

Ya palna-u ni Pablo sa manga utaw na dili' malim magtalabahu

6 Na, kay manga inulug, magi sa katundanan na pig-atag kanami na kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu, awun sugu' nami na dalugun mayu: Kun awun manga mangintu-uway na dili' malim magtalabahu aw dili' dumalug sa palna-u nami kamayu, pagpa-awat kamu kanilan.

7 Kya-ede-an da mayu saba kun unu ya madyaw imo-un kay nya-imo' kami pundinganan adti kamayu talana pa nami adti sayid mayu idtu na muna. Migtalabahu kami

8 aw wala' kami pagsekat sa makan na wala' nami bayadi adti kamayu. Gabi aw allaw migtalabahu kami aw to-o kami nyapagud kay dili' kami malim na kabegatan kamu asuntu kanami.

9 Pig-imo' nami yeiy pada silingan mayu kami, pangkay awun katundanan nami lekat adti kan Kristu na umba' kami galu atagan sa manga pigkapelek nami.

10 Kay talana nami adti sayid mayu, maynini ya pigsugu' nami kamayu: Pangkay singalan ya dili' magtalabahu, dili' sakanan pakanen.

11 Pigpa-anenganeng nami yeiy kamayu kay pigdengeg nami na awun kunu manga utaw dun ni kamayu na dili' magtalabahu. Kaliman nilan olo' ya mangilabet adti manga imo-unun na eped na manga utaw.

12 Yanagaw, asuntu na awun katundanan nami lekat adti kanaten Pangulu
na si Jisu-Kristu, sumugu' kami sa manga utaw yan na magtibulluk silan
magtalabahu pada awun kakamangan nilan sa kanilan kapelekan.
13 Manang kamu, kay manga inulug, dili' kamu magkalumay dun ni imo-
unun mayu na madyaw.
14 Kun awun utaw adti kamayu na dili' dumalug sa palna-u nami asini
sulat ini, bantayi mayu sakanan aw dili' kamu magpa-iyeped kanan, pada
mamulamula sakanan.
15 Dili' mayu sakanan pag-imo-un po-on, manang palna-uwi mayu baling,
kay inulug mayu sakanan dun ni pagpangintu.

Ya kamoliyan na piglong ni Pablo

16 Na, atagan kamu galu na Pangulu tadun sa kalinaw, pangkay unu ya
dumateng adti kamayu, kay yan saba ya lyekatan sa kalinaw. Gayed kamu
nan agad-agadan.
17 Aku si Pablo ya migpirma asini katigkasan na sulat ini, kay yan ya
kanak katanem adti kadég na sulat ku pada ka-ede-an mayu na ya sulat yeiy
tengteng lekat adi kanak.
18 Ayin pa aku galu na awun gayed ni kadég mayu ya grasya na kanaten
Pangulu na si Jisu-Kristu.

Ya Tagna' na Sulat ni Pablo adti kan Timotiyo

1 Kay Timotiyo, aku si Pablo ya migsulat adti kanmu. Nya-imo' aku apostol
ni Kristu Jisus asuntu sa sugu' na Tyumanem na kanaten Magpaluwa-ay aw
ni Kristu Jisus na kanaten pig-iman.
2 Pigsulatan ta kaw na pigsiling ku na kanak tengteng ise' kay migsambuk
da kita dun ni pagpangintu-u kan Jisus.
Padatengen galu kanmu ya grasya aw kallat aw kalinaw na lyumekat adti
Tyumanem na Ama aw adti kan Kristu Jisus na kanaten Pangulu.

Ya pagpakatanaw sa manga magpalna-uway na galu-un

3 Idtu muna sa pagpanaw ku pasinan adti probinsiya na Macédonya,
migsekat aku kanmu na magpatagak pa kaw dun ni syudad na Épéso. Aw
adun, salutun ku ya paglong kanmu na padelegen mu ya kanmu imo-unun
dun. Kay awun manga utaw na migpalna-u sa sangkamulu', yanagaw ikaw
ya maglong kanilan na patenengen nilan ya maynan na palna-u.
4 Aw paglonga uman silan na dili' nilan pagsapadan ya kanilan udas
adti manga kasampetanen na pig-imo-imo' idtu pa muna na manga
mangkatikadeng aw sa tultulanen na wala' ya katigkasan, kay yeiy baling
ya du-an na awun pag-ayil. Aw dili' yeiy makatabang sa manga utaw sa
pagdalug sa palpa na Tyumanem, kay ya pagka-ede' aw ya pagdalug sa palpa
nan magi saba olo' dun ni kanaten pagpangintu-u.
5 Yan ya du-an na pigpalna-u ku yeiy kay kaliman ku na ya kadég mayu na
mangintu-uway tengteng maggaginawa͡ay. Aw mabatug ya paggaginawa͡ay
yeiy kun malinis ya kamayu anenganeng, aw kun kya-ede-an mayu na wala'
ya nya-imo' mayu na malatay adti Tyumanem, aw kun ya pagpangintu-u
mayu kanan wala' ya pagtallalingu.
6 Manang awun eped na manga utaw dun ni kamayu na wala' da nilan
daluga ya maynan na anenganeng. Pigsapadan nilan baling ya kanilan
manga allaw dun ni pagbalawbalaw sa wala' ya un ma-untung.
7 Yan ya kaliman nilan ya ma-imo' magpalna-uway sa Uldin na Tyu-
manem. Manang wala' nilan kalabeti kun unu ya pigpalna-u nilan pangkay
gayed silan gyumelgel adti asdangan na manga mangintu-uway na matinaw
kunu ya kanilan palna-u.
8 Na, kya-ede-an da tadun na madyaw ya Uldin na pig-atag na Tyumanem
kan Moysis kun umba' ya paggamit na manga utaw.
9 Kay kya-ede-an tadun na ya Uldin wala' imo-a sa manga utaw na wala'
ya sala'. Yan baling ya pig-imo-an sa Uldin ya manga mig-imo' sa malatay
aw manga utaw na wala' dalug sa bala-ud na migdumala kanilan. Pig-
imo' saba ya Uldin sa manga utaw na wala' pagsimba sa Tyumanem aw sa
manga makasasala', aw sa manga utaw na wala' pamasa sa Tyumanem aw
miglong sa malat adti kanan, aw sa manga utaw na migpatay sa eped na
utaw pangkay kanilan ama aw ina.
10 Aw ya Uldin pig-imo' uman sa manga magkasala-enen, aw sa manga
migkakalimay na tumalag eseg, aw sa manga magpandampas sa utaw, aw
sa manga galu-un, aw sa manga migmatinaw sa galu' adti asdangan na
mag-ukumay, aw adti pangkay singalan na nyatu sa matinaw na palna-u na
Tyumanem.

11 Pigpalna-u ku yeiy magi sa Madyaw na Ubat-ubat sa kadyawan na
Tyumanem na umba' deyen. Aw yeiy ya palna-u na pigtaligu nan kanak na
un ku ubat-ubat adti manga utaw.

Ya pagpasalamat asuntu sa kallat na Tyumanem

12 Migpasalamat aku kan Kristu Jisus na kanaten Pangulu na nyatag
kanaken sa kabagseg pada mabatug ku ya manga imo-unun nan. Kay adti
kanan kasaligan aku, yanagaw asuntu sa kallat nan kanak, pigtaliguwan
aku nan sa manga imo-unun,
13 pangkay idtu muna piglongan ku na malatay ya ngalan ni Jisus. Pigpa-
mulayaman ku uman ya manga mangintu-uway aw pigmulamula ku silan.
Manang pigkallatan aku nan baling, asuntu na wala' pa aku pangintu-u
kanan aw wala' ku uman ka-ede-i na malat kadi' ya pig-imo' ku.
14 Dakula' to-o ya kallat nan kanak, yanagaw nyabatug ku ya pagpangintu-
u aw ya pagginawa kanan aw sa eped na manga utaw. Ma-imo' tadun ya
maynan kay nyakasambuk da kitadun kan Kristu.
15 Na, ya un ku paglungon tengteng yeiy matinaw aw umba' pangintu-
uwan na kadég na utaw: Nyadi si Kristu Jisus asini tas na lupa' pada
magpaluwa' sa manga utaw na makasasala'. Aw aku ya to-o makasasala' sa
kadég.
16 Manang yeiy saba ya du-an na kyallatan aku nan, pada kita-en ya
pagtagen ni Kristu Jisus sa kadaman nan adi kanak, pangkay aku ya to-
o makasasala'. Aw yanagaw nya-imo' aku pundinganan adti kadég na
manga utaw na un mangintu-u kanan aw makatagtun sa ginawa na wala'
ya katigkasan.
17 Naten basa͡an ya Tyumanem aw deyen sakanan na wala' ya tyamanan!
Yeiy ya Hari' na wala' ya lyekatan aw wala' uman ya tyamanan. Dili' sakanan
magkamatay aw dili' sakanan pagkita-en. Sambuk da olo' ya Tyumanem.
Amén.
18 Na, kay Timotiyo na pigsiling ku na kanak ise', ini ya palna-u ku kanmu:
Betangan adti anenganeng mu ya pigpa-ede' na propita idtu muna sa un pa-
imo' kanmu na Tyumanem na yeiy ya magpakabagseg sa kanmu ginawa dun
ni pag-atu sa malatay. *
19 Pakatanawi ya pagpangintu-u mu kan Kristu, aw pagbetangan gayed
adti kanmu ginawa na wala' ya ma-imo' mu na malatay adti Tyumanem. Kay
awun manga eped dun ni kamayu na pangkay kya-ede-an nilan ya madyaw
imo-un manang pig-imo' nilan baling ya malatay, yanagaw migkalat ya
kanilan pagpangintu-u.
20 Kasiling ni Himéniyo aw si Alé jandro na pigtumbay da ku adti kan Satanas
magi sa kanak paglong na dili' da silan paseleden adti katipun na manga
mangintu-uway, yanagaw patenengen da nilan ya paglong sa malatay adti
Tyumanem.

2

Ya pagpanawagtawag adti Tyumanem sa eped na utaw

1 Na, ya tagna' na paglongun ku kamayu, dili' mayu pagkalingawan
pagpanawagtawagan adti Tyumanem ya kadég na manga utaw. Padatengan
mayu adti asdangan nan ya pigsekat mayu pada kanilan aw gayed tadun
sakanan pasalamatan sa kadyaw na pig-imo' nan adti kanilan.

* **1:18** 1:18 Mabasa adti kapitulu 4:14.

2 Aw dun ni kanaten pagpanawagtawag adti Tyumanem, dili' tadun
kalingawan ya manga hari' aw ya kadég na migdumala kanaten, pada awun
kalinaw na pag-eya' tadun aw madalug tadun ya bet na Tyumanem aw wala'
ya pagsala' sa kanaten bet.
3 Yeiy ya madyaw na pagpanawagtawag, aw makatutuk sa Tyumanem na
kanaten Magpaluwa-ay,
4 kay ya kaliman nan paluwa-en ya kadég na utaw aw maka-ede' silan sa
matinaw na palna-u.
5 Kay sambuk da olo' ya Tyumanem, aw sambuk da ya migpatenga' sa
manga utaw adti Tyumanem, aw yeiy si Kristu Jisus na migpaka-utaw
6 aw migtumbay sa pagka-utawun nan na un paglekat sa kadég na manga
utaw. Aw yanagaw, dun ni allaw na pigpamalli' na Tyumanem na un matay
si Jisus, pigmatinaw na kaliman na Tyumanem makaluwa' ya kadég.
7 Aw yeiy ya du-an na pigpadala aku nan na un mag-ubat-ubat aw ma-
imo' apostol. Matinaw ya piglong ku aw beke' na galu'. Aw pigsugu' aku nan
adti manga Héntil na un magpa-ede' sa matinaw na palna-u kan Kristu pada
mangintu-u silan.
8 Yanagaw ya kanak kaliman, pangkay kinunu ya pagkatipun mayu, ya
manga eseg na manawagtawag adti Tyumanem ka-ilangan na malinis ya
kanilan anenganeng, aw dili' silan magkadaman, aw dili' mati-ayil.
9 Aw maynan uman, ya manga kaûbayan, sa pagsambuk nilan dun
ni pagpanawagtawag adti Tyumanem, madyaw galu pagsutun nilan ya
kadégkadég na umba' sa pagsimba, beke' na kadégkadég na makamulamula
kanilan. Aw dili' nilan pagpasoblâan ya pagpakanenggeya sa kanilan lugay
aw ya pagsut sa manga bulawan aw pérlas aw kadégkadég na to-o dakula' ya
alaga'.
10 Manang yan baling ya pakanenggeyâan nilan ya manga madyaw na
imo-unun na umba' sa bet na kaûbayan na nyangintu-u la sa Tyumanem.
11 Aw kun awun magpalna-u, ka-ilangan matinep ya manga kaûbayan
magpakanyeg aw kâagadan nilan ya matinaw na palna-u.
12 Dili' ku tumbay ya manga kaûbayan na palna-uwan nilan ya manga
eseg, manang magpakanyeg baling silan. Aw dili' silan uman atagan na
katundanan magdumala sa manga eseg.
13 Kay ya muna pig-imo' na Tyumanem si Adan, aw tigkas yan si Iba.
14 Aw beke' ni Adan ya piggawayan ni Satanas, manang ya kaûbayan
baling, aw kyalakadan nan ya pigpigil na Tyumanem.
15 Aw yeiy ya du-an na magti-is ya manga kaûbayan kun kaûtawan
silan. Manang makaluwa' silan kun magpadeleg dun ni pagpangintu-u aw
pagginawa sa eped, aw kun malinis ya anenganeng aw matadeng magdala
sa pagkakaûbayan nilan.

3

Ya bet na utaw na umba' taliguwan sa paggagad sa mangintu-uway

1 Matinaw saba ya paglongun ini: Kun awun utaw na kaliman nan
maggagad sa manga mangintu-uway, madyaw to-o ya pigkaliman nan.
2 Aw ya utaw na umba' pamalli-en na ma-imo' maggagaday kanilan, ya
eseg na wala' ya un pagsala' sa bet nan. Sambuk da ya kaûbayan nan.
Matadeng sakanan magtagen sa pagkaliman na pagka-utawun nan aw

pagbasa͡an sakanan. Aw una nan pag-anenganengen ya umba' nan imo-un. Madyaw ya dengeg nan aw magpamasa sa manga utaw na makalaba' adti balay nan. Aw matadeng sakanan magpalna-u.
3 Dili' pala-inem sa magpakalangulangu. Dili' matipanumbagay manang pagpakadyawun nan baling ya kadég na utaw. Dili' mati-ayil aw dili' nan pagginawa͡an ya kuwalta.
4 Madyaw sakanan magdala sa ka-epedanan nan adti balay, yanagaw pagka͡agadan sakanan na mangayse' nan aw pagbasa͡an nilan.
5 Kay kun ya utaw dili' matadeng magdala sa ka-epedanan nan dun ni kanan balay, unun nan ya pagdumala sa manga mangintu-uway sa Tyumanem?
6 Aw ya eseg na pamalli-en dili' galu bagu nyangintu-u pagaw magpatastas sakanan asuntu na maksay pigpamalli' aw masiling baling sakanan ni Satanas na pig-ukuman da na pa-emel-emelen asuntu sa pagpatastas nan.
7 Aw yan ya pamalli-en mayu, ya eseg na pigsaya' uman na manga utaw na wala' pangintu-u, pada dili' sakanan mulamula͡en aw dili' kalitagan ni Satanas.

Ya pagpamalli' sa manga dyakunu

8 Maynan uman ya manga dyakunu. Yan ya pamalli-en mayu ya madyaw ya dengeg. Kasaligan silan dun ni kanilan tingeg. Aw dili' silan pala-inem sa magpakalangulangu. Aw dili' nilan pagginawa͡an ya kuwalta.
9 Yan baling ya betang nilan adti kanilan anenganeng ya pigpa-ede' da na Tyumanem sa pagpangintu-u kan Kristu, aw malinis ya anenganeng nilan.
10 Aw ka-ilangan una talamanen kun wala' ya pagsala' sa bet nilan, aw pagkatigkas yan bagu silan pamalli-en na ma-imo' dyakunu.
11 Aw maynan uman ya kanilan manga ka͡ubayan, madyaw ya dengeg nilan aw dili' nilan pagkalaten ya dengeg na eped na utaw. Matadeng silan magtagen sa pagkaliman na pagka-utawun nilan, aw kasaligan silan dun ni kadég na imo-unun nilan.
12 Ya utaw na ma-imo' dyakunu, sambuk da ya kanan ka͡ubayan. Aw matadeng sakanan magdala sa mangayse' nan aw ka-epedanan nan dun ni balay.
13 Kay ya manga dyakunu na migpakadyaw sa pigtaligu kanilan, madyaw uman ya dengeg nilan adti eped na utaw, aw dili' silan mamulamula maglong sa pagpangintu-u nilan kan Kristu Jisus.

Ya matinaw na pyangintu-uwan tadun

14 Na, kay Timotiyo, awun palpa ku na maksay aku galu madtu ni tampid mu, manang pigsulat ku kanmu ya manga palna-u yeiy
15 pagaw masalang pa aku, pada ka-ede-an da mu dadan kun unu ya imo-un na kadég na manga mangintu-uway na nyaka-akup dun ni kasakupan na Tyumanem na gayed awun. Kay kitadun ya kasakupan nan na kasiling na manga aligi aw palangad tullukanan sa katinawan.
16 Aw kya-ede-an na kadég tadun na to-o madyaw ya pigbukasan da na Tyumanem sa pyangintu-uwan tadun:
Migka-utaw si Kristu
aw pigmatinaw na Ispiritu Santo na wala' ya sala' dun ni kanan.
Kyinita' sakanan na manga anghil.
Pig-ubat-ubat sakanan adti manga nasud.
Pyangintu-uwan da na madég na utaw,

aw nya-engat sakanan adti tas na langit.

4

Ya manga magpalna-uway na galu-un

1 Na, to-o nyabangal ya piglong na Ispiritu Santo na adti kamoliyan na
manga allaw awun manga utaw na ayawan nilan ya kanilan pagpangintu-u
aw dumalug silan sa manga ispiritu na maggaway aw sa palna-u na manga
busaw.
2 Ya palna-u yeiy iman mu aw matinaw, manang migtallalingu ya manga
utaw na magpalna-u seiy, aw kyebbelan da ya anenganeng nilan.
3 Pigpigil nilan sa manga utaw ya pagpangugnan. Aw pigpalna-uwan
nilan uman na dili' kuman sa eped na manga punganan na pagkanen,
pangkay pig-imo' na Tyumanem ya kadég yeiy na un galu dawaten na
manga mangintu-uway aw pasalamatan kay kya-ede-an nilan ya matinaw
na palna-u.
4 Kay ya kadég na pig-imo' na Tyumanem alag saba madyaw, aw kun
pigpasalamatan da adti kanan, dili' da galu kelean na manga utaw,
5 kay piglinisan da na Tyumanem magi sa tingeg nan aw sa pag-
panawagtawag na manga mangintu-uway.

Ya madyaw na sugu-anen ni Kristu

6 Kun yeiy ya palna-u mu adti kanaten manga inulug na nyangintu-u,
ma-imo' kaw madyaw na sugu-anen ni Kristu Jisus. Kay kita-en nilan na
tengteng mu kyalabetan ya tingeg na Tyumanem aw ya matinaw na palna-u
na pigdalug da mu.
7 Dili' mu pagsapadan ya manga allaw dun ni manga kasampetanen na
wala' ya guna kay wala' yan lekat adti Tyumanem. Kay ya kasampetanen
yeiy pig-imo-imo' olo' na manga utaw. Tibagsegi baling ya pagdalug sa bet
na Tyumanem.
8 Awun saba ma-untung tadun dun ni pagpakabagseg sa kanaten lawas,
manang to-o pa dun dakula' ya ma-untung kun tibagsegan tadun ya pag-
dalug sa bet na Tyumanem. Aw yan ya ma-untung tadun, ya ginawa na
lyumekat adti Tyumanem, beke' olo' na asini tas na lupa' manang adtu uman
kagaya ni tas na langit.
9 Ya paglongun yeiy matinaw saba aw umba' pangintu-uwan na kadég na
utaw.
10 Yeiy ya duan na migtibagseg kitadun na mapalna-u yeiy adti manga
utaw, kay syumalig kitadun sa Tyumanem na gayed awun na yan ya
Magpaluwa-ay sa kadég na manga utaw labi la ya manga nyangintu-u
kanan.
11 Yanagaw to-o palna-uwan ya kadég yeiy pada dalugun nilan.

12 Na, pagaw palipaslipasan na eped na utaw ya palna-u mu asuntu na
bagu pa ya kanmu ginawa. Dili' mu pagtumbay na ma-imo' ya maynan,
manang imo-a baling pundinganan ya kanmu pagka-utawun adti manga
mangintu-uway magi dun ni paglong mu, aw adti madyaw na bet mu, aw
sa pagginawa mu sa kadég na manga utaw, aw sa pagpangintu-u mu na to-
o masalig, aw dun ni kanmu anenganeng aw sa kadég na manga imo-unun
mu na wala' ya pagsala'.

13 Sa dili' pa aku dumateng dun ni kamayu, kasebi ya pagbasa sa pigpa-
sulat na Tyumanem adti katipun mayu. Tibulluka ya kanmu ginawa adti
pag-ubat-ubat sa tingeg na Tyumanen adti manga utaw, aw palna-uwi silan.

14 Gamita ya katadeng na pig-atag da kanmu na Ispiritu Santo, na yan ya
pigpa-ede' da na propita idtu muna na pagpandung na manga maggagaday
sa kanilan manga palad adti kanmu.
15 Tibulluka ya kanmu ginawa adti kadég na imo-unun na pigtaligu
kanmu, pada kita-en na kadég na utaw na to-o la kaw matadeng maggagad
kanilan.
16 Gayed pakatanawi ya kadég na imo-unun mu aw padelega ya kanmu
pagpalna-u sa tengteng matinaw. Kay kun yeiy ya imo-un mu, makaluwa'
ya kanmu pagka-utawun aw ya manga utaw na magpakanyeg kanmu.

5

1 Kun awun makasala' na manga eseg na unud da ya ginawa, dili' mu silan
pagkadamanan, manang palna-uwi baling silan magi sa madyaw na tingeg,
kasiling na paglong mu sa kanmu ama. Aw dun ni paglong mu uman sa
manga eseg na bagu pa ya ginawa, silinga na kanmu kaylug.
2 Aw ya manga kaùbayan na unud da ya ginawa, ya paglong mu kanilan
silinga na kanmu ina. Aw ya manga kaùbayan na bagu pa ya ginawa, ya
paglong mu uman kanilan silinga na kanmu bubay na wala' ya malat na
anenganeng.

Ya palna-u ni Pablo kan Timotiyo sa umba' imo-un na manga mangintu-uway

3 Pakadyawa mayu ya manga kaùbayan na nyabalu na wala' da ya kanilan
pagsaligan.
4 Manang kun ya balu awun manga mangayse' nan aw manga umpu nan,
silan ya umba' tumabang kanan, kay pig-atag kanilan na Tyumanem na
silan ya magdiyaga sa kanilan mangkatikadeng. Aw dun da nilan kasuli-i
ya kadyaw na pagpatulin na matikadeng nilan. Aw yeiy ya makatutuk sa
Tyumanem.
5 Manang ya balu na wala' da ya pagsaligan nan, yan da olo' ya pigsaligan
nan ya Tyumanem. Allaw aw gabi gayed sakanan nyanawagtawag adti
Tyumanem aw migsekat sa tabang nan.
6 Manang ya balu na gayed olo' dyumalug sa pagkaliman na pagka-utawun
nan, pangkay utaw pa sakanan manang adti Tyumanem kasiling sakanan na
nyatay da.
7 Palna-uwan yeiy adti manga mangintu-uway pada wala' ya pagsala'
kanilan.
8 Pangkay singalan ya dili' magtabang sa kadégan nan, labi la ya kanan
pamilya, pigbalyaw da nan ya kanan pagpangintu-u, aw to-o pa sakanan
malatay kay sa utaw na wala' pangintu-u.
9 Ya umba' mayu lista na un tabangan, yan ya balu na kaneman da ya umay
nan, aw wala' da sakanan pangugnan,
10 aw pigsaya' sakanan na manga utaw asuntu sa madyaw na pigpan-
imo' nan, aw madyaw ya pagpatulin nan sa kanan manga mangayse', aw
pigbasaàan nan ya manga utaw na nyakalaba' adti kanan, aw pigsanggila'
nan ya manga mangintu-uway, aw tyumabang sa manga makalalat, aw
gayed nyatibulluk ya anenganeng nan adti imo-unun na madyaw.
11 Manang ya manga balu na bagu pa ya ginawa, dili' mayu pagsulaten ya
kanilan ngalan adti listahan sa manga balu na umba' tabangan. Kay pagaw
magagad silan na pagkaliman na kanilan pagka-utawun aw makapagugnan
silan salut, aw kapabaya-an baling nilan ya imo-unun dun ni kan Kristu.

12 Aw dun da baling silan pakasala' kay dili' da nilan pagbetang sa ginawa
ya kanilan muna pakang na magtibulluk adti imo-unun na Tyumanem.
13 Aw ya sambuk uman na du-an na dili' silan paglista, pagaw magkataka
silan aw manumbalayan, aw gayed silan baling mangilabet sa manga eped
na utaw aw magsugpaten silan sa malat na tingeg.
14 Yanagaw ya kanak palna-u sa manga balu na bagu pa ya ginawa,
madyaw pa na mangugnan silan salut, aw mag-ise' pa, aw pakadyawun
nilan ya pagdala sa kanilan pamilya. Kun maynan ya imo-un nilan, wala'
ya mapaglong na po-on tadun na malat adti kadég tadun na nyangintu-u.
15 Yeiy ya pigpalna-u ku kay awun manga balu na nyakasuway da na un
dumalug sa pagkaliman ni Satanas.

16 Kun awun kaubayan na nyangintu-u aw awun kadégan nan na balu,
ka-ilangan na yan ya tumabang. Kun maynan, dili' kabegatan ya eped
na manga mangintu-uway sa pagtabang kanilan, aw mabatug pa nilan ya
pagtabang sa eped na manga balu na wala' ya kanilan pagsaligan.

17 Ya manga maggagaday na madyaw magdala sa manga mangintu-uway,
basaan mayu silan aw atagan sa tandan na umba' sa pagud nilan, labi la ya
maseb mig-ubat-ubat aw migpalna-u sa tingeg na Tyumanem.
18 Kay awun pigpasulat nan asini muna: "Dili' mayu pagpungusan ya baka
na migtaguna' sa bagu pig-ani, pada makakan ya baka." * Aw awun pa uman
pigpasulat nan: "Ya migtalabahu umba' sakanan tandanan sa pagud nan." *

19 Dili' kaw magka-agad-agad sa diklamu adti maggagaday kun dili' mati-
nawun na duwa aw tulu ya utaw.
20 Manang kun awun maggagaday na gayed nyakasala', pagsagdaan
sakanan adti asdangan na kadég na mangintu-uway, pada mallek ya manga
eped aw dili' silan dumalug adti pagpakasala' nan.

21 Na, magi dun ni ngalan na Tyumanem aw ni Kristu Jisus aw manga
anghil na pigpamalli' nan, paglongun ta kaw na dalugun mu ya kadég na
pigpalna-u ku kanmu. Dili' kaw magkibang sa utaw aw dili' mu pag-apitan
ya sambuk.
22 Dili' kaw maksay magpandung sa kanmu palad adti utaw na malim
ma-imo' maggagaday sa manga mangintu-uway, pagaw awun sala' nan na
wala' mu ka-ede-i aw iman na manga utaw aw tyande' mu ya sala' nan.
Pakatanawi ya kanmu pagka-utawun na wala' ya pagsala' kanmu.
23 Na, asuntu na malikit kaw pagkedelan, kay Timotiyo, beke' olo' na tubig
ya pag-inemen mu, manang dili' kaw magduwaduwa mag-inem sa tagbi' na
bino kay yan ya makatabang sa magkedel na buntit mu.
24 Aw dun ni pagpamalli' mu sa un taliguwan sa imo-unun na Tyumanem,
dili' mu pagkalingawan ya ini: Awun utaw na kya-ede-an da na eped ya
manga sala' nan pangkay wala' pa ukumi, manang awun uman utaw na ya
manga sala' nan kagaya pa kabukasi.
25 Kasiling uman na madyaw na imo-unun. Awun manga imo-unun na
utaw na madyaw na maksay pagka-ede-an, aw pangkay dili' maksay ka-ede-
an, manang bukasan saba kagaya.

---

* **5:18** 5:18a Ya sugu' yeiy mabasa adti Déutéronomiyo 25:4. Dun ni banwa na Isra-él, maynan ya katanem nilan na kun mag-ani silan, ya kapun na baka yan ya magtaguna' sa pig-ani nilan. * **5:18** 5:18b Mabasa adti Lukas 10:7.

6

1 Awun uman palna-u ku sa manga allang na nyangintu-u. To-o nilan basa͡an ya tagtun kanilan, pada wala' ya mapaglong na eped na utaw na malatay adti ngalan na Tyumanem aw adti palna-u tadun.
2 Aw kun ya allang aw ya tagtun kanan alag silan mangintu-uway, beke' yeiy na indeganan na dili' na allang basa͡an ya tagtun kanan. Ka-ilangan baling na to-o pa nan pagka͡agadan ya tagtun kanan aw kaseban ya imo-unun nan. Kay mangintu-uway saba ya ka-untungan sa talabahu nan aw alag silan pigginawa͡an na Tyumanem. Palna-u mu yeiy adti manga utaw aw pakabagsega ya ginawa nilan na dalugun ya palna-u yeiy.

Ya palna-u na galu' aw ya pagginawa sa kuwalta

3 Pagaw awun manga utaw na magpalna-u sa sangkamulu' na wala' pag-unawa sa matinaw na palna-u na kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu aw ya palna-u sa pagdalug sa bet na Tyumanem.
4 Ya manga utaw yeiy migpalibantug olo' sa pagka-utawun nilan, manang wala' ya kyalabetan nilan. Kaliman nilan olo' ya pagbalawbalaw sa wala' ya guna aw ya pag-ayil sa kakawasan na manga tingeg. Aw yan ya lyekatan sa pag-inga-inga-ay aw dili' pagkasambuk na anenganeng, aw ya pagkalat sa dengeg na manga eped, aw malat na pagbabintangay.
5 Aw wala' ya katantanan na ayil na manga utaw kay nyabaluk da ya anenganeng nilan aw nyalagak da adti kanilan ya matinaw na palna-u. Mig-anenganeng silan na dakula' ya makuwalta nilan sa pagpangintu-u nilan sa Tyumanem.
6 Manang beke' na maynan! Dakula' saba ya ma-untung dun ni pagpangintu-u sa Tyumanem kun awun pagleya pangkay unu ya nyatagtun tadun.
7 Kay wala' ya dyala tadun asini tas na lupa', aw wala' uman ya madala tadun adti kanaten pagkamatay.
8 Yanagaw kun awun pagkanen tadun aw awun pagkadégkadég, magleya kitadun sa kanaten nyatagtun.
9 Ya manga utaw na kaliman nilan ma-imo' mayaman, mabuyu silan baling adti pag-imo' sa malatay, aw kalitagan dun ni imo-unun na wala' ya guna. Aw dalugun nilan ya pagkaliman na pagka-utawun nilan na yan ya makapagkalat kanilan aw yeiy ya dumala kanilan adti kalatayan.
10 Kay ya pagginawa sa kuwalta, yan ya lyekatan sa kadég na punganan na malatay. Awun eped saba na manga utaw na gayed nyanguwalta aw yan ya nyakapasuway kanilan adti pagpangintu-u, aw yan ya du-an na awun kakalatan na ginawa nilan.

Ya palna-u ni Pablo kan Timotiyo

11 Manang ikaw, kay Timotiyo, asuntu na pigtaliguwan da kaw na Tyumanem sa imo-unun nan, pagpakawat kaw sa maynan na manga imo-unun na malatay. Aw yan baling ya tibagsegi ya pagdalug sa pagkaliman na Tyumanem aw sa kanan bet. Aw pakasaliga ya kanmu pagpangintu-u kanan. Ginawa͡an mu ya Tyumanem aw ya eped na utaw, aw pagpadeleg kaw pangkay unu ya dumateng na manga kalugan, aw pakadyawa ya kadég na utaw.
12 Kasiling kaw na utaw na mig-abay nyalaguy. Tibulluka ya anenganeng mu adti kanmu pagpangintu-u, aw to-o awidi ya nyadawat mu adti Tyumanem na yan ya ginawa na wala' ya katigkasan. Kay pigtawag kaw nan, aw

madég ya utaw na migmatinaw sa kanmu pag-ubat-ubat sa pagpangintu-u
mu kan Kristu.
13 Awun paglongun ku kanmu magi dun ni ngalan na Tyumanem na
nyatag sa ginawa adti kadég, aw dun uman ni ngalan ni Kristu Jisus na
migmatinaw adti asdangan ni Ponsyo Pilato kun singalan sakanan.
14 Tumana ya kadég na pigsugu' ku kanmu aw tibagsegi na madalug yeiy
na wala' ya magsala' kanmu, menda' na dumateng ya kanaten Pangulu na si
Jisu-Kristu.
15 Kay un sakanan bukasan na Tyumanem dun ni allaw na pigpamalli' da
nan dadan. Aw ya Tyumanem yan ya to-o deyen aw yan olo' ya magdumala
sa kadég. Yan ya Hari' sa kadég na manga hari' aw yan ya Pangulu sa kadég
na manga pangulu.
16 Yan olo' ya wala' ya lyekatan aw wala' ya pagkamatay. Aw nyeya'
sakanan dun ni kalalamdag aw dili' mabatug na utaw palapitan. Wala' ya
kyumita' kanan kay dili' sakanan pagkita-en, aw yan ya umba' basa͡an, aw
yan olo' ya magdumala na wala' ya tyamanan. Amén.

Ya palna-u adti manga mangintu-uway na mayaman

17 Na, palna-uwi ya manga mayaman na dili' silan magpatastas aw dili'
silan magsalig sa kanilan kuwalta aw manga ka-unan, kay dili' nilan iman-
manen na malagak ya kadég yeiy. Manang yan baling ya saligan nilan ya
Tyumanem kay yan ya magsambat sa kadég pada magleya kitadun.
18 Aw palna-uwi silan na gayed mag-imo' sa madyaw pada magkadég ya
imo-unun nilan na madyaw, aw palna-uwi uman na tumabang silan sa eped
na utaw, aw magkanimbet silan aw dili' magdemet sa kuwalta nilan.
19 Kun maynan ya imo-un nilan, kasiling na migluduk silan sa ka-unan adti
tas na langit, aw matagtun nilan ya tengteng ginawa na wala' ya katigkasan.

Ya moli na palna-u ni Pablo kan Timotiyo

20 Kay Timotiyo, pakatanawi ya kadég na pigtaligu kanmu na Tyumanem.
Dili' kaw magsambuk sa balawbalaw na wala' ya un ma-untung kay ya
piglong nilan wala' saba lekat adti Tyumanem. Aw dili' kaw magpa-iyeped
sa manga utaw na mig-anenganeng na awun katadeng nilan manang mig-
ampang baling sa matinaw na palna-u.
21 Awun saba eped na manga utaw na nyakasuway lekat adti pagpangintu-
u kan Kristu asuntu sa pagdalug sa maynan na katadeng.
Ayin pa aku galu na awun ni kadég mayu ya grasya na kanaten Pangulu.

Ya Kadwa na Sulat ni Pablo adti kan Timotiyo

1 Kay Timotiyo, aku si Pablo ya migsulat adti kanmu. Nya-imo' aku apostol
ni Kristu Jisus magi sa pagbaya' na Tyumanem aw pigpadala aku nan na un
magpa-ede' adti manga utaw sa ginawa na wala' ya katigkasan. Yeiy ya
ginawa na pigpakang nan dadan adti kadég na utaw na nyangintu-u kan
Kristu Jisus.

2 Pigsulatan ta kaw na kanak pigginawa͡an aw pigsiling ku na kanak ise'.
Padatengen galu adti kanmu ya grasya aw kallat aw kalinaw na lyumekat
adti Tyumanem na Ama aw adti kan Kristu Jisus na kanaten Pangulu.

Ya pagpasalamat adti Tyumanem aw ya pagpa-anenganeng ni Pablo kan Timotiyo

3 Dakula' to-o ya pagpasalamat ku adti Tyumanem na pigsimba na kanaten
manga tyugbulan aw yan uman ya pigsimba ku lekat adti malinis na
anenganeng. Gabi aw allaw gayed ta kaw kya-anenganengan dun ni kanak
pagpanawagtawag adti Tyumanem.

4 Kun pagka-anenganengan ku ya pagsugaw mu idtu na pagsuway nate',
kaliman ku to-o na magkakita͡ay pa kita salut. Kun mabatug yan, magleya
aku to-o.

5 Wala' ku kalingawi ya kanmu tengteng na pagpangintu-u na pigsilingan
mu adti kanmu buyag na si Loyda aw adti ina mu na si Yunis. Nya-ede' aku
uman na maynan ya kanmu pagpangintu-u.

6 Aw yeiy ya du-an na pigpa-anenganeng ku kanmu ya katadeng na pig-
atag da kanmu na Tyumanem magi sa pagpandung ku sa kanak palad
adti kanmu aw pagpanawagtawag adti Tyumanem. Yanagaw, gamita ya
katadeng yeiy.

7 Kay ya Ispiritu Santo na pigpa-eya' adti seled tadun, wala' pag-imo'
kanaten matalaw. Manang pig-atag nan baling kanaten ya kabagseg na
anenganeng aw ya pagginawa sa manga utaw aw ya katadeng magtagen sa
pagkaliman na pagka-utawun tadun.

8 Yanagaw dili' kaw magkamulamula maglong adti manga eped na utaw
na dyumalug kaw kan Kristu Jisus na kanaten Pangulu. Aw dili' kaw magka-
mulamula na nyakalabusu aku asuntu sa pagdalug ku kanan. Manang agad
kaw baling dun ni pagti-is pada pa-ede' ya Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu.
Aw pakabagsegen kita na Tyumanem magi sa kanan katulus.

9 Kay ya Tyumanem, yan ya migpaluwa' da kanaten. Pigtawag kitadun
nan aw nya-imo' kanan manga utaw. Aw ya pagpaluwa' aw ya pagtawag
nan kanate' beke' saba na tandan sa pig-imo' tadun na madyaw, manang yan
baling ya kanan kallat na wala' ya bayad. Kay yan ya pigpalpa nan dadan
asini pa na muna na un nan padala kanaten si Kristu Jisus.

10 Aw adun, pigbukasan da nan magi dun ni kan Kristu Jisus na kanaten
Magpaluwa-ay, kay pigdeg da ni Jisus ya katulus na kamatayen, aw kun
mangintu-u ya manga utaw sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu, matagtun
nilan ya ginawa na wala' ya katigkasan.

11 Aw pigpamalli' aku na Tyumanem na ma-imo' apostol aw magpalna-
uway na magpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat yeiy.

12 Yanagaw migti-is aku adun, manang wala' ku kamulamulayi ya nya-
imo' kanak kay kya-ede-an ku saba na si Kristu Jisus ya pigsaligan ku, aw

wala' aku pagduwaduwa na ya kadég na pigtaligu nan kanak mabatug nan pakatanawan menda' sa allaw na pagliku' nan.
13 Daluga ya tengteng matinaw na palna-u na pigdengeg mu adi kanak.
Aw padelega ya pagpangintu-u sa Tyumanem aw ya pagginawa mu sa kadég
na utaw, kay yeiy saba ya umba' tadun imo-un asuntu na nyakasambuk da
kitadun kan Kristu Jisus.
14 Aw magi sa Ispiritu Santo na nyeya' dun ni seled tadun, pakatanawi ya
Madyaw na Ubat-ubat na pigtaligu nan kanmu.
15 Na, kya-ede-an da mu na pig-ayawan da aku na kadég na manga
mangintu-uway na awun ni probinsiya na Asia, dala si Pigélo aw si Her-
mogénés.
16 Manang kallatan galu na Tyumanem ya ka-epedanan ni Onésiporo dun
ni balay nan, kay malikit aku nan pagtanawun aw pigpakabagseg nan ya
kanak ginawa. Aw wala' sakanan kamulamula pangkay pigsangkali-an ya
taklayan ku,
17 manang sa pagdateng nan asini Roma, maksay aku nan pigpaninaw
menda' na kyinita' aku nan.
18 Aw kya-ede-an mu uman na dakula' ya tabang nan kanak talana pa ku
dun ni Épéso. Yanagaw kagaya dun ni allaw na pag-ukum madawat nan galu
ya kallat na kanaten Pangulu.

2

Ya madyaw na sundalu ni Kristu

1 Yanagaw, kay Timotiyo na pigsiling ku na kanak ise', pakabagsega ya
kanmu ginawa magi sa kallat na Tyumanem na pig-atag nan kanmu asuntu
na nyakasambuk kaw kan Kristu Jisus.
2 Aw ya pigpalna-u ku adti madég na utaw na dyengeg mu, taligu mu yeiy
adti manga utaw na kasaligan na un nilan uman palna-u adti manga eped.
3 Agad kaw dun ni pagti-is, kasiling na madyaw na sundalu ni Kristu Jisus.
4 Kay ya sundalu dili' nan pagsagunutun ya anenganeng nan dun ni manga
imo-unun na sibilyan, manang tibullukun nan baling ya kanan anenganeng
adti pagka sundalu nan pada katutukan ya migdumala kanan.
5 Maynan uman ya utaw na mig-abay nyalaguy. Kun dili' nan dalugun ya
bala-ud sa pag-abay, wala' ya imanen nan na tandan.
6 Aw maynan uman ya utaw na migpawa', yan galu ya muna kuman sa
bunga na kyapagudan nan.
7 Pagbetangan sa ginawa ya piglong ku yeiy kanmu, aw tabangan kaw na
Tyumanem na kalabetan mu ya kadakula'.
8 Dili' mu pagkalingawan ya Madyaw na Ubat-ubat kan Jisu-Kristu na
pigpalna-u ku. Buwadbuwad sakanan ni Hari' Dabid aw nyataw sakanan
lekat adti pagkamatay.
9 Aw asuntu sa pag-ubat-ubat ku yeiy, yan ya du-an na pigpati-is aku aw
pig-eketan na sangkali'. Pigsiling aku nilan na utaw na gayed lyumakad sa
bala-ud. Manang ya tingeg na Tyumanem dili' saba ka-eketan.
10 Yanagaw pigti-is ku ya kadég yeiy pada makasambuk kan Kristu Jisus ya
manga utaw na pigpamalli' da dadan na Tyumanem, aw makaluwa' silan,
aw apeten nilan ya kanan kadyawan na wala' ya tyamanan.
11 Matinaw saba ya paglongun ini:
“Kun nyaka-agad da kitadun dun ni pagkamatay ni Kristu,
makasambuk kitadun uman kanan adti tas na langit.

12 Kun magpadeleg kitadun dun ni pagpangintu-u pangkay awun manga kalugan,
maghari' kitadun uman eped nan.
Kun balyaw tadun sakanan,
balyaw kitadun nan uman.
13 Kun dili' kitadun kasaligan,
kenne' saba sakanan kasaligan,
kay dili' nan mabatug balyaw ya kanan pagka-utawun." *

Ya kasaligan na sugu-anen ni Kristu

14 Ya palna-u yeiy, gayed pa-anenganengan adti manga utaw na miggagad sa manga mangintu-uway. Aw magi dun ni ngalan na Tyumanem, to-o silan palna-uwi na dili' nilan pag-ayilan ya kakawasan na manga tingeg. Kay wala' ya un ma-untung dun, aw yan baling ya makapagkalat sa pagpangintu-u na magpakanyeg.

15 Tibagsegi na katutukan kanmu ya Tyumanem, kasiling na magtal-abahuway na wala' ya pagkamulamula sa kanan imo-unun adti amu nan. Pakadyawa ya pagsadsad aw pagpalna-u sa tingeg na Tyumanem kay yan ya palna-u na tengteng matinaw.

16 Pagpakawat kaw sa manga balawbalaw na wala' ya guna kay wala' yan lekat adti Tyumanem manang yan baling ya magpasuway sa manga utaw lekat adti Tyumanem.

17 Ya balawbalaw na maynan kasiling na ibung na magkalintapun adti kadakula' na lawas. Maynan uman ya pigpalna-u ni Himéniyo aw ni Piléto,

18 kay nyakasuway silan lekat adti matinaw na palna-u. Pigpalna-u nilan na abus da kunu ya pagkataw na manga utaw lekat adti pagkamatay. Aw asuntu sa tingeg nilan, migduwaduwa ya anenganeng na manga mangintu-uway aw dun da nilan kalata ya pagpangintu-u na eped.

19 Manang ya matinaw na palna-u na lekat adti Tyumanem, yan ya to-o masalig na tullukanan. Aw awun dun pangilala na pigsulat na maglong: "Kya-ede-an na Tyumanem kun singalan ya kanan manga utaw." * Aw "Pangkay singalan ya miglong, 'Nyangintu-u aku sa Tyumanem,' ka-ilangan nan talikudan ya kadég na malatay.' "

20 Na, adti seled na dakula' na balay, awun madég na betanganan. Ya betanganan na pig-imo' lekat adti bulawan aw lekat adti bulawan na maputi', paggamiten yan adti dengganen na katipun. Aw ya pig-imo' lekat adti kawuy aw lekat adti lupa', paggamiten dun ni balay kada allaw.

21 Maynan uman ya utaw. Kun linisan nan ya kanan pagka-utawun lekat adti malatay, masiling sakanan na betanganan na paggamiten dun ni dengganen na katipun, aw dun da sakanan taniya na Tyumanem na un mag-imo' sa manga imo-unun na madyaw.

22 Yanagaw, kay Timotiyo, pagpakawat kaw adti malatay na pagkaliman pag-imo-un na manga utaw na bagu pa ya ginawa. Aw daluga baling ya pagkaliman na Tyumanem. Pakasaliga ya kanmu pagpangintu-u, aw pagginawa͡an mu ya manga eped, aw tibagsegi na awun kalinaw adti kadég na manga mangintu-uway na nyanawagtawag sa Tyumanem lekat adti malinis na anenganeng.

23 Pagpakawat kaw uman sa balawbalaw na wala' ya ma-untung. Kay nya-ede' da kaw saba na yan ya paglekatan sa ayil.

* **2:13** 2:11 Mabasa ya kakawasan yeiy adti Roma 6:8-11. * **2:19** 2:19 Mabasa adti Numiros 16:5.

24 Aw ya utaw na nya-imo' sugu-anen ni Kristu, dili' sakanan matitanam
manang madyaw ya bet nan adti kadég na manga utaw. Matadeng sakanan
magpalna-u aw matas ya pasinsiya nan sa manga utaw na pigpalna-uwan
nan.
25 Aw kun awun manga utaw na baluk ya anenganeng na mag-ampang
sa palna-u nan, pakadyawun nan ya pagtulid kanilan magi sa madyaw na
tingeg. Pagaw tumbay pa kanilan na Tyumanem ya pagselsel aw ka-ede-an
da nilan ya tengteng na matinaw
26 aw makaluwa' silan lekat adti litag ni Satanas na mig-eket kanilan na
dalugun ya kanan pagkaliman.

3

Ya bet na manga utaw adti kamoliyan na manga allaw

1 Na, madyaw kun kalabetan mu ya ini, na adun na manga kamoliyan na
allaw, un saba dumateng ya madég na manga kalugan,
2 kay ya manga utaw yan ya ginawa͡an nilan ya kanilan pagka-utawun
aw ya kuwalta. Magpalibantug silan aw magpatastas. Paglongan nilan na
malatay ya eped na utaw. Dili' nilan pagka͡agadan ya mangkatikadeng nilan
aw dili' silan magpasalamat. Dili' silan malim dumalug sa Tyumanem.
3 Dili' nilan pagginawa͡an ya eped na utaw, aw dili' silan magkalim mag-
iyuli' sa po-on nilan. Kalaten nilan ya dengeg na eped na utaw, aw wala' ya
katadeng nilan magtagen sa pagkaliman na pagka-utawun nilan. Mabulut
silan, aw dili' nilan pagkaliman ya pangkay unu ya madyaw.
4 Pangkay ya kanilan manga ubaybay paglubidan nilan. Aw pangkay unu
ya imo-un nilan, dili' nilan pag-anenganengen ya un sampetan. Kaliman
nilan olo' patasen ya kanilan dengeg. Ya manga utaw yeiy, dili' nilan
pagginawa͡an ya Tyumanem manang yan baling ya pagginawa͡an nilan ya
pagleya͡an na asini tas na lupa'.
5 Magpakita-kita' silan na dyumalug sa Tyumanem, manang balyaw nilan
ya katulus na Tyumanem. Yanagaw, pagpakawat kaw sa maynan na manga
utaw!
6 Kay awun manga eped kanilan na pag-ubaybayen nilan una ya mig-
eya' dun ni balay pada paseleden silan, aw mabatug da nilan ya pagbalaw-
balaw sa manga ka͡ubayan pada kagawayan nilan magi sa palna-u nilan na
galu'. Ya manga ka͡ubayan yeiy maksay silan magka-agad-agad kay wala'
pakadalid ya kanilan pagpangintu-u asuntu na kyabegatan silan sa manga
sala' aw magkagagad silan sa pangkay unu na pagkaliman nilan.
7 Gayed silan migpakanyeg sa palna-u, manang dili' nilan ka-ede-an kun
ayin ya palna-u na tengteng matinaw.
8 Ya manga utaw na miggaway sa manga ka͡ubayan yeiy, alag nyangka-
baluk ya anenganeng nilan aw wala' ya guna na kanilan pagpangintu-u.
Gayed nilan pigbalabagan ya matinaw na palna-u, kasiling na pagbalabag
ni Janés aw ni Jambrés kan Moysis asini muna.*
9 Manang dili' magpadeleg ya palna-u nilan kay dili' madugay mabangal
adti kadég na manga utaw na wala' ya kya-ede-an nilan, kasiling saba na
dyatengan ni Janés aw ni Jambrés.

Ya palna-u ni Pablo na magpadeleg si Timotiyo

* **3:8** 3:8 Si Janés aw si Jambrés, silan ya manga anituwan na pigpatawag na pangulu sa banwa na Ihiptu dun ni manga allaw ni Moysis.

10 Manang ikaw, kay Timotiyo, nya-ede' da kaw sa kanak pigpalna-u, aw
sa bet ku, aw sa tud na kanak pag-eya' asini tas na lupa'. Kya-ede-an mu
uman ya kanak pagpangintu-u, aw ya pagtagen ku sa kanak kadaman, aw
ya pagginawa ku sa manga utaw, aw ya kanak pagpadeleg pangkay
11 pigpamulayaman aw pigpati-is aku na manga utaw. Kya-ede-an mu ya
kadég na nya-imo' kanak dun ni Antiyokya na sakup na Pisidiya, aw adti
Ikoniyo, aw adti Listra, na to-o aku pigpamulayaman, manang migpadeleg
aku kay pigtabangan aku na kanaten Pangulu.
12 Ya kadég na utaw na malim dumalug sa bet na Tyumanem asuntu na
nyakasambuk silan kan Kristu Jisus, un saba nilan apeten ya pagpamu-
layam.
13 Manang ya manga utaw na malatay ya bet aw migtallalingu, to-o pa
kadugangan ya malatay na imo-unun nilan. Maggaway silan sa eped na
utaw aw gawayan uman silan.
14 Manang ikaw, pagpadeleg kaw dun ni matinaw na palna-u na pigdengeg
mu aw kanmu pyangintu-uwan, kay kya-ede-an da mu ya manga utaw na
migpalna-u kanmu.
15 Lekat pa saba na pagkatagbi' mu, nyaka-ede' da kaw sa pigpasulat
na Tyumanem asini muna aw yeiy ya miggagad sa kanmu anenganeng
na mangintu-u kan Kristu Jisus pada matagtun mu ya ginawa na wala' ya
katigkasan.
16 Ya kadég na pigpasulat na Tyumanem lyumekat saba adti kanan, aw
to-o dakula' ya ma-untung dun ni pagpalna-u sa matinaw, aw dun uman
ka-ede-i ya manga sala' tadun. Aw magi uman sa pigpasulat nan, mabatug
tuliden ya utaw na nyakasuway aw palna-uwan sa pagdalug sa pagkaliman
na Tyumanem,
17 pada ya utaw na nyangintu-u sa Tyumanem dayaw matagilan sa manga
imo-unun na madyaw.

4

Ya pagpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat

1 Yanagaw awun paglongun ku kanmu magi dun ni ngalan na Tyumanem
aw ni Kristu Jisus na un lumiku' aw maghari', aw mag-ukum sa kadég na
manga utaw dala ya utaw pa aw ya nyatay da. Aw ini ya sugu' ku kanmu:
2 Ubat-ubatan ya tingeg na Tyumanem. Tagilana gayed ya kanmu pagka-
utawun na un mag-ubat-ubat adti manga utaw pangkay unu ya pagpak-
abetang, aw pangkay awun magpakanyeg aw wala'. Paglonga silan na
dalugun nilan ya palna-u ni Kristu. Kun awun utaw na nyakasala', dili' mu
pagpabaya-an manang pagsagdâan sakanan pada dili' nan padelegen ya pig-
imo' nan. Aw dun ni kanmu pagpalna-u, dili' kaw magkalumay manang
pakatasa ya kanmu pasinsiya adti manga utaw na un mu palna-uwan.
3 Kay dumateng ya manga allaw na dili' da malim ya manga utaw mag-
pakanyeg sa matinaw na palna-u. Aw yan da olo' ya dalugun nilan ya kani-
lan pagkaliman. Maninaw silan sa manga magpalna-uway na magkasampet
sa pagkaliman nilan pagdengegen.
4 Kelêan nilan ya tengteng matinaw, aw pakanyegan nilan baling ya dadan
na kasampetanen na olo' pig-imo-imo' na utaw.
5 Manang ikaw, gayed pakatanawi ya kanmu pagka-utawun. Ti-isa ya
pangkay unu na manga kalugan na dumateng. Palna-uwan ya Madyaw na
Ubat-ubat kan Kristu adti madég na manga utaw. Aw padelega ya manga
imo-unun na pigtaligu kanmu na Tyumanem.

Ya pamalintugun ni Pablo kan Timotiyo

6 Kay tagbi' dakman ya pag-eya' ku asini tas na lupa', kasiling na bino na
pag-asag kun awun ayep na pigdugsu' adti Tyumanem.
7 Pigtibagsegan ku ya pagpalaguy, aw nyatigkas da ku ya pag-abay aw
dyumateng da aku adti datenganan. Pigpakatanawan ku to-o ya kanak
pagpangintu-u.
8 Yanagaw awun da pigtagilan kanak na Tyumanem na tandan dun ni
allaw na pag-ukum asuntu na dyumalug aku sa pagkaliman nan, aw beke'
ku olo' ya pigtagilanan, manang ya kadég uman na mangintu-uway na
tyumagad sa pagliku' nan, aw matinaw saba ya kanan pagbaya'.
9 Na, kay Timotiyo, tibagsegi na maksay kaw makakadi ni tampid ku.
10 Kay pig-ayawan da aku ni Démas, kay yan baling ya pigginawa͡an nan
ya asini tas na lupa', aw adtu la sakanan ni Tésalonika. Aw si Crésénté adtu la
sakanan ni Galaciya, aw si Tito uman adtu la ni Dalmatiya.
11 Dakman si Lukas ya eped ku idi. Yanagaw, angaya kanak si Markos aw
pa-agadan adi sayid ku, kay dakula' ya matabang nan dun ni imo-unun ku.
12 Na, si Tikiko, pigpakadtu ku sakanan adti Épéso.
13 Aw sa pagkadi mu, dala͡a kanak ya madakmel na sa-ul na pig-ayawan ku
adti kan Karpo dun ni Troas. Dala͡a uman kanak ya manga libru, labi la ya
manga sulat adtu na piglulun.
14 To-o malatay ya pig-imo' kanak ni Aléjandro na magtu-angay. Manang
Tyumanem da ya magbaya' sa pig-imo' nan.
15 Magpakatanaw kaw uman sa utaw yan, kay to-o nan pagbalabagan ya
palna-u tadun.
16 Adti tagna' na pag-usay kanak, wala' ya utaw na migtameng kanaken.
Pig-ayawan aku na kadég nilan. Manang pigsekat ku adti Tyumanem na
wala' galu ya tubagenen nilan adti kanan.
17 Pangkay pigpabaya-an aku nilan, manang wala' aku pabaya-i na
kanaten Pangulu. Pigpakabagseg nan ya ginawa ku migpa-ede' sa Madyaw
na Ubat-ubat kan Kristu pada dengegen na kadég na Héntil. Aw pigpaluwa'
aku nan lekat adti kamatayen.
18 Kya-ede-an ku na paluwa-en aku na kanaten Pangulu lekat adti kadég na
malatay menda' sa allaw na angayen aku nan aw pa-agad adti Kasakupan
na Pighari-an nan adti tas na langit. Aw umba' sakanan deyen na wala' ya
tyamanan! Amén.

Ya pagpangumusta ni Pablo

19 Pangumusta͡an beg aku kan Priscila aw kan Akila aw sa ka-epedanan ni
Onésiporo dun ni balay nan.
20 Migpatagak pa si Érasto adti Corinto, aw si Tropimo pig-ayawan pa ku
adti lunsud na Miléto kay kyedelan sakanan.
21 Tibagsegi na maksay kaw makadateng adi sa dili' pa dumateng ya
manga bulan na to-o maniki'. Nyangumusta kanmu si Yubulo, aw maynan
uman si Pudénté, aw si Lino, aw si Cla͡udiya, aw ya kadég uman na manga
inulug tadun na mangintu-uway.
22 Ayin pa aku galu na gayed kaw agadan na kanaten Pangulu, aw ya kanan
grasya awun gayed ni kadég mayu.

Ya Sulat ni Pablo adti kan Tito

1 Kay Tito, aku si Pablo ya migsulat adti kanmu. Sugu-anen aku na
Tyumanem aw sambuk uman na apostol ni Jisu-Kristu. Pigsugu' aku nan
pada pakabagsegen ya pagpangintu-u na manga utaw na pigpamalli' da
dadan na Tyumanem aw ka-ede-an nilan ya matinaw na palna-u pada
dalugun nilan ya kanan bet.
2 Aw awun imanen nilan na ginawa na wala' ya katigkasan na yeiy ya
pigpakang asini muna na Tyumanem, aw dili' saba sakanan maggalu'.
3 Aw pagdateng da na allaw na pigpamalli' nan, pigpa-ede' da nan ya
Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu. Aw sambuk aku na pigtaliguwan na
mag-ubat-ubat adti madég na utaw magi sa sugu' na Tyumanem na kanaten
Magpaluwa-ay.
4 Pigsulatan ta kaw na pigsiling ku na kanak tengteng ise' kay migsambuk
da kita dun ni pagpangintu-u kan Jisus.
Padatengen galu adti kanmu ya grasya aw kalinaw na lyumekat adti
Tyumanem na Ama aw adti kan Kristu Jisus na kanaten Magpaluwa-ay.

Ya bet na umba' sa utaw na ma-imo' maggagaday sa manga mangintu-uway

5 Na, kay Tito, yan ya du-an na pig-ayawan pa ta kaw dun ni pulu' na
Krita na un padelegen ya wala' pa nate' kalingeb aw mamalli' kaw sa manga
utaw na un maggagad sa manga mangintu-uway adti tagsambuksambuk na
lunsud, kasiling na pigpalna-u ku kanmu.
6 Aw yan ya pamalli-en mu ya eseg na wala' ya pagsala' sa bet nan. Sambuk
da ya kaubayan nan. Aw mangintu-uway sa Tyumanem ya mangayse' nan,
aw wala' ya makapaglong kanilan na mig-imo' silan sa malatay, aw dili'
uman sagdaenen.
7 Kay ya utaw na pag-imo-un maggagaday sa manga mangintu-uway,
un sakanan taliguwan sa imo-unun na Tyumanem, aw ka-ilangan na dili'
pagsala-en ya bet nan. Dili' sakanan magpatastas aw dili' uman maksay
magkadaman. Dili' pala-inem sa magpakalangulangu aw dili' matipanum-
bagay. Aw dili' sakanan magginawa sa kuwalta.
8 Manang magpamasa sakanan sa utaw na makalaba' adti balay nan.
Pagleyaan nan ya pangkay unu na madyaw. Aw una nan pag-anenganengen
ya umba' nan imo-un, aw matinaw ya kanan pagbaya'. Nyatibulluk ya
ginawa nan adti Tyumanem, aw matadeng magtagen sa pagkaliman na
pagka-utawun nan.
9 Aw ka-ilangan na to-o nan awidan ya matinaw na palna-u, pada palna-u
nan uman sa manga utaw aw ka-ede-an nan kun unun ya pagtulid sa manga
nyatu seiy.
10 Kay madég ya manga utaw na dili' malim dumalug sa matinaw na palna-
u, dala ya manga utaw na magkasampetanen sa wala' ya guna aw maggaway
sa manga eped nilan. Labi la ya manga Judiyu na nyangintu-u la kan Kristu
manang kenne' nilan pigpalna-u na dalugun galu na kadég na mangintu-
uway ya katanem na manga Judiyu.
11 Madyaw pa na pigilan silan. Kay dun ni pagpalna-u nilan, pigkalat
nilan baling ya pagpangintu-u na madég na utaw, matag pilang ka balay ya

pigpasuway nilan. Aw makamulamula͡ay ya pig-imo' nilan kay yan olo' ya tud na pagpalna-u nilan ya manguwalta.
12 Yan saba ya piglong asini muna na sambuk na utaw na to-o matadeng
na taga Krita, law nan, "Ya manga utaw na taga Krita, gayed silan maggalu'.
Mabulut aw malat ya bet nilan. Mangkataka silan aw ya kaliman nilan olo'
ya kuman."
13 Aw matinaw saba ya piglong nan. Yanagaw to-o mu silan pagsagda pada
magkasalig ya pagpangintu-u nilan,
14 aw dili' da silan magka-agad-agad sa manga kasampetanen na pig-imo-
imo' olo' na manga Judiyu, aw dili' da uman dumalug sa manga sugu' na
manga utaw na tyumalikud da sa matinaw na palna-u.
15 Adti manga utaw na kyalinisan da na Tyumanem ya anenganeng nilan,
ya kadég uman alag da malinis adti kanilan. Manang ya manga utaw na
wala' pangintu-u sa Tyumanem, wala' ya kalinis nilan kay alag malipa' ya
adti anenganeng nilan. Aw wala' nilan ka-ede-i kun unu ya madyaw aw unu
ya malat kay nyabaluk ya kanilan anenganeng.
16 Miglong silan na kya-ede-an da nilan ya Tyumanem, manang dun ni
kanilan imo-unun liwan na pigbalyaw nilan sakanan. Mangkalipa' saba
silan adti anenganeng na Tyumanem. Wala' nilan daluga ya matinaw na
palna-u. Aw wala' ya un ma-untung adti kanilan kay dili' nilan mabatug ya
pag-imo' sa madyaw.

2

Ya matinaw na palna-u

1 Manang ikaw, kay Tito, yan ya gayed mu palna-u ya bet na umba' na
nyaka-unawa sa matinaw na palna-u.
2 Ya manga eseg na unud da ya ginawa, palna-uwi silan pada katagenan
nilan ya kanilan pagka-utawun aw madyaw ya kanilan dengeg, aw una ni-
lan pag-anenganengen ya umba' nilan imo-un. Aw paglonga na pakasaligen
nilan ya kanilan pagpangintu-u aw to-o nilan ginawa͡an ya kanilan manga
eped aw magpadeleg silan pangkay unu ya un dumateng.
3 Maynan uman ya manga ka͡ubayan na unud da ya ginawa, palna-
uwi silan sa umba' na bet na alag maka-unawa sa pagpangintu-u nilan sa
Tyumanem. Dili' silan maglong sa makapagkalat sa dengeg na eped na utaw
aw dili' silan pala-inem sa magpakalangulangu. Manang yan baling ya imo-
un nilan ya pagpalna-u adti eped sa madyaw na makatutuk sa Tyumanem.
4 Imo-un nilan yeiy pada magagad nilan ya manga ka͡ubayan na bagu pa ya
ginawa na un nilan ginawa͡an ya kanilan manga eseg aw manga mangayse',
5 aw una nilan pag-anenganengen ya umba' nilan imo-un, aw madyaw ya
pagdala nilan sa kanilan pagkaka͡ubayan, aw maseb silan sa manga imo-
unun dun ni balay, aw madyaw ya kanilan bet adti kadég na utaw, aw
pagka͡agadan nilan ya kanilan manga eseg. Aw kun maynan ya bet nilan,
wala' ya makapaglong sa malat adti tingeg na Tyumanem.
6 Maynan uman ya manga eseg na bagu pa ya ginawa, to-o pakabagsega
ya ginawa nilan na pagtagenan nilan ya kanilan pagka-utawun.
7 Aw ikaw kay Tito, ka-ilangan na ma-imo' kaw pundinganan dun ni
manga imo-unun mu na madyaw. Aw dun ni pagpalna-u mu kita-en na mig-
unawa ya pig-imo' mu aw ya pigpalna-u mu, aw kita-en uman na pigbasa͡an
mu ya tingeg na Tyumanem.

8 Aw pakatanawan mu ya kanmu paglongun na wala' ya magsala', pada
mamulamula ya utaw na magtanemtanem kanate' sa tingeg kay wala' ya
indeganan nilan maglong kanate' sa malat.
9 Aw palna-uwi ya manga allang na kaagadan nilan ya tagtun kanilan aw
tibagsegan nilan na katutukan ya tagtun dun ni kadég na imo-unun nilan.
Dili' silan magtubagtubag
10 aw dili' silan magpangamang sa manga pametang na tagtun kanilan,
manang pakita' baling nilan na to-o silan kasaligan. Kun maynan alag ya
imo-un nilan, basaan saba na manga utaw ya palna-u tadun sa Tyumanem
na kanaten Magpaluwa-ay.
11 Kay pigbukasan da na Tyumanem ya kanan kallat adti kadég na utaw
pada makaluwa' silan.
12 Aw magi sa kallat nan, pigpalna-uwan nan kitadun na talikudan tadun
ya imo-unun na dili' magpakatutuk sa Tyumanem aw ya pagkaliman na
kanaten pagka-utawun. Pigpalna-u nan kanaten ya katadeng sa pagdala sa
kanaten pag-eya', aw ya pag-imo' sa matulid adti anenganeng nan, aw ya
pagdalug sa bet na Tyumanem talana pa tadun nyeya' asini tas na lupa'.
13 Yeiy ya pig-imo' tadun talana kitadun tyumagad sa allaw na to-o
madyaw na pig-iman tadun na bukasan ya kanaten Magpaluwa-ay na si Jisu-
Kristu dala ya kadakula' na kadyawan na pagka Tyumanem nan.
14 Pig-atag nan ya kanan pagka-utawun na un patayen kalyu kanaten,
pada lekaten kitadun lekat adti pag-allang na manga sala' aw linisan ki-
tadun na un ma-imo' kanan manga utaw na to-o matibulluk sa pag-imo' sa
madyaw.
15 Na, palna-uwan ya kadég yeiy adti manga utaw. Pakabagsega ya
pagpangintu-u nilan, aw pagsagdaan ya manga utaw na dili' malim dumalug
sa palna-u ini kay awun saba katundanan mu kanilan. Dili' mu pagtumbay
na palipaslipasan na pangkay singalan ya palna-u mu.

3

Ya bet na manga utaw na nyangintu-u sa Tyumanem

1 Gayed pa-anenganengan sa manga mangintu-uway na kaagadan nilan
ya manga migdumala kanilan aw kadég na awun katundanan dun ni gu-
birnu aw tumanen ya manga sugu' nilan. Pa-anenganengan uman kanilan
na gayed silan makatagilan sa pag-imo' sa pangkay unu na madyaw na imo-
unun,
2 aw dili' silan maglong sa malatay adti pangkay singalan, aw dili' magpa-
ayil, manang gayed nilan pagpakadyawun ya kadég na utaw aw mag-
padalem silan.
3 Kay kitadun uman, idtu na muna wala' tadun kalabeti ya Tyumanem aw
wala' tadun daluga ya manga sugu' nan. Nyakasuway kitadun aw nya-allang
na pangkay unu na pagkaliman na pagka-utawun tadun. Yan olo' ya gayed
tadun pig-anenganeng ya makapagkalat sa dengeg na manga eped na utaw,
aw mig-inga-inga-ay ya kadég tadun aw migkakalatay kitadun sa ginawa.
4 Manang dyumateng ya allaw na pigbukasan na Tyumanem na kanaten
Magpaluwa-ay ya kanan kadyaw aw ya kadakula' na pagginawa nan.
5 Pigpaluwa' kitadun nan, beke' na asuntu sa mangkadyaw na pigpan-
imo' tadun manang asuntu baling sa kanan kallat. Aw ya pagpaluwa' nan
kanaten, magi saba sa paglinis na Ispiritu Santo aw pagbagu nan sa ginawa
tadun.

6 Ya Ispiritu yeiy pig-atag na Tyumanem kanaten magi kan Jisu-Kristu na
Magpaluwa-ay tadun
7 pada dawaten kitadun na Tyumanem kasiling na wala' da ya sala', magi
sa kanan kallat. Aw asuntu sa pagdawat nan kanaten, awun pig-iman tadun
na matagtun tadun ya ginawa na wala' ya katigkasan.
8 Ya piglong ku kanmu asini sulat ini, alag yeiy matinaw, aw umba' tadun
saligan. Yanagaw kaliman ku na palna-u mu yeiy adti manga utaw na
nyangintu-u la sa Tyumanem, pada to-o silan magkaseb sa pag-imo' sa
mangkadyaw na imo-unun. Ya palna-u yeiy alag madyaw, aw dakula' ya ma-
untung na kadég na utaw.
9 Manang dili' kaw magpasambuk sa manga utaw na magpanubbuk sa
ayil na wala' ya ma-untung, aw sa manga Judiyu na gayed migtultulanen sa
kasampetanen na muna utaw, dala ya pag-ayil sa kanilan Uldin, kay wala'
ya guna na maynan aw wala' ya un na utaw makamang dun.
10 Aw kun awun utaw dun ni kamayu na yan ya du-an na awun
pagkatenga-tenga' na manga mangintu-uway, pagsagdaan ya utaw yan. Kun
dili' sakanan tumeneng sa pig-imo' nan, pagsagdaan pa uman. Aw kun
kenne' pa nan imo-un, dili' da kamu magpasambuk kanan,
11 kay kya-ede-an da mu na ya utaw yan nyakasala' sakanan adti Tyu-
manem aw nyakasuway lekat adti matinaw. Aw ya utaw yan, nya-ede' saba
na malatay ya pig-imo' nan.

Ya katigkasan na palna-u ni Pablo kan Tito

12 Na, dili' madugay padala ku adti kanmu ya sambuk na inulug tadun, kun
beke' ni Artémas, si Tikiko. Pagdateng nan, tibagsegi na maksay kaw madtu
ni syudad na Nikapolis aw dun da kita pagkita', kay yan ya pagbaya' ku na
adtu pa aku pag-eya' dun ni manga bulan na maniki'.
13 Na, si Apolos aw ya abugadu na si Zénas, tibagsegi na tabangan mu silan
dun ni kanilan pagpanaw pada malingeb ya manga kapelekan nilan.
14 Aw palna-uwi ya kadég na mangintu-uway na magkaseb silan aw mati-
bulluk dun ni mangkadyaw na imo-unun, pada mabatug nilan ya pagtabang
sa manga utaw na migkapelek. Kay kun imo-un nilan ya maynan, awun saba
ma-untung dun ni manga pigpan-imo' nilan.
15 Ya kadég na eped ku idi nyangumusta kanmu. Aw pangumustaan kami
uman sa manga mangintu-uway dun na gyuminawa kanami.
Ayin pa aku galu na gayed awun ni kadég mayu ya grasya na kanaten
Pangulu.

Ya sulat ni Pablo adti kan Pilémon

1 Kay inulug ku na si Pilémon na pigginawa͡an aw eped nami dun ni imo-
unun ni Kristu Jisus.
Aku si Pablo ya migsulat kanmu eped ku ya kanaten inulug na si Timotiyo.
Nyakalabusu pa aku asuntu na pigpa-ede' ku si Kristu Jisus.
2 Nyangumusta uman kami sa kadég na manga mangintu-uway kan Kristu
na migkatipun dun ni balay mu, labi la si Apiya na bubay tadun dun ni
pagpangintu-u aw si Arkipo na kanaten eped na nyatibulluk adti pagdalug
kan Kristu na wala' ya kakallekan.
3 Padatengen galu kamayu ya grasya aw kalinaw na lyumekat adti Tyu-
manem na Ama tadun aw adti kanaten Pangulu na si Jisus Kristu.
4 Dun ni pagpanawagtawag ku adti Tyumanem, gayed ta kaw pigpasala-
matan adti kanan.
5 kay gayed ku dyengeg ya pagpangintu-u mu kan Jisus na Pangulu tadun,
aw ya pagginawa mu sa kadég na manga mangintu-uway.
6 Aw nyanawagtawag aku na ka-ede-an mu ya kadég na manga kadyawan
na pig-atag kanaten na Tyumanem magi dun ni pagkasambuk tadun kan
Kristu.
7 Kay inulug, to-o aku migleya aw pigpakabagseg mu ya kanak ginawa,
asuntu sa kanmu pagginawa sa manga mangintu-uway kay pyakaga͡an mu
ya ginawa nilan.
8 Pangkay pig-atagan aku na katundanan lekat adti kan Kristu aw yana-
gaw sugu-un ta kaw galu na imo-un yeiy,
9 manang asuntu sa kanak pagginawa, aku si Pablo nyangingayu' olo'
kanmu. Kay unud da ya ginawa ku aw pigdakep aku asuntu na pigpa-ede'
ku si Kristu Jisus.
10 Nyanginayu' aku kanmu, na kallatan mu si Onésimo kay kasiling
sakanan na ise' ku asuntu na nyangintu-u la sakanan magi kanak talana ku
idi kalabusuwanan.
11 Idtu muna, adti kanmu wala' ya katukanan mu kanan. Manang adun,
to-o la dakula' ya katukanan nate' kanan.
12 Aw adun paliku-un da ku sakanan adti kanmu pangkay to-o ku sakanan
pigginawaan.
13 Kaliman ku galu na tagenan pa sakanan adi tampid ku pada tumabang
pa kanak kalyu kanmu, talana pa aku nyakalabusu asuntu na pigpalna-u ku
ya Madyaw na Ubat-ubat.
14 Manang dili' ku yeiy imo-un ya pagdemet kanan, kun wala' ya pagtum-
bay lekat adti kanmu, pagaw kalegesan kaw tumabang kanak. Kaliman ku
na kun tengteng kaw tumabang kanak, lekat galu adti kanmu ginawa.
15 Pagaw yan ya pagbaya' na Tyumanem na migsuway kamu si Onésimo na
dagawdagaw olo' pada pa-uli-en sakanan adti kanmu na wala' ya tyamanan.
16 Kay beke' da saba olo' na allang mu sakanan manang inulug da mu
uman dun ni pagpangintu-u sa Pangulu tadun. Pigginawa͡an ku si Onésimo
kasiling na inulug ku, manang to-o pa mu sakanan ginawa͡an asuntu na
beke' da olo' na allang mu manang inulug da dun ni pagpangintu-u sa
kanaten Pangulu na si Kristu.
17 Yanagaw kun dun ni anenganeng mu migkasambuk ya ginawa ta,
dawaten mu si Onésimo na inulug ta kasiling na pagdawat mu kanak.

18 Aw kun pigpakalat kaw nan aw awun sala' nan kanmu, aku la ya
magbayad adti kanmu.
19 Aku si Pablo ya tengteng na migsulat da kanmu. Aku ya magbayad kun
awun sala' ni Onésimo adti kanmu. Manang dili' mu pagkalingawan na aku
ya migpa-ede' kanmu sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu na pigdawat mu
na yan uman ya du-an na nyakaluwa' kaw.
20 Yanagaw, kay inulug, awun galu ma-untung ku dun ni pagkasambuk
ta sa pagpangintu sa Pangulu tadun. Pakagana ya ginawa ku magi dun ni
pagdawat mu kan Onésimo, kay inulug da saba kita dun ni kan Kristu.
21 Yeiy ya du-an na pigsulatan ta kaw kay nya-ede' aku na tumanen mu
saba ya pigsekat ku kanmu aw to-o pa dun dakula' ya imo-un mu.
22 Awun pa sambuk na sekaten ku adti kanmu. Kun mabatug, tagilani
aku dadan na tambi' na un ku kabantukan. Pig-iman ku na magi sa kamayu
pagpanawagtawag, makaluwa' aku lekat asini aw makalaba' aku adti sayid
mayu.
23 Na, ya eped ku idi na si Epapras nyakalabusu uman asuntu sa pagdalug
nan kan Kristu Jisus, aw nyangumusta uman sakanan kanmu.
24 Awun uman manga tyumabang kanak dun ni imo-unun na Tyumanem
na yan si Markos, aw si Aristarko, aw si Démas, aw si Lukas. Nyangumusta
silan alag kamayu.
25 Ayin pa aku galu na awun gayed ni kamayu ginawa ya grasya ni Jisu-
Kristu na Pangulu tadun.

Ya pigsulat adti manga utaw na Hibriyu na nyangintu-u kan Jisus

Matas pa si Jisu-Kristu kay sa manga propita

1 Asini muna, madég ya manga allaw na miglong ya Tyumanem adti
kanaten mangkabaklegay magi sa manga propita nan, aw madég ya pa-agi
na paglong nan kanilan.
2 Manang adun na manga kamoliyan na allaw, miglong ya Tyumanem
kanaten magi sa kanan Ise'. Kay magi sa kanan Ise' pig-imo' nan ya kadakula'
na banwa, aw yan ya pigpatagtun nan sa kadég.
3 Dun ni kanan, pagkita-en ya kalalamdag na katulus na Tyumanem. Aw
kun unu ya Ama, maynan uman ya Ise'. Aw magi sa katulus na kanan tingeg,
ya kadég na pig-imo' nan asini muna, kenne' nan migpadeleg taman adun.
Aw awun pa pig-imo' nan pada kalinisan ya manga utaw sa manga sala'
nilan, aw tigkas yan nyingkud sakanan adti kalintu na trunu na Tyumanem
na awun ni tas na langit.

Matas pa si Jisu-Kristu kay sa manga anghil

4 Aw to-o matas ya Ise' na Tyumanem kay sa manga anghil. Aw ya pig-atag
kanan na ngalan to-o pa dengganen kay sa manga anghil.
5 Kay wala' ya sambuk na anghil na piglongan na Tyumanem:
"Ikaw ya kanak Ise',
aw adun, pigpakita' ku na aku ya kanmu Ama." *
Aw dun ni kanan paglong, beke' na anghil ya pigkasampetanan nan sa
maynini:
"Aku ya Ama nan, aw sakanan ya kanak Ise'." *
6 Aw sa pagpadala na Tyumanem sa kanan tamisa na Ise' asini tas na lupa',
miglong sakanan:
"Kamu na manga anghil, pagsimbaen mayu sakanan." *
7 Aw ini pa uman ya piglong nan:
"Ya kanak manga sugu-anen na anghil, mabatug ku silan imo-un kasiling na
samet,
aw kasiling na atulun." *
8 Manang miglong ya Tyumanem adti kanan Ise',
"Ya trunu na kanmu pagka Tyumanem, wala' ya katigkasan.
Aw ya bangka' na gayed mu pig-awidan,
yan ya pangilala sa paghari' mu sa kanmu kasakupan.
Aw matinaw ya kanmu pagdumala.
9 To-o kaw pagkatutukan sa mangkadyaw na imo-unun,
manang dili' mu pagkaliman ya mangkalatay na imo-unun.
Yanagaw, aku na Tyumanem mu ya migpatas kanmu aw pig-atagan ta kaw
na pagleya na wala' ya maka-unawa,
aw to-o pa dakula' ya kanmu pagleya kay sa kanmu manga eped." *
10 Aw awun uman pigpasulat na Tyumanem na maglong adti Ise' nan:

---

* **1:5** 1:5a Mabasa yeiy adti Salmo 2:7. * **1:5** 1:5b Mabasa yeiy adti 2 Samwél 7:14 aw adti 1 Kronikas 17:13. * **1:6** 1:6 Yeiy ya pigsulat dun ni Déutéronomiyo 32:43 aw Salmo 97:7. * **1:7** 1:7 Mabasa yeiy adti Salmo 104:4. * **1:9** 1:8-9 Mabasa yeiy adti Salmo 45:6-7.

“Kay Pangulu, asini muna pagkalekat, ikaw ya mig-imo' sa kadakula' na
banwa,
aw ya langit pig-imo' na kanmu tullu'.
11 Dumateng ya allaw na malagak ya kadég nilan, manang ikaw, kenne' mu
awun.
Ya kadég nilan alag magkadadan kasiling na kadégkadég na magkalugnas.
12 Aw kasiling uman na kadégkadég na malawig, lulunun mu silan aw dayaw
mu silan sayuwan.
Manang ikaw, kenne' mu na dili' ma-uman aw wala' ya katigkasan.” *
13 Aw wala' ya anghil na piglongan na Tyumanem sa kasiling na piglong nan
sa Ise' nan:
“Ingkud kaw apit asini kalintu na trunu ku,
menda' na mabus ku degen ya manga po-on mu
aw betang ku silan adti salad na siki mu.” *
14 Yanagaw unu kadi' ya manga anghil? Olo' saba silan manga sugu-anen
na Tyumanem. Pangkay kun dili' silan pagkita-en manang pigpadala nan
silan na un tumabang sa manga utaw na dumawat sa ginawa na wala' ya
katigkasan.

2

Ya pagpaluwa' na Tyumanem

1 Asuntu sa kadég yeiy, ka-ilangan betang tadun adti kanaten anenganeng
ya matinaw na palna-u na pigdengeg da tadun, pada dili' kitadun maka-
suway.
2 Kya-ede-an mayu saba ya asini muna, na magi sa manga anghil, awun
pig-atag na Tyumanem na manga sugu' na dili' kapalipaslipasan. Aw kun
dili' dalugun na utaw, pa-emel-emelen sakanan umba' sa sala' na pig-imo'
nan.
3 Yanagaw to-o pa dun ya pa-emel-emel kanaten kun palipaslipasan tadun
ya to-o madyaw na pagpaluwa' na muna pigpa-ede' na kanaten Pangulu. Aw
ya manga utaw na dyumengeg sa piglong nan, silan ya migmatinaw adti
kanaten.
4 Aw ya pagpaluwa' yeiy, pigmatinaw uman na Tyumanem magi sa manga
pangilala aw milagru aw manga katadeng na pig-atag na Ispiritu nan adti
tagsambuksambuk kanaten magi sa kanan pagbaya'.

Magi kan Jisus dyumateng ya pagpaluwa' sa manga utaw

5 Na, beke' na manga anghil ya pigpadumala na Tyumanem sa banwa na
dumadateng pa na pigkasampetan ku, manang manga utaw saba.
6 Awun pigpasulat asini muna:
“Kay Tyumanem, ananga' ka' na gayed mu pig-anenganeng ya manga utaw?
Ananga' mu silan to-o diyagaân?
7 Pangkay dili' to-o madugay na pigpadalem mu ya manga utaw sa manga
anghil,
manang pigpatas mu ya kanilan dengeg kasiling na hari'.
8 Aw pigpadumala mu kanilan ya kadég.” *
Wala' ya pangkay sambuk na dili' dumalâan na utaw. Manang adun, wala'
pa tadun kita-a na pigdumalâan nilan ya kadég.

---

* **1:12** 1:10-12 Mabasa yeiy adti Salmo 102:25-27. * **1:13** 1:13 Mabasa yeiy adti Salmo 110:1. * **2:8** 2:6-8a Mabasa yeiy adti Salmo 8:4-6.

9 Manang kyinita' da tadun saba na si Jisus dili' to-o madugay ya pagpadalem
kanan na Tyumanem sa manga anghil. Aw asuntu sa kadakula' na kallat
na Tyumanem sa manga utaw, nyatay si Jisus kalyu sa kadég tadun. Asuntu
uman sa pagti-is nan adti kanan pagkamatay, pig-imo' sakanan hari' na to-o
matas ya dengeg aw to-o pigbasa͡an.
10 Ya Tyumanem, yan ya mig-imo' sa kadég, aw pig-imo' nan ya kadég yeiy
pada basa͡an sakanan. Umba' saba ya kanan pagbaya' na apeten ni Jisus ya
manga pagti-is pada pakita' na sakanan ya umba' magpaluwa' kanaten. Pig-
imo' yeiy na Tyumanem pada madég ya mangayse' nan na madala adti tas
na langit aw makasambuk dun ni kadyawan nan.
11 Kay si Jisus ya miglinis sa kanaten manga sala'. Aw ya kanan Ama, nya-
imo' da uman Ama tadun. Aw yeiy ya du-an na wala' sakanan kamulamula
na magtawag kanaten na kanan manga inulug.
12 Kay miglong si Jisus adti Ama,
"Un ku ubat-ubat ya kanmu ngalan adti manga inulug ku,
aw dun ni katipun na manga mangintu-uway na nyanimba kanmu, deyen
ta kaw magi sa dalangan."*
13 Aw miglong pa uman sakanan,
"Sumalig aku sa Tyumanem."
Aw miglong pa uman,
"Ini aku aw ya manga mangayse' na pig-atag na Tyumanem kanak." *
14 Asuntu na mangayse' da kitadun na Tyumanem na awun lawas aw
dugu', yan ya du-an na migpaka-utaw uman si Jisus, pada magi sa pagka-
matay nan, degen nan ya katulus ni Satanas na yan ya lyekatan sa pagka-
matay.
15 Aw magi uman sa pagkamatay ni Jisus, pigpaluwa' nan ya manga utaw
na nya-allang na kanilan kakallekan matay dun ni kadugay na pag-eya' nilan
asini tas na lupa'.
16 Kay to-o la nyabangal na beke' na manga anghil ya pigtabangan ni Jisus,
manang ya manga buwadbuwad baling ni Abraham.
17 Yanagaw si Jisus nya-imo' utaw kasiling tadun aw nyeya' asini kanaten.
Pigka-agiyan nan ya kanaten kya-agiyan pada kallatan kitadun nan aw
umba' sakanan ma-imo' To-o Matas na Magdadugsu-ay adti asdangan na
Tyumanem. Aw pigtumbay nan na dugsu' ya kanan pagka-utawun pada
lanasen ya manga sala' na manga utaw.
18 Aw asuntu sa manga kya-agiyan nan na pagti-is aw manga pagtanda',
makatabang sakanan sa manga utaw na pigtanda' uman.

3

Matas pa si Jisu-Kristu kan Moysis

1 Kay manga inulug ku na pigtani la na Tyumanem, pigtawag da kamu
nan na un makasambuk sa kadég na awun ni tas na langit. Yanagaw
anenganengen tadun si Jisus na yan ya Pigpadala na Tyumanem aw nya-
imo' To-o Matas na Magdadugsu-ay dun ni kanaten pagpangintu-u.
2 Asuntu na kasaligan sakanan, pigtuman nan ya kadég na pigsugu' kanan
na Tyumanem, kasiling ni Moysis na pigtuman nan ya pigsugu' kanan na
Tyumanen na yan ya paggagad sa manga utaw nan.

* **2:12** 2:12 Mabasa yeiy adti Salmo 22:22. * **2:13** 2:13 Mabasa yeiy adti Isayas 8:17-18.

3 Manang si Jisus ya umba' deyen kay matas pa sakanan kan Moysis.
Kasiling na utaw na migtulluk sa balay, matas pa ya dengeg nan kay sa balay
na pigtulluk nan.
4 Kay kya-ede-an tadun na ya kadég na balay awun saba migtulluk.
Manang ya mig-imo' sa kadég, yan ya Tyumanem.
5 Na, si Moysis kasaligan na sugu-anen dun ni paggagad nan sa manga
utaw na Tyumanem. Aw ya pig-imo' nan, yan ya alung sa dumadateng na
un pa-ede' na Tyumanem.
6 Manang si Kristu to-o pa matas asuntu na Ise' sakanan na Tyumanem aw
kasaligan sakanan dun ni pagdumala sa manga utaw na Tyumanem. Aw
kitadun ya kasakupan nan kun magpadeleg kitadun dun ni pagpangintu-u
aw pag-iman menda' adti katigkasan.

Ya lagdenganan na manga utaw na Tyumanem

7 Yanagaw, kasiling na piglong na Ispiritu Santo asini muna:
"Adun na allaw, kun dengegen mayu ya piglong na Tyumanem,
8 dili' mayu pagpakategelen ya kamayu anenganeng kasiling na pig-imo' na
manga mangkatikadeng mayu asini muna.
Kay adtu ni kaligbinan, nyatu silan sa Tyumanem.
9 Aw miglong ya Tyumanem: 'Pigtanda' baling nilan kun ayin taman ya
kanak pasinsya,
pangkay pigkita' nilan ya madég na pigpan-imo' ku seled na kapatan ka
umay.
10 Yanagaw to-o aku nyadaman kanilan,
aw miglong aku: Gayed nyakasuway ya kanilan anenganeng,
aw wala' nilan daluga ya pigpalna-u ku kanilan.
11 Aw dun ni kanak pagkadaman,
migsapa' aku na dili' silan makadateng adti banwa na un ku kanilan galu
palagdengan.' "*
12 Kay manga inulug, magpakatadeng kamu na wala' galu ya adti ka-
mayu na mag-anenganeng sa malatay na yan ya makapalumay sa kamayu
pagpangintu-u, aw yeiy ya makapasuway kamayu lekat adti Tyumanem na
Gayed Awun.
13 Manang ya kadég mayu magpakabagsegay sa ginawa kada allaw talana
awun pa selat, pada dili' kamu makasuway asuntu sa manga sala' na yan ya
makapategel kamayu.
14 Kun padelegen tadun ya pagpangintu-u kan Kristu kasiling na idtu muna
taman adti katigkasan, magpadeleg uman ya pagpakasambuk tadun kanan.
15 Kasiling na pigpasulat da saba:
"Adun na allaw, kun dengegen mayu ya piglong na Tyumanem,
dili' mayu pagpakategelen ya kamayu anenganeng kasiling na pig-imo' na
manga mangkatikadeng mayu dun ni pag-atu nilan kanan."
16 Singalan ka' manga utawa ya nyakadengeg sa piglong na Tyumanem
manang nyatu baling silan kanan? Yeiy saba ya manga utaw na piggagad ni
Moysis lekat adti nasud na Ihiptu.
17 Aw singalan ka' uman ya to-o pigkadamanan na Tyumanem seled na
kapatan ka umay? Yeiy saba ya manga utaw na nyampakasala', aw ya
syampetan nilan, nyangkamatay silan dun ni kaligbinan.
18 Aw singalan uman manga utawa ya pigsapa-an na Tyumanem na dili'
silan makasambuk adti lagdenganan na lekat adti kanan? Yeiy ya manga
utaw na wala' dalug sa manga sugu' nan.

* **3:11** 3:7b-11 Mabasa yeiy adti Salmo 95:7d-11.

19 Yanagaw to-o nyabangal adti kanaten na wala' silan pakaseled adti
lagdenganan na pigtagilan na Tyumanem kanilan asuntu na wala' silan
pangintu-u kanan.

4

Ya paglagdeng na pigpakang na Tyumanem adti manga utaw nan

1 Yanagaw, pangkay kenne' pa na pigpakang na Tyumanem na paglag-
deng, manang magpakatadeng kitadun pagaw awun eped kanaten na dili'
makaseled adti un nan kanaten palagdengan.
2 Nyakadengeg kitadun saba sa Madyaw na Ubat-ubat na lekat adti Tyu-
manem kasiling na tyugbulan tadun asini muna. Manang sa pagpakadengeg
nilan, wala' ya nya-untung adti kanilan kay wala' nilan pangintu-uwi ya
kanilan pigdengeg.
3 Kay kitadun na nyangintu-u kanan ya makasambuk kagaya dun ni
banwa na paglagdengan. Kasiling na piglong na Tyumanem asini muna:
"Dun ni kanaken kadaman,
migsapa' aku na dili' silan makadateng adti banwa na un ku galu kanilan
palagdengan."*
Piglong yeiy na Tyumanem pangkay pigtagilan da nan dadan ya lagden-
ganan lekat pa asini muna sa pag-imo' nan sa kadakula' na banwa.
4 Kay pigpasulat nan uman asini muna:
"Pagdateng na kapitu na allaw, miglagdeng ya Tyumanem adti kadég na
manga imo-unun nan." *
5 Manang pigkasampetan uman na Tyumanem ya manga utaw na wala'
pangintu-u:
"Dili' silan makadateng adti banwa na un ku galu kanilan palagdengan."*
6 Yanagaw to-o nyabangal adti kanaten na awun pa manga utaw na
kaliman na Tyumanem na makaseled adti banwa na paglagdengan, manang
ya manga utaw asini muna na kya-ubat-ubatan sa paglagdengan, wala' silan
pakaseled asuntu na wala' nilan daluga ya manga sugu' nan.
7 Yanagaw mig-atag pa ya Tyumanem sa selat, aw adun da saba ya selat
yeiy. Kay idtu muna, sa paglabay da na madég na umay, miglong ya
Tyumanem magi kan Dabid kasiling na piglong da:
"Adun na allaw, kun dengegen mayu ya kanaken piglong,
dili' mayu pagpakategelen ya kamayu anenganeng."*
8 Ya banwa na paglagdengan yeiy, beke' na banwa na Canaan na pigkad-
tuwan ni Joswé asini muna dun ni paggagad nan sa manga buwadbuwad
ni Isra-él. Kay kun si Joswé nyatag pa sa manga utaw na Isra-él sa tengteng
paglagdengan, na, dili' da galu ya Tyumanem maglong sa sambuk na allaw
na un paglagdengan sa manga utaw.
9 Yanagaw awun pa paglagdeng na pigtagilan na Tyumanem sa manga
utaw nan, kasiling na paglagdeng nan adti kapitu na allaw pagkatigkas na
pag-imo' nan sa kadég.
10 Aw dun ni allaw yan, pangkay singalan ya nyakasambuk da adti paglag-
dengan yan, makalagdeng sakanan adti kanan manga imo-unun, kasiling na
pig-imo' na Tyumanem.

---

* **4:3** 4:3 Mabasa yeiy adti Salmo 95:11.
* **4:4** 4:4 Mabasa yeiy adti Génesis 2:2 aw Éxudo 20:11.
* **4:5** 4:5 Mabasa yeiy adti Salmo 95:11.
* **4:7** 4:7 Mabasa yeiy adti Salmo 95:7d-8.

11 Yanagaw tibagsegan tadun na makaseled adti paglagdengan yan, pada
dili' kitadun makasuway kasiling na manga mangkatikadeng tadun asini
muna na wala' dalug sa manga sugu' na Tyumanem.
12 Kay to-o matulus ya tingeg na Tyumanem, aw to-o pa matalem kay sa
lipang. Mabatug nan kelegan ya anenganeng na manga utaw kasiling na
lipang na pigtibas na matenga' nan ya pigkitaan na pesa', aw dayaw uman
datengen ya utuk na pesa'. Aw mabatug na kanan tingeg bukasan ya awun
ni anenganeng na utaw pangkay ya pigtagu' nan dala ya manga palpa aw
pagkaliman nan.
13 Aw wala' ya pangkay unu na pigtagu' na dili' ka-ede-an na Tyumanem.
Kyinita' nan alag, aw nyabangal adti kanan ya kadég. Aw tubagenen tadun
adti kanan ya kadég na kanaten pigpan-imo'.

Si Jisus ya kanaten To-o Matas na Magdadugsu-ay

14 Yanagaw, pakasaligen tadun ya kanaten pagpangintu-u. Kay awun da
kanaten To-o Matas na Magdadugsu-ay na yan si Jisus na Ise' na Tyumanem
na adtu la ni tas na langit.
15 Aw kya-ede-an nan ya kadég na pagtanda' kanaten kay kya-agiyan nan
saba uman. Manang wala' sakanan pakasala'.
16 Yanagaw dili' kitadun mabekenbeken magpalapit adti trunu na Tyu-
manem na to-o magkallat, pada madawat tadun ya kanan kallat aw grasya
aw tabangan kitadun nan dun ni allaw na manganday kitadun kanan.

5

1 Na, ya pangulu na manga magdadugsu-ay dun ni manga utaw na Isra-
él, pigpamalli' sakanan lekat adti manga eped nan * pada magpatenga'
sa manga utaw adti Tyumanem magi sa pagdugsu' sa manga dyala nilan
asuntu sa kanilan manga sala'.
2 Aw ya pangulu na manga magdadugsu-ay to-o nan pagkallatan ya manga
utaw na nyakasuway na wala' paka-ede' sa pig-imo' nilan na sala', kay
magpaka-imo' uman sakanan sa sala'.
3 Asuntu seiy ka-ilangan uman sakanan magdugsu' pada sa manga sala'
nan aw beke' olo' na manga sala' na eped na utaw.
4 Wala' ya utaw na ma-imo' pangulu na manga magdadugsu-ay asuntu
sa kanan pagbaya' pada pagbasaan sakanan. Tyumanem olo' ya nyamalli'
kanan kasiling ni Aaron na pigpamalli' nan na un ma-imo' magdadugsu-ay
asini muna.
5 Maynan uman si Kristu, beke' nan ya migbaya' na un ma-imo' To-o Matas
na Magdadugsu-ay adti Tyumanem, manang pigpatas sakanan baling na
Ama na miglong kanan:
“Ikaw ya kanak Ise'.
Adun na allaw, pakita' ku na aku ya kanmu Ama.” *
6 Aw awun pa uman piglong na Tyumanem adti eped na pigpasulat nan:
“Ikaw ya magdadugsu-ay na magpatenga' sa manga utaw adi kanak na wala'
ya tyamanan,
kasiling na pagkamagdadugsu-ay ni Mélkizédék.”*
7 Na, sa asini pa si Jisus ni tas na lupa', nyanawagtawag sakanan adti kanan
Ama, aw migsugaw na nyangilalat sa mabagseg na tingeg kay yan olo' ya

* **5:1** 5:1 Ya manga magdadugsu-ay alag buwadbuwad ni Aaron. * **5:5** 5:5 Mabasa yeiy adti Salmo 2:7. * **5:6** 5:6 Ya sulat yeiy lekat adti Salmo 110:4. Aw ya kasampetanen kan Mélkizédék aw Abraham mabasa yeiy adti Génesis 14:17-20.

makapaluwa' kanan adti pagkamatay. Aw asuntu na migpadalem sakanan aw pig-imo' nan ya pagkaliman na Ama nan, yanagaw dyengeg ya kanan pagpanawagtawag.
8 Aw pangkay tengteng sakanan Ise' na Tyumanem, kyapalna-uwan sakanan adti pagdalug sa pagkaliman na kanan Ama magi dun ni manga pagti-is nan.
9 Aw asuntu na dayaw nan pigtuman ya pagkaliman na Ama, nya-imo' sakanan agiyanan sa pagpakaluwa' na manga utaw na mangintu-u kanan pada matagtun nilan ya ginawa na wala' ya katigkasan.
10 Aw magi sa pagbaya' na Tyumanem, si Jisus nya-imo' To-o Matas na Magdadugsu-ay sa manga utaw adti kanan Ama, kasiling na pagkamagdadugsu-ay ni Mélkizédék asini muna.

Ya pagpakadalid na pagpangintu-u tadun

11 Na, madég pa galu ya un nami paglongun asini sulat ini, manang dili' nami adun bangalen kamayu asuntu na malug ya pagpalabet.
12 Madugay da kamu nyangintu-u kan Kristu, yanagaw makapalna-u la galu kamu sa manga eped, manang menda' adun ka-ilangan pa kamu palna-uwan sa manga tagna' na palna-u na lekat adti Tyumanem. Kasiling kamu na tagbi' na ise' na magsusu pa na dili' pa magpakakan sa mabagseg.
13 Kay ya utaw na maynan, wala' pa ya kya-ede-an nan kun unu ya madyaw aw kun unu uman ya malatay.
14 Manang ya utaw na unud da ya pagpangintu-u, kasiling sakanan na utaw na magpakakan da sa mabagseg. Pignalam nan ya kanan anenganeng sa pagka-ede' kun unu ya madyaw aw kun unu ya malatay.

6

1 Yanagaw, asuntu na madugay da kitadun nyangintu-u kan Kristu, dili' da tadun gayed salutsalutun ya manga tagna' na pigpalna-u kanaten. Madyaw pa na padelegen tadun ya pagtulin magi sa palna-u na kyalabetan tadun. Kay kya-ede-an da mayu saba ya manga palna-u ini: ya pagselsel sa imo-unun na wala' ya ma-untung, aw ya pagpangintu-u sa Tyumanem,
2 aw ya paglinis, aw ya pagpandung sa palad adti ulu na eped, aw ya pagmataw na Tyumanem sa manga nyangkamatay, aw ya pag-ukum nan kagaya na wala' ya tyamanan.
3 Yanagaw to-o pa tadun baling padelegen ya pagtulin dun ni palna-u na kanaten kyalabetan, kun tumbay na Tyumanem.
4 Na, ya manga utaw na tengteng tyumalikud sa pagpangintu-u nilan, unun pa ka' na sambuk na utaw ya pagpaliku' kanilan adti pagselsel? Idtu muna, kya-ilawan da ya kanilan anenganeng magi sa Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus aw pig-apet da nilan ya kallat na Tyumanem. Nyadawat nilan ya kanan Ispiritu,
5 aw pig-apet da nilan ya manga kadyawan na pigdengeg nilan adti tingeg na Tyumanem. Aw kyinita' nilan ya manga milagru aw katulus nan na un pa padelegen adti manga kamoliyan na allaw.
6 Manang kun pig-apet da nilan ya kadég yeiy aw tigkas yan pigtalikudan nilan, dili' da mabatug na lumiku' silan magselsel adti Tyumanem, kay kun yan da ya pagbaya' nilan, kasiling na pigpakalabu nilan salut ya Ise' na Tyumanem adti krus aw pigmulamula adti asdangan na manga utaw.
7 Ya utaw na nyakadalid da ya pagpangintu-u, kasiling sakanan na lupa' na gayed pig-ulanan, tumulin ya manga tanem aw dakula' ya ma-untung na tagtun kay pigpakadyaw sakanan na Tyumanem.

8 Manang ya utaw na tyumalikud sa pagpangintu-u nan, kasiling uman
sakanan na lupa' na piggiti-an olo' na manga sagbet na suksukun, wala
ya ma-untung na tagtun, aw dili' madugay katullunan na Tyumanem aw
sunugun kagaya.
9 Kay manga inulug na to-o ku pigginawaan, pangkay maynan ya piglong
nami manang nya-ede' da kami na kya-untungan da kamu sa pagpaluwa'
kamayu na Tyumanem.
10 Matinaw saba ya pagbaya' na Tyumanem, yanagaw dili' nan kalin-
gawan ya kadyaw na manga imo-unun mayu aw ya pagginawa mayu kanan
magi sa pagpadeleg mayu tyumabang sa manga mangintu-uway.
11 Aw kaliman nami na magtibagseg ya tagsambuksambuk kamayu mag-
padeleg dun ni pagpangintu-u taman adti katigkasan pada tengteng ma-
lingeb ya pag-iman mayu.
12 Kay kun imo-un mayu ya maynan, dili' kamu ma-imo' mataka. Manang
madalug mayu baling ya manga utaw na nyakadawat da sa pigpakang
kanilan na Tyumanem, asuntu na nyakati-is silan aw nyakapadaleg dun ni
pagpangintu-u nilan.

Dili' ma-uman ya pakang na Tyumanem

13 Dun ni pagpakang na Tyumanem kan Abraham asini muna, wala' ya
eped na ngalan na matas pa na pigpamatinaw nan. Yanagaw migsapa'
sakanan magi dun ni kanan ngalan,
14 law nan, "Pakadyawun ta kaw saba aw to-o ku pakadégen ya manga
buwadbuwad mu." *
15 Aw asuntu na nyakatagad si Abraham sa piglong na Tyumanem,
nyadawat nan ya pigpakang kanan.
16 Na, ya manga utaw na magsapa', pagngalanan nilan ya sambuk na
matas pa kanilan pada yan ya magmatinaw sa pagsapa' nilan. Aw ya
pagsasapa-ay nilan, yan ya magbugtu' sa kanilan pag-ayil.
17 Aw maynan uman ya pig-imo' na Tyumanem asini muna. Kay kaliman
nan pakita' adti kanan manga utaw na atag nan kanilan ya kanan pigpakang
aw dili' ma-uman ya pagbaya' nan. Aw pigmatinaw nan yeiy magi dun ni
kanan pagsapa'.
18 Ya pakang aw ya sapa' alag dili' ma-uman, kay ya Tyumanem dili'
maggalu'. Aw ya Tyumanem, yan ya gayed tadun pagpalaguyan. Aw asuntu
seiy, magkabagseg da ya kanaten ginawa pada pakasaligen ya kanaten pag-
iman na tumanen saba na Tyumanem ya kadég na pigpakang nan,
19 aw dili' kitadun kabullugan. Aw ya pag-iman tadun kanan, kasiling na
angkla na magpakatagen sa barko. Aw asuntu seiy, mabatug da tadun ya
pagseled adti asdangan nan kay wala' da ya nyakasaliben.*
20 Si Jisus nyuna la saba kanaten adti tengteng pag-eya-an na Tyumanem,
aw nya-imo' sakanan To-o Matas na Magdadugsu-ay na wala' ya tyamanan,
kasiling na pagkamagdadugsu-ay ni Mélkizédék.

7

Ya magdadugsu-ay na si Mélkizédék

1 Si Mélkizédék, yan ya hari' sa banwa na Salim asini muna, aw yan
uman ya magdadugsu-ay na migpatenga' sa manga utaw adti Tyumanem

* **6:14** 6:13-14 Mabasa yeiy adti Génesis 22:16-17. * **6:19** 6:19 Ya kakawasan seiy, wala' da ya makabalabag kanaten adti Tyumanem kasiling na madakmel na téla na pigsaliben sa Tambi' na Pigtani adti Tyumanem na awun ni Témplo dun ni Jerusalem. Mabasa yeiy adti kapitulu 9.

na To-o Matas. Aw syumungun sakanan kan Abraham na nyuli' da lekat
adti pagtanam sa manga hari' na pigdeg nan, aw miglong kan Abraham,
“Pakadyawun kaw galu na Tyumanem.”
2 Aw tigkas yan, nyatag si Abraham kan Mélkizédék sa kapulu' lekat adti
kadég na nyataban nan. Na, yan ya kakawasan na ngalan ni Mélkizédék: hari'
na gayed dyumalug sa pagkaliman na Tyumanem. Aw yan ya kakawasan na
Salim: kalinaw. Yanagaw, si Mélkizédék, yan uman ya hari' na kalinaw.
3 Wala' ka-ede-i kun singalan ya ama nan aw ina nan aw ya kanan manga
tyugbulan. Wala' uman ka-ede-i ya allaw na pagkaûtaw nan aw ya kanan
pagkamatay. Manang ya pagkamagdadugsu-ay nan wala' ya tyamanan,
kasiling saba na pagkamagdadugsu-ay na Ise' na Tyumanem.
4 Anenganengen tadun ya katas na dengeg ni Mélkizédék. Pangkay ya
kanaten tyugbulan na si Abraham nyatag kanan sa kapulu' na nyataban nan
lekat adti tanam.
5 Na, ya sambuk na buwadbuwad ni Abraham, yan si Libi.* Aw dun ni
Uldin na pig-atag na Tyumanem kan Moysis, olo' buwadbuwad ni Libi ya
ma-imo' manga magdadugsu-ay. Aw silan ya umba' dumawat sa kapulu'
lekat adti manga eped nilan na utaw na Isra-él na alag uman buwadbuwad
ni Abraham.
6 Manang si Mélkizédék dyumawat sa kapulu' ni Abraham pangkay beke'
sakanan na buwadbuwad ni Libi. Aw magi sa paglong ni Mélkizédék, pig-
atagan pa nan si Abraham sa manga kadyawan pangkay pigpakangan da na
Tyumanem si Abraham sa manga kadyawan.
7 Aw kya-ede-an tadun na matas pa ya nyatag sa manga kadyawan kay sa
dyumawat.
8 Aw anenganengen tadun uman ya manga magdadugsu-ay adti Tyu-
manem na dyumawat sa kapulu'. Buwadbuwad silan ni Libi na awun
kamatayen. Manang wala' ya pigpasulat na Tyumanem sa pagkamatay ni
Mélkizédék.
9 Aw yanagaw makapaglong galu kitadun na pangkay si Libi ya dumawat
sa kapulu', manang magi sa pig-imo' ni Abraham kasiling na nyaka-atag da
si Libi sa kapulu' nan adti kan Mélkizédék.
10 Kay dun ni allaw na pagkita' ni Abraham aw si Mélkizédék, wala' pa si
Libi kaûtaw, kay un pa sakanan ma-imo' buwadbuwad ni Abraham, manang
kasiling na nyaka-atag da uman sakanan sa kapulu' magi kan Abraham.

Si Jisus aw si Mélkizédék

11 Na, kun nyabatug pa nyalingeb ya palpa na Tyumanem magi sa
pagdugsu' na manga buwadbuwad ni Libi kasiling na pigpasugu' dun ni
Uldin, dili' da ka-ilangan na madi pa ya sambuk na magdadugsu-ay na
kasiling ni Mélkizédék pada sayuwan ya pagkamagdadugsu-ay ni Aaron na
buwadbuwad ni Libi.
12 Aw kun sayuwan ya pagkamagdadugsu-ay, sayuwan uman ya manga
sugu' dun ni Uldin.
13 Kay ya sambuk na migpatenga' na pigpa-ede' dadan na Tyumanem
asini muna, yan si Jisus. Wala' sakanan lekat adti buwadbuwad ni Libi,
manang lekat baling adti eped na buwadbuwad na wala' pamalli-a na ma-
imo' magdadugsu-ay.

---

* **7:5** 7:5 Si Moysis aw mangud nan na si Aaron, alag buwadbuwad ni Libi. Aw sa pag-atag na Tyumanem kan Moysis sa Uldin, lyumabay da ya sobla upatenggatus ya umay lekat adti manga allaw ni Abraham aw si Mélkizédék.

14 Nyabangal da adti kadég tadun na ya kanaten Pangulu na si Jisus
lyumekat baling adti manga buwadbuwad ni Juda. Aw sa paglong ni Moysis
kun kanyan buwadbuwad ya ma-imo' magdadugsu-ay adti Tyumanem,
wala' nan kasampeti ya buwadbuwad ni Juda.
15 Aw to-o pa nyabangal na pigsayuwan da ya manga magdadugsu-ay lekat
adti buwadbuwad ni Libi asuntu na nyadi la ya sambuk na magdadugsu-ay
na kasiling ni Mélkizédék,
16 aw ya pagka-imo' nan magdadugsu-ay beke' na asuntu sa kanan tyug-
bulan na kasiling na pigsugu' na Tyumanem dun ni Uldin, manang asuntu
sa katulus nan kay pigdeg da nan ya kamatayen.
17 Aw pigmatinaw yeiy dun ni pigpasulat asini muna:
“Ikaw ya magdadugsu-ay na mgpatenga' sa manga utaw adi kanak na wala'
ya tyamanan,
kasiling na pagkamagdadugsu-ay ni Mélkizédék.” *
18 Dili' da saba ka-ilangan ya muna pa-agi na pagdugsu' na pigsugu' na
Tyumanem, asuntu na dili' mabatug na muna pa-agi ya paglanas sa manga
sala'.
19 Kay dili' masambat na Uldin ya pagtulid sa manga utaw. Manang dun ni
bagu na pakang, awun imanen tadun na to-o pa madyaw kay yeiy ya du-an
na makapalapit da kitadun adti Tyumanem.
20 Aw ya bagu na pakang to-o pigpakabagseg na Tyumanem magi sa
pagsapa' nan pada dayaw mag-iganget. Idtu muna sa pag-imo' na Tyu-
manem sa manga buwadbuwad ni Libi magdadugsu-ay, wala' sakanan
pagsapa'.
21 Manang si Jisus nya-imo' sakanan magdadugsu-ay magi sa pagsapa'. Aw
si Jisus ya pigpalabet na Tyumanem dun ni pigpasulat nan asini muna:
“Migsapa' ya Tyumanem,
aw ya kanan anenganeng dili' ma-uman.
Aw law nan, ‘Ikaw ya magdadugsu-ay na wala' ya tyamanan.’ ” *
22 Aw asuntu sa sapa' yeiy, dun da kabangal na magi kan Jisus, tengteng
tumanen na Tyumanem ya pakang nan na to-o madyaw adti manga utaw.
23 Madég ya magdadugsu-ay adti Tyumanem na magsayusayu, manang
dili' silan magpakapadeleg sa imo-unun nilan kay alag silan magkamatay
aw pagsayuwan.
24 Manang si Jisus kenne' na pagkamagdadugsu-ay nan na wala' ya tya-
manan aw dili' sakanan pagkasayuwan.
25 Yanagaw, mabatug nan ya pagpaluwa' sa manga utaw na magpalapit
adti Tyumanem magi kanan. Aw asuntu na gayed awun sakanan na wala'
ya tyamanan, yan da ya manawagtawag kanaten adti Tyumanem.
26 Si Jisus saba ya To-o Matas na Magdadugsu-ay na ka-ilangan tadun.
Wala' ya sala' dun ni kanan, aw dili' sakanan kasiling na kadég na utaw na
makasasala'. Aw adtu la sakanan ni tas na langit aw pigbasa͡an na kadég.
27 Aw dili' nan ka-ilangan magdugsu' kada allaw. Dili' sakanan kasiling
na manga magdadugsu-ay na silan ya muna magdugsu' asuntu sa kanilan
manga sala' aw pagkatigkas yan kana manga eped da uman sala'. Kay
minsan da olo' ya pagdugsu' sa kanan pagka-utawun asuntu sa manga sala'
na manga utaw.
28 Na, ya manga utaw na nya-imo' pangulu na manga magdadugsu-ay,
pigpamalli' silan magi sa Uldin pangkay awun pagsala' kanilan. Manang
magi sa sapa' na Tyumanem na nyakamoli sa Uldin, pigtani nan ya kanan Ise'

* **7:17** 7:17 Mabasa yeiy adti Salmo 110:4. * **7:21** 7:21 Mabasa yeiy adti Salmo 110:4.

na yan ya umba' ma-imo' kanaten To-o Matas na Magdadugsu-ay na wala' ya tyamanan.

8

Si Jisus ya To-o Matas na Magdadugsu-ay na pigpakang na Tyumanem

1 Na, ini ya tengteng puntu na piglong nami kamayu: Awun saba To-o
Matas na Magdadugsu-ay na migpatenga' kanaten na adtu la ni tas na langit.
Nyingkud sakanan apit adti kalintu na trunu na Ama na yan ya Tyumanem
na to-o pagdeyen.
2 Aw pig-imo' nan ya kanan manga imo-unun dun ni tengteng pagsimbaan
sa Tyumanem. Aw ya pagsimbaan yeiy, wala' na manga utaw imo-a manang
Tyumanem ya mig-imo'.
3 Asini tas na lupa', ya pigpamalli' na ma-imo' pangulu na manga
magdadugsu-ay, yan ya mag-atag sa manga dugsu' adti Tyumanem. Yana-
gaw ya kanaten uman To-o Matas na Magdadugsu-ay, ka-ilangan na awun
uman kanan atag na dugsu'.
4 Na, kun kenne' ni Jisus asini tas na lupa', dili' sakanan ma-imo'
magdadugsu-ay kay awun da manga magdadugsu-ay na dyumalug sa Uldin
na pig-atag na Tyumanem kan Moysis. *
5 Aw ya pagsimbaan nilan sa Tyumanem, olo' yeiy alung sa adti tas na
langit. Kya-ede-an tadun kay piglongan na Tyumanem si Moysis, “Sa pag-
imo' mayu sa un pagsimbaan kanak, magpakatadeng kaw na dayaw mu
madalug ya kadég na pigpakita' ku kanmu adti buntud.”*
6 Manang to-o pa madyaw ya imo-unun ni Jisus na migpatenga' adun kay sa
manga magdadugsu-ay na migpatenga' adti Témplo. Kay to-o pa madyaw ya
bagu na pakang na Tyumanem, asuntu na pigpaligena' nan dun ni kanan
manga pigpakang na to-o pa madyaw.
7 Kun nyalingeb pa na muna pakang ya palpa na Tyumanem, dili' da ka-
ilangan ya bagu.
8 Manang kyinita' na Tyumanem na awun pa pagsala' sa pagdalug na manga
utaw na Isra-el sa muna pakang. Yanagaw miglong ya Tyumanem:
“Dumateng ya allaw na mag-imo' aku sa bagu na pakang adti manga utaw
na Isra-él aw sa manga utaw na Juda.
9 Aw dili' da kasiling na tagna' na pakang ku idtu muna na pig-imo' ku adti
manga tyugbulan nilan
dun ni pag-agak ku kanilan lekat adti nasud na Ihiptu.
Wala' nilan padelega ya pagdalug sa manga sugu' ku,
yanagaw pigpabaya-an da ku silan.
10 Manang ini ya bagu na pakang na un ku imo-un sa manga buwadbuwad
ni Isra-él sa manga allaw na dumadateng pa:
Betang ku ya kanak manga sugu' dun ni anenganeng nilan
aw dayaw ku tanemen adti seled nilan.
Ma-imo' aku Tyumanem nilan,
aw silan uman ma-imo' kanak manga utaw.

---

* **8:4** 8:4 Dun ni manga allaw ni Jisus, kenne' pa na manga magdadugsu-ay migdugsu' adti Témplo dun ni Jérusalim. Pangkay mig-imo' ya Tyumanem sa bagu na pakang magi kan Jisus, manang lekat na pagkamatay ni Jisus, kapatan ya umay na migpadeleg silan migdugsu', menda' na pigkalat na manga sundalu na Roma ya Témplo dun ni umay na 70. * **8:5** 8:5 Mabasa adti manga kapitulu 25-26 na Éxudo ya manga piglong na Tyumanem kan Moysis sa pag-imo' sa un pagsimbaan kanan asini tas na lupa'.

11 Aw dili' da nilan ka-ilangan palna-uwan ya kanilan manga eped kun
singalan aku,
kay alag da silan maka-ede' kanak,
pangkay ya manga tagitu' aw manga utaw na dengganen.
12 Kay kallatan ku silan,
aw kalingawan da ku ya manga malatay na imo-unun nilan,
aw dili' da ku anenganengen ya manga sala' nilan.' " *
13 Yanagaw, sa paglong na Tyumanem na awun bagu na pakang, dun da
nan pa-ede-an na wala' da ya katukanan sa muna pakang, aw dili' madugay
malagak da.

9

Ya pagsimba na manga utaw na Isra-él

1 Na, ya muna pakang na Tyumanem adti kanan manga utaw na Isra-él,
awun manga sugu' sa pag-imo' sa un pagsimbaan kanan aw manga pa-agi
sa pagsimba.
2 Adti seled, awun duwa ya tambi' na alag pigtani adti Tyumanem. Aw dun
ni tagna' na tambi', awun pigpa-indeg na saleng na pitu ya sulu-anan, aw
awun uman lamisa na pagbetangan sa sampulu' tag duwa kalapid ya pan
na pagdugsu' adti Tyumanem.
3 Aw adti tadtu na tagna' na tambi', awun uman Tambi' na Pigtani adti
Tyumanem na pigsalibenan na to-o madakmel na téla.
4 Dun ni Tambi' na Pigtani adti Tyumanem, awun sunuganan sa insénso.
Aw dun uman ya kaban na pigbetangan sa duwa ya lapidan na batu na
pigsulatan sa sampulu' ya sugu'. Adti seled uman na kaban ya kulun na
pigdayawan sa mana.* Aw dun uman ni seled ya bangka' ni Aaron na
nyanalingsing. Ya sunuganan aw ya kaban aw ya kulun alag yeiy pigtapli-an
na bulawan.
5 Aw adti tas na sab na kaban awun duwa ya inutaw na kasiling na
gya na anghil na pigtawag na kérubim, aw yeiy ya pangilala na awun ya
Tyumanem. Pigsalindungan na manga panid nilan ya "Ingkudanan na
Kallat na Tyumanem." Manang ya kadég yeiy, dili' mabus mapalabet adun.
6 Yanagaw sa abus da katagilan ya kadég yeiy, kada allaw sumeled da ya
manga magdadugsu-ay adti tagna' na tambi' pada imo-un nilan ya kanilan
imo-unun.
7 Manang ya Tambi' na Pigtani adti Tyumanem, minsan olo' kada umay
makaseled ya pangulu na manga magdadugsu-ay pada magpatenga' sa
manga utaw adti Tyumanem. Dili' makaseled sakanan kun wala' ya dalaen
nan na dugu' na ayep na abus da nan dugsu-an asuntu sa kanan manga sala'
aw dala uman ya sala' na manga utaw na wala' nilan ka-ede-i na sala' ya nya-
imo' nilan.
8 Aw pigbangal na Ispiritu Santo na dili' makaseled ya manga utaw adti
Tambi' na Pigtani adti Tyumanem, yanagaw dili' pa silan makapalapit adti
asdangan nan talana na dun pa ya muna pa-agi na pagdugsu'.
9 Alag yeiy pundinganan kanaten. Dun ni muna pa-agi, ya manga dugsu'
adti Tyumanem dili' makalinis sa anenganeng na manga utaw. Gayed pa
silan piglinggal na kanilan anenganeng.

---

* **8:12** 8:8-12 Mabasa yeiy adti Jérémiyas 31:31-34. * **9:4** 9:4 Ya mana, yan ya pagkanen asini muna na pigpadala na Tyumanem lekat adti langit sa manga utaw na Isra-él talana nilan migpasinan adti banwa na Kana-an.

10 Pangkay pigdalug nilan ya manga sugu' dun ni Uldin sa pagkan aw pag-
inem, aw manga katanem sa paglinis sa lawas, manang wala' kalinisi ya
kanilan anenganeng menda' sa allaw na dyumateng ya bagu na pa-agi.

Si Kristu ya bagu na agiyanan

11 Manang adun, nyadi la si Jisu-Kristu na yan ya nya-imo' To-o Matas na
Magdadugsu-ay na migpatenga' sa manga utaw adti Tyumanem, aw madég
ya manga kadyawan adti kanaten asuntu sa bagu na pakang. Aw pigpadeleg
nan ya kanan imo-unun adti pagsimbaan na to-o pa madyaw na wala' imo-a
na manga utaw aw wala' yeiy asini tas na lupa' manang adti tas na langit.
12 Si Jisus minsan da seled dun ni pagsimbaan na awun ni tas na langit.
Aw magi sa kanan dugu', piglekat nan ya manga utaw lekat adti pag-allang
na manga sala' nilan, pada makatagtun kitadun sa ginawa na wala' ya
katigkasan. Kay kanan dugu' saba ya pigdugsu' aw beke' na dugu' na manga
kambing aw tudu na baka kasiling na muna pa-agi.
13 Adti Uldin, kun ya utaw kalipa-an, kalinisan sakanan magi sa dugu' na
manga kambing aw tudu na baka. Aw kun awun utaw na kalipa-an asuntu
sa pag-awid nan sa lawas na utaw na nyatay, magsunug silan sa bubay na
nati na baka, aw ya abu pagsabug nilan adti utaw na kyalipa-an.
14 Manang to-o pa dun dakula' ya mabatug na dugu' ni Kristu. Kay magi sa
Ispiritu Santo na wala' ya tyamanan, pigtumbay ni Kristu ya kanan pagka-
utawun na wala' ya se-ey adti Tyumanem pada ma-imo' dugsu' kalyu sa sala'
na manga utaw. Aw asuntu sa pig-imo' nan yeiy, kalinisan da ya kanaten
anenganeng lekat adti manga imo-unun na malatay, aw mabatug da tadun
ya pag-imo' sa imo-unun na Tyumanem na Gayed Awun.
15 Yanagaw yeiy ya du-an na si Kristu ya migpatenga' kanaten adti
Tyumanem dun ni bagu na pakang. Magi sa pagkamatay nan adti krus,
piglekat nan ya manga utaw na lyumakad sa manga sugu' dun ni Uldin adti
muna pakang. Aw ya kadég na pigtawag na Tyumanem, makadawat da sa
pigpakang nan na wala' ya tyamanan.
16-17 Kasiling na utaw na mig-imo' sa pakang sa kanan ayawanan. Dili'
matagtun na un ayawan kun utaw pa ya mig-imo' sa pakang. Manang kun
kapulbaan na nyatay da ya mig-imo' sa pakang, na, matagtun da na utaw na
pig-atagan sa ayawanan.
18 Maynan uman ya muna pakang na Tyumanem, pagpa-iligen ya dugu'
na pigdugsu' aw dun da pag-iganget ya pakang.
19 Kay pagkatigkas ni Moysis magpalna-u sa kadég na manga sugu' dun
ni Uldin adti manga utaw na Isra-él, pigkamang nan ya dugu' na manga
tudu na baka aw manga kambing, aw pigdali-an nan na tubig. Tigkas
yan, migkamang sakanan sa manga sanga na isopo aw pigbangget dun ya
bulbul na karniro, aw pig-elem nan adti dugu', aw pigpisikan nan ya libru
na piglulun na pigsulatan sa manga sugu' dun ni Uldin, aw pigpisikan nan
uman ya kadég na utaw dun.
20 Aw miglong si Moysis kanilan, “Ya dugu' yeiy, yan ya migpakasalig sa
pakang na Tyumanem na pigsugu' nan na un mayu dalugun.”
21 Aw pigpisikan uman ni Moysis na dugu' ya kadakula' na pagsimbaan sa
Tyumanem dala ya manga pagkana' na paggamiten na manga magdadugsu-
ay sa pagsimba.
22 Dun ni Uldin, magi sa dugu' mabus galu kalinisan ya kadég.
Aw kun wala' ya pagpa-ilig sa dugu' lekat adti pigdugsu', dili' malanas ya
manga sala' na manga utaw.

To-o pa madyaw ya dugsu' ni Jisus

23 Ya pagsimbaân na manga utaw na Isra-él sa Tyumanem, olo' yeiy alung
na pagsimbaân na awun ni tas na langit. Yanagaw, ya pagsimbaân na manga
utaw na Isra-él sa Tyumanem, dala ya manga pagkana' dun ni seled, ka-
ilangan alag linisan magi sa dugu' lekat adti ayep na pigdugsu'. Manang
ya pagsimbaân na awun ni tas na langit, ka-ilangan na to-o pa madyaw ya
dugsu' dun.
24 Kay si Kristu wala' seled adti Tambi' na Pigtani adti Tyumanem na pig-
imo' na manga utaw, kay olo' yeiy alung sa tengteng pagsimbaân. Manang
syumeled sakanan baling adti tengteng pagsimbaân na awun ni tas na langit
aw adtu la sakanan migpatenga' kanaten adti asdangan na Tyumanem.
25 Aw wala' sakanan kasiling na pangulu na manga magdadugsu-ay na
kada umay minsan magseled adti Tambi' na Pigtani adti Tyumanem na
magdala sa dugu' na ayep na pigdugsu' da.
26 Kay kun salutsalutun pa ni Kristu ya pagdugsu' sa pagka-utawun nan,
na, masalutsalut galu ya kanan pagti-is asuntu sa sala' na manga utaw lekat
pa na pag-imo' sa kadakula' na banwa. Manang minsan da olo' ya pagkadi
nan adun na manga kamoliyan na allaw na yan ya paglanas sa manga sala'
na manga utaw magi sa pagdugsu' nan sa kanan pagka-utawun.*
27 Na, minsan da olo' ya pagkamatay na utaw, aw pagkatigkas yan,
ukuman da sakanan na Tyumanem.
28 Aw si Kristu uman, minsan da ya kanan pagdugsu' na yan ya kanan
pagkamatay adti krus pada malanas ya manga sala' na kadég na manga
utaw. Aw sa pagliku' nan salut asini tas na lupa', dili' da magdugsu' na un
maglanas sa manga sala', manang dayaw nan lingeben ya pagpaluwa' sa
kadég na tyumagad kanan.

10

1 Kay ya Uldin na pig-atag na Tyumanem adti manga utaw na Isra-él,
olo' yeiy alung sa manga kadyawan na dumadateng pa. Yanagaw pangkay
gayed silan migdugsu' kada umay adti Tyumanem, manang dili' pa yeiy
umba' kanilan maka-imo' na wala' ya pagsala' kanilan adti asdangan na
Tyumanem.
2 Kun nyabatug pa na manga migsimba adti Tyumanem ya paglinis sa
kanilan manga sala' magi sa pagdugsu' nilan, dili' da galu malinggal ya
anenganeng nilan, aw dili' da silan salut magdugsu'.
3 Manang dun ni kanilan pagdugsu' kada umay, olo' yeiy baling magpa-
anenganeng sa manga sala' nilan.
4 Kay ya dugu' na manga tudu na baka aw manga kambing dili' makalanas
sa manga sala' na utaw.
5 Yanagaw idtu na pagkadi ni Kristu asini tas na lupa', miglong sakanan
adti Ama,
"Wala' kaw katutuki sa pagdugsu' nilan sa ayep
aw sa eped pa na pigdugsu' nilan.
Yanagaw pigtagilanan aku mu sa lawas na yeiy ya umba' pagdugsu'.
6 Wala' kaw pagleya sa kadég na dugsu' na pagsunugun adti dugsu-anan,
aw manga eped pa na pigpandugsu' pada kalinisan galu silan sa kanilan
manga sala'.

* **9:26** 9:26 Ya "manga kamoliyan na allaw" asini birsikulu, yan ya lekat na pagkaûtaw ni Jisus taman na pagliku' nan.

7 Yanagaw miglong aku kanmu, ‘Ini aku na un magtuman sa kanmu pagkaliman, kasiling na pigpasulat mu asini muna.’ ” *
8 Dun ni tagna' na piglong ni Kristu, pangkay madég ya punganan na pagdugsu' dun ni Uldin dala ya pagsunug sa lawas na ayep pada makamang ya manga sala' na utaw, manang wala' katutuki ya Tyumanem sa maynan na pagdugsu'.
9 Aw tigkas yan, miglong pa si Jisus adti Ama, “Ini aku na un magtuman sa kanmu pagkaliman, kasiling na pigpasulat mu asini muna.” Yanagaw pigsayuwan na Tyumanem ya muna pa-agi na pagdugsu'.
10 Aw asuntu na pigtuman ni Jisu-Kristu ya pagkaliman na Tyumanem, kyalinisan kitadun sa kanaten manga sala'. Minsan da nan olo' imo-a magi dun ni pagdugsu' nan sa kanan lawas.
11 Dun ni muna pa-agi, ya manga magdadugsu-ay kada allaw awun silan gayed ni kanilan imo-unun pada magdugsu' adti Tyumanem. Aw pangkay gayed pigsalutsalut ya manga imo-unun yeiy, manang wala' kalanas ya sala' na manga utaw.
12 Manang minsan da si Jisus pagdugsu' sa kanan pagka-utawun asuntu sa manga sala' tadun, aw yan da olo' ya umba' aw dili' da salutsalutun. Aw tigkas yan, nyingkud sakanan apit adti kalintu na Tyumanem.
13 Aw adun, adtu la sakanan tyumagad menda' na mabus degen ya kadég na manga po-on nan aw alag nan silan betang adti salad na kanan siki. *
14 Magi sa sambuk na dugsu', dayaw nan piglanas ya manga sala' tadun aw kyalinisan da kitadun na wala' ya tyamanan.
15 Aw ya Ispiritu Santo, yan ya migmatinaw adi kanaten sa piglong na Tyumanem asini muna:
16 “Ini ya bagu na pakang na un ku imo-un kanilan sa manga allaw na dumadateng pa:
‘Betang ku ya kanak manga sugu' dun ni anenganeng nilan
aw dayaw ku tanemen adti seled nilan.’ ”
17 Aw miglong pa sakanan,
“Dili' da ku anenganengen ya manga sala' nilan,
aw kalingawan da ku ya manga malatay na imo-unun nilan.” *
18 Kun piglanas da ya sala' na manga utaw, dili' da ka-ilangan na magdugsu' pa kitadun sa manga ayep.

Ya pagpalapit tadun adti Tyumanem

19 Yanagaw, kay manga inulug ku na nyangintu-u, asuntu sa dugu' ni Jisus mabatug da tadun ya pagseled adti asdangan sa Tyumanem.
20 Kay dun ni pagdugsu' nan sa kanan lawas, kasiling saba na pagkakisay na madakmel na téla na pigsaliben sa Tambi' na Pigtani adti Tyumanem. Aw ya syampetan yeiy, pig-uwangan nan kanaten ya bagu na agiyanan pada makaseled da kitadun aw maka-indeg adti asdangan na Tyumanem. Aw ya agiyanan yeiy, yan ya maggagad kanaten adti ginawa na wala' ya katigkasan.
21 Aw asuntu na awun kanaten To-o Matas na Magdadugsu-ay na migdumala sa kasakupan na Tyumanem,
22 yanagaw dili' kitadun mabekenbeken magpalapit adti Tyumanem, asuntu sa tengteng na pagpangintu-u tadun kanan. Kay kya-ede-an da tadun

* **10:7** 10:5-7 Mabasa yeiy adti Salmo 40:6-8. * **10:13** 10:13 Mabasa yeiy adti Salmo 110:1. * **10:17** 10:16-17 Mabasa yeiy adti Jérémiyas 31:33-34.

na magi sa dugu' ni Kristu, kyalinisan da ya kanaten anenganeng aw kya-
ugasan da kitadun sa tubig na to-o matinaw.
23 Dili' naten botonan ya pag-iman sa kanaten pigpangintu-uwan aw
dili' kitadun magduwaduwa, kay ya migpakang kanaten kasaligan saba
sakanan.
24 Aw gayed kitadun magpakabagsegay sa ginawa pada magpadeleg ya
paggaginawa̱ay tadun aw ya pag-imo' sa manga imo-unun na madyaw.
25 Aw dili' tadun pagpatenengen ya pagkatipun na kanaten kyanalaman,
kasiling na pig-imo' na eped na manga mangintu-uway. Manang magpak-
abagsegay kitadun baling sa ginawa, labi la na kya-ede-an tadun na malapit
da ya allaw na pagliku' na kanaten Pangulu na si Jisus.
26 Kay kun pigdawat da tadun ya tengteng matinaw na palna-u manang
kenne' tadun magpadeleg magpakasala', na, wala' da ya eped na pagdugsu'
na kasiling na pig-imo' ni Jisus pada lanasen ya manga sala'.
27 Yan dakman ya tyagadan na utaw na gayed migpakasala' ya to-o
kallekanan na pag-agbel na Tyumanem sa manga po-on nan adti atulun na
miglagablab dun ni allaw na pag-ukum.
28 Asini muna, kun lyumakad ya utaw sa Uldin na pig-atag na Tyumanem
kan Moysis, aw kun matinawun na duwa aw kun tulu ya utaw, patayen saba
sakanan na wala' ya kallat.
29 Aw to-o pa dun malatay ya pa-emel-emel sa utaw na maggina-gina'
sa Ise' na Tyumanem aw ya wala' pamasa sa dugu' nan na dayaw migpa-
iganget sa pakang na Tyumanem. Kay magi sa dugu' nan, kyalinisan ya
utaw sa manga sala' nilan. Aw to-o pa uman dun malatay ya pa-emel-emel
sa migsupla sa Ispiritu Santo na yan ya agiyanan adti kallat na Tyumanem.
30 Kya-ede-an tadun saba na Tyumanem ya miglong seiy:
“Aku ya magmalit,
aw aku ya magpa-emel-emel.”
Miglong pa uman sakanan:
“Aku ya mag-ukum sa kanak manga utaw.” *
31 Aw to-o kallekanan ya Tyumanem na Gayed Awun kun yan ya magpa-
emel-emel.
32 Na, dili' mayu pagkalingawan ya manga allaw na bagu pa kya-ilawan na
matinaw na palna-u ya anenganeng mayu. Aw pangkay madég ya kalugan
na kya-agiyan mayu manang nyati-is mayu, aw wala' kamu pag-ayaw sa
kamayu pagpangintu-u.
33 Pigpamulayaman kamu dun ni asdangan na madég na utaw aw pigpati-
is aw pigmulamula kamu nilan. Aw pangkay kun eped mayu ya pig-imo-an
sa maynan, manang kasiling na kamu ya pigpati-is, asuntu na pigkallatan
aw pigtabangan mayu silan.
34 Aw to-o kamu nyallat sa manga eped mayu na mangintu-uway na
nyakalabusu. Aw pangkay pigpangamang ya kamayu ka-unan aw kuwalta,
manang pigdawat mayu na awun pagleya. Kay kya-ede-an da mayu na to-o
pa madyaw ya nyatagtun mayu adti tas na langit na dili' magkalagak.
35 Yanagaw dili' mayu pagbotonan ya kamayu pagpangintu-u sa Tyu-
manem, kay dakula' saba ya un mayu madawat.
36 Ka-ilangan padelegen mayu ya pag-imo' sa pagkaliman na Tyumanem
pangkay unu ya pagti-is na un dumateng. Aw madawat mayu ya kadég na
pigpakang nan.
37 Kay pigpasulat nan asini muna:

* **10:30** 10:30 Mabasa yeiy adti Déutéronomiyo 32:35-36.

“Agpet da dumateng ya utaw na pigpakang ku
aw dili' da madugay ya pagdateng nan.
38 Aw ya utaw na piglanas da ya kanan sala',
matagtun nan ya tengteng ginawa na wala' ya katigkasan
asuntu na pyangintu-uwan aku nan.
Manang kun ayawan nan ya pagpangintu-u nan kanak,
dili' aku katutukan kanan.” *
39 Dili' kitadun kasiling na manga utaw na tyumalikud sa pagpangintu-u nilan. To-o malatay ya kanilan datengan. Manang kitadun na migpadeleg nyangintu-u, makaluwa' saba.

11

Ya pagpangintu-u sa Tyumanem

1 Na, unu ya kakawasan na pagpangintu-u sa Tyumanem? Ya pagpangintu-u, yan ya pagsalig tadun sa kanaten pig-iman. Pangkay wala' pa tadun kita-a ya kadég na pigpakang na Tyumanem manang kenne' tadun sakanan pigpangintu-uwan.

2 Magi sa pagpangintu-u na kanaten manga mangkatikadeng asini muna, kyatutukan ya Tyumanem kanilan.

3 Asuntu sa pagpangintu-u sa Tyumanem, kya-ede-an tadun na pig-imo' nan ya kadakula' na banwa magi sa paglong nan. Yanagaw ya kadég na pig-imo' nan na pagkita-en, alag yeiy pig-imo' lekat adti dili' pagkita-en.

4 Asuntu sa pagpangintu-u ni Abél, migdugsu' sakanan adti Tyumanem, aw to-o pa madyaw ya kanan dugsu' kay sa kan Cain. Aw asuntu sa pagpangintu-u nan, matulid da sakanan adti Tyumanem, aw pigmatinaw yeiy magi dun ni pagdawat na Tyumanem sa dugsu' ni Abél. Yanagaw pangkay nyatay da si Abél, manang ya pig-imo' nan kenne' na nyakapalna-u kanaten.

5 Aw asuntu uman sa pagpangintu-u ni Inuk, pigkamang sakanan na Tyumanem pada dili' nan apeten ya pagkamatay asini tas na lupa', aw wala' da sakanan kita-a. Kay idtu muna sa wala' pa sakanan kamanga, pigmatinaw da dadan na kyatutukan ya Tyumanem kanan.

6 Kun wala' ya pagpangintu-u na utaw sa Tyumanem, dili' nan mabatug ya pagpakatutuk kanan. Kay kun ya utaw malim magpalapit adti kanan, ka-ilangan nan pangintu-uwan na awun Tyumanem, aw pangintu-uwan nan uman na awun atag nan adti manga utaw na malim maka-ede' kanan.

7 Aw asuntu uman sa pagpangintu-u ni Nuwi, pigpakanyegan nan ya piglong na Tyumanem sa un dumateng asini tas na lupa' pangkay wala' pa nan kita-a. Yanagaw mig-imo' sakanan sa arka pada makaluwa' sakanan lekat adti lenep dala ya kanan pamilya. Aw asuntu sa pagpangintu-u ni Nuwi, dun da ka-ede-i na makasasala' ya kadég na utaw manang pigdawat sakanan na Tyumanem kasiling na wala' ya sala'.

8 Aw asuntu sa pagpangintu-u ni Abraham, pigtuman nan ya piglong kanan na Tyumanem na madtu ni banwa na pigpakang kanan na Tyumanem na un patagtun kanan. Yanagaw pig-indegan nan ya kanan banwa aw nyanaw pangkay wala' nan ka-ede-i kun ayin ya banwa na un nan kadtuwan.

9 Asuntu sa pagpangintu-u nan, nyeya' sakanan dun ni banwa na pigpakang kanan kasiling na dumadayu. Ya kanilan pig-eya-an yan ya layaglayag na inabelan, aw maynan uman ya ise' nan na si Isa-ak aw

* **10:38** 10:28 Mabasa yeiy adti Habakkuk 2:4.

ya umpu nan na si Jakub. Manang nya-ede' silan na matagtun nilan ya
pigpakang kanilan na Tyumanem.
10 Kay ya tengteng na pigtagadan ni Abraham, yan ya syudad na wala' ya
tyamanan na dadan pigtagilan aw pig-imo' na Tyumanem.
11 Aw asuntu uman sa pagpangintu-u, nyaka-ise' ya kaubayan ni Abraham
na si Sara pangkay dili' sakanan magpaka-ise' aw to-o la buyag, kay syumalig
sakanan na tumanen na Tyumanem ya pigpakang nan kanilan.
12 Yanagaw lekat adti kan Abraham ya to-o madég na buwadbuwad,
pangkay wala' da ya pag-iman nan na maka-ise' pa. Aw ya kadég na
buwadbuwad nan kasiling na kadég na bitun adti langit aw pantad na dagat
na dili' ma-iyap.
13 Ya kadég na manga utaw yeiy na awun pagpangintu-u, wala' pa nilan
kadawat ya manga pigpakang na Tyumanem idtu na utaw pa silan. Manang
kya-ede-an nilan na tumanen na Tyumanem ya manga pigpakang nan
kanilan. Aw migleya silan, kay kasiling na kyinita' da nilan adti ma-una
ya un dumateng. Aw piglong nilan ya tengteng matinaw na olo' silan
dumadayu asini tas na lupa'.
14 Aw ya manga utaw na miglong seiy, dun da kabangal na awun pa
pyaninaw nilan na banwa na tengteng kanilan eya-anan.
15 Kay kun gayed pa nilan pig-anenganeng ya banwa na pig-indegan nilan,
mabatug pa nilan ya pagliku' dun.
16 Manang yan baling ya to-o nilan pigkaliman na eya-an ya syudad na
pigtagilan kanilan na adti tas na langit. Yanagaw wala' kamulamula ya
Tyumanem na tawagen sakanan na Tyumanem nilan.
17 Na, kaliman na Tyumanem tanda-en ya pagpangintu-u ni Abraham.
Aw asuntu sa pagpangintu-u nan, pigtuman nan ya sugu' na Tyumanem aw
pigdugsu' nan galu ya kanan ise' na tamisa na si Isa-ak, pangkay dun ni kan
Isa-ak katuman ya manga pigpakang na Tyumanem kanan,
18 law nan, “Magi kan Isa-ak, ma-imo' kaw tyugbulan sa kadég na manga
buwadbuwad na pigpakang ku kanmu.”
19 Kay syumalig si Abraham na mabatug saba na Tyumanem matawun si
Isa-ak lekat adti pagkamatay. Yanagaw kasiling na nyataw si Isa-ak lekat adti
pagkamatay aw nyakaliku' adti ama nan.
20 Aw asuntu sa pagpangintu-u ni Isa-ak, pig-atagan nan na manga
kadyawan ya mangayse' nan na si Jakub aw si Isaw magi sa paglong nan.
Piglongan nan silan na awun manga kadyawan na un dumateng kanilan
adti moli pa na allaw. *
21 Aw asuntu uman sa pagpangintu-u ni Jakub, sa un da sakanan matay,
pig-atagan nan sa manga kadyawan ya duwa ya umpu nan na mangayse' ni
José. Aw dyumukduk dun ni kanan bangka' na migsimba sa Tyumanem. *
22 Aw asuntu sa pagpangintu-u ni José, nyamalintugun sakanan sa manga
inulug nan na miglong: “Pagdateng da na allaw na mindeg ya manga utaw
na Isra-él lekat asini banwa na Ihiptu, dalaen nilan ya pesa' ku aw lebeng
adti banwa na Canaan.” *
23 Aw asuntu uman sa pagpangintu-u na mangkatikadeng ni Moysis, wala'
silan kallek sa sugu' na para-un na yan ya hari' sa Ihiptu. * Sa pagkita' nilan

* **11:20** 11:20 Mabasa yeiy adti Génesis 27:27-29. * **11:21** 11:21 Mabasa yeiy adti Génesis 48.
* **11:22** 11:22 Mabasa yeiy adti Génesis 50:24-26. * **11:23** 11:23 Mabasa adti Éxudo 1:15 taman adti 2:10 ya sugu' na hari'.

na to-o madyaw ya kanilan ise' na bagu nyaûtaw, yanagaw pigtagu' nilan sakanan aw wala' nilan pakitaân seled na tulumbulan.
24 Aw asuntu sa pagpangintu-u ni Moysis, sa pagkadakula' da nan, dili' malim sakanan tawagen na ise' na biya' na para-un.
25 Yan baling ya pigkaliman nan ya sumambuk dun ni pagti-is na manga utaw na Tyumanem kay sa sumambuk dun ni pagleya sa pag-imo' sa sala' na olo' magpaka-agi.
26 Kay pangkay dakula' to-o ya ka-unan na matagtun nan galu dun ni Ihiptu, manang pigkelêan nan yeiy. Pigkaliman nan baling ti-isen ya pagpamulayam asuntu sa Misiyas na un pa padala na Tyumanem. Aw pigtibulluk nan ya kanan anenganeng adti dakula' na un pa nan madawat adti Tyumanem.
27 Aw asuntu uman sa pagpangintu-u ni Moysis, pig-indegan nan ya banwa na Ihiptu aw wala' kallek sa kadaman na hari'. Aw migpadeleg adti pigpa-imo' kanan na Tyumanem pangkay awun manga kalugan, kay liwan na pigkita' da nan ya Tyumanem na dili' pagkita-en.
28 Aw asuntu sa pagpangintu-u nan, piglongan nan ya kadég na manga utaw na Isra-él na galisan nilan na dugu' na karniro ya lindeg aw balabag na suwangan na balay nilan, pada dili' pamatayen na anghil ya kamagulangan na ise' nilan. Aw dun ni piglong nan, dun da nan imo-a kada umay ya Pista na Paglabay na Anghil na Tyumanem. *
29 Asuntu uman sa pagpangintu-u na manga utaw na Isra-él, tyumalipag silan sa Dagat na Mapula kasiling na nyanaw silan dun ni lupa' na magdang. Manang ya manga Ihiptuwanen na dyumalug kanilan, nyabus nyangkalemes. *
30 Asuntu uman sa pagpangintu-u na manga utaw na Isra-él, nyagettan ya matas na inalad na batu na syudad na Jériko pagkatigkas nilan libedlibedan seled na pitungallaw.
31 Aw asuntu sa pagpangintu-u, si Rahab na miggalin sa pagkakaûbayan nan, pigpa-ebeng nan ya duwa ya utaw na pigsugu' ni Joswé na manilib sa syudad na Jériko. Yanagaw wala' sakanan paka-eped dun ni pagkamatay na manga utaw na wala' pangintu-u sa Tyumanem.*
32 Madég pa galu ya un ku dandanen sa manga eped na nyangintu-u sa Tyumanem. Manang dili' mabus kasampetan ya kan Gidyon, aw kan Barak, aw kan Samson, aw kan Jépta, aw kan Dabid, aw kan Samwél aw manga eped na propita asini muna.
33 Asuntu sa kanilan pagpangintu-u, ya eped kanilan pigdeg nilan ya madég na hari'. Aw ya manga eped matinaw ya kanilan pagdumala. Aw ya eped pa uman kanilan nyakadawat sa manga pigpakang na Tyumanem. Aw ya eped kanilan wala' kana na manga liyon kay pigtikem na Tyumanem ya manga baka' nilan.*
34 Awun uman eped kanilan na pig-agbel adti atulun na miglagablab, manang wala' silan kasunug. * Aw ya eped kanilan pigpatay galu na manga po-on nilan manang nyakapalaguy silan. Aw ya eped uman, pangkay to-o la migpangkalumay manang pigpakabagseg silan na Tyumanem. Aw

* **11:28** 11:28 Mabasa yeiy adti Éxudo 12:1-30. * **11:29** 11:29 Mabasa yeiy adti Éxudo 14:21-31. * **11:31** 11:31 Mabasa yeiy adti Joswé 2:1-21 aw 6:22-25. * **11:33** 11:33 Mabasa yeiy adti Danyél 6:17-23. * **11:34** 11:34 Mabasa yeiy adti Danyél 3:1-30.

awun eped kanilan na pyakabulut na Tyumanem adti tanam pada mampa-malaguy ya manga sundalu na syumulung sa kanilan banwa.

35 Aw awun uman manga kaubayan na kyamatayan sa ise' nilan na nyataw uman. *

Awun uman manga eped na nyangintu-u sa Tyumanem na to-o pigpati-is menda' na nyatay silan. Pigkaliman nilan baling ya magti-is kay sa ayawan nilan ya kanilan pagpangintu-u. Kay kya-ede-an nilan na dumateng pa ya allaw na matawun silan na Tyumanem aw atagan na ginawa na wala' ya katigkasan.

36 Aw awun pa uman manga eped kanilan na pig-odoy-odoy aw byadasan na lalabet manang nyati-is nilan ya kadég. Aw ya manga eped pyan-eketan na sangkali' aw pigpangkalabusu.

37 Ya manga eped pigpatay magi sa babintu. Aw ya eped uman pyanggabas ya lawas nilan. Aw ya manga eped pigpatay na kampilan. Aw awun manga eped na pyangkalugnasan aw syumut dakman silan sa kindal na karniro aw kambing. To-o silan migpangkapelek aw pigpati-is aw to-o pigpamulayaman.

38 Nyangkaleges silan migpatagu' adti kaligbinan aw kabuntudan, aw olo' ilib aw gawang na lupa' ya pig-eya-an nilan. Ya tengteng matinaw, ya manga utaw asini tas na lupa' dili' umba' pa-iyeped kanilan.

39 Ya kadég nilan na pigkasampetan, kyatutukan ya Tyumanem sa kanilan pagpangintu-u. Manang wala' pa nilan kadawat ya pigpakang nan kanilan.

40 Kay awun pa to-o madyaw na pigtagilan kanaten na Tyumanem, pada maka-iyeped da ya kadég tadun kanilan dun ni kamoliyan na allaw na lingeben da na Tyumanem ya pigpalpa nan kanaten.

12

Ya pundinganan ni Jisus na madyaw tadun dalugun

1 Yanagaw, asuntu na pigpalibedan kitadun na madég to-o na utaw na nyuna kanaten nyangintu-u sa Tyumanem, botonan tadun ya manga sala' aw ya kadég na nyakatagen kanaten. Aw padelegen tadun ya pagpangintu-u kasiling na utaw na mig-abay nyalaguy na migpadeleg menda' na dyu-mateng adti datenganan.

2 Tibullukun tadun ya kanaten anenganeng adti kan Jisus. Kay yan ya lyekatan sa kanaten pagpangintu-u sa Tyumanem, aw yan uman ya maglingeb sa pagpangintu-u tadun. Aw asuntu sa pagleya na madawat nan kagaya, pigti-isan nan ya kanan pagkamatay adti krus aw wala' nan pagbetangan sa ginawa ya pagmulamula kanan. Aw adun, adtu la sakanan nyingkud apit adti kalintu na trunu na Tyumanem.

3 Yanagaw anenganenga mayu si Jisus na nyati-is nan ya pagdumut kanan na manga makasasala' menda na pigpatay nilan sakanan, pada dili' mayu ka-ayawan ya kamayu pagpangintu-u sa Tyumanem aw dili' uman magkalumay ya ginawa mayu.

4 Manang kamu, dun ni pagtibagseg mayu na degen ya sala', wala' mayu apeta ya pigpatay.

5 Aw kamu na manga mangayse' na Tyumanem, pagaw kyalingawan da mayu ya pigpasulat nan na yan ya migpakabagseg sa kamayu ginawa:
“Kay To' na kanaken ise',
dili' mu pagpalipaslipasan ya pagpitul kanmu na Tyumanem,

* **11:35** 11:35 Mabasa yeiy adti 1 Hari' 17:17-24, aw 2 Hari' 4:25-37.

aw dili' magkalat ya ginawa mu kun pagsagda kaw nan.
6 Kay pagpitulun nan saba ya manga utaw na pigginawaan nan,
aw paglabeten nan ya kadég na pigtawag nan na kanan mangayse'." *
7 Yanagaw pangkay unu ya kalugan na un dumateng kamayu, ti-isa mayu
kay yeiy ya pagpitul kamayu na Tyumanem. Kay mangayse' kamu nan saba.
Singalan ka' ya ise' na dili' palna-uwan aw pitulun na ama nan?
8 Kun dili' mayu apeten ya kanan pagpitul, na, beke' kamu na tengteng
mangayse' nan. Kasiling kamu baling na ise' adti luwa'. Kay ya kadég tadun
na kanan tengteng ise', ka-agiyan tadun saba ya pagpitul nan.
9 Na, ya tagsambuksambuk kanaten awun ama tadun asini tas na lupa' na
migpitul kanaten, aw pigbasaan tadun silan. Yanagaw ananga' dili' tadun
dawaten ya pagpitul na kanaten Ama na awun ni tas na langit? Kay ya
pagpitul yeiy makakadyaw saba kanaten.
10 Ya kanaten manga ama, dili' to-o madugay ya pagpitul nilan kanaten.
Yan olo' ya pagpitul nilan kun unu ya adti anenganeng nilan na madyaw
kanaten. Manang ya kana Tyumanem pagpitul kanaten to-o dakula' ya ma-
untung, pada magkalinis kitadun kasiling nan.
11 Ya pagpitul kanaten adun, masakit aw dili' makapaleya kanaten. Manang
ya sampetan yeiy, kun nyakapalna-u kanaten ya pagpitul yan, magkadyaw
ya bet tadun aw yan ya mag-atag sa kalinaw na kanaten pag-eya'.
12 Yanagaw tibagsegi mayu ya pagpadeleg pangkay migkalumay da ya
manga bekten aw tyakigan da ya bukubuku mayu.
13 Daluga mayu ya matulid na dalan pada ya eped mayu na malumay ya
pagpangintu-u dili' da magduwaduwa, manang magkabagseg baling.

Ya un ma-imo' sa utaw na magpalipaslipas sa kallat na Tyumanem

14 Tibagsegi na awun kalinaw mayu adti kadég na manga utaw, aw
tibagsegi mayu uman na magkalinis kamu pada katutukan ya Tyumanem
kamayu, kay kun wala' yeiy, wala' ya kumita' sa Tyumanem.
15 Magpakatadeng kamu pagaw awun sambuk kamayu na tumalikud sa
kallat na Tyumanem, kay ya utaw na maynan kasiling sakanan na tanem
na nyunga sa to-o mapayit aw magpakabaleng. Aw ma-imo' baling sakanan
paglekatan sa ayil na manga mangintu-uway, aw madég ya magagad nan
adti pag-imo' sa sala'.*
16 Magpakatadeng kamu uman na dili' kamu magkasala-enen aw dili'
mayu pagpalipaslipasan ya Tyumanem. Dili' kamu magsiling kan Isaw
na wala' pagbetang sa ginawa sa manga kadyawan na un atag kanan na
Tyumanem sa pagkamagulang nan, manang pigliwan nan baling olo' sa
kakan adti mangud nan.
17 Kay kya-ede-an da mayu na pagkatigkas yan kaliman nan ka-atagan
uman sakanan sa manga kadyawan sa pagkamagulang nan. Manang dili'
da nan mabawi' pangkay to-o pa nan pigsugawan.

Ya pagpalapit sa Tyumanem asini muna aw ya pagpalapit adun

18 Ya kamayu pagpalapit sa Tyumanem, dili' kasiling na pagpalapit na
manga utaw na Isra-él adti buntud na Sinay. Migpalapit silan adti buntud
yan na pigkita-an nilan sa laga na miglagablab aw sa to-o mangitngit na
lyumegeb sa kadakula' na buntud, aw dyengeg nilan ya mabandes na samet.

* **12:6** 12:6 Mabasa yeiy adti Probirbiyo 3:11-12.
* **12:15** 12:15 Mabasa yeiy adti Déutéronomiyo 29:18.

19 Aw dyumengeg silan uman sa uni na trumpita na to-o mabagseg aw sa
piglong na tingeg. Aw to-o silan nyangilalat na dili' da galu nilan dengegen
ya tingeg yan
20 kay to-o silan nyallek sa piglong nan: “Dili' kamu magpalapit adti
buntud. Pangkay ayep na gumina' asini buntud, patayen na babintu.”
21 Aw to-o silan migteneb sa pigkita' nilan. Pangkay si Moysis nyakapag-
long na to-o sakanan nyallek aw tyakigan.
22 Manang yan ya kanaten pigpalapitan adun ya buntud na Ziyon na
yan ya bagu na Jérusalim na awun ni tas na langit. Yeiy ya pig-eya-an
na Tyumanem na Gayed Awun, aw ya trunu nan kyapalibedan na matag
pilammalalan ya manga anghil. Aw dun imo-a ya katipun aw to-o dakula'
ya pagleya.*
23 Aw maka-iyeped da kitadun sa katipun na manga panggadan magulang
na mangayse' na Tyumanem na pigsulat da ya ngalan nilan adti libru na
awun ni tas na langit. Ya manga utaw yeiy, wala' da ya pagsala' kanilan kay
pig-uman da na Tyumanem ya anenganeng nilan. Makapalapit da kitadun
uman adti Tyumanem na mag-ukumay sa kadég na manga utaw.
24 Maynan uman, makapalapit da kitadun kan Jisus na yan ya migpatenga'
kanaten adti Ama. Kay nya-imo' ya bagu na pakang magi sa dugu' nan
na miglinis kanaten, aw matas pa yeiy sa dugu' ni Abél na migtatawag na
malitan.
25 Magpakatadeng kamu na dili' kamu magtimbengel sa piglong na Tyu-
manem adti kamayu. Dili' kamu magsiling sa manga utaw asini muna na
wala' pangintu-u sa piglong nan kanilan, aw wala' silan pakapalaguy sa pa-
emel-emel na Tyumanem. Yanagaw unun tadun ya pagpakalaguy sa pa-
emel-emel kun dili' tadun pakanyegan ya miglong na lekat adti tas na langit?
26 Asini muna sa paglong na Tyumanem dun ni buntud na Sinay, nyangka-
eyeng ya lupa'. Manang adun, migpakang sakanan, law nan, “Dumateng ya
allaw na beke' olo' na lupa' ya un ku eyengen manang dala uman ya kadég
na awun ni langit.” *
27 Na, ini ya kakawasan na piglong nan: Ya kadég na pig-imo' na Tyumanem
alag eyengen aw kamangen. Aw ya dili' ma-eyeng, yan saba olo' ya masama'.
28 Yanagaw pasalamatan tadun ya Tyumanem kay nyaka-akup da kitadun
sa kasakupan na pighari-an nan na dili' magka-eyeng. Simbaên tadun na
katutukan sakanan aw basaân na awun pagkallek.
29 Kay ya Tyumanem na pigsimba tadun kasiling na laga na atulun na
magpakasangab. *

13

Ya imo-unun na makatutuk sa Tyumanem

1 Kay manga inulug na nyangintu-u kan Kristu, padelega ya paggagi-
nawâay mayu.
2 Dili' mayu pagkalingawan ya pagpamasa sa manga utaw na maka-
ibwang dun ni kamayu. Kay awun utaw na nyamasa sa manga nyaka-
ibwang kanilan aw wala' nilan ka-ede-i na ya nyibwang kanilan manga
anghil kadi' na Tyumanem. *

---

* **12:22** 12:22 Mabasa yeiy adti libru na Pigbukasan 21:1-4. * **12:26** 12:26 Mabasa yeiy adti Hagiyu 2:6. * **12:29** 12:29 Mabasa yeiy adti Déutéronomiyo 4:24 aw 9:3. * **13:2** 13:2 Mabasa yeiy adti Génésis 18:1-8 aw kapitulu 19:1-3.

3 Aw dili' mayu pagkalingawan ya manga eped mayu na mangintu-uway
na kenne' nyakalabusu. Tabangi mayu silan kasiling na kamu uman ya
nyakalabusu. Aw tabangi uman ya manga eped mayu na pigpamulayaman
kasiling na kamu uman ya pigpamulayaman. Bati-en mayu galu ya kasiling
na pigbati' nilan.
4 Ya kadég mayu magbabasa͡ay sa kapangugnanay mayu. Aw dili' kamu
maglakadenen. Kay ya manga maglakadenen aw manga magkasala-enen,
pa-emel-emelen saba na Tyumanem.
5 Aw dili' mayu pagginawa͡an ya kuwalta. Umba' da saba kun unu ya
nyatagtun mayu. Kay pigpasulat na Tyumanem asini muna, “Dili' ta kamu
pabaya-an, aw dili' ta kamu uman ayawan.” *
6 Yanagaw dili' kitadun magduwaduwa maglong:
“Ya Tyumanem yan ya magtabang kanaken,
yanagaw wala' ya un ku kallekan.
Unu ka' ya mabatug na utaw imo-un kanaken?” *
7 Dili' mayu pagkalingawan ya manga utaw idtu muna na migpalna-u
kamayu sa tingeg na Tyumanem. Anenganenga mayu ya syampetan na
kadyaw na manga imo-unun nilan taman na pagkamatay nilan. Aw imo-a
mayu pundinganan ya kanilan pagpangintu-u.
8 Si Jisu-Kristu wala' ya pagka-uman, lekat pa asini muna taman adun, aw
pangkay adti manga allaw na dumadateng pa na wala' ya tyamanan.
9 Dili' kamu magka-agad-agad sa pangkay unu na sangkamulu' na palna-
u. Madyaw pa na pakabagsegen tadun ya kanaten pagpangintu-u magi sa
kallat na Tyumanem aw beke' na manga katanem sa pagkan. Wala' ya un
ma-untung na manga utaw na dumalug sa manga katanem yeiy.
10 Yanagaw, ya manga migtibagseg dyumalug sa katanem na manga
Judiyu sa pagdugsu' adti kanilan dugsu-anan, dili' nilan baling matagtun ya
kadakula' na nya-untung tadun adti pagdugsu' ni Jisus dun ni krus.
11 Dun ni muna pakang, ya pangulu na magdadugsu-ay dumala sa dugu' na
ayep adti seled na Tambi' na Pigtani adti Tyumanem, kay yan ya pagtabun sa
sala' na manga utaw. Aw ya lawas na manga ayep na pigkamangan sa dugu',
pigdala adti luwa' na kampo aw adtu nilan sangaba.
12 Maynan uman ya nya-imo' kan Jisus dun ni pagpati-is kanan adti luwa'
na syudad na Jérusalim, pada magi sa dugu' nan mabatug da linisan ya manga
utaw sa sala' nilan.
13 Yanagaw ayawan tadun ya pagdalug sa manga katanem na manga
Judiyu dun ni muna pakang. Aw sumambuk kitadun kan Jisus adti pagka-
mulamula na pagti-is nan dun ni pagdugsu' sa kanan lawas adti luwa' na
syudad.
14 Kay asini tas na lupa' wala' ya tengteng syudad tadun, manang migtagad
pa kitadun sa bagu na syudad na dumateng na yan ya un tadun eya-an na
wala' ya tyamanan.
15 Yanagaw magi kan Jisus, naten padelegen ya pagdeyen sa Tyumanem,
kay yan ya kanaten pagdugsu'. Aw dun ni paglong tadun, gayed naten pa-
ede' ya kanan ngalan adti kadég na utaw.
16 Dili' mayu uman pagkalingawan ya pag-imo' sa madyaw, aw pag-
tatabangay kamu. Kay yeiy alag ya palangad dugsu' na makatutuk sa
Tyumamem.

---

* **13:5** 13:5 Mabasa yeiy adti Déutéronomiyo 31:6 aw Joswé 1:5. * **13:6** 13:6 Mabasa yeiy adti Salmo 118:6.

17 Pagkaagadan aw pagbasaan mayu ya manga miggagad kamayu. Kay
gayed kamu nilan pigpakatanawan pada dili' kamu makasuway lekat adti
kamayu pagpangintu-u. Nya-ede' silan na dumateng ya allaw na awun
tubagenen nilan adti Tyumanem sa paggagad nilan kamayu. Kun kaagadan
aw basaan mayu silan, magkagaan ya ginawa nilan maggagad kamayu.
Manang kun dili' mayu silan kaagadan, magkabegat ya ginawa nilan aw
wala' ya ma-untung mayu dun.
18 Panawagtawagi kami adti Tyumanem, kay nya-ede' kami na malinis ya
kanami anenganeng aw gayed nami pigtibagsegan na dili' kami pagsala-en
dun ni kanami manga imo-unun.
19 Aw to-o aku nyanginayu' na panawagtawagan mayu na maksay aku
makaliku' dun ni kamayu.

Ya katigkasan na sulat

20 Pigpanawagtawagan ta kamu adti Tyumanem na lyekatan sa kalinaw
na yan ya migmataw sa kanaten Pangulu na si Jisus. Si Jisus ya mag-
dadiyagaay kanaten na palangad karniro nan. Aw asuntu sa dugu' ni Jisus,
pigpa-iganget nan ya bagu na pakang na wala' ya tyamanan.
21 Tagilanen galu na Tyumanem ya kamayu anenganeng pada ma-imo'
mayu ya pagkaliman nan. Aw tabangan kamu ni Jisus sa pag-imo' sa
makatutuk sa Tyumanem. Yanagaw umba' atag adti kan Jisu-Kristu ya
dengeg aw pagdeyen na wala' ya tyamanan. Amén.
22 Kay manga inulug ku na nyangintu-u, nyanginayu' aku na to-o mayu
pakanyegan ya pigpalna-u ku asini sulat ini, kay dili' to-o matas ya sulat ku
adti kamayu.
23 Aw kaliman ku uman na ka-ede-an mayu na ya inulug tadun na si
Timotiyo, pigpaluwa' da lekat adti kalabusuwanan. Yanagaw kun maksay
sakanan dumateng adi tampid ku, pa-agad ku sakanan dun ni kamayu.
24 Pangumustaan aku mayu adti kadég na manga maggagaday aw sa kadég
na mangintu-uway dun ni kamayu. Aw ya manga inulug tadun idi na taga
probinsiya na Italiya, nyangumusta silan uman kamayu.
25 Ayin pa aku galu na ya grasya na Tyumanem gayed magad sa kadég
mayu. Amén.

Ya pigsulat ni Santiago adti manga Judiyu na nyangintu-u la kan Jisus

1 Aku si Santiago ya migsulat adti kamayu. Sambuk aku na sugu-anen
na Tyumanem aw ni Jisu-Kristu na kanaten Pangulu. Nyangumusta aku sa
kadég mayu na Judiyu na nyangintu-u la kan Jisus, dala kamu na migpan-
beklag adti eped na manga banwa.

Ya pagpangintu-u aw ya katadeng na lekat adti Tyumanem

2 Kay manga inulug ku na nyangintu-u, pagleya kamu kun dumateng
kamayu ya madég na punganan na pagtanda'. *
3 Kay kya-ede-an da mayu na kun tanda-en ya pagpangintu-u mayu sa
Tyumanem, aw kun dili' kamu degen, yan ya sampetan nan na mabatug
mayu ya magpadeleg pangkay unu ya dumateng.
4 Yanagaw ti-isa ya manga pagtanda' pada malingeb ya pagpangintu-u
mayu aw dayaw maka-umba' aw wala' ya un pagsala' kamayu.
5 Manang kun awun sambuk kamayu na wala' nan ka-ede-i kun unu ya
madyaw nan imo-un, na, magsekat sakanan adti Tyumanem sa katadeng
sa unu ya madyaw nan imo-un, kay manimbet saba ya Tyumanem aw atag
nan ya pigsekat na utaw adti kanan. Aw dili' sakanan madaman sa pigsekat
tadun adti kanan.
6 Manang kun magsekat sakanan, ka-ilangan pangintu-uwan nan ya Tyu-
manem aw dili' magduwaduwa. Kay ya utaw na magduwaduwa, kasiling
sakanan na baled na dagat na pangkay ayin na samet dalâa.
7 Ya utaw na maynan, wala' ya un nan imanen na atagan sakanan na
Tyumanem,
8 kay migduwaduwa ya anenganeng nan aw wala' kabangal ya imo-unun
nan.

Ya tagitu' aw mangkayaman

9 Na, adti manga mangintu-uway, awun manga inulug tadun na tagitu', aw
umba' silan magleya dun ni pagpatas na Tyumanem kanilan.
10 Awun uman manga inulug tadun na mayaman, aw umba' silan magleya
sa pagka-ede' nilan na wala' ya guna na manga ka-unan nilan adti anenga-
neng na Tyumanem. Kay ya pagkayaman kasiling yeiy olo' na bulak adti
magalet na maksay magkalanes.
11 Pagsilat da na sega na to-o mapasu', malanes ya magalet aw mangkatak-
tak ya manga bulak aw malagak ya kanenggeya nan. Aw maynan uman
ya manga utaw na mayaman. Pangkay sa kenne' pa nilan migpakadyaw
sa kanilan pag-eya', dumateng da ya pagkamatay nilan aw mabus nilan
ayawan ya kadég na ka-unan nilan asini tas na lupa'.

Ya pagtanda' sa manga mangintu-uway

12 Madyaw ya kana utaw na wala' dega na pagtanda'. Kun kapulbâan na to-
o masalig ya pagpangintu-u nan, madawat nan ya tandan na yan ya ginawa
na wala' ya katigkasan na pigpakang na Tyumanem adti manga utaw na to-o
gyuminawa kanan.

---

* **1:2** 1:2 Ya pigsulat asini na manga pagtanda', dala ya pagpamulayam na manga utaw adti manga mangintu-uway.

13 Kun awun utaw na buyuwun na malatay, dili' galu sakanan maglong,
“Ya Tyumanem yan ya migbuyu kanak adti malatay.” Kay ya Tyumanem dili'
saba magkabuyu na malatay aw wala' uman ya utaw na buyuwun nan adti
malatay.
14 Yan baling ya makapabuyu sa utaw kun madala sakanan na malatay na
pagkaliman na pagka-utawun nan.
15 Aw kun yeiy da ya miggagad sa anenganeng nan aw imo-un nan ya
malatay, makasala' baling sakanan. Aw kun gayed nan yeiy imo-un, ya
sampetan nan, ka-eletan sakanan adti Tyumanem na wala' ya katigkasan.
16 Kay manga inulug ku na kanak pigginawa̱an, dili' mayu paggawayan ya
kamayu pagka-utawun na mag-anenganeng kamu na ya Tyumanem yan ya
migbuyu kamayu adti pagpakasala'.
17 Alag madyaw ya kadég na pig-atag nan aw alag saba uman umba' ya
pigdawat tadun adti Tyumanem. Yan ya mig-imo' sa sega aw bulan aw
manga bitun, aw pangkay gayed magka-uman ya silat nilan manang ya
Tyumanem dili' saba ma-uman.
18 Aw asuntu sa pagbaya' nan dadan, pig-imo' kitadun mangayse' nan magi
sa pagpangintu-u tadun sa kanan tingeg na alag matinaw, pada kitadun ya
matas sa kadég na pigpan-imo' nan.

Ya pagpakanyeg aw pagdalug sa tingeg na Tyumanem

19 Kay manga inulug na kanak pigginawa̱an, pagbetangan mayu sa ginawa
ya un ku paglongun: Ya tagsambuksambuk kanaten dayaw magpakanyeg,
aw pagkatanawan tadun ya un naten paglongun. Aw dili' galu kitadun
maksay magkadaman,
20 kay ya utaw na nyadaman dili' nan saba mabatug ya pag-imo' sa manga
imo-unun na madyaw na yan ya pagkaliman na Tyumanem.
21 Yanagaw, ayawi mayu ya kadég na punganan na malatay, aw pag-
padana' kamu sa pagka-utawun mayu, aw dawata mayu ya tingeg na Tyu-
manem na pigtanem da nan adti anenganeng mayu na yan ya makapaluwa'
kamayu lekat adti pa-emel-emel nan.
22 Aw pagbetangan mayu sa ginawa ya pagdalug sa tingeg na Tyumanem,
kay kun olo' dengegen mayu ya tingeg nan, liwan na piggawayan mayu ya
kamayu pagka-utawun.
23 Kay pangkay singalan ya dumengeg sa tingeg na Tyumanem aw kun
dili' nan dalugun, kasiling sakanan na utaw na nyinunu sa gya nan adti
palunganan,
24 aw pagkatigkas yan, manaw sakanan aw kalingawlingawan da nan kun
unu ya gya nan.
25 Manang dili' galu maynan ya utaw na magbasa sa manga sugu' na
Tyumanem na alag madyaw. Dili' galu nan kalingawan ya pigbasa nan
manang dalugun nan baling, kay yan saba ya makapaluwa' kanan lekat adti
pa-emel-emel na Tyumanem. Aw ya utaw yan, pakadyawun na Tyumanem
asuntu sa pig-imo' nan.
26 Kun awun utaw na mig-anenganeng na tengteng nyatibulluk ya
pagpangintu-u nan, manang kun dili' nan katagenan ya kanan dila', na,
piggawayan nan ya kanan pagka-utawun, aw wala' ya guna na pagpangintu-
u nan.
27 Manang ya matinaw na pagpangintu-u adti asdangan na Tyumanem na
Ama, pagkita-en dun ni utaw na tyumabang sa manga pagti-is na manga
manélu aw manga balu, aw dili' na utaw yan pagka̱agadan ya malatay asini
tas na lupa'.

2

Ya palna-u sa dili' pagkibang sa eped na utaw

1 Kay manga inulug, asuntu na nyangintu-u la kamu sa kanaten Pangulu
na si Jisu-Kristu na umba' deyen, dili' da kamu magkibang sa utaw.
2 Alimbawa' awun utaw na mayaman na bagu sumeled dun ni katipun
mayu aw syumut sa madyaw na kadégkadég aw manga paningsing na alag
bulawan, aw awun uman bagu sumeled na utaw na tagitu' na syumut sa
kalapeng na kadégkadég na awun leneb.
3 Aw kun yan ya pigbetang mayu sa ginawa ya pagpamasa sa utaw na
syumut sa madyaw na kadégkadég aw maglong kamu kanan, “Ingkud kaw
adi madyaw na ingkudanan,” manang maglong kamu adti utaw na tagitu',
“Indeg kaw sa kanmu dun” aw beke' yan, “Ingkud kaw dun ni bantal.”
4 Na, kun maynan ya imo-un mayu, migkibang kamu sa utaw aw pigpa-
malli' mayu ya un mayu basa͡an. Yanagaw nya-imo' da kamu kasiling na
manga mag-ukumay na malatay ya anenganeng.
5 Kay manga inulug na kanak pigginawa͡an, pakanyegi mayu. Ya manga
tagitu' na utaw asini tas na lupa' pigpamalli' saba silan na Tyumanem pada
magkasalig ya pagpangintu-u nilan kanan, aw maka-akup da silan adti
Kasakupan na Pighari-an nan na yan ya kanan pigpakang adti manga utaw
na to-o gyuminawa kanan.
6 Manang wala' mayu baling basabasayi ya manga tagitu' na utaw. Na,
usipen ta kamu: Singalan ka' ya nyamulayam kamayu? Aw singalan ka'
uman ya gayed miglimanda aw dyumala kamayu adti usayanan? Manga
utaw saba na mayaman.
7 Aw silan uman ya miglong sa malatay na nyakapagkalat sa dengeg na
ngalan ni Jisu-Kristu na tyumagtun kanaten.
8 Kun pigdalug mayu ya matas na sugu' dun ni Uldin na pigpasulat na
Tyumanem asini muna na maglong: “Ginawayi ya eped mu kasiling na
pagginawa mu sa kanmu pagka-utawun,” madyaw ya pig-imo' mayu. *
9 Manang kun migkibang kamu sa utaw, nyakasala' kamu saba aw umba'
kamu pa-emel-emelen kay lyakadan mayu ya sugu' dun ni Uldin.
10 Kay pangkay singalan ya dyumalug sa kadég na sugu' dun ni Uldin,
manang kun kyalakadan nan ya sambuk, kyalakadan da nan uman ya
kadakula' na Uldin.
11 Kay miglong ya Tyumanem, “Dili' kaw maglakadenen,” aw miglong pa
uman sakanan, “Dili' kaw magpatay sa utaw.” * Pangkay kun dili' kaw
maglakadenen manang kun migpatay kaw sa utaw, dun da mu kalakadi ya
Uldin na Tyumanem.
12 Yanagaw magpakatadeng kamu sa kadég na un mayu paglongun aw sa
un mayu imo-un. Kay dumateng saba ya allaw na ukuman na Tyumanem
ya manga utaw, magi sa sugu' na migpaluwa' kamayu.
13 Kay dun ni allaw na pag-ukum na Tyumanem, ya utaw na wala' ya
pagkallat sa eped nan, dili' uman kallatan na Tyumanem. Manang ya utaw
na awun pagkallat sa eped nan, wala' ya un nan kallekan dun ni allaw yan.

Ya pagpangintu-u aw ya manga imo-unun

14 Kay manga inulug, unu ya ma-untung kun maglong ya sambuk na utaw,
“Nyangintu-u aku kan Jisu-Kristu,” manang wala' ya pig-imo' nan na un

---

* **2:8** 2:8 Pigsulat una yeiy adti Libitiko 19:18, aw piglong ni Jisus adti Matiyo 19:19 aw 22:39. * **2:11** 2:11 Mabasa ya duwa ya sugu' ini adti Éxudo 20:13-14.

magmatinaw sa pagpangintu-u nan? Unu, mabatug sakanan paluwa-en na
Tyumanem asuntu sa pagpangintu-u nan na maynan? Dili' saba!
15 Alimbawa' kun awun inulug tadun, pangkay eseg aw bubay, aw
migkapelek sa un nan pagkadégkadég aw sa un nan kanen,
16 aw sambuk kamayu ya maglong kanan, “Pakadyawun na Tyumanem ya
panaw mu dun ni dalan. Pagpakabiyag kaw aw atagan kaw galu sa un mu
pagkadégkadég.” Manang kun wala' mu atagi sa pigkapelek nan, na, unu ya
ma-untung nan dun?
17 Maynan uman, kun ya pagpangintu-u dili' ka-agadan na madyaw na
imo-unun, wala' saba ya guna.

18 Manang pagaw awun maglong, “Dili' mag-unawa ya kadég na utaw. Ya
eped nyangintu-u sa Tyumanem. Ya eped mig-imo' sa madyaw.” Aw yeiy
ya kanak tubag adti kanan: “Pakitaân kanak na awun pagpangintu-u mu
sa Tyumanem pangkay wala' ya imo-unun mu na madyaw. Aw aku uman
pakita' ku kanmu na awun tengteng pagpangintu-u ku, magi saba sa manga
imo-unun ku na madyaw.”

19 Nyangintu-u kaw na sambuk da ya Tyumanem. Matinaw saba yan.
Pangkay ya manga busaw nyangintu-u uman na sambuk da ya Tyumanem,
aw tyakigan silan asuntu sa kakallekan.
20 Unu, wala' pa mayu kalabeti? Kinunu pa kamu pakalabet na wala'
ya guna na pagpangintu-u kun dili' ka-agadan na madyaw na manga imo-
unun?

21 Anenganenga mayu si Abraham na tyugbulan tadun. Pigdawat sakanan
na Tyumanem kasiling na wala' ya sala' kay pigtuman nan ya sugu' na
Tyumanem kanan dun ni pagdugsu' nan sa kanan ise' na si Isa-ak.
22 Yanagaw nyabangal da mayu na ya pagpangintu-u nan kya-epedan
na kanan imo-unun, aw dun ni pig-imo' nan dayaw nyalingeb ya kanan
pagpangintu-u.
23 Aw dun da katuman ya pigpasulat na Tyumanem, law nan, “Nyangintu-
u si Abraham sa piglong na Tyumanem. Yanagaw pigdawat da na Tyu-
manem si Abraham kasiling na wala' ya sala'.” * Aw beke' pa yan olo',
miglong pa uman ya Tyumanem na ubaybay nan si Abraham. *
24 Yanagaw, kya-ede-an da tadun na dawaten na Tyumanem ya utaw beke'
olo' na asuntu sa pagpangintu-u nan manang asuntu uman na kya-epedan
ya kanan pagpangintu-u na manga imo-unun na madyaw.

25 Aw maynan uman si Rahab na maggalinay sa pagka kaûbayan nan.
Pagka-ede' nan na awun duwa ya utaw na Isra-él na nyanilib dun ni syudad
na Jériko, * pigtagu' nan aw pigpapanaw nan silan adti sambuk na dalan
pada dili' silan kasaban na manga po-on nilan. Aw magi dun ni pig-imo' nan
kanilan, pigmatinaw ya kanan pagpangintu-u sa Tyumanem aw pigdawat
nan kasiling na wala' ya sala'.

26 Kasiling na lawas na utaw na pig-ayawan da na kalaluwa nan, makapa-
glong kita na nyatay da ya utaw yan aw wala' da ya guna. Yanagaw, maynan
uman, kun ya pagpangintu-u na utaw dili' ka-agadan na madyaw na manga
imo-unun, tengteng na wala' ya guna na pagpangintu-u nan.

---

* **2:23** 2:23a Mabasa adti Génesis 15:6. * **2:23** 2:23b Mabasa adti Isayas 41:8. * **2:25** 2:25 Mabasa adti Joswé kapitulu 2 ya pig-imo' na manga manilibay aw ya pagtabang ni Rahab kanilan. Aw ya syampetan nan mabasa adti Joswé 6:15-27.

3

Ya pagpakatanaw sa un tadun paglongun

1 Kay manga inulug, madyaw galu kun tabay kanaten ya ma-imo' magpalna-uway sa manga utaw na nyangintu-u, kay kami na manga magpalna-uway, dakula' pa ya kanami tubagenen adti asdangan na Tyumanem kun dili' nami dalugun ya kanami pigpalna-u.

2 Ya kadég tadun malikit magpakasala', labi la adti kanaten paglong. Kun awun utaw na matadeng magtagen sa dila' nan, yan ya utaw na tengteng makatagen uman sa kadakula' na lawas nan.

3 Alimbawa' kun kakangan tadun ya kuda', mabatug saba tadun aking-akingen pangkay ayin tadun pasinana.

4 Kasiling uman na dakula' na barko. Pangkay pigpalidpalid na mabandes na samet, manang mabatug na utaw aking-akingen magi sa tagbi' na timon.

5 Maynan uman ya dila'. Tagbi' sakanan dun ni lawas na utaw, manang magpalibantug sa dakula' na manga imo-unun nan.

Anenganenga mayu ya atulun. Pangkay tagbi', manang mabatug nan masangab ya dakula' na kagulangan.

6 Ya manga malatay na tingeg na lekat adti dila' tadun, tengteng saba lyumekat adti kan Satanas, aw yeiy ya makapagkalat sa pagka-utawun tadun, kasiling na atulun na magtapuntapun aw magkalat sa kanaten pag-eya'.

7 Mabatug na utaw nalamen ya madég na punganan na ayep, aw manga langgam, aw manga magpananap, aw manga tagbanwa na tubig.

8 Manang wala' ya pangkay sambuk na utaw na un makanalam sa dila' nan, kay dili' katagenan aw gayed maglong sa malatay. Kasiling na makababaleng na makamatay sa utaw.

9 Ya dila' tadun, yan ya pagdeyen naten sa kanaten Pangulu aw Ama na awun ni tas na langit, manang yan uman ya pagpanullun tadun sa utaw na pig-imo' nan kasiling na kanan pagka-utawun.

10 Lekat dun ni sambuk na baka' ya pagdeyen aw ya pagpanullun! Kay manga inulug, dili' galu maynan ya imo-un tadun.

11 Alimbawa' ya tubig na matabang aw tubig na maâsin, unu, migsambuk ya tyugbulan nilan? Wala' saba!

12 Ya kawuy na igira dili' mamunga sa bunga na olibo, aw ya balagen na paras dili' uman mamunga sa bunga na igira. Aw beke' saba na dagat ya tyugbulan na tubig na matabang. Maynan uman galu ya paglong na dila' tadun, dili' tadun pagdali-an na malatay na tingeg.

Ya katadeng na lekat adti Tyumanem

13 Singalan adti kamayu ya awun katadeng aw magpakalabet? Pakita' nan galu ya imo-unun na madyaw aw dili' sakanan magpatastas manang magpadalem baling kay yan ya magmatinaw na awun katadeng nan.

14 Manang kun awun pag-inga' nan aw yan olo' ya kanan pigdalug ya pagpakadyaw sa pagpakabetang nan, dili' galu sakanan magpalibantug na awun katadeng nan, pada dili' sakanan makagalu'.

15 Kay ya maynan na katadeng, wala' saba lekat adti Tyumanem. Manang lekat baling adti utaw na asini tas na lupa' na wala' dumalayi na Ispiritu Santo, aw lekat uman adti busaw.

16 Kay kun mag-inga-inga-ay ya manga utaw aw yan olo' ya tud nilan ya pagpakadyaw sa kanilan pagpakabetang, yan ya gayed paglekatan sa tanam aw kadég na punganan na malatay.

17 Manang ya utaw na awun katadeng na lekat adti Tyumanem: Malinis
ya anenganeng nan, aw awun kalinaw nan adti kadég na manga utaw, aw
madyaw ya bet nan kanilan. Dili' mategel ya anenganeng nan, manang
magpakanyeg uman sa eped. Gayed magkallat sa eped na utaw aw madyaw
ya manga imo-unun nan, aw dili' magkibang, aw dili' uman magtallalingu.
18 Ya utaw na magtanem sa kalinaw, yan ya syampetan nan na awun
dumalug sa pagkaliman na Tyumanem.

4

Ya pagpalapit adti Tyumanem

1 Unu ya du-an na awun gayed pagtanam aw ya pag-ayil-ayil dun ni
kamayu? Yan saba ya du-an nan, kay awun pagkaliman na pagka-utawun
mayu na gayed miglinggal sa kamayu anenganeng.
2 Awun manga pigkaliman mayu tagtunun manang dili' mayu mabatug,
yanagaw kaliman da mayu magpatay sa utaw. Awun pagkaybegan mayu,
manang dili' mayu makamang, yanagaw nyanubbuk kamu sa ayil aw
tyanam mayu ya eped na utaw. Manang yan ya du-an na dili' mayu yeiy
makamang ya pigkaliman mayu, kay wala' mayu sekata adti Tyumanem.
3 Aw pangkay sekaten mayu adti kanan, dili' kamu nan atagan asuntu na
dili' madyaw ya tud na pigsekat mayu. Kay un mayu olo' dagwasen adti
pagkaliman na pagka-utawun mayu.
4 Kasiling kamu na utaw na miglakadenen, kay nya-uman da ya ginawa
mayu sa Tyumanem. Wala' ka' mayu ka-ede-i na kun ginawa͡an na utaw ya
asini tas na lupa', ma-imo' sakanan po-on na Tyumanem? Yanagaw, kun
singalan ya magagad na malatay na asini tas na lupa', dun da sakanan ka-
imo' po-on na Tyumanem.
5 Dili' kamu mag-anenganeng na wala' ya ma-untung adti pigpasulat na
Tyumanem na maglong, "Ya Ispiritu na pig-atag na Tyumanem aw pigpa-
eya' nan adti kanaten, magkadaway sakanan."*
6 Manang dakula' ya kallat na Tyumanem, yanagaw awun pigpasulat nan
uman:
"Mulamula͡en na Tyumanem ya utaw na magpatastas,
manang kallatan nan ya utaw na magpadalem."
7 Yanagaw, ka͡agadi mayu ya pagkaliman na Tyumanem. Atuwi mayu si
Satanas, aw malaguy sakanan lekat adti kamayu.
8 Pagpalapit kamu adti Tyumanem, aw ya Tyumanem magpalapit uman
kamayu. Aw kamu na makasasala', ayawi la mayu ya kadég na imo-unun
na malatay. Aw kamu na migduwaduwa sa pagpangintu-u sa Tyumanem,
tibulluka ya kamayu anenganeng adti kanan.
9 Kalata ya kamayu ginawa, aw to-o sugawi aw kamulamulayi ya manga
sala' na nya-imo' mayu. Ya kamayu pagpaka-ikel, sayuwi na kakalatan na
ginawa. Aw ya kamayu pagleya, sayuwi na kabegat na ginawa.
10 Pagpadalem kamu adti asdangan na kanaten Pangulu, aw patasen
kamu nan.

Ya palna-u na dili' mag-ukum sa eped na utaw

11 Kay manga inulug, dili' kamu maglong sa malatay adti eped mayu na
mangintu-uway. Pangkay singalan ya maglong sa malatay adti eped nan,
kasiling na piglongan nan na malatay ya sugu' na Tyumanem na ginawa͡an

* **4:5** 4:5 Ya pagkadaway na Tyumanem mabasa adti Éxudo 20:5 aw Déut. 6:15.

tadun ya kanaten eped. Aw kun paglongan mu na malatay ya sugu' nan, na, wala' mu yan daluga aw nya-imo' da kaw baling mag-ukumay.
12 Tyumanem saba olo' ya mag-ukumay, kay yan ya mig-atag sa manga sugu' dun ni Uldin. Aw mabatug nan ya magpaluwa' aw magpa-emel-emel sa utaw. Manang ikaw, singalan kaw ka' na un mag-ukum sa eped mu?

Ya palna-u na dili' magpalibantug

13 Na, pakanyegi aku mayu, kamu na maglong, "Un kami adun madtu ni sambuk na lunsud, aw kun beke' yan, kunallaw, aw dun kami pag-eya' seled na sangkaumay. Aw magbalikwat kami dun aw magtipun kami sa madég na kuwalta!"
14 Manang dili' kamu maglong sa maynan, kay wala' mayu ka-ede-i kun unu ya un dumateng kunallaw aw kun sangunu ya kadugay mayu asini tas na lupa'. Kasiling kamu saba olo' na labun na pagkita-en na maselem aw dili' madugay malanas da uman.
15 Yan baling ya umba' mayu paglongun, "Kun tumbay na Tyumanem, aw utaw pa kami, yan ya imo-un nami."
16 Manang kenne' mayu baling migpatastas aw migpalibantug sa un mayu imo-un, aw alag yeiy malatay adti Tyumanem.
17 Aw kun kya-ede-an na utaw ya madyaw na un nan galu imo-un manang wala' nan baling imo-a, nyakasala' sakanan adti Tyumanem.

5

Ya pagpa-ede' adti manga mayaman

1 Na, kamu na manga mayaman, pagsugaw aw pag-ulangag kamu, kay madég ya manga kagamakan na dumateng kamayu.
2 Ya manga ka-unan mayu adun migpalekat da ya pagkalagak na alaga' nilan, aw pyangkan da na mangkayantek na mannanap ya kadégkadég mayu.
3 Aw dili' madugay wala' da ya ma-untung sa bulawan aw kuwalta na pigluduk mayu, kasiling na putaw na pagkalalingen, aw yan ya magmati-naw na pigdemet mayu ya kamayu ka-unan. Aw kasiling na putaw na pagkanen na kalaling, maynan uman ya pagkan kamayu na atulun. Pangkay malapit da ya pag-ukum na Tyumanem, manang wala' ya katantanan mayu magluduk sa ka-unan.
4 Anenganenga mayu ya kamayu pigpan-imo'. Ya tandan na pigpakang mayu sa kamayu mag-aniyay, wala' mayu atagan kanilan. Ya manga dik-lamu nilan, dyengeg saba na Tyumanem na to-o matulus.
5 To-o kamu migpa-eyang sa kamayu pag-eya' asini tas na lupa'. Aw pangkay unu ya pagkaliman na pagka-utawun mayu, mabatug mayu ka-mangen. Manang kasiling kamu saba na ayep na olo' pigpakataba' aw dili' nan imanmanen na un sakanan tumbaen. Maynan uman ya ma-imo' kamayu, kay pa-emel-emelen kamu uman na Tyumanem.
6 Tay sa kalatay na pigpan-imo' mayu! Pigtanemtaneman mayu na sala' ya manga utaw na dyumalug sa pagkaliman na Tyumanem, aw pigpapatay mayu silan, pangkay wala' silan atu kamayu.

Ya pagpakatagad aw pagpadeleg

7 Kay manga inulug na nyangintu-u, ti-isa mayu ya manga kalugan menda' na dumateng ya kanaten Pangulu. Anenganenga mayu ya magpapawa-ay, gayed sakanan tyumagad sa ulan. Pagdateng na ulan, tyumulin ya manga tanem nan taman na nya-inug ya bunga, aw tigkas yan, mig-ani sakanan.

8 Aw kamu uman, pagtagad kamu aw pakabagsega ya anenganeng mayu,
kay dili' madugay lumiku' saba ya kanaten Pangulu.
9 Kay manga inulug, dili' kamu gayed magsaselselay, pada dili' kamu
ukuman. Kay ya kanaten mag-ukumay agpet da dumateng.
10 Kay manga inulug, imo-a mayu pundinganan ya manga propita na mig-
ubat-ubat sa pigpa-ede' na Tyumanem. Nyati-is nilan ya manga kalugan aw
ya pagpamulayam na manga utaw kanilan.
11 Kya-ede-an da tadun na madyaw ya kana manga utaw na nyakati-is sa
manga kalugan. Dyengeg da mayu na si Job to-o pyamulayaman, manang
gayed magpakatagad sakanan aw migpadeleg syumalig sa Tyumanem. Aw
kya-ede-an tadun ya tud na Tyumanem kan Job, aw ya syampetan yan
pigtabangan nan sakanan kay ya Tyumanem magkallat sa manga utaw.
12 Kay manga inulug, betangan yeiy uman adti ginawa mayu: Dili' da
kamu magsapa'. Aw dili' mayu pagpamatinawun ya awun ni tas na langit
aw ya kadakula' na banwa aw ya pangkay unu. Yanagaw adti paglong mayu,
ya e-e imo-a na “E-e.” Manang ya dili', imo-a na “Dili'.” Mag-unawa galu ya
kamayu paglongun aw ya kamayu imo-un, pada dili' kamu ukuman aw pa-
emel-emelen na Tyumanem.

Ya pagpanawagtawag adti Tyumanem

13 Kun awun dun ni kamayu na migti-is, papanawagtawaga sakanan
adti Tyumanem. Kun awun migleya, madyaw na magdeyen sakanan sa
Tyumanem magi sa pagdalangan.
14 Kun awun dun ni kamayu na kyedelan, pa-angay nan ya manga magga-
gaday sa manga mangintu-uway pada panawagtawagan nilan sakanan adti
Tyumanem. Aw talana nilan manawagtawag, asagan nilan na lana na olibo
ya ulu nan dun ni ngalan na kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu.
15 Aw kun mangintu-u silan na tubagen na Tyumanem ya
pagpanawagtawag nilan, kaguli-an ya utaw na awun magkedel. Aw kun
nyakasala' sakanan adti Tyumanem, lanasen na Tyumanem ya manga sala'
nan.
16 Yanagaw, kun nyakasala' kamu adti Tyumanem, pag-ubat-ubatay kamu
sa manga sala' na nya-imo' mayu, aw pagpanawagtawagay kamu adti
Tyumanem, pada kaguli-an kamu. Kay dakula' saba ya mabatug na pag-
panawagtawag na utaw na dyumalug sa pagkaliman na Tyumanem.
17 Anenganenga mayu ya propita na si Éliyas. Pangkay utaw olo' sakanan
kasiling tadun, nyanawagtawag sakanan adti Tyumanem na dili' pa mulan,
aw wala' saba ulan seled na tulung ka͡umay aw tenga'.
18 Aw dun ni pagpanawagtawag da nan uman adti Tyumanem na mulan,
yanagaw nyulan saba, aw bagu tyumulin ya manga tanem aw migkadég ya
bunga na tanem nilan.

Ya pagpaliku' sa utaw adti Tyumanem

19 Kay manga inulug, kun awun utaw dun ni kamayu na nyakasuway
lekat adti matinaw na palna-u na Tyumanem, aw kun paliku-un na sambuk
kamayu aw magselsel sa manga sala' nan,
20 ka-ede-an mayu na asuntu sa pagpaliku' kanan adti Tyumanem,
makaluwa' ya kalaluwa nan aw dili' da sakanan ka-eletan adti Tyumanem
na wala' ya tyamanan, aw madég ya manga sala' na lanasen.

Ya Tagna' na Sulat ni Pédro adti manga mangintu-uway

1 Aku si Pédro, ya sambuk na apostol ni Jisu-Kristu. Migsulat aku adti
kadég mayu na pigpamalli' na Tyumanem na migpanbeklag aw nya-imo'
dumadayu dun ni probinsiya na Ponto aw Bitiniya, aw manga probinsiya
na Galacia, aw Cappadociya, aw Asia.
2 Nya-ede' da dadan ya Tyumanem na Ama na dumalug kamu kanan.
Aw pigtani la kamu na Ispíritu Santo pada madalug mayu si Jisu-Kristu aw
linisan kamu magi sa dugu' nan.
Na, to-o pa galu kadugangan adti kamayu ya grasya aw kalinaw na lekat
adti kanan.

Ya kanaten pag-iman na dili' kabullugan

3 Na, deyen ya Tyumanem na yan ya Ama na kanaten Pangulu na si Jisu-
Kristu. Asuntu sa dakula' na kallat na Tyumanem, pig-atagan nan kitadun
na bagu na pagka-utawun na awun pag-iman magi dun ni pagkataw ni Jisu-
Kristu lekat adti pagkamatay, aw dili' saba kitadun kabullugan.
4 Aw awun pigtagilan da nan kamayu adti tas na langit. Aw dili' yeiy
magkalat, aw dili' pagkatapingan, aw dili' magkalagak ya kanenggeya nan.
Pigdayaw yeiy kamayu na Tyumanem.
5 Aw magi sa kamayu pagpangintu-u kanan, gayed kamu nan pigta-
mengan sa kabagseg na katulus nan, menda' na bukasan ya kamayu pag-
pakaluwa' dun ni kamoliyan na allaw.
6 Aw yeiy ya du-an na dakula' ya pagleya mayu pangkay pigti-isan mayu
ya madég na pagtanda', manang olo' yeiy magpaka-agi.
7 Ya manga pagtanda' kamayu, yan ya pagtalaman kun matinaw ya
kamayu pagpangintu-u kan Kristu. Ya pagpangintu-u mayu kasiling na
bulawan na pagtunawun pada ka-ede-an kun tengteng bulawan. Manang
to-o pa dun dakula' ya alaga' na kamayu pagpangintu-u kay sa bulawan na
olo' magkalagak. Yanagaw kun masalig da ya pagpangintu-u mayu, saya'
kamu ni Jisu-Kristu aw patasen nan ya kamayu dengeg dun ni allaw na
bukasan da sakanan.
8 Pangkay wala' mayu sakanan kita-a manang pigginawa͡an mayu
sakanan. Aw pangkay dili' pa mayu adun sakanan kita-en, manang
nyangintu-u kamu kanan. Aw to-o dakula' ya kamayu pagleya aw wala' ya
maka-unawa,
9 kay ya syampetan na kamayu pagpangintu-u yan ya pagpakaluwa' mayu.
10 Na, ya pagpakaluwa' yeiy to-o pigsadsadan na manga propita asini
muna. Aw pigpa-ede' nilan dadan na dumateng ya kallat nan adti kamayu.
11 Kaliman nilan na to-o kalabetan magi sa Ispiritu ni Kristu na awun da ni
kanilan na magti-is si Kristu aw kun unu ya pagti-is nan, aw kun kinunu yeiy
ka-imo. * Aw tigkas yan lumiku' da sakanan adti kadakula' na kadyawan na
pagka Tyumanem nan.
12 Aw pigbukasan uman kanilan na ya kanilan piglong beke' na silan ya
ka-untungan manang ya kadég mayu. Kay pigpa-ede' da adti kamayu ya
Madyaw na Ubat-ubat magi sa manga utaw na piggagad na Ispiritu Santo.
Aw ya kadég yeiy, kaliman uman na manga anghil kalabetan.

* **1:11** 1:11 Mabasa tadun adti Salmo 22 aw Isayas 53 ya pagti-is na Kristu.

Ya bet na wala' ya pagsala'

13 Yanagaw pakasaliga ya kamayu anenganeng aw tagilana dun ni pag-
imo' sa pagkaliman na Tyumanem. Aw pagtibulluk kamu adti pig-iman
mayu na grasya na un nan atag kamayu dun ni allaw na bukasan si Jisu-
Kristu.
14 Asuntu na mangayse' da kamu adun na Tyumanem, padelega mayu ya
pagdalug sa palna-u nan, aw dili' mayu pagliku-an ya bet na malatay idtu na
wala' pa kamu paka-ede' sa Tyumanem.
15 Dun ni kadég na imo-un mayu, imo-a na wala' ya pagsala' kamayu, kay
ya Tyumanem na migtawag kamayu wala' saba ya sala' dun ni kanan.
16 Pigpasulat nan: "Pagpakawat kamu adti kadég na punganan na malatay,
kay wala' saba ya sala' adi kanak."*
17 Aw dili' mayu pagkalingawan na ya Ama na pigpanawagtawagan mayu,
yan uman ya Tyumanem na gayed mig-ukum sa tagsambuksambuk na
manga utaw asuntu sa pigpan-imo' nilan. Aw wala' ya pigkibang nan.
Yanagaw talana pa mayu dyumayu asini tas na lupa', basa͡an mayu sakanan
na awun kakallekan.
18 Kya-ede-an mayu na piglekat da kamu adti pag-allang na manga
katanem na wala' ya guna na pig-ayawan na manga tyugbulan na
mangkatikadeng mayu. Aw ya piglekat na Tyumanem kamayu, beke' na ka-
unan na magkalagak kasiling na kuwalta aw bulawan,
19 manang yan baling ya piglekat nan kamayu ya dugu' ni Kristu na dakula'
ya alaga'. Kasiling sakanan na nati na karniro na wala' ya magkedel aw wala'
ya se-ey aw umba' pagdugsu' adti Tyumanem.
20 Sa wala' pa ka-imo' ya kadakula' na banwa, pigpalpa dadan na Tyu-
manem na si Kristu yan ya magpaluwa' sa manga utaw. Manang adun na
manga allaw yeiy, bagu pa pigbukasan kamayu ya Kristu pada ka-untungan
kamu.
21 Aw magi kan Kristu, pigsaligan da mayu ya Tyumanem na migmataw
kanan lekat adti pagkamatay aw mig-atag kanan sa dengeg. Yanagaw ya
kamayu pagpangintu-u aw pag-iman, awun da alag ni Tyumanem.
22 Aw magi sa pagdalug mayu sa matinaw na palna-u, kyalinisan ya pagka-
utawun mayu. Yanagaw ginawayi ya manga inulug mayu na nyangintu-u
kan Kristu. Aw ya kamayu paggaginawa͡ay wala' ya pagtallalingu.
23 Kay nyabagu la saba kamu aw awun da ginawa mayu na wala' ya
katigkasan. Aw ya ginawa yeiy wala' lekat adti kamayu mangkatikadeng na
awun kamatayen, manang magi sa tingeg na Tyumanem na wala' ya pagka-
uman aw wala' ya tyamanan.
24 Pigpasulat nan asini muna:

"Ya kadég na manga utaw na nya͡utaw asini tas na lupa',
kasiling silan na sagbet,
aw ya kadengeg nilan kasiling olo' na bulak na sagbet.
Magkalanes ya sagbet,
aw mangkataktak ya bulak,
25 manang ya tingeg na Tyumanem
dili' ma-uman aw magpadeleg na wala' ya tyamanan." *
Aw ya tingeg yeiy, yan ya Madyaw na Ubat-ubat na pigpa-ede' adti kamayu.

---

* **1:16** 1:16 Mabasa tadun dun ni Lévitiko 11:44-45 aw 19:2 aw 20:7. * **1:25** 1:25 Mabasa tadun adti Isayas 40:6.

2

1 Yanagaw ayawi mayu ya kadég na malatay: Dili' da kamu maglong sa galu', aw dili' da kamu magtallalingu. Dili' kamu mag-inga-inga-ay. Aw dili' da kamu maglong sa tingeg na makapagkalat sa dengeg na kamayu manga eped.

2 Kasiling na ise' na bagu nyaûtaw na to-o magkalim sa gatas na ina nan, kalimi mayu uman ya palangad gatas na yan ya tengteng matinaw na palna-u na makapatulin sa kamayu pagpangintu-u, pada malingeb ya pagpakaluwa' mayu.

3 Kay pig-apet da mayu ya kadyaw na Tyumanem.

Si Kristu ya batu na sumalem

4 Yanagaw pagpalapit kamu adti kan Kristu na yan ya lyekatan sa ginawa na wala' ya katigkasan, kay yan ya batu na sumalem na to-o masalig. Pigkeleân sakanan na manga utaw, manang pigtani sakanan na Tyumanem aw to-o nan pigginawâan.

5 Aw kamu uman nya-imo' da kasiling na manga batu na sumalem asuntu na pig-atagan da kamu sa bagu na ginawa na lekat adti kan Kristu. Yanagaw tumbayan mayu ya kamayu pagka-utawun na ma-imo' palangad témplo na pig-eya-an na Ispiritu Santo. Aw pigtani la kamu na Tyumanem na ma-imo' magdadugsu-ay kanan. Aw yan ya pagdugsu' mayu ya pangkay unu na makatutuk sa Tyumanem. Aw magi kan Jisu-Kristu, dawaten na Ama ya dugsu' mayu.

6 Kay awun pigpasulat na Tyumanem:

“Tanawa! Awun batu na pigpaligena' ku dun ni Ziyon, *
aw yeiy ya batu na sumalem na nya-imo' masalig to-o na tullukanan.
Ya palangad batu yeiy, yan ya pigtani ku
aw to-o pigginawâan.
Aw pangkay singalan ya mangintu-u kanan, dili' kabullugan.” *

7 Yanagaw ya kadég mayu na nyangintu-u kanan, to-o mayu uman sakanan pigginawâan. Manang ya manga utaw na wala' ya pagpangintu-u kanan, anenganengen nilan galu ya pigpasulat na Tyumanem asini muna:

“Ya batu na pigkeleân na manga panday,
yan baling ya nya-imo' madyaw na tullukanan.” *

8 Aw awun pigpasulat nan uman: “Yeiy ya batu na magpakasungkul sa manga utaw aw magpakatuwad kanilan.” *
Pigsungkul silan asuntu na wala' nilan daluga ya tingeg nan. Aw yan ya pagbaya' kanilan na Tyumanem.

9 Manang kamu, beke' na maynan. Kay kamu ya kasakupan na pigtani la na Tyumanem. Kamu ya manga magdadugsu-ay na un magsanggila' sa tengteng na Hari'. Pigtani kamu nan na un ma-imo' kanan nasud. Aw pigtawag kamu nan pada pa-ede' mayu adti manga eped ya kanan kadyaw, kay pigkamang kamu nan lekat adti kangitngitan aw pigbetang adti kanan kalalamdag na to-o makameyameya.

10 Idtu muna beke' kamu na kasakupan na Tyumanem, manang adun, kasakupan da kamu nan. Idtu muna wala' kamu nan kallati, manang adun, pigkallatan da kamu nan.

---

* **2:6** 2:6a Ya Ziyon, yan ya ngalan na kota seled na Jérusalim na palaguyanan na manga utaw asini muna, aw yan ya dadan na ngalan na syudad na Jérusalim. * **2:6** 2:6b Mabasa tadun adti Isayas 28:16. * **2:7** 2:7 Mabasa tadun adti Salmo 118:22. * **2:8** 2:8 Mabasa ta adti Isayas 8:14.

11 Kay manga inulug ku na kanak pigginawa̱an, dumadayu kamu olo'
asini tas na lupa'. Yanagaw manginayu' aku adti kamayu na dili' kamu
magpabuyu sa pagkaliman mayu adti pag-imo' sa malatay, kay yeiy ya gayed
tyumanam sa kamayu pagka-utawun.
12 Manang padelega mayu ya imo-unun na madyaw adti manga eped
mayu na wala' pa pangintu-u pada kita-en nilan ya bet mayu. Yanagaw,
pangkay kun maglong silan sa malat adti kamayu, manang kita-en nilan ya
kadyaw na imo-unun mayu, aw un nilan basa̱an ya Tyumanem dun ni allaw
na pagliku' ni Kristu.

Ya pagka̱agad sa utaw na awun katundanan

13 Asuntu na nyangintu-u la kamu sa kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu,
pagka̱agadan mayu ya kadég na manga utaw na awun katundanan na
migdumala sa pig-eya-an mayu. Aw basa̱an mayu silan dalā ya impirador
14 aw ya manga gubirnador na pig-atagan na impirador sa katundanan
magpa-emel-emel sa manga mig-imo' sa malat aw sa pagsaya' sa manga mig-
imo' sa madyaw.
15 Kay yan ya pagkaliman na Tyumanem ya pag-imo' mayu sa madyaw.
Aw ya sampetan nan, matinep da ya manga utaw na maglong sa malat adti
kamayu asuntu na wala' ya kya-ede-an nilan sa tengteng matinaw.
16 Matinaw na pigpaluwa' da kamu, manang dili' mayu pag-imo-un ya
kamayu pagpakaluwa' na panalibenanan sa imo-unun mayu na malat. Kay
sugu-anen da kamu na Tyumanem, yanagaw imo-un mayu ya makatutuk
kanan.
17 Pagbasa̱an mayu ya kadég na manga utaw. Ginawayi mayu ya kamayu
manga inulug na nyangintu-u kan Kristu. Kalleki mayu ya Tyumanem. Aw
basayi mayu uman ya impirador.

Ya palna-u adti manga sugu-anen

18 Kamu na manga sugu-anen, pagka̱agadan mayu ya manga amu mayu,
aw pagbasa̱an mayu silan. Aw beke' olo' na amu na madyaw ya bet manang
pagka̱agadan mayu uman ya amu mayu na malat ya bet.
19 Kay kun pigpati-is kamu nilan pangkay wala' ya nya-imo' mayu na malat
adti kanilan, aw kun mati-is mayu asuntu na gayed mayu pig-aneng-aneng
ya Tyumanem, katutukan sakanan kamayu.
20 Manang kun pig-imo' mayu ya malat aw piglabet kamu nilan, unu,
umba' kamu saya'? Dili' saba! Manang kun pamulayaman kamu nilan
pangkay madyaw ya pig-imo' mayu aw mati-is mayu, na, katutukan kamayu
ya Tyumanem.
21 Kay pigtawag kamu nan pada mag-imo' sa madyaw pangkay kun magti-
is kamu. Si Kristu, migti-is sakanan asuntu kanaten, aw yan ya umba' tadun
dalugun.
22 Wala' sakanan pakasala' pangkay sambuk, aw dili' uman maggalu'.
23 Sa pag-odoy-odoy na manga po-on ni Kristu, wala' sakanan pagbalus
kanilan. Aw sa pagpati-is kanan, wala' sakanan pamantak. Manang pigsalig
nan baling ya kanan pagka-utawun adti Tyumanem na Ama na alag mati-
naw ya pag-ukum.
24 Aw sa pagkamatay nan adti krus, pigdala nan ya kanaten manga sala'
dun ni kanan lawas, pada matay kitadun adti kanaten manga imo-unun na
malatay aw ma-imo' tadun ya kanan pagkaliman dun ni kanaten pag-eya'
asini tas na lupa'. Aw asuntu sa manga pali' nan, pyangkaguli-an kitadun.

25 Idtu muna kasiling kamu na manga karniro na nyakasuway, manang
adun, nyakaliku' da kamu adti Magdadiyagâay aw Magtatunggu-ay kamayu.

3

Ya palna-u adti manga kaûbayan

1 Na, kamu na manga kaûbayan, magpasakup kamu sa kamayu manga
eseg. Kun awun eseg mayu na wala' dalug sa tingeg na Tyumanem, madala
mayu silan magi sa bet mayu na madyaw, pangkay kun dili' pa mayu silan
paglongan.
2 Kay kita-en nilan dun ni bet mayu na wala' ya pagsala' kamayu asuntu
na to-o mayu pigbasâan ya Tyumanem dun ni pigpan-imo' mayu.
3 Yanagaw kun kaliman mayu ma-imo' matinaw na kaûbayan, beke' yeiy
olo' na pagpakanenggeya sa kamayu pagka-utawun aw pagpakadyaw sa
lugay aw pagbetang sa manga pagkana' na bulawan dun ni lawas mayu aw
pagsut sa kadégkadég na dakula' ya alaga'.
4 Manang tibagsegi mayu baling ya pagpakanenggeya magi sa malinis
na anenganeng na munga sa madyaw na bet aw pagpadalem. Dun ni
anenganeng na Tyumanem, yeiy ya tengteng na katinaw na kaûbayan na
dili' malagak.
5 Maynan ya bet na manga kaûbayan asini muna na nyatibulluk adti Tyu-
manem aw migpakawat adti kadég na punganan na malatay. Mangkadyaw
ya kanilan kanenggeya asuntu na migpasakup silan sa kanilan manga eseg,
6 kasiling ni Sara asini muna. Pigkâagadan nan ya kanan eseg na si
Abraham, kay adti kanan anenganeng, yan ya tagtun kanan. Aw kamu
ya palangad manga ise' ni Sara kun imo-un mayu ya madyaw aw wala' ya
pagkallek sa pangkay unu ya un dumateng.

Ya palna-u adti manga eseg

7 Aw kamu uman na manga eseg, dili' mayu pagpakalaten ya ginawa
na kamayu kaûbayan, kay ya kanilan kabagseg wala' pag-unawa sa ka-
mayu. Pakadyawa mayu baling silan, kay alag kamu saba pig-atagan na
Tyumanem sa ginawa. Kun dili' mayu silan pakadyawun, dili' pakanyegan
na Tyumanem ya panawagtawag mayu.

Ya pagti-is asuntu sa pag-imo' sa madyaw

8 Na, awun pa uman palna-u ku adti kadég mayu: Pagsambuka ya kamayu
ginawa. Aw agad kamu uman sa pagti-is na kamayu manga eped. Mag-
gaginawâay ya kadég mayu na nyangintu-u kan Kristu. Pagkakallatay aw
pagpadalem kamu.
9 Kun awun utaw na mag-imo' sa malat adti kamayu, dili' kamu magbalus
kanilan. Aw kun awun maglong sa malat kamayu, dili' kamu uman maglong
sa malatay adti kanan. Yan baling ya umba' mayu imo-un na pakadyawun
ya utaw yan. Kay pigtawag da kamu na Tyumanem na mag-imo' sa maynan
pada pakadyawun kamu nan.
10 Kay maynini ya pigpasulat nan asini muna:
“Kun malim kaw na madyaw ya kanmu pag-eya',
tageni ya paglong mu sa malatay,
aw dili' kaw maggalu'.
11 Talikudi ya imo-unun na malatay, aw pag-imo' kaw baling sa madyaw.
Tibagsegi na awun gayed kalinaw.

12 Kay tamengan na Tyumanem ya manga utaw na dyumalug sa kanan
pagkaliman,
aw pakanyegan nan ya pagpanawagtawag nilan.
Manang talikudan nan ya manga utaw na gayed mig-imo' sa malatay." *
13 Na, singalan ka' ya magkalat kamayu kun gayed mayu pig-imo' ya
madyaw?
14 Manang kun pigpamulayaman kamu asuntu na madyaw ya pig-imo'
mayu, madyaw saba ya kamayu. Yanagaw dili' kamu magkallek kanilan, aw
dili' kamu magkaypeng sa pangkay unu ya un nilan imo-un kamayu.
15 Yan baling ya kallekan mayu si Kristu aw simba͡en dun ni kamayu
anenganeng, kay yan saba ya kamayu Pangulu. Aw kun awun usip na manga
utaw kun unu ya pig-iman mayu, nyatagilan da dadan ya madyaw na un
mayu tubag kanilan.
16 Aw dun ni pagtubag mayu, dili' mayu silan pagpamuligsa-an manang
basa͡an mayu baling silan. Aw tibagsegi na gayed malinis ya kamayu
anenganeng, pada mamulamula ya manga utaw na miglong kamayu sa
malat asuntu sa pagdalug mayu sa palna-u ni Kristu.
17 Kay kun tumbay na Tyumanem na magti-is kamu asuntu sa pag-imo' mayu
sa madyaw, yan ya to-o pa madyaw kay sa magti-is kamu asuntu na mig-imo'
kamu sa malatay.
18 Kay migti-is uman si Kristu pangkay wala' ya sala' adti kanan. Minsan
da sakanan kamatay pada kanaten na manga utaw na makasasala', pada
malanas ya kanaten manga sala' aw madala kitadun nan adti Tyumanem.
Pigpatay ya kanan lawas manang ya kanan kalaluwa kenne' awun.
19 Aw ya kalaluwa nan nyadtu ni manga kalaluwa na manga utaw na
nyangkamatay asini muna na nyakalabusu adti gawang na wala' ya katan-
tanan, aw pig-ubat-ubatan nan ya manga
20 wala' dalug sa pagkaliman na Tyumanem asini muna dun ni manga allaw
ni Nuwi. Tyumagad ya Tyumanem sa manga utaw na magselsel galu talana
ni Nuwi mig-imo' sa arka. Manang pagkatigkas na lenep, dakman olo' walu
ya utaw na nyasama' na nyakaluwa' lekat adti lenep.
21 Aw adun na allaw yeiy, ya tubig yeiy pundinganan sa pagba͡utismu
kanaten na ya kakawasan nan na nyakaluwa' da kitadun magi sa pagkataw
ni Jisu-Kristu. Aw ya ba͡utismu yeiy, beke' na pagkamang sa taping na lawas
tadun manang yan baling ya paglinis sa kanaten anenganeng adti asdangan
na Tyumanem.
22 Aw si Kristu, adtu la sakanan ni tas na langit, aw nyingkud apit adti kalintu
na Tyumanem, aw kya͡agadan sakanan na manga anghil aw kadég na awun
katundanan aw kadég na awun katulus.

4

Ya bagu na pagka-utawun

1 Asuntu na migti-is si Kristu dun ni kanan lawas, yanagaw tagilana uman
ya kamayu pagka-utawun sa pangkay unu na pagti-is na dumateng kamayu.
Kay ya utaw na migti-is asuntu na pigdalug nan ya Tyumanem, tyumeneng
da sakanan sa pagpakasala'.
2 Yanagaw talana pa nan asini tas na lupa', dili' da nan pagdalugun ya
pagkaliman na pagka-utawun nan, manang yan baling ya dalugun nan ya
pagkaliman na Tyumanem.

* **3:12** 3:12 Mabasa ta adti Salmo 34:12-16.

3 Umba' da ya manga allaw idtu na mig-imo' kamu sa kasiling na pigpan-
imo' na manga utaw na wala' pangintu-u sa Tyumanem. Idtu muna, pig-
dalug mayu ya to-o malatay na imo-unun, aw gayed mayu pigkâagadan ya
pagkaliman na pagka-utawun mayu, aw pala-inem kamu sa magpakalangu-
langu. Pigtipun mayu ya manga ubaybay aw pigpasungku' mayu ya nyinem
aw kyuman. Migkasala-enen kamu adti pangkay singalan aw pig-imo' mayu
ya makamulamulâay kay pigsimba mayu ya manga tyumanem mayu na
galu'.
4 Manang adun nyabelengbeleng ya manga pig-iyeped mayu idtu muna
kay wala' da kamu agad kanilan dun ni malat na pigpan-imo' nilan. Aw
yanagaw miglong silan sa malatay adti kamayu.
5 Manang dakula' ya tubagenen nilan adti Tyumanem, kay yan ya mag-
ukum sa kadég na utaw pangkay utaw pa aw ya nyangkamatay da.
6 Sa wala' pa kamatay ya manga utaw, pigpa-ede' da dadan silan sa
Madyaw na Ubat-ubat, pada pagkatigkas na pag-ukum sa manga utaw sa
pig-imo' nilan asini tas na lupa', ya kalaluwa nilan meya' adti sayid na
Tyumanem.
7 Na, malapit da ya katigkasan na kadakula'. Yanagaw pakadyawa ya
pagdala mayu sa kamayu anenganeng, pada matibulluk ya kamayu pag-
panawagtawag adti kanan.
8 Aw yan ya to-o mayu tibagsegi ya paggaginawâay. Kay kun to-o tadun
pigginawâan ya kanaten manga eped, pasinsiyâan tadun sa pig-imo' nilan
kanaten na malatay.
9 Aw pagbabasâay kamu na wala' ya pagkele.
10 Anenganenga na ya tagsambuksambuk kanaten pig-atagan da na Tyu-
manem sa katadeng magi sa kallat nan. Gamiten tadun ya pig-atag nan pada
ka-untungan ya kanaten eped aw dun kita-a na kasaligan kitadun.
11 Kun pig-atag na Tyumanem kanmu ya pag-ubat-ubat dun ni katipun
mayu, yan ya ubat-ubatan ya kanan tengteng tingeg. Kun ya pig-atag nan
kanmu ya pagtabang sa manga eped, tabangi silan magi sa kadakula' na
kabagseg na pig-atag na Tyumanem kanmu. Ya kadég yeiy imo-a mayu pada
madeyen ya Tyumanem magi kan Jisu-Kristu. Dun ni kanan ya katulus aw
pagdumala na wala' ya tyamanan. Amén.

Ya pagpamulayam asuntu sa pagpangintu-u kan Kristu

12 Kay manga inulug ku na kanak pigginawâan, dili' kamu magkega' kun
awun manga pagpamulayam na dumateng kamayu, kay tanda-en saba
ya kamayu pagpangintu-u. Dili' kamu maglong, “Ananga' yeiy ma-imo'
kanake'?”
13 Manang pagleya kamu baling kay nyakasambuk da kamu sa manga
pagti-is ni Kristu pada dakula' pa ya pagleya mayu adti allaw na bukasan
da ya kadyawan na pagka Tyumanem nan.
14 Kun mulamulâen kamu aw kalaten ya kamayu dengeg asuntu sa
pagpangintu-u mayu kan Kristu, madyaw ya kamayu kay nyeya' dun ni seled
mayu ya Ispiritu Santo na to-o matulus.
15 Aw kun pamulayaman kamu, beke' galu na asuntu na nyakapatay kamu
sa utaw, aw beke' uman na tyumakaw, aw beke' uman na lyumakad sa bala-
ud, aw beke' uman na nyangilabet kamu sa pag-eya' na eped na utaw.
16 Manang kun pyamulayaman kamu asuntu sa pagpangintu-u mayu kan
Kristu, dili' mayu yan pagkamulamulâan manang deyenan aw pasalamati

mayu baling ya Tyumanem asuntu na ya ngalan ni Kristu awun da ni kamayu.
17 Kay dyumateng da ya allaw na migpalekat da ya pag-ukum na Tyumanem, aw migpalekat adi kanaten na manga kasakupan nan. Aw kun migpalekat adi kanaten na kanan manga utaw, na, unu ka' ya un datengan na manga utaw na wala' dalug sa Madyaw na Ubat-ubat na lekat adti Tyumanem?
18 Kasiling na pigpasulat nan: "Kun malug paluwa-en ya manga utaw na dyumalug sa pagkaliman na Tyumanem, unu pa ka' ya un datengan na manga makasasala' aw ya wala' dalug kanan?"*
19 Yanagaw kun migti-is kamu adun asuntu na mig-imo' kamu sa makatutuk sa Tyumanem, padelega mayu ya pag-imo' sa pagkaliman nan. Aw tumbayan mayu adti kanan ya kamayu pagka-utawun, kay yan ya mig-imo' kamayu, aw dili' kamu nan pabaya-an.

5

Ya palna-u adti manga miggagad sa mangintu-uway

1 Kamu na manga maggagaday, awun palna-u ku kamayu asuntu na maggagaday aku uman sa manga mangintu-uway aw sambuk na kyumita' sa pagti-is ni Kristu aw makasambuk uman sa kadyawan na Tyumanem na un pa bukasan adti kamoliyan na allaw.
2 Yanagaw nyanginayu' aku adti kamayu na manga maggagaday na pakadyawun mayu ya pagdala sa manga mangintu-uway na pigtaligu kamayu na Tyumanem, kasiling na pagdiyaga na magdadiyagâay sa manga karniro. Aw dili' na kyalegesan kamu, manang pagleya kamu tumabang kanilan asuntu na yan ya pagkaliman na Tyumanem aw beke' olo' na tyumagad kamu sa tandan kamayu.
3 Aw dili' kamu magpatastas adti manga mangintu-uway na pigtaligu kamayu. Ma-imo' kamu baling madyaw na pundinganan adti kanilan.
4 Yanagaw, sa pagdateng na Pangulu na manga magdadiyagâay, madawat mayu ya korona na to-o madyaw dili' magkalanes aw dili' maglubad. *
5 Aw kamu uman na bagu pa ya ginawa, pagkâagadan mayu ya kamayu manga maggagaday. Aw ya kadég mayu na nyangintu-u, magpadalem ya tagsambuksambuk adti eped mayu. Kay awun pigpasulat na Tyumanem: "Balabagan na Tyumanem ya utaw na magpatastas, manang kallatan nan ya utaw na magpadalem." *
6 Yanagaw pagpadalem kamu adti asdangan na Tyumanem na to-o matulus. Kay kun imo-un mayu yeiy, dumateng ya allaw na patasen kamu nan.
7 Tumbayan mayu adti kanan ya kadég na kamayu kakaypengan kay yan saba ya gayed migdiyaga kamayu.
8 Magpakatadeng kamu. Aw magpakatanaw kamu kay gayed dyumaliket ya po-on mayu na si Satanas, kasiling na liyon na mig-agumu na nyaninaw sa un nan sakgawun.
9 Manang dili' mayu pagtumbay na degen kamu nan. Pakasaliga mayu baling ya kamayu pagpangintu-u kan Kristu. Aw dili' mayu pagkalingawan

* **4:18** 4:18 Mabasa ta adti Probirbiyo 11:31. * **5:4** 5:4 Dun ni manga allaw ni Pédro, awun dakula' na pag-abay aw manga eped na dangaênen na to-o dengganen. Aw yan ya palangad tandan sa utaw na nyanalu, ya manga dawun na pig-imo' korona. * **5:5** 5:5 Mabasa ta adti Probirbiyo 3:34 aw Santiago 4:6.

na ya manga eped mayu na mangintu-uway adti kadakula' na banwa, nyaka-agi uman silan sa pagti-is kasiling na kya-agiyan mayu.
10 Aw pagkatigkas na pagti-is mayu sa manga kalugan na nyaka-agi olo', pakadyawun kamu na Tyumanem. Lingeben nan ya kamayu pagpangintu-u, aw pakabagsegen kamu nan aw betang adti tullukanan na to-o masalig. Kay ya Tyumanem, yan ya lyekatan sa kadég na grasya, aw yan uman ya migtawag kamayu pada makasambuk kamu adti kan Kristu dun ni kadakula' na kadyawan na pagka Tyumanem nan na wala' ya tyamanan.
11 Kanan saba ya pagdumala sa kadég na wala' ya tyamanan. Amén.

Ya pagpangumusta

12 Ya sulat ini dili' to-o matas, aw sa pagsulat ku seiy pigtabangan aku ni Silas na yan ya sambuk na inulug tadun na to-o kasaligan. Aw asini sulat ini, pigpakabagseg ta kamu pada magkasalig ya kamayu pagpangintu-u. Aw pigmatinaw ku ya kallat na Tyumanem adi kanaten. Yanagaw, tibagsegi mayu na dili' mayu luwatan ya kanan kallat.
13 Nyangumusta kamayu ya manga mangintu-uway na migpangkatipun asini syudad na pigtawag ku na Babilonya. * Pigpamalli' saba silan uman na Tyumanem kasiling mayu. Aw nyangumusta uman kamayu si Markos na eped ku idi na pigsiling ku na tengteng kanak ise'.
14 Aw kamu uman na mangintu-uway, alag kamu pagpangumustaa͡ay asuntu sa kamayu paggaginawa͡ay. Aw magad ya kalinaw dun ni kadég mayu na nyakasambuk da kan Kristu.

* **5:13** 5:13 Asini sulat ni Pédro, pigtawag nan ya syudad na Roma na "Babiloniya."

Ya Kadwa na Sulat ni Pédro

1 Aku si Simon Pédro na sugu-anen ni Jisu-Kristu aw kanan apostol.

Migsulat aku adti kadég mayu kasiling nami na awun da pagpangintu-u magi sa matinaw na pagbaya' na kanaten Tyumanem aw Magpaluwa-ay na si Jisu-Kristu, kay wala' saba ya pigkibang nan.

2 To-o pa galu kadugangan adti kamayu ya kanan kallat aw kalinaw, asuntu sa pagka-ede' mayu sa Tyumanem aw ya pagka-ede' mayu uman kan Jisus na kanaten Pangulu.

Ya bet na utaw na nyakasambuk dun ni Tyumanem

3 Umba' ya pig-atag kanaten na katulus na Tyumanem pada madalug tadun ya bet nan na wala' ya pagsala', magi dun ni pagka-ede' tadun kanan. Pigtawag kitadun nan pada makasambuk dun ni kadyawan nan na wala' ya maka-unawa.

4 Aw magi sa kadég yeiy, awun manga pigpakang nan kanaten na dakula' ya alaga' aw to-o madyaw. Aw asuntu sa manga pakang nan, nyakaluwa' kitadun lekat adti pag-allang na manga sala' aw pagkaliman na pagka-utawun tadun asini tas na lupa', aw makasambuk kitadun dun ni kadyaw na Tyumanem.

5 Aw asuntu seiy, to-o mayu tibagsegi na kadugangan ya pagpangintu-u mayu sa madyaw na bet. Aw adti kamayu madyaw na bet, dugangan pa uman ya katadeng na lekat adti Tyumanem kun unu ya madyaw imo-un dun ni kanaten pag-eya'.

6 Aw dugangan pa mayu uman ya pagtagen sa pagkaliman na pagka-utawun mayu. Aw dugangan pa mayu uman na mabatug mayu ti-isen ya manga kalugan. Aw dun ni kamayu pagti-is, dugangan mayu ya pagdalug sa bet na Tyumanem.

7 Aw adti pagdalug mayu sa bet na Tyumanem, dugangan uman ya pagkallat sa manga eped, aw adti pagkallat kanilan dugangan pa mayu uman ya pagginawa sa kadég.

8 Kay kun ya kadég yeiy awun alag ni kamayu aw to-o pa magkadakula' adti anenganeng mayu, yeiy alag ya magpakawat kamayu lekat adti pagkataka, aw mamunga la kamu asuntu na kya-ede-an da mayu ya kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu.

9 Manang pangkay singalan utawa na wala' dun ni kanan ya kadég yeiy, kasiling sakanan na utaw na migdellaman ya pag-inunu nan. Kay kyalingawan nan na kyalinisan da sakanan na Tyumanem lekat adti manga sala' nan idtu muna.

10 Yanagaw, kay manga inulug ku na nyangintu-u kan Kristu, to-o mayu tibagsegi ya kadég yeiy pada ka-ede-an na pigtawag da kamu na Tyumanem aw pigtani la nan. Kun dalugun mayu ya palna-u yeiy, dili' kamu maka-suway.

11 Aw dumateng ya allaw na dayaw kamayu uwangan ya tatakep adti tas na langit, aw dawaten kamu dun ni kasakupan na pighari-an na kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu na yan ya Magpaluwa-ay tadun. Aw wala' ya tyamanan na kanan pagdumala.

Ya pagpa-anenganeng ni Pédro kanilan sa pigpalna-u nan

12 Yanagaw gayed ku pa-anenganeng kamayu ya kadég yeiy pangkay
pigka-ede-an da mayu aw to-o la kamu dyumalid dun ni pagdalug sa mati-
naw.
13 Adi kanak, madyaw pa kun pa-anenganeng ku kamayu talana na utaw
pa aku.
14 Kay kya-ede-an ku na dili' da madugay ya pag-eya' ku asini tas na lupa'.
Pigpa-ede' da kanaken dadan na Pangulu tadun na si Jisu-Kristu.
15 Yanagaw to-o ku pigtibagsegan ya pagpa-ede' kamayu, kay ya kaliman
ku na kun dumateng ya allaw na wala' da aku asini sayid mayu, gayed mayu
ka-anenganengan ya kadég na pigpalna-u ku kamayu.
16 Kami na manga apostolés migpa-ede' kamayu sa katulus na Pangulu
tadun na si Jisu-Kristu aw ya pagliku' nan asini tas na lupa'. Aw beke' yeiy
na pig-imo-imo' nami, kay kyinita' nami ya kadyawan na pagka Tyumanem
nan.
17-18 Nyaka-iyeped kami saba kanan adti tas na buntud na dun patasa
na Tyumanem na Ama ya dengeg na Ise' nan, aw pigpakita' kanami ya
kalalamdag na katulus na pagka Tyumanem ni Jisus na to-o syumiga. Aw
awūn pigdengeg nami na tingeg lekat adti Tyumanem na Ama na to-o mat-
ulus, na miglong, “Ini ya kanak Ise' na to-o ku pigginawa͡an aw kyatutukan
aku kanan.” *
19 Aw asuntu seiy to-o pa kyadugangan ya kanami pagsalig na tengteng
matinaw ya pigpalna-u na manga propita. Yanagaw dayaw mayu pakanyegi
ya palna-u nilan. Ya manga pigsulat nilan kasiling na saleng na nyaka-ilaw
sa mangitngit menda' sa pakallawunun na kita-en ya bitun na to-o nyinag.
Aw dun ni allaw yan, ka-ilawan ya kamayu anenganeng kay un mayu kita-en
ya kalalamdag na yan si Jisu-Kristu.
20 Madyaw kun to-o mayu kalabetan ya ini: Ya kadég na pigsulat na manga
propita wala' lekat adti kanilan anenganeng.
21 Kay beke' na kana utaw pagbaya' ya piglong aw pigsulat nilan. Tyu-
manem saba ya miglong magi kanilan kay ya kanan Ispiritu yan ya migga-
gad sa piglong nilan.

2

Ya manga magpalna-uway sa galu' na un dumateng

1 Manang asini muna awūn uman manga sallong kunu propita na
migpalna-u sa galu' adti manga utaw na Isra-él. Aw maynan uman, awun
dun ni kamayu na un magpalna-u sa galu'. Ya tud na palna-u nilan ya
makapagkalat sa kamayu pagpangintu-u. Balyaw nilan si Kristu na Pangulu
tadun na yan ya miglekat kanilan adti manga sala' nilan. Aw asuntu
sa palna-u nilan na galu', maksay dumateng kanilan ya pa-emel-emel na
Tyumanem.
2 Aw madég ya dumalug sa imo-unun nilan na to-o malatay. Aw yanagaw
madég ya maglong sa malatay adti matinaw na palna-u ni Kristu.
3 To-o silan magkalim sa kuwalta, yanagaw mag-imo-imo' silan sa manga
tingeg pada kapanguwalta͡an kamu nilan. Manang ya Tyumanem, dadan da
nan pig-ukuman na un pa-emel-emelen ya manga magpalna-uway sa galu'.
4 Pangkay pa ya manga anghil na nyakasala' asini muna, wala' silan kallati
na Tyumanem. Yanagaw pigkalabusu nan silan dun ni gawang na wala' ya
katantanan na yan ya banwa na to-o mangitngit. Aw dun pa silan menda' sa
allaw na pag-ukum.

* **1:17-18** 1:17-18 Mabasa yeiy adti Matiyo 17:5, aw Markos 9:7, aw Lukas 9:35.

5 Aw maynan uman, wala' na Tyumanem kallati ya manga utaw dun ni
manga allaw ni Nuwi, kay gayed silan baling mig-imo' sa malatay. Aw pig-
apnas nan ya kadég nilan magi sa dakula' na lenep, pangkay piglongan silan
dadan ni Nuwi na dalugun ya pagkaliman na Tyumanem. Olo' si Nuwi aw
ya pitu ya ka-epedanan nan ya pigpaluwa' na Tyumanem.
6 Aw wala' uman na Tyumanem kallati ya manga utaw adti syudad na
Sodoma aw Gomora. Pigpa-ulanan nan na atulun ya duwa ya syudad yeiy
aw nyapnas ya manga utaw na nyeya' dun. Aw nya-imo' silan pundinganan
adti manga utaw na dumadateng kun unu ya kagamakan na manga utaw na
gayed mag-imo' sa malatay.
7-8 Manang si Lot pigpaluwa' na Tyumanem. Nyeya' sakanan dun ni
tampid na manga makasasala', manang wala' sakanan sambuk sa kanilan
manga imo-unun na malatay. Kada allaw pagkita-en nan aw pagdengegen
nan ya to-o malatay na pigpan-imo' na manga utaw, aw migkalat to-o ya
ginawa ni Lot. Aw pigtabangan sakanan na Tyumanem aw pigpaluwa' lekat
dun ni syudad yan. Yanagaw,
9 kyalabetan da tadun na mabatug saba na Tyumanem tabangan ya kadég
tadun na dyumalug sa pagkaliman nan lekat adti manga kalugan na un
dumateng. Manang dun ni allaw na pag-ukum, mabatug nan ya pagpa-emel-
emel sa manga utaw na wala' dalug sa manga sugu' nan,
10 labi la ya manga utaw na dyumalug sa pagkaliman na kanilan pagka-
utawun adti imo-unun na to-o malatay. Dili' silan malim magpasakup sa
migdumala kanilan. Gayed silan magpalibantug aw to-o silan mangkategel.
Dili' magkamulamula aw wala' ya kakallekan nilan maglong sa malatay adti
manga anghil na Tyumanem.
11 Manang ya manga anghil, pangkay to-o pa silan mabagseg aw matulus,
manang adti asdangan na Tyumanem wala' silan paglong sa malat na tingeg
adti manga utaw yeiy.

12 Ya manga utaw yeiy na migpalna-u sa galu', kasiling silan na ayep na
malyaw na dili' matadeng mag-anenganeng na yan ya pagdatengan nilan ya
pagdaliketen aw pagpatayen. Aw ya manga utaw yeiy, pig-odoy-odoy nilan
ya pangkay unu ya wala' nilan kalabeti. Yanagaw pa-emel-emelen saba silan
na wala' ya tyamanan.
13 Yeiy ya pagamak kanilan asuntu sa malat na pig-imo' nilan adti kanilan
manga eped. Aw pagleyaân nilan ya pag-imo' sa makamulamula pangkay
allaw imo-un nilan. Aw pangkay adti kamayu pagkatipun, kasiling silan na
taping, kay migpa-eyang silan kyuman aw nyinem.
14 Ya manga utaw yeiy, yan ya pagkaliman nilan ya mag-inunu sa manga
kaûbayan aw alag malatay ya nyakaseled adti anenganeng nilan. Aw dili'
silan malim tumeneng sa pag-imo' sa sala'. Pigbuyu nilan ya manga utaw
na dili' pa to-o masalig ya pagpangintu-u. Ya pagkalim nilan sa kuwalta to-o
la dyumalid adti kanilan anenganeng, aw pag-imo-un nilan ya pangkay unu
pada makakuwalta silan. Aw asuntu sa bet nilan yan, kyatullunan baling
silan!
15 Pig-ayawan nilan ya matinaw na palna-u aw nyakasuway silan. Pig-
dalug nilan baling ya pig-imo' ni Bala-am na ise' ni Bi-or. Pigginawaân to-o ni
Bala-am ya kuwalta aw kaliman nan na tandanan sakanan sa pag-imo' nan
sa malat adti eped na manga utaw.
16 Manang pigsagda sakanan baling asuntu sa palpa nan na malatay, magi
dun ni paglong na ayep nan na asnu na kasiling na tingeg na utaw. Ya
syampetan yan, wala' pakalos ya kamenengan na palpa nan.

17 Ya manga utaw na migpalna-u sa galu', kasiling silan na selep na wala' da ya tubig. Kasiling silan uman na labun na pigtambel na mabandes na samet aw yanagaw wala' paka-ulan. Aw pigtagilanan silan na Tyumanem sa banwa na to-o mangitngit.
18 Migpalibantug silan sa kanilan pigpan-imo' manang wala' ya guna na piglong nilan. Miglong silan na dili' kunu malatay ya padalug na utaw sa pagkaliman na pagka-utawun nan. Aw pigbuyu nilan ya manga utaw na bagu pa tyumalikud sa malatay na pig-imo' na manga eped nilan.
19 Pigpakangan nilan, law nilan, "Makaluwa' kamu!" Manang sa kanilan, kenne' nilan nya-allang na malatay. Kay kun unu ya dyumeg sa utaw, yan saba ya mag-allang kanan.
20 Yanagaw kun singalan ya nyangintu-u la sa kanaten Pangulu aw Magpaluwa-ay na si Jisu-Kristu, nyakaluwa' da silan lekat adti pag-allang na malatay asini tas na lupa'. Manang kun magpaliput aw magpa-allang silan salut sa malatay, to-o pa baling malat ya un nilan datengan kay sa idtu muna sa wala' pa silan paka-ede' kan Kristu.
21 Madyaw pa baling kun wala' pa silan paka-ede' sa pagdalug sa pagkaliman na Tyumanem kay sa nyaka-ede' silan aw tigkas yan pigtalikudan nilan ya manga sugu' na pig-atag kanilan.
22 Kasiling saba silan na paglongun na manga utaw: "Ya idu', pagliku-an nan pagkanen ya pigsuka nan." Aw "ya taku' na abus da sugbuwi, uman da lumiku' lumubug dun ni pasak."

3

Ya pagliku' ni Jisu-Kristu

1 Kay manga inulug na kanak pigginawa̱an, yeiy ya kadwa na sulat na pigpadala ku adti kamayu. Ya du-an na pigsulatan ta kamu kay kaliman ku na pa-anenganeng kamayu ya dadan da mayu kya-ede-an, pada ya malinis na anenganeng mayu to-o pa magkasalig.
2 Dili' mayu pagkalingawan ya pigpa-ede' na manga propita na Tyumanem, aw ya sugu' na kanaten Pangulu aw Magpaluwa-ay na pig-atag kamayu magi kanami na manga apostolés.
3 Ini ya muna kaliman ku na kalabetan mayu: Adti kamoliyan na manga allaw awūn dumateng na manga utaw na mag-odoy-odoy sa manga mangintu-uway. Pagdalugun nilan ya pangkay unu ya kaliman nilan imo-un na malatay.
4 Aw maglong silan, "Enda', migpakang si Kristu na lumiku' kunu? Na! Ayin da ya pigpakang nan? Kilana nyangkamatay da ya manga mangkatikadeng tadun, aw wala' sakanan liku'. Wala' saba ya nya-uman lekat na pagka-imo' na kadakula'!"
5 Manang pigpalipaslipasan nilan ya matinaw, na magi sa paglong na Tyumanem asini pa na muna nya-imo' ya manga langit. Aw magi uman sa paglong nan nya-imo' ya kadakula' na banwa, aw pigpatungngaw nan ya lupa' lekat adti tubig. Aw magi sa tubig, nyataw saba ya kadég na pig-imo' nan asini tas na lupa'.
6 Aw magi uman sa tubig, pigpalenepan nan ya kadakula' na banwa aw migpangkalat ya kadég.
7 Manang magi uman sa paglong na Tyumanem, ya manga langit aw lupa' na pigkita' tadun adun, pigtagilanan na atulun pada sa allaw na pagukum aw pa-emel-emelen na wala' ya tyamanan ya kadég na migpan-imo' sa malatay.

8 Kay manga inulug ku na kanak pigginawa͡an, dili' mayu pagkalingawan
na ya sammalalan ka umay sangallaw olo' adti kana Tyumanem. Aw ya
sangallaw kasiling na sammalalan ka umay.
9 Iman na manga eped na utaw aw pigpakadugay na Pangulu tadun ya
pagtuman sa pakang na lumiku' sakanan. Manang ya tengteng matinaw,
pigtagadan nan na magselsel ya kadég mayu, kay dili' sakanan malim na ka-
eletan ya pangkay singalan adti kanan na wala' ya tyamanan.
10 Manang lumiku' saba ya Pangulu tadun, aw ya allaw na pagliku'
nan kasiling na pagdateng na matakaw na dili' imanmanen na dumateng
sakanan. Aw dun ni allaw yan, awun mangkabakla' na dalagunut na
dengegen, aw mabus mangkasangab ya kadég na awun ni balintenga-an aw
ya asini kadakula' na banwa.
11 Na, asuntu na kya-ede-an da mayu na un kalaten ya kadakula', yanagaw
tibulluka ya kamayu anenganeng adti pag-imo' sa makatutuk sa Tyumanem
pada wala' ya un pagsala' sa bet mayu.
12 Aw talana mayu tyumagad sa pagliku' nan, pagkaseb kamu dun ni imo-
unun na Tyumanem pada maksay ya pagliku' nan. Kay un pa dumateng ya
allaw na un kalaten ya awun ni balintenga-an aw asini tas na lupa' magi sa
kapasu' na atulun.
13 Manang yan ya pigtagadan tadun ya dadan da nan pigpakang na bagu
na langit aw bagu na lupa', aw dun pag-eya' ya manga utaw na dyumalug sa
pagkaliman na Tyumanem.
14 Yanagaw, kay manga inulug ku na kanak pigginawa͡an, asuntu na
migtagad kamu sa kadég yeiy, tibagsegi mayu na katutukan ya Tyumanem
kamayu pada wala' ya un pagsala' kamayu aw awun kalinaw na kamayu
anenganeng dun ni pagpalapit mayu adti asdangan nan.
15 Anenganenga mayu na pigtagadan na kanaten Pangulu na magselsel ya
kadég na manga utaw pada makaluwa' silan. Yeiy uman ya pigsulat kamayu
na inulug tadun na pigginawa͡an na si Pablo, kay pig-atagan sakanan na
Tyumanen na katadeng.
16 Gayed nan pigkasampetan adti kadég na pigsulat nan. Aw dun ni manga
pigsulat nan, awūn to-o malug kalabetan aw yanagaw pigbaluk na manga
utaw na wala' paka-ede' sa tengteng matinaw aw manga utaw na wala' ya
kasalig na pagpangintu-u nilan. Aw pigbaluk nilan uman ya kakawasan
na eped na pigpasulat na Tyumanem. Yanagaw pigtulud nilan ya kanilan
pagka-utawun na pa-emel-emelen silan na wala' ya tyamanan.
17 Kay manga inulug ku na kanak pigginawa͡an, asuntu na kya-ede-an da
mayu dadan yeiy, yanagaw magpakatadeng kamu pagaw pasuwayen kamu
na manga utaw na mag-imo' sa malatay. Dili' aku malim na malagak ya
kasalig na pagpangintu-u mayu kan Kristu.
18 Manang padelega mayu ya pagtulin dun ni kallat nan aw dun ni pagka-
ede' sa kanaten Pangulu aw Magpaluwa-ay na si Jisu-Kristu. Awun ni kanan
ya to-o matas na dengeg aw ya kadyawan na pagka Tyumanem, pangkay
adun aw sa wala' ya tyamanan! Amén.

Ya Tagna' na Sulat ni Juan

1 Asini sulat ini, pa-ede' ku kamayu si Jisu-Kristu na pigtawag ‘Tingeg’
aw yan ya lyekatan sa ginawa na wala' ya katigkasan. Kya-ede-an nami
na nyataw sakanan lekat adti pagkamatay, kay migpakita' saba sakanan
kanami, aw pig-inunu nami ya manga pali' nan dun ni kanan palad aw kilid
aw dayaw nami pigdamdam.
2 Lyumekat sakanan adti tampid na Ama, aw nyeya' asini tas na lupa'. Aw
lekat na allaw na bagu kami mig-iyeped kanan, dyengeg nami ya palna-u
nan, aw kyinita' nami ya kanan manga pigpan-imo. Aw yeiy ya pigpa-ede'
nami kamayu ya mig-atag sa ginawa na wala' ya katigkasan.
3 Ya kanami pigkita' aw pigdengeg yan ya pig-ubat-ubat nami kamayu,
pada makasambuk kamu kanami aw alag kitadun makasambuk adti Tyu-
manem na Ama aw adti kanan Ise' na si Jisu-Kristu.
4 Aw pigsulat nami ya kadég yeiy adti kamayu pada malingeb ya kanaten
pagleya.

Ya Tyumanem, yan ya kalalamdag

5 Ini ya pigdengeg nami lekat adti kan Jisu-Kristu aw pig-ubat-ubat nami
kamayu: Ya Tyumanem, yan ya kalalamdag aw dun ni kanan wala' ya
kangitngit.
6 Yanagaw, kun maglong kitadun na nyakasambuk da adti Tyumanem
manang kenne' pa tadun dun ni kangitngitan, na, nyakagalu' baling kitadun,
aw wala' tadun daluga ya katinawan.
7 Manang kun awun da kitadun ni kalalamdag na Tyumanem, migkasam-
buk ya kadég tadun na nyangintu-u. Aw magi uman sa dugu' na Ise' nan na
si Jisus, kyalinisan kitadun sa kadég na manga sala' tadun.
8 Kun maglong kitadun na wala' ya sala' tadun, piggalu-an tadun ya
kanaten pagka-utawun aw wala' dun ni kanaten ya katinawan.
9 Manang kun ubat tadun adti Tyumanem ya kanaten manga sala', na,
lanasen nan saba aw linisan nan uman ya kanaten anenganeng sa kadég na
malatay, kay kasaligan sakanan aw alag matinaw ya kanan pagbaya'.
10 Manang kun maglong kitadun na wala' ya kanaten sala', pig-imo'
tadun baling galu-un ya Tyumanem, aw wala' tadun betangan adti kanaten
anenganeng ya tingeg nan.

2

1 Kamu na pigsiling ku na kanak mangayse', pigsulatan ta kamu pada
dili' kamu magpakasala'. Manang kun awun makasala', awun mag-apitay
kanaten adti Ama, aw yeiy si Jisu-Kristu na wala' ya sala'.
2 Aw nya-imo' uman sakanan dugsu' kalyu kanaten pada malanas ya
kanaten manga sala'. Aw beke' olo' na kanaten manga sala' manang dala
uman ya sala' na kadég na manga utaw.
3 Kun gayed tadun dalugun ya manga sugu' na Tyumanem, dun da tadun
ka-ede-i na kyatagaan tadun ya Tyumanem.
4 Kun awun utaw na maglong “Kyatagaan ku ya Tyumanem” manang
wala' nan daluga ya manga sugu' nan, na, galu-un ya utaw yan aw wala' saba
ya katinawan dun ni kanan.

5 Manang kun singalan ya dumalug sa tingeg na Tyumanem, nyalingeb
da ya pagginawa nan sa Tyumanem. Aw maynini ya pagka-ede' tadun na
nyakasambuk kitadun kanan:
6 Kun singalan ya maglong, “Nyakasambuk da aku sa Tyumanem,” ka-
ilangan nan silingan ya bet ni Jisu-Kristu.

Ya bagu na sugu'

7 Kay manga inulug ku na kanak pigginawa͡an, pigsulat ku kamayu ya
sambuk na sugu': Maggaginawa͡ay kitadun. Madugay da mayu dyengeg aw
kya-ede-an da mayu lekat pa idtu na bagu pa kamu nyangintu-u.
8 Manang salutun ku kamayu ya sugu' yeiy magi sa sulat ini, aw anenga-
nenga mayu na bagu pa yeiy. Nyatuman da ya sugu' ini dun ni pigpan-imo' ni
Jisus, aw ya paggaginawa͡ay pagkita-en uman dun ni tagsambuksambuk ka-
mayu. Kay ya mangitngit maya-maya' kyasayuwan na tengteng kalalamdag
na to-o syumiga.
9 Yanagaw pangkay singalan ya miglong na kya-ilawan da ya anenganeng
nan na kalalamdag manang kun pigkalatan nan na ginawa ya kanan eped,
kasiling na kenne' pa nan dun ni kangitngitan.
10 Pangkay singalan na gyuminawa sa eped nan, dun da ka-ede-i na awun
sakanan ni kalalamdag, aw wala' ya makasungkul adti pagpakasala' asuntu
kanan.
11 Manang ya utaw na pigkalatan nan na ginawa ya kanan eped, kasiling
na kenne' pa nan nyeya' adti kangitngitan. Aw kasiling sakanan na nyanaw
na wala' nan ka-ede-i kun ayin sakanan pasinan, asuntu sa kangitngit na
nyakatampeng sa mata nan.
12 Kadég mayu na pigsiling ku na kanak mangayse', pigsulatan ta kamu
asuntu na piglanas da na Tyumanem ya manga sala' mayu magi kan Kristu.
13 Kamu na manga unud da ya pagpangintu-u, migsulat aku kamayu kay
madugay da mayu kya-ede-an kun singalan si Jisus lekat na allaw na bagu
pa kamu nyangintu-u kanan.
Aw kamu uman na bagu nyangintu-u, migsulat aku kamayu kay dyeg da
mayu si Satanas.
14 Pigsulatan ta kamu na kasiling na mangayse' ku kay kya-ede-an da mayu
ya Tyumanem na Ama.
Aw ini ya du-an na migsulat aku kamayu na manga unud da ya
pagpangintu-u, kay kya-ede-an da mayu kun singalan si Jisus lekat pa na
allaw na bagu kamu dyumengeg kanan.
Aw migsulat aku uman kamayu na manga bagu nyangintu-u asuntu na
masalig da ya pagpangintu-u mayu, aw asuntu na awun da ni anenganeng
mayu ya palna-u na Tyumanem, yanagaw pigdeg da mayu si Satanas.
15 Dili' mayu pagginawa͡an ya manga asini tas na lupa' na wala' kalimi na
Tyumanem. Pangkay singalan utawa ya gyuminawa sa asini tas na lupa',
wala' nan ginawayi ya Ama.
16 Kay ya kadég na asini tas na lupa', dala ya malatay na pagkaliman na
pagka-utawun, aw ya manga magpakabuyu sa mata, aw ya pagpalibantug
sa kadég na pigtagtun na utaw, alag yeiy wala' lekat adti Ama manang lekat
baling adti manga utaw na asini tas na lupa'.
17 Aw wala' ya ma-untung adti kadég na pigkaybegan na manga utaw kay
alag saba malanas ya asini tas na lupa'. Manang ya utaw na dyumalug sa
pagkaliman na Tyumanem, matagtun nan ya ginawa na wala' ya katigkasan.

Ya po-on ni Kristu

18 Kamu na kasiling na kanak mangayse', yeiy da ya pagpalekat na
kamoliyan na allaw. Dyengeg mayu na madi ya sambuk na po-on ni Kristu
na un mag-ampang sa Madyaw na Ubat-ubat. Aw pangkay adun, madég da
ya manga utaw na maynan na asini la. Yanagaw kya-ede-an da tadun na
malapit da saba ya kamoliyan na allaw.
19 Na, ya manga utaw yeiy, pangkay syumambuk silan kanaten idtu muna
manang pig-indegan kitadun nilan aw dala ya kanilan pagpangintu-u. Kun
matinaw pa na eped tadun silan, dili' galu kitadun nilan indegan. Manang
pig-ayawan baling kitadun nilan, yanagaw kya-ede-an tadun na beke' silan
na kanaten manga eped dun ni pagpangintu-u.
20 Manang kamu beke' na maynan, kay ya Ispiritu Santo pig-atag da
kamayu. Yanagaw nyaka-ede' da ya kadég mayu kun unu ya matinaw.
21 Aw ya pagsulat ku kamayu beke' na asuntu na wala' mayu ka-ede-i ya
katinawan manang asuntu na kya-ede-an da mayu, aw nyaka-ede' kamu
uman na wala' ya galu' na nyakadali' dun ni katinawan.
22 Yanagaw singalan ya tengteng galu-un? Ya galu-un, yan ya utaw na
miglong na si Jisus beke' na Kristu. Yeiy saba ya po-on ni Kristu, kay gayed
nan pagbalyaw ya Ama aw ya Ise'.
23 Aw pangkay singalan ya migbalyaw sa Ise' wala' pakasambuk adti
Ama. Manang ya utaw na tyumande' na si Jisus ya Ise' na Tyumanem,
nyakasambuk da uman sakanan adti Ama.
24 Yanagaw padelega mayu ya pagdalug sa palna-u na dyengeg mayu
na lekat pa idtu na bagu kamu nyangintu-u. Kun padelegen mayu yeiy,
magpadeleg ya pagkasambuk mayu adti Ama aw Ise'.
25 Aw ya pigpakang kanaten ni Jisu-Kristu yan ya ginawa na wala' ya
katigkasan.
26 Pigsulat ku yeiy kamayu pagaw pasuwayen kamu na eped na utaw adti
palna-u na galu'.
27 Manang kya-ede-an ku na awun ni kamayu ya Ispiritu Santo na
nyadawat mayu lekat adti kan Jisu-Kristu. Yanagaw, dili' da mayu ka-
ilangan ya eped na magpalna-uway. Kay ya Ispiritu Santo, yan ya gayed
migpalna-u kamayu sa kadég na un mayu ka-ede-an, aw alag matinaw ya
pigpalna-u nan aw wala' ya nyakadali' na galu'. Yanagaw katingen kamu
adti kan Kristu, kay yan ya pigpalna-u nan kamayu.
28 Yanagaw, kamu na kasiling na kanak mangayse', asuntu sa kadég yeiy,
katingen kamu dun ni kan Kristu pada dun ni allaw na magpakita' sakanan
dili' kamu mamulamula, aw dili' mabekenbeken magpalapit adti kanan dun
ni allaw na pagliku' nan.
29 Asuntu na kya-ede-an da mayu na wala' ya sala' dun ni kanan, yanagaw
ka-ede-an mayu uman na pangkay singalan ya magsiling kanan nya-imo' da
ise' na Tyumanem.

3

Ya mangayse' na Tyumanem

1 Anenganenga mayu to-o ya kadakula' na pagginawa kanaten na Ama
na wala' ya maka-unawa. Pigtawag kitadun na Tyumanem na mangayse'
nan. Aw matinaw saba yeiy! Manang ya manga utaw na wala' paka-ede' sa
Tyumanem, wala' nilan kalabeti na mangayse' kitadun nan.
2 Kamu na kanak pigginawa͡an, nya-imo' da kitadun ise' na Tyumanem.
Wala' pa kabangal kun unu ya ma-imo' kanaten kagaya molí na allaw,

manang ini ya kya-ede-an da tadun: Sa pagliku' ni Jisus, masiling da kitadun kanan kay kita-en tadun saba sakanan.

3 Ya kadég tadun na awun pag-iman seiy, naten tibullukun ya kanaten
anenganeng adti pagsiling kan Jisus na wala' ya sala'.

4 Pangkay singalan ya gayed migpakasala', piglakadan nan ya manga sugu'
na Tyumanem. Kay ya pag-imo' gayed sa sala', yan ya paglakad sa manga
sugu' nan.

5 Aw kya-ede-an da mayu na nyadi si Jisus asini tas na lupa' pada lanasen
ya manga sala' tadun, kay wala' ya sala' dun ni kanan.

6 Yanagaw kun singalan ya awun da ni kan Kristu, dili' da sakanan
magpakasala'. Manang pangkay singalan ya magpadeleg mag-imo' sa sala',
tengteng na wala' nan ka-ede-i kun singalan si Jisus.

7 Kamu na kasiling na kanak mangayse', magpakatadeng kamu pagaw
pasuwayen kamu magi sa palna-u na galu'. Ya utaw na gayed dyumalug
sa pagkaliman na Tyumanem, dili' sakanan magpakasala' kay kaliman nan
silingan si Jisus na wala' ya sala'.

8 Manang ya utaw na migpadeleg mig-imo' sa sala', si Satanas ya tagtun
kanan, kay yan ya gayed migpakasala' lekat pa asini muna sa pag-atu nan sa
Tyumanem. Aw yan ya du-an na nyadi ya Ise' na Tyumanem pada kalaten
ya imo-unun ni Satanas.

9 Ya kadég tadun na nya-imo' da ise' na Tyumanem, dili' da magpadeleg sa
pag-imo' sa sala'. Kay ya bet na Tyumanem awun da ni kanaten. Aw asuntu
na pigbagu la kitadun na Tyumanem, yanagaw dili' da kitadun magpadeleg
mag-imo' sa sala'.

10 Yanagaw asuntu seiy, dun da ka-ede-i kun singalan ya mangayse' na
Tyumanem aw singalan uman ya mangayse' ni Satanas kay ka-ede-an alag
magi sa kanilan manga imo-unun. Pangkay singalan ya wala' pag-imo' sa
makatutuk sa Tyumanem, aw wala' ya pagginawa nan sa kanan inulug na
nyangintu-u, beke' sakanan na ise' na Tyumanem.

Ya paggaginawa͡ay na mangayse' na Tyumanem

11 Kay ini ya palna-u na dyengeg mayu idtu na bagu pa kamu nyangintu-u
kan Kristu: Ka-ilangan na maggaginawa͡ay ya tagsambuksambuk kanaten.

12 Dili' kamu magsiling kan Cain kay migpasakup sakanan kan Satanas aw
pigpatay nan ya kanan mangud. Aw ananga' nan yan patayen? Kay malatay
ya manga pigpan-imo' nan, manang pig-imo' na mangud nan ya pagkaliman
na Tyumanem.

13 Kay manga inulug ku, dili' kamu magkabelengbeleng kun dumutan
kamu na manga utaw na wala' pangintu-u sa Tyumanem.

14 Ya pagginawa tadun sa kanaten manga eped na nyangintu-u la, yeiy
ya puliba na wala' da kitadun ka-eleti adti Tyumanem manang nyatagtun
da tadun ya ginawa na wala' ya katigkasan. Manang ya utaw na wala' ya
pagginawa sa eped nan, yeiy uman ya puliba na kenne' pa nan kya-eletan
adti Tyumanem.

15 Ya utaw na wala' ya pagginawa sa eped nan kasiling sakanan na
nyakapatay. Aw nya-ede' kitadun na ya utaw na migpatay sa eped nan dili'
makatagtun sa ginawa na wala' ya katigkasan.

16 Maynini ya pagka-ede' tadun sa tengteng na pagginawa: Si Jisus nya-
imo' kalyu kanaten dun ni pagtumbay nan sa kanan pagka-utawun adti
pagkamatay. Aw yeiy ya du-an na tumabang kitadun sa kanaten manga
inulug pangkay kun sumampet pa adti kamatayen.

17 Pangkay singalan kanaten ya madyaw na pagpakabetang manang wala' nan kallati ya inulug tadun na umba' tabangan, na, kun maynan, wala' nan saba ginawayi ya Tyumanem.
18 Kamu na pigsiling ku na kanak mangayse', pakita' tadun na tengteng kitadun miggaginawa͡ay magi sa imo-unun tadun na madyaw, aw beke' olo' na taman dun ni egeng tadun.
19 Aw kun maynan ya kanaten paggaginawa͡ay, dun da naten ka-ede-i na pigdalug tadun ya matinaw na palna-u aw umba' da kitadun magpalapit adti Tyumanem na wala' ya kakallekan.
20 Kay kun piglinggal kitadun na kanaten anenganeng asuntu na wala' kitadun tabang sa kanaten manga eped, manang ya Tyumanem to-o pa matas kay sa kanaten anenganeng aw nya-ede' sakanan sa kadég.
21 Yanagaw kamu na kanak pigginawa͡an, kun wala' da ya sala' na nyakalinggal sa kanaten anenganeng, dili' da kitadun mabekenbeken mag-palapit adti Tyumanem.
22 Aw pangkay unu ya sekaten tadun, un nan saba atag kay pigdalug tadun ya manga sugu' nan aw pig-imo' tadun ya pagkaliman nan.
23 Aw ini ya kanan sugu': Pangintu-uwan tadun ya ngalan na kanan Ise' na si Jisu-Kristu, aw maggaginawa͡ay ya kadég tadun, kay yeiy uman ya pigsugu' ni Jisus kanaten.
24 Aw ya utaw na dyumalug sa manga sugu' nan, yeiy ya utaw na awun ni Tyumanem, aw ya Tyumanem awun uman ni kanan. Aw magi sa Ispiritu Santo na pig-atag nan kanaten, dun da ka-ede-i na ya Tyumanem awun ni kanaten.

4

Ya pagka-ede' sa matinaw na palna-u

1 Kamu na kanak pigginawa͡an, dili' kamu maksay magpangintu-u sa manga utaw na maglong, “Ya palna-u nami lekat adti Ispiritu Santo.” Una͡a mayu sadsadi ya pigpalna-u nilan, kun lekat yeiy adti Tyumanem aw kun dili'. Kay madég da ya sallong kunu propita na miglegeb adti kadég na banwa asini tas na lupa'.
2 Maynini ya pagka-ede' mayu kun singalan ya migpalna-u sa lekat adti Ispiritu Santo: Kun maglong silan na si Jisu-Kristu ya Pigpadala na Tyumanem aw nya-imo' utaw, dun da mayu ka-ede-i na tengteng lekat adti Ispiritu Santo ya piglong nilan.
3 Manang kun maglong silan na si Jisus wala' padala͡an na Tyumanem, na, beke' silan na kana Tyumanem, aw ya piglong nilan, yan baling ya lekat adti po-on ni Kristu. Dyengeg da mayu na awun dumateng na maynan, aw asini la saba silan.
4 Kamu na pigsiling ku na kanak manga mangayse', kana Tyumanem da kamu, aw dyeg da mayu ya manga utaw na nyatu kanan. Kay ya Ispiritu Santo na awun ni kamayu, to-o pa matulus kan Satanas na migdumala sa manga utaw asini tas na lupa'.
5 Kay silan nyasakup olo' na asini tas na lupa', yanagaw ya kanilan anenganeng lekat olo' asini tas na lupa', aw ya manga utaw na nyeya' asini tas na lupa migpakanyeg uman kanilan.
6 Manang kanaten, kitadun saba ya mangayse' na Tyumanem. Aw pangkay singalan ya malim maka-ede' sa Tyumanem, magpakanyeg silan sa palna-u tadun. Aw ya utaw na wala' pagpakanyeg sa palna-u yeiy, beke' sakanan na kana Tyumanem.

Yanagaw magi sa kadég yeiy, ka-ede-an tadun kun singalan ya migpalna-u sa matinaw na lekat adti Ispiritu Santo aw kun singalan uman ya migpalna-u sa galu' na lekat adti kan Satanas.

Ya Tyumanem yan ya lyekatan sa paggaginawa͡ay

7 Kay manga inulug ku, maggaginawa͡ay kitadun, kay ya paggaginawa͡ay lekat saba adti Tyumanem. Pangkay singalan ya gyuminawa sa eped nan, yeiy ya magmatinaw na ise' da sakanan na Tyumanem aw tengteng nan kya-ede-an ya Tyumanem.
8 Manang ya utaw na wala' ya pagginawa sa eped nan, yan ya magmatinaw na wala' nan ka-ede-i ya Tyumanem. Kay ya Tyumanem, yan ya lyekatan sa paggaginawa͡ay.
9 Aw maynini ya pagpakita' na Tyumanem sa kadakula' na pagginawa nan kanaten: Pigpadala nan asini tas na lupa' ya kanan Ise' na tamisa pada magi kanan makatagtun kitadun sa ginawa na wala' ya katigkasan.
10 Aw yeiy ya pagginawa na wala' ya maka-unawa. Wala' tadun una ginawayi ya Tyumanem manang yan ya nyuna gyuminawa kanaten. Aw pigpakita' nan ya kanan pagginawa magi dun ni pagpadala nan sa kanan Ise' pada ma-imo' dugsu' kalyu kanaten, aw maynan piglanas da na Tyumanem ya manga sala' tadun.
11 Yanagaw, kay manga inulug na kanak pigginawa͡an, kun maynan ya pagginawa na Tyumanem kanaten, ka-ilangan uman na maggaginawa͡ay kitadun.
12 Na, wala' ya utaw na kyumita' sa Tyumanem. Manang magi sa paggaginawa͡ay tadun, dun kita-a na awun sakanan ni seled tadun, aw malingeb asini kanaten ya kadakula' na pagginawa na Tyumanem.
13 Pig-atag nan adti tagsambuksambuk kanaten ya kanan Ispiritu, aw yeiy ya puliba na nyakasambuk da kitadun sa Tyumanem aw awun uman sakanan ni kanaten.
14 Kyinita' nami ya manga pigpan-imo' ni Jisus aw pigmatinaw nami na pigpadala na Ama ya kanan Ise' na yan ya nya-imo' Magpaluwa-ay sa kadég na manga utaw.
15 Pangkay singalan ya maglong adti asdangan na manga utaw na si Jisus ya Ise' na Tyumanem, na, kya-ede-an tadun na awun ni kanan ya Tyumanem, aw awun uman sakanan ni Tyumanem.
16 Aw kya-ede-an da tadun aw syumalig kita na to-o kitadun pigginawa͡an na Tyumanem.

Ya Tyumanem yan saba ya lyekatasan sa paggaginawa͡ay. Yanagaw pangkay singalan utawa ya gayed gyuminawa sa manga eped nan, dun da ka-ede-i na nyakasambuk da sakanan adti Tyumanem aw awun uman ya Tyumanem ni kanan.
17 Aw ya pagginawa na Tyumanem piglingeb adi kanaten pada wala' da ya kakallekan tadun dun ni allaw na pag-ukum, kay pigsilingan tadun ya pagginawa ni Jisus sa manga utaw asini tas na lupa'.
18 Manang yan baling ya umba' mallek sa pa-emel-emel na Tyumanem ya utaw na wala' ya pagginawa sa eped nan. Ya du-an na mallek ya utaw asuntu na awun pigtagadan nan na pa-emel-emel kay wala' nan ka-ede-i ya pagginawa kanan na Tyumanem.
19 Pigginawa͡an tadun ya Tyumanem kay sakanan ya nyuna gyuminawa kanaten.
20 Kun awun utaw na maglong, “Pigginawa͡an ku ya Tyumanem”, manang kun kenne' pa nan pigkalatan na ginawa ya kanan eped, galu-un saba ya

utaw yan. Kay kun wala' nan ginawayi ya eped nan na pigkita' nan, na, unun nan ya pagginawa sa Tyumanem na wala' nan kita-a?
21 Aw ini ya sugu' ni Kristu kanaten na manga mangintu-uway: Pangkay singalan ya maglong na pigginawa͡an nan ya Tyumanem, ka-ilangan na ginawa͡an nan uman ya eped nan.*

5

Ya pagdeg tadun sa malatay asini tas na lupa'

1 Pangkay singalan ya nyangintu-u na si Jisus yan ya Kristu, nya-imo' da silan mangayse' na Tyumanem. Aw ya kadég na gyuminawa sa Tyumanem, gyuminawa uman sa utaw na ise' da na Tyumanem.
2 Yanagaw kun pigginawa͡an tadun ya Tyumanem aw kun pigdalug tadun ya manga sugu' nan, dun da ka-ede-i na pigginawa͡an tadun ya mangayse' na Tyumanem.
3 Kay kun pigginawa͡an tadun ya Tyumanem, dalugun tadun ya manga sugu' nan.* Aw dili' to-o malug dalugun ya kanan manga sugu',
4 aw asuntu na ise' da kitadun na Tyumanem mabatug da tadun degen ya malatay asini tas na lupa'. Aw pigdeg tadun yeiy magi sa pagpangintu-u tadun kan Jisus.
5 Yanagaw singalan ka' ya makadeg sa malatay na asini tas na lupa'? Ya kadég yeiy degen olo' na utaw na nyangintu-u na si Jisus ya Ise' na Tyumanem.

Ya migmatinaw na si Jisus ya Ise' na Tyumanem

6 Si Jisu-Kristu saba ya nyadi magi sa tubig aw dugu'. Aw beke' olo' na tubig, manang magi uman sa dugu'. Aw ya Ispiritu Santo, yan ya migmatinaw sa kadég yeiy kay alag matinaw ya pigpa-ede' na Ispiritu.
7 Awun saba tulu ya migmatinaw na si Jisus ya Ise' na Tyumanem:
8 Ya Ispiritu Santo, aw ya tubig, aw ya dugu'. Ya tulu yeiy migkasambuk migmatinaw kun singalan sakanan.
9 Kun pyangintu-uwan tadun ya pagmatinaw na manga utaw, to-o pa dun kasaligan ya pagmatinaw na Tyumanem aw umba' pangintu-uwan. Aw pigmatinaw da saba na Tyumanem na si Jisus ya Ise' nan.
10 Ya utaw na nyangintu-u sa Ise' na Tyumanem, awun ni kanan ya Ispiritu na migmatinaw sa kadég yeiy. Manang ya utaw na wala' pangintu-u seiy, pig-imo' nan baling galu-un ya Tyumanem, kay wala' nan pangintu-uwi ya pagmatinaw na Tyumanem kun singalan ya Ise' nan.
11 Aw ini ya pigmatinaw nan: Pig-atagan da kitadun na Tyumanem na ginawa na wala' ya katigkasan, aw ya lyekatan sa ginawa yeiy, yan saba ya kanan Ise'.
12 Aw ya utaw na dyumawat sa Ise' na Tyumanem, nyatagtun da nan ya ginawa na wala' ya katigkasan. Manang ya utaw na wala' dawat sa Ise' na Tyumanem, wala' nan katagtun ya ginawa na wala' ya katigkasan.
13 Pigsulat ku ya kadég yeiy adti kamayu na nyangintu-u sa ngalan na Ise' na Tyumanem pada maka-ede' kamu na nyatagtun da mayu ya ginawa na wala' ya katigkasan.

---

* **4:21** 4:21 Ya sugu' ni Jisus adti manga umagakan nan mabasa dun ni Juan 13:34, aw 14:15, aw 15:12, aw 15:17. * **5:3** 5:3 Duwa ya sugu' ni Jisus na pigsulat ni Juan: na ginawa͡an ya Tyumanem aw ginawa͡an uman ya eped na utaw.

14 Aw kya-ede-an tadun uman na kun awun sekaten tadun adti Tyumanem
magi sa pagbaya' nan, pakanyegan nan ya kanaten pagpanawagtawag.
15 Aw asuntu na kya-ede-an tadun na pyakanyegan nan ya pangkay unu
na pigsekat tadun kanan, kya-ede-an tadun uman na pigtubag da nan ya
kanaten pigsekat.
16 Yanagaw kun awun sambuk kamayu na kumita' sa eped tadun na
mangintu-uway na nyaka-imo' sa sala' manang ya sala' na pig-imo' nan
dili' makapa-elet kanan adti Tyumanem, panawagtawagi ya utaw yan adti
Tyumanem pada magselsel sakanan, aw atag na Tyumanem ya pigsekat
tadun. Manang awun sala' na magpaka-elet sa utaw lekat adti Tyumanem,
aw wala' aku paglong na panawagtawagan tadun ya utaw na mig-imo' sa
maynan.*
17 Ya kadég na pag-imo' sa malatay, sala' saba, manang dili' ya kadég na
sala' makapa-elet sa utaw adti Tyumanem na wala' ya tyamanan.
18 Yanagaw nya-ede' da kitadun na ya utaw na ise' da na Tyumanem, dili'
da sakanan magpadeleg magpakasala'. Kay pigtamengan da saba sakanan
na Ise' na Tyumanem, aw wala' da ya katulus ni Satanas magkalat kanan.
19 Aw kya-ede-an tadun uman na kana Tyumanem da kitadun pangkay
pigdumalâan ni Satanas ya kadakula' na banwa.
20 Aw nyaka-ede' kitadun na nyadi la ya Ise' na Tyumanem aw pig-atag nan
kanaten ya pagpakalabet na un tadun ka-ede-an ya tengteng Tyumanem.
Aw nyakasambuk kitadun kanan magi sa Ise' nan na si Jisu-Kristu, kay Tyu-
manem saba sakanan aw yan ya lyekatan sa ginawa na wala' ya katigkasan.
21 Kamu na pigsiling ku na kanak mangayse' na pigginawâan, pagpakawat
kamu lekat adti manga tyumanem na galu'.

* **5:16** 5:16 Ya sala' na makapa-elet sa utaw adti Tyumanem yan ya pagkele nan sa Madyaw na Ubat-ubat kan Kristu.

Ya Kadwa na Sulat ni Juan

1 Ya sulat ini, lyumekat adi kanak na maggagaday sa manga mangintu-uway. Pigsulatan ta kamu na manga pigginawa͡an ku.
Dun ni kamayu pagkatipun, pigpa-unawa ku ya kadég mayu sa sambuk na ina na pigtani la na Tyumanem, aw ya tagsambuksambuk kamayu na nyangintu-u kasiling kamu na mangayse' nan kay pigtani la kamu na Tyumanem. Aw pigginawa͡an ku ya kadég mayu, aw beke' ku olo', dala uman ya kadég na manga mangintu-uway na nya-ede' sa matinaw na palna-u na lekat adti Tyumanem.
2 Pigginawa͡an kamu nami asuntu na ya matinaw na palna-u awun ni kanaten anenganeng aw awun gayed saba yeiy na wala' ya tyamanan.
3 Ayin pa aku galu na awun gayed ni kanaten ya grasya aw kallat aw kalinaw na lekat adti Tyumanem na Ama, aw lekat uman adti kan Jisu-Kristu na kanan Ise'. Alag yeiy tadun matagtun asuntu na nyangintu-u kitadun sa tengteng matinaw aw asuntu uman na miggaginawa͡ay kitadun.

Ya paggaginawa͡ay na mangintu-uway

4 To-o aku migleya asuntu na dyengeg ku na ya eped kamayu gayed dyumalug sa matinaw na palna-u, kasiling na pigsugu' na Ama kanaten.
5 Yanagaw nyanginayu' aku kamayu na maggaginawa͡ay ya kadég tadun. Beke' yeiy na bagu na sugu' kay kya-ede-an da tadun lekat pa na bagu kitadun nyangintu-u.
6 Aw kun tengteng tadun pigginawa͡an ya Tyumanem, dalugun tadun ya manga sugu' nan. Aw ini ya sugu' nan kanaten lekat pa idtu na bagu kitadun nyangintu-u kanan: Ka-ilangan maggaginawa͡ay ya tagsambuksambuk kanaten.

Ya manga po-on ni Kristu

7 Na, migsulat aku kamayu kay madég da ya magpalna-uway sa galu' na asini tas na lupa'. Pigbalyaw nilan na si Jisu-Kristu nya-imo' utaw, yanagaw po-on nan silan kay gayed nilan pigpasuway ya manga utaw.
8 Yanagaw, magpakatadeng kamu na dili' malagak ya kamayu kyapagudan, manang tibagsegi mayu baling na madawat ya kadakula' na pigtagilan da na Tyumanem kamayu.
9 Ya wala' dalug sa palna-u ni Kristu manang pigdugangan pa nan baling ya palna-u yeiy, wala' dun ni kanan ya Tyumanem. Manang ya dyumalug sa palna-u ni Kristu, awun ni kanan ya Ama aw ya Ise'.
10 Aw kun awun utaw na mawun dun ni kamayu na magpalna-u sa sangkamulu', dili' mayu sakanan pagpaseleden adti kamayu balay aw dili' kamu maglong na magad kanan ya kalinaw.
11 Kay kun magkabalawbalaw kamu kanan, kasiling na tyumabang kamu kanan adti imo-unun na malatay.
12 Na, madég pa galu ya un ku sulaten kamayu, manang dili' ku betang asini sulat ini, kay kaliman ku na magkakita͡ay pa kitadun aw magkabalawbalaw pada malingeb ya kanaten pagleya.
13 Nyangumust kamayu ya manga mangintu-uway asini banwa yeiy, kasiling kamu na mangkaylug kay pigtani la silan uman na Tyumanem.

Ya Katlu na Sulat ni Juan

1 Kay Gayo na kanak pigginawa͡an, ya sulat ini lyumekat adi kanak na
maggagaday sa manga mangintu-uway. Pigginawa͡an ta kaw kay alag kita
dyumalug sa matinaw na palna-u.
2 Kanak ubaybay na pigginawa͡an, nyanawagtawag aku adti Tyumanem
na pakadyawun kaw nan sa kadakula' na kanmu pagpakabetang, aw atagan
kaw nan sa kabaseg na lawas kasiling na kabagseg na kanmu pagpangintu-
u.
3 To-o aku migleya kay dyengeg ku ya ubat-ubat na manga mangintu-uway
na dyumateng adi, kay miglong silan kanak na nyatibulluk ya anenganeng
mu adti pagdalug sa matinaw na palna-u.
4 Dakula' to-o ya kanak pagleya kun dengegen ku na ya kanak mangayse'
na nyangintu-u gayed nyatibulluk dyumalug sa matinaw na palna-u.

Ya pagsaya' kan Gayo

5 Kanak ubaybay na pigginawa͡an, to-o kaw kasaligan dun ni manga imo-
unun mu, kay dayaw mu pigbasa͡an aw pigpabantuk ya manga inulug tadun
na mangintu-uway aw maynan ya manga inulug tadun na bagu lumaba' adti
kanmu pangkay wala' mu silan kilala.
6 Pig-ubat-ubat nilan adti asdangan na manga mangintu-uway ya
kadakula' na pagginawa mu kanilan. Aw pigpakabagseg ta kaw na
padelegen mu ya pagpamasa kanilan aw ya pagtabang sa kapelekan nilan
dun ni kanilan panaw pada makapadeleg silan. Kay kyatutukan saba ya
Tyumanem sa kadég na pigpan-imo' mu.
7 Kay ya tud na kanilan pagpanaw yan ya pagpa-ede' sa Madyaw na Ubat-
ubat kan Kristu adti eped na manga banwa, aw wala' silan dawat sa tabang
lekat adti manga utaw na wala' pangintu-u kan Kristu.
8 Yanagaw kitadun na manga mangintu-uway ya umba' tumabang kani-
lan. Aw dun ni pig-imo' tadun, kasiling na nyaka-eped kitadun kanilan sa
pagpa-ede' sa matinaw na palna-u.

Nya-imo' malat na pundinganan si Dyotrépés

9 Na, awun pyadala ku na sulat adti manga mangintu-uway, manang
si Dyotrépés na malim ma-imo' maggagaday sa kadég, wala' nan kami
pakanyegi.
10 Yanagaw sa pagkawun ku adti kamayu, balawbalawan tadun ya manga
pigpan-imo' nan, labi la ya pagtanemtanem nan kanami sa tingeg adti eped
na manga mangintu-uway. Aw beke' na maynan olo' ya pig-imo' nan, wala'
nan uman basabasayi ya manga inulug tadun na migpa-ede' sa Madyaw na
Ubat-ubat kan Kristu adti eped na manga banwa. Aw gayed nan pigpigilan
ya manga mangintu-uway na malim galu mamasa kanilan aw pig-alilinan
nan uman silan lekat adti katipun nilan.
11 Kay Gayo na kanak ubaybay na pigginawa͡an, dili' mu pagsilingan ya
bet na malatay, manang yan baling ya silingi ya bet na manga utaw na mig-
imo' sa madyaw. Ya utaw na mig-imo' sa madyaw, nyakasambuk da saba adti
Tyumanem. Manang ya utaw na mig-imo' sa malatay, wala' nan ka-ede-i ya
Tyumanem.

Nya-imo' madyaw na pundinganan si Démétriyo

12 Na, si Démétriyo, pigkasampetan sakanan na kadég na manga mangintuuway na madyaw ya manga pigpan-imo' nan. Aw dun ni pag-eya' nan, pagkita-en na pigdalug nan ya matinaw na palna-u ni Kristu. Aw pigmatinaw nami uman na madyaw ya pig-imo' nan, aw kya-ede-an mayu na matinaw saba ya piglong nami.
13 Na, madég pa galu ya un ku paglongun kamayu manang dili' da ku sulaten asini sulat ini.
14 Kay kaliman ku magkakitâay pa kita aw magkabalawbalaw.
15 Ayin pa aku galu na ya kalinaw na Tyumanem gayed magad kanmu.

Nyangumusta kanmu ya manga ubaybay mu idi. Aw pangumustâan aku uman adti manga ubaybay tadun awun.

Ya sulat ni Judas adti manga mangintu-uway kan Kristu

Ya Muna Pagpa-ede'

Ya Judas na migsulat sa sulat ini, yan ya mangud sa kadég na manga inulug ni Jisu-Kristu. Ka-ede-an tadun adti Matiyo 13:55.

Madugay na wala' si Judas pangintu-u na si Jisus ya Ise' na Tyumanem, manang pagkatigkas na pagkataw ni Jisus, nyangintu-u la sakanan. Aw nya-imo' sakanan sambuk na migdumala sa manga mangintu-uway. Pigsulatan ni Judas ya manga mangintu-uway kan Jisus na adti eped na manga banwa. Aw ya tud na sulat nan yeiy, yan ya pagpa-inap kanilan sa manga magpalna-uway sa galu' pada dili' silan makasuway lekat adti kanilan pangpangintu-u.

1 Aku si Judas na sugu-anen ni Jisu-Kristu, aw mangud uman ni Santiago.
Migsulat aku adti kadég mayu na pigtawag na Tyumanem na Ama aw pigginawa͡an nan aw dayaw pigtamengan menda' sa pagliku' ni Jisu-Kristu.
2 To-o pa galu kadugangan adti kamayu ya kanan kallat aw kalinaw aw ya pagginawa na Tyumanem.

Ya pagpakatanaw sa manga magpalna-uway sa galu'

3 Kay manga inulug na kanak pigginawa͡an, ya palpa ku asini sulat ku na pa-anenganeng kamayu ya pagpaluwa' na Tyumanem sa kadég tadun na nyangintu-u la. Manang nya-uman ya anenganeng ku na ini baling ya ka-ilangan ku sulaten kamayu: Tibagsegi mayu na tamengan ya kamayu pagpangintu-u aw ya matinaw na palna-u na pigtaligu na Tyumanem adti kadég na mangintu-uway.
4 Kay dyengeg ku na awūn manga utaw na mig-imo' sa malatay na nyakaseled adti katipun mayu na wala' kasalinapi. Pigbaluk nilan ya palna-u sa kallat na Tyumanem aw miglong baling silan na pigtumbay kunu adti utaw ya pag-imo' sa to-o malatay. Manang ya manga utaw yeiy, pigsulat da dadan na manga propita na pa-emel-emelen silan na Tyumanem. Kay pigbalyaw nilan uman si Jisu-Kristu na kanaten Pangulu na migdumala sa kadég.
5 Na, pigpa-ede' da kamayu alag na pigpaluwa' na Tyumanem ya kadég na buwadbuwad ni Isra-él asini muna adti pagdumala na Ihiptu. Manang kaliman ku pa-anenganeng kamayu na madég kanilan ya nyatay magi sa pagamak na Tyumanem kanilan asuntu na wala' silan pangintu-u.
6 Aw anenganenga mayu uman ya manga anghil asini muna. Ya eped kanilan wala' tingen dun ni pigbetangan kanilan na Tyumanem aw nyatu silan baling kanan.* Yanagaw pig-eketan nan silan na sangkali' na dili' magkabugtu' aw pigkalabusu la silan dun ni banwa na to-o mangitngit menda' sa allaw na pag-ukum.
7 Aw dili' mayu pagkalingawan ya kyagamakan na manga utaw dun ni Sodoma aw Gomora aw manga lunsud na nyakapalibed dun. Nyakasala' silan kay kaliman nilan magkasala-enen adti beke' na kanilan ka͡ubayan aw pangkay adti eped nilan na eseg. Ya atulun na pigpa-emel-emel na Tyumanem kanilan, yan ya pagpa-anenganeng sa utaw na mag-imo' sa malatay, kay ya datengan nilan ya atulun na dili' pagkapatayan.

* **1:6** 1:6 Mabasa ta adti Génesis 6:1-4.

8 Maynan uman ya manga utaw na mig-imo' sa malatay na syumambuk
dun ni manga katipun mayu. Awūn kunu pigkita' nilan na kasiling na
tagaynep, aw yan ya migdegdeg kanilan adti pagpakasala' dun ni kanilan
pagka-utawun. Pigkelea͡n nilan ya awun katundanan. Aw miglong silan sa
malatay adti manga anghil.
9 Manang pangkay ya kapitan sa manga anghil na si Migél, wala' sakanan
pag-imo' sa maynan. Asini muna sa pagkamatay ni Moysis, mig-ayil si Migél
aw si Satanas kun singalan ya makatagtun sa lawas nan. Manang wala'
si Migél pag-ukum kanan aw piglongan nan olo', "Ya Tyumanem, yan ya
magsagda kanmu!"
10 Manang ya manga utaw yeiy, pig-odoy-odoy nilan ya pangkay unu
na wala' nilan kalabeti. Kasiling silan na ayep na malyaw na dili' mag-
anenganeng sa un nilan imo-un, kay pigdalug nilan baling ya pagkaliman
na kanilan lawas. Aw magi sa pigpan-imo' nilan, dumateng adti kanilan ya
pa-emel-emel na Tyumanem adti kamoliyan na allaw.
11 Malatay ya datengan na manga utaw yan! Kay pigdalug nilan ya malat
na bet ni Cain.* Pigdalug nilan uman ya bet ni Bala-am * na to-o magkalim sa
kuwalta. Aw kasiling silan uman ni Kora na miggagad sa manga eped nan na
matu sa Tyumanem, aw nyapnas baling silan, aw maynan uman ya ma-imo'
sa manga utaw yeiy. *
12 Ya manga utaw yeiy na syumambuk adti kamayu katipun aw pangiyam-
bung, kasiling silan na taping. Kay migpa-eyang silan baling kyuman aw
nyinem. Aw wala' ya kamulamula nilan! Kanilan pagka-utawun ya pag-olo-
un nilan.
Kasiling silan uman na labun na pigtambel na mabandes na samet aw
wala' paka-ulan.
Aw kasiling silan uman na kawuy na wala' pakabunga pangkay timpu na
pagpamunga, nyalukat baling aw nyatay.
13 Kasiling silan uman na manga baled adti dagat na to-o masleg na
dyumala sa madég na subuk, kay gayed pagkita-en ya imo-unun nilan na
makamulamula͡ay.
Kasiling silan uman na manga bitun na awun ni langit na gayed magliku-
liku' na dili' silan makagagad sa anenganeng na utaw. *
Pigtagilanan silan na Tyumanem sa banwa na to-o mangitngit aw adtu
nan silan betangan na wala' ya tyamanan.
14 Aw si Inuk ya migpa-ede' dadan sa ma-imo' adti manga utaw yeiy. Na,
si Inuk yan ya kapitu na alintuwad na buwadbuwad ni Adan. Aw miglong si
Inuk, "Tanawa! Kyinita' ku ya pagdateng na kanaten Pangulu eped nan ya
kanan manga anghil na matag pilammalalan
15 na un mag-ukum sa kadég na manga utaw. Aw pa-emel-emelen nan ya
kadég na wala' pangintu-u kanan, asuntu sa imo-unun nilan na malatay, aw
asuntu uman sa tingeg nilan na malat adti kanan."

---

* **1:11** 1:11a Mabasa ta ya bet ni Cain adti Génésis 4. Ya sala' nan beke' olo' na pagpatay nan sa mangud nan manang pigkelea͡n nan uman ya Tyumanem aw nyanggagad sakanan sa manga buwadbuwad nan adti malatay. * **1:11** 1:11b Mabasa tadun adti Numiros kapitulu 22 taman ni kapitulu 24 aw adtu uman ni Déutéronomiyo 23:3-6 kun singalan si Bala-am aw kun unu ya kanan bet. * **1:11** 1:11c Mabasa ya kasampetanen kan Kora dun ni Numiros 16:1-35. * **1:13** 1:13 Ya manga dyumala sa barko, bitun ya gayed nilan pagtandawan kun ayin silan pasinan. Manang ya manga planita, asuntu na gayed magliku-liku', dili' makagagad sa panaw nilan manang makapagkalat baling sa barko.

16 Aw ya manga utaw yeiy na syumambuk adti manga katipun mayu, ini
ya bet nilan: Gayed silan magdiklamu aw magpaninaw sa ayil. Aw yan ya
pagdalugun nilan ya pagkaliman na kanilan pagka-utawun. Magpatastas
silan, aw matadeng silan magbulakbulak sa tingeg pada matuman ya kani-
lan pagkaliman.

Ya palna-u adti manga mangintu-uway

17 Kay manga inulug na kanak pigginawa͡an, to-o mayu anenganenga ya
piglong na manga apostolés ni Jisu-Kristu na kanaten Pangulu,
18 law nilan, “Sa kamoliyan na manga allaw, awūn dumateng na manga
utaw na mag-odoy-odoy kanaten asuntu sa pagpangintu-u tadun. Aw yan
ya dalugun nilan ya malatay na pagkaliman na kanilan lawas.”
19 Aw adun, awun da silan ni manga katipun mayu, aw asuntu kanilan
matenga-tenga' kamu. Yan olo' ya kanilan pag-anenganengen ya asini tas
na lupa', kay wala' nilan tumbayan na meya' ya Ispiritu Santo dun ni seled
nilan.
20 Manang kamu na pigginawa͡an ku, gayed mayu pakasaliga ya
pagpangintu-u mayu dun ni kan Kristu. Aw adti pagpanawagtawag mayu
adti Tyumanem, pagagadan mayu sa Ispiritu nan ya kamayu anenganeng.
21 Katingen kamu dun ni pagginawa na Tyumanem, talana mayu pigta-
gadan ya pigpakang nan na yan ya ginawa na wala' ya katigkasan asuntu sa
kallat na kanaten Pangulu na si Jisu-Kristu.
22 Tabangi mayu ya manga migduwaduwa kun unu ya umba' nilan
pangintu-uwan.
23 Aw tabangi mayu uman ya manga eped pada makaluwa' silan lekat adti
pa-emel-emel na Tyumanem dun ni laga na atulun. Kallati mayu ya manga
mig-imo' sa malatay eped na pagkallek mayu sa Tyumanem. Pagkele͡an
mayu ya malatay, aw magpakatanaw kamu pagaw katapunan kamu na
manga sala' nilan.

Ya pagdeyen sa Tyumanem

24 Aw adun, deyen tadun ya Tyumanem na mabatug kamu nan tamengan
na dili' kamu makasungkul adti pagpakasala'. Kay ya Tyumanem saba olo'
ya makapa-indeg kamayu dun ni asdangan nan na wala' ya sala', aw apeten
mayu ya kadyawan na Tyumanem. Aw dakula' to-o ya pagleya mayu dun ni
allaw yan.
25 Naten deyen ya kanan ngalan, kay ya Tyumanem da olo' ya kanaten
Magpaluwa-ay magi sa Pangulu tadun na si Jisu-Kristu. Awun ni kanan ya
matas na dengeg, aw ya kadyawan na pagka Tyumanem, aw ya kabagseg aw
katulus na to-o matas. Aw alag yeiy wala' ya maka-unawa pangkay lekat pa
adti pagkalekat, aw adun, aw sa manga allaw na dumadateng pa na wala' ya
tyamanan! Amén.

Ya Pigbukasan kan Juan

Ya pagpalekat

1 Ya sulat yeiy, yan ya pagpa-ede' sa manga pigbukasan na Tyumanem na
Ama adti kan Jisu-Kristu kun unu ya un ma-imo' adti kamoliyan na manga
allaw. Aw alag yeiy maksay mangka-imo'. Aw awun anghil na pigsugu' adti
sugu-anen na Tyumanem na si Juan pada pa-ede' uman ni Juan adti kadég
na manga mangintu-uway na sugu-anen uman na Tyumanem.
2 Si Jisu-Kristu yan ya migmatinaw sa palpa na Tyumanem, yanagaw
pigpa-ede' ni Juan ya kadég na pigpakita' kanan.
3 Madyaw ya kana utaw na magbasa sa manga pigpa-ede' na Tyumanem
asini sulat ini. Aw madyaw uman ya kana manga utaw na magpakanyeg
aw magbetang adti anenganeng nilan sa pigpa-ede' asini, kay agpet da saba
mangka-imo'.

Ya pagpangumusta ni Juan adti manga mangintu-uway

4 Aku si Juan na migsulat seiy adti manga mangintu-uway na migkatipun
dun ni pitu ya syudad na probinsiya na Asia.
Padatengen galu adti kamayu ya grasya aw ya kalinaw na lyumekat adti
Tyumanem magi sa pitu ya Ispiritu na awun ni asdangan na trunu nan.* Ya
Tyumanem, gayed awun sakanan pangkay adun, aw pangkay asini muna,
aw pangkay sa dumadateng pa.
5 Ya grasya aw kalinaw lyumekat saba adti kan Jisu-Kristu, na yan ya
gayed migmatinaw sa Tyumanem. Si Jisus ya tagna' na nyataw lekat adti
pagkamatay aw dili' da sakanan salut matay. Aw yan ya magdumala sa
kadég na manga hari' asini tas na lupa'.
Naten deyen si Jisus kay pigpakita' nan ya kanan pagginawa kanaten dun
ni pagtumbay nan sa kanan pagka-utawun na patayen, aw magi sa dugu'
nan, pigpaluwa' da kitadun lekat adti pag-allang na manga sala' tadun.
6 Aw pig-imo' kitadun nan kasakupan na kanan pighari-an. Magi kan Jisus,
makapalapit da kitadun adti Tyumanem na kanan Ama.
Yanagaw naten deyen si Jisus aw pa-ede' ya kanan dengeg asini tas na lupa'
kay wala' ya katigkasan na paghari' nan! Amén.
7 Pagtagilan da kamu! Madi si Jisus na ka-agadan na labun, *
aw kita-en sakanan na kadég na manga utaw,
pangkay ya manga migpatay kanan alag silan kumita'.
Aw asuntu kanan, to-o magkalat ya ginawa na
kadég na wala' pangintu-u kanan,
aw magpansisugaw silan.
Amén.
8 Si Yahwéh na Tyumanem miglong,
"Aku ya Alpa aw ya Oméga.
Aku ya lyekatan aw aku uman ya katigkasan."
Kay ya Tyumanem, gayed awun sakanan pangkay adun aw pangkay asini
muna, aw pangkay sa dumadateng pa. Aw yan ya migdumala sa kadég.

---

* **1:4** 1:4 Madég ya anenganeng na manga eped na utaw kun unu ya kakawasan na "pitu ya ispiritu" asini birsikulu. Ya sambuk na anenganeng na silan ya manga kapitan na manga anghil. * **1:7** 1:7 Ya pagkadi ni Jisus mabasa ta adti Danyél 7:13, aw adti Matiyu 24:30 aw 26:64.

Ya paglong ni Jisus adti kan Juan

9 Aku si Juan na kamayu inulug dun ni pagpangintu-u kan Jisu-Kristu.
Pigdakep aku aw pig-ated asini pulu' na Patmos asuntu sa pagpalna-u ku sa
tingeg na Tyumanem aw sa pagmatinaw ku kan Jisu-Kristu. Yanagaw nyaka-
eped aku kamayu dun ni pagti-is sa pagpamulayam talana tadun migtagad
na matuman ya kadég na pigpakang ni Jisus sa paghari' nan.
10 Na, dun ni "Allaw na Pagsimba sa Pangulu," * piggagad na Ispiritu Santo
ya kanak anenganeng, aw tigkan awun dyengeg ku na dakula' na tingeg apit
adti bagakwang ku kasiling na uni na trumpita.
11 Aw miglong ya tingeg, "Sulata adti libru ya kadég na kita-en mu aw
padalaan adti manga mangintu-uway na migkatipun nyanimba dun ni pitu
ya syudad. Yeiy ya syudad na Épéso, aw Ismirna, aw Pérgamo, aw Tyatira, aw
Sardis, aw Piladélpiya, aw Laodiciya."
12 Aw maksay aku lyumingi' pada ka-ede-an ku kun singalan ya miglong
kanak. Aw sa paglingi' ku, awun kyinita' ku na pitu ya saleng na nyaka-indeg
na alag bulawan.
13 Aw dun ni tenga-tenga' na manga saleng, awun kyinita' ku na iman aw
kasiling na Ise' na Utaw. Syumut sakanan sa matas na kadégkadég taman adti
panagingting nan. Aw awun nyakasalay kanan na alag bulawan.
14 To-o maputi' ya lugay nan. Aw ya mata nan kasiling na atulun na
lyumaga.
15 Aw ya manga siki nan magsalinang kasiling na bronsi na bagu pigtu-
ang. Aw ya tingeg nan kasiling na sagana na tubig.
16 Aw pig-awidan na kalintu nan ya pitu ya bitun. Aw ya paglong nan
kasiling na lipang na to-o matalem. Aw ya kalalamdag na gya nan kasiling
na sega na to-o syumilat.
17 Sa pag-inunu ku kanan, dayaw aku nyatuwad dun ni asdangan nan
kasiling na utaw na nyatay da. Manang pigbetang nan adi kanak ya kalintu
na palad nan aw miglong sakanan, "Dili' kaw magkallek! Aku saba ya nyaka-
una aw aku ya kamoliyan.
18 Aku ya awun ginawa na wala' ya katigkasan. Tanawa! Pangkay nyatay
aku idtu muna manang nyataw aku uman, aw dili' da aku salut matay.
Pigdeg da ku ya kamatayen aw pig-awidan da ku ya manga kunsi-ay sa
banwa na Kaludukan.
19 Yanagaw sulata adun ya manga kyinita' mu, dala ya nya-imo' adun aw
ya un ma-imo' uman adti kamoliyan.
20 "Aw pa-ede' ku kanmu ya kakawasan na manga kyinita' mu: Ya pitu
ya saleng na alag bulawan, yan ya mangintu-uway adti pitu ya syudad.
Aw ya pitu ya bitun na pig-awidan na kalintu ku, yan ya manga anghil na
migtunggu' sa manga mangintu-uway dun ni manga syudad yan."

2

Ya piglong ni Jisus adti manga mangintu-uway na awun ni Épéso

1 Miglong si Jisus, "Sulata ya ini adti anghil na migtunggu' sa manga
mangintu-uway na awun ni syudad na Épéso: 'Aku ya nyawid sa pitu ya bitun

* **1:10** 1:10 Wala' pag-unawa ya anenganeng na manga utaw kun unu ya kakawasan na "Allaw na Pagsimba sa Pangulu." Ya eped miglong na yeiy ya allaw na pigtani na impirador na taga Roma na si Domitian pada simbaen sakanan. Aw ya eped uman miglong na yeiy ya allaw na pagsimba na manga utaw sa kanaten Pangulu na si Jisus.

adi kalintu ku aw nyanaw dun ni tenga-tenga' na pitu ya saleng na nyaka-indeg na alag bulawan. Aw ini ya un ku paglongun kamayu:
2 Nya-ede' aku sa manga imo-unun mayu. Kya-ede-an ku ya pagud mayu
aw ya kadugay na kamayu pagti-is. Aw kya-ede-an ku uman na dili' mayu
mati-is ya manga mig-imo' sa malatay. Pigtanda' mayu ya bet aw ya palna-u
na manga utaw na sallong kunu apostolés. Aw kya-ede-an mayu na galu-un
kadi' silan.
3 Nyati-is mayu ya madég na kamayu kya-agiyan asuntu sa pagpangintu-u
mayu kanak, aw wala' pagkalumay ya kamayu ginawa.
4 " 'Manang awun pagsala' ku kamayu: Migkatagbi' da ya pagginawa mayu
kanak, aw beke' da na kasiling na idtu na muna. Aw migkatagbi' da uman
ya pagginawa mayu sa kamayu manga eped.
5 Yanagaw anenganenga mayu kun ananga' magkatagbi' ya pagginawa
mayu. Pagselsel kamu aw imo-a mayu ya madyaw kasiling na pig-imo' mayu
idtu na bagu pa kamu nyangintu-u! Kun dili' kamu magselsel, ka͡awunan ta
kamu aw kamangen ku ya saleng lekat adti kamayu.
6 Manang awun uman madyaw na pig-imo' mayu: Pigkele͡an mayu to-o ya
imo-unun na malatay na manga Nikolaytan, na pigkele͡an ku uman.
7 " 'Yanagaw, magpakatadeng kamu na dili' mayu pagpalipaslipasan ya
piglong na Ispiritu Santo adti kadég mayu na mangintu-uway.
" 'Ya utaw na magpadeleg dun ni pagpangintu-u nan kanak pangkay
dakula' ya kalugan, pakangan ku na makakan sa bunga na Kawuy na Maka-
atag sa Ginawa na awun ni Para-iso na pigtagilan na Tyumanem.' "

Ya piglong ni Jisus adti manga mangintu-uway na awun ni Ismirna

8 "Sulata ya ini adti anghil na migtunggu' sa manga mangintu-uway na
awun ni syudad na Ismirna: 'Aku saba ya nyaka-una aw aku ya kamoliyan.
Aw pangkay nyatay aku idtu muna manang nyataw aku. Aw ini ya un ku
paglongun kamayu:
9 Nya-ede' aku sa kamayu pagti-is aw kya-ede-an ku uman na wala' da ya
pagkamangan mayu asuntu sa pagpangintu-u mayu. Aw pangkay maynan
ya pagpakabetang mayu manang ya tengteng na matinaw, mayaman kamu
dun ni pagpangintu-u mayu kanak! Aw kyatagā͡an ku ya pig-imo' na manga
Judiyu na wala' pangintu-u kanak, kay pigtanemtaneman kamu nilan na
malat na tingeg. Tengteng Judiyu ya tyugbulan nilan, aw gayed silan
migkatipun adti sinagoga, manang nyaka-akup da silan adti pagdumala ni
Satanas.
10 Manang dili' kamu magkallek sa pagti-is na un dumateng. Pakanyegi
ya un ku paglongun! Seled na sampulungallaw, un kamu pakalabusu ni
Satanas pada tanda-en ya kamayu pagpangintu-u. Manang dili' mayu pag-
ayawan ya pagpangintu-u mayu kanak pangkay kamatayen pa ya kamayu
datengan aw un ta kamu tandanan na korona na yan ya ginawa na wala' ya
katigkasan.
11 " 'Yanagaw, magpakatadeng kamu na dili' mayu pagpalipaslipasan ya
piglong na Ispiritu Santo adti kadég mayu na mangintu-uway.
" 'Ya utaw na magpadeleg dun ni pagpangintu-u nan kanak pangkay
dakula' ya pagpamulayam, dili' nan saba lemenen ya kadwa na pagka-
matay.' " *

---

* **2:11** 2:11 Ya kakawasan na kadwa na pagkamatay: Agbel ya utaw adti danaw na atulun na dili' pagkapatayan aw ka-eletan da adti Tyumanem na wala' ya tyamanan. Mabasa uman adti 21:8.

Ya piglong ni Jisus adti manga mangintu-uway na awun ni Pérgamo

12 “Sulata ya ini adti anghil na migtunggu' sa manga mangintu-uway na
awun ni syudad na Pérgamo: ‘Ya kanak tingeg kasiling saba na lipang na to-o
matalem. Aw ini ya un ku paglongun kamayu:
13 Nya-ede' aku sa syudad mayu na awun ya trunu ni Satanas. * Manang
kenne' mayu migpadeleg dyumalug kanake'. Wala' mayu balyawan ya
pagpangintu-u mayu kanak pangkay pigpatay ya inulug mayu na si Antipas.
Kasaligan sakanan sa pag-ubat-ubat sa kanak tingeg dun ni kamayu, yana-
gaw pigpatay sakanan baling dun ni syudad na pigdumalâan ni Satanas.
14 “ ‘Manang awun manga pagsala' ku kamayu: Awun eped kamayu na
dyumalug pa sa palna-u ni Bala-am. Pigpalna-uwan nan si Balak ya hari'
na banwa na Mo-ab asini muna kun unun nan ya pagbuyu sa manga utaw
na Isra-él adti pagpakasala'. Aw yanagaw pigbuyu silan ni Balak na kuman
sa pigdugsu' da adti manga inutaw aw piggagad uman silan adti pagkasala-
enen. *
15 Aw pigsilingan mayu silan, kay awun manga eped dun ni kamayu na
dyumalug sa palna-u na manga Nikolaytan.
16 Yanagaw pagselsel kamu! Kay kun dili', maksay aku mawun. Aw
tanamen ku ya manga migpalna-u sa galu' magi sa tingeg ku na kasiling na
lipang.
17 “ ‘Yanagaw, magpakatadeng kamu na dili' mayu pagpalipaslipasan ya
piglong na Ispiritu Santo adti kadég mayu na mangintu-uway.
“ ‘Ya utaw na magpadeleg dun ni pagpangintu-u nan kanak pangkay
dakula' ya pagpamulayam, atagan ku sakanan na mana na pigdayaw na
wala' pa kita-a. * Aw atagan ku uman na tagbi' na batu na maputi' na
pigsulatan sa bagu na ngalan. Aw ya ngalan yeiy, wala' ya eped na maka-
ede'. Yan olo' ya maka-ede' ya utaw na pig-atagan.’ ”

Ya piglong ni Jisus adti manga mangintu-uway na awun ni Tyatira

18 “Sulata ya ini adti anghil na migtunggu' sa manga mangintu-uway na
awun ni syudad na Tyatira: ‘Aku ya Ise' na Tyumanem, aw ya manga mata
ku kasiling na atulun na lyumaga, aw ya manga siki ku magsalinang kasiling
na bronsi na bagu pigtu-ang. Aw ini ya un ku paglongun kamayu:
19 Nya-ede' aku sa manga imo-unun mayu: Kya-ede-an ku ya pagginawa
mayu kanak aw adti manga eped mayu uman, aw ya pagtabang mayu sa
kamayu manga eped. Aw kya-ede-an ku na nyakapadeleg kamu dun ni
pagpangintu-u pangkay madugay ya pagti-is mayu. Nya-ede' aku uman na
to-o pa madég ya madyaw na pigpan-imo' mayu adun kay sa idtu na bagu pa
kamu nyangintu-u.

---

* **2:13** 2:13 Ya “trunu ni Satanas,” yan ya dakula' na témplo ni Zeûs na sambuk na tyumanem na manga utaw na Grigo. Ya témplo yeiy pigbantaw adti tas na pangpang dun ni syudad na Pérgamo. Ya pag-inunu na manga utaw sa témplo, iman mu aw dakula' na ingkudanan. Adti tenga-tenga' na témplo pakabetang ya dakula' na inutaw ni Zeûs na pagsimbaên na manga utaw. Ya syudad na Pérgamo sambuk uman na pagsimbaân sa impirador na si Domitian. Yanagaw yeiy ya du-an na pigpamulayaman ya manga mangintu-uway kay wala' silan pagsimba kan Zeûs aw sa impirador na Roma. * **2:14** 2:14 Mabasa ta adti Numiros, kapitulu 22-24. * **2:17** 2:17 Ya mana, yan ya pagkanen na pig-atag na Tyumanem adti manga utaw nan na Isra-él. Mabasa adti Éxudo 16. Aw ya mana asini birsikulu ini, yan ya manga pigpakang na Tyumanem adti manga mangintu-uway na un pa lingeben.

20 “ ‘Manang awun pagsala' ku kamayu: Wala' mayu baling pagsagdâan ya kaûbayan na si Jézibél na sallong kunu propita. * Magi sa palna-u nan na galu', nyabuyu nan baling adti pagkasala-enen ya kanak manga sugu-anen na nyangintu-u kanak, aw pigdegdeg nan silan na kuman sa abus da dugsu-an adti manga inutaw.
21 Pig-atagan da ku sakanan na manga selat na magselsel sa pagkasala-enen nan manang wala' sakanan baling pagselsel.
22 Pakanyegi aku! Pakelegan ku sakanan na magkedel pada dili' da sakanan makapagbangun lekat dun ni kulanganan nan. Aw pangkay singalan ya migpa-iyeped kanan dun ni pagkasala-enen, to-o dakula' ya pagamak ku kanilan kun dili' silan magselsel.
23 Aw ya kadég na dyumalug kanan aw migpalna-u sa palna-u nan na galu', awun uman pagamak ku kanilan menda' na matay silan. Tigkas yan, ka-ede-an na kadég na manga mangintu-uway na aku ya nyaka-ede' sa anenganeng na manga utaw. Aw atagan ku ya tagsambuksambuk kamayu na umba' sa imo-unun mayu pangkay madyaw aw malat.
24 “ ‘Manang awun eped kamayu dun ni Tyatira na wala' dalug sa palna-u ni Jézibél, kay ya palna-u nan to-o malalem na lekat adti kan Satanas. Aw ini ya paglongun ku kamayu: Dili' ta kamu pabegatan sa eped na manga sugu'.
25 Manang pigpakabagseg ku ya ginawa mayu na dili' mayu pagbotonan ya pagpangintu-u mayu kanak menda' sa allaw na lumiku' aku.
26 Aw ya utaw na wala' pag-ayaw sa pagpangintu-u nan kanak manang migpadeleg sakanan mig-imo' sa makatutuk kanak talana nan tyumagad sa pagliku' ku, yan ya utaw na atagan ku sa katundanan na magdumala sa manga nasud.
27 Diyagâan ku silan kasiling na kanak manga karniro, aw mawid aku sa babunal na putaw na un ku pagtameng kanilan. Aw degen ku ya kanak manga po-on, aw masiling silan na kulun na migpuka'.
28 Aw ya katundanan sa pagdumala na pig-atag kanak na Ama, atag ku uman adti utaw yan pada magdumala sa manga nasud eped ku. Aw atag ku kanan ya bitun na awun ni silatan na to-o magsiga na maselem.*
29 “ ‘Yanagaw, magpakatadeng kamu na dili' mayu pagpalipaslipasan ya piglong na Ispiritu Santo adti kadég mayu na mangintu-uway, pagaw dili' baling kamu makasambuk adti pigpakang ku.’ ”

3

Ya piglong ni Jisus adti manga mangintu-uway na awun ni Sardis

1 Miglong si Jisus, “Sulata ya ini adti anghil na migtunggu' sa manga mangintu-uway na awun ni syudad na Sardis: ‘Aku ya migsugu' sa pitu ya ispiritu aw aku ya nyawid sa pitu ya bitun. Aw ini ya un ku paglongun kamayu: Nya-ede' aku sa kamayu manga imo-unun. Matas saba ya dengeg mayu adti manga eped na manga mangintu-uway, aw miglong silan na masalig da ya kamayu pagpangintu-u. Manang ya tengteng matinaw kasil-ing kamu na nyatay da.
2 Kyinita' ku na wala' pa katigkas ya manga imo-unun na pig-atag kamayu na Tyumanem na yan ya kanak Ama. Agpet da matay ya pagpangintu-u mayu. Pagmata kamu lekat adti pagpakatulug!

---

* **2:20** 2:20 Mabasa ta kun singalan ya tengteng Jézibél adti 1 Hari' 16:29-31 aw 18:4,19 aw 21:25, aw adti 2 Hari' 9:22. * **2:28** 2:28 Ya kakawasan na bitun yeiy na magsiga, yan si Jisus.

3 Anenganenga ya palna-u na dyengeg mayu idtu muna na pigdawat
mayu. Pagselesel kamu aw daluga mayu! Kun dili' kamu magmata, kawu-
nan ta kamu kasiling na matakaw na dili' mayu pag-imanmanen.
4 " 'Manang awun pa manga eped kamayu dun ni Sardis na wala' pag-imo'
sa malatay. Kasiling silan na utaw na wala' katapingi ya kanilan kadégkadég.
Aw silan ya umba' maka-iyeped kanak aw sumut sa kadégkadég na maputi'.
5 Yanagaw ya utaw na magpadeleg dumalug kanak, yeiy ya un ku pasutun
sa kadégkadég na maputi'. Aw dili' ku papasen ya ngalan nan dun ni libru
na pigsulatan sa ngalan na manga nyakatagtun da sa ginawa na wala' ya
katigkasan. Aw aku ya magmatinaw kanan adti asdangan na kanak Ama
aw adti manga anghil.
6 " 'Yanagaw, magpakatadeng kamu na dili' mayu pagpalipaslipasan ya
piglong na Ispiritu Santo adti kadég mayu na mangintu-uway.' "

Ya piglong ni Jisus adti manga mangintu-uway na awun ni Piladélpiya

7 "Sulata ya ini adti anghil na migtunggu' sa manga mangintu-uway na
awun ni syudad na Piladélpiya: 'Aku ya tengteng matinaw aw asini kanak
wala' ya sala'. Aku ya nyawid sa kunsi-ay ni Dabid, aw kun unu ya pig-
uwangan ku, wala' ya un makatakep, aw kun unu ya pigtakep ku, wala' ya
un maka-uwang. Aw ini ya un ku paglongun kamayu:
8 Nya-ede' aku sa manga imo-unun mayu. Nya-ede' aku uman na tabay
kamu na manga mangintu-uway dun. Aw pangkay tagbi' ya dengeg mayu,
manang kenne' mayu pigdalug ya palna-u ku, aw wala' mayu balyawan ya
kanak ngalan. Tanawa! Awun suwangan na pig-uwangan ku kamayu, aw
wala' ya pangkay singalan na makatakep.
9 Aw pakanyegi mayu ya un ku paglongun: Padalemen ku ya manga
Judiyu na nyaka-akup da adti pagdumala ni Satanas. Pangkay Judiyu ya
tyugbulan nilan, manang beke' na matinaw ya kanilan piglong. Paduludun
ku silan kamayu, aw papangillupungun ku silan adti asdangan mayu. Aw
ka-ede-an nilan na pigginawa͡an ta kamu.
10 Dumateng saba ya allaw na manga kalugan pada tanda-en ya kadég na
utaw kun tengteng silan nyangintu-u kanak. Manang asuntu na pigdalug
mayu ya sugu' ku aw nyati-is mayu ya manga pamulayam aw kalugan,
yanagaw un ta kamu tamengan.
11 " 'Maksay saba ya kanak pagliku'. Yanagaw to-o mayu pakatanawi na
dili' mayu pagbotonan ya kamayu pagpangintu-u, pada wala' ya maka-agaw
sa korona mayu.
12 Ya utaw na magpadeleg sa pagpangintu-u nan kanak, pa-eya-en ku
sakanan na wala' ya tyamanan adti eya-anan na kanak Ama na yan ya
Tyumanem. Aw pangilala͡an ku sakanan sa ngalan na Tyumanem na
kanak Ama aw ya ngalan na kanan syudad na bagu na Jérusalim na un nan
papanogun lekat adti tas na langit. Aw pangilala͡an ku uman sakanan sa
bagu na ngalan ku.
13 " 'Yanagaw, magpakatadeng kamu na dili' mayu pagpalipaslipasan ya
piglong na Ispiritu Santo adti kadég mayu na mangintu-uway.' "

Ya piglong ni Jisus adti manga mangintu-uway na awun ni Laodiciya

14 "Sulata ya ini adti anghil na migtunggu' sa manga mangintu-uway na
awun ni syudad na Laodiciya: 'Aku ya pigtawag na "Amén" kay aku ya
kasaligan, aw gayed ku pigmatinaw ya kana Tyumanem. Aku ya lyekatan
sa kadég na pig-imo' nan. Aw ini ya un ku paglongun kamayu:

15 Nya-ede' aku sa manga imo-unun mayu. Kasiling kamu na tubig na dili' maniki' aw dili' uman mapasu'. Madyaw pa baling kun to-o matibulluk ya anenganeng mayu dun ni imo-unun na Tyumanem.
16 Manang asuntu na dili' kamu maniki' aw dili' kamu uman mapasu', agpet da ta kamu kelea͡n, kasiling na utaw na migduppu sa tubig na malat ya nanam.
17 Aw miglong kamu kunu, “Makabatug kami aw mayaman da. Wala' da ya pigkapelek nami.” Manang ya tengteng matinaw, to-o kamu makalalat asuntu na wala' tulin ya kamayu pagpangintu-u, aw wala' mayu kita-a ya matinaw. Aw dun ni asdangan na Tyumanem kasiling kamu na utaw na kyalugnasan.
18 Yanagaw palna-uwan ta kamu na adi kamu olo' ni kanak bayad sa tengteng na bulawan pada ma-imo' kamu mayaman. Aw mayad kamu uman adi kanak sa babulung sa manga mata mayu pada mabangal da mayu kun unu ya tengteng matinaw. Aw adi kamu olo' ni kanak bayad sa kadégkadég na maputi' na un mayu sutun pada dili' kamu mamulamula.
19 “ ‘Taman na manga mangintu-uway na to-o ku pigginawa͡an, gayed ku silan pigsagda aw pigtulada-an. Yanagaw pagselsel kamu aw pakabagsega ya kamayu pagpangintu-u.
20 “ ‘Pakanyegi! Nyindeg aku asini gisakan aw migtatawag aku, “Ini aku!” Pangkay singalan ya dumengeg sa tatawag ku aw uwangan nan ya tatakep na suwangan, sumeled aku saba aw sumalu aku kanan kuman.
21 “ ‘Dyeg da ku si Satanas, aw pigpa-ingkud aku na Ama ku dun ni tampid na trunu nan. Yanagaw ya utaw na dumeg sa pagtanda' ni Satanas aw magpadeleg sa pagpangintu-u nan kanak, pa-ingkudun ku sakanan adti tampid na trunu ku.
22 “ ‘Yanagaw, magpakatadeng kamu na dili' mayu pagpalipaslipasan ya piglong na Ispiritu Santo adti kadég mayu na mangintu-uway.’ ”

4

Ya pagsimba adti tas na langit

1 Aw pagkatigkas yan, awun pa uman pigpakita' kanaken: Adti tas na langit awun suwangan na kya-uwangan da. Aw dyengeg ku uman salut ya tingeg na kasiling na uni na trumpita, aw law nan kanak, “Panik kaw adi! Pakita' ku kanmu kun unu ya un ma-imo' adti dumadateng pa.”
2 Aw tigkan ya anenganeng ku piggagad na Ispiritu Santo, aw awun pigkita' ku na trunu adti tas na langit na awun nyingkud.
3 Aw ya nyingkud dun,* ya lawas nan to-o migkilangkilang kasiling na dayamon. Aw ya kalalamdag na lyumekat adti lawas nan, mapula kasiling na batu na haspi aw cornalina. Aw ya trunu, kyapalibedan na kasiling na balangawan aw ya batek nan kasiling na batek na ésméralda.
4 Awun pa uman nyakapalibed sa trunu na kaluwa͡an tag upat ya ingkudanan na to-o madyaw. Aw ya manga nyan-ingkud dun, silan ya manga maggagaday. * Migkadégkadég silan sa maputi', aw awun korona nilan na alag bulawan.
5 Aw awun kilat na lyumekat adti trunu, aw kya-agadan na dadaneg aw dalakalak. Aw dun ni asdangan na trunu awun pitu ya ispiritu na kasiling na saleng na lyumaga.

* **4:3** 4:3 Ya nyingkud adti trunu, yan ya Tyumanem na Ama. * **4:4** 4:4 Ya manga maggagaday yeiy, silan ya miggagad sa pagdeyen sa Tyumanem. Aw sangkamulu' silan sa manga anghil aw sa utaw aw sa ayep.

6 Aw dun uman ni asdangan na trunu, awun kyinita' ku na kasiling na
linaw na to-o matinaw aw migkilangkilang.

Aw awun uman nyakapalibed dun ni trunu na upat ya kérubim.* Sangka-
mulu' silan sa utaw aw sa anghil, manang awun ginawa nilan. Aw ya aba aw
bagakwang nilan alag kyatpedan na mata.
7 Ya tagna' na kérubim, kasiling na liyon. Aw ya kadwa, kasiling na tudu
na baka. Aw ya katlu, ya gya nan kasiling na utaw. Aw ya kapat, kasiling na
malambegek na lyumupad.
8 Aw ya tagsambuksambuk kanilan awun enem ya panid, aw alag nyatmu'
na mata ya kadakula' na lawas nilan, dala ya adti dalem na manga panid
nilan. Allaw aw gabi wala' silan teneng paglong, law nilan:
"Si Yahwéh na Tyumanem ya migdumala sa kadég.
Wala' ya sala' dun ni kanan
aw wala' ya maka-unawa kanan.
Gayed awun sakanan pangkay adun,
aw pangkay asini muna,
aw pangkay sa dumadateng pa!"
9 Yanagaw pigdeyen na manga kérubim ya nyingkud adti trunu asuntu
sa kadyawan na pagka Tyumanem nan, aw pigbasa͡an nilan sakanan aw
pigpasalamatan kay yan ya gayed awun na wala' ya tyamanan. Aw sa
pagdeyen nilan kanan,
10 ya kaluwa͡an tag upat lyumuhud adti asdangan na nyingkud dun ni
trunu na yan ya awun ginawa na wala' ya katigkasan. Aw pigsimba nilan
sakanan, aw pigbetang nilan adti asdangan na trunu ya manga korona
nilan. Aw alag silan migsidengan migdeyen na miglong:
11 "Ikaw ya kanami Tyumanem aw Pangulu.
Ikaw olo' ya umba' na dumawat sa pagdeyen.
Ikaw ya to-o pigbasa͡an.
Aw migpasalamat kami kanmu asuntu sa dakula' na katulus mu.
Kay ikaw ya mig-imo' sa kadég magi sa kanmu pagbaya' aw pagkaliman.
Aw magi sa katulus mu, nya-imo' ya kadég."

5

Ya libru na piglulun aw ya Nati na Karniro

1 Pagkatigkas yan, awun kyinita' ku na libru na piglulun na pig-awidan na
kalintu na nyingkud dun ni trunu. Ya libru yeiy pigsulatan alag adti seled aw
adti luwa', aw awun pitu ya silyu pada dili' ma-ulad na pangkay singalan.
2 Aw kyinita' ku uman ya anghil na kesegan, aw nyusip sakanan magi sa
dakula' na tingeg, law nan, "Singalan ya umba' maglanit sa manga silyu aw
mag-ulad sa libru yeiy?"
3 Manang wala' ya pangkay sambuk na umba' mag-ulad sa libru yeiy,
pangkay adti tas na langit aw asini tas na lupa' aw adti dalem na lupa'. Aw
wala' uman ya pangkay sambuk na umba' magtanaw sa adti seled.
4 Yanagaw to-o aku migsugaw asuntu na wala' ya pangkay sambuk na
umba' mag-ulad aw magtanaw sa adti seled na libru yeiy.
5 Manang miglong kanak ya sambuk na lekat adti kaluwa͡an tag upat, "Dili'
kaw magsugaw! Inunuwa! Awun saba sambuk na umba' mag-ulad sa libru
iyan. Pigtawag sakanan na Liyon, lekat adti buwadbuwad ni Juda. Lekat
sakanan adti manga buwadbuwad ni Dabid. Aw pigdeg da nan ya kanan

* **4:6** 4:6 Mabasa adti Ezékiyas 10:15 kun unu ya manga kérubim.

manga po-on. Yanagaw yan olo' ya umba' maglanit sa pitu ya silyu aw mag-
ulad sa libru iyan."
6 Aw kyinita' ku ya Nati na Karniro. Nyindeg sakanan dun ni tenga-tenga'
na upat ya kérubim aw kaluwa͡an tag upat ya maggagaday na nyakapalibed
sa trunu. Aw ya Nati na Karniro, kyinita' ku na awun manga ulat nan asuntu
sa pagpatay kanan. Awun pitu ya mata nan aw pitu uman ya suwag nan.
Aw ya pitu ya mata, yan ya pitu ya ispiritu na pigsugu' na Tyumanem adti
kadakula' na banwa.
7 Aw pigkamang na Nati na Karniro ya libru lekat adti kalintu na nyingkud
dun ni trunu.
8 Aw sa pagkamang nan sa libru, lyumuhud adti asdangan nan ya upat
ya kérubim aw ya kaluwa͡an tag upat ya maggagaday, aw pigsimba nilan
sakanan. Aw ya kaluwa͡an tag upat kyatpedan na arpa, aw ya tagsambuk-
sambuk kanilan nyawid sa lipung na bulawan na nyangkatmu' na insénso.
Aw ya ebel na insénso, yan ya palangad pagpanawagtawag na manga utaw
na nyangintu-u kan Jisus.
9 Aw migdalangan silan sa bagu na dalangan:
"Ikaw olo' ya umba' magkamang sa libru na piglulun
aw maglanit sa manga silyu.
Kay dun ni pagpatay kanmu
piglekat mu ya kadég na manga utaw magi sa kanmu dugu',
pada ma-imo' silan kana Tyumanem utaw.
Lekat silan adti kadég na tribu,
aw miglong silan sa madég na punganan na tingeg.
Sakup silan na kadég na manga nasud,
aw wala' pag-unawa ya batek na kindal nilan.
10 Aw pig-imo' mu silan kasakupan na kanmu pighari-an,
aw kasiling silan na manga magdadugsu-ay asini muna na migtabang sa
imo-unun na Tyumanem.
Aw maghari' silan eped mu asini tas na lupa'."
11 Aw tigkas yan, awun kyinita' ku na to-o madég na manga anghil na dili'
ma-iyap. Nyakapalibed silan sa trunu aw sa manga kérubim aw sa kaluwa͡an
tag upat ya maggagaday. Aw dyengeg ku ya tingeg na manga anghil
12 na migsidengan silan miglong sa to-o dakula' na tingeg:
"Ikaw saba ya Nati na Karniro na pigpatay,
yanagaw ikaw ya umba' deyen.
Dakula' ya kanmu katulus,
aw ikaw ya tagtun sa kadég.
Ikaw ya to-o matadeng,
aw to-o kaw kesegan.
Yanagaw ikaw ya umba' simba͡en
aw ya to-o dengganen.
Aw ikaw saba ya umba' dumawat sa pagdeyen na kadég."
13 Tigkas yan, dyengeg ku uman ya kadég na awun ginawa na adti tas na
langit, aw ya kadég na asini tas na lupa', aw ya kadég na awun ni dalem na
lupa', aw ya kadég na awun ni tubig, aw alag silan migsidalangan, law nilan:
"Naten deyen ya nyingkud adti trunu.
Aw deyen tadun ya Nati na Karniro.
To-o silan basa͡an
asuntu sa kanilan dengeg aw kanilan pagdumala.
Yanagaw naten silan deyen na wala' ya tyamanan!"

14 Aw miglong ya upat ya kérubim, “Amén!”

Aw lyumuhud ya kaluwaan tag upat ya maggagaday aw pigsimba nilan ya nyingkud adti trunu aw ya Nati na Karniro.

6

Ya paglanit sa pitu ya silyu

1 Aw kyinita' ku ya Nati na Karniro na miglanit sa tagna' na silyu na libru na piglulun. Aw dyengeg ku ya piglong na sambuk na kérubim, aw ya tingeg nan kasiling na dalakalak. Aw law nan, “Na! Kaksay kaw kadtu!”

2 Aw tigkan awun kyinita' ku na kuda' na maputi'. Aw ya syumakay nyawid sa busug, aw pigkoronahan sakanan kay yan ya pangilala na awun katundanan nan. Aw maksay nan pigpapalaguy ya kuda' nan kay un da nan degen ya kanan manga po-on.

3 Aw sa paglanit na Nati na Karniro sa kadwa na silyu na libru, dyengeg ku ya tingeg na kadwa na kérubim na miglong, “Kaksay kaw uman kadtu!”

4 Aw tigkan awun kyinita' ku na kuda' na mapula na kasiling na atulun. Aw ya syumakay pig-atagan na dakula' na kampilan, aw pigtumbay adti kanan na kamangen ya kalinaw lekat adti kadakula' na banwa pada mag-tatubbukay ya manga utaw sa tanam aw magpapatayay silan.

5 Aw sa paglanit na Nati na Karniro sa katlu na silyu na libru, dyengeg ku ya tingeg na katlu na kérubim na miglong, “Kaksay kaw uman kadtu!” Aw tigkan awun kyinita' ku na kuda' na maytem. Aw ya syumakay nyawid sa timbangan.

6 Aw awun dyengeg ku na tingeg na lekat adti trunu na kyapalibedan na upat ya kérubim, aw law na tingeg, “Un dumateng ya dakula' na getem. Aw ya duwangka supa' ya harina na trigu, sangka dinariyo ya alaga'. * Aw ya sangka gantang ya harina na sibada, sangka dinariyo ya alaga'. Manang yan olo' ya dili' mu pag-ilabetan ya manga kawuy na olibo aw ya manga paras!”*

7 Aw sa paglanit na Nati na Karniro sa kapat na silyu na libru, dyengeg ku ya tingeg na kapat na kérubim na miglong, “Kaksay kaw kadtu!”

8 Aw tigkan awun kyinita' ku na kuda' na malalaglalag. Aw ya ngalan na syumakay, yan si Kamatayen. Aw ya dyumalug kanan si Kaludukan. Aw pigtumbay kanilan na dumala sa manga kagamakan adti kaluwan tag lima ka porsinto na kadég na awun ginawa asini tas na lupa' pada matay silan asuntu sa dakula' na tanam, aw getem, aw manga magkedel, aw asuntu uman sa manga mangkabulut na mannanap na miglegeblegeb na nyaninaw sa un nilan dawiyen.

Ya awun ni dalem na sunuganan sa insénso

9 Aw sa paglanit na Nati na Karniro sa kalima na silyu na libru, awun kyinita' ku adti dalem na sunuganan sa insénso na awun ni asdangan na Tyumanem. Kyinita' ku dun ya manga kalaluwa na manga mangintu-uway na pigpatay asuntu sa pagdalug nilan sa tingeg na Tyumanem aw sa pagpa-ede' nilan sa Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus.

10 Aw migtatawag silan sa Tyumanem sa dakula' na tingeg, law nilan, “We...kay Pangulu na tyumakmag sa kadég, ikaw saba ya Tyumanem. Wala'

* **6:6** 6:6a Ya kuwalta na sangka dinariyo, yan ya tandan sa utaw na sangallaw nan talabahuwan.

* **6:6** 6:6b Ya kaliman na Tyumanem na mataw pa ya manga utaw pada magselsel pa silan. Yanagaw wala' pakalatan na Tyumanem ya manga kawuy na olibo na pagkamangan sa mantika' aw lana, aw ya manga parasan na pagkamangan sa bino aw babulung.

ya sala' dun ni kanmu aw matinaw ya kanmu pagbaya'. Kinunu mu ukumi
aw pa-emel-emela ya manga utaw na dili' malim mangintu-u kanmu? Aw
kinunu mu maliti ya kanami dugu' asuntu sa pagpatay nilan kanami?"
11 Aw tigkas yan, pig-atagan ya tagsambuksambuk kanilan na mangkatas
na kadégkadég na maputi'. Aw piglongan silan na maglagdeng aw magtagad
pa silan dagawdagaw, menda' sa allaw na malingeb da ya kadég na un pa
pamatayen asuntu sa imo-unun na Tyumanem kasiling nilan.

Ya manga pangilala adti langit aw asini lupa'

12 Sa paglanit na Nati na Karniro sa kanem na silyu na libru, tigkan awun
dyumateng na to-o mabagseg na linug. Aw migkaytem ya sega kasiling na
tandaki', aw migkapula ya bulan kasiling na dugu'.
13 Aw ya manga bitun adti langit nyangkolug kasiling na bunga na igira na
nyangkataktak na pig-eyeng na mabandes na samet.
14 Aw ya langit nyatenga' aw dayaw migsuway. Aw ya kadég na manga
buntud, nyangka-alin lekat adti kyabetangan nilan. Aw maynan uman ya
manga pulu'.
15 Aw to-o nyangkallek ya kadég na manga utaw, pangkay ya manga
hari', aw manga magdadumalâay, aw manga hénéral, aw manga mayaman,
aw manga mangkatas na migdumala. Aw ya kadég na utaw pangkay
allang aw beke' na allang, alag silan nyan-ebeng adti manga ilib aw dun ni
mangkabakla' na batu adti buntud.
16 Aw pigtawag nilan ya manga buntud aw mangkabakla' na batu, law
nilan, "Gettani kami! Tabuni kami pada dili' da kumita' kanami ya nyingkud
adti trunu. Aw dili' kami uman malim na lemenen ya kadaman na Nati na
Karniro.
17 Kay dyumateng da ya allaw na to-o kallekanan na yan ya pagpa-emel-
emel nilan. Singalan ka' ya makaluwa' seiy?"

7

Ya sanggatus aw kapatan tag upat ka malalan ya manga utaw na Isra-él

1 Aw pagkatigkas yan, kyumita' aku sa upat ya anghil: Ya sambuk nyindeg
apit adti silatan, aw ya sambuk apit adti sallepan, aw ya duwa migdadipagay
silan apit adti balabagan. Aw pigtagenan nilan ya samet pada dili' tumambel
asini tas na lupa' aw adti dagat, aw adti pangkay unu na kawuy.
2 Aw tigkas yan, awun kyinita' ku na sambuk uman na anghil na apit
adti silatan na nya-engat pasinan adti langit. Aw awun pigdala nan na
lekat adti Tyumanem na gayed awun na un pagmarka sa kanan manga
utaw. Aw pigtatawag nan ya upat ya anghil na pig-atagan na Tyumanem
sa katundanan na un magkalat sa lupa' aw sa dagat,
3 aw law nan kanilan, "Ya-i pa mayu pag-ilabeti ya lupa' aw ya dagat aw ya
manga kawuy. Tagadi pa na kamarkâan naten una ya bayu' na manga utaw
na sugu-anen na Tyumanem."
4 Aw wala' kadugay, pigdengeg ku na ya kadég na manga utaw na kya-
markâan da, sanggatus aw kapatan tag upat ka malalan na alag lekat adti
buwadbuwad na manga mangayse' ni Isra-él na eseg.
5 Sampulu' tag duwa kamalalan ya lekat adti manga buwadbuwad ni Juda,
sampulu' tag duwa kamalalan ya lekat adti buwadbuwad ni Rubin,
sampulu' tag duwa kamalalan ya lekat adti buwadbuwad ni Gad,
6 aw sampulu' tag duwa kamalalan ya lekat adti buwadbuwad ni Asyir,
aw sampulu' tag duwa kamalalan ya lekat adti buwadbuwad ni Naptali,

aw sampulu' tag duwa kamalalan ya lekat adti buwadbuwad ni Manasis,
7 aw sampulu' tag duwa kamalalan ya lekat adti buwadbuwad ni Simyon,
aw sampulu' tag duwa kamalalan ya lekat adti buwadbuwad ni Libi,
aw sampulu' tag duwa kamalalan ya lekat adti buwadbuwad ni Issakar,
8 aw sampulu' tag duwa kamalalan ya lekat adti buwadbuwad ni Zébulun,
aw sampulu' tag duwa kamalalan ya lekat adti buwadbuwad ni José,
aw sampulu' tag duwa kamalalan ya lekat adti buwadbuwad ni Bénjamin.

Ya pagdeyen na madég na utaw dun ni asdangan na trunu na Tyumanem

9 Pagkatigkas yan, tanawa! Awun kyinita' ku na madég to-o na manga
utaw na dili' mabatug iyapen. Aw pangkay unu ya batek na kindal nilan, aw
kun unu ya kanilan tribu, aw ayin nasuda ya lyekatan nilan, aw kun unu ya
punganan na tingeg na piglong nilan, alag silan nyan-indeg adti asdangan
na trunu na Tyumanem aw asdangan na Nati na Karniro. Aw alag silan
migkadégkadég sa maputi' aw nyan-awid sa manga palwa na palma.
10 Aw miglong silan sa dakula' na tingeg:
"Ya pagpaluwa' kanaten lyumekat saba adti Tyumanem na yan ya nyingkud
adti trunu
aw lekat adti Nati na Karniro!"
11 Aw ya kadég na manga anghil, pigpalibedan nilan ya trunu aw ya
kaluwa͡an tag upat ya maggagaday, aw ya upat ya kérubim. Aw lyumuhud
ya kadég na manga anghil adti asdangan na trunu aw pigsimba nilan ya
Tyumanem.
12 Aw miglong silan,
"Yeiy saba ya matinaw,
ya kanaten Tyumanem yan olo' ya umba' deyen
kay matas ya kanan dengeg,
aw umba' sakanan pasalamatan.
Umba' uman sakanan basa͡an,
asuntu na to-o dakula' ya kanan katadeng,
aw to-o sakanan matulus aw mabagseg.
Yanagaw naten deyen na wala' ya tyamanan!
Amén."
13 Aw tigkas yan, nyusip kanak ya sambuk lekat adti kaluwa͡an tag upat ya
maggagaday, law nan, "Unu, nya-ede' kaw kun singalan ya manga utaw yeiy
na syumut sa mangkatas na kadégkadég na maputi'? Aw ayin silan lekat na
banwa?"
14 Aw tyumubag aku kanan, "Wala' ku beg ka-ede-i, kay Sir."
Aw miglong sakanan kanak, "Yeiy saba ya manga mangintu-uway na
nyakati-is sa to-o dakula' na pamulayam. Pigbugsakan da nilan ya kanilan
manga kadégkadég aw magi sa dugu' na Nati na Karniro, migkaputi' da ya
manga kadégkadég nilan.
15 Yanagaw nyan-indeg silan adti asdangan na trunu na Tyumanem. Allaw
aw gabi gayed nilan pig-imo' ya pagkaliman nan, aw tamengan nan silan.
16 Aw dili' da silan magetem aw talaynemen, aw dili' da mabelad na sega.
17 Kay diyaga͡an silan na Nati na Karniro na awun ni asdangan na trunu.
Aw yan ya mag-allad kanilan adti selep na gayed nyiswak sa tubig na nyatag
sa ginawa na wala' ya katigkasan. Aw dayaw na Tyumanem galisan ya
manga luwa' na mata nilan."

8

Ya paglanit sa pitu ya silyu

1 Na, sa paglanit na Nati na Karniro sa kapitu na silyu na libru, awun
katinep dun ni tas na langit seled na tenga' ya udas.
2 Aw kyinita' ku ya pitu ya kapitan na manga anghil na nyan-indeg dun ni
asdangan na Tyumanem. Aw pig-atagan ya tagsambuksambuk kanilan sa
trumpita.
3 Aw dyumulud uman ya sambuk na anghil aw nyindeg adti sunuganan
sa insénso na awun ni asdangan na trunu. Aw dyumala sakanan sa pa-
ebelanan na alag bulawan. Aw pig-atag kanan ya madég na insénso aw
pigsunug nan dun ni sunuganan na alag uman bulawan, pada pa-eped sa
manga pagpanawagtawag na kadég na manga utaw na nyangintu-u kan
Jisu-Kristu.
4 Aw nyullut ya ebel lekat adti pig-awidan na anghil na pa-ebelanan, eped
na pagpanawagtawag nilan dun ni asdangan na Tyumanem.
5 Aw tigkas yan, pigkamang na anghil ya pa-ebelanan sa insénso aw
pigbetangan nan na manga baga na atulun lekat adti sunuganan. Aw pig-
agbel nan adti tas na lupa'. Aw nyangkalablab ya kilat aw kya-agadan na
dadaneg aw dalakalak, aw linug.

Ya pag-eyep sa pitu ya trumpita

6 Na, migtagilan ya pitu ya kapitan na manga anghil sa trumpita na un da
nilan eyepen.
7 Aw sa pag-eyep na tagna' na anghil sa trumpita nan, nyulan na ayis aw
atulun na kya-agadan na dugu'. Aw nyangkasunug ya katluwan tag tulu
ka porsintu ya lupa' na magdang dala ya manga kawuy dun. Manang ya
kadakula-an, wala' kasunug. Aw nyabus nyangkasunug ya malunaw na
sagbet.
8 Sa pag-eyep na kadwa na anghil sa trumpita nan, awun nyolug adti dagat
na liwan na to-o dakula' na buntud na lyumaga. Aw katluwan tag tulu ka
porsinto ya dagat na migkapula kasiling na batek na dugu',
9 aw nyangkamatay ya katluwan tag tulu ka porsinto ya tagbanwa na
dagat. Aw migkalat uman ya manga barko aw balangay.
10 Pagkatigkas yan, pig-eyep na katlu na anghil ya trumpita nan, aw awun
uman nyolug lekat adti langit na to-o dakula' na ananulsul pasinan adti
magdang na lupa'. Aw kyolugan nan ya katluwan tag tulu ka porsinto ya
manga mangkabakla' na ganga' aw manga tyugbulan na tubig.
11 Aw ya ngalan na ananulsul yeiy: “Mapayit.” Aw nyangkabaleng ya
kadég na nyaka-inem sa tubig. Aw madég ya manga utaw na nyangkamatay
asuntu sa pag-inem nilan.
12 Tigkas yan, pig-eyep na kapat na anghil ya trumpita nan, aw migkangit-
ngi ya katluwan tag tulu ka porsinto ya silat na sega, aw maynan uman ya
bulan aw manga bitun. Yanagaw kun allaw, migkangitngit ya katluwan tag
tulu ka porsinto ya silat na sega aw kun gabi maynan uman ya nya-imo' sa
bulan aw manga bitun.
13 Aw pagkatigkas yan, awun kyinita' ku na malambegek na lyumupad
adti dalem na langit, aw dyengeg ku ya dakula' na tingeg nan na miglong,
“Dakman tulu ya manga anghil na wala' pa pag-eyep sa trumpita nilan.
Aw sa pag-eyep nilan, to-o malat ya un pagamak sa manga nyeya' dun ni
kadakula' na banwa!”

9

1 Aw pig-eyep na kalima na anghil ya trumpita nan, aw awun kyinita' ku
na nyanog, aw kasiling sakanan na bitun na nyolug lekat adti tas na langit.

Aw yan saba ya anghil na pig-atagan na kunsi-ay sa sab na gawang na wala' ya katantanan. *

2 Aw pigkamang nan ya sab na gawang, aw tigkan nyullut ya to-o madakmel na ebel kasiling na bulkan na nyutu. Aw migkalabnaw ya sega aw migkangitngit ya kadakula' na banwa.

3 Aw lyumekat dun ni ebel ya madég na manga dulun, aw nyantugpa' silan dun ni lupa'. Aw pigtumbay kanilan ya pagpati-is sa manga utaw na kasiling na pigbanga' na sangalan.

4 Manang pigpigil kanilan ya pagkan sa manga sagbet aw manga kawuy, aw eped pa na manga tanem. Yan olo' ya pamulayaman nilan ya manga utaw na wala' ya marka na Tyumanem dun ni bayu' nilan.

5 Aw seled na limambulan ya pagpamulayam kanilan. Manang wala' kanilan tumbayan na patayen ya manga utaw. Aw ya kasakit na pigbati' nilan kasiling na pigbanga' na sangalan.

6 Yanagaw ya manga utaw yeiy kaliman da nilan galu na maksay mangkamatay. Manang wala' pa tumbayan na Tyumanem na matay silan.

7 Na, ya lawas na manga dulun yeiy, kasiling na manga kuda' na nyakatagilan da sa dakula' na tanam. Aw awun pigtulung nilan na kasiling na korona na bulawan. Aw ya gya nilan, liwan na gya na utaw.

8 Aw ya lugay nilan, kasiling na lugay na kaubayan. Aw ya untu nilan, kasiling na untu na liyon.

9 Aw awun nyakatampeng sa aba nilan, kasiling na imbis na alag putaw. Aw ya kagabkab na manga panid nilan, kasiling na kagalkal na madég na kalisa na pyangguyud na manga kuda' na migpasinan da adti dakula' na tanam.

10 Aw ya ikug nilan, kasiling na ikug na sangalan na awun tinga, aw pigtumbay adti ikug nilan na mamulayam sa manga utaw seled na limambulan.

11 Aw awun hari' na migdumala kanilan, na yan ya sambuk na busaw na pigkalabusu na Tyumanem asini muna dun ni gawang na wala' ya katantanan. Ya ngalan nan adti tingeg na Hibriyu: Abadon. Aw adti tingeg na Grigo: Apolyon.

12 Pagkatigkas da na tagna' na pyagamak na to-o kallekanan, awun pa uman duwa ya pagamak na dumadateng pa.

13 Tigkas yan, pig-eyep na kanem na anghil ya trumpita nan. Awun dyengeg ku na tingeg na lyumekat adti upat ya suwag na awun ni sunuganan sa insénso na alag bulawan na nyakabetang adti asdangan na Tyumanem.

14 Aw miglong ya tingeg adti kanem na anghil, "Buliyi la ya upat ya anghil na pig-eketan ku awun ni dakula' na ganga' na Yupratis."

15 Yanagaw pigbuliyan da ya upat ya anghil na pigtagilan da dadan na yan na udas pamatayen nilan ya katluwan tag tulu ka porsinto ya manga utaw.

16 Aw pig-ubat kanak na ya kadég na manga sundalu nilan na nyampanguda' duwanggatus ka milyon.

17 Aw maynini ya pigpakita' kanak sa manga kuda' aw sa manga nyansakay: Ya manga sundalu na syumakay, pigtampeng ya aba nilan na putaw na kasiling na imbis na tulu ya batek: mapula kasiling na atulun, aw malunaw kasiling na tubig na danaw, aw malalag. Aw ya ulu na manga kuda' nilan, kasiling na ulu na liyon, aw awun lyumuwa' lekat adti baka' nilan na laga aw ebel aw asupri.

* **9:1** 9:1 Ya anghil na pigkasampetan asini, yeiy ya sambuk na kapitan na manga anghil, aw pigpatunggu' kanan ya gawang na wala' ya katantanan na yan ya banwa na Tartarus. Mabasa uman ya banwa yeiy adti 2 Pédro 2:4 aw adti Judas birsikulu 6.

18 Yanagaw magi sa laga aw ebel aw asupri, nyangkamatay ya katluwan
tag tulu ka porsinto ya manga utaw.
19 Kay pigtumbay adti manga kuda' ya pagpati-is sa manga utaw magi sa
kanilan baka' aw ya ikug nilan na kasiling na kamugung.
20 Manang ya nyasama' na manga utaw na wala' kamatay asuntu sa tulu
ya pyagamak yeiy, kenne' na wala' silan pagselsel sa manga pigpan-imo'
nilan. Migpadeleg silan baling migsimba sa manga busaw aw sa manga
inutaw na pig-imo' lekat adti bulawan, aw bulawan na maputi', aw bronsi,
aw batu, aw kawuy na alag dili' magkita' aw dili' magpakadengeg aw dili'
magpakapanaw.
21 Aw wala' silan pagselsel sa pagpatay nilan sa utaw aw ya pagkatalaga-
mutan nilan, aw ya pagkasala-enen, aw ya kanilan pagtakawunun.

10

Ya tagbi' na libru na piglulun

1 Tigkas yan, awun kyinita' ku uman na liwan na anghil na to-o kesegan
na nyanog lekat adti tas na langit. Nyaputus sakanan na labun aw awun
balangawan adti tas na ulu nan. Aw ya kalalamdag na gya nan kasiling na
sega. Aw ya manga siki nan, kasiling na laga na atulun.
2 Aw awun pig-awidan nan na tagbi' na libru na dadan da pig-ulad. Sa
pagdateng nan asini tas na lupa', piggina' nan ya kalintu na siki nan adti
dagat, aw ya kawala piggina' nan uman adti lupa'.
3 Aw migtatawag sakanan sa dakula' na tingeg, aw ya tingeg nan kasiling
na tulangeb na liyon. Aw pigtubag na pitu ya dalakalak.
4 Aw sa un da ku galu sulaten ya tubag nilan, awun dyengeg ku na tingeg
na lekat adti tas na langit na miglong, “Ya-i pagsulata ya pigtubag na pitu ya
dalakalak, aw dili' mu uman pag-ubat-ubat adti eped na utaw.”
5 Tigkas yan, ya idtu na gyumina' adti dagat aw adti magdang na lupa',
pigbitil nan ya kalintu na bekten nan adti langit,
6 aw migsapa' dun ni ngalan na Tyumanem. Kay ya Tyumanem wala' ya
tyamanan, aw yan ya mig-imo' sa langit aw lupa' aw dagat aw ya kadég na
tagbanwa nilan. Aw ini ya sapa' nan: “Dili' da tagenan ya un dumateng!
7 Kay ya palpa na Tyumanem pigpa-ede' da nan dadan adti manga sugu-
anen nan na manga propita asini muna, manang wala' pa kabangal adti
kadég na utaw menda' adun. Manang pagdateng na allaw na eyepen da na
kapitu na anghil ya kanan trumpita, dun da katuman ya kadég na pigpalpa
dadan na Tyumanem.”
8 Aw tigkas yan, dyengeg pa ku uman salut ya tingeg na lyumekat adti
tas na langit, law nan, “Kadtuwi ya gyumina' adti dagat aw adti lupa', aw
kamanga adti tullu' nan ya libru na dadan da pig-ulad.”
9 Yanagaw kyadtuwan ku sakanan aw pigsekat ku ya tagbi' na libru. Aw
piglongan aku nan, “Kamanga ya libru ini aw kana. Sa pagkan mu seiy,
matamis kasiling na dega' manang pagdateng da adti seled na buntit mu,
magkapayit.”
10 Yanagaw, pigkamang ku ya tagbi' na libru dun ni tullu nan aw maksay
ku pigkan. Aw matinaw saba ya piglong nan. Matamis ya libru kasiling na
dega' manang pagdateng da adti seled na buntit ku, migkapayit da.
11 Aw awun miglong kanak, “Ka-ilangan na padelegen mu ya pagpa-ede' sa
un dumateng adti kadég na manga utaw pangkay unu nasuda ya pig-eya-an
nilan, aw pangkay unu ya batek na kindal nilan, aw kun unu ya punganan
na tingeg nilan, aw dala uman ya manga hari' na migdumala kanilan.”

11

Ya pagpalekat na manga allaw na kallekanan

Ya pagdateng na duwa ya propita

1 Pagkatigkas yan, pig-atagan aku na sasukud na kasiling na bangka'. Aw
miglong ya nyatag kanak, “Na! Panamali la sukuda ya Balay na Tyumanem
aw ya dugsu-anan na awun ni Témplo. Aw iyapa uman ya kadég na
nyampanimba dun.
2 Manang ya-i pagsukuda ya pamanag na Témplo kay pigtumbay da ku adti
madég na nasud na manga Héntil. Sulungun nilan ya syudad na Jérusalim na
pigtani la na Tyumanem, aw seled na kapatan tag duwa ya bulan un nilan
lipa-an ya kadakula' na syudad aw dili' nilan basabasa͡an.
3 Aw ya duwa ya propita ku, un ku silan atagan sa katundanan sa pagpa-
ede' sa unu ya un dumateng. Seled na sammalalan aw duwanggatus
aw ka͡eneman ka allaw na pag-ubat-ubat nilan, aw gayed silan sumut sa
kalapeng.*”
4 Na, ya duwa yeiy, kasiling silan na duwa ya kawuy na olibo aw kasiling
uman na duwa ya saleng na pigpa-indeg adti asdangan na Pangulu sa
kadakula' na banwa.*
5 Aw kun awun magpakalat kanilan, awun laga na lumuwa' adti baka'
nilan aw mangkasangab ya manga po-on nilan. Aw dun da kamatay ya
pangkay singalan na malim magpakalat kanilan.
6 Awun katulus nilan magtagen sa ulan pada dili' maka-ulan dun ni manga
allaw na mag-ubat-ubat silan sa un pa-ede' na Tyumanem, aw mabatug ni-
lan uman ya tubig imo-un dugu'. Aw mabatug nilan pakelegan ya kadakula'
na banwa sa madég na punganan na pagamak, pangkay kinunu ya kaliman
nilan.
7 Aw sa pagkatigkas nilan mag-ubat-ubat adti manga utaw, awun lumuwa'
na ayep na to-o kallekanan lekat adti gawang na wala' ya katantanan. Aw
tanamen nan ya duwa ya propita aw degen nan aw patayen nan silan.
8 Aw ya kanilan lawas mangkalugatang dun ni dalan na syudad. Ya syudad
yeiy pigpa-unawa sa Sodoma aw Ihiptu asuntu na malatay ya bet na manga
utaw na mig-eya' dun, manang ya tengteng ngalan nan, yan ya Jérusalim na
dun pakalabuwan ya kanaten Pangulu adti krus.
9 Aw seled na tulungallaw aw tenga', ya lawas nilan inunuwun na manga
utaw na lekat adti madég na nasud, aw madég na tribu na maglong sa madég
na punganan na tingeg aw wala' pag-unawa ya batek na kindal nilan. Aw
dili' silan malim tumbay na lebeng ya lawas na duwa ya propita.
10 To-o baling magleya ya manga utaw na asini tas na lupa'. Aw mag-
imo' silan sa dakula' na katipun aw magsi-atag-atagay silan asuntu sa pagka-
matay na duwa ya propita na Tyumanem. Kay adti kanilan anenganeng, ya
duwa yeiy, silan ya dyumala sa pagti-is asini tas na lupa'.
11 Manang sa paglabay da na tulungallaw aw tenga', mataw ya duwa ya
propita lekat adti pagkamatay, kay atagan silan na Tyumanem sa ginawa,
aw magbangun silan. Aw magteneb ya manga utaw na kumita' sa pagkataw
nilan.

---

* **11:3** 11:3 Ya propita asini muna, magsut silan sa kalapeng na yan ya pangilala na migkalat ya ginawa nilan, labi la ya manga propita na mig-ubat-ubat na magselsel ya manga utaw sa manga sala' nilan. * **11:4** 11:4 Asini muna, ya lana na olibo, yan ya paggamiten adti salengan. Aw kun sumiga la ya saleng, ka-ilawan da ya mangitngit. Aw maynan uman, ya Ispiritu Santo na awun ni duwa ya propita yeiy maka-ilaw sa anenganeng na manga utaw kun unu ya matinaw.

12 Aw tigkas yan, dumengeg ya duwa yeiy sa dakula' na tingeg lekat adti tas
na langit na maglong, “Panik kamu adi!” Aw ma-engat ya duwa ya propita
adti tenga' na labun pasinan adti tas na langit, aw tandawan silan na kanilan
manga po-on.
13 Aw yan na udas maglinug to-o na mabagseg. Aw mangkagettan ya
sampulu' ka porsinto ya manga balay dun ni syudad. Aw pitummalalan ya
utaw na mangkamatay. Manang ya manga eped na dili' mangkamatay, to-o
silan magteneb. Aw ya un sampetan, deyen nilan ya Tyumanem na awun ni
tas na langit.
14 Pagkatigkas da na kadwa na pyagamak na to-o kallekanan, awun pa
uman katlu na dumadateng.

Ya pag-eyep sa kapitu na trumpita

15 Tigkas yan, pig-eyep na kapitu na anghil ya trumpita nan. Aw awun
madég na mangkabakla' na tingeg na lyumekat adti tas na langit. Aw
miglong silan, “Pigsayuwan da ya pagdumala asini tas na lupa', aw yan da
ya Pangulu ya kanaten Tyumanem aw ya Misiyas na pigpadala nan. Aw ya
paghari' nan, wala' ya tyamanan!”
16 Aw ya kaluwa͡an tag upat ya maggagaday na nyingkud adti asdangan na
trunu na Tyumanem, lyumuhud silan aw pigsimba nilan sakanan,
17 aw miglong silan,
“Kay Tyumanem na migdumala sa kadég.
Wala' ya pagka-uman mu pangkay adun aw pangkay asini muna.
Dakula' to-o ya kanami pagpasalamat kanmu
kay ya kanmu katundanan wala' ya maka-unawa.
Ikaw ya tyumakmag sa kadég,
aw migpalekat da ya kanmu paghari'.
18 Pangkay nyadaman ya manga nasud,
manang dyumateng da ya pagpa-emel-emel mu kanilan.
Migpalekat da uman ya pag-ukum sa manga nyangkamatay na wala'
pangintu-u kanmu.
Aw yeiy da uman ya allaw na atagan na tandan ya kanmu manga sugu-anen:
Yeiy ya manga propita,
aw ya kadég na nyangintu-u kan Jisu-Kristu,
pangkay mangkalangkaw silan
aw pangkay madalem,
kay alag silan kanmu manga utaw.
Manang yeiy da saba uman ya allaw
na apnasen mu ya manga utaw na migkalat sa kadakula' na banwa.”
19 Tigkas yan, adti tas na langit, pig-uwangan ya kyabetangan sa trunu,
aw pagkita-en da ya kaban na pigdayawan sa batu na pigsulatan sa pakang
na Tyumanem. Aw nyangkalablab ya kilat aw kya-agadan na dadaneg aw
dalakalak. Awun mabagseg na linug, aw nyangka-eyeng ya lupa', aw dyu-
mugsu' ya dakula' na ulan na kya-epedan na ayis kasiling na mangkabakla'
na batu.

12

Ya ka͡ubayan aw ya ulud

1 Aw awun pangilala adti langit na to-o madyaw. Awun kyinita' ku na
ka͡ubayan na migkadégkadég sa sega, aw apit adti siki nan ya bulan. Aw dun
ni ulu nan awun korona na sampulu' tag duwa ya bitun.

2 Pigpetesan sakanan, aw mig-ulangag asuntu na to-o migti-is. *
3 Aw awun pa uman sambuk na pangilala dun ni langit na yan ya to-o
dakula' na ulud na mag-eya' adti dagat.* Mapula ya imbis nan aw awun pitu
ya ulu aw sampulu' ya suwag nan. Adti tagsambuksambuk na ulu nan awun
beleng.
4 Aw piglabet na ikug nan ya katulu na porsinto na manga bitun dun ni
langit aw nyangkolug silan dun ni tas na lupa'. Aw nyindeg ya ulud adti
asdangan na kaûbayan na pigpetesan pada pagkaûtaw na ise' kanen nan.
5 Aw kyaûtawan ya kaûbayan sa ise' nan na eseg. Manang wala' kakan na
ulud kay maksay pigsakmit ya ise' aw pigdala adti tampid na Tyumanem dun
ni trunu nan. Aw ya ise' yeiy un magdiyaga sa kadég na nasud kasiling na
kanan manga karniro, aw mawid sa babunal na putaw na yan ya pagtameng
sa manga utaw. Kay pig-atagan sakanan na Tyumanem sa katundanan na
magdumala.
6 Aw ya kaûbayan na mig-ise', nyalaguy adti kaligbinan kay awun banwa
na pigtagilan dadan na Tyumanem na un nan eya-an, pada sanggila-en
kanan seled na sammalalan aw duwanggatus aw kaeneman ka allaw.

Ya dakula' na tanam adti tas na langit

7 Na, awun dakula' na tanam adti tas na langit. Si Migél sambuk sakanan
na kapitan na manga anghil, aw pigtanam nilan ya ulud na yan si Satanas
aw ya kanan manga sakup.
8 Aw pigdeg silan ni Migél. Yanagaw wala' da ya katundanan na ulud aw
ya kanan manga sakup dun ni pigdumalaan na Tyumanem.
9 Aw pig-agbel silan adti lupa'. Aw ya dadan na ulud yeiy, yan saba si
Satanas. Aw lekat dun ni manga allaw yan, gayed da nan paggawayan ya
kadég na manga utaw.
10 Aw dyumengeg aku sa dakula' na tingeg na lekat adti tas na langit na
miglong,
"Dyumateng da ya allaw na nyalingeb da ya pagpaluwa' na kanaten Tyu-
manem sa manga utaw magi sa katulus nan,
aw pigdumalaan nan ya kadég nilan.
Aw ya Misiyas na pigpadala nan, pig-atagan da nan uman na katundanan sa
pagdumala.
Kay pig-agbel da ya magbabintangay sa manga kaylug tadun na nyangintu-
u,
aw pig-alilinan lekat adti Kasakupan na pigdumalaan na Tyumanem.
Allaw aw gabi gayed nan silan pigbintangan adti asdangan na Tyumanem
tadun.
11 Manang dyeg na manga inulug tadun na manga mangintu-uway ya po-on
tadun na si Satanas magi sa dugu' na pigpa-ilig na Nati na Karniro adti
krus,
aw magi uman sa pag-ubat-ubat nilan sa tingeg na Tyumanem adti manga
utaw na wala' ya pagpangintu-u.
Aw asuntu sa pagpangintu-u nilan, pigpadeleg nilan ya pagginawa sa Tyu-
manem, pangkay kamatayen pa ya un nilan datengan.
12 Yanagaw kamu na nyeya' asini tas na langit, pagleya kamu!

* **12:2** 12:2 Ya manga pangilala adti langit, yan ya pagpa-ede' sa allaw na pagkaûtaw ni Jisus. Adti pagkaledekledek na manga bitun, awun porma na iman mu aw kaûbayan, aw duwa ya kakawasan: si Iba aw si Maria. * **12:3** 12:3 Apit adti dalem na porma na kaûbayan dun ni manga bitun, awun uman porma na malawig na ulud, aw pundinganan yan sa bet ni Satanas.

Manang kamu na nyeya' dun ni lupa' aw adti dagat, malatay saba ya
datengan mayu.
Kay adtu la si Satanas aw manga sakup nan
aw to-o sakanan nyadaman,
kay kya-ede-an da nan na dakman tagbi' ya nyasama' na manga allaw nan."
13 Aw sa pagka-ede' na ulud na pig-agbel da sakanan adti tas na lupa',
pigdalug nan ya kaûbayan na kyaûtawan da sa ise' nan na eseg kay un nan
pamulayaman.
14 Manang wala' nan kasabi, kay pig-atagan ya kaûbayan na duwa ya
mabakla' na panid kasiling na panid na malambegek pada makalupad
sakanan pasinan adti kaligbinan na dadan da pigtagilan kanan na Tyu-
manem. Aw dun da sakanan sanggila-a aw pigtamengan seled na tu-
lungkaûmay aw tenga'.
15 Sa pagka-ede' da na ulud na dili' nan kasaban ya kaûbayan, yanagaw
dyumuppu sakanan sa dakula' na tubig aw nyuntul ya ba' pasinan adti
kaûbayan pada manud sakanan.
16 Manang pigtabangan na lupa' ya kaûbayan. Mignganga ya lupa' aw
pigseyep nan ya tubig na pigduppu na ulud.
17 Yanagaw kyadugangan pa ya kadaman na ulud adti kaûbayan, aw
mig-imo' ya ulud sa dakula' na tanam adti manga nyasama' na manga
buwadbuwad na kaûbayan. Kay silan ya dyumalug sa manga sugu' na
Tyumanem aw migpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus adti manga
utaw.
18 Aw nyindeg ya ulud adti pantad dun ni dulug na dagat.

13

Ya tagna' na ayep na to-o kallekanan

1 Awun kyinita' ku na kasiling na ayep na to-o kallekanan na tyumungn-
gaw lekat adti dagat. Pitu ya ulu aw sampulu' ya suwag nan. Adti tagsam-
buksambuk na suwag nan awun nyakatampuk na beleng. Aw adti tagsam-
buksambuk na ulu nan awun nyakasulat na manga tingeg na malatay adti
Tyumanem.
2 Aw ya lawas na ayep yeiy kasiling na léopardo. Aw mabakla' ya manga
siki nan kasiling na oso. Aw ya manga untu nan, to-o matalem kasiling na
untu na liyon. Aw pig-atagan sakanan na ulud na katulus, aw trunu, aw
katundanan na un magdumala asini tas na lupa'.
3 Adti sambuk na ulu na ayep yan, awun dakula' na pali' na makamatay
manang nyaguli' da. Aw to-o nya-enneng-enneng ya kadég na utaw sa ayep
yeiy, aw dyumalug silan kanan.
4 Aw pigsimba nilan sakanan, aw miglong silan, "Wala' ya maka-unawa
kanan, aw wala' uman ya maka-atu kanan!" Aw pigsimba nilan uman ya
ulud kay yan ya mig-atag kanan sa katundanan na un magdumala.
5 Na, pigtumbay na Tyumanem adti ayep ya pagpatastas sakanan pagka-
utawun, aw ya paglong sa malatay adti Tyumanem, aw ya pagdumala seled
na kapatan tag duwa ya bulan.
6 Yanagaw piglongan nan na malatay ya Tyumanem dala ya kanan ngalan
aw ya kanan eya-anan aw ya kadég na nyeya' adti tas na langit.
7 Aw pigtumbay uman adti ayep ya pag-imo' sa dakula' na tanam adti
manga utaw na nyangintu-u sa Tyumanem, pada degen nan silan. Aw
pigtumbay uman kanan ya pagdumala sa kadég na manga tribu aw manga

nasud, aw kadég na manga utaw na miglong sa madég na punganan na tingeg aw adti manga utaw na wala' pag-unawa ya batek na kindal nilan.

8 Ya ayep yeiy, simbaen na kadég na manga utaw na wala' kasulat ya ngalan nilan adti libru na piglistan sa manga nyakatagtun sa ginawa na wala' ya katigkasan. Sa wala' pa ka-imo' ya kadakula' na banwa, ya manga utaw yeiy, dadan da na wala' pakasulat ya manga ngalan nilan dun ni libru na pig-awidan na Nati na karniro na pigpatay.

9 Yanagaw, magpakatadeng kamu na dili' mayu pagpalipaslipasan ya piglong ini:

10 Pangkay singalan ya magpa-allang pada dili' patayen, allangen sakanan.
Aw pangkay singalan ya dili' malim magpa-allang, patayen saba sakanan.
Asuntu na nyangintu-u la kamu kan Jisu-Kristu, ti-isa mayu ya madég na pamulayam aw padelega mayu ya kamayu pagpangintu-u.

Ya kadwa na ayep na to-o kallekanan

11 Pagkatigkas yan, kyumita' aku sa sambuk pa uman na ayep na to-o kallekanan na lyumuwa' lekat adti lupa'. Ya ayep yeiy, awun duwa ya suwag nan na kasiling na suwag na tagbi' pa na karniro, manang dun ni paglong nan kasiling sakanan na ulud na matigawayay.

12 Aw piggamit nan ya kadakula' na katundanan na pig-atag kanan na tagna' na ayep. Aw piggelgel nan ya manga utaw asini tas na lupa' na simbaen nilan ya tagna' na ayep na awun pali' na makamatay manang nyaguli' da.

13 Madég ya milagru na pig-imo' na kadwa na ayep, pangkay ya pagpa-ulan sa atulun lekat adti langit, pada kita-en ya katulus nan.

14 Alag nan nyabatug ya manga milagru na pigpa-imo' kanan na tagna' na ayep. Aw magi sa kanan pigpan-imo', kyagawayan nan ya kadég na utaw na nyeya' asini tas na lupa'. Aw pigsugu' nan ya manga utaw na mag-imo' silan sa inutaw na tagna' na ayep, kay pigtibas sakanan aw dakula' ya pali' manang wala' sakanan kamatay.

15 Aw pigtumbay adti kadwa na ayep na atagan nan ya inutaw na ginawa pada makapaglong aw magsugu' na pamatayen ya manga utaw na dili' malim magsimba sa inutaw.

16 Beke' na yan da olo'. Piggelgel nan uman ya kadég na manga utaw na dumawat sa marka dun ni kalintu na kamaw nilan, aw kun dili', adti kanilan bayu'. Pangkay mangkalangkaw silan aw kun tagitu' na utaw, aw mayaman, aw pangkay kun wala' ya pagkamangan nilan, aw pangkay matas ya dengeg nilan, aw pangkay allang aw dili' allang, alag nilan dawaten ya marka.

17 Kun wala' ya marka nilan, dili' silan makabaligya' aw makabayad. Aw ya marka, yan ya numiro na palangad ngalan na tagna' na ayep.

18 Yanagaw, ka-ilangan ya katadeng, kay ya utaw na matadeng mag-iyap sa kakawasan na numiro na tagna' na ayep, ka-ede-an nan uman kun singalan ya utaw yan. Kay ya numiro na kanan ngalan, yan ya enemenggatus aw kaeneman tag enem.

14

Ya Nati na Karniro aw ya sanggatus aw kapatan tag upat kamalalan ya manga utaw

1 Pagkatigkas yan, awun pa uman kyinita' ku: Ya Nati na Karniro nyinindeg adti tas na Buntud na Ziyon. Aw awun manga eped nan na sanggatus

aw kapatan tag upat kamalalan ya manga utaw. * Aw nyakasulat dun ni
kanilan manga bayu' ya ngalan na Ama aw ngalan na Ise' nan na yan ya Nati
na Karniro.
2 Aw dyumengeg aku sa tingeg na lyumekat adti tas na langit na kasiling
na sagana na tubig, aw kasiling uman na dalakalak, aw kasiling uman na
mangkadyaw na uni na madég na manga arpa.
3 Aw ya sanggatus aw kapatan tag upat kamalalan migdalangan silan adti
asdangan na trunu na Tyumanem aw adti asdangan na upat ya kérubim aw
adti kaluwa͡an tag upat ya maggagaday. * Aw yan ya pigdalangan nilan ya
bagu na dalangan na silan olo' ya nyaka-ede' kay piglekat silan ni Jisus.
4 Ya manga utaw yeiy, silan ya migpadeleg na wala' kalipa-i kay wala' silan
paka-ilabet sa manga ka͡ubayan. Pigdalug nilan baling ya Nati na Karniro
pangkay ayin kadtu. Yeiy ya manga utaw na piglekat da na Tyumanem lekat
adti manga utaw asini tas na lupa'. Kasiling silan na tagna' na pag-ani na
pigdugsu' adti Tyumanem aw adti Nati na Karniro.
5 Aw wala' ya nyakapaglong na galu-un silan, aw wala' ya pagsala' sa bet
nilan.

Ya tulu ya anghil

6 Pagkatigkas yan, kyumita' aku sa sambuk na anghil na lyumupad dun ni
balintenga-an. Aw dyala nan ya Madyaw na Ubat-ubat na wala' ya pagka-
uman. Aw pigpa-ede' nan yeiy adti kadég na manga utaw na asini tas
na lupa', pangkay unu ya batek na kindal nilan, aw ya kanilan tribu, aw
pangkay ayin silan na nasud paka-akup, aw kun unu ya punganan na tingeg
na piglong nilan.
7 Aw miglong ya anghil adti kanilan sa dakula' na tingeg, “Kalleki mayu
ya Tyumanem aw deyenan mayu sakanan! Kay dyumateng da ya udas na
kanan pag-ukum. Simba͡en mayu sakanan, kay yan ya mig-imo' sa langit aw
sa kadakula' banwa, aw sa dagat, aw sa manga tyugbulan na tubig.”
8 Pagkatigkas yan, awun kyinita' ku na kadwa na anghil na dyumalug sa
nyaka-una. Aw miglong sakanan, “Wala' da! Wala' da ya dengeg na Babil
asini tas na lupa'. * Pigpa-emel-emel da sakanan kay piggagad nan ya kadég
na nasud adti pag-imo' sa to-o malatay.”
9 Aw kyumita' da aku uman sa katlu na anghil na dyumalug sa kadwa. Aw
miglong sakanan sa dakula' na tingeg, “Pangkay singalan ya magsimba sa
tagna' na ayep aw sa kanan inutaw aw dumawat sa marka nan adti kanan
bayu', aw kun wala', adti kanan kamaw,
10 pa-inem kanan saba ya kadaman na Tyumanem na awun ni seled na
tabu' na pigtagilan da nan. Magti-is ya utaw yan dun ni atulun aw asupri.

---

* **14:1** 14:1 Asini kapitulu, ya kakawasan na sanggatus aw kapatan tag upat ka malalan, yan ya madég na manga mangintu-uway kan Kristu na dili' ma-iyap. * **14:3** 14:3 Dun ni kapitulu 5 birsikulu 8 kya-ede-an tadun na ya kaluwa͡an tag upat na nyan-ingkud adti asdangan na trunu, nyawid silan sa manga arpa. Aw asini birsikulu yeiy, silan ya miggagad sa manga mangintu-uway na magdalangan.

* **14:8** 14:8 Dun ni Génésis 10:10, yan ya tagna' na pagkasampet sa syudad na Babil na pigtulluk ni Nimrod. Aw dun uman ni Génésis 11, kya-ede-an tadun na migkasambuk ya manga utaw migtulluk sa matas na torri na un nilan galu pakapeten ya tuktuk nan adti tas na langit. Manang wala' katutuki ya Tyumanem, aw ya syampetan yan, pigbelengbeleng nan ya tingeg nilan pada dili' silan magka-iyede', aw pigbeklag nan silan adti kadakula' na banwa. Yanagaw ya pagsimba sa sangkamulu' na manga tyumanem, aw ya pag-imo' sa manga inutaw na un nilan pagsimba͡en, aw ya pagkasala-enen na palangad pagsimba sa manga tyumanem nilan, alag dun lekat ni syudad na Babil asini muna.

Aw ya pagti-is nan bantayan na manga anghil na Tyumanem aw Nati na Karniro.
11 Asuntu sa pagsimba na manga utaw sa tagna' na ayep aw kanan inutaw,
aw asuntu uman sa pagdawat nilan sa marka na kanan ngalan, yanagaw
gayed silan magti-is, allaw aw gabi. Aw ya ebel na lekat adti laga na atulun
na magpati-is kanilan, gayed mullut adti tas na wala' ya tyamanan."

12 Kay manga inulug na nyangintu-u kan Jisu-Kristu aw dyumalug sa sugu'
na Tyumanem, ti-isa mayu ya manga pamulayam.

13 Na, awun uman dyengeg ku na tingeg lekat adti tas na langit, law nan,
"Sulata ya ini: 'Lekat adun, madyaw ya kana manga utaw na matay dun ni
pagpangintu-u kan Jisus na Pangulu tadun.' "

Aw miglong ya Ispiritu, "Matinaw saba na makalagdeng da silan lekat adti
kanilan pagud, aw madawat da nilan ya tandan sa manga pigpan-imo' nilan
na madyaw."

Ya pag-ani sa aniyenen asini tas na lupa'

14 Pagkatigkas yan, awun kyinita' ku uman na labun na maputi', aw ya
nyingkud dun iman mu aw Ise' na Utaw. Awun korona na bulawan adti ulu
nan, aw nyawid sakanan sa to-o matalem na gagalab.

15 Aw awun uman anghil na lyumuwa' lekat adti Témplo na awun ni tas
na langit, aw migtatawag sakanan sa dakula' na tingeg adti nyingkud dun ni
labun, law nan, "Dyumateng da ya udas na pag-ani! Galaba la ya aniyenen
kay nyangka-inug da."
16 Yanagaw piggalab nan ya aniyenen dun ni tas na lupa'.

17 Tigkas yan, kyumita' aku uman sa sambuk na anghil na lyumuwa' lekat
adti Témplo na awun ni tas na langit. Aw nyawid uman sakanan sa to-o
matalem na gagalab.

18 Aw awun pa uman anghil na lyumuwa' lekat adti tampid na sunuganan
sa insénso. Yeiy ya pigtaliguwan sa atulun. Aw migtatawag sakanan sa
dakula' na tingeg adti eped nan na nyawid sa gagalab na to-o matalem, law
nan, "Dalaa ya kanmu gagalab adti tas na lupa'. Utuda ya manga bunga na
paras aw panimuna, * kay nyangka-inug da."
19 Yanagaw piggalab na anghil ya manga pungpunganan na paras. Aw
pigpanimun nan ya manga bunga lekat adti parasan, * aw pig-asag adti
to-o dakula' na pigisanan. Aw ya pagpigis sa bunga na paras, yan ya
pundinganan sa kadaman na Tyumanem.
20 Na, ya pigisanan sa bunga na paras, apit adti luwa' na syudad na
Jérusalim. Aw ya litek na lyumuwa', yan ya pundinganan sa dugu' na manga
utaw na pigpamatay na Tyumanem asuntu na wala' silan pangintu-u. Aw ya
kalalem na dugu', taman na kakang na kuda'. Aw ya kalawig na pig-iligan na
dugu', tulunggatus ka kilomitro.

15

Ya manga pagamak na pigdala na pitu ya anghil

* **14:18** 14:18 Ya kakawasan na pundinganan sa bunga na paras, yan ya manga utaw na kyumele kan Jisu-Kristu. * **14:19** 14:19 Ya parasan, pundinganan sa manga utaw na Isra-él.

1 Pagkatigkas yan, awun pa uman sambuk na kyinita' ku na kabelengbelengan na pangilala adti langit.* Awun pitu ya anghil, aw ya tagsambuksambuk kanilan dyumala sa kayapung na awun pagamak adti seled. Yeiy da ya kalingeban na kadaman na Tyumanem.
2 Pagkatigkas yan, kyinita' ku ya linaw na kasiling na dagat na to-o matinaw aw laga na atulun na masélang. Aw nyindeg dun ni tas na linaw ya manga mangintu-uway na nyakapadeleg dun ni pagpangintu-u nilan kan Kristu pangkay dakula' ya pamulayam aw kalugan. Pigdeg nilan ya tagna' na ayep. Wala' silan pagsimba sa kanan inutaw, aw wala' silan pagpamarka sa ngalan nan. Aw kyinita' ku silan na nyan-awid sa manga arpa pada deyen ya Tyumanem.
3 Aw pigdalangan nilan ya dalangan ni Moysis na sugu-anen na Tyumanem. Aw yan uman ya dalangan na Nati na Karniro. Aw ini ya dalangan nilan:
"Kay Tyumanem na migdumala sa kadég.
Kabelengbelengan ya manga pig-imo' mu,
yanagaw to-o migleya ya manga utaw!
Ikaw ya hari' sa manga nasud, aw ya kanmu pagbaya' alag matinaw.
4 Singalan utawa ya dili' mallek kanmu?
Aw singalan uman ya dili' magdeyen sa kanmu ngalan?
Kay ikaw olo' ya Pangulu,
aw wala' ya sala' dun ni kanmu.
Yanagaw, dumulud kanmu ya madég na manga utaw lekat adti manga nasud,
aw magsimba silan kanmu,
kay pigbukasan da mu adti kanilan ya kanmu pagbaya' na alag matinaw."
5 Pagkatigkas yan, kyinita' ku na kya-uwangan ya Témplo na Tyumanem na awun ni tas na langit. Aw yeiy uman ya pigbetangan sa kaban na pigdayawan sa batu na pigsulatan sa pakang na Tyumanem.
6 Aw lyumuwa' lekat dun ya pitu ya manga anghil aw dyumala silan sa pitu ya pagamak. Migkadégkadég silan sa téla na to-o maputi'. Aw awun pigsalay nilan na pig-imo' lekat adti bulawan.
7 Pagkatigkas yan, ya tagsambuksambuk na anghil pig-atagan na kérubim sa kayapung na bulawan. Aw ya manga kayapung alag nyangkatmu' na dakula' na kadaman na Tyumanem na awun ginawa na wala' ya katigkasan.
8 Aw ya Témplo na awun ni tas na langit, nyatmu' na ebel aw kalalamdag na lyumekat adti katulus na Tyumanem. Yanagaw wala' ya makaseled menda' na dili' matigkas ya pitu ya pagamak na manga anghil adti manga utaw.

16

Ya pitu ya kayapung na pigseledan sa kadaman na Tyumanem

1 Aw awun dyengeg ku na to-o dakula' na tingeg na lekat adti Témplo na awun ni tas na langit na miglong adti pitu ya anghil, "Na! Panaw da kamu aw asagan mayu adti tas na lupa' ya adti seled na pitu ya kayapung na nyatmu' na kadaman na Tyumanem."
2 Yanagaw, ya tagna' na anghil, pig-asag nan adti tas na lupa' ya awun ni seled na kanan kayapung. Aw ya manga utaw na migpamarka sa marka na tagna' na ayep aw migsimba sa inutaw nan, alag silan dyatengan na ibung.

* **15:1** 15:1 Asini birsikulu yeiy, pigkasampetan ya pagliku' ni Jisus. Adti kapitulu 12 aw birsikulu 1, pigkasampetan ya pagkaûtaw nan asini tas na lupa'. Ya duwa ya pangilala yeiy, alag silan madyaw.

3 Pagkatigkas yan, ya kadwa na anghil, pig-asag nan adti dagat ya awun ni seled na kanan kayapung. Aw ya tubig migkabaluy lipanug na kasiling na dugu' na utaw na nyatay. Aw ya tagbanwa na dagat, alag nyangkamatay.

4 Pagkatigkas yan, ya katlu na anghil, pig-asag nan ya awun ni seled na kayapung nan dun ni manga kaûlo na tyugbulan na tubig aw manga mangkabakla' na ganga' na tubig, aw migbaluy dugu' ya tubig.

5 Aw dyengeg ku ya tingeg na anghil na migtunggu' sa tubig, law nan:
"Kay Tyumanem, matinaw saba ya kanmu pagbaya'.
Wala' ya pagka-uman mu pangkay adun aw pangkay asini muna.
Wala' ya sala' dun ni kanmu,
yanagaw ikaw olo' ya umba' mag-ukum sa manga utaw na malatay.
6 Pigpatay nilan ya manga utaw na nyangintu-u kan Jisu-Kristu aw ya manga
propita mu asini muna.
Yanagaw ikaw ya magmalit kanilan."

7 Aw awun pa uman dyengeg ku na tingeg na lyumekat adti dalem na sunuganan sa insénso, law nan, "Kay Tyumanem na migdumala sa kadég, umba' aw matinaw saba ya kanmu pagbaya'."

8 Pagkatigkas yan, ya kapat na anghil, pig-asag nan dun ni sega' ya awun ni seled na kanan kayapung. Aw to-o kyadugangan ya kapasu' na sega, aw nyangkalusu ya lawas na manga utaw.

9 Aw asuntu na nyangkalusu ya lawas nilan, yanagaw pigtullun nilan ya ngalan na Tyumanem, kay yan ya migpadala sa pagamak yeiy adti kanilan. Manang kenne' na wala' silan pagselsel aw wala' silan pagdeyen kanan.

10 Pagkatigkas yan, ya kalima na anghil, pig-asag nan dun ni trunu na tagna' na ayep ya awun ni seled na kanan kayapung. Aw ya kadakula' na kasakupan nan to-o migkangitngit. Aw gayed nyanpanakmel ya manga utaw kay to-o silan migti-is sa kasakit.

11 Aw gayed nilan pigtullun ya Tyumanem na awun ni tas na langit asuntu sa kasakit na manga ibung dun ni manga lawas nilan. Manang kenne' na wala' silan pagselsel sa malatay na manga imo-unun nilan.

12 Pagkatigkas yan, ya kanem na anghil, pig-asag nan dun ni dakula' na ganga' na Yupratis ya awun ni seled na kanan kayapung. Aw dayaw kyatiyan ya Yupratis pada maka-agi ya manga hari' na lekat adti silatan.

13 Aw awun kyinita' ku na tulu ya malatay na ispiritu na iman mu aw ambak. Lyumuwa' ya sambuk lekat adti baka' na ulud, aw ya sambuk lekat adti baka' na tagna' na ayep, aw ya sambuk lekat adti baka' na kadwa na ayep na yan ya propita na galu-un. *

14 Ya tulu ya malatay na ispiritu yeiy, alag silan busaw, aw nyaka-imo' silan sa manga milagru magi sa kanilan katulus. Aw nyadtu silan ni manga hari' na migdumala asini kadakula' na banwa. Kay ya tud nilan, yan ya magtipun sa madég na manga sundalu na manga hari' pada tanamen nilan ya kasakupan na Tyumanem. Manang dun ni allaw yan, pakita' na Tyumanem na yan ya migdumala sa kadég.

15 Pakanyegi mayu ya piglong ni Jisu-Kristu idtu muna, law nan, "Ya pagliku' ku kasiling na matakaw. Madyaw ya kana utaw na mag-inap sa unu ya un dumateng aw dadan da syumut sa kadégkadég nan. Kay ya utaw na wala' pakatagilan, yan ya mamulamula adti asdangan na manga utaw."

---

* **16:13** 16:13 Ya ulud na dun ni dagat, yan si Satanas. Aw ya tagna' na ayep, yan ya utaw na antikristu. Aw ya kadwa na ayep, yan ya propita na galu-un na gayed dyumalug sa pagkaliman na tagna' na ayep.

16 Aw pigtipun na manga malatay na ispiritu ya manga hari' adti sambuk
na banwa na pigngalanan na Armagédon adti tinfgeg na Hibriyu.*
17 Aw pagkatigkas yan, ya kapitu na anghil, pig-asag nan dun ni
balintenga-an ya awun ni seled na kayapung nan. Aw awun dyengeg ku na
to-o dakula' na tingeg na lekat adti Témplo na awun ni tas na langit, law nan,
"Nyatigkas da ya kadég!"
18 Aw tigkan nyangkalablab ya kilat, aw migdadaneg aw kya-agadan na
dalakalak. Aw awun to-o mabagseg na linug na wala' pa lemena na manga
utaw.
19 Ya madengeg na syudad* dayaw nyatenga' na katulu. Aw nyangkaget-
tan uman ya manga syudad na manga nasud, aw wala' da ya pagkamangan
nilan. Aw wala' kalingawi na Tyumanem na pe-emel-emelen ya manga utaw
na nyeya' dun ni Babil. Manang pigpa-inem nan silan baling sa palangad
bino dun ni seled na manga kayapung, aw yeiy saba ya dakula' na kadaman
na Tyumanem.
20 Ya kadég na pulu' na dagat, wala' da kita-a, aw maynan uman ya manga
buntud.
21 Aw pigpa-ulanan ya manga utaw na ayis na kasiling na kabakla' na batu
na tag kalimaân ka kilo. Aw pigtullun baling nilan ya Tyumanem asuntu sa
manga batu na ayis. Kay to-o dakula' ya pyagamak nan kanilan.

17

Ya kaûbayan na magkasala-enen aw ya ayep na mapula

1 Pagkatigkas na pitu ya anghil mig-asag sa awun ni seled na kayapung
nilan, ya sambuk kanilan dyumulud kanak aw miglong, "Kadi kaw! Pakita'
ku kanmu ya pagpa-emel-emel sa kaûbayan na to-o madengeg asuntu sa
manga pagkasala-enen nan. Nyingkud sakanan adti palangad trunu nan aw
pigdumalaân nan ya madég na manga tubig.
2 Migkasala-enen kanan ya madég na manga hari' asini tas na lupa'. Aw
nyabuyu nan ya manga utaw adti imo-unun na malatay, aw kasiling silan
na nyalangulangu na inemenen."
3 Tigkas yan, magi sa Ispiritu Santo, pigpa-agad aku na anghil adti kalig-
binan. Aw awun kyinita' ku na kaûbayan na nyingkud adti tas na ayep na
to-o kallekanan. Mapula ya lawas na ayep na kasiling na dugu', aw pitu ya
ulu nan aw sampulu' ya suwag. Aw dun ni kadakula' na lawas nan awun
nyakasulat na tingeg na malatay adti Tyumanem.
4 Aw migkadégkadég ya kaûbayan sa batek na tapel kasiling na pagsutun
na hari',* aw mapula kasiling na dugu', aw syumut uman sakanan sa
pagkana' na bulawan, aw pérlas, aw manga eped na batu na to-o dakula' ya
alaga'. Aw awun pig-awidan nan na kayapung na bulawan na nyatmu' na
pagkasala-enen nan na to-o malatay.
5 Aw awun ngalan na nyakasulat dun ni bayu' nan na pigtagu' ya
kakawasan. Aw ini ya nyakasulat dun:
"Ya Babil, yeiy ya syudad na to-o dengganen.

---

* **16:16** 16:15-16 Ya ngalan na banwa yeiy dun ni tingeg na Hibriyu, Har Mo-éd. Aw ya kakawasan nan: Buntud na Pagkatipunan. Madég ya anenganeng na manga utaw kun ayin apit ya buntud yeiy. Sambuk na anenganeng nilan, yan ya Buntud na Ziyon na apit adti Jérusalim na pigkasampetan adti kapitulu 14, birsikulu 1. * **16:19** 16:19 Adti anenganeng na madég na manga utaw, ya syudad yeiy, yan ya Jérusalim. Aw yeiy uman ya syudad na pigkasampetan adti 11:2 aw 11:8. * **17:4** 17:4 Ya batek na pagsutun na hari', tapel.

Yeiy ya ina na madég na kaûbayan na magkasala-enen,
aw yeiy uman ya lyekatan sa kadég na malatay asini tas na lupa'."
6 Aw ya kaûbayan yeiy kyinita' ku na nyalangulangu asuntu sa dugu' na
manga utaw na nyangintu-u kan Jisus na pyamatay nan.
Aw sa pagkita' ku kanan, to-o aku nyabelengbeleng.
7 Manang miglong ya anghil kanak, "Ananga' kaw mabelengbeleng sa
kyinita' mu? Pa-ede' ku kanmu ya kakawasan na pigtagu' sa kaûbayan yeiy,
aw ya ayep na pig-ingkudan nan na awun pitu ya ulu aw sampulu' ya suwag.
8 Ya ayep na kyinita' mu, awun ginawa nan idtu muna, manang adun wala'
da sakanan kita-a. Aw dumateng ya allaw na lumuwa' sakanan lekat adti
gawang na wala' ya katantanan. Manang pagkatigkas yan, pa-emel-emelen
sakanan na wala' ya tyamanan. Kita-en sakanan na manga utaw na wala' ya
ngalan nilan dun ni libru na pigsulatan sa manga nyakatagtun sa ginawa na
wala' ya katigkasan, ya libru yeiy pig-imo' da dadan sa wala' pa ka-imo' ya
kadakula' na banwa. Sa pagkita' nilan sa ayep yeiy ma-enneng-enneng silan.
Kay asini muna utaw pa sakanan aw nyatay, manang adun nyataw da uman
salut.
9 "Yanagaw ka-ilangan ya katadeng pada kalabetan ya ini: Ya pitu ya ulu,
yeiy ya pitu ya buntud na pig-ingkudan na kaûbayan yan. Aw ya sambuk
uman na kakawasan nan, yan ya pitu ya hari'.
10 Nyangkamatay da ya lima ya hari', manang ya sambuk tolobo pa
sakanan migdumala. Aw ya kapitu na hari' un pa dumateng, manang dili'
madugay ya pagdumala nan.*
11 Ya ayep na kyinita' mu idtu, manang wala' da adun, yeiy saba ya kawalu
na hari'. Masiling sakanan sa pitu ya hari', ya datengan nan pa-emel-emelen
uman na wala' ya tyamanan.
12 Aw ya sampulu' ya suwag na kyinita' mu adti kanan, yan ya sampulu' ya
hari' na wala' pa atagi sa magdumala sa kanilan manga kasakupan. Manang
sa pag-ingkud da nilan, sangka-udas olo' ya pagdumala nilan eped na tagna'
na ayep.
13 Magkasambuk ya anenganeng nilan na tumbay adti tagna' na ayep
ya kanilan katundanan sa pagdumala sa manga kasakupan nilan dala ya
kabatug nilan.
14 Aw mag-imo' silan sa tanam adti Nati na Karniro. Manang degen nan
silan, kay ya Nati na Karniro yan ya Pangulu sa kadég na manga pangulu aw
ya Hari' sa kadég na mighari'. Ya manga mangintu-uway na pigtawag nan
aw pigpamalli' da nan, silan ya eped nan tumanam kanilan."
15 Migpadeleg ya anghil miglong kanak, "Ini ya kakawasan na kyinita'
mu sa manga tubig na pig-ingkudan na kaûbayan na migkasala-enen: Ya
manga tubig, yan ya madég na manga utaw na lekat adti madég na nasud
aw miglong sa madég na punganan na tingeg.
16 Aw ya sampulu' ya hari' aw ya tagna' na ayep, dumutan nilan ya
kaûbayan na migkasala-enen. Yanagaw pangamangen nilan ya kadég na

* **17:10** 17:10 Ya lima ya hari' asini birsikulu, yan ya lima ya manga impirador na migdumala sa kasakupan na Roma asini muna: si Octavian Augusto Caesar, si Tibériyo, si Caligula, si Claûdiyo, aw si Néro. Ya kadég nilan, iman nilan aw tyumanem silan, aw kaliman nilan na simbaên na manga utaw. Tigkas yan, lima pa uman ya migsayusayu na impirador dalā si Véspasiyan aw si Tito, manang wala' nilan kalimi na simbaên silan na manga utaw. Pagkatigkas yan, syumayu la uman si Domitian, aw yan ya kaliman nan simbaên na manga utaw. Aw yan ya impirador na nyamulayam sa manga mangintu-uway dun ni manga allaw ni Juan. Aw ya nyakasayu kan Domitian, yan si Nérva.

pametang nan aw dayaw nilan palluwasan taman na wala' da ya masama'
dun ni lawas nan. Aw tigkas yan, badasan nilan kanen ya unud na kaubayan
yan aw sangaben nilan ya masama'.
17 Kay pigbetang na Tyumanem adti anenganeng na manga hari' na
magkasambuk silan na un magtumbay adti tagna' na ayep sa pagdumala sa
manga sakup nilan menda' na matuman ya piglong na Tyumanem.
18 Aw ya kaubayan na kyinita' mu, yeiy ya pundinganan sa dengganen na
syudad na migdumala sa manga hari' asini kadakula' na banwa.

18

Ya pagkalat na Babil

1 Pagkatigkas yan, kyumita' aku uman sa sambuk na anghil na nyanog
lekat adti tas na langit. Aw dakula' ya katundanan na pig-atag kanan. Aw
kya-ilawan ya kadakula' na banwa asuntu na nyinag sakanan.
2 Aw migtatawag sakanan sa dakula' na tingeg, law nan:
"Wala' da! Wala' da ya dengeg na Babil asini tas na lupa'.
Nya-imo' da eya-anan na manga busaw
aw patagu-anan sa kadég na manga malatay na ispiritu,
aw katipunanan na kadég na malipa' na langgam aw malyaw na mannanap.
3 Aw nyagagad na Babil ya kadég na nasud adti pag-imo' sa to-o malatay.
Aw migkasala-enen kanan ya madég na manga hari' asini tas na lupa'.
Aw ya manga magbalikwatay asini tas na lupa' nya-imo' silan makabatug
asuntu na to-o sakanan magkalim sa manga ka-unan na dakula' ya
alaga'."
4 Aw awun pa uman dyengeg ku na tingeg na lyumekat adti tas na langit,
law nan:
"Kamu na kanak manga utaw, luwa' kamu pagaw makasambuk kamu adti
manga sala' na Babil
aw pagaw makasambuk kamu uman sa un pagamak kanan.
5 Kay ya manga sala' nan gayed da mig-ilantulantu menda' na syumangku'
adti langit.
Dili' kalingawan na Tyumanem ya madég na pigpan-imo' nan na malatay.
6 Imo-a adti kanilan ya kasiling na pig-imo' nilan adti manga eped.
Kun unu ya pagpamulayam nilan sa eped, dobliya ya pamulayam kanilan.
Yanagaw to-o dakula' ya pagpa-emel-emel na Tyumanem kanilan.
7 Kun sangunu ya pagpatastas nilan sa kanilan pagka-utawun
aw ya kanilan pagkamayaman aw ka-unan na dakula' na alaga',
imo-a kanilan ya umba' sa manga sala' nilan.
Yanagaw atagan silan na manga pagamak aw kakalatan na ginawa,
kay ya Babil kasiling na kaubayan na migpalibantug miglong adti anenga-
neng nan,
'Aku ya rayna!
Nyingkud aku adti kanak trunu na un magdumala.
Dili' aku kasiling na balu na migkalat ya ginawa.'
8 Manang asuntu na pagpalibantug nilan, dumateng adti kanilan ya madég
na pagamak seled na sangallaw.
Lemenen nilan ya pagkamatay aw ya kageteman aw ya kakalatan na gi-
nawa.
Aw ya datengan nilan ya masangab silan.
Kay to-o matulus si Tyumanem, aw yan ya mag-ukum kanilan."

9 Aw ya manga hari' asini tas na lupa', kita-en nilan adti mawat na mullut
ya ebel na pagkasangab na Babil. Aw magpansisugaw aw magpansi-ulangag
silan asuntu sa kakalatan na ginawa nilan, kay nyakasambuk silan kanan
adti pagkasala-enen aw pagkamayaman.
10 Magpakawat silan aw tandawan nilan ya laga na atulun na
maglagablab. Aw magteneb silan pagaw kasaban silan uman na pagpa-
emel-emel aw pagpati-is. Aw maglong silan,
"Syapadan! Syapadan ya syudad iyan!
Wala' da ya ka-unan nan.
Wala' da ya dengeg nan.
Aw wala' da ya katundanan nan asini tas na lupa'.
We...kay Babil, seled na sangka-udas dyumateng da kanmu ya pagpa-emel-
emel na Tyumanem."
11 Pagpansasugaway aw mag-ulangag ya manga magbalikwatay asuntu sa
kakalatan na ginawa nilan. Kay wala' da ya manga utaw na un mandata aw
mambayad sa kanilan manga paninda na pig-akut nilan.
12 Wala' da ya un mayad sa manga bulawan, aw bulawan na maputi',
aw batu na dakula' ya alaga', aw manga pérlas, aw téla, aw kadégkadég na
tapel ya batek aw mapula, aw téla na pig-imo' na sinulib na sida. Aw wala'
ya un mayad sa manga kawuy na to-o manimbo', aw manga pametang na
pig-imo' lekat adti tangu na élipanti. Aw manga pametang na pig-imo' lekat
adti kawuy na dakula' ya alaga', aw bronsi, aw putaw, aw batu na to-o
magsalinang.
13 Aw wala' uman ya mayad sa sinamon, aw manga anagay, aw insénso,
aw mira, aw uliban,* aw bino, aw mantika' aw lana na olibo, aw harina, aw
trigu. Aw wala' da uman ya un mayad sa manga baka, aw manga karniro,
aw manga kuda' aw manga kalisa, aw manga allang.
14 Maglong ya manga magbalikwatay,
"Ya kadég na pametang na kaliman galu na manga utaw tagtunun, nyalanas
da baling.
Aw ya kadég uman na manga ka-unan na kanaten pigpalibantug, alag da
nyalagak.
Ya kadég yeiy, dili' da kita-en salut!"
15 Aw ya manga magbalikwatay na migkayaman asuntu sa balikwat dun
ni syudad yan, magsasugaway aw mag-ulangag silan adti mawat. Kay
magteneb silan pagaw maka-eped silan pa-emel-emelen na Tyumanem. Aw
to-o magkalat ya ginawa nilan aw maglong silan:
16 "Syapadan! Syapadan ya syudad iyan na dengganen aw manga sakup nan.
Pangkay syumut ya manga utaw sa kadégkadég na to-o manenggeya, aw
kadégkadég na tapel ya batek aw mapula,
aw pangkay syumut silan sa manga pagkana' na bulawan, aw manga batu
na dakula' ya alaga' aw manga pérlas,
17 manang seled na sangka-udas, wala' da ya kadég yan."
Aw ya manga kapitan na manga barko aw ya kanilan manga magtal-
abahuway aw ya kadég na syumakay, magtandaw uman adti mawat dala
ya manga mangisda-ay.
18 Aw talana nilan magtandaw sa ebel na mullut lekat adti syudad, magsi-
ulangag silan na maglong,
"Wala' ya maka-unawa sa syudad yan na matas ya dengeg!"

* **18:13** 18:13 Ya uliban, yan ya tagek na kawuy na libanos. Kun sunugun ya tagek yeiy, to-o manimbo' ya ebel.

19 Aw sabugan nilan na kutu na lupa' ya kanilan ulu asuntu sa kakalatan na
ginawa nilan. Aw magpansisugaw silan aw maglong sa dakula' na tingeg:
"Syapadan! Syapadan ya syudad iyan na dengganen!
Migkamayaman ya kadég na manga tagtun sa barko.
Manang seled na sangka-udas migkalat ya kadég!"
20 Manang ya kadég na awun ni tas na langit, pagleya kamu asuntu sa nya-
imo' sa syudad. Pagleya kamu uman na manga apostolés aw propita aw
kasakupan na manga utaw na nyangintu-u kan Jisus. Kay pig-ukuman da
na Tyumanem ya syudad aw ya manga sakup nan asuntu sa pig-imo' nilan
kamayu.
21 Pagkatigkas yan, awun anghil na to-o kesegan na nyulut sa dakula' na
batu na kasiling na kabegat na gilingan sa harina. Aw buntugan nan adti
dagat ya batu, aw law nan:
"Kasiling na maynini ya ma-imo' sa syudad na Babil na to-o madengeg.
Aw dili' da kita-en ya syudad yan salut.
22 Aw dili' da dengegen lekat adti syudad ya uni na manga arpa aw ya
dalangan na manga utaw,
aw maynan uman, dili' da dengegen ya uni na manga plawta aw trumpita.
Aw ya manga magtalabahuway, dili' da uman silan pagkita',
aw dili' da dengegen ya uyaget na manga gilingan dun ni seled na syudad.
23 Aw dili' da uman kita-en ya siga na saleng dun ni manga bintana'.
Aw dili' da uman dengegen ya pagleya na bagu mangugnanay.
Alag yeiy un ma-imo' sa syudad asuntu na to-o migpalibantug ya manga
magbalikwatay,
kay magi sa manga talagamutan dun ni syudad kyagawayan baling ya kadég
na nasud.
24 Aw beke' na yan da olo'. Pigpa-emel-emel ya syudad yan asuntu na
dun pataya ya manga propita na Tyumanem aw manga utaw na
nyangintu-u kan Jisu-Kristu,
aw ya kadég na pigpamatay asini kadakula' na banwa.

19

Ya dakula' na pagleya adti tas na langit

1 Pagkatigkas yan, awun dyengeg ku na tingeg na madég to-o na manga
utaw adti tas na langit. Aw miglong silan:
"Deyen tadun ya Tyumanem!
Deyen tadun ya Tyumanem na to-o matulus!
Kay pigpaluwa' kitadun nan lekat adti pagpa-emel-emel,
aw adti pag-allang kanaten na manga sala'.
Umba' sakanan deyen kay matas ya dengeg nan.
2 Matinaw saba ya kanan pag-ukum aw umba' ya pagbaya' nan.
Pigpa-emel-emel nan ya syudad na dengganen
kay kasiling na kaubayan na to-o migkasala-enen aw miggagad uman sa
madég na utaw.
Aw pigmalitan da na Tyumanem ya manga sugu-anen nan na pigpatay."
3 Aw miglong da uman silan:
"Deyen tadun ya Tyumanem!
Aw mullut ya ebel na wala' ya tyamanan lekat adti syudad yan."
4 Aw ya kaluwaan tag upat ya maggagaday, aw ya upat ya kérubim, alag silan
lyumuhud adti asdangan na Tyumanem na nyingkud dun ni trunu aw alag
silan migsimba kanan. Aw miglong silan:
"Deyen tadun ya Tyumanem!

Amén!”

Ya kasal na Nati na Karniro

5 Pagkatigkas yan, awun dyengeg ku na tingeg na lyumekat adti trunu na miglong,
“Deyenan ya kanaten Tyumanem,
ya kadég mayu na sugu-anen nan na awun pagkallek kanan!
Deyen mayu ya kanaten Tyumanem pangkay mangkalangkaw kamu aw pangkay tagitu'.”
6 Pagkatigkas yan, dyengeg ku uman ya tingeg na to-o madég na manga utaw na kasiling na sagana na tubig, aw kasiling uman na dalakalak, aw miglong silan:
“Deyen tadun ya Tyumanem!
Kay pighari-an da saba na kanaten Tyumanem ya kadég.
7 Naten magleya aw magdeyen
kay dyumateng da ya allaw na kasalen da ya Nati na Karniro,
aw ya kanan pangugnanenen nyakatagilan da.
8 Pigkadégkadégan sakanan na maputi' na to-o manenggeya.”

Na, ya kadégkadég nan na to-o maputi', yan ya pundinganan sa madyaw na manga pigpan-imo' na manga utaw na Tyumanem.

9 Pagkatigkas yan, migsugu' ya anghil kanaken, law nan, “Sulata ya ini: ‘Madyaw ya kana manga utaw na pigpamilit adti kasal na Nati na Karniro.’ ” Aw migpadeleg pa ya anghil miglong, “Ya manga tingeg yeiy, alag matinaw kay yeiy ya piglong na Tyumanem.”

10 Pagkatigkas yan, lyumuhud aku adti asdangan na anghil na un ku galu simbaen, manang piglongan aku nan, “Ya-i pag-imo-a san! Olo' aku sugu-anen kasiling mu aw manga eped na manga mangintu-uway na migpa-ede' sa Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus. Tyumanem olo' ya umba' mu simbaen! Kay ya kanan Ispiritu, yan ya miggagad sa manga propita sa pagpa-ede' nilan kun singalan si Jisus.”

Ya pagdateng ni Jisus aw ya pagdeg kan Satanas

11 Pagkatigkas yan, kyinita' ku na kyabukasan ya langit. Aw sa pag-inunu ku, awun kuda' na maputi', aw ya syumakay, pigtawag na Kasaligan aw Katinawan. Aw ya kanan pag-ukum aw pagbaya', aw ya pagtanam nan sa kanan manga po-on, alag saba matinaw.
12 Ya manga mata nan kasiling na atulun. Aw awun madég na beleng adti ulu nan, aw nyakasulat dun ni kanan ya sambuk na ngalan na yan olo' ya nya-ede'.
13 Aw syumut sakanan sa kadégkadég na abus da elema adti dugu'. Ini ya ngalan na pagtawag kanan: “Tingeg na Tyumanem.”
14 Aw gyumuyud kanan ya to-o madég na sundalu na awun ni tas na langit. Aw syumakay uman silan sa kuda' na maputi'. Aw syumut silan sa kadégkadég na to-o maputi'.
15 Aw ya tingeg na piglong nan, kasiling na lipang na to-o matalem, aw yeiy ya un pagdeg sa manga nasud na nyatu kanan. Aw nyawid sakanan sa babunal na putaw. Aw pakita' nan ya kadaman na Tyumanem na migdumala sa kadég. Aw ya kadaman nan, kasiling na migpigis sa manga bunga na paras.
16 Aw dun ni kadégkadég na pigsut nan aw adti pud nan awun nyakasulat: “Ya Hari' sa kadég na manga hari' aw Pangulu sa kadég na manga pangulu.”

Ya pagdeg sa kadég na nyatu sa Tyumanem

17 Aw tigkas yan, kyumita' aku sa sambuk na anghil na nyindeg sakanan
dun ni pagsilatan na sega. Aw migtatawag sakanan sa dakula' na tingeg
adti kadég na maglupad dun ni dalem na langit, law nan, “Panamal da
kamu pada makatambung kamu sa dakula' na kakan na pigtagilan da na
Tyumanem!
18 Pangkana mayu ya unud na lawas na manga hari' aw manga hénéral
aw sundalu nilan! Pangkana mayu uman ya unud na lawas na manga
mangkayseg na utaw aw manga kuda' nilan! Pangkana mayu ya unud na
kadég na utaw na kyumele kan Jisus, pangkay allang aw beke' na allang, aw
pangkay tagitu' aw mangkalangkaw.”
19 Aw tigkas yan, kyinita' ku ya tagna' na ayep na to-o kallekanan, aw ya
manga hari' na migdumala asini tas na lupa' na dyumalug kanan. Aw pig-
pantipun nilan ya kanilan manga sundalu pada tanamen nilan ya syumakay
sa maputi' na kuda' aw manga eped nan na lekat adti tas na langit.
20 Manang nyadakep ya ayep aw ya propita na galu-un. Ya propita na
galu-un gayed miggaway sa madég na manga utaw magi sa manga milagru
menda' na pigdawat nilan ya marka na ayep na kallekanan aw pigsimba
nilan ya kanan inutaw. Aw ya duwa yeiy pig-agbel silan adti danaw na
atulun na asupri na utaw pa.
21 Aw ya nyasama' na manga eped nilan, nyabus nyangkamatay. Kay ya
syumakay sa kuda' na maputi', yan ya mig-apnas kanilan magi sa tingeg
nan na kasiling na lipang. Aw pyantubug na manga langgam ya lawas na
nyangkamatay aw pyasungku' nilan ya pagkan.

20

Ya pagkalabusu kan Satanas seled na sammalalan ka umay

1 Pagkatigkas yan, awun kyinita' ku na anghil na nyanog lekat adti tas
na langit. Aw pig-awidan nan ya kunsi-ay sa sab na gawang na wala' ya
katantanan. Aw dyumala uman sa dakula' na sangkali'.
2 Aw pigdakep na anghil ya dakula' na ulud na yeiy ya miggaway asini
muna. Pig-eketan nan na sangkali' pada dili' kabuliyan seled na sammalalan
ka umay. Na, ya ulud yeiy, yan ya Busaw na si Satanas.
3 Pagkatigkas yan, pig-ulug sakanan na anghil adti gawang na wala' ya
katantanan. Aw pigbalagsangan nan ya sab na gawang aw pangilalayi nan
pada wala' ya makabukas. Pig-imo' yeiy pada dili' da ni Satanas kagawayan
ya manga nasud na manga utaw menda' na matigkas ya sammalalan ka
umay. Pagkatigkas yan, paluwa-en sakanan na dili' madugay.
4 Aw tigkas yan, kyinita' ku ya madég na manga ingkudanan. Aw ya manga
nyan-ingkud dun, pigtumbay kanilan ya pag-ukum. Aw kyinita' ku uman
ya kalaluwa na manga mangintu-uway na pyan-utudan sa liyeg asuntu
sa pagpa-ede' nilan sa Madyaw na Ubat-ubat kan Jisus aw sa tingeg na
Tyumanem, aw asuntu uman na wala' silan pagsimba sa tagna' na ayep aw
sa kanan inutaw, aw wala' nilan dawata ya marka nan adti kanilan lawas.
Aw pigmataw silan na un maghari' eped ni Kristu seled na sammalalan ka
umay.
5 Aw yeiy ya manga mangintu-uway na tagna' pigmataw. Manang ya
manga eped na nyangkamatay, dili' pa silan matawun menda' na matigkas
ya sammalalan ka umay.
6 Madyaw ya kana manga mangintu-uway na maka-eped sa tagna' na
pagkataw. Kay ya kadwa na pagkamatay wala' da ya katundanan adti

kanilan.* Pigtani la silan na un ma-imo' magdadugsu-ay na manga utaw adti Tyumanem aw kan Kristu, aw un silan maghari' eped ni Kristu seled na sammalalan ka umay.

Ya pagdeg kan Satanas

7 Na, pagkatigkas da na sammalalan ka umay, paluwa-en si Satanas lekat adti pigkalabusuwan kanan
8 aw madtu sakanan na un pa nan gawayan ya kadég na manga nasud asini tas na lupa' na yan ya pigtawag na Gog aw Magog. Tipunun nan ya manga sundalu nilan pada mag-imo' silan sa dakula' na tanam. To-o madég silan, kasiling na pantad dun ni dagat na dili' ma-iyap.
9 Aw manaw silan pasinan adti kalatagan na to-o malakbang, aw libedan nilan ya syudad na Jérusalim na pigginawa͡an na Tyumanem aw ya kampo na manga utaw na nyangintu-u kan Jisu-Kristu. Manang apnasen silan na Tyumanem magi sa atulun na lekat adti tas na langit.
10 Aw si Satanas na miggaway kanilan, agbel sakanan adti danaw na atulun na asupri na pig-agbelan dadan sa tagna' na ayep aw propita na galu-un. Aw wala' ya katigkasan na pagti-is nilan, pangkay allaw aw gabi.

Ya pag-ukum adti asdangan na Tyumanem

11 Pagkatigkas yan, awun kyinita' ku na to-o dakula' na trunu na maputi', aw ya nyingkud dun yan ya un mag-ukum. Aw ya langit aw lupa' nyalagak da aw dili' da silan kita-en salut.
12 Aw kyinita' ku ya manga nyangkamatay na nyataw da, ya manga mangkalangkaw aw manga tagitu', aw alag silan nyindeg dun ni asdangan na trunu. Aw pig-ulad ya manga libru. Aw pig-ulad uman ya sambuk na libru na yan ya pigsulatan sa ngalan na manga utaw na nyakatagtun sa ginawa na wala' ya katigkasan. Aw pig-ukuman ya manga nyangkamatay umba' sa manga pig-imo' nilan na alag nyakasulat adti libru.
13 Ya kadég na awun ni kan Kaludukan dala ya nyatay dun ni dagat aw adti lupa', alag silan pig-ukuman umba' sa pigpan-imo' nilan.
14 Pagkatigkas yan, ya Kamatayen aw ya banwa ni Kaludukan, alag pig-agbel adti danaw na atulun. Yeiy da ya kadwa na pagkamatay.
15 Aw pangkay singalan ya wala' ya ngalan nan dun ni libru na pigsulatan sa manga nyakatagtun da sa ginawa na wala' ya katigkasan, agbel sakanan adti danaw na atulun.

21

Ya bagu na langit aw lupa'

1 Na, pagkatigkas yan, kyinita' ku ya bagu na langit aw bagu na lupa' kay wala' da ya dadan na langit aw lupa' dala ya dagat.
2 Aw kyinita' ku uman ya bagu na Jérusalim na syudad na Tyumanem na nyanog lekat adti tas na langit. Aw ya manga utaw na nyeya' dun, nyatagilan da silan kasiling na ka͡ubayan na syumut sa kadégkadég na to-o mannenggeya pada sumungun sa un nan pangugnanen.
3 Aw awun dyengeg ku na dakula' na tingeg na lyumekat adti trunu na miglong,
"Na, pakanyegi mayu!
Ya eya-anan na Tyumanem awun da ni kana manga utaw.
Meya' sakanan eped nilan, aw silan ma-imo' kanan manga utaw.

* **20:6** 2:11 Ya kakawasan na kadwa na pagkamatay: Agbel ya utaw adti danaw na atulun na dili' pagkapatayan aw ka-eletan da adti Tyumanem na wala' ya tyamanan. Mabasa uman adti 21:8.

Aw ma-iyeped nilan sakanan kay yan saba ya kanilan Tyumanem.
4 Aw galisan nan ya manga luwa' dun ni manga mata nilan.
Aw wala' da ya pagkamatay nilan aw kakalatan na kanilan ginawa,
aw wala' da uman ya pagsugaw,
aw dili' da silan magti-is.
Kay ya manga muna pagpakabetang nyaka-agi la."
5 Aw miglong ya nyingkud adti trunu,
"Pakanyegi mayu!
Pigbagu la ku ya kadég!"
Aw miglong pa sakanan kanak,
"Sulata ya manga tingeg ini.
Kay ya tingeg yeiy, alag kasaligan aw tengteng na matinaw."
6 Aw miglong pa uman sakanan kanaken,
"Nyangkatuman da ya kadég!
Aku ya Alpa aw ya Oméga.
Aku ya lyekatan aw aku uman ya katigkasan.
Ya kadég na pigtalaynem, pa-inemen ku silan sa tubig na wala' ya bayad na
gayed nyiswak adti selep na nyatag sa ginawa na wala' ya katigkasan.
7 Pangkay singalan ya migpadeleg dun ni pagpangintu-u nan, yan ya utaw
na makatagtun sa manga kadyawan na pigpakang ku kanan. Kay aku
ya kanan Tyumanem, aw pa-ede' ku adti kadég na yan ya kanak ise'.
8 Manang ya manga utaw na nyallek dyumalug kanak asuntu sa pamu-
layam, aw ya utaw na wala' pagpangintu-u kanak, aw ya manga utaw na
malatay ya anenganeng, aw ya manga magpatay sa eped, aw ya magkasala-
enen, aw ya manga talagamutan, aw ya magsimba sa manga inutaw, aw ya
kadég na galu-un, alag silan agbel adti danaw na atulun. Yeiy da ya kadwa
na pagkamatay."

Ya bagu na Jérusalim

9 Pagkatigkas yan, dyumulud kanaken ya sambuk na anghil na lekat adti
pitu na awun kayapung na pigseledan sa katigkasan na manga pagamak.
Aw miglong ya anghil kanak, "Adi kaw! Pakita' ku kanmu ya kaubayan na
un pangugnanen na Nati na Karniro."
10 Aw magi sa Ispiritu Santo, pigpa-agad aku na anghil adti tuktuk na
matas na buntud, aw pigpakita' nan kanak ya syudad na Tyumanem na yan
ya Jérusalim na nyanog lekat adti tas na langit.
11 Aw ya syudad yeiy to-o nyinag asuntu na kya-ilawan na kalalamdag na
pagka Tyumanem, kasiling na batu na to-o dakula' ya alaga', aw kasiling na
dayamon na to-o matinaw.
12 Aw ya syudad kyapalibedan na matas na inalad na to-o masalig. Awun
uman sampulu' tag duwa ya suwangan dun ni inalad, aw ya tagsambuk-
sambuk na suwangan awun sambuk na anghil na migtunggu'. Aw ya kada
suwangan, pigsulatan sa sambuk na ngalan na tribu na buwadbuwad ni
Isra-él.
13 Awun tulu ya suwangan apit adti silatan, aw ya tulu uman apit adti
sallepan, aw ya apit adti duwa ya balabagan awun tag tulu ya suwangan.
14 Aw awun uman sampulu' tag duwa ya mabakla' na batu na sumalem na
kya-unsadan na inalad, aw ya kada sambuk pigsulatan na ngalan na sambuk
na apostolés ni Jisus na yan ya Nati na Karniro.
15 Aw ya anghil na migpakita' kanak sa kadég yeiy, nyawid sakanan
sa sasukud na bulawan na un nan pagsukud sa syudad dala ya manga
suwangan aw inalad.

16 Aw sa pagsukud da na anghil sa syudad, mig-unawa ya kalawig aw ya
kalakbang aw ya katas: Alag duwammalalan aw upatenggatus ka kilomitro.
17 Aw pigsukud nan uman ya kadakula' na inalad na syudad. Aw ya
kadakmel, sanggatus aw kapatan tag upat ka masiku. * Aw ya sasukud na
anghil, kasiling na sasukud na utaw.
18 Aw ya inalad alag dayamon. Aw ya syudad, alag bulawan na kasiling na
linaw na to-o matinaw.
19 Aw ya manga batu na unsadanan sa manga inalad, pigpakanenggeyaan
na madég na punganan na manga batu na dakula' ya alaga':
Ya tagna', yan ya dayamon,
aw ya kadwa, yan ya sapiru,
ya katlu, agata,
ya kapat, ésméralda,
20 aw ya kalima, oniks,
ya kanem, cornalina,
ya kapitu, krisolito,
ya kawalu, bérilo,
ya kasiyam, topaziyo,
ya kasampulu', krisopraso,
ya kasampulu' taggesya, jasinto,
aw ya kasampulu' tag duwa, amatista.
21 Aw ya sampulu' tag duwa ya mangkabakla' na suwangan dun ni inalad
alag pérlas, aw ya tagsambuksambuk na tatakep alag uman pérlas. Aw ya
dalan na syudad, alag bulawan kasiling na linaw na to-o matinaw.
22 Dun ni syudad yan, wala' ya kyinita' ku na pigpa-indeg na témplo. Kay
ya palangad Témplo dun, yan ya Tyumanem na Ama aw ya Ise' nan na yan
ya Nati na Karniro.
23 Ya syudad yeiy, dili' da ka-ilangan ya sega aw bulan, kay ya kalalamdag
na Tyumanem aw ya Nati na Karniro yan da ya mag-ilaw sa syudad.
24 Aw ka-ilawan na kalalamdag nan ya manga nasud. Aw ya manga
hari' asini kadakula' na banwa, sumeled silan dun ni syudad yeiy na awun
dalaenen nilan na to-o madyaw.
25 Aw gayed uwangan ya manga suwangan na syudad. Kay wala' da ya
gabi.
26 Aw pandalaen dun ni syudad ya mangkadyaw na pametang na to-o
dakula' ya alaga' na lekat adti manga nasud.
27 Manang wala' ya paseleden adti syudad na malatay, aw ya manga mig-
imo' sa makamulamulaay, aw manga galu-un. Yan olo' ya paseleden dun ni
syudad, ya manga utaw na nyakasulat da ya kanilan ngalan adti libru na
Nati na Karniro kay nyakatagtun da silan sa ginawa na wala' ya katigkasan.

22

Ya tubig na nyatag sa ginawa

1 Pagkatigkas yan, pigpakita' kanak na anghil ya tubig na to-o matinaw,
aw ya tubig yan, nyatag sa ginawa na wala' ya katigkasan. Ya tubig yeiy,
tyumugbul malapit dun ni trunu na Tyumanem aw Nati na Karniro,
2 aw nyilig dun ni tenga-tenga' na dalan na syudad. Dun ni ligad na
ganga' na tubig yan, awun uman Kawuy na Maka-atag sa Ginawa. Kada
bulan magpamunga sa sambuk na punganan na bunga, yanagaw sampulu'

* **21:17** 21:17 Yeiy ya kaneman tag enem ya mitro.

tag duwa ya punganan na bunga nan. Aw ya manga dawun, yan ya magpakaguli' sa manga utaw adti manga nasud.

3 Aw wala' da ya pagpa-emel-emel dun ni syudad yan.

Dun ni syudad yan, awun ya trunu na pag-ingkudan na Tyumanem na Ama aw ya Nati na Karniro. Alag silan simbaen na kadég na kanilan manga sugu-anen.

4 Aw dun da kita-a na manga utaw ya gya na Tyumanem na Ama, aw makasulat adti kanilan bayu' ya ngalan nan.

5 Dili' da ka-ilangan ya saleng aw kalalamdag na sega kay ka-ilawan da silan sa kalalamdag na Tyumanem. Aw tumbay kanilan ya pagdumala kasiling na hari' na wala' ya tyamanan.

6 Aw miglong ya anghil kanak, "Ya kadég na dyengeg mu aw kyinita' mu, alag kasaligan aw matinaw. Kay ya Tyumanem, yan ya migpa-ede' adti kanan manga propita kun unu ya un ma-imo' na un dumateng, aw yan uman ya migsugu' sa kanan anghil pada pakita' adti kadég mayu na kanan manga sugu-anen."

Ya pagliku' ni Jisus

7 Miglong si Jisus, "Pakanyegi aku! Agpet da aku lumiku'. Yanagaw madyaw ya kana utaw na magbetang adti anenganeng nilan sa manga pigpa-ede' na Tyumanem na nyakasulat asini libru ini."

8 Aku na si Juan ya kyumita' aw dyumengeg sa kadég yeiy. Aw pagkatigkas ku dengegen aw kita-en, lyumuhud aku dun ni asdangan na anghil pada magsimba galu kanan asuntu sa kadég na pigpakita' nan kanak.

9 Manang miglong ya anghil kanaken, "Dili' kaw magsimba kanak! Olo' aku sugu-anen kasiling mu aw kasiling na manga eped na mangintu-uway na dyumalug sa manga nyakasulat asini, dala uman ya manga eped mu na propita. Tyumanem olo' ya umba' mu simbaen!"

10 Aw miglong pa ya anghil kanak, "Dili' mu pagtagu-un adti manga utaw ya manga pigpa-ede' asini libru ini kay agpet da mangka-imo' ya kadég yeiy.

11 Manang sa dili' pa dumateng ya allaw yan, ya manga utaw na mig-imo' sa malatay, magpadeleg silan mag-imo' sa malat. Aw ya manga mig-imo' sa manga makamulamulaay, padelegen nilan uman ya kanilan pigpan-imo'. Aw ya manga dyumalug sa pagkaliman na Tyumanem, padelegen nilan uman ya pag-imo' sa madyaw."

12 Miglong si Jisus, "Pakanyegi mayu! Agpet da aku lumiku'. Aw atagan ku ya tagsambuksambuk na utaw sa umba' sa pigpan-imo' nan pangkay madyaw aw malat.

13 Aku ya Alpa aw ya Oméga kay aku ya nyaka-una aw aku ya kamoliyan. Aku ya lyekatan aw aku uman ya katigkasan."

14 Madyaw ya kana manga utaw na dyumalug sa manga sugu' na Tyumanem. Pig-atag da kanilan ya katagtunan na kuman sa bunga na Kawuy na Maka-atag sa Ginawa. Aw pig-atag uman kanilan ya katagtunan na makaseled adti manga suwangan na syudad.

15 Manang adti luwa' na syudad ya manga utaw na ya bet nilan kasiling na idu' na wala' ya tagtun. Adti luwa' uman ya manga talagamutan, aw ya manga magkasala-enen, aw ya manga magpatay sa eped, aw manga magsimba sa manga inutaw, aw ya kadég na magkalim maggalu'. Ya manga utaw na mig-imo' sa maynini, dili' silan makaseled adti syudad na Tyumanem.

16 Aw miglong uman si Jisus, “Aku ya migsugu' sa kanak anghil na un
magpa-ede' sa kadég yeiy adti manga mangintu-uway kanak. Buwadbuwad
aku ni Dabid aw aku ya bitun na to-o magsiga na maselem.”
17 Miglong ya Ispiritu Santo aw ya manga mangintu-uway kan Jisus adti
manga utaw, “Kadi kamu!” Aw ya manga utaw na migpakanyeg sa pamilit
nilan, miglong uman adti manga eped, “Agad kamu!” Pangkay singalan ya
pigtalaynem aw malim minem, pa-inemen sakanan na tubig na maka-atag
sa ginawa na wala' ya katigkasan, kay ya tubig yeiy wala' ya bayad.

Ya katigkasan na sulat ni Juan

18 Na, paglongun ku ya kadég mayu na migpakanyeg sa manga pigpa-
ede' asini libru: Magpakatadeng kamu! Kun singalan ya magdugang adti
pigpasulat asini, dugangan uman na Tyumanem ya pagamak kanan kasiling
na pagamak na pigkasampetan asini libru ini.
19 Aw kun singalan ya mag-uwa' sa pangkay tagbi' na pigpa-ede' asini sulat
ini, kamangen na Tyumanem ya kanan bagi' adti bunga na Kawuy na Maka-
atag sa Ginawa. Aw dili' sakanan paseleden adti syudad na Tyumanem na
pigkasampetan asini libru ini.
20 Si Jisus ya migmatinaw sa kadég na nyakasulat asini. Aw miglong
sakanan, “Matinaw saba na agpet da aku lumiku'!”
Amén.
Kay Jisus na kanami Pangulu, kaksay da kaw beg liku'!
21 Ayin pa aku galu na awun gayed ni kadég tadun ya grasya na lekat adti
kan Jisus na kanaten Pangulu. Amén.